2. 1. F. 11

SVMMA QVAESTIONVM REGVLARIVM

SEV DE CASIBVS CONSCIENTIÆ

ad perſonas religioſas vtriuſq; ſexus valdè ſpectantibus.

Iuxta noua Decreta, Conſtitutiones, & Declarationes Summorum Pontificum, & Sacrarum Congregationum, ipſorumq; Regularium priuilegia.

PER P. M. IO: BAPTISTAM DE LEZANA
Hiſpanum, Matritenſem, Socium Generalem Carmelitarum, & S. Congr. Indicis Conſultorem, ac in Sapientia Romana publicum Lectorem.

Opus Quatuor diſtinctum Partibus, Prælatis Regularibus, illorumque ſubditis, necnon & omnibus Theologiæ Moralis profeſſoribus apprimè vtile, ac neceſſarium.

Quarta Editio, ex diligenti per ipſum Auctorem recognitione, emaculata, & ſingulis ferè paginis, nouis additionibus, quas notæ conſepientes indicant, locupletata.

Volumen Primum continens Primam, & Secundam Partem.

Cum duplici Indice, Capitulorum videlicet, necnon Rerum, ac Verborum magis notabilium alphabetica ſerie concinnatus.



CARMELITANI SCALZI DI S. MARIA DELLA SCALA
S. Mariæ de Scala

VENETIIS, *Apud Iuntas, & Baba.* M. DC. XLVI.

SVPERIORVM PERMISSV, ET PRIVILEGIO.

Digitized by Google

Digitized by Google

DEIPARÆ VIRGINI MARIÆ
DE MONTE CARMELO NVNCVPATÆ,

SEMPER IMMACVLATÆ, SEMPER ILLIBATÆ,
AB IPSO PRIMO CONCEPTIONIS MOMENTO
COELESTIBVS DONIS,
VIRTVTIBVS CVNCTIS DIVINITVS
DECORATÆ,
SANCTITATIS EXEMPLO,
MIRACVLORVM MIRACVLO,
IMMÒ MIRACVLORVM OFFICINÆ,
SINGVLARI DEI SIMVLACRO,
A NEMINE SATIS, A SOLO DEO DIGNE LAVDANDÆ,
OMNIVM PIISSIMÆ MATRI,
OMNIVM AD OMNIA PARATISSIMO
PROFVGIO,
OPTIMÆ VIVENTIVM PARENTI,
MAXIMÆ TOTIVS ORBIS DOMINÆ,
REGINÆ,
SEMPER AVGVSTISSIMÆ,
THESAVRIS SAPIENTIÆ, ET SCIENTIÆ DEI
DITISSIMÆ,
VIRGINEO CANDORE,
VIRTVTVM OMNIVM DECORE,
DONIS EXIMIIS
PRÆROGATIVIS SINGVLARIBVS,
SEMPER MAGIS ADMIRANDÆ,
PLVRIMVM ADAMANDÆ,
INCLITÆ:
OMNIPOTENTIS DEI MATRI,
SPONSÆ, FILIÆ GRATISSIMÆ,
ANTE PARTVM, IN PARTV,
POST PARTVM PVRISSIMÆ;

✠ 2 DE

Digitized by Google

DE MORTE TRIVMPHATRICI
REDIVIVÆ,
GLORIOSIS AVREOLIS
REDIMITÆ,
BEATITATE OMNIBVS SANCTIS
MAIORI,
SOLO, QVEM PEPERIT, DEO
MINORI,
CVIVS IN EMPYREO POTENS IMPERIVM
AGNOSCVNT COELITES,
BENEFICVM EXPERIVNTVR HOMINES,
TERRIFICVM SENTIVNT DOEMONES.
OB
INNVMERA SIBI COLLATA BENEFICIA
PLVRA, QVÆ EXPECTAT
IN VITA, ET MORTE,
FILII TITVLVM, QVEM INDIGNE' PRÆFERT
IN PVERITIA, IVVENTVTE, ET SENECTA,
SVMMAM HANC QVÆSTIONVM REGVLARIVM
QVANTA POTEST ANIMI DEMISSIONE
DICAT, OFFERT, CONSECRAT,
RATVS
TALI PRÆSIDIO
HOC QVALECVNQVE MVNVSCVLVM
DEO GRATIVS,
HOMINIBVS VTILIVS,
IPSI IVCVNDIVS
FVTVRVM.
FRATER IOANNES BAPTISTA DE LEZANA
CARMELITA.

INDEX

Digitized by Google

INDEX CAPITVLORVM.

QVÆ IN PRIMO TOMO HVIVS SVMMÆ CONTINENTVR.

Cap. I. De obligationibus Regularium ratione ſtatus perfectionis, quem profitentur. pagina 1.
Cap. II. De obligationibus Regularium ratione profeſſionis trium Votorum Religionis in communi. 3
Cap. III. De regularium immunitatibus, & priuilegijs in communi. 7
Cap. IIII. De obligationibus Religioſorum ratione Voti obedientiæ emiſſi in Profeſsione. 13
Cap. V. De obligationibus Religioſorum propter Votum Caſtitatis. 17
Cap. VI. De obligationibus Religioſorum ratione Voti Paupertatis. 19
Cap. VII. De obligationibus Religioſorum ratione Regulæ ſui Ordinis. 31
Cap. VIII. De oblig. Relig. ratione Conſtit ſeu Statutorum Religionis. 36
Cap. IX. De oblig. Religioſorum, quæ habentur in Iure, vel Concilijs. 41
Cap. X. De obligationibus Regularium ad Conſtitutiones, & Decreta Summorum Pontificum, & S. Congregationum. 48
Cap. XI. De his, in quibus tenentur obedire Religioſi Dominis Epiſcopis, & Principibus ſecularibus. 57
Cap. XII. De Religioſis quoad obligationem recitãdi Diuinum Officiũ. 61
Cap. XIII. De obligationibus Regularium, quoad habitum Religioſum portandum. 69
Cap. XIIII. De oblig. Regularium, quo ad Sacros Ordines ſuſcipiendos. 70
Cap. XV. De oblig Religioſorum, quoad electiones faciendas. 73
Cap. XVI. De oblig. Regulariũ ad manendũ in Monaſteriorum clauſura. 81
Cap. XVII. De oblig Regularium, ſi fiant Cardin. Epiſcopi, Abbates, &c. 86
Cap. XVIII. De obligationibus Prælatorum Regularium, facultatibus, & Priuilegijs ipſorum. 91
Cap. XIX. De Confeſſoribus Regularibus, eorumque facultatibus, & obligationibus. 112
XX. De Concionatoribus Regularibus, eorumq; obligationibus. 121
XXI. De obligationibus Sacerdotum Regularium. 125
XXII. De Regularibus tranſeuntibus ex vna Religione ad aliam. 132
XXIII. De obligationibus Religioſorum ab ordine eiectorum. 136
XXIV. De Nouitijs, eorumque obligationibus, & Priuilegijs. 140
XXV. De Monialibus, earumque obligationibus, & Priuilegijs. 150
XXVI. De Abbatiſsis, ſeu Prioriſsis Monialium. 161
XXVII. De Iudice Regulari, ſeu modo procedendi iudicialiter in Cauſis Regularibus. 163

INDEX

INDEX CAPITVLORVM,
QVÆ IN SECVNDO TOMO
HVIVS SVMMÆ CONTINENTVR.

Cap. I. De ſpecialibus obligationibus, iuribus, & priuilegijs Regularium Mendicantium. pagina 1

Cap. II. De ſpecialibus obligationibus, muneribus, & priuilegijs Monachorum. 17

Cap. III. De Regularium Canonicorum ſpecialibus iuribus, priuilegijs, & obligationibus. 25

Cap. IIII. De Regularium Clericorum iuribus, priuilegijs, & obligationibus. 29

Cap. V. De Regularium militarium iuribus, & obligationibus. 35

Cap. VI. De Regularibus Hoſpitalarijs, eorumque iuribus, priuilegijs, & obligationibus. 43

Cap. VII. De Eremitis, eorumque obligationibus, & priuilegijs. 46

Cap. VIII. De Conuerſis, laicis, oblatis, donatis, ſeu commiſſis Regularibus, eorumque iuribus, oblig. & priuil. 48

Cap. IX. De Dominis Cardinalibus Regularium Protectoribus, eorumque facultatibus, iuribus, & priuilegijs. 55

Cap. X. De Conſeruatoribus Relig. ſeu Regul. perſonarum. 60

Cap. XI. De Patronis Monaſteriorum, ſeu Eccleſiarum Regularium, eorumque facultatibus. 72

Cap. XII. De Capitulis, dietis, ſeu Congregationibus perſonarum Regularium eorumque obligat. & priuil. 78

Cap. XIII. De Prælaturis, gradibus, honoribus, dignitatibus, perſonatibus, præpoſituris, officijs, & adminiſtrationibus Regularium perſonarum, illorumque obligat. 94

Cap. XIIII. De Tertiarijs Regularium, eorumque obligationibus, & priuilegijs. 105

Cap. XV. De Confratribus, & Confraternitatibus Regularium perſonarum, eorumque oblig. & priuilegijs. 117

Cap. XVI. De Familiaribus, ſeu ſeruitoribus Regularium perſonarum, eorumque priuilegijs. 130

Cap. XVII. De Regularium procuratoribus, ſeu negotiorum ipſorum geſtoribus, ipſorumque priuilegijs. 135

Cap. XVIII. De Beneficijs Regularibus. 137

Cap. XIX. De bonis, & poſſeſsionibus quibus capacia ſunt Monaſteria Regularium perſonarum, ſeu in quæ ſuccedere poſſunt, & de eorum adminiſtratione. 143

SVM-

INDEX RERVM
MAGIS NOTABILIVM.

Quæ in Primo, & Secundo Volumine huius Summæ continentur, num. 1. Primum, num. 2. Secundum Volumen denotat.

A

1 Abbates non poſſunt Ordinare ſibi non ſubditos. capite 14. num. 13. Niſi dimiſſorias ſuorum Superiorum, & ſpecialem conſenſum Epiſcopi loci habuerint. ibid.

1 Abbates aliqui Regulares primam tonſuram, & minores Ordines ſuis ſubditis conferunt. c. 18. num. 64. Cum certis conditionibus. ibid. num. 65.

2 Abbates alij benedicti, alij non cap. 2. num. 36. Quid facere poſſint, ibid. An Tonſuram, & minores Ordines conferre. 37. An iura Epiſcoporum præſcribere. 38. Quibus gaudeant priuilegijs aliqui ipſorum. 39. Quam habeant precedentiam 40. An gaudeant nomine Ordinarij. 41. Benedicant ne veſtes, & Ornamenta Sacra. 42. De ipſorum reſidentia. 45.

2 Abbatiſſarum duplex genus. c. 26. num. 1. Illarum electio pertinet iure communi ad Monaſterium. ibid. num. 2. In illa ſolùm habent vocem Moniales profeſſę. ibid. Non Conuerſę. ibid. Quis in talium electione pręſideat, & qualiter. ibid. & c. 25. à num. 45. Requiritur pro illis ętas 40. annor. & octo poſt profeſſionem. c. 26. num. 3. Quid ſi in vno Monaſterio non reperiatur talis. ibid. In Italia ſolùm durant per triennium. ibid. num. 4. Vacare debent per triennium. ibid. An vidua, vel corrupta eligi poſſit. ibid. num. 5. An illegitima. num. 6. An bigama. ibid. num. 7. Poſſunt imponere Monialibus pręcepta obligantia ad culpam. ibid. num. 8. Ea ſcilicet, quę ſpectant ad bonum commune polyticum Monaſterij. ibid. num. 9. Etiam in virtute S. Obedient. vel Spirit. ſanct. ibid. num. 10. Non tamen ſub pœna excommunicationis, &c. ibidem num. 11. Poſſunt, & debent cogere Moniales ad obſeruantiā Regulę, & Conſtitutionum. ibid. num. 13. Concedere illis facultatem dandi, & accipiendi, ſicut Prȩlati. ibid. num. 14. Niſi hoc ſit illis ſpecialiter prohibitum. ibidem. An poſſint diſpenſare in aliquibus legibus Eccleſiaſticis, ibid. num. 16. Nulla preſici poteſt duobus Monaſterijs. ibid. num. 19. Non poſſunt concedere Monialibus licentiam egrediendi e Monaſterijs, nec ipſę exire. ibid. num. 20. An in aliquo caſu exire poſſint. ibid. Vide verb. *Moniales*.

2 Abſentes vocandi ad electiones cap. 15. num. 8. Poſſunt de iure communi eligere per procuratorem. ibid. num. 9.

2 Abſoluere poſſunt Prȩlati Regulares ſuos ſubditos a peccatis. c. 18. num. 55. Etiam a ſibi reſeruatis. ibid. num. 28. Hęc tamen facultas regulariter debet delegari. Ibidem. num. 29. Poſſunt etiam illos abſoluere à cenſuris Papæ reſeruatis, quę in iure ſunt commiſſę Epiſcopis. ibid. nu. 30. Non ab illis, quę ſunt commiſſæ Epiſcopis, vt Legatis Sedis Apoſtol. ſaltem iure communi. ibid. A caſibus Papę reſeruatis non poſſunt abſoluere Prȩlati Regulares ſuos ſubditos, iure communi. ibid. num. 31. Bene tamen aliqui ipſorum ex priuilegiis, ibid. & num. 33. 34. & 35. Idem de cenſuris. ibid. num. 36. Probabiliter etiam de cenſuris ab homine latis. ibid. num. 37. Non à caſibus, ſeu cenſuris Bullę Cœnę Domin. ibid. num. 38. vide verb. *Prelati*.

1 Abſoluentes à caſibus in Bulla Cœnę Dom. contentis ſunt excommunicati. cap. 19. num. 43. Et excommunicatos à Canone, niſi in caſibus iure expreſſis, vel excommunicatos per Statuta Prouincialia, aut Synodalia. ibid. Abſoluentes, vel Sacramenta miniſtrantes pro pretio, vel aliquid dantes, aut accipientes, pro leui pœnitentia iniungenda ſunt ſymoniaci. ibid. num. 40. Vide verb. *Confeſſarij Regulares*, & verb. *Confeſſarij pro Religioſis*.

1 Accuſatione quando procedit Iudex Regularis. c. 27. num. 22. Conditiones pro illa neceſſarię. ibid. Releganda à Religioſis. ibid. Vide verb. *Index Regularis*.

1 Accuſator poteſt crimen etiam occultum deferre, cap. 27. num. 23. An teneatur pręmittere correctionem. ibid. Tenetur probare delictum. ibid. num. 24 Non poteſt eſſe teſtis in illa cauſa. ibid. Iurat de calumnia. ibid. Quid requiratur, vt dici poſſit probare delictum. ibid. Quomodo puniendus ſi non probet. ibid. Qui repellantur à munere Accuſatoris. ibid. num. 25. Vide verb. *Denunciator*.

1 Adminiſtratio bonorum Monaſterij iure communi pertinet ad Prȩlatos. cap. 18. num. 13. Expendentes autem in vanos, aut ſuperfluos vſus ſunt proprietarij. ibid. Tribus debet committi hęc adminiſtratio, ex Decretis Summ. Pontific. ibid. num. 74. Hi tres tam impenſi, quàm accepti ſingulis menſibus reddant rationem. ibid. num. 75.

1 Adminiſtratio bonorum Monaſterij ad quem pertineat. cap. 19. num. 52. Tres actus includit adminiſtratio. 53.

2 Adminiſtratores bonorum Monialium cui debeant reddere rationem. c. 25. num. 45. Vide verb. *Moniales*.

1 Aduocati munus nequeunt exercere Religioſi, niſi, &c. ca. 9. num. 12.

1 Aduocati Regularium an aliquibus priuilegijs fruantur. c. 17. num. 10.

1 Aetas 16. anno ad profeſſionem requiritur. cap. 2. num. 10. Pro Nouitiatu neceſſaria includit diem ſuper additum in anno Biſsextili. ibid. Pro profeſſione, computanda à die natiuitatis extra vterum. ibid. Si profeſſio eſt inualida ratione defectus ętatis legitimæ non obligat adhuc vt votum ſimplex. ibid. num. 28. Aetas pro Prȩlatis requiſita. cap. 18. num. 5. Pro Abbatiſſis, ſeu Prioriſſis, cap. 26. num. 3. Aetas pro Ordinibus ſuſcipiendis. cap. 14. numero 1.

1 Alienare bona Monaſteriorum prohibitum eſt Regularibus ſub excommunicatione, & alijs pœnis. cap. 10. num. 1. Priuilegiis abrogatis. ibid. num. 2. Contractuum irritatio. ibid. Accipere pecunias ad cambium etiam prohibitum. ibid. num. 3. Quę ſint bona alienari prohibita. ibid. num. 4. Caſus in quibus licita eſt alienatio. ibid.

2 Alienatio bonorum prohibita Monaſteriis Regularium. c. 19. à n. 54. Qui contractus alienationis nomine intelliguntur. 56. Mobilia non pretioſa alienari poſſunt. 47. An mobilia pretioſa. 57. In quibus caſibus non requiritur

licentia S. Congregat. 58. An poſſint alienari, ſaluo, ve dicitur, S. Apoſtolicæ conſenſu. 61. Quę ſolemnitas requiritur ad alicoationem. 62.
1 Ambientes, ſeu procuraotes pro ſe, vel pro alijs Officia in Religioonibus, graues pœnas incurruot. cap. 15. num. 24. Poſſunt tamen Religioſi procurare quòd officia dentur dignis ibid. Contra procurantes Officia, Gradus, &c. mediis fauoribus extraneorum. ibid. num. 27.
1 Annunciationis feſto, ſi veniat triduo ante Paſcha, an dicenda Miſſa. cap. 21. num. 18.
1 Annus Nooitiatus, vide verb. Nouitiatus.
1 Antiquitas in Ordine quomodo computanda. cap. 2. numero 25.
1 Anticipatio celebrationis Miſſarum qoomodo licita. cap. 21. num. 7.
1 Aotiſtes nominandus io Cao. Miſſę quis ſit. cap. 21. numero 30.
1 Appellare à correctione Superiorum maximè prohibitum Religioſis. cap. 9. num. 4. & 5. Non ſolum ad Iudices Laicos, & oon competentes, ſed etiam ad alios. ibid. num. 6. In caſu tameo ootabilis, & euidentis iniurię licita eſt appellatio ad Iudices competentes. ibid. num. 7. Suſpenditur executio. ibi. An, & quo ordine ad Sedem Apoſtolicam, ibid. Oportet in appellatione grauaminis exprimere. ibid.
2 Approbatio Confeſſariorum Mendicantium pro ſęcularibus qualis debeat eſſe. cap. 1. num. 18. Pro Fratribus, & Monialibus. 19. Pro Confratribus, cap. 15. num. 16. Pro Tertiariis. cap. 14. oum. 29. & 34. Pro familiaribus Regularium. c. 16. oum. 21.
1 Apoſtata eſt, qui diſcedit à Conuentu, vel Religione animo nuoquam reuertendi. cap. 16. num. 12. Varias pœnas incurrit. ibid. & num. 13. Cooperantes ad Apoſtaſiā oon ſolùm grauiter peccant, ſed etiam tenentur ad dāna inde ſequuta. ibid. num. 14. Apoſtatas detinentes, occultantes, &c. ſunt excommunicati. ibid. ou. 15. Apprehendi poſſunt, & debent Apoſtatę à Superioribus. ibid. num. 16. & 17. Imò ab Ordinarijs. ibid. Redeontes beoignè ſunt recipiendi. ibid. num. 18. Quę adquirunt in Apoſtaſia pertinent ad Religionem, niſi, &c. ibid. oum. 20. Ipſorum bona poſt mortem veniunt ad Cameram Apoſtolicam. ibid. num. 21. Vide verb. *Fugere, & Fugitiuus.*
1 Approbatio Confeſſariorum Regularium in vno Epiſcopatu ooo ſufficit pro alijs. cap. 19. num. 4. Non eſt perpetua . num. 7. Poteſt ex rationabili cauſa reſtringi, & limitari. ibid. num. 8. Non expirat per mortem concedentis. ibid. num. 10. Nec requirit quòd detur in ſcriptis. Cōfeſſarii approbati ab Ordinario nomine qui veniant. ib. num. 19. Qui confitetur non approbatus qua pœna puniendus. ibid. num. 41. Vide verb. *Confeſſarÿ Regulares*, & verb. *Confeſſarÿ pro Religioſis*.
1 Arma tenentes Monachi intra ſepta Monaſterii ſine licentia Abbatum ſunt excommunicati. cap. 9. num. 27. Secus habentes illa extra Monaſteria. ibid. Aut venientes ad Monaſteria cum illis. ibid. Io ſtatu etiam Mediolanenſi illa habere ſub grauiſſimis pœnis eſt prohibitum. ibid.
2 Aſſiſtentes Generalium aliqui habent votum deciſiuum, aliqui ſolum conſultiuum. ca. 13. num. 20. Non ſuot propriè aſſeſſores. ibid. Decet ferre ſuffragia incipiendo à iunioribus. 22. Debent detegere defectus publicos eorum qui proponuntur ad officia. ibid. Imò, & quandoque occultos non emendatos. ibid. Quando teneantur ſubſcribere etiam contra propriam ſenteotiam. ibid. An Generales poſſint ſine illis aliqua decidere. 23. Tenentur ſecundum conſcientiam reſpoodere. 24. An illegitimi poſſint id munus ſubire. 50.
1 Aſſumpti ex Religionibus ad Cardinalatum, Epiſcopatū, vel Abbatiam, maoent veri Religioſi. cap. 17. num. 1. Nec ſoluuotur à Votis Obedientię, Paupertatis, & Caſtitatis, num. 2. Votum Obedientię ipſorum eſt ad Papam. nu. 5. Quæ acquirunt poſt aſſumptionem, Eccleſijs, quibus præficiuntur acquirunt. 5. Poſſunt diſponere ioter viuos de ſui Epiſcopatus redditibus, ſicut Epiſcopi ſæculares. num. 6. Non ſubiacent pœnis, aut cenſuris impoſitis in Religionibus. num. 7. Tenentur ſaltem ſecundùm decentiam, & honeſtatem ad Obſeruantias Regulares, quæ non impediunt munus, quod gerunt, & ad habeodum ſocium ſui Ordinis. num. 8. Habitum verò Religionis teoentur ex præcepto portare. num. 9. Conformem tameo in forma, ſeu figura habitui aliorum Epiſcoporum. ibid. Probabile eſt oon teneri Votis alijs ſolemnibus præter tria eſſentialia. num. 10. Nec teoentur ſoluere Officium Diuinom iuxtà ritum ſuæ Religionis, ſed ſuæ Eccleſiæ. num. 11. Acquirunt ſuis Eccleſijs. num. 12. Quid verò dicendum ſit de Epiſcopis Titularibus, oum. 13. Habentes ditiorem ſupellectilem peccant magis, quam Epiſcopi non Regulares, num. 17. Gaudent aliquibus Priuilegijs ſuæ Religionis, num. 18. Diſpenſant ſecū in aliquibus caſibus, num. 19. Reuertentes ad ſuam Religionem inhabiles ſunt ad Officia, num. 21. Poſſunt trāſire ad ſtrictiorem Religionem. cap. 22. num 28. Sed cum licentia Papæ. ibid.
1 Aſſumpti ad Pręlaturam alterius Religionis tenentur. Votis ſolemnibus ſui Ordinis, cap. 17. num. 15. Regula, & Obſeruantijs ipſius, quateous oon contradicunt muneri, quod gerunt. ibid. Vbi etiam de altis ipſorum obligationibus.
1 Aſtrologorum, ſeu Diuinatorum pœnæ. cap. 10. num. 27.
1 Attentio, ſeu Deuotio eſt neceſſaria ex præcepto recitaotibus Officium Diuinum, cap. 12. num. 11. Vide verb. Officium Diuinum.

B

1 BAlnea ingredi prohibitum eſt Religioſis, c. 9. oum. 24. Ex neceſſitate tamen id licet. ibid.
1 Banniti, decoctores, ſeu falliti oon recipiendi à Regularibus, cap. 10. num. 21.
1 Baptizare non licet Religioſis oiſi in caſu neceſſitatis, & de licentia Parochi. c. 9 num. 31.
1 Beguinas fouentes Religioſi ſuot excommunicati, cap. 9. oum. 30.
1 Benedicere Eccleſiaſtica ornamenta, quæ poſſint Regularium Prælati, cap. 18. num. 57. An Eccleſias, ſeu Oratoria benedicere poſſint, ibid. num. 59.
1 Beoedicere Menſam noo eſt præceptum Religioſis iure communi, cap. 9. 28. Id tamen omittere, peccatum eſt veniale, ibid.
1 Benedictio peteoda eſt à ſuperiore ante, & poſt egreſſum è Monaſter. c. 16. oum. 6.
2 Benedictio Abbatum quando, & quomodo danda, cap. 2. num. 36. Noo reiteratur. ibid.
1 Beneficia vacant per Profeſſionem Religioſi, cap. 3. num. 17. Non tamen propter illam redditur incapax Beneficiorum. ibid. De facto tameo ad id requiritur Papæ licentia. ibid. & cap. 16. num. 24. Reuertentes tamen ad Religionem Carmelitæ non poſſunt in Capitulis Generalibus, aut Prouincialibus admitti, aut habere aliquod Officium ſine licentia Generalis, ibid. Beneficium, quod habet Nouitius non debet prouideri ante tranſactum Nouitiatum, c. 24. oum. 37.
2 Beneficia an vaceot probationis anno, cap. 2. num. 21. Quomodo inſeruiri debeant beneficia Nouitiorum, ibid. An fiot illorum capaces. 22. Vacant per profeſſionem. 23. Cur Regulares non debeant habere beneficia ſæcularia, c. 18. num. 1. Quid ſit beneficium. ibid.
2 Beneficia Regularia quæ ſint, cap. 18. num. 1. Regulares ſunt capaces illorum. 2. Eiſdem debent prouideri. 3. Einſdem Ordinis. ibid. Debent eſſe profeſſi, vel profeſſuri. 4. In eadem Religione 5. Non ſunt beneficia ſimpliciter, ſed manualia. 6. Ad quem ſpectat prouiſio illorum. 7. An requiratur examen, & approbatio Epiſcopi. 8. Poſſunt Regulares cogi ad illa acceptanda. 12. Quando vacent. 17. & 18. An poſſit vnus habere duo beneficia. 29. An poſſint ſeminario vniri. 31. Collatores illorum an poſſint aliquid accipere. 39. In beneficia Nouitiorum an ſuccedant Monaſteria. c. 19. num. 34.
2 Beneficiarij Regulares quibus ſubſint. cap. 19. num. 9. & 10. Non debeot vocari ad concurſum. 11. Quibus obligationibus aſtringantur. 14. Cui adquirant. 15. Quibus prouidere debeant de bonis beneficiorum, ibid. Quibus debeant obedire. 16. An, & quomodo poſſint amoueri à oum. 17. vſque ad 23. Bona ab illis adquiſita an poſſint deferri ad Monaſteria. 28. Quid ſit illis conceſſum in Indiis. 32. Io quæ debeant ſuos redditus expendere. 33. An illegitimi poſſint hoc munus ſubire. 34. Ex Carmelitis aſſumpti noo admittuntur in Capitulis. 35. & 36. An teneantur facere profeſſionem fidei. 38. An adire Congregationes caſuum conſcientiæ. 40.
1 Bigama an eligi poſſit in Abbatiſſam. cap. 26. num. 7.
2 Bona Religioſi, qui propter fraudem, dolum, & cupiditatem Prælati emiſit Profeſſionem, oon pertinent ad monaſterium, ſed ad hæredes, cap. 2. 19 Bona acquiſita à Religioſis particularibus, noo ab ipſis, ſed ab Officialibus

Digitized by Google

bus Monaſteriorum debent recipi, poſſideri, & expendi, cap. 6. num. 25. Bona acquiſita Religioſis ex illicita negotiatione, aut contra Sacros Canones poſt eorum mortem pertinent ad Cameram Apoſtolicam, cap. 10. num. 5. Quæ ſint talia bona, ibi. Bona Regularium extra clauſtra degentium poſt ipſorum mortem pertinent etiam ad Cameram Apoſtolicam, cap. 16. num. 31. Bona Religioſorum aſſumptorum e Religionibus pertinent iure communi ad Eccleſias poſt ipſorum mortem. cap. 17. nu. 32. Quæ acquiſierunt ante aſſumptionem pertinet ad Religionem, ibid. num. 14. Bona ſtabilia prohibita Regularibus etiam de licentia Superiorum . cap. 6. num. 19. & cap. 18. num. 71. Bona incerta Nouitiorum, cap. 24. num. 39. Bona Monialium derelicta. c. 25. num. 48.

2 Bona Regularium decedentium ad quem ſpectant, cap. 1. num. 40. Bona inuenta, incerta, male acquiſita, aut deſtituta an applicari poſſint Monaſteriis, cap. 19. num. 48. 49. & 50. Quanto tempore præſcribatur contra ipſa. 63.

2 Bona ſtabilia quæ Monaſteria poſſident, cap. 19. num. 1. Quæ dicantur talia. 3. Quæ tranſeant ad illa ratione Religioſorum. 27. & 28. Tranſeunt quæ ad illos ſpectabant. 31. Exceptis iis, quib. renunciarunt. 35. Et quæ ſunt legitima filiorum, aut patris. 36. & 37. A quo tempore. 38. & 39. In quæ bona non ſuccedant Monaſteria num. 40.

2 Breuia Sacræ pœnitentiariæ aperire an poſſint Confeſſarii non graduati, c. 19. num. 38.

1 Bulla Cœnæ Domini apud Confeſſarios retinenda, cap. 19. num. 44.

2 Bulla Cruciatæ quæ priuilegia Regularium ſuſpendant, ca. 1. num. 59.

C

1 Campanã pulſare nõ poſſunt Regulares Sabbatho Sancto ante Cathedralem, vel Matricem Eccleſiam, c. 9. num. 45. Secus aliis diebus, ibid.

2 Campanæ quando, & quomodo à Regularibus pulſandæ, c. 1. num. 43. & 44.

2 Candelarum, quæ fratribus dantur non debetur portio Canonica. cap. 1. num. 48. Quomodo diuidendæ, ibid.

2 Canonici Regulares vnde dicti. cap. 3. num. 1. & 2. Sunt verè Religioſi. 5. An comprehendantur nomine Monachorum. 6. Eorum inſtitutum quale, & quomodo differat ab aliis Religionibus. 7. Præcedentia. 9. Priuilegia. 10. Quæ illis prohibita. 11. 12. 21. 22. 23. 24. 25. & 26. Quæ illis præcepta. 13. 14. & 20. Habent beneficia Regularia. 16. & 17. Ad exequendas litteras Pontificias an ſint capaces. 18. Ad quas dignitates ſint aſſumptibiles. 19. A quibus puniantur. 28. A quibus viſitentur. 29.

1 Canonica portio Parochialis non ſoluitur à Religioſis, c. 3. num. 12. Nec hoc priuilegiũ abrogatur à Concil. Trid. niſi quoad ea Monaſteria, quæ ante annos 40. ſoluebant ibid. Et ſolùm de illis quæ afferuntur cum corpore defuncti. ibid.

1 Capellani Religioſi etiam Sedis Apoſtolicæ manent ſubiecti eorum Superioribus, cap. 17. num. 20. Cappellani Monialium, cap. 25. num. 40. De quo debeant dicere Miſſam. ibid. num. 43.

2 Capitulum Regularium quid ſit, cap. 12. num. 1. Quotuplex, ibid. In quibus conſiſtat eius auctoritas. 2. Nequit ſtatuere aliquid contra ius cõmune. 3. Quid poſſit facere. 4. Quibus circunſtantiis celebrandum 5. Debent in eo moneri Religioſi de obſeruantia litterarum Apoſtolicarum ad officium S. Inquiſitionis pertinentium. 15.

2 Capitulum Generale omnimodam habet auctoritatem, cap. 12. num. 6. Condit leges. ibid. Quomodo ſe habeat cum Præſide. ibid. Nihil ſtatuit contra ius commune, ibid. Quid poſſit facere circa Generalem. 7. An exercere iuriſdictionem ipſius, ibid. Eligere debet ſex Patres pro eiiciendis ab Ordine. 8. Statuta arctiora num ponat. 9. Reſtaurat Regulam collaſpam. 10. Priuilegia reſtringit, & tollit. 11. Reſeruat caſus. 12. Quando celebratur. 13.

2 Capitulum Prouinciale quomodo celebratur, cap. 12. num. 18. Quæ eius auctoritas, ibid. Non eiicit profeſſos. 19. In Indiis quid poſſit. 20.

2 Capituli Conuentualis auctoritas, cap. 12. num. 24. Circũſtantiæ, ibid.

2 Cardinalium maxima dignitas, cap. 9. num. 1. Epitheta, ibi. Dati ad defenſionem Religionum. 2. Vide verb. *protectores.*

2 Carmelitæ ſunt Mendicantes ex Regula, & à iure cap. 1. num. 1. Quæ ipſorum Regula. ibid. Diſcalceati Patres, quæ bona non poſſint poſſidere. 2. & 7.

2 Carnium vſus an prohibitus Monachis cap. 2. num. 33. Canonicis Regular. cap. 3. num. 15. Clericis Regul. cap. 4. num. 6.

1 Carcerem habere debent Monaſteria Regularium, cap. 9. num. 41. & tota Prouincia, c. 23. num. 3.

1 Cardinales Religioſi. Vide verbo *Aſſumpti ex Religionibus.*

1 Carnes comedere feria 6. & Sabbatho, caſu quo Natalis Domini his diebus inciderit, prohibitum Regularibus. cap. 7. num. 27. An verò oppoſitum facientes peccent contra ius commune, an ſolùm contra Regulam, ibid. Carmelitæ autem carnes comedentes feria 4. aut Sabbatho, in quibus Natalis Domini occurrerit, non ideò perdent priuilegium Bullæ Sabbathinæ, ibid.

1 Carthuſiani laudabiliter à carnibus abſtinent, etiam cum periculo vitæ. cap. 8. num. 19. In caſu tamen quo ſit alius cibus quo vti poſſint, ibid. Non tamen tenentur tunc ab illis abſtinere, ibid. Vide verbo *Tranſitus Religioſi.*

1 Caſtitas Religioſa irritat Matrimonium ſequens, etſi conſummetur, capit. 5. num. 1. Qui poſt illam contrahit eſt irregularis, ibid. num. 2. Per eam tenetur Religioſus abſtinere ab omni actu venereo, ſiue interno, ſiue externo, ibid. num. 3. & 6.

1 Ceremonialis, ſeu Ritualis obſeruantia, cap. 8. num. 32. Quale peccatum ſit tranſgreſſio illius, ibid. Specialiter de Ceremoniali Carmelitarum, ibid.

1 Cella vnica Religioſo aſſignanda, & quali ſupellectili. c. 18. n. 77. Etiam Superioribus. ibid.

1 Chirurgiæ artem cum inciſione, vel aduſtione non poſſunt exercere Religioſi. c. 9. nu. 15. Etiam pietatis cauſa. ibid. Id facientes ſecuta morte ſunt irregulares. ibid. Exercere etiam prædictam artem ſine inciſione, & aduſtione probabilius eſt non poſſe. ibid.

1 Choro aſſiſtere debent omnes, cap. 10. nu. 20. In ipſo pſallere horas Canonicas tenentur Regulares. ca. 12. num. 9. Ad Chorum deputatus poteſt tranſire ad Ordinem Laicorum. cap. 22. nu. 25. Omnes, etiam Superiores, & Graduati tenentur Choro intereſſe. c. 18. nu. 70. Cum quibus diſpenſari poteſt. ibid.

1 Clauſura aliqua tenentur omnes Religioſi. c. 16. nu. 1. Conſiſtit in duobus, in non egrediendo è Monaſterio ſine licentia. & in non apoſtatando. ibid. Poteſt religioſus ex legitima licentia viuere extra clauſtra, retento habitu. ibid. num. 23. Conceditur tamen ſolùm à Sede Apoſtolica. ibid. Etiam propter neceſſitatem parentum. ibidem. num. 25. Et propter obſequium alicuius loci, vel perſonę ibidem. num. 33. Qualiter prædictos poſſint corrigere, & reuocare Prælati Religionum, & quòd ſine ipſorum licentia non poſſint id munus habere. ibid.

1 Clamoroſa inſinuatio quid ſit. c. 27. n. 6.

2 Clerici regulares qui ſint. c. 4. num. 1. Quale eorum inſtitutum. 1. & 2. Vere religioſi. 2. Eorum inſtituti ab aliis differentia. ibid. Perfectio. 3. An cenſeantur nomine Monachor. 4. Obligationes, & prohibitiones. 5. 6. 7. & 8. Specialia vota. a n. 9. vſque ad 18. Approbatio & priuilegia. à n. 19. vſq. ad 27.

1 Coarctatio in electionibus an, & quomodo fieri poſſit. cap. 15. num. 21.

1 Comam nutrire an permiſſum Monialibus. cap. 25. numero 50.

1 Comœdiis, & ſimilibus ſpectaculis aſſiſtere non licet religioſis, niſi quando ſunt de rebus honeſtis, & ſecluſis aliis prauis circumſtantiis. c. 10. n. 7.

1 Comparere in iudicio nequeunt Religioſi ſine licentia Superiorum. ca. 9. num. 11. Etiam pro iniuria ſibi illata in perſona, honore, &c. ibid. Secus quando Superior multum diſtat, aut ſi agant contra Religionem in caſibus licitis. ibid.

2 Commendæ an ſint materia ſimoniæ. c. 5. n. 16. An ſint beneficia Eccleſiaſtica. 25.

2 Commendatarii milites qualiter habeant redditus annuos, & alia bona. c. 5. n. 22. 23. 24. & 28. An fructus recipere poſſint viuendo otioſè. 27. An poſſint ludendo perdere. 28. An inſtituere maioratus. 29. Perpetui computantur pro Prælatis. 35. Tenentur eleemoſynas elargiri, & ſuarum Eccleſiarum neceſſitatibus ſuccurrere. 36. Quando peccant contra votum paupertatis. 30. & 31.

2 Commiſſariorum Generalium auctoritas. cap. 13. num. 16. an delegabilis. ibid. Quando expiret. 18.

2 Confirmator quam electionem confirmet. cap. 12. num. 39. Quam non debeat confirmare. 40. & 43. priuilegium o-

Digitized by Google

dinis Prædicat. quoad hoc. 41. tempus dandi coofirmationem.42.an electio per ſortes cnofirmanda ſit. 44.an ſacta ex vi renunciationis.45.an illius qui cauſam ſcaodali præbiturus eſt. 46.an quæ facta eſt per abuſum ſæcularis poteſtatis.47.

2 Confraternitates quid ſint.cap.15.num.1.& 2.an piæ,& religioſæ dicendę.3.priuilegia quibus gaudent.4.5.6.Conditiones quibus inſtitui debent.8.9.10.12.& 13. gratiæ, & Indulgentiæ ipſarum. 10. & 14.eleemoſynæ.15.confeſſariorum auctoritas.16.omnes innouandæ.19.Litteræ pro inſtitutione ipſarum. 20.pœnæ contrauenientium. 21.quæ determinata ſint a Sede Apoſtolica circa illas.22.23.24.25.& 26. viſitantur ab Epiſcopis. 27. contribuunt pro ſeminario. 28.de ipſarum capellanis. 29. An pro receptione poſſint aliquid accipere. 30. ſtatuta pro quibuſdam. 31.

3 Confraternitatis Beat.Mar. de Monte Carmelo antiquitas.cap.15.num.32.priuilegia,& Indulgentiæ.à num.33. vſque ad 43.conditiones pro fruendis priuilegiis. à nu. 42.vſque ad 46.a quo, & quibus conditionibus inſtituatur.a num.47.

3 Confraternitas Sanct Roſarii vide verb. *Roſarij Confraternitas*.

2 Confraternitatis Cordæ S.Franciſci inſtitutio. ca.15.num. 63.Gratiæ.ibid.conditiones.64.

2 Confraternitatis S.Auguſtini inſtitutio.c.15. n.65.vn.65.& 66.gratiæ.66.& 67.

1 Coniugati an validè poſſint emittere profeſſionem,& quę licentia ad id requiratur.c.2.n.31.

1 Confeſſarii Regulares. cap.19. requiritur pro illis præſentatio,& approbatio Epiſcoporum ad audiendas cnofeſſiooes ſæcularium. ibid.num.2.nec ſufficit ad hoc conſenſus Parochi.ibid.nec requiritur, ſi facultas conceſſa eſt independenter ab ipſo. ibid.In locis alienis poſſunt ſubditos Diœceſis, vbi ſunt approbati, audire, oiſi illi mutauerint domicilium. ibid. num.6.approbati ab voo Epiſcopo poſſunt à ſucceſſore iterum examinari, & approbari,non tamen ab eodem.ibid. num.7. Non poſſunt ſuſpendi ab audiendis confeſſionibus niſi ex noua cauſa,eaque ad confeſſiones pertinente, aut ob non ſeruatum interdictum.ibidem.num.9.Nec poſſunt ſimul omnes confeſſarii vnius conuentus priuari. ibidem.Aliqui etiam confeſſarii Regulares poſſunt in Diœceſi vbi sūt approbati audire confeſſiones omnium ſæcularium, quarumcumque Diœceſum. ibid.oum.11.Audire tamen confeſſiooes aliorum Regularium non poſſunt niſi cum licentia. ibid. Si audiant confeſſiones contra voluntatem ſuorum ſuperiorum peccant,licet validè abſoluant. ibidem oum.12.publicè excommunicati, vel ſuſpenſi neque licitè,neque validè abſoluunt;occulti tamen validè, ibidem num.13.abſoluunt ab omnibus non reſeruatis.ibid.num.14.& omoi excommuoicatione minori. ibid.& omni etiam maiori non reſeruata. ibidem.Nunquam tamen diſpenſant in irregularitate aliqua, oiſi ad id habeant ſpeciale priuilegium.ibidem.à caſibus, ſeu cenſuris Papæ, aut Sedi Apoſtolicæ reſeruatis poterant olim aliqui confeſſores regulares, propter ſpecialia priuilegia, abſoluere.ibidem.15.ounc autem ooo ita. niſi extra Italiam,& in Vrbe.ibid. & num.16. In Italia verò extra Vrbem limitata ſuot talia priuilegia.ibidem.à caſibus autem in Bulla Cęnæ Domini contentis, oec intra,nec extra Italiam abſoluere poſſuot. ibidem. & nu. 17.Idem de caſibus Epiſcopalibus.ibidem.virtute Bullæ Cruciatæ,vbi viget, abſoluere poſſunt iuxta tenorem ipſius ibid.num.18.ſed non ab aliqua irregularitate, licet aliqui oppoſitum ſentiaot. ibid. debent etiam abſoluere pęnitentes à caſibus reſeruatis ſi id poſſuot, niſi fortè,&c.ibid.num.21.an poſſint abſoluere plenarie religioſos ſui Ordinis ſemel io vita.ibid.oum.27. an in articulo mortis. ibid.num.28.dubitans ao ſit idoneus ad audiendum confeſſiones, ſuperioris præcepto excuſatur,niſi certo ſciat ſe indignum.ibid. num.30. qui in domibus laicorum coofeſſiooes audiunt, parochum admonere tenentur,& reliquere fidem pro medico. ibid. num.31. & 32. non poſſunt audire confeſſiones io ædibus alienis,niſi,&c.ibid.num.32. qualiter id faciendum. ibid.coofeſſarii delinquentes in confeſſione qualiter, & a quibus puniendi. ibidem.num.33.34.& 35.Confeſſarii ſecretum detegentes qua pęna puniendi. cap. 19. num.42.

1 Confeſſarii pro Religioſis à Prælatis deſignandi. cap.18. num.29.& cap.19.num.36.quo numero deſignaodi.ibid. quid de caſibus reſeruatis. ibid.& nu.37. non requiritur pro illis approbatio Epiſcoporum. & quid de Religioſis militibus. c.18. n.27.

1 Cnofeſſarii Monialium. c.25.0.40.an abſoluant à reſeruatis.n.42.à quo approbandi,& quomodo, & etiam amouendi.ibid.nu.45.& 46.

1 Confeſſioni in principio Miſſæ oihil addendum. cap. 21. num.33.

1 Confirmator electionum. Vide ver.*Electiones*.

2 Congregationes capitulares Regularium quid ſint. cap. 12.num.1. aliquæ vocaotur intermediæ. 14. auctoritas ipſarum.14.congregationes prouinciales. 22.debent in quacumque congregatione moneri religioſi de obſeruantia Litter.Apoſtol. ad S.Officium Inquiſitionis pertinentium.15.& 23.

2 Conſeruatores religionum. Vide verb.*Iudices Conſeruatores*.

1 Confiteri ſemel in Menſe creditur eſſe obligationem Monachorum.c.9.n.22.

1 Concionatores Regulares nequeunt prædicare ſine licentia ſuorum ſuperiorum.cap.20.num.1.Ad prædicandum in Eccleſiis, quæ ſuorum Ordinum ſunt, requiritur etiā benedictio ordinarii; ad prædicandum verò extra ſuas Eccleſias vlteriùs exigitur illius licentia. ibid.oum.2.an ſi in hoc deficiant,puniendi ſint ab Epiſcopis. num.3.an aliquando ſufficiat licentia Parochi. oum.4. Licitum eſt etiam prædicare in plateis,& locis publicis.ibid.num.5. etiam ſine licentia Epiſcopi, dummodo noo contradicat.ibidem.etiam prædicante Epiſcopo, & oon contradicente.ibid.num.6.an ſemel præſentati, & approbati poſſint iterum ad id compelli,ibid. num. 7. Prædicantes errores,aut ſcaodala quomodo puniend.ibid.num. 9. A quibus abſtinere debeant in Concionibus,ibid.num.10. Quomodo concionandum,ibid.num. 11. Qualiter de Conceptione B. V. ibid. num.12. Qualiter de Priuilegio Scapularis. B. V. M. de Monte Carmelo, ibid. num. 13. Concionantes in peccato qualiter peccent.cap. 20. nu. 25. Qualiter poſſint, aut non commendare pauperes, prædicare Indulgentias,miracula,& de quibus Euangelijs prędicandum, num.17.

1 Concionatores Monialium, cap.25.num.40.

1 Conſeruatores Iudices eligere poſſunt Religioſi,cum certis tamen conditionibus, cap.3.num.11.

1 Conſecrare Calices,aut Patenas non poſſunt Prælati Regolares,cap. 18. oum. 58. An Altaria, vel Eccleſias,ibid. num. 59.

1 Conſtitutiones Religionum comparantur cum Regula, ſicut in oaturalibus formæ accidentales cum ſubſtantiali,cap.8.num.1.Differunt à Regula,& in quo differant, ibid.num.2.Poſſunt obligare ad culpam, ibidem num. 3. Conſtitutiones Geoerales regulariter ſolùm à Generali cum Capitulo Geoerali fieri poſſunt,ibid.Vt obligent in conſcientia debent eſſe de rebus cooceroentibus explicitè,vel implicitè Regulam,ibid.num.4. 5. & 7. An poſſit per illas præcipi aliquid cootra ius commune, ibid. num. 6. Obligatio obſeruandi illas aliquando eſt ſub mortali, aliquaodo ſub veoiali, aliquando ſub oulla culpa,ſed ſolùm ſub pœna,ibid.num.8. Quando ſunt de rebus aliàs iure Diuino,vel naturali præceptis, aut prohibitis, transgreſſio illarum erit,qualis fuerit traoſgreſſio talium præceptorum,ibid. num. 9. Quaodo fuerit de rebus directè ſpectantibus ad Vota eſſentialia Religionis illarum tranſgreſſio erit mortalis, niſi paruitas materiæ ſolùm inducat veniale, ibidem. Etiam quando obligant ſolùm ad pœnam poſſunt dici obligare indirectè ad culpam,ibidem num. 10. Quando ponuntur in virtute Saoctæ Obedientiæ, ſub pœoa Excommunicationis,vel ſimili modo obligant ad mortale,ibidem numero 11.13.14.& 15.Niſi res quæ præcipitur, aut prohibetur ſit euidenter leuis, ibid. num. 12. & 13. Similiter quando ponuntur ſub pœna mortis,mutilationis membri, triremium, carceris perpetui, & ſimilium, credendum eſt tranſgreſſionem eſſe mortalem, ibidem oumero 16. Conſuetudo tranſgrediendi illas, quæ noo obligant ad mortale ex ſe non eſt peccatum mortale, ibidem numero 18.Per accidens tamen poteſt eſſe mortale, ibidem. Conſtitutiones non obligant. quaodo ſunt impeditiuæ charitatis,ibidem.oum. 19. Nec cum metu, aut probabili periculo mortis, ibid. Nec quando obſeruantia earum repugnat booo communi, ibidem num. 20.Cōſtitutiones auctoritate Papæ cōfirmatæ nequeunt mutari à Religionibus,oiſi quando,&c.ibidem num.22.

I N D E X.

Ad hoc quod obligent, requiritur ipſarum promulgatio, ibidem num. 27. Obligantur etiam ſupremi Superiores Religionum ad illas, cap. 18. num. 11. Etiam quoad vim coactiuam, ibid.

1 Conſuetudo legitimè præſcripta, & cum debitis circumſtantijs habet vim legis, & poteſt abrogare cootrariam cap. 8. num. 24.

1 Confraternitates Religionũ quomodo, & quibus conditionibus inſtituendæ cap. 19. num. 88. Gratia, ſeu Indulgentiæ ipſis conceſſæ, ibid. num. 89.

1 Confratres qualiter abſoluendi à Confeſſarijs, cap. 19. numero 20.

1 Contemptus quid ſit, cap. 8. num. 17. Non conſiſtit in malitia, indignatione, praua conſuetudine, &c. ibid. Sed io eò quod quis violet legem, aut præceptum quia non vult ſubijci ipſi, aut Superiori. ibi. Tranſgredi quamcumque legem, aut præceptum ea contemptu eſt peccatum mortale, ibid.

2 Conuerſi qui dicantur, cap. 8. num. 1. Ao ſint Religioſi, 2. 3. & 4. Perſonæ Eccleſiaſticæ. 5. Quibus gaudeant priuilegijs. 6. 7. & 8. Non ſunt capaces proprij. 12. Adquirunt Religioni. 14. Teſtari non poſſunt. 16. Ad quæ ſint incapaces. 18. 19. 20. & 22. Ad quæ teneantur. 23. In quibus Monaſterijs recipi poſſint, & quibus conditionibus. 24. 25. 26. 27 Quid de illis qui recepti oon ſunt in locis deſignatis. 25. 26. & 27. Quibus priuilegijs potiantur. 30. 31. 33. & 34.

2 Crux quomodo portanda à Regularibus in proceſſionibus defunctorum, c. 1. num. 31.

2 Corrigere ſubditos pertinet ad Prælatos, cap. 18. num. 15. Id omittentes facilè peccant mortaliter, ibid. Quandoque etiam ſi peccata ſubditorum ſolum ſint venialia, ibidem. Hæc corrigendi obligatio eſt aliquo modo ea iuſtitia. Ibid. Regulariter correctio facienda tempore viſitationis, cap. 27. num. 1.

1 *Credo* quando dicendum in Miſſis votiuis, cap. 21. ou. 27. Omiſſio illius quod peccatum. ibid.

1 Criminoſi ad Eccleſias Regularium confugientes, qui tradendi, vel non, Curiæ ſeculari, cap. 18. num. 83.

1 Curati Regulares tenentur intereſſe cum alijs Curatis cõgregationi caſuum conſcientiæ, cap. 19. num. 44.

2 Curias Principum adire prohibitum Monachis, aut Canonicis Regularibus abſque licentia ſuorum Superiorum, cap. 9. num. 33. Imò, ſi vt inferant damnum ſuis Prælatis excommunicationem incurrunt, ibidem. Secus ſi animo oocedi priuato Religioſo, aut alii alterius Ordinis. ibi.

D

5 DAmnati ad triremes, cap. 16. nom. 32.

Dantes, ſiue accipientes ea pacto pecunias, epulas, &c. pro ingreſſu Monaſterii ſunt excommunicati, cap. 9. num. 37. Vide verbo *Simonia*.

2 Damnificantes bona Regularium an incurrant aliqoas pœnas, cap. 19. num. 51.

1 Debita contracta à Nouitijs ante profeſſionem an ſoluenda à Monaſterio, cap. 24. num. 38. Debita perſonis incertis quibus ſoluenda, ibid. num. 39. Debita contracta à Profeſſo ea licentia Superiorum debent ſolui à Monaſterio, cap. 2. num. 18. Idem dico ſi fuerunt ipſi vtilia. ibi. Orta verò ea delicto Religioſi non debent ſolui à Monaſterio, niſi in illud conſenſerit, vel inde aliquid emolumentum habuerit, ibid.

1 Decimarum ſolutio, cap. 3. num. 15. religioſi illas vſurpantes ſunt excommunicati, cap. 9. num. 33. Et, ſi ab illis ſoluendis alios retrahant, ibid. num. 26. Et, ſi ſcienter confitentibus conſcientiam non faciunt de ipſis ſoluendis, ſuſpenduntur, ibid.

1 Decreta de Celebr. Miſſar & de Apoſtatis, & Eiectis debent legi à regularibus ſaltem bis in anno, cap. 10. num. 25.

2 Decretum electionis ad Confirmatorem mittendum, cap. 12. num. 49.

2 Defunctorum corpora quomodo aſſocianda à regularibus cap. 1. num. 31. & 46.

2 Delegati an poſſint eſſe ad Litteras Apoſtolicas exequendas Canonici regulares c. 3. num. 18.

2 Defunctorum corpora quomodo efferenda, aut leuanda à Regularibus, cap. 10. num. 18.

1 Delegare poſſunt Prælati Regulares aliquas facultates ſibi conceſſas in priuilegiis Pontificum, niſi oppoſitum in illis, aut alibi declaretur, cap. 18. num. 4.

2 Delinquens extra Clauſtra Religioſus Epiſcopo inſtante, à ſuo Superiore punitur, cap. 16. num. 26. Qualiter hoc faciendum ea Decreto Clem. VIII. ibid. Quid circa hoc permittatur Epiſcopo, ibid. num. 27.

1 Dementia, quæ omnino mente priuat profeſſionem irritat, c. 2. num. 24.

1 Denonciatione quando procedit iudex Regularis, cap. 27. num. 1. Eſt duplex alia Euangelica, alia iuridica. ibidem. Quid ſit vtraque. ibid. Quomodo in illa procedendum, ibid. num. 19. Ad illam non prærequiritur infamia, ibid. Non ſemper admittenda, ibid. num. 21. Quid in illa faciendum, ibid. num. 26.

1 Denunciator culpam deferre debet ad Superiorem, cap. 27. num. 19. Præmiſſa correctione fraterna, ibid. Et prius ad ipſum vt Patrem, quàm vt Iudicem, ſi ſperatur remedium, ibid. An teneatur probare delictum, ibid. num. 20. Differentia inter ipſum, & Accuſatorem, ibid. Vide verb. *Accuſator*.

1 Depoſita habere ao liceat Religioſis, c. 6. num. 23.

1 Deſcendentes ex genere infecto Hebræorum, Sarracenorum, &c. poſſunt de iure communi admitti in Religionibus, c. 24. num. 25.

1 Dies feſti ab Epiſcopo deſignati ſeruandi à Regularibus, c. 9. num. 46. Qualiter id faciendum, ibid.

1 Diſcontinuatio Officii Diuini qualiter liceat, cap. 12. num. 16. Diſcontinuatio Miſſarum S. Gregorij an poſſit fieri, cap. 21. num. 22.

1 Differre Profeſſionem an liceat, vel irritet factam, cap. 24. num. 41.

1 Diſpenſare poſſunt Prælati in Regulæ Obſeruantiis, cap. 7. oum. 29. & cap. 18. num. 54. Ad hoc requiritur iuſta cauſa. cap. 7. num. 29. Etiam in Conſtitutionibus quoad aliquos caſus, cap. 8. num. 23. & cap. 18. num. 54 Aliqui etiã Prælati diſpenſare poſſunt in irregularitatibus quibuſdam. cap. 18. num. 40. Quæ in hoc conſideranda, ibidem num. 41. & 42. Et in aliquibus pœnis priuationis, inhabilitatis, &c. ibid. 46. Quid de præceptis Eccleſiaſticis, ibid. num. 55. An cum illegitimis. ibid. à num. 60. Vide verbo *Prælati*.

1 Diſpenſare an poſſint Confeſſarii Regulares in votis ſecularium, cap. 19. num. 22. & 24. Aut cum coniugibus inceſtuoſis ad petitionem debiti, num. 25. & 26. Vide verb. *Confeſſarij Regulares*.

2 Diffinitorus munus an poſſit concedi illegitimis, cap. 13. num. 50.

2 Dignitas eſt adminiſtratio cum iuriſdictione, cap. 13. nom. 2. Qui Religioſi illam non poſſunt prætendere. 4.

2 Donare prohibitum Religioſis, cap. 19. num. 54.

2 Donati Religionum qui ſunt, cap. 8. num. 1. An ſint verè religioſi 2. Vide verb. *Conuerſi*, & verb. *Oblati*.

1 Dominium quid ſit, cap. 6. num. 2. Eo priuatur Religioſus per paupertatem, ibid. Non bonorum ſpiritualium, ſed temporalium ibid. num. 4. Neque iurium ſpiritualium, aut quarumdam rerum pretio non æſtimabilium, ibid. Neque bonorum temporalium in communi, ibid. num. 5.

1 Donare an poſſint Religioſi, cap. 6. à num. 46. præſertim num. 52. Quales, & quomodo, donationes poſſunt facere Nouitij, cap. 24. à num. 32.

1 Donatiua Principibus quandoque conceſſa non ſoluunt Regulares, c. 11. n. 26.

E

1 EBrioſorum pœnæ, cap. 9. num. 38.

Eccleſiæ Regulares, quæ viſitari poſſint ab Epiſcopis, cap. 11. num. 7. Quid in illis poſſint Regulares ipſi, cap. 12. num. 41. Quæ in illis non permittenda, cap. 21. nu. 34.

1 Eccleſiæ an poſſint voiri Monaſterijs, cap. 18. num. 24. A quibus tunc gubernandæ. 25. & 26. Viſitandæ. 27. Quid circa ſalarium, ibid. Eo ipſo quod ſunt conceſſæ Monachis ad eos ſpectat cura illarum. 30.

1 Egrediens Religioſus è Monaſterio ſine licentia Superioris grauiter peccat, cap. 16. num. 2. Sæpius mortaliter. ib. Maximè egreſſu nocturno, ibid. num. 3. Non ſufficit licentia generalis, ibid. num. 5. Requiritur regulariter explicita, licet io aliquibus caſibus ſufficiat implicita, ibid. num. 4. Propter talem receſſum non eſt iure communi impoſita cenſura, ibid. num. 11. Vide verb. *Apoſtata*, & verb. *Fugitiuus*.

1 Eijci, ſeu expelli poſſunt ob incorrigibilitatem ab Ordine, cap. 23. num. 1. Qui cenſeantur incorrigibiles, ibid. num. 2. & 3. A quo eijciendi, ibidem numero 3. & 5. Solùm propter incorrigibilitatem, ibid. num. 4 Aliter erecti cõpellere poſſunt Monaſterium ad receptionem, ibid. nu. 6.

A Præ-

A Prælatis quærendi ibidem.num.7.Subſunt Ordinariis. ibid.num.8.Sunt perpetuò ſuſpenſi.ibidem.plenè correcti cogere poſſunt Religionem ad ſui receptionem. ibidem.num.9.non tenentur redeuntes facere nouam profeſſionem.ibidem.tempore, quo manent eiecti non poſſunt ad æqualem,ſeu laxiorem Religionem, tranſire ſine licentia Superiorum. ibid.num.10.Manent verè Religioſi,& cum onere trium votorum.ibid.num.11.12 & 14.non tenentur tranſire ad aliam Religionem. ibid. num.13.Nec poſſunt teſtari. num.14.nec facere ſuperfluas expenſas,aut magnas donationes. ibidem.acquirunt Religioni vnde ſunt eiecti.ibid.num.15.Bona ipſorum poſt mortem ad quos pertineant.ibid.num.16.an teneantur ad obſeruantias Regulares, & alia vota vltra eſſentialia.ibid.num.17.quid de Habitu, & Officio Diuino recitando.ibid. non poſſunt confeſſiones audire,prædicare,aut docere.ibid.nu.18. an ſint infames, & irregulares. ibid. non tenetur Religio prouidere illis de neceſſariis.ibid.nu. 19. Litteræ dimiſſoriæ quomodo illis concedendæ. ibid.num.20.Moniales capelli an poſſint.c.25.num.17.

1 Electores.Vide verbo *Electiones*.

5 Electiones Prælatorum Regularium ad Regulares ipſos ſpectant reſpectiuè. cap 15. num.1.eligentes Prælatum debent eſſe Profeſſi.ibid. num.2. ſufficit Profeſſio tacita. ibid.Conuerſi, ſiue Laici de iure communi non habent vocem in electionibus. ibidem.num.3. nec qui non ſunt conſtituti in Sacris Ordinibus. ibid.num.4.debent electores liberi eſſe à cenſura,priuatione, ſeu impedimento Canonico.ibid.num.5. Quando eſt dubium,quòd aliqui ex electoribus habeant impedimentum,poſſunt admitti cum proteſtatione talis dubii.ibid. num.7. vocandi ſunt ad electiones præſentes,& abſentes,qui poſſunt, debent,& volunt intereſſe.ibid.num.8.abſens de iure communi poteſt creare procuratorem ad eligendum. ibid.num.9.ſufficit maior pars ad electionem. ibid.num. 10. hæc verò maior pars ſumenda eſt reſpectu totius corporis capituli. ibidem.electiones factæ per modum ſcrutinii, compromiſſi, & inſpirationis ſunt iure communi validæ.ibid.num.11. debet eligi dignior ſub reatu peccati mortalis. ibid. num.12.In foro tamen exteriori ſufficit electio digni. ibid. debent electores iurare ſe electuros digniorem. ibid.num.13.eligentes indignum non ſolùm peccant mortaliter, ſed incidunt in cenſuram ſuſpenſionis. ibid.num.14.Intelligitur de indigno, qui alia ſcientia, quam per Sacramentalem Confeſſionem cognoſcitur talis.ibidem. In nullo caſu licet eligere indignum.ibidem.nec peccatorem publicum.ibidem. num.15. Benè tamen peccatorem occultum. ibid.electio Canonica facienda in loco ſacro.ibid.num.19.& de die,niſi conſuetudinis,ſeu neceſſitatis ratione. ibidem. omnes capitulares nemine diſcrepante poſſunt admittere ad eligendum vnà cum eis aliquem extraneum. ibid.nu 20.In quacumque electione neceſſaria eſt confirmatio ſuperioris.ibidem. numero 35. confirmanda eſt à proximo ſuperiori.ibidem.num. 36.qualiter ſe debeat gerere tàm electus,quàm confirmator.ibid.eligentes aliquem vnanimi conſenſu ad aliquod officium non poſſunt ſe poſtea electioni opponere.ibid. nu.37. Vide verbo *Prælati*,& verbo *Simonia*.

1 Electionibus Præpoſitarum Monialium quis aſſiſtere, aut præſidere debeat. cap.24. num.45.& 46.Vide verb. *Moniales*.

2 Electionis per ſcrutinium,iuxta cap.*Quia propter* conditiones cap.12.nu.27.ſunt pro electionibus prælatorum. 28. quo pacto intelligendæ.ibid. obſeruanda in electionib. 31 & 33.quæ electiones confirmandæ.nu.29.& ſeq.Vide verbo *Confirmator*.

2 Electores debent eſſe habiles.cap.12. num.29.quid quando in aliqua electione admittuntur inhabiles. ibid.qui eijciendi à Capitulo. 30.quid faciendum quando dubitatur de habilitate alicuius electoris. ibidem.electores electionis factæ per abuſum ſæcularis poteſtatis qualiter puniendi.47.

2 Eleemoſynas liberè quærunt Mendicantes. cap.1. numero 35.

1 Eleemoſinas à Pœnitentibus liberaliter datas Confeſſariis licet accipere.cap.19.nu.39. Iniungere autem eleemoſinas pro Pœnitentia,non ita.ibid.

1 Elias, & Eliſeus Monaſticam amplexati. cap. 1. numero 2.

2 Emphyteoſis quid ſit. cap.19. num.5.An Monaſteria ſint capaces illius.5. & 15. an iuris nominandi ad emphyteoſim.12.

1 Epiſcopi Prælati Religioſorum,& Monialium non exemptorum,& ita illis tenentur obedire,cap.11.nu.1. Secus de Religioſis exemptis,ibid.num.2. Non obſtante tamè exemptione tenentur Religioſi reuereri, & honorare Epiſcopos,ibid.num. 3. Non poſſunt particulares Religioſi renuntiare huic Priuilegio,ibid.num.5. Poſſunt ab illis abſolui, & diſpenſari quoad cenſuras, & irregularitates Epiſcopis reſeruatas, ibid. num. 6. Poſſunt etiam Epiſcopi viſitare Eccleſias Parochiales Regularium, ibid.num.7. Punire Regularem extra Monaſterium degentem.ibid.num.8.& iudicare illum in ciuilibus cauſis mercedum,& miſerabilium perſonarum. ibid.num.10. cogere Abbates ad habendum lectionem S. Scripturæ, vbi commodè haberi poteſt.ibidem.num.11. procedere per cenſuras contra Religioſos dantes, vel accipientes aliquid pro ingreſſu Nouitiorum. ibidem num.12.non tamen poſſunt per cenſuras procedere contra Regulares,niſi in caſibus, in quibus hoc illis conceditur.ibid. num.14.neque declarare excommunicatum religioſum, niſi hoc illis ſit ſpecialiter conceſſum. ibid.num.15.neque cogere vt aſſiſtant Synodis Diœceſanis, niſi Regulares curam animarum habentes. ibid.num.20.poſſunt tamen coniugem inualidè profeſſum è Monaſterio extrahere.ibid.num.22.Abſoluunt Regulares quando illos ordinant à cenſuris.c.14.nu.22. non poſſunt admitti ad Religionem ſine licentia Papæ.ca.24.nu.11. Vide verbo *Aſſumpti ex Religionibus*.

1 Epiſcopatus eſt ſtatus perfectior Monachiſmo.cap.1.num. 1.& cap.17.num.22. Sed non propterea licitè deſideratur(regulariter loquendo)à Religioſo. ibidem. Epiſcopatu indignus illum appetens grauiſſimè peccat. ibid. Qui propter finem bonum, & ſpiritualem, etiam peccat, & ſæpè mortaliter. ibidem. In caſu tamen neceſſitatis Eccleſiæ licitè deſideratur Epiſcopatus à dignis.ibid.

2 Epiſcopalis ſtatus eſt perfectionis exercendæ. cap. 17. num.22.

2 Eremitarum triplex genus.cap.7.num.1.Qui ſiunt inhabiles ad matrimonium.3. An ſint perſonæ Eccleſiaſticę. 4.An gaudeant priuilegio fori.5.An priuilegio Canonis.6.An exemptione à gabellis, & collectis.7.Qui illorum ſint tollerandi. 8.An qui voto promiſerunt vitam eremiticam ad illud obligentur.9.

2 Euchariſtiæ Sacramentum quomodo miniſtrent Mendicantes.c.1.nu.20.Exponi non debet ſine cauſa ab Ordinario approbata. 26. Sumendum à Monachis ſingulis menſibus.c.2.n.34.

1 Euchariſtiæ Sacramentum miniſtrare ſine Parochi licentia prohibitum eſt Religioſis ſub excommunicationis pœna.cap.9 num.31.Bene tamen ex Priuilegio, excepto die Paſchatis.cap.21.num.8.Qualiter hoc intelligendum.ibid.

1 Euntes Religioſi extrà mare ſine licentia Superiorum ad partes,in quibus pauci fideles reperiuntur, ſunt excommunicati,cap 9.num.32.

1 Examen pro Monialibus in Ordinario faciendum, ca. 25. num. 12.

2 Examen puellarum Deo dicandarum à quo, & quomodo faciendum,cap.1.num. 24.

1 Examinatores pro Prædicatoribus, Confeſſoribus, & Lectoribus quando eligendi, cap. 10. num. 20. & cap. 18. num.79.

1 Extremã Vnctionem miniſtrare ſine Parochi licentia prohibitum eſt Religioſis ſub pœna excommunicationis, c.9.num.31.& c.21.num.10.

1 Exorcizare poſſunt Regulares, cap.11.num.22.

F

1 FAbulas, facetias, aut ſimile prædicatores regulariter peccant ſaltem venialiter,cap.20.num.16.

1 Familiares Regularium, cap.21.num.10.

1 Feria quinta, & ſexta Maioris Hebdomadæ an celebrari poſſit, cap. 21.num.18.

1 Fideiuſſores nequeunt eſſe Religioſi, niſi de licentia Prælati,& maioris partis Capituli,cap.9. num. 18. Et cum vtilitate Monaſterij,ibid. Vnde fideiuſſio Religioſi illicita,& nulla eſt,ibid.

1 Filij an poſſint ingredi Religionẽ Parentibus in extrema, aut graui neceſſitate exiſtentibus,cap.24.num.40. Quid poſſint facere iam Profeſſi. ibid.

Fœminæ

Digitized by Google

1 Fœminæ non poſſunt permitti ingredi Monaſteria virorum ſub multis pœnis, cap. 10. num. 9. & 13. Puellæ tamen paruulæ permitti poſſunt, ibid. num. 10. Imperatrices etiam, & Reginæ, ibid. Secus de Fundatricibus Monaſteriorum dici debet, Ibid. Cauſa etiam infirmitatis ſolùm per fœminam curandæ poteſt admitti, ibid. Nomine Monaſterij, in quod fœminis ingreſſus interdicitur, intelliguntur ea, quæ ſunt intra ſepta Monaſterij, cap. 10. num. 11. Non prædia, domus, horti, aut alia ſeparata à Monaſteriis, ibid. Secus verò horti, & viridaria, quæ ſunt in ipſo Monaſterio, ibid. Licitus etiam eſt ingreſſus illarum in clauſtra quorumdam Religioſorum, quando in eis celebrantur Miſſæ, & alia Officia diuina, ibid. num. 12.

2 Formula, qua formandi ſunt proceſſus Regularium, cap. 27. num. 27.

1 Fornicariorum pœna, cap. 5. num. 16.

1 Foro conſcientiæ, quid intelligatur in Priuilegijs, cap. 18. num. 45.

1 Fugere licitè poteſt Religioſus ex Conuentu, ſi certò conſtet illum iniuſtè vexari à Superiore, cap. 16. num. 8. Secus ſi in pœnam alicuius delicti detinetur in carcere, ibid. num. 9. Etiam perpetuo, ibid. num. 10 Niſi quando conſtaret pœnam illam eſſe iniuſtam, ibid. num. 9. Aut ſi pœna capitis, aut abſciſſionis membri illi immineret, ibid. Damnatus etiam ad triremes poteſt fugere ad Superiorem veniam petiturus, ibid. num. 10.

1 Fugitiuus dicitur ille Religioſus, qui egreditur è Monaſterio ſine licentia cum animo reuertendi, cap. 16. num. 7. Etiam ſi hoc faciat ſine habitu. ibid.

1 Fur Religioſus perpetuò deponitur, cap. 9. num. 43. Non tamen propterea eijcitur his temporibus à Religione, ibidem.

1 Furioſi non admittendi ad Religionem, cap. 24. num. 18. Qui tales ſint cenſendi, ibid.

1 Futurorum enunciatio prohibita Concionatoribus, cap. 20. num. 10. Maximè de aduentu Antichriſti, & die iudicij, ibid.

2 Familiares Regularium qui dicantur, cap. 16. num. 1. An ſint perſonę Eccleſiaſticæ. 2. Priuilegia illis conceſſa à num. 3. vſque ad 11. Pro tempore interdicti. 12. Qualiter moderata à Concilijs 13. & 14. Quæ maneant in ſua vi. 15. An quoad Sacramentum pœnitentiæ illis miniſtrandum. 16. & 17. An quoad Sacramentum Matrimonij. 18. An quoad Euchariſtiam tempore Paſchatis. 19. An quoad extremam vnctionem. 20. An pro talium adminiſtratione exigatur approbatio Ordinarij. 21. Quid de ſepultura. 22. An, & quando poſſint excommunicari, & interdici. 23. Quæ priuilegia habeant pro articulo mortis. 24. Quas Indulgentias. 25. An poſſit cum eis diſpenſari in illegitimitate. 26. Quid poſſint tempore interdicti. 27. & 30. In locis quibus publicatur Bulla Cruciatæ. 29. De quibus familiaribus id intelligendum. 31. & 32. An habeant Conſeruatores. 33. An poſſint ſuis priuilegijs vti contra Fratres. 34. Quando perdantur. 35.

2 Feudum quid ſit. cap. 19. num. 4. An poſſint illud habere Monaſteria 4. & 14.

2 Fideicommiſſum quid ſit, cap. 19. num. 10. An illud poſſint habere Monaſteria. 10. & 20.

2 Filij militum Regularium an illegitimi, cap. 5. num. 41.

2 Formula celebrandi Capitula in Ordine Carmelitarum, cap. 12. num. 54.

2 Formula inſtituendi Confraternitates. cap. 15. num. 13.

2 Fructus colligere poſſunt Mendicantes antequam Curatus habuerit ſuas primitias, cap. 3. num. 4.

2 Fundatores Iuris patronatus Monaſteriorum, vel Cappellarum, cap. 11. num. 19. Conditiones ab ipſis poſitæ an mutari poſſint, 23. & 24.

G

1 GAbellas, aut ſimiles contributiones non ſoluunt Mendicantes, cap. 3. num. 14.

2 Generales Religionum tenentur ex vi Obedientiæ obedire Papæ, cap. 4. num. 33. Eo ipſo quo ſunt electi, ſunt confirmati; ſaltem in aliquibus Religionibus, cap. 15. num. 35. An poſſint eximere aliquem Religioſum ab Obedientia Superioris immediati, cap. 18. num. 23. Non poſſunt fundare, erigere, ſeu diuidere Prouincias, num. 24. Vide verb. *Prælati.*

2 Generalis eſt ſupremum Caput Religionis, cap. 13. num. 10. Eius dignitas aſſimilatur quodammodo Patriarchali. ibid. Quomodo creandus, ibid. Quæ conditiones pro ipſo requirantur. 11. Habet ſupremam auctoritatem in Religione. 12. Inferiorem tamen, & dependentem à Capitulo Generali. ibid. Poteſt Officia, & Beneficia Religionis diſpenſare. 13. Dignioribus, & melioribus, ibid. An condere leges, & decreta. 14. An mortaliter peccans teneatur confiteri circunſtantiam Generalis. 15. Quam auctoritatem habeat ad diſpenſandum cum illegitimis, cap. 12. n. 21.

1 *Gloria in Excelſis* quando dicenda, vel non in Miſſis votiuis, c. 21. num. 27. Illam omittere quando dici debet, quale peccatum, ibid.

2 Gradus Doctoratus maximè concedendi ſtudentibus linguarum, cap. 18. num. 84.

1 Graduati etiam in Theologia, vel Lectores debent ab Epiſcopis approbationem obtinere ad audiendas Confeſſiones, cap. 19. num. 6. Tenentur ſequi Chorum, cap. 18. num. 70. Graduati an debeant eſſe Confeſſores, vt aperiant Breuia S. Pœnitentiariæ, cap. 19. num. 38.

2 Gradus quid ſint, cap. 13. num. 6. Tribui poſſunt Religioſis. 42.

2 Graduati tenentur ſequi Chorum non obſtante quocumque priuilegio, cap. 13. num. 42. Non poſſunt vti aliquo gradus ſui priuilegio niſi actu legant, vel prædicent, ibi. Quomodo id accipiendum, ibid. Inepti, & idiotæ qualiter peccent. ibid.

2 Gremiales Capitulorum quas cōditiones habere debent, cap. 12. num. 16.

1 Grangiæ Monaſteriorum an poſſint habere Oratoria, vbi Miſſa celebretur, cap. 21. num. 15.

1 Gratiæ, & Indulgentiæ S. Mariæ de Populo de Vrbe quomodo prædicandæ, cap. 20. num. 9.

1 Grauati debitis, & ratiocinijs non poſſunt recipi ad Religionem. cap. 24. num. 17.

H

1 HAbitum proprium temerè dimittentes Religioſi ſunt excommunicati, cap. 9. num. 1. & cap. 13. num. 2. Comprehendit hæc excommunicatio etiam modernos Religioſos, cap. 13. num. 2. Non comprehendit illos, qui iuſta, & honeſta cauſa illum dimittunt, ibid. Nec qui ex ignorantia id facerent, ibid. Incurritur tamen etiam ſi fiat animo non apoſtatandi, ibid. nu. 3. Et etiam ſi fiat ſolùm per aliquod tempus non multùm breue, ibid. num. 4. Etiam intra Monaſterium, ibid. num. 5. Incurritur quoque ab illo qui Habitum ſuæ Religionis dimittit, & alterius Ordinis induit, niſi ex cauſa rationabili. ibi. num. 6. Etiam in lecto tenetur Religioſus Habitum ſuæ Religionis portare, ibid. num. 7. Quantum verò peccatum ſit oppoſitum, ibid. Occultans etiam Habitū, ita vt nullo modo appareat, abſque rationabili cauſa incurrit etiam excommunicationem, vt probabiliùs, ibid. num. 8. Poteſt tamen à Papa diſpenſari Religioſus in Habitus dimiſſione, ibid. num. 9. Mutare Habitum Religioſum in ſæcularem ſerio prohibitum etiam eſt Regularibus, ibi. num. 10. Ludi cauſa id facere non erit peccatum, præſertim mortale, ibid. Quid de mutatione, aut occultatione non totius Habitus, ſed partis ipſius ſit dicendum, ibid. num. 11. Contra eos, qui Habitum Carmelitarum, vel ſimilem portant poſſunt procedere Diœceſani, ibid. num. 12.

1 Hæredes poſſunt inſtitui Religioſi, cap. 6. num. 45. Præter Minores de obſeruantia, & Capuccinos, ibid.

1 Hæreditas quando adeunda cum beneficio inuentarij, ca. 24. num. 38.

1 Hæreſis caſum antiquitus iudicabant Carmelitarum Prælati, cap. 18. num. 18. Modò poſt Paul. V. non ita, ibid. De Hæreſi ſuſpecti denunciantur Inquiſitoribus, ibid. Denunciantes non poſſunt à Superioribus moleſtari, ibid. Abſolutio ab Hæreſi, cap. 19. num. 19.

2 Heredes inſtitui an poſſint Monaſteria, cap. 19. num. 44.

2 Hæreditas contingens Monaſterijs an poſſit ab illis repudiari. cap. 19. num. 60.

2 Hierarchia Religioſa aſſimilatur Eccleſiaſticæ, cap. 13. numero 8.

1 Hermaphroditi profeſſio, ſi in eo præualeat viri ſexus, in Monaſterio virorum, ſi fœmineus, in Monaſterio Monialium, valida eſt, cap. 2. num. 20. Si vterque ſexus æqualis ſit nullibi valide profitetur, ibid.

1 Homicidæ Religioſi pœna, cap. 9. num. 44.

1 Homicidij diſpenſatio, cap. 18. num. 43. & 44.

1 Horæ Canonicæ. Vide verb. *Officium Diuinum.*

1 Hoſpites Religioſi an obligentur legibus, ſeu præceptis Monaſteriorum vbi ſunt, cap. 4. num. 22. Quibus debeant confiteri, cap. 18. num. 27.

2 Honorum nomine quid intelligatur in Conſtitutionibus Pontificijs, cap. 13. num. 5.

2 Hoſpitalia Regularia ſubeunt conditiones beneficij Regularis, cap. 6. num. 6. Quid declaratum circa illa, 11. Eorum adminiſtrationes, ſiue Rectoriæ an ſint materia ſimoniæ. 15. Bona ipſorum an poſſint alienari. 16. Rectores illorum gaudent priuilegio fori. 17.

2 Hoſpitalarij Regulares qui ſint, cap. 6. num. 1. Sunt verè religioſi. 2. Quidam ipſorum aliud votum præter eſſentialia emittunt. 3. Cruciferorum priuilegia. 4. S. Antonij Viennenſis, ibid. S Spiritus in Saxia ibid. B. Ioannis de Deo. ibid. Habent aliqui ipſorum Beneficia Regularia. 5. Quæ illis præcipiantur à Conc. Viennenſ. 7. & 8. Quæ à Concil. Trident. 9. & 10. Subijciuntur quoad Regularem obſeruantiam ſuis Prælatis. 12. Quid declaratum de Fratribus B. Ioannis de Deo. 12. 13. & 14. An ad illos fieri poſſit tranſitus. 18.

I

1 IAnitor in Monaſterijs conſtituendos. cap. 16. nu. 6. Quod eius munus, ibid.

1 Iapponium, & Regiones propinquas accedere prohibitum fuit Religioſis, exceptis Ieſuitis, cap. 16. num. 28. Modo conceſſum à Clem. VIII. ibid. Qualiter in hoc ſe gerere debeant, ibid.

1 Ieiunia Regulæ & Cõſtitutionem Ordinum obligant etiã iuuenes ante 21. ann. cap. 7. num. 26.

1 Illegitimi an poſſint eſſe Prælati. cap. 15. num. 25. & 38. & cap. 18. num. 7. & 8. An cum eis diſpenſent Superiores Religionum, cap. 18. num. 60. 61. 62. & 63. Quando cenſentur diſpenſati. ibid. nu. 61. & 63. Officia, ad quæ illegitimi non ſunt capaces ſine diſpenſatione, ibid. num. 62. An illegitima eligi poſſit in Abbatiſſam, ſeu Prioriſſam, cap. 26. num. 6.

2 Illegitimi quomodo, & à quibus diſpenſandi. cap. 12. num. 21. Quæ ſunt ea, quibus ſunt incapaces, cap. 13. num. 50. & cap. 18. num. 34.

1 Immunitates conceſſę Religioſis poſſunt à Prælatis coarctari, cap. 8. num. 28.

1 Impedientes vi, vel fraude quòd aliquis non fiat Religioſus, aut quòd Nouitius non profiteatur, ad quid teneatur, cap. 24. num. 28.

1 Imprimi prohibitum in materia de Auxilijs, cap. 10. numero 24.

1 Indiatum ad partes miſſi Religioſi non poſſunt in itinere commorari, vel ad loca eis non deſtinata declinare, cap. 16. num. 29.

1 Indicia quæ ſint, aut quæ ſufficiant ad inquiſitionem faciẽdam contra Religioſum, cap. 27. à num. 6.

2 Inducere aliquem ad Religionem quando licitum, & quãdo illicitum, cap. 24. num. 29.

1 Indulgentiæ Regularium limitatæ ſunt à Paul. V. c. 3. num. 19. Non tamen videntur reuocatæ, quæ erant conceſſæ pro defunctis. ibid. Indulgentias conceſſas ab Epiſcopis lucrari poſſunt Religioſi, cap. 11. num. 23. Qualiter illas prædicare poſſint, aut debeant Concionatores, cap. 21. num. 17.

2 Infamia quid ſit, cap. 27. num. 6. Infamia præcedere debet de delicto, vt Prælatus poſſit de illo interrogare, cap. 18. num. 17. & c. 27. à num. 6.

1 Infames infamia iuris, vel facti non poſſunt admitti ad munus concionandi, c. 20. num. 14.

1 Inferiores à ſuis Prælatis grauati poſſunt licitè ad Superiores recurrere. cap. 4. num. 34. Poſſunt etiam, & aliquando debent ſuos ſuperiores corrigere, ibid. num. 36. Ligantur præceptis Superiorum etiam abſentes à locis vbi ſunt, ibid. num. 37.

1 Ingreſſus in Monaſteria Monialium. Vide verb. *Moniales.*

1 Ingredi in Monaſteria Fratrum. Vide verb. *Fœmina.*

2 Iniuria manifeſta quæ dicatur, cap. 10. nu. 22.

1 Inquiſitione quando procedit Iudex Regularis, cap. 27. nu. 1. Inquiſitio duplex, generalis, & ſpecialis, ibid. Quid vtraque inquiſitio, ibid.

1 Inquiſitionis generalis modus procedendi, cap. 27. num. 1. Ea proceditur in viſitationibus Regularium, ibid. num. 2. Non requiritur ad illam, quod præcedat infamia de delicto aliquo, ibid. Nec in illa, iure communi, petitur iuramentum, ibid. In illa non ſunt interroganda, aut manifeſtanda delicta occulta, ibid. Niſi Prælato vt Patri, ibid. Semper præmittenda correctio fraterna, ſi ſit ſpes emendæ, & opportunitas, ibid. In illa non debent denunciari peccata iam emendata. ibid. Neque quæ aliquis audiuit à perſona non fide digna, ibid. Denunciari tamen debent deffectus Religioſorum, ſaltem denunciatione paterna, ibid. num. 3. Et etiam Iuridica, ſi prior iudicatur inutilis, ac ſuppetunt teſtes idonei, quibus probentur, ibid. Qualiter Prælatus in ea ſe gerere debeat, ibidem.

1 Inquiſitione ſpeciali procedit Iudex Regularis. Primò, quando ex inquiſitione generali, ſeu viſitatione conſtat illi crimen aliquod ab aliquo religioſo eſſe commiſſum, cap. 27. num. 4. Secundò, quando delictum eſt notorium, malefactor autem occultus, ibid. num. 5. Requiritur etiã regulariter ad inquiſitionem ſpecialem, præcedat infamia, clamoroſa inſinuatio, indicia grauia, aut ſemiplena probatio, num. 6. 7. & 8. Qualiter hoc etiam intelligi debeat in criminibus atrocioribus, num. 9. non verò eſt hoc neceſſarium in inquiſitione, quæ non eſt ad punitionem, ſed ob alios fines, ibid. num. 10. Praxis inquiſitionis ſpecialis, ibid. num. 11.

2 Interdicta quando ſuſpendantur à Mendicantibus, cap. 1. num. 21. Interdicti tempus pro Tertiarijs, cap. 14. num. 36. Pro Confratribus, cap. 15. num. 36. Pro familiaribus, cap. 16. num. 12. 23. & 27. Pro procuratoribus, cap. 17. num. 6.

1 Interdicti tempore ſepelire cadauera defunctorum extrà caſus iure permiſſos, aut publicos excommunicatos, aut nominatim interdictos, aut manifeſtos vſurarios, prohibitum eſt Religioſis, ſub pœna excommunicationis, cap. 9. num 29. Tenentur religioſi quæcunque interdicta ſeruare. ibid. Etiam ſi valida non ſint, quando ea obſeruat Matrix Eccleſia, ibid. Qualiter verò tempore interdicti, aut ceſſationis, à diuinis poſſint, aut non, Officia, & Miſſas celebrare, c. 21. num. 19. & 20.

1 Interpretari Decreta Concil. Trid. & Summ. Pontiſ. circa paupertatem Religioſorum ad quos pertineat, cap. 18. num. 76.

1 Irregularitates an diſpenſentur à Prælatis Regularium, c. 18. à num. 40.

1 Itinerantes Religioſi cui poſſint confiteri, cap. 18. numero 27.

1 Iubilæa quid intelligant nomine Confeſſarij approbati ab Ordinario, cap. 19. num. 19. An poſſit virtute Iubilæi approbatus pro viris eligi à fœmina, ibid. Diſpenſatio in irregularitatibus non conceditur in Iubilæis, niſi exprimatur, ibid.

1 Iudices, etiam arbitri, nequeunt eſſe Religioſi, niſi cum licentia Superiorum, & vtilitate Monaſterij, cap. 9. num. 14. Poſſunt tamen eſſe Aſſeſſores, ibid. Epiſcoporum etiam Vicarij, ſaltem de iure communi, ibid.

1 Iudex Regularis quomodo procedere debeat, c. 27. per totũ. Triplici via, ſcilicet accuſationis, denunciationis, & inquiſitionis procedere poteſt, ib. n. 1. Inquiſitione generali quomodo procedendum, ibid. n. 1. 2. & 3. Inquiſitione ſpeciali quomodo à num. 4. vſque ad 11. Denunciatione quomodo à num. 19. vſque ad 21. Accuſatione à num. 22. Non poteſt cogere teſtes, vt dicant quod neſciunt, ibid. num. 11. Imò monendi ab ipſo de modo dicendi veritatem, ibid. Non poteſt reum de vno crimine conuictum de alio interrogare, ibid. num. 12. Sumpta confeſſione à reo quid facere debeat, ibid. num. 15. Si delictum non eſt pene probatum, nec reus illum confitetur, quid facere debeat, ibid. num. 16. An poſſit torquere reum, ibid. Quando, & quibus præmiſſis proferre ſententiam, ibid. num. 18. Quid agere facta denunciatione, ibi. num. 21. Non tenetur apices, & rimulas iuris ſeruare, cap. 18. num. 16. & c. 27. num. 26.

1 Iuramenta Regularium, an tolli poſſint à Prælatis ipſorũ, cap. 18. num. 53.

1 Iuris apicibus poſtpoſitis procedere poſſunt Prælati Regulares contra ſuos ſubditos, cap. 18. num. 16. Qui ſint huiuſmodi apices Iuris, ibid.

1 Iuriſdictionis Eccleſiaſticæ non ſunt capaces fœminæ, ca. 26. à num. 8. Nec etiam Præpoſitæ, aut Præfectæ Monialium, ibid. Vnde quando exercent aliquos actus Iuriſdictionem ſapientes ſolùm deſignant materiam, vel aliquid huiuſmodi, ibid. num. 12.

2 Iubilæi centeſimi tempore an ſuſpendantur priuilegia Mendicantium, cap. 1. num. 60.

2 Iudices

2 Iudices Conſeruatores qui dicantur. cap. 10. oum. 1. & 2. Plures Religiones habent facultatem illos nominandi. 3.4.& 5. An ſint ſublati per Conc. Trident. 6. & 7. Quæ qualitates debeant habere. 9. Eorum auctoritas. 25. & 26. Coarctata eſt à Sede Apoſtolica. 35.36.37. & ſequent. Quomodo intelligenda Conſtitutio Gregor. XV. circa illos. 47. Ipſorum priuilegia moderata. 48. Qualitates modo pro ipſis requiſitæ. 5n.51.52. & ſequent. Quomodo coarctata eorum auctoritas his temporibus. 60. 61. 62. 63. 64. In quibus cauſis ſe iotromittere debeant. 65. 66. 67. 68. Quomodo decidendæ controuerſiæ inter ipſos, & ordinarios. num. 69. De alijs ſpectantibus ad ipſos. 7n. & ſeq.

2 Iuriſdictio temporalis competere poteſt aliquibus Monaſterijs, cap. 19. num. 6. & 16.

2 Ius patronatus quid ſit, cap. 11. num. 1. Eſt duplex. ibidem Quomodo adquiritur. 3. & 4. Quas qualitates habeat. 5. An ſit materia ſimoniæ. 7. An tranſeant ad alios. 8. & 1n. Ad quem pertineret in caſu quo Monachus fundaret Eccleſiam. 13. Quando tranſit ad Monaſterium quis debeant præſentare. 14. 15. & 16. An adquiratur ea bonis incertis. 18. Quæ Monaſteria ſint capacia illud habeodi, cap. 19. num. 11. Quo pacto. ibid. nom. 21. 22. & 23.

L

1 LAborare manibus non tenentur Meodicaotes, cap. 1. num. 9.

1 Laborare, quod præcipitur in Regulis, oiſi explicetur de labore manuum, ſufficienter impletur laborando alijs exercitijs, cap. 7. num. 23. Laborare manibus non eſt iure naturali, aut diuino præceptũ Religioſis. ibid. Laborare autem aliquo geoere laboris reſpectiuè ad perſonas adeò neceſſarium eſt Religioſis, vt quidam dicant peccare mortaliter id ommittentes, ibid. num. 23. Qualiter hoc ſit intelligeodum. ibid.

2 Lectio Sacræ Scripturæ, vel de Caſibus Conſcieotiæ bis in hebdomada habeoda à Regularibus, cap. 10. num. 10. Vide verb. S. *Scriptur.*

2 Legatum Mooachis relictum qoomodo accipiendum, vt non derogetur Voto Paupertatis, cap. 6. num. 34. Legata commutare an liceat, cap. 10. num. 94.

1 Leges condere in Religione iure communi ſolùm ſpectat ad Generale Capitulum, cap. 18. num. 9n. An autem ea conſuetudine, vel Priuilegio id competat Generalibus, maximè Carmelitarum, ibi. Caſu quo id faciant debent eſſe cum conſilio illis aſſiſtentium, ibid. In Legibus latis à Superioribus non poſſunt diſpenſare Prælati inferiores, niſi quando expreſsè, vel ioterpretatiuè hoc illis cõceditur, ibid. num. 86. Secus tameo in pœnis non reſeruatis, ibid. Prælati autem Superiores circa leges, & pœnas poſitas ab inferioribus vlterius poſſunt illas reſtringere, & coarctare, ibid. oum. 87. Sed noo ſine cauſa, ibid. Vide verb. *Conſtitutiones*.

2 Legata an poſſint competere Mooaſterijs, cap. 19. num. 45. An etiam religioſis particularibus 46. Quid de legatis relictis ad certum vſum an poſſint alijs applicari. 47. An repudiari poſſint à Regularibus. 60.

2 Licentiæ pro ingrediendo in Monaſteria Monialium à quo coocedeodæ, cap. 1. oum. 22. Pro conſtruendis domibus Regularibus. 45. Pro mendicando an oſtendendæ Ordinarijs à Mendicantibus 4.

1 Libros prohibitos legendi facultas an concedi poſſit ab aliquibus Prælatis Regularibus, cap. 18. nu. 96.

1 Licentia, quæ regulariter requiritur, vt poſſit Religioſus tenere, dare, vel accipere aliquid, eſt tacita, cap. 6. num. 55. Niſi quando declaratum fuit requiri expreſſam, ibid. Ad quid etiam deſeruiat cooſuetudo legitima, ibid. nu. 86. Licentia iſta debet eſſe voluntaria, & non coacta. ibi. num. 56. Et legitima. ibid. Licentia in ſcriptis requiritur pro Religioſo eunte de vna Prouincia ad aliam, vel de vno Cooueutu ad alium, c. 10. num. 14. Incedeotes ſine illa puniri poſſunt ab ordinarijs locorum, c. 11. num. 11.

1 Lineis vti prohibitum Religioſis, c. 9. num. 21. Licet hoc ſit ſolùm veniale, ibid. Niſi forſan in Fratribus Minoribus Sancti Franciſci, ibid.

1 Linguarum ſtudia in Monaſterijs Regularium habenda, ca. 18. num. 85. Lingua Latina qualiter requiratur pro ſuſcipientibus Ordines Sacros. c. 14. num. 24.

1 Litaniæ, & preces in die Sancti Marci, & tribus diebus ante Aſceoſionem Domini ab omnib. dicendæ, c. 12. num. 23.

1 Litteras accipieotes, aut dantes ſine licentia Superiorum regulariter non peccant cootra Votum Paupertatis, c. 6. num. 49. Litteræ miſſæ à Superioribus ad ioferiores, vel ab inferioribus ad Superiores non detinendæ, vel aperiendæ, c. 8. num. 30. Oppoſitum facere eſt caſus reſeruabilis à Superioribus, ibi. Literas aperire cum damno notabili aliorum, peccatum eſt mortale, ibid. Secus ſi aperiantur illæ, ex quibus aliquis timet ſibi malum iniuſtè inſligendum, ibi. Literas ſcribere ſine nomine continentes delicta aliorum, graue peccatum eſt, niſi id fiat ex motiuo charitatis, ib. num. 31. Ex illis tamen non poteſt Prælatus ad inquiſitionem delictorum procedere, ibid. & c. 27. num. 4. An verò ex prædictis litteris poſſint ſaltẽ ad Ioquiſitionem generalem procedere, c. 27. num. 4.

1 Litterarum ſtudia. Vide ver. *Studia litterarum.*

1 Loca noua acquirere, vel antiqua mutare prohibitum eſt Mendicantibus ſine liceotia Papæ, ſub pœna excommunicationis, c. 9. num. 34. Erant pro hoc aliqua priuilegia religionibus conceſſa, ib. Sed iam reuocata, ibi. Vnde ſine certis cooditionibus noua Monaſteria acquiri non poſſunt. ib. & num. 35. Loca etiam, ſeu Monaſteria ſemel accepta deſerere ſine licentia Summi Pontificis fieri nõ poteſt. ibid. oum. 36. Nec locus Deo dicatus fieri poteſt habitaculum ſæculare, ibid.

2 Locum noo poſſunt habere Monachi in duobus Monaſterijs, cap. 2. num. 30.

2 Ludo perdere an poſſint Clerici ordinum militarium, c. 5. oum. 3. Commendatarij militares. 28.

1 Loqui cum Monialibus qualiter prohibitum, cap. 25. oum. 34. etiam per nutus, aut ſigna, ibid.

1 Ludentes Religioſi pro pecunia, vel re pretio æſtimabili peccant contra Paupertatem, c. 6. num. 5n. Ludere vero honeſtæ recreationis gratia, & de licentia Prælati rem paruæ quantitatis non ita, ibid. Niſi hoc ſit Regula, vel Conſtitotionibus prohibitum, ibid. Hinc ludens cum Religioſo vltrà eam quantitatem, quam ille poteſt de liceotia ſui Superioris ludere, tenetur ad reſtitutionem eius, quod lucratur, ibid. num. 51. Ludus alearum, ſeu taxillorum, immò & tali ludo aſſiſtere prohibitum eſt Religioſis, c. 9. num. 40.

M

1 MAgiſtratus non præbentes auxilium Epiſcopis pro clauſura Monialium, excommunicantur, cap. 25. numero 49.

1 Magiſtrorum, ſeu Doctorum in Religionibos inſtitutio licita eſt dummodo tales ſint idonei, cap. 8. num. 25. Niſi actu legaot, aut prædicent oon gaudent ſui gradus Priuilegio, ibid. Non eximuntur à ſeruitio Chori, ſeu aſſiſtentia ad Choro, cap. 1n. num. 10.

2 Magiſtri Nouitiorum officium quid importet, c. 13. num. 47. Quæ illi præcipiantur in decretis Summor. Pontif. ibid. Quam iuriſdictionem habeant ſuper nouitios. 48.

2 Mainrarum an ſint, & quorum capacia Monaſteria Regularium, cap. 19. num. 17. 18. & 19.

2 Maritari, & Maritatæ an excludantur à priuilegijs Tertiariorum, c. 14. num. 31.

1 Matrimonia ſollenizare ſine Parochi licentia prohibitum eſt Religioſis ſub pœna excommunicationis, c. 9. oum. 31. & c. 21. num. 9.

1 Matutinum an ſemper dicendum aote Miſſæ celebrationem, c. 21. num. 3.

1 Mendicantes ſpecialiter teneotur præcepto Charitatis de ſubueniendo ſaluti proximorum, Confeſſionibus, Prædicationibus, &c. c. 1. num. 17. Sunt Coadiutores Epiſcoporum. ibid. Quamuis habeant bona etiam ſtabilia in communi poſſunt dici Mendicantes, cap. 6. num. 5. Non poſſunt tranſire ad Monachos, ſeu Monachorum Religiones, niſi ad Carthuſianos ſolùm, c. 22. num. 6.

1 Mendicare poſſunt Religioſi, nec hoc illis prohibitum, c. 6. num. 43. per accidens tamen poteſt hoc eſſe malum, & prohibitum, ibid.

2 Medici Regularium an aliquibus gratijs fruantur, cap. 17. num. 11.

2 Medicinam exercere aliqui Religioſi ex priuilegio poſſunt citra aduſtionem, & inciſionem, c. 4. num. 2n. Noo debes legere *citra aduſtionem, & combuſtionem*, vt per errorem habetur tom. 1. huius Summæ, c. 9. num. 15. ſed *citra aduſtionem, & inciſionem.*

2 Meodicantes qui Ordines dicantur, cap. 1. oum. 7. Omnibus illius (exceptis Capuccinis, & Minoribus de obſeruantia) licet habere bona ſtabilia. 2. Poſſont, licet non

Digitized by Google

teneantur, ex mendicato viuere. 3. & 4. Nec à mendicitate poſſunt impediri. 4. & 5. Finis eorum quis. 9. & 10. Tenentur ex præcepto charitatis ſaluti proximorum ſubuenire. 11. An poſſint obligari ad eundum in terras infidelium pro prædicatione Euangelij, ibidem. Multa ipſorum priuilegia à Pio V. conceſſa. 12. An ſint reuocata. 13. & 16. Quomodo ea intelligenda num. 17. & ſequent. An gaudeant priuilegiis aliorum ordinum. 61. Obligantur decreti Clem. VIII. *pro reformatione Regularium*. 63. Quas dignitates habere poſſint. 64. 70. 71. & 72. Quando non poſſint. 69. Quid quando tranſeunt ad non Mendicantes. 66. 67. & 68.

1 Mercatura, ſeu negociatio prohibita eſt Religioſis ſub grauibus pœnis, cap. 9. num. 39. Vbi etiam an Monaſteriis liceat habere aliquam apothecam pro ipſorum neceſſitate, aut vtilitate.

2 Milites Regulares qui ſint, cap. 5. num. 1. An ſint verè Religioſi, 2. 4. 5. & 6. Quomodo ipſorum vota intelligenda 7. 8. 10. 11. & 12. Sunt perſonæ Eccleſiaſticæ. 14. An comprehendantur decretis Pontificiis, & Concil. Trident. 17. 18. 19. 20. & 21. de obligationibus ipſorum 32. & 37. De priuilegiis. 38. 39. 40. 45. 52. & ſeq.

2 Minimorum de obſeruantia ſtricta paupertas, cap. 1. num. 6. & 65.

1 Minores de Obſeruantia, nec in particulari, nec in communi habent dominium bonorum temporalium, cap. 6. num. 5.

1 Miracula, quæ, & à quibus prædicanda, ca. 21. num. 17.

1 Miſſa de iure communi eſt celebranda ab Aurora, vſque ad Meridiem, cap. 21. num. 2. Poteſt ſine peccato mortali dici ante Matutinum, ſeu Laudes, ſed non ſine veniali, niſi rationabilis cauſa intercedat, ibid. num. 3. Miſſarum reductio non poteſt ampliùs fieri ſine S. Congreg. licentia, ibid. num. 6. Miſſarum onera perpetua quomodo accipienda, ibid. num. 7. Anticipata Miſſarum celebratio pro ipſis, qui poſtea daturi ſint eleemoſynas, prohibita, ibid. Miſſas audientes in Eccleſijs Regularium ſatisfaciunt præcepto Eccleſiaſtico, ibid. num. 11. Miſſa de Sancto ratione Tituli Eccleſiæ, vel Reliquiæ quādo celebranda, ibid. num. 21. Miſſæ non approbatæ quæ, ibid. Miſſæ certis Regularibus conceſſæ non ab alijs dicendæ, ibid. num. 32. Miſſa de Roſario, & Beatæ Mariæ de Monte Carmelo ſolùm à Dominicanis, & Carmelitanis dicendæ, ibid. num. 21. Vnde qui ad illas dicendas obligatus eſt, ſatisfaciet dicendo Miſſam Votiuam B. V. n. 26. Miſſæ S. Gregorij triginta ab ipſo pro Defunctis inſtitutę non prohibitæ, ibid. num. 22. Qualiter dicendę, ibidem. Miſſæ autem Sancti Gregorii pro viuis, & defunctis: quindecim auxiliatorum, & de Patre æterno, prohibitæ, ibid. num. 21. Miſſa ſolemnis in Eccleſijs Hiſpaniarum qualiter celebranda, ibidem. num. 23. Miſſas nouas celebrantes, ibid. num. 24. Miſſæ votiuæ quando, & quomodo dicendæ, num. 25. & 26. Miſſæ de Requiem quando vel non dicendæ, ibid. num. 28. Miſſa Conuentualis numquam omittenda, ibid. num. 29. Nec cantata diebus feſtiuis, cap. 12. num. 9. Miſſæ in altari priuati oratorij quando omittendæ, cap. 21. num. 31. Extra Eccleſiam quando celebrari poſſit, ibid. 16. Cum altari portatili an, & quando. ibid. 14. Poſſunt Regulares dicere Miſſas diebus feſtis, & Dominicis quacunque hora debita antequam Rector Parochialis Eccleſiæ celebrauerit. ibid. 17. Miſſam celebrans contra præceptum Superioris peccat: Miſſa tamen illa prodeſt illi, pro quo applicatur à celebrante. cap. 4. num. 35. Miſſas celebrantes, aut Confeſſiones audientes in Sacerdotij gradu non conſtituti, puniuntur varijs pœnis, & à Tribunali S. Inquiſit. cap. 10. num. 22. & cap. 14. num. 9. Vide verb. *Sacerdos*.

1 Miſſarum reductiones, cap. 21. num. 6.

2 Monachus. Vide verbo *Religioſus*.

1 Monaſteria. Vide verbo *Loca noua*, & verbo *Clauſura*, & verbo *Fœmina*; & verbo *Monialium Clauſura*.

1 Monaſteria monialium ingredi. Vide infra verbo *Moniales*.

1 Monetarii quomodo puniendi, cap. 10. num. 23.

1 Moniales quæcunque tenentur ad Obſeruantiam Votorum Regulæ, & Conſtitutionum, cap. 25. num. 1. Tenentur etiam obedire Prioriſſis, vel Abbatiſſis, in iis, quæ ſpectant ad gubernationem domeſticam, ibidem num. 3. Sæpè etiam, ſub peccato mortali, ibidem num. 4. Sedi Apoſtolicæ ſubiectæ gubernantur ab Epiſcopis, ibidem numero 44. Modus Paupertatis illis magis accommodatus, ibidem num. 7. Conſecrationis velum, an, & quibus conferendum, ibidem num. 10. Tenentur ad Officium Diuinum, ibidem num. 13. Non obligantur iure communi ſaltem ſub mortali ad confitendum ſingulis menſibus ibidem num. 14. Scientes contrahentes ſunt excommunicatæ, ibidem num. 15. Non poſſunt admittere intra Monaſterium perſonam aliquam, ibidem num. 24. Licentiam quis ad hoc concedit, ibidem num. 25. Cauſæ legitimæ concedendi quæ ſint, ibidem num. 26. Pœnæ contra ingredientes, vel ingreſſum permittentes, ib. n. 27. Nō permittuntur ingredi fœminę viduæ, aut maritatæ, generoſæ, & nobiles, ibid. nu. 28. & 30. Nec Matres, Sorores, aut Conſanguineæ in caſu infirmitatis monialis, ibidem 31. Bene tamen puellæ educationis gratia, ſeruatis conditionibus à S. Congregat. præſcriptis, ibidem num. 29. Et famulæ ſeculares pro toto Conuentu, ibidem num. 32. Licentiæ conceſſæ fœminis ad ingrediendum Monialium Monaſteria, limitatæ iam ſunt, vel ſublatæ, ibidem nu. 33. moniales alloqui, viſitare, inuiſere, quibus prohibitum, ibidem num. 34. 35. & 36. Etiam prætextu docendi Muſicam, aut Cantum, &c. ibidem. Quid de patribus, matribus, aut filiis ipſarum, ibidem. Scribere autem epiſtolas ad ipſas non eſt ex ſe peccatum, ibidem num. 37. Monialium Conuerſæ an admittendæ, ibidem num. 38. Ipſarum Concionatores, Confeſſores, & Capellani, ibidem num. 40. moniales tranſire poſſunt de vna Religione ad aliam, ibidem num. 41. In *Confiteor Deo* nihil mutare poſſunt. ibidem num. 43. In adminiſtratione bonorum ipſarum delinquentes, à quo puniendi, ibidem num. 45. Earum electionibus quis aſſiſtit, aut præſideat, ibidem & num. 46. Comam nutrire an illis prohibitum, ibidem num. 50. Ordinationes pro ipſarum regimine, ibid. n. 51. & 52.

1 Monialium clauſura. cap. 25. num. 16. Omnes moniales tenentur hoc præcepto. ibidem. num. 17. non verò nouitiæ, aut Oblatæ non Religioſæ. ibidem. Quid de mulieribus in Congregationibus commorantibus. ibid. Quid de Conuerſis. ibidem. Locus clauſuræ eſt totus ambitus monaſterij, qui ianua interiori continentur. ibidem. nu. 18. Pœnæ tranſgreſſorum. ibidem. num. 19. Cauſę concedendi licentiam egreſſus. ibidem. num. 20. Quis illam concedit. ibidem. num. 21. Ea finita, tenentur regredi ad monaſteria. ibid. num. 22. Pertinet ad Epiſcopos curare de ea clauſura.

1 Monialium ſupernumerariarum conditiones. cap. 25. nu. 6. ibid. nu. 49.

2 Monachi qui ſint, aut dicantur. c. 2. nu. 1. 2. & 3. Ad quas dignitates poſſunt promoueri, & quomodo eo. cap. 2. à nu. 4. vſque ad 20. Priuilegia ipſorum. nu. 24. & ſeq. Obligationes ipſorum. nu. 30. 33. & 34.

2 Monaſteria Regularium quorum bonorum ſint capacia. cap. 19. per totum. Quæ immobilia habere. num. 1. An feudum. 4. An emphyteuſim. 5. An, & quos maioratus. 7. 8. & 9. Quibus modis adquirere poſſint. 13. Quæ adquirant ſucceſſione. 14. In quæ iura ſuccedant. 24. & ſequent.

2 Moniales mendicantium bona immobilia in communi poſſidere poſſunt. ca. 1. nu. 8. etiam S. Claræ. ibid. Ipſarum Confeſſarij an ab Ordinarijs approbandi. 19. Ipſarum monaſteria ingrediendi licentia. 22. Bonorum adminiſtratio. 23. Obligatio ad clauſuram. ca. 5. nu. 51.

2 Munera non accipienda à Conſeruatoribus Regularium. ca. 10. num. 76.

N

1 Neceſſitas, & neceſſariorum taxatio quomodo facienda pro Religioſis. c. 6. n. 10.

2 Nomina eligentium numquam publicanda. cap. 12. num. 34.

2 Nominatio Prælatorum quid ſit. cap. 12. nu. 53. Quotuplex. ibid. Quomodo differat ab electione, & poſtulatione. ibid. An ſit permiſſa in Religionibus. ibid.

2 Notarij pro DD. Cardinalibus Protectoribus quales. cap. 9. num. 11. Pro Conſeruatoribus. cap. 10. num. 77.

2 Notariorum inſtitutio an fieri poſſit à Prælatis Regularium. cap. 18. num. 95. Caſu quo fiet, ad quod munus. ibid. Notariorum etiam munus exercere poſſunt, & Religioſi, in quibuſcumq. cauſis Sanctæ Fidei, & Inquiſitionis, c. 9. n. 13. Vide verbo *Tabellionis munus*.

2 Nouitiatus non continuatus, ſeu per notabile tempus

pus

pus interpolatus non ſufficit ad profeſſionem, cap. 5. num. 11. Si fiat per aliquod tempus extra Monaſterium cum habitu, & licentia, & rationabili cauſa, non diſcontinuatur, ibid. Licet hoc ſit dubium quando Nouitiatus agitur ſolum in Conuentibus deſignatis a Sede Apoſtolica, cap. 24. nu. 22. Quomodo ſumendus annus nouitiatus, cap. 2. num. 10. Nouitiatus habendus in Conuentibus deſignandis à Sede Apoſtolica, cap. 24. num. 23.

1 Nouitiæ Monialium quot recipiendæ, cap. 25. num. 6. Quid accipiendum pro earum ingreſſu, ibid. num. 4. Quid de ſupernumerariis, ibid. num. 6. Omnino plena voluntate debent profiteri Nouitiæ, ibid. num. 8. Etiam viduæ admitti poſſunt, ibid. num. 9. Qua ætate recipiendæ, ibid. num. 11. Debent examinari ante profeſſionem ab Epiſcopo, ibid. nu. 12. Non tenentur præcepto clauſuræ, ibid. num. 23. An exeuntes interrumpant Nouitiatum, ibid. In articulo Mortis profeſſionem emittere poſſunt etiam ante annum Nouitiatus expletum, ibid. num. 39. Præter victum, & veſtitum nihil tribui poteſt Monaſterio de bonis ipſarum, ibid. Nec ipſæ poſſunt facere donationes, ibid. Pro dote ipſarum aliquid accipi poteſt, ibid. Quomodo verò id, quòd datur pro dote accipiendum, ibid. An conditiones aſſignatæ à Sixto V. pro receptione, & profeſſione Nouitiarum illas comprehendant, ibid. num. 52. Recipiendæ ſunt à Superioribus, non à Prioriſſis, vel Abbatiſſis, cap. 26. num. 17. Illæ tamen debent monere Epiſcopum ante Profeſſionem ipſarum, ibid. An verò poſſint admittere Moniales ad profeſſionem, ibid. num. 18.

1 Nouitij Regularium qui ſint, cap. 24. num. 1. A quibus admittendi, cap. 18. num. 66. Non tenentur tempore Nouitiatus præceptis Regulæ, Conſtitutionum, aut Superiorum Ordinis, niſi ex graui quadam decentia, cap. 24. num. 2. Quantum ad ea, quæ ſpectant ad bonum regimen probationis tenentur in conſcientiam Nouitij. ibi. Poſſunt ad ſæculum redire, ibid. num. 3. An teneantur tunc ſoluere expenſas, ibid. Gaudent Priuilegio fori, & Canonis, ibid. num. 4. Diſpenſant cum illis Prælati, ibid. numero. 5. Poſſunt ex vi iuris communis ad Ordines promoueri, ibid. num. 6. Cum quibus conditionibus, ibid. & cap. 14. num. 12. 13. & 20. Vti priuilegio Bullæ Cruciatæ, cap. 24. num. 7. Cui debeant confiteri, ibid. Quatenus dam Religioſi Nouitij abſolui poſſunt à Cenſuris, ibid. num. 8. Et diſpenſari in aliquibus irregularitatibus, ibid. & num. 10. Cum quibuſdam conditionibus, ibid. num. 9. Informatio, quæ & de quibus pro ipſis facienda, ib. n. 12 Quando, & vbi recipiendi, ib. & n. 13. 14. & 15. Non poſſunt recipi criminoſi, obligati, ſeu grauati debitis, & ratiociniis, ibid. num. 16. & 17. Nec coniugati poſt conſummatum Matrimonium, niſi, &c. num. 19. Nec ſerui, niſi, &c. num. 20. Non poſſunt admitti ad profeſſionem, niſi poſt vnum annum Nouitiatus, ibid. num. 21. Nec qui non habuerunt Nouitiatum in locis deſignatis à Sede Apoſtolica pro certis Prouincijs, ibid. num. 23. Qualiter ſupplendus hic defectus, ibid. num. 24. An admittendi ad dimiſſionem habitus, ibid. Illegitimi ex vi iuris communis admitti valide poſſunt, ibid. num. 21. An licitè etiam id fieri poſſit, ibid. Nouitij non poſſunt eligi in prælato, ibid. 37. Nec poſſunt facere donationes, niſi concurrentibus quibuſdam conditionibus, ibid. num. 32. & ſequentibus. Bene tamen teſtamentum, ſeu Codicillum, ibid. num. 35. poſſunt profiteri in articulo mortis ante annum probationis expletum, ibid. 42. Ipſorum inſtructio, ibid. num. 43. Nouitii ex varijs nationibus recipiendem, ibid. num. 44.

2 Nouitij vide verb. *Magiſtri Nouitiorum officium.* Nouitiorum beneficia, vide verbo *Beneficia*, & verb. *Beneficia Regularia*.

3 Numerus Religioſorum determinandus pro quolibet conuentu, cap. 6. num. 16. Duodecim fratrum pro conuentibus de nouo recipiendis, cap. 9. num. 34. & 35.

O

1 OBedientiæ Votum eſſentiale eſt Religioni, & præcipuum, cap. 4. num. 1. Solùm extenditur ad res licitas, & honeſtas, ibid. num. 2. etiam ad dubia, ibid. num. 24. & ſequentibus. Et ad ea, quæ explicite, vel implicite continentur in Regula. num. 4. & 9. Et ad præcepta quomodocumque intimata, ibid. no. 9. Etiam ſi ſint præcepta communia Chriſtianorum, aut Eccleſiaſticorum, ibid. n. 12. Non ad res vanas, & impertinentes. ib. n. 4. Nec ad ea, quæ ſolùm concernunt vtilitatem temporalem prælati præcipientis, aut conſanguineorum ipſius, ibid. n. 3. Nec ad actus merè inter nos niſi quando ſunt neceſſarij pro externis, ib. n. 5. Nec ad Obedientiam formalem, ib. n. 6. Nec ad ea, quæ Superior vult, niſi illa manifeſtet, ibid. n. 7. Neque ad ea, quæ Prælatus proponit ſolùm ſub conſil. ibid. num. 8. Nec ad ea, quæ ſunt ſupra Regulam, ibid. nu. 23. niſi quando hoc præſcribitur in Regula ipſa. ibi. Nec ad manifeſtandum reum omnino occultum, qui nulla laborat infamia, ibid. num. 23. Nec ad obediendum Prælato publicè excommunicato, ibid. num. 38.

1 Obedire tenetur Religioſus Prælato præcipienti, vt vadat ad commorandum in aliquo loco, vbi eſt aeris intemperies, cap. 4. num. 16. Et vt accipiat munus Prælati in Religione, ibid. nu. 17. Secus extra Religionem, ibid. nu. 18. Et vt tempore peſtis miniſtret infirmis Religioſis, & etiam extraneis, deficientibus Parochis, ibid. num. 19. Et etiam tempore hæreſis, vt aſſiſtant ad defenſionem Eccleſiæ, ibid. num. 20.

1 Obedire etiam tenentur Regulares conſtitutionibus Synodalibus concernentibus actiones communes totius Populi, c. 11. n. 13. Et Legibus Ciuilibus, quæ ſunt ad bonam Reipublicæ adminiſtrationem. ibid. num. 16. Sed ſolum quoad vim directiuam, ibid. Subduntur etiam Legibus Ciuilibus irritantibus contractus, & taxantibus pretia rerum, ib. num. 17.

2 Oblatæ, ſeu conuerſæ fœminæ quæ ſint, cap. 8. n. 29.

2 Oblati qui dicantur, c. 8. num. 1. An ſint verè religioſi. 2. 3. & 4. Perſonæ Eccleſiaſticæ. 5. Priuilegia ipſorum. 6. 7. & 8. Quomodo coarctata. 13. De ipſorum caſtitate. 10. Paupertate. 12. 14. 16. & 17. Ad quæ ſint incapaces. 18. 19. 20. & 22. Ad quæ teneantur. 23. Quibus priuilegijs gaudeant. 30. 31. & 31.

2 Oblationes factæ Sacris Imaginibus an alienari poſſint à regularibus, cap. 18. num. 57.

1 Occultare non licet Religioſo ea, quæ habet ſuo Superiori, c. 6. n. 17. Et id facere eſt peccatum proprietaris, ibid.

1 Officium Diuinum quid ſit, c. 12. num. 1. Facere quòd debitis horis ſoluatur in Conuentibus pertinet ad Prælatos ſub mortali, c. 18. num. 69. Ad illud ſoluendum tenentur primò religioſi in Sacris conſtituti, c. 12. num. 2. Et Profeſſi Choro deſtinati, etiam ſi non ſint in Sacris, ibidem num. 3. Non Laici, ſeu Conuerſi, qui ad ſolas quaſdam Orationes obligantur, ibid. num. 4. Nec nouitij, ibid. nu. 5. Qui verò ad Officium Diuinum tenentur etiam ſi ſint excommunicati, ſuſpenſi, degradati, &c. ad illud obligantur, ibid. num. 6. Excommunicatus autem dicere non poteſt *Dominus Vobiſcum*, ibid. Religioſi expulſi, ſi ſint in Sacris, etiam tenentur ad Officium Diuinum, ſecus verò ſi in Sacris non fuerint, ibid. num. 7. Idem de damnatis ad triremes, licet aliqui illos excuſent, ibid. Dicere officium degluttiendo, aut ſyncopando verba, &c. eſt peccatum, & quandoque mortale. ibid. num. 12. Vel exercendo aliquam actionem impeditiuam attentionis debitæ, ibid. n. 14. Debet dici Statutis temporibus, ibid. num. 15. Priuatim inuertere hunc ordinem ſine cauſa erit peccatum veniale, ibid. & 17. Aliquam horam Canonicam interrumpere ſine cauſa erit peccatum, quandoque veniale, quandoque mortale, ibid. num. 16. Debet dici iuxta proprium vniuſcuiuſque Breuiarium, ib. num. 18. Mutare qualitatem officij recitando. V. G. de Sancto, quando debet recitari de Feria regulariter eſt peccatum mortale, niſi magna neceſſitas id cogat facere, ib. nu. 20. Idem de mutatione ritus, ibid. Qui excuſantur ab officio Diuino, ibid. n. 25. 26. & 27. De priuilegijs Regulariũ circa hoc num. 28. 30. 31. & 32. Quando res eſt dubia pro Regularibus quid faciendum, ibid. num. 29. De abuſibus in officio Diuino vitandis, ibid. nu. 33.

1 Officium B. V. qui teneantur dicere, c. 12. num. 21.

1 Officium Defunctorum à quibus dicendum, cap. 12. num. 22. Ad Anniuerſarium Defunctorum die 2. Nouembris omnes tenentur, ibid. nu. 23. Quando recitandum, ibid. Ternaria Defunctorum, ibid. num. 24. Defunctorum officium quando cadauera portantur ad Eccleſias Regularium à quibus faciendum, ibid. num. 38.

1 Officia non addenda Calendarijs, niſi approbata, c. 12. nu. 33. Sancti, cui eſt Eccleſia dicata Parochialis, vel regularis non faciendum officium, niſi in ipſa Eccleſia, ibi. Vel vbi aſſeruatur inſignis Reliquia, ibid. priuilegio pro Eccleſijs Hiſpaniæ, ib. num. 34. & 35.

1 Officiorum, dignitatum, &c. nomine in Religionibus quid intelligatur? cap. 10. num. 32.

I N D E X.

1 Oleum pro Extrema Vnctione debet dari Carmelitis à Dominis Epiſcopis, c. 3. num. 20.

2 Officium eſt adminiſtratio ſine præeminentia, aut iuriſdictione, cap. 13. num. 2. Coincidit cum adminiſtratione, & functione. 7. Confunditur aliquando cum Prælatia, & dignitate, ibid.

2 Officia habentes in Religionibus non excuſantur ignorantia in his quæ ad illa ſpectant. ca. 13. num. 49. Officia quæ habere poſſunt illegitimi. 50.

2 Officia diuina à mendicantibus liberè facienda, cap. 1. num. 25. An poſſint in eis faciendis ab aliquo impediri. 43.

2 Officia Mortuorum non facienda à Rectoribus Eccleſiarũ in Eccleſijs Fratrum, niſi &c. 1. num. 47.

2 Onera realia, vel perſonalia an obligent Mendicantes, ca. 1. num. 31. 33. & 34. Oneribus cuſtodiæ Ciuitatis, portarum, aut murorum tempore peſtis, aut belli, aut ad pugnandum an poſſint Regulares obligari, ibid. 34.

2 Ordines Sacri quomodo recipiendi à Regularibus, cap. 1. num. 25.

4 Ordinarij quando intromittendi in delictis Regularium, cap. 1. num. 36. In gubernatione ipſorum. 37. Non debent recipere Fratres ſub eorum protectione. 39.

3 Oracula Viuæ Vocis reuocantur à Greg. XV. & Vrb. VIII. cap. 3. num. 21. Non illa, quæ ſunt mere explicatiua, aut declaratiua, ibid. Quid de illis quatenus reſpiciunt effectum futurum, ibid.

1 Oratio mentalis valdè neceſſaria Religioſis, cap. 7. numero 24.

1 Oratoria. Vide *Grangia.*

3 Ordines Sacros ſuſcipere ante legitimam ætatem non poſſunt Religioſi poſt Conc. Trident. non obſtantibus quibuſcunque Priuilegijs, cap. 14. num. 1. Oppoſitum facientes ſunt ſuſpenſi, & ſi celebrant Regulares, ibidem num. 2. Idem ſi abſque licentia extra tempora Ordines ſuſceperint, ibid. num. 4. Incurritur etiam hæc ſuſpenſio ſine dolo, aut malitia, ſed ſolum per ignorantiam culpabilem, ibid. num. 4. Simoniacè ordinantes, & ordinati incurrunt grauiſſimas pœnas, ibid. num. 5. & 23. Poſſunt prædicti ordinari ſine conditionibus requiſitis Beneficijs priuari, ibid. num. 6. Dicuntur miniſtrare in Ordinibus ſuſceptis quando actus proprios ad tales Ordines deputatos exercent, ibid. num. 7. Qui ſuſcipit ordinem Presbyteratus non incurrit irregularitatem celebrando cum Epiſcopo ordinante in illa Miſſa, in qua ordinatur, ibid. num. 8. Religioſi debent ordinari ſine titulo Beneficij, aut Patrimonij, ibid. num. 10. Qui tamen ſcirent ſuã profeſſionem eſſe nullam ſi ordines ſuſciperent ſine titulo beneficij aut patrimonij peccarent ſicut alij clerici ſæculares. Ibid. Non poſſunt in ſuis domibus, ibidem num. 11. Nec à quocumque Epiſcopo, ſed à Diœceſano, ibid. num. 12. Duo Sacri Ordines eadem die Regularibus non conceduntur, ibid. num. 14. Ordines Maiores nequeunt conferri, niſi ſeruatis interſtitijs, ibid. num. 15. In illis non diſpenſant Prælati Regulares, ſed debent exorare in litteris dimiſſorijs Epiſcopos, vt id faciant, ibid. Cauſæ huius diſpenſationis, ibid. num. 16. Annus interponendus inter vnum, & alterum Ordinem Sacrum eſt Eccleſiaſticus, non ſolaris, ibid. num. 17. Litteræ dimiſſoriæ debent dari à Superioribus Regularium, ibid. num. 18. Non poſſunt modo poſt Conc. Trid. ordinari extra tempora, ibid. num. 19. Nouitij iure communi poſſunt ordines Sacros ſuſcipere, ibid. num. 20. & cap. 14. num. 6. Ad titulum tamen Beneficij. Dicto cap. 14. num. 20. A ſuſpenſione, quam incurrunt Regulares ſuſcipiendo Ordines illegitimè abſoluuntur in foro conſcientiæ à Prælatis, ibid. num. 21. Excommunicatio, quam ponunt Epiſcopi ante ordinationes contra eos, qui habent aliquod impedimentum occultum, afficit etiam Regulares, ibid. num. 22.

3 Opera ſupererogationes facere non eſt contra Regulam, nec peccatum, cap. 7. num. 22. Opera bona ſubditorum applicari poſſunt alijs à ſuis Prælatis, cap. 18. num. 67.

1 Otioſitas Religioſis maximè fugienda, c. 7. num. 23.

P

1 PApa poteſt diſpenſare in Votis ſolemnibus, cap. 5. num. 6. Cum cauſa tamen vrgenti, ibid. Illi tenentur obedire Religioſi ex vi Voti Obedientiæ, cap. 4. num. 32. Poteſt eximere Religioſum ab Obedientia inferiorum Prælatorum, ibid. num. 33. Qualiter concedere poſſit licentiam ad tranſitum ad aliam Religionem, cap. 52. à num. 8.

1 Parochi Regulares ex Religionibus aſſumpti tenentur Votis generalibus, & ſpecialibus Religionis, Obſeruantijs Regularibus, & Conſtitutionibus ipſius, quatenus non repugnant muneri, quod gerunt: ac portare habitum ſuæ Religionis, cap. 17. num. 16. Soluunt Officium iuxta ritum ſuæ Eccleſiæ, ibid.

1 Particulæ *ſimpliciter, ſummariè, de plano,* quid ſignificent, cap. 27. num. 26.

1 Patrini eſſe non poſſunt Religioſi, aut leuare aliquem de fonte, c. 9. num. 31.

1 Paupertas Religioſa. cap. 6. per totum. Eius excellentia, ibid. num. 1. Quomodo definitur, ibid. num. 2. Contra eam peccat Religioſus ſi Superiori volenti ea quæ illi conceſſa ſunt auferre, reſiſtit, aut non eſt paratus reddere, ibid. num. 27. & 28. Aut ſi recipit à quocumque aliquid contra voluntatem ſui Superioris, ibid. num. 30. 36. 37. & 38. Secus ſi Superior non daret ſimpliciter neceſſaria ad vitam, ibid. num. 31. Ex vi Voti Paupertatis carere debet Religioſus rebus aliquo modo neceſſarijs, ibid. Peccat peccato Proprietatis contra Paupertatem ſi aſſumat aliquid alterius vſui à Superiore deſtinatum, ibid. num. 35. Quid dicendum ſi illud erat ſuperfluum habenti, & ipſe eo indigeret, ibid. Qui aliquid expendunt ſine licentia contra Paupertatem peccant, ibidem num. 46. Idem ſi permutent, mutuent, accommodent, &c. ibid. Idem ſi dent, aut donent, ibid. num. 52. Etiam ipſis Religioſis, ibid. num. 54. Vide dicenda infrà verbo *Peculium,* & verbo *Proprium,* & verbo *Proprietas,* & verbo *Preſſa res.*

1 Pauperes mendicantes per Eccleſiam tempore Miſſarum, & Officiorum Diuinorum eijciendi à Regularibus. cap. 10. num. 6.

2 Pacta, & pollicitationes in electionibus reijcienda. ca. 12. num. 35.

2 Parochus non excludendus à ſepultura cadaueris. cap. 1. num. 46. eius aſſiſtentia pro teſtamentis faciendis non neceſſaria. 49.

2 Patronus quis ſit. cap. 11. num. 1. Quæ ad illum requirantur. 2. Licentia ipſius ad vniendam Eccleſiam, quæ eſt iuris patronatus. 6. Quomodo ius præſentandi tranſire poſſit ad alios. 9. 11. & 12. Qui debeant præſentari à Patrono. 20. 21. 22. & 25. An poſſit exigere aliquod ſeruitium. 26. Quid quando ſunt plures Patroni. 27.

2 Pecunia an poſſit alienari à Monaſterijs Regularium. cap. 19. num. 59.

2 Penſiones an haberi poſſint à Regularibus. ca. 2. num. 21. & cap. 18. num. 37. Vacant per profeſſionem. cap. 2. numero 23.

5 Perſonatus eſt præeminentia ſine iuriſdictione. cap. 13. num. 2.

1 Peccata Religioſi abſolutè loquendo grauiora ſunt peccatis ſecularium, licet per accidens poſſint eſſe leuiora. cap. 1. num. 15. peccatum contra Caſtitatem eſt ſacrilegium. cap. 5. num. 4. Quod eſt in ſeculari ſolum veniale, poteſt eſſe in Religioſo mortale. ibid. num. 5. An peccatum contra Caſtitatem Religioſi in Sacris conſtituti habeat duas malitias contra illam. ibid. num. 8. De Religioſo, qui vltra Votum ſolemne Caſtitatis fecit etiam Votum ſimplex. ibid. num. 9. peccatum contra Caſtitatem eſt reſeruabile à Prælatis. ibidem. num. 10. An tactus impudici, oſcula, &c. Ibid. Varijs pœnis punitur. ibidem. num. 16.

1 Peculium habere dependenter à voluntate Superioris licet non ſit prohibitum Religioſis iure communi, aut ex natura Voti Paupertatis, eſt tamen prohibitum ab Eccleſia. cap. 6. à num. 18. An in aliquibus Conuentibus, & quibuſdam poſitis conditionibus illud habere liceat. ibid. à num. 21.

5 Percuſſio Religioſi ſub excommunicatione prohibita. cap. 3. num. 16. Ad quas perſonas extendenda hæc doctrina. ibid.

1 Perfectio Chriſtiana in quo conſiſtat. ca. 1. num. 7. Qualiter ad illam procurandam teneatur Religioſus. cap. 1. per totum. Vide verbo *Religioſus.* Conſiſtit principaliter in actibus Charitatis, & minùs principaliter in actibus aliarum virtutum. cap. 1. num. 7. Eſt finis Religioſi. ibidem. Tunc cenſetur illam contemnere quando tranſgreditur leges animo non ſe ſubijciendi illis, aut Superioribus. ibid. num. 12. Non ſic quando tranſgreditur illas, ex vſu in rebus leuis materiæ. ibid. num. 13.

1 Pœnæ

Digitized by Google

INDEX.

1 Pœnæ delictorum à Regularibus commiſſarum. cap.57. num.27.pœnæ priuationum,inhabilitatum, &c.quæ apponuntur in Conſtitutionibus Religionum, etiam ſi dicantur ipſo facto, aut ipſo iure infligendæ, non incurruntur ante declarationem.cap.8.num.33.Quando verò adducuntur illæ particulæ, *abſque aliqua declaratione, abſque vlla ſententia*, vel ſimiles, tunc incurruntur in foro conſcientiæ,ante declarationem.ibid. Licet oppoſitum non ſit improbabile. ibidem. Idem de ſimilibus pœnis in Bullis,& Decretis Pontificum poſitis.cap.10. num.30. & 31. Cenſuræ autem ipſo facto impoſitæ ligant etiam ante Iudicis ſententiam.cap.10.num.29. Quis diſpenſat in pœnis priuationum, inhabilitationum, &c.cap.10. num.35. & capit.18. numero 46. Vide infra verb. *Prælati*.

2 Poſtulatio quid ſit,& quomodo differat ab electione. cap. 12.num.50.Qui ſint effectus illius.51.An ſit permiſſa in Religionibus.52.

4 Præcarium an tranſeat ad Monaſterium. cap.19. numero 30.

2 Prędicare quomodo poſſint Mendicantes in ſuis Eccleſiis. cap.1.nu.27.

2 Prælati Regulares puniunt Fratres confugientes ad Ordinarios.cap.1.num.38. An poſſint eſſe delegati ad Litteras Pontificias exequendas. cap.13.num.4.Alij habent iuriſdictionem ordinariam,alij delegatam.9.Non excuſantur ignorantia in ijs quæ ſpectant ad eorum munus. 49. Quid facere debeant ſi conſtat illis electos fuiſſe ab vno qui erat inhabilis ad eligendum.51.Aut ſi ipſi erant inhabiles vt eligerentur.52.Prælatis intruſis an, & quomodo obediendum.53.

2 Prælatura in quo conſiſtit.cap.13.num.4. Prælaturæ omnes electiuæ ſunt manuales, ita vt ad placitum mutari poſſint.56.

2 Præpoſitura quid importat.c.53.nu.3.

2 Præſentandi ad beneficia qui ſunt.ca.11.nu.20.21.24.& 25. An præſentari poſſint apoſtatæ.28.Concurſus faciendus inter pręſentandos.29.

2 Præſes in Capitulis Regularium debet Gremiales dirigere ad electiones legitimè faciendas cap.12.num.31. Poteſt illos monere, & exhortari pro eligendo digniori.35. Debet curare vt electio ſecretè, & liberè fiat.34.& 35. An ad id munus deceat aſſumi graues viros.36. Non decet eum eligi ad aliquod officium. 37. Tenetur facere quæri eiectos,& fugitiuos.38.

2 Primogenia an iniſtitui poſſint à Regularibus. cap.19.numero 19.

1 Prælati non poſſunt eligi in Religionibus, niſi expreſsè profeſſi in illis.cap.15.num.25.Sunt incapaces, vt eligantur ad prælaturas infames,excommunicati, ſuſpenſi,vel interdicti,homicidę,illegitimi,& irregulares.ibid. & cap.18. num.7. & 8. Deſcendentes ex genere infecto hæreſis.Iudaiſmi.&c.aut accuſati, & non infamati de aliquo delicto non ſunt incapaces, dicto.ca.15.num.25. Si illegitimus ad prælatias eligatur quid facere debeat. cap.15.num.38. pęnitentiati a Sancto Officio Inquiſit. inhabiles ſunt ad Officia Ordinis.ibid.num.39. niſi fuerint pœnitentiati ſolùm pœnitentiis ſalutaribus. ibid. Prælati canonice electi meliùs faciunt aſſentiendo, quam diſſentiendo. ibidem.num.23.Aetas requiſita vt eligantur. cap.18.num.5.Debent eſſe Sacerdotes. ibid. peccant mortaliter, qui ſe eligi permittunt ſine ſufficienti litteratura.ibid.num.6.Tenentur Legibus, Conſtitutionibus Ordinis.cap.8.num.21.Saltem quoad vim directiuam,& aliquo modo,quoad coactiuam. ibid.Habent in ſuos ſubditos iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem.cap. 58.num.2.In priuilegiis Pręlatis conceſſis, niſi aliud exprimatur,intelliguntur etiam Conuentuales. ibid.num. 3.prælatias duas nullus Regularis habere poteſt ſine auctoritate Sedis Apoſtolicæ. ibidem.num.97.poſſunt punire ſuos ſubditos pœna proportionata delictis ipſorum.ibid.num.16.pęna triremium,& exilij.ibidem.Non tamen tradendo illos brachio ſeculari, nec pęna mortis.ibid.poſſunt etiam procedere via accuſationis, iudicialis denunciationis,& inquiſitionis. ibidem.num.17. poſſunt eligere ſibi Confeſſorem,ſicut Epiſcopi,& Cardinales ibidem.num.81.Nec eſt neceſſe talem eſſe aliàs approbatum.ibidem.etiam extraneum. ibidem.Non poſſunt ad inſtantiam, aut requiſitionem quorumcunque extra Ordines alicui Religioſo aliquam dignitatem,vel officium concedere, aut pęnas remittere. ibid. nu.82. Mittentes aliquem Religioſum ad partes tranſmarinas,niſi ſit ſcientia, prudentia, & experientiæ vſu præditus, incidunt in excommunicationem latæ ſententiæ.ibidem.num.99. Tenentur ſub magnis pœnis ſemel in anno, & in quocumque Capitulo legi facere litteras Apoſtolicas pertinentes ad Officium Sanctæ Inquiſit.ibidem. num.100.Et efficere quòd Decretum circa hoc affixum conſeruetur.ibid.poſſunt ſibi reſeruare caſus.ibidem.nu.19.Sed non omnes, ſed certos quoſdam,& cum certis conditionibus. ibidem.nu.11.& 20. Idem de Cenſuris.ibid.n.29.Excommunicare,& ſuſpendere ſuos ſubditos.ibid.num.25. Non verò irregularitatem imponere.ibid.Peccant grauiter permittentes prædicare non idoneos, cap.20. num.2. Non concedentes licentiam tranſeundi ad arctiorem Religionem, peccant,cap.22.num.15. Poſſunt eijcere Religioſum, etiam tranſacto quinquennio,cap.2. num. 7. Eijcere etiam incorrigibiles,cap.23.nu.3.& 5.Qualiter Prælatis obediendum. Vide verbo *Obedientia*, & verbo *Obedire*. Duobus Prælatis contraria præcipientibus, maiori eſt obediendum,cap.4.num.21. Prælato præcipienti aliquid contra Regulam obediendum eſt ſi poſſit in illa diſpenſare,cap. 7.num.30.Vide verb. *Diſpenſare*.

1 Præſidentes in electionibus qualiter ſe gerere debeant,ca. 15.num.34.Non poſſunt priuare Capitulares voce, ibid Vide verb.*Electio*.An ab ipſis debeat publicari electio,c. 15.num.11.

1 Præſumptionis verbum in Bullis, & Decretis quid denoter,c. 10. num.33.

5 Prætioſas res non poſſunt habere Religioſi, propter paupertatem, c.6. num.15.

5 Prioriſſa. Vide verbo *Abbatiſſa*.

5 Priuilegia religionum,cap.3.per totum. Non tolluntur per non vſum,niſi,&c.ibid. num. 17. Amittiti ſi non viuant regulariter Religioſi,ibid.Ipſorum communicatio,ibid. Ipſis etiam vti poſſunt Donati.& Conuerſi, qui profeſſionem trium Votorum emittunt,ibid.num.18.Tolli, limitari,& reſtringi poſſunt à Superioribus, cap. 18. num. 56.Vide verbo *Foro conſcientiæ*, & verbo *Oracula*.

2 Priuilegia Mendicantium communia.cap.1.num. 53. Non pœnæ, aut cenſuræ, ibid. An conceſſa vni Conuentui aliis etiam concedantur, ibid. An illa quæ priuatis perſonis conceduntur.53.& 54. Illorum communicatio intelligenda eſt reſpectiuè.55.Et non cum præiudicio obſeruantiæ Regularis. 56. Religio cui communicantur poteſt ſe illis defendere contra eam cui primo conceſſa.57.Quando cenſeantur reuocata à Conc.Trid. 58. & cet.15.num.18.Quæ ſuſpendantur per Bullam Cruciatæ dicto,cap.1.num.59.An anno Iubilæi.60 Quæ dicantur eſſe in vſu.cap.15.num.17.Priuilegia Monachorum,cap. 5. à num.24. Canonicorum regularium, cap. 3. num. 10. Clericorum regularium,cap.4. a num.19. Militum regularium,cap.5. a nu.52. Hoſpitalariorum, cap. 6. num. 4. Conuerſorum,ſeu Oblatorum, cap. 8. a num. 30. Conſeruatorum,cap.10.num.78.Tertiariorum, cap.14. à nu. 26.Confratrum,& Confraternitatum,cap.15.num.4.10. 16.& à num.33.Familiarium Fratrum, cap. 16. a num.3. Procuratorum ipſorum,cap. 17. à num.2.

2 Proceſſiones ad quas accedunt Mendicantes, cap. 1. num. 50.Quas ipſi facere poſſunt,ibid.num.51. Per quod ſpatium,ibid.Quæ præcedentia in illis ſit ſeruanda,ibidem. An quas accedunt Monachi. cap.2.num.35.

5 Proceſſionibus aſſiſtere debent regulares, cap. 9. num. 47. Qualiter vocandi. ibid. Quibus proceſſionibus.ibidem. Quomodo in illis Sanctiſſima Euchariſtia, & Crux deferri.c.10.num.19.

5 Procuratoris munus nequeunt exercere Religioſi, niſi in vtilitatem Monaſterii, & iubente Prælato. capit.9. num.12.

2 Procuratoris munus quid ſit.cap.13.nu.43.& 44.

2 Procuratoris Generalis munus quale.ca.13.nu.25.An poſſit dari illegitimis.50.

2 Procuratores ſæculares negotiorum Fratrum quibus priuilegiis decorati fuerint. ca.17.à num.1.Quomodo moderata.num.5.quid pro tempore interdicti.6.7. & 8. quibus gratiis ſpiritualibus potiantur. 9.An ſuſpendantur eorum priuilegia dum Bulla Cruciatæ publicatur.14.

2 Profeſſio fidei an facienda a pręlatis.c.13.n.55.An à beneficiariis regularibus.c.18.n.38.

1 Profeſſio tam expreſſa,quam tacita conſtituit verum religioſum.cap.2.num.5.Quid ſit vtraque profeſſio. ibidem. profeſſio nulla eſt ſi fiat ante decimum ſextum annum, aut non expleto anno approbationis. ibid.num.10.Non

Digitized by Google

comprehendit hoc ordines Militares, ibid. Benè tamen Religioſos Societatis poſt biennium, ibid. Profeſſio facta ante legitimam ætatem, nec per modum voti ſimplicis valet, ibid. Profeſſio reddit incapacem profeſſum ad Matrimonium, ibid. num. 12. Etiam profeſſum Societatis Ieſu poſt biennium, ibid. Excommunicatur ſi nubat, ibid. Profeſſionem faciens parentibus in extrema, aut multum graui neceſſitate conſtitutis, peccat mortaliter, ibid. num. 13. Item de patre reſpectu filiorum, ibid. Non tamen propterea poſſunt reclamare, ibid. num. 14. Profeſſio facta ob malum finem non contra ſubſtantiã profeſſionis valida eſt, ibid. num. 15. Etiam facta ab excommunicato, ibid. Etiam ſimoniacè, ibid. Profeſſio mentientis ſexum valida non eſt, ibid. num. 20. Idem de profeſſione ſerui ſine licentia Domini ſui, ibid. num. 21. Si verò ſeruo ingrediente Religionem à Domino ſuo ſciente non repetatur intra triennium, poſtea repeti non poteſt, & profeſſio illius valida erit, ibid. Profeſſio illius, qui præ morbo, aut ſenectute impotens eſt ad regulam ſeruandam valida eſt, ibid. num. 22. Idem de profeſſione illius, qui occultauit morbum, ſeu defectum non repugnantem ſubſtantiæ religionis dummodo illi proteſtatum non fuerit, quòd ſi talem defectum haberet profeſſio nulla eſſet, ibid. num. 23. & cap. 24. num. 26. Profeſſio debet fieri in manus habentis poteſtatem ad recipiendum religioſos, cap. 2. num. 25. Facta in manus Epiſcopi reſpectu religionis exemptæ, inualida eſt, ibid. Facta tamen in manus cuiuſuis etiam Laici habẽtis commiſſionem a Prælato valida eſt, ibid. Profeſſio facta ſub conditione de futuro valida, adueniente conditione valet; facta verò ſub conditione repugnante ſubſtantiæ religionis, inualida eſt, ibid. num. 26. Facta fictè, id eſt, ſine intentione profitendi, quoad Deum inualida eſt, ſecùs quoad Eccleſiam, ibid. nu 27. Facta animo promittendi, ſed non ſe obligandi, aut non adimplendi promiſſum, valida eſt, ibid. Facta per procuratorem, aut etiam nutibus, ſeu ſcripto, valida eſt, ibid. num. 29. Et illius qui fecit votum ingrediendi religionem ſtrictiorẽ, & poſtea ingreſſus eſt laxiorem, ibid. num. 30. Facta à coniugatis cum conſenſu vtriuſque, imò ſine illo, quãdo poſſunt facere diuortium, ibid. num. 31. Profeſſio ex cauſa differri poteſt, cap. 24. num. 41. Per profeſſionem condonantur omnia peccata commiſſa quoad pœnam temporalem illis debitam in Purgatorio, cap. 3. num. 1. Tollitur irregularitas ex defectu natalium ad Ordines ſuſcipiendos, licet non quoad dignitates, ſeu Prælaturas, ibid. num. 2. Diſſoluuntur ſponſalia, & Matrimoniũ ratum non conſummatum, ibid. num. 3. Expiatur macula quoad actus temporales, ibid. num. 4. Tollitur crimen ingratitudinis filij profitentis erga patrem, ibid. num. 5. Filiusfamilias liberatur a patria poteſtate, ibid. num. 6. Omnia vota ſimplicia in illam commutantur, ibid. num. 7. Per illam profeſſi gaudent priuilegio fori, ibid. num. 8. Nec poſſunt illos Laici accuſare; niſi, &c. ibid. num. 9. Qui illis inferunt iniuriam in certis caſibus ſunt excõmunicati, ibid. num. 10. Et illos percutientes, ibid. num. 16. Habent communicationem in Priuilegiis cum multis alijs religionibus, ibid. num. 17.

Promittens ingredi ſtrictiorem religionem ſi profiteatur in laxiori, tenet profeſſio, c. 24. num. 27.

5 Proprium non poſſunt habere religioſi, ratione voti paupertatis, cap. 6. num. 6. Et etiam ex vi præcepti Eccleſiaſtici, ibid. Hinc quidquid acquirit Monachus Monaſterio acquirit, ibid. num. 40. Etiam quando eſt extrà Monaſterium de cuiuſcumque licentia, ibid. num. 41. Etiam habens penſionem Eccleſiaſticam, ibid. num. 42.

1 Proprietas quid ſit. c. 6. num. 2. peccatum proprietatis quãdo committitur, ibid. à num. 12. In ea datur materia leuis, ibid. num. 57. Regulariter erit illa quæ, & in furto, ibid. Succeſſiuè minima retinentes, accipientes, ſeu expendentes, &c. ſine licentia, peccant mortaliter quando peruenitur ad grauem quantitatem, ibid. num. 58. pœnæ proprietatis, & proprietariorum, ibid. num. 59. An illas incurrant non obſeruantes vitam communem, ibidem num. 60.

2 Protectorum Cardinalium auctoritas, cap. 9. num. 34. & 5. Maximo honore, & reuerentia à religioſis quos protegunt proſequendi. 6. Illis credendum cum dicunt ſe habere viuæ vocis oraculum à Papa 7. Eorum præcipuum munus quod ſit. 8. Quando poſſunt ſuam auctoritatem interponere, num. 9. & 10. Quomodo. 11. Qua facultate puniantur. 12. Carmelitarum Protectorum ampliſſima. 13. An aliorum Mendicantium. 14. An cenſendi Conſeruatores, ibid. An poſſint admittere appellationes Fratrum. 15. & 56. An ex ipſis ſit appellatio. 17. An ſit delegabilis eorum auctoritas, & quibus 20.

2 Prouinciales ſunt præfecti Prouinciarum, cap. 13. num. 27. Eorum munus quale, ibid. An poſſit diſpenſare cum illegitimis, c. 12. num. 21.

2 Puellarum Deo dicandarum examen à quo, & quomodo faciendum, c. 1. num. 24.

1 Prouinciales Titulares inſtituuntur à Generali Carmelitarum, cap. 18. num. 98. Cum quibus conditionibus, ibid. Habent vocem in Capitulis, ibid.

5 Pſalmos pœnitentiales, vel Graduales qui, & quando teneantur dicere. c. 12. num. 22.

1 Purgatio Canonica. cap. 27. num. 27.

Q

5 QVantitas, quæ ſufficit ad peccatum mortale in materia proprietatis quæ ſit, c. 6. num. 57. & 58.

1 Quarta funeralis nõ ſoluitur à Conuentibus à quadraginta annis ædificatis, c. 3. num. 13.

2 Quarta relictorum pro ornamentis Eccleſ. an ſoluenda à religioſis, c. 1. num. 30.

2 Quæſtuationes Mendicantibus licitæ, c. 1. num. 4.

2 Quarta funeralis quando ſoluenda à Regularibus, cap. 5. num. 29.

5 Quæſtorum, ſeu quæſtariorum munus nequeunt Religioſi exercere, c. 20. num. 17.

1 Quinquennij tempus determinatum eſt religioſis, vt poſſint reclamare contra ſuam profeſſionem, cap. 2. num. 7. Niſi allegauerint legitimas cauſas quare id facere non potuerint, ibid. Intelligitur quoad forum exterius, non quoad interius, ibid. Tenentur ad ratificandam profeſſionem tranſacto quinquennio quãdo ſua culpa inualidè profeſſi ſunt, ibid. Ad quam ratificationem licet requiratur nouus conſenſus ex parte profeſſi, probabile tamen eſt non requiri ex parte Conuentus, ibid. Vt reclamatio audiatur requiritur, quòd fiat cum habitu, ſaltem quoad forum exterius, ibid. num. 8.

R

1 RAtificatio profeſſionis quando facienda, cap. 2. num. 7. Cum aliquis fecit profeſſionem inualidam ob defectum, ætatis, anni approbationis, vel aliam cauſam, quando cenſetur ratificare illam, & an requiratur reiteratio nouitiatus, ibid. num. 9. Vide verbo *Quinquennij tempus*.

2 Rebellantes in viſitatores quas pœnas incurrant, cap. 13. num. 32.

5 Recipientes aliquid à Religioſo non habente facultatem ad donandum tenentur ad reſtitutionem, cap. 6. num. 53. Maximè propter Conſtitut. Clem. VIII. ibid.

1 Reclamatio profeſſi intra quinquennium, cap. 2. num. 7. debet fieri cum habitu. ibid. num. 8. Saltem reaſſumptio. Ibidem.

1 Recurſus Religioſorum ad perſonas extrà Ordinem pro conſequẽdis officijs, gradibus, dignitatibus, &c. omnino prohibitus ſub magnis pœnis, c. 10. num. 17.

1 Recuſare prælatos Regulares non licet, niſi, in caſu quo euidenter conſtaret illos inique ſe gerere contra famã Religioſi in graui materia, cap. 9. num. 8.

1 Redditus, ſeu præſtationes aliquibus Generalibus conceſſæ, quomodo expendendæ, c. 18. num. 73.

1 Redditus annuos habere dependentes à voluntate Superiorum licèt non ſit prohibitum Religioſis ex vi iuris communis, aut voti paupertatis, eſt tamen hoc illis prohibitum ab Eccleſia, Summis Pont. & Concilijs, ca. 6. à num. 18. Nihilominus in aliquibus Conuentibus, & cum quibuſdam conditionibus permitti poteſt, ibidem à num. 21.

2 Redeuntes Religioſi ad Monaſterium quid facere debeant c. 16. num. 6.

5 Regularis. Vide verbo *Religioſus*.

5 Regula Religionis quid ſit, cap. 7. num. 1. Vnde dicta, ibid. Ad illam obſeruandam tenentur omnes Religioſi, ibid. numer. 2. præter quatuor communes eſt alia ſpecialis Diui Alberti pro Carmelitis ſępiùs ab Eccleſia approbata. Ad illam tenentur Carmelitę Obſeruantes ſolum prout mitigatam ab Eug. IV. ibid. num. 5. Conditiones ab hoc Pontifice aſſignatæ in mitigatione Regulæ quomodo

Digitized by Google

modo accipiendæ.ibidem.Non omnia, quæ in Regulis continentur obligant ad mortale, ſed aliqua ad mortale,aliqua ad veniale,aliqua ad nullum peccatum. ibid. num.6.Quæ ſpectant ad Obſeruantiam Votorum eſſentialium obligant ad mortale. ibid.num.7.Quæ proponuntur vt conſilia,& opera ſuper erogationis non obligare neque ad veniale. ibid.num.8.Obſeruantiæ vel aliæ, quæ in regulis proponuntur, ſi regulæ Inſtitutor declarauit nolle obligare ad culpam, non obligant ad illam. ibidem.num.10.Si id non declarauit, attendendum eſt ad communem acceptionem religionis.ibidem. num.11. Si hoc non extat. res, & materia leuis non poteſt obligare ad mortale.ibidem. num.12.Attendenda etiam ſunt verba,quibus regula vtitur. ibidem.num.13. Regula Carmelitarum quoad iſtas Obſeruantias ſolùm obligat ad veniale.ibidem. num.14. Licet graue intra limites venialis.ibid.num.15. Profitentes regulam relaxatam quoad Vota ſubſtantialia religionis, tenentur illam obſeruare non prout ſic relaxatam.ibidem.num.16. Profitentes verò regulam relaxatam quoad Obſeruantias regulares,ſi talis relaxatio legitima conſuetudine introducta eſt,non peccant obſeruando illam prout ſic relaxatam.ibidem.17. Idem de profitentibus regulam relaxatam per legitimam conſuetudinem quoad modos,vel circumſtantias Votorum eſſentialium. ibidem. num.18 Si tamen Pontifex, vel etiam alij Prælati religionum vellent illam reformare, tenentur religioſi non reſiſtere, ſed reformationem amplecti.ibidem.numero 19.

2 Reges Catholici Hiſpaniarum Patroni ſunt in illis partibus plurium Eccleſiarum.cap.11. num.17. Quos debent præſentare.ibid.& nũ.20.

2 Religioſi, & Regulares, vide verbo *Mendicantes*, verbo *Monachi*, verbo, *Canonici Regulares*, verbo, *Clerici Regulares*, verbo *Hoſpitalarij*, & verbo *Milites Regulares*.

2 Regula exponi debet in Capitulo ab eo qui præeſt. cap.2. num.31. Etiam vulgari ſermone. ibidem. Tertiariorum regula.cap.14.num.15.Quam obligationem inducat.nu. 19.& 20.

1 Religio perfectior,quæ cenſeatur.cap.22.num.5.religiones gaudent communicatione Priuilegiorum. cap.3.nu.17. Etiam concedendorum. ibidem.Quoad ius vtendi illis. ibidem.

1 Religioſus omnis tenetur ex vi ſuę profeſſionis tendere, & niti ad perfectionem Chriſtianam. cap.1.num.3.non tamen tenetur eſſe perfectus in facto eſſe. ibid.num. 4. nec tendere ad perfectionem per omnia opera conſiliorum,aut ſupererogationis,ſed per illa. quæ ſunt ſecundum regulam, & conſtitut.Ordinis.ibidem.num.5.Nec ſibi perſuadere ſe facere profectum in perfectione. ibid. num.6.perfectio hæc in quo conſiſtat.ibid. num. 7. Vide verb.*Perfectio Chriſtiana*.Hæc obligatio procurandi perfectionem in religioſis eſt ſub mortali. ibidem. num.8. probabilius eſt eſſe eandem cum obligatione ſeruandi Vota, & obſeruantias regulares. ibid.nu.9.Contra eam peccat religioſus quando contemnit ea,quibus venitur ad perfectionem.ibidem.num.10.Et quando transgreditur regulam,aut conſtitutiones eo fine, vt illam impediat.ibid. Et quando ſtatuit apud ſe nihil curare de illa. ibid.Et quando in animum inducit non progredi. ibid. Et quando alios inducit ad deprauatam vitam ſuo malo exemplo.ibid non tenetur ex vi huius obligationis habere domitas omnes ſuas paſſiones, ſed ſufficit ad hoc conari.ibid.nu.14.

2 Religioſi nequeunt alteri confiteri, niſi ſuis Prȩlatis, aut deſignatis ab ipſis,cap.18.num.26.nec etiam approbatis ab Epiſcopis. ibidem. Aut etiam habentibus iuriſdictionem à Papa.ibidem.Benè tamen Pœnitentiariis Papæ. ibidem. nec poſſunt eligere ſibi Confeſſorem aliquem præter aſſignatos à ſuo Superiore, aut abſolui à caſibus Superiori ſuo reſeruatis virtute Cruciatæ, aut alterius Bullę, ſeu priuilegij. cap.19.num.29.prohibitum illis eſt accedere ad monaſteria Monialium,vel illas, aut alias perſonas intrà clauſuram exiſtentes alloqui. cap.25.numero 36.

1 Reliquia inſignis, vt ratione illius poſſit fieri Officium de Sancto cuius eſt quæ ſit. c.12.num.33.& 35.

1 Reſidentia prȩlatorum etiam obligat prȩlatos Regulares. ca.18.nu.12.

2 Reus regularis an gaudeat immunitate Eccleſiaſtica.capit. 18.num.83.quomodo citandus. cap.17.num.12. Quando in carcerem mittendus.ibidem. Teſtimonia, & probationes an illi pateſieri debeant. ibidem.Iuridicè interrogatus debet veritatem confiteri ſub mortali. ibidem. Etiam ſi illi immineat periculum Mortis ibidem. Secùs ſi non iuridicè interrogaretur.ibidem.ſed nec tunc licet mentiri, ſed vti amphibologia.ibidem. ſumpta confeſſione ſi fatetur delictum poteſt condemnari, mitiùs tamen cum illo procedi debet.ibid.num.13. Si negat quid faciendum. ibidem.& num.14.An poſſit torqueri.ibid. num.16.ſi in tormentis non confiteatur delictum abſoluendus.ibid.num.17.Si verò confiteatur quid faciendum.ibid.

1 Romam venientes religioſi ſine licentia puniendi ſunt. cap.10.num.15.& 16.

2 Rota Monaſteriorum Monialium an ſit clauſura. cap.25. num.10.

2 Romam veniendi licentia an concedant DD. Cardin.Protectores.ca.9.num.18.

2 Roſarij S.Confraternitas quando publicata. cap.15. num. 51.Quę indulgentię illi conceſſę ibidem & num.52.53. & 54. Quę priuilegia. 55.Quid pro illa ſtatutum. 56. Quando cęperit.57. Quę illi conceſſerit Clem. VII. 58. Quę Pius V. 59. Quę Sixtus V.60. Quę declarata ſint à Sacr.Congregat.61.Quid circa proceſſionem.62.

S

1 SAbbato Sancto an celebrari poſſit Miſſa. cap.21.numero 18.

1 Sacerdos regularis debet regulariter celebrare. cap.21.nu. 1.poteſt recipere ſtipendia pro Miſſis,niſi de hoc ſit ſpecialis prohibitio in Religione. ibid.num.4. Non tamen plura ſtipendia pro vna Miſſa. ibid.num.5.nec accipere Miſſam cum certa eleemoſyna, & illam alteri ſacerdoti committere,parte eleemoſynę ſibi retenta.ibid.num.7. nec Miſſas anticipate dicere pro incerto eleemoſynas daturo. ibidem. Abſoluit in caſu extremę neceſſitatis, ſeu articuli mortis ab omnibus caſibus, & cenſuris.ibid. num.12.Et ſemper à peccatis venialibus, & mortalibus iam confeſſis.ibid.Cum licentia ſuperiorum.ibidem.ſed non ab excommunicatione Minori.ibid.num 13.Vide verbo *Miſſa*.

1 Sacrę Scripturę lectio habenda in Monaſterijs.cap.9.num. 48.& c.10.num.20.

1 Sancti addendi,vel non addendi Calendarijs qui ſint. cap. 12.num.33. De quibus faciendum officium ratione Eccleſiæ Titularis.ibidem.& num.34. De quibus ratione reliquię.ibidem & num.33.& 35.De illis, quorum reliquia inſignis habetur faciendum Officium. ibidem.nu. 37.Quorum reliquia inſignis non habetur ſi concedatur Officium erit ſemiduplex. ibidem. De Sanctis Canonizatis non poteſt fieri Officium extrà propriam Eccleſiam,ſine noua licentia.ibidem. De Patronis,& Titularibus, quomodo, & à quibus faciendum Officium. ibid. num.34.& 37. De Sancto autem Beatificato à quibus faciendum officium.Ibidem.Sancti non Canonizati, aut non Beatificati quomodo non colendi.ibid.num.39.priuatim poſſunt coli.ibid.num.40.Qualiter, aut quomodo.ibid.

2 Sacriſtę munus in quo conſiſtat.c.13.n.45.

2 Seminarij contributio an ſpectet ad Mendicantes. cap.1. num.53.

1 Semiplena probatio quid ſit.cap.27.num.6.

2 Sententia definitiua quando à Iudice Regulari proferenda.c.27.nu.18.In ſcriptis,aut viua voce. ibidem.quę debeant illam pręcedere. ibid.

2 Sepulturam eligere non poſſunt Religioſi,niſi nimiùm abſentes à Monaſterio.cap.9.num.10.Prælatis verò id aliqui concedunt. ibidem. Inducentes ad ſepulturas capiendas in eorum Eccleſijs ſunt excommunicati. ibid. num.25.

1 Sermo de Religioſa diſciplina ſingulis hebdomadis habẽdus.cap.18.num.80.

2 Sepultura libera in Eccleſijs Mendicantium.cap.1.num.31. ſacerdotum & cerę numerus pro ipſa à quo deſignandus.num.43.ſepultura vni conceſſa an aliis dari poſſit.c. 11.num.23.

2 Seruitores Regularium vide ver.*Familiares Regularium*.

2 Seruitrices Monialium quibus gaudeant priuilegiis. ca.16. num.28.

2 Si-

2 Silentij obſeruantiæ obligatio quanta ſit pro Monachis. cap.2.num.32.

2 Simnnia an cnmmittatur in venditione habituum Ordinum Militarium.cap.5.num.16.

1 Silentium Regulare oeceſſarium Religinſis. cap.7.oumero 25.

1 Simonia committitur vendendo nouitio Religinſum ſtatum.cap.24.num.30.Huius criminis pœnæ.ibid.num.31. In electionibus committitur ſi datur temporale aliquod munus, vel à manu,vel à lingua, vel ab obſequio pro Officijs,dignitatibus,&c.cap.15. nu.28. Vel pro voce,vel ſuffragio.ibidem.ſi fiat conuentin, aut pactum. ibid.num.29.Vel ne aliquis accuſetur.ibid. num.30.Non eſt tamen ſimoniacum offerre aliquid, vt non eligatur indignus, & vt eligatur dignus in communi. ibid.num. 31.nec dando aliquid ſnbornanti, ne ſubnrnet, aut electoribus ne iniuſtè electionem impediant. ibidem.In commutationibus autem officiorum ſimonia committitut.ibid.num.32.ſimoniacorum pœnæ.ibid.num.33.ſimoniaci à quo abſoluendi.c.18.n.39.

1 Singularitas in victu,cibo,& potu etiam Prælatis interdicta.cap.18. nu.72.

1 Sodomita peccat contra Caſtitatem. cap.5.num.11. Grauiſſimis pœnis punitur. ibid.& cap.10.num.8.Quid requiratur ad illas incurrendas.ibid.& num.12.& 13.prædicti cap.5.

5 Sollicitantes in Confeſſinne ad inhoneſta qualiter puniendi. cap.19.num.33. & 34. Qui tales ſint cenſendi. ibid.

2 Socij, ſeu diſcreti pro Capitulis quas debent habere conditiones.c.12.nu.17.Quam ætatem.ibid. An poſſint illegitimi id munus ſubire.ibid.

2 Societatis Ieſu domus profeſſæ bona immobilia etiam in cnmmuni non poſſident cap.1.num.7.Bene tamen Collegia. ibidem.Carent tamen iure ſuccedendi in bona ſuorum. ibid. poſſunt ſocietatis Religioſi cogi adeundum in terras infidelium ad prædicandum Euangelium. ibid.num.11. Quomodo intelligendum votum eorum, de obediendo Papæ quo ad miſſionem. cap.4. num.10. Quomndo illud de oon permitteodo relaxatione paupertatis.num.11.Quomodo etiam illud de nnn prætendenda prælatione aliqua in ſocietate. 12. Item illud de non prætendenda dignitate extra ſocietatem. 13.Et illud de denunciando ambientes. 14. Ac illud de audiendis conſilijs Generalis.15.

2 Sortes num admittendæ in electionibus. cap. 12. numero 44.

1 Status in Eccleſia triplex.cap.1.num.1.Coningatorum,Religinſorum, & Prælatorum.ibid.Regulares omnes ſunt in ſecundoſtatu.ibid. Quomodo definiatur.ibid.Adumbratus in Lege Moyſi, & oaturæ.ibid.num.2 Perfectus, & conſummatus tempore Chriſti, & Apoſtolnrum.ibidem.Amplexatus ab Elia, & Eliſeo, & filiis Prophetarum. ibid.

1 Status Religioſus requirit profiteri tria vota in aliqua Religione approbata, & conſtitui ſub iuriſdictione ſuperinrum illius. cap.2.num.1. Non tameo videtur neceſſaria ad hoc vera,& propria iuriſdictio.ibid.

5 Statuta Religiooum. Vide verb. *Conſtitutiones.*

1 Studia litterarum conuenientia ſunt Religioſis. ca.8.num. 29.ſtudiorum Lectores an debeant facere Profeſſionem fidei. cap.18. num.102.Regulares ad ſtudia deputati ſi notabiliter negligentes ſint ſæpè peccant mortaliter. ibidem. Accedentes Religioſi ad ſtudia extra clauſtra Religionis ſine licentia ſuot excommunicati.ca.9.num. 2.Etiam ſi vadaot cum habitu. ibid.Et etiam ſi ſtudia ſint licita.ibidem.ſimiliter exeuntes de Clauſtris ad audiendam Medicinam,vel Leges,niſi intra duorum menſium ſpatium redierint,ſunt excommonicati. cap.9 nu. 3.Non comprehendit hæc excommunicatio Religioſos intra Clauſtra audientes iſtas ſcieotias. ibidem.extenditur tamen ad Doctores,qoi Religioſos habitu dimiſſo ſcienter docuerint,aut retinuerint io ſcholis. ibid.Qualiter ſuperiores Religionom teneantur curare ſtudia. c. 18. nu. 84. ſtudentes in vniuerſitatibus in Coouentibus habitare debent.c.11.n.11.

1 Suffragia in electioaibus debent eſſe abſoluta.ca.15.oum. 56.Certa, & determinata.ibidem.ſecreta.ibid.num.17. per ſchedulam albam non irritatur electio, ſed denoratur illam mittentem noluiſſe habere vocem in illa electione. ibid.num.18.Libera etiam à metu reuereotiali. ibid.num.21.poteſt tameo ficti coarctatio ad certum genus perſonarum. ibid.ſuffragium ſemel datum poteſt reuocari ſi non ſit publicatum, aut permixtum cum aliis.ibid.num.22.Vide verb. *Electiones.*

1 Superfluum habere non licet Religioſis.cap.6.num.13. eſt peccatum Proprietatis, etiam ſi fiat cum licentia ſuperiorum. ibid.

1 Superinres Regularium. Vide verbo *Prælati.*

1 Suſpenſionem incurrunt ſuſcipieotes Ordines ſacros illegitimè.cap.14.à num.2.

2 Subornatio quæ, & qualis prohibita Canonicis Regularibus.cap.3.num.27.

2 Superiores vide verbo *Prælati.*

2 Superiores immediati Conuentuum ſunt verè Prælati. ca. 13.num.37.Quam iuriſdictionem habeant. ibid. Quam poteſtatem circa abſnlutionem à reſeruatis. ibid.Quæ ætas pro eis requiratur.ibid.

2 uperiores Conuentuum quam habeant auctoritatem. cap.13. num.40. Qnid facere pnſſint in abſentia Prælatorum. 41. An poſſiot illegitimi hoc munus exercere. 50.

2 Syndici Minotum qui ſint.c.17.num.12. Quibus priuilegijs fruuntur.ibid.& num.13.

T

1 TAbellionis munus nequeunt exercere Religioſi. ca.9. nu.13. Qni tamen in ſeculo habebant hoc Officium pnſſunt in Religione ſignare inſtrumenta. ibidem.In cauſis etiam Fidei poſſunt id munus exercere.ibid.Vide verbo *Notariorum inſtitutio.*

5 Tabernas ingredi prohibitum.cap.9.num.38.

1 Taciturnitas ſuperioris videntis Religioſum aliquid poſſidere,accipere expendere,&c.ſine licentia,& non contradicentis non excuſat Religioſum. cap.6.num.56.Niſi quando ex alijs ſignis conſtat illam eſſe virtualem approbationem. ibid.

5 Taurorum agitationibos,aliarumque beſtiarum aſſiſtere prohibitum eſt Religinſis.ca.10.num.7.ſub mortali peccato,& excommunicatione ferenda.ibid.

1 Tertiarij Ordinum Mendicantium.cap.3.nu.22. Recipiunt habitum ab illis.ibid.Non ſunt veri Religioſi, niſi promittant tria Vota ſub regimine Prælatorum. ibid. Poſſunt vocari tertij Ordinis.ibid.

2 Tertiarij in triplici genere,cap.14.n.1.Alij tria vota eſſentialia ſub aliqua Regula emittunt. 2. Alij non emittunt tria vota.3.Quidam ſunt verè Religioſi.5. Quidam verò non.6. & 7. Modus viuendi iſtorum qualis ſit, ibid. Habent facultatem illos recipiendi Minores.8. Prædicatores.9.Auguſtiniani.10.Carmelitæ. 11. Seruitæ. 12. Minimi.13.Poſſunt tertij Ordinis nuncupari.14. Regulam ab Eccleſia approbatam obſeruant. 15.Habitum Ordinum etſi noo eumdem, ſed ſimilem geſtant. 16. Habent proprios modos profitendi.17.Aliqui emittunt aliqua vota ſimplicia,alij non. 18. Quomodo peccent tranſgrediendo ſuam profeſſionem.oum.19.& 20. Quomodo facienda.21.Illam præcedit approbationis tempus. 22. An recedentes ab ea ſint Apoſtatæ.23. Eorum inſtitutum valde differt à Confraternitatibus.24.An dicendi perſonæ Eccleſiaſticæ. 25. Quæ ſint illis conceſſa priuilegia. 26. Qualiter limitata. 27. 28. 29. Conditiones pro ipſis requiſitæ 29.Tripliciter viuere poſſunt.30.&31.An poſſint eligere ſepulturam 33. Sacramenta à quo recipere poſſint.34.Quam habent exemptionem.35. Quid pro tempore interdicti.36. Quid de fœminis Tertiariis collegialiter viuentibus. 38. An gaudeant priuilegio Canonis. 39. Quæ conditiones pro illis requirantur. 40. Quibus Superioribus ſubijciantur. 41. & 41. Quas Indulgeotias conſequi poſſint. 43. Ad quem ſpectet iudicare de conditionibus pro illis oeceſſariis. 44.

2 Teſtamentum condere an poſſint Commendatarij, cap.5. num. 33. & 34. Prælatis etiam Regularibus eſt prohibitum cap.13.num.54.Pro illo faciendo non eſt oeceſſaria præſentia Parochi,cap.1.num.45.

1 Teſtari,aut teſtamentum facere non poſſunt Religioſi.cap. 9.nu.19.Poſſunt tamen facere aliquam ſchednlam, qua rogent Prælatum, vt det aliqua alicui.ibidem.Et interpretari teſtamentum à ſe f[illegible] dum erant ſæculares. ibid.Ex licentia etiam Pa[illegible]ſtari poſſunt. ibid. Nouitij autem poſſunt facere [illegible]mentum. cap. 24. numero 35.

1 Teſtameoti executor non poteſt eſſe Religioſus abſque licentia ſui Superioris,cap.9.num.9.Sufficit tacita licentia,

Digitized by Google

tia. ibid. Minoribus de Obſeruantia id non licet. ibidem. Teſtamentorum executores Religioſi tenentur reddere rationem Epiſcopo, ibidem.

1 Teſtes eſſe non eſt prohibitum in iure Religioſis, cap. 9. num. 10. Etiam in teſtamento, in quo aliquid relinquitur Monaſterio, ibid. Teſtis falſus perpetuò deponitur, ibid. nu. 42.

3 Teſtes Regulares in ipſorum Regularium cauſis quomodo interrogandi. cap. 27. num. 11. Iuridice interrogati tenentur veritatem dicere, ibidem. Nunquam poſſunt mentiri. ibidem. Nec dicere ea, quæ ſciunt per Sacramentalem Confeſſionem, ibidem. Nec ea, quæ ſciunt ſub ſecreto, ibidem. Niſi quando id cedit in damnum aliorum, ibidem. Nec tenentur dicere ea, quæ à non fide digno, aut appaſſionato audierunt. ibidem. Nec teſtificari cum ſuo notabili damno. ibidem. Teſtes occulares qui ſint, ibidem num. 15. Teſtes conteſtes qui. ibid. Teſtes omni exceptione maiores, qui ibid. Teſtes ſingulares, & teſtes non omni exceptione maiores, qui ſint, ibid.

1 Teſtimonium ferre Regulares in cauſis ciuilibus non poſſunt ad id cogi, niſi quando veritas aliter haberi non poteſt. cap. 11. num. 24. In cauſa etiam ſanguinis, niſi pro defenſione, non poſſunt cogi, ibidem. Si tamen velint tranſire aliquid per duanam tenentur iurare, & ad mentem emptorum gabellarum, ibidem num. 25.

1 Tortura dari poteſt Religioſis, cap. 18. num. 17. Quæ tortura. ibid.

1 Transferre Religioſum de vna Prouincia ad aliam pertinet ad Generalem, ſicut de vno Conuentu ad alium ad Prouincialem, cap. 18. num. 91. Id tamen ſine cauſa fieri non debet, ibid.

1 Tranſitus Religioſi ex vna Religione ad aliam non licet ſine magna cauſa, cap. 22. num. 1. Cauſa tamen legitima poſita, & cum aliquibus conditionibus licet, ibid. num. 2. Prima, quòd non fiat temerè, ex leuitate, aut cum iactura Religionis à qua receditur, ib. n. 3. Secunda petitio licentiæ à Superiore, ibid. nu. 4. Tertia, quòd tranſitus ſit ad perfectiorem Religionem, ibid. num. 5. Quarta, quòd hoc non ſit illi prohibitum, ibidem num. 6. Primæ, & ſecundæ conditionis defectus non irritat tranſitum, ibidem num. 7. Defectus tertiæ irritat illum, ibidem. Defectus vero quartæ aliquando irritat, aliquando non, ibidem. Tranſire ad Religionem æquè perfectam qualiter ſpectat ad Papam, ibid. nu. 8. Et ex cauſa Prælatis ipſo inferioribus, ibidem nu. 9. Ad tranſitum ad ſtrictiorem Prælati concedunt licentiam. ibidem num. 10. Probabiliter etiam ad laxiorem, cauſa legitima, ibidem num. 11. Vt concedatur tranſitus, certus debet eſſe Prælatus, quòd alia Religio vult acceptare Religioſum, ibidem num. 15. Admittentes fratres alterius Ordinis præter ordinem iuris, grauiter peccant, ibidem num. 24. Totus etiam Conuentus poteſt tranſire ad arctiorem Religionem, ibidem num. 27.

3 Tranſitus Canonicorum Regularium ad Monachos an licitus, cap. 3. num. 9. An Clericorum Regularium ad Monachos, cap. 4. nu. 3. An aliorum Religioſorum ad milites Regulares, cap. 5. nu. 44. An ad Hoſpitalarios, cap. 6. num. 18. An Conuerſorum, ſeu Oblatorum, c. 8. num. 21.

2 Tranſlatio bonorum vnius Monaſterij ad aliud an liceat, c. 19. nu. 56.

1 Tranſlatus de vna Religione in aliam debet eſſe Nouitius in ea, cap. 22. num. 16. Et de nouo profiteri. ibid. Quem locum debet habere. ibid. num. 17. Si reuertatur vnde exiuit acceptandus eſt, ibidem nu. 18. Tranſlatus modo legitimo non tenetur ad obſeruantias prioris Religionis, neque ad vota ſpecialia ipſius, ibidem nu. 19. Nec eſt capax Beneficij ſecularis. ibi. n. 20 Et, ſi eſt ex Mendicantibus priuatur voce, & loco, & non poteſt aſſumi ad officia. ibidem num. 21. Tranſlatus illegitimè non eſt verè apoſtata, ſed fugitiuus, ibidem num. 22. Bona tranſlatorum ad quem pertineāt, ibidem nu. 23. Tranſlatus de vna Religione in aliam ſemper debet manere in clauſtris, ibidem num. 29.

3 Triremium pœna licitè infligitur Religioſis, cap. 16. nu. 32. Miniſtra illos verberantes ſi modum non excedant non incidunt in excommunicationem. ibidem. Ex triremibus redeuntes non admittuntur ad Altare ſine diſpenſatione, ibidem. A quo talis diſpenſatio concedenda, ibid.

1 Tutelam alicuius perſonæ prohibitum eſt Religioſis ſuſcipere, cap. 9. nu. 17. Tutelam tamen legitimam, quæ lege defertur conſanguineis non videtur prohiberi Religioſis, ibid.

V

1 VAletudinarium in ſingulis Conuentibus inſtituendum, c. 10. nu. 20.

1 Venari, aut intereſſe venationibus prohibitum eſt Religioſis, cap. 9. num. 20. Quando autem non fuerit ſcandaſum, aut alia praua circumſtantia non videtur mortale. ibidem.

1 Venialia confiteri poſſunt obligari ex Regula Religioſi. c. 7. num. 21.

1 Vicarij Conuentuum, qui in ipſis non habent Superiorem ſunt veri Prælati, cap. 18. num. 3. Secus verò de alijs Vicarijs, ſeu alio nomine vocatis, qui in Conuentibus Superiorem ſupra ſe habent, ibidem. Vicarij Monialium non ſunt Prælati ipſarum, c. 25. nu. 2.

1 Vicarij Epiſcopalis munus an poſſit exercere Religioſus, c. 9. nu. 14.

2 Vicarij Generales in Religionibus quando habeant auctoritatem ordinariam, & quando delegatam, c. 13. nu. 17. An expiret morte concedentis. 18.

2 Vicarij Conuentuum quam habeant auctoritatem, ca. 13. num. 39. 40. & 41.

2 Violentia quid, & quotuplex, c. 10. nu. 22.

1 Vidua, ſeu non virgo an eligi poſſit in Abbatiſſam, cap. 26. num. 5.

1 Vinum cum aqua temperatum debent bibere Religioſi, c. 9. nu. 3. Nec alios in conuiuijs ad bibendum inuitare, ibid. Nec ingredi tabernas. ibidem. Ebriorum pœna, ibidem.

1 Viſitare debent Generales, & Prouinciales, Prouincias, & Conuentus, cap. 18. num. 68. & 92. & cap. 27. n. 1. Non poſſunt delegare hanc facultatem alicui extraneo extra Ordinem, c. 18. n. 92. Abſolutiones, & diſpenſationes, quas tunc concedunt quantum valeant, ibid. num. 93. Qualiter in Viſitationibus procedere debeant Prælati Regulares, c. 27. à nu. 2.

1 Viſitatores Monialium impedientes, c. 25. nu. 47.

1 Vita communis maximè neceſſaria Religioſis, c. 6. num. 7. Maximè etiam illis commendata ab Eccleſia in Concilijs, & Decretis SS. PP. ibidem num. 7. & ſequentibus. An illam non obſeruantes ſint Proprietarij, & Proprietariorum pœnis plectendi, ibidem num. 60. Prælati, qui non curant illam obſeruare ſint in malo ſtatu, c. 18. nu. 14. Etiam in cibo, potu, & alijs rebus obſeruanda eſt à Prælatis, ibid. num. 54.

2 Viſitatorum auctoritas qualis, c. 13. nu. 28. An pertineat ad eos regimen Prouinciæ, vel Conuentus tempore viſitationis, ibidem. Quid poſſunt facere Prælati eo tempore. 29. Eorum auctoritas pendet ex litteris commiſſionis. 30. An poſſint illam ſubdelegare. 31. Ab illis geſta an reſcindi poſſint. 33. Quos proceſſus formare poſſint. 34.

3 Viſitare Eccleſias Ordinum Militarium ad quos pertineat. cap. 4. nu. 49.

2 Vniones Eccleſiarum quando recognoſcendæ à DD. Epiſcopis, c. 1. nu. 41.

2 Votum deciſiuum, & conſultiuum quid importent, c. 13. num. 10.

2 Votum vitæ Eremiticæ, an obliget, c. 7. nu. 9. Vota Ieſuitarum quæ, & quomodo accipienda, cap. 4. à nu. 9. Clericorum Minorum. 16. Clericorum Regularium miniſtrantium infirmis. 17. Hoſpitalariorum, c. 6. nu. 3. Tertiariorum, ca. 14 num. 19. 28. & 29. Voto de aſſumenda Religione an ſatisfiat aſſumpto habitu Ordinum Militarium, ca. 5. num. 44.

1 Votum Caſtitatis. Vide verbo Caſtitas.

1 Votum Obedientiæ. Vide verbo Obedientia, & verbo Obedire.

1 Votum Paupertatis. Vide verbo Paupertas, verbo Peculium, & verbo Proprium, & Proprietas.

1 Vota ad minus tria requiruntur ad eſſentiam ſtatus Religioſi, cap. 2. nu. 1. Ex vi illorum non eſt tam ſuus, quàm Religionis Religioſus. ibidem. Etiam vota, quæ emittunt Milites Sancti Iacobi, Sancti Ioannis, &c. illos cō-

I N D E X.

ſtituunt Religioſos, ibidem num. 2. Vota etiam ſimplicia, quæ emittunt Patres Societatis Ieſu poſt biennium. ibidem num. 3. Votum ingrediendi Religionem licitum eſt, & honeſtum, c. 24. nu. 27. Quid debeat facere, qui tale votum fecit, ibidem.

Vota, & Promiſſiones facta à Populis, ſeu Communitatibus tenentur obſeruare Regulares ibi exiſtentes. cap. 11. num. 13.

Vota Monialium non diſpenſantur, nec commutantur ab Abbatiſſis, ſeu Prioriſſis ipſarum, irritari tamen poſſunt ab illis, c. 26. nu. 15.

Vota Regularium irritantur è Superioribus, cap. 17. num. 47. Non ſolùm indirectè, ſed etiam directè. ibidem. Etiam illa, quæ ſunt circa materiam præceptorum. ibidem. Etiam facta cum licentia eorumdem Superiorum. ibidem. Excepto Voto tranſeundi ad arctiorem Religionem. ibidem. etiam Vota Nouitiorum, ibid. Commutantur etiam eadem Vota à Superioribus, ibid. num. 48. Et diſpenſantur ea, quæ poſſunt diſpenſare Epiſcopi, ibidem num. 49. Secus in Votis reſeruatis Papæ, ibidem. Benè tamen Vota tranſeundi ad ſtrictiorem Religionem, ibidem num. 50. Requiritur ſemper cauſa, ibidem num. 51. Vota Prælatorum à quo diſpenſantur, ibidem num. 52. Vota eſſentialia Religionis nullatenus diſpenſantur à Superioribus, ibid. num. 54.

Vota ſecularium Epiſcopo reſeruata, an diſpenſari poſſint à Confeſſarijs Regularibus, cap. 19. num. 22. Ad minus poſſunt commutari ab aliquibus ipſorum, ibid. nu. 23. Vota autem Papæ reſeruata quando perfecta ſunt, nec diſpenſari, nec commutari poſſunt à Regularibus Confeſſarijs. ibidem num. 24. Quando verò talia non fuerint, poſſunt commutari, ibidem.

Vota, ſeu ſuffragia inhabilium in electionibus an, & quomodo illas vitient, cap. 15. num. 6.

Votiuæ Miſſæ quando non dicendæ, c. 21. num. 25.

Vſus irreuocabilis alicuius rei non poteſt concedi Religioſis, c. 6. num. 26. Nec etiam à Papa, niſi diſpenſet in Voto Paupertatis, ibid.

Vſufructus quid ſit, c. 6. nu. 2. Vſus Iuris quid ſit. ibid. Vſus facti, quid ſit. ibi. Vſu fructu, & vſu Iuris priuatur Religioſus per Paupertatem. ibi. Non tamen priuatur vſu facti, nec iſte opponitur Paupertati Religioſæ, ibid.

Vſus fructus profeſſi an tranſeat ad Monaſterium, cap. 19. num. 29.

F I N I S.

SVM-

SVMMA QVAESTIONVM REGVLARIVM,

SEV DE CASIBVS CONSCIENTIÆ ad perſonas Religioſas vtriuſque ſexus valde ſpectantibus.

SVMMARIVM CAP. I.

Triplex in Eccleſia ſtatus num.1.
Religioſi ſunt in ſecundo ſtatu, tendentium ſcilicet ad perfectionem.ibid.
Status religioſus adumbratus in lege Moyſi, & naturæ perfectus tempore Epiſcopi, & amplexatus ab Elia, & Eliſeo filijſque Prophetarum. n.2.
Quæcunque perſona religioſa tenetur tendere ad perfectionem.num.3.
Non tenetur eſſe perfecta in facto eſſe. num.4.
Nec tenetur tēdere ad perfectionem niſi per ea opera quæ ſunt ſecundum Regulam, & obſeruātias ſui ordinis.n.5.
Nec tenetur ſibi perſuadere ſe facere profectum. nu.6.
Perfectio Chriſtiana in quibus conſiſtat.nu.7.
Finis religioſi ſtatus quis ſit.ibid.
Obligatio procurandi perfectionem Religioſis eſt ſub mortali peccato.num.8.
An ſit diſtincta ab obligatione ſeruandi vota, & obſeruantias regulares.num.9.
Quando peccet contra præceptum procurandi perfectionem.num.10.& 11.
Quādo cenſeatur contēnere perfectionem ſui ſtatus.nu.12.
An trāſgredi regulā & ordinationes Ordinis ex prauo vſu aut cōſuetudine ī rebus paruæ materiæ ſit mortale.n.13
An teneatur ex vi huius præcepti habere domitas, ſeu ſuperatas omnes ſuas paſſiones. nu.14.
An peccata Religioſi grauiora ſint peccatis ſeculariū.n.15
An teneantur ex iuſtitia erga religionem efficere actus ad quos deſtinantur.nu.16.
Mendicantes præſertim tenentur ex præcepto charitatis ſaluti proximorum ſubuenire nu.17.

DE OBLIGATIONIBVS Regularium ratione ſtatus perfectionis, quem profitentur. CAP.I.

1 EX triplici ſtatu in Eccleſia reperto; quorum primus eſt coniugatorum, qui vitam cōmunem, & adimpletionē ſolum præceptorum communiū exigit: & ſecundus Religioſorū, qui ad perfectionem tendere, conſiliaq; Euangelica ſectari profitentur; & tertius Epiſcoporum, ſeu Prælatorum, qui perfectionem conſummatam, & in facto eſſe debent habere; certum eſt omnes perſonas Regulares cuiuſcumq; ſexus ſint, in ſecundo ſtatu eſſe, ſub eoq; militare. S. Th.2.2. *qu.*183. & 186. Greg. de Valentia *tom.3.diſp.10.q.1.punct.3.* Hic autem ſtatus bene ſic definitur, *ſtatus hominū ad perfectionem Chriſtianam per paupertatis, caſtitatis, & obedientiæ vota tendentium.* Bellar.*to.2.l.2.de Monach.c.2.*

2 Adumbratus eſt in lege Moyſi, & in lege naturæ. Plat.*de bono ſtat.Relig.l.2.c.19.* Perfectus, & conſummatus à tempore Chriſti, & Apoſtolorum, qui fuerunt veri, & perfecti Religioſi. Vaſq.1.2.*diſp.165.c.5.* Et amplexatus à Sanctiſſimis noſtris Patribus Elia, & Eliſeo, filijſque Prophetarum ſucceſſoribus eorum D.Hieronym.*in epiſt.ad Paul.* D.Iſid.*l.2.de offic.c.1.16.* Sixt.IV. Gregor.XIII. & alij Pontifices.

3 Hinc omnis perſona Religioſa quæcumq; illa ſit, tenetur ex vi ſuæ profeſſionis, tendere, progredi, & niti ad perfectionem. Ratio eſt, quia hæc eſt obligatio ſui ſtatus, & in quo differt à laicis: vnde ſtatui laicorū ſolū dicitur à Chriſto *Serua mādata*; ſtatui verò Religioſorū, qui inſinuatur in illis verbis; *Si vis perfectus eſſe.* vlteriùs dicitur; *Vade, & vende omnia, &c. & ſequere me,* per quod denotantur Conſilia, ac per cōſequēs perfectionis ſequela. Suar.*l.1.de oblig. Relig.c.4.*

4 Non tamen tenetur Religioſus ex vi ſuæ profeſſionis eſſe perfectus in facto eſſe. Ratio eſt; quia ſtatus Religionis non eſt ſtatus perfectionis iam acquiſitæ, qualis eſt ſtatus Epiſcoporū, ſed eſt ſtatus perfectionis adquirēdæ. Ideò n. vocatur Religio ſchola perfectionis. Quēadmodū ergo ſtudentes in ſchola nō tenētur eſſe docti, & ſapiētes, ſed tendere, & conari ad doctrinā, & ſapiētiā adquirendā, ita etiā Religioſus nō tenetur eſſe perfectus, ſed tendere ad perfectionē, S.Th.2.2.*q.*184.*art.5.* & 186.*art.2.* Abul.*in c.19.Matt.*

5 Nec etiam tenetur Religioſus niti, aut tendere ad perfectionem per omnia opera conſiliorum, aut ſupererogationis, ſed per illa tantum, quæ ſunt ſecundùm Regulam, & Obſeruantias ſui Ordinis. Ratio eſt, quia non ſe obligauit ad aliam perfectionem niſi eam, quæ medijs inſtitutis ſuæ Religionis comparari poteſt: neque Eccleſia obligat illum ad aliam. Solùm ergo obligatur ad eam perfectionem, quæ media obſeruantia ſuæ Regulæ, & Conſtitutionum adquiri poteſt. S.Thomas 2.2.*quæſt.*186.*art.*2. Sanchez *lib.6.in Decalogum cap.5.num.2.*

6 Nec prætcrea tenetur Religioſus ſibi perſuadere ſe facere profectum quotidie in perfectione. Quia hoc pugnat cum humilitatis exercitio, per quod iudicare debet oppoſitum. Hieronym. Gratian.*de Diſcipl.Regul.cap.9.§.1.*

Digitized by Google

7 Perfectiò Chriſtiana, quam profitentur Religioſi, & ad quam procutaodam tenentur, conſiſtit principaliter in actibus charitatis erga Deom,& proximos; minus principaliter in actibus aliarum virtutum. Ratio eſt,quia perfectio hominis in hac vita eſt illud bonum,quod eſt ipſi optimum; exercitium autem charitatis principaliter, & exercitium aliarum virtutum minus principaliter eſt optimum homini, cum nihil illi melius. S. Tho. 2. 2. *qu.* 184. *art.* 1. Suarez *to.* 3. *de Relig. l.* 1. *cap.* 3. Hinc finis Religioſi ſtatus eſt vnio per charitatẽ cum Deo,& proximis. Indicatur hoc Act. 5. vbi de Apoſtolis,qui erãt veri Religioſi, & eorum diſcipulis dicitur: *Multitudinis credentium erat cor vnũ,& anima vna.* S.Tho. 2. 2. *q.* 186. *art.* 1. Suarez *to.* 3. *de Relig. l.* 2. *c.* 1. Hierony. Gratian. *in Diſcipl. Reg. c.* 4.

8 Hæc obligatio procurandi perfectionẽ,ſeu tendẽdi ad illã in Religioſis eſt ſub mortali peccato. Ratio eſt,quia eſt de re grauiſſima,quam vouerũt,& in qua conſiſtit ſubſtantia ſtatus Religioſi. Cordub. in Reg. D. Franciſc. *cap.* 1. Rodriguez 3. *to. Quæſt. Regul. q.* 48. *art.* 1. Iſta veritas (ſecundum Nauarr. *in cap. quia portio* 12. *q.* 1. *nu.* 10.) eſt terribilis multis Religioſis,qui neque actu,ſeu actualiter; nec virtute,ſeu virtoaliter habent animũ ſe in dies magis perficiendi in charitate, neque corant pluſquam boni clerici ſæculares,vel laici,ad eam tendere. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. c.* 5. *n.* 10.

9 Num verò huiuſmodi obligatio tendendi ad perfectionẽ in Religioſis ſit diſtincta ab obligatione ſeruandi vota,& obſeruantias Regulares, vel ſit eadem cum illa? Probabilius eſt eſſe eandem, & imbibitam in illa,ſicut obligatio obediendi Deo, placendi Deo, & conſtituendi in ipſo noſtrum vltimum finem, non eſt obligatio diſtincta ab obligatione ſeruandi mandata Dei,ſed in illa includitur. Ratio eſt,tum quia vt diximus *n.* 5. non tenetur Religioſus ad aliam perfectionem comparandam, niſi ad eam, quæ medijs inſtitutis ſuę Religionis haberi poteſt. Tum etiam,quia aliàs quoties Religioſus tranſgrederetur votum aliquod peccaret duplici peccato, altero cõtra votum, altero contra perfectionem, quã tenetur procurare. Sanchez *li.* 6. *in Decalog. c.* 5. *num.* 5.

10 Peccat tamen Religioſus mortaliter contra hoc præceptum procurandi perfectionem. Primò,quã do contemnit ea,quibus venitur ad perfectionem. Quia hoc eſt contra votũ profeſſionis,quo Religioſus promiſit vitam Regularem S.Tho. 2. 2. *q.* 186. *art.* 2. *&* 9. Caietan. *ibid.* Secundò,quando tranſgreditur Regulam (etiamſi ad venialem ſolam,vel ad nullam culpã obligaret) eo fine, vt impediat perfectionem. Quia hoc etiam eſt directè contra id,quod promiſit. Valẽtia 1. 2. *diſp.* 7. *q.* 5. *punct.* 6. *verſ. primus caſus eſt.* Vaſquez 1. 2. *diſp.* 158. *c.* 6. *n.* 57. Tertiò,quando firmiter ſtatuit apud ſe,nullo modo curare de perfectione ſui ſtatus. Propter eandem rationem. Quartò ad idem,quando in animum inducit non progredi ad vitæ perfectionẽ,ita vt apud ſe ſtatuat,& dicat: Nolo ad perfectionem tendere. Quia in hoc deficit à fine ſuę profeſſionis. Bartholomæus à S. Fauſto *de Vit. propriet. c.* 1. *nu.* 10. Tandem quintò,quando eius prauo exẽplo alios induceret ad deprauatam vitam, vel relaxationem Regulæ. Quia tunc graue nocumentum Religioni, quam profeſſus eſt,inferret. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 4. *num.* 18.

11 Adducunt etiam alij peccare Religioſos,ſi intendant nunquam proficere in perfectione, ſeu nõ facere alia bona,neque alio modo meliora,quã Regula,vel Conſtitutiones præcipiunt. Quia hoc eſt ponere obicem gratiæ Spiritus ſancti. Cordub. *in Regul. B. Franc. c.* 1. *q.* 3. Tho. de Ieſu *in Epilog. Regul. Carmelit. §. ex his ergo.*

12 Tunc cenſebitur Religioſus cõtemnere perfectionem ſui ſtatus,ac per conſequens peccare mortaliter contra hoc præceptum, quando tranſgreditur leges ſuæ Religionis ex animo, aut voluntate non ſe ſubijciendi illis, aut Superioribus præcipientibus. Ratio eſt,quia contemptus eſt actus formalis inobedientię, includens duo, ſcilicet tranſgreſſionem præcepti, & intentionem nolendi ſe ſubijcere præcepto, aut præcipienti, Leſſius *de iuſtit. & iur. c.* 41. *dub.* 9. *nu.* 76. Vaſquez 1. 2. *diſp.* 158. *c.* 4. Vide dicenda *cap.* 8. *nu.* 17.

13 Tranſgredi verò Regulam, & Ordinationes Religionis ex prauo vſu aut conſuetudine in rebus paruæ,aut leuis materiæ non eſt peccatum mortale cõtra hoc præceptum. Ratio eſt, quia actus iſti quantumuis replicati ob paruitatem materiæ ſolùm poſſunt eſſe peccata venialia. Azor. *lib.* 4. *Inſtit. moral. c.* 9. *qu.* 11. Quando autem per accidens poſſit hæc conſuetudo eſſe peccatum mortale dicimus *c.* 8. *num.* 18.

14 Non tenetur Religioſus ex vi huius obligationis, ſeu præcepti, domitas, ſeu ſuperatas habere omnes ſuas inordinatas paſſiones; ſed ſufficit, vt ad eas vincendas, quantum potuerit conetur. Hoc declaratur exemplo à S. Thoma adducto de duobus militibus, quibus Dux præcipit, vt fortiter pugnent, ac dimicent; quorum vnus ita hoc adimplet, vt inimicum vincat, & occidat: alter verò,etſi fortiter dimicet, & pugnet,inimicũ tamen non occidit,aut vincit. Vterque enim ſuæ obligationi ſatisfacit. Sic ergo in noſtro propoſito. Ludouic. Mirand. *in Manual. Prælator. tom.* 1. *qu.* 5. *art.* 5.

15 Peccata Religioſi abſolutè loquendo debent cenſeri grauiora, cæteris paribus, peccatis ſecularium. Primò,quia Religioſus cũ ſit ſpecialiter dicatus Deo tenetur habere maiorem aduertentiam ad non peccandum,& placẽdum Deo. Secundò ratione alicualis ingratitudinis ob maiora beneficia recepta. Caiet. 2. 2. *q.* 187. *art.* 4. Suarez 4. *to. de Relig. cap.* 11. Per accidens tamen erunt aliquando leuiora. Quia ſi talia peccata ſunt venialia, multitudine bonorum operũ, in quibus Religioſus verſatur veluti obruuntur. Si verò fuerint mortalia, facilius ob priſtinam conſuetudinem bonorum operum; & bonum exemplum aliorum retractari ſolent. S.Tho. 2. 2. *q.* 186. *art.* 10. Valẽtia 2. 2. *diſp.* 10. *q.* 4. *punct.* 6.

26 Aliqui dicunt,eo ipſo quòd Religioſi ex vi ſui ſtatus,& profeſſionis deputantur ad aliquos actus, verbi gr. chorum,vel ſpiritualia miniſteria; vel opera corporalia,ſi ſint cõuerſi; teneri ex iuſtitia illa non omittere, ita vt ſi omittant peccent mortaliter. Eo quòd inter Religionem, & Religioſum interuenit pactum quoddam, vt ſcilicet Religio miniſtret omnia ad vitam neceſſaria, Religioſos verò munus ſuũ exerceat. Quemadmodum ergo Prælatus, ſi non tribuat vitæ neceſſaria Religioſo, peccabit contra iuſtitiam,ſic & Religioſus ſi non efficiat ea, quæ ſui muneris ſunt. Hoc verò adminus erit verùm,quando Prælatus pręcipiat Religioſo aliquid rigoroſè, & exigendo ius ſuum. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 1. *cap. vlt. n. vlt.*

17 Præter obligationem communem omnium Religioſorum tendendi ad perfectionem, Mendicantes ſpecialiter tenẽtur ex pręcepto charitatis ſaluti proximorum ſubuenire,ſcilicet confeſſionibus,prędicationibus,lectionibus,&c. Ratio eſt,tũ quia finis prædictorum eſt ſalus animarum. Tum quia ſunt coadiutores Epiſcoporum,quorũ proprium eſt hoc munus. Vt habetur in Conc. Meld. *cap.* 3. Rotomag. *apud Burchard. lib.* 1. *c.* 88. & in Clement. dudum §. *cæterum de ſepulturis.* & in Extrauag. ſupr. Cathedra §. *finale eodem tit. iuncto cap. inter cætera de offic. ordin.* Bannez 2. 2. *q.* 33. *art.* 3. Thomas de Ieſu *ſupr. cap. non dicatis p.* 5. *c.* 1. Vide dicenda *to.* 2. *c.* 1. *nu.* 9. 10. *&* 11.

De

Digitized by Google

18 De ſpecialibus autem obligationibus Religioſorum ad perfectionem quęrendam in ſpecialibus materijs, ſeu medijs ad illam adquirendam, agimus ſigillatim in ſequentibus capitibus.

SVMMARIVM CAP. II.

Ad ſubſtantiam, & eſſentiam veri Religioſi ſtatus quatuor conditiones requiruntur. nu. 1.

Religioſus ex vi votorum non tam ſuus quam Religionis eſt. ibid.

Etiam vota militarium Ordinum religioſum ſtatum conſtituunt. n. 2.

Item vota ſimplicia Ieſuitarum poſt biennium. n. 3.

Quid de Conuerſis oblatis ſeu donatis. n. 4.

An profeſſio tacita Religioſum conſtituat. n. 5

An Pontifex diſpenſet in votis ſolemnibus. n. 6.

Quinquennij tempus determinatum Religioſis ad reclamandum quomodo intelligendum. n. 7.

Quid teneatur facere inualidè profeſſus tranſacto quinquennio. ibid.

Quid requiratur vt reclamatio Profeſſi audiatur. n. 8.

An requiratur reiteratio nouitiatus cum aliquis fecit profeſſionem inualidam. n. 9.

Requiritur ratificatio profeſſionis inualidæ. ibid.

De tempore profeſſionis. nu. 10.

Quomodo intelligenda. ibid.

Nouitiatus non continuatus num ſufficiens ſit ad profeſſionem. nu. 11.

Profeſſus incapax eſt ad contrahendum matrimonium. n. 12.

Peccat qui facit profeſſionem parentibus in neceſſitate graui conſtitutis, & quomodo id accipiendum. n. 13.

Num poſſit reclamare profeſſi eò quòd habuerint parentes aut filios in neceſſitate conſtitutos. n. 14.

An profeſſio ob malum finem facta valida ſit. n. 15.

An facta ab excommunicato vel per ſimoniam. ibid.

Quomodo profeſſus dicatur mortuus ſæculo. n. 16.

Quid de beneficijs Profeſſorum. num. 17.

Quid de debitis contractis à Profeſſis. num. 18.

Quid de bonis Religioſi qui propter fraudem dolum aut cupiditatem Prælati emiſit profeſſionem. num. 19.

Quid de profeſſione illius qui ſexum mentitur. num. 20.

Quid de Hermafroditi profeſſione. ibid.

De profeſſione ſerui ſine licentia ſui Domini. num. 21.

De profeſſione illius qui impotens eſt ad ſeruãda Regulæ præcepta num. 22.

Occultatio defectus ſeu morbi, an irritet profeſſionem. n. 23.

An dementia perpetua. num. 24.

Profeſſio fieri debet in manu Prælati, vel alterius habentis poteſtatem. num. 25.

An profeſſio facta in manu Epiſcopi ſimplicis religioſi, vel laici valida ſit. ibid.

An profeſſio ſub conditione valida ſit. num. 26.

An profeſſio ficta. num. 27.

Quomodo obliget profeſſio inualida. num. 28.

An profeſſio per Procuratorem ſiue facta ab abſente, aut nutibus valida ſit. num. 29.

An illius qui fecit votum ingrediendi religionem ſtrictiorem & ingreſſus eſt laxiorem. num. 30.

De profeſſione coniugatorum. num. 31.

De religioſis factis Cardinalibus, Epiſcopis, aut Abbatibus eiectis vel expulſis. num. 32.

De obligationibus Regularium ratione profeſſionis trium votorum Religionis in communi. Cap. II.

1 AD ſubſtantiam, & eſſentiam veri, & proprij Religioſi, quatuor conditiones requiruntur. Prima eſt, profiteri obediẽtiam, paupertatẽ, & caſtitatẽ, Inn. III. *in c. cum ad Monaſt.* Secunda, vt hæc tria voto aliquo firmentur. S. Thom. 2. 2. *q. vlt.* Tertia, vt tale votum emittatur in Religione aliqua per Sedem Apoſtolicam (ſaltem his tẽporibus) approbata. Nauarrus *commen.* 1. *de Regularibus num.* 18. Vnde Profeſſio facta in Religione reprobata ſolũ habebit vim voti ſimplicis. Quia ad hoc ſolum poteſt obligare. Sanchez *lib. 5. in Decal. cap. 4. nu. 86.* Vide dicenda *infra nu.* 28. Quarta, vt promittens hæc vota conſtituatur ſub iuriſdictione, & poteſtate alterius. Vazquez 1. 2. *diſput.* 165. *ca.* 4. Non tamen videtur neceſſarium hoc loquendo de vera, & propria Iuriſdictione, quæ eſt poteſtas ſpiritualis pertinens ad claues Eccleſiæ. Cùm conſtet Moniales ſub Abbatiſſis viuentes Religioſam vitam gerere, cum tamen Abbatiſſæ capaces non ſint iuriſdictionis Eccleſiaſticæ. Idemque argumentum ſumi poteſt ex antiquis Monachorum Monaſterijs. Sufficit ergo conſtitui ſub poteſtate dominatiua, vel domeſtica alterius. Suarez 3. *to. de Relig. l.* 2. *c. vlt.* Vnde Religioſus ex vi trium votorum, quæ in profeſſione emittit, nõ eſt tam ſuus, & ſui iuris, quam Religionis, ſub cuius poteſtate, & iuriſdictione ſe cõſtituit. Rurſus, nuntium prorſus ſæculo remittit, ei moritur, & ad vitam Spiritualem ſe omninò transferens, Dei obſequio ſe mancipat. Sanchez *lib. 5. de præcep. Decal. cap. 1. nu. 16.*

2 Etiã vota, quæ emittunt milites S. Iacobi, & S. Ioannis, &c. cõſtituũt illos veros Religioſos. Ratio eſt, quia promittũt obedientiã, & paupertatẽ accommodata inſtituto ipſorum: & caſtitatem, vel ſimpliciter, vt milites S. Ioannis; vel ſecundum quid, ſcilicet coniugalem, vt milites ſancti Iacobi, &c. Sunt ergo veri Religioſi, ſiquidem profitentur ſtatum non vitæ ordinariæ, & communis, ſed altioris. Nau. *conſil.* 11. *de Regul.* Suarez *to. 4. de Relig. tract. 9. lib. 1. c. 4.* Dicuntur tamen habere, ſaltem aliqui illorum, priuilegium Pontificium, vt non cõprehendantur ſub iure aliquo Religioſorum, quantum ad odia, & rigores. Quaranta *in Sum. Bull. ver. Mon.* Vide dicenda de illis *to. 2. c. 5.*

3 Nõ ſolùm vota ſolemnia, qualia fiunt in omnibus Religionibus tranſacto anno nouitiatus; ſed etiam vota ſimplicia, quę emittunt Patres Societatis Ieſu poſt biennium approbationis conſtituunt verè Religioſum vouentem. Ita definitum eſt à Gregor. XIII. *Extrauaganti Aſcendente Domino.* Vnde de hoc non licet dubitare. Ratio etiam eſt, nam illis conueniunt quatuor conditiones aſſignatæ ſupra *num.* 1. Neque obſtat, quòd talia vota non ſint perpetua ex parte acceptantis, cum ſic vouẽtes à ſocietate expelli poſſint. Sufficit enim quòd ex parte vouentium ſint perpetua. Vazquez 1. 2. *diſp. 165. num. 19. & alibi.* Sanchez *de præcept. Decalog. lib. 5. cap. 1. num. 6. & ſequent.*

4 Etiam conuerſi, oblati, ſeu donati Religionum, qui veram profeſſionem trium votorum ſub Regula approbata emittũt, ſunt verè Religioſi. Quia id ſufficit ad ſtatum Religioſum. Graffis 1. *p. deciſ. lib. 3. ca. 5. à num.* 85. Hinc tales ſunt etiam perſonæ Eccleſiaſticæ, & gaudent priuilegio canonis, & fori. Sylueſt. *verb. Eccleſia* 1. *q.* 5. Miranda *in man. tom. 1. q. 29. art.* 3. Vide dicenda *cap. 3. num.* 18.

5 Non ſolùm profeſſio expreſſa (illa ſcilicet, quæ fit verbo, vel ſcripto vouentis tria vota) ſed etiam tacita (illa ſcilicet, quę fit portando habitum proprium, vel exercẽdo propria profeſſorum) conſtituit verum Religioſum, ſeruatis conditionibus à Concil. Trid. *ſeſſ. 25. c. 5.* deſignatis. Ratio eſt, quia antiquitus vtraque erat valida, & per Concilium non eſt ſublata profeſſio tacita. Nauar. *comm. 4. de Regul.* Miranda *in Man. tom. 1. quæſt. 24. art.* 12.

Digitized by Google

6 Quauis obligatio orta ex votis ſolemnibus emiſſis in profeſſione Religioſorum ſit perpetua, poteſt nihilominus Sum.Pont.ex ſuprema poteſtate, quam habet, in illis diſpenſare. Tum quia id ſæpius feciſſe teſtantur hiſtoriæ; tum à ſimili de matrimonio rato, in quo etiam poteſt idem Pontifex diſpenſare: tum etiam, quia in tali diſpenſatione nihil fieret cōtra ius naturale, aut diuinum Caiet. 2.2.*q.*88.*art.*11.*in quodl.* Michael Medin. *de Sacror. Homin.contin.lib.*4.*contr.*7.*c.*9. Vt hoc licitè fiat, deſideratur publicæ vtilitatis cauſa, & vrgentiſſima. Sanch.*lib.*5.*de præcept.decalog.* *c.* 2. *nu.* 5. Vbi etiam in ſequentibus, an ſit integrum Pontifici diſpenſare cum Profeſſo, vt matrimonium ineat ad tempus, ad habendum prolem.

7 Poſt Concilium Triden. quinquennij tempus determinatum eſt Religioſis ad reclamandum, ſeu allegandum non eſſe profeſſos; quo tempore elapſo, nullatenus id poſſunt facere. Cōc.Trid.*ſeſ.*25.*c.*19. Bonacina *in tr.de clauſ.q.*2.*p.*19.*præſertim diffic.*4. Hoc tamē intellige, niſi allegauerint legitimas cauſas, ob quas non potuerint intra prędictum tempus reclamare. Quia ita piè interpretanda eſt mens Concilij. Ita probabiliter Nau. *comm.* 4.*de Reg.à n.*71. Intelligitur etiam quoad forum exterius; nam quoad interius forum, ſi profeſſio fuit nulla propter metum, vel conſenſum coactum, nulla erit per ſe obligatio. Cum nec Summus Pontifex poſſit efficere, vt conſenſus coactus, durante coactione, ſit liber, & ſpontaneus, qualis requiritur ad profeſſionem. Nauarrus *vt ſup.n.*71.*&* 72. Miranda *in man. tom.* 1. *qu.* 30. *art.* 1. Hoc tamen decreto non obſtante, poterunt Prælati Religionum, etiam tranſacto quinquennio, eijcere Religioſum, quem nouerint habuiſſe in profeſſione defectum alicuius conditionis irritantis illam. Quia Concilium ſolùm videtur determinare illud quinquennium pro reclamatione Profeſſorum. Laur. de Peirinis *tom.* 1.*de Subdito q.* 1. *de obed. c.* 25.*§.*4. Ipſe autem Religioſus inualidè profeſſus, dum ei tempus non vacat ad reclamandum, quia eſt tranſactum quinquennium, tenetur ad ratificandum profeſſionem, ſaltem, quando ſua culpa inualidè profeſſus eſt. Ratio eſt, quia cum à Religione habeatur vt profeſſus verus, ipſe vt talis ſe gerere debet erga ipſam, ne illam decipiat. Rodriguez 2.*p.ſumm.c.* 92.*n.* 5. Bon.*vt ſup.diff.*1.*à n.*2. Ad quam ratificationem licet requiratur nouus conſenſus ex parte profeſſi, cum prior fuerit inualidus, probabile tamen eſt, non requiri nouum conſenſum Religionis, cum iam illa ex parte ſua verum conſenſum præſtiterit. Sanch.*li.*7.*de matrim.diſp.*37.*nu.*6. Bonacina *vt ſupra à num.*3.

8 Vt reclamatio profeſſi audiatur, oportet, quod fiat cū habitu. Ita ſtatuit Conc.Trid.*ſeſſ.*25.*c.*19. Hoc tamen intellige, in foro exteriori, nō in interiori, ſi cauſa ſubſit aliter faciendi. Quia ita piè interpretanda eſt mens Concilij. Nauarr. *in c.ſtatuim.com.*4.*de Reg.* *n.* 77. Bonac. *de clauſ.q.*2.*p.*10.*diff.*3. Vnde ſi quis temerè habitum dimittit, & poſtea reaſſumit, audiendus eſt. Portellus *in dubijs Reg. verb. Profeſſionis nullitas num.*45. Diana *tr.*2.*de dub. Regul.Reſol.*53.

9 Cum aliquis fecit profeſſionem inualidam ob defectum ætatis, anni approbationis, vel aliam cauſam ſimilem, vt puta propter defectum conſenſus, &c. poſtea adimpleta ætate ſeu anno approbationis, vel ſuppletis ijs quæ primo defecerunt non requiritur reiteratio nouitiatus, quia per eum qui habitus eſt, ſufficienter ſatisfactum eſt menti Eccleſiæ. Sanchez *lib.* 7. *de matrim. diſp.*37.*n.*45. Requiritur tamen ratificatio illius profeſſionis inualidæ, ſaltem interne facta, Quia cum prior profeſſio inualida fuerit, & nulla, non reuiuiſcet niſi reiteretur. Religioſus autem ſic inualidè profeſſionem emittens non cenſetur ratificare illam, etiam ſi portet habitum proprium profeſſorū, aut faciat actus ſolùm ad profeſſos pertinētes, niſi hoc faciat ſciens, volens, & prudens, & cum animo ratificandi dictam profeſſionem. Ratio eſt, quia iſta omnia non inducunt profeſſionem etiam tacitam niſi fiant iſto modo. Nauarr.*in c.ſtatuimus n.* 71. *& li.* 1. *Conſil. de his quæ vi conſ.* 6. Mir.*in Manuali tomo* 1.*q.*30.*art.*3.

10 *In quacumque Religione tam virorum, quam Mulierum profeſſio non fiat ante decimum ſextum annum expletum: nec qui minori tempore, quam per annum poſt ſuſceptum habitum in probatione ſteterit ad profeſſionem admittatur. Profeſſio autem antea facta ſit nulla, nullamque inducat obligationem ad alicuius Regulæ vel Religionis, vel Ordinis obſeruationem, vel alios quoſcumque effectus.* Ita Concil. Trident. *ſeſſ.* 25.*c.*15. Hoc decretum non comprehendit Ordines Militares. Quia ita dicitur declaraſſe Sacram Congregationem Cardinalium. Azor. *li.*13.*Inſtit.mora.c.*4.*q.*2. Vide dicenda *to.*2.*c.*5. *num.* 17. Tantùm ergo comprehendit alios Religioſos, etiam illos, qui in Societate Ieſu poſt biennium profitentur. Sanchez *lib.* 5.*de præcept. Decal.c.*4.*num.*7. Aetas pro nouitiatu requiſita etiam includit diem illum ſuper additum in anno biſſextili. Quia anni computandi ſunt ſecundum ritum Eccleſiæ. Bonacina *de clauſura quæſt.* 2. *punct.* 10. *difficultat.* 2. *§.* 3. Computanda etiam eſt ætas profeſſionis à die natiuitatis extra vterum. Quia communis vſus ita habet. Sanchez *libr.*4. *in Decalog. capit.*35. *numero* 4. Bonacina *vt ſupr.* Annus Nouitiatus ſumendus eſt à momento in momentū, quod eſt dicere, ſi quis ſuſcepit habitū die prima Ianuarij poſt meridiem non poteſt anno ſequenti facere profeſſionem eadem die prima Ianuarij ante meridiem. Quia ille reuera non ſtetit in nouitiatu per annum prout requiritur à Concilio. Portellus *in dub.Reg.verb.nouitij annus.* 48. non tamen requiritur annus, & dies ad nouitiatum, vt quidam vulgariter dicunt. quia Concilium ſolum petit vnum integrum annum. Diana *tract.*2.*de dubijs Regul.Reſol.*57. Profeſſio facta ante legitimam ætatem, vel non completo nouitiatu, neque per modum voti ſimplicis valet, vt colligitur ex verbis Tridentini adductis, & conſtabit ex dicendis *n.*28.

11 Nouitiatus non continuatus per annum integrum non eſt ſufficiens ad profeſſionem, ſi ſit interpollatus per notabile tempus. Propter doctrinam Concilij. Graffis *Deciſ.p.*1.*lib.*3.*c.*5.*n.*14. Quidam tamē dicunt propter priuilegium Iulij II. Minoribus conceſſum ſufficere annum interpollatum. Quod non audeo affirmare. Rodriguez *to.* 3. *q.* 15. *art.* 8. Miranda *to.*1.*q.* 22.*art.*4. In caſu tamen, quod Nouitius cum licentia Prælati, & cum habitu, aliqua de cauſa rationabili, extra Monaſterium per aliquod tempus commoretur, non propter hoc diſcontinuabitur annus probationis. Ratio eſt, quia eo ipſo, quòd manet cum licentia, & habitu Religionis, eſt ſub obedientia illius; ac per conſequens tale tempus reputatur pro Nouitiatu. Nauarr. *libr.* 3. *conſil. de Regular. conſil.* 42. dicens. Congregationem Cardinalium idem cenſuiſſe. Vide dicenda *c.* 24. *num.* 22. Semper tamen requiritur, quòd Nouitius portet habitum Religionis, tum propter authoritatem Concilij adductam, tum quia aliàs non rectè experiretur auſteritatem Monachalem, quæ præcipuè conſiſtit in habitu Religioſo. Syluest. *verb. Relig.* 5. *quæſt. quinta* Suarez *tomo* 3. *de Relig. libr.* 5. *capit.* 13. *numer.*3.

Bonacina *de clauſur. q.2. punct.10. difficul.2. §.2.* Non ſic de habitu proprio Nouitiorum. Suatez *ibid.c.14. à num.10.*

12 Profeſſio facta in Religione reddit omnino incapacem Religioſum ad contrahendum poſteà matrimonium. Ita habetur in Concil. Triden. *ſeſſ.24.can.9.* & alijs Cuncilijs. Sanchez *lib.7. de Matrimon.diſp.26. nu.1.* Idem dicendum eſt de profeſſione, quam emittunt Patres Societatis peracto biennio. Quia ita habetur in proprio motu Gregor. XIII. qui incipit: *Aſcendente Domino*. Valentia *tom.4.diſp.10.qu.5.puncto 3.* Quin etiam profeſſus, qui contrahit Matrimoninm excommunicatur *27.q.1.* ſpecialiter *c. impudicas.c. ſi quis ſacrum c.monacho*, Et punitur à Sacræ Inquiſitionis tribunali. Simanc. *de Catholic.inſt.tit.40.de matrim.* Toletus *in ſum.lib.7.cap.4.* Et eſt irregularis iuxta dicenda infra *cap.5.num.2.*

13 Qui facit profeſſionem in aliqua Religione, parentibus in extrema neceſſitate conſtitutis, eiuſque auxilio, & ope indigentibus, peccat mortaliter: imò etiam ſi neceſſitas non extrema, ſed tantùm grauis ſit, dũmodò poſſit filius illis ſubuenire in ſeculo. Nec ſit alius qui hoc faciat. Ratio eſt, quia præcepta præponi debent conſilijs; ſubuenire autem parentibus in prædictis caſibus eſt præceptum naturale: eſſe verò Religioſum ſolùm eſt conſilium. Graffis *p.1.deciſ.lib.3.cap.5.num.37.* Suarez *3.to.de Relig.l.5.c.5.* Si verò ex huiuſmodi ſeruitio, & obſequio perentibus exhibendo, ſequatur filio notabile diſpendiũ ſalutis ſpiritualis, poteſt prouidendo animę ſuę intrare Religionem & in ipſa profiteri. Quia bonum ſpirituale filij debet præferri bono corpotali, aut temporali parentum S. Thom. *2.2.quæſt.101.art.4.* Caiet. *ibidem.* Idem dicendum eſt de Patre habente filios in neceſſitate conſtitutos. Prupter eandem imò maiorem rationem. S. Thom. *2.2.quæſt.189.artic.6.* In caſibus autem, in quibus Pater, aut Filius nõ poſſunt intrare Religionem, aut profiteri in illa, ſed peccant ita facientes, poſſunt ad minus, facta profeſſione, egredi è Religione (ſeruatis tamen ſeruandis) vt ſuccurrant prædictis neceſſitatibus: imò forſan tenentur. Hoc enim petit ius naturæ, & vinculum obligationis, quod eſt inter Patrem, & Filios. Toletus *in Summ. libr. quinto, cap. primo, num. 6.* Vide dicenda *cap. 24. de Nouitijs numer. 40.*

14 Non tamen poſſunt reclamare profeſſi, eo quòd habeant, vel etiam habuerint tempore profeſſionis parẽtes, aut filios in extrema neceſſitate conſtitutos. Ratio eſt, quia licet talis profeſſio fuerit illicita, vt vidimus ſupra *nu.13.* tamen fuit valida. Nau. *lib.3.conſ. de Reg. conſil.3.* Tenentur tamen illis ſuccurrere modo congruo, & non contrario ſuæ Regulæ. Quia hoc eſt præceptum naturale. Cordub. *ſup.c.2.Reg.D.Franciſci q.6.art.2.* Vide dicta ſup. *nu.13.*

15 Profeſſio facta ob malum finem, qui non ſit contra ſubſtantiam Religionis valida eſt. Ratio eſt, quia nullus malus finis, qui non ſit contrarius ſubſtantiæ Religionis poteſt illi derogare. Sylueſter *verbo Religio 3. q.6.* Profeſſio etiam facta ab excommunicato valida eſt. Ratio eſt, quia per excommunicationem non tollitur facultas faciendi contractus cum Deo, qualis profeſſio. Vincent. Filliucius *par.3.tract.12.c.8.* Profeſſio etiam Religionis per Simoniam facta eſt valida. Ratio eſt, quia licet potuerit ab Eccleſia irritari, non tamen irritata eſt. Suarez *1.tom.de Relig.lib. de Simon: cap.57.* Profeſſionem tamen emittens Simoniacè expellendus eſt ab eo Conuentu, in quo illam emiſit. Suarez vt ſupra. Vide dicenda *cap. 24. num.29. 30. & 31.*

16 Religioſus profeſſus licet quoad profeſſionẽ propriæ voluntatis, & bonorum temporalium dicatur mortuus ſeculo, vt diximus nu.1. non tamen quoad nobilitatem. Ratio eſt, quia cum nobilitas ſit quoddam ius ſanguinis, & ſequatur naturam non poteſt deperdi per profeſſionem. Guilel. Bened. *cap. Raynutius*. Rebuſ. *de Nominationibus quæſt. 12. numer. 31.*

17 Per profeſſionem in Religione approbata vacant quæcunque beneficia ante habita. *Ex cap. Beneficium, de Regularibus in 6.* Sanchez *lib.7. in Decalogum c.29. nu. 2.* Non tamen redduntur Religioſi incapaces ad obtinẽda beneficia ſecularia etiam curata ex vi profeſſionis. Cum ex natura rei non ſint incompoſſibilia obligatio votorum, & obtentio beneficiorum. Leſſius *lib.2. de iuſtit.c.41. dubio 12.* De facto tamen nullus Regularis poteſt ſuſcipere beneficium curatum ſine licentia Papæ. Tum quia ita conſuetudine obtẽtum eſt, tum quia ita videtur declaraſſe Sacram Congregationem Cardinalium. Sanchez *lib.7. in Decalog. cap.29.num.71.* Idem etiam dico de beneficijs ſimplicibus. Graffis *2. p. deciſ.libr.3. cap.20. num.12.* Idem quoque dico de Penſionibus. Iſtæ enim ſolùm à Papa conceduntur. Sot. *lib.9. de iuſt.& Iure quæſt.7. art. 2.* Caſu etiam dato quòd Regularis præſentatus eſſet Epiſcopo ad Eccleſiam aliquam parrochialem à ſuo Superiori, poſſet ab eodem, etiam ſine conſenſu Epiſcopi, remoueri. Quia etiam ſic præſentatus non liberatur à iugo obedientiæ. Nauarrus *comm.2. de Regularibus nu.95.* Vide dicenda *c.24. nu.37. & tom.2.c. 2. à num.21. & c.18. per totum.*

18 Debita contracta à Profeſſo ex licentia ſuperiorum debent ſolui à Monaſterio. Illa enim ſunt quaſi debita ipſius Monaſterij. Idem dico ſi talia debita ſunt, vel fuerunt vtilia Monaſterio, ſaltem quoad illam partem. Propter eandem rationem. Sanchez *lib. 7. in Decalog.cap.31.num.9.* Debita verò orta ex delicto Religioſi Profeſſi, etiam ſi Prælatus ſit, non debẽt ſolui à Monaſterio, niſi quatenus ex illo delicto aliquid vtilitatis ipſi obuenerit, vel in illud conſenſerit. Quia aliàs nullo pacto ſpectat illud delictum, aut damnum ex illo ſecutum ad Monaſterium. Nauarr. *comment.62.de Regular.* Molina *tomo primo, de iuſt. diſput.140.* Hinc tenetur Monaſterium ſoluere expenſas neceſſarias factas à Monacho Profeſſo, qui de licentia Superiorum eſt extra Monaſterium in aliquo negotio, vel itinere, verbi gratia, medicinas, quas expendit pro infirmitate, &cet. Ratio eſt, quia eo ipſo, quod Religio dat illi Monacho licentiam exiſtendi extra Monaſterium videtur ea omnia concedere, ſine quibus viuere non poteſt. Nauarr. *comm. 2. num. 65.* Molina vt ſupra. Pro debitis contractis à Religioſis Apoſtatis, ſeu fugitiuis vide *capit. 16. numero 19.*

19 Bona Religioſi, qui propter fraudem, dolum, & cupiditatem Prælati Religionis ad ipſa inhiantis, emiſit profeſſionem, non pertinent ad Religionem, ſed ad hæredes. Ratio eſt, quia ita deciditur *in c.fin. 2n. quæſt.3.* qui textus eſt vniuerſaliter ab Eccleſia admiſſus, vt conſtat ex communi ſententia Doctorum, illum explicantium. Nauarr. *comment.2. num. 31. de Regular.* Azor. *tomo 1. Inſtit. moral. libr.12. capit. vigeſimo.* Imò nulla exigitur iudicis ſententia, ne Monaſterium ſuccedat in talia buna. Couarr. *4. decret. 2. part. capit. 28. §. primo, numero nono*, Sanchez *libr. 7. in Decalog. capite trigeſimoquarto, numero vltim.* Deſideratur tamen ad hoc quòd deciſio prædicti textus locum habeat, primò vt dolus, ſeu fraus ſit cauſa profeſsionis, ita vt

ea non eſſet, fraude, & dolo ceſſante; ſecundò vt decipiens ductus fuerit cupiditate obtinendi bona profeſſi. Sanchez *vt ſupra num.3. & 4.*

20 Profeſſio illius, qui ementio ſexu in aliquo Monaſterio profitetur, vt ſi vir in Monaſterio Monialium, aut fœmina in Monaſterio virorum profiterentur, eſt omnino inualida. Ratio eſt, quia ad valorem profeſſionis requiritur non ſolùm conſenſus profitẽtis, ſed etiam admittentis profeſſionem; at verò in hoc caſu, etiam ſi detur fuiſſe conſenſum profitentis (cum tamen ſemper fictum illum habuiſſe credendum ſit) adminus tamen deficit conſenſus ex parte admittẽtis, cum nullus Prælatus talem Profeſſionem admittere poſſit, nec Eccleſia ad id concedat authoritatem, Nauarr. *lib.1. conſil.12 1. edit. tit. de ætat. & qualit. conſ. 8. nu.1. in 2. lib.3. de Regular. conſ.47. num.1.* Henriquez *lib.14. de Regular. cap.8. num.6.* Hermaphroditi autem profeſſio, ſi in eo præualeat ſexus virilis, valida erit in Monaſterio virorum, ſi præualeat ſexus fœmineus in Monaſterio Monialium. Ratio eſt, quia hic iudicatur vir, aut fęmina iuxta ſexum prędominantem. Si verò vterque ſexus ſit æqualis, & aptus ad coitum in neutro Monaſterio poteſt etiam validè profiteri. Quia tunc reſpectu fęminarum erit vir, & reſpectu virorum fœmina. Henriquez vt ſupra. Sanchez *lib.5. de præcept. Decalog. cap.4. num.41.* Qui bene animaduertit, etiam in caſu quòd hermaphroditus haberet ſexum præualentem, v.gr. viri, non eſſe admittendum inter illos, quia afferret maximum periculum incontinentię Religioſis, ſed expellendum eſſe. Rodriguez 3. *tom. Sum. cap.6.*

21 Profeſſio ſerui ſine licentia Domini ſui eſt inualida. Quia non eſt ſui iuris. Cum ea tamen valida eſt. Quia nullo iure interdicitur, imò id ſupponitur. *c. ſi quis incognitus 17. q.2.* Sanchez *lib.5. in Decalog. c.4. nu. 42.* Si ſeruus ingrediatur Religionem, & à Domino, idſciente, intra triennium non repetatur, non poteſt tranſacto triennio ab ipſo repeti. *Dicto cap. ſi quis incognitus.* Et ratio legis eſt, quia cenſetur Dominus tacite conſenſiſſe. D. Antonin. *3. p. tit.16. cap.3. §.4.* Vnde profeſſio ipſius valida erit tranſacto illo triennio, licet non antea. Eo quod tranſacto triennio, & non antea ceſſauit ius, quod habeat Dominus ad reclamandum, & repetendum ſeruum. Sanchez vt ſup. *nu.44. & 49.* Vide dicenda *cap.24. nu.20*

22 Profeſſio illius, qui præ morbo, aut ſenectute impotẽs eſt ad ſeruanda Regulę pręcepta, valida eſt. Tũ quia poteſt ſeruare tria Vota, quæ ſunt eſſẽtialia Religioni; tum quia erunt multa in Regula, quæ ab illo abſque dubio ſeruari poterunt, Rodriguez *2. tom. Summ. cap.6. num.13.*

23 Delictus, ſeu morbus corporalis non repugnans ſubſtantiæ Religionis, vt ſi quis lepram, vel aliam infirmitatem, etiam interrogatus, occultaret, non facit Profeſſionem irritam. Ratio eſt, quia talis defectus, & occultatio illius non tollunt aliquid de eſſentialibus Religionis. Nauarr. *lib.3. conſil. tit. de Regul. conſil.25. vel 48.* Nec ob id delictum poteſt expelli. Cum enim expulſio ſit res grauiſſima maiorem exigit cauſam. Rodriguez *3. to. qu. regal. qu.17. art.9.* Secus verò quãdo illi proteſtatum fuit tempore profeſſionis, quod ſi talem defectum haberet, profeſſio nulla eſſet. Quia tunc deficit conſenſus Religionis ad profeſſionem requiſitus, ac per conſequens illa eſt nulla. Iuxta dicenda *cap.24. num.26.*

24 Dementia perpetua, quę non in vna, vel altera materia, ſed omnino mente priuat. Profeſſionem & nouitiatum irrita reddit. Quia impedit liberam voluntatem ad illa neceſſariam. Syl. *verb. Religio 5. q.2.* Bonacina *in tr. de clauſ. q.2. punct.10. diff.2. §.1.* Si autem poſt factam profeſſionem, vel per naturam, artem, aut miraculum ad ſanam mentem redeat, conſciuſq; profeſſionis à ſe emiſſæ non contradicat, non ſtatim reuiuiſcit eius profeſſio, ſed tenebitur portare habitum, & habere nouitiatum, & poſteà profiteri. Quia cum talis profeſſio & nouitiatus fuerint irrita, neceſſarium erit facere de nouo ea, quæ ad ipſorum valorem ſunt requiſita. Azor. *lib.12. Inſtit. mor. cap.2. q.5.* Vide dicenda *c.24. nu.18.*

25 Redditur Profeſſio nulla ſi non ſit facta in manus Prælati, vel alterius habentis poteſtatem admittendi Religioſos ad Ordinem. Sicut enim Profeſſio includit traditionem potentis ſe tradere Religioni, ita etiam debet eſſe aliquis, qui habeat poteſtatem acceptandi. Sanchez *lib.1. de præcept. Decalog. c.4. nu.62.* Quamuis autem, quoad illos, ad quos ſpectat hęc authoritas, attendendum ſit ad iura propria Religionis (idem nu. 64.) de iure tamen communi non ſufficit conſenſus Prælati, ſed etiam maioris partis Conuentus. Tum quia ſic habet conſuetudo plurium Religionum; tum quia res eſt ex grauioribus Monaſterij, & ita ad totum illud ſpectare videtur. Sà *in Summ. verb. Religio nu.65.* Rodriguez *to.3. q.17. ar.7.* Vide dicenda *c.18. nu. 66.* Profeſſio etiam facta in manus Epiſcopi inualida eſt. Cum ille non ſit Prælatus Regularium exemptorum. Roſella *verb. Nouit. nu.21.* Azor *lib.12. Inſtit. mor. c.5. qu.4.* Profeſſio verò acceptata à Laico habente commiſſionem à legitimo Prælato valida erit. Sicut poteſt beneficium nomine alieno acceptare, & eſſe Procurator in cauſa Spirituali. Rodriguez *to.3. art.17. num.12.* Vnde multo magis valida erit profeſſio acceptata à ſimplici Religioſo de licentia ſui Superioris. Propter eamdem, & maiorem rationem. Diana *tract.2. de dubijs Regular. Reſol.70.* Quando Profeſſio eſt inualida ſolùm ex defectu poteſtatis in admittente, ſatis eſt, vt habens talem poteſtatem eam ratam habeat, non mutata Profeſſi voluntate. Ratio eſt, quia rati habitio retrotrahitur, & comparatur mandato. *Regul. ratihabit. de regul. in 6.* Nauar. *lib.3. conſil. de Regul. conſ.6. vel 42.* Azor. *lib.12. Inſtit. mor. c.5. q.7.* Incipiet autem valere illa profeſſio à die ratihabitionis. Quia ſine illa non erat valida. Sanchez *lib.5. in Decal. c.4. nu.80.* Quoad antiquitatem porrò, & alia iura Religionis computanda credo à die profeſſionis emiſſæ ſi illa bona fide fuit facta vt colligitur ex Nauarro *lib.3. conſ. de Regular. conſil.46. in 1. editione.*

26 Profeſſio facta ſub conditione de futuro (quæ validè apponitur) licèt obligationem ſuſpendat; adueniente conditione ſtatim abſque nouo alio conſenſu eſt valida. Ratio eſt, quia iam ille conſenſus cõditionatus tranſit in abſolutum, ergo dummodò non ſit retractatus ſufficiet ad profeſſionem Sanchez *lib.5. in Decal. c.4. nu.88.* Profeſſio autem facta ſub conditione contraria eius ſubſtantię, vt ſi quis profiteatur ſub conditione habendi proprium, vel non ſeruandi caſtitatem, ſine dubio eſt irrita. Ratio eſt à ſimili de Matrimonio, & Voto ſimplici, ſi fiant cum conditione contraria ſubſtantiæ illorum. Azor. *libr.12. Inſtit. moral. c.5. q.2. & lib.11. c.15. q.9.* Rodriguez *3. to. q.17. art.6.* Vnde ſi quis dum emittit profeſſionem intendat ſibi retinere dominium alicuius rei, ita vt non ſit paratus reddere illam, quando Superior voluerit, inualide profitetur. Quia de ratione profeſſionis eſt abdicatio dominij, aut vſus independentis à Superiore. Leſſius *2. de Iuſt. cap.41. dub.8.* Si profiteretur quis ſub hac conditione reſeruandi ſibi aliqua quoad vſum, & dependenter à vo-

voluntate Superioris, valeret talis Profeſſio, ſaltem quantum eſt ex natura profeſſionis; cum illa conditio non deroget eius ſubſtantię. Ita tenent ijdem authores, & Nauarr. *Comm.2. de Reg. num.16.* Idem dico de eo, qui profiteretur ſub conditione manendi in propria domo. Propter eandem rationem. Nauarr. *vt ſup.* Sà *in Sum. verb. Religio. n.6.* Vide dicenda *c.6. n.16.*

27 Profeſſio facta fictè, id eſt, ſine intentione profitēdi, quoad Deum non eſt valida, quia non eſt vera, ſed ficta promiſſio, ſicut homo pictus non eſt verus homo. Quoad Eccleſiam verò, & forum exteriùs valida eſt, quia Eccleſia non iudicat niſi de externis, ſigna autem externa huius profeſſionis, vt ſupponimus, eā eſſe veram indicabant. Profeſſio autem facta animo promittendi, ſed non ſe obligandi, quoad Deum & homines valida eſt. Quia ex natura promiſſionis ſequitur naturaliter obligatio, ſicut illuminatio ex Sole. Secus verò ſi talis profeſſio non fuit cum animo promittendi, quia eo ipſo deſtruxit ſe ipſam, cum enim de ratione eſſentiali profeſſionis ſit promiſſio, ſi promiſſio non eſt, nec profeſſio erit, ac per conſequens valida non erit, ſaltem quoad Deum. Profeſſio verò facta animo non adimplendi, quoad vtrumque forum obligat. Ratio eſt, quia cum profeſſio ſit eſſentialiter promiſſio, quæ intrinſecè includit rationem obligationis, non poteſt impediri per extrinſecam voluntatem non adimplendi promiſſum. Azor. *tom.1. Inſtit. moral. lib.12. cap.5. dub.7.* & in ſimili de contractu Sponſalitio. Cornexo *tom.2. in 3. p. tract.6. de Matrim. diſp.2. dub.5.*

28 Quando Profeſſio eſt inualida ob defectum ętatis legitimæ, aut anni nouitiatus nondum expleti, non obligat, neque vt Votum ſimplex ad Vota promiſſa. Ratio, quia Concil. Trident. loquens de illa *ſeſſ.25. c.15.* inquit, *nullam inducat obligationem ad alicuius Regulæ, vel Religionis, vel Ordinis obſeruationem, vel alios quoſcumque effectus,* Caietan. *2.2. q.88. art.9.* Sotus *7. de iuſt. q.3. art.2.* Idem dico de eo, qui ſic profitens inualidè, expreſsè voluerit ſolùm obligari ad illa Vota in Religione. Quia eo ipſo declarauit ſe nolle obligari ad illa, vt Vota ſimplicia. Sanchez *lib.5. in Decal. c.4. num.105.* In caſibus autem, quòd Profeſſio ſit nulla ex defectu acceptantis illam; propter ſeruitutē eius, qui profitetur; propter ſexum ementitum, vel ſimiles cauſas, talis Profeſſio habet vim Voti ſimplicis, & vt talis obligat. Ratio ſumitur ex regula tradita *c. vnico de deſponſat. impuber. in 6.* nempe, quando actus non valet eo modo, quo fit, valet eo modo, quo valere poteſt; ac proindè cum talis profeſſio non valeat vt Profeſſio, ad minus tamen valebit, vt ſimplex promiſſio, & Votum. Nauarr. *lib.3. conſil. tit. de Regular. conſil.18. vel 19.* Azor. *lib.12. inſtit. mor. cap.1. q.3.*

29 Profeſſio facta per Procuratorem valida eſt. Nullibi n. excipitur ex his actibus, qui per Procuratorem fieri poſſunt. Idem dico de profeſſione facta ab abſente. Propter eandem rationem. Syl. *verb. Relig.3. q.15.* Miranda *tom.1. Man. Prælat. q.24. art.1.* Idem etiā dico de Profeſſione facta nutibus, aut ſcripto ſiue verbis. Propter ſimilem rationem. Vnde infertur mutum poſſe validè profiteri. Sanchez *lib.5. in Decal. c.3. nu.2.*

30 Profeſſio etiam illius, qui fecit Votum ingrediēdi Religionem ſtrictiorem, & ingreſſus in laxiorem profeſſus eſt in illa, valida eſt. Ratio eſt, quia Votum illud ſimplex Religionis ſtrictioris commutatum fuit per ſolemnem profeſſionem iuxta dicenda *c.2. n.7.* Graſſis *1. p. deciſ. lib.3. c.5. nu.31.* Suarez *2. to. de Relig. lib.4. de Voto c.16.* An vero etiam ante profeſſionem factā poſſint aliqui Prælati Regulares diſpenſare cū eo qui fecit votum ſtrictioris Religionis, vt admittatur in laxiori, tractat idem Suarez *3. to. de Relig. l.4. c.8. nu.9.*

31 Profeſſio etiam facta à coniugatis etiam poſt cōſummatum Matrimoniū, ſi fiat cum conſenſu vtriuſque coniugis, valida eſt. *Ex c. qui vxorem 33. qu.5.* Et ratio eſt, quia cum vterque poſſit cedere iuri ſuo, ſi cedat vnus, alter manet liber, Henriq. *lib.11. c.8.* Bonacina *qu.3. de matrim. punc.4. propoſ.3.* Imò quando vnus coniux poteſt facere perpetuum diuortiū propria authoritate, poteſt etiam ingredi Religionem, & validè profiteri, inuito altero coniuge. Quia ſicut in tali caſu poteſt perpetuo abſtinere à conſortio illius, ita liber manet ad dicandum ſe Deo per profeſſionem. Rebel. *lib.3. q.4.* Bonacin. vt ſup. *num.10.* Altero autem coniuge neſciente, vel conſentiente per dolum, aut per metum, non poteſt alter profiteri validè. Deficit enim in his caſibus conſenſus neceſſarius alterius compartis. Bonacin. *vt ſup. num.9.* Cornexo *to.2. in 3. p. tract.6. de matrim. diſp.6. dub.2.* Imò etiam poſtquam alter coniux dedit facultatem ingrediēdi religionem poteſt illam reuocare ante profeſſionem, ſicut, & qui ingreſſus eſt Religionem; poteſt etiam ante profeſſionē redire ad matrimonium. Quia annus probationis deſeruit vtrique vt videat an ſibi expediat illa ſeparatio. Suarez *3. to. de Relig. l.5. cap.4. à num.6.* Vide dicenda *cap.3. nu.3.*

32 Religioſi facti Cardinales, Epiſcopi, aut Abbates manent etiam poſt aſſumptionem cum eadem obligatione trium Votorum profeſſionis, iuxta dicenda *c.17. num.2.* Eiecti etiam, & expulſi à Religionibus manent etiam cum eadem obligatione Votorū Religionis ſicut antea, iuxta dicenda *c.23. nu.11.* Qualiter ad eadem vota obligentur, vel non, Nouitij, dicetur *c.24.* Qualiter etiam Moniales *c.25. nu.1. & ſeqq.*

SVMMARIVM CAP. III.

Per profeſſionem religioſā conſequitur Profeſſus condonationem totius pœnæ temporalis pro ſuis peccatis debitæ nu.1.

Tollitur etiam irregularitas ex defectu natalium ad ordines ſuſcipiendos. num.2.

Diſſoluuntur per eam non ſolum ſponſalia de futuro, ſed etiam matrimonium ratum præcedens. num.3.

Item expiatur macula quo ad actus temporales. num.4.

Tollitur etiam crimen ingratitudinis erga patrem. num.5.

Liberatur filius familias à patria poteſtate. num.6.

Omnia vota in ſæculo facta commutantur in profeſſionē. n.7.

Gaudent Religioſi priuilegio fori. num.8.

Coram quo debeant conueniri. ibid.

Accuſari non poſſunt Religioſi à laicis niſi in aliquibus caſibus. num.9.

Qui inferunt iniuriam ordinibus mendicantibus in aliquibus caſibus ſunt excommunicati. num.10.

Habent facultatem plures Religioſi eligendi ſibi Iudices conſeruatores. num.11.

Quomodo illi eligendi. ibid.

Canonica portio parochialis an debeatur ſolui à Regularibus num.12.

An quarta funeralis. num.13.

An à ſolutione gabellarū, & contributionū ſint exēpti. n.14.

An à ſolutione decimarum. num.15.

Percutiens quemcunque Religioſum eſt excommunicatus excommunicatione Papæ reſeruata. num.16.

Gaudent plures religiones priuilegio communicationis priuilegiorum aliarum. num.17.

De conuerſis, & Donatis Religionum. num.18.

De indulgentijs Regularium. num.19.

Quæ cenſeantur vel non reuocata. ibid.

Oleum pro miniſtranda extrema vnctione Carmelitis miniſtratur. num.20.

Priuilegia per viuæ vocis oracula quomodo reuocata. nu.21.

De Tertiarijs Regularium. num.22.

De Regularium immunitatibus, & priuilegijs in communi. Cap. III.

1 INTER multas Religioſæ profeſſionis prærogatiuas illa videtur primum locum tenere, quòd per illam, profeſſus, omnium peccatorum ſuorum antea commiſſorum condonationem, quoad omnem pœnam temporalem pro illis in Purgatorio debitam, obtineat. Ita enim habet fere communis Sanctorum Patrum, antiquorum Monachorum, & Scholaſticorum, quaſi per traditionem, conſenſus. S. Thom. 2.2. quæſt. vlt. artic. 3. Thom. Vuald. de Sacramental. titul. 9. cap. 80. num. 8. & 9. Non tamen per eam remittuntur peccata quoad culpam. Cum nec ſit Sacramentum, nec actus contritionis, aut charitatis. Sanchez libr. 5. in Decalog. cap. 5. num. 3. Nec reuiuiſcit, ſi fuit facta in mortali peccato, per ſubſequentem iuſtificationem. Quia hoc ſolùm competit Sacramentis. Caietan. 2. 2. quæſt. vlt. artic. 3. Huiuſmodi autem condonatio non eſt per modum indulgentiæ plenariæ. Quia etſi in effectu illi aſſimiletur, non eſt ex applicatione meritorum Chriſti ab eius diſpenſatore Summo Pontifice facta, ſed ex vi, & merito ipſius profeſſionis, eò quòd per illam profitens renuntiet mundo, & ſe cum ſuis omnibus perpetuò dedicet Deo. Nauarr. De Indulgent. notab. 20. num. 17. Platus De bono ſtat. Relig. lib. 1. cap. 13. Similiter hæc condonatio, non quoties profeſſio renouatur, ſed ſola prima vice obtinetur. Tabiena verb. Nouitiatus in fine, Sanchez vt ſupra nu. 5. Addens num. 7. hanc prærogatiuam etiam competere profeſſioni factæ in Societate Ieſu biennio Nouitiatus tranſacto.

2 Deinde per profeſſionem in Religione approbata tollitur irregularitas, quę eſt ex defectu natalium; ita vt, qui in ſeculo erat irregularis, quia illegitimus, factus profeſſus habilis ſit ad Ordines ſuſcipiendos. Suarez 5. tom. in 3. p. diſp. 41. ſect. 1. Nauarr. Comm. 2. de Regul. num. 60. Cornexo tom. 2. in 3. p. diſp. 15. de Irregul. dub. 2. Extendit hoc in ordine ad vſum Ordinum ſuſceptorum ante profeſſionem Sanchez libr. 5. de Præcep. Decal. cap. 5. num. 10. Non tamen hæc irregularitas tollitur quantum ad dignitates Eccleſiaſticas, & Pręfecturas, ſeu prælatias. Ita habetur in cap. 1. de Fil. Presby. Sotus in 4. diſt. 25. quæſt. 1. art. 3. Nauarr. in cap. Non dicatis num. 60. Quicquid immeritò dicat Rodriguez tom. 1. quæſt. Regul. quæſt. 13. artic. 5. Nec etiam competit hoc priuilegium ingreſſui Religionis per Nouitiatum. Quia textus cap. 1. de Fil. Presbyt. petit ad hoc illegitimos fieri Monachos, per ingreſſum autem in Religionem, qui eſt per Nouitiatum non fit homo vetus Monachus, aut Religioſus. cap. Religio. §. quamuis de ſent. excommunicat. in 6. Suarez tom. 5. in 3. p. diſp. 50. ſect. 5. à num. 12. Graſſis 1. part. Decіſ. lib. 4. cap. 27. num. 54. Extenditur tamen hoc Priuilegium etiam ad profeſſionem quæ fit in Societate Ieſu per Vota ſimplicia. Quia per illa profitens fit verus Religioſus. Sanch. lib. 5. in Decal. cap. 5. numer. 13.

3 Similiter per profeſſionem Votorum ſolemnium non ſolùm diſſoluuntur Sponſalia de futuro, eò quòd fortius vinculum ſit profeſſio quam cõtractus Sponſalitius. Sot. 7. de Iuſt. & iur. quæſt. 5. art. 3. Sed etiã diſſoluitur Matrimonium ratum pręcedens. Sylu. Verb. Religio 2. quæſt. 9. & verb. Matrimonium 8. q. 12. Per profeſſionẽ autem Votorum ſimplicium Societatis non diſſoluitur. Vaſquez 1. 2. diſp. 165. cap. 10. Nec etiam diſſoluitur Matrimonium quomodocũque conſummatum per quamcunque profeſſionẽ. Quia nullo iure hoc conſtat, imò oppoſitum habetur 27. quæſt. 2. c. ſi quis coniugatus. Rebellus lib. 1. ſect. 2. num. 17. Reginald. lib. 31. num. 39. Probabiliter tamen quidam putant, quòd ſponſa cognita per vim, aut metum intra bimeſtre poſſit ingredi Religionem, & validè profiteri. Par enim eſt, vt non patiatur damnum ob alterius culpam, & iniuriam ſibi illatam. Reginald. lib. 31. num. 39. Bonac. de Matrimonio quæſt. 3. punct. 4. propoſ. 3. Vir tamen per vim cognoſcens vxorem nõ poteſt, illa renitente, Religionem ingredi. Quia per voluntariam conſummationem Matrimonij amiſit ius ingrediendi Religionem. Cornexo 2. tom. in 3. p. tract. de Matrimon. diſput. 6. dub. 2. Probabile etiam eſt Matrimonium quãtumuis conſummatum infidelium diſſolui per Votum ſolemne Religionis. Cum ſtrictius vinculum ſit Matrimonium ratum fidelium, quam conſummatum infidelium, ſi ergo illud diſſoluitur per Vota ſolemnia, etiam iſtud diſſoluetur, Sotus in 4. d. 39. q. vnica artic. 4. Cornexo vt ſup. dub. 3. Vide dicta cap. 2. num. 31.

4 Pręterea per Profeſſionem in Religione approbabata expiatur macula quoad actus temporales, ita vt ineptus ad teſtificandum ob periurium, vel furtum commiſſum, fiat per profeſſionem aptus ad teſtimonium ferendum. Quia ita intelligi poteſt auth. de Monac. in princ. Sanchez lib. 5. in Decalog. c. 5. nu. 27. Hoc etiam extendens ad ſimplicia Vota in Societate Ieſu, poſt biennium Nouitiatus.

5 Tollitur etiam per profeſſionem crimen ingratitudinis Filij profitentis erga Patrem, ob quam exhæredari poterat. Quare ob illam exhęredari nequibit, etſi in teſtamento Patris ante profeſſionem facto exhæredatus ſit. Quia ita deciditur in c. fin. 19. q. 3. Molina tom. 1. de Iuſt. diſput. 176. dub. vlt. Rodrig. tom. 1. qu. 13. art. 3. Idemque probabiliter tribuit Votis ſimplicibus Societatis poſt biennium Sanchez lib. 5. in decalog. c. 5. num. 34.

6 Per profeſſionem etiam Filius Familias à Patria poteſtate liberatur. Eò quòd omnino tranſit in Abbatis poteſtatẽ, ac proinde Patria poteſtas in ipſum ceſſat. Syl. verbo Patria poteſtas num. 1. Nauarr. Comm. 3. de Regul. nu. 41. Hoc etiam priuilegium extendit ad profeſſos Societatis poſt biennium Sanchez lib. 5. in Decal. cap. 5. num. 31.

7 Per profeſſionem etiam Votorum Religionis omnia Vota in Seculo facta commutantur in illam. Ita habetur c. Script. de Voto. D. Tho. 2. 2. q. 88. art. 12. ad primum. Ad hoc autem non requiritur aliqua intentio in profitente commutandi talia Vota. Eò quòd ex natura profeſſionis id oriatur: quia eſt mors vitæ pręteritæ. Caiet. & Aragon. 2. 2. q. 88. art. 12. Similiter extinguuntur tam vota realia, quam perſonalia. Propter eandem rationem. Petrus de Ledeſma 2. to. tract. 10. c. vlt. Extinguuntur etiam Iuramenta de rebus pijs ad Deum ſolum facta. Quia hæc ſe habent quaſi Vota quędam. Suar. 2. tom. de Relig. lib. 6. de Voto c. 14. num. 12. Si autem iuramentum eſſet homini præſtitum, & ab eo acceptatum non poſſet in Religionis profeſſionem commutari. Quia eſt ius adquiſitum tertio. Sanchez lib. 5. in Decalog. c. 5. n. 45. vbi multa de hoc priuilegio. Vide dicta ſupra c. præced. num. 30.

8 Gaudent etiam Religioſi, pręſertim Profeſſi, priuilegio fori, ita vt, etiam in debitis ciuilibus conueniri nequeant coram iudice ſæculari, ſed coram ſuo Prælato. Quia ipſe ſolus eſt verus ipſorum iudex. Nauar. comm. 2. de Regul. ſup. cap. non dicatis. Rodriguez tom. 1. quæſt. 65. art. 13. Coram Iudicibus Conſeruatoribus bene poſſunt conueniri. Ita colligitur ex Bulla Gre-

Digitized by Google

Gregor. XV. adducenda infra *num.11.* vbi ait: *Coram ipſis Conſeruatoribus Regulares, ac perſonæ ſupraſcriptæ conueniri quidem, aut trahi debeant*. Imò, & Religioſi extra Monaſterium degentes poſſunt conueniri in cauſis ciuilibus mercedum, & miſerabilium perſonarum coram locorum Ordinarijs, tanquam in hoc ab ipſa Sede Apoſtolica delegatis. Concil. Trid. *ſeſſ.7. cap.14.* Nauarr. *comm.2. de Regul. num.63.* At verò Religioſi intra clauſtra degentes nullatenus poſſunt, aut debent conueniri coram Ordinarijs, etiam in cauſis ciuilibus, aut in prima inſtantia, aut propter *cap. Volētes de priuileg. in 6.* aut etiam propter Cōcil. Trid. *ſeſſ.24. cap.20.* Ita declarauit S. Congregatio Cardinalium interpretū Concilij, & Paulus V. in Bulla *Religioſorum* ann. 1607. edita ad inſtantiam Procuratoris Generalis Carmelitarum 3. tom. Bullarij inter Bullas Pauli V. *num.34. alids* 23. In illa autem præcipitur Ordinarijs in virtute S. Obedientiæ, ne Fratres noſtros contra prædictam declarationem perturbare, vel inquietare audeant. Vnde à S. Congregatione Ann. 1586. ſic declaratur. *Ordinarij in cognitionibus cauſarum Fratrum Mēdicantium, tam ciuilium, quàm criminalium minimè ſeſe ingerāt, pariter nec in viſitatione eorumdem Fratrum, vel Eccleſiarum ſuarum, niſi quatenus eis per Conc. Trid. decreta contra conceditur*. Vide Dianam *tra. de Immunit. Eccleſiaſ. Reſol.* 129. Quaranta *in Sum. Bullar. verb. confeſſor.* Vide dicenda *c. 11. à n. 2.* & pro Nouitijs *c.24.*

9 In fauorem etiam ſtatus Religioſis, ſeu Clericalis habetur in Iure, quòd Laici Clericum (etiam intellige Religioſum) accuſare non poſſunt, niſi ſuam, ſuorumve iniuriam proſequantur. *c. 2. & 3. c. Laicus 2. q. 7.* Secus in criminibus publicis læſæ maieſtatis diuinæ, vel humanę, in Simonia, in Sacrilegio, in dilapidatione bonorum Eccleſiaſticorum. Alderete *lib. 1. de Relig. diſcipl. c. 4. à n. 7.* Nec Laicus aduerſus Religioſū teſtis idoneus eſt in criminalibus, licet non omnino reijciendus maximè in ciuilibus, *c. veniens, c. de caetero de teſtib. c. Laicos 2. q. 7.* Rodriguez *to. 2. q. 10. art. 5.* Alderete *lib. 2. de Relig. diſcipl. c. 3. nu. 14.*

10 Qui inferunt iniuriam Ordinibus Prædicatorum, & Minorum (idem dicito de alijs Ordinibus propter communicationem priuilegiorum) in quinque caſibus aſſignandis, ſunt excommunicati. Primus, libellos famoſos, cantilenas, vel rithmos edendo, vel retinendo, vel publicando in infamiam Ordinis. Secundus, dicendo, & defendendo, quòd Ordo illorum non ſit in ſtatu perfectionis, & quod non liceat eis de eleemoſynis viuere, prædicare, confeſſiones audire de licentia Papæ, aliorum Ordinum conſenſus minime requiſito (id tamen non excludit approbationem à Conc. Trid. requiſitam) Tertius, exercendo violentiam in locis illorum, impediendo ne poſſint in ſuis Eccleſijs celebrare, recipere eleemoſynas, vel prædicare. Quartus eſt, eos eijciendo ab Vniuerſitate Pariſienſi. Quintus, retinēdo apoſtatas Ordinis Prædicatorum. D. Anton. *3. p. tit. 24. c. 70.* Vincentius Filliucius *to. 1. tract. 15. c. 5.*

11 Habent facultatem Religioſi, præſertim Mendicantes eligendi ſibi Iudices Conſeruatores pro ſuis cauſis. Quod conſtat ex multis priuilegijs, de quibus Caſarubius *verb. Conſeruat. Ordin.* Sed illa ſunt his temporibus valde reſtricta, & limitata. Primò enim Sacra Congregatio Concilij iuſſu Gregorij XIII. declarauit, quod *Regulares omnes in ciuitatib. Italiæ exiſtentes ſibi Conſeruatores eligerent, coram quibus conuenirentur, ac ſemel electos, nō niſi in Capitulis Prouincialibus mutarent. Eorumq; nomina intra menſem à die electionis Epiſcopis Locorum Ordinarijs indicarent. Alioquin coram ipſis Ordinarijs conueniri poſſent*. Quaranta *in Summa Bullarij verbo priuilegium Regularium*. Poſtea Clem. VIII. in Bulla edita Ann. 1592. (habetur 3. tomo Bullarij Laertij fol. 3.) reuocauit omnes, & quaſcumque Iudicum Conſeruatorum deputationes, quæ non habuerint qualitates requiſitas à Boniſ. VIII. in Conſt. quæ incipit: *Statutum*, & qui non fuiſſent electi in Cōcilijs Prouincialibus, aut Diœceſanis. Maximè tamē modò ſeruanda eſt Gregorij XV. Conſtitutio de Cōſeruatoribus edita Ann. 1621. quæ incipit: *Sāctiſſimus in Chriſto Pater* 4. tom. Bullarij inter Bullas huius Pōtificis *n.9.* In ea verò in primis reuocat, ac nullas, & inualidas decreuit omnes, & quaſcunq; Iudicum Cōſeruatorum electiones quomodocunque hactenus factas. Deinde ſtatuit, & decreuit vt in poſterum *Iudices Conſeruatores huiuſmodi, ſiuè principales, ſiuè ſubrogati, eligi, nominari aut deputari nō poſſint, niſi non ſolum habeant qualitates requiſitas, & deſcriptas in Conſtitutione ſimilis recordationis Bonifacij Papæ Octaui, etiam Prædeceſſori ſui, quæ incipit:* Statutum, *ita vt vel Dignitate Eccleſiaſtica præditi, vel perſonatum obtinentes, vel Eccleſiarum Cathedralium Canonici exiſtant, ſed etiam in Concilijs Prouincialibus, aut Diœceſanis iuxta decretum Concilij, prædicti Iudices electi, ſeu deſignati ſint. Quòdq. deinceps litteræ Conſeruatoriæ per Sedem Apoſtolicam concedendæ, ſupraſcriptis tantùm dirigantur, & ſi quæ litteræ aliter expediantur, illa, ac deputationes huiuſmodi, omniaque exinde ſequenda nullius ſint roboris, vel momenti*. Deinde; deſignatis pœnis pro illis, qui cōtra præſcriptam formam Cōſeruatores elegerint, aut illis vti auſi fuerint præcipit, *Vt Regulares, ac perſonæ huiuſmodi in Italia infra duos, extra Italiam, verò infra ſex menſes à die publicationis in Vrbe præſētis conſtitutionis incohandos, debeant ſibi eligere, ſeu aſſumere Conſeruatores iuxta formam ſuperius propoſitam, eiuſq; electionis, ſeu aſſumptionis documentum infra tempus huiuſmodi penes acta Curiæ Ordinariorum exhibere, & dimittere teneantur, alioquin eo termino elapſo, quamdiu Conſeruatores ſecundum formam præſentis Conſtitutionis non elegerint, coram eiſdem Ordinarijs cōueniantur, quodque Conſeruatores huiuſmodi ſemel legitimè deputati, niſi ex legitima cauſa à Sede Apoſtolica, aut locorum Ordinarijs, prout ijſdem Regularibus, & alijs ſupradictis libuerit, approbanda, durāte quinquennio à die deputationis, amoueri, aut mutari nullatenus poſſint, aut valeant*. Prætcrea ſic ſtatuit Sanctitas ſua; *vt coram ipſis Conſeruatoribus Regulares, ac perſonæ ſupraſcriptæ conueniri quidem, aut trahi debeant, ſed alios conuenire, aut trahere non poſſint: itant memorati Conſeruatores in cauſis, in quibus Regulares, & alij Actores fuerint, nullam prorſus Iuriſdictionem habeant, ſed in ijs tantum, in quibus Rei extiterint, neque extra Ciuitates, ſeu Diœceſes, in quibus fuerint deputati, contra quoſcumque procedere præſumant. Si qua verò inter Iudices Conſeruatores huiuſmodi, & locorum Ordinarios controuerſia ſuper competētia Iuriſdictionis orta fuerit, nequaquam in cauſa procedatur, donec per Arbitros in forma Iuris electos ſuper Iuriſdictionis competētia fuerit iudicatum. Quod ſi qui Conſeruatores ſiue in hac parte, ſiuè aliàs quomodolibet ſuos limites exceſſerint per annū ab officio Conſeruatoris huiuſmodi ſuſpenſi ſint, & pars quæ hoc fieri procurauerit ſententiam excommunicationis incurrat, iuxta formam alterius Conſtitutionis eiuſdem Bonifacij Prædeceſſoris, quæ incipit:* Hac Conſtitutione, *quam Sanctitas ſua in his omnibus, quæ præſenti Conſtitutioni nō aduerſantur, innouauit. Per hoc tamē non intendit Sāctitas ſua prohibere, quominus Regulares, & alij ſupradicti in caſibus à Iure permiſſis petant Iudicem non ſuſpectum à Principibus, ſeu Magiſtratibus Sæcularibus, dummodo tamen hæc tria copulatiuè concurrāt videlicet, vt Regulares,*

res, & alij prædicti ſint Actores non aute m Rei, vtquè agant contra Laicum, non autem contra Eccleſiaſticum, vel aliàs à Iuriſdictione Sæculari exemptu m, atq; vt cauſa, in qua Iudex deputatur, fuerit prophana, non autem Eccleſiaſtica, & in ea iuxta Sacrorum Canonum diſpoſitionem Laicus, vt præfertur eligendus, Iudex competens exiſtat. Vide Bullam cum multis ipſam concernentibus apud Peitinis *tom. 2. priuileg. Minim. in Conſt. 5. Gregor. XV.* & dicenda à nobis *tom. 2. ca. 10. per totum.* aduertẽdo vlteriùs à S. Congregatione, & Sanctiſs. D. N. Vrbano VIII. vt patet ex Bulla inter Conſtitutiones ipſius 4. *tom. Bull. nu.* 78. declaratum fuiſſe, hanc Gregorij Conſtitutionem non afficere Religionem Hieroſolymitanam, niſi quoad Iudices Conſeruatores. Pro Iudicibus etiã Conſeruatoribus vide Eraſmium ChoKier in ſpeciali tractatu de hac re. Quia verò in prædicta Conſtitutione ſtatuitur, *Vt coram Conſeruatoribus Regulares conueniri quidam, trahi debeant, ſed alios conuenire, aut trahere non poſſint, itaut memorati Conſeruatores in cauſis, in quibus Regulares, & alij Actores fuerint nullã prorſus Iuriſdictionẽ habeãt, ſed in ijs tãtũ, in quib. Rei extiterint.* Ideo dubitatũ fuit, an per hæc verba ſublata ſit facultas, quam habent Conſeruatores defendendi Regulares, & alios à manifeſtis iniurijs, & violentijs, quæ illis de facto inferuntur, dum à ſuis poſſeſſionibus deijciuntur, & proprijs bonis vti, ac frui impediuntur, *Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini interpretum cenſuit, eiuſmodi verbis minimè ſublatam fuiſſet facultatem, quam habent Conſeruatores defendendi Regulares à manifeſtis iniurijs, ac violentijs, dummodò obſeruent formam præſcriptam Conſtitutionibus Innocentij IV. & Boniſacij VIII. relatis in cap. 1. & fin. de offic. deleg. in ſexto.*

12 Canonica portio Parochialis (quæ debetur de omnibus, quæ obueniũt ratione funeris, ſeu in die funeris, & de omnibus Legatis factis Eccleſię, ad quã quis eligit ſepulturã. (Silu. *verba Can. Port. n. 7. q. 9.*) Nõ debetur ſolui à Regularibus propter multa priuilegia de quibus Caſar. *in Comp. v. Can. Portio.* Maxime ex priuilegio Nicolai V. & Sixti IV. Carmelitanis conceſſo. Caſarub. *vt ſup.* Miranda *in Man. 2. to. qu. 48, art. 6.* Referens etiam deciſionem Rotæ circa hãc cauſam. Nec huiuſmodi Priuilegia abrogata ſunt per Conc. Trid. niſi ſolũ quoad ea Monaſteria, quæ ante annos quadraginta portionem Canonicam ſolita erãt perſoluere Concil. Trident. *ſeſs. 25. cap.* 3. Miranda *vt ſup. artic. 7.* Imò Conuentus, qui tenentur ſoluere Canonicam portionem ſolùm debent illam ſoluere de illis, quæ allata ſunt cũ corpore Defuncti. Ita habetur expreſsè in motu proprio Pij Quinti Anno 1567. edito, qui incipit, *Et ſi Mendicantium.* Qui nõ eſt reuocatus per Greg. XIII. in Bulla quæ incipit, *In tãta negotiorum mole.* Quamuis enim in ea reuocauerit Pontifex iſte, & ad terminos Iuris cõmunis reduxerit omnia quæcũq; conceſſerat ſuus prędeceſſor prædictus Pius Quintus contra formam Concil. Trid. nõ tamen reuocauit explicationes, & declarationes ab eodem factas circa dictum Conc. qualis eſt iſta. Miranda *vt ſup. art.* 8. Peitinis *to. 2. priuil. Minim. in Conſt. 7. Pij V. num.* 3. Addunt alij prædictam Conſtitutionẽ Gregorij XIII. non fuiſſe ſufficienter promulgatam, nec in praxi receptam. Henriquez *lib. 7. de Indulg. cap. 24. nu.* 8. cui fauet. Thomas à Ieſu *de procur. omnium gent. ſalute libr.* 12. *cap.* 8. Sed vide dicenda *tom. 2. cap. 1. num. 16.*

13 Specialiter à ſolutione quartæ funeralium excepit Carmelitarum Conuentus à quadraginta annis ædificatos Paulus Quintus in Bulla quæ incipit, *Decet Romanum* Anno 1605. edita per hæc verba. *Volumus, mandamus, decernimus, & declaramus, omnia, & ſingula huius Ordinis B. Mariæ de Monte Carmelo Monaſteria, ſeu Domos in quibuſcumque Mundi partibus à quadraginta Annis ædificata, illorumque Conuentus, & Fratres, nullo modo, nullave ratione teneri ad ſolutionem dictæ Quartæ Funeralium, & ob non ſolutionem huiuſmodi aliquas ſententias, Cenſuras, & pænas incurrere poſſe.* Extat etiam alia declaratio S. Congregationis Conc. Trident. videlicet *Congregatio Concilij cenſuit non comprehendi Monaſteria ædificata à quadraginta Annis, citra, aut quæ in dies ædificantur, vel in futurum ædificabuntur, præſuppoſito quod huiuſmodi Monaſteria ſint eius Religionis, cui à Sede Apoſtolica indultum ſit, vt Quartam Funeralem non debeant ſoluere Epiſcopo* Rodriguez *to. 1. quæſt. Regul. art. 39. quæſt.* 2. Aliam etiam declarationem Sacræ Congregationis ad inſtantiam, & fauorem Conuentus Sãcti Ludouici de Neapoli Ordinis Minimorum refert Quaranta *in Summ. Bull. ver. Priuilegia Regularium.* Vide Auguſtinum Barboſam de Officio Parochi *cap. 25. à nu.* 4. Et dicenda *to. 2. c. 1. n. 29. & 30.*

14 A ſolutione etiam gabellarum, & quaruncumque contributionum, onereque hoſpitandi milites, exẽpti ſunt Ordines Mendicantium à Pio V. in Bulla Anno 1566. edita, quæ incipit: *Dũ ad vberes.* Nec hoc Priuilegium derogatum eſt à Gregor. XIII. in Bulla edita Anno 1573. de qua ſupra num. 12. Vbi derogat priuilegia à Pio V. Regularibus conceſſa; quia non numeratur iſtud. Sicut nec iſta Bulla. Quaranta in *Sum. Bull. verb. priuil. Regul.* Flau. Cherub. *in 2. to. Comp. Bull. ſupr. prædict. Bull. Pij V.* Vide dicenda *tom. 2. c. 1. num. 32.*

15 A ſolutione quoque Decimarũ ſunt exempti Religioſi. Tum ex iure cõmuni *in c. p. q. & in c. decimas* 16. *q. 1.* Tum ex multis priuilegijs, de quibus Caſarubius *in Compend. verb. decimæ,* & Miranda *in Manual. 2. to. q. 49. art.* 12. & 13. Quoad hoc tamen attendenda eſt conſuetudo patriæ, & Religionum. vide Bullam Sixti IV. *Dum attenta* pro Carmelit. Specul. Ord. fol. 85. & dicenda *to. 2. c. 1. n. 32.*

16 Percutiens quemcunque Religioſum eſt excommunicatus excommunicatione Papæ ſeruata *c. ſi quis* 27. *q.* 4. Per Religioſum autem, ſeu Monachum intelligitur quicunque Regularis, etiam Conuerſus. *cap. non dub. de ſent. excommunic.* Imò Nouitius, quia in fauorabilibus Monachus reputatur. Tolet. *in Summ. lib. 1. cap.* 32. extenditurq; hoc priuilegium ſecundum aliquos ad illos, qui ante legitimã ætatem recipiuntur ad educationem ſub habitu Religioſo. Angelus *verb. Nouitius n.* 21. & Suarez 3. *to. de Relig. l. 5. c. 11. n.* 12. Nec ſolùm inijcientes manus in Religioſos ſunt excommunicati, ſed etiam mandantes, ratificantes, conſentientes, & potentes obuiare. Tolet. vt ſup. Bonacina *de Cenſur. diſp. 2. q. 4.*

17 Gaudent Religiones priuilegio Cõmunicationis, quo communicant, & participant aliarum Religionũ priuilegia, ac ſi illis fuiſſent conceſſa, vt videre licet in particularibus ipſarum Religionũ Cõpendijs. Mirãda *in Man. 2. to. qu. 46.* Nos Specialiter Carmelitæ habemus priuilegiũ hoc Communicationis à Leone X. in Bulla, quæ incipit. *Dudum per nos,* vbi omnia priuilegia conceſſa, & concedenda Mendicantibus nobis cõcedit. Laert. Cherub. *in Bullar. tom. 1. fol.* 524. Deinde ex Clement. VII. in Bulla, quæ incipit: *Ex Clementi,* Ann. 1530. Vbi etiam omnia priuilegia conceſſa, & concedenda quibuſcunque Ordinibus, cõcedit Carmelitis, & inter ea maximum illud, quòd ſcilicet: *Glorioſiſſima Dei Genitrix, ſemperque Virgo Maria, Confratrum, ſeu Religioſorum, ac Sororum animas poſt earum trãſitum ſuis interceſſionibus continuis, pijs ſuffragijs, & ſpeciali*

li

li protectione adiuuabit. Laertius Cherub. *tom.* 1. *Bull. folio* 599. De alijs autem Religionibus Mendicantibus hoc ipſum probat Miranda *in Manu. tom.* 2. *quæſt.* 46. *ar.* 5. affirmans, idem etiam intelligi debere de priuilegijs concedendis alijs Religionibus pro tempore futuris. Ita quòd ex vi priuilegij Communicationis, quod habemus ex Clemen. VIII. poſſimus etiam vti priuilegijs cõceſſis Societati Ieſu, Thearinis, & Clericis miniſtrantibus infirmis, etiam ſi iſtæ Religiones aliquo tempore poſt iſtos Pontifices fuerint inſtitutæ. In communicatione rurſum priuilegiorum non tam vſus, quam ius vtendi debet attendi; ita vt Religiones habẽtes priuilegium Communicationis poſſint vti priuilegio cõceſſo alteri Religioni, quo ipſa, propter aliquam cauſam non vtitur. Syluester *verb. priuilegium quæſt.* 21. Deinde priuilegia Religionum non tolluntur per non vſum, aut per vſum contrariũ, niſi per ſpatium quadraginta annorum, vt patet ex Innocen. III. *in cap. accedentibus de priuilegijs*, vel per ſexaginta, ex priuilegio Eug. IV. conceſſo Monachis Benedictinis Valliſoleti, (ſi illud non fuit viuæ vocis oraculum, alias nihil valebit, iuxta dicenda num. 21.) vbi habetur, quòd *Contraria priuilegia dictæ Congregationis non incurrat præſcriptio, niſi poſt lapſum ſexaginta annorum.* Miranda *in Man.* 2. *tom. q.* 42. *art.* 4. qui etiam ibidem *q.* 46. *art.* 8. adiungit, neque etiam in prædicto tempore amitti, ſi non caſus euenerit vtendi huiuſmodi priuilegio: neque quando quiſpiam ex aliquo legitimo impedimento, ſua culpa non cauſato, eodẽ vti non potuit, aut interuenit ignorantia eiuſdem. Laurentius Peirinis *tom.* 1. *priuileg. Minim. in Conſt.* 15. *Iulij II. nu.* 1. Amitti autem prædicta priuilegia, ſaltẽ in foro conſcientiæ, ex eo quòd Religioſi non viuant regulariter, aliqui volunt. Miranda 2. *to. q.* 43. *art.* 3. Vide dicenda *to.* 2. *c.* 1. *n.* 52. *& ſeq.*

18 Conuerſi etiam, Donati, ſeu Oblati Religionum, qui veram profeſſionem trium votorum emittunt, gaudent omnibus priuilegijs aliorũ Regularium reſpectiuè; Ratio eſt, tum quia ſunt verè Religioſi, tum ex conceſſione Sixti IV. Carmelitis facta, vt habetur *in Compend. priuileg. ver. Oblati fratrum.* Quod idem cõceſſit idem Sixt. IV. Auguſtinianis. Miranda *in Man. to.* 1. *q.* 29. *art.* 6. Vide dicenda *to.* 2. *c.* 8.

19 Quamuis multæ, variæque Indulgentiæ conceſſæ ſint à Summis Pontificibus vtriuſque ſexus Regularibus, eas tamen reuocauit, & caſſauit Paul. V. in Bulla edita Ann. 1606. quæ incipit: *Romanus Pontifex*, & eſt 3. to. Bullar. 21. inter Bullas huius Pontificis, aliàs 16. vbi tantum quaſdam ibi ſcriptas ipſis concedit. Addit inſuper idem Pontifex. *Volumus autem, vt omnes ſupradictæ Indulgentiæ, & gratiæ Religioſis Regularibus cuiuſuis Ordinis tam Monaſtici, quàm Mẽdicantis dumtaxat, vt præfertur conceſſæ, etiam omnibus Monialibus cuiſuis Regulæ approbatæ, & intra clauſtra cum tribus votis ſolemnibus viuentibus, & perpetuam clauſuram ſeruãtibus, tam Ordinarijs locorum, quam etiã Regularibus, cuiuſcumque Ordinis, Regulæ, & Inſtituti ſubiectis ſuffragentur.* Eſt verò aduertendum, quòd quamuis per hanc Conſtitutionem reuocentur omnes aliæ Indulgẽtiæ Regularibus conceſſæ præter aſſignatas, non tamen reuocantur Indulgentiæ conceſſæ Eccleſijs Regulariũ pro Secularibus. Ita enim declaratum fuit à S. Congregat. vt refert Laurentius de Peirinis *to.* 1. *de ſubdito q.* 4. *§. vlt.* Pium etiam, & probabile eſt, nec eſſe reuocatas Indulgentias conceſſas Regularibus defunctis, aut etiam in articulo mortis conſtitutis. Nam ea, quæ ſpeciali digna ſunt nota, non cenſentur eſſe ſublata, niſi expreſsè nominentur vt colligitur ex *l. item apud Labeon. §. at Prætor ff. de iniur.* In hac vero Conſtitutione non fit mentio harum Indulgentiarũ. Sicque decet credere de Summorũ Pontificum pietate Peirinis *to.* 2. *priuileg. Minim. in Conſt.* 8. *Paul. V nu.* 10. Nec etiam videntur derogatæ Indulgentiæ cõnceſſæ Regularibus ipſis pro defunctis. Propter eãdem rationem, & quia ſic dicitur declaraſſe eumdem Paulum V. Peregrinus 1. *p. ſui Compend. verb. Indulgentia nu.* 9. Peirinis *vt ſup. n.* 5. *& in Conſtitut.* 4. *Clem. VIII. n.* 2. Lege ipſum Peirinis *ſuper prædictam Conſt.* 8. *Paul. V. à nu.* 1.

20 In fauorem etiam Religioſorum Carmelitarum Cle. VIII. in Bulla edita anno 1599. quę incipit, *Exponi nobis*, præcepit Dominis Archiepiſcopis, & Epiſcopis, vt prædictis fratribus oleum pro miniſtranda extrema vnctione petentibus, promptè ac liberaliter exhiberi faciant, ac quoſcunque ſuffraganeos, vt id faciant moneant. 3. *to. Bullar.* 57. *Clem. VIII.*

21 Quamuis multa, variaque priuilegia Regularibus cõceſſa ſint per viuæ vocis Oracula, illaque eamdem vim habeant, ac alię Cõſtitutiones Papales (Laurentius Peirinis *tom.* 1. *priuileg. Minim. in Conſt.* 17. *Iulij II. §.* 1.) imò reuocatis alijs priuilegijs non reuocentur hæc viuæ vocis Oracula, niſi aliud expreſsè ſpecificetur (Henriq. *lib.* 7. *de Indulgent. c.* 24. *n.* 8.) nihilominus Greg. XV. per ſuam Conſtitutionem, quæ incipit *Romanus Pontifex*, *to.* 4. *Bullarij, inter Bullas huius Pontificis, n.* 27. reuocauit omnia, exceptis illis, quæ propria manu S.R.E. Cardinalium firmata eſſent, *& de quibus ijdem* S. R. E. *Cardinales teſtimonium in ſcriptis præbuerunt.* Poſteà verò SS. D. N. Vrban. motu proprio Ann. 1631. die 20. Decembr. edito, omnia prædicta viuę vocis Oracula per ipſum, aut alios Summos Pontifices data, etiam ſi à Cardinalibus firmata ſint, quibuſcunque Religioſis tam in particulari, quàm in vniuerſali, caſſauit, abrogauit, & annullauit, præcipiens ſub excommunicatione, & alijs pœnis ipſo facto incurrendis, Superioribus Generalibus, vt infra tres mẽſes omnes, & ſingulos Prouĩciales de prædicto motu proprio certiores facerent, & ipſis Prouincialibus, vt illum in Conuentibus ſuarum Prouincialiũ publicare facerent ſub eiſdem pęnis. Circa quam SS. D. N. Conſtitutionem animaduertendum eſt, per illam nõ videri caſſari, & aboleri viuæ vocis Oracula, quibus ſanctitas ſua, aut alij Summi Pontifices, priuilegia Religionibus conceſſa, aut decreta Summorum Pontificum, aut etiam Sacrorum Canonum, & Concilij Trid. aut aliorum Conciliorum, explicant, aut declarant in concernentibus ad Religioſos ipſos, dummodò prædicta viuæ vocis Oracula non contineant aliquam gratiam, priuilegium, aut indultum. Solùm reuocantur, & caſſantur, *Omnia, & ſingula priuilegia, facultates, licẽtia, & gratiæ quæcumque viuæ vocis Oraculo conceſſa*, vt in eiſdẽ litteris habetur. Alia ergo viuę vocis Oracula, quæ priuilegia, facultates, licentiæ, & gratiæ non ſunt, ſed merę declarationes, aut explicationes nõ ſunt abrogata à ſanctiſſimo. (Peirinis, *to.* 2. *priuil. Minim. in Cõſt.* 8. *Paul. V. n.* 1.) Deinde aduertẽdum, quòd quãuis per Conſtitutionem Greg. XV. adductã nõ reuocẽtur conceſſiones factæ per viuę vocis Oracula, quæ ſunt ſortita ſuũ effectũ, ante prædictam Cõſtitutionem, vt in illa habetur, & declarauit S. Cõgregatio Regularium die 2. Aprilis 1625. (Peirinis *to.* 2. *priuileg. Minim. in Conſtit.* 3. *Greg. XV.*) per Cõſtitutionem tamen SS. D. N. Vrbani, cum nihil tale dicatur, videntur reuocari, ſaltem quatenus reſpiciunt effectum pro futuro tempore. Vnde ſi aliquis Religioſus habuit gratiam, v. gr. à Põtifice, ſolo viuæ vocis Oraculo, quod eſſet Magiſter, Præſentatus, aut quid ſimile, à tempore huius Conſtitutionis SS. D. N. neutiquã

poteſt

Digitized by Google

poteſt vti tali conceſſione. Licet contrarium etiam probabilitet dici poſſit, cum id non exprimatur in conſtitutione SS. D. N. Vrbani; ſi enim Sanctitas ſua vellet in hoc coarctare conſtitutionem Gregorij debebat illud declarare. Sicque video aliquos ſentire. Nota etiam per hanc Bullam SS. D. N. Vrbani reuocari quoque Cõfirmationem priuilegiorum viuæ vocis Oraculo conceſſorum, quam pro Societate Ieſu dediſſe dicitur idem Vrbanus, vt refert Portellus *in dub. Regular. p. 3. caſu* 52. Quia hæc poſterior reuocatio anno 1631. fuit facta, illa autem confirmatio anno 1624.

22 Poſſunt Religioſi, Mẽdicantes, præſertim, dare habitum ſuæ Religionis perſonis Secularibus vtriuſque ſexus, vocatis Tertiarijs, ſeu Tertij Ordinis. Primò enim quoad fratres Minores, id conſtat ex pluribus priuilegijs relatis à Caſarubio *in Com. priuileg. Mendican. verb. Tertiarij*. Et quoad fratres S. Dominici id cõſtat ex priuilegio Sixti Quarti inferius adducendo pro fratribus Carmelitanis. Imò referẽte S. Antonino 3. *p. Hiſtor. tit.* 23. *cap.* 14. §. 2. B. Dominicus etiam inſtituit tertium Ordinem, ſeu Tertiarios fratres, ſeu Sorores de pęnitentia. Lege Baptiſtam Confettium *in collect. lit. apoſ. & Relig. mendic. num.* 8. *in Sixto IV*. De Auguſtinianis etiam, id quoque patet ex priuilegio Pauli II. relato ab eodem Baptiſta Confettio *in prædicto Paulo II. num.* 1. *& in Sixto IV. num.* 2. Quoad Carmelitas autem conſtat primò ex Nicolao V. in Bulla relata ab eodem Baptiſta Confettio num. 1. Secundò, & maximè ex Sixto Quarto in Bulla *Dum attenta*, quæ eſt mare magnum Religionis, Romæ apud S. Petrum Anno 1476. 4. Cal. Decembris, per hæc verba. *Statuentes prætereà Apoſtolica auctoritate, & præſentium tenore concedentes volumus, & ordinamus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus tam Magiſtro Generali, quàm cuilibet dicti Ordinis Officiali, ac Prioribus dicti Ordinis ſecundum morem, & inſtituta eiuſdem Ordinis, in quibuſcumque Prouincijs conſtitutis tam præſentibus, quàm futuris ſit licitum, ac permiſſum, quaſcumque mulieres, & vtriuſque ſexus perſonas, ſi aliàs ſint idoneæ, & aliud Canonicum, non obſiſtat, quæ habitum regularem prædicti Ordinis ad inſtar mantellatarum, ſeu Pinzocherarum, aut fratrum de pœnitentia tertij Ordinis ordinum fratrum Minorum, & Prædicatorum, necnon Heremitarum S. Auguſtini habere voluerint, & geſtare, tam Virgines, ac matronas, quàm viduas, ac mantellatas, ſeu Pinzocheras, & vtriuſque ſexus perſonas dicti Ordinis Carmelitarum recipere, & admittere; ac earum ſingulis habitum regularem, ac regulam eiuſdem Ordinis Carmelitarum ad inſtar huiuſmodi mantellatarum, ſeu Pinzocherarum vtriuſque ſexus Ordinum, & vtriuſque ſexus perſonarum Ordinum fratrum Minorum, & Prædicatorum, necnon Heremitarum S. Auguſtin. præfatorum, prout ſecundum Deum ſaluti animarũ earundem perſonarum ſalubrius viſum fuerit expedire, etiã exhibere; quæ ſic receptæ, & impoſterum recipiendæ auctoritate præfata gaudeant, & gaudere poſſint, & debeant tam exemptionis priuilegijs, quàm omnibus immunitatibus, libertatibus, Indulgentijs, & alijs priuilegijs quibuſcumque præfato Ordini Beatæ Dei Genitricis Mariæ de monte Carmeli, eiuſque fratribus, ac perſonis per Sedem Apoſtolicam iam conceſſis, & quæ impoſterum concedentur, quatenus huiuſmodi exemptionis priuilegium, immunitates, libertates, indulgẽtiæ, ac quæcumque alia priuilegia ipſis Prioribus, & fratribus Ordinis de monte Carmeli competunt, vel competere poſſunt, ſeu poterunt, & Priores & fratres, ac loca ipſa eſſe capacia. Eorundẽ, Conſtitutionibus Apoſtolicis, ac ſtatutis, & conſuetudinibus, tam veſtri, quàm aliorum ordinum quoruncumque, & alijs contrarijs nõ obſtantibus quibuſcumque*. Vide Bullã in ſpeculo Ordinis ſol. 88. Religioſi quoque Minimi S. Franciſci de Paula habent etiam ſuos Tertiarios ex multis priuilegijs Summorum Pontificum, quæ refert Laurentius de Peyrinis *to.* 1. *priuil. Minim.* Huiuſmodi autem Tertiarios Religionum, quantumuis priuilegia Religionum illis conceſſa ſint, vt patet ex authoribus relatis, obſeruentq; regulam ſui ordinis iuxta eorum ſtatum, nihilominus regulariter perſonas religioſas, non eſſe dicendos, conſtat ex eo, quia regulariter non promittunt tria vota eſſentialia Religionis, neque ſolemnia, neq; ſimplicia, ſed duo tantum, ſc. Caſtitatis, & Obedientiæ. Rodrig. 3. *to. qu. regul. q.* 72. *art.* 3. Licet illi, qui prædicta tria vota ſub regimine Prælatorum promiſerint veri Religioſi appellari poſſint. Rodr. *ibid. art.* 1. 2. Caſſarub. *in compend. verb. Tertiarij fratres n.* 7. *&* 24. Poſſunt tamen huiuſmodi Tertiarij Religionum Fratres aut Sorores tertij ordinis nuncupari. Primò quia ſic vocantur aliqui ipſorum à Summis Pontificibus in Priuilegijs relatis. Secundò ſpecialiter de Carmelitis ex priuilegio Sixti IV. adducto, vbi dicitur, poſſe Prælatos Carmelitarũ concedere habitum, & Regulã ſui Ordinis *ad inſtar Mantellatarum, ſeu Pinzocherarum, aut Fratrum de Pœnitẽtia tertij Ordinis Fratrum Minorũ, & Prædicatorum, &c.* Cum ergo prædictarum Religionum Tertiarij, Fratres, & Sorores tertij Ordinis nuncupantur, idem dici debet de Tertiarijs Carmelitarũ, Heremitarum S. Auguſtini, & Minimorum, particula enim illa, *ad inſtar*, habet hanc vim, vt conſtat ex Suarez *lib.* 8. *de legib. c.* 15. *n.* 2. Vbi inquit, quod priuilegiũ *ad inſtar* ſignificat *propriam, adæquatam ſimilitudinem, vt menſura ad menſuratum, & concedit omnem fauorẽ, & gratiã formaliter contentã in ſuo exemplari, & in eodẽ ſenſu, in quo in ſuo exemplari continetur, & cum eadem extẽſione*. Tertiò etiam id apparet ex etimologia nominis, tales n. perſonæ, ideò Tertiariæ, vel Tertiarij dicuntur, vel quia eſt triplex genus perſonarũ, quæ regulã illius Religionis profitentur, ſcil. Fratrum Religioſorum, Sororum Monialium, & Laicorum Secularium, vt inquit gloſ. *in Clem.* 3. *de ſent. excomm.* Vel quia Tertiarij iſti ſunt quaſi quoddam tertium genus hominũ quaſi tertium, & medium inter Religioſos, & Laicos Seculares, quia etſi ſimpliciter ſeculares ſint nihilominus aliqua, quæ pertinent ad Religioſos obſeruant, videlicet Regulam cum obſeruantia aliquorum votorum. Et ſanè cùm omnes prędicti Tertiarij ab omnibus nuncupentur, & ſint Tertiarij Ordinis, non eſt cur illis negetur poſſe vocari tertij Ordinis; hæc enim correlatiua videntur. Vide decretum S. Congregationis ſuper huiuſmodi Tertiarijs Ann. 1616. editum apud Eraſmum à ChoKier. *de iuriſdict. Ordin. in exempt. p.* 1. *qu.* 17. Dianam *tract. de immunit. eccleſiaſt. Reſol.* 89. & dicenda *to.* 2. *c.* 14.

23 De Priuilegijs ſpecialibus Regularium, quoad Officium Diuinum perſoluendum agimus *c.* 12. De priuil. etiam Prælatorum Regularium *c.* 18. Confeſſariorum *c.* 19. Concionatorum *c.* 20. Sacerdotum c. 21. Nouitiorum c. 24. & Monialium *c.* 25.

SVMMARIVM CAP. IV.

Obediẽtia votũ eſſentiale eſt, & præcipuũ in Religione. n. 1.
Eius obligatio ſolum extenditur ad licita & honeſta. n. 2.
Quid ſi Prælatus præcipiat res ſolũ concernentes vtilitati temporali. n. 3.
Non tenetur Religioſus obedire Prælato præcipienti vana, & impertinentia, vel quæ non pertinent ad Regulã. n. 4.
Nec præcipienti actus mere internos per ſe ſumptos. n. 5.
Non obligatur Religioſus ex voto obedientiæ ad obedientiam formalem. n. 6.

Nec

Digitized by Google

Nec ad id quod ſcit ſuum ſuperiorem velle ſi non manifeſtatur. num.7.
Nec ad ea quæ Prælatus proponit ſolum ſub conſilio. nu.8.
Bene tamen præceptis quomodocumque intimatis. num.9.
De ijs quæ aliquo modo continentur in Regula. num.10.
Quid ſi Prælatus præcipiat ieiunium quod non eſt in regula. num.11.
Tenetur obedire Prælato præcipienti præcepta communia. num.12.
An teneatur ad auſteritates quæ omnino ſunt ſupra Regulam. num.13.
An ad pœnam ſibi impoſitam. num.14.
An ire ad partes remotiſſimas. num.15.
An ire ad commorandum in aliquo loco aeris intemperie laboranti. num.16.
Tenetur obedire Prælato præcipienti, vt accipiat aliquod officium intra Religionem. num.17.
Quid de officio extra ordinem. num.18.
Quid de miniſtrando infirmis tempore peſtis. num.19.
Quid de Aſſiſtentia in aliquo loco tempore hæreſis. nu.20.
Quid quando duo Prælati contraria præcipiunt. num.21.
Religioſi hoſpites ſeu Peregrini num obligentur præceptis Prouinciæ vel Conuentus. num.22.
Quando Religioſi interrogati de delicto ſe prodere debeant. num.23.
In dubijs tenetur Religioſus obedire. num.24. & 25.
Item quãdo iudicat probabiliter ſolum, vt malum id quod ſuperior præcipit. num.26.
Item quando Prælatus præcipit rem illam in qua poterit diſpenſare. num.27. & 28.
Conceſſio Leonis decimi pro dubijs & ſcrupulis Religioſorum. num. 29.
Quid quando eſt dubium circa factum in irregularitate. num.30.
Ex vi voti obedientiæ tenentur obedire Religioſi Summo Pontifici. num.31.
Si Pontifex, & Prælati contraria præciperent Pontifici obediendum eſt. num. 32.
Quando Religioſus ſit Generalis Ordinis manet votum obedientiæ quoad Papam. num.33.
Religioſus grauatus à Prælato recurrere poteſt ad ſuperiorem. num.34.
Si Prælatus præcipit Religioſo vt celebret pro Petro, & ipſe celebret pro Franciſco, & ſi peccet, miſſa tamen prodeſt Franciſco. num.35.
Corrigunt aliquando ſubditi ſuos Prælatos. num.36.
Præcepta ſuperiorum obligant inferiores etiam abſentes. num.32.
An teneatur ſubditus obedire ſuo ſuperiori excommunicato. num.38.

De obligationibus Religioſorum ratione Voti Obedientiæ emiſſi in Profeſſione. Cap. IV.

1 OBEDIENTIÆ Votum non ſolum eſt eſſentiale Religioni iuxta dicta *c.2.num.1.* ſed etiam eſt præcipuum inter tria ſubſtantialia Vota Religionis. Eò quòd per illud offertur Deo propria voluntas, quæ potior eſt, quàm corpus, quòd offertur per Caſtitatem, & exteriora bona, quæ per Votum Paupertatis Deo offeruntur. Præſertim, quia Votum obedientiæ continet ſub ſe Vota Caſtitatis, & paupertatis. D. Thom. *2.2. quæſt.186. artic.8. & qu.104. artic.3.*

2 Obligatio Voti Obedientiæ ſolùm extenditur ad res licitas, & honeſtas; ita vt cum certò conſtat, rem, quæ præcipitur eſſe illicitam, & malam, aut contra Regulam, aut præceptum Superioris altioris, nullo pacto teneatur Religioſus obedire quantumuis ad obediendum aſtringatur pœnis, & Cenſuris. Ratio eſt, non ſolùm quia nulla lex humana obligare poteſt ad peccatum; ſed etiam quia Religioſus ſolùm tenetur obedire in his, quæ ſunt materia Voti, materia autem Voti non eſt, nec poteſt eſſe res illicita, & inhoneſta. D. Thom. *quodlib. 10. artic. 10. & 2.2. quæſt.104. artic.5.* Leſſius *2. de Iuſt. cap.41. dub.9. numer. 76.*

3 Hinc ſi Prælatus præcipiat res ſolùm concernentes vtilitati temporali ſui, aut ſuorum, & non vtilitati Spirituali, vt ſi præciperet ſubdito, vt ageret aliqua negotia alicuius ſui conſanguinei, aut amici, non tenetur ſubditus obedire, cum hæc non ſint ſecundum Regulam. Hieronym. Grat. *in Diſcipl. Regul. part.2.c.1.§.4.*

4 Nec etiam tenetur Religioſus obedire Prælato præcipienti vana, & impertinentia, vel quæ explicite, ſiue implicite non pertinent ad Regulam. Ratio eſt, quia obligatio obedientiæ in Religioſis ſolùm conſurgit ex Voto obedientiæ, quod emiſerunt, hoc autem Votum ſolùm eſt ſecundum Regulam illius Ordinis; & ita quicquid eſt vanum, & impertinens nulloque pacto ad regulam ſpectans non cadit ſub obligatione. D. Tho. *quodlib. 10. art. 10.* Sanch. *lib. 6. in Decalog. cap.2. num. 15.*

5 Nec etiam eſt obligatus Religioſus obedire Superiori præcipienti actus mere internos, verbi gr. Fidei, Spei, Charitatis, &c. Ratio eſt, quia non poteſt Superior creatus, aut poteſtas humana præcipere, aut prohibere actus mere internos, cum Eccleſia non iudicet de illis, aut cogat ad illos. Quando tamen actus internus eſt modus neceſſarius externi, qui præcipitur, tunc actus internus cadit ſub eodem præcepto, quo externus, & obligatur Religioſus ad illum. Vt ſi Superior præcipiat Religioſo, quod recitet Officium Diuinum, aut dicat Miſſam pro aliquo, tunc enim tenetur habere actus interiores attentionis, & intentionis, quia ſunt modi neceſſarij actuum externorum, qui præcipiuntur. D. Thom. *2.2. quæſt. 104. artic. 5.* Angelus *in Summ. verb. Obedientia numer. 1.*

6 Nec obligatur Religioſus ex Voto Obedientiæ ad Obedientiam Formalem, illam ſcilicet, per quam ſubditus exequitur præcepta Superiorum, quatenus præcepta ſunt. Ratio eſt, quia non vouit Religioſus Obedientiam ſub motiuo obedientiæ, ſed ſolùm obedientiam materialem, id eſt executionem rei, quæ præcipitur. Ergo per illam ſufficienter ſatisfacit ſuo Voto, ſicut generaliter Fideles, hoc etiam modo ſatisfaciunt alijs præceptis humanis. Suarez *4. tom. de Relig. lib.4. cap.14.* Leſſius *de Iuſt. & iur. lib.2. cap.46. dub.6. num.12.*

7 Nec tenetur ex vi Voti Obedientiæ Religioſus exequi id, quòd ſcit ſuum Superiorem velle, vt faciat, niſi hæc voluntas aliquo præcepto manifeſtetur. Ratio eſt, quia non obligatur, niſi ad obediendum præceptis ſui Superioris, voluntas autem Superioris, niſi ſit intimata, non habet rationem præcepti. Vaſquez *1.2. diſp.155. ad fin.* Tolet. *in Summ. tract. de Sept. pec. mort. cap.15. num.10.* Obedire autem voluntati Superiorum, etiam non intimatæ, eſt perfectiſſima Obedientia. Eò quòd ſic faciens, non ſolùm facit id, ad quod tenetur, ſed, & id, ad quod non tenetur; & quod tantum cadit ſub Conſilio. D. Gregor. *libr.35. mor. cap.13.* D. Thom. *in 2. diſt. 44. q.2. art. 3.*

8 Hinc etiam non tenetur Religioſus ad ea, quæ Præ-

Prælatus proponit ſolùm ſub conſilio. Ratio eſt; quia ea quæ ſunt ſub conſilio, vt ex ipſo nomine patet, ad nihil obligant; ſicut Vota Obedientiæ, Paupertatis, & Caſtitatis, quia Secularibus ſunt ſolùm propoſita vt conſilia, ad nihil obligant illos. Valent. 2.2. *diſp.* 7. *q.* 3. *punct.* Leſſius *de iuſt. lib.* 2. *c.* 46. *dub.* 4. *num.* 23. Obſeruare tamen ea, quæ ſub conſilio ſolùm à Prælatis proponuntur, erit magna perfectio Obedientiæ, quam aliqui ſuper obedientiam appellant. Sanch. *lib.* 6. *in Decal. cap.* 1. *num.* 2.

9 Obligatur ergo ſolùm Religioſus ex vi Voti Obedientiæ, ad Obediendum præceptis ſuorum Superiorum, quomodocumque intimatis, ſiue ore tenus, ſiue ſcripto, ſiue alio modo. Ratio eſt, quia Obiectum Obedientiæ ſolùm eſt pręceptũ ſuperioris. D. Thom. 2.2. *quæſt.* 186. *art.* 9. Azor. *to.* 1. *Inſt. Mor. lib.* 12. *cap.* 13. *quæſt.* 1. Non tamen tenetur Religioſus ad Obediendum ſuperiori, niſi in iis, quæ concernunt Regulam Religionis. Ratio eſt, quia Votum Obedientiæ Religioſorum, ſolùm eſt ſecundum regulam Ordinis. Syl. *verb. Relig.* 6. *num.* 6. Sanchez *libr.* 6. *in Decal. cap.* 2. *num.* 15.

10 Non tamen tenetur ſolùm Religioſus obedire Prælato in illis, quę expreſsè continẽtur in regula, ſed in illis etiam, quæ continentur implicitè, qualia ſunt illa, quę neceſſaria ſunt ad regulę Obſeruantiam. Ratio eſt, quia ad hæc omnia ſe obligauit Religioſus eo ipſo, quo fecit profeſſionem ſecundum regulam. Vaſq. 1.2. *diſp.* 154. *cap.* 4. Leſſ. *lib.* 2. *de Iuſt. & Iur. cap.* 41. *dub.* 9.

11 Hinc ſi Prælatus præcipiat ſubdito ieiunare aliqua die, qua non tenetur ex Regula, vel aliam Corporis afflictionem ſubire, vel in pœnam delicti commiſſi, vel in cautelam ne in aliud incidat, tunc tenetur Religioſus obedire. Ratio eſt, quia hoc totum pertinet, & eſt neceſſarium ad Regulæ obſeruantiam. Vaſq. 1.2. *diſp.* 154. *c.* 4. Angl. *in Flor.* 2. *p. q.* 1. *de Voto art.* 2.

12 Tenetur etiam Subditus obedire Prælato præcipienti præcepta communia omnibus Chriſtianis, vel etiam omnibus Eccleſiaſticis, aut Religioſis, vt audire Sacrum diebus Feſtis, dicere Officium Diuinum, &c. Ratio eſt, quia quamuis iſta non contineantur in Regula, ſunt tamen quaſi præambula quædam ad illam neceſſaria. Caiet. 2.2. *qu.* 186. *art.* 5. id colligens ex D. Thom. ibidem.

13 Ea, quæ ſunt omninò ſupra Regulam, vt ſunt verbi gratia, nimis macerare Corpus, magnæ auſteritates, ſubire Martirium, imò, & facere mortificationes aliquas extraordinarias, vel ſolùm pro libito Superiorum, non poſſunt præcipi à Prælato Regularium, nec ad ea tenetur Religioſus. Ratio eſt, quia vt dixi Votum Obedientiæ ſolùm obligat ad ea, quæ Regulam concernunt, ſiue explicitè ſiue implicitè. S. Th. 2.2. *quæſt.* 104. *art.* 5. *ad* 3. Gerſ. *lect.* 4. *de Vit. Spir. alſ.* 62. *litt. R.* Imò nec Generalis cum toto Capitulo Generali poſſunt noua aliqua ſtatuta Regulam non concernentia præcipere. Vaſq. 1.2. *diſp.* 154. *c.* 4. *num.* 25. Miranda *in Man. tom.* 1. *quæſt.* 26. *art.* 10. Si tamen in Regula dicatur obediẽdum eſſe Superioribus, etiam ſi ſupra Regulam aliquid præcipiant (prout in Regula Minorum *c.* 10. & in Conſtit. Societ. Ieſu *part.* 3. *cap.* 1. *§.* 23. *& p.* 6. *cap.* 1. *§.* 1. videtur haberi) tunc Subditus tenetur obedire. Eò quòd in tali caſu id, quod præcipitur, eſt conforme Regulæ. Leſſ. 2. *de Iuſt. c.* 41. *dub.* 9. *nu.* 77.

14 Si Prælatus imponat aliquam pœnitentiam ſubdito propter ſuſpicionem delicti, quod reuera non commiſit, non tenetur ſubire talem pœnam Eò quòd innocens, non debet puniri. In publico autem ratione ſcandali aliorum tenetur obedire. Nau. *in Summ. c.* 23. Vaſq. 1.2. *diſp.* 174. *c. vlt.*

15 Similiter quando Regula non præcipit obedire Superioribus, etiam ſupra ipſam, Religioſi illam profitentes non tenentur ex vi Voti Obedientiæ obedire Superioribus præcipientibus ire ad remotiſſimas partes, videlicet Indiarum, ad conuertendos infideles ad fidem. Non ſolum quia id eſt expoſitum multis periculis corporis, & animæ, ſed etiam, quia hoc nullo modo concernit Regulam, quam ſunt profeſſi. Ludouic. Lopez 1. *part. Inſtruct. cap.* 56. *colum.* 1. Rodriguez 2. *tom. Summ. cap.* 9. *num.* 5. *& tom.* 3. *quæſt. Regul. qu.* 19. *art.* 7. Excipiuntur ab hoc Religioſi Societatis, quia ſpeciali voto ad hoc ſe alligant. Iidem Authores.

16 Tenetur Religioſus obedire Prælato iubenti, vt eat ad commorandum in aliquo loco aeris intemperie laboranti. Quia hoc eſt conforme Regulæ, & neceſſarium pro conſeruatione locorum Regularũ. Excipe caſum, quando ſubditus certò ſciret Prælatũ hoc illi præcipere ſolùm ex odio, & mala voluntate erga ipſum. Quia tunc Pręlatus abutitur ſua poteſtate, Laurentius de Peirinis *to.* 1. *q.* 1. *de obedientia c.* 11.

17 Tenetur etiam Religioſus obedire Prælato præcipienti, vt accipiat munus Prælati, ſeu aliquod officium intra Religionem. Ratio eſt, quia hoc eſt conforme Regulæ, & poteſt eſſe conueniens Religioni. Imò etiam ſi dubitet de ſua ſufficientia D. Anton. 3. *p. tit.* 16. *c.* 1. *§.* 7. *cap.* 16. Paludan. *in* 4. *diſtinct.* 19. *q.* 1. *art.* 1. Si verò Religioſus habeat impedimẽtum aliquod, quod nec ipſe, nec Prælatus præcipiens accipere officium poſſit amouere, vt ſi habeat aliquam incapacitatem, vel irregularitatem ſoli Papæ reſeruatam, non tenetur obedire. Eò quòd nemo obligari poteſt ad illicitum. S. Th. 2.2. *q.* 185. *art.* 2. *ad* 2. Sot. *de iuſti. qu.* 2. *art.* 2. Secus eſt quando dubitat an ſit dignus. Quia in dubiis obediendum eſt. Sanchez *lib.* 6. *in Decal. c.* 3. *n.* 11.

18 Non tamen poteſt Prælatus Religionis Papa inferior pręcipere ſuo Subdito, vt accipiat Epiſcopatum, (idem dico de quocumque alio officio extra Ordinem) neque iſte tenetur obedire, licet laudabiliter ſtatis Sancti aliqui viri ſuis Superioribus in hoc etiam obedientes fuerint, prout de B. Thoma de Villanoua, & Illuſtriſs. Bartholomæo de Martyribus, vtroque ex grauiſſima Auguſtinienſi familia, dicitur, ille etenim Archiepiſcopatum Valentinum, & iſte Bracharenſem, iubentibus Superioribus, acceperunt. Ratio eſt, quia fieri Epiſcopum non pertinet directè, aut indirectè ad obſeruantiam Regulæ, quam profeſſus eſt Religioſus, cum potius eximat ab illa; neque ordinatur per ſe ad bonum Religionis, ſed tantum ad bonum Eccleſiæ. Solùm ergo à Papa, ad quem pertinet cura Eccleſiæ, poteſt cogi Religioſus ad hoc munus ſubeundum. Valent. 2.2. *diſp.* 10. *q.* 3. *punct.* 3. Sanch. *lib.* 6. *in Decal. c.* 2. *n.* 49.

19 Tempore peſtis, vel alterius mali Contagioſi, ex quo imminet periculum mortis tenetur Religioſus obedire Prælato ſuo, pręcipienti, vt miniſtret infirmis Religioſis illius Religionis. Non tamen tenetur obedire illi ſi præcipiat miniſtrare extraneis, niſi in caſu, quo deeſſent Parochi, qui illis miniſtrarent Sacramenta, vel parochi, qui eſſent, non ſufficerent ad id præſtandum. Ratio primæ partis eſt, quia præſtare Religioſos ſibi inuicem mutua hæc miniſteria ad conſeruationem Religionis ſpectantia concernit Regulam, quam profeſſi ſunt, & ita tenentur ad ea, etiam cum periculo vitæ, ſicut tenentur milites præliari, vel eſſe in tali loco, cum eodem periculo. Ratio ſecun-

ſecundæ partis eſt, quia Religioſum ſeruire extraneis peſte infectis, cum periculo vitæ, non eſt ſecundum Regulam, ſed ſupra illam. Ratio etiam tertiæ partis eſt, quia Religioſi, pręſertim Mēdicantes, & alij; quorum inſtitutum eſt ſaluti proximorum incumbere, ſunt coadiutores Epiſcoporum, & patochorum in ſalute proximorum procuranda, & ob id Fidelium Eleemoſynis ſuſtentantur Rodrig. 3. *to. q.* 31. *art.* 3. *&* 4. Sanchez *lib.* 6. *in decal. cap.* 2. *ad nu.* 54. Vide dicta *c.* 1. *num.* 17.

20 Idem dico de tempore hæreſis, ſcilicet poſſe Prælatum præcipere Religioſis, vt aſſiſtant alicui loco ad prædicandum, diſputandum, & defendendum Eccleſiam contra Hæreticos, etiam cum periculo vitæ. Ratio eſt eadem, quia hoc non excedit Regulam, quam profeſſi ſunt, ſed potius concernit illam, cum ex illa ſint coadiutores Epiſcoporum, & parochorum. S. Thom. *opuſc.* 18. *c.* 14. Rodr. *vt ſupr.*

21 Duobus Prælatis contraria præcipientibus non licet obedire minori neglecto maiori. Quia poteſtas minoris ſubordinata eſt maiori, & ita illi ſubiecta, & minus obligans. Lancel. *in Gnome Vit. Rel. lib.* 2. *ſect.* 1. *art.* 3. *reſ.* 6. Si tamen contingeret (quod raro eueniet) quòd duo Prælati, ęquali omninò auctoritatis aliquid Religioſo præciperent, tunc parendum vel ei, qui præcipit in ordine ad nobiliorem finem, vel ei qui primò præcipit, vel ſi cætera ſint paria, cui magis placuerit. Laurentius de Peirinis *to.* 1. *q.* 1. *de obedientia cap.* 7.

22 Religioſi hoſpites, ſeu peregrini in aliqua Prouincia, vel Conuentu non obligantur ſpecialibus præceptis eius prouinciæ, vel Conuentus. Ratio eſt, quia illa præcepta tantùm ſunt poſita pro ſubditis. Attendendum tamen eſt in hoc, tum ad Conſtitutiones Religionis, tum ad conſuetudinem, & ne inde oriatur ſcandalum. Suarez *to.* 4. *de Relig. tract.* 8. *li.* 2. *c.* 8. *num.* 21. Oppoſitum affirmans de legibus: ita vt ad illas etiam obligentur Religioſi Hoſpites, & Peregrini. Idem *nu.* 23. Hoc tamen præcipuè intelligo in ſoro exteriori. Eò quòd ſi hoſpites, & forenſes non ſe conformant habitatoribus, oritur turbatio, & ſcandalū. Rodriguez *to.* 1. *quæſt. q.* 68. *art.* 4. Miranda 2. *tom. Manual. qu.* 29. *art.* 6. Qui etiã bene addunt, etiam in ſoro interiori obligari, quando eſt ſcandalum, & non ſubeſt rationabilis cauſa illos excuſandi.

23 Non tenentur Religioſi interrogati, etiã ſub iuramento ad manifeſtandum eum; quem deliquiſſe norunt, neque ipſi delinquentes tenentur ſe prodere, etiam ad quodcunque præceptum ſuorum Superiorum, quando adeò eſt occulta perſona, vt nulla infamia laboret, iuxta dicenda *cap.* 27. *num.* 11. *&* 12. Ratio eſt, quia iudex, ſeu Prælatus nō poteſt de tali perſona delinquente, quando eſt occulta, iuridicè interrogare. Ergo neque ſubditi manifeſtare. Caietan. 2. 2. *q.* 33. *art.* 7. Suarez 4. *to. de Relig. lib.* 10. *cap.* 11. *num.* 7. *& cap.* 12. *à num.* 1. Secus vero, quando præcedit aliqua infamia. Quia tunc iuridicè interrogantur. Sotus 5. *de iuſt. quæſt.* 6. *artic.* 1. *concluſ.* Azor. *tom.* 3. *libr.* 13. *capit.* 25. *dub.* 3. Vide dicenda *capit.* 27. *numero vt ſup.*

24 Non ſolùm tenetur Religioſus Prælato ſuo obedire in rebus, quas certò cognoſcit eſſe licitas, & honeſtas, ſed etiam quando dubitat, an res, quæ illi præcipitur, ſit licita, necne; dummodò non ſciat euidenter eſſe malam, & illicitam. Ratio ſumitur, tum ex doctrina D. Auguſtini *libr.* 22. *contra Fauſtum cap.* 74. *&* 75. ſcilicet, quòd etiam Regi iniquo indicenti bellum obediendum eſt à ſubditis, dum non conſtat bellum eſſe iniuſtum ex quo ſequitur, idem dicendum eſſe de obedientia Religioſi erga ſuum Prælatum. Tum etiam, quia quoties Subditus poteſt habere iudicium prudentiale, quòd res, quæ illi præcipitur ſit licita, & honeſta, tenetur obedire: in caſu autem præſenti poteſt habere hoc iudicium, etiam ſi habeat dubium ſpeculatiuum, an res, quæ illi præcipitur, ſit licita, vel non; eò quòd, cum Prælatus habeat poſſeſſionem ſuæ iuriſdictionis, & in dubijs melior ſit conditio poſſidentis, poterit iudicare Subditus Prælatum licitè præcipere; ac per conſequens ipſi tenere obedire. Nauarr. *c. Si quis autem n.* 14. *de Pœnit. diſt.* 7. *& in Summ. cap.* 23. Bannez 2. 2. *qu.* 40. *art.* 1. *dub.* 6. Male ergo Scioli quidam Religioſi, qui, vix Theologia, vel Caſibus Conſcientiæ à limine ſalutatis, arundine mathematica, quid Superiores ijs, vel illis præſcribendis authoritatis habeant cum ſcandalo puſillorum factioſè metiuntur. Cùm, teſte Diuo Gregorio *in primo Reg. lib.* 2. *ca.* 4. *Vera Obedientia, nec Præpoſitorum intentionem diſcutit, nec præcepto diſcernit, quia omne vitæ ſuæ iudiciũ maiori ſubdidit. Neſcit enim iudicare quiſquis perfectè didicerit obedire.*

25. Idem dico in caſu, quo Subditus dubitat rem pręceptam excedere Regulam, & limites poteſtatis Superioris, aut Prælatum non eſſe legitimè electum, aut confirmatum, eſto ſit in pacifica poſſeſſione. Propter eandem rationem. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 3. *num.* 4. 29. *&* 30.

26 Item quando Religioſus iudicat probabiliter, vt malum id, quod Superior præcipit, dum enim hoc non conſtet ei euidenter tenetur obedire. Tum propter eandem rationem. Tum quia eſſet confuſio, & deſtructio Communitatis, ſi pretextu Opinionis probabilis nollet, quis Superiori obedire. Tum etiã, qui aliàs cogendi eſſent Superiores ad non præcipiendum niſi ex certa, & euidenti notitia honeſtatis rei, quæ præcipitur, quod eſt ſupra humanam facultatem. Cordub. *lib.* 3. *qu. q.* 9. Valentia 2. 2. *diſp.* 7. *q.* 3. *punct.* 2.

27 Similiter quando Prælatus præcipit aliquid contra, aut ſupra Regulam. ſi tamen conſtet euidenter, aut etiam probabiliter, imò etiam ſi res ſit ſpeculatiuè dubia, quòd poſſit in illo diſpenſare, tenetur Religioſus obedire. Ratio eſt, quia in his caſibus tenetur credere, quòd præcipiendo illam rem diſpenſat in Regula, ac per conſequens, quòd poteſt diſpenſare, quòd debeat ipſi ſe conformare. Angel. *verb. Relig. n.* 29. Syl. *ver. Relig.* 6. *q.* 6. Idem dicendum eſt quando dubitat Religioſus, an Pręlatus ex iuſta cauſa diſpenſet. Propter eandem rationem. Nauarr. *in Summ. diſp. capit.* 23. Leſſ. 2. *de iuſt. capit.* 41. *diſp.* 9. *numero* 76.

28 Etiam cum Religioſus valetudine, aut aliquo impedimento probabili, dubius eſt, an teneatur, verbi grat. ieiunare, abſtinere à carnibus, dicere Officium Diuinum, &c. tenetur obedire Prælato pręcipiēti ne ieiunet, aut quòd carnibus veſcatur, aut quòd officiũ non perſoluat. Propter eandem rationem. Sot. *de Secr. membr.* 3. *q.* 2. *concl.* 1. Salas 1. 2. *q.* 21. *tract.* 8. *diſ. unica ſect.* 17. *nu.* 155.

29 Imò generaliter loquendo, quòd ſubditi debeant, & poſſint ſtare determinationibus ſuorum Superiorum in dubijs, & ſcrupulis ipſorum ſubditorum conſcientiam tangentibus, cum cōſilio aliquorum Patrũ ſi res magni ponderis fuerit, conceſſit Leo X. Franciſcanis, & per conſequēs omnibus alijs, qui per communicationē ipſorum priuilegijs vtuntur. Cordub. *in Regula D. Franc. c.* 10. *q.* 2. *punct.* 3. Miranda *in Manual. to.* 1. *q.* 26. *art.* 5. Quæ conceſſio, licet quia viuæ vocis

Ora-

Digitized by Google

Oraculo ſacta fuit, his temporibus nihil valeat quatenus nouā gratiam concedit; quatenus tamen explicatiua eſt iuris, quod habent Prælati ſupra ſubditos, vt veri ipſorum Paſtores, & Doctores, deſeruit ad intentum. Vide dicenda *c.* 18.*n.*56.

30 Cum verò eſt dubium Religioſi circa factum in irregularitate, vt ſi dubitet an commiſerit homicidium, tunc iuſſus à Superiore non potente in illa irregularitate diſpenſare, vt celebret, non tenetur obedire. Quia dubius de homicidio iudicandus eſt irregularis. *ex. c. ſignificaſti*, *& ex cap. ad audientiam de homicid.* Vaſquez 1.2.*diſp.*66.*c. vlt. nu.*50. Sayrus *in clau. Reg. lib.*1.*c.*13.*nu.*38. Cum verò dubium non eſt multum vrgens, ſi communicato cum prudenti Superiore, dixerit, illud non eſſe ſufficiens fundamentum ad dubitandum, deponendum eſt, & ſtandum iudicio Superioris. Vaſquez vt ſup. Sanchez *lib.*6.*in Decalog. c.*3.*n.*22.

31 Ex vi Voti Obedientiæ, quod Religioſi emittunt, tenentur obedire in his, quæ concernunt Regulam non ſolùm Prælatis Religionis, ſed etiam ſpecialiter Summo Pontifici, non ſolùm quatenus eſt Caput Eccleſiæ, quo titulo omnes etiam ſæculares illi obedire debent, ſed ſpecialiter, etiam ratione Voti obedientiæ emiſſi in profeſſione. Ratio eſt, quia Summus Pont. eſt ſupremus omnium Religionum Generalis, cum omnis poteſtas iuriſdictionis Generalis, & aliorum Prælatorum Religionis ab illo deriuetur; atque ita per obedientiæ Votum illi ſubduntur Religioſi, & tenetur obedire. S.Th. 2.2.*q.*186.*art.*5.*ad* 3. Bannez. 2.2.*qu.*11.*art.*10.*dub.*6.*ad finem*. Idem dico de S. Congreg. Cardinalium ſuper Regulares, quia illa ſpecialiter inſtituta fuit à Sixt. V. & alijs Pōtificibus pro regimine Regularium. Th. de Ieſu *tract.*3.*de viſitat. Reg. c.*17.*n.*7.

32 Hinc ſi Pontifex, & Prælati Religionum contraria præciperent, obediendum eſt, etiam ex vi Voti Obedientiæ, Pontifici. Cum omnis iuriſdictio Prælatorum Religionis ſit in illo principaliùs, & ab illo deriuetur. S.Tho. *in* 2.*diſt.*44.*in expoſ. liter.* Sanchez *lib.*6.*in Decal. c.*1.*nu.*10.

33 Hinc etiam quando Religioſus fit Generalis ſuæ Religionis, quāuis eximatur ab obedientia inferiorum Prælatorum manet Votum obedientiæ illius quoad Papam. Cùm nō eximatur ab ipſius obedientia, nec diſpenſetur cum illo in Voto emiſſo. Aragon. 2.2.*q.*88.*ar.*11. Valentia 2.2.*diſp.*10.*q.*3.*punct.*8. Hinc quoque ſi Pontifex præcipiat aliquid, quod ſit ſimpliciter ſupra Regulam, ita vt illam nullo modo concernat, non tenetur Religioſus obedire ex vi voti obedientiæ. Quia debitum ſpeciale quod habent Religioſi obediendi Pontifici vltra alios Chriſtianos eſt ſolùm ratione Voti Regulæ, quod emiſerunt, ac proinde non poterunt obligari ſupra illam. Leſſius 2.*de iuſt. cap.*41.*dub.*9.*nu.*77. Sanchez. *lib.*6.*in Decalog. cap.*2.*nu.*22. Hinc præterea poteſt Pontifex eximere quemcunque Religioſum ab Obedientia inferiorum Prælatorum, & ſibi reſeruare. Quia hoc eſt vti iure ſupremi Prælati Religionum quod habet. Quamuis nō poſſit licitè hoc facere ſine cauſa. Quia hoc eſſet potius in deſtructionem, quam in ædificationem. Suarez 4.*tom. de Relig. tract.*8.*lib.*3.*c.*11.*num.* 7.*&* 8.

34 Non eſt contra Votum Obedientiæ, quòd Religioſus grauatus à Prelato, cauſa querelæ recurrat ad Superiorem Prælatum, vt ſi eſt grauatus à Priore, quòd recurrat ad Prouincialem, & à Prouinciali ad Generalem. Ratio eſt, quia poteſtas minoris Prælati eſt ſubordinata maiori, & illi ſubiecta, ac per conſequens ab illo diſcutienda. Nauarr. *lib.*2.*conſil. in* 1. *edit. tit. de ſent. & reiudicat. conſ.*2.*num.*8.*in* 2.*tit. de appell. conſ.*5.*n.*8. Sayrus *lib.*12.*clau. reg. c.*17.*num.*38. An autem liceat appellatio à Iudice Regulari, vel illum recuſare, dicimus *c.*9.*à num.*4.

35 Si Prælatus præcipiat Religioſo, vt celebret Miſſam pro Petro, v.grat. & ipſe celebret pro Franciſco, licet ſine dubio peccet ſic faciendo, cum in re licita, & honeſta, & conformi Regulæ tranſgrediatur præceptum Superioris, nihilominus Miſſa illa proderit Franciſco, non Petro. Ratio eſt, quia Sacerdos in adminiſtratione Sacramentorum, & applicatione ſacrificiorum operatur, vt miniſter Chriſti, & vt habens ſolùm ab ipſo poteſtatem, ergo ſolùm illi ſubijcitur, non alij Superiori quoad has actiones. Suarez *tom.*3.*in* 3.*pag. diſp.* 79.*ſect.* 9. Ledeſma 1.*p. Summ. de Euchar. ca.*18.*concluſ.*18.

36 Non eſt contra Votum Obedientiæ, quòd aliquando ſubditi ſuos prælatos corrigant, poſſunt enim id, & quandoque debent facere. Nam illud Matth. 18. & Lucæ 17. *Si peccauerint in te Frater tuus corripe illum*, omnes comprehendit, tam ſubditos quàm Prælatos. Valentia *to.*3. *diſp.*3. *q.*10. *punct.*4. Rodriq. *to.*2.*q. Regul. q.*8.*art.*2. Quando tamen Prælatus eſt corrigendus propter aliquos defectus, corrigi debet à perſonis grauibus, & authoritatis, & leniter, humiliter, & reuerenter. Probat id D.Tho. 2.2.*q.*33.*art.*4. ex illo Pauli 1.*ad Thimoth.*5. *Seniorem ne increpaueris, ſed obſecra vt patrem.* Valentia, & Rodrig. citati.

37 Præcepta Superiorum Regularium, etiam ſi adiunctas habeant cenſuras, ligant inferiores, quamuis exiſtant extra eorum Monaſteria, & prouincias. Ratio eſt, quia Prælati Religioſorum non habēt territoria diuiſa ſicut Epiſcopi, ſed eorum iuriſdictio eſt in ordine ad perſonas ſubditas ſecundum ſe, & vbicumque ſint, cum ratione Voti Obedientiæ ſe illis abſolutè ſubiecerint, ergo vbicūque fuerint poſſunt illis præcepta imponere. Syl. *verb. excommunicatio* 2.*num.*15. vbi refert quoſdam dicentes, totum mundum eſſe territorium Prælatorum Regularium. Cornexo *to.*2.*in* 3.*p.* S. Thom. *tract.*5. *de cenſur. diſp.* 6. *dub.* 2.

38 Non tenetur ſubditus obedire ſuo Superiori excommunicato publico, ſeu non tollerato, quia tūc caret iuriſdictione circa ſubditos. Imò neque poteſt licitè Superiori ſic excommunicato obedire, quia hoc eſſet recognoſcere in illo poteſtatem iuriſdictionis, quam non habet, & communicare cum illo, quod non licet. Cornexo 2.*to. in* 3.*p. diſp.*10.*de excōmunic. §.*5.*dub.*1. Vide Suarez *to.*5.*de cenſ. diſ.*15.*ſect.*7.

39 De Obedientia debita à Religioſis Regulę ſuorū Ordinum dicimus *c.*7. & de obedientia ad Conſtitutiones, ſeu Statuta *c.*8. & de obedientia ad decreta Conciliorum, Summorum Pontificum, & Sacrarum Congregationū *c.*9. & 10. Inſuper, in quibus teneantur obedire Dominis Epiſcopis, & Prælatis Eccleſiarum, aut etiam principibus ſecularibus *c.*11. Deinde de Obedientia Regularium ad Epiſcopatum, vel alias dignitates aſſumptorū *c.*17. Et de obedientia, quam Religioſi eiecti à ſuis Ordinibus obſeruare debent, *c.*23. De Nouitijs *c.* 24. Et de Monialibus, *cap.* 25.

SVMMARIVM CAP. V.

Matrimonium Religioſorum illicitum eſt & inualidū. n. 1.
Siue Virginem ſiue viduam in matrimonium ducant ſunt irregulares bigami. num. 2.

Te-

Digitized by Google

Tenentur ex voto abſtinere ab omni actu venereo ſiuè interno, ſiuè externo. nu. 3.
Omnis talis actus eſt ſacrilegium. num. 4.
Quam grauitatem habeat. nu. 4. & n. 5.
Per caſtitatem religioſam quid prohibeatur. nu. 6.
Quid dicendum de caſtitate Religioſi militaris. nu. 7.
Quomodo confitendæ ſint circunſtantiæ voti caſtitatis religioſæ & annexæ Ordini ſacro. nu. 8.
Illius qui vltra votum ſolemne emiſit etiam ſimplex. n. 9.
Peccatum Religioſi contra caſtitatem quod reſeruari poſſit. num. 10.
Peccati Sodomiæ malitia & pena. nu. 11.
Quando incurratur. nu. 11. & 12.
An per ſolam attentationem talis ſceleris. nu. 13.
Non poſſunt Religioſi admittere intra ſua Monaſteria fœminas nec Religioſæ viros. nu. 14.
Quid pro honeſtate, & religioſo decore conſeruandis decreuerint Summi Pontifices. nu. 15.
Religioſi in peccatum carnis lapſi quas pœnas incurrant. num. 16.

De obligationibus Religioſorum propter Votum Caſtitatis. Cap. V.

1 QVI Caſtitatem in Religionibus vouerunt, non ſolùm peccant contrahendo Matrimonium, ſed & Matrimonium ipſum eſt irritum, & inualidum, etiam ſi conſummatum ſit. Ita habetur in Concil. Vien. *Clem. vnica de Conſang.* Trident. *ſeſſ. 24. Can. 9.* & aliis Conciliis. Sanchez *lib. 7. de Matrim. diſp. 26.* Cornexo *tom. 2. in 3. p. diſp. 7. de Matrim. dub. 9.* Num autem Matrimonium celebratum poſt profeſſionem ſit irritum iure naturali, an ſolùm iure Eccleſiaſtico aliis relinquimus Leſſ. *de iuſt. & iur. lib. 4. cap. 41. nu. 68.* Vide dicta ſupra *cap. 2. nu. 12* & Cornexo vt ſupra, vbi etiam de excommunicatione ipſo facto, quam incurrunt Religioſi, ſi ſcienter contrahant matrimonium, *ex Clem. vnica de Conſang. & Affinit.*

2 Religioſi profeſſi aliquam, ſiue Virginem, ſiue Viduam in Matrimonium ducentes ſunt irregulares irregularitate bigamiæ ſimilitudinariæ *Ex cap. Monacho* 27. *qu. 1.* Ius enim interpretatur iſtos contraxiſſe duo Matrimonia, alterum ſpirituale cum Chriſto, & alterum carnale, licet inualidum, cum fœmina. Sanchez *libr. 7. de Matrim. diſput. 85. num. 5. & 6.* Cornexo *tom. 2. in 3. p. diſput. 10. de irregularit. dub. 2.*

3 Per Caſtitatem promiſſam tenetur Religioſus abſtinere ab omni actu venereo, ſiue interno, ſiue externo, qualiſcunque ille ſit, vt à turpibus cogitationibus, delectationibus moroſis, conſenſu, actibus externis. &c. Ratio eſt, quia Votum Caſtitatis eſt noua obligatio, quam ſibi Religioſus imponit ſupra obligationem Iuris naturalis, & diuini. Ius autem naturale, & diuinum prohibet hæc omnia extra coniugium. Suarez *tom. 1. de Relig. libro tertio cap. 3.*

4 Hinc fit, quod omnis actus venereus, qui in ſecularibus extra coniugium eſt peccatum contra Caſtitatem, ſit in Religioſo ſacrilegium. Eò quòd ratione voti emiſſi talis actus opponitur virtuti Religionis. Leſſius 2. *de iuſt. c. 41. dub. 9. num.* 78. Hæc autem malitia ſacrilegii eſt mortalis in illis actibus, in quibus malitia libidinis eſt in ſecularibus mortalis; venialis verò, in quibus illa eſt venialis. Ratio eſt, quia circunſtantia voti Caſtitatis nõ immutat obligationem iuris naturalis, ſed ſolùm addit circumſtantiam ſacrilegii, quæ circumſtantia ſequitur naturam actus, cui adiungitur. Leſſius vt ſupr. Sanchez *lib. 5. in Decalog. c. 6. num. 9.*

5 Contingere tamen poterit, quòd actus venereus, qui in ſæcularibus ſolùm eſt venialis, v. gr. verbum inhoneſtum, geſtus impudicus, vſus veſtis laſciuæ, &c. ſit mortalis in Religioſo ratione ſcandali. Ratio eſt, quia cum talia vident in Religioſo ſæculares graue ſcandalum concipiunt. Eò præſertim, quòd Religioſus debet eſſe, & apparere omnimodè ab huiuſmodi alienus. Imò credo tale peccatum mortale ſcandali eſſe contra votum Caſtitatis promiſſę à Religioſo (cum peccatum ſcandali reducatur ad eandem ſpeciem, ad quam pertinet peccatum illud ad quod inducit) ac perinde in caſu, quo violatio Caſtitatis ſit caſus reſeruatus Religioſo, maneat quoque reſeruata hæc culpa. Quidquid dicat Sanch. *lib. 5. in Decalog. cap. 6. nu. 11.*

6 Caſtitas Religioſa non ſolùm excludit commixtionem veneream, aut aliam actionem exterius conſummatam; ſed etiam aſpectum, locutionem, tactus, litterarum, vel munuſculorum miſſionem, frequentem acceſſum, aut locutionem cum fœminis, &c. Ratio eſt, quia ſicut iſta in ſæcularibus ſunt contra Caſtitatem, vel continentiam, ita in Religioſis ſunt contra votum. Lancillotus *ingnom. vit. Relig. lib. 2. ſect. 2. art. 1. reſolut. 2.*

7 Probabile eſt Religioſum militarem, v. gr. S. Iacobi, &c. peccare contra Caſtitatem, quando debitam militiam omittit ex affectu ad rem vxorem. Ratio eſt, quia licet votum Caſtitatis iſtorum militum non obliget illos, niſi ad Caſtitatem coniugalem, ac per conſequens poſſint habere vxores; obligat tamen illos etiam ad dimittendam vxorem, quando id neceſſarium eſt, vt bello interſint; ſi ergo id nõ faciunt, peccant contra votum Caſtitatis promiſſum. Suarez 4. *tom. de Relig. tract. 9. lib. 1. c. 4. num. 19.* Vide dicenda *tom. 2. c. 5. nu.* 10.

8 Religioſus Sacerdos, ſeu in ſacris Conſtitutus peccans contra Caſtitatem tenetur ſecundum aliquos manifeſtare in confeſſione circumſtantiã voti Caſtitatis Religioſæ, & voti Caſtitatis annexi Sacerdotio, aut Ordini ſacro. Videntur enim ibi eſſe duæ malitiæ ſpecie diuerſę, altera contra Caſtitatem Religioſam, & altera contra Caſtitatem debitam Sacerdotio, aut Ordini Sacro. Petrus de Ledeſma *capit. 19. de pœnit.* Alii verò probabiliſſimè docent oppoſitum, & dicũt ſufficere, quòd dicat, ſe contra Caſtitatis Votum deliquiſſe. Eò quod duplex illa malitia non eſt ſpecie diuerſa, ſed contra eandem virtutem; nec diuerſitas præceptorum facit malitias diuerſæ ſpeciei. Sanchez *lib. 7. de Matrimonio diſp. 27. à num. 22.* Bonacina *q. 4. de Matrimon. punct. vlt. nu.* 28. In caſu autem, quod Confeſſarius cognoſcat pœnitentem eſſe Religioſum, Sacerdotem. aut Diaconum, nec tenetur dicere circumſtantiam aliquam voti religioſi, aut Ordinis ſacri. Eò quod Confeſſarius ſciens pœnitentem eſſe Religioſum, Sacerdotem, vel Diaconum, &c. ſufficienter, etiam ſcit peccata ipſius carnalia habere oppoſitionem cum Voto ſolemni Caſtitatis, & eſſe ſacrilegia Bonacin. *vt ſup. num.* 31.

9 Religioſus, qui vltra votum ſolemne Caſtitatis, fecit etiam votum ſimplex Caſtitatis, & peccat contra illam, licet ſecundùm aliquos teneatur confiteri vtramque circumſtantiam; eò quod obligatio ſeruandi Caſtitatem ex Voto ſolemni ſit maior, &

diuerſa, quàm illa, quæ naſcitur ex Voto ſimplici (Aragon. 2. 2. q. 88. art. 7.) Alij tamen docent oppoſitum, Eò quòd vtrumque Votum eſt eiuſdem ſpeciei, ſolùm accidentaliter diuerſum, ac per conſequens in tali peccato ſolùm eſt vna malitia ſacrilegij, quæ ſufficienter explicatur, dicendo ſe violaſſe votum Caſtitatis. Sanchez *libr. 7. de Matrim. diſput. 27.*

10 Peccatum Religioſi contra Caſtitatem, ſeu *lapſus carnis voluntarius opere conſummatus* reſeruari poteſt à Superioribus Regularium. Ita Clem. VIII. Ann. 1593. in decreto de reſeruatione caſuum, vbi inter eos, quos permittit poſſe reſeruari, ponitur iſte nono loco. Quarant. *in Summ. Bullar. verb. caſus reſeruat.* Per lapſum autem carnis voluntarium opere conſummatum, intelligitur non ſolùm, fornicatio, adulterium, inceſtus, &c. ſed etiam quæcumque voluntaria pollutio, aut mollities. Eò quòd etiam eſt lapſus carnis in ſua ſpecie opere conſummatus, licet aliàs in ordine ad alium actum, videlicet copulam, conſummatus non ſit. Suarez 4. *tom de Relig. tract.* 8. *lib. 2. cap. 18. nu.* 12. An autem comprehendantur etiam tactus impudici, oſcula, litterulę, munuſcula? Credo quod non, quia iſta etiam ſi ſint contra caſtitatem, non tamen ſunt *lapſus carnis opere conſummati*, quia hoc denotat actus conſummatus in ſua ſpecie. Diana *tract. 2. de dubijs Regul. Reſolut.* 118.

11 Religioſus (quod abſit) peccatum Sodomiæ committens, non ſolùm peccat contra Caſtitatem, vt conſtat; ſed etiam vltra pœnas diſpoſitas in Conc. Lateran. ſub Alex. III. relato *in cap. clerici de exceſſ. prælat.* incurrit in pęnas taxatas à Pio V. in Conſtitutione, quæ incipit; *Horrendum illud* Ann. 1568. edita *in 2. t. Bullar. n. 72.* vbi hæc habentur. *Omnes, & quoſcumq; Presbyteros, & alios Clericos Seculares, & Regulares, cuiuſcumque gradus, & dignitatis, tam dirum nefas exercentes, omni priuilegio clericali, omnique officio, dignitate, & beneficio Eccleſiaſtico præſentis canonis authoritate priuamus. Ita quod per iudicem Eccleſiaſticum degradati, poteſtati ſtatim ſeculari tradantur, qui de eis illud idem capiat ſupplicium, quod in laicos hoc in exitio deuolutos, legitimis reperitur ſanctionibus conſtitutum.* Extenditur præſentis Conſtitutionis diſpoſitio, ad eum, qui fęminam præpuſtera libidine cognouerit. Quia hic etiam eſt verè Sodomita. Proſp. Aug. *in addit. ad* Quarant. *in Summ. Bullar. verb. Sodomia.* Et ad illum, qui crimen beſtialitatis perpetrauerit. Propterea quòd videtur eſſe eadem ratio. Rodrig. *in Sum. p. 1. c.* 209. Limitatur tamen ab aliquibus vt non procedat huius Conſtitutionis diſpoſitio in eo qui copulam Sodomiticam non conſummauit intra vas contra naturam ſemen effundendo. Quia per hoc ſolum conſummatur actus Sodomiticus. Nauar. *in Man. cap. 27. n.* 250. Proſpet. Aug. *in addit. ad* Quaranta vt ſupr. In odium tamen tanti criminis exiſtimo ſufficere copulam, ſeu coniunctionem contra naturam cum alio habere, etiam ſine effuſione ſeminis. Quia tunc ſufficientiſſimè intelligitur conſummatus actus iſte abominabilis. Rodr. *to. 1. q. Reg. q. 30. art.* 19. Conſentio tamen prædictis authoribus, quatenus dicunt non ſufficere ad incurrendas pœnas prædictæ Conſtitutionis habere cum alio pollutionem. Vide dicenda *cap. 10. num.* 8.

12 Difficilius eſt decidere, an incurrendas illas ſufficiat, quod quis, vel per vnam vicem tantùm hoc crimen perpetrauerit. Multi, & probabiliter, dicunt, quòd non. Eò quòd non ſine cauſa Pontifex poſuit illam particulam *exercentes*, quæ denotat actum per aliquas vices continuatum. Nauarrus vt ſup. Proſp. Aug. *etiam vt ſup.* Quamuis autem per vnam vicem ſolum non incurrantur pœnæ huius Conſtitutionis, incurruntur tamen aliæ taxatæ ab eodem Pontifice in alia Conſtitutione Ann. 1566. edita, quę incipit; *Cumprimum*, vbi dicit. *Si quis crimen nefandum contra naturam, propter quod ira Dei in filios diffidentiæ venit, perpetrauerit, curiæ ſeculari puniendus tradatur, & ſi clericus fuerit, omnibus Ordinibus degradatus ſimili pœnæ ſubijciatur.* Rodriguez *to. 1. quæſt. 30. art.* 19.

13 De Religioſo autem ſolùm attentante hoc ſcelus perpetrare, & de facto non perpetrante ob reſiſtentiam, vel impedimentum, quidam volunt incurrere pœnas ſupradictas; alij verò negant. Ego verò exiſtimo, quoad forum conſcientiæ non incurrere illas. quia leges pœnales, maximè cum graues pœnas infligunt, non non debent ampliari vltra id quod ſonant; in his autem legibus ſolùm eſt ſermo de ijs, qui actum Sodomiticum committunt, non de ijs, qui ſolùm committere attentant. Quoad forum verò exterius ſecus dicendum videtur, maximè ſi vſus patrię ita ferat. Quia in delictis atrociſſimis punitur affectus, & conatus, etiam ſi effectus non ſequatur. Rodriguez, & Proſper Auguſt. *vt ſuprà citati.* Et fauet maximè *l. ſi quis non dicam C. de Epiſcop. & Cleric.*

14 Propter Caſtitatem à Religioſis viris conſeruandā prohibitum eſt illis ab Eccleſia, præſertim Pio V. & Gregorio XIII. admittere intra ſua monaſteria fœminas cuiuſcunque qualitatis, & conditionis ſint. De quo latè *cap. 10. à num. 9.* Similiter propter eandem Caſtitatem à Religioſis fœminis, ſeu Monialibus obſeruandam præcipitur etiam illis non admittere intra ſua Monaſteria quaſcunque perſonas, ſiuè viros, ſiuè fæminas, aut egredi è ſuis Monaſterijs, pauciſſimis caſibus exceptis. De quo *cap. 25. à num.* 19.

15 Ob maiorem etiam honeſtatem, & Religioſum decorem conſeruandum à viris Religioſis pręcipiuntur hæc illis à Clem. VIII. *in decret. pro reformat. Regular.* Innouatus à S. Congregatione iuſſu SS. D. N. Vrbani VIII. *Habeat Superior Clauem ita fabrefactam, vt cum ſibi videbitur cellas omnes reſerare poſſit, & propterea nullus cellam, etiam noctu ita claudat, quin ſemper à Superiore aperiri poſſit.* Item *In medio dormitorij totā noctem lampas colluceat.* Itemque *Sigilatim ſuo quiſque lecto cubet, neque vllibi duo eodem lecto dormire poſſint, qui omnes ad certam formam redigendi erunt.* Quæ quidē decreta vtpotè concernentia Regulam, & votum Caſtitatis Religioſorum, abſq; dubio obligant illos ad mortale, vel veniale iuxta materiæ grauitatē, & alias circuſtantias temporibus, loci, &c.

16 Religioſi, qui in peccatum carnis lapſi ſunt, varias pœnas incurrunt, iuxta diuerſa ſtatuta Religionum, & pro noſtra vide *3. part. Conſtit. cap.* 7. De iure autem communi loquendo Religioſi fornicatij pœnam quidam volunt eſſe depoſitionem, quod multò magis eſt verum ſi fornicatio fuit ſacrilega, quæ vocatur adulterium ſpirituale, ſcilicet cum Moniali. Nauarrus *de pœnit. diſt. 5. nu.* 121. Alderete *libr. 2. de Religioſ. diſciplin. cap. 15. §. 1.* Imò qui Virginem Deo ſacram cognouit, iure ciuili vltimo ſupplicio traditur, iure autem Pontificio deponitur, atque incarceratur. Alderete vt ſup. §. 4. Similiter, qui ſtuprum commiſerunt, iure ciuili capite plectuntur, ſi per vim ſtuprarunt: iure autem Canonico perpetuo deponuntur. Alderete *vt ſupr. §. 2.* Adulteri etiam perpetuò ſunt deponendi, & in Monaſterium detrudendi. Rodriguez *tom. 2. quæſtion. 28. articul.* 3. Inceſtuoſi etiam iure ciuili vltimo ſupplicio puniebantur olim, hodie verò variè puniun-

Digitized by Google

puniuntur, ſed iure Canonico perpetuò deponuntur. Rodriguez *tom.2.q.26.art.1.* Alderete *vt ſup.§.4.* illi verò, qui Sacramento pœnitentiæ abutentes aliqua in confeſſione, vel circa illam, aut in loco ad confeſſiones deputato contra Caſtitatem perpetraria audent, à S. Inquiſitione puniuntur, iuxta dicenda *cap.19.num.33.*

SVMMARIVM CAP. VI.

Sanctæ & Religioſæ paupertatis excellentia. nu.1.
Quomodo deffinienda, & qui effectus illius. nu.2.
Religioſus nullius rei temporalis habet dominium, nec etiã fructum, vſum, poſſeſſionem aut adminiſtrationem pro vt quid iuris importans. nu.3.
Solum habent vſum facti. ibid.
Bonorum etiam ſpiritualium ſeu internorum animæ habere poſſint dominium. nu.4.
Habere etiam poſſunt in communi bonorum temporalium dominium exceptis minoribus de obſeruantia, & capucinis. num.5.
Tenentur Religioſi non habere proprium ex vi quoq; præcepti Eccleſiaſtici. nu.6.
Viuere debent vita communi. nu.7.8. & 9.
Quis numerus Religioſorum in conuentibus conſtituendus. num.10.
Quomodo peccet Religioſus dicens aliquid eſſe ſuum. n.11.
Peccat peccato proprietatis retinens aut poſſidens quamcunque rem ſine licentia ſui ſuperioris. nu.12.
Superfluum autem tenere, nec de licentia ſui ſuperioris poteſt. nu.13.
Quid declaratum circa hoc à ſacra congregatione Cardinalium. nu.14.
Nec poteſt etiam Prælato permittente res pretioſas habere. nu.15.
In taxatione rerum neceſſariarum quæ attendenda ſint. num.16.
Religioſus occultans aliquid Prælato, vel non manifeſtans proprietarius eſt. nu.17.
Habere peculium ſiue redditus annuos quomodo prohibitum ſit Religioſis. nu.18.19. & 20.
Quid, de Conuentibus in quibus vita communis obſeruari nequit. nu.21.
Quid de illis in quibus non prouidetur de neceſſarijs ſimpliciter. nu.22.
Quid de depoſitis pecuniarum. nu.23.
Quomodo poſſint Religioſis ad vſus neceſſarios & honeſtos quæ adquiſiuerunt concedi. nu.24.
Quomodo ea à publicis officialibus monaſterij poſſideri colligi, & expendi debeant. num.25.
Non poteſt concedi monacho aliqua res ad vſum irreuocabilem. nu.26.
Peccat Religioſus contra paupertatem ſi ſuperiori volenti auferre quæ conceſſerat reſiſtat. nu.27.
Vel quæ ipſe alio modo acquiſiuit. nu.28.
An poſſit fieri profeſſio ſub conditione habendi aliquod peculium. nu.29.
Ex vi voti paupertatis obligantur Religioſi ad non recipiendum aliquid ſine licentia ſuperiorum. nu.30.
Quid quando Monaſteria non dant illis neceſſaria ſimplicibus. num.31.
Quid ſi ſæculari volenti dare pecunias dicat Religioſus quod eas ponet in depoſitum apud alium. nu.32.
Quid ſi Religioſus furetur aliquid & tradat monaſterio. num.33.
De legatis relictis Monacho ea conditione vt ad ipſum, & non ad Conuentum ſpectent. nu.34.
Religioſus accipiens aliquid clanculum ab aliquo cui applicatum eſt, eſt proprietarius. num.35.
Item recipiens aliquid contra voluntatem ſuperioris. numer.36.
Acceptans donationem aut legatum abſque licentia ſuperioris peccat. nu.37.
Recipiens aliquid ob inhoneſtum finem, peccat contra caſtitatem & paupertatem. nu.38.
An accipiens aliquid à ſæculari, vt det pauperi peccet. num.39.
Quidquid Monachus acquirit monaſterio acquirit. numer.40.
Quid de fratribus minoribus. ibid.
Quid de iniuſtè adquiſitis. ibid.
Etiam quando Religioſus viuit extra monaſterium adquirit ipſi. nu.41.
Etiam habens penſionem Eccleſiaſticam. nu.42.
Licitum eſt Religioſis mendicare. nu.43.
Quid declaratum à Sacra Congregatione. nu.44.
Qui Religioſi poſſint ſuccedere, vt hæredes. nu.45.
Expendere non poſſunt aliquid ſine licentia ſuperiorum. num.46.
Quo ſi Religioſus ſæculari volenti ſibi dare aliquid dicat, vt det conſanguineo. nu.47.
Vel ſi petat ab amico vt ponat in depoſitum apud aliquem aliquas pecunias, vt ex illis ſubuenire poſſit ſuis neceſſitatibus. nu.48.
Andantes, vel recipientes litteras ſine licentia peccent contra paupertatem. nu.49.
Ludentes pro pecunia, vel re pretio æſtimabili peccent contra paupertatem. nu.50.
Quid quando ludus eſt honeſtæ recreationis gratia. ibid.
An ludentes cum Religioſis, vel ipſi Religioſi cum ſæcularibus teneantur ad reſtitutionem. nu.51.
Non poſſunt Religioſi donare aliquid ſine licentia. n.52.
An per modum eleemoſynæ. ibid.
Recipientes à Religioſo aliquid quod donare non poterat tenentur ad reſtitutionem. nu.53.
Inter ipſos quoque Religioſos donationes ſunt illicitæ. numero 54.
Quæ licentia ſuperioris requiratur, vt Religioſus poſſit tenere, accipere dare, vel expendere aliquid. nu.55.
An conſuetudo aliquid retinendi, accipiendi, dandi, vel expendendi ſine licentia excuſet Religioſum. nu.56.
Licentia iſta debet eſſe voluntaria, & non coacta. ibid.
In materia proprietatis dari poteſt materia leuis. nu.57.
An Religioſi ſucceſſiuè minima retinentes accipientes ſeu expendentes peccent mortaliter. nu.58.
Pœnæ proprietariorum quales ſint. nu.59.
An non obſeruantes vitam communem ſint proprietarij & pœnas proprietariorum incurrant. nu.60.
Quantum obliget vita communis Religioſos. ibid.

De obligationibus Religioſorum ratione Voti Paupertatis. Cap. VI.

1 SANCTÆ, & Religioſæ Paupertatis excellentia ex eo conſpicitur, quòd eam Saluator noſter inter Beatitudines potiùs, quàm inter virtutes numerauerit, Matthæi 5: dicens; *Beati Pauperes ſpiritu, quoniam ipſorum eſt Regnum cælorum.* Quaſi oſtendere volens, per ipſam quendam fœlicitatis gradum homines in hac vita conſequi poſſe. Et Matth.19. oſtendere volens adoleſcenti viam perfectionis dixit: *Si vis perfectus eſſe vade, & vende omnia quæ habes, &c.* Sanè oſtendens primum perfectionis Religioſæ fundamentum paupertatem eſ-

ſe. Cuius exacta cognitio maximè neceſſaria eſt Religioſorum conſcieotijs; alijs laxiùs, alijs ſtrictiùs de ipſa ſentientibus, ex quo non mediocres ſcrupuli oriri ſolent, multaque peccata. Ideò ergo in hoc puncto accuratiùs plura nobis dicenda erunt.

2 Paupertas Religioſa eſt vltronea, & voluntaria rerum temporalium abdicatio, per quam Religioſus ipſorum proprietate priuatur. Ratio eſt, quia opponitur proprietati, quæ eſt facultas poſſidendi, & vtendi aliqua re ad libitum. S. Thom. 2. 2. *quæſt.* 186. *art.* 3. Azor. *tom.* 1. *Inſtit. mor. lib.* 12. Vnde Paupertas Religioſa priuat primo dominio cuiuſcumque rei temporalis. Eſt enim dominium ius perfectè diſponendi de re corporali; per paupertatem autem tollitur hoc ius perfectè diſponendi. Priuat ſecundò vſufructu, quod eſt ius vtendi, & fruendi aliena re, ſalua illius ſubſtantia. Nam per paupertatem etiam priuatur Religioſus hoc iure, oiſi dependenter à voluntate Superioris. Priuat tertiò vſu iuris, qui eſt ius vtendi aliena re. Propter eamdem tationem. Non tamen priuat vſu facti. Quia iſte oon opponitur paupertati, cum conſtet etiam ſeruos, qui nihil omninò habent proprij, babere hunc vſum reſpectu, v. gr. veſtium, & cibotum, quæ illis à Dominis ſuis conceduntur. Azor. vt ſupta. Leſſius 2. *de iuſt. & iure cap.* 4. *&* 41.

3 Ex quo infertur Religioſum non ſolùm oon poſſe habere dominium, vſum fructum, aut vſum alicuius rei, prout important quid iuris, ſed etiam ueque poſſeſſionem, adminiſtrationem, aut peculium, prout etiam quid iuris important. Ratio eſt, quia iſta omnia hoc modo ſumpta deootant facultatem vtendi aliqua re ex propria voluntate, & iudependenter à voluntate alterius. Quod repugnat Voto Paupertatis. Quemadmodum enim per Votum Obedientiæ Religioſus omnes ſuas actiones voluntati ſuperioris ſubiecit, ita per Votum paupertatis omnem temporalium vſum voluntati ſuperioris ſubmiſit. Nauarr. *comm.* 2. *de Regul.* Sanchez *lib.* 7. *in Decalog. cap.* 18. *nu.* 25. Solùm poſſunt dici Religioſi babere vſum facti, id eſt, vſum rerum neceſſariarum dependenter à voluntate ſuperiorum. Quia hic vſos noo pugnat cum paupertate. Nauar. vt ſupta. Rodriguez *tom.* 3. *q. Regul. qu.* 29. *art.* 4.

4 Poſſunt tamen Religioſi dici habere dominium, ſeu proprietatem iurium, aut bonorum ſpiritualium, ſeu internorum animi. Eò quòd per Votum Paupertatis non renunciaot prædictis bonis, aut iuribus ſpiritualibus, ſed ſolùm boois temporalibus. S. Thom. 2. 2. *qu.* 186. *art.* 7. *ad* 4. Leſſius *de Iuſt. lib.* 2. *cap.* 4. Imò etiam quarumdam retum, quæ non ſunt pretio æſtimabiles, v. g. paucarum reliquiarum, Agnus Dei, &c. Quia per Votum Paupertatis ſolùm abdicarunt à ſe dominium rerum pecunia, aut pretio æſtimabilium. Ita colligo ex S. Thom. vt ſup. Hinc ſi habeant, vel accipiant iura aliqua Eccleſiaſtica, v. gr. facultatem excommunicandi, abſoluendi, diſpenſandi, &c. ſine licentia non erunt proprietarij. Propter eandem rationem. Nauarr. *comm.* 2. *nu.* 2. *de Regul.* Sanchez *lib.* 7. *in Decalog. cap.* 19. *num.* 58. Secus dico de iure inndetandi cathedras in vniuerſitatibus. Quia hoc eſt pecuoia æſtimabile, & habet annexam pecuniam. Sanchez *ibidem*. Qui hoc etiam extendit ad gradus Doctoratus, & Magiſterij.

5 Poſſunt etiam dici Religioſi habere dominiũ bonorum temporaliuoi in communi. Ratio eſt, quia hoc non repugnat Voto Paupertatis, quod ſolùm dicit abdicationem dominij priuati bonorum temporalium. Et ita Conc. Trident. *ſeſſ.* 25. *de Regularib. cap.* 3. ſic haber. *Concedit S. Synodus omnibus Monaſterijs, & Domibus tam virorum, quàm mulierum, & Mendicantiũ, exceptis Domibus Fratrum S. Franciſci Capuccinorum, & eorum, qui Minorum de Obſeruantia vocantur, etiam quibus, aut ex Cõſtitutionibus ſuis erat probibitũ, aut ex priuilegio Apoſtolico non erat conceſſum, vt deinceps bona immobilia eis poſſidere liceat, &c.* Prædicti autem Minores de Obſeruantia, nec in particulari, nec in communi dici poſſunt habere dominium bonorum, quæ poſſident. Quia ita determinarunt Nicolaus III. *cap. exijt de ver. ſignific. in* 6. Clem. V. *clem.* 1. *§. proinde cum vir Sanctus.* Quare dominium earum rerum, quas iſti Pattes poſſident, pertinent ad Summum Pontificem, vel Sedem Apoſtolicam, maxime poſt Bullam quandam Martini V. & Pauli III. Rodriguez 2. *tom. q. Regul. qu.* 125. *art.* 6. Vel ſaltem dominium pecuniarum, quæ illis dantur pertinet ad dantem illas, dominium verò aliarum rerum, quas poſſident, ad Summum Pontificem. Quia hoc videtur determinatum à Pontifice prædicto *c. exijt §. cæterum, cum in eandem.* Sotus 4. *de Iuſt. q.* 1. *art.* 1. Rebellus *de Iuſt. p.* 1. *lib.* 1. *q.* 7. *ſect.* 4. Domus etiam profeſſæ Societatis Ieſu oequeunt habere, nec in particulari, nec in communi redditus aliquos, aut bona ſtabilia, vel poſſeſſionem, præter eam, quę illis ad habitationem, vel vſum fuerit neceſſaria. Ita habetur in Bulla Iulij 111. *& in Conſtit. Societ. p.* 6. *c.* 2. *§.* 5. Non obſtante etiam, quod Religioſi Mendicantes in communi bona quamuis immobilia poſſident, poſſunt tamen dici Mẽdicantes. Ita declarauit Pius V. io Bulla, quæ iocipit, *Romanus Pontifex* Anoo 1567. edita, & eſt in ſecundo tomo Bullarij Laertij *num.* 44. Vide dicenda *tom.* 2. *cap.* 1. *num.* 2.

6 Non ſolùm tenentur Religioſi ad non habendum ptoptiũ ex vi Voti paupertatis, quod emiſerunt; ſed etiam ex vi pręcepti Eccleſiaſtici, illis, hoc prohibentis. Patet hoc *ex cap. Non dicatis* 12. *qu.* 1. *& ex c. Cum ad Monaſterium de ſtatu Monach.* vbi ſic habetur. *Probibemus in virtute Sanctæ Obedientiæ, ne quis Regularis propriũ aliquo modo poſſideat, ſed ſi quis aliquid babeat proprij totum in continenti reſignet.* Idem habetur *in c. Monach. de ſtatu Monach. & in c. Super quodam.* Inſuper in Conc. Trid. *ſeſſ.* 25. *c.* 2. ſic habetur. *Nemini Regularium tam Virorum, quàm Mulierum liceat bona immobilia, vel mobilia cuiuſcumque qualitatis fuerint, etiam quouis modo ab eis acquiſita tanquam propria, aut etiam nomine Conuentus poſſidere, vel tenere, ſed ſtatim ea Superiori tradantur, Conuentuique incorporentur.* Sunt etiam alia Decreta Pontificum circa hoc, de quibus infrà.

7 Nec ſolùm tenentur Religioſi quomodolibet non habere proprium, aut ſeruare paupertatem, ſed etiã ſpecialiter viuendo vita communi io victu, veſtitu, lectiſternijs, & alijs, diſpenſatis, & diſtributis à Superiore, inſpectis ætatibus, & neceſſitatibus ſingulorum. Ratio eſt, quia licet ſine tali vita communi poſſit obſeruari ſimpliciter Votum paupertatis, cum ſubſtantialiter in eo conſiſtat, vt non habeatur dominium alicuius rei temporalis, aut vſus ipſius ſine licentia Superioris. Nauarrus *comment.* 3. *de Regularibus num.* 25. Thomas de Ieſu *ſuper cap. non dicatis* 4. *p. capit.* 3. nihilominus tamen Eccleſia à Spiritu ſancto edocta videns, quòd ſine prædicta vita communi difficilè obſeruari poſſit Paupertas religioſa, ideo omnibus Religioſis iſtum ſpecialem modum paupertatis, qoi in vita communi conſiſtit obſeruandum præſcripſit. Primò in Concil. Tridẽt. in loco ſupra adducto, vbi poſtquam dixit. *Nemini*

Re-

Regularium, tam virorum, quàm mulierum liceat bona immobilia, vel mobilia cuiuſcunque qualitatis fuerint, etiã quouis modo ab eis adquiſita, tanquam propria, aut etiam nomine Conuentus poſſidere, vel tenere; ſed ſtatim ea Superiori tradantur, Conuentuique incorporentur Subiungit immediatè. *Nec deinceps liceat Superioribus bona ſtabilia alicui Regularium concedere, etiam ad vſumfructum, vel vſum, adminiſtrationem, vel commendam. Adminiſtratio autem bonorum Monaſteriorum, ſeu Conuentuum, ad ſolos officiales eorumdem, ad nutum Superiorum amobiles, pertineat. Mobilium verò vſum ita Superiores permittant, vt eorum ſuppellex ſtatui Paupertatis, quam profeſſi ſunt, conueniat. Nihilque ſuperflui in ea ſit: nihil etiam, quod ſit neceſſarium, eis denegetur.* Quod decretum iuxta hoc intentũ intellexit Concil. Mediol. *parte 3. tom. de Comm. Vit. vſu.* Loquens de Monialibus ſic inquiens *In omnibus Monaſterijs, quoad cibum, potum, ſomnum, veſtitum, cæteraſque res attinet, omnes communiter viuant, vt à Sancto Concil. Trident. decretum eſt* Et Concil. Camerac. *to. de Monach. cap. 9. & 10.* dicens; *Cum Sacroſancta Synodus Tridentina præceperit ea, quæ ad communem vitam, victum, & veſtitum pertinent fideliter obſeruari: mandat hæc Synodus omnibus Religioſis, vt diligentiſſimè Paupertatis Votum, tanquam ineffabilis cuiuſdam, & dulciſſimæ quietis cauſam cuſtodiant; neque proprietatis vitio violent. Caueant igitur ne quid ſibi ita retineant, vel retinere deſiderent, vt communitati nolint eſſe commune, neuè ad peculiares vſus co vtantur ſine Superioris conſenſu.* Thom. de Ieſu *vt ſup. cap. 2.*

8 Secundò ex Clem. VIII. in decretis pro Reformat. Regul. quæ habentur inter Bullas huius Pontificis *in 3. t. Bullar. n. 60.* & nuper approbata, & innouata ſunt à Sacra Congreg. Cõcil. authoritate S. D. N. Papæ Vrbani VIII. *in Decr. de Apoſtat. & Eiectis* per hæc verba *Quò Tridentini Concil. Decreta de Paupertatis Voto cuſtodiendo fideliùs obſeruentur, præcipitur, vt nullus ex Fratribus, etiam ſi Superior ſit, bona immobilia, vel mobilia, aut pecuniam, prouentus, cenſus, eleemoſynas ſiue ex concionibus, ſiue ex lectionibus, aut pro Miſſis, tam in propria Eccleſia, quàm vbicunque celebrandis, aliouè ipſorum iuſto labore, & cauſa, & quocunque nomine acquiſita, etiamſi ſubſidia conſanguineorum, aut piorum largitiones, legata, aut donationes fuerint, tanquam propria, aut etiam nomine Conuentus poſſidere poſſit ſed ea omnia ſtatim Superiori tradantur, & Conuentui incorporentur, atque cum cæteris illius bonis, redditibus, pecunijs, ac prouentibus confundantur, quò communis inde victus, & veſtitus omnibus ſuppeditari poſſit. Neque Superioribus quicumque illi ſint, vllo pacto liceat, eiſdem Fratribus, aut eorum alicui bona ſtabilia, etiam ad vſumfructum, vel vſum, adminiſtrationem, aut commendam, etiam depoſiti, aut cuſtodiæ nomine concedere. Eorum verò quæ ad neceſſitatem conceſſa erant, nullus quicquam poſſideat, vt proprium, neque vt proprio vtatur. Qui in præmiſſorum aliquo deliquerit, pœnas nedum à Concilio Tridentino præſcriptas ſed alias quoque multò grauiores, Superiorum arbitrio imponendas, incurrat. Nulla quæcumque Superiorum diſpenſatio, nulla licentia, quantum ad bona immobilia vel mobilia, fratres excuſare poſſit quominus culpæ, & pœnæ ab eiuſdem Concilij Decretis impoſitæ, & ipſo facto incurrẽdæ, obnoxij ſint etiamſi Superiores aſſeuerent huiuſmodi diſpenſationes, aut licentias concedere poſſe, quibus in ea re fidem minimè adhiberi volumus. Fratrum veſtitus, & ſuppellex cellarũ, ex communi pecunia comparetur, & omninò vniformis ſit Fratrum, & quorumcũque Superiorum, ſtatuiq; Paupertatis, quam profeſſi ſunt, cõueniant: ita vt nihil ſuperflui admittatur, nihil etiam, quod ſit neceſſariũ, alicui denegetur. Quæcumque Fratrum veſtes, ſiue laneæ, ſiue lineæ, omniſque alia ſuppellex in aliquem commodum Conuentus locum deferantur, ibique ab vno, vel duobus Fratribus huic muneri deputatis diligenter cuſtodiantur, vt inde Superioris arbitrio, prout vnicuique opus fuerit, ſubminiſtrari opportunè poſſint.*

9 Neque audiendi ſunt aliqui dicẽtes mentem Cõcilij, Summorum Pontificum, & SS. Congregationum, eam ſolummodò eſſe, quòd Religioſi nihil habeant inamouibile, & independes à voluntate Superiorum, non verò quòd non poſſint habere quæcumque bona ſiue mobilia, ſiue immobilia, amouibiliter tamen, & dependenter à voluntate Superiorum. Hæc enim doctrina non ſolùm eſt contra praxim Monaſteriorum, & Regularium reformatè viuentium, ſed nec ſtat vllo modo cum verbis Concilij, Pontificum, & S. Congregationum, quin potius inuenta videtur ad illudendum ipſa, & illaqueandas animas Regularium. Intentum enim Eccleſiæ, niſi cæci eſſe velimus, in his, & alijs teſtimonijs, non ſolùm eſt quod Religioſi nihil habeant independenter à voluntate Prælatorum (hoc. n. intrinſecum eſt, & eſſentiale naturæ Voti Paupertatis, neque erat neceſſarium illud præcipere,) ſed, vt dicitur in prædictis Decretis, quod omnia quæ Religioſi quo modocumque adquiſierint *ſtatim ea Superiori tradantur, Conuentuique incorporentur* ac cum alijs ipſius bonis *confundantur*, ita vt adminiſtratio illorum tam in recipiendo, quàm in retinendo, ſeu expendendo *ad ſolos Officiales* Monaſteriorum, non ad ipſos Religioſos priuatim, pertineat, vt inde *communis victus, & veſtitus omnibus ſuppeditari poſſit*, non obſtante quacunque licentia, ſeu diſpenſatione Superiorum. Vide dicenda inferius à n. 21. Vbi etiam dicetur, an in aliquo caſu, quando ſcilicet Monaſteria de neceſſarijs non prouident Religioſis, liceat oppoſitum, nõ obſtantibus Decretis adductis.

10 Vt verò vita hæc communis exactiùs obſeruetur, *in Monaſterijs, & Domibus tam virorum, quàm mulierum, bona immobilia poſſidentibus, vel non poſſidentibus, is tantum numerus conſtituatur, ac in poſterum conſeruetur, qui, vel ex redditibus proprijs monaſteriorum, vel ex conſuetis eleemoſynis commodè poſſit ſuſtentari.* Ita ad Verbum in Conc. Trid. *ſeſ. 25. de Regular. c. 3.* Quod idẽ de Monialibus ſtatutum fuerat *in cap. vnico §. ſané de ſtatu Regular. in 6.* Et in Conſtitutione Pij V. Ann. 1566. quæ incipit: *Circa paſtoralis officij*. Idem quoque tam de Monaſterijs virorum, quàm mulierum determinatum fuit in Conc. Arelatenſi 4. *cap.* 8. & in Mogunt. *cap.* 19. Et à Clem. VIII. in decretis adductis ſupra numero præcedenti. approbatis, & innouatis à S. Congregat. Concilij iuſſu SS. D. N. Vrbani VIII. per hæc verba. *In vno quoque Conuentu Fratrum is tantum deinceps conſtituatur, & in poſterum retineatur numerus, qui ex redditibus illius proprijs, vel ex communibus conſuetis, vel etiam ſingulorum eleemoſynis, alijſve quibuſcunque obuentionibus, in commune, vt præfertur, conferendis, commodè poſſit ſuſtentari*. Idem etiam præcipitur à Paul. V. in Bulla *Sanctiſſimus in Chriſto* Ann. 1605. Vbi etiam præcipit Superioribus Religionum ſub pœnis grauiſſimis, vt habita ratione introituum, & expenſarum per decem Annos, cuicunque Conuentui prædictus certus numerus Fratrum, qui commodè poſſit ſuſtentari tantummodo præfigatur; & infra Annum omnia hæc in authenticam formam redacta ad S. Congregationem Reformationis mitterent. Tandem S. Congreg. Concilij *in decretis* de

[stamp]

celebrat. Miſſarum nu. 7. Idem præcipit obſeruandum authoritate SS.D.N. Papæ Vrbani VIII. Ratio verò huius tam Sanctæ legis ea eſt, ne ob multitudinem Religioſorum, qui commodè in vno Monaſterio, ſuſtentari non poſſint, cogantur, vel vitam communem relinquere, vel à Monaſterijs abeſſe, vel plura ſtipendia Miſſarum, quàm illa, quibus ſatisfacere poſſunt, recipere, vel tandem cum ſæcularibus implicari, nimium rebus temporalibus adquirendis addicti. Vnde hoc præceptum ſine dubio obligat ad mortale, vtpotè de re grauiſſima, valdeque neceſſaria ſtatui Religioſo. Sanchez *libr.7. in Decalog. capit.*23. *per totum*. Thom. de Ieſu *in c. non dicatis p.* 4. *cap.*6. Addit verò Sanchez *numer.* 6. poſſe excuſari Prælatos plures admittentes, ſi iuſta cauſa ſubſit. Quod non concederem, niſi valdè rationabilis talis cauſa eſſet.

11 Religioſus dicens aliquid eſſe ſuum, v. gr. mea veſtis, meus liber, ſecundùm aliquos peccat mortaliter, ſecundùm alios non. Veritas eſt, quod ſi id dicat intendens ſe habere dominium illius rei, vel vſum independenter à Superiore, & mentitur, quia dicit falſum, & peccat peccato proprietatis, quod opponitur Paupertati. Graffis 2. *p. deciſ.l.*3. *c.*19. *num.* 8. Si autem ſolùm velit dicere illam rem eſſe ſuam quoad vſum dependentem à voluntate Prælati, nullo modo peccat, neque contra veritatem, neque contra paupertatem. Nauarr. *comm.* 2. *numer.*1. *de Regular.*

12 Peccat etiam Religioſus peccato proprietatis, tenens, retinens, aut poſſidens quamcunque rem ſine licentia ſui Superioris, etiamſi talis res, ſit ex illis, quæ vſu conſumuntur. Ratio eſt, quia per Votum paupertatis aſtringitur ad non exercendum actum aliquẽ proprietatis. Eſt autem præcipuus actus proprietatis tenere, poſſidere, aut retinere aliquid ſine licentia Superioris. Maior. *in* 4.*diſt.*38.*qn.*9. Azot.*to.* 1. *Inſtit. lib.*12. *cap.*12.

13 Similiter nec poſſunt habere, etiam de licentia ſuorum Superiorum, Religioſi, aliquid ſuperfluum, aut non neceſſarium naturæ, aut perſonæ, aut ſtatui. Ratio eſt, tum quia ſecundùm tutiorem ſententiam Theologorum non poſſunt ſæculares habere ſuperflua, quanto minus Religioſi paupertatem profeſſi. Tum etiam, quia Votum Paupertatis ſolùm permittit ea, ſine quibus vita tranſigi non poteſt. Syluest. *verb. Religio* 6.*quæſt.*7. Valent. *tom.* 3.*diſp.*10.*q.*4. Tum præcipuè, quia Prælati non poſſunt talem licentiam concedere, & lethaliter peccant concedendo. Cum enim nõ ſint Domini, ſed diſpenſatores debent prudenter ſuam poteſtatem exercere. Vſus autem ſupefluus nõ poteſt eſſe ſecundùm prudentiã. Nauarr. *comm.*2.*de Regularib.num.*21. Thomas de Ieſu *ſuper ca.non dicatis p.*4. *cap.*7. Imò credo peccare peccato proprietatis tam Religioſos habentes ſuperflua, etiam cum licentia Superiorum, quàm Superiores talem licentiam concedentes. Quia ex vi Voti paupertatis ſicut aſtringuntur Religioſi ad non habendam niſi neceſſaria ſecundùm decentiam ſtatus, ſic etiam Prẹlati ad non diſpenſandum niſi eodem modo. Nauarr. & Thomas de Ieſu vt ſupr. Bartholomæus à S. Fauſto *in opuſc. de vitio proprietat.* Prælato autem dicenti ſe poſſe concedere licentiam Religioſo ad habendum ſuperflua, non eſt credendum. Ita declarauit Sacra Congregatio Eminentiſſ. Cardin. Quarãta *in Sum. Bull. ver. caſ. reſeruat. fol.* 157. Bartholomæus à S. Fauſto, vt ſupra. Si autem non conſtat de exceſſu, & ſuperfluitate ſtandum eſt iudicio Prælatorum. Quia in dubijs ſtare debent ſubditi ſententiæ ſuorum Prælatorum. Iidem Authores *vt ſupra*. Habere tamen Religioſum picturas ſumptuoſas, tapetes mundanos, ſpecula inaurata, raritates Indicas, horologia, ſtatuas, & alia mobilia huiuſmodi ſine dubio eſt graue peccatum. Cum moraliter loquendo non poſſint non eſſe ſuperflua iſta. Lancillotus *in gnom. Vitæ Relig. libr.*2.*ſect.*3.*art.*5. Idẽ dici debet ſi Religioſus haberet res non conuenientes ſtatui Religioſo, vt puta arma, veſtes pretioſas, aut curioſas, & alia huiuſmodi. Propter ſimilem rationem. Hierony. Gratian. *Diſcipl. Regul. part.* 2. *capit.*8.*§.*3.

14 Vt verò hæc, & alia inferiùs dicenda magis eluceſcant placuit declarationes Eminentiſs. Cardinalium S.Congreg. afferre, quæ ſunt ſequentes. *Quæritur primò, An ex diſpenſatione inferiorum à Summo Pontifice liceat Regularibus poſſidere, vel tenere agros, annuos redditus, aliaque bona, mobilia videlicet, & mobilia ſuperflua, non obſtante decreto Concilij ſeſſ.*25.*de Regular. cap.* 2. *Secundò, An propter talem diſpenſationem, ſeu ſcientiã Superiorum, poſſidentes, vel tenentes immobilia, vel mobilia ſuperflua à culpa, vel à pœna excuſentur? Tertiò, An Superioribus aſſeuerantibus huiuſmodi ſe licentias poſſe concedere fides adhibenda ſit. Quartò, An Superiorum arbitrio, & præfinitioni ſtare debeant Regulares quoad mobilium ſuperfluitatem, & conuenientiam? Quintò, An Superiore quantumuis requiſito neceſſaria ſuis Regularibus negante, vel ſubtrahente, liceat ipſis clam, vel mutuo eo, illa ſibi comparare, ſeu retinere? Sextò Et quatenus liceat, an ibidem liceat cum neceſſaria ideò negantur, vel ſubtrahuntur, quia Monaſterij facultates non ſuppetunt? Septimò, An dicti Superiores regulares dictum cap.* 2. *declarare, & interpretare poſſint. Ad primum* Congregatio Concilij reſpondit *non licere. Ad ſecundum non excuſari neque à culpa, neque à pœna ipſo facto incurrenda. Ad tertium minime adhibendam. Ad quartum niſi de exceſſu arbitrij conſtiterit, vtique ſtare debere, habita videlicet ratione Perſonæ, officij, & regulæ, ſtatuſque paupertatis, quam profeſſi ſunt, &c. qualitatum Ad quintum non licere.* Hoc vero ſolum intelligo de rebus non ſimpliciter neceſſarijs, pro quibus Vide dicenda *nu.*31. *Ad ſextum licere ſi prææcipua neceſſitas ſit ad indiuidui ſuſtentationem, cæterum communẽ penuriam ab omnibus percipiendam, vſque adeò, vt ſi quid priuatim alicui delatum, vel ab ipſo partum fuerit, id omne ad Superiorem rectè deferri oporteat, qui ex eo primùm ſuccurrat eius neceſſitati cuius intuitu illud obuenerit, ſi peculiari aliqua neceſſitate vltra communem prematur, reliquum Conuentui incorporetur, & in communem cedat vtilitatem. Ad ſeptimum non poſſe* Vide Quarantã *verb. Caſus reſeruati pag.* 156. & Bartolomæum à S. Fauſto *de Voto Paupert. quæſt.*198.

15 Nec poteſt Religioſus habere, aut prælatus ipſi permittere res pretioſas, v.gr. vaſa aurea, aut argentea, gemmas, annulos, veſtes ſericas, pretioſas picturas, ſcriptoriola curioſa, & alia huiuſmodi. Primò *ex Clement.*5.*de ſtatu Monachor.* vbi illis interdicitur omnis cultus, & ornatus pretioſus. Secundò ex Concilio Trident. *ſeſſ.*25.*cap.* 2. illis verbis *Mobilium verò vſus ita Superiores permittant, vt eorum ſuppellex ſtatui Paupertatis, quam profeſſi ſunt conueniat.* Tertiò ex decretis Clem. VIII. & SS.D.N. Vrbani VIII. adductis illis verbis. *Fratrum veſtitus, & ſuppellex cellarum ex communi pecunia comparetur, & omnino vniformis ſit Fratrum, & quorumcumque Superiorum ſtatuique Paupertatis, quã profeſſi ſunt conueniat, ita vt nihil ſuperflui admittatur, nihil etiã quod* ſit

ſit neceſſarium alicui denegetur. Quartò ratione ex Voto Paupertatis petita, cũ illud ſolùm petat neceſſaria ſecundum naturam, perſonam, & decentiam ſtatus, ac perindè excludat omnia iſta pretioſa, omninò ſuperflua. Nauarr. *Comm.4.de Regular.nu.*27. Rodrig. *tom.* 3. *q.* 29. *art.* 11. Nec audiri poſſunt qui dicunt ſe illa poſſidere cum licentia Prelatorum. Cum enim hoc non ſolùm ſit prohibitum iure poſitiuo vt conſtat, ſed etiam iure naturali, ſcilicet natura Voti Paupertatis, nullas Prælatus poteſt concedere talem licentiam, nec talis conceſſio eſſet diſpenſatio, ſed diſſipatio. Turrecrem. *c.non dicatis n.4.* Aluarus Peligius *lib.2.de planct.Eccleſ.cap.*64.

16 In taxatione autem, ſeu diſpenſatione rerum neceſſariarum Religioſis attendenda eſt in primis neceſſitas naturæ, quæ eſt communis omnibus; deinde neceſſitas perſonæ, quæ eſt particularis in ſingulis, vt ſi eſt ſenex, vel iuuenis, ſanus, vel infirmus, delicatæ, vel debilis complexionis, &cet. Similiter vſus approbatus inter prudentes, & timoratos Religionis: ac tandem omnes circũſtantiæ temporis, loci, officij, &c. Ratio eſt quia ſi ad hæc omnia non attendatur non poteſt eſſe prudens diſpenſatio. Corduba *in Regula. B. Franciſc. ca.6.quaſt.*1. Thomas de Ieſu *in cap. non dicatis p.4.cap.*7.

17 Religioſus etiam habens de licentia Superioris, qui fuit ſui Conuentus, aliquid, & illud celans, & occultans præſenti Prælato ne videat, & auferat illud, eſt proprietarius. Ratio eſt, quia retinet aliquid contra voluntatem Superioris præſentis ſui Monaſterij, qui hic, & nunc eſt Superior verus ipſius. Diuus Antonius 3.*p.titulo* 16. *cap.* 11. Graffis *par.*1. *deciſ.lib.* 3. *ca.*5.*nu.*48. Imò generaliter loquendo Religioſus occultans à ſuo Superiori aliquid, quod poſſidet, vel nõ manifeſtans, quando Prælatus id interrogat, vel viſitat cameram, vel præcipit vt fiat inuentarium rerũ, quas poſſidet; peccat peccato proprietatis contra paupertatem. Ratio eſt, quia ſic faciens vult retinere aliquid contra voluntatem ſui Superioris, quod eſt eſſe proprietarium. Corduba *in Reg. D. Franciſc.capit.*7. *quaſt.*4. Mendoza *in quodlib.quaſtione octaua, cõ.*4. Imò etiam, propter eandem rationem, tenetur eſſe paratus ad dimittendum quidquid poſſidet, ſi id Superior præcipiat. Leſſ.2.*de iuſtit.capit.4.dub.* 5.*numero* 25.*&* *capit.*41. *dub.* 9. Nauarra 3. *de reſtitut. cap.* 1. *punct.* 3. *dub.*1.

18 Habere peculium, ſiue redditus aliquos annuos, ſeu rem aliquam immobilem, dummodo hæc ſint amouibilia, & à voluntate Superioris dependentia, non eſt prohibitum Religioſis, neque ex natura Voti Paupertatis, nec ex vi iuris communis. Ratio primæ partis eſt, quia Votum paupertatis ſolùm excludit poſſidere, aut vti aliqua re independenter à voluntate Superioris. Ratio ſecundæ eſt, quia licet *cap. Ioannes de Regul. & cap.Monachi de ſtatu.Monach. & cap. cùm ad Monaſt.* prohibeatur Religioſis habere aliquod peculium, hoc tamen intelligitur, tum de peculio conceſſo ſine rationabili cauſa, tum de peculio irreuocabili, & independenti à voluntate Superioris. Cuius ſignum eſt quòd dicto *cap. Monach.* permittitur Monachis peculium habere pro adminiſtratione iniuncta, & *cap.fin. Qui Clerici vel vouentes* approbatur profeſſio Religionis ſub conditione permanendi in propria domo cum omni ſua ſubſtantia, quoad vſum illius. Nauarr. *Comm.* 3.*n.*14.*& Com.* 3.*num.* 27.*de Reg.* Azor.*tom.* 1.*Inſtit.Moral.lib.*12.*cap.* 9.*qu.*2. Cordub.*in Summ.qu.*54.*Op.*2.

19 Nihilominus attento nouo Iure Concil. Trid. & Summorum Pontificum, non licet Religioſis habere annuos redditus, peculium, ſeu aliquam rem immobilem, etiam à voluntate Superioris dependentem, aut reuocabilem. Ratio eſt primò, quia ſine dubio hæc fuit mens Conc. Trident.*ſeſſ.*25.*cap.*2. illis verbis. *Nemini Regularium liceat bona immobilia, vel mobilia cuiuſcumque qualitatis fuerint, etiam quouis modo adquiſita, tanquam propria, aut etiam nomine Conuentus poſſidere, vel tenere; ſed ſtatim ea Superiori tradantur, & Conuentui incorporentur.* Vbi pondero primò illud *etiam nomine Conuentus*, quod denotatur, nec Conuentũ ipſum, aut Superiorem poſſe talem licentiã cõcedere. Secundò illud *ſtatim ea Superiori tradantur, & Conuentui incorporentur.* Quid enim eſt incorporari, niſi confundi, aut miſceri cum alijs bonis communitatis Cõuentus, ſine vllo diſcrimine peculij? Tertiò, quia intentum Concilij ſine dubio fuit extirpare abuſus, qui erant in aliquibus Religioſis ante ipſum Concilium, ſed hic abuſus non tantum conſiſtebat, in hoc quòd Religioſi haberent peculium, aut annuos redditus independenter à voluntate Prælati, (quia hoc ſemper eſt, & fuit euidenter peccatum proprietatis) ergo præcipuè in hoc, quod haberent peculium, vel annuos redditus, etiam dependenter à voluntate Prælati. Vnde quartò id colligitur ex his, quæ ſubdit Concilium. *Nec deinceps liceat Superioribus bona ſtabilia alicui Regulari concedere, etiam ad vſumfructum, vſum, adminiſtrationem, vel commendam.* Quaſi diceret, ſi ante Concilium hoc licebat, modò non liceat. Ac tandem quintò ita intelligunt Concilium, & obſeruari ab omnibus Regularibus præcipiunt Summi Pontifices Clem. VIII. & Sanctiſſimus D.N. Vrbanus VIII. in decretis adductis ſupra num. 8. Vnde clarè conſtat mentem Eccleſiæ eſſe tollere à Religioſis omne peculium, annuos redditus, & omnia bona immobilia. Molina 2.*tomo de iuſtit.diſput.*276. Leſſius 2. *de Iuſtit.ca.*4.*dub.* 5.

20 Hàc verò eſſe mentem Concilij Tridentini conſtat clarè ex declarationibus Sacræ Congregationis ſupra num. 14. adductis. Quibus adiungo alias ad idem intentum. Primò enim, cum Domina Aldonza de Toledo, viro mortuo, facta fuiſſet Monialis, ſibique reſeruaſſet ducẽtos aureos annuos, interrogata à Sacra Congregatione Cardinalium, an ſecure id poſſet facere? Reſpondit, eſſe contra Concilium illam Dominam annuos redditus apud ſe retinere, ſed potius dandos eſſe Abbatiſſę, quæ illius neceſſitatibus prouideret. Thom. de Ieſu *in cap. non dicatis p.* 4.*cap.* 5. Deinde adiungo alias ex Quaranta *in Summ. Bull. verb. caſus reſeruat. pag.* 157. per hæc verba *In aliquibus Monaſterijs Monialium reperiuntur nonnulla Moniales, qua cenſus, & annuos quoſdam redditus, & prouentus, ſeu fructus percipiunt ſub diuerſis contractuum ſpeciebus. Nam aliqua in ipſarum perſona emerunt certos redditus à perſonis laicis. Aliqua ab alijs Monialibus. Aliqua ab ipſis Monaſterijs. Alia vero dederunt pecuniam Monaſterio, vt ex earum pecunijs fieret emptio nomine Monaſterij ad rationem ſeptem, vel octo pro centenario, & Abbatiſſa dabant dictis Monialibus illos redditus, quos ex dictis emptionibus exigebant ſingulis annis. Aliqua Monaſterijs, ſeu earum Superioribus certas pecuniarum ſummas manualiter pro Monaſterij indigentijs dederunt, pacto adiecto, vel etiam tacita conuentione adhibita, vt Monaſterium, ſeu Abbatiſſa certos redditus ad rationem tot pro centenario, earum vita durante, concedat. Quæritur, an huiuſmodi ca-*

ſibus liceat Monialibus dictos redditus, fructus, & prouentus percipere abſque incurſu proprietatis, vel potius tanquam proprietariæ incurrant in pœnas per Conc. Trid. *ſeſſ. 25. c. 2. de Regularibus in proprietarios inflictas, etiam ſi de licentia Abbatiſſæ, & Abbatiſſæ nutu, vel Conuentus, ſeu Monaſterij nomine percipiant.* Congregatio Cõcilij cenſuit: *In nullo ſupradictorum caſuum licere Monialibus dictos fructus, ſeu redditus percipere, & ſi perceperint incidere in pœnas propoſitas decreto dict. cap. 2. ſeſſ. 25. de Regul. neque ab huiuſmodi pœnis excuſari ob licentiam Abbatiſſæ, quæ eam, dicti Concilij decreto, in ſupradictis caſibus concedere quidem prohibetur, ſed debet pro ſuo munere ex Monaſterij redditibus, vel eleemoſynis, Monialium neceſſitatibus in dies ſubuenire.* Quaranta vt ſupra.

21 His tamen non obſtantibus. In illis Monaſterijs, in quibus, vel ob nimiam paupertatem, qua premuntur, vel ob malitiam, incuriam, aut negligentiam Superiorum, non poteſt obſeruari vita communis, dando ſingulis, & omnibus Religioſis ea, quę ſunt ſimpliciter ipſis neceſſaria ſecundum decentiam ſtatus; vel de facto non dantur, poteſt permitti Religioſis aliquod peculium, etiã rei ſtabilis, annuus redditus, vel cenſus, &c. in ordine tantùm ad vſus ſimpliciter neceſſarios, & amouibiliter à voluntate Superiorum, ſi aliter commodè viuere non poſſint. Ducor ad id primò, quia cum habere iſta modo prædicto non ſit contra naturam Voti paupertatis, aut iuris communis, vt vidimus *nu.* 18. ſed ſolùm contra præcepta Eccleſiaſtica Concilij Trid. & Summorum Pontificum, vt vidimus *nu.* 19. præcepta autem Eccleſiaſtica non obligent cum morali impoſſibilitate, qualis cenſetur eſſe in caſibus propoſitis, videtur tunc non obligare prædicta præcepta. Ducor ſecundò, & eſt confirmatio præcedentis. Nam eatenus Concilium Tridentinum, & Summi Pontifices poſt ipſum prohibuere Religioſis prædicta omnia, quatenus, vel ſupponebãt Monaſteria, vel Superiores ipſorum, concedere ſingulis Religioſis omnia neceſſaria, vel præcipiebant illis vt ita facerent, vt conſtat ex mente, & verbis ipſorum decretorum. Ergo in caſibus à nobis propoſitis, in quibus, vel Monaſteria non poſſunt ita de neceſſarijs prouidere, vel de facto non prouident, ceſſat hæc lex Eccleſiaſtica. Ducor etiam ad id tertiò, quo etiam declarantur præcedentia. Nam in prædictis Monaſterijs, tam ipſa, quàm eorum Superiores, tenentur concedere Religioſis ea, quæ neceſſaria ſunt ad vitam, & decentiam ſtatus. Pono ergo aliquem Religioſum ad hoc indigere viginti ſcutis. Tenetur ergo Monaſterium, aut Superior ipſius totidem illi concedere. Si ergo hoc; vel ob Paupertatem Monaſterij fieri non poteſt, vel ob malitiam, aut negligentiam Superiorum de facto non fit, ſi aliàs Religioſus non poſſit alio modo prædictæ ſuæ neceſſitati ſuccurrere, niſi mediante aliquo peculio, aut re ſtabili, cenſu ſcilicet, aut annuo redditu, &c. poterit illi permitti peculium, aut res ſtabilis prædictorum viginti ſcutorum. Cum non ſit quid maius hoc peculium viginti ſcutorum, quam ipſa viginti ſcuta, & totum hoc pendeat à voluntate Superioris, & propter ſubleuandam neceſſitatem Religioſi, cui alio modo ſubueniri non poteſt in prædictis Monaſterijs, vt ſuppono. Hæc verò dixerim non vt abuſibus anſam præbeam, ſed vt timoratis conſcientijs Religioſorum, qui in prædictis Monaſterijs aliter viuere non poſſunt, ſatisfaciam. Valentia 2. 2. *diſput. 1. quæſt. 4. puncto 3.* Vega 2. *tom. Summ. cap. 32. caſ. 19.* Rodriguez 1. *tom. Sum. in 2. edit. ca. 90. nu. 9. concl. 4.*

22 Similiter in prædictis Conuentibus, in quibus non prouidetur Religioſis de neceſſarijs ſimpliciter ad vitam: & decentiam ſtatus, licita eſt aliquarum Religionum conſuetudo, in quibus de bonis Monaſteriorum certi annui redditus, aut certa portio pecuniarum, taxantur Religioſi, dummodò aliter ſuſtentari non poſſint, & hoc ſit ad vſus ſolùm neceſſarios, & dependenter à voluntate Superiorum. Propter rationes adductas ſup. *num.* 21. Præſertim, quia hoc non eſt aliud, quam ſuperiorem applicare de bonis Monaſterij neceſſaria Religioſis, quod ſine dubio eſt licitum. Nauarr. *comm. 3. num. 26. & 27. & 32. de Regular.* Sanchez *libr. 7. in Decalog. cap. 22. num. 14.* Idem dico de adminiſtratione alicuius boni ſtabilis, vel poſſeſſionis Monaſterij, in prædictis caſibus, & cum prædictis conditionibus. Propter eaſdem rationes. Graſſis 1. *p. deciſ. lib. 3. cap. 5. à n. 53.*

23 Idem etiam dico, loquendo de prædictis Conuentibus, & caſibus, & cum eiſdem conditionibus, de depoſitis pecuniarum, quæ ſolent eſſe in aliquibus Monaſterijs, ex his quæ Religioſi adquirunt, aut Monaſteria ipſis concedunt, ex quibus extrahuntur expendenda pro ſingulorum neceſſitatibus. Propter ſimilem rationem. Ita reſpondit Azor. à quadam Religione de hoc interrogatus *ann.* 1593. *die 10. Maij.* In talibus autem Monaſterijs, vbi à Superioribus aſſignantur depoſitarij, ad hoc quod apud illos reponant Religioſi ſuas pecunias, ſi id non faciant, ſed apud ſe retineant, peccant peccato proprietatis. Quia poſſident illas contra voluntatem ſui ſuperioris, & contra decreta Summorum Pontificum afferenda infra *num.* 25. Quæ omnia conſtant ex decretu S. Congreg. Apoſtolicæ viſitationis iuſſu SS. D. N. Vrbani VIII. *die 13. Iuly Ann.* 1627. pro Franciſcanis Conuentualibus Monaſterij SS. Apoſtolorum Romæ per hæc verba. *Pecunia verò, aliaque res quæcumque Fratrum intra viginti quatuor horas tradantur Superiori in commune Conuentus Aerarium, reponendæ triplicique claue cuſtodiendæ, quarum vna penes Guardianum pro tempore exiſtentem, duæ verò aliæ penes duos alios Fratres ſingulo quoque anno per Conuentum eligendos conſeruentur, ex quibus ſubminiſtrato exhibitori, quantum Religioſa eius neceſſitates (ſtatus, valetudinis, laborumq; ratione habita) expoſtulare videbuntur: reliquum penes Aerarium remaneat, & arbitrio duarum ex tribus partibus Capituli, ſeu Congregationis Prouincialis ſingulis annis faciendæ erogetur.* Quo decreto videntur approbari prædicta depoſita, poſitis tamen conditionibus à nobis adductis.

24 Similiter dico, loquendo de prædictis Conuentibus, & caſibus, & cum eiſdem conditionibus aſſignatis, non eſſe contra paupertatem, ſed licitum, quòd ea, quæ Religioſi proprio labore, induſtria, aut donatione adquirunt, concedantur ipſis ad vſus neceſſarios, & honeſtos. Propter eaſdem rationes aſsignatas. Valentia *tom. 3. diſp. 10. q. 4. punct. 3.* Graſſis *p. 1. lib. 3. cap. 5. num. 55.*

25 Semper tamen, etiam in prædictis Monaſterijs, & caſibus aſsignatis, ſeruari debet, quoad fieri poſsit, quòd pecuniæ, ex prædicto peculio, bono ſtabili vel cenſu, prouenientes, quas vel Monaſterium ipſis Religioſis conceſſit, vel quas ipſi ſuo labore, aut induſtria adquiſiuerũt, vel ab alijs acceperunt, non poſſideãtur, colligantur, aut expendantur ab ipſi Religioſis ſed à publicis Officialibus Monaſterij ab ipſo ad id munus deſignatis. Primò, quia id maximè videtur

tur intendere Concil. Trid. *ſeſſ. 25.c.2.* dicens: *Adminiſtratio autem bonorum Monaſteriorum, ſeu Conuentuum ad ſolos Officiales eorundem ad nutum Superiorum amouibiles pertineat.* Secundò, quia id expreſsè prohibent Clemēt. VIII. & SS. D. N. Vrban. VIII. in decretis adductis ſupra nu. 8. illis verbis. *Nullus ex Superioribus locorum, adminiſtrationem bonorum, aut aliarum rerum, diſpenſationemque pecuniarum, & redditum ſui Conuentus, etiā nomine Conuentus per ſe ipsū habere, ſiue exercere poſſit; ſed vniuerſum id onus tribus Fratribus eiuſdem Cōuentus, à generali ita demandetur, vt vnus rerum, & bonorum, redituumque colligendorum, ac exigendorum, curam habeat: alter tanquam depoſitarius, pecunias ac cætera ab illo collecta, & exacta fideliter aſſeruet: alius de pecunijs, & rebus à Depoſitario acceptis Priori, & Fratribus, ac Conuentui vniuerſo de neceſſarijs, mandante tamen ipſo Priore, non ſecundum proprium affectum, ſed iuxta charitatis regulam veluti bonus diſpēſator prouideat, officiorum huiuſmodi confuſione penitus interdicta. Cæterum hi tres tàm impenſi, quàm accepti ſingulis menſibus Superiori locali, adhibitis etiam duobus, vel tribus fratribus eiuſdem Conuentus probatioribus, rerumque vſu peritis, rationem reddant. Deinde ipſimet rurſus, præſentibus Priore, & peritis prædictis, Generali cum aduenerit: denique ipſe Generalis, in quolibet proximo Capitulo Generali ſaltem coram tribus Iudicibus, ab ipſo Capitulo ad hoc conſtitutis, illorum omnium, vniuerſæque ſuæ adminiſtrationis tum publicæ, quàm priuatæ rationem reddere teneatur, cuius etiam exemplum autenticum ex actis Capituli deſcribatur, ad hoc vt ad omne mandatum noſtrum, vel Sedis Apoſtolicæ Romam tranſmitti poſſit.* quod etiam antea ordinatum fuerat à Pio V. in motu proprio *Ad extirpādos* Anno 1568. edito pro Minoribus Conuentualibus S. Franciſci. Tertiò, quia aliàs non ſaluaretur illa confuſio, & incorporatio bonorum Religioſorum cum bonis Monaſteriorum quam Concilium, & prædicti Summi Pontifices intendunt. Præſertim, quia ſi huiuſmodi bona pendeant hoc modo quoad adminiſtrationem ſolum ab Officialibus Monaſterij, non ſolùm tollitur occaſio proprietatis Religioſis; ſed etiam cenſentur eſſe in poteſtate Superioris, & ex eius voluntate adminiſtrari, quod maximè etiam Concilium, & Pontifices intendunt, Sorbus *in compend. priuileg. mend. ver. paupertas ad finem.* Nauar. *lib. 3. de reſtit. c. 1. p. 1. in noua edit. dub. 1. n. 161.* Leſſ. 2. *de Iuſtit. c. 4. dub. 5. nu. 31.*

26 Numquam tamē poteſt Superior concedere Monacho aliquam rem, quæcunque illa ſit, ad vſum irrenocabilem. Ratio eſt, quia hoc eſt eſſe directe proprietarium, cum de eſſentia paupertatis ſit nihil habere niſi dependēter à voluntate Superioris. Ludouic. Lopez 1. *p. inſtruct. cap.* 154. Cordub. *in Sum. q. 54. notab.* 2. Qui etiam bene addunt nec Summum Pōtificē poſſe hanc licentiā Religioſo cōcedere, niſi cum ipſo diſpenſet in Voto Paupertatis. propter eandem rationem. Sanchez *lib. 7. in Decalog. c. n. 17. 29.* Vel etiam niſi fortè Pontifex auferat Superioritatē omnium aliorum Prælatorum Religionis, & velit peculium illud Religioſo conceſſum ſolùm eſſe reuocabile ab ipſo. Cordub. *in Summ. qq.* 54. Nauarrus *conſ. 47. de Regul. num. 1. & 3.* Vnde Religioſus, qui accepit aliqua à Pontifice, tenetur manifeſtare ſuo Superiori. Quia ſemper eſt credendum Pontificem velle ſeruari iura Ordinis. Niſi conſtet ipſum concedere illa ſolùm dependenter à ſe, tanquam à Superiore Religionis; quia tunc non poteſt dici Religioſum poſſidere aliquid contra voluntatem ſui Superioris, cum illud poſſideat volūtate Papæ, qui eſt ſupremus Superior Religionum. Vide dicenda *n. 41. & 42.* & Auguſtinum Barboſam *de Canonic. & dignit. c. 1. num.* 24. Si autem ſuperior conceſſit alicui id Religioſo promittens ſe non reuocaturum, ſi reuocat, tenet reuocatio, eò quod vtitur iure ſuo, peccabit tamen contra promiſſionem, quia non ſtat promiſſis. Sylu. *ver. Abbas q. 4. nu. 7.* Nauarr. *lib. 3. conſil. in 1. edit. tit. de Regul. conſil. 20. & in 2. tit. de ſtat. Monach. conſil.* 14.

27 Peccat etiam ſemper Religioſus contra Votum Paupertatis, ſi Superiori volenti ea, quæ illi conceſſa ſunt, auferre, reſiſtat, aut ſi non ſit paratus ad eius nutum ſe illis abdicare. Ratio eſt, quia tunc eſt manifeſta proprietas, cum velit aliquid tenere, aut poſſidere contra voluntatem ſui Superioris. Nauarra *lib. 3. de reſtit. c. 1. p. 3. in nona edit. dub. 1. nu. 160. & 161.* Leſſius 2. *de iuſt. c. 4. dub. 5. nu. 31. & 32.*

28 Similiter eſt proprietarius ille Religioſus, qui cellā quam proprijs expenſis, vel parentum, aut conſanguineorum conſtruxit, non vult dare alij, cui illam concedit Superior, vel non eſt paratus illam relinquere ad nutum Superioris. Propter eandem rationem. Graſſis *lib. 2. deciſ. lib. 3. c. 19. num.* 27.

29 Poteſt Religioſus, ſaltem ex licentia Pontificis, facere profeſſionem ſub hac conditione, quod poſſit habere aliquod peculium, ſolùm quoad vſum facti. Ratio eſt, quia hoc non repugnat eſſentiæ paupertatis, vt vidimus ſupra *num.* 18. cuius ſignum eſt, quòd *in c. fin. qui clerici, vel vouentes,* approbatur ſimilis profeſſio. Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap. 22. nu.* 24. Nauar. *comm. 2. num. 16. de Regularib.* referens ſe ita conſuluiſſe, & permiſiſſe Pium V. cuidam nobili fœminæ. Similiter Nouitius profeſſionem facturus, qui erat vſufructuarius per vitam aliquorum redituum vel multa bona reliquit Monaſterio, poteſt illud obligare, vt ſibi ſoluat quotannis aliquam pecuniam, vel illum vſufructum pro ſuis neceſſitatibus; cum conditionibus tamen aſſignatis ſupra à *nu.* 21. & pro Conuentibus, de quibus ibidem loquimur. Propter eandem rationem, Laurentius de Peirinis *to. 1. de ſubdito q. 2. de paupertate c. 2. §. 1.* Vide dicta *c. 2. num.* 26.

30 Ex vi Voti Paupertatis obligantur Religioſi ad nō recipiendum aliquid à quocumque ſine licentia Superiorum, ita vt ſine tali licentia aliquid accipientes peccent peccato proprietatis. Ratio eſt, quia accipere aliquid independenter à voluntate Superioris eſt actus proprietatis. Vnde ita eſt illis prohibitum ab Eccleſia *in ca. Cùm ad Monaſterium de ſtat. Monac.* Illis verbis; *Si cuiquam aliquid fuerit ſpecialiter deſignatum, non præſumat illud accipere, ſed Abbati, vel Priori aſſignetur.* Mendoza *in quodlib. qu. 8. conc.* 5. Rodriguez *to. 3. q. 29. art.* 10. Extenditur hoc etiam reſpectu domeſticorum, aut aliorum Religioſorum eiuſdem Ordinis. Propter eandem rationem Leſſ. 2. *de iuſt. & iur. c. 41. dub. 9. num.* 79. Azor. *to. 1. Inſt. moral. libro 12. c. 12. q.* 7. Extenditur etiam ad Religioſum recipientem aliquid ab aliquo, quod apud ſe nō retinet, ſed deponit apud alium, & vtitur eo ad ſuum libitum. Quia totum hoc eſt actus proprietatis, ſi non fiat de licentia Superioris. Sanchez *lib. 7. in Decalogum c. 19. num.* 48. Extenditur ad res quoque comeſtibiles Quia cū illæ ſint quoque pretio exiſtimabiles accipere illas, ſicut & retinere, ſine licētia Superiorū, eſt actus proprietatis. Idē Sanch. *vt ſupr. n.* 53.

31 Quando tamen ſuperiores, vel Monaſteria non dant Religioſis ea, quæ ſūt neceſſaria ſimpliciter ad vitam, quia vel non poſſunt, vel nolunt, poſſunt ipſi

Reli-

Religioſi accipere taliter ſibi neceſſaria, ſi ſibi concedantur, tam ab alijs Religioſis ſui Ordinis, quàm etiã ab extraneis, etiam ſine licẽtia ſuorum ſuperiorum, & ipſis inuitis. Ratio eſt, quia in tali caſu ſuperiores iniuſtè negarent talem facultatem, cum non poſſint cogere ſubditos, vt careant neceſſarijs ſimpliciter ad vitam, nec ipſi ad hoc ſe obligauerint per profeſſionem. Poſſunt ergo vti iure ſuo, ſibi taliter conceſſa, accipiendo, imò, & poſtulando. Rodrig. *2. tom. Sum. c. 31. num. 6.* Valent. 2. 2. *diſp.* 10. *q.* 4. Imò etiam quando Conuentus commodè prouidere poteſt de ſimpliciter neceſſarijs; & Prælati malitioſè nolunt ea concedere, non ſolùm peccant grauiter tales Prælati, quia præbent cauſam peculijs, (Syl. *verb. Religio 6. q. 7.*) ſed etiam tunc licitum eſt Religioſus vſurpare ſibi ſimpliciter neceſſaria ad vitam, etiam inuitis ſuperioribus. Propter eandem rationem, qua ſupra. Nauarra *lib. 3. de Reſtit. c. 1. p. 3. dub. 3.* Sayr. *in Claui reg. lib. 9. c. 16.* Animaduertant tamen Religioſi, ne ſub prætextu neceſſariorum ſimpliciter ad vitam, minus neceſſaria etiam exquirant; ex Voto enim paupertatis carere debent rebus aliquo modo neceſſarijs. Vnde vſurpans ſibi à Monaſterio res non ſimpliciter neceſſarias, peccat contra Paupertatem, quia vtitur re ſine vlla licentia, etiam præſumpta, ſui Superioris, & etiam peccato furti, quia vſurpat vſum rei, rationabiliter inuito vero domino ipſius. Petrus Nauarra *libr. 3. de reſtit. cap. 1. num.* 195. Molina *diſput.* 276. & 140. Vide dicta de declaratione S. Congregat. circa hoc ſupra *num.* 14. *ad* 5. *dubitationem*.

32 Si Religioſus ſeculari volenti illi dare aliquas pecunias dicat, quòd eas ponat in depoſitum apud alium, vt illis vtatur de licentia ſui Superioris, & dominium illarum maneat apud ſecularem, non erit proprietarius. Ratio eſt, quia in tali caſu non acquirit dominium, aut proprietatem talium pecuniarum, nec etiam vſum Iuris, ſed ſolum vſum facti ex licentia Superioris, quod non repugnat Voto Paupertatis. Diu. Bonauent. *in Expoſit. Regul. Min. cap.* 4. & *in quæſtionibus qu.* 25. Sanchez *lib. 7. in Decal. cap.* 19. *num.* 50. Vide infra *num.* 48.

33 Similiter Religioſus, qui furatur aliquid, & illud tradit Monaſterio, vt vtatur illo cum licentia Superioris, licet committat peccatum furti, ſed non proprietatis. Cum talis rei non acquirat ſibi dominium, aut vſum ſine licentia Prælati. Nauarrus *lib. 3. Conſil. in prima edit. t. de Regul. conſil.* 75. *num.* 40. & *in 2. t. de ſtatu Monac. conſil. 3. num.* 40. Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap.* 19. *num.* 55.

34 Si Religioſo relinquatur aliquod legatum ea conditione, vt ad ipſum tantùm, non autem ad Conuentum pertineat, credendum eſt teſtatorem ſolùm velle vſum illius rei pertinere ſolùm ad Religioſum, & non ad Monaſterium. Ratio eſt, quia voluntas teſtatoris ſemper eſt ſeruanda omni meliori modo, quo fieri poſſit, cum autem voluntas relinquentis hoc legatum non poſſit ſeruari quantùm ad hoc, quòd Monachus acquirat dominium, aut proprietatem illius, quia hoc eſt contra Votum Paupertatis, ſolùm erit ſeruanda modo dicto. Molina *tom. 1. de Iuſt. diſput.* 140. *colum.* 9. Azor. *tom. 1. libr. 12. capit. 10. quæſt.* 3. Si autem teſtator expreſsè ponat hanc conditionem, vt ſcilicet dominium, & proprietas talis legati ſolùm pertineat ad Monachum, valebit legatum, & talis conditio habetur pro non adiecta. Ratio eſt, quia conditiones turpes adiectæ legatis non vitiant, ſed vitiantur, ac proinde habentur pro non adiectis, hæc autem conditio eſt turpis, & ſacrilega vtpote contra Votum Paupertatis. Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap.* 17. *num.* 12. *cum alijs*. Si verò Teſtator vltra procedat, & dicat ſe velle, quòd illud legatũ pertineat ſolùm, & quoad dominium, & proprietatem ad Monachum, & non ad Monaſterium, & quòd ſi ſecus fiat, pertineat ad alium extraneum, tũc tale legatum eſt validũ pro Conuentu, & illa cõditio habetur pro non adiecta. Ratio eſt, quia adiectio pęnæ actui interdicto eſt ipſo iure nulla *leg. vnica in fin. C. de his quæ pœnæ nomine relinquuntur*, hic autem apponitur pęna actui malo, & per conſequens interdicto, quale eſt quod Religioſus habeat proprium. Ergo eſt nulla talis adiectio pęnæ, & habenda pro nõ adiecta. Silu. *v. Religio. 6. qu. 7. dic.* 3. Corduba *in Summ. qu.* 154. Sanchez *vt ſup. num.* 17. Vide dicenda *tom. 2. cap. 19. à nu.* 45.

35 Religioſus, qui ex eo quod alteri ad vſum conceſſum eſt, clam ſibi aliquid aſſumit, v. g. librum, veſtem, imaginem, &c. peccat peccato proprietatis. Ratio eſt, quia ſine conſenſu Superioris aſſumit ſibi aliquid alteri deſtinatum. Azor. *tom. 2. Inſtit. l. 12. c.* 12. Llamas *3. part. Sum. cap.* 9. Si tamen conſtaret aliquem Religioſum habere aliquid ſuperfluum, & contra voluntatem ſui Superioris, & alius indigeret tali re, nec aliter ſubuenire poſſet ſuæ neceſſitati: ſi illam ab illo acciperet, non peccaret contra paupertatem. Ratio eſt, quia in tali caſu debet præſumi voluntas Superioris, quòd talis res ſuperflua vni, applicetur alteri indigenti. Attendendum tamen eſt, ne inde ſequantur ſcandala, notæ, ſuſpiciones, querelæ, & alia huiuſmodi, quæ euenire ſolent.

36 Similiter Religioſus recipiens aliquid, quod Superior præcepit, aut non vult recipi niſi ab alio Religioſo, vt qui recipit Miſſarum ſtipendia, quæ Pręlatus non vult recipi niſi à Sacriſta, vel Procuratore, peccat peccato proprietatis: etiamſi dicat tales Miſſas. Eò quòd recipit aliquid contra ſui Superioris beneplacitum. Hieronym. Gratian. *in Diſcipl. Regul. 2. par. ca. 8. §.* 3. Vide dicenda *ca. 21. nu.* 4.

37 Religioſus acceptans donationem, aut legatum abſque licentia ſui Superioris peccat. Ratio eſt, quia vel acceptat ſibi, vel Monaſterio; ſi ſibi, eſt proprietarius; ſi Monaſterio, ſi ad hoc non habet conſenſum ſaltem implicitum, vſurpat authoritatem illius. Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap.* 31. *num.* 34. Talis tamen acceptatio, ſi eſt in fauorem Monaſterij tenet, quia ſemper præſumitur voluntas Monaſterij, & Eccleſiæ, in illis, quæ cedunt in ipſius vtilitatem. Nauarr. *Comm. 2. num. 32. de Regular.* Azor. *tom. 1. Inſtit. mor. lib. 12. c. 12. quæſt.* 2.

38 Religioſa recipiens aliquid ab aliquo ob inhoneſtum finẽ, (& idem dico de Religioſo aliquid eodem modo à fœmina recipiente) non ſolùm peccat contra Caſtitatem ob periculum tranſgrediendi hoc Votum, ſed etiam contra Paupertatem. Eò quòd recipit aliquid contra voluntatem, & licentiam legitimam ſui Superioris, quæ non poteſt eſſe in prædicto caſu. Hieronymus Gratian. *de Diſcipl. Regul. 2. par. cap. 8. §.* 3.

39 Religioſus accipiens ſine licentia ſui Superioris aliquid à ſeculari, vt illud det pauperi alicui à ſeculari determinato, illique dans non peccat contra Paupertatem. Ratio eſt, quia in hoc caſu ſe habet inſtar miniſtri, ſeu famuli non habentis dominium, aut adminiſtrationem, aut vſum iuris talis rei.

Sanchez

Digitized by Google

Sanchez *lib. 7. in Decalog. c. 30 n. 2.* Addit ipſe *à nu. 3.* nec etiam peccare contra Paupertatem, quando ſecularis dans talem eleemoſynam non deſignat pauperem, cui dari debet, ſed hoc remitit arbitrio Religioſi. Sed probabilius eſt, hoc caſu peccare Religioſum contra Paupertatem. Quia in eo habet ſe ſicut adminiſtrator talis eleemoſynæ, ſiquidem poteſt illam dare cui voluerit, quando, & quantum voluerit, quod eſt habere adminiſtrationem talis rei. Hoc autē eſt prohibitum Religioſis ex vi Voti Paupertatis, maximè ſine licentia Superioris. Leſſius 2. *de inſtit. cap. 41. dub. 9. num.* 78. Si autem in hoc caſu eleemoſynam, quam accepit applicandam pauperibus, ſibi, aut ſuo Monaſterio, verè indigentibus applicaret, non peccaret ſic faciendo. Cum intentio dantis eleemoſynam ſolùm fuerit, vt ſupponimus, vt veris pauperibus applicaretur. Nauarr. *li. 3. Cōſi. titulo de mend. vnico.* Rodrig. *in Sum. titulo 1. c. 202. in 2. edit.*

40 Regula generalis eſt, quòd *Quidquid Monachus adquirit Monaſterio adquirit*, vt habetur argumento *l. placet de adquir. hæred. & cap. in præſentia de probation.* Cum enim non ſit capax dominij, nec etiam vſus, niſi dependenter à Monaſterrij voluntate, illi adquirit totum. Nauarr. *Comm. 1. de Regul. num. 23.* Si verò Monaſterium non eſt capax dominij, vt ſi eſt Minorū de obſeruātia, tūc dominiū adquiritur Papę detentio verò, & vſus facti ad Monaſterium. Thom. de Ieſu *ſupra cap. non dicatis part. 2. cap. 5.* Extenditur ad ea, quæ Religioſus proprio labore, & induſtria adquirit. Propter eandem rationem. Nauarrus. *cap. non dicatis num.* 40. De iniuſtè verò adquiſitis diſtinguēdum eſt, aut enim iniuſtè aliqua adquiſiuit, quæ non ſolùm adquirere non potuit, ſed nec poſſidere, vt ſi per furtum, aut vſuram aliquid comparauit, & hęc, nec ſibi, nec Conuentui adquirit. Eò quòd *illa* tenetur reſtituere veris dominis. Aut verò iniuſtè adquiſiuit aliqua, quæ iuſtè retinere poſſet, vt ſi (quod abſit) Religioſa per fornicationē aliquid cōparauerit & hęc adquirit Monaſterio. Eò quòd quamuis iniuſtè cōparata, non tamen tenetur ad reſtitutionem. Sotus 4. *de iuſt. q. 7. art. 1.* Thomas de Ieſu *vt ſup. §. mihi verò.*

41 Etiam quando Religioſus ex legitima ſui Superioris, aut etiam Papæ, licentia, viuit extra Monaſteriū adquirit ipſi, & Religioni, Cum adhuc maneat verus Religioſus, & per conſequens ſit eadem ratio de illo, ac de alijs Molina *tom. 1. de iuſt. diſp.* 140. Sanchez *lib. 7. in Decal. c. 32. num.* 60. Qui etiam bene addunt bona talis Religioſi è vita decedentis pertinere etiā ad Religionem. Propter eandem rationem. Hodie tamen, ſi talis Religioſus extra Monaſterium decedat, bona illius poſt mortem pertinent ad Cameram Apoſtolicam, niſi habuerit facultatem teſtandi, & teſtatus fuerit. Propter motum proprium Gregor. XIII. *Officij noſtri.* Azor. *tom. 2. Inſtit. mor. lib. 8. c. 3. qu.* 15. Sanchez *lib. 7. in Decal. c. 32. num.* 61. Vide *d. num. 26.* & dicenda *c. 16. num. 20. 21. 22. & 31.*

42 Similiter Religioſus habens penſionem non Eccleſiaſticam ex Pontificis adulto adquirit Monaſterio, cum per talem penſionem non extrahatur à iuriſdictione Religionis. Emanu. Sà *in Summ. verb. Religio num.* 27. Cui autem adquirant Religioſi facti Epiſcopi, Cardinales, Abbates, vel Prælati aliarum Religionum dicimus *c. 17. num.* 12. Cui etiam adquirant Apoſtatæ, & fugitiui dicimus *c. 16. num.* 20. Cui verò Electi dicimus *c. 23. num.* 13.

43 Licitum eſt Religioſis ſine præiudicio Voti Paupertatis mendicare, ſeu ex eleemoſynis mendicatis viuere: Ita definitur in Conc. Conſtant. *ſeſſ.* 8. & in Bulla Mart. V. & à Leo. X. contra errores Lutheri. & ratio eſt, tum exemplo Apoſtolorum, tum quia ipſa mendicatio eſt actus humilitatis, & paupertati Religioſæ conformis. Th. Vuald. *lib. 4. Doctrin. fidei c. 3. & 4.* Caſtro *contra hæreſ. verb. mendicitas.* Vnde Innoc. IV. dantibus eleemoſynas Carmelitis decem dies Indulgentiæ conceſſit. alij etiā Pontifices ſimilia fecerunt. *Speculum Ord. Carm. fol.* 64. Vide etiam magnum priuilegium Sixti IV. pro Carmelitis, de quo Rodrig. *tom. 2. queſt. Reg. qu. 57. art. 7.* Per accidens tamen poteſt eſſe malum, & prohibitum Religioſis mendicare. Primò ſi id faciant, vt otioſam & inutilem tranſignāt vitam, actibus Religioſis non inſiſtendo, Eo enim fine dantur eleemoſynæ Religioſis à ſecularibus, vt religioſam vitam gerant, & bonorum operum ipſorum participes fiant. Quo fine defraudātur ſi prædicto modo viuant. D. Thom. 2. 2. *queſt. 187. art. 4.* Caiet. *ibid.* Ledeſma 2. *p. 4. qu. 15. art. 8.* Vnde in tali caſu peccant Religioſi eleemoſynas accipiendo. Quia debent illas accipere animo gratificandi per ſua bona opera, quod non faciunt. Valentia 2. 2. *diſp. 10. queſt. 5. punct.* 3. Sanchez *lib. 7. in Decal. cap. 24. num.* 8. Non tamen tenentur ad reſtitutionem. Eo quòd non peccant contra iuſtitiam, cum nullum pactum ineant cum dantibus illas eleemoſynas. Valent. *vt ſup.* Angles *in florib. 1. p. tract. de eleemoſ. qu. 9. de mendicit. diff.* 5. Secundò etiam peccabunt per accidens Religioſi viuendo ex mendicitate, ſi id faciant animo aggregādi opes, vel vt laute viuant, vel talibus eleemoſynis non indigeant. Pro quo vide dicta à nobis *in lib. de reform. Reg. c. 16. & 17.* & dicenda *tom. 2. c. 1. à num.* 3.

44 Pro hac etiam doctrina extat declaratio S. Congreg. Concilij, qua decernitur, *Fratres Ord. Mendicantium nequaquam poſſe ab Epiſcopis prohibere, quo minus per ſe ipſos in Diœceſibus vbi habent Conuentus, eleemoſynas quærant, ſed tantùm ſi extra loca, vbi Monaſteria exiſtant, queritare voluerint, teneri ſuorum Superiorum licentiam Ordinario oſtendere.* Vide Laurentium de Peirinis *tom. 1. de priuileg. Minim. in conſt. 4. Sixti IV. §. 8. à numero* 40.

45 Poſſunt Religioſi ſuccedere vt hæredes in bonis temporalibus, quæ ad illos iure ſpectant, vel ipſis legantur. Tum quia hoc non repugnat voto paupertatis, cum non ſibi, ſed Monaſterio adquirant; tum quia ita cōceſſit Prædicatoribus, & Minoribus Clem. IV. in Bulla quæ incipit *Obtentu diuini numinis*. Tum quia ita colligitur ex *l. fi. §. hoc etiam C. de epiſc. & cleric. & ex l. regia 2. tit. 3. p. 6.* Molina *to. 1. de iuſt. diſp.* 140. Sanchez *lib. 7. in Decal. c.* 26. Excipiuntur tamen ab hac regula fratres Minores de Obſeruantia, & Capuccini. Quia nulla ratione ſunt capaces ſucceſſionis hæreditariæ, ſicut neq; in particulari, neq; in particulari, neque in communi poſſunt habere aliquod dominium, vt habetur *in Clem. exiui §. cum. v. de v. ſignific.* Corduba *in Reg. D. Franciſci c. 6. qu. 11. punct.* 1. Rodrig *tom. 2. qu. 78. art.* 2. Nec poſſunt capere hæreditatem vt eam vendant. Quia in dicta Clem. *exiui* dicitur nullatenus eſſe capaces hęreditatis. Rod. *vt ſup.* Poteſt tamē ipſis aliquid legari. Quia hoc expreſsè definitum *in c. exyt §. ad hæc quia fratribus de verb. ſignific. in 6.* Rodrig. *tom. 2. q. 125. art. 6.* Sanchez *lib. 7. in Decal. c. 26. à num. 9.* vbi multa in ſequentibus. Aliæ quoque Religiones habēt peculiaria iura circa hæreditates, de quibus Thom. de Ieſu *ſup. c. nō dicatis p. 5. à c. 2.* Vide dicēda *t. 2. c. 19. à n.* 44.

46. Peccant Religioſi contra paupertatem peccato proprietatis expendentes aliquid etiam ex his quæ habent

Digitized by Google

habent ad vſum, ſine licentia ſuorum Superiorum Hoc enim modo diſponere de rebus temporalibus eſt actus proprietatis. Valen. 2.2. *diſp.* 10. *qu.* 4. *punct.* 3. Mendoza *quodlibet.* 8. *con.* 3. Idem dico ſi permutẽt, mutuent, aut accommodent, aut alio modo contrahant de illis ſine prædicta licentia. Propter eandem rationem Leſſ. 2. *de Iuſt. cap.* 41. *dub.* 9. *num.* 79. Sanchez *lib.* 7. *in Decal. c.* 19. *num.* 65. Idem etiam dico, ſi bona ſibi à Superiore deputata ad certos vſus, in alio expendant ſine prædicta licentia. Propter eandem etiam rationem, Nauarr. *lib.* 3. *de Reſtit. cap.* 1. *n.* 183. Rodrig. 3. *tom. qu.* 29. *art.* 6. Peccant ſimiliter cõtra paupertatem non adhibentes diligentiam, quam homines ſolent communiter adhibere, in conſeruãdis rebus ſibi ad vſum permiſſis. Quia non conſeruare illas modò dicto eſt quaſi expendere, & conſumere contra voluntatem ſui Superioris. Leſs. 2. *de Iuſt. c.* 41. *dub.* 9. *num.* 79. Sanchez *lib.* 7. *in Decal. c.* 19. *nu.* 115.

47 Si tamen Religioſus alicui ſeculari volẽti ſibi dare aliquam rem, v.g. pecuniam, dicat, obſecro vt des tali conſanguineo meo, etiam ſi id faciat ſine licentia Prælati non peccat contra Paupertatem. Ratio eſt, quia in iſto caſu nihil donat, aut expendit, ſed ſolum rogat ſecularem, vt donet id quod ſibi dare volebat. Sanchez *lib.* 6. *de Matr. diſp.* 4. *num.* 7. & *lib.* 7. *in Decal. c.* 19. *num.* 74. & 75. Qui bene etiam addit, poſſe tunc peccare contra charitatem illum Religioſũ, ſi abſque iuſta cauſa non acceptauit, quod ſibi dabat ſecularis, ſi quidem priuauit Monaſterium illa re aut pecunia, quæ ad ipſum pertinebat ſi acceptaſſet.

48 Similiter ſi Religioſus petat ab amico, vt ponat in depoſito apud aliquem aliquas pecunias, vt ex illis ſubuenire poſſit ſuis neceſſitatibus, ſi id intendat facere de licentia ſui Prælati non eſt proprietarius. Cum non adquirat dominium, aut vſum talium pecuniarum ſine licentia Superiorum. D. Bonauent. *in Regul. c.* 4. *prope finem.* Cordub. *in Reg. D. Franc. qu.* 8. & 9. Addit etiam idem D. Bonauent. id verum eſſe, etiam ſi ille, qui pecuniam deponit, intendat ſe ſtatim priuare dominio illius, & transferre in Religioſum. Quia quandiu ille non acceptat dominium, manet ſemper penes dantem Pecuniam. Thom. de Ieſu *ſup. c. non dicatis p.* 3. *c.* 5. Vide dicta *n.* 32.

49 Multi volunt Religioſos dantes, aut recipientes litteras ſine licentia Superiorum peccare cõtra paupertatem. Hoc verò intelligo, quando litteræ, quę dantur, vel accipiuntur, ſunt pretio æſtimabiles, vt ſi eſſent, auratæ, vel miniatæ, &c. vel quando ſunt cõtra vtilitatem Monaſterij, vel alicuius Religioſi, aut expenditur aliquid in illis dandis, vel recipiendis, tunc enim ſunt materia proprietatis. In alijs verò caſibus ſolum erit peccatum contra obedientiam, ſi id fiat contra præceptum Superiorum. Nauarr. *lib.* 3. *conſil. de ſtat, monac. conſil.* 3. & *comm.* 2. *de Regul.* Peirinis *to.* 1. *de ſubdito q.* 2. *de paupertate c.* 2. *§.* 10.

50 Religioſi etiam ludentes pro pecunia, vel re pretio æſtimabili peccant contra Votum paupertatis. Quia expendunt res, quas habent ad vſum, & exponunt iacturæ illicitæ, quod eſt actus proprietatis. Sanchez *lib.* 7. *in Decal. cap.* 19. *num.* 76. Ludentes autem gratia honeſtæ recreationis moderatam aliquam quantitatem de licentia ſui Prælati non peccant contra paupertatem. Quia tunc ludus eſt actus honeſtus, & ille vſus pecuniæ licitus Maior *in* 4. *d.* 18. *q.* 13. *in ſol. ad* 2. Ledeſma 2. *p.* 4. *qu.* 15. *art.* 5. Secus eſſet ſi talis ludus eſſet prohibitus, vel à iure, vel à Regula, cõſtitutionibus, aut Superioribus Religionũ, aut eſſet ſcãdaloſus, &c. Quia tunc nec paruã, nec magnã quãtitatem liceret ludere, etiam de licentia Prælati. Cum non poſſet illam concedere. Salon. 2.2. *tract. de Dom.* 4. 5. *art.* 6. *du. penult.* Molina *to.* 2. *de iuſt. diſp.* 520.

51 Hinc ludens cum Religioſo, & lucrans vltra eam quantitatem, quam Religioſus potuit ludere, & Prælatus concedere licentiam tenetur ad reſtitutionem illius exceſſus. Ratio eſt, quia cum Religioſus non poſſit perdere illam quantitatem, nec etiam ludens coram illo poterit illam lucrari; ac perindè ſi accipiat, tenebitur ad reſtitutionem. Per Ledeſ. 2. *p. Sum. tr.* 31. *c.* 1. *poſt.* 10. *concl.* Alcozer *lib. de ludo c.* 39. Similiter è contra, ſi Religioſus ludens vltra eam quantitatem, quam poteſt ludere, & perdere ex licentia ſui Prælati, vel quia non habet talem licentiam, vel quia ludus eſt ili prohibitus, & contingat tunc lucrari, non poteſt id accipere, & ſi accipit tenetur ad reſtitutionem. Ratio eſt (quidquid alij dicant) quia ludus eſt quidam quaſi contractus conditionalis, in qua vnuſquiſq; exponit ſuam pecuniam periculo perdendi, & lucrandi. Qui ergo non poteſt perdere, non poteſt lucrari ſicut qui non poteſt lucrari non poteſt perdere. Ac per conſequens cum Religioſus non poſſit vltra illam quantitatem perdere. nec poterit vltra illam lucrari. Salon 2.2. *poſt. q.* 61. *q.* 5. *de dominio ar.* 6. *dub. penu.* Valent. 2.2. *diſp.* 5. *punct.* 5. Limitatur tamen probabiliter hæc ſententia quòd in caſu, quo Religioſus ludit cum illo, qui ſcit eum non poſſe ludere aut non poſſe perdere vltra illam quantitatem, ſi iſte perdat vltra illam poſſe Religioſum lucrari illam, nec teneri ad reſtitutionem. Nam eo ipſo, quòd habens talem ſcientiam ludit cum Religioſo, cenſetur cedere iuri ſuo, ita, vt poſſit perdere & non lucrari, con ſcienti, & volenti nulla fiat iniuria Angles *in flor.* 2. *p. de ludi reſtit. ar. vn. dub.* 1. Sayrus *in clau. reg. lib.* 11. *c.* 12. *nu.* 9.

52 Nec etiam poſſunt Religioſi aliquid dare, ſeu donare alicui, ſiue de bonis Monaſterij, ſiue de his, quæ habent ad vſum, aut quomodolibet adquiſierunt, ſine licentia Superioris. Quia dare aliquid hoc modo eſt actus proprietaris, & dominij. Cordub. *in Regul. D. Francisc. cap.* 6. Mend. *in quodlib. q.* 8. *con.* 3. Pro quo etiã extat Cõſt. Clem. VIII. anno 1594. edita, in qua ſub grauiſſimis pænis huiusmodi largitionem, ſeu miſſionem munerum Religioſis interdicit (*in* 3. *to. bull. Laertij inter Conſt. Clement. VIII. nu.* 28.) Bonac. *de larg. mun. diſp.* 3. Diana *tract.* 6. *de Paupert. Religioſa ſuper hanc Bullam.* Neque etiam per modum eleemoſynæ poſſunt aliquid dare ſine prædicta licentia. Propter eandem rationem. S. Thom 2.2. *q.* 32. *art.* 8. D. Antonin. 3. *p. tit.* 16. *c.* 1. §. 11. *not.* 4. Quando tamẽ pauper eſt in extrema neceſſitate poteſt Religioſus, etiam ſine licentia Superioris, illi ſubuenire; Quia in tali neceſſitate omnia ſũt communia. Angles *in flor.* 1. *p. tract. de Eleemoſ. q.* 4. Rodriq. *tom.* 2. *qu.* 57. *art.* 2. Similiter quando Religioſus eſt cum licentia ſui Superioris abſens à Monaſterio poteſt ex his, quæ ſibi ſunt donata, facere aliquas moderatas eleemoſynas. Quia ad hoc præſumitur licentia tacita ſui ſuperioris. Med. *Cod. de Pænit. tract. de eleemoſ. q. de quib. bon. fit eleemoſ.* Ledeſm. 2. *to. ſum. tra.* 3. *c.* 3. *conc.* 31. Idem etiã dico probabiliter quando Religioſus etiam in Monaſterio exiſtens aliquid ſibi ſubtrahit de his, quæ ſibi à Monaſterio ad ſuſtentationem tribuuntur, poſſe ſcilicet de illis eleemoſynam facere. Propter eandem rationem. Valentia 2.2. *diſp.* 10. *q.* 4. *punct.* 3. Sanch. *lib.* 7. *in Decalog. cap.* 19. *num.* 100. & 101. Monaſteria autem, & Superiores nomine ipſorum poſſunt, & tenẽtur facere eleemoſynas de ſuperfluis.

ſuis. Ratio eſt, quia obligantur præcepto communi dandi eleemoſynam ſicut alij Mol. *to. 2. de iuſt. diſ. 276.*

53 Hinc fit, quòd recipientes à Religioſo aliquid, ad quod non habebat facultatem, tenẽtur ad reſtitutionem. Eò quòd accipiunt aliquid ab eo, qui donare non poteſt. Nauarrus *libr. 3. Conſ. in 1. edit. tom. de Regul. conſil. 75. num. 33.* Leſſ. *2. de iuſtit. c. 41. num. 73. dub. 8.* Vnde in prædicta Conſtit. Clem. VIII. contra recipientes aliquid à Religioſis dicitur. *Ipſo facto abſque aliqua monitione, Iudicis decreto, ſententia, aut declaratione ad illius reſtitutionem omnino in vtroque foro teneantur, adeò vt reſtitutione ipſa realiter non facta, neque etiam in foro conſcientiæ abſolui poſſint.* Bonacina *de largit. mun. diſput. 3. puncto quarto.* Si tamen daretur caſus, quòd Religioſus expenderet aliqua, quæ nullo modo pertinerent ad Monaſterium, vt ſi de licentia Papæ haberet adminiſtrationem aliquorum bonorum independenter ab alio, tunc accipiens non teneretur ad reſtitutionem rei acceptæ facienda Monaſterio. Quia res illa non pertinebat ad Monaſterium. Molina *tom. 2. de Iuſtit. diſp.* 520. Similiter ſi aliquis ſecularis Religioſo alicui daret aliquam pecuniam ſolùm ſub conditione, vt ex illa luderet; aut fornicaretur, accipiens, nulli tenetur reſtituere. Cum illa pecunia ſolùm pertineat ad ſecularem, & ille illã conceſſerit voluntariè. Abul. *in c. 6. Matth. quæſt. 37.* Sanchez *libro 7. in Decalog. 19. nu. 35.*

54 *Inter ipſos quoque Religioſos, ne praua ambitione impulſi, pro conſequendis in ſua Religione gradibus, & dignitatibus alter alterius gratiam, aut beneuolentiam aucupetur, quæcumque largitio, aut donatio munerum niſi rerum minimarum de licentia expreſſa, & in ſcriptis Superiorum, eſt penitus interdicta.* Ita Clem. VIII. in Conſtitut. *Religioſæ Congregationes* Anno 1594. edita de qua ſupra *n.* 52. D. Bonau. *in ſpeculo Diſcipl. to. 2. cap. 4.* Imò hæc largitio munerum inter ipſos Religioſos eſt peccatum proprietatis, ſi fiat ſine licentia Superiorum. Quia ſine illa eſt vſus rei temporalis contra voluntatem Superiorum, Papæ præſertim, qui eſt ſupræmus Prælatus Religionum. Hieronym. Gratian. *Diſcipl. Regul. 2. p. cap. 8. §. 3.*

55 Licentia autem Superioris, quæ requiritur, & regulariter ſufficit ad hoc, quòd Religioſus poſſit tenere, vel poſſidere, accipere, dare, vel expendere, ſufficit, quòd ſit tacita, vel prudenter præſumpta, quando ſcil. prudenter creditur Superiorem ita velle. Ratio eſt, tum quia taciti, & expreſſi eadem eſt virtus, *leg. cum quid ff. de reb. cred. & cap. 2. de reſcriptis.* Tum, quia id, quod fit cum licentia implicita, & prudenter præſumpta Superioris dicitur fieri cum eius conſenſu. D. Thom. 2. 2. *q. 32. art. 8. ad primum.* Corduba *in Summ. qu.* 109. Quando tamen fuerit præceptum Superioris de non accipiendo, retinendo, vel dando ſine licentia expreſſa, tunc non ſufficit implicita, aut præſumpta. Quia Superior declarauit non aliter cõſentire. Ludouic. Lopez *1. p. Inſtruct. conſ. verſu penult. c. 156.* Rodrigu. *in Summ. 2. to. c. 31. num. 7.* Vnde quia in prædicta Conſtitut. Clem. VIII. prohibetur largitio munerum, aut quæcumque donatio Religioſis, ex quocunque prætextu, aut cauſa, *niſi in Generali Capitulo, aut alia Generali Congregatione, re maturè diſcuſſa, vnanimi conſenſu omnium, Superiorumque permiſſu, cauſa approbata fuerit,* ita obſeruari debet, quoad fieri poſſit. Præſertim cum prædicta Conſtitutio Clement. VIII. videatur innouata à S. Congregatione Concilij, quæ in decretis *de Apoſtatis, & eiectis* iuſſu SS. D. N. Vrbani VIII. editis ſic habet. *Curent Superiores, vt Conſtitutio interdicens largitiones munerum, & præſcribens hoſpitalitatis formam ab omnibus in quolibet Conuentu inuiolabiliter obſeruetur.* Et ita nihil videtur obſtare, quòd illa Conſtitutio in partibus Hiſpaniarum recepta non ſit, vt teſtatur Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap. 19. num. 42. 100. & 105.* Et in Italia abierit in deſuetudinem, vt teſtatur etiam Laurentius de Peirinis *tom. 1. de ſubdito, q. 2. de paupert. cap. 2. §. 6.*

56. Conſuetudo etiam aliquid retinendi, accipiendi, dandi, vel expendendi ſine licentia Superiorũ, quando eſt recepta, & viget conſentientibus ipſis, excuſat Religioſum, ſaltem regulariter. Quia talis conſuetudo habet vim licentiæ. Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap. 19. nu. 7.* Secus ſi talis conſuetudo introducta eſt, aut viget, contra voluntatem Superiorum. Propter oppoſitam rationem. Graſſis *2. part. deciſion. libr. 3. capit. 9. à numero* 4. Dixi etiam, ſaltem regulariter, quia quoad largitiones munerum, ſeu donationes attendenda eſt Conſtitutio Clement. VIII. adducta. Taciturnitas verò Superioris videntis Religioſum aliquid poſſidere, accipere, expendere, &c. ſine licentia, & non contradicentis non excuſat Religioſum, niſi quando ex alijs ſignis conſtat illam eſſe virtualem approbationem. Ratio eſt quia huiuſmodi taciturnitas ſępè naſcitur ex puſillanimitate Superioris, vel ex proteruia ſubditi, ergo non ſemper arguit licentiam implicitam, niſi quando ex alijs ſignis id conſtat. Graſſis vt ſupra *cap. 19. n. 31.* Sanchez *n. 12.* Similiter non excuſat Religioſum credere quòd Prælatus cõcedet licentiam, ſi ab ipſo petatur, quando ſcit ipſum velle vt petatur. Quia tunc non cenſetur habere licentiam, aut conſenſum Prælati. Nauarr. *Comm. 2. de Regular. num.* 20. Mendoza *quæſt. 8. poſt ſeptimam conclu.* Quando tamen Religioſus procedit ſub ſpe ratihabitionis, ſeu approbationis à Prælato, excuſatur. Quia tunc operatur ex licentia ſaltem virtuali. S. Tho. *in 4. diſt. 15. q. 2. artic. 5. q. 4.* Toletus *in Sum. de pecc. mort. capit. 28.*

56 Licentia iſta requiſita ad hoc, quòd Religioſus poſſideat, accipiat, det, aut expendat, &c. aliquid, debet eſſe voluntaria, & non coacta, vel precibus importunis, vel fauoribus, metu, aut dolo. Ratio eſt, quia aliàs talis licentia, potiùs eſſet violentia, nec Religioſus per eam operaretur ſecundùm voluntatem ſui Superioris, ſed ſuam. Nauarr. *Comm. 2. nu. 21. corol. 7.* Sanchez *libr. 7. in Decalog. cap. 19. à nu. 16.* Idem dico, quando Prælatus dat iſtam licentiam ſubdito, eo quòd timeat ipſum, quia eſt ſuſurro, rixoſus, contentioſus, & excitabit rumores in Conuentu ſi non illi conceditur. Propter eandem rationem. Cordub. *in Sum. quæſt.* 54. Leſſius *2. de Iuſtit. cap. 4. dub.* 5. Similiter debet eſſe legitima iſta licentia, vnde, ſi ſit ad prauos, inhoneſtos, aut inutiles vſus non eſt valida. Cum Superior nequeat illam concedere. Nauarr. *lib. 3. conſil. in 1. edit. tit. de Regular. conſil. 73. n. 33.* Molina *tom. 2. de Iuſt. diſp.* 276. Vnde neque etiam Monaſterium poteſt concedere talem licentiam ad prædictos prauos vſus. Eò quòd quamuis Monaſterium ſit dominus ſuorum bonorum, hoc tamen eſt in ordine ad bonum ſtatus Religioſi. Mendoza *quodlib. 8. artic. 6.* Leſſius *2. de iuſt. capit. 18. dubio* 11.

57 Quamuis aliqui putent in materia proprietatis non poſſe dari materiam leuem, propter quam ſolũ peccetur venialiter (Viuald. *in Candelab. ſacrã. 3. p. c. 14. n. 68.* Paſſarellus *ſup. priuil. Minim. tit. de propriet. ab dic.*)

ta-

tamē probabiliſſima ſentētia eſt, poſſe crimē proprietatis, quātumuis ex ſuò genere mortale, reddi veniale ex materię paruitate, ita vt ſi Religioſus aliquid leue poſſideat, accipiat, expendat, &c. ſine licentia ſui Superioris ſolum venialiter peccet. Ratio eſt, quia peccatum proprietatis ſolùm habet malitiam quaſi furti contra iuſtitiam, quatenus importat vſum rei alienæ inuito domino, & malitiam ſacrilegij, ſeu contra Religionem, quatenus eſt contra Votum. Vtroque autem modo eſt capax materiæ leuis, vt patet in furto vnius quatrini, & in tranſgreſſione Voti dicendi ſemel *Aue Maria.* Ergo etiam in peccato proprietatis, poteſt eſſe materia leuis, ratione cuius ſolùm ſit peccatū veniale. Corduba *in Summ. q.* 109. Mēdoza *quodlib.* 8. *concluſ. vlt.* Vnde illa materia quæ in furto eſt leuis, etiam in peccato proprietatis erit leuis. Propter ſimilem rationem. Corduba vt ſupra Rebellus *tract. de iuſt. p.* 1. *libr.* 3. *q.* 15. *ſect.* 3. *num.* 22. In furto autem communiter, & regulariter loquendo, & ſeclufis circumſtantijs perſonarum temporis, loci, &c. duo Iulij, aut Reales Hiſpani, putātur grauis materia, & minùs prædictis duobus Iulijs, ſeu Realibus, materia leuis. Mendoza, & Rebellus *ſupra citati.* Addunt, aliqui, eam materiā, quæ in furto eſt dubium, an ſit materia ſufficiens ad peccatum mortale, eſſe ſufficientem ad peccatum mortale proprietatis. Tho. de Ieſu *ſup. cap. non dicatis p.* 3. *c.* 6.

58. Hinc Religioſi ſucceſſiuè minima retinentes, accipientes, ſeu expendentes, &c. ſine licentia Superiorum, peccant mortaliter contra Votum paupertatis, quando peruenitur ad grauem, ſeu notabilem quantitatem. Ratio eſt ex ſimilitudine furti. Sanchez *lib.* 7. *in decalog. c.* 21. *n.* 30. Limitatur hoc, vt nō intelligatur de rebus minimis comeſtilibus, aut potabilibus. Quia in his non eſt credendum Prælatos prudentes fore inuitos. Rebell. *de iuſt. p.* 1. *lib.* 1. *q.* 15. *ſect.* 3. *num.* 22. Graſſis 1. *p. deciſ. lib.* 3. *c.* 5. *num.* 51. Limitatur etiam, vt hoc ſolùm ſit verum, quādo iſti actus expendendi, retinendi, &c. ſunt aliquo modo vniti, vel ratione temporis, vel loci, ſi enim ſunt omnino diſparati, credo non committi peccatum mortale, etiam quando peruenitur ad magnam, ſeu grauem quantitatem, ad modum, quo multi Theologi loquuntur de furtis paruis. Nauarrus *in Summ. cap.* 17. *num.* 139. *vel* 140. *& lib.* 3. *conſil. in* 1. *ædit. tit. de Regular. conſil.* 75. *num. vigeſimoſeptimo, in* 2. *titul. de ſtat. Monach. conſilio* 3. *numero* 27. Leſſius 2. *de Iuſt. c.* 2. *dub.* 8.

59 Pænæ communes proprietariorum, vltra illas, quæ habentur in propria Regula, aut Conſtitutionibus, ſunt. Prima, quod Religioſus tempore mortis habens proprium non poteſt ſepeliri in loco Sacro *c. Monachi de ſtat. Monach.* ſed debet i ſterquilinio ſepeliri cum pecunia (ſaltem parte ipſius) per eum poſſeſſa *c. cum ad Monaſterium eodem tit.* Inſuper, ſi in loco ſacro ſepultus eſt, eſt extraendus, ſi ſine magno ſcandalo fieri poſſit. *c. ſuper quodam. eod. tit.* In his tamen aduerti debet, quòd debet eſſe certitudo, & nō ſolum dubium, quòd Religioſus mortuus ſit proprietarius, certitudo inquam moralis, quæ ex eius acta vita deſumi poteſt. Laurentius de Peirinis *to.* 1. *de ſubdito q.* 2. *de paupertate c.* 2. *§.* 9. Barboſa. *de offic. Parochi c.* 26. *num.* 47. Secunda eſt, ex Conc. Trident. *ſeſſ.* 25. *c.* 2. quod ſi quis deprehēſus, vel cōuictus fuerit de hoc peccato *is biennio actiua, & paſſiua voce priuatus ſit.* Aliqui tertio dicunt Religioſum proprietariorum eſſe ipſo facto à iure excommunicatū. Sed talis excommunicatio non reperitur expreſſa, niſi ſolùm in quibuſdam Concilijs Prouincialibus Colonienſibus. Thomas de Ieſu *ſupra cap. non dicatis par. ſecunda, cap. ſecundo.* Ex *c.* etiam. *Monachi de ſtatu Monachor.* Monachus habens peculium à communione altaris iubetur remoueri. Bartholomæus à Sancto Fauſto *de Voto Paupert. quaſt.* 198. Ac tandem ex *capite cum ad Monaſterium* de Monaſterio eſt expellendus, licet *capite fin. de Regular.* talis expulſio correcta ſit, & iubeatur talem monachum deputandum Monaſterij ergaſtulo, quò pænitentiam agat. Sanchez *lib.* 7. *in Decal. c.* 20. *num.* 12. Sed notandum huiuſmodi aſſignatas pænas non incurri niſi ſolùm ab illis, qui retinent, vel poſſident aliqua contra voluntatem Superiorum. Etſi enim etiam dantes aliquid ſine licentia peccent contra Paupertatem, imò incurrant pænas Conſtitutionis Clem. VIII. adductæ ſupra *num.* 52. *&* 55. pænæ autem modo aſſignatæ præcipuè ſunt impoſitæ pro prædictis retinētibus, Sanchez 7. *in Decalog. cap.* 20. *num.* 11. *&* 13. Peirinis *tom.* 1. *de ſubdito q.* 2. *de paupert. cap.* 2. *§.* 9. Poteſt præterea peccatum proprietatis, ſi ſit mortale, reſeruari à Superioribus. Ex decreto Clem. VIII. *de reſeruat. caſuum.* Graſſius 2. *p. deciſ. lib.* 3. *cap.* 19. *num.* 5. Sanchez *lib.* 7. *in Decalog. c.* 20. *à num.* 11. Pro quo etiam vide Quarantam *in Summ. verb. caſ. reſeru.* Coriolanum *de caſibus reſeruatis* 2. *par.*

60 Si quæras tandem an Religioſi non obſeruantes Vitam Cōmunem, de qua egimus *à num.* 7. ſint proprietarij, & incurrant prædictas pænas? Dico primò In illis Conuentibus, in quibus talis Vitæ Communis obſeruantia viget, ſi aliqui Religioſi eam non obſeruent, ſunt proprietarij, & proprietariorum pænis plectendi. Ratio eſt, tum ex dictis in Superioribus ex Decretis Summorum Pontificum, & Conciliorum, tum quia, cum prædicti Religioſi teneant & poſſideant aliqua peculia, ſeu portiones, ſingularitatemq; ſequantur contra intentionem Regulæ, quā profeſſi ſunt, & voluntatem ſuorum Superiorum, præſertim Summorum Pontificum, qui ſupræmi Superiores Religionum ſunt, abſque dubiò erunt proprietarij, & talium pænis plectendi. Quod confirmatur ex Concil. Trid. *ſeſſ.* 25. *de Regular. c.* 1. vbi præcipit omnibus Regularibus tam viris, quàm mulieribus, vt *Communem Vitam, victum, & veſtitum fideliter obſeruent,* Qui ergo hæc non obſeruant, contra voluntatem Eccleſiæ, & Superiorum agunt, & ſi aliqua poſſident, vel retinent, contra Superiorum voluntatem id faciunt, ac perinde proprietarij, & proprietariorum pænis puniendi ſunt. Bartholomæus à S. Fauſto *de Voto Paupertat. qu.* 195. Dico tamen ſecundò. In alijs Conuētibus, in quibus prædicta Communis Vita non viget, vel propter impotentiam, aut nequitiam Superiorum, qui nequeunt, aut nolunt dare ſingulis Religioſis neceſſaria ad vitā licet prædicti Vitam Communem non obſeruantes in periculo magno ſuę ſalutis, & tranſgreſſionis ferè quotidianæ Voti paupertatis verſentur, excuſari tamen poſſunt à peccato proprietatis, ſi alio modo cō modè viuere non poſſint, poſitis tamen conditionibus, & propter rationes aſſignatas ſupra *à num.* 21. *& ſeqq.* Vide Bartholomeum à S. Fauſto *de Voto Paupert. qu.* 196. *&* 197. Addendum tamen eſt, & valdè notandum, religioſos ſic viuentes, quia commodè aliter viuere non poſſunt, aut Vitam Communem obſeruare in prædictis Conuentibus, paratos eſſe debere ad recipiendū reformationem, & introductionem Vitæ Communis, ſi à Prælatis de nouo inſti-

tuatur,

ſeu reſtauretur, nec poſſe vllo modo tali reformationi, & inſtitutioni Vitæ Communis reſiſtere ſub grauiſſimo peccato mortali. Ratio eſt, quia cum prædicta Vita Communis obliget omnes Religioſos ſub peccato mortali, nec ab illius obſeruantia excuſari poſſint, niſi quia Prælati Monaſteriorum non prouident illis de neceſſarijs ad vitam, absq; dubiò cum conſtaret prędictis neceſſitatibus ſufficienter prouidendum fore, nulla ſupererit ratio excuſationis. Et hæc eſt communis ſententia Theologorum, ſpecialiter Syluest. *verb. Religio 6.q.7.* Valentię 2.2. *diſp.*10. *q.4. p.2.* Leſſij *lib.2.c.4. dub.5.* Nauarri *Comment.3.de Regularib.num.36.* Rodriguez 2. *p.Summ.cap.*31. Bartholomæi a S. Fauſto *de Voto Paupert.qu.*195.*&* 196. Quorum plures præſertim loquuntur de obligatione Prælatorum ad prædictam Vitam Communem in omnibus Conuentibus introducendam, prout & nos dicimus *cap.*18. *num.* 14. Vide etiam dicenda *cap.7. num.*19.

SVMMARIVM CAP. VII.

Regula Religionum quid ſit. num.1.
Quicumque Religioſus aſcriptus eſt ad Regulam obſeruandam. num.2.
Quot ſint Regulæ in Eccleſia approbatæ. nu.3.
Tenentur Religioſi ad Regulam non ſolùm ratione profeſſionis ſed etiam præcepti Pontificij. nu.4.
Qualiter teneantur Carmelitæ obſeruantes ad regulam Alberti num.5.
Aliqua quæ continentur in Regula obligant ad mortale, alia ad veniale, alia ad neutrum. nu.6.
Quæ ſpectant ad obſeruantiam votorum obligant ad mortale. num.7.
Quæ ponuntur vt opera ſupererogationis, & de conſilio ad nullam culpam. nu.8.
Quid quando Regula præſcribit aliqua quæ aliàs erant ex præcepto. num.9.
Si Regulæ inſtitutor explicuerit quod nolit Religioſos obligare ad culpam non obligat ad illam quoad obſeruantiam Regulares. nu.10.
Quando tamen non explicuit ſuam mentem, acceptio, & exiſtimatio Religionis attendi debet. nu.11.
Quid quando nec de hoc conſtat. num.12.
Attendendum eſt ad grauitatem vel leuitatem materiæ. ibidem.
Item ad verba quibus Regulæ inſtitutor vtitur. num.13.
Quanta ſit obligatio regulæ Carmelitarum. nu.14.
Transgreſſio præceptorum Regulæ quamuis ad lethale crimen non pertingat, inter limites tamen venialis offenſæ graue peccatum eſt. nu.15.
Quando Regula Religionis alicuius fuerit relaxata quomodo ad illam teneantur Religioſi. n.16.17. & 18.
Si tamen Summus Pontifex, vel alij ſuperiores Regulam ſic relaxatam reformare vellent tenentur Religioſi non reſiſtere. num.19.
Qnid in caſu talis reformationis dicendum de Religioſis qui ſunt delicati viribus. num.20.
An poſſint Religioſi ex vi Regulæ obligari ad confeſſionem venialium. nu.21.
Quid ſentiendum de operibus ſupererogationis quæ ſunt ſupra Regulam. nu.22.
Quid de præcepto Regulæ ad laborandum. nu.23.
Quid de oratione mentali. num.24.
Silentium regulare quomodo obliget. nu.25.
Ieiunia Regulæ quomodo obligent Iuuenes. nu.26.
Quid in caſu quo Natiuitas Domini inciderit in Feria ſexta vel Sabbatum. nu.27.
Quid præcipiatur circa obſeruationem Regulæ à Concilio Trident. nu.28.
An diſpenſari poſſit à Prælatis in obſeruantijs Regulæ. num.29.
Quid quando Prælatus præcipit aliquid contra Regulam. num.30.

De obligationibus Religioſorum ratione Regulæ ſui Ordinis. Cap. VII.

1 REGVLA Religionum eſt quaſi exemplar, & menſura eorum, quæ ex vi votorum tenentur exequi Religioſi, ita, vt, ſicut non tenentur obedire niſi in his, quæ aliquo modo Regulam profeſſam cōcernunt, vt diximus *cap.4.num.9.* ſic è contra, omnia, quæ ex vi votorum facere tenentur debent eſſe in Regula contenta. Dicitur enim regula, vt inquit Iſidorus *6. Ethimol. cap.16.* eò quòd ducit, nec aliquando aliorſum trahit, vel quòd regat, vel quòd normam rectè viuendi præbeat, vel quòd diſtortum, prauumque corrigat. Suarez 4. *tom. de Relig. lib.* 1. *cap.1.§.1.*

2 Quicumque Religioſus aſtrictus eſt ſuam regulā obſeruare. Eò quòd omnes profitentur Regulam, & promittunt obedientiam ſecundùm regulam: quemadmodum Carmelitæ, qui expreſsè dicunt in profeſſione ſua, promittere *Obedientiam, & Caſtitatem, & Paupertatem ſecundùm Regulam prædicti Ordinis.* Vnde regula imponit aliquam neceſſitatem operandi, ſiue ad culpam, ſiue ad pœnam, quia hoc eſt de ratione legis, & per quod differt à conſilio. Suarez 4. *tom.de Relig. lib.1. c.2. nu.2.*

3 Præter quatuor in Eccleſia approbatas regulas, ſcilicet Sanctorum Baſilij, Auguſtini, Benedicti, & Franciſci, eſt etiam quinta alia Regula à Diuo Alberto Ieroſolymitano Patriarcha Carmelitis tradita, approbataque, & confirmata ab Honorio III. Greg. IX. Innoc. IV. Alex. IV. Vrbano IV. Nicolao IV. & Bonifac. VIII. Correcta, & mitigata ab Eugenio IV. Inſuper ante illos approbata etiam, & cōfirmata ab Innoc. III. & implicitè à Concilio Lateranenſi *c.* 13. & Lugdunenſi, vt refertur *in c. vnico de Religioſis domibus in* 6. Thom. de Ieſu *in expoſit. ſup. Regul. p.2. dub.*3. Ioannes Pintos de Victoria *in Hierar. Carmelit. tract.* 2. *c.* 13. Eius autem ſcopus eſt, tum vita contemplatiua, tum actiua, quæ ad proximorum ſalutem, & ipſorum conuerſionem attendit. Tho. Vualdenſ. *de Sacramental. tit.9.c.84.n.7.* Tho. de Ieſu *vt ſup. à dub.*4.

4 Tenentur etiam Religioſi ad obſeruantiam Regulæ non ſolùm, quia profeſſi ſunt ſecundùm ipſam viuere, ſed etiam, quia Pontifices approbantes illam, præcipiunt etiam, vel explicitè, vel ſaltem implicitè illius obſeruantiam. Hoc patet in Regula Carmelitarum ab Alberto tradita, quàm declarātes, & mitigantes nomine Innocentij IV. Hugo Cardinalis S. Sabinæ, & Guillel. Anteradenſis Epiſcopus ſic dicunt. *Qua fungimur authoritate mandamus, quatenus Regulam à nobis correctam, declaratam, & mitigatam, prout expedire vidimus, deuotè recipientes, eam firmiter obſeruetis.*

5 Non verò tenentur Carmelitæ ad obſeruantiam Regulæ Alberti, prout ab ipſo tradita eſt, ſed prout mitigata fuit ab Eugen. IV. vt ſup. n.3. viſū eſt. Ratio eſt, quia ipſe Eugenius hoc expoſuit dicens: *Decernētes eos, & eorum ſingulos circa præmiſſa ad arctiorem obſeruātiam, quæ ſupra præmittitur, occaſione profeſſionis in dicto Ordine emiſſa, vel in poſterum emittēda, minimè teneantur.*

neātur. Conditiones autem illæ à Pontifice aſſignatæ, (ſcilicet quòd conceſſio non valeat ijs, qui ex cõfidentia ipſius illicita petpetrauetint, & quòd teneãtur Religioſi per vnum annum, vna die ſeptimanæ cuiuslibet ieiunare, vel ſimile pium opus efficere) nõ ſunt poſitę pro gratia mitigationis Regulæ potienda, ſed pro obtinẽda Indulgẽtia Plenaria remiſſionis in articulo mortis quã iiſdẽ Religioſi ibidẽ cõceſſit. Ita enim infertur ex cõtextu Bullæ, & ex alia ſimili ab eodem Pontifice Fratribus Benedictinis Valliſoletani Monaſterij conceſſą. Ioannes Pintus de Victoria in *Hierarch. Carmelit. tract. 2. c. 16.*

6 Non tenentur Religioſi obſeruare omnia, quæ continentur in Regula ſub culpa mortali, ſed aliqua ſub mortali, alia ſub veniali, alia etiam neque ſub veniali. Ratio eſt, quia eo modo obligantur Religioſi obſeruare ea, quæ continentur in Regula, ſecundùm quòd ipſa Regula præſcribit: Regula autem quędam præſcribit vt obligatoria ad mortale, alia ſolùm ad veniale, alia ad nullam culpam. D. Tho. 2. 2. *q.* 186. *art* 9. Vaſq. 1. 2. *diſp.* 162. *c.* 4. *nu.* 16. De ijs autem modo dicemus.

7 Et in primis, ea quæ ſunt in Regula, & ſpectant ad obſeruantiã Votorum eſſentialium Religionis, videlicet, caſtè, & ſinę proprio viuere, &c. ſine dubio obligant ad mortale, quantùm eſt ex genere ſuo, niſi fortè ratione paruitatis materiæ ſolùm obligent ad veniale. Ratio eſt, quia hoc modo obligant ipſa Vota. S. Tho. & Caietan. 2. 2. *qu.* 186. *art.* 9. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. c.* 4. *num.* 8.

8 Ea autem, quæ ſunt in Regula, & ſolùm ab illa præſcribuntur, vt opera ſupererogationis, & de conſilio qualia ſunt abnegare ſe in omnibus, habere Deum præſentem, exercitia humilitatis, mortificationis, & cet. non obligant ad culpam neque mortalem, neque venialem. Ratio eſt, quia iſta opera non proponuntur vt præcepta, ſed ſolùm pertinent ad maiorem charitatem Religioſorum exercenda, non ergo obligant ad culpam; cum illa tantùm ſit in tranſgreſſionibus præceptorum. S. Thom. & Caiet. vt ſup. Sanchez *vt ſup. num.* 10.

9 Quando Regula præſcribit aliqua, quæ aliàs ſunt ſub præcepto, v. g. diligere Deum, aut proximum, dicere horas Canonicas, &c. illa obligant ad mortale, vel veniale ſecundùm quòd aliàs obligarent. Ratio eſt, quia Regulariter loquendo non proponuntur hæc in Regula tanquam noua præcepta, ſed ſolùm cum intentione reducendi in memoriam ea, quę alias præcepta ſunt à Deo, vel Eccleſia, & illa cõmendandi. Caietan. *vt ſupra.* Valentia 2. 2. *diſp.* 10, *q.* 4. *punct.* 5. Dato autem. quòd in Regula ponerentur cum intentione inducendi nouam obligationem ſeu præceptum, (quod ex circunſtantijs attendendum eſt) tranſgreſſio talium includit duas malitias, alteram ex proprio obiecto, alteram ex circunſtantia Voti, quod frangitur tranſgrediendo Regulam ex Voto promiſſam. Ratio eſt, quia licet diuerſitas pręceptorum nõ faciat diuerſitatem ſpecificam in peccatis, (cum conſtet non committere duplex peccatum eum, qui frangit ieiunium die, quo eſt duplex præceptum ieiunandi, alterum ratione Quadrageſimæ, alterum ratione Temporum, vel Vigiliæ) tamen quando peccatum habet oppoſitionem ad diuerſas virtutes eſt in illo duplex malitia. In propoſito autem trãſgreſſio Regulæ habet oppoſitionem ad virtutem Religionis vltra eam, quam habet ad illam, cui opponitur obiectum talis peccati. Valentia 2. 2. *diſp.* 10. *q.* 4. *punct.* 5. Sanch. *lib.* 6. *in Decalog. c.* 4. *num.* 6.

Hæc autem malitia ex cirũnſtantia contra Religionem ſequitur naturam malitiæ ex obiecto, ita vt ſit mortalis, vel venialis ſicut illa fuerit. *Authores vt ſup.*

10 Loquendo de obſeruantijs Religionis à regula præſcriptis, quæ non proponuntur vt mera conſilia, neque ſunt directè de Votis promiſſis, aut de rebus aliàs præceptis, ſed ſunt obſeruantiæ quædam externæ ordinatæ ad obſeruantiam, Votorum eſſentialiũ, v. g. ieiunia, ſilentia, abſtinentia à carnibus. vti talibus veſtibus, ſequela chori, & alia huiuſmodi; ſi Regulę Inſtitutor mentem ſuã explicuerit, quòd noluerit quoad illa Religioſos ad culpam obligare (prout dicitur in Regula Patrum Prædicatorum, *Nolumus obligare ad culpam*, & in Regula Minimorum, vt refert paſſatellus *in priuileg. Minim. cap.* 25. & in Regula Patrum Societatis Ieſu, *vt habetur 6. p. Conſtit. c.* 25.) tunc talis Regula non obligat ad culpam quoad iſta. Qui cum in poteſtate inſtituentis Regulam fuerit obligare, vel non obligare ad culpam, ſi ipſe declarauit non habuiſſe intentionem obligandi, abſque dubio non obligabit. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 4. *num.* 11. *& ſequentibus*

11 Quando tamen Inſtitutor Regulæ non explicuit ſuam mentem circa obligationem, vel non obligationem ad culpam, attendẽda eſt communis acceptio, exiſtimatio, & ſenſus Religionis, cui Regula fuit tradita. Si enim communis ſenſus, & exiſtimatio Religioſorum fuit illam Regulam obligare ad mortale, ad mortale obligabit, & ſi ad veniale ad veniale, & ſi ad ſolam pænam, & non ad culpam, ad nullam culpã obligabit. Eò quod cõmunis acceptatio, & conſuetudo eſt optima legũ interpres, vt habetur *c. cum. dilectus de conſuetud. l. ſi de interpretat. ff. de legibus.* Nec lex aliter obliget, quàm, prout communiter ab omnibus accipitur. Nauarr. *in Summ. c.* 23. Valentia 2. 2. *diſp.* 10 *q.* 4. *punct.* 5. Addens vix poſſe tradi aliã vniuerſalem regulam quoad hoc, niſi iſtam.

12 Si autem nec Regulæ Inſtitutor, nec communis conſenſus, aceptatio, ſeu conſuetudo Religionis declarauit modum obligationis regulæ, prout contingere poterit in nouis Religionibus, inſtitutis, aut inſtituendis, tunc ſi materia, aut res quæ præcipitur, vel prohibetur, non eſt grauis, ſed exigua, aut leuis, nõ poterit obligare ad culpam mortalem. Cum enim peccatum mortale ſit grauis offenſa Dei, cadere nõ poteſt, niſi ſupra materiam grauem, & ſola illa eſt capax talis malitiæ, etiam ſi legiſlator intenderet oppoſitum, Caſtro *lib.* 1. *de lege pænal. c.* 5. *docum* 2. Medina 1. 2. *q.* 96. *art.* 4. *in prima regula.* Quæ verò materia ſit grauis, licet difficilè aſſignetur, & prudentis arbitrio ſæpius relinquatur, dicendum eſt illam eſſe grauem, quæ, vel ratione ſui, vel ratione circunſtantiarum boni communis multùm conducit ad finem à legiſlatore intentum, e contra verò eam eſſe leuem quæ nec ratione ſui, nec ratione talium circunſtantiarum ad prædictum finẽ multùm conducit. Suarez *5. to. in 3. p. diſp. 4. ſect. 6. nu. 11. & 12. & diſp. 18. ſect. 3. à n. 16.* Vaſquez 1. 2. *diſp.* 158. *c.* 6. *n.* 59. Addẽdum verò eſt, quòd etiã dato, quòd res quę præcipitur ſit materia grauis, & capax peccati mortalis, ſi tamen legiſlator declaret ſolùm velle obligare ad veniale, tunc tranſgreſſio ſolùm venialis erit. Ratio eſt, quia probabiliſſimum eſt, etiam poſita grauitate materiæ, poſſe in lege poſitiua eſſe tantùm tranſgreſſionẽ venialem; eò quòd tota obligatio legis poſitiuę pendet ex voluntate legiſlatoris; ſi ergo de illa conſtet, tranſgreſſio talis legis ſolùm erit venialis. Suarez *de legibus lib.* 3. *c.* 27. *&* 4. *to. de Religion. lib.* 1. *c.* 2. San-

chez

Digitized by Google

chez *lib.1.de Matrim.diſp.9.num.6.*

13 Similiter in eiſdem caſibus, quando nec regula ipſa, nec conſuetudo aut conſenſus Religionis declarauit modum obligationis ipſius regulæ, ſi res, quæ in illa continentur, non exprimuntur per verba præcepti, vt ſunt, *mandamus*, *præcipimus*, *prohibemus*, *inhibemus*, nec præcepto æquipollentia vt ſunt *ſtatuimus*, *ordinamus*, *decernimus*, ſed per alia communia, v.gr. *volumus*, *monemus*, *hortamur*, tunc eſt probabiliſſimum ad nullam culpam obligare. Ratio eſt, quia cum illa verba communia ſint præceptis, & conſilijs, dubia ſunt, & obſcura, an ſcilicet obligent, vel non, ad culpam, in obſcuris autem, & dubijs amplectendum eſt id, quod eſt minimum, vt habetur *regul. in obſcuris de reg. iuris in 6.* quod maximè debet procedere in Inſtitutoribus regularum, qui cum ſummopere curent vtilitati ſpirituali religioſorum proſpicere, illis autem ſæpius ſit nociua multiplicatio præceptorum ad culpam obligantium, credendum eſt, ſimilibus verbis nolle obligare ad culpam. Vaſquez 1..2. *diſp.*158.*cap.*3. Sanchez *lib.6. in Decalog.cap.4.num.42.*

14 Ex his autem patet, quanta ſit obligatio ſpecialiter regulæ Carmelitarum, quoad illas obſeruantias, quæ conducunt ad ſeruanda Vota Religionis, dicendum enim eſt, quòd quamuis ſecundum ſe obligare videretur ad peccatum mortale, eò quòd ſæpius vtitur verbis imperatiui modi, qualia ſunt illa in confirmatione Innoc. IV. *Qua fungimur authoritate mandamus, quatenus Regulam à nobis correctam, declaratam, & mitigatam, prout expedire vidimus deuotè recipientes, eam firmiter obſeruetis*, & in fine regulę. *Hæc breuiter ſcripſimus vobis Religionis veſtræ formulam ſtatuentes, ſecundùm quam in poſterum viuere debeatis.* Verba autem imperatiui ſuppoſita grauitate materiæ arguant obligationem ſub mortali, iuxta dicta ſupra nu. 13. Nihilominus, quia in Religione noſtra nunquam fuit regula cum tanta obligatione recepta, aut acceptata, vt inter pios, & doctos communiter circumfertur, dicendum eſt non obligare ad culpam mortalem, etiam quoad iſtas obſeruantias, quæ deſeruiunt ad Vota eſſentialia commodius ſeruanda ieiunia videlicet, abſtinentiam à carnibus, ſilentia, &c. obligare tamen ad minus ad culpam venialem. Tum propter dicta, tum quia eſt conforme doctrinæ S.Th.2.2.*q.*186.*ar.9.& quodlib.*1.*art.*20. Tū etiā, quia iſte videtur eſſe cōmunis cōſenſus Religionis. Th. de Ieſu ſupr.*Reg.p.2.tit.de obligat.noſtræ Regulæ.* Ioannes Pintus de Victoria *de Hierarchi.Carmelit. tract.2.c.23.* Vnde bene Suarez *4. to. de Relig. tract.8.libr.1.c.3.n.8.* de regula Carmelitarum loquens, dicit; *Conſilia, & exhortationes per ſe nullam aliam obligationem inducunt, præter eam, quam ex natura rei, vel ex Euangelio habent res, de quibus ſunt. Statuta verò vidētur inducere obligationē ſaltē ſub veniali culpa, vbi aliud nō explicatur. Quāuis multùm in hoc valeat conſuetudo, & communis ſenſus Religionis.* Cui doctrinæ congruit ea, quam adduximus ſupra *n.*11. & in preſenti.

15 Tranſgreſſio verò præceptorum regulæ, quamuis ad lethale crimen non pertingat, intra limites tamen venialis offenſæ, graue peccatum eſt. Ratio eſt quia talis offenſa eſt circa illa, quæ maximè pertinent ad Religioſum, & quæ illi ſunt maximè propria. Thomas de Ieſu, & Ioan. Pintus de Vict. vt ſup.

16 Quando regula religionis alicuius fuerit deformata, ſeu relaxata quoad ſubſtantialia Religionis, ſcil. tria Vota obedientiæ, Paupertatis, & Caſtitatis, tenentur religioſi profeſſores ipſius illam ſeruare nō ſic relaxatam, aut deformatam, ſed in ſuo priſtino rigore, quoad obſeruantiam dictorum Votorum. Ratio eſt, quia quamuis Religioſi illam regulam profitentes non habuerint intentionem expreſſam ſe obligandi niſi ad illam prout ſic relaxatam, & deformatam, quia tamen habuerunt intentionem expreſſam profitendi ſtatum religioſum, & ſtatus Religioſus eſſentialiter includat obſeruantiam trium Votorum, ideò virtualiter, & implicite habuerunt intentionem ſe obligandi ad illam regulam integram, & perfectam quoad tria Vota, ſicut ſuſcipiens Ordinem Sacrum quantumuis non intendat ad Caſtitatem ſe obligare, manet tamen ad illam obligatus ex vi talis ſtatus, eò quòd illi eſt Votum Caſtitatis annexum. Maior. *in 4. diſt.38.quæſt.*20. Nauarr. *in Summ.c.*12. *nu.*50. qui benè propterea addit peccare eum, qui filios, vel filias offert Monaſterijs vbi nimia cum libertate, aut licentia viuitur, & promiſſa ſecundùm regulam non obſeruantur, intellige quoad ſubſtantialia Votorum. Nauarr. vt ſup. nu.51.

17 Quando verò regula Religionis eſt deformata, ſeu relaxata, non quoad Vota ſubſtantialia Religionis, ſed quoad aliàs obſeruantias regulares, præſertim ſi talis relaxatio legitima conſuetudine introducta ſit, Religioſi, qui illam ſunt profeſſi non peccant obſeruando illam ſic relaxatam. Ratio eſt, quia nullo modo ſe obligarunt ex vi profeſſionis niſi ad regulam, prout erat in vſu, & prout de facto obſeruabatur, neque ex vi ſtatus Religioſi, quem ſunt profeſſi aliud exigitur, cùm ſolùm obſeruantia trium Votorum ad illud ſufficiat. Corduba *in Reg. Diui Franciſ.c.2. q.16. p.3.* Azor. *lib.13. Inſt.c.11.q.16.*

18 Similiter, qui profeſſi ſunt in Religione cuius regula relaxata eſt (ſaltem per legitimam conſuetudinem) quoad modos, vel circumſtantias trium votorum eſſentialium, non tenentur ad illam obſeruandam in primo ſui rigore, ſed ſufficit, ſi illam ſic relaxatam obſeruent. Propter rationem adductam. Præſertim, quia voti obligatio non excedit vouentis intentionem, Religioſi autem iſti, vt ſupponitur, non haberunt intentionem vouendi niſi regulam prout communiter in illa Religione obſeruabatur. Sanchez *lib.6.in Decal.cap.2. num.26. in fine.*

19 Si tamen Summus Pontifex, vel alij Superiores Religionum regulam ſic collapſam, & relaxatam reformare vellent, & ad ſuum priſtinum rigorem reducere, Religioſi illam profeſſi tenentur non reſiſtere tali reformationi. Quia eo ipſo quòd ſunt membra illius Religionis, & profeſſi ſunt illam regulam, tenentur, etiam cum proprio diſpendio, bonum, & conſeruationem ipſius procurare. Euidens autem eſt, bonum, & conſeruationem regulæ, & Religionis ex reformatione pēdere, cum propter relaxationem quotidie Religiones extinguantur. Præſertim ſecundo, quia, qui vouit regulam, vouit etiam conſequenter, & implicitè ea, quæ concernunt regulam, reformatio autem regulæ maximè illam concernit, cum experientia compertum ſit, quod regula, & religio quæ non reformatur, quotidiè ad ruinam, & maiorem relaxationem tendat. Vnde meritò Summi Pontifices conſeruationi Religionum attendentes, eas ſæpiſſimè ad priſtinum decorem Decretis Pontificijs, & præceptis reducere conantur, quod non facerent, ſi religioſi prædictæ reformationi reſiſtere poſſent. Imò ſecundùm aliquos ob prædictum finem poſſunt obligare Religioſos ad profitendum, & obſeruandum clauſuram, ſicut Bonifacius VIII. Fœminas Religioſas ad illam obligauit. Hinc etiam

Pius V. Ann. 1567. Fratres Minores Conuentuales in Hiſpania commorantes, vt tranſirent ad aliquem Ord. Mendicantium coegit. Multò ergo magis poterũt Religioſi ad recipiendam reformationem proprię regulæ, & Religionis obligari. Vaſq. 1.2. *diſp.* 154. *cap.* 4. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. c.* 2. *num.* 35. Vide dicta *c.* 6. *num.* 60.

20 In tali tamen caſu, Religioſi, qui ita ſunt delicati viribus, vt non poſſint regulam reformatam, & reſtitutam ſuſtinere, non tenentur óbſeruare reformationem regulæ. Ratio eſt, quia cenſendi non ſunt ſe obligaſſe explicitè, aut implicitè ad regulam reformatam, propter impotentiam. Nauarr. *lib.* 3. *conſil. tit. de Regular. in* 1. *edit. conſil.* 9. *in* 2. 43. & Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. c.* 2. *num.* 38. *&* 39.

21 Poſſunt Religioſi ex vi regulæ ſuæ Religionis obligari ad Confeſſionem Venialium. Ratio eſt, quia ſeculares poſſunt hoc vouere, & alias poteſt hoc cõcernere regulam. Emanuel Sà *in Summ. verb. Confeſſio num.* 12. Nulla tamen regula eſt ad id obligans ſaltem quo ad omnia venialia. Viualdus *de Confeſſio num.* 51.

22 Religioſum facere aliqua opera ſupererogationis ſupra regulam ſui Ordinis non eſt contra ipſam regulam, nec pecatum, etiamſi fiat ſine licentia Pręlati. Ratio eſt, quia eo ipſo, quòd regula, aut Prælatus non prohibent talia opera, cum aliàs ſint bona, cenſeri debent conſormia ſtatuti Religioſo. Maximè quando regula conſulit fieri talia opera, aut ea permittit; ſicut in regula Carmelitarũ in cuius Epilogo ſic dicitur: *Si quis autem ſupererogauerit, ipſe Dominus cum redierit reddet ei*. Tho. de Ieſu *ſup. Regul. in Epilog. dub.* 2. Addeus bene, conſultius, & magis meritorium eſſe facere hæc opera de conſenſu Prælati. D. Benedictus *in ſua Regul. cap.* 49. D. Baſil. *Serm.* 5. *exercitat.*

23 Regula præcipiens Religioſis laborare, qualis eſt regula Alberti Carmelitanis tradita, quæ c. 15. ſic habet. *Faciendum eſt vobis aliquid operis, vt ſemper vos Diabolus occupatos inueniat, ne ex otioſitate veſtra aliquẽ intrandi aditũ ad animas veſtras valeat inuenire*, ſufficiẽter impletur laboribus, & exercitijs ſpiritualibus vt ſunt audire Confeſſiones, Predicare, Legere, Scribere, Docere, &c. Ratio eſt, tum quia hæc agere eſt verè laborare, tũ quia, vt docet S. Auguſt. ſupr. Pſalm. 118. *Nõ eſt otioſus, qui verbo Dei ſtudet, nec pluris eſt æſtimandus, qui extra operatur, quàm qui in ſtudio cognoſcendæ veritatis exercetur*. Thomas Vualdenſis *lib.* 4. *Doctrin. Fidei cap.* 22. Miranda *in Man. Prælat. to.* 1. *qu.* 11. *art.* 5. Laborare autem manibus non eſt vllo modo iure communi, aut etiam naturali, & diuino pręceptum Religioſis, cum nullius textus, nullaque ratio id conuincat. S. Thom. 2.2. *quæſt.* 187. *artic.* 3. *&* 4. Laborare autem aliquo genere exercitij, ſiue Spiritualis, ſiue Corporalis, ita vt choro deſignati Spiritualibus exercitijs incubant, Laici verò, & Conuerſi Corporalibus, adeò eſt neceſſarium religioſis, vt aliqui putent peccare mortaliter Religioſos id omitẽtes. Quod adminus eſt veriſſimũ reſpectu illius Religioſi, qui nullo exercitio occupari vellet, ſed vitã otioſam duceret. Nam iſte peccaret primò contra iuſtitiam religionis, per profeſſionem enim fecit quaſi quedam contractum cum Religione, vt ipſa eius neceſſitatibus ſuccurret, ipſe verò in aliquo exercitio illi deſeruiret. Secundo contra gratitudinem, cum regulariter Religioſi viuant ex eleemoſynis ſecularium, quæ eo fine illis conceduntur, vt bonis operibus vacantes, ipſos illorum participes efficiunt, quo fine defraudantur, ſi viuant otioſè. Vide dicta ſupra *cap.* 1. *num.* 16. *& cap.* 6. *num.* 43. S. Tho. 2.2. *qu.* 187. *art.* 4. Thomas de Ieſu *ſup. Regul. Carmel. p.* 4. *de labor. manuum du.* 5. Vide dicẽda *to.* 2. *c.* 1. *qu.* 9.

24 Quamuis de Oratione mentali habenda à Religioſis, iuxta præſcriptum ſuæ regulæ, & Conſtitutionum, non ſit aliquod diuinum præceptum illos obligans, cum nullibi reperiatur expreſſum. Nauarrus *in Enchirid. cap.* 20. *num.* 67. Eſt tamen hoc exercitium Orationis mentalis moraliter loquendo, ſimpliciter neceſſarium Religioſis, ad conſequendum finem intentum per Religioſum ſtatum. Hoc latè probauimus in noſtro libro *de reformatione Regularium cap.* 3. *&* 4. Vnde Caietanus 2.2. *q.* 82. *artic.* 3. dixit *Non poſſe vocari Religioſum, qui ſaltem ſemel in die ad huiſmodi exercitium ſe non transfert.*

25 Silentium regulare, quod per regulas Religioſorum obſeruari præcipitur, vltra obligationem regulæ, videtur etiam maiorem aliam inducere. Eò quòd *in c. cum ad Monaſter. de Stat. Monach.* Videatur præcipi Religioſis, illis verbis. *In Oratorio, Refectorio, & Dormitorio continuum ſemper ſilentium obſeruetur*. Hierony. Gratian. 2. p. *diſcipl. Regul. c.* 10. §. 3.

26 Quamuis præceptum Eccleſiaſticum ieiunij non obliget ante vigeſimum primum annum, ſecundum communem ſententiam, quia vſque ad illud tempus indigent adoleſcentes cibo ad nutritionem, & augmentum. (Toletus *in Summ. lib.* 6. *cap.* 4.) Ieiunia tamẽ regulæ, & Conſtitutionum obligant profeſſos iuuenes, etiam ante illam ætatem. Ratio eſt, quia ipſi ſe ad hoc voluntariè obligarunt per profeſſionem Voti Obedientiæ, & regulæ. Azor. *lib.* 7. *Inſtitut. Mor. c.* 27. *qu.* 3. Sanchez *lib.* 4. *de precept. Decal. c.* 11. *nu.* 56. Vnde meritò reprehẽditur Medina *lib.* 1. *Summ. c.* 14. oppoſitum affirmans. Vide Petrum de Ledeſma 2. *to. Summ. trac.* 27. *cap.* 2. *poſt.* 5. *conc. dub.* 2. Vnde ieiunare diebus pręceptis ab Eccleſia tenebuntur prædicti profeſſi, non ratione Eccleſiaſtici præcepti, ſed ratione regulæ, vel Conſtitutionis, & iuxta modum obligationis, quem regula, & Conſtitutiones præſcribunt.

27 Similiter quãuis iure communi in caſu, quo Natiuitas Domini inciderit in feriam ſextam, (& idem eſt, ſi inciderit in Sabbathum, propter conſuetudinem Eccleſiæ) licitum ſit comedere carnes: qui tamen ex regula, vel Conſtitutionibus ſunt adſtricti, quales ſunt Religioſi, non poſſunt in prędicta faria 6. aut etiam Sabbatho carnes comedere. Ratio eſt, quia in *c. fin. de Obſeruat. ieiun.* dicitur: *Quòd illi, qui nec Voto, nec Regulari obſeruantia ſunt aſtricti, in ſexta feria ſi Feſtum Natiuitatis Dominicæ diei pſo venire contigerit, carnibus, propter feſti excellentiam veſci poſſunt.* Vbi in cõmuni pręcepto non comedendi carnes feria ſexta diſpenſantur omnes pro illa die, exceptis illis, qui qui Voto, vel Regulari obſeruantia ſunt adſtricti. Senchez *lib.* 4. *in Decal. c.* 11. *num.* 59. An autem Religioſi prædictis diebus carnes comedentes peccent contra ius commune; an verò ſolùm contra regulam, aut Conſtitutiones? Aliqui tenent priorem partem. (Medina *lib.* 1. *Summ. cap.* 14. §. 10) Eò quòd intentum Eccleſiæ videatur eſſe diſpenſare in præcepto communi de non edendo carnibus feria ſexta, pro die in quam inciderit Natale Domini, ſolùm cum illis, qui non ſunt obligati ex Voto, aut regulari obſernantia, ac proindè iſtos ex vi iuris communis teneri, ad non comedendum carnes, etiam illa die. Alij verò tenent poſteriorem partem, dicentes cum omnibus fidelibus, etiam

Voto,

Voto, & Regulari obſeruantia aſtrictis diſpenſari in illo capite, relicta ſolùm pro iſtis, Voti, vel obſeruantiæ Regularis obligatione. Quia id videtur indicare verbum illud, *propter Feſti excellentiam*. Sanchez vt ſupra *num.* 64. ſequens alios. Prior ſententia conformior videtur textui, poſterior verò intentioni Pontificis, & vtraque probabilis. Quod diximus de feria 6. & Sabbatho, dic ſuo modo de feria 4. pro Carmelitis. Pro quibus aduertendum, quòd quamuis, qui prædictis diebus carnes comederint, regulam, & Conſtitutiones noſtras tranſgrediantur, non ex eo tamen perdent priuilegium Bullæ vulgò Sabbathinæ, vt enim patet ex Bullis Summorum Pontificum, & decreto S. Congregationis Inquiſitionis, ad lucrandum prædictum priuilegium non eſt neceſſarium à carnibus abſtinere feria quarta, & Sabbatho, in quibus feſtum Natalis Domini occurrerit.

28 Circa obſeruationem regulæ, aliorumque Votorum Religionis hæc præcipit S. Concil. Trid. *ſeſſ.* 25. *de reform. c.* 1. *Vt omnes Regulares, tam viri, quàm mulieres ad Regulæ, quam profeſſi ſunt praſcriptum vitam inſtituant, & componant, atque in primis, quæ ad ſuæ profeſſionis perfectionem, vt Obedientia, Paupertatis, Caſtitatis, ac ſi quæ alia ſunt alicuius Regulæ, & Ordinis peculiaria Vota, & præcepta ad eorum reſpectiuè eſſentiam, necnon ad Communem Vitam, Victum, & Veſtitum obſeruanda pertinentia, fideliter obſeruent. Omniſque cura, & diligentia à Superioribus adhibeatur, tam in Capitulis Generalibus, & Prouincialibus, quàm in eorum viſitationibus, quæ ſuis temporibus facere non prætermittant, vt ab illis non recedatur, cùm compertum ſit ab eis non poſſe ea, quæ ad ſubſtantiam Regularis vitæ pertinent relaxari. Si enim illa, quæ baſes ſunt, & fundamenta totius Regularis diſciplinæ exactè non fuerint conſeruata, totum corruat ædificium neceſſe eſt.* Ex quibus primò habetur obligari Religioſos ad obſeruantiam ſuæ Regulæ, etiam ex vi præcepti huius. Non credo tamen propter illud intendiſſe Concilium dare maiorem vim obligandi regulæ, quam ipſa habet, ita vt, ſi illa non obligabat niſi ad pœnam, obliget ad culpam ratione huius præcepti, aut ſi obligabat ad veniale, obliget ad mortale. Habetur ſecundò Vitam Communem Religioſorum in victu, veſtitu, &c. maximè eſſe intentam à Concilio, iuxta dicta ſupra *c.* præcedenti num. 60. Qualiter autem, & quomodo Regularis obſeruantia à Patribus commendetur, habetur ex noſtro opere de reform. Regularium *cap.* 5. & 6.

29 Diſpenſare poſſunt in regulæ obſeruantijs Prælati Religionum, iuxta dicenda c. 18. *num.* 54. Ad hoc tamen requiritur iuſta cauſa. Cum poteſtas prælatorum ſit illis data *in ædificationem, non in deſtructionem* 2. *Corinth.* 10. D. Thomas 2. 2. *quæſt.* 88. *art.* 12. *ad* 2. Cauſæ autem iſtæ, licet variè aſſignentur, communiùs tamen occurrere ſolent. Prima ex parte temporis, quando nimirum propter tempus videtur conueniens regulæ rigorem mitigare. Hac enim ratione in ieiunio feriæ 6. poſt Paſcha diſpenſatur in noſtris Conſtitutionibus *p.* 1. *cap.* 4. §. 1. Secunda ex parte perſonæ, vt ſi Religioſus ſit infirmus, debilis, ſenex, &c. Tertia ad euitandum ſcandalum, murmurationem, vel itam grauis perſonæ, vt ſi princeps, vel Prælatus inuitarent ad prandium Religioſum aliquem, & ipſi ſolùm apponeret carnes die, quo ſecundum regulam non poteſt illas comedere. De his tamen, & alijs. Syluest. *verb. diſpenſatio qu.* 1. *num.* 3. Angelus *num.* 2. Imò quando adeſt cauſa rationabilis diſpenſandi tenetur Prælatus diſpenſare, maximè ſi Religioſus id petat. Quia poteſtas Prælatorum præcipuè attendere debet ad bonum ſubditorum, & finem charitatis. Sà *verb. diſpenſatio* 2. Miranda *tom.* 2. *Man. quæſt.* 30. *artic.* 6. Si autem Religioſus habeat ſufficientem, & certam cauſam, vt diſpenſetur, & non adeſt Prælatus, qui id faciat, multi dicunt poſſe tunc ſecum per Epicheiam diſpenſare. Rodriguez *tom.* 1. *quæſt.* 26. *artic.* 5. Laurentius de Peirinis *tom.* 1. *quæſt.* 1. *de Obedient. capit.* 8. Addens, ſi manifeſta neceſſitas, vel vtilitas adſit, & Prælatus ex odio, aut malitia nolit diſpenſare, ipſo iure diſpenſatum eſſe. Henriquez *lib.* 6. *de Pœnit. cap.* 13. *num.* 4.

Summ. Lezan. Tom. I.

30 Quando Prælatus præcipit aliquid contra regulam, ſeu contra aliquod ſtatutum Religionis, cauſa rationabili ſubſiſtente, cenſetur diſpenſare in regula, ſi poteſt, & ſubditus tenetur obedire. Ratio eſt, quia præcepta Superiorum obligant in quantum poſſunt, cum autem Prælatus non poſſit præcipere quidquam contra Regulam, niſi in ea diſpenſando ex cauſa rationabili, ideo credendus eſt ſic facere, & obediendus à ſubdito. Caietan. 2. 2. *qu.* 104. *art.* 5. *ad* 3. Prælatum autem poſſe in obſeruantijs regulæ diſpenſare dicimus *c. & num. relatis.*

31 De obligatione ad Regulam, quam habent Religioſi ad Epiſcopatum, Cardinalatum, vel Abbatiam aliquam extra Ordinem aſſumpti, dicimus c. 17. *nu.* 8. De Eiectis dicimus *cap.* 23. *num.* 17. De Nouitijs, *capit.* 24. *num.* 2. De Monialibus autem *capit.* 25. *numero* 1.

SVMMARIVM CAP. VIII.

Quid importeat Conſtitutiones, ſeu ordinationes in Religione. num. 1.
Quomodo differunt à Regula. num. 2.
A quibus poſſint condi, ſeu inſtitui. num. 3.
Obligare poſſunt in conſcientia. ibi.
Debent eſſe de rebus concernentibus explicitè vel implicitè Regulam. n. 4.
An per illas imponi peculiares aſperitates, magnæ corporis afflictiones, & c. n. 5.
Quid poſſit Summus Pontifex circa hoc. n. 6.
Quid Capitula Religionum. n. 3. *&* 6.
Ob publicam neceſſitatem obligari poſſunt Religioſi ad peculiaria opera mortificationis. n. 7.
Obligatio obſeruandi Conſtitutiones aliquando ſub mortali aliquando ſub veniali aliquando ſub mera pœna. n. 8.
Quando id contingat ibidem, & na. 9.
Etiam quando obligant ad pœnam poſſunt dici obligare indirectè ad culpam. n. 10
Quotiſcumq; aliquid præcipiunt in virtute ſanctæ obedientiæ ſub interminatione gehennæ, ſub pœna maledictionis æternæ, vel ſimili alio modo obligant ad mortale. num. 11.
Si tamen materia ſit grauis, nec ſolum leuis. n. 12.
Similiter quoties præcipitur aliquid ſub pœna excommunicationis maioris. n. 13.
Secus de excommunicatione minori. n. 14.
Item quoties ponitur ſub pœna ſuſpenſionis, Interdicti, vel irregularitatis regulariter tranſgreſſio eſt mortalis. num. 15.
Item quoties pro aliqua culpa ponitur pœna mortis, alicuius membri, carceris perpetui, vel grauis infamiæ. num. 16.
Similiter eſt peccatum mortale tranſgredi conſtitutionem aliquam ex contemp. num. 17.

Quid de praua conſuetudine ſeu vſu non ſeruandi conſtitutiones. num.18.
Non obligant quando ſunt impeditiuæ charitatis. nu.19.
Nec cum metu, aut probabili vitæ periculo. ibid.
Nec quando deficiunt à ratione ita vt repugnent bono communi. num.20.
Omnes etiam ſuperiores tenentur legibus, & conſtitutionibus ſuorum ordinum. nu.21.
Confirmatæ auctoritate Papæ an poſſint mutari à Religionibus. num.22.
Qui diſpenſare poſſint in illis. nu.23.
An abrogentur conſuetudine. num.24.
Quid de Conſtitutionibus permittentibus in Religionibus magiſtros ſeu Doctor. nu.25.
Decreta Pontificia inſeri debent inter conſtitutiones. numer. 26.
Vt obligent requiritur promulgatio ipſarum. num. 27.
Immunitates ſeu libertates in ipſis conceſſæ an coarctari poſſint à Prælatis. nu.28.
Conſtitutio præcipiens ſtudia litterarum licita eſt, & obligatoria. num.29.
Quid de conſtitutione prohibente miſſionem, apertionem, vel detentionem litterarum. nu.30.
An licitum ſit ſcribere litteras ad Prælatum ſine nomine. num.31.
De obligatione obſeruandi ceremonialia, vel ordinaria religionum. num.32.
Pœnæ priuationis inhabilitatis & cætera quæ apponi ſolent in Conſtitutionibus quomodo intelligendæ. nu.33.

De obligationibus Religioſorum ratione Conſtitutionum, ſeu ſtatutorum Religionis. Cap. VIII.

1 CONSTITVTIONES, ſeu Ordinationes in Religione comparantur cum regula, ſicut in naturalibus, perfectiones, ſeu formæ accidentales, cum forma ſubſtantiali, ſeu anima, quæ eſt perfectio ſubſtantialis compoſiti. Vnde licet non poſſit dari vera Religio ſine regula, quia eſt quaſi anima Religionis, & ab ipſa Religioſi Regulares dicuntur, ſicut Canonici à Canone, vt conſtat *ex Rubric. de Regularib.* tamen poteſt dari vera religio ſine Conſtitutionibus, aut ordinationibus à regula diſtinctis, qualis eſt religio Carthuſienſium, Minimorum, & Societatis Ieſu. Suarez 4. *tom. de Relig. lib.* 1. *cap.* 1. *num.* 6.

2 Differunt præcipuè Conſtitutiones, & regula, quia regula, vt in plurimum eſt ab aliquo antiquo Patriarcha conſtituta, à Summis Pontificibus approbata, & in Religione perpetua. Conſtitutiones verò non ita, ſed à Prælatis, aut Capitulis Religionum ordinatæ ſunt, & multæ ſine Pontificia authoritate, aut approbatione, & pro temporum varietate mutari poſſunt, & de facto ſæpiùs mutantur. Suarez *vbi ſup. num.* 5.

3 Poſſunt in Religionibus condi, ſeu inſtitui Leges, aut Conſtitutiones obligantes Religioſos in conſcientia ad earum obſeruantiam. Sumitur hæc veritas ex illo ad *Rom.* 13. *Omnis anima poteſtatibus ſublimioribus ſubdita ſit.* Ad Hebræ. 13. *Obedite præpoſitis veſtris, & ſubiacete illis.* Et ratio eſt, quia in religionibus eſt poteſtas regendi, & gubernandi Religioſos, ad illam verò ſpectat facultas hæc condendi Leges, ſeu Conſtitutiones. Vaſquez 1. 2. *diſp.* 153. *cap.* 1. Hęc verò poteſtas condendi Leges, aut Conſtitutiones regulariter ſolùm ſpectat ad Generalem cum Capitulo Generali pro tota Religione, vel ad Prouincialem cum Capitulo Prouinciali pro tota Prouincia. Ratio eſt, quia licet quilibet Superior, ſiuè Generalis, ſiuè Prouincialis, ſiuè etiam localis poſſit imponere præcepta, aut mandata, quę ſolùm pro tempore determinato ſui Officij durent (niſi aliud in ſpecialibus Ordinationibus Religionum habeatur) Statuta tamen, ſeu Conſtitutiones non poſſunt edi in Religionibus niſi ab eo, quod repræſentat totam communitatem, qualis eſt Generalis cum Capitulo Generali, vel Prouincialis cum Capitulo Prouinciali, tum quia condere Leges ſpectat ad Communitatem, vt docet S. Thom. 1. 2. *quæſt.* 90. *art.* 1. tum quia ita regulariter eſt illis conceſſum à Summis Pontificibus, & in praxi apud ipſas Religiones verſatur. Vaſquez 1. 2. *diſp.* 153. *cap.* 1. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 2. *num.* 17. Dixi autem *regulariter*, quia exiſtente conſuetudine, vel praxi Religionis, vel aliquo priuilegio, tunc poterit Generalis, aut alius Superior cōdere aliquas Leges, vel Statuta; præſertim cum habeant authoritatem quaſi Epiſcopalem. Et in hoc ſenſu intelligendi ſunt aliqui authores, qui hoc videntur concedere. Suarez *libro quarto, de legibus cap.* 5. Bonacina *tract. de legibus, diſput.* 1. *qu.* 1. *punct.* 3. Similiter quantum eſt ex natura rei, & iure communi, poſſunt Leges pro tota Religione condere Diffinitores in Capitulo Generali, etiam ante electionem Generalis. Tum quia Religionem totam repræſentant, tum quia ſemper eſt cum illis aliquis, ſiuè Præſes, ſiuè Vicarius Generalis, qui ſimul cum Diffinitoribus repræſentent etiam totam Religionem. Suarez *tom.* 4. *de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 8. *nu.* 9. Vide dicenda *c.* 18. *nu.* 90. & *tom.* 2. *c.* 12. *nu.* 6.

4 Huiuſmodi autem Conſtitutiones, ſeu Statuta Religionum, ad hoc quòd obligent in conſcientia, debent eſſe de rebus concernentibus explicitè, vel implicitè regulam; explicitè quidem, ſi illa etiam habeantur in regula, implicitè verò, ſi ſint neceſſaria ad regulam obſeruandam. Ratio eſt, quia vt diximus *cap.* 4. *num.* 9. Religioſi non tenentur ex vi Voti Obedientiæ niſi ad ea, quæ aliquo modo ex prædictis cōcernunt regulam, ſub qua viuere profeſſi ſunt. D. Th. *quodlib.* 10. *art.* 10. Cordub. *in expoſit. Regul. D. Franciſc. cap.* 10. *qu.* 2.

5 Hinc etiam ad hoc quòd obligent in conſciētiam iſtæ Leges, aut Conſtitutiones Religioſę, non debent continere peculiares aſperitates, magnas corporis afflictiones, vigilias, aut diuturnas orationes, quæ non concernunt regulam explicitè, aut implicitè, ſed omninò ſunt ſupra illam, iuxta dicta *c.* 4. *nu.* 13. Propter eandem rationem, ſcilicet, quia cum Religioſi ſolùm vouerint obedientiam ſecundùm Regulam, non poſſunt ad maiora obligari, etiam à Capitulo Generali Ordinis. Vaſquez 1. 2. *diſp.* 154. *cap.* 4. *num.* 25. Sanchez *libr.* 6. *in Decalog. cap.* 2. *num.* 18. Nec etiam Summum Pontificem ex vi Voti Obedientiæ, quod ipſi Regulares emittunt poſſe tales Leges condere tradunt Cordub. *in expoſit. Regulæ D. Franciſc. cap.* 15. *quæſt.* 2. *dicto* 6. Leſſius *lib.* 2. *de Iuſtit. cap.* 41. *dub.* 9. *num.* 77.

9 Poterunt tamen non ſolùm Summus Pontifex, ſed etiam Prælati Religionum cum Capitulis condere Leges continentes auſteriorem vitam omninò ſupra Regulam, obligantes in poſterum profeſſuros. Cum enim iſti nondum emiſerint profeſſionem non poſſunt conquæri, quòd obligentur ad ea, quæ non promiſerunt, ſicut conquæri poſſent ante

iſtas

Google

iſtas nouas Leges profeſſi. Sanchez *vt ſupra num.20. & 23.* Non tamen poſſunt præcipere, aut ordinare aliquid cõtra Ius commune. Quia Ius eſt à Papa cui ſubduntur Prælati, & Capitula Religioſorũ. Peirin. *to. 1. Priuileg. minim. in conſtitut. Pyrrhi* §.4. Portellus *in Dubijs Regularib. verb. ſtatutum num.9.* Poſſunt tamen conſtitutiones iuris communis declarare innouare & vbi pœna deficit apponere, vel augere. Quia hoc non eſt ius commune ſubuertere, ſed adiuuare, quod licitum eſſe dicitur in *cap. 1. de non. ope. nunciat.* Peirinis *vt ſupra.*

7 Similiter poſſunt fieri Leges, aut Conſtitutiones obligantes Religioſos ad opera mortificationis, ſeu auſteritates ob publicam neceſſitatem, v.g. bellum, peſtem, famem, hæreſim, &c. Ratio eſt, quia hæc non ſunt cenſenda omninò ſupra Regulã, ſed aliquo modo concernentia ipſam, vt potè conducentia ad vtilitatem publicam. Cordub. *in Regul. D. Franciſ. capitulo 10. queſt. 2.* Leſſius, *2. de Iuſtit. capit. 41. dubio 9. numero 77.*

8 Obligatio obſeruandi Cõſtitutiones Religiouum, aliquando eſt ad mortalem culpam, aliquando ad venialem, aliquando ad nullum peccatum, ſed ad meram pœnam ab ipſis Conſtitutionibus taxatam, juxta dicta *cap. præcedenti à num. 6.* Quãdo enim Author Conſtitutionum declarauit ſe nolle ad culpam obligare, ſed ad pœnas, qualiter in Conſtitutionibus Carmelitarum exprimitur *5. p. cap. 1.* dum dicitur: *Conſtitutiones noſtri Ordinis neminem ex ſe intendũt obligare ad culpam, ſed ad pœnas*, tunc certum eſt ſolùm ad pęnas obligare. Quando verò nihil tale declaratum eſt, attendi debet ad communem ſenſum, & acceptationem Religionis, ex hoc enim capite præſertim deſumitur quantitas obligationis. Si verò de hoc non conſtet; ſi materia, quæ præcipitur, non eſt grauis, ſed leuis, certum eſt obligationem non poſſe eſſe ſub mortali, culpa enim mortalis, neceſſariò petit grauem materiam. Similiter ſi verba, quibus ponitur lex non ſint præceptiua, qualia ſunt *Præcipimus, mandamus, ſtatuimus, &c.* Sed alia communia præceptis, & conſilijs, vt *Volumus, Monemus, &c.* tũc eſt probabiliſſimum non obligare ad culpam, præſertim mortalem. Solùm ergo poſſunt eſſe obligatoria ad culpam mortalem ea quæ per verba præceptiua ſtatuuntur, & circa grauem materiam. Leuis enim materia ſolùm poterit inducere leuem culpam, videlicet venialem. Vide dicta *capite præcedenti à numero ſexto*, Thomas de Ieſu *de Regul. Carmelit. part. 2. dub. 8. part. 1.*

9 Quando ea quæ habentur in Conſtitutionibus, vel Statutis Religionum, ſunt de rebus aliàs pręceptis iure naturali, diuino, aut poſitiuo, tranſgreſſio illorum eſt qualis fuerit tranſgreſſio talium præceptorum. Similiter quando fuerint res directè ſpectantes ad tria Vota, tranſgreſſio illarum eſt mortalis, niſi per accidens ratione paruitatis materiæ, vel inaduertentiæ, ſolum ſit venialis. Quando fuerint res, quæ ſolùm ſub conſilio proponuntur, ad nullam culpam obligabunt. Quorum ratio ſumitur ex dictis *capite* præcedenti *à num. 7.*

10 Etiam quando Conſtitutiones Religionum obligant ſolùm ad pænam, poſſunt dici obligare ſaltem indirectè ad aliquã culpam. Ratio eſt quia adhuc tales Conſtitutiones obligant in conſcientia ad patiẽdum pænam impoſitam, & dant ius Superiori ad puniendum tranſgreſſionem illarum tali pæna, ergo ſi Religioſus reſiſtat paſſioni talis pænę, peccabit juxta grauitatem materiæ, & circunſtatiarum; ac per conſequens tales Conſtitutiones ad aliquam culpam obligant, ſaltem indirecte Confirmatur, quia aliàs prædictæ Conſtitutiones non differrent à mero Conſilio, nec eſſent vera præcepta. Suar. *4. to. de Relig. tract. 8. lib. 1. cap. 2. num. 6.*

Summ. Lezana Tom. I.

11 Quotieſcumque tamen, ſiue in Regula, ſiue in Conſtitutionibus, ſiue in alijs Ordinationibus, aut præceptis Superiorum, præcipitur, aut prohibetur aliquid *in virtute S. Obedientiæ*, vel *in virtute Spiritus ſancti*, vel *in virtute Voti*, aut *iuramenti facti*, tranſgreſſio erit peccatum mortale. Vſus enim obtinuit, vt talia, vel ſimilia verba obligationem ſub mortali indicent. Azor. *tom. 1. Inſtit. mor. lib. 5. cap. 6. qu. 5.* Aragon. *2.2. quæſt. 62. art. 3.* Idem dico, ſi dicatur ſub interminatione gehennæ. Quia ea comminatio ſolùm debet correſpondere culpæ mortali. Caſtro *lib. 1. de lege pæna. cap. 5. docum. 4.* Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 4. num. 43.* Idem, ſi dicatur ſub pęna maledictionis æternæ, aut indignationis Dei. Propter eandem rationem. Vaſq. *1.2. diſp. 158. cap. 5.* & Sanchez *vt ſupra*. Idem; ob eandem rationem, ſi dicatur ſub pæna maledictionis Dei. Tolet. *in fin. Summ. c. 19. num. 6.* Idem ſub obteſtatione diuini Iudicij. Propter ſimilem rationem. Nauarr. *in Sum. cap. 23. num. 51. vel 53.* Valent. *1.2. diſp. 7. q. 5. par. 6. & 2.2. diſput. 10. quæſt. 4. part. 5.* Non ſic credo de verbo ſtrictè, aut arctè mandamus, neque de verbo ſub præcepto. Quia hæc omnia indifferentia ſunt ad peccatum mortale, vel veniale. Eſt autem prudenter ſanè inter Patres Diſcalceatos noſtri Ordinis ſtatutum, Conſtitutiones, ac Superiorum præcepta, & mandata ad peccatum mortale non obligare, niſi per contemptum, aut niſi per Prælatum quidpiam præcipiatur in ſcriptis, in virtute Spiritus Sancti, & S. Obedientiæ.

12 Si tamen Prælatus, vel aliqua Conſtitutiò, ſeu Statutum Religionis præciperet rem parui momenti, & circa materiam leuem, ſeu exiguam, prædictis modis, ſcilicet *in virtute Sanctæ Obedientiæ, in virtute Spiritus Sancti*, tranſgreſſio non erit mortalis, ſed tantùm venialis. Ratio eſt, quia materia leuis, ſeu exigua inobedientiæ, aut tranſgreſſionis Voti, non eſt capax obligationis ſub mortali, etiam ſi prælatus hoc intenderet. Caſtro *lib. 1. de leg. pæn. cap. 5. docum. 2.* Sanchez *lib. 1. in Decalog. cap. 4. num. 4.* Debet tamen certò, & indubitanter conſtare eſſe leuem materiam eam, quæ hoc modo præcipitur, vel prohibetur, vt iudicemus Conſtitutionem, vel Præceptum, quod aliàs ex tenore verborum ad mortale obligabat, ſolùm obligare ad veniale. Ratio eſt, quia in dubio ſemper eſt credendum Superiorem, aut Legiſlatorem rectè, & ordinatè pręcipere Suarez *5. tom. in 3. part. diſp. 4. ſect. 6. num. 11.* Aragon. *2.2. queſt. 62. art. 3.*

13 Similiter quoties in Conſtitutionibus, aut Statutis Religionum (idem dico de quocumque alio mandato) præcipitur aliquid ſub pæna excommunicationis maioris latæ ſententiæ, tranſgreſſio illius eſt mortalis. Ratio eſt, quia tam grauis pæna ſolùm imponi poteſt pro culpa mortali. Vnde hoc etiam extenditur, ſi id quod præcipitur, aut prohibetur ſit ſub pæna excõmunicationis ferendę. Propter eandem rationem. Salon. *2.2. queſt. 77. art. 1.* Henriquez *libro 13. de Excummunic. capit. 17. numero. 2.* Quòd intellige, niſi euidentur conſtet eſſe leuem materiam eam, quæ præcipitur, aut prohibetur, propter quam præſumatur talem excommunicationem ferendam exigere admonitionem.

Henriquez *vt ſupra* Sanchez *lib. 6. in Decalog. c. 4. num.* 52. Caſu autem dato, quòd pro re leui imponeretur maior excomunicatio, illa eſſet non ſolùm iniuſta, ſed etiam inualida. Quia non ſolùm eſſet contra Sacros Canones, ſed & ſupra poteſtatem Prælati, ita vt dici poſſet continere errorem intolerabilem Cornexo *t. 2. in 3. part. tract. 5. de Excommunicat. diſput. 3. dub. 3.*

14 Si tamen poneretur (quòd non eſt admittendum) Conſtitutio, ſeu Præceptum ſub pœna excommunicationis minoris, non inde inferretur transgreſſionem illius eſſe mortalem, ſed poſſe eſſe venialem. Quia hæc leuis pœna poteſt ſolo peccato veniali incurri. vnde quod transgreſſio illius ſit mortalis, vel venialis aliunde penſandum eſt, videlicet ex parte materiæ. Vaſquez 1. 2. *diſputat.* 158. *numero* 40.

15 Item quoties in Conſtitutionibus, vel Statutis Religionum præcipitur, aut ordinatur aliquid ſub pœna Suſpenſionis, Interdicti, vel Irregularitatis, transgreſſio illius eſt mortalis. Ratio eſt, quia iſtæ pęnæ ſunt grauiſſimæ, atque ita nequeunt imponi niſi propter culpam mortalem. Suarez *tom. 5. in 3. par. diſ.* 4. *ſect.* 4. *num.* 7. Vaſquea 1. 2. *diſp.* 158. *cap.* 5. Excipe quando Suſpenſio, vel Interdictum eſſent alicuius actus particularis, & ad breue tempus. Quia tunc nun arguerent transgreſſionem mortalem. Suarez *vt ſupra*. Pœna autem degradationis, priuationis Eccleſiaſticæ Sepulturæ, & ſimiles, ſine dubio arguunt transgreſſionem mortalem. Quia etiam ſunt grauiſſimæ pęnæ. Caſtro *de leg. pœn. cap. 5. docum.* 4. Medina *C. de Ieiun. q. de neceſſ. ſeru. ieiun.*

16 Similiter ſi in aliqua Conſtitutione, vel Statuto Religioſo ſtatueretur pro aliqua culpa pęna mortis, mutilationis alicuius membri, carceris perpetui, triremium, & grauis infamiæ, credendum eſt transgreſſionem illius culpæ eſſe mortalem. Eò quòd pœnæ tam atroces non poſſint poni niſi propter culpam mortalem. De pœna mortis, & mutilationis membri Syluester *verb. præceptum quæſt. 3. in fine* Sotus 1. *de Iuſtit. & Iure quæſt. 6. art.* 5. De pœna perpetui carceris. Corduba *in Regul. D. Franciſ. cap.* 10. *qu.* 3. *punct.* 1. Azor. *to. 1. Inſtitut. moral. l. 5. c. 6. q.* 5. De pœna triremium Salon. 2. 2. *quæſt. 77. artic. 1. contro.* 7. Sanchez. *lib. 6. in Decalog. cap. 4. num.* 64. De pœna grauis infamiæ Caſtro *lib. 1. de lege pœnali cap. 5. docum.* 4. & Azor. *loco cit.*

17 Similiter quoties Religioſus transgreditur aliquã Conſtitutionem ſeu Statutum ſuæ Religionis, etiam aliàs non obligantia ad culpam, ex contemptu, peccat mortaliter. Ratio eſt, quia comtemptus eſt actus formalis inobedientiæ directè oppoſitus Voto Obedientiæ, quo in profeſſione ſe aſtrinxit ſubijciendo ſe voluntati Superiorum. S. Th. 2. 2. *quæſt.* 186. *art.* 9. Caiet. *ibid.* Conſiſtit autem huiuſmodi contemptus, non in eo, quòd quis ex malitia, praua conſuetudine, indignatione, aut alia cauſa, transgrediatur præcepta, aut legem, ſed in hoc, quod quis violet legem, aut præceptum, quia non vult ſubijci ipſi, aut Superiori præcipienti, ita vt habeat duos actus, alterum quo vult non ſubijci legi, aut Superiori, alterum, qui ex illo oritur, ſcilicet transgredi tale præceptum, vel legem. S. Thom. *vt ſupra ad* 3. Caiet. *ibi, & in Summ. v. contemptus.* Imò ad hoc quòd contemptus ſit peccatum mortale, non ſufficit quòd ſit contemptus ſecundum quid ideſt, quo Religioſus nolit ſubijci Superiori, aut præcepto, hic, & nunc, ſed requiritur quòd ſi contemptus ſimpliciter, id eſt, quòd nolit ſimpliciter ſubijci pręcepto, aut Superiori. Caiet. *vt ſup. verſ. aduerte hic.* Val. *vt infra.* Siquis tamen trãſgrederetur Conſtitutionem, aut Legem Religionis, non ex contemptu talis Legis, aut Conſtitutionis, ſed ex contemptu executionis illius, quia ſcilicet reputat illam rem parui momenti, non ſemper peccaret mortaliter. Quia hoc non eſt velle nun ſubijci legi Superioris, ſed æſtimare illam minus, quam decet. Valentia 2. 2. *diſput.* 10. *quæſt.* 4. *punct.* 5. Sanchez *lib. 1. in Decalog. capit.* 15. *num.* 10. Vide *capit.* 1. *num.* 12.

18 Praua autem conſuetudo, ſeu vſus non ſeruandi Conſtitutiones, aut Statuta Religionis, quæ non obligant ad culpam, vel ſolùm ad venialem, non facit ex ſe, quòd transgreſſio illorum ſit peccatum mortale. Ratio eſt, quia actus replicati ſunt eiuſdem ſpeciei, ac proinde eiuſdem malitiæ, ſi ergo prima transgreſſio Conſtitutionis Religioſæ fuit tantum peccatum veniale, etiam ſi millies replicetur, non fiet mortalis. S. Thomas 2. 2. *qu.* 186. *art.* 9. Caietanus *ibidem.* Poteſt tamen huiuſmodi praua conſuetudo, ſeu vſus traſgrediendi Conſtitutiones fieri mortalis, primò ratione periculi, cui ſe exponit ſic transgrediens, contemnendi illas. Azor. *lib. 4. Inſtit. moral. cap. 9. quæſt.* 11. Secundò, quia ſic operans eſt valde pernicioſus Religioni, ſuo prauo exemplo alios ad relaxationem inducens. Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap.* 4. *nu.* 18. Vide *cap. 1. num.* 13.

19 Conſtitutiones, & Statuta Religionum non obligant quando ſunt impeditiua operum Charitatis: vt ſi ſit Statutum in aliqua Religione de non intrando in cellam alterius Religioſi, & contingat aliquem infirmari, poteſt Religioſus in illam intrare. Ratio eſt, quia nec aliæ Leges Eccleſiaſticæ obligant in iſtis caſibus. Rodriguez *to. 1. q. q. 67. ar.* 3. Nec etiam obligant cum metu, aut probabili periculo vitæ. Quia nulla lex humana hoc pacto obligare poteſt. Vnde licet Carthuſiani ſatis laudabiliter à carnibus abſtineant, etiam cum periculo vitæ, poſt ponentes bonum particulare vitæ bono communi Religionis in perpetua abſtinentia à carnibus conſiſtente. (Sanch. *libro 6. in Decalogo capit.* 15. *num.* 39.) Quod intelligo in caſu quo eſt alius cibus, quo vti poſſiot, nam ſi non eſt alius cibus, inhumanum eſt, & contra ius naturale, ita facere Suarez 4. *tom. de Relig. tractat.* 9. *lib.* 2. *cap.* 4. In nullo tamen caſu tenetur à carnibus abſtinere cum periculo vitæ. Quia nulla lex, aut etiã votum Religionis poteſt obligare contra præceptum naturale conſeruandi vitam cuius homo nõ eſt dominus, ſed ſolus Deus. Victoria *in Relect. de temperantia à nu.* 8. Secus dicerem ſi eſſet ſcandalum, quia tunc lege naturali, & diuina teneretur illud vitare. Bonacina *de legibus diſput. 2. quæſt. 8. punct. 2. ſ. numero* 16.

20 In caſibus, in quibus obſeruantia Conſtitutionis, ſeu Statuti Religionis ita deficit à ratione, vt repugnet bono communi diſpoſitio ipſius, non obligat. Ratio eſt, quia tunc concurrunt duo contraria, ſcilicet lex naturalis, & lex poſitiua, ac per conſequens ſtandum eſt legi naturali, quæ eſt ſtrictior. Caiet. 2. 2. *q. 12. art.* 1. Rudriguez *t. 1. q. Regul. q. 67. art.* 4. Non verò deficit Lex, aut Conſtitutio, quãdo ratio ipſius in particulari caſu, & perſona deficit. Eò quòd Lex, ſeu Conſtitutio reſpicit bonum commune. Rodriguez *vt ſupra* referens Sotum.

21 Omnes Superiores Religionum, etiam ipſe Generalis, tenentur Legibus, & Conſtitutionibus ſuorum Ordinum, quoad vim derectiuam. Eò quòd ſint

membra

Digitized by Google

membra Religionis, præſertim, cum Lex, ſiuè Conſtiturio, non ab ipſis ſolùm, ſed à Capitulis habuerit ſuam vim. D. Thomas 1. 2. *quæſt. 96. articulo.* 5. Sotus *lib. 1. de Iuſt. quæſt. 6. art.* 7. Imo aliquo modo dici poſſunt obligari ad illas, etiam quoad vim coactiuam, quatenus finito officio ſuo, vel tempore Capitulorum poſſunt ob earum tranſgreſſionem puniri. Rodriquez 1. *tom. quæſt. 68. artic.* 3. Miranda *in Man. Prælat. quæſt. 29. art. 4.*

22 Conſtitutiones, ſeu Statuta Religionum confirmata authoritate Papæ non poſſunt mutari ab ipſis Religionibus, ſeu Capitulis ipſarum Eò quòd inferior non poteſt tollere facta à Superiore. Nauarrus *lib. 1. Conſil. tit. de conſt. conſ.* 8. Hoc tamen intellige, quando prædicta confirmatio Papalis fuit facta in bonum Religionis, ſeu per modum decreti, maudati, aut ordinationis: quando enim facta fuit in fauorem ſtatueotium tales leges, tunc confirmatio Papæ habet vim cuiuſdam priuilegij, & ita liberè ab illo poſſunt recedere priuilegiati. Ita probabiliter Rodriguez 1. *tom. quæſt.* 10. *articulo* 4. Miranda 2. *tomo. Man. quæſt. 29. artic.* 8.

23 Quamuis de iure communi non poſſint Superiores Religionum diſpenſare vniuerſaliter in Legibus, Conſtitutionibus, aut Statutis ipſarum, niſi quando illis talis facultas conceditur expreſsè, vel interpretatiuè; eò quòd inferiores non poſſunt in Legibus latis à ſuis Superioribus diſpenſare, Conſtitutiones autem Religionum factæ ſint à tota Religione, vel Prouincia, quæ ſunt Superiores Generali, & Prouinciali (Syluester. *v. diſpenſatio quæſt. 4. & 9. cum ſequentib.* Nauarr. *in. Man. prælud. 9. nu.* 15.) In aliquibus caſibus tamen id poſſunt, ſcilicet in caſibus leuibus, in quibus recurrere ad Superiores, vel Capitulum eſſet intolerabile, & in caſibus, qui frequenter accidunt, in quibus etiam durum, & aſperum videtur tantum tempus ſpectare. Ratio huius eſt, quia in his caſibus præſumitur licentia interpretatiua concedi à iure, & maioribus Superioribus, idq; conſuetudine, quæ eſt optima Legum interpres, obſeruatur. Medina 1. 2. *q. 97. art. 4. concl.* 3. Miraoda *in 2. tom. Man. q. 30. art.* 11. Vide *cap. 18. n. 54.*

24 Conſuetudo legitimè præſcripta, & debitis circuſtautijs veſtita, v. g. quod ſit rationabilis, vniuerſalis, & cum notitia Superioris, habet vim legis, ſeu Conſtitutionis, & poteſt tollere legem contrariam, aut Conſtitutionem, ſeu Statutum, quod erat prius in Religione. Ratio eſt, quia conſuetudo hoc modo cenſetur quaſi quædam Lex, aut Conſtitutio Religionis. Rodrig. *1. t. q. Reg. q. 69. art.* 1. Miranda *2. t. Man. qu. 28. per totam.* Præſcribit autem huiuſmodi conſuetudo ſi eſt contra legem, quadraginta annis Nauarr. *in man. c. 21. nu.* 13. Si autem eſt præter legem, decem annis. Rodrig. *to. 1. q. 68. art. 1. Sà in Sum. verb. conſuet. n. 3.*

25 Conſtitutio, ſeu Ordinatio Religionis permitrens in ea Magiſtros, aut Doctores, tolerari poreſt, dummodo, qui accipit tales gradus ſir idoneus, aliàs, qui ſcit non eſſe idoneum, & petit illos, peccat mortaliter ſicut qui ſcienrer admittit. Syluelter *verb. Doctor. quæſt.* 4. Sà *in ſumm. verb. docere nu.* 2. Aduertendum etiam eſt Decretum Clement. VIII. & SS. D. N. Vrbani circa huiuſmodi graduatos, videlicet. *Nullus niſi actu legat vel prædicet, aliquo ſui gradus priuilegio gaudeat.* Vide alia circa illos *cap. 10. nu. 20. &* 24. Animaduerti tamen debet *actu legere*, dici etiam Lectores, quando tempnte vacationum ſtudent vt leganr. Laurentius de Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in Conſtitut. 2. Iulij 2. §. 5. num. 21.*

Summ. Lezana Tom. I.

26 De mãdato Clem. VIII. *in decretis pro reformatione Regularium* innouatis à S. Congregat. iuſſu SS. D. N. Vrbani præcipitur *Generalibus, ac omnibus alijs quibuſcumque Superioribus, ad quos hoc ſpectat, vt curent, ac efficiant, prædicta omnia decreta inter alias eorumdem Ordinum Conſtitutiones perpetuò valituras redigi.* An autem inde inferatur hæc Decreta non inducere aliam obligationem ad ſui obſeruantiam, quam Conſtitutiones Religionum? Mihi videtur verior pars negatiua. Ac proinde quòd de obligarione horum Decretorum loquendum ſit iuxta generales regulas, quę de iure communi ſunt ad cognoſcendam obligationem aliarum Legum Pontificalium, de quibus nos egimus ſupra, & *cap. 7. à num. 7.*

27 Ad hoc quod Leges, ſeu Conſtitutiones Religionum obligent ſubditos requiritur aliqualis promulgatio ipſarum. Hoc enim neceſſariò requiritur pro cuiuſcumque Legis obligatione. Licet autem promulgatio in ſingulis Monaſterijs, ſeu Domibus Religionis optima ſit, non videtur tamen neceſſaria, ſed ſufficiet quòd in Capitulo Generali, vel Prouinciali reſpectiuè, fiat. Sicut generaliter Lex Pontificia ſufficienter promulgatur. Romæ, Epiſcopalis in Cathedrali Eccleſia, Regia in Curia Regis. Suarez 4. *tom. de Relig. tract. 8. libr. 2. capit. 8. numero 15. & 16.*

28 Immunitates, & libertates conceſſæ Religioſis in Conſtitutionibus (imò & Regula) Ordinum, poſſunt à Prælatis ipſorum aliquibus coarctari, ex iuſta cauſa, niſi talis coarctatio ſit expreſsè prohibita prædictis Superioribus. Ratio eſt, quia eo ipſo quòd non eſt illis prohibita, cenſetur conceſſa; eò præſertim quia ad bonum regimen Religionis ſpectat ita facere; ſaltem in aliquibus caſibus. Corduba *in Regul. D. Franc. c. 10. qu. 2. punct. 6.* Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 3. num. 9.* Idem etiam dicendum eſt de Prælato inferiori reſpectu licentiæ, & immunitatis Religioſis à Superioribus Prælatis conceſſarum. Laurent. de Peirinis *tom. 1. qu. 1. de obed. cap. 8. in fine.*

29 Licita eſt, & honeſta Conſtitutio præcipiens Religioſis ſtudia litterarum. Vt latè probauimus in tractatu de *Reformat. Regular. c.* 11. Laurentius de peirinis *tom. 1. de Subdito qu. 1. de Obedient. c.* 30. Religioſi etiam ad ſtudia deputati notabiliter negligentes in ſtudendo, ſæpe peccant mortaliter. Tum quia occupant aliorum locum. Tum quia abutuntur commoditate illis ad ſtudendum à Religioue conceſſa, videnturq; ſcientias contemnere. Nauarrus *in ſumm. cap. 25. num.* 59 Peirinis *vt ſupra.*

30 Licita quoque eſt Conſtitutio prohibens ne litteræ miſſæ ad Superiores aperiantur, vel detineantur à ſubdiris. Vnde inter caſus reſeruabiles à Superioribus deſignauir Clemens VIII. *malitioſum impedimentum, aut retardationem, aut aperitionem litterarum à Superioribus ad inferiores, & ab inferioribus ad Superiores miſſarum* Ratio eſt, quia per hoc impeditur maximè bonum regimen Religionis, & fraterna charitas inter Religioſos. Pro explicatione aurem huius caſus reſeruabilis, quando ſcilicet in eo quis peccer, conſule Quarantam *in Compend. Bullar. verb. caſus reſeruat. num.* 12. & Coriolanum *in tract. de caſ. reſeru. p. 2. caſu* 11. Deinde qui aperit litteras obſeratas, vel alienas ſcripturas animo nocendi, vel cum graui detrimento aliorum, peccat mortaliter. Quia in re graui offendit proximum. Rodriguez *tom. 2. quæſt. Regul. quæſt. 36. articulo* 2. Non tamen peccat mortaliter qui aperit litteras, ex quibus ſibi vel alteri timet periculum alicuius damni ootabilis iniuſtè ioſerendi.

Quia in tali caſu præceptum naturale de euitando damno iniuſtè inferendo, præponitur præcepto de obſeruando ſecreto. Nauarr. *in Summ. cap.* 18.*num.* 53.Laurent.de Peirinis *tom.*1.*de Subdit.quæſt.*2.*de paupert.cap.*2.*§.*13.

31 Scribere litteras ad Prælatum ſine nomine, continentes delicta occulta contra aliquem,eſt ex ſuo genere mortale peccatum. Quia eſt reuelare crimen occultum fratris, quod mortale eſt. Niſi ſorſan hoc fieret ex charitate, non ex odio, aut maleuolentia: vltionem, & punitionem non quærens, ſed ſolùm correctionem, & emendationem, & celatur nomen ſcribentis, quia ſi fortè perueniat ad notitiam illius contra quem ſcribitur, reddetur illi inimicus. Laurent.de Peirinis *tom.* 1. *de Subdito qu.*2.*de paupert.cap.*2.*§.*12.Non poſſunt tamen Prælati ex huiuſmodi litteris ad inquiſitionem procedere delictorum, quæ continent. Rodriguez *tom.*2.*quæſt.Regul.*6.*art.*10.Vide dicenda *cap.*27.*nu.*4.

32 De obligatione obſeruandi Ceremonialia,ſeu Ordinalia Religionum phyloſophandum eſt eodem modo,ac de alijs Legibus,Statutis,ac Conſtitutionibus Ordinum.Ac proinde dicendum, tranſgreſſionē eorum,quæ in illis præcipiuntur,eſſe peccatum mortale, vel veniale iuxta quantitatem materiæ & alias circunſtantias,iuxta dicta in hoc capite,& præcedenti. Ex parte tamen materiæ,ſcilicet eorum,quæ in illis præcipiuntur, eſt ſine dubio maior obligatio ea obſeruandi, quam alia,quæ per alias Conſtitutiones ordinantur, ac per conſequens tranſgreſſio magis peccaminoſa;nam quæ in prædictis Ceremonialibus præcipiuntur immediatiùs,& proximiùs concernunt cultum Dei, in quo vix poteſt aliquid minimum reperiri. Specialiter verò de Ceremoniali Carmelitarum illud occurrit monendum,quòd quamuis in illo dicatur *Sub obedientiæ præcepto vobis omnibus, & ſingulis, præſertim verò Superioribus,ad quos iſta ſpectant, iniungimus,vt quibuslibet alijs minus Ceremoniarum, & Rituum obſeruationibus relictis, in omnibus, quoad fieri poterit,huic noſtro Ordinario,& Ceremoniali conformemini,illudque ad vnguem ſequamini*: nihilominus,non obſtante huiuſmodi præcepto Obedientiæ, non erit peccatum mortale, vnam, aut aliam, aut etiam aliquas, ſaltem paucas, Ceremonias non obſeruare, ſi non ſit contemptus,aut voluntas non ſe conformandi prædicto Ceremoniali,aut notabilis,& magna negligentia in nunquam ſtudendo, addiſcendo, aut legendo illud. Sic enim interpretatur hoc præceptum communis vſus Religionis, & Reuerendiſſimi Generales Ordinis à me ſuper hoc interrogati,ita reſponderunt. Semper tamen erit veniale peccatum, niſi adſit negligentia,obliuio,aut ignorātia inculpabilis.

33 Pœnæ priuationis officiorum, dignitatum, graduum, & adminiſtrationum, &c. ſeu inhabilitatis,ad illa:ſeu aliæ,quæ apponi ſolent in Conſtitutionibus, & Statutis Religionum,etiam ſi ponantur ſub verbis, *ipſo facto, ipſo iure, eo ipſo*, aut ſimilibus, non incurruntur in ſoro interiori conſcientiæ, niſi præmiſſa declaratione Superioris, qua ad minus conſtet Religioſum perpetraſſe illud crimen, propter quod imponuntur tales pœnæ iuxta dicenda *cap.* 10.*num.*30.Eò quòd ita viderur eſſe praxis Eccleſiæ, ſaltem quoad plures doctos,& timoratos. Quando autem adduntur vlterius illæ particulæ *abſque vlla declaratione abſque vlla ſententia, ante declarationem, ſententiam, & cap.* aut ſimilia, tunc obligat reus ad tales pœnas etiam in ſoro interiori, & conſcientiæ ſoluendas, iuxta dicenda etiam eodem *cap.*10.*num.* 31. Licet aliqui non improbabiliter dicant contrarium, vt ibidem notabimus. Conſuetudo tamen, & vſus, ſeu acceptio Religionum maximè attendenda eſt, ſeu declaratio illius, qui Conſtitutiones, ſeu Statuta fecit. In noſtris autem Conſtitutionibus *part.*5.*cap.*1.ſi dicitur: *Item cum in Conſtitutionibus Noſtris frequenter ponatur pœna depoſitionis ab officio Prælatorum, & aliorum Officialium ipſo facto, propter multa pericula, quæ poſſent inde contingere declaramus,quòd intelligitur ipſo facto, poſtquàm in Capitulo,vel Viſitatione fuerint conuicti, & confeſſi coram Superiore*.Idem habetur *cap.*9.& 10.

34 De obligatione, quam habent Religioſi aſſumpti ex Ordinibus ad Dignitates, ad obſeruandum Conſtitutiones, & Statuta Religionum dicimus *cap.* 17. *num.* 8. De prælatis, etiam Generalibus *cap.* 18. *numero* 11. De Eiectis *cap.*23. *numero* 17. De Nouitijs *cap.* 24. *num.* 2.De Monialibus *cap.*25.*nu.*1.

SVMMARIVM CAP. IX.

Excommunicantur Religioſi habitum ſuæ Religionis temerè dimittentes. nu. 1.
*Item accedentes ad ſtudia niſi à ſuo Prælato & conuentu licentiam habuerint.num.*2.
Quomodo excommunicatio intelligenda.ibidem.
*Item Religioſi de Clauſtris exeuntes ad audiendum medicinam vel leges.num.*3.
Ad quos extendatur hæc excommunicatio.ibid.
*Interdicta eſt Religioſis appellatio à correctione ſuorum ſuperiorum.n.*4.5.& 6.
Ad quæ tribunalia id intelligatur.ibid.
*An in caſu graui, & raro licita ſit appellatio.nu.*7.
Quibus conditionibus. ibid.
*Quid de facultate recuſandi Prælatos. num.*8.
*An religioſus poſſit eſſe executor teſtamenti. num.*9.
Qua licentia. ibid.
*Nequeunt ſibi eligere ſepulturas. nu.*10.
*Non poſſunt comparere in iudicio, ſiuè vt rei, ſiuè vt actores ſine licentia ſuperiorum.num.*11.
*Nec poſſunt munus Aduocati, vel Procuratoris exercere. num.*12.
*Nec munus Tabellionis. num.*13.
*Nec eſſe Iudices etiam arbitri niſi &c.n.*14.
Poſſunt tamen eſſe Aſſeſſores, & Vicarij Epiſcoporum aliqui illorum & cum quibuſdam conditionibus ibidem.
*Non poſſunt exercere artem Chirurgiæ cum inciſione, vel aduſtione.num.*15.
*An poſſint eſſe teſtes. nu.*16.
Interdicitur Religioſis ſuſcipere tutelam alicuius perſonæ. numero 17.
De qua tutela id intelligendum. ibid.
*Nec poſſunt eſſe fideiuſſores. num.*18.
*Nec poſſunt teſtari niſi de licentia.nu.*19.
*An poſſint venari ſeu aſſiſtere venationibus. nu.*20.
*Lineis vti prohibitum eſt Religioſis.num.*21.
*An teneantur ſemel in menſe peccata confiteri.num.*22.
*Circa decimas Eccleſiæ quid prohibitum Religioſis ſub excommunicatione nu.*23. & 26.
*Balnea ingredi quomodo illis prohibitum. num.*24.
*Qui inducunt aliquos ad hoc vt ſepulturas eligant, excommunicationem incurrunt.num.*25.
*Intra ſepta monaſterij arma tenentes quas pœnas incurrant.*27.
*Benedicere menſam an ſit illis præceptum.nu.*28.
Tempore interdicti quid illis prohibitum vel præceptum. num. 29.
*Beguinas fouentes ſunt excommunicati. nu.*30.

An

An liceat illis bapizare, eſſe Patrini, aut miniſtrare aliqua Sacramenta. num.31.

Transferentes ſe ad partes tranſmarinas quando incurrant excommunicationem. nu.32.

Qui prohibeantur ad curias Principum accedere. num.33.

Prohibitum eſt Religioſis noua loca adire, vel antiqua mutare. num.34.

Quæ obſeruanda in erigendis ſiue conſtruendis monaſterijs.35.

Saltem duodecim fratres debent in eis ſuſtentari. ibidem.

Deſerere monaſteria ſemel accepta non poſſunt. num.36.

Dantes ſeu accipientes ex pacto pro ingreſſu monaſterij quando ſint excommunicati. nu.37.

Vinum temperatum bibendum quoties & quomodo. numero 38.

Qualiter & quomodo mercatura prohibita ſit Religioſis. num. 39.

An ludus prohibitus ſit Religioſis. nu.40.

Monaſteria Regularium debent habere carcerem. nu.41.

Pœna Religioſi falſi teſtis. nu.42.

Pœnæ furis ſeu latronis. num.43.

Pœna homicidæ ſeu venenum propinantis. nu.44.

Quid prohibitum Religioſis circa pulſationem campanarum.45.

Obſeruare debent feſta ab Epiſcopis indicta. num.46.

Quid circa proceſſiones ſeruandum à Religioſis. num.47.

Lectio Sacræ Scripturæ habenda in monaſterijs. num. 48.

De obligationibus Religioſorum, quæ habentur in Iure, vel Concilijs. Cap. IX.

1 IN primis *cap.2. Ne clerici, vel Monachi in 6.* excommunicantur Religioſi profeſſi habitum ſuæ Religionis in Scholis, vel alibi temere dimittentes. De quo latius agimus *c. 13. à nu.2.* Solum eſt aduertendum huiuſmodi excommunicationem nulli eſſe reſeruatam.

2 Secundò excommunicantur eodem genere excõmunicationis nulli reſeruatæ, profeſſi accedentes ad quæuis ſtudia, niſi à ſuo Prælato cum conſilio Conuentus, vel maioris partis illius, licentia primitus obtenta. Ita habetur dicto *capit. ſecundo Ne clerici.* Vnde ad hanc excommunicationem incurrendam non requiritur; quòd Religioſus habitum deponat, ſed etiam ſi cum habitu vadat, illam incurrit. Eò quòd textus non petit hanc conditionem dimiſſionis habitus. Sanchez *lib.6. in Decalog. cap.8. num.72.* Nec requiritur, quòd ſtudia ſint aliàs prohibita, ſed etiam ſi ſint permiſſa, adhuc incurretur talis excommunicatio. Quia textus expreſsè dicit ad quæuis Studia. Syluester *verb. Excommunic. 9.* Non incurritur tamen hæc excommunicatio ſi Religioſus vadat etiam ſine licentia ad alium Conuentum propter Studia, quæ ſunt intra ſuæ Religionis Clauſtrum. Quia intẽtum huius Legis, ſolùm videtur fuiſſe prohibere Studia extra Clauſtra Religionis. Caietan. *in Sum. verb. Excommunic. cap. 61.* Bonacina *in tract. de Clauſura quæſt. 2. punct. ſexto 6.* §.5. Nec etiam incurritur ſi vadat ad Studia extra Clauſtra Religionis, manſurus tamen in Conuentu illius Ciuitatis, vel Oppidi, vbi ſunt talia Studia. Eò quòd textus, ſolùm videatur prohibere, ne Religioſus Studeat manens extra Clauſtra ſui Monaſterij. Suarez *5. tomo in tertia parte, diſput.23. ſect. 4.* Bonacina *vt ſupra* §. 5. Licentia autem, quæ ex hoc Capite requiritur, penſanda eſt ſecundùm conſuetudinem Religionum. Si enim fuerit talis conſuetudo, quòd ſolum concedatur à Generali, vel Prouinciali, non ſufficiet licentia immediati Prælati. Suarez *vt ſupra num.37.* In quo caſu non videtur neceſſarius conſenſus Monaſterij, quia textus ſolùm videtur loqui, quando licentia conceditur à Prælato immediato, non autem quando à Generali, vel Prouinciali conceditur. Syluester *verb. Excommunicat.9. caſu 25. num. 55. quæſt. 2.* Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 8. num.87.*

3 Deinde Religioſi de Clauſtris exeuntes ad audiendam medicinam, vel Leges, niſi intra duorum menſium ſpatium redierint, ſunt excommunicati, & reuerſi ad Conuentum, in Choro, Menſa, Capitulo, &c. debent eſſe vltimi. Ita habetur *in cap. fin. ne Clerici, vel Monachi.* Bonacina *in tract. de Clauſura qu.2. punct. 7.* Nulli verò eſt reſeruata hæc excommunicatio. Nec comprehendit Religioſos intra Clauſtra audientes iſtas ſcientias, vel foris, manentes tamen intra Clauſtra. Nec comprehendit docentes illas, nec habentes priuati in cellis Lectores Legum, nec eos, qui ſtudent Legibus, in quantum conducunt ad intelligentiam Canonum. Toletus *in Sum. lib.1. c. 37.* Diana *tr. 2. de dubijs Regul. Reſol.79.* Extenditur hæc excommunicatio ad Doctores, ſiuè Magiſtros, qui Religioſos, habitu ſuo dimiſſo, Leges, vel Phyſicam audientes, ſcienter docere, aut in Scholis ſuis præſumpſerint retinere. *cap.2. ne Clerici, vel Mon. vbi in 6.* Caietan. *in Summ. verb. excommunic. capit. 61.* Sanchez *libr. 6. in Decalog. cap. 8. num. 89.* Bonacina *punct. 8.*

4 Prætereà, Religioſis omnibus maximè interdictũ eſt à correctione ſuorum Superiorum appellare ad Iudices extraneos. Primò quidem Iure Communi *cap. ad noſtram de appellationibus, & cap. reprehenſibilis, eodem tit. in fine ibid. Ne Religioſi cum pro aliquo exceſſu fuerint corrigendi, contra Regularem Prælati ſui, & Capituli diſciplinam, appellare præſumant.* Secundò propter multa priuilegia Religionibus conceſſa ſpecialiter Bonifac. viii. pro Franciſcanis, Sixti iv. pro Carmelitis, & Auguſtinianis, & Iulij II. pro Fratribus, & Sororibus Ordinis Prædicatorum, vt refert Caſſarubius *in Compend. Priuil. Mendic. v. appellare.* Vbi etiã habetur Greg. xiii. in quodam motu proprio Anno 1575. Interdixiſſe Franciſcanis de Obſeruantia, ſub pœna excommunicationis Summo Pontifici reſeruata, & alijs pœnis, appellationem ad Tribunalia Secularia; conceſſiſſe tamen eis appellationem, ad Generalem, vel Protectorem, vel Pontificem. Sac. quoque Congregationem Cardinalium edidiſſe decretum Ann. 1587. vt appellatio hoc ordine interponatur; à Guardiano ad Prouincialem, à Prouinciali ad Generalem, à Generali ad Protectorem, & ab hoc ad Cardinalium Congregationem, refertq; hanc appellationem eſſe permiſſam à Sixto v. Extat etiam Bulla Clem. viii. quæ eſt 110. *in 3. tom. Bullarij* edita *Ann.* 1604. Vbi appellatio prohibetur Carmelitis *ſub excommunicationis latæ Sententiæ pœna, à qua, non niſi à nobis, ſeu Romano Pontifice pro tempore exiſtente, præterquam in mortis articulo abſolui poſſint, nec non priuationis perpetuæ officiorum per eos obtentorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia quæcũque dicti Ordinis Officia exercenda, ac vocis, tam actiuæ, quam paſſiuè, eo ipſo abſque alia declaratione incurren. pœnis.* Subiungit etiam Põtifex; *Diſtrictius inhibemus, ne ad ipſa Tribunalia Secularia, quouis prætextu, aut quæſito colore appellare, vel ad illa cõfugere, aut ea propterea quoquo modo adire audeãt, vel præſumant. Sed ſi ſe à Prælatis grauari prætendant,*

ad

ad Priorem Generalem ipſius Ordinis, ſeu illius Protecto-rem, aut Viceprotectorem in Romana Curia, vel ad nos, ſiue Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem, Supremum in Eccleſia Dei Iudicem, ſicut antiquitus ſemper facere conſueuerũt, recurſum habeant, vnde illis breui manu iuſtitia miniſtrabitur. Volentes, & ita Declarantes, quod nedum dicti Ordinis Regulares perſonæ contra facientes, verum etiam eorum quomodolibet directè vel indirectè fautores, & conſultores, eaſdem pœnas eo ipſo omninò incurrant. Decernentes irritum, & inane quidquid ſecus ſuper his à quoquam, quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Vide Bullam *tertio tom. Bullarij pag.*159. Similem prohibitionem habẽt Auguſtiniani ab eodem Clem. VIII. in Bulla *Quoniam noſtr.* Anno 1604. edita, & Seruitæ in alia Bulla eiuſdem tituli Anno 1593.

5 Circa quæ aliqua animaduertenda ſunt. Primum eſt, hæc Iura, & Decreta Pontificum congruentiſſima ratione pro Religioſis edita fuiſſe, vt ab eis abominabilis iſte appellandi à ſuis Prælatis vſus omninò exularet. Eſt enim appellatio à correctione Regulari, ſeu ſententia Superiorum ad tribunalia ſecularia, inuentum Diabolicum, honorem Religionis inhoneſtans, & pacem, & tranquilitatem Religioſorum perturbans, ſignumque maximæ relaxationis, cum regulariter loquendo, ſolùm apud aliquos ambitioſos, & ſuperbos, & deformatos locum habeat. Sotus *de Iuſtit. & Iure lib.* 5.*quæſt.*6.*artic.*3. Aragon. 2.2.*qu.*69.*artic.*3.

6 Secundum eſt, Religioſis non ſolùm eſſe prohibitam appellationem ad Iudices non competentes, vt ad Laicos, aut Seculares Magiſtratus, vel Iudices. hoc enim de ſe patet iniquiſſimum eſſe, & omni pęna, & ſupplicio dignum, ſed etiam aliquando ad Iudicem competentem, ſcilicet Sedem Apoſtolicam, Dominos Nuncios, Legatos, &c. Ratio eſt quia licet Sedes Apoſtolica, aut Apoſtolica Tribunalia, ſint Supræmi Iudices Eccleſiæ, tamen ipſi Summi Pontifices Eccleſiæ capita, attendentes maximum detrimentum Religioſæ diſciplinæ ex prædicta appellatione oriri, Iuri ſuo cedentes, prohibent Religioſis prædictam appellationem, propter bonum Relgionum. Cuius ſignum eſt, quod Ciſtertienſibus interdicta eſt appellatio, etiam ad Sedem Apoſtolicam ſub pœna excommunicationis. Idemq; priuilegium dicitur conceſſum Canonicis Regularibus, & Minoribus à Iulio II. Suar. 4. *to.de Relig.tract.*8.*lib.*2.*cap.*11.*nu.*2.13.& 16.Sanchez *lib.*6.*in Decalog.cap.*8.*num.*108.& 109. Nota autem quod S. Congregatio Regularium Iure Computari debet inter Tribunalia Religionis. Thomas de Ieſu *de viſit. Regul.tr.*3.*c.*17.*num.*7.

7 Tertium eſt, quod in raro, & graui caſu, in quo euidenter conſtaret Religioſo fieri notabilem iniuriam, in fama, honore, & reputatione à ſuis Superioribus, licita illi eſſet appellatio ad Summum Pontificem, vel S. Congregationem. Ratio eſt, quia hoc videtur permiſſum à Summis Pontificibus, vt conforme Iuri Naturali, non ſolùm in aliquibus Decretis ex adductis, ſed a Iure *in cap.de Priore de appellation.c.licet de Offic.Ordinar. & capit. ſup.qu. verſic. nos autem de Officio Legat.* Nauarrus *Comm.*3.*de Regular. num.*51.& *lib.*2.*Conſil in* 1.*edit.tit.de Sentent.& re Iudicata, conſil.vnico num.*6.& *tit.de appellat.conſil.*4.*nu.*1. Azor.*lib.*12.*Inſtit.Mor.c.*11.*q.*8. In tali autem caſu appellatio executionem ſententiæ regulariter ſuſpẽdit, vt colligitur ex *cap.venientes de Iure Iurand.* & *cap.Paſtoralis §.præterea de Offic.Iudic.de leg.* Nauarrus *lib.*2.*Conſil.de appellat.conſ.*6.*num.*1. Neceſſe eſt etiam in appellatione cauſam grauaminis exprimere. Quia ſolummodò admittitur appellatio cum modus exceditur. Sanchez *to.*2.*de præcept. Decalog.lib.*6. *capit.*8.*num.*105. Thomas de Ieſu *de Viſit.Regul.tract.*3. *c.*17.*num.*8. Vnde ſi talis cauſa nõ aſſignatur, vel cauſa aſſignata friuola, vel iniuſta viſa fuerit ipſi Iudici, & alijs hoc conſiliarijs adhibendis, nihil de illa curare debet Iudex, quia talis appellatio non ſuſpendit executionem ſententiæ. Alderete *lib.*2.*de Diſcipl. Relig. cap.*28. *num.*28. In alijs autem caſibus non eſt toleranda appellatio Religioſorum, etiam ſi illis aliqua iniuria fiat: cum recta, & bona æſtimatio Religionis anteponi debeat, etiam ſecundùm Ius naturale, bono priuato alicuius, ſicut eodem Iure Naturali dictante, manus recipit ictum, aut vulnus, ad ſeruandam incolumitatem corporis, vel capitis. Rodriguez *tom.*1.*quæſt.Regul. quæſt.*29.*art.*3. Laurentius Peirinis *tom.*1.*quæſt.*1.*de Obed.cap.* 20. Cum verò appellatio ad Sedem Apoſtolicam conceditur licet regulariter loquendo fieri debeat modo dicto *num.*4. ſcilicet à Priore, vel Guardiano ad Prouincialem, & ab hoc ad Generalem, caſu tamen dato, quod à prędictis non ſperetur remedium contra iniuriam illatã appellanti, vel ſimilibus caſibus licitè fieri poterit appellatio immediatè ad Apoſtolicam Sedem. Portell. *in Dubijs regular.v. appellare num.*3.

8 Idem etiam ſuo modo dicendum eſt, & propter eandem rationem, de facultate recuſandi Prælatos Regulares, illam ſcilicet, eſſe omninò illicitam, & abominabilem Religioſis, niſi in caſu rariſſimo, quo licita eſſet appellatio, Videlicet quando euidenter conſtaret, Prælatum Regularem omninò iniquè ſegerere contra bonam famam, & opinionem alicuius Religioſi in materia graui. Sanchez *lib.*6.*in Decalog. cap.*8.*num.vltim.* Qualiter autem ſe gerere debeant tam recuſans, quàm recuſatus. Vide Laurentium de Peirinis *tom.*1.*quæſt.*1.*de Obedient.cap.*19.*§.*1.

9 Nullus etiam Religioſus poteſt eſſe executor teſtamenti, ſeu teſtamentarius, ſiuè ad cauſas prophanas ſiuè ad pias, abſque obtenta ſui Superioris licentia. Quia ita habetur *in cap.*2.*de teſtamentis in* 6. *illis verbis: Religioſus executor ab aliquo in ſua vltima voluntate deputatus, non poteſt, cum velle, vel nolle non habeat, huiuſmodi officium ſuſcipere, vel exequi, niſi à Superiore ſuo petita ſuper hoc licentia, & obtenta.* Sufficiet autem tacita licentia, cum textus non dicat expreſſam eſſe neceſſariam. Sylueſt. *v.teſtament.*2. *quæſtione ſecunda, diſtinct.tertia*, Sanchez *libro ſexto, in Decalog.cap.*11. *num.*11. Eamque poteſt quilibet Superior, etiam immediatus, concedere. Cum circa hoc nihil dicatur in prædicto capite: Molina *tom.* 1. *de Iuſtit. diſput.* 247. Niſi fortè in Religionibus hoc eſſet determinatum, vt ſolùm id ad Prælatos Superiores ſpectaret. Sanchez *lib.*6. *in Decalog. capit.* 11. *num.* 16. Fratres autem Minores de Obſeruantia nequeunt eſſe executores teſtamentorum, adhuc obtenta ſuorum Superiorum licentia. Quia ita habetur *in Clem. exiuit. §. proinde cum vir Sanctus, verſic. verum etiam de verbor.ſignificat.* Rodrig.3.*to.qu. Regul.qu.*70.*art.*2. Religioſi verò executores teſtamentorum tenentur reddere rationem Epiſcopo. Ex Concil. Trid. *ſeſſ.*22.*cap.*8. Alfonſus Villagut *in Spec. Viſitator. fol.* 32.*num.*9.

10 Religioſi nequeunt ſibi eligere ſepulturas, niſi à proprijs Monaſterijs adeò forſitã ſint remoti, quòd ad ea, cum moriuntur, non poſſint commodè portari. Ratio eſt, quia ita deciditur *in cap.fin.de Sepult.*

in 6.

in 6.Syluester *verb. Sepultur.quæſt.6.*Nauarrus *Comm. 2. num.43. de Regular.* Auguſtinus Barboſa *de Officio, & Poteſt. Parochi cap. 26. num.* 30. vbi etiam alia ad intentum. Prælatis autem concedunt id poſſe facere, forſan, quia in ſuis Monaſterijs habent authoritatem, Tabiena *verb. Sepultura quæſtion. 4. num. 5.* Rodriguez *tomo tertio, quæſtion. Regul. quæſtion. 60. articul.* 1.

11 Religioſi etiam non poſſunt comparere in iudicio, ſiuè tanquam Actores ad agendum, ſiuè tanquã Rei ad ſe defendendum ſine licentia ſui Superioris. Ratio eſt, quia in hoc æquãtur in Iure Religioſi cum ſeruis, aut filijs familias, & quaſi pro mortuis habentur, vt tradunt Doctores Communiter *cap. cum dilect. de reſcript. & authentica cauſa, quæ fit cum Monacho C. de Epiſcopo, & Cleric.* Nauar. *Comm.2. de Regular. num.64.* & Sanchez *lib.6.in Decalog.cap.12.* Vnde neque pro iniuria ſibi illata, ſiuè in perſona, honore, aut bonis poſſunt in Iudicio comparere, ſed hoc cõpetit Prælato. Sylueſt. *v. Relig.8.qu.4.* Nauarr. *Comm. 2. de Regular. num. 29. & 64.* Quando tamen Monachus eſt extra Monaſterium, vedelicet in Studio, aut alibi cũ licentia ſui Superior aut quando is Superior eſt ita abens, vt cõmodè abſque periculo in mora non poſſit habere eius reſponsũ, tunc agere poteſt in Iudicio, ratione licentiæ præſumptæ in iſtis caſibus. Nauarr. *Com.2.de Reg.nu.65.*Azor. *lib.12.Inſtit.Moral. cap. 11. quæſt. 9.* Similiter ſi agere velit contra Prælatos, vt in Religione teneatur, vel vt ab ea repulſus admittatur, vel ne ei, quæ de Iure Ordinis debentur, denegentur, tunc poterit ſine licentia ipſius litem, agere, ſeruatis tamen alijs ſeruandis. Quia in hoc caſu ipſa Religio, vel Ius naturale dat talem licentiam. Sanchez *libro ſexto in Decalog. capit. 12. numero* 16.

12 Nec poteſt Religioſus munus Aduocati, vel Procuratoris in cauſa aliqua tenere, niſi propter vtilitatem Monaſterij, & iubente Prelato. Quia ita habetur *in cap. Monachi el 2. 16. quæſt. 1. illis verbis: Nullus Monachorum forenſis negotij ſuſceptor, vel executor exiſtat, niſi quod Monaſterij poſcit vtilitas, Abbate ſibi nihilominus imperante.* Syluester *verb. Aduocat. quæſt.6.* Sairus *Clauis Regia libro duodecimo, cap.vigeſimoſecundo, num.3.*

13 Nec etiam poteſt exercere munus Tabellionis. Ratio eſt, quia ita habetur *in cap. ſicut ne Clerici, vel Monachi, & ex cap. vt inquiſitionis §. verum quia verſicul. ad conſcribendas de hæretic. in 6.* Vbi tanquam quid ſpeciale conceditur fauore Fidei, vt Monachus, qui in ſeculo erat Tabellio, poſſit etiam in Religione id munus exercere. Poteſt tamen Monachus, qui in ſeculo erat Tabellio complere, etiam poſt profeſſionem, & ſignare inſtrumenta, quæ in ſeculo ſolùm fecerat. Quia hoc non eſt tam exercere de nouo Officium Tabellionis, quàm ſupplere defectus factos in alio tempore. Nauarr. *Comm.2. de Regular. num.42.* Rodrig. *tom.3.quæſt. Regular. quæſt.8.artic.vltim.*Poſſunt etiam Religioſi exercere munus Notariorum in quibuſcumque cauſis Sanctæ Fidei, & Inquiſitionis. Ita decreuit Pius IV. in Bulla, quæ incipit *Paſtoralis Officij* Anno 1561. Aſſertur etiam alia Iulij III. ſimilia concedentis Generali Ordinis Prædicatorũ. Flan. Cherub. *in Compend. huius Bullæ.*Vide dicenda *cap.18. num. 95.*

14 Nec etiam poteſt Religioſus eſſe Iudex, etiam Arbiter, in aliqua cauſa, niſi concurrente duplici conditione, ſcilicet licentia Superioris, & vtilitate Monaſterij. Ratio eſt, quia ita deciditur *in cap. Monachi el 2. 16. qu.1. & cap. de præſentium 16.qu.1. & cap.2. de poſtuland.* Ita communiter Summiſtæ *v. arbiter*, & Sanchez *lib.6. in Decalog.cap. 13. à num. 55.* vbi multa de hoc. Poſſent tamen Prælati Religionum eligi in Iudices Conſeruatores aliarum Religionum. Propter Priuilegia illis conceſſa, de quibus Rodrig. *tom.1.qu. Reg. quæſt. 65. artic. 3.* An autem modò poſt decreta Summorum Põtificum, præſertim Gregorij XV. hoc ita ſit tenendum, conſtat ex dictis *cap.3. num. 11.* & dicendis *tom.2.cap.10.* Poſſunt ſimiliter Religioſi eſſe Aſſeſſores. Eò quòd Aſſeſſor non eſt Iudex, ſed Conſultor, aut Instructor Iudicis, quod nullibi eſt illis prohibitum. Sanchez *lib.6.in Decalog.cap.13.num. 85.* Poſſunt etiam Religioſi, ſaltem ex vi Iuris Communis, eſſe Vicarij Epiſcoporum, duabus illis conditionibus ſubſiſtentibus, ſcilicet licentia Superioris, & vtilitatem Conuentus. Cum enim munus Vicariatus ſit Officium pertinens ad Iudicia, erit prohibitum Religioſis, niſi ſubſint illæ duæ conditiones. Azor. *tom. 2. Inſtit. Moral.lib. 3.cap.43.quæſt.10.* Rodriguez *to.3. queſt.Reg. quæſt.76.articul.vltimo.* Contrarium verò tenet Peirinus *to.1. Priuileg. Mennor.in 4.Conſtit.Sixti IV. §.10. num.48.* Ab ijs tamen muneribus Arbitri, Aſſeſſoris, & Vicarij Epiſcoporum arcent multi Franciſcanos propter Clementinam *Exiui.* Arcentur etiam illi, quibus propter ſpeciales Conſtitutiones ſui Ordinis eſt hoc prohibitum. Sanchez *lib.6.in Decalog. cap.13.à num.66.*

15 Religioſi non poſſunt vllo modo exercere artem Chirurgiæ cum inciſione, vel aduſtione. Ratio eſt, quia ita habetur *ex cap.Tua nos de homicidio, & c. ſententia ſanguinis ne Clerici vel Monachi.*Ita Summiſtæ *v. Medicus*, vel *Medicina*. Extenditur, vt neque cauſa pietatis id liceat. Propter eandem rationem. Armilla *in Summ.v.Irregularitas n.47.* Nauarr. *in Summ.cap. 25.nu.110.*Vnde oppoſitum facientes ſunt Irregulares, ſi inde ſequatur mors, quantumcumque diligentiam adhibeant, ne ſequatur. Quia dant operam rei ſibi prohibitæ ratione periculi homicidij. Cornexo *tom.2.in 3. part. tract.5. de Irregul. diſput.3. dub.2.* An autem poſſint Religioſi artem iſtam abſque vlla inciſione, & aduſtione exercere, res eſt dubia. Sed probabilius eſt, non poſſe. Eò quòd quamuis nullus textus expreſsè id prohibeat, tamen implicitè prohibetur in toto titulo *Ne Clerici, vel Monachi* vbi ſæpius habetur, Religioſos non poſſe exercere negotia Secularia, & eorum ſtatum dedecentia, munus autem Chirurgiæ indecens pro illis videtur. Nauarr. *in Sum. cap. 25. num. 110.* Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap.14. num.18.* Qui addit, in Societate Ieſu eſſe priuilegium a Gregorio XIII. conceſſum, vt Religioſi Medicinæ periti, poſſint mederi quibuſcumque infirmis, quando Medici Seculares commodè haberi non poſſunt, dummodo id fiat ex Superioris licentia, & citra aduſtionem, & inciſionem per ipſos faciendam. Addit etiam Cornexo *vt ſupra*, quod ſi Clericus (idem eſt de Religioſo) curet citra inciſionem, vel aduſtionẽ, & omni diligentia adhibita infirmus moriatur, non erit Irregularis, quia, etſi curare hoc modo ſit prohibitum, non tamen eſt prohibitum ratione periculi homicidij, ſed ratione indecentiæ.

16 Non eſt in Iure prohibitum Religioſis eſſe teſtes, cum nullus textus id prohibeat, potius eſſe illis permiſſum colligitur ex *cap.nuper de teſtibus, & autheat. de Monach.§.cogitandum collas.* Et ita videtur dicendũ poſſe eſſe teſtes, tam iudiciales, quàm cuiuſcũque inſtrumenti. Syiueſt. *verb. teſtament. 1. quæſt. 5.dict.1.* Molina *to.1.de.Iuſtit.diſput.127.§.vtrum autem.* Quod

etiam

etiam extenditur ad teſtamentum, in quo aliquid relinquitur Monaſterio Religioſi, qui eſt teſtis. Quando enim aliquid non eſt ſpeciale ſingulorum commodum, ſed Vniuerſitatis, vel Collegij, poteſt quilibet ex illa Vniuerſitate vel Collegio teſtificari. Sanchez *lib.6.in Decalog.cap.*13.*num.*102. Ad hoc tamen, vt Religioſus ſit teſtis alicuius cauſæ Iudicialis, requiritur licentia Superioris. Quia cum Iudex ſæcularis non ſit Superior Religioſi teſtificantis, non poteſt ab illo exigere teſtimonium niſi Religioſus ſe illi ſubijciat, ad quod eſt neceſſaria licentia proprij prælati. Angelus *verb. teſtis num.* 3. Sanchez *num.*103. Si tamen teſtificetur ſine tali licentia, teſtimonium valebit. Cum nullibi ſit irritatum, & potius interpretanda ſit res vt valeat, quàm vt pereat. Syluester *verb. teſtis quæſt.*1.*dict.*1. Molina *tom.*1.*de Iuſt.diſput.*127.

17 Interdicitur etiam Religioſis ſuſcipere tutelam alicuius perſonæ. Ratio eſt, quia ita habetur *cap. fin.d.*86.*& auth.de Sanctiſſimis Epiſcop.§. Deo autẽ amabilis collat.* 9. *& l. Regia* 14. *tit.* 16.*part.*6. Ita tradunt Angelus, Syluester, & Tabiena *in Summ. verb. tutela.* Addentes, etiam ex licentia ſuorum Superiorum non poſſe hoc munus exercere. Eò quòd illi in probibitione Iuris nequeunt diſpenſare. Hoc tamen intellige de tutela teſtamentaria, ideſt, data in teſtamento, & de tutela datiua, quæ ſcilicet ſolet deſignari à Iudice. De tutela namque legitima, illa ſcilicet, quæ Lege defertur conſanguineis ſucceſſuris ab inteſtato, poſſe ſuſcipi à Religioſis de licentia Prælatorum, videtur haberi *in prædicto c.fin. d.* 86. Azor.*to.*1.*Inſtit. Moral.lib.*12.*c.*11. Tutelas quoq; miſerabilium perſonarum poſſe admitti à Religioſis, concedit Graſſis 1.*p.dec.lib.*3.*c.*5.*n.*112.

18 Nec poſſunt Religioſi eſſe Fideiuſſores, niſi de licentia Prælati, & maioris partis Capituli. Ratio eſt, quia ita habetur expreſsè *cap. penult. de fideiuſſ. & l. Regia* 2. *tit.Moral.lib.*12.*p.*5. Exigitur quoque vtilitas Monaſterij *c.*2. *de poſtulat.* Syluester, Angelus, & Tabiena *in Summ.v.fideiuſſor.* Leſſius 2.*de Iuſtit. capit.*28. *dub.*2.*n.*20. Vnde ſi Religioſus fideiubeat, non ſolùm peccat, ſed fideiuſſio eſt irrita, & nulla. Cum non habeat aliquid proprium, quod alteri poſſit obligare, quod eſt neceſſarium ad fideiuſſionem. Molin.2. *t.de Inſtit.diſp.*540. Azor.*t.*1.*Inſtit.Moral.l.*12.*c.*11.*q.*2.

19 Nec etiam poſſunt Religioſi Profeſſi teſtari, & teſtamentum ab ipſis factum eſt omnino irritum, & nullum, *ex authent. ingreſſi C. de Sacroſanct. Eccleſ. & cap. quia ingredientib.*19.*quæſt.*3.*& c.*2.*de teſtament.* Et ratio eſt, quia teſtari ſupponit habere proprium, aut dominium, quod repugnat Religioſo Profeſſo. Nauarrus *Comm.* 2.*de Regular. num.* 22. Sanchez *lib.*7.*in Decalog.cap.*8.*à num.*1. Poſſunt tamen facere aliquam ſchedulam, qua rogent Prælatum, vt det alicui ea, quæ ipſi habent ad vſum. Cum hoc non ſit facere teſtamentum, aut codicillum, nec ſit alicubi probibitum, aut deroget Voto paupertatis. Nauarrus *in Summ.lat.cap.*27.*& Comm.*2.*de Regular.num.*22. Graſſis 1.*par.Deciſ.lib.*3.*cap.*5.*num.*58. Poſſunt etiam teſtari ex licentia Pontificis. Quia cum ſit Summus Prælatus Religionum poteſt Religioſis concedere facultatem diſponendi de quibuslibet bonis, & poteſt etiam diſpenſare in Lege poſitiua prohibente ne Religioſi teſtentur. Graſſis 1.*part.Deciſ.lib.*3.*cap.*5.*num.*57.*&* 59. Leſſius 2.*de Iuſtit.cap.*41.*dub.*8.*num.*73. Poſſunt præterea teſtamentum à ſe factum ante profeſſionem interpretari, & declarare, ſi declaratione, aut interpretatione egeat, Quia hoc non eſt diſponere de aliquibus bonis, ſed declarare diſpoſitionem à ſe factam quando poterant illam facere Diana *Tract.*2.*de Dub. Regular. Reſol.* 75. An vero poſſint illud reuocare, vide Barboſam *in Collectaneis Conc.ſeſſ.*25.*cap.*16.*num.*22.

20 Prohibitum eſt etiam Religioſis, ſicut, & Clericis, venari, aut intereſſe venationibus *d.*6.*§.ultim.* Credo autem hanc prohibitionem venandi non eſſe ſub mortali, ceſſante ſcandalo, & alijs prauis circuſtantijs extrinſecis, quando ſolùm ſit venatio honeſtæ recreationis gratia. Nauarr.*Comm.*4.*de Regular.num.*26. Suarez *tom.*4. *de Relig.tract.*8.*lib.*1.*cap.*11.*num.*2. Rebellus *lib.*1.*qu.*14.*num.*10.

21 Lineis vti eſt etiam prohibitum Religioſis *in cap. cum ad Monaſterium de ſtatu Monachor.* Proprius enim Religioſorum habitus, etiam internus; laneus eſſe debet. Sed hoc tantùm eſt veniale regulariter loquẽdo, imò nullum peccatum, ſi communis vſus Religionis oppoſitum habeat, multò magis, ſi eſt aliqua infirmitas corporalis. Syluester *v.Relig.*7. Graſſis 1. *p. Deciſ. lib.*3.*c.*5.*num.*69.*&* 70. Fratres autem Minores lineis camiſeis vtentes, peccare mortaliter, tenet Petrus Marchant *in expoſit. Reg. D. Franc. c.* 2.*q.*5 Eò quòd in prædicta Regula hoc illis prohibeatur.

22 Licet aliqui teneant Religioſos præſertim Benedictinos, teneri ſemel in menſe ſua peccata confiteri, propter *Clement.ne in agro* (Caietanus *tom.*1.*Opuſcul. tract.*5. *quæſt.*1.) Nihilominus probabilius eſt, vel non eſſe talem obligationem ad culpam, vel ſolùm eſſe venialem. Quia Clementina illa nihil aliud poſtulare videtur. Henriquez *lib.*1.*de Sacram.Pœnit.cap.*4.*num.*10. Sotus *in* 4.*diſt.*18.*quæſt.*1.*art.*3.

23 Religioſi non habentes aliquam adminiſtrationem, vel beneficium, qui Decimas Eccleſiæ debitas vſurpare præſumunt; niſi poſt requiſitionem deſiſtant à præmiſſis infra menſem, & damnificatis Eccleſiijs emendam infra duos menſes faciant, ſunt excommunicati. *Clement. Relig. de Decimis, & Primit.* Tolet *in Summ. lib.* 1.*cap.*40.*à num.* 5. Miranda *in Manuali Prælat.tom.*2. *quæſt.*35.*art.*18.

24 Balnea ingredi prohibitum eſt etiam Religioſis. *cap.Omnis qui.*24.*q.* 1. Ex neceſſitate tamen id licet. Graſſis 1.*par.Deciſ.lib.*3.*cap.*5.*num.*115.

25 Religioſi, qui aliquos ad vouendum, ſeu alias promittendum, inducunt, vt ſepulturas apud eorum Eccleſias eligant, vel iam electas non mutent incurrunt ſentẽtiam excommunicationis ipſo facto Sedi Apoſtolicæ reſeruatam *Clement.cupientes de pœnis.* Miranda 2. *tomo quæſtione trigeſima quinta, articulo decimo octauo.* Simpliciter tamen inducentes ad hoc, non comprehenduntur, nec etiam, qui prædicto modo inducunt alios ad ſepulturam in alia Eccleſia Tolet. *in Summ.libro* 1.*capit.*37.

26 Religioſi, quia aliqua in ſermonibus ſuis, vel alibi, proferre præſumunt, vt audientes à Decimarum Eccleſiijs debitarum ſolutione retrahant, incidunt in Excommunicationem ipſo facto. Si verò ſcienter poſt poſuerint confitentibus conſcientiam facere de ſoluendis Decimis Eccleſijs debiti, ab officio prædicationis tandiù manent ipſo facto ſuſpenſi, donec confitentibus ipſis conſcientiam fecerint. Et; ſi prædicta diligentia non facta, prædicare præſumpſerint, incidunt in excommunicationem ipſo facto. *Clement. cupientes de pœnit.* Nauarr. *in Man.cap.*27.*num.*145.*&* 146. Miranda *in Man.tom.*2.*quæſt.*35.*art.*18.

27 Monachi intra Septa Monaſterij ſine licentia Abbatum ſuorum arma tenentes excommunicationis ſententiam ipſo facto incurrunt. *Clement.ne in agro de ſtat. Monac.* Miranda *in man.tom.*2.*quæſt.*35.*art.*18.

Vnde

Digitized by Google

Vnde, iſta excommunicatione non afficiuntur habentes arma extra ſeptum Monaſterij, nec Monachi venientes ad Monaſterium cum armis, non animo ea tenendi. Tolet. *ſum. in lib.* 1. *cap.* 36. *à num.* 6. Contra Regulares etiam tenentes arma prohibita in ſtatu Mediolanenſi, extat decretum S. Congreg. Regular. quo id illis prohibetur ſub pœna excommunicationis, & alijs, ipſo facto incurrendis. Naldus *in Sum. v. Religioſus num.* 50. Peirinis *tom.* 2. *Priu. Minim. in Conſt.* 4. *Clem.* 8. *num.* 9. Vide Auguſt. Barboſ. *de Offic. Parochi cap.* 6. *à num.* 51.

28 Non eſt de Iure communi aliqua obligatio impoſita Religioſis benedicendi menſam ante, vel poſt prandium, aut cœnam. Ratio eſt, quia *in capite non liceat diſt.* 44. quod adduci ſolet, non eſt aliquod verbum includens præceptum. Suarez 3. *tom. de Relig. lib.* 3. *de Orat. voc. cap.* 7. Peccare tamen ſaltem venialiter, qui hoc non faciunt, tenet Nauarr. *in Man. cap.* 25. *num.* 110.

29 Sunt excommunicati à Iure, excommunicatione tamen non reſeruata, Religioſi, qui Interdicti tempore in Cœmeterio ſepeliunt cadauera defunctorum extra caſus à iure conceſſos, aut publicos excommunicatos, aut nominatim interdictos, aut manifeſtos vſurarios. *Clem.* 1. *de Sepultur.* Toletus *in Summ. lib.* 1. *c.* 40. Tenentur etiam Religioſi quæcunque Interdicta generalia, tam authoritate Sedis Apoſtolicæ, quam Ordinariorum poſita obſeruare, ſub pœna excommunicationis. *Clem.* 1. *de ſent. excomm.* Tolet. *in Summ. lib.* 1. *cap.* 40. Imò etiam in Concil. Trid. *ſeſſ.* 25. *cap.* 12. ſic habetur. *Cenſuræ, & Interdicta, ne dum à Sede Apoſtolica emanata, ſed etiam ab Ordinarijs promulgata, mandante Epiſcopo, à Regularibus in eorum Eccleſijs publicentur, atque ſeruentur.* Propter quod decretum dicunt aliqui derogata eſſe omnia priuilegia, quæ antiquitus Religioſi habebant circa ſuſpenſionem interdictorum. Nauarrus *in man. cap.* 27. *nu.* 189. Alij verò volunt, tantùm ea priuilegia reuocari à Concilio, quibus omnino liberabantur Religioſi ab obſeruantia Interdictorum, non autem, quibus in Feſtis Sanctorũ Religionis concedebatur ſuſpenſio à prædictis Interdictis. Rodriguez 2. *tomo qu. Regul. qu.* 112. *art.* 1. Mirand. *in Man. tom.* 2. *qu.* 37. *art.* 12. Quæ autem ſunt huiuſmodi priuilegia, vide in Caſarubio *in Compend. priuileg. Mendic. verb. Interdictum.* Tenentur autem Regulares obſeruare dicta Interdicta, ſiuè valeant, ſiuè non, quando ea obſeruat Cathedralis, Matrix, aut Parochialis Eccleſia. Ex Nauarro *in cap. contingat*, & Rodriguez *tom.* 2. *qu.* 108. *art.* 4. Vide dicenda *cap.* 21. *num.* 19. *& tom.* 2. *cap.* 1. *num.* 21. *cap.* 14. *num.* 36. *c.* 15. *nu.* 36. *c.* 16. *nu.* 12. 23. *&* 27. *& cap.* 17. *num.* 6.

30 Sunt etiam excommunicati Religioſi, qui Beguinas fouent in earum ſtatu, ſeu, vt aſſumant earum habitum, dant conſilium, auxilium, fauorem, directè, vel indirectè. *De Religioſ. Domib.* Tolet. *in ſumm. lib.* 1. *cap.* 40.

31 Non licet Religioſis baptyzare, niſi in caſu neceſſitatis, & de licentia Parochi. *cap. placuit el* 2. 16. *qu.* 1. Hoc enim eſt proprium officium Ordinarij. Nec etiam poſſunt eſſe Patrini, aut leuare aliquẽ de fonte. *c. non liceat de conſecrat. diſt.* 4. Nauarrus *de ſtat. Monach. lib.* 3. *conſ.* 5. Graſſis 1. *par. deciſ. lib.* 3. *cap.* 5. *n.* 136. Præterea Religioſi, qui Clericis, aut laicis, Sacramentum Extremæ Vnctionis, vel Euchariſtiæ miniſtrant, vel Matrimonia ſolemnizant, non habita prius Parochialis Presbiteri licentia ſpeciali, contrahunt excõmunicationem Papalem. *Clem. Relig. in princip. de priu.* Syluester *v. excommunicatio.* Toletus *in ſumm. l.* 1. *c.* 37. Specialiter etiam ex Concil. Trid. *ſeſſ.* 24. *de Matrimon. cap.* 1. Parochus etiam Regularis, qui alterius Parochiæ ſponſos, *ſine illorum Parochi licentia Matrimonio coniungere, aut benedicere auſus fuerit ipſo iure tandiù ſuſpenſus maneat, quandiù ab Ordinario eius Parochi, qui Matrimonio intereſſe debebat, ſeu à quo benedictio ſuſcipienda erat, abſoluatur* Rodriguez 2. *tom. quæſt.* 62. *art.* 11. Barboſa *de Offic. Parochi cap.* 22. *à num.* 3. Aliqui tamen Religioſi in Indiarum partibus exiſtentes, poſſunt exercere officium Parochi, Matrimonia celebrando, & Sacramenta Eccleſiaſtica miniſtrando. Ex Pio V. in Bulla edita anno 1567. quæ incipit: *Exponi nobis nuper.* 2. *tom. Bullar. num.* 34. Vide dicenda *cap.* 21. *nu.* 8. 9. *&* 10.

32 Religioſi euntes vltra mare ſine licentia Superiorum ſunt excommunicati excommunicatione Papæ reſeruata *Extrauag. ad noſtrum de Regu.* Vincentius Filiucius *tom.* 1. *quæſt. Moral. tract.* 15. *cap.* 8. Eſt autem ibi ſermo de Religioſis transferentibus ſe ad partes tranſmarinas, in quibus pauci fideles repeiiuntur, vnde non comprehendit hæc excommunicatio traſferentes ſe ad partes tranſmarinas in quibus multitudo fidelium exiſtit. Bonac. *de Clauſura qu.* 2. *punct.* 4. *§.* 4. Vide dicenda *c.* 18. *nu.* 99.

33 Monachi etiam, aut Canonici Regulares, adminiſtrationem aliquam non habentes, non poſſunt ad Curias Principum accedere abſque ſpeciali Prælatorum ſuorum licentia. Imò, ſi vt damnum aliquod Prælatis ſuæ Religionis, aut Monaſterio inferant, ſe conferunt, excommunicationis ſententiam ipſo facto incurrunt. *Clement. ne in agro de ſtat. Monach.* Toletus *in ſum. lib.* 1. *cap.* 40. *à nu.* 17. Miranda 2. *to. quæſt.* 35. *art.* 18. Qui autem accedunt ad prædictas Curias bono animo, & ibi exiſtentes malum concipiunt nocendi ſuis Prælatis, ſecundùm aliquos incurrunt prędictam excommunicationem. Suarez *de Cenſuris diſputatione vigeſima ſecunda ſectione quinta, num.* 6. Probabile etiam eſt contrarium. Bonacina *in tract. de Clauſura qu.* 2. *punct.* 5. *§.* 4. Qui bene etiam hanc excommunicationem non incurri, ſi Religioſus accedat animo nocendi priuato Religioſo, autem etiam Religioſo alterius Ordinis quantumuis Prælato, nec etiam incurri niſi ſolùm à Monachis, & Canonicis Regularibus, non verò à cœteris Religioſis, cum textus ſolùm de illis non de iſtis loquatur.

34 Prohibitum eſt Religioſis Mendicantibus ſub pęna excommunicationis, adquirere noua loca ad habitandum, vel antiqua alienare, ſeu mutare, abſque ſpeciali Summi Pontificis licentia, à Bonifac. VIII. *in cap. cum ex eo, de exceſſib. prælat. & Clem.* 5. *in c. cupientes de pœnis* Propter priuilegium tamen Iulij II. conceſſum Fratribus Minoribus, & Minimis, licitum erat ædificare Monaſteria ſine Summi Pontificis licentia Miranda *in Man. tom.* 1. *q.* 33. *artit.* 1. Extant quoque varia priuilegia circa hoc, de quibus Miranda *tomo primo, Man. quæſt.* 33. *articul.* 2. *&* 4. Paulus etiam V. in Bulla, *Ad Eccleſiæ militantis* anno 1605. edita conceſſit noſtris Patribus Carmelitanis Diſcalceatis, vt poſſent vbique de ſola Ordinarij licentia conſtruere Monaſteria, & Patribus Capuccinis in Bulla, *Ad vberes* an. 1606. edita, conceſſit, vt in Regnis Hiſpaniarum poſſent recipere noua Monaſteria ſeruata forma Sacrorum Canonum, & Concilij Tridentini. Inſuper in alia Bulla anno 1608. edita, quæ incipit *Miniſterio* conceſſit Monachis B. Mariæ Fulienſis Ordinis Ciſtercienſis, vt poſſent vbique de ſola Ordinariorum licentia, noua Monaſteria con-

ſtruere

ſtuere. Hæc tamen omnia, & alia Priuilegia reuocata ſunt à SS.D.N. Vrbano VIII. in litteris in forma Breuis anno 1624. 4. *to. Bull. inter Conſtit. huius Pont. n.* 35. Vbi omnes licentiæ, & facultates conceſſæ Regularibus erigendi Monaſteria, & loca regularia abrogantur, & annullantur, ſimulq. præcipitur, in huiſmodi locis Regularibus erigendis ſeruari debere Decreta SS. Canonum, & Concilij Tridentini, & Conſtitutionis Clem. VIII. eiuſdemq. Clem. VIII. & Gregorij XV. Decreta, in virtute ſanctæ obedientiæ, ac ſub priuationis vocis actiuæ, & paſſiuæ, necnon officiorum quorumcumque, ac inhabilitatis ad illa, & alia in futurum obtiuen, necnon etiam excommunicationis ipſo facto incurrendis pœnis. Demum in decretis de celebratione Miſſarum à S. Congregatione Concilij iuſſu eiuſdem Sanctiſſimi Domini Vrbani anno 1625. editis præcipitur obſeruantia prædicti Decreti Gregorij XV. de quo poſtea præſertim quo ad numerum 12. fratrum ita quod nullum monaſterium recipi poſſit in poſterum niſi in ipſo duodecim fratres degere, ac ex redditibus & cõſuetis eleemoſynis ſuſtentari valeant *Aliquin talia Monaſteria in Ordinarij loci viſitationi, correctioni, atque omnimode iuriſdictioni ſubiecta eſſe intelligantur* vide Laurentius de Peirinis *tom. 1. de Priuil. Minim. in Conſtitut. Pyrrhi* §. 9. *& tomo ſecundo, in Conſtitutione 6. Gregorij XV.*

35 Quare in erigendis, ſeu conſtituendis Monaſterijs, aut locis Regularibus in poſterum ſeruandum imprimis eſt Decretum Conc. Trid. *ſeſſ. 25. de Regul. cap.* 3. ſcilicet quòd noua loca non recipiantur *ſine Epiſcopi, in cuius Diœceſi erigenda ſunt, licentia prius obtenta.* Deinde, id, quòd præcipit Clemens VIII. in Conſtitutione, Quæ incipit, *Quoniam ad inſtitutam*, anno 1603. 3. *tom. Bullarij inter Bullas Pontificis n. 99.* videlicet: *Locorum Ordinarios non poſſe licentiam ad nouos Conuentus cuiuſque Mendicantium in Ordinis Ciuitatibus & locis eorum ordinariæ Iuriſdictioni ſubiectis, erigendos impertiri, niſi vocatis, & auditis aliorum in eiuſdem Ciuitatibus, & locis exiſtentium Conuentuum Prioribus, ſeu Procuratoribus, & alijs intereſſe habentibuss, & cauſa, ſeruatis ſeruandis cognita conſtiterit, in eiſdem Ciuitatibus, & locis nouos huiuſmodi erigendos Conuentus ſine aliorum detrimento commodè ſuſtentari poſſe.* Similiter debet obſeruari Decretum S. Congregationis ſub Gregorio XV. quo cauetur, ne aliqua Monaſteria de nouo erigantur, niſi in eis *ſaltem duodecim Fratres, aut Monachi, ſeu Religioſi inhabitare, ac ex redditibus, & conſuetis eleemoſynis ſuſtentari valeant, ac Priores, ſeu Procuratores aliorum Monaſteriorum, Conuentuum, ſeu Domorum aliarum Religionum, vel Congregationum, aut Societatum, ſeu Inſtitutorum huiuſmodi non ſolùm in prædictis, ſed etiam in alijs per quatuor millia paſſuum circumuicinis locis, ad id vocati, & auditi fuerint, ac tali erectioni conſenſerint vel aliàs Ordinarijs locorum conſtiterit Religioſos Monaſterij, Conuentus, ſeu Domus Regularis ſic erigendi ſeu erigendæ abſque detrimẽto Religioſorũ in Monaſterij, ſeu domibus antea in Ciuitatibus, ſeu locis huiuſmodi erectis degentium, ibi in numero duodecim commodè, & congruè manuteneri, & ali poſſe. Si verò noui Conuentus, Domus, Congregatio, vel ſocietas huiuſmodi inſtituendæ erunt, nullique alij Regulares inibi reperiantur, Ordinarij locorum. nihilominus diligenter inquirant, an locorum incolæ, & habitatores quorum, & conſenſum requirant, ac adhibeant, huiuſmodi duodecim Religioſos in Conuentibus, vt præmittitur inſtituendis, commodè alere, & manutenere valeant.* Laurent. de Peirinis *tom. 2. de priuil. Minim. circa Conſt. 6. Greg. XV.* Addens ex Rodrig. *to. 2. q. 49. art. 9.* quod non dicitur acquiri nouus Conuentus quando fit mutatio in eadem Ciuitate, vel oppido, de vno ad alium locum. Quia tunc nullum præiudicium fit alijs Religioſis (niſi forte per accidẽs ratione maioris propinquitatis ad illorum Monaſteria.) Vide Dianam *tr. 2. de Dubijs Regul. Reſol.* 136.

36 Deſerere etiam Monaſteria ſemel accepta, ſine licentia Summi Pontificis fieri non poteſt ex *c. vnico de Religioſis domibus, & in c. cum ex eo de exceſſibus Prælat. lib. 6.* & eſt lata excommunicatio contra oppoſitum facientes. Syluest. *verb. Caſus q. 1. caſ.* 8. Eccleſia etiam, ſiue Monaſterium ſemel Deo dicatum, non poteſt fieri habitaculum ſeculare, ſeu conuerti in vſus prophanos, niſi forſan in caſu alicuius magnæ neceſſitatis, & de conſenſu Epiſcopi Diœceſani. Ita ferè *in cap. quæ ſemel* 19. *qu.* 3. & eſt regula Iuris *cap. quod ſemel dicatum de regulis Iuris lib. 6.* Mirãda *in Man. to. 1. q. 34. ar. 1.* vbi etiam aliqua pro hoc puncto refert priuilegia. Quæ autem bona Monaſterij, quod deſeritur, & qualiter transferri poſſint ad aliud Monaſterium, tractant Rodriguez *tom. 2. quæſt. Regul. qu. 49. ab art.* 4. Laurentius de Peirinis *to. priuil. Minim. in Conſtitut. 2. Iulij. II. §. 27. à num.* 77. vbi etiam varia Religionum priuilegia afferuntur.

37 Similiter tam dantes, quàm accipientes ex pacto pecunias, iocalia, epulas, &c. pro ingreſſu Monaſterij, niſi id ſponte detur, ſunt excommunicati *in extrauag. ſanè de Simonia.* Toletus *in Summa lib. 1. cap.* 37. Qualiter etiam non poſſit aliquid accipi à Parentibus, propinquis, vel Curatoribus Nouitiorum tempore Nouitiatus, præcipit Conc. Trid. *ſeſſ. 25. cap.* 16. Vide dicenda *cap. 24. à num.* 32.

38 Debent Religioſi vinum cum aqua temperatum bibere, ita vt ſi vinum purum bibant (intellige cum periculo ebrietatis) peccent mortaliter *ex Concil. Generali Lateranenſi ſub Innoc. VIII. & cap. à crapula de vit. & honeſt. clerie.* Vbi etiam prohibentur Religioſi in conuiuijs alios ad bibendum incitare. Armilla *verb. ebrietas n.* 7. Laurentius Peirinis *tom. 2. priuil. Minim. in Conſtit. 6. Paul. V. nu.* 5. Pluries etiam quàm ter bibere prohibentur *c. quando.* Nauarr. *in Man c. 25. n.* 110. Licet dicat hoc non eſſe peccatum mortale. Imò nec erit veniale, ſi vera neceſſitas oppoſitum petat, Prohibentur etiam ingredi tabernam *c. nullus*, & conuiuiari, niſi certis ſub conditionibus *c. conuiuia.* Vnde horum tranſgreſſio erit adminus veniale peccatum. Nauarr. *vt ſup.* Ebrioſi autem puniuntur ſubtractione à communione per triginta dierum ſpatium, vel ſupplicio corporali, ex *c. fin. diſtinct.* 35. & ex *c. à crapula vt ſupra* pęna ſuſpenſionis ab officio, & beneficio, ſi à ſuperiori commoniti non abſtinuerint. Alderete *lib. 2. de Relig. diſcipl. cap. 15. à nu.* 36. Vide Auguſtinum Barboſa *de Offic. & Poteſtat. Parochi capit. 6. à n.* 11.

39 Religioſis, ſicut & Clericis, prohibita eſt mercatura ſeu negotiatio merè lucratiua, videlicet, qua aliquid emitur, vt immutatum cariùs vendatur, ſub pęna excõmunicationis, ſuſpẽſionis, ac diſpoſitionis ex *c. 2. extra ne Cler. vel Monach. & c. conſequẽs* 88. *diſt. c. penult.* 91. *diſt. & cap. ſed nec extra ne Cler. vel Monach.* Ioannes de Medina *de reſtitut. quæſt.* 30. Molina *de contract. tract. 2. diſput.* 342. Addens, huiuſmodi pœnas non eſſe latæ ſententiæ, ſed ferendæ, Monaſterijs autem Regularium licitum erit aliquam apothecam habere, pro vtilitate ipſorum, in qua per ſeculares vendantur, & emantur aliqua, quæ ipſis neceſſaria ſunt, vt, ſi Monaſteria habeant aliquod pharmacopolium in quo medicamenta pro ipſis neceſſaria reſeruantur, & ne corrumpantur venduntur, & emũ-

Digitized by Google

tur per aliquem ſecularem ibi aſſiſtentem. Ratio eſt, quia finis, propter quem prohibita eſt lucratiua negotiatio Clericis, ſeu Religioſis, eſt, ne retrahantur à rebus ſpiritualibus, aut ne implicentur peccatis negotiantium, aut ne attendant ad lucrum temporale. Hæc verò omoia ceſſant in præſenti, cum talis emptio, & venditio non fiat per ipſos, ſed per ſeculares, nec attendatur ad temporale lucrum, ſed ſolùm ad hoc, quòd res ſibi neceſſariæ tempore infirmitatis meliùs conſeruentur. Ioannes de Medina *vt ſupra*, nec diſſentit Molina *etiam vt ſupra nu.* 10. & Nauarrus *in Man.cap.*25 *nu.*110.*§. clericus vero* Priuatis autem Religioſis nullo modo licet, nec per ſe, nec per alios, huiuſmodi negotiationem, aut mercaturam exercere. Tum quia in prædictis capitibus eſt hoc illis prohibitum Tum propter magnam indecentiam, & pericula peccandi, præſertim contra Paupertatem Religioſam, quæ in hoc reperiuntur. Vnde ſic facientes etiam peccant contra Paupertatem, & ſunt proprietarij, quia vtuntur pecunijs modo ſibi prohibito, & ſine licentia ſuorum Superiorum, cum non poſſint illam ad hoc concedere. Vnde eſto quod ſtando in vi prohibitionis eccleſiaſticæ poſſet Religioſus per alios negotiari pro vt voluit aliqui quos ſequitur Diana *Tract.* 8. *de contractib.& cambijs Reſolut.* 72. Stando tamen in iure naturali ſtatus Religioſi qui petit non implicari negotijs ſæcularibus, vacare Deo, & fugere pericula contra paupertatem religioſam, non video quomodo non ſit indignum, indecens, & indecorum Religioſo negotiari etiam per alios. Fas tamen etiam eſt Religioſis, emere neceſſaria ad proprium, ſuorumque vſum, quod ſolet appellari negotiatio œconomica. Cum hoc nullo iure ſit prohibitum, imò Iure naturali conceſſum pro conſeruatione. Secus verò dicendum de negotiatione politica, qua emuntur neceſſaria exercitui, ciuitati, &c. hæc enim Religioſis eſt prohibita, *cap. Epiſcopus* 88. *d.cap.* 1. *& ſequentia* 21. *quæſt.* 3. & colligitur ex illo Paul. II. ad Timoth. 2. *Nemo militans Deo implicat ſe negotijs ſecularibus* Medina, & Molina *vt ſupra* Vide Auguſt. Barb. *de Officio Parochi cap.*6. *à num.*37.

40 Quamuis Ludus honeſtus recreandi animi gratia non ſit Religioſis prohibitus. Cum relaxare animos, & dare ſe feſtiuæ iucunditati moderatè, vt non ſemper intendatur Regularis diſciplina, ſed aliquando remittatur, ad virtutem pertineat. quam Eutrapeliam Sanctus Thomas vocat 22. *quæſt.* 16. *artic.*2. Sotus *lib.*4. *de Iuſt.qu.*5. *art.*2. Tamen alearum, ſeu taxillorum ludus prohibitus eſt Religioſis in Concil. Illiberitano *cap.*19. Conſtantinopolit. 6. *capit.* 50. *& cap. clerici* 15. *de vit. & honeſt. cleric.* Vbi etiàm prohibentur huiuſmodi Ludis intereſſe. Et in Concilio Tridentino *ſeſſ.* 22. *de reformat. cap.* 1. Nauarrus *in Man. cap.*19. *vel* 20. Graffiis 2. *parte.lib.* 3. *cap. octauo*. Quod maximè procedit de Ludo chartarum. Nauarrus *vt ſupra* Alderete *de diſciplin. Relig. lib.* 2. *cap.*16. *num.* 21. Quod etiam extende ad Ludi ſpectatores. Rodriguez 2. *tom. quæſt.*37. *art.*7. Vide dicta *capit.*6. *num.* 50. *&* 51.

41 Debent Monaſteria Regularium habere carcerem, tum ad eorum cuſtodiam, ne ex Religione fugiant, tùm in pœnam delictorum ſiuè ad tempus, ſiue etiam perpetuo, iuxtà ipſorum qualitatem. Ita habetur ex Iuris diſpoſitione *cap. Abbates* 18. *quæſt.*2. *gloſ.& DD.in cap.ſi clericos de ſent.excom.lib.*6. Alderete *lib.*1. *de Relig.diſcipl.cap.* 10. *num.* 1. *&* 2. Vide etiam dicenda *cap.*24. *num.* 3.

42 Clericus, ſeu Religioſus falſus teſtis, perpetuò deponitur, & in arctum Monaſterium reclauditur *cap.ſi Epiſcopus* 50. *d.* Rodriguez *to.* 2. *q.*31. *art.*1. Periuriũ etiam eſt crimen de poſitione dignum. *capit. Preſbyter* 81. *d.c.cum non ab homine de iudic.* Alderete *lib.*2 *de Relig.diſcipl.cap.*24. *num.*3.

43 Clericus fur (idem dico de Religioſo fure) perpetuò deponitur *c.cum nõ ab homine de iudic.c. Presbyter* 81. *d.* & poſtquàm fuerit depoſitus, in arctum Monaſterium erit detrudendus, attenta tamen quantitate, & qualitate furti Alderete *lib.*2. *de Relig.diſcipl.cap.*16. *n.*8. *&* 9. Volunt aliqui furem à Religione exterminandum, & eijciendũ, quod durum videtur aliquibus. Rodriguez *tom.*2. *q.*38. *art.*1. Sed quidquid ſit de Iure antiquo Iure tamẽ nouo S. Congreg. ſub SS.D.N. Vrbano, nullus eijcitur niſi propter incorrigibilitatem. De quo *in cap.*23. *num.*3.

44 Similiter homicida perpetua depoſitione punitur, & in Monaſterium detruſione, *c. miror* 50. *cap. Presbyter* 81. *cap.cum non ab homine de Iudic.cap.ſicut dignum* 1. *§.clericos de homicidio.* Similiter, qui venenũ propinant, etſi homicidium ſequutum non fuerit, nihilominus non minori pœna quam homicidę puniendi. Vide Alderete *lib.*2. *de Relig. diſcipl.cap.*25. *per totum.*

45 Ex Concilio Lateranenſi, & Leone X. prohibitum eſt Religioſis die Sabbathi maioris hebdomadæ pulſare in ſuis Eccleſijs campanas, antequam campana Cathedralis, vel Matricis Eccleſiæ pulſauerit. Vide Bullam *in tom.* 1. *Bullar* Laertij Cherub. *tom. p.* 150. Idem etiam probat Gauantus *in Comm.in.Rubr. Miſſal. p.*4. *tit.* 10. in alijs autẽ diebus non poſſunt Ordinarij impedire Fratres pulſare campanas ad Matutinum, horas, & Miſſam, antèquam pulſetur campana maioris Eccleſiæ Ex decreto Sacræ Congregat. apud Quarantam *in Summ.Bullar.v.Confeſſor.pag.* 235. Auguſtin. Barboſ. *de offic. Parochi c.* 11. *num.*21. Vide dicenda *tom.*2. *cap.*1. *n.*43. *&* 44.

46 Deinde, ex Concilio Trident. *ſeſſ.* 25. *cap.* 12. *Dies etiam feſti, quos in Diœceſi ſua ſeruandos Epiſcopus præceperit, ab exemptis omnibus, etiam Regularibus, obſeruentur.* Quod qualiter ſit intelligendum declarauit S. Congregatio Concilij, dicens; Hoc Decretum ita eſſe intelligendum, vt Regularium ritus illis diebus feſtis ſemper permaneat, quoad Miſſas celebrandas, & cætera diuina Officia tam publicè, quàm priuatè, ab ipſis Regularibus in eorum Eccleſijs perſoluenda. Nec circa hoc ab Epiſcopis quoquo modo quidquam in contrarium eiſdem Regularibus præcipi poſſe. Quod ſi de facto præceperint. Regulares neutiquam ipſis Epiſcopis obedire teneri. Verùm, quoad Conciones, & Lectiones, quas iidem Regulares ad populum habuerint, debere ſe conformare Euangelijs, & Epiſtolis, quibus Clerus ſecularis vtitur illis diebus feſtis. Quaranta *in Summ. Bull. verb. priuileg. Regular.* Flau. Cherub. *in Compend. Bullar.* 2. *tom.in Bulla* 41. *Pij V.* Vide dicenda *tom.*2. *c.* 1. *nu.*26. *&* 43.

47 Item ex eodem Concil. Trid. *ſeſſ.*25. *cap.*13. *Exempti autem omnes, tam clerici ſeculares, quam Regulares quicumque, etiam Monachi, ad publicas proceſſiones vocati, accedere compellantur, ijs tantum exceptis, qui in ſtrictiori clauſura perpetuò viuunt.* An autem poſſint cogi ab Epiſcopis per cenſuras, dicemus *capite vndecimo, numero* 14. Vide etiam Dianam *Tract.* 2. *de Dubijs Regular. Reſol.* 76. Sacra etiam Congreg. Concil. declarauit *Regulares Monaſterij vltra medium milliare à ciuitate diſtantis non poſſe ab Epi-*

ſcopo

Digitized by Google

ſcopo compelli accedere ad profeſſiones. Flauius Cherubinus *in compend. Bull.2.tomo in Bulla* 41. *Pij V*. Vocari autem debent non per edictum publicum, ſed perſonaliter per Clericos. Peirinis *tomo primo, priuileg. Minim. in Conſtitut.2. Sixti IV. §.11. num.*57. Declarauit autem S. Congregatio Concilij proceſſiones publicas, ad quas compelli poſſunt ab Ordinario Regulares, eſſe; *Vt puta in feſto Corporis Chriſti, in Litanijs, & Iubileis publicis faciendis in plebibus, in quibus ipſi habent Monaſteria, dummodò proceſſiones ſint eius generis, quòd in Bulla SS. D. N. Pij V. Mendicantibus conceſſa*, quæ incipit, *Etſi Mendicantium, publicata 17. Kal. Iunij anno 1567. comprehendantur: & dummodò Regulares non ſint ex illis Conuentibus, Collegia nuncupatis, quæ in eadem Bulla excipiuntur*. Peirinis *tom.2. Priuil. Minim. in Conſt.7. Pij V*. §. 29. Nota tamen noſtros Patres Diſcalcearos non eſſe compellendos, vt ad publicas proceſſiones accedant. Ex Clem. VIII. in Bulla *Religioſorum*, anno 1596. & in Bulla *Romanum Pontificem*, anno 1603. & ex Paul.V. in Bulla *Decet Romanum*, anno 1610. Regulares etiã, qui ex priuilegio eis conceſſo poſſunt non ire ad proceſſiones prædictas, non poſſunt ad id cogi, etiam ſi ſæpius gratis acceſſiſſent, Cum ex hoc nullum ius adquiratur contra illos. Quaranta *in Summa Bullar. verb. præcedentia*. Vide dicenda *tom.2.c.1. num.* 50.

48 Item ex eodem Concil. Trid. *ſeſſ.5. cap. 1. In Monaſterijs quoque Monachorum vbi commodè fieri queat, lectio Sacræ Scripturæ ſimiliter habeatur; qua in re ſi Abbates negligentes fuerint, Epiſcopi locorum, in hoc vt Sedis Apoſtolicæ Delegati, eos, ad id, opportunis remedijs compellant. In Conuentibus verò aliorum Regularium in quibus ſtudia commodè vigere poſſunt, Sacræ Scripturæ Lectio ſimiliter habeatur; quæ lectio à Capitulis Generalibus, vel Prouincialibus aſſignetur dignioribus*. Dicunt autem ſatisfieri huic Decreto, ſi habeatur Lectio Theologiæ Scholaſticæ, vel Moralis, Rodriguez *to.2. quæſt.*130. *art.2*. Peirinis *tom.1. priuil. Minim. in Conſt. 2. Iulij II*. §.5. *num.*16.

49 Vide dicenda infra *cap.*11. *à num.* 7. circa ea, in quibus ex Decretis Conciliorum ſubiecti ſunt Regulares Dominis Epiſcopis. Item circa pœnas, quæ tranſgreſſoribus horum Decretorum imponuntur, vide dicenda *cap. ſequenti à num.* 29.

SVMMARIVM CAP. X.

*Alienare bona Regularib. prohibitum. num.*1.
Sub quibus pœnis & cenſuris. ibid.
*Quid Sacra Congregatio Concilij circa hoc ordinauerit. num.*2.
Quid vlterius à Sacra Congregatione declaratum. nu. 3.
*Per bona mobilia prætioſa, quæ intelligantur. nu.*4.
Quæ bona prohibita ſint vel permiſſa alienari. ibid.
Bona adquiſita à Religioſis ex illicita negotiatione, vel alias, quæ pertinent ad Cameram Apoſtolicam. num. 5.
*Quid præcipiat Pius V. pro Eccleſiis Regularium. nu.*6.
*Aſſiſtere agitationibus taurorum vel ſimilibus ſpectaculis quomodo prohibitum Religioſis. n.*7.
An aſſiſtere comedijs ſit illis illicitum. ibid.
*Neſandum crimen committentes quibus pœnis ſubiaceant. num.*8.
*Admittere non poſſunt Religioſi fœminas ſub illorum monaſterijs ſub magnis pœnis. n.*9.
*Num puellæ paruulæ admitti poſſint. nu.*10.
Num Imperatrices Reginæ, aut Principiſſæ. ibid.
Num fundatrices Monaſteriorum. ibidem.
*Nomine Monaſterij in quod fœminis ingreſſus interdicitur quid intelligatur.*11.
*In quibus caſibus licitus ſit talis ingreſſus. n.*12.
Pœna quas incurrunt Religioſi illas admittentes. n. 13.
*Circa Regulares ex vno loco ad alium properantes quid ſtatutum à Sixto V. n.*14.
Quid de Religioſis Romam venientibus ſine licentia. nu. 15. & 16.
*Recurrentes ad perſonas extraneas pro conſequendis dignitatibus vel officijs magnis pœnis puniuntur à Summis Pont. num.*17.
*Parochiam an poſſint ingredi Regulares cum Cruce pro funeribus Defunctorum. num.*18.
*De Sanctiſſimo Sacramento Eucharistia & Cruce quomodo tenendis in proceſſionibus. num.*19.
*Quæ decreta ſtatuerunt Summi Pontifices pro reformatione Regularium. nu.*20.
*Banniti, decoctores, ſeu falliti non retinendi à Regularibus. num.*21.
*Miſſas celebrantes, aut Confeſſiones audientes fingendo ſe Sacerdotes degradantur, & Curiæ ſæculari traduntur. num.*22.
*Tondentes monetas vltimi ſupplicij pœna puniuntur. num.*23.
Scribere in materia de auxilijs qualiter prohibitum. num. 24.
Decreta de celebratione Miſſarum de Apoſtatis & eiectis, & S. Inquiſitionis quando legenda à Regularibus. num. 25.
*Exemptiones Regularium in Hiſpaniarum regnis quæ caſſata & reuocata ſint. num.*26.
*Aſtrologorum iudiciariorum pœnæ. num.*27.
*De alijs decretis pro Regularibus. num.*28.
*Cenſuræ poſita in huiuſmodi decretis quomodo intelligendæ. num.*29.
*Pœnæ priuationis, & inhabilitatis quomodo debent intelligi. num.*30.
Quid quando ponuntur abſque vlla declaratione & c. num. 3.
*Nomine officiorum graduum, & dignitatum quid intelligatur, num.*32.
Quomodo intelligenda ſint verba illa præſumunt, præſumpſerit, & à cenſuris quis abſoluat. num. 34.
*In pœnis priuationum & inhabilitatum quis diſpenſet. num.*35.
*An etiam in foro externo. num.*36.

De obligationibus Regularium ad Conſtitutiones, & Decreta Summorum Pontificum, & S. Congregationum. Cap. X.

1 IN primis alienare bona Monaſteriorum, ſeu circa hoc pacta facere, interdictum eſt Regularibus à Paulo II. in Extrauag. *Ambitioſæ* ſub pœna excommunicationis per hæc verba. *Omnium rerum, & bonorum Eccleſiaſticorum alienationem, omneque pactum, per quod ipſorum Dominium, conceſſionem, hypotecam, locationem, & conductionem, vltrà triennium, nec non infeudationem, vel contractum emphyteuticum, præter quam in caſibus iure permiſſis, ac de rebus & bonis in emphyteuſim ab antiquo concedi ſolitis, & tunc cum Eccleſiarum euidenti vtilitate, ac de fructibus, & bonis, quæ ſeruando ſeruari non poſſunt, pro inſtantis temporis exigentia, hac perpetuo valitura Conſtitutione fieri prohibemus.*

mus. Tradeceſſorum noſtrorum conſtitutionibus, prohibitionibus, & decretis alijs ſuper hoc editis, quæ tenore præſentium innouamus, in ſuo nihilominus robore permanſuris. Poſteà verò excommunicationis ſententiam contra eum, qui alienat, & qui alienatas res receperit, fulminat. Prælatum verò alienantem, ſi Pontificali, vel Abbatiali præfulgeat dignitate ab ingreſſu Eccleſiæ interdicit; alios verò Prælatos inferiores ſuis officijs, & dignitatibus ipſo facto, abſque vlla declaratione, priuatos eſſe denunciat. Contractuſque huiuſmodi, quòd nullius valoris ſint, declarat. Vide Bullam *tom. 1. Bullar.* Laertij Cherubini *pag. 329.* Miranda *in Man. Prælat. tom. 2. qu. 35. art.* 18. Poſteà verò Paul. IV. in Bulla quæ incipit, *Iniunctum nobis*, alienationem, & locationem quorumcunque bonorum Eccleſiaſticorum in damnum Eccleſiarum, vel non ſeruatis iuris ſolemnitatibus, aut aliàs nulliter factas, reſcindit, & annullat. Vide Bullam *tom. 1. Bullar.* Laertij *pag. 720.*

2 Quia tamen poſt hæc ſunt varia priuilegia Religionibus conceſſa, de quibus Rodriguez *tom. 1. quæſt. Regular. quæſt.* 27. quale eſt illud Gregor. XIII. Fratribus, & Monialibus Carmelitarum conceſſum anno 1576. in Bulla, quæ incipit, *Ex incumbenti*, quòd ſcilicet poſſent vendere, & alienare quæcunque bona, etiam ſtabilia, dummodò hoc ſit in commodum, & vtilitatem ipſorum Monaſteriorum, & ex conſenſu duarum ex tribus partibus, Fratrum, vel Monialium Monaſterij, accedente etiam conſenſu, ratihabitione Generalis, &c. (vide Bullam *in 2. tom. Bullarij* Laertij *pag.* 401.) ideò S. Congreg. Concilij in Decreto iuſſu SS. D. N. PP. Vrbani edito anno 1624. die 7. Septemb. abrogatis omnibus indultis, & priuilegijs quomodolibet Religionibus conceſſis, omnibus Superioribus Regularium; *Omnium rerum, & bonorum immobilium, ac pretioſorum mobilium alienationem, omneque pactum, per quod ipſorum dominium transfertur, cenſus perpetuos, ſeu vitalitios, hypotecam, locationem, & conductionem, vltra triennium, conceſſionem in feudum, vel emphyteuſim, præterquam in caſibus à iure permiſſis, fieri perpetuò prohibet, atque interdicit, abſque ipſius Congregationis Concilij expreſſa licentia, in ſcriptis, & gratis concedenda, ſub pœna priuationis omnium Officiorum, quæ tunc obtinebunt, vociſque actiuæ, & paſſiuæ, ac perpetuæ inhabilitatis ad illa in poſterum obtinenda, quam ipſo facto abſque alia declaratione incurrant; ſublata etiam Generali, & Protectori illam moderandi, aut relaxandi facultate; pœnis nihilominus Apoſtolicarum; Conſtit. & præſertim fel. rec. Pauli II.* quæ incipit, *Ambitioſæ in ſuo robore permanſuris. Alienationes verò, & pacta, cenſus, hypotecas, locationes conductiones, & conceſſiones quaſcumque, contra huiuſmodi prohibitionem faciendas, Sanctitatis ſuæ authoritate, ipſo iure nullas, atque irritas decernit*. Bonacina *de alienat. bonor. Eccleſiaſt. diſp. 2. qu. vnica punct.* 1. Ex quibus vltimis verbis habetur, contractus factos alienationis ſine prædictis conditionibus, & ſolemnitatibus, eſſe irritos abſque vlla ſententia, & declaratione, cum irritatio non ſit pœna, ſed natura ipſorum poſita lege. Vnde, qui hoc modo accepit bona alienata à Monaſterio non poteſt illa in conſcientia retinere, nec etiam fructus illorum, ſed, ſi ſit in mora reſtituendi teneri ad damna Monaſterij. Molina *tom. 2. de Iuſt. & diſp.* 466. Suarez *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 27. nu. 20. & 21.* Addens, neque Monaſterium poſſe cedere iuri ſuo, & bene vt credo, quia hoc eſt intentum Eccleſiæ propter indemnitatem bonorum Eccleſiaſticorũ.

3 Poſt quæ, cum compertum eſſet Regulares, qui eo Decreto prohibebantur cenſus imponere ſuper bonis ad eorum Monaſteria pertinentibus, loco cenſuum huiuſmodi, pecunias ad cambiũ, vel mutuò accipere cum ſolutione lucri ceſſantis, damni emergẽtis. S. D. N. approbante decreuit, ac declarauit S. Congregatio, *Huiuſmodi contractum eſſe contra mentem Decreti, vt ſupra editi, ideoq; nõ licere Regularibus pecunias, vt proponitur, accipere, ac ſi acceperint, in ipſius Decreti pœnas ipſo facto incidere* Laurentius de Peirinis *tom. 2. priuil. Minim. in Conſtit. 8. Vrbani VIII.* Idem etiam SS. D. N. Vrbanus in Conſtitut. *Humanæ ſalutis* anno 1625. prohibet bona Iuriſdictionalia in feudum, vel emphyteuſim concedere, aut vltra triennium locare. Vide *4. tom. Bullar. inter Bullas Vrbani num.* 51.

4 Circa quę aliqua animaduertenda ſunt. Primò per bona prætioſa mobilia hic prohibita alienari, intelligi vaſa aurea, argentea, veſtes prætioſas, gemmas, &c. Quarant. *in Summ. Bull. verb. alienatio*, Idem cenſeo de copioſa bibliotheca librorum, grege ouium, vel caprarum, multitudine arborum ferentium, vel non ferentium fructum. Quia hęc omnia quoad ęſtimationem, comparantur immobilibus. Suarez *4. to. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 27. num.* 18. Secundò, quòd venditio, ſeu alienatio arborum cæſarum ex aliquo prædio, eo quòd eſſent inutiles, aut nociuę, non comprehenduntur ſub iſto Decreto. Cum arbores cæſæ ſint bona mobilia, & non prætioſa. Nauar. *lib. 3. Conſil. de reb. Eccleſ. non alien. conſ. 6. & 7.* Rodriguez *tom. 1. quæſt. Regul. quæſt. 27. art.* 4. Tertiò huiuſmodi Decretum S. Congregationis obligare, etiamſi alienatio bonorum Monaſterij ſit aliquando vtilis. Cum enim per illud abrogẽtur omnia priuilegia conceſſa Religionibus, inter quæ hoc vnum erat, quòd in caſu vtilitatis Monaſterij, poſſent ipſius bona alienari, vt patet ex priuilegio Gregorij XIII. Carmelitis conceſſo, vt vidimus n. 2. (vide alia priuilegia quoad hoc conceſſa Patribus noſtris Diſcalceatis à Paulo V.) cenſendum eſt, mentem Sacræ Congregationis eſſe, ſine ipſius licentia non poſſe fieri alienationes adhuc in hoc caſu, ſed ad illam pertinere iudicare de tali vtilitate. Vnde alienationem eſſe neceſſariam vel vtilem Eccleſiæ, Monaſterio, ſolum eſt cauſa iuſta ad impetrandum licentiam à Sede Apoſtolica, vel S. Cõgregatione. Quartò ſub bonis immobilibus comprehendi tam res corporeas fixas & ſtabiles, quàm actiones & iura, vel redditus longi temporis, ſed ius diuturnum ad illud, puta decem annorum. Item iura ſeu debita rerum immobilium, iam adquiſita Monaſterio, & ab illo accepta. Suarez *4. to. de Relig. tract. 8. li. 2. c. 27. n. 16. & 17.* Quintò, quòd caſus iure permiſſi, in quibus licita eſt alienatio ſine vlla Sedis Apoſtolicæ licentia, poſita tamen neceſſitate, vel euidenti vtilitate Eccleſiæ, ſunt. Primus, quando res alienanda eſt modici valoris, iuxta *c. terrulas 12. q. 2.* Bonac. *tract. de reſtit. diſp. 3. q. 8. puncto 4. nu. 7.* Vide & Gauant. *in Manual. Epiſcop. verb. alienatio*. Secundus eſt, conſuetudo legitimè præſcripta cõtra Extrauag. *Ambitioſæ*, & idem dico de Decreto S. Congreg. al. Azor. *lib. 2. c. 9. q. 1.* Tertius eſt, neceſſitas tam vrgẽs, vt non poſſit expectari licentia Papæ, vt ſi eſſent citò redimendi captiui à pyratis detenti, aut pauperes in graui, & repentina neceſſitate paſcendi. Molina *diſp.* 468. Quartus, quando bona ſunt relicta Religioni incapaci bonorum in communi Sanchez *in Decal. lib. 7. c. 26. nu. 30. & c. 27. n. 17.* Quintus, quando ſunt relicta cũ tali onere, vt alienari debeãt certo tẽpore, aut caſu, aut reſtitui ex obligatione iuſtitiæ. Sextus, ſi bona ſolita ſunt infeudari, aut in Emphyteuſim cõcedi.

Digitized by Google

Rodrig *tom.* 1. *q.* 27.*art.*13. Molina *diſp.*468.Septimò idem videtur dicendum in caſu vnionis Eccleſię loco Regulari. Ex *Clement. ſi vna de reb.Eccleſ. non alienan.* Sextò nota, quòd ea, quæ alienaui non poſſunt, neque etiam poſſunt pignorari, propter eandem rationem Molina *to.*2.*de contract.diſp.*466.*num.*1.Septimò, quoad locationem, quòd quando prædia alternis tantùm annis fructum ferunt, poſſunt locari in ſexennium, & ſic reſpectiuè, nam annus in locatione non taxatur ex ſimplici decurſu temporis, ſed ex fructu, Nauar.*to.*2.*Comm.de alien.nu.*21.22.Azor.*p.*2.*lib.*9.*c.*2.*q.* 2. Non poſſunt autem fieri locationes ad ſex, vel nouem annos, cum conditione, vt tot ſint locationes quot triennia. Quia hoc eſt in fraudem legis. Filliucius *tract.* 44. *c.* 3.*num.* 9.Pro alijs autem dubijs circa hoc punctum lege Rodriguez *tom.* 1.*q.Regul.q.*27.& Quarantam *in Summ. Bullar.verb. alienatio* animaduertendo tamen hos authores non vidiſſe Decretum Sacræ Congregationis adductum) Peirinis *to.* 1.*priuileg.Minim.in Conſtitut.*9.*Iulij II.*§.1.Bonacina *de alien.bonor.Eccleſ.diſput.*2.*q.vnic.punct.*2.Gauantum *vt ſuprà.* Vide dicenda à nobis *to.* 2.*c.*19.*à n.*54.

5 Bona adquiſita à Religioſis ex illicita negotiatione, aut alias contra ſacros Canones poſt mortem illorum, aut quibus, illos, etiam eis viuentibus, priuari, & deſtitui contigerit, ſpectant tamquam ſpolia, ad Cameram Apoſtolicam. ita decernit Pius IV. in Bulla quæ incipit, *decens eſſe.*2.*tom. Bullar. pag.*29. ab hac tamen regula excepit idem Pontifex Fratres Milites Hoſpitalis S. Ioannis in Bulla, quæ incipit, *Romani intereſt.*ibidem *p.*42.Quæ autem dicantur bona ex illicita negotiatione, aut contra ſacros Canones adquiſita, tractat Nauarrus *in Comment. de ſpolijs.* & Suarez 4.*to. de Relig. tract.* 8.*lib.*3.*c.*2.*n.*22.vbi hæc recenſet, *Omnis mercatura, negotiatio, militare, exercere officium forenſe,* & ſimilia. Vnde bona adquiſita à Religioſo contra ſuam Regulam, vel Conſtitutiones, non pertinent ad Cameram, cum non comprehendantur in prædicta Bulla. Suarez vt ſuprà *n.*25.Nec etiam, quæ adquiſiuit frater Laicus, vel Conuerſus, quia Pontifex ſolum loquitur de Clericis. Idem *nu.* 24. Intelligiturque Bulla de illis etiam bonis, quæ ex illicita negotiatione, & contra Sacros Canones adquiruntur à Religioſis, etiam non Apoſtatis, ſed viuentibus in Monaſterijs, aut ſub obedientia ſuorum Prælatorum, cum Pontifex indiſtinctè loquatur. Idem *n.* 30. Vbi etiam videtur dicere requiri ad huiuſmodi reſtitutionem faciendam Cameræ, quòd ipſa petat. In hoc tamen attendenda eſt conſuetudo. Cui autem cedant bona acquiſita ab Apoſtatis dicetur infra *c.*16.*n.*21.

6 Pius V. in Bulla, quæ incipit: *Cum primum* an.1566. edita 2.*to.Bull. inter Bullas huius Pontificis nu.* 5.præcipit in virtute ſanctæ obedientiæ Religioſis, ſiue Clauſtralibus, ſiue Regularibus, vt in Eccleſijs ſuis deputent aliquem, qui pauperes mendicantes, ſeu eleemoſynas petentes per Eccleſias tempore Miſſarum, Prædicationum, aliorumque diuinorum Officiorum, foras eijciant. Peirinis *to.* 1.*priuil.Minim.in Conſtit.*4.*Iulij II.*§.1.Barboſa *de offic.Parochi c.*13.*num.*37.

7 Idem Pius V. in Bulla, quæ incipit, *De ſalute gregis* ann.1567.edita, & habetur 2.*to.Bullar.*Laert.Cherubini *Bulla* 48. præcipit omnib. Clericis tam Regularibus, quàm ſecularibus, beneficia Eccleſiaſtica obtinentibus, vel in ſacris Ordinibus conſtitutis, ſub excommunicationis pęna, ne agitationibus taurorum, aliarumq; ferarum beſtiarum interſint. Licet autem huius Conſtitutionis pęnæ, & cenſuræ in Regnis Hiſpaniarum, quoad laicos, & Fratres Milites quarumcunque Militiarum, reuocatæ ſint à Greg. XIII. quoad Religioſos tamen in ſuo vigore permanent. Eò vel maximè, quòd Clem. VIII. ann.1596. id expreſsè declarauit, tollendo & remouendo illas, quoad omnes in illa expreſſos (*Monachis, & Fratribus Mendicantibus, cęteriſque cuiuſcumque Ordinis, & inſtituti Regularibus exceptis*) Rodriguez 3.*tom.quæſt. Regul.quæſt.*68.*art.* 2. Proſper de Auguſt. *in additionibus ad Quarantam in Summ. Bull. verſ. torneamenta.* Obligat autem hæc Conſtitutio, etiam in caſu, quo Religioſus poſſet intereſſe ſimili ſpectaculo ſine aliquo ſcandalo, aut nota. Quando enim lex eſt de ſe iuſta & honeſta, etiam ſecluſo ſcandalo, obligat ad ſiu adimpletionē. Rodriguez *tom.* 3.*quæſt. Regul.qu.*68. *art.*2. Flau. Cherub. *in comp. Bullarum tom.* 2. Compræhendit etiam hæc Conſtitutio Religioſos in ſacris Ordinibus non exiſtentes. Ratio eſt, quia licet à Pio V. ſint excluſi, tamen à Clement. VIII. (vt patet ex verbis adductis) videntur compræhendi. Rodriguez *quæſt.*68. *artic.*2. Cum autem huiuſmodi excommunicatio non ſit ipſo facto incurrenda, ſed comminatoria, non incurritur ipſo facto à Religioſis huiuſmodi agitationibus aſſiſtentibus, peccant tamē mortaliter, cum excommunicatio maior etiam ferenda, neceſſario illud ſupponat. Eò præſertim, quòd non ſolùm ſeculares ſcādalum ex eo capiant, ſed & ipſa taurorum agitatio pluribus videatur barbara, & gentilis conſuetudo, iure optimo à pia, & Catholica Hiſpania releganda, quæ feliciùs, & fructuoſius milliaria hominum, & equorum, qui in iſtis congreſſibus occiduntur, in Fidei dilatationem contra infideles exponeret.

Hinc collige ſolutionem dubij, an aſſiſtere Comœdijs (idem dico de alijs Spectaculis Scænicis, Ludricis, & Hyſtrionicis) Religioſos, ſit peccatum mortale? Sub diſtinctione enim loquendum eſt. Nam vel talia Spectacula, res laſciuas, turpes, aut impudicas continent, aut non. Si primum, vix excuſari poſſunt à mortali Religioſi ſimilibus ſpectaculis aſſiſtentes. Tum ratione ſcandali, quod ſæpiùs interuenit; tum ratione periculi lapſus, quod ſæpius etiam continget; tum, quia etiam ijs ceſſantibus, ratione Voti Caſtitatis tenentur huiuſmodi obſcæna fugere, & deteſtari. Vnde Eccleſiaſticis prohibitum eſt ſimilibus nugis intereſſe *de Conſecrat.d.*5. *cap. non oportet* 2. & *cap. Clerici* 2.*de vit. & honeſt. Cleric.cor.* Optimè etiam in Conſtitutionibus Religionum id etiam eſt vetitum, vt in noſtris *part.*3.*cap.*6.*num.*8.Rodriguez *tom.*3. *quæſt.Regular.quæſt.*68.*artic.*6.Caſu tamen, quo ceſſaret ſcandalum, nec eſſet periculum lapſus, nec prohibitio ſpecialis Religionis ad mortale obligans, ſi Religioſus prædictis Spectaculis aſſiſteret, non ex affectu, aut delectatione ad res laſciuas, & venereas, quæ ibi aguntur, ſed ob ſolam vanam curioſitatem, excuſaretur à peccato mortali. Sanchez *lib.*9.*de Matrim. Diſput.*46. *num.*41.Bonac. *de Matrim.q.*4. *punct.*9. *num.*21. & 22. Quando verò talia Spectacula non ſunt de rebus turpibus, aut inhoneſtis, ſed continent Hiſtorias diuinas, aut humanas, aut etiam fabulas, & figmenta Poetarum, tunc eſt indifferens ex natura ſua illis aſſiſtere, atque adeò ſine peccato poſſunt illis Religioſi intereſſe, ſecluſis circumſtantijs ſcandali, periculi lapſus, prohibitionis, &c. S. Thomas 2.2. *quæſt.*168.*art.*3. *ad* 3. Vide à nobis dicta *de Reformat. Regul. cap.*9.*num.*12.

8 Regulares, qui (quod abſit) nefandum crimen exercent, omni priuilegio clericali, omnique officio, dignitate, & beneficio Eccleſiaſtico priuantur, &

per

Google

per Iudicem Eccleſiaſticum degradati poteſtati ſeculari traduntur. Ita Pius V. in Bulla, quæ incipit, *Horrendum illud*, ann. 1568. edita *in 2. tom. Bullar. num.* 72. Num autem, qui vna, vel alia vice in hoc peccatum incidit, his pœnis ſubiaceat? Quidam aiunt, quidam negant. Vtrumq; probabile. Et pars negatiua ſatis probatur ex illo verbo *exercentes*, quod Pontifex ponit in Bulla, importat enim multiplicationem actuum. Nauarrus *in Man. cap. 27. num.* 249. Licet alij dicant oppoſitum, & hoc declaraſſe ipſummet Pium V. Flauius Cherubin. *in 2. tom. Bull. ſup. iſtam Bullam*. Prædictæ etiam Conſtitutionis diſpoſitio extenditur ad eum, qui fœminam præpoſtera venere cognouerit, vel beſtialitatis peccatum commiſerit. Proſper de Auguſtino *in addition. ad Quarant. in Summ. Bullar. verb. Sodomia*. Vide alia à nobis dicta ſupra *capitulo quinto numero* 11. 12. *&* 13.

9 Prohibitum eſt viris Religioſis admittere intra eorum clauſuram, ſeu permittere in eorum Monaſteria fœminas cuiuſcunque ſtatus, & conditionis exiſtant. Primò, ex Motu proprio Pij Quinti, edito anno 1570. qui incipit *Regularium perſonarum*. Secundò ex alia Conſtitutione Gregor. XIII. quæ incipit, *Vbi gratia*. Quamuis enim in illis ſolùm videatur prohibitum ingredi fœminas Monaſteria virorum, aut Religioſos illas admittere virtute, & prætextu aliquorum indultorum, ſeu facultatum, tamen etiam extenditur ad eos, qui permittunt illas quomodolibet intrare, etiam ſine prætextu, aut virtute alicuius facultatis, ſeu indulti. Tum quia Pius Quintus hanc eſſe ſuam mentem declarauit in alia Conſtitutione, quæ incipit, *Decet Romanum Pontificem* anno 1570. quam refert Confectius *in priuilegijs Ordinum Mend. fol. mihi* 147. vbi explicans ſuum priorem Motum proprium declarat, mentem ſuam, & intentionem eſſe, fuiſſe, *quòd dictæ litteræ non ſolum comprehenderent mulieres habentes, & prætendentes facultatem, & indulta ingrediendi Monaſteria, ſed etiam omnes, & quaſcumque Mulieres alias, tam in genere, quam in ſpecie*. Tũ quia ipſe Gregorius Decimus tertius explicuit iſto modo ſuam mentem, vt refert Villaguta *tract. de Vſuris quæſt.* 35. *num. vlt.* Tum etiam, quia ita praxi receptum eſt in Pœnitentiaria Rom. (quod pro lege haberi debet, maximè cum agatur de interpretatione Sanctionis Apoſtolicæ) Nauarrus *in Summ. lat. cap.* 27. *num.* 105. *excom.* 61. Azor. *tom.* 1. *Inſtit. mor. lib.* 13. *cap.* 8. Vnde Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 1. *cap.* 7. *num.* 9. propter hanc Conſtitutionem Pij Quinti retractat, quod alibi dixerat, ſcilicet in priori Conſtitutione eiuſdem Pij Quinti ſolum prohiberi ingreſſum fœminarum in Monaſteria virorum prætextu facultatum obtentarum.

10 Poſſunt tamen permitti intrare in Monaſteria Religioſorum puellæ paruulæ, non obſtante prædicta prohibitione Pontificum. Eò quòd finis illorum eſt, ne detur Religioſis occaſio impudicitiæ, quod ceſſat in paruulis puellis. Rodriguez *in excomm. poſit. Mot. propr. Pij Quinti nu.* 12. Sanchez *lib.* 6. *in Decal. cap.* 17. *numero* 4. Idem dico de Imperatricibus, aut Reginis, ſaltem quando intrant Monaſteria non occultè, ſed magno comitatu, & ex bono fine. Cum enim Pontifices non fecerint in prędictis Bullis mentionem de illis, credendum eſt noluiſſe ipſas comprehendere. Rodriguez *tom.* 1. *quæſt. Regul. quæſt.* 48. *articulo* 1. Sanchez *libro* 6. *in Decalog. capit.* 17. *numero* 5. Qui etiam extendit hoc ad filias Imperatricum, & Reginarum. Quia nomine Reginarum cenſet comprehendi. Fundatrices autem Monaſteriorum, quantumuis nobiles ſint, & excellentes comprehenduntur ſub iſta prohibitione. Quia hoc creditur fuiſſe intentum Pij V. in ſuo Motu proprio. *Ideo* enim in eo expreſſit Duciſſas, & ſimiles, quia hæc ſolent eſſe fundatrices. Rodriguez *in expoſit. huius Mot. propr. nu.* 3. Similiter cauſa medendi Monacho graui morbo laboranti, intrare poteſt fœmina in Monaſterium, ſi infirmitas ſolùm per ipſam curari poſſit, nec Religioſus poſſit extrahi foras. Quia lex humana nõ eſt accipienda in tam graui neceſſitate. Rodrig. *tom.* 1. *q. Regul. qu.* 46. *art.* 7. Sanch. *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 17. *num.* 30.

11 Nomine Monaſterij, in quod fœminis ingreſſus interdicitur, ſolùm intelliguntur ea, quæ ſunt intra ſepta Monaſterij. Quia ea propriè ſunt Monaſterium, vel partes illius. Nauarrus *lib.* 1. *Conſil. in* 1. *edit. tit. de Regular. conſ.* 16. *in* 2. *lib.* 5. *tit. de verb. ſignific. conſ.* 5. Hinc prædia, domus, horti, ſeu vineæ Religioſorum ab illorum Monaſterijs ſeparata non comprehenduntur prædicta prohibitione. Rodriguez *in expoſ. huius Mot. propr. num.* 1. Secus verò horti, vel viridaria, quæ in ipſis Monaſterijs eſſe ſolent, etiam ſi habeant ianuam, per quam, abſque clauſtrorum ingreſſu, in illa intrari poſſit. Quia iſta reuera ſunt partes Monaſterij, & communiter ſic habetur in praxi. Sanchez *libr.* 6. *in Decalog. capit.* 17. *num.* 15. Idem dico de Sacriſtijs Eccleſiæ immediatè contiguis. Propter eandem rationem. Licet in hoc, ſi ſcandalum, & perturbatio Religioſorum abſit, ſitque contrarium vſu receptum propter audiendas confeſſiones, poſſit tolerari. Rodriguez *in expoſit. prædicti Mot. propr. num.* 14. Sanchez *libr.* 6. *in Decalog. capit.* 17. *num.* 17. Addunt alij, quòd Sacriſtiæ, ad quas non eſt aditus per clauſtra Monaſterij, ſed per Eccleſiam non ſint ſubiectæ clauſuræ. Bonacina *de Clauſur. quæſt.* 5. *punct.* 1. Monaſteria verò nondum fabricata, ſed fabricari incepta, vbi non eſt communitas Religioſorum, ſed tantùm aliquis, vel aliqui pro fabrica, non comprehenduntur ſub prædicta prohibitione. Quia illa verè non ſunt Monaſteria. Sorbus *in priuileg. mendic. verbo ingreſſ. Monial. numero* 11. Pro quo extat declaratio Cardnal. quam refert Quaranta *in Summ. Bullar. verb. Monaſt.* affirmans, idem dici debere de domibus, ſeu Infirmatijs in ciuitate poſitis, cum nec Eccleſiam, nec Conuentum habeant. Secus de Prioratibus, quos habent aliquæ Religiones Monachales, quia ſunt Monaſteria, & habent clauſuram. Sanchez *libr.* 6. *in præcepta Decalog. lib.* 17. *num.* 21.

12 Præterea licitus eſt ingreſſus fœminarum in clauſtra Religioſorum (illorum ſcilicet, qui habent communicationem generalem priuilegiorum aliarum Religionum quarumcunque.) Quando in eis Miſſæ, & alia Diuina Officia celebrantur, ac cum Proceſſiones fiunt, & quando Chriſti fidelium cadauera ibi ſepeliuntur, ac etiam pro eis ſuffragia fiunt. Similiter quando diuinum verbum in clauſtris Monaſteriorum, & Regularium locorum huiuſmodi proponitur, vel per aliam quamcumque cauſam tantus concurſus populi fuerit, quòd commodè ingredi non poſſint, & egredi per portam Eccleſiæ, perpetuò concedimus, vt dictæ mulieres vna cum alijs ſecularibus perſonis poſſint ingredi, & egredi per portam clauſtri Monaſteriorum, & locorum Regularium huiuſmodi, dummodò recto tramite accedant ad portam, qua exitur è Monaſterio, ſicque volumus pariter, & indulgemus. Ita ad verbum Pius V.

in dicta Conſtitutione *Decet Romanum Pontificem*. Quæ licet fuerit data intuitu, & ſauore Congregationis Montis Virginis, poſteà ab alijs Religionibus acceptata eſt, ob communicationem priuilegiorum, vt credo. Rodrig. etiam infra citandus refert ſimilia declaraſſe Pium V. viuæ vocis oraculo. Sed quia, vt diximus *cap. 3. num.* 21. Viuę vocis oracula omnia his temporibus abrogata ſunt, ſaltem quatenus continent nouam conceſſionem, ideò ſolùm videtur ob communicationem priuilegiorum cum dicta Congregatione Montis Virginis, prædicta ab alijs Religionibus acceptata eſſe. Circa quæ animaduertendũ eſt primò, non poſſe Prælatos prædictarum Religionum inſtituere Proceſſiones, vel Officia Diuina extraordinaria ad eum finem, vt mulieres ingrediantur eorum clauſtra. Quia hoc eſt contra intentum Pontificum. Secundò non poſſe ingredi prædictas mulieres, quando ſunt celebrata iam, aut poſteà celebranda prædicta Officia, niſi in hoc ſit parua mora temporis. Quia iſta conceſſio ſolùm procedit de tempore, quo celebrantur. Tertiò, quòd etiam poſſunt ingredi prædictæ fœminæ, quando intra aliquod Sacellum illius clauſtri ob alicuius potentis deuotionem celebratur Miſſa. Quia tunc celebratur Diuinum Officium. In his tamen laudabilis vſus retinendus erit, & abuſus vitandus. Rodriguez *to. 1. qu.* 48. *art. 3. & in expoſ. Mot. propr. Pij V.* Sanch. *lib. 6. in Decalog. c.* 17. *nu.* 22. Quartò adiungunt aliqui licere hunc ingreſſum, quando in clauſtro datur habitus alicui Nouitio; ſed non credo hoc licere, cum non comprehendatur hic caſus in aſſignatis à Pio V. Laurentius de Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in Conſt. 6. Iulij 11. num.* 14. Nec dare habitum Nouitio ſit diuinum Officium. Bonacina *de Clauſur. qu. 5. puncto 4. num.* 10. Qui aliter docet dum datur profeſſio.

13 Pœnæ autem, quas incurrunt Religioſi admittentes fœminas in ſua Monaſteria, ſunt, *priuationis Officiorum, quæ in præſenti obtinent, & inhabilitatis in poſterum ad illa, & alia omnia, & Suſpenſionis à Diuinis ipſo facto, ſine alia declaratione incurrendis pœnis*. Ita Pius V. in ſuo Motu proprio. Præterea Gregor. XIII. addit priuationem dignitatum, & beneficiorum, & inhabilitatis ad illa, & excommunicationem Pontifici reſeruatam. Rodriguez *tom. 1. qq. Regular. qu. 48. art.* 1. Sanchez *lib. 6. in Decal. cap. 17. à num.* 33. Quomodo autem iſtæ pœnæ, & aliæ ſimiles intelligi debeant, & quis poſſit in illis diſpenſare dicemus in hoc *capite à num.* 29.

14 Sixtus V. in Bulla *Cum de omnibus* anno 1587. edita prohibet, *ne quis. Regularis ex vna Prouincia ad aliã Prouinciam ſui Ordinis tranſeundo etiam in itinere intra aliquod Monaſterium, domum, vel locum alterius Prouinciæ ad habitandum, vel tanquam hoſpes recipi, aut ad modicum tempus diuertere poſſit, niſi à Superiore eius loci, vbi reſidet, expreſſam licentiam diſcedendi in ſcriptis obtentam, ſeu litteras obedientiæ, vel commendatitias, ſecum deferat, atque exhibeat, vel niſi ita cognitus ſit ijs, ad quos diuerterit, vt de eius perſona nullus omninò dubitationi, aut ſuſpicioni locus relinquatur*. Præcipit etiam ne recipiantur tales Fratres ſub grauiſſimis pœnis ibi aſſignatis. Poſteà verò in alia Bulla eiuſdem Pontificis ann. 1588. edita, quæ incipit, *Ad Romanum Pontificem*, ſic prædicta declarat: *Dum interdicimus, ne quis Regularis alterius Prouinciæ, intra aliquod Monaſterium, Domum, vel locum alienæ Prouinciæ, etiam tanquam hoſpes, & ad modicum tempus recipi poſſit, niſi à Superiore loci, vbi reſidebat, & à quo diſceſſit licentiam expreſſam in ſcriptis exhibuerit, vel niſi ſatis cognitus ſit, id obſeruari volumus non ſolùm in Religioſis itinerantibus de vna in aliam Prouinciam, ſed in ijs quoque, qui proficiſcuntur de vno in aliud eiuſdem Prouinciæ Monaſterium, tam ſui, quam alterius Ordinis. Quòd ſi dicerent ſe ad Apoſtolicam Sedem confugere ob grauamina à ſuis Superioribus ſibi illata, & ideò ab ipſis Superioribus licentiam, & litteras obtinere non potuiſſe, non propterea vllo modo recipi valeant, niſi fide dignorum teſtimonio de petita ab eis licentia, & per ſuos Superiores denegata conſtiterit.* Laurent. de Peirinis *tomo 1. priuileg. Min. in Conſtit. 13. Leon. X.* §. 1. Quaranta *in Summ. Bullarij verb. Monaſterium.*

15 Deinde Religioſi Romam venientes ſine licentia legitima, aut ſine litteris ſuorum Superiorum, ex Sixto V. in Bulla citata, *An Romanum Pontificem*, non ſunt recipiendi, ſed remittendi ad Congregationem Eminentiſſ. Cardinal. vel Dominos Protectores, vt ipſius auditis, quid agendum ſit, ſtatuatur. Ex decreto autem S. Congregat. ann. 1587. debent remitti ad ſuos Superiores ſeueriori pœna plectendi. Quaranta *in Summ. Bullar. verb. Monaſteria.*

16 Circa illos autem hæc præcipit Clem. VIII. in Decretis pro reformatione Regularium approbatis à S. Congregatione SS. D. N. Vrbani VIII. iuſſu. *Nullos Fratres Romam venire Superiores permittant, niſi prius à Generali, vel Protectore dumtaxat, licentiam in ſcriptis impetrauerint. Si quis autem ſine huiuſmodi facultate Romam venire præſumpſerit, voce actiua, & paſſiua biennio priuatus exiſtat, ſubiturum etiam alias arbitrata Superiorum infligendas pœnas. Quæ item omnia aduerſus eos, qui ſupra dictos admiſerint, & receperint, ſine vlla exceptione locum habeant*. Poſtea extenditur facultas concedendi hanc licentiam, etiam Prouinciali, *ex cauſa communi totius Prouinciæ dumtaxat*, & declaratur prædictam pœnam priuationis vocis actiuæ, & paſſiuæ *Sanctitati ſuæ reſeruatam eſſe*.

17 Prohibitum etiam eſt Religioſis recurrere ad perſonas extra ſuam Religionem, pro conſequendis honoribus, dignitatibus, aut gratijs in ipſa. Primò enim id prohibuit Fratribus Prædicatoribus S. Dominici ſub pœna inhabilitatis ad illa, & ſimilia, vel maiora conſequenda Gregor. XIII. in Bulla *Cum nihil magis*, & habetur 2. *tomo Bullar. nu.* 62. Ampliauit hoc Clemens VIII. in alia Bulla *Relig. viros* anno 1592. edita, confirmando Decretum Capituli Generalis eiuſdem Ordinis, & hoc ipſum præcipiendo in virtute ſanctæ obedientiæ. Deinde idem Clemens VIII. in alia Bulla *Quoniam nemo* 1593. Idem prohibet Carmelitis per hæc verba. *Omnes, & ſingulos Fratres dicti Ordinis cuiuſcunque ſtatus, gradus, conditionis, & præeminentiæ, qualitatis, & dignitatis exiſtentes, qui de cætero ad Prælaturas, gradus, honores, dignitates, adminiſtrationes, functiones, & alia officia dicti Ordinis aſſequenda intenti, ad Principum, & Prælatorum, atque aliorum quarumcunque perſonarum tam ſecularium, quam Eccleſiaſticarum de gremio dicti Ordinis non exiſtentium, etiam Cardinalatus honore, & quacumque ſeculari dignitate, & excellentia, etiam Imperiali, Regali, & Ducali fulgentium fauores recurrerint, vel etiam pactis pollicitationibus, alijſque vijs, directè vel indirectè, palàm vel occultè ad Prælaturas, gradus, honores, dignitates, adminiſtrationes, functiones, & alia officia prædicta obtinenda aſpirauerint, vel alijs minimè legitimis, & honeſtis rationibus ea obtinere quæſiuerint, aut etiam ſponte oblatis, & minimè conquiſitis vſi fuerint illorumque complices, & fautores ad quaſcumque Prælaturas, dignitates, & officia, graduſque honores, adminiſtrationes, & munera in ipſo ordine obtinenda*

per-

Digitized by Google

perpetuò inhabiles declaramus, ac obtentis per eos Prælaturis, gradibus, honoribus dignitatibus, administrationibus, functionibus, & officijs huiuſmodi eò ipſo priuamus, ac priuatos voce tam actiua, quàm paſſiua carere decernimus, & declaramus. Iure autem optimo huiuſmodi interceſſiones prohibitæ ſunt Religioſis, quia per illas maximum damnum Obſeruantiæ Religioſæ accidit ſæpiùs. Vnde illas quoque prohibet idem Clemens VIII. Camaldulenſibus in alia Bulla anno. 1596. edita, quæ incipit, *Ambitioſam*, & Hieronymianis, in alia, quæ etiam incipit, *Ambitioſam* anno. 1600. edita, & Cruciferis in alia, quæ incipit, *Quoniam nemo* anno. 1604. & Auguſtinianis in Bulla eodem titulo & anno edita. Et Paulus V. Canonicis Regularibus S. Saluatoris in Bulla edita anno 1607. *Quoniam nemo*, & Auguſtinianis in Bulla *Admonemur* anno 1608. & Celeſtinis in Bulla *Quoniam nemo* anno 1616. Et Fratribus Minoribus de Obſeruantia anno 1619. in Bulla *Admonemur*, 4. *tomo Bullar.* inter Bullas Pauli V. *nu.* 16. & Minoribus Conuentualibus ſimili modo *num.* 18. Specialiter etiam idem Paulus V. in Bulla *Admonemur* anno 1608. edita, præcipit Fratribus Ordinis Predicatorum in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub excommunicatione latæ ſententiæ Papæ reſeruatæ, ne ad fauores extra Religionem recurrant pro ſe vel alijs ad effectum conſequendi officium Generalis, vel alijs minùs legitimis vijs, & modis illud obtinere quærant. Inſuper idem Paulus V. in Bulla *Admonemur*, prohibet idem Minimis S. Franciſci de Paula 4. *tom. Bullar.* inter Bullas Paul. V. *num.* 19. Tandem idem Paul. V. in Bulla anno 1613. edita, quæ incipit, *Aliàs per nos*, prohibet recurſum ad fauores extrà Religionẽ Monachis Ciſtercienſibus Congregationis Italiæ in virtute ſanctę obediẽtiæ, & ſub excomunicationis latę ſententiæ pęna. Vide dicenda *c.* 15. *n.* 27. *& c.* 18. *n.* 82.

18 Sacra Congregatio Romæ 12. Ianuarij 1604. ſtatuit, & declarauit. Quibuſuis Regularibus quorumcunque Ordinum, & Congregationum, tam Mendicantium, quam non Mendicantium, nullo modo licere, etiam ſpecialis alicuius conſuetudinis prætextu, Parochiam cum Cruce proceſſionaliter, aut aliàs ad efferenda, & leuanda defunctorum funera intrare, vel illa leuare, & efferre, niſi vocato, & expectato proprio defuncti Parocho, eoque ibidem præſente, ſi tamen ipſe aliter fieri non conſentiat, & permittat, vel niſi requiſitus venire expreſsè omnino recuſet. Quaranta *in Summa, Bullarij verbo priuileg. Regul.* Vide dicenda *tom.* 2. *cap.* 1. *num.* 31.

19 Regulares debent Crucem ferre in Proceſſionibus cum velo, ſeu panno. Deferri debet tabernaculum SS. Euchariſtiæ non Sacerdotum humeris, ſed manibus tantum celebrantis. Quod probat Gauantus *in Comm. in Rubric. Miſſal. tomo.* 1. *part.* 4. *tit.* 10. *&* 12.

20 Præterea Clem. VIII. in Decretis pro reformatione Regularium, quæ habentur inter Bullas huius Pontificis 3. *tom. Bullar. num.* 60. & poſtea confirmata ſunt à S. Congregatione Concilij, iuſſu SS. D. N. Vrbani in Decreto de Regularibus Apoſtatis, & eiectis anno 1624. ſic habet, inter alia Decreta, quæ nos ſparſim ſuo loco in hoc opere collocamus. *Nullus omninò prætextu cuiuſcunque priuilegij, vel ſuperioritatis, etiam Generalatus à ſeruitio Chori cenſeatur immunis, niſi pro tempore, quo quis in proprij Officij munere actu fuerit occupatus. Cum Lectoribus autem, & Prædicatoribus, Superiores, ijs tantum diebus, quibus eos legere, aut prædicare contingerit, diſpenſare poſſint; Idem quoque præſtare valeant cum ægrotis, & ſtudiorum cauſa legitime impeditis. In eos verò, qui negligentes, aut inobedientes fuerint, ſalutari pœnitentia Superiores animaduertant ad præſcriptum Regulæ, & Conſtitutionum, alimenti etiam, ſi opus fuerit, ſubtractione.* Ægroti in hoc Decreto intelliguntur, temporanei, quam perpetui, & Religioſi valde ſenes. *l. Prætor. ff. de vac. & excommu. & ex l. ſemper ff. de iure imm.* Similiter per eos, qui *ſtudiorum cauſa* ſunt impediti, intelligi debent, qui imprimendis libris pro bono Eccleſiæ, vel Religionis occupantur. Laurent. Peirinis *to.* 2. *priuil. Minim. Conſt.* 10. *Vrb. VIII. nu.* 3. *&* 4. Item. *Lectio ſacræ Scripturæ, vel caſuum Conſcientiæ, bis in hebdomada, præſcriptis diebus, in ſingulis Monaſterijs, & Conuentibus habeatur, ad quam Fratres omnes conueniant, eaque abſoluta, mutua collatione circa explicatam doctrinam ſeſe vtiliter exerceant.* Vide dicta *cap. præcedenti nu.* 48. Item, *Cellæ, ſeu ædiculæ, quæ extra dormitorium ſeparatim ſunt, ad officinas, aut aliàs ad communem vſum, & commoditatem Conuentus redigantur.* Item, *Sigillatim ſuo quiſque lecto cubet, neque vllibi duo eodem lecto dormire poſſint, qui omnes ad certam formam redigendi erunt.* Vide dicta, *c.* 5. *nu.* 15. Item, *In priuatis cellis nulli camini permittantur; ſed omnes obſtruantur ſtatim, cardinibus etiam è parietibus conuulſis, vt res illa non ad tempus facta, ſed perpetuò duratura videatur, cellis tamen Generalis, aut alterius Superioris, ac Prædicatoribus exceptis.* Item *Conuentus feneſtræ omnes, quæ in vias publicas, aut in vicinas laicorum ædes proſpiciunt, muro ita obſtruantur, vt omnino ijs proſpectus impediatur.* Item *Valetudinarium in ſingulis Conuentibus certo, ac ſalubriori loco conſtituatur, quod pro loci ſitu, ac Fratrum numero, quoad fieri poterit, commodiſſimum eſſe poſſit, in quo Fratres omnes, cum ægrotabunt, curentur, nec inde, niſi recuperata ſanitate, abire permittantur. Qui verò infirmorum curæ præpoſiti ſunt, omni ſedulitate, ac charitate operam ſuam præſtabunt, ac curabunt, ne quid ægrotis omninò deſit; quod ad ſanitatem recuperandam pertineat.* Item, *Curent Superiores, vt Conſtitutio interdicens largitiones munerum, & præſcribens hoſpitalitatis formam, ab omnibus in quolibet Conuentu inuiolabiliter obſeruetur.* Circa hanc Conſtitutionem vide dicta *cap.* 6. *num.* 52. 53. 54. *&* 55. Item, *Eligantur in Capitulo Generali, ac Prouinciali aliquot graues, & periti ex Fratribus cuiuslibet Prouinciæ, ſaltem tres, qui admittendos ad prædicationem verbi Dei, vel ad audiendas confeſſiones, etiam ipſorum Fratrum, ac Lectores publicos diligenter ſimul examinent, priuſquam probentur, & ad huiuſmodi miniſteria admittantur. Horum etiam curæ ſit, examinare, & probare, tam quoad doctrinam, quàm quoad mores, promouendos ad quoſcunque Ordines, in quo ſeruetur Decretum, Congregationis Interpretum ſacri Concilij Tridentini, hac de cauſa nuper editum, & promulgatum.* Hoc Decretum puto eſſe illud, quod nos afferimus *c.* 14. *à n.* 12. Item, *Illud porrò Superiores omnes in Domino admonemus, vt memores ſint rationis, quam in nouiſſimo die reddituri ſunt, pro grege ſibi commiſſo, ac propterea omni ſtudio inuigilent, vt quæ in eorundem Ordinum Regulis, & Cõſtitutionibus, de Oratione mentali, ſilẽtio, ieiunijs, Capitulo culparũ, alijſq; ſpiritualibus exercitijs, prudenter, ac piè ſancite ſũt, ea omnia, et ſingula ad vnguẽ obſeruẽtur intelligantq; ſuper his, veluti fundamentis, omniũ Religionum ædificia conſtruẽda, & ampliãda eſſe, que vt faciliorẽ exitum ſortiantur, & fructus vberiores in animis Fratrũ producant, valde opportunum erit, ſi in quolibet Conuentu, ſingulis hebdomadis habeatur Sermo de Religioſa diſciplina, Regularique obſeruantia.* Conſonant ea, quæ adduximus ex Concilij Trident. ſupra *cap.* 7. *num.* 28.

Item, *Quò verò omnia ordinatè peragantur, appendatur tabella in loco conſpicuo vniuſcuiuſque Conuentus, in qua diſtinctè adnotetur, quid ſingulis horis cuiuſque diei quilibet Frater praſtare debeat, vt certo quoque ſigno præmonitus, maiore animi præparatione ſuo muneri ſatisfacere poſſit. Quæ Ordinis Conſtitutiones his Decretis non aduerſantur, inuiolatè cuſtodiendæ erunt.*

21 De mandato etiam eiuſdem Clem. VIII. anno 1601. die 17. Aprilis ſactum fuit edictum à Congreg. Regularium, quo præcipiebatur regularibus ſub pœna priuationis officiorum, ne retinerent bannitos, & decoctores, ſeu ſallitos. Pro quo etiam extant quædam litteræ Cardinali de Florentia ad Vicarium Archiepiſcopatus Genuenſis, & ad Nuncium Neapolitanom. Scortia *in Selectior. Bull. theorem.* 357. Laurentius de Peirinis *to. 2. priuileg. Minim. in Conſtit. 4. Clem. VIII. à num.* 5. Addens quod ſi quis regularis reciperet, aut retineret in ſuo Conuentu bannitum aliquem propter homicidium ſine dolo commiſſum, ſeu non facinoroſum, non incurreret prædictas pœnas, quæ ſolùm contra receptatores facinoroſorum impoſitę ſunt. Cautè tamen in hoc procedendum.

22 Qui Miſſas celebrant in gradu Sacerdotij non cõſtituti, aut Confeſſiones audiunt fingendo ſe Sacerdotes, non ſolùm ſunt irregulares ex *c. 1. & 2. de Clerico inordinato miniſtrante* (Cornexo *2. tom. in 3. p. de irregular. diſp. 7. dub. 2.*) ſed etiam ex Clem. VIII. in Bulla, *Et ſi alias* ann. 1601. edita, & inter Bullas huius Pontificis *n.* 81. *à Iudicibus S. Inquiſitionis, vel locorum Ordinarijs à foro Eccleſiaſtico abijciuntur, & ab Ordinibus Eccleſiaſticis, ſi quos habuerint, ritè degradati, Curiæ ſeculari traduntur, per Iudices ſeculares debitis pœnis plectendi.* Poſt quæ SS. D. N. Vrbanus in Bulla *Apoſtolatus officium* ann. 1627. edita habetur *4. to. Bullar.* inter Bullas ipſius *nu.* 79. Statuit, & decreuit, *Vt qui in poſterum ad ſacrum Presbyteratus Ordinem non promotus, Miſſam celebrare, aut Sacramentalem Confeſſionem audire præſumpſerit, ætate minoris annis viginti quinque non excuſetur, quominus eidem Clementis Conſtitutioni ſubijciatur, dummodò vigeſimum ſuæ ætatis annum compleuerit.*

23 Pius V. in Bulla *Cum nil magis* anno 1570. edita, & eſt inter Bullas huius Pontificis nu. 111. voluit tõdentes monetas, ſiuè aureas, ſiuè argenteas vltimi ſupplicij pœna puniendos eſſe, tam in Vrbe, quam in toto Statu Eccleſiaſtico. Poſteà verò SS. D. N. Vrbanus VIII. in Bulla *In ſuprema* ann. 1627. edita, inter Conſtitutiones ipſius *4. tom. Bull. n.* 75. extendit hoc ad quaſcumque perſonas Eccleſiaſticas, etiam regulares, in tota Italia exiſtentes, *quæ aureas, vel argenteas monetas tondere, fabricare, colorare, vel aliàs adulterare, ſeu etiam quomodolibet adulteratas ſcienter erogare, aut exponere præſumpſerint.* Volens, vt culpabiles in præmiſſis reperti, præuia degradatione, Curiæ ſeculari puniendi tradantur. Pecunias verò adulteratas ſcienter detinentibus, ſeu de loco ad locum transferentibus, aut materiam, inſtrumenta, ſiue opem ad præmiſſa præſtantibus, pœnam triremium per decennium impoſuit. Et cognitionem cauſarum huiuſmodi in Prouincijs Sedi Apoſtolicæ ſubiectis ad Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales ibidem Legatos. In alijs verò Prouincijs Italiæ ad Ordinarios locorum ſpectare voluit. Gauant. *in Manual. Epiſc. v. Monetarij.*

24 Deinde pro Doctoribus, ſeu Scriptoribus, extat Decretum Pauli V. in generali Congregat. S. Inquiſitionis, quo præcipiebatur Nuntijs Apoſtolicis, vt notificarent Superioribus Religionum, & Ordinarijs locorũ, ne ſinerent imprimi *in materia de Auxilijs, etiã ſub prætextu commentandi S. Thomam, aut alio modo;* niſi conſulta prius S. Inquiſitione Romana. Quod Decretum SS. D. N. Vrbanus cõfirmauit ann. 1625. præcipiens omnibus, *vt in poſterum non audeant imprimere, vel quoquo modo in lucem edere, libros, tractatus vel compoſitiones ex profeſſo, vel incidenter, aut prætextu cõmentandi D. Thomam, vel quemlibet alium Doctorem, aut alia quauis occaſione, prætextu, vel modo, de materia Auxiliorum diuinorum tractantes, ſine expreſſa, & ſpeciali licentia à Sanctitate ſua in Congregatione S. Officij obtinẽda, donec aliud in hac materia à dicta ſancta Sede Apoſtolica fuerit ordinatum.* Vt autem huiuſmodi Decretum inuiolabiliter obſeruetur eadem Sanctitas ſua voluit, & declarauit, *contrauenientes, pœnas priuationis dignitatum, & officiorum ſuorum, vocis actiuæ, & paſſiuæ, facultatis concionandi, publicè legendi, docendi, & interpretandi ipſo facto, abſque alia declaratione incurrere, & nihilominus alijs etiam pœnis Sanctitatis ſuæ, & ſucceſſorum ſuorum Romanorum Pontificum arbitrio infligendis, ſubiacere.* Libros porrò, quos in futurum contra pręſentis Decreti tenorem edi contigerit, abſque alia declaratione tanquam expreſsè prohibitos haberi voluit, & Impreſſores, præter amiſſionem librorum, pecuniarijs, alijſque corporalibus pęnis, iuxta criminis grauitatem, teneri mandauit, cõtrarijs quibuſcumque non obſtantibus. Laurent. de Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in Conſtit. 2. Iulij II. §. 5. num.* 20. Circa quod Decretum illud animaduertendum occurrit, quod quamuis per ipſum prohibeatur imprimi libros tractantes, ſiue ex profeſſo, ſiue incidenter *de materia Auxiliorum diuinorum;* non tamen videtur prohiberi libros tractãtes de aliquo puncto, difficultate, ſeu quæſtione de Auxilijs; aliud enim eſt materia de Auxilijs, aliud verò punctus aliquis, ſeu difficultas prædictæ materiæ. Quod rationi, & intentioni Summi Pontificis congruere videtur; aliàs neceſſe eſſet, materias aliàs Theologicas, quæ cum materia de Auxilijs connexionem habent, non niſi imperfectè, truncatè, & defectuosè imprimi. Maximèque hoc verum erit, ſi prædictus punctus modeſtè, ſinceriter, & ſine æmulatione aliqua, vt decet, tractetur.

25 Decreta S. Congregationis Concilij *de celebratione Miſſarum* iuſſu SS. D. N. Vrbani VIII. edita, quæ afferimus *cap. 21. num.* 5. debent legi ſexto quoque Menſe, id eſt, feria ſecunda poſt primam Dominicã Aduent. & feria ſexta poſt Octauam Corporis Chriſti, in publica menſa, in omnibus Monaſterijs, Conuentibus, aut Domibus Regularibus, ſub pœna priuationis officij, vociſque actiuæ, & paſſiuæ ipſo facto incurrenda Superioribus localibus in hoc negligẽtibus. Ita enim præcipitur in eiſdem Decretis. Similiter Decreta S. Cõgregat. eiuſdem SS. iuſſu edita *de Apoſtatis, & eiectis*, quæ nos afferimus *cap. 16. nu. 16. cap. 13. nu.* 3. debent etiam legi in prædictis Monaſterijs, ſaltem bis in anno cum Decretis Clement. VIII. *pro reformatione Regularium*, quæ nos ſparſim in hoc opere inſerimus. Sic enim præcipitur in eiſdẽ Decretis ſub pęna priuationi officiorum, & vocis actiuæ, & paſſiuæ, ac perpetuę inhabilitatis ad illa in poſterum obtinenda tranſgreſſoribus infligenda. Vide etiam obligationẽ quoad aliud Decretum S. Inquiſitionis ſingulis annis promulgandum *cap. 13. num.* 110.

26 Item SS. D. N. Vrbanus VIII. in Bulla edita anno 1626. ad inſtantiam Philippi IV. Hiſpaniarum Catholici Monarchæ, & habetur *4. to. Bullar.* inter Conſtitutiones Vrbani *num.* 57. caſſauit, reuocauit, & abrogauit omnia, & quæcomque priuilegia, ſiue exem-

exemptiones, non ſolùm à Superioribus, ſed etiam à Sede Apoſtolica conceſſa, quibuſcumque Religioſis in Regnis Hiſpaniarum commorantibus, per quæ *ab eorum Prælatorum obedientia eximuntur, ex Monaſteriis, & Regularibus domibus ad eorum libitum, & cum ſocijs ſibi bene viſis, & iam deſtinatis, etiam Superiorum ſuorum non petita licentia, egrediuntur, abſque eò quòd ijdem Superiores tam huiuſmodi egreſſum, quàm ſæcularium perſonarum quibuſuis horis ad illorum Cellas acceſſum, atque ingreſſum impedire poſſint. Præterea de vno ad aliud Monaſterium, ſeu Regularem domum, etiam ipſis Superioribus inuitis, tranſeunt, nec Choro, & alijs ſpiritualibus exercitijs, minùſque refectorio cum alijs interſunt*. Hæc autem Bulla intimata eſt à ſua Catholica Maieſtate Prouincialibus Religionum per litteras ad illos miſſas, quarum copiam apud me habeo.

27 Idem præterea Sanctiſs.D.N.Vrbanus in Bulla *Inſcrutabilis* anno 1631.*4.to.Bull.nu.*113.confirmans, & innouans Conſtitutionem Sixti V.contra Aſtrologos Iudiciarios, decernit, quaſcumq; perſonas, etiam Regulares, quæ de ſtatu Reipublicæ Chriſtianæ, vel Sedis Apoſtolicæ, ſiuè de vita, aut morte Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, eiuſq; vſque ad tertium gradum incluſiuè conſanguineorum Mathematicos Ariolos, Aruſpices Vaticinatoreſve nuncupatos, vel alios Aſtrologiam Iudiciariam exercentes, ſeu aliàs quomodolibet profitentes, de cætero conſuluerint, ſiue deſuper eorum iudicia pronoſtica, prædictiones, ſeu præcognitiones, etiam ſibi oblatas receperint illiſuè quomodolibet vſi fuerint, vel illas penes ſe ſcienter retinuerint, aut alicui oſtẽderint necnon ijſdem Mathematicis, Ariolis, &c. incurrere excommunicationem latę ſententiæ, & pœnas læſæ Maieſtatis, & vltimo ſupplicij, ac priuationis beneficiorum, dignitatum ac officiorum, ac inhabilitatis perpetuæ ad illa, & quòd prænia degradatione Curiæ ſeculari tradantur puniendæ, cognitionemque cauſarum huiuſmodi in Vrbe; & illius diſtrictu ad Vicarium Generalem, & Vrbis Gubernatorem, & Auditorem Generalem Cameræ, extra Vrbem verò ad Cardinales, Legatos, & Prolegatos; in alijs verò partibus (Superioribus Religioſorum penitus excluſis) ad Ordinarios locorum vbilibet verò locorum etiam ad hæreticæ prauitatis Inquiſitores, ſpectare voluit: Vide Gauantum *in Manual. Epiſcop.v.Aſtrologia*. Vnde tranſgreſſores huiuſmodi Conſtitutionis denunciari debent Iudicibus in ea deſignatis, etiam ſi vnus tantum id ſciat, ſi tales ſint pertinaces (Toletus *in Summa lib.4.c.5.*) alioquin, ſi ſpes emendæ credatur, priùs erunt fraterna correctione admonendi. Cum enim præceptum correctionis fraternæ, quando adeſt ſpe probabilis lucrandi Fratrem, ſit Iuris diuini, non eſt cur non obliget in hoc caſu, cum etiam in caſu hæreſis à multis dicatur obligare, non obſtantibus Edictis Inquiſitorum, quibus pręcipitur denunciatio, ſtatim quòd habetur notitia delicti. Bannez 2.2.*q.*33.*art.*8. *d.2.ad 7.*Peir. *to.2.priu.Min.in Conſt.4.Greg.XV.à n.*26.

28 Pro Decreto S. Inquiſitionis contra Regulares ab eadem condemnatos, vide *capit.*15.*numer.*39. Pro Decreto etiam S.Congr.circa ea, quæ regulares poſſunt facere in ſuis Eccleſijs, vide *c.*12.*n.*41.& alia dicenda in eodem capite *à nu.*33.*vſque ad finem Capitis*.

29 Circa pœnas autem, quæ in huiuſmodi Decretis, Bullis, ſeu Conſtitutionibus Summorum Pontificũ, aut S.Congregation. apponi ſolent contra tranſgreſſores, dicendum eſt primò, Pęnæ excommunicationis, ſuſpenſionis, interdicti, & irregularitatis impoſitæ ipſo facto, vt ſi dicantur *ipſo facto, ipſo iure*, aut *eo ipſo* incurrendæ, non ſolùm obligant in foro exteriori, ſed in interiori conſcientiæ, ita vt antè omnem Iudicis ſententiam, teneatur tranſgreſſor Legum ad illas obligantium illas ſubire. Ratio eſt, tum quia hæc eſt communis praxis totius Eccleſiæ, tum quia ita videtur ſupponi à Concilio Trident. *ſeſſ.*24.*cap.*6. dum in eo concedit facultatem abſoluendi ab iſtis, quando ſunt occulta, abſq; dubiò ſupponens, incurri, etiam ſi non ſint deducta ad forum exterius. Sotus 1. *de iuſt. quæſt.*3.*art.*6. Quando autem huiuſmodi pęnę non ponuntur infligendæ ipſo facto, vt ſi in Lege dicatur ſolùm *ſub pœna excommunicationis, ſub pœna ſuſpenſionis, interdicti*, &c. vel dicatur *excommunicabitur, ſuſpendetur, excommunicetur, ſuſpendatur, &c.* non incurruntur donec per Iudicem, ſit lata talis ſententia, vel declaratio. Quia ita etiam communis praxis fert. Alfonſus à Caſtro *lib.2. de Lege pœnali cap.*1.

30 Pœnæ etiam illæ, quæ in huiuſmodi Decretis, Bullis, aut Conſtitutionibus Summorum Pontificum, aut S. Congregationis adiungi ſolent, pro tranſgreſſoribus, videlicet, *Priuationis vocis actiuæ, & paſſiuæ, priuationis officiorum, dignitatum, adminiſtrationum, bonorum, &c.* inſuper, *inhabilitatis ad prædicta, vel alia quæuis obtinenda, ipſo facto, vel ipſo iure, &c.* infligendæ, non obligant in conſcientia ante ſententiam Iudicis, adminus declaratoriam tranſgreſſionis talis Legis. Ratio eſt, tum quia ità in praxi recipitur apud viros doctos, & timoratos, vt non ſe credant obligatos eſſe ad tales pœnas ſubeundas, niſi præmiſſa ſupradicta Iudicis ſententia. Tum quia hoc eſt conformę naturæ Legis humanæ, quæ debet eſſe facilis, & accomodata fragilitati humanæ: videtur autem nimis rigidum, & durum, quòd huiuſmodi pęnæ incurrantur ante Iudicis declarationem. Sotus 1. *de Inſt. q.6. art.6. ad* 4. Molina *tom.*1. *de Inſt. diſp.*69.

31 Quando tamen non ſolùm ponuntur iſtæ pœnæ ſub illis terminis *ipſo facto, ipſo iure, aut eo ipſo, &c.* incurrendæ, ſed adduntur vlterius iſtæ dictiones, ſeu verba, *abſque vlla declaratione, ante omnem declarationem, abſque vllo Superioris Decreto, aut miniſterio, aut ſententia, &c.* vel ſimilia, incurruntur tales pœnæ, & obligant etiam in conſcientia, & foro interiori ante quamcumque declarationem. Ratio eſt, quia nihil aliud videntur intendere Pontifices, & Latores harum Legum dum his terminis vtuntur, niſi quòd nulla expectetur ſententia ad hoc, quòd illæ pęnæ incurrantur in vtroque foro, ſed in hoc ſint ſimiles Cenſuris, & irregularitatibus, aliàs ſuperfluè adderent illas particulas, *abſque vlla declaratione, abſque vlla ſententia, ante vllam ſententiam, &c.* Suarez *lib.*5.*de Leg. cap.*8. Vaſquez 1.2. *diſput.* Quia tamen aliqui Theologi oppoſitum ſentiunt dicentes, per illas particulas, *abſque declaratione, abſque ſententia, vel ante declarationem, aut ſententiam, &c.* ſolum denotari, non requiri ad hoc quòd tales pœnæ incurrantur etiam in conſcientia, ſententiam, aut declarationem talis pęnæ, ſed ante illam incurri, non verò denotari non requiri ſententiam, aut declarationem, delicti, aut criminis commiſſi, quia hanc dicunt ſemper eſſe neceſſariam: ideò hoc non videtur improbabile, tum quia hoc modo temperatur rigor iſtarum Legum, ſcilicet, quòd reus non teneatur exequi in ſe pœnam ſui delicti, tum quia ita conſuli vidi etiam à Pœnitentiarijs Eccleſiæ Sancti Petri, quos circà hoc conſului. Sanch. *lib.6. in Decal.c.*15. *nu.*65. Soſſa *in expoſit. Mot. propr. Clementis Octaui de Largit.mun.nu.*102. Peirinis

to.1.priuileg.Minim.in Conſt.6.Iulij Secundi num.19. Addidetim tamen maximè hoc eſſe verum loquendo de Pænis, non quidem purè priuatinis, in quibus exequendis non exigitur aliqua actio hominis, vt ſunt inhabilitas, &c. ſed de alijs in quibus talis actio non exigitur. Bonac. *de legibus diſp.1.q.1.punct.7.§.2. num.9. & de contractib. diſput.3. qu.8.punct.vltimo.*

32 Quamuis multi credant nomine officiorum, graduum, dignitatum, & adminiſtrationum, de quibus ſtatuuntur priuationes, vel ad quæ inhabilitantur tranſgreſſores horum Decretorum, ſeu Conſtitutionum, ſolùm intelligi dignitates, officia, & adminiſtrationes habentia coniunctam Superioritatem, vt eſſe Generalem, Prouincialem, aut Priorem, non verò alia non habentia talem Superioritatem, vt eſſe Concionatorem, Confeſſorem, Lectorem, &c. Eò quòd cum Sixtus V. in quadam Conſtitutione contra Regulares illegitimè natos, eos dignitatibus, gradibus, & officijs priuauerit, poſteà in alia, priorem explicans, per illa ſolùm intellexerit, & intelligi declarauerit ea munera, quę habent coniunctam prædictam Superioritatem, non verò alia, quæ illam non habent. Sanchez *lib.6. in Decal. cap.15.num.66.* Rodrig. *in expoſit. Mot. prop. Pij Quinti circa ingreſſum Fœminarum in Monaſteria virorum num.21.* Mihi tamen non placet hæc ſententia, eò quòd ſine fundamento ſufficienti reſtringit ampliſſima verba. Nam quod dicitur de Sixto V. manifeſtè ipſe declarat ſe ſolùm loqui quantum ad Conſtitutionem illam à ſe editam, non quoad aliàs à ſe, vel ab alijs editas, vel edendas. Sic enim dicit: *Declaramus hac in re, de qua nunc agitur, appellatione dignitatum, bonorum, &c.* expendo enim particulam illam, *hac in re, de qua nunc agitur* quo denotat, ſe non loqui in alijs caſibus aliarum Conſtitutionum, ſeu Bullarum Pontificalium. Immerito ergo propter fundamentum adductum prędictam opinionem ſuſtinent authores adducti. Quare dicendum eſt, per officia, dignitates, gradus, honores, adminiſtrationes, &c. de quibus in Bullis, & Decretis Pontificum, & S. Congregationis fit ſermo, intelligi debere ea omnia, quibus propriè, & ſecundum communem vſum, & æſtimationem, talia vocabula accommodantur. Verba .n. Legis ſecundum communem vſum, & ſignificationem vſurpari debēt. Vide dicenda *tom.2.c.13.*

33 Quando in huiuſmodi Bullis, & Decretis, aut alijs litteris Apoſtolicis, in quibus aliquid prohibetur, vel præcipitur, apponitur verbum præſumptionis, vt ſi dicatur de tranſgreſſoribus *ſi præſumpſerint, præſumant, præſument, &c.* vel ſimilia, non comprehenduntur talibus Legibus, aut Cenſuris, vel pœnis per illas impoſitis, niſi illi, qui ipſas tranſgrediuntur ex dolo, malitia, vel præſumptione, non verò illi, qui etiam ex ignorantia culpabili illas tranſgrediuntur. Ratio eſt, quia verbum *præſumptionis* ſignificat temeritatem, vel malitiam excludentem omnem ignorantiam. Caiet. *in Sum.verb.Excom.cap.81.* Nau. *in Man.cap.27.nu.24.& in cap.ſtatuimus num.62.* Quando tamen non apponuntur talia verba, ſed ſolùm communia, videlicet fecerint, perpetrauerint, non obedierint, &c. vel ſimilia, comprehenduntur etiam ignorantes ignorantia affectata, craſſa, vel ſupina non tamen illi, qui ſolum habent ignorantiam probabilem, vel inuincibilem. Ratio primæ partis eſt, quia ignorantia affectata, craſſa, vel ſupina æquiualet malitiæ, & dolo, vnde non poterit excuſare, neque à Cenſuris, neque à pœnis per legē impoſitis. Ratio verò ſecundæ partis eſt, quia talis ignorantia facit actū inuoluntariū, ac per conſequens excuſat tranſgreſſorem. Sylueſter *verb. Excommun. 7. num. 87.* Miranda *in tracta. de Sacr.mon. quæſt.2.art.12.* Cotnexo *2.tom.in 3.part.trac.5.de Cenſ. diſput.vlt.dub.vlt.*

34 A Cenſuris excommunicationis, ſuſpenſionis, vel interdicti, quæ in huiuſmodi litteris Pontificijs ponuntur, ſi non ſint Papæ reſeruatæ, poſſunt abſoluere iure communi Prælati Religionum. Quià eò ipſo quòd huiuſmodi cenſuræ nulli reſeruantur, conceditur proprio Ordinario abſolutio illarum. Suarez *to.4. de Relig. tract. 8. lib. 2. c.20.* Imò etiam ſi tales Cenſuræ ſint Papæ reſeruatæ poſſunt aliqui Prælati religionum ab illis abſoluere ſuos ſubditos propter priuilegia adducenda *cap. 18.nu. 36.* cum conditionibus tamen ibidem aſſignandis. Inter quas illa præcipua eſt, quòd in prædictis litteris Apoſtolicis non fiat talis reſeruatio Papæ cum abrogatione priuilegiorum Religionum, tunc enim inutilia erunt talia priuilegia ad talem effectum.

35 In pęnis etiam priuationum, & inhabilitatum, quæ in prędictis litteris Apoſtolicis apponi ſolent, ſimiliter, ſi non ſint reſeruatæ Summo Pontifici, poſſunt diſpenſare Prælati religionum cum ſuis ſubditis, ſi delicta non ſint maiora adulterio, & peracta pęnitentia. Propter rationem adductam, ſcil. quòd eo ipſo, quòd tales penæ non ſunt Papæ reſeruatæ cenſentur concedi Ordinario, ſeu Epiſcopo, cui iure communi competit diſpenſare in pænis latis ob adulterium, & alia crimina minus grauia, dum non expreſsè reſeruantur, peracta tamen pęnitentia, vt declarauit Alex. III. *in c. Atſi Clerici §. de Adulterijs.* Vnde videtur poſſe Prælatos religionum in huiuſmodi pænis non reſeruatis diſpenſare cum ſuis ſubditis, dummodò delicta non ſint maiora adulterio, & peracta pęnitentia. Henriq. *lib. 14.de Irreg.c.19.n. 2.* Miranda *in Man. to. 2. q. 9.art.3.& qu.31.art.11.* Si autem tales pœnæ ſint Papæ reſeruatæ, licet in illis non poſſint Prælati Religionum iure communi diſpenſare, cum ſuis ſubditis, nec etiam ex vi præcisè Decreti Concil. Trid. *ſeſſ.24.de reformat.c.6.* vbi dicitur *liceat Epiſcopis in irregularitatibus omnibus, & ſuſpenſionibus ex delicto occulto prouenientibus, &c. diſpenſare*, eò quòd prædictum Decretum ſolum intelligitur de Epiſcopis, quia ſic declaratum eſt à S. Congreg. Cardinalium dicente: In hoc Decreto non comprehenduntur inferiores habentes iuriſdictionem ordinariam, & quaſi Epiſcopalem, ſed tantùm Epiſcopi priuatiuè quoad omnes alios. Suarez *4.to. de Relig.tract.8.li.2.c.12.num.8.* Nihilominus poſſunt aliqui Prælati Religionum cum ſuis ſubditis in prædictis pœnis diſpenſare, propter priuilegia adducenda *c. 18. nu. 46.* cum conditionibus ibidem aſſignandis. Maximè id videtur fieri poſſe ex priuilegio Gregor. XIV. conceſſo Clericis miniſtrantibus infirmis, quod adducimus in eodem *c. 18.nu.35.* dum dicitur; *Necnon cum eis, ſi opus fuerit, etiam cum ratihabitione, & abſterſione inhabilitatis, & infamiæ macula diſpenſare.* Quod etiam fertur conceſſiſſe Pium V. Abbatibus, & Prælatis Caſſinenſibus. Laurentius Peiruis *tom. 1. priuileg. Minim. in Conſt.6.Iulij II.num.24.* Vide dicenda *c.18.vt ſuprà.*

36 An verò etiam in foro externo poſſint Prælati regulares cum ſuis ſubditis in iſtis pœnis diſpenſare. Quidam affirmant cum Rodriguez *tom.1.q.24.artic. 17.* Crux *lib.1. de ſtat. Relig. cap. 6. dub.15. con.6.* Alij

verò

verò (quod tutius eſt) negant. Cum nullum pro hac parte ſolidum fundamentum, aut priuilegium afferatur. Peirinis vt ſuprà poſt alios *n.25.*

SVMMARIVM CAP. XI.

Religioſi non exempti DD. Epiſcopis obediunt. nu.1.

Religioſi exempti non tenentur ex vi voti illis obedire. num.2.

Tenentur tamen illos reuereri, & honorare. num.3.

Quo ad obſeruantias Regulares ſolùm ſuis Prælatis obediunt. num.4.

Priuilegio exemptionis an poſſint renunciare. nu.5.

An poſſint abſolui, & diſpenſari ab Epiſcopis. nu.6.

Poſſunt Epiſcopi Parochiales Eccleſias viſitare quoad ea, &c. num.7.

An Regularis extra Monaſterium degens ſi delinquat ab ordinario puniatur. nu.8. & 10.

Cui ſubſint qui in Monaſterijs curam animarum obtinent. num.9.

Quid de cauſis ciuilibus, & miſerabilium perſonarũ quoad Regulares extra Monaſterium degentes. nu.10.

Qui dicantur tales. ibidem.

Quid ſi Abbates negligentes fuerint in habendo lectionem S. Scripturæ. nu.11.

Quid de Regularibus extra Monaſterium ſine mandato ſuorum ſuperiorum. ibid.

Quid de illis qui ad vniuerſitates mittuntur, & in conuentibus non habitant. ibid.

Contra Regulares dantes vel accipientes aliquid pro ingreſſu nouitiorum an procedant Epiſcopi. numero 12.

An teneantur Religioſi obedire Conſtitutionibus Synodalibus. num.13.

An poſſint Epiſcopi procedere contra Regulares per cenſuras. num. 14.

An poſſint illos declarare excommunicatos num.15.

Immunes & exempti ſunt Regulares à ſecularium Iudicum iuriſdictione. num.16.

An etiam à legibus ciuilibus. ibid.

An à pœnis ipſarum. num. 17.

An à legibus irritantibus contractus, aut taxantibus pretia rerum. ibid.

Nomine ordinariorum qui intelligantur. nu.18.

An clerici non exempti delinquentes in Monaſterijs ſubijciantur pœnis ab Epiſcopo impoſitis. nu.19.

Qui regulares cogi poſſunt ab Epiſcopis ad aſſiſtendum Synodis. num.20.

An ſuſpenſio generaliter lata in clericos Regulares comprehendat. num.21.

Poteſt Epiſcopus coniugem inualidè profeſſum è monaſterio extrahere. num.22.

Poſſunt Religioſis Indulgentiæ quas Epiſcopi concedunt. num. 23.

An poſſint compelli Regulares ad teſtimonium ferendum in cauſis, &c. nu.24.

An emptores Gabellarum poſſint à Regularibus iuramentum exigere. nu. 25.

An teneantur ſoluere donatiuum Principibus. nu.26.

De his in quibus tenentur obedire Religioſi Dominis Epiſcopis, & Principibus ſæcularibus. Cap. XI.

1 Religioſi non exempti, quales ſunt aliquæ Moniales Epiſcopis ſubiectæ, tenentur ipſis obedire ex voto Obedientiæ. Ratio eſt, quia Epiſcopi ſunt verè prælati ipſarum, illiſque emittunt votum Obedientiæ. Sanchez *lib.6. in Decal. cap. 1. nu.11.* Immò prædictæ Moniales Epiſcopis ſubiectæ, tenentur potiùs ipſis, quàm ſuis Abbatiſſis, aut Prioriſſis obedire. Eò quòd duobus Prælatis contraria præcipientibus ſtandum eſt Superiori, ſeu maiori Prælato. Sãchez *lib.6. in Decal. c.1. num.11.*

2 Religioſi autem exempti (quales communiter ſunt ferè omnes. Religioſi propter multa Pontificum priuilegia, vt conſtat *ex c. quam ſit neceſſarium 18.q.2.* de quo Nauarrus *in c. non dicatis nu. 63. & in c. nulla 18.q.2. nu.40.*) non tenentur ex vi Voti Obedientiæ obedire Epiſcopis, aut eorum Vicarijs. Ratio eſt, quia ſolùm promittunt Obedientiam Prælatis Regularibus. D. Thom. 2. *diſt.44. in fine in expoſit. litteræ ad 3.* Syl. *verb. Obedientia qu. 8. & 10. dicto 2.* Vnde ſi Epiſcopi velint aliquo modo, vel de facto tentent procedere in Iudicio, vel extrà contra regulares, aut contra res Monaſterij in quauis cauſa ciuili, vel ſpirituali, (præter inferiùs aſſignandas) proceſſus, ſententię, & inde ſecuta ſunt nulla & irrita. Cum enim non ſint Prælati Regularium exemptorum nullam habent iuriſdictionem ſupra illos. Rodriguez *tom.2.q. Regul.q.63.art.6.*

3 Non obſtante tamen priuilegio exemptionis, tenent Regulares reuereri, & honorare Dom. Epiſcopos. Quia exemptus à iuriſdictione non eſt exemptus à iure reuerentiali, vt docet Roman. *ſingular.* 486. Vnde cum venerint ad eorum Eccleſias ad celebrandum, reuerenter recipiendi ſunt, poſſuntque in Regularium Eccleſijs vti baldachino, & contradicentes, Cenſuris, & pœnis cogere. Ex Decr. S. Congregat. apud Quarantam *in Summ. Bullar. verb. priuil. Regular.* & Peitinis *to. 1. priuileg. Minim. in Conſt. 26. Leone X. nu. 45.* Exercere etiam poſſunt Pontificalia in locis exemptis. Eraſmus CoKier *in tract. de Iuriſdiction. Ordin. in exempt. p.5. q.21.* Sed vide Peirinis vt ſupra. Vide etiam Bartholomæum Gauantum *to. 1. Theſaur. S. Rit. p.2. tit. 3. §. in eorum reſidentijs.*

4 Secluſo etiam priuilegio exemptionis, & ſtando in iure diuino, & ex vi voti Obedientię, quod religioſi emittunt, non tenentur obedire Epiſcopis, ſed ſuis Prælatis, quoad obſeruantias regulares, bene tamen quoad diſciplinam Eccleſiaſticam. Ratio eſt, quia etiam ſecluſo tali priuilegio exemptionis, cum votum Religioſorum non ſit de obediendo Epiſcopis, ſed proprijs Prælatis, ſolum poterunt illis eſſe ſubiecti, ſicut alij Clerici ſeculares, ac per conſequens, non quoad obſeruantias regulares, ſed ſolum quoad diſciplinam Eccleſiaſticam, ſicut prædicti Clerici. Sanchez *libr. 6. in Decalog. cap.1. num. 12.* contra Petrum Ledeſma 2. *tom. Summ. tract. 10. cap. 7. not.2.*

5 Huic Priuilegio Exemptionis non poſſunt renunciare Religioſi ſaltem particulares. Eò quòd illud datum eſt in honorem ſtatus religioſi, & conſequenter noceret iuri Religionis, qui illud renunciare tentaret. Præſertim cum Papa in Bullis exemptionum regularium non ſolùm dicat ſuſcipere eos ſub eius, & Sedis Apoſtolicæ protectione, ſed dicat *immediatè nobis ſubijcimus*, quo denotatur, Pontificem ſe conſtituere immediatum Superiorem Iudicem Ordinarium, & quaſi Epiſcopum Regularium. Rodriguez *to. 2. q.63. art.10.* Laurentius Peirinis *tom.1. de priuileg. Minim. in Conſtit. Sixti V. §.7.*

6 Nihilominus Religioſi, etiam exempti, & non ſubditi Epiſcopis, poſſunt ab illis diſpenſari in irregularitatibus, & abſolui à Cenſuris Epiſcopis ſpecialiter,

Digitized by Google

liter,& priuatiuè teſeruatis. Vnde poſſuni ab illis abſolni, & diſpenſati in irregularitatibus, & ſnſpenſionibus ex delicto occulto prouenientibus, iuxtà Decretum Concilij Trid. *ſeſ.24. c.6.* quod ſolis Epiſcopis competete diximus *c.præced.num.35.* Ratio eſt, quia licet religioſi ſint exempti ab Epiſcopis qnoad Iuriſdictionem ordinariam; quoad actus tamen proptios Epiſcoporum, & in quibns non ſubduntur Iuriſdictioni ſuorum Prælatorum, quales ſunt huiuſmodi abſolutiones;& diſpenſationes, poſſunt eſſe illis ſubiecti. Suarez 4. *tom.de Relig.tract.8.lib.2.cap.12. num.12.* Sanch. *lib.4. in Decalog. cap.39. aum.32.* Cornexo *tom.2.in 3.p.de Irregularit. diſp.3. dub.5.* Imò ad hunc effectum non requititur licentia, vel voluntas Prælati, tum quia Religioſus vtitur iure ſuo, & in re condncente ad ſalutem animæ ſuæ. Licei quando huiuſmodi diſpenſationes, vel abſolutiones poſſunt obtineri à ptoprio Prælato ratione alicuius priuilegij, vel aliundè, non debent,& forſan non poſſunt, peti ab Epiſcopis. Quja hoc videtur cedere aliquo modo in dedecus teligionis. Præſertim, quia eſt probabile, quòd eò ipſo quod Prælatus exemptus habet poteſtatem diſpenſandi, habet etiam Ius, vt nullus ſe intromittat circa ſuum ſubditum. Suarez 4. *tom.de Relig.tract.8.lib.2.cap.12.num.13.& 15.& cap.23.nu.3.& 4.* Vbi etiam extendit hoc ad caſum neceſſitatis, in quo religioſus non poteſt adite Prælatum ſuũ.

7 Non obſtante etiam priuilegio exemptionis regularium ab Epiſcopis, poſſunt ipſi Epiſcopi Parochiales Eccleſias ad eoſdem Fratres ratione locorũ ſuotum legitimè ſpectantes, quoad ea, quæ ad Parochianorum curam, & Sacramentorum conſeruationem, adminiſtrationemque pertinent (ſine tamen viſitatorum inſolito grauamine vel impenſa) viſitare, & illatum curam gerentes, & circa illam delinquentes, ſi teligioſi fuerint, iuxtà ipſius Ordinis regularia inſtituta intra ſepta regularis loci punite. Ita in Concilio Lateranenſi in Bulla Leon.X. quæ habetur in Bullat. *tom.1. fol.509.* Qualiter autem hoc ſit ſaciendum explicat Concilium Trident. *ſeſs.7. de reformat.cap.7.* dicens, *Beneficia Eccleſiaſtica curata, quæ Cathedralibus, Collegiatis, ſeu alijs Eccleſiis, vel Monaſterijs, beneficijs, ſeu Collegijs, aut pijs locis qaibuſcunque perpetuò vnita, & annexa reperiuntur, ab Ordinarijs locorum annis ſingulis viſitentur.* Ne autem in hoc ſit aliquis exceſſus, extat declaratio S. Congtegationis Concilij anno 1602. edita, vbi dicitur: Epiſcopos, aut alios locorum otdinarios vigore cuiuſuis Decteti eiuſdem Concilij nullam habere facultatem quouis tempore in Monaſterijs, Domibus, & Eccleſijs tegularium exemptorum, quibus non imminet cura animarum perſonarum ſecularium, viſitaudi Sacriſtiã, paramenta, vaſa ſacra, altaria, & cætera huiuſmodi; aut etiam tabernaculnm, ſeu pyxidem, in qua Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum aſſeruatur. Flauius Cherub. *in Compend.Bullar.circa Bullam 41. Pij V.* Lautentius Peirinis *tom.1. priuileg.Minim.circa Conſtitut.2. Sixti IV.* §. 10. refereus etiam declarationem Cardinalium ad Archiepiſcopum Genuenſem. Præterea, cum propter Conſtitutionem Gregot. XV. *de exemptorum priuilegiis, &c.* dubitatum fuerit, an liceat Epiſcopis viſitare altaria regularium Eccleſiarum, quibus cura animatum perſonarum ſecularium non incumbit, aut loca, vbi in eiſdem Eccleſiis aſſeruatur SS. Euchariſtiæ Sacramentum, vel vbi audiuntur confeſſiones petſonarum ſecularium S. Congregatio reſpondit; *Epiſcopis non licere in vim eiuſdem Conſtitutionis.* Vide 4. tom. Bullat. *poſt Conſtitut. 18. Gregor. XV.* & Gauantum *in Man. Epiſcop. verb. Regularium Iura ſub Epiſcop. numero 54.*

8 Ex eodem Concilio Tridentino *ſeſſ.6. de reformatione cap.3.* ſic habetur. *Nemo Regularis extra Monaſterium degens, etiam ſui ordinis priuilegii prætexta, tutas cenſeatur, quo minus ſi deliquerit, ab Ordinario loci tanquam ſuper hoc à Sede Apoſtolica delegato ſecundùm Canonicas ſanctiones viſitari, puniri, & corrigi valeat.* Rodriguez 2. *tom.quæſt.Regul.qu.63.art.11.* Quaranta *in Summ.Bullar.verb.exemptio.* Inferunt aliqui hoc Dectetum intelligi ſolùm de regularibus degentibus extra Monaſterinm, abſque licentia Prælati, nam qui extra Monaſterium degit cum licentia ſui Prælati, dicitur eſſe in Monaſterio. Laurentius de Peirinis *tomo 1. priuileg.Minim.in Conſtit.2. Sixti V.* §. 11. *nu.22.* Quid verò dicendum ſit de religioſo intra Clauſtra Monaſterij degente, ſed extra illa notoriè delinquente, ex eodem Concilio Tridentin.& Clemente VIII. agemus infra *cap.16.num.26. & 27.* Vide infra *num.10.*

9 Idem etiam Concilium *ſeſs.25. cap. 11.* præcipit, quòd in Monaſterijs, ſeu Domibus virorum, ſen mulierum, quibus imminet animarum cura perſonarum ſecularium, præter eas, quæ ſunt de illorum Monaſteriorum, ſeu locorum familia, perſonæ tam Regulares, quàm ſeculares huiuſmodi curam exercentes, ſubſint immediatè in ijs, quæ ad dictam curam,& Sacramentorum adminiſtrationem pertinẽt; Iuriſdictioni, Viſitationi, & Correctioni Epiſcopi, in cuius Diæceſi ſunt ſita. Nec ibi aliqui etiam ad nutum amouibiles depurentur, niſi de eiuſdem conſenſu, ac præuio examine, per eum, aut eius Vicariũ faciendo, excepto Monaſterio Cluniacenſi cum ſuis limitibus,& exceptis etiam ijs Monaſterijs, ſeu locis, in quibus Abbates, Generales, aut Capita Ordinum ſedem ordinariam principalem habent, atque alijs Monaſterijs, ſeu Domibus, in quibus Abbates, ant alij Regularium Superiores, iuriſdictionem Epiſcopalem, & temporalem in parochos, & Parochiauos exercent, ſaluo tamen eorum Epiſcoporum iure, qui maiorem in prædicta loca, vel perſonas iuriſdictionem exercent. Auguſtinus Barboſa *de offic. Parochi cap.3.num.152.* Vide etiam Henriq. *lib.7. de indulgent. cap.25.nu.11.* Circa quod Dectetum Concilij S. Congregatio declarauit, quòd *In Monaſterio, in quo Generalis alicuius Religionis Regularium ſedem ordinariam principalem habeat, licèt perſonæ ſeculares ſint in eodem Monaſterio curam animarum exercentes, quantùm ad ipſam curam, & Sacramentorum adminiſtrationem ſpectat, nulli viſitationi, ſeu Iuriſdictioni Epiſcopi Ordinarij Diæceſis, in qua ipſum Monaſterium ſitum eſt, ſubiecta ſint.* Laurent. de Peirinis *vt ſup.nu.30.*

10 Prætetea ex eodem Concilio Trident. *ſeſs.7.ca.14.* ſic habetur. *In exemptorum cauſis Conſtitutio Innocentij IV. quæ incipit, Volentes, in generali Concilio Lugdunenſi edita, ſeruetur; quam eadem Sacroſancta Synodus innouandam cenſuit, & innouat. Addendo inſuper, quòd in Ciuilibus cauſis mercedum, & miſerabilium perſonarum, Clerici ſeculares, aut Regulares extra Monaſterium degentes quomodolibet exempti, etiamſi certum Iudicem à Sede Apoſtolica delegatum in partibus habeant; in alijs verò, ſi ipſum Iudicem non habuerint, coram locorum Ordinarijs, tanquàm ad hoc ab ipſa Sede Apoſtolica delegatis conuenirí, & iure medio ad ſoluendum debitum cogi, & compelli poſſint, priuilegijs, exemptionibus, Conſeruatorum deputationibus, & eorum inhibitionibus aduerſus præmiſſa nequaquam valituris.* Pro quo aduertendum eſt primo, non dici extra Monaſterium degere

gere Religioſum, qui cauſa Prædicationis, vel Confeſſionis, vel Eleemoſynæ, vel alicuius rei, ad tempus, & non permanenter, extra Monaſterium moratur. Laurent. de Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in Conſtit. 2. Sixti IV.* §. 11. *num.* 29. Similiter, miſerabiles perſonę, de quibus in hoc capite Concilium loquitur, ſunt, Viduæ, Pupilli, Orphani, Senes, Decrepiti, diuturno morbo fatigati, Puellæ pauperes nobiles, Peregrini, Aduenæ, Cęci, Mutilati membris, atque ſimiles. Rodriquez *tom. 1. quæſt. Regul. quæſt. 65. artic.* 3. Regulares autem intra Clauſtra degentes per hoc Decretum Concilij in nullo caſu poſſunt conueniri coram Ordinarijs. Ratio eſt, nam licet caput *volentes* (in quo Statuitur quod Ordinarius loci poſſit procedere cōtra exemptos ratione delicti, vel contractus extra loca exempta factorum, vel rei ſitæ extra illa) innouatum ſit in hoc Decreto, tamen Paulus V. in Bulla, quæ habetur *tom. 3. Bullar. num.* 34. inter Bullas huius Pontificis, approbat Decretum S. Congregationis, in quo ad inſtantiam Procuratoris Generalis noſtri Ordinis ab eadem S. Congregatione declaratur; *Neque Conſtitutione in generali Concilio edita, quæ incipit* Volentes, *neque Decreto Concilij Tridentini ſeſſ. 14. ca. 7. comprehendi Regulares; ideoque eos, iuxta eorum priuilegia coram ſuis Superioribus, vel Conſeruatoribus eſſe conueniendos.* Gauantus *in Manual. Epiſcopor. verb. Intra Regular. ſub Epiſcop. numer.* 55. Cui etiam conſonat declaratio alia S. Congregat. anno 1573. in hæc verba. *Dubitatum fuit, an Regulares poſſint ciuiliter coram Epiſcopo à creditoribus ſuis conueniri. Et fuit reſponſum, quòd poſſint conueniri, ſi non ſint ſub Regulari obſeruantia; at ſi ſint ſub Regulari obſeruantia, non poſſunt conueniri coram Epiſcopo, quia habent proprium Superiorem, & nihil habent cum eis commune Epiſcopi propter exemptionem.* Nauarrus *comm. 2. de Regular. num.* 63. Rodriguez *tom. 2. q. Regul. qu. 2. art.* 8. Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. Conſtit. 2. Sixti IV.* §. 11. *nu.* 30.

11 Item iuxta dicta *cap. 9. numer.* 48. ex eodem etiam Concilio *ſeſſ. 5. capit. 1. Si Abbates negligentes fuerint* (ſcilicet in habendo lectionem S. Scripturæ in Monaſteriis, vbi commodè fieri queat) *Epiſcopi locorum, in hoc, vt Sedis Apoſtolicæ delegati eos ad id opportunis remediis compellant.* Quaranta *in Summ. Bullar. verb. exemptio.* Sunt autem iſta remedia opportuna. Excommunicatio, vt habet Rodrig. *tom. 2. q. 130. art.* 2. Vide ſupra *ca. 9. nu.* 48.

Inſuper ex eodem Tridentino *ſeſſ. 25. cap. 4. Regulares, qui ſine mandato in ſcriptis ſuorum Superiorum extra ſuos Conuentus reperti fuerint, tanquam deſertores ſui inſtituti ab Ordinariis locorum puniantur.* Quæ tamen non videntur intelligenda de adeunte Superiorem etiam ſine licentia, eo quòd à Prælato iniuſtè grauaretur, iuxta dicenda *cap. 16. num.* 9. Diana *Tract. 8. de Dub. Regularium Reſol.* 56.

Similiter ex eodem Concilio ibidem Regulares, *qui ſtudiorum cauſa ad vniuerſitates mittuntur, in Conuentibus tantum habitent, alioquin ab Ordinariis contra eos procedatur.*

12 Præterea ex eodem Concil. *ſeſſ. 25. de reformat. cap.* 18. conceditur Epiſcopis, vt per Cenſuras poſſint procedere contra regulares dantes, vel accipientes pro ingreſſu Nouitij aliquid per hæc verba. *Quin potiùs præcipit S. Synodus ſub Anathematis pœna dantibus, & recipientibus, ne hoc vllo modo fiat; & vt abeuntibus ante profeſſionem omnia reſtituantur, quæ ſua erant, quòd vt rectè fiat, Epiſcopus etiam per Cenſuras Eccleſiaſticas, ſi opus fuerit, compellat.* Rodriquez *tom. 2. quæſt. Regul. quæſt. 63. art.* 11. De ſubiectione Regularium ad Ordinarios, quando ſunt extra Clauſtra Monaſteriorum, dicemus *cap.* 16. præſertim *num.* 17. & 26. De ſubiectione Confeſſorum, & Concionatorum ad Epiſcopos dicemus *ca.* 19. & 20. Inſuper de ſubiectione Monialium dicemus *cap.* 25. De ſubiectione quoque Religioſorum ad Epiſcopos, quoad dies feſtos celebrandos, & ad publicas proceſſiones accedendum, diximus ſuprà *cap. 9. num.* 46. & 47. Vbi etiam num. 29. de obligatione publicandi, & ſeruandi Cenſuras poſitas ab Epiſcopis.

13 Tenentur præterea religioſi obedire Conſtitutionibus Synodalibus concernentibus actiones communes totius populi, & obſeruantiæ Regulari non derogantibus, vt de ieiuniis ſeruandis, celebrandis aliquibus feſtis, & aliis huiuſmodi; non quidem debito obedientiæ, cum Religioſi (loquor de exemptis) ſubditi non ſint Epiſcopis, ſed debito, & iure naturali, quo ſicut partes, & membra illius populi, tenentur ſe toti corpori conformare. Vaſquez 1. 2. *diſput.* 167. *num.* 33. Sanchez *lib. 4. in Decalog. cap. 15. num.* 21. Qui bene & propter eandem rationem, dicit teneri regulares obſeruare vota, & promiſſiones facta à populis, vel ciuitatibus, in quibus morantur. Conſtitutionibus autem Synodalibus, ſeu Epiſcopalibus, ſolum concernentibus reformationem Clericorum; non tenentur regulares, cum nulla ratione illos cōprehendant. Laurentius de Peirinis *tom. 1. priuil. Minim. in Conſtit. 2. Iulii II. num.* 67. Diana *Tract. 10. de legib. reſol.* 11.

14 In prædictis autem caſibus, in quibus religioſi etiam exempti ſubduntur Epiſcopis à Concil. Trid. probabile eſt non poſſe compelli ad obediendum illis per Cenſuras Excommunicationis, Suſpenſionis, &c. niſi fortè hoc illis concedatur ab ipſo Concilio. Ratio eſt primò, quia quoties Concilium voluit dare hanc authoritatem Epiſcopis procedendi per Cenſuras contra religioſos exemptos, id explicuit, vt in *ſeſſ. 25. cap.* 16. contra dantes aut recipientes aliquid pro ingreſſu Nouitiorum, & *cap. 5. eiuſdem ſeſſionis* pro reſtituenda, & conſeruanda clauſura Sanctimonialium, & *ſeſſ. 22. in Decreto de obſeruandis, & vitandis in celebratione Miſſæ.* Ergo ſignum eſt in aliis locis, & caſibus, in quibus non explicuit talem authoritatem concedi Epiſcopis ſupra religioſos exēptos, noluiſſe illam habere. Sanchez *lib. 7. de Matrimon. diſp. 33. num. 22. & lib. 6. in Decalog. cap. 1. num.* 14. Secundò propter multa priuilegia, quæ ad id habent Mendicantes, præſertim Carmelitæ, vt infra dicetur à Sixto IV. & Societas Ieſu à Paul. III. anno 1549. vt videre eſt in Comp. priuileg. *nu.* 23. & 24. Specialiter locorum Ordinarios, ſeu Prælatos non poſſe ſententias excommunicationis, ſuſpenſionis, aut interdicti in Religioſos promulgare, conceſſit Martin. V. Fratribus Minoribus, quod idem habetur ſub nomine Eugenij IV. Refertur etiam de hoc indultum Sixti IV. eiſdem Fratribus Minoribus conceſſum. Eiuſdem tamen Sixti IV. extat copioſiſſima Conceſſio Fratribus Carmelitanis. Quòd nullus Ordinarius, ſeu Legatus, quamcumque Superioritatem ſuper prædictos Fratres ſibi vendicare pręſumat. Neque aliquis abſque ſpeciali commiſſione Sedis Apoſtolicæ faciente mentionem de verbo ad verbum de huiuſmodi Indulto, valeat pronunciare, ſiue promulgare aliquas ſententias Excommunicationis, ſeu alias Cenſuras ſuper eoſdem Corduba *lib. 3. quæſtionum q.* 43. Rodrig. *to. 2. qu. Regul. q. 59. art.* 5. Vide Bullam in Specul. Ordinis fol. 87.

15 Vnde non poteſt Epiſcopus declarare excommu-

Digitized by Google

municatum regularem tranſgreſſorem alicuius legis, propter quam impoſita eſt excommunicatio, ſiue à iure, ſiue ab homine, niſi hoc ſit illi ſpecialiter conceſſum. Ratio ſumitur ex exemptione regularium, & priuilegijs adductis. Quod etiam extenditur ad caſum, in quo Regularis publicè perpetraſſet crimen, propter quod impoſita eſſet talis excommunicatio. Nauarrus *lib.5.conſ.de ſent.excommun. conſil.2. num.2.* Citatio etiam facta Regulari ab Epiſcopo, vt compareat, quando id non eſt illi conceſſum, eſt ipſo iure nulla, cum ſit à Iudice non competente, comparere tamen decet, & allegare priuilegium exemptionis, & ſic declinare Henriquez *libr.7. de Indulgent. cap.25.* Peirinis *tom.1.de priuileg.Minim.in Conſtitut.2. Sixti IV.§.10.*

16 Quamuis etiam Religioſi immunes, & exempti ſint à ſecularium Iudicum iuriſdictione, ita vt de ipſis, aut eorum bonis, aut rebus, non liceat Iudicibus ſecularibus iudicare, *cap.diligenter de foro compet.cap. etſi Clerici de Iudicijs, & cap.1. cum ſeqq.11 5.qu.1. & in Authent.ſtatuimus de Epiſcop. & Cleric.* Nihilominus non ſunt exempti à legibus ciuilibus, quæ non ſunt contra libertatem Eccleſiaſticam, ſed ad bonam Reipublicæ adminiſtrationem ſunt inſtitutæ. Ratio eſt, quia Religioſi, ſicut etiam aliæ perſonæ Eccleſiaſticæ, ſunt ciues, & membra Reipublicæ ſecularis, & ſubiacent capiti, ſcilicet Magiſtratui, vel Principi ſeculari, ergo tenentur legibus illius. Victoria *de poteſt. Eccleſiaſt.quæſt.2.tit. vtrum Eccleſ.ſint exemp.propoſ.4.* Molina *tom.1.de Iuſt.diſp.31.concluſ.6.* Illæ autem Leges Ciuiles dicuntur Eccleſiaſticæ libertati contrariæ, quæ Eccleſiaſticis tollunt ea, quæ Iure diuino, Canonico, aut Imperiali maiori illis ſunt conceſſa, vt ſi trahantur ad ſecularem Iudicem, vel ſi Leges illæ tantùm pro religioſis eſſent latæ, vt ſi feratur lex ne Monialis, aut religioſus ſuccedat in hæreditatem iure ſibi debitam, &c. Sotus *1.de iuſt.q.6.art.7.* Subduntur autem religioſi Legibus Ciuilibus ſolùm quoad vim directiuam. Cum non poſſint cogi à ſeculari Iudice, ſicut nec trahi ad ipſum. Rodriguez *1.tom.qu. Regul.q.66.art.2.concluſ.vltim.* Vnde magis hæc obligatio videtur oriri ex iure Naturali, quàm ex poſitiuo. Vide dicenda *num.ſeq.*

17 Similiter, licet religioſi non ſubdantur pœnis taxatis per Leges Ciuiles, eò quòd, ſi tales pœnæ ſunt latæ ſententiæ, non poſſunt ligare illos, cum latæ non ſint à Iudice competenti, ſed à Iudice ſeculari, ſi verò ſint ferendæ, non ab ipſo Iudice ſeculari, ſed à Regulari imponendæ ſunt: Vaſquez *1.2.q.96.art.1.diſp. 167.fin.* Rodriguez *1.tom.qu.Regul.q.66.art.2.§.8. regul.*) ſubduntur tamen Legibus Ciuilibus irritantibus contractus, & teſtamenta, niſi tali ſolemnitate, & modo fiant. Eò quòd hæ irritationes non ſunt pœnæ, ſed diſpoſitiones Legum ad conſulendum communi bono Reipublicæ Vaſquez *1.2.q.96.art.1.diſp. 167.fin.* Sanchez *lib.7.in Decalog.cap.3.num.20.* Deinde ſtare debent Religioſi Legibus taxantibus pretia rerum. Cum enim ſint membra Reipublicæ, ſicut alij ciues, ſtare debent eiſdem communibus Legibus nō contrarijs perfectioni ſtatui. Ac proinde ſubiacent Legi Ciuili prohibenti venationem certo tempore, aut extrahere triticum, vel granum extra Regnum, vel Prouinciam tempore penuriæ: Legique præcipienti occiſionem locuſtarum, & aliorum animalium, quæ demoliuntur meſſes, & vineas, & alijs ſimilibus. Rodriguez *tom.1.quæſtionum Regul.q.6.artic.14. & q.66.art.2.* Nunquam tamen Religioſi tranſgreſſores Legum, ſeu Conſtitutionum Ciuilium deferendi ſunt ad Iudices ſeculares, ſed ad ſuos Prælatos, qui pro grauitate tranſgreſſionis, & ſcandali inde ſecuti, illos punire debet. Aliter enim procedendo, contra Decreta in Bulla Cœnæ Domini fieret. Rodriguez *tom.1.quæſt.Regul. quæſt.66. artic.2. §. Nona regula.*

18 Quamuis aliqui putent nomine ordinariorum à quorum Iuriſdictione exempti ſunt Religioſi, intelligi etiam Legatos de Latere (Henriqu.*lib.9. cap.25. num.5.*) verius tamen eſt, Regulares non eſſe exemptos à Iuriſdictione Legati à Latere; Nam eſto, quòd aliqua priuilegia Religionum Legatos etiam de Latere comprehendant, per litteras tamen Legationis, vt credo; derogantur. Harum litterarum tenori attendendum eſt. Laurent.de Peirinis *tom.1.priuil.Minim.circa Conſtit.2.Sixti IV.§.7.*

19 Clerici non exempti delinquentes in Monaſterio Regularium, ſecundùm aliquos, non ſubijciuntur pœnis ab Epiſcopo impoſitis. Nam per exemptionem loci Monaſteria Regularium ſunt quaſi extra Diœceſim exiſtentia. Azor.*tom.1.Inſtitut.Moral.lib.5. cap.25.qu.4.* Laurentius de Peirinis vt ſupra. Sed tu vide Eraſmum CoKier *in tract. de Iuriſdict.Ordin.in exemp.q.109.& 110.*

20 Non poſſunt cogi religioſi ab Epiſcopis ad aſſiſtendum ſynodis Diœceſanis, exceptis Regularibus, qui curam animarum in Eccleſijs tenent. Ratio primæ partis eſt, quia Concilium Trident.*ſeſſ.24. cap.2.* expreſsè excipit eos ab hoc onere, qui *Capitulis Generalibus ſubduntur.* Ratio ſecundæ, quia prædicti ſubſunt correctioni, & viſitationi Epiſcopi, vt conſtat ex eodem Concil.Trident.*ſeſſ.25.c.11.* ergo debent etiam cum illo aſſiſtere ſynodis, vt informent, & informentur de neceſſarijs circa regimen animarum. Azor.*tom.2.Inſtitut.Moral. lib.3.cap.47. qu.3.* Peirinis *tom.1.priuileg.Minim.in Conſtitutionem ſecundam Iulij II.§.25.nu.64.*

21 Suſpenſio generaliter lata in Clericos, niſi ex verbis, aut alijs circumſtantijs ad ſeculares tantùm limitetur, comprehendit etiam Regulares, ſi lata ſit ab habente poteſtatem ſuper illos. Ratio eſt, quia etiam Regulares ſunt verè Clerici, & Eccleſiaſtici. Suarez *tom.5.in 3.par.diſp.28.ſect.2.num.8. & 9.* Cornexo *tom.2.in 3.par.tract.5.de ſuſpenſ.diſput.3.dubio 1.* Inſuper communitas Religioſorum, vt talis, benè poteſt ſuſpendi, non autem excommunicari. Ratio eſt, quia excommunicatio eſt cenſura perſonalis, cū afficiat animam priuando illam interioribus bonis, ſuſpenſio verò non eſt talis, cum ſolùm priuet miniſterijs per ſe pertinentibus ad bonum commune. Suarez *vt ſupra ſectione 3. num. 1.* Cornexo *etiam. vt ſupra.* Vide dicta *num.14.& 15.*& dicenda in ſequenti *nu.* In prohibitione autem generali qua Epiſcopus præcipit ne aliquis exorcizet ſine illius licentia, non includuntur Regulares. Cùm non ſint ſubditi Epiſcopi, & aliàs ratione Eccleſiaſtici Ordinis, quem habent, ſit eis permiſſum. Portell. *in Additionib. ad dubia Regular.ver.exorciſmus.* Diana *trac.2.de Dub.Regul.reſol.36.*

22 Poteſt Epiſcopus coniugem inualidè profeſſum, puta ſi ſine conſenſu alterius côiugis profeſſionem emiſit, è Monaſterio extrahere, & cogere ne detineatur. Ratio eſt, quia hoc non tam eſt agere contra priuilegiatos, quàm exercere proprium munus, quod eſt Matrimonii Iura obſeruari facere. Si tamē Religioſi illius Monaſterii habeant priuilegiū, quòd non poſſint ab Ordinariis excommunicari, ſuſpendi, &c. iuxta dicta ſupra *num.14. & 15.* non poteſt Epi-

ſcopus

ſcopus contra illos per Cenſuras procedere. Sanch. *lib.7.de Matrimon.diſput.33.num. 21.& 23.* Eraſmus ChoKier *in tract.de Iuriſdict.Ordin.in exempt. par.2.q. 45.nu.122.* Poteſt tamen contra illos alijs pœnis Canonicis agere, vt puta depoſitione, collocatione in arctius Monaſterium, quod idem dicendum cenſeo de alijs caſibus, in quibus Epiſcopus procedit contra Regulares, & non per Cenſuras, de quibus in hoc capite. Sanch. vt ſupra. Henriquez *de Indulgent.li.7.cap. 25.num.7.*

23 Indulgentiæ, quas Epiſcopi concedunt proſunt Religioſis exemptis. Quia cum exemptio ſit inducta in fauorem religioſorum non debet illis aliquod incommodum, aut læſionem afferre, quod ſecus eſſet, ſi Indulgentias Epiſcopales lucrari non poſſent. Nauarrus *tract.de Indulgent.notab.31.num.12.verſic.addo 7.* Bellarminus *tract.de Indulgent.lib.1.ca.11.q.3.verſ. quare cum.*

24 Regulares non poſſunt compelli ad teſtimonium ferendum in cauſis Ciuilibus, niſi quando veritas aliter haberi non poteſt. Ita enim habetur *in cap.cum ſuper, & ca.dilectorum de teſt.cog.* Quo etiam caſu poſſunt compelli à ſuis Superioribus Regularibus ad teſtificandum coram Iudice Laico, vel Eccleſiaſtico; intereſt enim multum Reipublicæ, vt veritas pateſiat. Rodriquez *tom.2.quæſt.10.artic.2.* Laurentius de Peirinis *tomo 2.priuileg.Minim.in Conſtitutionem ſecundam Iulij Secundi num.147.* Qui bene habent, quòd in cauſa ſanguinis non poſſunt Regulares compelli ad teſtimonium ferendum, etiam quando veritas aliter haberi non poteſt, quod intellige in cauſa ſanguinis ad condemnandum, non pro liberatione. Regulares autem eſſe idoneos teſtes, tam in cauſis Ciuilibus, quàm Criminalibus ſui Monaſterij probat Rodriguez *tom.2.quæſt.11.artic.primo*, Peregrin. *prima parte Compend. priuileg. ſui Ordinis titulo teſtimonium.*

25 Poſſunt emptores gabellarum exigere à Regularibus Iuramentum, quod res, v.gr. triticum, vinum, &c. quæ per Duanam tranſeunt nomine dictorum Regularium, ſint ipſorum, & ad ipſorum vſus deputatæ; & tenentur dicti Regulares ad mentem dictorum exigentium Iuramentum iurare, non vtendo aliqua æquiuocatione. Ratio eſt, quia licet abſolutè non poſſint Iudices, maximè ſeculares, compellere ad Iurandum Regulares, ſuppoſito tamen quòd velint iſti res illas, quas dicunt eſſe ad vſum proprium, ſine ſolutione gabellæ relaxari, æquitas Iuſtitiæ poſtulat, vt poſſint ad iurandum compelli. Sylueſt. *verb. Iuramentum 3.q.2.& verb.mendacium quæſt.6.* Sanch. *lib.3.in Decalog.ca.6.num.35.* Pro hoc autem puncto, & præcedenti, vide Bonacinam *de præceptis Decalogi diſp.4.quæſt.1.punct.9.§.1.per totum*, vbi tractat, qualiter interdicatur Sacerdotibus, & Prælatis iurare in Iudicio, & in quibus caſibus. Pro dictis etiam in toto hoc capite vide Gauantum *in Manuali Epiſcop. verb. Regularium Iura ſub Epiſcopis per totum.*

26 Quando in Parlamentis præbetur aliquod donatiuum Principibus ſecularibus pro cuſtodia Regni, reparatione pontium, turrium &c. non tenentur ad illud ſoluendum Regulares, aut alij Eccleſiaſtici. Tum propter Eccleſiaſticorum immunitatem à ſimilibus impoſitionibus, tum quia bona ipſorum ſunt ab eiuſmodi gabellis exempta, & Deo conſecrata. Suarez *contra Regem Angliæ lib.4.ca.24. & 26.* & alij quos ſequitur Diana *Tract. de Parlamento Reſolut.22.*

SVMMARIVM CAP. XII.

Officium diuinum quid ſit.nu.1.
Ad illud tenentur religioſi in ſacris conſtituti. numero 2.
Quid de Profeſſis non conſtitutis in ſacris.nu.3.
Quid de conuerſis.nu.4.
Quid de nouitijs.nu.5.
Legati aliqua cenſura an teneantur ad officium. numero 6.
Excommunicati recitantes non poſſunt dicere Dominus vobiſcum.ibid.
Quid de Regularibus expulſis aut damnatis ad triremes. nu.7.
Quid de monialibus.nu.8.
Omnes Eccleſiæ Regulares tenentur quotidie pſallere in choro.n.9.
Quando omittens aliquid officij diuini peccet mortaliter. nu.10.
Quæ attentio ſeu deuotio ſit neceſſaria ad officium diuinum.n.11.
Dicere horas Canonicas deglutiendo aut ſyncopando verba peccaminoſum.n.12.
Conceſſio Leonis decimi pro ſcrupuloſis an valeat hoc tempore.n.13.
Recitans officium exercēdo aliam actionem impeditiuam attentionis an & quale ſit peccatum.n.14.
Horæ Canonicæ ſtatutis temporibus debent dici. numero 15.
An poſſint ſeparatim dici matutinum & laudes. numero 16.
An poſſint interrumpi horæ canonicæ. ibid.
An inuertere ordinem dicendarum horarum licitum ſit. nu.17.
Quilibet tenetur dicere horas iuxta Breuiarium ſibi approbatum.n.18.
Religioſi aſſumpti ad dignitates ad quod Breuiarium teneantur.n.19.
Mutare qualitatem officij quale ſit peccatum. numero 20.
Ad officium paruum B. Virginis qui teneantur. numero 21.
Ad pſalmos pœnitentiales, & graduales, ſeu officia defunctorum qui teneantur.n.22.
Ad anniuerſarium Defunctorum die ſecunda Nouembris, & litanias in diebus litaniarum omnes tenentur.n.23.
Ad ternaria Defunctorum qualiter obligentur Religioſi. nu.24.
Qui excuſantur à diuino officio perſoluendo. numero 25.
An qui excuſantur ab officio recitando, excuſantur ab illo audiendo.n.26.
Qui excuſantur à dicendo officio non excuſantur à dicendis illis horis quas poſſunt.n.27.
Quæ priuilegia ſint circa diſpenſationem Regularium in officio diuino.n.28.
Quid de infirmis quos notabiliter offendit recitatio. ibidem.
Quando res eſt dubia quid faciendum. n.29.
Pro occupatis & impeditis quæ priuilegia ſint. n.30.31. & 32.
Decreta S.Congregationis Rituum. n.33.
De Sanctis celebrandis in Hiſpania. n.34.35.
An clerici ſeculares, & regulares teneantur recitare officia ſanctorum Diæceſis.n.36.
De quibus ſanctis fieri poteſt officium.n.37.

De-

*Defunctorum officium quando cadauera deferuntur ad eccleſias à quibus dicendum.n.*38.

*Cultus ſanctorum quibus concedendus vel negandus ex ſacra congregatione inquiſitionis. n.*39.

*An non Canonizati nec Beatificati aliquo modo coli poſſint.nu.*40.

De ijs quæ Regularibus permiſſa, vel interdicta ſunt facere in ſuis Eccleſiis à ſacra Congregatione. numero 41.

De Religioſis quoad Obligationem recitandi Diuinum Officium. Cap. XII.

1 OFficium Diuinum dicitur ſeties horarũ Canonicarum ab Eccleſiaſticis ex præſcripto Eccleſiæ certis remporibus recitandum, ex antiquiſſima Apoſtolorum, & Patrum traditione, ipſiuſq; Eccleſiæ ſanctæ Inſtitutione. Thomas Vualdenſis *de Sacramentalib. tom.* 3*.titul. de horis canonic.* à *cap.*20.

2 Ad illud ſoluendum tenentur omnes Religioſi iu Sacris Ordinibus conſtituti.*Ex cap.presbyt.de celebr. Miſſ.& ex cap.dolentes etiam de celebrat.Miſſ.*Et ex antiquiſſima conſuetudine.D.Thomas *quodlib.6.art.*8. Sotus *lib.*10*.de Iuſt.q.*5*.art.*3.

9 Tenentur etiam ad officium diuinum Religioſi profeſſi Choro deſtinati, etiam ſi in ſacris Ordinibus conſtituti non ſint. Ratio eſt,quia licet ad id nõ obligentur ratione profeſſionis, cùm tantùm Vota Religionis ſuetint profeſſi, non autem recitare officium diuinum; neque etiam ex præcepto aliquo Eccleſiæ,cum non extet textus de tali præcepto; nihilominus antiqua, & laudabilis Religionum conſuerudo ad id illos obligauit.Ioann.Medina *Cod.de orat. quæſt.*7.Caietan.*in Summ.verb.hora* §.1. Vnde ſi in aliqua Religione talis conſuetudo non ſit, qualis dicitur eſſe in Societate Ieſu, non erit talis obligatio. Graffis 1*.part.deciſion.lib.*3*.ca.* 5*.num.*89. Prædicti verò Choro deſtinati, ſi ad Conuerſos fuerint deiecti, non amplius tenebuntur ad diuinum officium.Quia ceſſat fundamentum talis obligationis. Laurentius de Peirinis.*tom.*1*.de Subdito qu.*1*.de obedient.capit.*24. §.3.

4 Profeſſi autem; qui non ſunt choro deſtinati,ver. gr.Laici, ſeu Conuerſi religionum, non tenentur ad officium diuinum. Cum nec ex vi profeſſionis religioſæ,nec ex præcepto aliquo Eccleſiaſtico,aut conſuetudine ad id obligentur. Rodriguez *in Summ.cap.* 138. Addens quòd etiam ſi caſu daro, aliquis ex iſtis Ordinem ſacrum ſine licentia ſui Superioris ſuſciperet, non teneretur dicere Officium diuinum, ſed laborare tantum domeſticis operibus Religionis. Tenentur tamen Conuerſi, ſeu Laici Religionum ad dicendas certas orationes *Pater noſter, & Aue Maria* iuxta Inſtitutum regulæ, vel Conſtitutionum, licet hæc obligatio *Regulariter* ſaltem non ſit ſub mortali.Sotus 10*.de iuſtit.qu.*5*.art.*3.Dixi *Regulariter*, quia Conuerſi otdinis Minorum tenentur ſub mortali ad prædicta, ratione ſuæ Regulæ. Petrus Marchant *in expoſit. Reg. S. Franciſc. capit.* 3*. text.* 2*. titul.*2*.quæſt.* 1.

5 Nouitij autem Religionum(intellige niſi aliàs ſint in Sacris conſtituti) non tenentur ad officium Diuinum,ſeu horas Canonicas. Ratio eſt,tum quia reuera non ſunt religioſi, nec in oneroſis ſub hac voce comprehenduntur, tum quia nulla eſt lex, vel conſuetudo ad id illos obligans. Suarez 2*.tom.de Relig.li.*4*.de horis c.*17.

6 Religioſi verò, qui ad Officium Diuinum tenentur etiam ſi ſint excommunicati, Suſpenſi, Interdicti, Depoſiti, aut Degradati ad idem officium manent obligati.Ratio eſt,quia tales priuantur bonoribus,non oneribus,recitatio verò officij onus eſt,non honor.Nauarrus *in Summ.cap.*7*. num.*17. Cornexo 2. *tom.in* 3*.p.tract.*5*. de Excommunic.diſp.*10*.dub.*1. Addens cum alijs, excommunicatum recitantem officium non poſſe dicere *Dominus vobiſcum*, quia hoc verbum denotat ipſum dicere officium non vt priuatam perſonam. Vnde nec cum ſocio poteſt dicere officium, quia hoc eſt cum alio in diuinis communicare,quod eſt prohibitum illi. Cornexo vt ſupra poſt alios.

7 Religioſi expulſi,ſi ſint in Sacris conſtituri, tenentur ad officium recitandum ratione Ordinis Sacri, & præcepti Eccleſiaſtici adducti ſupra *nu.* 2. Si verò non ſint in Sacris conſtituti, etiam ſi aliàs eſſent Choro deſtinati, non tenetur ad illud. Ratio eſt, quia quòd profeſſi non Ordinati teneantur ad Diuinum Officium ſolùm eſt ex conſuetudine non eſt tamen talis conſuetudo circa eiectos,præſertim, cum iam non ſint amplius aſtricti Choro, aut Religioni. Sotus 7*.de Iuſtit.q.*2*.art.*1.Suarez 4*.tom.de Relig.tract.* 8*.lib.*3*.cap.*6*.num.*12. Idem dico de religioſis ad triremes damnatis, (licet Doctores aliqui omnino illos excuſent ab onere dicendi horas Canonicas) illi enim ſi in Sactis ſunt conſtituti ad Officium tenentur,ſi illud commodè dicere poſſunt, ſin verò non ſint in Sacris,non tenentur. Propter rationem traditam à Bonacina *de horis Canonicis diſp.*1*.quæſt.*2*.punct.* 2*.num.*3.De tranſeuntibus ad aliam Religionem, vide dicenda *cap.*22*.num.*19. Monachus etiam habens facultatem viuendi perpetuò extra Monaſterium, vel vxorem ducendi,ſi in Sacris Ordinibus conſtitutus non ſit, immunis eſt ab onere dicendi Diuinum officium.Quia,etſi talis verè religioſus ſit, Regularis ramen non eſt, vnde non obligatur conſuetudine Religionis.Sanchez *de matrim.lib.*8*.diſp.*8*.numer.* 11. Bonacina *vt ſuprà nu.*4. Qui benè ſecus dicit dicendum, cum religioſus viuit extra Conuentum ſolùm per aliquod tempus.

8 Tenentur etiam ad officium Moniales, non quidem ex aliquo præcepto Eccleſiaſtico,cum tale non extet,ſed ex conſuetudine, vt docet communis ſententia.Nauarrus *de orat.cap.*7*.num.* 2*.&* 5*.argum.cap.* 1*.de celebrat.Miſſ.& cap.final.*29.Azor.1*.part. libr.*10. *cap.*6*.quæſit.*1.Intellige etiam extra chorum.Hieron. Rodriguez *in Compend. quæſt. Regul. Reſolutio.*98*. numero* 5.

9 Tenentur prætetea omnes Eccleſiæ regulares pſallere quotidie in Choro horas canonicas. Ita habetur *Clem.*1*.de Regular.*Licet autem hoc præceptum obliget vnamquamque Religionem magis, vel minùs iuxta modum ſui Inſtituti, probabiliſſimum tamen eſt obligationem hanc eſse ſub mortali. Quia ita eſt communiter receptum.Suarez 2*.tom.de Relig. lib.*4*.de horis canon.cap.*10. Cadit autem hæc obligatio præſertim in Prælatos Conuentuum, Monaſteriorum,ſeu Eccleſiarum regularium,vt curent,quòd eius ſubditi ſatisfaciant huic muneri. Quia quoties obligatio aliqua cadit in corpus aliquod miſticum, talis corporis capiti, ſeu Prælato incumbit curare, vt adimpleatur.Suarez 2*.tom.de Relig.lib.*4*.de hor.canon.cap.*10*.&* 4*.tom.tract.*8*.lib.*1*.cap.*11*.num.*3.Idem dico de Miſſa cantanda in Eccleſijs regularium diebus

Digitized by Google

bus ſaltem feſtiuis, regulariter enim illam omittere ſine graui cauſa, graue peccatum eſt, non ſolùm ratione ſcandali ſecularium, ſed etiam ratione conſuetudinis Eccleſiæ voiuerſalis, & Religionum Peregrin. *in Commentar. ad constitutiones ſui ord. p. 1. cap. 1. litt. E.*

10 Quamuis omittens aliquam ex Horis Canonicis, aut partem notabilem officij Diuini peccet mortaliter, vt tradunt communiter Doctores, eo quod tranſgrediatur præceptum in re graui; omittens tamen vno die ſeptem horas Canonicas, aut ſex, non peccat totidem peccata mortalia, ſed vnom tantũ. Eò quòd tantùm tranſgrediatur vnum præceptum, ſeu vnam obligationem, ſcilicet integrè dicendi Officium Diuinum. Nauarrus *de Orat. cap. 7. num. 6.* Qui autem Officium, vel partem notabilẽ Officij vnius diei non recitauit, non tenetur illud altera die recitare. Quia Officium eſt opus diei, & ita tranſit cum die ſicut ieiunium, &cet. Syloeſter *verb. Hora* §. 17.

11 Attentio, ſeu deuotio eſt neceſſaria recitantibus Horas Canonicas, ſeo Officium Diuinum. Ex Innoc. III. *in cap. Dolentes de celebrat. Miſſ.* per hæc verba: *Diſtrictè præcipimus in virtute Sanctæ Obedientiæ, vt Diuinum Officium, nocturnum pariter, ac diurnum, quantum eis Deus dederit, ſtudioſè celebrent, pariter, & deuotè.* Sotus 10. *de inſtit. quæſt. 5. artic. 5. concluſ. 5.* Imò hoc præceptum attentionis, ſeu deuotionis eſt obligans ſub peccato mortali, niſi ex leuitate materiæ, quando ſcilicet eſt defectus attentionis ad pauca verba, vel paucos verſus, ſolùm ſit veniale. Suarez *tom. 2. de Relig. lib. 4. de horis Canon. cap. 26.* Sufficienrer autem adimpletur hoc præceptum attentioois ad Officiũ Dioioum ab eo, qui initio Horæ Canonicæ proponit, & deſiderat ad illam attendere, talemque voluntatem, & intentiooem in progreſſu Orationis, ex propoſito, & cooſultò non interrumpit. Qoia ita interpretauit hoc præceptum maior pars virorum timoratæ conſcientiæ. S. Thomas 2. 2. *quæſt. 33. art. 13.* Sotus *de Iuſtit. quæſt. 5. art. 5.* Tuoc autem cenſebitur quis retractare hanc volontatem, quando aduertens ſe non attendere ad Orationem, ſed ad alia, uon curat de hoc. Id eoim eſt implicitè retractare voluntatem, quam primò habuit. Suarez *tom. 2. de Relig. lib. 4. de Horis cap. 26.* Addeos benè ex Caietan. *in Summ.* Oportere, qoòd aduertat ſe diuerti ab Oratione. Quod eſt præ oculis habendum ſcrupuloſis.

12 Dicere Horas Canonicas cum aliqua mutatione, aut corruptione, vel deglutiendo, aut ſincopando verba, ſyllabas, aut verſus, non ſolùm eſt peccaminoſum contra *cap. Dolentes de celebr. Miſſ.* ſed etiam erit peccatum mortale, quandò ex tali modo dicendi Officium ſequitur non dici integrè quoad partem notabilem. Quia hoc eſt idem, ac omittere partẽm notabilem officij, quod eſt peccatum mortale. Nauar. *cap. 10. de orat. nu. 9.* Suarez *tom. 2. de Relig. lib. 4. de hor. can. cap. 13.*

13 Pro ſcrupuloſis verò, qui non ex malitia, ſed ob aliam cauſam committunt aliquos defectus in pronunciando, ſeu proferendo officium diuinum, refertur Coüceſſio Leonis X. Fratribus Minoribus, quòd ſcilicet dicendo horas Canonicas, & alia Officia diuina in Choro, vel extra, ſatisfaciant præcepto capituli *Dolentes de celebrat. Miſſ.* de dicendo ſtudioſè pariter, & deuotè, ac etiam regulæ ſuæ, etiam ſi propter aliquam fatigationem, vel aliam cauſam dicant ſedendo, aut deambulando, vel non integrè verba proferendo, prout ſcripta ſunt, propter negligentia, aut imperitiam, aut malam pronunciationem naturalem, propter defectum linguæ; ſeu aliàs qualitercumque imperfectè dicant, aut cum animi diſtractione, an ſenſuum vagatione, dum tamen non ex malitia hæc faciant. Et ſimiliter conceſſit, quòd, qui cum talibus malè pronunciantibus, vel alios ſupradictos defectus facientibus, dicunt Officium Diuinum, non teneantur reiterare ab alijs imperfectè dicta, aut ab eis, non integrè audita, propter diſtãtiam localem, vel ſtrepitum, vel aliam cauſam, ſed ſatisfaciant præcepto Eccleſiæ, aut Regulæ ſuæ, qualitercumque audiendo, quæ alij debeãt dicere, præſertim in Choro. Compend. priuileg. Mendic. *verb. Offic. Diuin. num.* 8. Rodriguez *tomo 1. quæſtionum Regul. qu. 42. art. 2.* Hęc verò conceſſio (præterquam, vt dixi, ſolum pro ſcrupuloſis, & timoratis intelligitur, non pro illis, qui ex malitia, id eſt voluntariè, malè, & indeuotè recitant, ipſos enim non iuuat, vt ex intento, & verbis ipſius colligitur. (Miranda *in Manu. Prælat. tom. 1. qu. 37. art. 12.*) Vlteriùs his temporibus nullius momenti eſt, quia videtur eſſe viuæ vocis oraculum, vt colligitur ex prædicto Compend. vbi annotatur o. paruo, quod eſt ſignum oraculi viuæ vocis. Omnia etenim viuæ vocis oracula, vt diximus ſupra *capit. 3. num. 21.* ſunt iam reuocata. Vnde quatenus concedit aliquid ſupra ius commune nihil valet. Quid verò ſecundùm ius commune ſentiendum ſit, ex dictis, & dicendis conſtabit.

14 Recitare Officium Diuinum, vel partem eius notabilem exercendo aliquam actionem impeditiuam attentionis debitæ, eſt peccatum mortale, vt ſi quis dum recitat, ſtudeat, pingat, ſcribat, &cet. Ratio eſt, quia hoc eſt idem, ac voluntariè non habere debitam attentiooem. Si autem talis actio non impediat ſimpliciter attentionem debitam, vt eſt veſtiri, deambulare, &c. tunc ſolùm erit peccatum veniale. Quia eſt aliqua irreuerentia ita loqui cum Deo, & qoia impeditur perfecta attentio. Suarez 2. *tom. de Relig. lib. 4. de Hor. Canon. cap. 26. num. 21.* Aliquando autem nec erit hoc peccatum veniale, quando ſcilicet eſt neceſſitas ita faciendi, & fiunt prædictæ actiones cum magna attentione ad Officium Diuinum. Rodriguez *tom. 1. quæſtionum Regul. qu. 42. art. 2.* Hinc recitans Officium Diuinum poteſt ſimul ſatisfacere præcepto audiendi Miſſam, ſaltem ſecundùm aliquos. Eò quòd iſta duo ordinantur ad eundem finem, ſcilicet ad vacandum Deo. Tolet. *lib. 2. Summæ cap. 13.* Similiter, qui peragit ea, quæ conducunt ad celebrationem Officij, vt ſunt pulſare organa, thurificare altare, ponere, aut tollere libros pro cantu, &c. Propter eandem rationem. Rodriguez *in Summa ca. 142. num. 2.* Iotellige tamen, dummodo hæc facientes etiam recitent Officium quàm attente potuerint.

15 Omnes Horæ Canonicæ, ſiue quæ publicè, ſiue quæ priuatè recitantur, dici debent debitis, & ſtatutis temporibus, ſcilicet, à ſolis occaſu vſq; ad ortum, Matutinum; Prima poſt ortum ſolis; Tertia, Sexta, & Nona ante prandium, ſeu Meridiem; Veſperæ poſt Meridiem (ſecluſa quadrageſima, in qua ante prandium dici debent) & Completorium propè noctem. Ita colligitur *ex Clem. 1. de celebrat. Miſs. & ex cap. 1. decretal. eodem tit.* adiuncta conſuetudine Eccleſiæ. Sotus *lib. 10. de Iuſtit. & iure quæſt. 5. artic. 3.* Nauar. *de Orat. & Hor. Canonic. cap. 3. num. 45.* Vnde Horas publicas, quæ in Choro dicuntur, ſine magna cauſa non dicere temporibus ſtatutis, credo eſſe graue peccatum, propter Eccleſię conſuetudinem. Secus quando pri-

priuatim dicuntur, ſi enim nulla cauſa ſubeſt, erit tantum veniale, cauſa tamen aliqua ſubſiſtente, nullum peccatum. Quia ita etiam conſuetudine apud timoratos habetur. Sotus 10. *de Iuſtit. quæſt. 5. artic.* 3. Nauar. *de Orat. & Hor. Canon. cap.* 3. *num.* 73. Poteſt etiam dici Matutinum ſequentis diei non ſolùm poſt occaſum ſolis, ſed etiam ante illum, dictis Veſperis, & Completorio, quinque horis poſt meridiem, ſiue in hyeme, ſiue in æſtate. Quia ita etiam conſuetudine receptum eſt apud multos, etiam Romæ. Suarez 2. *tom. de Relig. lib.* 4. *cap.* 27. Pro quo etiam referuntur aliquæ conceſſiones factæ Regularibus, quibus ſi certæ ſint, & non ſint viuæ vocis oracula, quæ iam ſunt annullata, vt dixi *num.* 13. tollitur omnis ſcrupulus. Rodriguez *tomo* 1. *quæſt. Regul. quæſt.* 42. *artic.* 18.

16 Poſſunt extra Chorum ſeparatim dici Matutinũ, & Laudes. Cum de hoc nulla ſit prohibitio Iure cõmuni. Nauarrus *cap.* 3. *num.* 64. Quando autem ſeparantur dicenda eſt Oratio Feſti, Pater noſter, & Aue Maria in fine Matutini ſecundum Breuiarium Carmelitanum, ſed ſecundum Romanum ſolum *Pater noſter*. Eo quod tunc ſit Matutinum diuerſa Hora à Laudibus, & ita debet finiri ſicut aliæ Horæ Canonicæ. Nauarrus, & alij. Cauſa etiam rationabili ſubſiſtente poſſunt per aliquod tempus ſeparari Nocturni Matutinales. Propterea quòd antiquitus ita fiebat, & de hoc nulla eſt prohibitio. Suarez 2. *tom. de Relig. lib.* 4. *de Hor. Canon. cap.* 6. *num.* 10. Alias autem Horas Canonicas interrumpere notabiliter, ſine rationabili cauſa non licet. Eò quòd vnitas vnius cuiuſque Horæ Canonicæ ſpectat ad ritum recitandi illam, ab Eccleſia præſcriptum. Hęc verò culpa quandoque erit venialis, quandoque mortalis, quod petendum eſt, tum ex temporis interruptione, tum ex cauſa, & fine illius. Suarez 2. *tom. de Relig. lib.* 4. *de Hor. Canon. cap.* 24. *à num.* 9. Qui autem interrupit Officium, cauſa aliqua rationabili ſubſiſtente, non eſt neceſſe repetat recitata, aut quòd incipiat à principio Horæ Canonicæ. Aragon. 2. *qu.* 83. *artic.* 12. Rodrigu. *in Summ. cap.* 141. *num.* 3.

17 Inuertere ordinem dicendarum Horarum, vt ſi dicatur Prima ante Matutinum, vel Veſperæ ante Nonam, quando ſit propter rationabilem cauſam nullum eſt peccatum: ſine illa tamen, vel propter incuriam aut negligentiam ſolùm erit veniale. Quia ita fere communiter interpretatur hoc præceptum Eccleſia. Sotus 10. *de Iuſtit. & Iure qu.* 5. *art.* 3. Nauar. *de Orat. & Hor. Canon. cap.* 3. *num.* 65. Granius autem peccatum, etſi veniale, videtur, dicere Matutinum ſequentis diei ante perſolutum officium diei præſẽtis, iuſta aliqua cauſa non interueniente. Suarez 2. *tom. de Relig. lib.* 4. *c.* 24. *nu.* 3.

18 Quilibet Religioſus tenetur dicere horas Canonicas iuxta Breuiarium pro ſuo ordine approbatum. Ita ſumitur *ex cap. de ijs, & c. placuit diſt.* 12. Caietan. *verb. horæ* §. 2. Hæc obligatio eſt ſub mortali. Propter pœnas graues, quæ in dictis Iuribus ponuntur. Sotus 10. *de iuſtit. & iure q.* 5. *art.* 4. Vnde Religioſus Carmelita, aut alius, proprium Breuiarium habens, non poteſt vti Breuiario Romano. Ratio ſumitur ex Pio V. qui in Bulla quadam *Quod à nobis* Ann. 1568. edita, præcipiens ab omnibus recitandum eſſe Officium diuinum per Breuiarium Romanum ab ipſo approbatum, & correctum, eximit ab hac obligatione eos, qui vel ex inſtitutione, vel ex conſuetudine excedente ducentos annos alijs Breuiarijs vſi fuerint. Suarez 2. *tom. de Relig. lib.* 4. *de hor. canon. cap.* 23. *nu.* 9.

Neque obſtat quòd ibidem Pontifex dicat *Eiſdem, ſi fortè hoc noſtrum* (intellige Breuiarium) *quod modò promulgatum eſt, magis placet, dummodo Epiſcopus, & vniuerſum Capitulum in eo conſentiant, vt id in Choro dicere, & pſallere poſſint permittimus.* Ex quo inferunt aliqui authores poſſe religioſum, qui non tenetur vti Breuiario Romano, vti illo extra Chorum, etiam ſine conſenſu ſuperioris, & Capituli, propter iſtam conceſſionem Pij Quinti Nauarrus *lib.* 3. *conſil. tit. de celebrat. Miſſar. conſil.* 15. Rodriguez *tom.* 1. *quæſtionum Regul. qu.* 42. *art.* 13. In hoc tamen attendenda ſunt conſuetudo, & particularia iura Religionum ſpeciali Breuiario vtentium. Lege pro Carmelitis Bullam Grego. XIII. in principio Breuiarij ipſorum poſitam. Dicitur eſſe quoad hoc priuilegium quoddam Innocentij IV. neſcio tamen an ſit, vel non viuæ vocis oraculum, quia ſi tale fuerit nihil valebit hoc tempore.

19 De Religioſis autem aſſumptis ad dignitates extra Ordinem, puta Cardinalarum, Epiſcopatum, Abbatiam, Parochiam, &c. an teneantur dicere Officium diuinum iuxta ritum ſuæ Religionis, an verò Eccleſiarum, quibus præficiuntur, dicimus *cap.* 17. *num.* 11.

20 Mutare qualitatem Officij, vel ordinem Breuiarij, recitando ſcilicet de Sancto, eo die, quo debet celebrari de feria, aliqui volunt non eſſe peccatum mortale, ſaltem ſi per duas, aut tres vices hoc fiat. Rodriguez *tom.* 1. *qu.* 42. *art.* 8. Miranda *tom.* 1. *qu.* 37. *art.* 13. Verius tamen eſt talem immutationem facere eſſe peccatum mortale in ſuo genere, niſi magna aliqua neceſſitas vrgeat id faciendi, quia ſic faciens contrariatur intentioni Eccleſiæ, quæ non vult aliter recitari officium diuinum, niſi iuxta Ordinem in Breuiarijs approbatis diſpoſitum. Suarez *tom.* 2. *de Relig. lib.* 4. *de hor. canon. cap.* 23. *à num.* 11. Toletus *in Summa lib.* 2. *cap.* 13. Idem dico de mutatione ritus in officio dicendo, vt ſi celebretur duplici ritu Feſtum, quod non eſt niſi ſemiduplex, aut ſimplex. Pontifices. n., qui præcipiunt vti aliquo Breuiario non ſolùm præcipiunt ſubſtantiam Feſtorum, ſed etiam modum, & formam, quibus celebranda ſunt. Gauantus *in comm. in rubr. Miſſalis*. Auguſt. Barboſa *de offic. & poteſt. Parochi ca.* 10. *nu.* 13.

21 Religioſi vtentes Breuiario Romano non tenentur dicere extrà Chorum Officium paruum B. Virginis, benè tamen in Choro in illis Eccleſijs, in quibus erat conſuetudo illud dicendi. Ita Pius V. in Bulla adducta ſupra *nu.* 18. vbi etiam illud recitantibus Indulgentias concedit. Rodrigu. 1. *tom. quæſt. Regul. qu.* 42. *art.* 14. Extendit hoc de obligatione recitandi prædictum officium ad Dominicas, & Feſta ſemiduplic. ſi adſit talis conſuetudo, Gauantus *in comment. in rubr. Brev. tom.* 2. *ſect.* 9. *cap.* 1. Vbi, & alia ad hoc. Religioſi autem non vtentes Breuiario Romano, (quales ſunt noſtri Carmelitæ,) tenentur ad id officium B. Virginis, tam in Choro, quàm extra, ſi in eorum religionibus ſit præceptum, aut conſuetudo illud dicendi. Suarez 2. *tom. de Relig. lib.* 4. *de Hor. canon cap.* 13. & 25. Thomas de Ieſu *in Expoſ. Reg. Carm.* 3. *p. cap.* 7. *dub.* 4. §. 1.

22 Ad Pſalmos etiam Pœnitentiales, Graduales, & & Officium Defunctorum, quæ dicuntur aliquot diebus Aduentus, & Quadrageſimæ, non tenentur Religioſi vtentes Breuiario Romano. Quia ab hac obligatione illos exemit Pius V. in Bulla ſupra adducta, tam in Choro, quàm extra, Indulgentias nihilominus recitantibus illa concedens. Aragon. 2. 2. *q.* 13. *art.*

3.art.12. pag.856. Rodriguez 1.*tom.quæſtionum Regul. quæſt.42. artic.*14. Religioſi autem non vtentes Breuiario Romano; ſed alio particulari, prout ſunt Carmelitæ, tenentur ad ſupradicta recitanda, ſi adſit præceptum, vel conſuetudo in religionibus ipſorum illa dicendi. Suarez 2.*tom.de Relig. lib.*4.*de Hor.Canon. cap.*13. & 25.

23 Tenentur etiam Religioſi tam vtentes, quàm non vtentes Breuiario Romano ad dicendum Anniuerſarium Deſunctorum die 2. Nouembris, ſcilicet Veſperas cum Matutinis, & Laudibus. Quia hoc Anniuerſarium eſt pars Officij, eo die præſcripti, ita vt beneficiarus, qui illud nō recitaret, teneretur ad reſtitutionem fructus ad ratam. Suarez *de Hor. Canonic.lib.*4.*c.*25.*num.*8. & 9. Gauantus *in Comment. in rubric. Breuiarij ſect.*7.*cap.*13. Vbi etiam, Matutinum Defunctorum in prædicto die, recitandum eſſe manè, & non pridiè. Barboſa *de Offic. Parochi cap.*10.*nu.*29. Tenentur etiam ad Litanias cum Precibus in die S. Marci, & tribus diebus ante Aſcenſionem Domini, ſi non aſſiſtant proceſſionibus. Ratio eſt, quia ita præcipitur generaliter in Breuiarijs, & iſte eſt vſus Eccleſiæ. Suarez 2. *tom. de Relig. libr.*4. *de Hor. Canon. capit.*25. Bonacina *de Horis canon. diſput.* 1. *q.* 3.*punct.* 1.*n.*13.

24 Ad dicendum Ternaria Deſunctorum, quæ ter in anno in Religionibus dici ſolent, vidētur ſolùm obligari Religioſos ex Ceremoniali, Conſtitutionibus, aut Conſuetudine, & ita ex illis penſanda erit quanta ſit hæc obligatio.

25 Excuſantur à Diuino Officio perſoluendo, primò infirmi, quos notabiliter offendit, vel aggrauat recitatio. Palud. *in* 4.*diſt.*15.*art.*2. Nauarrus *cap.*25.*num.* 110. Deinde vrgenter occupati circa negotium publicum, quod notabiliter impediretur Officij recitatione, ita vt non poſſet fieri conuenienter ſi diceretur Officium Diuinum, v. gr. Prædicatio, &c. Syluester *verb.Horæ* §.18. Et idem dico de vrgenter occupatis circa negotium, etiam priuatum, magni ponderis; vel etiam multùm occupatis circa curam infirmorū. Quia in his omnibus caſibus, vel ſimilibus non eſt credēdum obligare Eccleſiam ad Officium diuinum cum tantò diſpendio boni communis, vel particularis, proprij, vel alieni, ſi vtriq; obligationi ſatisfieri nō poteſt. Toletus *lib.*2. *Summæ cap.*14. Carentia autem Breuiarij excuſat Religioſum ab officio diuino, quādo ſine ſui culpa, fuit illi perditum, vel ablatum, v.gr. in itinere, mari, &c. Quia tunc moraliter eſt illi impoſſibile recitare. Quando autem voluntariè, vel per negligentiam culpabilem amiſit Breuiarium, non excuſatur. Quia tunc non recitatio erit illi voluntaria in ſua cauſa. Suarez 2.*tom.de Relig. lib.*4. *de hor.canonic. c.*27.

26 Quotieſcumque autem Religioſus excuſatur ab officio diuino recitando, excuſatur etiam ab audiendo illud ab alio, qui illud recitet. Ratio eſt, quia præceptum impoſitum Eccleſiaſticis non eſt de audiendo, ſed de recitando Officio vocaliter, ſeu de illo pronunciando. Paludan. *in* 4. *diſt.*15.*quæſt.*5. *artic.*5. Rodriguez *tom.*1.*quæſtionum Regul.quæſt.*42.*art.*10. Poſſunt tamen Religioſi etiam excuſati à recitando officio obligari ad illud audiendum, vt præcipitur in Conſtitutionibus Carmelit. *part.*1. *cap.* 20. §.1. Hæc tamen obligatio ſolùm erit quanta fuerit Conſtitutionem Religionis.

27 Qui propter aliquam cauſam, infirmitatem ſcilicet, magnam occupationem, &cet. excuſantur à dicendo toto Officio diuino, non tamen excuſantur à dicendis illa, vel illis Horis Canonicis, q... commodè dicere poſſunt. Sicut qui *debet centum* non poteſt ſoluere niſi decem, tenetur decem ſol... re, & ſicut, qui non poteſt ieiunare totam quadra... ſimam tenetur ieiunare illis diebus, quibus pote... Suarez 2. *tom. de Relig. lib.*4.*de Hor.Canon.cap.*27.C... tamen ab officio Diuino ſunt excuſati, nullo iure ... nentur ad dicendum aliquas orationes, aut facie... dum aliquod pium opus loco illius.

28 Cum Religioſis infirmis poterant quidam Præl... ti Regulares in recitando officio diuino diſpenſar... Primò ex priuilegio conceſſo à Leone Decimo, ſcil... cet, *quòd, ſiuè propter febrem, aut dolorem intenſum, v... aliam infirmitatem Fratres fuerint grauati, ſatisfacia... dicendo pro horis Canonicis preces, hymnos, Pater noſte... Aue Maria, vel alia iudicio Prælati, ſeu Præſidentis lo... ci, aut Conuentus aſſignanda, & hoc quando Medicus cor... poralis (ſi commodè haberi poteſt) dixerit, infirmo eſſe ſua... ſaluti nociuum recitare.* Sed quia hæc conceſſio fuit facta viuę vocis oraculo, vt refert Cōpend. priuil. Mēdicant. *v.Offic.Diuin.*1.*n.*10. ideo his temporibus vacat. Poterant etiam ſecundò id facere ex ampliori priuilegio Eugenij IV. Monachis Benedictinis Hiſpaniarum, vt ſcilicet, quilibet pro tempore Abbas, Prior, ſiue Prælatus quorumlibet Monaſteriorum præfatorum, liberè poſſint diſpenſare cum omnibus, & ſingulis præſentibus, & futuris Monachis quorumcumque Monaſteriorum huiuſmodi, qui ſine tædio non poſſunt dicere Horas Canonicas, quòd tempore infirmitatis, vel poſtquam conualuerint, loco horarū, ac Officiorum, ad quę aliàs tenebātur dicant aliquid certum ad arbitrium ipſorum Superiorum; & non teneantur ad illud Officium Canonicum. Ac cum Prælatis ipſis ſimili modo quilibet Presbyter Monachus per quemuis eorum eligendus, etiam diſpenſare poſſit. Sed etiam hæc Conceſſio fuit viuæ vocis oraculū, vt refertur in ipſo Compend. priuil. Mendic. *verb.infirmi Fratres nu.*8. & ſic nihil valet. Idem dico de alia conceſſione Martini V. facta Hieronymianis, propter eamdem rationem. Nihilominus quartò pro infirmis vel circa infirmorum curationem occupatis, ita vt non ſuperſit eis congruū tempus ad diuini officij recitationem, conceſſit Paul. III. Congregationi Clericorum Regularium S. Pauli Decollati, *Vt infirmitate, aut circa infirmos occupatione huiuſmodi durante, certum Pſalmorum, per ipſum Superiorem eis aſſignandorum numerum, non minùs ſeptem, aut ſex cum diuiſione, & orationem Dominicam ſepties, ac ſymbolum Apoſtolorum bis; grauiter autem ægrotantibus, Orationem Dominicam ſemel, ſalutationem Angelicam ſepties in die recitando, ſeptem Horis Canonicis, & toti Diuino officio ſatisfeciſse cenſeantur. tom.* 1. *Bullarij pag.*618. Quo priuilegio vti poſſunt regulares, qui habuerint communicationem priuilegiorum cum prędictis Patribus. Sine hoc tamen, aut alijs priuilegijs, infirmi, quos notabiliter offendit, vel aggrauat recitatio, excuſantur ab illa, vt diximus ſupra numer.25. Illi autem, quos non ita notabiliter, offendit, & aggrauat, ſi rationabilis cauſa diſpenſandi ſubſit, poſſunt, ſtando in iure communi, & ſecluſo priuilegio, diſpenſari à ſuis Prælatis, ſicut & Clerici poſſunt diſpenſari ab Epiſcopis, cum Prælati Regulares habeant authoritatem quaſi Epiſcopalem. Epiſcopi autem diſpenſant cum ſuis ſubditis in præceptis Eccleſiaſticis, niſi quando ſpecialiter ex lege, vel conſuetudine talis diſpenſatio reſeruatur Papæ. Vide dicenda *cap.*18.*numero* 55. Rodriquez *tomo* 1. *quæſt.* 42.*artic.*

5. Sorbus *in addit. ad Compend. priuil. Mendicant. verb. Offic. Diuin.* 3. Quod maximè eſt verum loquendo de profeſſis non conſtitutis in Sacris ordinibus; ij enim cum ſolũ ratione conſuetudinis ad officium obligẽtur, faciliùs, & ob minorem cauſam in eo ſoluẽdo diſpenſari poſſunt à ſuis Prælatis. Leſſ. *l.* 2. *c.* 37. *dub.* 9. *numero.* 51. Diana *tractat.* 12. *de horis canonic. reſolut.* 19.

29 Quando, verò res eſt dubia, an ægritudo Monachi excuſet illum ab Officio recitando, conſulendus eſt Medicus, & illius iudicio ſtandum. Nauarr. *in Manu. cap.* 25. *num.* 100. *& de orat. cap.* 12. *num.* 3. *Si* verò Medicus manet dubius, tunc requiritur, & ſufficit iudicium Prælati. Azor. *lib.* 10. *cap.* 13. Graffis *lib.* 2. *cap.* 53. *num.* 2 Fugiendi tamen ſunt Medici parùm timorati, & qui magna facilitate huiuſmodi diſpenſationes ſolent concedere. Rodriguez *tom.* 1. *quæſtionum Regul. quæſt.* 42. *articul.* 7. Miranda *tomo* 1. *quæſt.* 37. *artic.* 16.

30 Pro occupatis autem extat primò priuilegiũ Leonis Decimi cõceſſum Fratrib. Minoribus, & per conſequens gaudentibus ipſorum priuilegijs, vt ſcilicet, poſſint Officia Feriarum, quæ ſunt prolixiora, anticipare, diebus quibus ſunt otioſi, & Officia Feſtiua, quę ſunt breuiora, reſeruare in illos dies, quibus credunt ſe fore occupatos Concionibus, & Confeſſionibus; modò id non faciant in fraudẽ, ſed ad meliùs ſtudendum, prædicandum, & Confeſſiones audiendum. Nauarr. *de Orat. cap.* 19. *nu.* 88. Rodrig. *tom.* 1. *quæſt.* 42. *art.* 5. Nullus tamen eorum dicit, an hoc priuilegium ſit viuæ vocis oraculum, an nõ, ſi autem tale fuerit nihil valet iam, propter ſæpius dicta de reuocatione iſtorum oraculorum à SS. D.N. Vrbano. Secundò extat, hoc priuilegium Iulij II. Canonicis Regularibus ſancti Saluatoris. Volumus, quòd, qui ex præſatis Canonicis, adeò Monaſteriorum ſuorum Officijs occupati, vt in Choro intereſſe, & Officium Diuinum, vix ſine labore, & tædio dicere, ac ipſa eis ratione officiorũ huiuſmodi incumbentia Charitatis opera implere nequeant, & qui ad Diuinum Officium huiuſmodi dicendum, adeo vel non docti, vel minus experti pro tẽpore exiſtunt, dummodo in Sacris non ſint Ordinibus conſtituti, licet profeſſionem emiſerint, tamẽ ad perſoluendum totum Diuinum Officium integrum minimè teneantur, ſed eorum Prælati, habita ſuorum ſuppoſitorum conſideratione, vltra Officium B. M. Virginis ad quod obligati remaneant, iuxta diſpenſationem eis creditam, ſi eorum animabus expedire videbitur, aliquid dicendum iniungant, quod cum animi alacritate valeant adimplere. Vide Bullam tom. 1. *Bull.* Laertij Cherub. *fol.* 452. vbi etiam *fol.* 464. affertur ſimile priuilegium Leonis X. pro Camaldulenſibus.

31 Extat etiam priuilegium eiuſdem Leon. X. conceſſum Fratribus Minoribus, quòd ſcilicet, *ne mutuo ſe impediant in officio Diuino, aut alijs ſint faſtidioſi, quòd illa, quæ in Ordinario iubentur dici ſecretè ſub ſilentio, nõ teneantur proferre vocaliter, ſed ſati. faciant dicendo mẽtaliter, aut legendo inter ſe libram.* Nauar. *de Orat. cap.* 19. *nu.* 88. Rodriguez *to.* 1. *quæſtionum Regul. qu.* 42. *art.* 4. Quia tamen hoc priuilegium fuit viuæ vocis oraculu omniaque talia oracula reuocata ſunt a SS. D.N. Vrbano, vt diximus *c.* 3. *nu.* 21. ideo nõ poſſunt Religioſi vti tali priuilegio. Iure autem communi, ſufficit dicere Officium Diuinum ſecretò, dummodo formentur verba intra labia, & dentes, ibique diſtinctè proferantur, etiam ſi non audiantur. Peirinis *to.* 1. *priuil. Minim. in Conſtitut.* 28. *Leon. X. num.* 4. Quod ſaltem eſt verum quãdo officium priuatè dicitur. Addunt quidam, etiam ſic recitans non audiat ſeipſum, quod eſt probabile, dummodo, vt dixi, formentur verba intra labia & dentes ibique diſtinctè proferantur. Azor. *part.* 1. *li.* 10. *c.* 11. *q.* 4. Diana *Tract.* 12. *de Horis Canonicis Reſol.* 11.

32 Pro Religioſis etiam occupatis in Prædicationibus, aut operibus pietatis, vt puta Confeſſionibus audiendis, aut S. Theologiæ, ac Canonum ſtudijs, aut infirmis, vel infirmis ſeruientibus extat priuilegium Clement. VII. cõceſſum Clericis Regularibus Theatinis, quòd ſcilicet, Superiores illorum poſſint diſpẽſare *Super recitatione Diuinorum Officiorum, ad hoc quòd ipſi occupati, vel impediti, certum Pſalmorum per ipſos Superiores eis aſſignandorum numerum, non minùs ſeptem, aut ſex, cum diuiſione, ac Orationem Dominicam ſepties, ſymbolum Apoſtolorum bis; grauiter autem ægrotantes Orationem Dominicam ſemel, & ſalutationem Angelicã ſepties in die recitando, ſeptem horis Canonicis, & toti Diuino Officio ſatisfeciſſe cenſerentur.* Vide Bullam *t.* 1. *Bull. pag.* 606. Vide etiam Laurentium Peirinis *tom.* 1. *priuileg. Minim. in Conſtitut.* 28. *Leon.* 10. *num.* 9.

33 Ad tollendos abuſus in Officio Diuino recitando introductos Sac. Congregatio Rituum, hæc decreuit die 8. Aprilis 1628. ex mandato SS. D.N. Vrbani. Primò. *Non potuiſſe, nec poſſe locorum Ordinarios, tam Seculares, quam Regulares, addere Calendarijs etiam proprijs, Sanctorum Officia, niſi ea dumtaxat, quæ Breuiarij Romani Rubricis, vel Sacræ Rituum Congregationis, ſeu Sedis Apoſtolicæ licentia conceduntur.* Lege Gauantum *Comment. in Rubric. Breuiarij to.* 2. *ſect.* 1. *cap.* 5. *tit.* 2. *nu.* 9. *&* 10. Barboſam *de Offic. & Poteſt. Parochi c.* 10. *num.* 13. Inſuper vetuit, & prohibuit *celebrari per totam Ciuitatem, vel Diœceſim, etiam de cuiuſque Ordinarij auctoritate, Miſſam, vel Feſtum cum Officio de Sancto, eo quòd in loco adſit Eccleſia Parochialis, vel Regularis, aut aliqua Reliquia, ſed tantùm in ipſius Sancti Eccleſia Titulari, ſeu vbi aſſeruatur inſignis Reliquia, & non alibi. Inſignes autẽ Reliquias declarauit eſſe Corpus, Caput, Brachium, Crus, aut illam partem Corporis, in qua paſſus eſt Martyr, modò ſit integra, & non parua, & legitimè ab Ordinarijs approbata.* Conſonat huic declarationi Ceremoniale Ordinis noſtri *libro ſecundo, Rubric.* 57. *numero quinto.* Lege Gauantum *vt ſupra ſectione tertia capite tertio, num. quinto.* Item reiecit, damnauit, & reprobauit eadem Sacra Congregatio *Miſſas, quæ circumferuntur à Sacra Congregatione non approbatas, Sancti Gregorij pro Viuis, & Defunctis, XV. Auxiliatorum, & de Patre æterno, & quaſcumque alias, exceptis ijs, quæ ſunt permiſſæ Regularibus tantùm, veluti Roſarij, Sanctæ Mariæ de Carmelo, & alias, ſicut etiam Officia ab eadem non approbata.* Quę omnia decreuit, & obſeruari mandauit ſub pœnis contentis in Bullis Pij V. initio Breuiarij, & Miſſalis poſitis, quòd ſcilicet, non ſatisfaciant muneri recitãdi Diuini Officij; Quò verò ad vtentes ſupradictis Miſſis, ſub alijs pœnis contentis in Indice Librorum prohibitorum ex Decreto Sacri Concilij Tridentini edito. Et, ne præmiſſorum ignorantia vllo vnquam tempore poſſit ab aliquo prætendi, neque obliuio poſſit irrepere, eadem S. Congregatio voluit, & mandauit, prout de facto video in Eccleſijs Vrbis obſeruari, Decreta huiuſmodi affigi in Sacriſtijs omnium Eccleſiarum, tam Regularium, quàm Secularium; etiam Patriarchalium, Metropolitanarum, Cathedralium, Collegiatarum, & aliarum quarumcunque in eiſque perpetuò affixa aſſeruari. Vide dicenda *capitulo* 21. *numero* 21. *&* 22. & Auguſtinum Barboſam *de Offic. & Poteſtat. Parochi capit.* 10. *nu-*

mero

Digitized by Google

34 Item Gregorius XIII. in quodam Breui, quod incipit, *Paſtoralis Officij* ann. 1573. edito, aduertens, quòd in Eccleſijs Hiſpaniæ conceſſum erat, vt poſſent celebrare Officia propria Sanctorum illius Prouinciæ, illique ſint plures numero, ideo declarauit. Vnamquamque Hiſpaniæ Eccleſiam: eorum tantùm Sanctorum, qui in Breuiario non ſunt deſcripti, Officia propria celebrare poſſe, qui vel illius Diœceſis ſunt naturales, vel eius Eccleſiæ, ſeu Diœceſi ſunt Patroni, vel eorum Corpora, ſeu notabiles reliquiæ in ea Eccleſia, ſeu Diœceſi requieſcunt. De alijs verò Sanctis, etiam ſi ſint naturales, vel Patroni alterius Diœceſis, etiam ſi illorum corpora, vel notabiles reliquię in aliqua Eccleſia alterius Diœceſis requieſcant, non celebretur Officium proprium, ſed ſeruetur ordo Breuiarij Romani. Et, quo die celebrabitur Feſtiuitas Patroni vnius Diœceſis, Religiones omnes teneantur eodem die in ſuis Eccleſijs intra limites illius Diœceſis exiſtentibus eamdem Feſtiuitatem celebrare, & in hoc cum Eccleſia Matrice ſe conforment. Quaranta *verbo Diuin. Officium*.

35 Item conceſſit, quòd quælibet Eccleſia, & Monaſterium Hiſpaniæ habens reliquias inſignes, putà caput, brachium, vel crus alicuius Sancti etiam alienigenæ non exiſtentis in Breuiario, vel de quo in dicto Breuiario fit tantùm commemoratio, poſſit illius Feſtiuitatem celebrare, & Officium duplex facere; & de alio Sancto eodem die occurrenti, ſi fuerit ſimplex, fiat commemoratio; ſi verò fuerit duplex, vel ſemiduplex, transferatur in primã, diẽ ſimili feſto non impeditã. Quar. *in Sum. Bull. vt ſup.* Vide ibi.

36 Aduerte etiam quòd Clerici Seculares, Regulareſue in Ciuitate, vel Diœceſi commorantes non tenentur recitare Officia propria Sanctorum illius Diœceſis, vel quæ de conſuetudine in eadem Eccleſia recitantur in choro. Gauantus *in Comment. in Rubric. tomo* 2. *ſection.* 1. *capitulo* 5. *tit.* 2. Nec obſtat Gregor. XIII. *numero* 34. relatus; quia ibi loquitur de Patrono, & pro Eccleſijs Hiſpaniarum.

37 De Sancto cuius reliquia inſignis habetur, & approbata, fieri poteſt officium duplex. Iuxta dicta *ſupra numero* 35. Gauantus *in Theſauro* 1. *tomo part.* 1. *tit.* 11. De ſancto verò, cuius reliquia non inſignis habetur, ſi concedatur officium, debet eſſe ſemiduplex, ad differentiam inſignis reliquiæ. Barboſa *de offic. Parochi cap.* 10. *num.* 20. Item de Sancto Canonizato non poteſt fieri officium extra propriam Eccleſiam ſine nouo decreto. Gauantus *in Theſaur. tomo* 2. *ſect.* 2. *cap.* 2. *num.* 30. Barboſa vt ſupra n. 21. Pręterea de Sancto Beatificato nec ab alijs perſonis, nec alio die, aut loco quam deſignantur in Bulla Beatificationis poteſt dici Officium aut Miſſa. Quia cultus Sancti Beatificati omnibus eſt prohibitus, niſi ijs quibus expreſsè conceſſus, & eo modo quo conceſſus. Diana *Tract.* 15. *Miſcellaneus Reſolut.* 55. *& in Additionib. reſol.* 2. Feſtum Patroni loci celebrari poteſt (imò, & debet) ſed ſine octaua, à Regularibus. Idem Gauantus 2. *tom. Theſau. ſect.* 1. *cap.* 5. *tit.* 1. *& in Manu. Epiſcop. verb. Regular. iura ſub Epiſcopis num.* 28. Titulus altaris, ſeu Capellæ celebrandus eſt ſub ritu in Calendario deſcripto, ſi autem ibi non nominatur, ad illud altare celebrari poterunt Miſſæ feſtiuæ cum *Gloria in excelſis*, ſed officium nullatenus fiat ſine licentia Maiorũ. Gauantus *ibidem ſect.* 3. *c.* 12. *n.* 15. Auguſt. Barboſa *de offic. & poteſt. Parochi c.* 10. *à n.* 17.

38 Quoties cadauera ad Eccleſias Fratrum Mendicantium deferuntur, officia mortuorum, ac reliqua munera, quæ in huiuſmodi Monaſterijs fieri ſolent, non à Canonicis, neque Clero, ſed ab eiſdem fratribus obiri, ac peragi debent. *Ita declarauit S. Congregat.* vt refert Peregr. 2. *p. ſui Compend. tit. ſepultura in ſcholio* §. 3. Laurentius de Peirinis *tomo* 1. *priuileg. Minim. in Conſtit.* 2. *Iulij II.* §. 21. *num.* 57. Vide dicenda *tomo* 2. *cap.* 1. *num.* 47.

39 Circa cultum Sanctorum, qui ab Eccleſia Canonizati, aut Beatificati non ſunt, anima aduerſione dignum eſt S. D. N. Vrbanum decreuiſſe in generali Congregatione Sanctæ, & vniuerſalis Inquiſitionis die 2. Octobris anno 1625. Vt habetur 4. to. *Bullar. inter Conſtitutiones Vrbani nu.* 37. *Ne quorumuis hominum cum Sanctitatis, ſeu martyrij fama quantacunque illa ſit, defunctorum Imagines, cum laureolis, aut radijs ſplendoribus facta, & quodcunque aliud venerationem, & cultum præſeferens, & indicans in Oratorijs, aut locis publicis, ſeu priuatis, vel Eccleſijs tàm Secularibus, quàm Regularibus cuiuſcumque Religionis, Ordinis, Inſtituti, Congregationis, aut Societatis, apponuntur, antequam ab Apoſtolica ſede Canonizentur, aut Beati declarentur; & ſi qua appoſita ſunt, amoueantur, prout eas ſtatim amoueri mandauit.* Ac pariter imprimi de cætero inhibuit libros eorundem hominum, qui Sanctitatis, ſiue martyrij fama, vel opinione, vt præfertur, celebres è vita migrauerint, geſta, miracula, vel reuelationes, ſeu quæcumque beneficia, tamquam eorum interceſſionibus à Deo accepta continentes, ſine recognitione, atque approbatione Ordinarij, qui in ijs recognoſcendis Theologos, alioſque pios, ac doctos viros in conſilium adhibeat, & ne deinde fraus, aut error, aut aliquid nouum, ac inordinatum in re tam graui committatur, negotium inſtructum ad Sedem Apoſtolicam tranſmittat, eiuſque reſponſum expectet. Reuelationes verò, & miracula, aliaque beneficia ſupra dicta, quæ in libris horum hominum vitam, & geſta continentibus, hactenus ſine recognitione, atque approbatione huiuſmodi impreſſa ſunt, nullo modo approbata cenſeri vult, mandatque ſua Sanctitas. Ad horum hominum ſepulchra vetuit etiam, ac inhibuit tabellas, atque Imagines ex cera, aut argento, ſeu ex alia quacunque materia tam pictas, quàm fictas atque exculptas appendi, ſeu affigi, & lampades, ſiue alia quæcumque lumina accendi, ſine recognitione ab ordinario, omnino prout ſupra, facienda; Sedique Apoſtolicæ referenda, ac approbanda. Declarans, quòd per ſupraſcripta pręiudicari in aliquo non vult, neque intendit ijs, qui aut per communem Eccleſiæ conſenſum, vel immemorabilẽ temporis curſum, aut per Patrum, virorumque Sanctorum ſcripta, vel longiſſimi temporis ſcientia, ac tolerantia Sedis Apoſtolicæ, vel Ordinarij coluntur. Poſteà verò pręcipiens ordinarijs, & hæreticæ prauitatis Inquiſitoribus, vt vigilent ne aliqua contra prędicta fiant, his pœnis afficit delinquentes. *Tranſgreſſores verò ſi regulares fuerint priuationis ſuorum officiorum, ac vocis actiuæ, & paſſiuæ, nec non, & Suſpenſionis à diuinis, ſi verò Clerici ſeculares priuationis pariter ſuorũ officiorum, Suſpẽſionis à diuinis, & ab adminiſtratione Sacramentorum, executioneque ſuorum Ordinum reſpectiuè, alijſq; arbitrio prædictorũ ordinariorũ, ſeu Inquiſitorũ pro modo culpæ infligendis pœnis plectendo. Qui autem libros impreſſerint, aut Imagines pinxerint, ſculpſerint, ſeu quoquomodo affinxerint, vel formauerint, ceterique artifices circa præmiſſa qualitercũque delinquẽtes, prædicta omnia amittant, & inſuper pecuniarijs, alijſque etiam corporalibus pœnis, iuxta criminis grauitatem eorumdem Ordinariorum, ſeu Inquiſitorum arbitrio afficiantur.* Poſtmodum verò idem S. D. N. à quibuſdam reuocari

in dubium accepit, an tabellas, & imagines, quas in poſterum offerri cõtigerit, recipere, & antea oblatas conſeruare liceret? Pro quo Sanctitas ſua declarauit, *quòd ſicut nunquam prohibuit, nec ſuæ intẽtionis fuit prohibere oblationem, receptionemque tabellarum, & Imaginum huiuſmodi, ita, vt nulli deinceps hæſitationi locus relinquatur, ſtatuit in præſentiarum, & decreuit, vt quoties ad aliquam Eccleſiam, aut Oratorium, locumve aliũ publicum Seculare͂, ſeu Regularem, tabellas, & Imagines, aliud ve ſimile quiſpiam detulerit, ac interceſſione hominum inter Sanctos, vel Beatos non adſcriptorum, quamuis cum martyrij, vel ſanctitatis famâ demortuorum, optatũ ſe impetraſſe dixerit, liceat Eccleſiaſticis perſonis Eccleſiarũ, locorumvè prædictorum curæ Præpoſitis, tabellas, & Imagines, ſiuè pictas, ſiuè ex quauis materia fictas, atque alia quæcunque collatæ gratiæ fidem facientia, ſimul cum deferentis, aliorumque qui conſcij fuerint atteſtationibus recipere, atque approbantibus Ordinarijs, ad quos referre ſtatim omnia teneantur, in ſecreto aliquo ſeorſum ab Eccleſia loco cuſtodire, ibidemque iam amota collocare, & aſſeruare, vt ſi quando Dominus talium virorum merita Beatificationis, ſeu Canonizationis honore in terris decorare voluerit, extent huiuſmodi Sanctitatis qualeſcumque probationes Apoſtolicæ Sedis Iudicio tunc examinandæ.* Peirinis *tom.1. priuil. Minim. in Conſt.3. Leo.X.*

40 Circa quæ primò aduertendum eſt, licere Sanctos non Canonizatos, neque Beatificatos, qui ſcilicet cũ opinione ſanctitatis è viuis deceſſerunt priuatim colere, dummodò id non fiat aliquo modo ex prohibitis in hoc decreto. Cùm hoc nullo iure ſit interdictũ, quin à contrario videatur colligi ex *c.2. de Reliq. & Vener. Sãct.* quatenus ibi prohibetur publicus cultus. Bellarm. *to.2. controu.4. lib.1. c.10.* Sanchez *li.2. in Decalog. c.43. nu.3.* Secundò licere eos priuatim inuocare. Propter eandem rationem. Azor. *p.2 lib.5. c.6. qu.* 8. Tertiò non licere eis ſolemnes, aut publicas preces offerre, & multo minus templa, & altaria erigere, aut Sacra in eorum honorem dicere. Ex dicto *c.2. de Reliq. & Venerat. Sanctor.* Laurentius de Peirinis *tom.1. priuil. Minim. in Conſtitut.3. Leon. X. vt ſupr.*

41 Pro iis autem, quæ regulares poſſunt facere in ſuis Eccleſijs, extant ſequentes declarationes S. Congreg. Cardinalium Concilij miſſæ ad Eminentiſs. Cardinalem Ludouiſium Archiepiſcopum Bononienſem, & Principem 2. Iulij ann. 1620. Cùm enim à S. Congregatione quæſitũ fuiſſet per Curatos illius Ciuitatis, Primò, an regulares poſſent annunciare dies feſtos, & ieiunia in ſuis Eccleſijs ad altare in celebratione Miſſæ? Secundò, an poſſent recipere ea, quę offeruntur, & dare pacẽ populo ad Miſſam? Tertiò, an poſſent portare pluuiale, aut ſtolam, per Parochiam extra Eccleſiam, aut Clauſtrũ? Quartò, an quãdo vocantur ad ſepulturam mortuorum debeant accedere ad domum vbi eſt corpus defuncti an verò ad Eccleſiã Parochialem, vbi Clerus cõgregari conſueuit, aut expectare in via? Quintò, an poſſent celebrare primam Miſſam in eorũ Eccleſijs ante Miſſam Curati? Sextò, an poſſent infra Miſſam publicare ordinationes D. Cardinal. Archiepiſcopi, Matrimonia, & alia quę occurrẽt? Septimò, an poſſent prędicare in eorum Eccleſijs tempore Aduentus, Quadrageſimæ, & infra annũ, quando prędicatur in Eccleſia parochiali? Octauò, an poſſent extra eorũ Eccleſias, aut Clauſtra, portare pluuiale, aut ſtolam, quando faciunt proceſſiones ſui ordinis? Nonò an poſsẽt in eorum Eccleſijs recipere mulieres ad purificationem poſt partum? Decimò, an cum fratres aliqui extra Monaſterium moriũtur, & à Curatis Sacramenta receperunt, poſſent ab eorum Superioribus ad ſuas Eccleſias deferri, Parochis incõſultis? Vndecimò, an quando moritur aliquis Superior religioſorum, vel Magiſter, aut Cathedraticus poſſent corpus illius portare per Ciuitatem per plateas, & alias Parochias cum muſica, & ritibus extra ordinarijs, aut illi imponere pluuiale, ſine interuentu Parochi? Duodecimò, an Religioſi poſſint admittere ad celebrandum in ſuis Eccleſijs presbyteros extraneos non habentes licentiã à ſua Illuſtriſs. Dominat. vel eius Vicario, ſi hoc prohibitum ſit ab eodem Illuſtriſſimo. Tertiodecimò, an poſſent recipere, triticum, vuas, ligna, & ſimilia, antequã Parochus receperit ſuas primitias? Quartodecimo, an poſſent in Hebdomada ſancta benedicere domos in Dięceſi exiſtentes, cum hoc ſit munus, Parochi, vt habetur in nono rituali Romano? Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Interpretum ad ſingula capita propoſita in hunc modum reſpondit. Ad primũ. *Regulares non prohiberi dies feſtos, & ieiunia in ſuis Eccleſiis annunciare.* An verò ad id faciendũ cogi poſſint ab Epiſcopo tractat Barboſa *de offic. Parochi c.16. n.26.* Ad ſecundum. *Reſpondit poſſe, dummodò à perambulationibus per Eccleſiam, ac ſimilibus eleemoſynarum èxtorſionibus abſtineant.* Ad tertiũ. *Non poſſe.* Ad quartum. *Debere ad parochialem Eccleſiã accedere, vbi Clerus congregari conſueuit:* Pro quo vide Barboſam ibidẽ *c.26. n.63. & ſeqq.* Ad quintum. *Prohiberi non poſſe, quominus Miſſa in Eccleſiis Regularium celebretur ante Miſſam parochialis Eccleſiæ.* Vide dicenda *c.21. n.17.* Ad ſextum. *Non poſſe publicare Matrimonia.* Ad ſeptimum. *Poſſe, petita tamen benedictione ab Illuſtriſſimo Archiepiſcopo.* Ad Octauum. *Non licere Regularibus huiuſmodi proceſſiones facere extra Eccleſias, & ambitum illarum.* Pro quo etiã vide alia apud eundem Barboſam *de offic. & poteſt. Parochi c.12. à nu.13.* & Diaoam *Tract.2. de Dubijs Regular. reſol.87.* Ad nonum. *Regulares non prohiberi in eorum Eccleſiis mulieres poſt partum ad purificationem admittere.* Ad decimum. *Regulares extra clauſtra decedẽtes poſſe ad eorum Eccleſias deferri, etiam Parochis inconſultis.* Barboſa *vt ſupr. n.68. c.26.* Ad vndecimum. *Non poſſe.* Ad duodecimũ. *Non licere Regularibus in ſuis Eccleſiis ad celebrandum admittere Presbyteros ſeculares contrà prohibitionem Illuſtriſſimi Archiepiſcopi.* Ad tertiumdecimum. *Non eſſe id prohibitum Regularibus.* Ad quartumdecimum. *Non poſse.* Vide circa hoc eundem Auguſtinum Barboſam *vt ſupra num.12.* Vide etiam Laurentium de Peirinis *tom.2. priuil. Minim. in Conſtit.7. Pij V.*

SVMMARIVM CAP. XIII.

Regulares ſemper debent portare habitum ſui ordinis. num.1.

Sub pœna excommunicationis maioris. num.2.

Quando incurritur. ibid.

Incurritur etiam ſi hoc fiat animo non apoſtatandi. numero 3.

An ſi fiat modico tempore. nu.4.

An intra monaſterium. nu.5.

An ſi fiat aſſumendo habitum alterius Religionis. nu.6.

An tempore ſomni, & in lecto. nu.7.

An occultando proprium habitum. nu.8.

Poteſt à Papa Religioſus in hoc diſpenſari. nu.9.

Quæ mutatio habitus Regularis in ſecularem ſufficiat ad hanc excommunicationem. nu.10.

Quid de mutatione, aut occultatione tantum partis habitus. num.11.

Portantes habitum aliarum Religionum à quibus puniendi ex priuilegijs. nu.12.

De

De obligationibus Regularium, quoad habitum Religioſum portandum. Cap. XIII.

1 QVamuis iuxta commune dictum, quod etiam approbat Concilium Tridentin. *ſeſſ. 14.cap. 6.* habitus non faciat Monachum; nihilominus, quia eſt ſignum Religionis, quam religioſi profitentur, ideo adſtricti ſunt ſinguli ad portandum habitum Religioſum ſemper, & in omni occaſione; ita vt contrarium facientes peccent quandoque mortaliter, quandoque venialiter, niſi in caſibus inferiùs aſſignandis. *Cap. 2. ne Clerici, vel Monachi in 6. cap. Vidua* 20.*quæſt.*1.*& c. Sanctimonialis d.*23.

2 Hinc Religioſi omnes temerè habitum ſuæ Religionis dimittentes ſunt excommunicati excommunicatione maiori nulli reſeruata *in cap.2.ne Cleric.vel Monach.in 6.* Comprehenditque hæc excommunicatio non ſolùm Religioſos illarum Religionum, quæ tempore huius legis erant, ſed etiam quoſcumque alios futuros. Lex enim generalis, & perpetua afficit non ſolũ natos, ſed & in poſterum naſcituros. Bonacina *de Clauſura quæſt. 2. punct.* 2.*§.*23. Dicuntur autẽ temerè habitum dimittere, qui ſine iuſta, aut honeſta cauſa illum dimittunt. Vnde ſi quis Religioſus tranſiturus per loca Hæreticorum, aut Turcarum, aut aliorum hoſtium Religioſi habitus, habitum dimitteret, non incurreret hanc excommunicationem. Eò quòd tunc eſſet iuſta cauſa illum dimittendi. Suarez 5.*tomo in 3. part. diſputat.*23.*ſect.*4. Nec etiam illã incurreret, qui ex ignorantia huius canonis habitum dimitteret, Quia dictio illa *temerè*, idem ſignificat, quòd ſcienter, iuxta dicta *cap.* 10. *numero* 33. Suarez *tom.*5.*in 3.parte diſputat.* 4. *ſect.* 10. *numero* 3. Sanchez *lib. 9. de Matrimon. diſputat.* 32.*numero* 38. Nec etiam incurret illam, qui eſt captiuus inter Turcas, ſi Turcæ non permittant portare habitum. Quia tunc eſt cauſa rationabilis dimittendi illum. Hieronym. Gratian. *in diſciplin. Regul. cap.*3.*§.*1.

3 Incurritur tamen hæc excommunicatio, etiam ſi is, qui dimittit habitum, non hoc faciat animo apoſtatandi. Eò quòd talis conditio non aſſignatur *in dicto c. 2. ne Clerici*, nec includatur in dimiſſione habitus, cum poſſit eſſe aliquis apoſtata cum habitu, ſi recedat à religione animo deſerendi illam in perpetuum, & non apoſtata dimittendo illum, ſi relinquat illum non animo dicto. Palud. *in 4. diſt.*18.*q.*3.*art.*3.*n.*41. Nauarrus *lib.* 5.*conſil.tit.de apoſtat.conſ.vnic.*

4 Incurritur etiam hæc excommunicatio, etiam ſi hæc habitus dimiſſio ſolùm ſit per aliquod tempus. Eò quod deciſio tex. *in dicto cap. 2. ne Clerici* loquitur abſolutè. Caietan. *in Summa verb.excommunicat.c.*61. Sanchez *libr. 6. in Decalog. cap.* 8.*num.*48. Si autem ſit per tam breue tempus, vt moraliter loquendo, ſecundùm prudentium æſtimationem potiùs ſpoliatio, quàm dimiſſio habitus dicatur, non incurritur. Cum textus ſolùm loquatur de miſſione habitus, & cum ſit lex pœnalis non ſit extendenda vltra verborum proprietatem. Bannez 2.2.*qu.*12.*art.*1.*dub.*2. Azor. *lib.* 12. *Inſtitut. Moral. cap.*13.*quæſt.*5.*caſ.*16. Quod intellige, etiam ſi fiat animo faciendi paruo illo tempore aliquam rem minus licitam, aut etiam illicitam, ſeu turpem. Propter eandem rationem. Nauarrus *in Summa cap. 26. num.* 131. Azor. *tomo* 1. *Inſtit. Moral. lib.* 12.*cap.*13.*quæſt.*5.*caſu* 16. Extenditur etiam ad illum, qui breui illo tempore dimitteret habitum cauſa diuagandi, aut eundi ad quemcumq; locum. Sanchez *li.6.in Decalog.c.*8.*& nu.*56.

5 Incurritur etiam hæc excommunicatio, *etiam ſi* habitus dimiſſio fiat intra Monaſterium. *Quia textus* dicti *capitis* 2. non petit Monachi euagationem extra Cœnobium, ſed ſolam habitus dimiſſionem, maximè præbentem occaſionem ad vagandum, qualis eſt iſta. Sylueſter *verb. excommunic.* 9.*c.*25.*n.*55. Sayr. *de cenſuris lib.* 3. *c.* 33.*nu.*19. Hinc dimittere Religioſum ſuum habitum, etiam in Monaſterio, & indui veſte fœminea propter ludum laruarum, vel aliquam comœdiam faciendam, quidam dicunt eſſe peccatum mortale. Si tamen fiat ob honeſtam recreationem, eutropeliam, vel alium honeſtum finem, debitiſque penſatis circumſtantijs, quantum eſt ex ſe, & ſua natura non erit peccatum, ſaltem mortale; licet ſemper ſit periculoſum propter infirmitatem, & corruptionem naturæ. Graſſis 1.*p.deciſ.lib.*3.*cap.*5.*nu.*77.

6 Incurret etiam hanc excommunicationem Religioſus, qui habitum ſuæ religionis dimittit, & alterius Religionis induit. Ratio eſt, quia iſte talis verè comprehenditur in illo canone *c.2.ne Clerici* cum verè habitum ſuæ Religionis dimittat, Bannez 2. 2.*diſput.* 1. *q.* 12.*art.*1. Sayrus *de cenſuris lib.*3.*c.*38. Quando tamen dimiſſio proprij habitus, & aſſumptio habitus alterius religionis ſit propter rationabilem causam, vt ſcilicet, quia debet eſſe in illa religione talis Religioſus per aliquod tempus, vel in ea prædicare, docere, &c. vel ob aliam iuſtam, & honeſtam cauſam, credo quòd tunc non incurret hanc excommunicationem. Eò quòd in prædictis caſibus non eſt temeraria, ſed rationabilis, & honeſta talis dimiſſio habitus, textus autem loquitur de temeraria dimiſſione. Bannez 2. 2. *diſp.* 1. *q.* 12. *art.*1.*dub.*2.& ex parte Azor. *to.* 1. *lib.* 12. *Inſtitut. Moral. c.*17.*qu.*14. Si verò aſſumptio habitus alterius religionis ſit tranſeundo ad illam illicitè, & contra iura, quamuis multi probabiliter dicant incurri tunc hanc excommunicationem, vt Nauarrus *in Summa cap. 27. &* Suarez 5. *to. in 3.p.diſput.*23.*ſect.*4. Probabilius tamen eſt contrarium. Eò quòd textus *in illo c.2.ne Clerici* eam habitus dimiſſionem excommunicationi ſubijcit, quæ attentis circũſtantijs eſt periculoſa ad vagandũ, & vt credo ad mala perpetrandum; hæc autem non eſt ita. Aragon. 2. 2.*q.*12.*art.*1. Leſſius 2.*de iuſt.& iure c.*41.*dub.*13.

7 Etiam in lecto, aut dormiens, tenetur Religioſus habitum ſuæ religionis portare, & peccat illum dimittendo. Quia ita videtur præcipi ab Eccleſia *in c. vidua* 20.*q.*1. Vbi dicitur, *ſeu in lectulo quieſcens, ſiue in quocumque loco conſiſtens conſtanter vtatur apta Religionis profeſſione veſte*. Fere idem habetur *c. Sanctimonialis diſt.* 23. Quantum autem ſit hoc peccatũ? Quidam dicunt eſſe mortale. Graſſis *lib.* 3.*deciſ.c.*5.*num.* 75. Quod admitti poſſet reſpectu illorum, qui omninò nudi, etiam ſine camiſia, cauſa aliqua non vrgenti, in lecto dormirent. Alios autem, qui aliqua decẽte veſte, aut tunica induti dormiunt ſine habitu ſuæ religionis ſolùm credo peccare venialiter. Quia decreta adducta non amplius petunt. Imò etiam à veniali peccato excuſarẽ illos, qui ob rationabilem cauſam ſolùm paruo habitu ſuæ Religionis cum tunica interiori induti dormiunt. Quia ita videtur conſuetudine introductum etiam inter magis timoratos. Suar. 4.*to.de Relig.lib.*1.*c.*5.*n.*18. Conſulendæ in hoc ſunt leges, & conſuetudines particularium Religionum.

8 Illum, qui etſi non dimittat habitum ſuæ Religionis, illum tamen omninò occultat, ita vt nullo modo appareat, abſque rationabili cauſa, probabilius eſt, incurrere prædictam excommunicationẽ, *c.*1 *ne Cle-*

rici. Ratio eſt, quia moraliter loquendo, & in ordine ad notitiam aſpicientium idem eſt omnino occultare habitum, ac illum dimittere, ſicut idem erit Iudæum inter Chriſtianos commorantem occultare illud ſignum, quod portat, ac illud dimittere, atque ita eadem pœna punietur. Pariter ergo in præſenti, & quoad intentum huius legis idem erit omninò occultare habitum, ac illum relinquere. Atque ita vtroque modo incurretur hæc excommunicatio. Nauarrus *in Summ. c.* 27. Bannez 2.2. *diſp.* 1. *q.* 12. *punct.* 1. Sicut autem relinquere habitum propter grauem neceſſitatem, v.gr. tuendi vitam, vel vitandi graue aliquod damnum, vel ſcandalum, excuſat ab hac excommunicatione, iuxta dicta *ſupr. num.* 2. ſic etiã omnino illum occultare excuſabit ab illa in prędictis, aut ſimilibus caſibus. Ratio eſt eadem, quia leges humanæ nõ cenſentur obligare cum tanto diſpendio, præſertim, quia occultare habitum in caſibus aſſignatis non eſt temeraria occultatio, aut dimiſſio, ſed prudens, & rationabilis. Suarez 4. *to. de Relig. tract.* 8. *lib.* 1. *cap.* 5. *num.* 13.

9 Poteſt diſpenſari cum Religioſo quòd omnino nõ habeat habitum, vel ſaltem quod illum deferat occultum: cum hæc obſeruantia non ſit de eſſentia ſtatus Religioſi. In hoc tamen ſolus Pontifex diſpenſare poteſt, quia ad illum ſpectat in iure communi diſpẽſare. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 1. *cap.* 5. *num.* 15. *&* 16. Vnde in Concil. Trident. *ſeſſ.* 25. *c.* 19. præcipitur, *ne detur licentia cuicumque Regulari occultè ferendi habitum ſuæ Religionis.*

10 Qui habitum Regularem mutat in habitum ſecularem, ſi ſeriò id faciat, & vt pro illo tempore ſecularis appareat, etiam ſi tempus breue ſit, probabile eſt peccare mortaliter, & incurrere excommunicationẽ adductam. Ratio eſt, quia talis mutatio quantumuis pro breui illo tẽpore facta videtur materia grauis, & habere notabilem deformitatem repugnãtem ſtatui Religioſo. Nauarrus *Conſ. de apoſtaſ. num.* 6. Roſella *verb. excommunicat.* Si verò talis mutatio habitus fiat non ſeriò, ſed ludi cauſa ad repreſentandum, vel quid ſimile, non erit peccatum præſertim mortale, neque propterea incurret ſic faciens excommunicationem Suarez 4. *to. de Relig. tract.* 8. *l.* 1. *c.* 5. *n.* 9. Vide *ſupra n.* 5.

11 Loquendo autem de eo, qui mutat, aut occultat non totum habitum, ſed partem illius, dicendum eſt; quod ſi ſit talis mutatio, aut occultatio partis, quòd ex reliquo cognoſci non poſſit, an talis perſona Religioſa ſit, nec ne, committitur peccatum mortale ſufficiens ad excommunicationem; quia eſt grauis trãſgreſſio legis, & quoad materiam & quoad finem ipſius, qui eſt, quòd perſona Religioſa cognoſcatur, & habeatur vt talis. Si verò pars habitus, quæ remanet immutata, & apparens, ſit talis, quæ ſufficiẽter manifeſtet perſonam illam eſſe Religioſam, non peccabit ſaltem mortaliter, nec incurret cenſuram. Quia reuera non dimittit, neque occultat proprium ſtatum. Suarez *to.* 4. *de Relig. tract.* 8. *lib.* 1. *c.* 5. *nu.* 11. Bonacina *de clauſura qu.* 2. *punct.* 2. *§.* 8.

12 Contra illos, qui habitum Carmelitarum deferre audent, vel ita conſimilem, vt propter eum Carmelitæ credi poſſint, abſque Sedis Apoſtolicæ mandato ſpeciali, poſſunt procedere Diœceſani per cenſuram Eccleſiaſticam. Ita conceſſit Sixtus IV. in Bulla *dum attenta, in ſpecul. Ordin. fol.* 89. *&* 90. Eadem prohibitio, quod nullus poſſit habitum conſimilem habitui Minimorum portare, facta eſt à Leon. X. Laurentius de Peirinis *tom.* 1. *priuileg. Minim. in Conſt.* 2. *Iulij II. §.* 18. *num.* 53. Conſulenda etiam ſunt priuilegia aliarum Religionum.

SVMMARIVM CAP. XIV.

Ætas Regularium ordinandorum, num. 1.
Pœnæ contrarium facientibus impoſitæ. num. 2.
A quibus incurratur ſuſpenſio. nu. 3.
Quando incurratur. num. 4.
Quas pœnas incurrant. nu. 5.
Priuari poſſunt beneficijs. nu. 6.
Quando fiunt irregulares. num. 7.
An quando prædicti ordinantur illegitimè in Presbyteros ſuſpenſionem, & irregularitatem incurrant. n. 8.
Qui puniantur à tribunali ſanctæ Inquiſitionis. n. 9.
Regulares ordinãtur ſine titulo beneficij aut patrim. n. 10.
An poſſint in ſuis domibus ordinari. n. 11.
A quo epiſcopo & qualibus dimiſſorijs. n. 12.
Quid de Abbatibus dicendum. n. 13.
Duo ſacri ordines vna die non conferuntur. n. 14.
In interſtitijs quis diſpenſet. n. 15.
Propter quam cauſam. n. 16.
Annus interponendus an Eccleſiaſticus, vel Solaris. nu. 17.
Litteræ dimiſſoriæ à Superioribus concedendæ. nu. 18.
Non poſſunt extra tempora ordinari. n. 19.
Quid ex priuilegijs. ibid.
Nouitij qualiter & quomodo ordinandi. n. 20.
A Suſpenſione vel irregularitate contractis ab illegitimè ordinatis qui abſoluant vel diſpenſent. n. 21.
Excommunicationes poſitæ ab Epiſcopis ordinem ſuſcipientibus illegitimè eorum comprehendunt. n. 22.
Abſolutiones eorum etiam iuuant. ibid.
Simoniace ordinati quas pœnas incurrant. n. 23.
Ordinandi an linguam latinam calere debeant. nu. 24.

De Obligationibus Regularium, quoad Sacros Ordines ſuſcipiendos. Cap. XIV.

1 MOdo poſt Concilium Tridentinum nullo modo poſſunt Religioſi ante ætatem ab ipſo præſcriptam, nempè *ad Subdiaconatus Ordinem ante vigeſimumſecundum, ad Diaconatus ante vigeſimũtertium, ad Presbyteratus ante vigeſimumquintum ætatis annum* promoueri, *priuilegijs quibuſcumque quoad hoc penitus excluſis.* Concil. Trident. *ſeſſ.* 23. *cap.* 12. Nec ad hoc iuuat priuilegiũ quoddam, quo Pius V. viuæ vocis oraculo dicitur conceſſiſſe Regularibus, poſſe vti in foro Conſcientię omnibus ſuis priuilegijs etiam derogatis à Cõc. Trid. Tum quia hoc eſt valdè incertum. Tum quia etiam ſi eſſet certũ, eſt reuocatum à Sixto v. in Conſtitut. *Sanctum, & Salutare* cõtra male promotos edita, quia ſtrictè præcipit obſeruari Conc. Tridentinum, contrarijs quibuſcumque non obſtantibus. Quæ Conſtitutio Sixti v. non eſt à Clem. VIII. quoad hoc moderata in Bulla quæ incipit *Romanum Pontificẽ* ann. 1595. edita, & habetur 3. *tom. Bullar. n.* 40. Quia in ea ſolùm fuit moderata prędicta Conſtitutio Sixti v. quoad pœnas, & cenſuras in ea contentas *contra quoſcumque, præterquam cõtra Symoniacè ordinantes, & ordinatos*. Quoad reliqua verò reducta eſt ad terminos ſacrorum Canonum, Conſtit. Pij II. & decretorum Concilij Tridentini. Cum ergo à Concilio Trident. præſcripta ſit ætas ordinandorum, excluſis quibuſcumque priuilegijs, nullo pacto ante illam poſſunt Religioſi Ordinari. Miranda *in Man. tom.* 1. *quæſt.* 39. *art.* 1. Omitto id, quod ſæpius dixi, videlicet omnia huiuſmodi viuæ vocis oracula annullata fuiſſe à Sanctiſs. D.N. Vrbano VIII. ac per conſequens huiuſmodi viuæ vocis oraculum Pij V. eſto quod fuiſſet verum, iam nullius eſt momenti. Vide dicta *cap.* 3. *num.* 21.

2 Vnde

Digitized by Google

2 Vnde Religioſi ſuſcipientis Ordines ante legitimam ætatem remanent ſuſpenſi, & *ſi huiuſmodi ſuſpenſione durante in eiſdem Ordinibus miniſtrare præſumpſerint, eo ipſo irregularitatem incurrunt*. Ita ſtatuit Pius II. in Bulla *Cum ex Sacrorum* ann. 1461. edita, in *tom. 1. Bullary* inter Bullas huius Pontificis *num.* 7. An verò huiuſmodi ſuſpenſio incurratur ſi per aliquas horas ante ætatem requiſitam aliquis ſuſcipiat Ordines Sacros Diana *Tract. 16. Miſcell. Reſol. 29.* Huiuſmodi autem ſuſpenſio ſolùm eſt ab executione illius Ordinis, ante legitimam ætatem ſuſcepti, vt patet in illis verbis *in eiſdem Ordinibus miniſtrare præſumpſerint*. Vnde non impedit vſum aliorum Ordinum legitimè ſuſceptorum. Suarez *de Cenſuris diſp. 31. ſect. 1.* Quaranta *in Summa Bullar. v. Ordo.* Permanet autem hæc ſuſpenſio non ſolùm vſque ad legitiman ætatem superuenientem, ſed ea etiam ſuperueniente, vſque ad diſpenſationem, ſeu abſolutionem. Tolet. *in Sum. l. 1. c. 61.* Cornexo *to. 2. in 3. p. diſp. 4. de Suſpenſione dub. 1*

3 Eandem ſuſpenſionem incurrunt, *qui abſq; diſpenſatione Canonica, aut legitima licentia, ſiue extra tempora iure ſtatuta, vel abſque dimiſſorijs litteris ad aliquem ex Sacris Ordinibus ſe fecerint promoueri*. Ita ſtatuit Pius II. in Bulla adducta, & Sixtus V. etiam in Bulla illa *Sanctum, & Salutare*, quæ eſt 91. inter Bullas huius Pontificis. Miranda *in Man. tom. 1. diſp. 39. art. 6.* Cornexo *vt ſupra.* Vide infra *num. 18. & 19.*

4 Hanc autem ſuſpenſionem non incurrere illos, qui non ex dolo, aut malitia, ſed bona fide, aut ignorantia crederent, poſſe ſuſcipere Ordines ante legitimam ætatem extra tempora, vel ſine litteris dimiſſorijs, docent aliqui. Eò quòd (inquiunt) Pius II. ſolùm appoſuit illam contra præſumentes, & vt conſtat ex dictis ſupra *ca. 10. nu. 33.* cum tale verbum in Conſtitutionibus Pontificijs ponitur, ſolùm comprehendit eos, qui ex dolo, & malitia illas tranſgrediuntur Toletus *1. c. 55.* poſt Nauarrum, & alios. Miror tamen viros doctos ita dixiſſe, cum (vt conſtat ex verbis Pontificis in prædicta Bulla) non vtatur verbo *præſumere* quoad incurrendā ſuſpenſionem, quia ad hoc ſolùm dicit, *ad aliquem ex ſacris Ordinibus ſe fecerint promoueri*, ſed quoad incurrendam irregularitatem ſi ſic ſuſpenſi in Ordinibus miniſtrauerint: ſic enim dicit, *& ſi huiuſmodi ſuſpenſione durāte in eiſdē Ordinibus miniſtrare præſumſperint, eo ipſo irregularitatē incurrant*. Quare dicendum videtur ad incurrendū dictā ſuſpenſionem nō requiri dolū, aut malitiā ſed ſufficere ex ignorantia culpabili ſuſcepiſſe Ordines ſine prædictis cōditionibus iuxta dicta ſup. *c. 10. n. 33. cit.*

5 Quamuis contra prædictos ſuſcipientes Ordines ſine legitima ætate, aut ſine alijs conditionibus aſſignatis, Sixtus V. in Bulla Sanctum, & ſalutare ann. 1598. edita in 2. *tom. Bullar. inter Bullas huius Pontificis num. 91.* grauiſſimas pœnas ſtatuerit, eorumque abſolutiones, & diſpenſationes ſoli Summo Pontifici reſeruauerit, adeò, vt neque per Iubilæa, Cruciatam, aut alia priuilegia, etiam à Maiori pænitentiario abſolui, aut diſpenſari poſſent, tamen Clem. VIII. in Conſtitutione adducta ſupra *nu. 1.* moderauit, & reduxit dictas pœnas, earumque abſolutionem, & diſpenſationem (*præterquam contra ſimoniacè ordinantes, & ordinatos*) ad terminos ſacrorum Canonum, Conſtitutionis Pij II. & decretorum S. Concilij Tridentini, iuxta dicta ſupr. n. 1.

6 Prædicti quoque ordinati ſine prædictis conditionibus, aut aliqua earum, poſſunt beneficijs Eccleſiaſticis iure priuari. Ita ſtatuit Pius II. in prædicta Bulla per hæc verba *Præterea, ultra alias pœnas in tales generaliter à iure inflictas, beneficijs Eccleſiaſticis poſſint iure priuari*.

7 Prędicti ſuſpenſi ob receptionem ordinum *ſine legitima ætate*, aut conditionibus *aſſignatis* fiunt irregulares, ſi *in eiſdem Ordinibus miniſtrare præſumpſerint*. Ita idem Pius II. in prædicta Bulla. Tunc autem dicentur miniſtrare in eiſdem Ordinibus, quādo actus proprios, ad quos tales ordines deputati ſunt, exercuerint. Vt ſi Miſſam dicant, Euangelium cantent, aut Epiſtolam cū apparatu ſolemni. Nauarr. *in Man. c. 27. nu. 244.* Non autem erunt irregulares ſedendo cū Sacerdotibus, aſſiſtendo electionibus, & alijs actibus, qui ſolùm cōueniunt Sacris inſignitis, aut ſacerdotibus ſecundum iura Religionis. Quia tales actus non ſunt ex natura ſua officia diuina, aut proprij Ordinis. Miranda *in Man. to. 1. q. 39. art. 9.* Semper tamen erit peccatum iuxta grauitatem materiæ prædictis actibus ſe ingerere. Quia ſunt actus prohibiti. Mirāda *in Man. to. 1. q. 39. art. 9.* Rodriquez *3. tom. q. 22. art. 12.* Facere autem officium Hebdomarij in Choro, ſeu dicere Collectam, aut Capitulum in Choro, & ſimilia, cū ſint actus proprij Ordinis Sacerdotalis inferent irregularitatem, in eo, qui Sacerdotium ſine legitima ætate, aut aliqua ex conditionibus aſſignatis ſuſcepit. Nauarrus *in Man. c. 27. nu. 244.* Peirinis *to. 1. priuileg. Minim. in Conſt. 1. Iulij II. nu. 25.*

8 Suſcipientem Presbyteratum ſine legitima ætate, aut ſine aliqua ex conditionibus aſſignatis, putant aliqui eodem actu incurrere ſuſpenſionem, & irregularitatem, quando ordinatur. Suſpenſionem quidem, propter dicta. Irregularitatem vero, quia cum ordinatur, celebrat cū Epiſcopo, ac per conſequens exercet actum Ordinis cum ſuſpenſione. Nauarr. *in conſ. 4. de cler. excomm. miniſtr.* Verumtamen oppoſita ſententia, ſcilicet non incurrere tunc irregularitatem, probabilior, & benignior eſt. Eò quod praxis Cancellariæ illum nō reputat irregularem. Suarez *de cenſur. diſp. 31. ſect. 1.* Quaranta *in Summ. Bull. verb. Ordo.* Cornexo *diſp. 4. de ſuſpenſione dub. 2.*

9 Contra illos, qui ad Ordinem Presbyteratus non ſunt promoti, & Miſſas celebrant, ac confeſſiones audiunt, procedit Tribunal S. Inquiſitionis. Ex Greg. XIII. in Bulla *Officij noſtri* ann. 1574. & eſt in 2. *tom. Bull.* Laertij *num. 21.* Et ex Clem. VIII. in Bulla *Et ſi aliàs* ann. 1601. habetur tales neſarios præuia degradatione curiæ ſeculari tradendos eſſe. *3. tom. Bull. inter Bull. huius Pontific. Bull. 81.* Quaranta *in Summ. Bull. verb. Ordo.* Vide etiam dicta *cap. 10. num. 22.*

10 Religioſi debent ordinari ſine titulo Beneficij, aut Patrimonij. Ratio eſt, quia licet Concil. Trident. generaliter id pro omnibus præcipiat *ſeſſ. 21. cap. 2.* huiuſmodi tamen decretum nō extenditur ad Regulares, quia illis, vt inquit Antoninus *3. part. tit. 14.* pro titulo deſeruit ſporta. Nauarrus *in Man. cap. 27. num. 258.* Hoc etiam dicitur de ſcolaribus Societatis Ieſu, qui tria ſimplicia vota fecerunt. Tum quia ſunt verè Religioſi, tum quia ita declarauit Greg. XIII. vt refertur in compendio eiuſdem Societatis *v. Ordo.* Regularis porrò qui ſcit ſuam profeſſionē irritam eſſe, ſi ordinatur, peccat mortaliter, & incurrit pęnas, quam ſęculares Clerici incurrunt ſi ordinantur ſine beneficio aut patrimonio. Quia re vera talis Regularis Secularis eſt. Portellus *in Dub. Regular. verbo Ordines Sacri num. 8.* Diana *tract. 2. de Dub. Regular. Reſol. 113.*

11 Regulares hodie poſt Concil. Trid. non poſſunt ab Epiſcopis ordinari, etiam in ſuis domibus, ſine licentia Diœceſanorum, in quorum diſtrictu eorū Monaſteria ſunt ſita. Ratio eſt, quia licet circa hoc ha-

buerint antiquitus priuilegia, modò tamen ſunt abrogata à Conc. Trident. *ſeſſ. 6. cap. 5.* per hæc verba. *Nulli Epiſcopo liceat cuiuſuis priuilegij prætextu Pontific. in alterius Diœceſi exercere, niſi de Ordinarij loci expreſſa licentia, & in perſonas eidem Ordinario ſubiectas tantùm, ſi ſecus factum fuerit, Epiſcopus ab Exercitio Pontificalium, & ſic ordinati ab executione Ordinum ſint ipſo iure ſuſpenſi.* Miranda *in Man. tom. 1. qu. 38. arti. 3.*

12 Quamuis antiquitus poſſent Regulares ordinari à quocumq; Catholico Epiſcopo, propter priuilegium Clementis Quarti conceſſum Minoribus, & per conſequens omnibus, qui eorum priuilegia participant, modò tamen ſeruari debent, quæ S. Congregat. ex mãdato Clem. Octaui præcepit omnibus Superioribus Regularium, videlicet poſſe ſuis ſubditis Regularibus, qui præditi qualitatibus requiſitis Ordines ſuſcipere voluerint, litteras dimiſſorias concedere, *ad Epiſcopum tamen Diœceſanum, nempè illius Monaſterij, in cuius familia ab his ad quos pertinet, is Regularis poſitus fuerit. Et, ſi Diœceſanus abſuerit, vel non eſſet habiturus ordinationes, vel ſedes Epiſcopalis vacauerit* (Vt Quidam adiungunt. Peirinis *tom. 1. de priuileg. Minim. circa Conſtituti. 2. Sixti IV. §. 11. nu. 33.*) *ad quencumq; alium Epiſcopum, dum tamen ab eo Epiſcopo, qui Ordines contulerit, examinetur quoad doctrinam, & dum ipſi Regulares non diſtulerint de induſtria, conceſſionem dimiſſoriarum, in id tempus, quo Epiſcopus Diœceſanus, vel abfuturus, vel nullas habituras eſſet Ordinationes.* Additur præterea, quod cum à Superioribus conceduntur prædictæ litteræ dimiſſoriæ ſuis ſubditis Regularibus, Epiſcopo Diœceſano abſente, vel Ordinationes non habente, tunc in prædictis litteris debeant exprimere *huiuſmodi cauſam abſentiæ Diœceſani Epiſcopi, vel Ordinationum ab eo non habendarum, ſub pœnis*, Officij, & dignitatis, ſeu adminiſtrationis, ac vocis actiuæ, & paſſiuæ priuationis & alijs arbitrio Sanctiſſimi reſeruatis. Quaranta *in Summa Bullarij verbo Ordo.* Miranda *in Man. tom. 1. quæſt. 38. art. 2.* Si autem Regulares degant in Monaſterijs ſitis in locis nullius Diœceſis, debent ordinari ab Epiſcopo vicinioti, & obſeruare omnia, quæ dicta ſunt in prędicta declaratione S. Congregat. ann. 1619. Peirinis *vt ſupra n. 36. apud ipſum.* Naldus *in Summa verb. Ordo n. 26.*

13 Ad idem etiam extat decretum Conc. Trid. *ſeſſ. 23. cap. 10.* quod ſcilicet, Abbatibus, & alijs quibuſcunque quantumuis exemptis non liceat impoſterum intra fines alicuius Diœceſis conſiſtentibus, etiam ſi nullius Diœceſis, vel exempti eſſe dicantur, cuiquam, qui Regularis ſibi ſubditus non ſit, tonſuram, vel minores Ordines conferre, nec litteras dimiſſorias aliquibus Clericis ſecularibus, vt ab alijs ordinentur concedant. Circa quæ Sacra Congregatio Cardinalium dixit: *Poſſunt ipſi Abbates eoſdem Ordines conferre alijs Regularibus, qui dimiſſorias ſpeciales ſuorum Superiorum, & ſpecialem conſenſum Epiſcopi loci habuerunt.* Quaranta *in Summa Bullar. verb. Ordo.* Vide dicenda *cap. 18. nu. 64. & 65.* maximè circa qualitates pro iſtis Abbatibus requiſitis.

14 Duo Sacri Ordines non eodem die, etiam Regularibus conferantur, priuilegijs, ac indultis quibuiuis conceſſis non obſtantibus quibuſcumque. Ita ſtatuitur in Conc. Trident. *ſeſſ. 23. cap. 13.* Vnde nullo modo licet contrarium, etiam rationabili cauſa ſubſiſtente, ſine diſpenſatione Papæ, aut alterius eius authoritatem habeatis, Miranda *in Man. tomo 1. q. 38. art. 5.* Quoad minores Ordines ſic ſtatuit idem Concilium *ſeſ. 23. c. 11. Minores Ordines ijs, qui ſaltem latinam linguã intelligant, per temporum interſtitia, niſi aliud Epiſcopo expedire magis videretur conferantur.* Vnde ad arbitriũ Epiſcopi eſt illos vna die conferre, vel non. Miranda *in Man. tom. 1. qu. 38. art. 5.*

15 Ordines maiores non poſſunt conferri etiam Religioſis, niſi ſeruatis interſtitijs, ita ſcilicet, vt Subdiaconatus non conferatur, niſi ſeruato interſtitio vnius anni adminus à ſuſceptione poſtremi gradus Ordinum minorum; nec Diaconatus, niſi poſt vnum annum à Subdiaconatu; nec Presbyteratus, niſi poſt vnum etiam annum Diaconatus. Ita ſtatuitur in Cõcil. Trid. *ſeſſ. 23. cap. 11. 13. & 14.* Quamuis autem aliqui putent vt probabile, Prælatos Religionum poſſe cum ſuis ſubditis diſpẽſare in interſtitijs ſupradictis, eò quod licet prædicta facultas concedatur à Concilio Epiſcopis; nomine tamen Epiſcoporum intelligi poſſunt Prelati habentes iuriſdictionẽ quaſi Epiſcopalem, quales ſunt Prælati Religionum, eò prȩſertim, quia ipſi poſſunt meliùs iudicare de neceſſitate diſpenſationis. Suarez *tom. 4. de Relig. tract. 8. lib. 2. c. 12. à nu. 21.* Vide Dianam *Tract. 2. de dubijs Regular. reſol. 32. & 112.* Certum tamen credo non poſſe id facere propter declarationem S. Congregationis, quæ declarauit, quòd Prælati Regulares non poſſunt diſpenſare in interſtitijs, in litteris dimiſſorijs, quibus mittunt ſuos ſubditos ad ſuſcipiendos Ordines. *Sed dicti Prælati cum mittunt ſuos ſubditos ad Ordines ſuſcipiendos, & expedire iudicauerint, ac neceſſe habuerint, vt cum eiſdem in interſtitijs diſpenſetur, in prædictis litteris Dimiſſorijs humiliter debent exorare Epiſcopos, vt id faciant.* Paſſarellus *in ſuo compend. priuileg. fol. 223.* Miranda *in Man. to. 1. q. 38. art. 7.* Quando autem Abbates regulares ordinant ſuos ſubditos in Minoribus ad illos ſpectat diſpenſare in interſtitijs. Eò quod acceſſorium ſequitur naturam principalis. Miranda *in Man. tom. 1. q. 38. art. 7.* Sotbus *ver. Ordines ſacri §. quando verò.*

16 Cauſa quare poteſt dari huiuſmodi diſpenſatio in interſtitijs nõ eſt eadem in omnibus Ordinibus, nam ad minores Ordines ſufficit, quod Epiſcopo videatur magis expediens, vt habetur *ſeſſ. 23. c. 11.* & diximus ſupra *num. 14.* Ad Subdiaconatum requiritur *neceſſitas, aut Eccleſiæ vtilitas iudicio Epiſcopi. Ex eadem ſeſſione c. 11.* Ad Diaconatum non exigitur tanta neceſſitas, cum Concilium nihil de hoc dicat, ſed ſolum voluntati rationabili Epiſcopi id relinquat dicta *ſeſſ. 23. cap. 13.* Ad Presbyteratum vero maior cauſa requiritur, ſcilicet Eccleſiæ vtilitas, ac neceſſitas iudicio Epiſcopi, vt conſtat ex eodem Concilio dicta *ſeſſ. cap. 14.* Miranda *in Man. q. 38. art. 8.*

17 Annus interponẽdus ab vno ad alterum Ordinem Sacrum eſt Eccleſiaſticus, nõ ſolaris. Hinc Sacr. Congregatio declarauit, eos, qui ad Subdiaconatus Ordinem quattuor temporibus Quadrageſimæ promoti fuerint, poſſe anno ſequenti eiſdem quattuor temporibus Quadrageſimæ ad Diaconatum promoueri, licet annus naturalis integer tunc lapſus non fuerit, cum futuro anno Paſchæ Feſtum celeriùs, quàm præterito celebretur. Proſper Auguſt. *in addit. ad Quarant. in Summ. Bull. verb. Ord.*

18 Litteræ dimiſſoriæ pro religioſis ordinandis debent eſſe ſuorum Superiorum Regularium. Ratio eſt, quia quamuis Concilium Trid. *ſeſſ. 23. cap. 8.* hoc tribuat Ordinario, nomine tamen Ordinarij in præſenti, quod attinet ad regulares, intelligi eorum Prȩlatos, conſtat, tum ex praxi Eccleſiæ, tum ex ratione, quia cum illi ſoli habeant notitiam de moribus, & ſufficientia ordinandorum Regularium ad eos videtur neceſſariò id ſpectare. Eò præſertim,

quia

quia ita dicitur declaratum eſſe à Sac. Congregatione. Nauarrus *lib.2. conſil.22. & 23.* Henriquez *libr. 7. de Indulgent. cap. 26.* Vide Dianam *Tract. 16. Miſcellaneo Reſolut.* 15. Qualiter etiam, & à quibus debeant examinari, & approbari promouendi ad Sacros Ordines iuxta decreta Clem. VIII. & Sacr. Congregat. ſub S.D.N. Vrbano vide *c.18.n.79.*

19 Regulares non poſſunt modò poſt Conc. Tridentinum extra tempora Ordinari. Ratio eſt, quia licet de hoc fuerint varia priuilegia Religionibus conceſſa, vt patet ex Compend. priuileg. *verb. Ordines Sacri*; Concilium tamen Tridentinum *ſeſſ.23. cap.8.* id prohibet fieri, & conſonant Conſtitutiones Pij II. & Sixti V. & Praxis Eccleſiæ; maximè quia ipſum Concilium *ſeſſ.25. cap.22.* præcipit omnia, & ſingula in ſuis Decretis contenta obſeruari à Regularibus, non obſtantibus quibuſcumque priuilegijs, &c. Miranda *in Manu. tom.1. q.38. art.4.* Conceſſio autem quædam Gregor. XIII. facta Religioſis Societatis, vt poſſint ordinari extra tempora non videtur communicari alijs Religioſis, quia Pontifex id expreſsè declarauit. Peirinis *tom.1. priuileg. Minim. in conſtit.2. Sixti IV. nu.* 38. Vbi etiam tractat, an per poſteriores conceſſiones factas Religioſis vt poſſint gaudere priuilegijs Societatis, poſſint vti hoc priuilegio. Video tamen aliquos authores aſſerere probabile eſſe Regulares ordinari poſſe extra tempora à iura ſtatuta, quos ſequitur Diana 2. *de dub. Regular. reſol.* 31. ijs tamen non eſt credendum niſi oſtenderint priuilegiū poſt Concil. Trid. conceſſum & quod non ſit viuæ vocis oraculum.

20 Si Nouitij Religionum ordinari volunt (quod fieri poſſe ſaltem iure communi dicemus infrà *cap. 24. num.26.*) obſeruare debent Decretum Concilij Trident. *ſeſs.21. cap.2.* vbi præcipitur, *ne quis deinceps Clericus ſecularis quamuis aliàs ſit idoneus moribus, ſcientia, & ætate, ad Sacros Ordines promoueatur, niſi priùs legitimè conſtet, eum beneficium Eccleſiaſticum, quod ſibi ad victum honeſtè ſufficiat, pacificè poſſidere.* Ratio eſt, quia ita determinauit Pius V. in Bulla, quæ incipit *Romanus Pontifex tom.2. Bullarij inter Bullas huius Pōtificis num.* 75. vbi grauiſſimis pœnis prohibet religioſos, ſiue ſeculares more Religioſorum viuentes in communi, non profeſſos, ordinari poſſe, non ſeruata forma prædicti Decreti Concilij Trident. Laurent. de Peirinis *tom.1. priuileg. Minim. in Conſtit.2. Sixti IV. §.11. nu.37.* Gauantus *in Man. Epiſc. verb. Ordo in genere nu.29.*

21 A ſuſpenſione, quam incurrunt Regulares ſuſcipiendo Ordines, illegitimè, & abſque ætate requiſita, poſſunt aliqui abſolui in foro conſcientiæ à ſuis Prælatis, Generalibus ſcilicet, vel Prouincialibus reſpectiuè, propter dicenda *in ca.18. de Prælatis à num.* 36. Peirinis *tom.1. priuileg. Minimor. in Conſtitut.1. Iulij II. §.16. à num.31.* Diana *Tract.2. reſol.*85. Quod idē dico de irregularitate ab iſtis commiſſa celebrando cum prædicta ſuſpenſione, propter eadem fundam. fundamenta. Peirinis *vt ſupra num.*34. Si autem prædicta ſuſpenſio (& idem dico de Irregularitate) ſit deducta ad forum exterius; ſi attendamus ad aliqua priuilegia ex relatis, cum indiſtinctè loquantur, & fauores ſint ampliandi, vt ſæpiùs diximus, verè dicendum eſſet, poſſe ab illa abſoluere Prælatos Regulares ſuos ſubditos. Quia tamen ſtylus curiæ dicitur eſſe in contrarium, quòd ſcilicet ſemper petatur diſpenſatio à Papa, vel per Datarium, vel Summum Pœnitentiarium, ſtylo autem Curiæ ſtandum ſit, cū faciat ius, & præualeat conſuetudini, cum tamen de illo conſtat; ideo aliorum iudicio hoc remitto. Peirinis *vt ſupra num.*36. qui tamen *nu.*35. aliquos authores pro contraria parte refert non fideliter.

22 Excommunicatio, quam ſolet ponere Epiſcopus ante Ordinationem contra eos qui ordinantur habentes aliquod impedimentum occultum, afficit omnes etiam Regulares. Quia in illo actu ſubduntur Epiſcopo. Nauarrus *capit.25. num.72.* Peirinis *tomo 1. Priuileg. Minimor. in Conſtit.1. Iulij II. §.16. nu.39.* Addens, ab illa, & Irregularitate, quæ incurritur ſuſcipiendo Ordines cum prædicta excommunicatione abſoluere poſſe Prælatos Religionum. Abſolutiones etiam, & diſpenſationes, quas ſolent dare Epiſcopi Ordinantes Ordinatis ad cautelam proſunt etiam Regularibus exemptis. Quia Prælati Regularium concedentes illis licentiam ſuſcipiendi Ordines, conſequenter concedunt ea ſine quibus Ordines non poſſunt recipi rectè, ac per conſequēs etiam facultatem vt ab Epiſcopis Ordinantibus abſoluantur, & diſpenſentur in Cenſuris, & Irregularitatibus, ſaltem dubijs, & occultis. Henriqu. *lib.10. de Sacram. Ordin. cap.20. num.2.* Syluester *verb. Irregular. quæſt.9. num.11.*

23 Simoniam in Ordinis ſuſceptione committens ab Ordinis executione ſuſpenditur *Cap. inquiſitionis de accuſat. cap. qui ſtudet 1. quæſt.1.* Et perpetuò deponitur ab Officio *cap. cum ſuper de Confeſſis capit. de hoc de Simonia.* Eſt etiam ipſo iure ſuſpenſus. *Extrauag.2. de Simonia cap. tanta de Simonia.* Syluester *ver. ſuſpenſio num.7.* Nauarrus in *Manual. cap.23. num.*111. Item eſt ipſo iure excommunicatus, *Extrauag.2. de Simonia.* Nauarrus *vt ſupra.* Suarez *5. tomo in 3. parte diſputat. 22. ſect.5. numer.22.* Incurrit etiam pœnas ſtatutas à Pio V. *in Conſtitut. cum primùm*, & à Sixto V. in Bulla *Sanctum, & Salutare*, quam retulimus ſupra *num.*5. Quam quoad hoc punctum de Simoniacè Ordinatis, & Ordinantibus non reduxit ad terminos Iuris communis Clemen. VIII. vt ibidem diximus. Alderete *lib.2. de Relig. diſcipl. cap.16. nu.44. & 45.*

24 Ordinari poſſe Regulares ab Epiſcopis etiamſi linguam latinam non calleant, aliqui videntur exiſtimare. Peirinis *tom.2. priuilegiorum Minimorum in Conſtitut.26. Leon.10. num.25.* quia tamen Concil. *ſeſs.23. cap.11.* vult Ordinandos etiam in minoribus ordinibus linguæ latinæ intelligentiam habere, & hoc ſit conforme iuri naturali, vt miniſtri Eccleſiæ intelligant quæ faciunt, ideo ſine aliqua ſaltem intelligentia latinitatis, & ſpe maioris, credo non eſſe licitum aliquem ordinari.

SVMMARIVM CAP. XV.

Electiones Prælatorum Regularium ad Regulares ipſorū ſpectant. nu.1.
Eligentes debent eſſe profeſſi nu.2.
Non conuerſi aut laici. nu.3.
Clerici, & in ſacris conſtituti. nu.4.
Liberi à cenſura, & impedimento canonico. numero 5.
Quid ſi omnes electores, vno excepto eſſent inhabiles, vel vnus ſolus eſſet inhabilis. nu.6.
Quid ſi plures inhabiles admitterentur. ibid.
In dubio de inhabilitate quid faciendum. nu.7.
Ad electiones qui neceſſario vocandi. nu.8.
An infirmi, vel abſentes. ibid.
Iure communi Procuratores ſubſtitui poſſunt. numero 9.
Quæ pars capituli ſufficiat ad electionem. nu.10.

Ele-

Electiones per modum Scrutinij, compromiſſi, & inſpirationis an validæ. nu. 11.
Quæ conditiones in illis ſeruandæ. ibid.
Electores tenentur eligere digniores. nu. 12.
Quid ſeruandum ex decretis Summorum Pontificum. ibidem. & nu. 13.
Eligentes indignum cuius pœnæ & culpæ ſint participes. nu. 14.
Quid de electione peccatoris dicendum. nu. 15.
An defectus eligendorum, debeant propalari. ibid.
Vota in electionibus debent eſſe abſoluta, & certa. numero 16.
Item ſecreta. nu. 17.
Quid quando aliquis ex electoribus mittit in vrnam ſchedulam albam. nu. 18.
De loco & tempore electionis canonicæ. nu. 19.
An extraneus admitti poſſit in capitulo. nu. 20.
Electiones debent eſſe omnino liberæ. nu. 21.
An poſſint coarctari ad aliquas perſonas. ibid.
An Suffragium ſemel datum poſſit reuocari. numero 22.
Electus an debeat acceptare electionem. nu. 23.
An liceat procurare vota. nu. 24.
Qui poſſint eligi in Prælatos. nu. 25.
An impediat electionem quod aliqui dies deficiant de interſtitijs. nu. 26.
Procurantium officia per fauores pœnæ. nu. 27.
Quando committatur Simonia in electionibus Regulariũ. nu. 28. & ſequentibus.
An committatur propter pacta & conuentiones. numero 29.
An ſi detur aliquid ne aliquis accuſetur. nu. 30.
Quando licitum erit conferre pecuniam. nu. 31.
Quid de permutationibus aut commutationibus officiorum ordinis. nu. 32.
De pœnis Simoniacorum. nu. 33.
Præſidentium electionibus munus. 34.
Quæ poſſint vel non facere. ibid.
In quacumque electione neceſſaria eſt confirmatio. numero 34.
Quis debeat confirmare electionem. ibid. & 36.
Electio indigni non confirmanda. ibid.
Eligentes quando ſe poſſunt opponere electioni. numero 37.
Quid ſi illegitimus occultus eligatur in Prælatum. numero 38.
Pœnitentia S. Officio inhabiles ſunt ad officia ordinis. numero 39.

De obligationibus Religioſorum, in electionibus faciendis. Cap. XV.

1 ELECTIONES Prælatorum Regularium ad Regulares ipſos ſpectant, ſicut generaliter cuiuſuis Congregationis Prælatum inſtituere ad ipſam Congregationem. *cap. 1. de election. & cap. 2. 3. 4. & ſequent. 18. quæſtion. 2.* Syluest. *verb. elect. 1. quæſt. 1.* Addens, quòd etiam ſi in aliquo Collegio non ſint niſi duo, aut tres, electio pertinet ad eoſdẽ. Nauarrus *lib. 1. conſil. de Elect. conſ. 6.* Vniuſcuiuſque autem Prælati electio ad Congregationem proportionatam pertinet: ita vt Conuentualis Prælati ad Conuentum, Prouincialis ad prouinciam, & Generalis ad totum Ordinem; Vt colligitur *ex cap. 1. de Electio. & ex cap. cum dilectus de Conſuetud. & 18. quæſt. 2. per multa capita,* & ferè ex natura rei id ſequitur, ſuppoſito prudenti, & ſuaui regimine Religionis. Vnde ita obſeruari debet, niſi iure aliquo poſitiuo, aut conſuetudine præſcripta oppoſitum conſtet. Suarez *4. tom. de Religio. tractat. 8. quæſtion. 2. capitulo 6. numero 17.*

2 Eligentes Prælatum, vel Superiorem Religionis debent eſſe in illa profeſſi. Ita habetur 18. *quæſt. 2. & cap. ex eo §. in Eccleſiis de elect. in 6. & in cap. indemnitatibus.* Et ratio eſſe poteſt, quia Nouitius non eſt actu pars, aut membrum Religionis, non ergo debet eligere caput. Sufficit tamen ad hoc profeſſio tacita. Tum quia ita determinaſſe videtur Bonifac. VIII. *in prædicto cap. ex eo.* Tum quia profeſſio tacita eſt vera profeſſio, nec quoad adhoc excluditur à Iure. *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 4.* Miranda *in Manual. tom. 2. q. 23. art. 5.*

3 Conuerſi, ſiue Laici non habent Vocem, & Votum in electionibus Canonicis Prælatorum. *Ex c. ex eo de Election. lib. 6. §. in Eccleſ.* Sylu. *verb. Electio 1. qu. 2. dict. 2.* Miranda *in Manual. tom. 2. q. 23. art. 5.* Addens, hoc eſſe de Iure communi, ſecus autem eſſe poſſe de conſuetudine antiqua Religionis. Vide dicenda *tom. 2. cap. 8. num. 19.*

4 Hinc eligentes debent eſſe Clerici, & in Sacris conſtituti, Prima pars conſtat ex *dicto cap. ex eo. §. in Eccleſ.* Secunda verò, ſicut & prima patet ex *Clem. vt ij qui de ætat. & qualit.* Vbi præcipitur, quod nullus in Eccleſijs etiam Regularibus vocem habeat in Capitulo, etiamſi hac ſibi ab alijs concedatur, niſi ſaltem in Subdiaconatus Ordine ſit conſtitutus. Quod eſt etiam confirmatum à Concil. Tridentin. *ſeſſ. 22. capite quarto,* dum dicitur; *Quicumque in Cathedrali, vel Collegiata, Seculari, vel Regulari Eccleſia Diuinis mancipatus Officijs, & Subdiaconatus Ordine ſaltem conſtitutus non ſit, vocem in huiuſmodi Eccleſiis in Capitulo non habeat, etiam ſi hoc ſibi ab alijs liberè fuerit conceſſum.* Miranda *in Manual. tom. 2. quæſt. 23. artic. 5.* Suarez *4. tomo de Relig. tract. 8. lib. 2. ca. 4.* Vnde, quamuis etiam aliquarum Religionum vſus ſit, quòd ſolùm ſeniores, aut ætate prouectiores habeant Votum in electione Prælatorum, congruentius tamen eſt, vt omnes in Sacris conſtituti legitimum impedimentum non habentes, dent ſuffragia, vt colligitur ex iuribus adductis *c. ex eo & Clemen. vt ij.* Nauarrus *lib. 1. conſil. de conſuetud. conſ. 2.* Votum autem, ſeu ſuffragium datum ab eo, qui non eſt in Sacris conſtitutus, non ſolùm illicitum, ſed inualidum eſt; hoc enim videtur inferri ex verbis Concil. Trid. adductis Suarez vt ſup. num. 8.

5 Debent præterea electores liberi eſſe à cenſura, impedimento Canonico, priuatione vocis, aut inhabilitate ad munus eligendi. Aliàs peccabunt grauiter, etiam ſi talis inhabilitas ſit occulta. Suar. *4. tom. de Religio. tract. 9. lib. 2. cap. 4.* Hinc excommunicati excommunicatione maiori non poſſunt eligere *cap. cum inter in fine de elect. c. cum dilectus de conſuet.* Vnde electio ab illis facta irrita eſt, & nulla. Cornexo *tom. 2. in 3. p. trac. 5. de excommunic. diſp. 10. §. 5. dub. 1.* vbi multa ad intentum. De quo *tom. 2. cap. 12. num. 29. & 30.* Excommunicati autem excommunicatione minori benè poſſunt eligere, *c. vlt. de cleric. excommunic. miniſtr.* Deinde ſuſpenſi ab officio non poſſunt eſſe electores, aut eligere, *cap. cum dilectus de conſuet.* Tertiò interdicti, per *cap. cùm inter de elect.* Quartò quib. interdictum eſt eligere ſine licentia Superioris, per *cap. fin. de elect.* Quintò qui ſcienter celebrauerunt in loco interdicto, niſi ſuper hoc ſint priuilegiati *cap. is qui de ſentent. excommunic. lib. 6.* Sextò omnes irregu-

lares

lares *c.is,qui de ſent.excommunic.in 6.* De quibus, & aliis vide Syluestrum *verb.electio* 1. *qu.*4. Miranda *in Man.tom.*2.*q.*23.*art.*8.& Barboſa *de Canon. & Dignit. c.*41.*fere per totum.*

6 Si caſus eſſet, quòd omnes electores eſſent inhabiles, vno excepto, ad illum ſolùm Ius electionis deuoluitur, cùm in tali caſu repræſentet totum capitulum. Non tamen poſſet ſe ipſum eligere. Quia id eſſet ſignum euidens ambitionis. Rodriquez 1.*tom.qu.*53.*art.*11. E contra verò, ſi omnes electores, vno excepto, habiles eſſent, inhabilitas illius non redder irritam electionem, iuxta regulam *vtile per inutile* non vitiatur, niſi ſolùm quando illum cognitum euidenter, vt inhabilem, ad eligendum, voluntariè admiſerunt ad electionem, cum poſſent repellere. Quia tunc cenſentur conſentire voluntariè in defectum electionis. Suarez 4.*tom.de Religion.trac.*8.*lib.*2.*cap.*4. *num.*9. Idem dico ſi plures inhabiles admittantur; ſi enim admittantur ignoranter, valida eſt electio, ſi ſcienter, inualida propter eamdem rationem. In caſu autem quo Capitulum haberet facultatem diſpenſandi ſuper inhabilitate illa, etiam ſi ſcienter admittantur inhabiles valida eſt electio. Quia tunc cenſetur diſpenſare. Sunt etiam aliqui qui dicunt minimè vitiari electionem ob ſuffragia inhabiliũ etiam ſcienter admiſſorum exceptis caſibus à iure expreſſis, ſcilicet de excommunicato *cap.fin.de Procuratoribus.*& de laico *cap.Maſſana de electionibus.* Quia, inquiunt, quod ſuffragia habilium ſunt ſeparabilia ab inhabilibus & vtile per inutile non vitiari, ſed cenſeri eos omni meliori modo eligere voluiſſe. Ita videtur tenere Imola ſuper Clement.de ætate & qualitate referẽs Ioannem de lignano, & Paulum alij etiam id ſequuntur. Sed non admitto iſtam ſententiam, & caſu quo eſset admittenda, ſupponi deberent in electione electores habiles ſufficientes, ita vt illis ſolum numeratis ſufficiant pro electione facta, quod idem dico in caſu quo inhabiles admitterentur ignoranter. Vide *tom.*2.*c.*12.*nu.*29.

7 Quando eſt dubium, quòd aliqui ex electoribus ſint excommunicati, ſuſpenſi, &c. non irritatur electio ſi admittantur ad illam ab aliis cum proteſtatione talis dubij. Nam in dubiis ſanet poſſeſſio. Miranda *in Manual.tom.*1. *qu.*23.*art.*11. Laurentius de Peirinis *tom.*1.*de Subdit.qu.*1. *de Obedient.cap.*31.§.6. Vide dicenda *tom.*2.*c.*12.*nu.*30.

8 Ad electiones vocandi ſunt in primis omnes præſentes, ad quos de iure pertinet eligere. Deinde omnes abſentes, qui commodè vocari poſſunt, ac tandem omnes, qui debent, & volunt, & poſsunt commodè, & legitimè intereſse. Hoc colligitur ex *ca.quia propter de election.& ex cap.coram.* Syluester *verb.electio* 1.*quæſt.*5. Miranda *in Man.tom.*2.*qu.*23.*art.*6. Qui etiam benè addunt, quod ſi quis electorum legitimorum fuerit contemptus, & ad electionem non vocatus, ad ipſius petitionem electio caſsanda eſt, & caſsari debet, niſi liberè conſentiat, & velit eam ratam habere. Non eſt tamen contra ius commune, quòd aliqui, aut etiam multi ex illis, qui habent ius ad eligendum, non interſint electioni, Quia in *c.quia propter* adducto expreſsè dicitur: *Præſentibus omnibus, qui debent, & volunt, & poſſint commodè intereſſe.* Non ergo coguntur omnes intereſse. Suarez 4.*tomo de Religion.tract.*8.*lib.*2.*cap.*5.*num.*2. Si tamen caſus eſset quod abſentia Religioſi à capitulo cauſa eſset, quod minus dignus, aut indignus eligeretur, aut aliquod inconueniens ſequeretur, teneretur tunc ſub graui peccato ſæpius mortali intereſse electioni.

Quia tunc iure communi tacetur quod præſcribit mala imminentia prohibere, & iure particulari Religionis, quæ ideo vocem tribuit in Capitulis religioſis, vt bonum ipſius promoueant obligatus eſt aſſiſtere capitulis. In hoc ſenſu accipiendi ſunt Diana *Tract.*2.*de Dubys Regul.Reſolut.*6. & Peregrinus ab ipſo relatus. Infirmorum vota accipi debent, ſi commodè id fieri poteſt, & ipſi voluerint. Quia etiam illi cenſentur præſentes, Azor.*tom.*2.*lib.*6.*ca.*14.*quæſt.*7. Aſſignato autem termino ad eligendum, v.grat. die, Pentecoſtes, vel alio, ſi aliqui non compareant, poſſunt qui præſentes ſunt ad electionem procedere. Quia non debent perdere ſuum ius propter aliorum abſentiam. Miranda *tomo* 2.*in Manual.qu.*23.*artic.*6. Laurentius de Peirinis *tom.*1.*de Subdito qu.*1. *de Obedient.cap.*31.§.6. Addens, hoc etiam eſse verum, etſi vnus ſolus reperiatur in Capitulo. Hoc tamen diſplicet; quia vno ſolo præſente, nec eſt Capitulum, nec fit propriè electio, quæ fit ex pluribus. Spectanda ergo eſt deciſio authoritatis Superioris, qui in tali caſu, quid faciendum ſit decernat.

9 Non eſt contra ius commune quòd Elector, ſi fuerit abſens, & iuſto impedimento detentus, eligere, & inſtituere poſſit aliquem in procuratorem, qui habeat votum ipſius in electione facienda. Ratio eſt, quia ita habetur in *cap.quia propter,* quod ius non eſt derogatum à Concil.Trident.*ſeſs.*25.*cap.*6. dicente: *Vt in poſterum non liceat voces, & ſuffragia abſentium ſupplere.* Quia mens Concilij ſolùm fuit tollere conſuetudinem quorumdam Prælatorum, qui vt facerent electiones ad ſuum beneplacitum, vocem, & votum abſentium dabant aliis. De quo extat declaratio Sacr. Congregationis Illuſtriſs.DD. Cardinal. ann. 1570. Paſsarellus *in compend.priuileg. Minim.* Rodriguez *tomo* 2.*quæſtionum Regular.quæſt.*61.*art.*6. ſeruanda tamen in hoc ſunt conſuetudines Religioſorum, & ipſarum Statuta. Syluester *verb. electio* 1.*qu.*3. Vide etiam Barboſam *de Canonic.& Dignitatib.capit.*39.*à num.*14.

10 Quamuis iure antiquo requiſitum fuerit ad electiones, vt maior, vel ſanior pars, conuenerit in aliquem eligendum, poſt Concilium Tridentin. tamen ſufficit, quòd maior pars concurrat, etiamſi non ſit ſanior. Ratio eſt, quia eo ipſo quod Concilium præcipit *ſeſs.*25.*capit.*6. *vt eligentium nomina numquam publicentur,* prohibet diſquiſitionem, quæ antiquitus fiebat ad ſciendum ſi ſanior pars elegerit, non enim alio modo id ſciri poſset, niſi publicatis nominibus eligentium. Miranda 2.*tomo in Man.quæſt.*23. *art.*27. Auguſtinus Barboſa *de Canonic.& Dignitatib. cap.*38. *num.*8. Vbi etiam *nu.*9. quod hæc maior pars ſumenda ſit reſpectu totius, non reſpectu aliarum partium. Conſonant etiam noſtræ Conſtitutiones *part.*4.*ca.*6. *nu.*3.& *cap.*23.*nu.*2.

11 Electiones factæ per modum ſcrutinij; quando ſcilicet aſsumuntur tres de Collegio fide digni, qui ſecretè, & ſigillatim vota electorum diligenter exquirant; & per modum compromiſſi; quando ſcilicet committitur aliquibus viris idoneis facultas eligendi nomine omnium aliorum; & per modum inſpirationis, quando ſcilicet omnes electores, Deo inſpirante, in vnum eligendum conſpirarit abſque vlla malitia, ſunt iure communi licitæ. Ex *cap.quia propter de elect.* Quod non eſt derogatum à Concil.Trident. *ſeſs.*25.*cap.*6. Et ſi enim ibi præcipiatur, quòd in electionibus Superiorum, & perſonatum Regularium ſeruetur ſecretum, itaut ſingulorum eligentium *nomina numquam publicentur,* tamen ibi ſolum loquitur

Con-

Concilium de electionibus factis per modum ſcrutinij. Rodrig. *1.t.Summ.c.102.de elect.num.2.* Miranda *2.tom.in Man.quaſt.23.art.3.* In electionibus per ſcrutinium ſcrutatores debent eſſe adminùs tres de Collegio, & fide digni, quia ita habetur *in d.ca.quia propter.* Miranda *vt ſupra art.15.* Suarez *4.tomo de Relig. tract.8.lib.2.cap.5.* Quamuis autem ſtando in rigore dicti capituli *Quia propter.* imo etiam cap. *ſicut de electione in 6.* poſt ſuffragia præſtita electio debeat fieri ab vno omnium nomine, ita ſcilicet vt habens primam vocem, ſeu Præſidens dicat: *ego nomine omnium eligentium eligo te N.&c.* Suarez *tom.4.de Relig.li.2.cap.5.num.24.* imo hoc videatur eſſe de eſſentia & ſubſtantia electionis. Suarez *ibid.* Vbi tamen conſuetudine oppoſitum introductum fuerit poterit id obſeruari, cum ſine tali nominatione ab vno nomine omnium facta ſaluetur quidquid ex natura rei requiritur ad electionem, ſcilicet conſenſus liber eligentium ſignis expreſſus. Nihilominus pro ordine noſtro obſeruari debet modus præſcriptus, quia ita pręceptum eſt à Reuerendiſsim. Generali Theodoro Stratio. Vide Portelum *in Dubijs Reg. verbo Electio nu.14.* & dicenda *tom.2.cap.12.num.18.* Similiter in electionibus per compromiſſum obſeruari debet, quod prædictum compromiſſum fiat ab omnibus habentibus vocem in Capitulo, nemine diſcrepante. Quia eo ipſo, quòd eſt in poteſtate eligentium vno, vel alio modo electionum vti, nullus poteſt cogi ad ſpecialem modum electionis, niſi id velit, ac proinde ſi electio fit per modum compromiſſi, ſi omnes non compromittant, non erit valida. Sylueſt. *verb.elect.ſecundo quaſt.11.* Miranda *vt ſup.art.34.* In caſu autem quòd omnes electores compromittant ſe in vno de Capitulo, valebit electio ab ipſo facta, etiam ſi ſe ipſum elegerit, dummodo capax ſit, nec excluſus ab Electoribus. Rodriguez *2.tomo quaſt.53.12.* In electionibus per modum communis inſpirationis requiritur etiam, quòd omnes ſimul congregati in iſtam viam eligendi vltro conueniant, & in vnam perſonam eligendam, abſque aliquo vitio Simoniæ, vel contractus. Aliàs enim non credetur talis electio facta Deo inſpiranre, prout requiritur in prædicto cap. *quia propter.* Syluester *verb.electio 3.num.1.* Miranda *vt ſupra ar.42.* His verò non obſtantibus omnes Religiones obſeruare debent modum electionis ſibi per ſua Statuta, vel laudabiles conſuetudines præſcriptum, qui regulariter eſt per ſcrutinium ſecretum.

12 Electores cuiuſcumque electionis tenentur eligere digniores ſub reatu peccati mortalis. Id enim exigit æquitas iuſtitiæ. S.Thomas *2.2.qu.63.artic.2.* Sotus *3.de Iuſt.quaſt.6.art.2.concl.9.* Imò id ſe facturos debent iurare, vt conſtabit ex Decretis Summorum Pontificum inferius adducendis. Ad hoc autem quòd in foro exteriori cenſeatur valida elecio, ſufficit, vt eligatur dignus. Aliàs omnes electiones calumniari poſſent. Syluest. *verb.electio 1.quaſt.16.* Sot. *3.de Iuſt.& Iur.qu.6.art.2.concl.8.* Huiuſmodi autem maior, vel minor dignitas in ordine ad electionem non ſolùm eſt attendenda ſecundùm bonitatem ſimplicirer perſonę electæ, ſed etiam ſecundùm alias circumſtantias neceſſarias ad officium ad quod eligitur. S.Antonin. *3.p.* Sotus *3.de Iuſt.& Iure quaſt.6.art.2.& 4.* Vnde infertur quòd peccat minùs dignus, etiam mortaliter concurrendo cum manifeſto digniori, etiam ſi id faciat non vt ei præponatur, ſed vt ex concurſu cum eo reportet aliquem honorem. Quia petit id quod alteri eſt debitum, Nauarr. *Miſcellan. 40. de Orat. à numero decimo.* Peirin. *tomo primo de Subdito quaſtion.1.de obedient.cap.31.§.4.*

13 Ex decreto Clementis VIII. approbato, & innouato à Sacra Congreg. Concilij iuſſu S.D.N. Vrbani VIII. in Decretis de Apoſtatis, & eiectis, ſic præcipitur omnibus cuiuſcumque Ordin. Regularibus. *In Superiorum, & Officialium omnium electionibus forma præſcripta à Sac.Concil.Trident.& Ordinis conſtitutionibus inuiolabiliter ſeruetur, iurentque Electores ſecundùm veritatem cuiuſque conſcientiæ probiores, ac magis idoneos ſe electuros, ac propterea priuſquam ad electionem deueniatur, in primis, & ante omnia prælegantur Conſtitutiones de qualitate, & requiſitis eligendorum. Ad officia gradus, & prælaturas illi præcipuè eligantur, qui poſſint, & conſueuerint Regulas Ordinis, & Conſtitutiones obſeruare, præſertim quæ pertinent ad ſeruitium Chori, ac veſtitum, & victum communem.* Hæc præcipiunt Pontifices in gratiam, & intuitu vitæ communis, quam maximè commendata eſſe volunt Regularibus. Vide pro ea *cap.6.num.60.*

14 Scienrer eligentes indignum non ſolùm peccant mortaliter, cùm in re graui peccent contra iuſtitiam ad minus diſtributiuam (Sotus *lib.3.de Iuſt.quaſt.6.n.2.concluſ.7.*) ſed, & participes ſunt omnium peccatorum commiſſorum à Prælato indigno electo. Rodriguez *tom.2.qu.Regul.qu.52.art.5.* Imò etiam incidunt in cenſuram ſuſpenſionis contra illos latam in Iure *cap.Cum in cunctis §.fin.de elec.* Nauarr. *in cap.Sacerdos de Pænit.diſt.6.* & quamuis ipſe dicat hanc cẽſuram incurri etiam ab illis, qui eligunt, eum quem ſola confeſſione ſacramentali nouerunt indignum, meritò tamen in hoc reprehenditur, quia ſine dubio vti ſcientia Confeſſionis, etiam in ſecretis electionibus, eſt contra ſigillum Sacramenti, & in maximum ipſius detrimentum. Cum propterea retraherentur aliqui Religioſi à confeſſione ſuorum delictorum. Quare dicendum eſt, ſolùm incurri hanc cenſuram ab illis, qui eligunt indignum quem ſciunt eſſe talem alia ſcientia; quam quæ habetur per Confeſſionem Sacramentalem. Rodriguez *tom.2.quaſt.Regul.quaſt.53.art.4.* In nullo quoque caſu licet eligere indignũ, etiam caſu dato, quòd omnes qui ſunt de corpore Capituli, & ex quibus fieri debet electio ſint indigni; tunc enim debet eligi vnus ex extraneis. Sotus *lib.3.de Iuſt.quaſt.6.art.2.* Rodriguez *2.tom.qu.51.artic.11.* Neque etiam in caſu, quod omnes electores vellent eligere indignum, poſſum ego, qui inter illos ſum, & certo ſcio me nihil profecturum per denegationem ſuffragij, alijs me conformare. Vaſquez *opuſc.de benef.cap.2.§.3.dub.3.* Secus verò quando electores omnes vellent eligere minus dignum, relicto, digniori, poſſum enim tunc pro bono pacis conſeruando credere illum eſſe digniorem, & me illis conformari Bannez *2.2.qu.63.artic.2.dub.3.concluſ.3.* Inſuper, qui eligit indignum, & inde aliquod malum ſubſequitur religioni tenetur illud recompenſare eo modo quo fieri poſſit. Hoc enim exigit æquitas iuſtitiæ, propter iniuriam illatam. Sotus *3.de iuſtit.& iure qu.6.art.2.* Nauarrus *in Man.cap.17.num.72.& 73.& lib.5.conſil.de Simonia conſil.3.num.1.& 2.* Vide etiam Dian. *Tract.5.Miſcellaneo reſolut.110.* Vbi aliquot caſus affert in quibus licere dicit eligere minus dignum, relicto digniori. Sed cautus procede ne ſis reus iuramenti de quo *ſupr.num.13.*

15 Qui eligit peccatorem publicum, & famoſum peccat omnino mortaliter, iuxta illud Pauli ad Titum, *oportet Epiſcopum ſine crimine eſſe:* præſertim quia præbet alijs cauſam offenſionis. Nauarrus *Miſcellania 34.de orat.num.4.* Azor. *tom.2.Inſtitut. Moral.*

lib.

*lib.6.cap.14.qu.*10. Eligens vero peccatorem occultum aliàs cæteris digniorem in Prælatum Religioſorum, non peccat mortaliter, niſi credat eum habere animum permanendi in peccato. Quia talis occultus peccator, ſecluſo prædicto malo animo, non eſt in ſcandalum alijs, & poteſt illis eſſe vtilis. Bannez *2.2.qu.63.art.2.dub.*1. In caſu verò vbi agitur de aliquo eligendo in Prælatum, quem ego ſcio fore perniciosum Communitati, quia malæ vitæ, & conſciétiæ eſt, teneor eius delicta reuelare, etiam ſi occulta ſint. Nam bono Communitatis conſulere ſtrictiori iuri naturali aſtringor, quàm ſecretum ſeruare. Si verò non eſt futurus pernicioſus Communitati, ſed vni, vel aliquibus particularibus in rebus non magni momenti, tunc ſecretum ſeruare teneor, quía illius obſeruatio eſt de Iure naturali, quod propter bonum huiuſmodi particulare aliorum nō eſt omittendum. Rodrigu. *tom.2.qu.Regular.q.53.art.3.* Laurentius de Peirinis *tom.1.de Subdit.q.1.de Obedient.ca.*31.§.3.*poſt 3.concluſ.*

16 Vota, & ſuffragia in electionibus debent eſſe abſoluta, non conditionata, ita vt ſi ſub conditione dentur, nihil valeant, debeantque haberi pro non adiectis. Ratio eſt, quia aliàs redderetur electio incerta, & dubia. Sylu. *verb.electio 2.q.3.* Similiter debent eſſe certa, & determinata non incerta, vt ſi aliquis diceret, Eligo illum, quem Petrus voluerit; nec indeterminata, vt ſi aliquis diceret, eligo Petrum, vel Ioannem; propter eamdem rationem S. Antoninus *3.p. tit.19.c.2.*§.3. Laurentius de Peirinis *tom.1.de ſubdit. qu.1.de obed.cap.*31.§.6. Vnde prædicta vota non debent computari inter alia, vt dicemus inferius de ſchedula alba.nu.18.

17 Debet etiam electio Canonica fieri *per vota ſecreta, ita vt ſingulorum eligentium nomina numquam publicentur.* Ita decernitur in Concil.Trid.*ſeſſ.25.cap.6.* Vnde ipſi etiam ſuffragatores aſtringuntur hoc præcepto numquam publicandi ſua vota, ita vt oppoſitum facientes peccent. Suarez *tom.4.de Relig.tract.8. lib.2.ca.5.num.12.* Si tamen aliquis in ſecretum ſuum votum alij detegeret, licet peccaret contra præceptum à Concil.Trid.traditum, non tamen ideo redderetur nulla aut irrita electio. Eò quod defectus particularis vnius de Capitulo, non debet toti Capitulo nocere, & quia aliàs ſitum eſſet in poteſtate cuiuslibet, electionem quantumuis legitimam, vitiare. Nauarr.*lib.1.conſil.tit.de elect.conſ.9.* Rodrigu. *2.tom.qu.51.art.9.* Si verò, vel vnus electorum publicè manifeſtat ſuum votum, permittente Capitulo, electionem irritat. Quia iam talis electio eſt ſimpliciter publica. Rodrig.*in ſum.c.102.n.4.* Laur.de Peirinis, vt ſup.§.8.

18 Non irritatur electio aliqua, eò quòd aliquis ex electoribus miſerit in vrnam ſchedulam albam, in qua nullus eligeretur. Ratio eſt, quia per illud factum ſolùm elicitur ſic facientem renunciaſſe iuri ſuo, nec voluiſſe habere vocem actiuam in tali electione, quod non poteſt derogare electioni aliàs licitæ. Nauarr.*de elect.conſ.7.* Rodrigu.*tom.2. q.51.art.13.* Vnde hoc fieri conſulerem, in caſu, quo aliquis crederet electionem non fieri canonicè, aut omnes eligendos eſſe inhabiles. In tali autem caſu tale votum computandum non eſt cum alijs.

19 Electio canonica facienda eſt in loco Sacro, nempè in Eccleſia, vel Capitulo, aut alio ſimili loco honeſto. Sylu.*verb.elect.1.qu.*8. Tenentur etiam Electores intra tres menſes eligere, legitimo non obſtante impedimento, alioquin deuoluitur electio ad Superiorem proximum. Ita habetur *in cap.Ne pro defectu.de elect.* Sylu.*verb.elect.1.qu.6.* Quamuis etiam ex rigore iuris electiones canonicæ non poſſint fieri de nocte, *ex cap.Quia propter, & ex cap.Si quis diſt.*79. Nauarr.*1.conſil.de elec.conſ.8.num.*2. In caſu tamen neceſſitatis, præſertim ſi conſuetudine aliqua id obtentum ſit, poſſunt de nocte fieri. Miran. *in Man.to.2.q.23.ar.12.*

20 Omnes vnanimiter de Capitulo, nemine diſcrepante, poſſunt admittere extraneum ad eligendum vnà cum eis, ſaltem in vi Iuris communis. Ratio eſt, quia ſicut poſſunt totam poteſtatem eligendi in cōpromiſſarios transferre, iuxta dicta ſupr.num.11. ita etiam poterunt communicare alijs, vt cum eis coeligant. Nauarr *lib.5.conſil.de ſimon. conſil.9.* vide tamen dicta ſupra *num.*4. ex decreto Concil.Trident. Admiſſus tamen Notarius, Tabellio, ſeu Scriba, non eſt neceſſe de iure communi, quod ſit de corpore Capituli, ſed poteſt eſſe extraneus, & etiam laicus. Cum nullum ius de hoc extet, & ſolùm ſit hoc nudum miniſterium. Laur.de Peirinis *tom.1.de ſubdit.q.1.de obedien.cap.*31.§.8.

21 Debent electiones eſſe omnino liberæ, ita vt aliter factæ ſint ipſo iure nullæ, *ex cap.vbi periculum, §.cæterum.de elect.in 6.* Vnde omnis electio per metum, etiā reuerentialem, facit electionem ſaltem in foro conſcientiæ irritam. Nauarrus *cap.17.num.29. & cap.22. num.51. & lib.1.conſil.& election.conſ.5.* Non eſt tamen contra libertatem electionis, quod electores coarctentur ad eligendum aliquod genus perſonarum, v.grat. Magiſtrorum, Diffinitorum, talis nationis, &c. Id enim habet communis conſuetudo, & aliquando eſt neceſſarium. Nauarr.*lib.1.conſ.tit.de conſtit.conſ.7.* Quando verò coarctatio fit non ad certum genus perſonarum, ſed ad certas aliquas, & determinatas perſonas, tres ſcilicet, vel quatuor, multi dicunt eſſe contra libertatem electionis, & illam irritare, *ex cap.cum terra.* Rodriguez *2.tom.qu.51.art.11.* Miranda *in Man.tom.2.qu.23.art.22.* Cum tamen videam apud aliquos hanc eſſe conſuetudinem, illam reprobare non audeo, maximè ſi Superiores facientes talem coarctationem nominent, & deſignent per ipſam ſolùm digniores. Quia cum electio ſolùm de illis fieri debeat ſecundùm ius, & rationem, ſi ipſi ſoli nominentur, alijs excluſis, nec iſtis fiet iniuria, nec electio debita libertate priuabitur. Aliorum tamen iudicio id relinquo. Solum dicam conſuetudinem, quæ eſt in ordine noſtro ſcilicet quod Prouinciales nō eligantur niſi ex propoſitis à Generali, nec Priores locales, niſi ex propoſitis à Prouinciali fundari, tum in decretis capitulorum Generalium, præſertim Sancti Martini de montibus ann.1564. & S. Mariæ Traſpontinæ anno 1580. tum etiam in eo quod religio ſemper intendit vt probiores, & reformatiores in ſuperiores eligantur, ad quem finem conſequendum prædicta coarctatio ſcilicet ad prædictos probiores, & magis reformatos in ordine introduci cæpit. Quod animaduertendum duxi propter quoſdam qui cauſam prædictæ coarctationis neſcientes eam improbare non dubitant. Eſt etiam de hac re pro Prouincialium electione manifeſtum decretum, id præcipiens in Capitulo Generali Paduano anno 1532. quod etſi tantùm dicatur duraturum vſque ad Capitulum Generale proximum futurum, in eo tamen ratificatur idem decretum etiam vſq; ad aliud Capitulum proximè futurum in quo (quod fuit Venetum anno 1548.) ſine determinatione temporis admittitur hoc decretum cum alijs duorum præcedentium Capitulorum.

Suffra-

22 Suffragium ſemel datum poteſt reuocari, ſi non ſit publicatum, aut cum alijs permixtum. Colligitur à contrario *ex ca. publicat. ſcrutin. de elect.* Miranda *in Man. tom. 2. qu. 23. num. 24.* Non eſt autem cauſa ſufficiens huius mutationis, quòd vnus electorum dicat, ſe de nouo ſciuiſſe vitium, vel defectum perſonæ electæ; aliàs poſſet quilibet ex malitia, electiones omnes inquietare, vel prolongare. Laurentius de Peitinis *tomo primo de Subdito, quæſt. 1. de obedient. cap. 31. §. 6.*

23 Religioſus Canonicè electus ad aliquod officium multò melius facit aſſentiendo, quàm diſſentiendo regulariter loquendo. Quia eo ipſo, quod eſt Canonicè electus, debet credere electionem eſſe iuxta voluntatem Dei. Si tamen indignum ſe, & inſufficientem reputet, renunciare poteſt electioni, non tamen pertinaciter. Ita D. Th. *Quodlib. 5. art. 23.* ex mente S. Gregorij Papæ *in Paſtorali.* Si verò per obedientiam cogitur, aut ſecundum dictamen ſuæ conſcientiæ credit quis, quòd ſi non acceptat electionem, diſpendium aliquod Religioni, vel Conuentui immineat, tenetur acceptare. Rodrig. *tom. 2. q. 55. art. 1.* Etiamſi credat futurum, vt ſæpiùs peccet, dummodo id non intendat, & procuret placere ſemper Deo. Valentia *tom. 3. diſp. 10. q. 3. punct. 3. aſſert. 6.*

24 Ex Clemente VIII. in Decretis pro reformatione Regularium approbatis à S. Congregatione iuſſu S. D. N. Vrbani Octaui ſic habetur contra Religioſos ambitioſè pro ſe, vel pro alijs vota, vel ſuffragia procurantes. *Vt omnis officiorum ambitus occaſio præcludatur, caueant omnes à directa, vel indirecta vocum, ſeu ſuffragiorum procuratione, tam pro ſe ipſis, quam pro alijs, tum in Capitulis locorum, tum in cæteris, præſertim Generalibus Capitulis, aut Congregationibus, ſeu alibi. Quicumque ſecus fecerint, præter alias pœnas, & cenſuras hactenus contra huiuſmodi ambientes inflictas, quas in ſuo robore permanere volumus, in pœnam priuationis officiorum, quæ obtinent, eo ipſo incidant, & ad futura quæcumque pariter inhabiles habeantur, ſuper quo cum eis diſpenſari à nemine poſſit, niſi à Nobis, vel ſucceſſoribus noſtris, & pro qualitate culparum grauiùs etiam plectantur. Porrò ſupradictas omnes pœnas ad complices, ac ſimpliciter ſcientes, & non reuelantes extendimus.* Per hęc tamen non tollitur quominus electores poſſint procurare, quòd dignitates dentur dignis, & indigni excludantur. Quia Pontifex ſolùm intendit prohibere *Officiorum ambitus*, vt patet in primis verbis huius Decreti. Nauarrus *lib. 5. Conſil. de excommunic. conſil. 20. num. 6.* Peitinis *tom. 1. de Subdito qu. 2. de paupert. ca. 2. §. 11.* Nec etiam tollitur per hoc Decretum, quod ijdem electores poſſint ſecum de qualitatibus eligendorum tractare, etiam vitia manifeſtando, virtuteſve oſtendendo, ſeruata tamen iuſtitia, charitate, veritate & cum recta intentione, ſcilicet, quod dignior cæteris præferatur. Tum quia hoc eſt conforme iuri naturali, vſus omnium etiam piorum, & neceſſarium, vt electores nouerint virtutes, & vitia eligendorum. Rodrigu. *tom. 2. quæſt. Regular. quæſt. 56. art. 1.* Neque hoc prohibent Summi Pontifices, & aliquarum Religionum Conſtitutiones pœnas taxantes contra ſubornatores in electionibus, intelligi enim ſolùm debent contra illos, qui precibus, vel donis ſuadent alijs, vt dent vocem quibuſdam, ob finem prauum, vel iniuſtè, mentiendo vitia, vel virtutes eligendorum. Rodrigu. *tom. 2. quæſt. 56. art. 1.*

25 Non poſſunt eligi in Prælatos Religionum niſi expreſsè in illa profeſſi. Ita Sylu. *verb. Electio 1. quæſt. 13.* Vide dicenda *cap. 18. num. 5.* Sunt etiam incapaces vt eligantur, primò infames, ſeu notoriè praui. Quia hoc eſt valdè indecens, & repugnans tali muneri. Suarez *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 3. num. 28.* Secundò excommunicati excommunicatione maiori. Excommunicati enim excommunicatione minori electio non eſt ipſo facto nulla, ſed poteſt annullari. Tertiò ſuſpenſi, vel interdicti, aut qui interdictum non ſeruauerunt. Quartò, qui non fuerint legitimè nati (iuxta dicenda *in hoc ca. num. 38. & c. 18. num. 7.*) aut debitæ ætatis, vel ſufficientis litteraturæ. Quinto irregulares; cum enim irregularitas ſit inhabilitas quædam ad Ordines, & munus Prælati requirat ordines, ideo conſequenter eſt impedimentum ad Eccleſiaſticam prælationem. Suarez *vt ſupr. num. 24.* Eſſe verò aliquem deſcendētem ex radice infecta macula Hæreſis, Apoſtaſiæ, vel Iudaiſmi, aut alterius ſectæ damnatæ, non eſt impedimentum, ex vi iuris cōmunis, ad prælaturas. Suar. *vt ſupr. num. 28.* Sextò, qui ſemel propter vitium perſonæ fuerunt reprobati. *ca. ſupr. eo de Elect.* Laurentius de Peirinis *tom. 1. de ſubdito qu. 1. de obedient. cap. 31.* Accuſati verò de aliquo delicto, nec infamati, non ſunt incapaces electionis. Aliàs eſſet in poteſtate vnius maleuoli meritiſſimos viros à dignitatibus excludere. Nauarrus *lib. 5. conſil. de accuſat. conſ. 6.* Licet oppoſitum videatur haberi *ex cap. Omnipotens Deus, extra de accuſa.* Franciſcus Aretin. *in practic. crimin. cap. 2. de examin. Rei.* Pro his, & alijs Sylu. *verb. Elect. 1. q. 14.* Miranda *in Manuali Præla. qu. 23. art. 11.*

26 Non obſtantibus Conſtitutionibus aliquarū Religionum, quibus cauetur ne aliquis aſſumatur ad aliquod Officium, niſi poſt determinatum tempus, v. gr. triennium, vel ſexennium, ſi pauci dies defecerint, v. gr. viginti, aut viginti quinque, poterit nihilominus eligi ad tale officium. Ratio eſt, quia paruum iſtud tempus pro nullo reputatur. Nauar. *lib. 1. conſil. de ætat. & qualit. conſ. 7.* Rodriguez *2. tomo quæſtionum Regul. qu. 52. art. 12.*

27 Procurantes officia in Religionibus medijs fauoribus ſecularium, aut aliorum extra Religionem, incidunt in cenſuras, & pœnas aſſignatas à nobis ſuprà *cap. 19. num. 17.* Si verò contingeret, quod Religioſus impetraſſet à ſeculari aliquo, vel extraneo litteras fauorabiles pro conſequendis Officijs, vel dignitatibus, &c. in Religione, poſteà verò pœnitentia ductus, vel alio motiuo illas non dediſſet, vel ipſæ interceptæ eſſent, ita vt ad manus Prælatorum non veniſſent, non incurreret prædictas pœnas, aut cenſuras. Cum tales litteræ effectum ſuum ſortitæ non fuiſſent. Nauarr. *lib. 5. conſil. de Sent. excommun. conſ. 19. num. 2.* Peirinis *tom. 1. de ſubdito quæſt. 2. de paupert. capit. 2. §. 10.*

28 Religioſi ſimoniam committunt in electionibus, ſi dant temporale aliquod munus, vel à manu, vel à lingua, vel ab obſequio pro conſequendis dignitatibus Eccleſiaſticis v. g. Abbatia, Prioratu, Prouincialatu, Generalatu, Vicariatu, Diffinitoriatu, ſeu etiam licentia confeſſiones audiendi, prædicandi, Ordines recipiendi, ſeu à caſibus reſeruatis abſoluendi, &c. Ratio eſt, tum *ex cap. non ſatis, & in cap. mandato de Simonia, & in cap. 2. §. Prioratus de Stat. Monachor. & ex cap. quam pio 1. qu. 2.* Tum etiam, quia ſemper dare aliquid temporale pro ſpirituali ſimoniacum eſt. Suarez *tom. 1. de Relig. lib. 4. cap. 54. num. 3.* Laurentius de Peirinis *tom. 1. de ſubdito qu. 1. de obed. cap. 31. §. 9.* Qui etiam extendunt hoc ad illos, qui dant aliquid ex prædictis muneribus pro conſequendo officio Sa-

criſtæ,

criſtæ, vel Procuratoris ordinis. Habetur hoc expreſsè in cap. Saluator 1. qu. 2. Bonacina de Simonia qu. 5. num. 7. Similiter dans pecuniam, ſeu aliquid ex aſſignatis pro obtinenda voce, ſeu ſuffragio alterius in electionibus committit Simoniam. Quia eſt datio rei temporalis pro ſpirituali. Peiriois vt ſupr. Similiter ſi pro ſuffragio ferendo beneficium aliquod, vel res ſpiritualis promittatur, electio ſecuta eſt Simoniaca. Propter eamdem rationem. Azor. tom. 3. Inſtit. Moral. lib. 12. cap. 7. quæſt. 1. Præterea ſi alius dedit pecuniam, ſciente illo cui officium procurabatur, & nō contradicente, electio eſt Simoniaca, propter eamdem rationem, ſecus ſi contradixit, & repugnauit. Suarez tomo primo de Religio. libro quarto capit. 57. à num. 28.

29 Similiter committunt Simoniam Religioſi in electionibus, ſi cōuentionem, vel pactum faciant, quod vnus ſuffragetur vni in vna electione, & alter ſuffragabitur in alia. Vt ſi dicant, ſi dederis mihi, vel alijs tuū votum, ego dabo tibi meum, vel amico tuo. Ratio eſt, quia huiuſmodi pactiones in materia prælatiarum regularium ſemper continent labem ſimoniacam, cum ſit datio rei ſpiritualis, pro alia re ſpirituali, vel onere ad illam; vt habetur ex cap. Quam pio 1. qu. 2. & cap. cum pridem, & cap. pactiones de pactis, & cap. præterea 1. de tranſactionibus, & cap. tua nos de Simonia, & cap. quæſitum de rerum permutatione. Nauarr. in Summa cap. 23. num. 100. Reginald. in Praxi libr. 23. num. 244. Vnde in electionibus regularium maximè cauendum eſt religioſis, ne in ſimile barathrum perditionis, animas miſerè illaqueando, cadere permittant. Vide Diaoam tractat. 2. de dub. Regular. reſolut. 125.

30 Præterea in electionibus Regularium Simonia committitur, ſi aliquis priuatus iure eligendi det aliquod munus alteri ne accuſetur. Quia ſimonia non ſolùm committitur dando temporale pro ſpirituali, ſed etiam pro omiſſione rei ſpiritualis. Graſſis 1. par. deciſ. lib. 2. cap. 96. num. 52. Laurentius de Peirin. tom. 1. de ſubdito, quæſt. 1. de Obedient. cap. 31. §. 9. Addens benè, & propter eamdem rationem, etiam eſſe ſimoniacum qui dat pecuniam alteri, ne conſentiat in aliqua electione, ſeu ne ſuffragetur alicui digno, aut ne repugnet iuſtè alicui electioni. Azor. tom. 3. Inſtit. Mor. lib. 12. cap. 7. qu. 1. Vnde ſi duo eſſent electi in aliquod officium, non poſſet eorum alter dare alij pecuniam, vel promittere, aut dare illi aliquod officiū, vt deſiſtat à lite, quàm iuſtè proſequi poterat, abſque labe ſimoniæ; propter eamdem rationem. Laurent. de Peirinis, vt ſupra.

31 Licitum tamen eſt, nec ſimoniacum, offerre pecuniam, vel aliquod munus, non ſolùm, vt non eligatur indignus, ſed etiam vt eligatur dignus in communi, in caſu quo Electores eſſent determinati eligere indignum. Auguſtin. Barboſa de offic. Paroch. cap. 2. num. 107. Ratio eſt, quia hoc non eſt dare pecuniam, vel munus temporale pro re ſpirituali; ſed redimere vexationem, quæ fit Monaſterio, vel Religioni, ſi illi præficiatur indignus. Sotus 9. de Iuſtit. quæſt. 6. artic. 1. ad 2. Valentia tom. 3. diſp. 6. qu. 16. punct. 3. verſic. 4. ſequitur. Nec etiam committitur ſimonia tradendo pecuniam ſubornanti, qui pecunia, vel importunis precibus corrumpit Electores, ne me eligant. Non enim datur pecunia, vt me eligant, ſed ne mihi damnum inferatur, aut ne corrumpantur Electores. Leſſius lib. 2. cap. 35. dub. 18. num. 108. Bonacina de ſimon. qu. 6. punct. 5. num. 6. Idem dicitur, ſi aliqui Electores iniuſtè electionem impedirent, ne fieret: poſſet enim illis pecunia offerri in redemptionem vexationis, quam patitur Eccleſia non habens paſtorem. Suarez tom. 1. de Relig. lib. 4. cap. 50. Leſſius 2. de iuſtit. capit. 35. dub. 19. Similiter non eſt ſimonia dare pecuniam, vel aliquod munus, vt reſtituatur officium illi, qui iniuſte fuit ipſo priuatus, vel vt non infametur iniuſtè aliquis Electorum, aut illi inferatur aliqua iniuria. Quia hoc ſolùm eſt redimere vexationem. Laurent. de Peirinis tom. 1. de Subdito qu. 1. de Obedient. cap. 31. §. 9. Addens hoc eſſe verum ſolùm quando cui datur pecunia non habet votum in electione, quia ſi illud habet, iam pecunia conſequenter daretur pro voto.

32 De permutationibus, aut commutationibus Officiorum Ordinis, dicendum eſt ſicut de permutationibus, aut commutationibus beneficiorum Eccleſiaſticorum, quod ſcilicet tales permutationes, aut commutationes non ſunt ſimoniacæ ſtando in iure diuino, bene tamen iure Eccleſiaſtico, niſi fiant authoritate ſuperioris. Ratio totius concluſionis eſt, quia quamuis huiuſmodi officia non ſint propriè beneficia Eccleſiaſtica, cum non habeant adiunctam vtilitatem redituum Eccleſiaſticorum, ſunt tamen quaſi beneficia, & res ſpirituales, importantes ſcilicet ſpiritualem iuriſdictionem in ſubditos; vnde eodem modo, ac de beneficijs, de illis philoſophandum eſt. Ratio etiam primæ partis eſt, quia ſtando in ſolo iure diuino, ſimonia ſolùm committitur dando temporale pro ſpirituali, non verò commutando ſpirituale pro ſpirituali. S. Thom. in cap. 10. Matth. & in 4. d. 25. qu. 3. art. 3. ad 8. Ratio ſecundæ ſumitur ex cap. quæſitum cum olim, de rer. permut. ca. Maioribus de præb. cap. vltim. de pactis. Vbi huiuſmodi commutationes prohibentur. Ratio verò tertiæ partis eſt deciſio cap. cum vniuerſorum de rer. permut. vbi authoritas Superioris ad huiuſmodi commutationes exigitur. Pro his autem à ſimili de beneficiorum commutationibus, & alijs concernentibus. Vide Suar. de Relig. tomo 1. lib. 4. de ſimon. ca. 30. 31. & 32.

33 Circa pœnas ſimoniacorum dicendum eſt, quòd omnis electio, prouiſio, nominatio, & confirmatio ſimoniacè facta, eſt ipſo iure nulla ante omnem iudicis ſententiam, etiam declaratoriam, nullumq; ius, vel effectum confert; & qui ſic electus eſt, tenetur in conſcientia Prælaturam renunciare, nec ante renunciationem poteſt abſolui. Ratio eſt, quia ita deciditur in Extrauag. Cum deteſtabile, quæ eſt 2. de ſimonia. Suar. tom. 1. de Relig. lib. 4. cap. 57. Leſſius 2. de iuſt. cap. 35. dub. 25. Et hoc, etiam ſi ſimonia ſit occulta, vt habetur ex eadem Extrauag. & ex cap. Matthæus, de ſimonia. Suar. vt ſupr. num. 27. Hoc etiam, ſiue ſimonia ſic commiſſa ab eodem, qui dignitatem obtinuit, ſiue ab alijs, ipſo etiam neſciente, facta tamen in fauorem ipſius: vt habetur in cap. nobis, & cap. ſicut tuis. de ſimonia. Suar. vt ſupr. num. 35. Laurentius de Peirinis tom. 1. de ſubdito, qu. 1. de obedient. cap. 31. Secus vero dicēdum eſt, ſi pecunia ſit data ab inimico in odium eligendi. Iidem Authores. Deinde, qui recipit ſimoniacè Eccleſiaſticam dignitatem, licet non ſit priuatus ipſo facto alijs dignitatibus ritè acquiſitis, ſed expectanda ſit iudicis ſententia condemnatoria, cū id nullo iure habeatur, eſt tamen inhabilis ipſo iure ad eam, & quaſcumque alias dignitates obtinendas, propter Bullam Pij V. Cum primùm. tom. 2. Bullarij. Azor. tom. 3. inſtitut. moral. lib. 12. cap. 21. Peirin. vt ſup. Præterea per ſimoniā incurſam in officiis Religionū, quæ ſunt officia Eccleſiaſtica, & quaſi Beneficia, vel illis ſimilia, vt ſunt Prioratus, Prouincialatus, Generala-

rala-

ralatus,&c. incurritur excommunicatio maior Papæ reſeruata. Per Extrauagant. Pauli II. confirmatam à Pio V. in Bulla adducta. Rodrig. tom. 1. quæſt. Regular. qu. 20. art. 13. Suar. loco cit. cap. 57. num. 47. Aliqui tamen hoc negant: eo quod iſta officia non veniunt nomine beneficij, propter dicta num. 32. Nauarrus in Man. cap. 23. num. 111. Azor. vt ſupr. Eſt etiam contra obtinentes dignitates per ſimoniam in iure poſita pœna infamiæ. Ex cap. ſanè 15. qu. 3. & cap. ſi quis præbendas 1. qu. 3. Azor. tom. 3. Inſtitutionum Moral. libr. 12. cap. 21. qu. 7. Laurentius de Peirinis tom. 1. de ſubdito. qu. 1. de Obed. ca. 31. §. 9. Aduertens hanc pœnam non incurri ipſo facto, ſed per ſolam iudicis condemnationem. An verò poſſint Prælati Regulares abſoluere ſuos ſubditos à pœnis contractis ob ſimoniam, conſtabit ex dicendis cap. 18. num. 39. Vide Rodrigu. tom. 1. qu. Regul. quæſt. 20. art. 13. Suar. tom. 1. de Relig. libr. 4. cap. vlt. num. 4. Solùm eſt aduertendum, quod, qui fictam, & deceptoriam ſimoniam committunt, (v. gr. ſi quis promittat temporale pro ſpirituali ſine animo adimplendi promiſſum) cum non ſint verè ſimoniaci, non ſunt dictis pœnis obnoxij. Sotus libr. 9. de iuſtit. & iur. qu. 8. art. 1. Aragon. 2. 2. qu. 100. art. 6. dub. 1. concl. 3. Pro pœnis autem, quas incurrunt mediatores ſimoniacæ electionis, vide Azor tom. 3. Inſtitut. Moral. lib. 12. cap. 24. qu. 1. Nauarr. libro quinto, conſil. de Simon. conſil. 98.

34 Præſidentes electionibus Regularium debent iuxta Inſtituta ſuarum religionum procedere. Non poſſunt autem priuare Religioſos Capitulares voce actiua, vel paſſiua, ſine eo, quod priùs citentur, ipſiſq; detur copia eorum, quæ contra ipſos ſunt fulminata, vt poſſint ſe defendere. Quia nemo poteſt condemnari inauditus, & defenſiones ſunt de Iure naturali. Rodrigu. tom. 2. qu. Regular. qu. 51. art. 11. Miranda to. 2. Manualis qu. 22. Quod adeò verum eſt, vt etiam ſi dicatur in commiſſione Præſidentium, vt poſſint priuare religioſos Capitulares voce actiua, vel paſſiua, non poſſint id facere, niſi modo dicto. Quia tales commiſſiones ſemper debent intelligi ſeruato iuris ordine. Laurentius de Peirinis tom. 1. de Subdito qu. 1. de obed. cap. 31. §. 10. Vnde Patres Capitulares, Præſidentibus non procedentibus iuris ordine ſeruato, non tenentur obedire. Rodriguez, & Peirinis citat. Qui etiam adiungunt, quod ſi maior pars Capituli nolit Præſidenti obedire propter eius iniuſtitiam in procedendo, poteſt ad electionem procedere ſine ipſo. Vide dicenda tom. 2. c. 12. à nu. 31.

35 In quacumque electione neceſſaria eſt confirmatio Superioris: ex cap. auaritia, de elect. lib. 6. Sylueſter verb. confirmatio. Suar. tom. 4. de Relig. tractat. 8. libro 2. ca. 5. Generales tamen plurium Religionum ex multis priuilegijs illis conceſſis, eo ipſo, quod ſunt electi, ſunt à Sede Apoſtolica confirmati. Vide Sixtum IV. in Bulla Dum attenta, quæ eſt in Speculo Ordinis fol. 87. Vnde in Conſtitutionibus Carmelitarum part. 2. cap. 1. ſic dicitur de Generali: Cuius electio eam ſuo ſolo conſenſu eſt confirmatio eo facto, vt in priuilegio Summorum Pontificum expreſsè continetur. Caſarrubius in Compend. verb. electio. §. 3. Si autem electio eſt legitima, non poteſt Superior non confirmare illam, imò peccabit grauiter aliter faciendo. Quia canonicè electus habet ius vt confirmetur.

36 Electio omnis confirmanda eſt à primo Superiore; Quia ita habetur expreſsè cap. nihil. §. cæterùm, de elect. D. Antonin. 3. par. tit. 19. cap. 4. Ante confirmationem electo per electionem ſolùm acquiritur ius ad prælatiam, non autem exercitium. Nauarr. comm. 2. de Regul. nu. 65. Ad confirmatorem pertinet examinare perſonas, tam eligentium, quàm electionis, etiã ſi nihil electo obijciatur. Nauarr. lib. 1. conſil. de elect. conſ. 2. nu. 1. Non licet confirmatori confirmare electum indignum. Quia cùm non ſit idoneus tali officio, confirmatio redundaret in graue damnum Eccleſiæ. Ledeſma 2. par. ſumma tract. 7. c. 2. Peirinis tom. 2. de ſubdit. q. 1. de obed. c. 3. §. 11. Licet autem illi confirmare dignum, quem Electores elegerunt, relicto digniori. Tum quia eo ipſo, quod eſt electus, eſt iudicandus dignior; tum quia confirmatio eſt actus exterior, ac proindè debet conformari electioni digni, quæ in foro exteriori valida eſt. Salon. 2. 2. q. 63. art. 2. controuerſ. 3. Bannez dub. 3. ad 7. Electus ad aliquam dignitatem, ſi ante confirmationem adminiſtret, eſt ipſo facto priuatus, iure acquiſito per electionem. Vt habetur in c. auaritia, de elect. in 6. & cap. qualiter, eod. tit. Graffis tom. 2. conſil. lib. 1. de elect. conſ. 2. n. 3. Si confirmatori proponantur duo, vel tres, tenetur digniorem confirmare. Quia tunc electoris, & confirmatoris vicem gerit. Rodriguez in ſumm. tom. 1. cu. 106. Salon. 2. 2. q. 63. art. 2. controu. 3. Confirmator ſciens per ſcientiam habitam in Confeſſione Sacramentali aliquem eſſe indignum, ſi nihil aliud obſtet, debet illum confirmare. Quia cum confirmatio ſit actus exterior, debet in eo procedere ſecundum allegata, & probata. Laurentius de Peirinis tom. 1. de ſubdit. qu. 1. de obed. cap. 31. §. 10. Non poteſt electus confirmatorem iniuſtè confirmare renuentem pecunia emolire. Quia talis confirmatio eſt quid ſpirituale. Azor. tom. 3. Inſtit. Moral. lib. 12. cap. 7. Suar. tom. 1. de Relig. li. 4. capit. 50. num. 29. Licet aliqui de hoc dubitare videantur. Maior in 4. d. 25. quæſt. 5. ad 2. Vide tomo 2. cap. 12. à num. 39.

37 Eligentes aliq m ad aliquod officium, ſeu dignitatem vnanimi conſenſu, non poſſunt deindè ſe electioni opponere, niſi cauſis legitimis poſteà emergentibus. Habetur expreſsè in cap. nulli. de electio. in 6. Opponentes autem, ſeu appellantes contra aliquem electum, vel eligendum, ſeu formam electionis, vel etiam contra electores, debent in litteris appellationem, ſeu oppoſitionem continentibus, exprimere ſingula, quæ intendunt obijcere, ſub iuramento. Ita habetur expreſsè in cap. vt circa, de elect. in 6. Laurentius de Peirinis tom. 1. de Subdito, quæſt. 1. de obedient. c. 31. §. vlt.

38 Si contingat illegitimum, quantumuis occultum, eligi in Prælatum, nullo modo poteſt acceptare prælaturam, ſed, vel procurare diſpenſationem, vel declarare ſuum defectum, ſi ſine præiudicio ſuæ, aut alterius famæ id facere poteſt. Talis enim electio in perſona illius facta, eſt ipſo iure nulla, cap. Innotuit, de election. Sorbus in compend. verb. diſpenſatio. verſ. Ideo Iulius. Rodriguez tomo primo quæſt. 13. artic. 5. Si autem talis cogatur acceptare Prælationem, & ipſe reſtiterit quantum potuerit, nec poſſit ſine ſua, aut ſuorum infamia diſpenſationem petere, poterit illam acceptare: nam ius conſeruandi famam eſt naturale, quod iuri poſitiuo non habendi Prælatus illegitimum præponderare debet. Rodriguez vt ſupr. Laurentius de Peirinis tom. 1. priuileg. Minim. conſtitut. 1. Iulij II. §. 29. num. 100.

39 Regulares pœnitentiati à Sancto Officio Inquiſitionis, etiam ſi pœnitentiæ tempus expleuerint, vel gratiam receperint, ſunt inhabiles eo ipſo ad omnes gradus, & officia ſuæ Religionis, exceptis illis, quibus ſalutares pœnitentiæ impoſitæ fuerint; & illos promouentes incurrunt etiam ipſo facto, in priuationem

ſuo-

ſuorum officiorum, ac prætereà vocis actiuæ, & paſſiuæ, iuxta Decretum Sanctiſſimi Domini Noſtri Vrbani VIII. anno 1626. vbi etiam adiungitur: *tam prædictos pœnitentiatos, quàm illos promouentes, non poſſe rehabilitari niſi ab eodem S. D. Noſtro vel ab eadem Sacra Congregatione* (ſcilicet S. Inquiſitionis) *coram Sanctitate ſua habenda*. Laurentius de Peirinis *tom. 2. priuileg. Minim. in conſtitut. 9. Pauli V. num. 29.* Pœnitentiæ ſalutares dicuntur illæ, quæ extraiudicialiter, & priuatim infliguntur, vt ſunt ieiunia, diſciplinæ, orationes, &c. Laurentius de Peirinis *ibidem*. Idem credo de aliquibus reprehenſionibus, admonitionibus, ſeu etiam correctionibus, quæ dari ſolent aliquibus in hoc S. Tribunali. Declaratum autem eſt ſæpiùs, vt audiui, (imò vidi declarationem eiuſdem Sacræ Congregationis 22. Decembris 1632.) pœnas prædictas in hoc Decreto non incurri ab iis Regularibus, qui ante illud pœnitentiati ſunt à Sancto Officio, ſed ab iis, qui poſtea.

SVMMARIVM CAP. XVI.

Omnes Religioſi ad aliquam clauſuram obligantur. numero 1.
Egredientes è monaſteriis ſine licentia qualiter peccent. num. 2.
Maximè noctu egredientes. nu. 3.
Quæ licentia requiratur. n. 4.
Non ſufficit licentia generalis. n. 5.
Quid tenendum ſecundum decreta ſummorum Pontificum. ibidem.
Conuentus clauſura qualiter cuſtodienda. n. 6.
Apoſtata, fugitiuus, vel vagus quis ſit. n. 7.
An iniuſtè grauatus poſſit licitè fugere è Monaſterio. num. 8. & 9.
Quid de damnato ad perpetuum carcerem, vel ad triremes. num. 10.
Quæ pœna ſit recedentis à conuentu ſine licentia iure communi. num. 11.
Veri Apoſtatæ pœnæ quales. nu. 12. & 13.
Cooperantes ad fugam vel Apoſtaſiam Religioſi qualiter peccent. num. 14.
Detinentes Apoſtatas an ſint excommunicati. n. 15.
Apoſtatæ & fugitiui quomodo à ſuperioribus capiendi. num. 16.
Incumbit ſuperioribus cura colligendi illos. ibid. & n. 17.
An etiam Ordinariis. ibid.
Redeuntes ad ordinem quomodo recipiendi. n. 18.
Debita ab illis contracta à quibus ſoluenda. n. 19.
Cui adquirant Apoſtatæ, & fugitiui. n. 20.
Quid ſi intuitu beneficii aliquid adquiſierint. n. 21.
Bona illorum poſt mortem ad quem deueniant. num. 20. 21. & 22.
Bona adquiſita per illicitam negotiationem ad quem ſpectent. num. 22.
Poteſt Religioſus ex legitima facultate viuere extra ordinem retento habitu. n. 23.
Non tamen ſeruire beneficio, aut dignitati ſola licentia ſuperioris. num. 24.
An propter neceſſitatem parentum. n. 25.
Qualiter Religioſus extra clauſtra delinquens puniendus ſit. num. 26.
Quid poſſint ordinarii circa illum. ibid. & n. 27.
Accedere ad Iapponiã quibus Religioſis permiſſum. n. 28.
Ad indias miſſis quid prohibitum. n. 29.
Regulares extra clauſtra an permittendi prædicare. num. 30.
Bona regularium extra clauſtra decedentium ad quem ſpectent. num. 31.
De Regularibus ad triremes damnatis. num. 32.
Non poſſunt Regulares ſe alicuius loci, vel perſonæ ſeruitio mancipare. n. 33.
Niſi cum licentia, &c. Ibid.
Tenentur etiam extra Monaſteria degentes parere ſuis Superioribus. num. 34.

De obligationibus Regularium ad manendum in Monaſteriorum Clauſura. Cap. XVI.

1 OMNES Religioſi quicunque illi ſint obligantur ad habendum aliquod genus Clauſuræ in Clauſtris, & Monaſteriis ſuorum ordinum. Id conſtat, tum ex omnium Religionum vſu, tum ex *capit. Placuit il 2. cap. Iuxta c. Monachi, &c.* Huiuſmodi autem Clauſura in duobus præciſè conſiſtit, ſcilicet in non egrediendo à Monaſterio ſine licentia ſuorum Superiorum, & in non apoſtando, aut relinquendo Religionẽ, quam ſunt profeſſi; ideòque de ſingulis dicendum eſt.

2 Hinc primò, quicunque Religioſus ex ſuo Monaſterio ſine licentia Superioris egrediẽs grauiter peccat, & ſæpiùs mortaliter, niſi prauitas materiæ egreſſus ſolùm inducat culpam venialem. Id conſtat primò ex conſuetudine, & vſu omnium Religionum, quæ huiuſmodi egreſſum furtiuum, vt grauem culpam ſemper puniunt. Secundò ex Concil. Trid. *ſeſſ. 25. cap. 4.* vbi dicitur: *Non liceat Regularibus à ſuis Conuentibus recedere, etiam prætextu ad ſuos Superiores accedendi, niſi ab eis miſſi, vel vocati fuerint*. Quæ doctrina conformis etiam eſt antiquioribus Conciliis, ſpecialiter Chalcedonenſi *cap. 4.* & aliis apud Gratianum 16. *quæſt.* 1. Tertiò ratione, nam cum Religioſi ex vi ſuæ profeſſionis ſubditi eſſe debeant Superiori: ita vt ab illo poſſint gubernari, manifeſtum eſt grauiter obedientiam offendere, qui à Conuentu ſine licentia Superiorum recedunt. Suarez *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 1. cap. 6.*

3 Maximè hoc verum eſt loquendo de egreſſu nocturno à Monaſterio ſine licentia. Ratio eſt, tum quia Clemens VIII. in Decretis de reſeruatione caſuum, inter caſus reſeruabiles à Superiore conſtituit iſtum de egreſſu nocturno Religioſi à Monaſterio ſine licentia, conſtat autem caſum reſeruabilem eſſe culpam mortalem. Tum etiam propter periculum infamiæ, ſcandali, & detrimenti Caſtitatis, quod ex tali egreſſione nocturna oriri poteſt. Suarez *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 1. c. 6. num. 7.*

4 Licentia autem hæc, quæ requiritur ad egrediendum è Monaſterio regulariter loquendo debet eſſe explicita, aliquando verò ſufficit implicita, & interpretatiua. Prima pars conſtat ex vſu, vt credo, omnium Religionum. Secunda verò, quia poſſunt occurrere aliqui caſus, in quibus ſit Religioſus obligatus ex charitate exire à Monaſterio, vt ad abſoluendum aliquem moribundum, defendendum aliquem innocentem, ſuccurrendum domui vicinæ, quę comburitur, &c. In quibus tamen non ſemper commodè peti poteſt licentia à Superiore. Suarez *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 1. cap. 6. num. 11.*

5 Non poſſunt Religioſi exire à Monaſteriis ſine licentia ſpeciali ex vi alicuius licentiæ generalis, aut ſine cauſa approbata, aut licentia ſingulis vicibus impetrata, aut ſine ſocio arbitrio ſuperioris. Ita decreuit Clemens VIII. in Decretis pro reforma-

tione omnium Regularium à Sacra Congregat. iuſſu S. D. N. Vrbani Papæ Octaui approbatis, & innouatis, per hæc verba. *Nullus à Conuentu egredi audeat, niſi ex cauſa, & cum ſocio, licentiaque ſingulis vicibus impetrata, ac benedictione accepta à ſuperiore, qui non aliter eam concedat, niſi cauſa probata, ſociumque exituro adiungat, non petentis rogatu, ſed arbitrio ſuo neque eundem ſæpiùs. Licentiæ verò generales exeundi, nulli omninò concedantur. Contrauenientes autem pœna graui etiã carceris ad Superioris arbitrium plectantur, eandem etiã Ianitor ſubeat ſi ſciens, exeundi facultatem fecerit.* Sanctiſſimus quoque Dominus noſter Vrbanus VIII. ad inſtantiam Catholici Monarchæ Hiſpaniarum, in Bulla edita ann. 1626. die 30. Iulij, reuocauit, caſſauit, & annullauit omnia priuilegia, prærogatiuas, & exemptiones Religioſorum in Regnis Hiſpaniarum exiſtentium, *per quæ ijdem Religioſi ab eorum Prælatorum obedientiam eximuntur, & ex eorum Monaſterijs, & Regularibus domibus ad eorum libitum, & cum ſocijs ſibi benè viſis, & iam deſtinatis, etiam Superiorum ſuorum non petita licentia egrediuntur.* Vide ſuprà *capitulo* 10. *numero* 26.

6 Ad huiuſmodi etiam Clauſuram in Monaſterijs magis commendandam præcipiunt Clemens VIII. & S. D. N. Vrbanus in Decretis adductis; Quòd vt omnis ſcandalorum, & vagationis occaſio tollatur, Conuentus clauſura perpetuò, ac diligenter ſeruetur, ac propterea à Superiore Ianitor conſtiuatur, qui diligentia, ac morum integritate maximè commendetur. De ipſo quoque Ianitore, ſeu portæ communis Monaſterij Cuſtode iubent. Quòd, is ianuæ cuſtodiendæ ſemper aſſiſtat, eamque nemini Fratrũ aperiat, niſi ſocium, & exeundi licentiam obtinuerit. Circa redeuntes autem ad Monaſteria hæc præcipiunt ijdem Pontifices. *Cum autem quis in Conuentum reuertitur. Superiorem iterum adibit, benedictionem recepturus, qui à ſocio itineris rationem, & quid rei actum ſit, diligenter perquirat.* Sunt etiã quoad hoc peculiaria Statuta Religionum. Vide à nobis dicta *in libro de reform. Regul. cap. 7. &* 8.

7 Qui egreditur à Monaſterio ſine licẽtia cũ animo redeũdi nõ eſt propriè, & rigorosè Apoſtatas, ſed fugitiuus, vel vagus. Ratio eſt, quia eſſentialis ratio apoſtaſię cõſiſtit in hoc, quòd quis recedat à Religione animo deſerẽdi illã, vel nũquam ad illam reuertẽdi; vnde qui hunc animum non habuerit non erit propriè Apoſtata, ſed fugitiuus. Aragon. 2. 2. *q.* 12. *art.* 1. Bannez *ibid.* Vnde etiam ſi aliquis recedat a Conuentu ſine habitu, dummodò non habeat talem intentionem non redeundi, aut deſerendi religionem, non erit propriè Apoſtata, ſed fugitiuus. Valẽtia 2. 2. *diſp.* 1. *quæſt.* 12. *punct.* 1. Sanchez *libro 6. in Decalog. ca.* 8. *numero* 5. Nihilominus peccat grauiter mortaliter, tum propter dicta, tum ex natura ſtatus Religioſi per quem tenetur ſubeſſe poteſtati, & imperio ſui Superioris. Suarez 4. *tomo de Relig. tract.* 8. *libro* 3. *cap.* 1.

8 Poterit tamen Religioſus licitè fugere ex Conuentu, ſi certò, & euidenter conſtaret illum nimiùm iniuſtè vexari à ſuo Superiore, & vellet ire ad Superiorem Prælatum. Ratio eſt, tum quia ius defenſionis eſt naturale, tum quia in hoc caſu præſumitur licentia Superioris Prælati, ad quem accedit: Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 5. *lib.* 3. *cap.* 1. *num.* 6. Quomodo autem hoc non opponatur doctrinæ Concilij Tridentini dicitur à nobis inferiùs *num. ſequenti.*

9 Religioſus autem qui in pœnam alicuius delicti, à ſuo Superiore detinetur in carcere, non poteſt ex illo fugere, ſed eſt fugitiuus ſic faciendo. Ratio eſt quia eſt à ſecularib. id liceret (de quo aliàs) Religioſis nõ licet, tum quia tenẽtur obedire Prælatis, quoad pœnas iuſtè inflictas, tum quia non poſſunt ſe abſtrahere à iugo, & obedientia ſuorum Superiorum. Ledeſma 2. *tom. Summ. tit.* 8. *cap.* 24. Saiarus *in Claui Regia lib.* 12. *cap.* 18. *num.* 9. Limita hoc primò, ſi certo conſtet pœnam illam carceris iniuſtè inflictam, aut ſi cibus, & neceſſaria ad vitam in carcere negarentur. Quia non tenetur in iſtis quiſquam obedire Prælatis. Nauarrus *Comment. 4. de Regular. num.* 64. Sairus *in Claui Reg. lib.* 12. *cap.* 18. *num.* 10. Nec diſceſſus à Conuentu in tali caſu eſt contra Decretum Concilij Trident. adducti ſuprà *n.* 2. Eò quòd non eſt credendum Conciliũ loqui de Religioſis à ſuo Superiore iniquè, & contra ius grauatis. Nauarr. *Comment. 2. de Regul. num.* 61. *& comment.* 3. *num.* 51. Sairus *in Claui Reg. lib.* 12. *cap.* 17. *n.* 40. Limita ſecundò, ſi pœna capitis, aut abſciſſionis alicuius membri Religioſo illi in carcere incluſo immineret. Quia tunc naturale ius conſeruandi vitam, & membra ſui corporis præponderare deberet iuri poſitiuo Religionis. Bannez 2. 2. *qu.* 69. *art.* 4. Salon. *ibid. controu.* 2.

10 De Religioſo damnato ad carcerem perpetuum, aliqui volunt poſſe fugere. Bannez 2. 2. *quæſt.* 69. *art.* 4. Probabilius tamen eſt contrarium. Eò quòd pœna carceris, etiam perpetui, eſt conuenientiſſima ſtatui Religioſo, nec tã cõtraria iuri naturali, vt non poſſit cenſeri ad illam ſe obligaſſe Religioſum ex vi profeſſionis quando crimen proportionatum perpetrauerit. Rodriguez *tom. 2. Quæſt. Regul. quæſt.* 22. *art.* 6. Num autem Religioſos damnatus ad triremes poſſit à carcere fugere, vt vadat ad Superiorem, vel Pontificem, veniam petiturus? Aliqui reſpondent affirmatiuè. Bãnez 2. 2. *quæſt.* 69. *art.* 4. Alij verò negatiuè. Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap.* 8. *num.* 16. Ego autem magis inclinor in ſententiam Bannez, non ſolùm quia talis pœna eſt grauiſſima, & veluti quędam perpetua mors, ſed quia illa punire Religioſum delinquentem eſſe videtur contra decorem, & honeſtatem Religionis.

11 Propter receſſum Religioſi à ſuo Conuentu, etiam ſine cauſa, & occaſione, non eſt aliqua cenſura, vel pęna lata iure communi. Ratio eſt, nam *capitulo 2. ne. Clerici vel Monach. in* 6. quod adducitur ab aliquibus, ſolùm loquitur de Religioſo dimittente habitum, vel accedente ad ſtudia ſine licentia. Suarez 4. *tomo de Relig. tract. 8. libro 3. capitulo 1. numero* 9. Nauarrus. *Comment. 2. de Regul.* Quare circa talem cenſuram, vel pęnam conſulendæ ſunt Conſtitutiones Pontificum, & Religionum. Caſar. *in Comp. priuil. v. Apoſtata, ab ordine.* Miranda *in Man. tomo 1. quæſt.* 51. *art.* 1. In noſtra Carmelitana religione tales Religioſi decedentes à Conuentibus ſine licentia, habentur, vt excommunicati, & vt tales puniuntur, & abſoluuntur ſecundùm conſuetodinem Religionis, eò vt credo, quia *parte 3. conſtit. capitulo* 1. *§.* 1. 2. *&* 3. dicuntur puniendi, vt Apoſtatæ, & vt tales cenſendi. Apoſtatas autem à religione excommunicatos eſſe, dicetur infrà. numero 13. Religioſos etiam accedentes ſine licentia ad partes tranſmarinas vbi pauci fideles reperiuntur, excommunicatos eſſe à iure excommunicatione Papæ reſeruata diximus ſuprà *capitulo* 9. *numero* 32.

12 Religioſus verè, & propriè Apoſtata (ille ſcilicet, qui vt diximus ſupra num. 7. diſcedit à Conuentu, vel religione, animo deſerendi illam, & numquam reuertendi) præter alias pœnas à particularibus religionibus aſſignatas; iure communi ſi durante apo-

te apo-

te apoſtaſia Ordinem ſacrum recipiat, non poteſt in illo miniſtrare, ſed manet ſuſpenſus donec à Papa diſpenſetur, etiam ſi poſteà redeat ad religionem. Ita habetur *in c. fin. de Apoſtat.* Suarez 5. *to. in 3.p.diſput.* 31. *ſect.* 6. Sanchez *lib.6.in Decalog.c.8.nu.*21. Addunt aliqui eſſe excommunicatum à Iure per *c.2.ne cleric. vel Monach. in 6.* Sed ibi ſolùm eſt ſermo de illo, qui habitum ſuæ profeſſionis temerè relinquit, quod eſt valdè diuerſum ab apoſtaſia, cum vnum ſine alio poſſit reperiri. Aragon.2. 2.*qu.*12.*art.* 1.Suarez 5.*to.in 3. p.diſput.* 31.*ſect.*6. Addunt etiam alij hos Apoſtatas eſſe irregulares. Sed ex vi iuris communis hoc eſt falſum, cum de hoc nullos oſtendatur textus. Regulariter tamen loquendo ita eſt, quia vt in plurimũ exercent Ordines ſacros cum aliqua cenſura. Hoc verò non eſt ex vi apoſtaſiæ præcisè. Suarez 5.*to.in 3. p. diſput.* 31. *ſect. 6.nu.*2. Sanchez *libr.6.in Decalog. c.8. nu.*25. & 26. Dici tamen poteſt. Apoſtatas, dum, perſeuerant in Apoſtaſia eſſe irregulares, quia ſunt ipſo iure infames, & vt tales non admittuntur vt teſtes. Graſſis *lib. 3.de caſib.reſeru.c.2 n.*26. Laurent.de Peirinis *t. 1.de Subdit.q.1.de obed.c.*26. Præterea alij volunt hos Apoſtatas expoſitos eſſe pœnis taxatis à Paulo IV. in Bulla anno Domin. 1558. edita, quæ incipit, *Poſtquam Diuina bonitas.* Sed hæc Bulla videtur moderata, & ad formã Iuris, & Sacrarum Conſtitutionũ reducta per aliam Pij IV. anno 1560. quæ incipit, *Sedis Apoſtolicæ* Proſper Auguſt. *in addit. ad Quarant.in ſumm. Bullar. verb. Apoſtata.* Addunt vlteriùs alij iſtos Apoſtatas non gaudere priuilegijs Religionum, propter Decretum Concil. Trid. *ſeſſ.* 25. *cap.* 19. Sed ibi non eſt ſermo de quocumque Apoſtata, ſed de illo, qui dimittit habitum ſuæ religionis, & prætendit ſe per vim, metum, aut ante legitimam ætatem fuiſſe profeſſum, & de hoc dicitur, *Nullo priuilegio ſuæ Religionis iuuetur* Sanchez *lib. 6. in Decalog.c.8.nu.* 34. Alij etiam volunt Apoſtatas non gaudere priuilegio exemptionis, quo gaudent cæteri Religioſi. Eraſm. ChoKiet *de Iuriſdict. Ordinarij in exempt. p.1.q.*20.

13 Nihilominus prædicti Apoſtatæ Religionum incurrunt excommunicationem propter varia priuilegia Religionum, quibus Summi Pontifices prædictos Apoſtatas excommunicatione afficiunt, de quibus Caſarubius *in Compend.priuileg. Mendica.verb. Apoſtata ab Ordine* Sanch.*li.6. in Decalogo c.8.num.*20.

14 Cooperãtes ad fugam, vel Apoſtaſiã Religioſorum non ſolùm peccant grauiter contra ius naturale, eò quòd cooperantur ad rem intrinſecè malam, & ſacrilegam, ſed etiam tenentur reſtituere ea lucra temporalia, quæ Religio amiſit propter fugam talis Religioſi, ſaltem quando id fecerunt vi, vel fraude. Ratio eſt, quia tunc fit graue nocumentum Religioni contra eius voluntatem, ergo peccatur contra iuſtitiam, ac per cõſequens eſt obligatio reſtituendi damnum. Caietanus *in ſumm.verb.reſtitut.capitulo* 7. Suarez *tom. 4.de Relig.tract.8.lib.3.cap.3.n.*8. Non tamen tenentur Religionem ingredi pro illis, quos apoſtatare faciũt, aut alios quærere, qui pro illis Religionem ingrediantur. Ingreſſus namque Religionis nimis voluntarius eſſe debet, & propter vitæ perfectioris finem. Sotus *4.de inſt. q.6.art.*3. Ledeſma *2.p.quarti.q.*18.*art.* 2. An autem iure Eccleſiaſtico ſint excommunicati propter priuilegia Mendicantium iſti cooperatores, vide Suar. *tomo quarto de Relig.tract.8.lib.3.cap.3.n.*26.

15 Specialiter tamen detinentes in ſuis domibus Fratres Apoſtatas, occultantes, ipſiſq; fauorem impendentes, ſunt ipſo facto excommunicati. Propter multa priuilegia Religionibus conceſſa, de quibus Caſarubius *in Compend. priuileg. verb. Apoſtatæ ab Ordine* Peirinis *tom.1.priuileg.Minim.in Conſt.2.Iulij II.§.* 13.*nu.*47. Aduertens, quod Epiſcopi retinentes Apoſtatas non poſſunt à Prælatis ordinis excommunicati. Quia illi habent priuilegium iure communi, quòd excommunicari non poſſunt, niſi expreſſa mentio de illis habeatur, *cap.quia periculoſum de ſentent. excomm. in 6.* Sed quia in iſto cap. non eſt ſermo de excommunicatione, ſed de ſuſpenſione, & interdicto, ideo melius probatur ex Concil. Trid. *ſeſſ.* 24.*cap.*5.*& ex cap. Sedes Apoſtolica de reſcript.* Pius quoque II. magnam prouiſionem fecit contra omnes principes, Duces, alioſq; Magnates fauẽtes Apoſtatis, & alijs fratribus inobediẽtib. Ord.Carm., quòd ſcilicet poſſit contra illos procedi per cenſuras Eccleſiaſticas, vſq; ad inuocationem brachij ſæcularis. Mitanda *in Man.tom. 1.qu.*51.*artic.*2. Detinentes etiam in ſuis Monaſterijs Apoſtatas Ord. Prędicatorum ſunt etiam à Papa excommunicati. D.Ant.3.*p.tom.*24.*cap.*7. Vin. Filliuc. *tom.1.q.mor.tract.*15.*cap.*8.

16 Apoſtatæ, & fugitiui poſſint vbique, etiam extra territorium, apprehendi à ſuo Superiori, incarcerari, & duci ad Monaſterium, inuocato ad hoc ſi oporteat, adiutorio brachij ſecularis. Tũ ex vi Iuris communis, quod concedit hoc modo poſſe capi ſeruum fugientem vbicunque ſit, *lib. ſi quis. §. differenti, ff.de acqu. poſſeſſ.* & illum qui alteri eſt obligatus *lib.1.§.per ſeruum, qui in fuga. ff. de acq.poſſ.* Tum etiam ex multis priuilegijs religionibus conceſſis, ſpecialiter Carmelitis, vt habetur in noſtro Mari magno. *§. Apoſtatas corrigi quoque Ordin.* Nauarr.*comm. 3.de Regul.num.*50. Rodrig.*t.1.q.Regul.qu.*30.*ar.*6. Quod etiam eſt verum quando Fratres Apoſtatæ, & fugitiui detinerentur ab Epiſcopis; propter Conſtitutionem Pij V. quæ incipit, *Etſi Mendicantium* Præſertim, quia, qui debent alijs perpetuam obedientiam, poſſunt de manibus quorumcunque capi. Peirinis *tom. 2. priuil. Minim. in conſt. 7. Pij.V nu.*20. Addens hoc non ſolùm eſſe verũ quando Religioſus fugit ſine licẽtia, ſed etiam quando iuit cum illa per certum terminum, & ille eſt trãſactus. Adde etiam, poſſe Prælatum Regularem auctoritate propria hoc facere, ſine inuocatione brachij ſecularis, ſiue Epiſcopalis. Cornexo *to.2.in 3.p. tract. 5. de excomm. diſput.6. dub.* 5. Imò etiam teneri Prælatus requirere Apoſtatas, & fugitiuos conſtat ex *cap.fin.de Regular.* vbi præcipitur, *vt præſidentes Capitulis celebrandis, ſeu Patres, ſeu Abbates, fugitiuos ſuo ordine ſuo requirant ſollicitè annuatim. Qui ſi in Monaſterijs ſuis recipi poſſunt ſecundum ordinem regularem, Abbates, ſeu Priores eorum, monitione præuia, per cenſuram Eccleſiaſticam compellantur ad receptionem eorum, ſalua Ordinis diſciplina*: Ideſt, niſi fortè Monachus fugitiuus eſſet notabiliter ſcandaloſus, & periculoſus alijs fratribus, & aptè non poſſet capi, aut detineri Sylu.*ver. Apoſtaſia*, *n.*10. Rodrigu. *tomo primo quæſtione. Regul. quæſtione* 30. *articulo* 5. Statuitur præterea in dicto *ca. final.de Regular.* quòd in prędicto caſu, quo Monachus fugitiuus, aut Apoſtata, nõ poſſet in Monaſterio detineri, *vt apud eadem Monaſteria in locis competentibus, ſi abſque graui ſcandalo fieri poterit, alioquin in alijs religioſis domibus eiuſdem Ordinis, ad agendum ibi pœnitentiam talibus vitæ neceſſaria miniſtrentur. Si verò huiuſmodi fugitiuos inobedientes inuenerint, eos excommunicent, & tamdiu faci[illegible] ab Eccleſiarum Prælatis excommunicatos publicè nu[illegible]i, donec ad mandatum ipſorum humiliter reuertantur.* Quæ omnia innouata

ſunt à Sacra Congregat. Concilij iuſſu S.D.N. Vrbani edita anno 1624. Vnde licet aliàs non eſſent in vſu, modò tamen non excuſantur Prælati ab exequutione ipſorum. Bonacina *de clauſura qu.2. punct.11. §.2.* Aliàs incurrẽt pœnas in eodem Decreto aſſignatas. Bonacina *ibid.*

17 Cura recolligendi Fratres Apoſtatas, & fugitiuos, incumbit Prælatis ipſorum. Propter multa priuilegia religionibus conceſſa. Compend. priuilegiorum *verb. Apoſtata.* Nauarr. *comm. 3. de Regul. n.50.* Vnde quando Concilium Trident. *ſeſſ.25. c.4.* hoc munus videtur remittere ordinarijs, intelligitur in caſu, quo prælati regulares pigri, & negligentes fuerint, aut forſan non fuerint in illis diœceſibus, vbi reperti ſunt Apoſtatæ fugitiui. Miranda *in Man. to.1. q.51. art.3.* Sacra tamen Congregatio Concilij iuſſu S. D. N. Vrbani edita in Decreto de Apoſtatis, & Eiectis præcipit ad intentum, vt fugitiui, & Apoſtatæ, ſiuè habitum regularem deſerant, ſiuè non, poſſint, ac debeant ab Epiſcopo loci, vbi moram trahunt, in carceres conijci, ac Superioribus regularibus conſignari ſecundum regularia inſtituta puniendi, vtque ipſi quoque Superiores teneantur eos perquirere, ad Religionem reducere, atque efficere, vt apprehendantur. Vide Decreta 4. *tomo Bull. inter conſtitution. Vrbani num.26.*

18 Apoſtatæ, & fugitiui ad Ordinem redeuntes, & humiliter precantes veniam, benignè ſunt recipiendi. Id enim & ratio naturalis, & clementia Eccleſiæ, & Religionis expoſtulat. Nauarrus *lib.3. conſil. de Regul. conſil.66. num.1.*

19 Monaſterium non tenetur ſoluere debita contracta à religioſo Apoſtata, vel fugitiuo, niſi in caſu, quo rediens ad Religionem, ſecum adduxerit aliqua bona, ex quibus poſſent ſolui talia debita. Ratio vtriuſque partis eſt, quia ſicut ratio naturalis dictat, quòd qui ſentit commodum, debeat etiam ſentire onus, iuxta regul. Iuris in 6. ſic etiam è cõtra quòd qui nullum commodum ſentit, nec ſentiat damnum. Nauarrus *lib.3. conſiliorum. conſil.73. nu.3.* Rodriquez *tom.1. qu. Regul. q.30. art.11.* Pro debitis contractis ab alijs Religioſis, vide *c.2. nu.18.*

20 *Ea*, quę acquirit Religioſus Apoſtata, vel fugitiuus, pertinent ad ſuam Religionem. Tum quia ita definitur in *c. Abbas.18. quæſt. 2.* Tum quia iſti ſunt veri Religioſi, ac per conſequens debent Monaſterio acquirere. D. Antonin. *3. part. tit.16. c.5.* Sylueſt. *verb. Apoſtat. quæſt.9. num.12.* Quod intellige, etiam ſi acquirat contra voluntatem Religionis, aut peccando aliquo genere peccati, præter peccatum contra iuſtitiam. Solùm enim hoc peccatum poteſt priuare Monaſterium ſuo iure. Roſella *in ſumm. verb. Religio.1. num.1.* Sanchez *lib.7. in Decal. cap.33. nu.6.* Si autem moritur in apoſtaſia, vel fuga, bona, quæ illi ſuperſunt, pertinent ad Cameram Apoſtolicam; propter Conſtitutionem Gregorij XIII. quæ incipit, *Officij noſtri*. Nauarrus *lib. 3. conſil. in 1. edit. tit. de Regul. conſ. 80. n. vnico, in 2. verò tit. de ſtat. monach. conſ.17.* Sanchez *libr.7. in Decalog. cap.33. numer.9.* Vide dicenda *num. ſequenti.*

21 Si Religioſus Apoſtata, vel fugitiuus, in apoſtaſia, vel fuga impetrauit beneficium alicuius Eccleſiæ, ea quæ acquirit intuitu talis Eccleſiæ, cedunt Eccleſiæ, quia illi acquirit, vt pars illius. Ea verò, quæ acquirit intuitu perſonæ, aut ſua induſtria, acquirit Religioni, cum perſona illa, & ſua induſtria, ſpectent ad Religionem. D. Anton. *3. part. tit.16. capit.5. §.1.* Azor. *tom. 1. Inſtitut. Moral. lib. 12. cap. 16. quæſt. 8.* Bona verò poſt mortem veniunt ad Cameram Apoſtolicam, iuxta dicta ſupra *numero præced.* Si autem in vita illa dedit Religioni, videtur non teneri ad reſtituendum ipſa Cameræ, niſi Camera petat, quia nemo tenetur ad pœnam ante condemnationem. Suarez *4. tom. de Relig. tract.8. lib.3. cap.2. num.27.* Vide dicta *cap.10. num.5.*

22 Quæ verò prædicti Apoſtatæ, aut alij quicumque Regulares acquirunt per illicitam negotiationem, vel aliàs contra Sacros Canones, qualiter etiam pertineant ad Camerã Apoſtolicam diximus ſupra *cap. 10. num.5.* lege Nauarrum *in comm. de ſpolijs. §.7. à nu. 3.* Suarez *4. tom. de Relig. tract.8. lib.3. cap.2. à num.23.* Qualiter etiam bona Regularium, etiam cum licentia, extra clauſtra degentium, pertineant ad eandem Cameram, poſt ipſorum mortem, dicemus inferiùs *num.31.*

23 Poteſt Religioſus ex legitima facultate viuere extra Monaſterium, retento habitu. Ratio eſt, quia nec hoc eſt intrinſecè malum, nec derogat votis profeſſionis, cum etiam ibi poſſit obſeruari Obedientia, Paupertas, & Caſtitas. Suarez *4. tomo de Relig. tract. 8. lib.3. cap.7.* Quamuis autem iure communi poſſent Prælati Religionum hanc licentiam concedere, quia hoc ſpectat ad iuriſdictionem, quam habent ſupra ſubditos. Nauarr. *comm. 2. de Regular. num. 16. & 40. & comm. 4. num. 14.* Tamen iure nouo Clement. VIII. in decretis pro reformatione Regularium approbatis, & innouatis à S. Congregatione, iuſſu S.D. N. Vrbani, ſic habetur: *Iaceat ratio, quę ſublatis licentijs, ac facultatibus hactenus quibuſcumque conceſſis, degentes extra Conuentus clauſtra, ad ea quamprimum reuocentur, nec de cætero, niſi ex grauiſſima cauſa à Sede Apoſtolica probanda, huiuſmodi facultates concedi poſſint.* Vide *num.25.*

24 Non poteſt Religioſus ſola licentia ſui Superioris manere extra Monaſterium ad inſeruiendum alicui Eccleſiæ Parochiali, beneficio ſeculari, aut dignitati Eccleſiaſticæ. Probatur tum ex Decreto Clementis VIII. & Vrbani VIII. adducto, tum ex multis iuribus, & auctoritatibus apud Syluestrum *verb. Religio.7. qu. 3.* Caſu autem, quo Religioſi noſtri priuilegio Sedis Apoſtolicæ aliquod Beneficium ſimplex, vel curatum obtinuerint, etiam ſi ea dimiſerint, non poſſunt ampliùs in Capitulis Generalibus, vel Prouincialibus, abſque Generalis licentia, admitti, aut ſine ea aliquod officium in Religione habere, ſub pœna excommunicationis ipſo facto. Ita enim conceſſit Sixtus IV. Carmelitis. Vide Specul. Ordin. *fol.90.* Rodriguez *tom.2. qu.64. art.3.* Dubito tamen an iſto priuilegio vtantur aliæ Religiones.

25 Quamuis etiam ob neceſſitatem Parentum poſſet Religioſus habitu retento, manere extra Monaſteriũ ex vi iuris communis. D. Thom. *2.2. quæſt.101. art.4.* Nauarrus *lib.3. Conſil. de Regul. conſil.54. 55. & alibi.* Tamen propter ius nouum adductum Clementis Octaui, & Vrbani Octaui, non poteſt hoc fieri, niſi de licentia Sedis Apoſtolicæ talem cauſam approbantis. Vide *num.23.*

26 Religioſus extra Clauſtra delinquens, puniendus eſt iuxtà modum præſcriptum à Concil. Trident. *ſeſſ.25. cap. 14.* ſcilicet. *Regularis non ſubditus Epiſcopo, qui intra Clauſtra Monaſterij degit, & extra ea ità notoriè deliquerit, vt populo ſcandalo ſit, Epiſcopo inſtante, à ſuo Superiore infrà tempus ab Epiſcopo præfigendum ſeuerè puniatur, ac de punitione Epiſcopum certiorem faciat,*

Digitized by Google

ciat, ſin minus à ſuo Superiore officio priuetur, & delinquens ab Epiſcopo puniri poſſit. Vide Aldet. *li.1. de Relig. diſcipl. cap.3. à num.* 35. Vbi etiam probat, non poſſe Ordinarium contra Religioſum componere proceſſum, & ſi quos teſtes examinandos curauerit, vt de ſcandalo, & delicti notorietate conſtet, eorum depoſitionem tradendam eſſe Superiori, Nec poſſe Religioſum ab Ordinario capi: quòd ſi in ipſo delicto fuerit comprehenſus, ad ipſum Superiorem recta via deferendum. Vide dicenda *num. ſequenti*. Quia tamen aliqui Superiores Religionum admoniti de delictis Religioſorum eos extrà Epiſcoporum Diœceſim ex induſtria impunitos tranſmittebant, vel ipſi ad alias Prouincias ſe conferebant, & ita nec Religioſus delinquens ab Epiſcopo puniri poterat, nec Superior officio priuari, ideò Clemens Octauus in motu proprio anno 1596. edito, qui incipit, *Suſcepti muneris*, & eſt inter Bullas huius Pontificis 39. præcipit, Omnibus, & ſingulis cuiuſcunque Ordinis Superioribus in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub indignationis Apoſtolicæ, ac priuationis dignitatum, & officiorum per eos obtentorum, eò ipſo incurrendis pœnis, vt iuxta prædictum Decretum, quilibet ipſorum, Regularem non ſubditum Epiſcopo, intra Clauſtra degentem, & extrà eaità notoriè delinquentem, vt populo ſcandalo ſit, Epiſcopo inſtante intra tempus ab Epiſcopo præfigendum ſeuerè puniat, ac de punitione Epiſcopum certiorem faciat, & aliàs Decretum ipſum, in omnibus, & per omnia exequatur. Cæterum ſi Superior in Regularem delinquentem non animaduertit, quinimmo ſi illum impunitum ad alia ſuorum Ordinum loca, extrà Epiſcopi Diœceſim, vt præfertur, trãſmiſerit, voluit, & ſimili motu, atque auctoritate decreuit, vt Superior, inſtante Epiſcopo, intra terminũ ab Epiſcopo præfigendum, & ſub eiſdem indignationis, ac priuationis dignitatum, & officiorum, nec nõ & ſub inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda, ac vlterius priuationis actiuæ, & paſſiuæ vocis ad quas à nemine prę terquàm à Romano Pontifice pro tempore exiſtente reſtitui poſſit, ipſo facto ſimiliter incurrendis pœnis, ipſum Regularem delinquentem à loco ad quem tranſmiſſus fuit, reuocare, & in quo deliquit conſtituere, ſeu ſiſtere teneatur. Quod ſi hoc etiã facere prætermiſerit, per præſentes ſimiliter ſtatuit, vt Ordinarius loci ad quem Regularis delinquens tranſmiſſus fuerit, ſuper præmiſſis ab ipſo Ordinario loci in quo deliquit, ſimiliter requiſitus, vel aliàs de illius delicto informatus, vt præfertur, tanquam Sedis Apoſtolicæ Delegatus, prædictum Concilij Decretum omnino exequi, & in Regularem delinquẽtem ſeuerè animaduertere poſſit, & debeat. Quaranta *in Summa Bullar. verb. Exemptio*. Vide dicta ſupra *cap.* 11. *nu.* 8.

27 Circa quæ aduerte primò, neque Decreto Concilij, neque Clementis, concedi Epiſcopo, quòd poſſit per ſe, vel per alios ad capturam Religioſi etiam notoriè delinquentis procedere, ſed ſolùm quòd debeat inſtare Prælato pro punitione ipſius, Laurentius de Peirinis *tomo 1. Priuileg. Minim. in Conſtitut. 2. Sixti IV. §. 11. à num. 62.* licet oppoſitum ſatis probabiliter teneant Barboſa *de poteſtate Epiſcopi part. 3. Allegat. 106. num.* 19. & Portellus *in Additionibus ad Dubia Regularium verb. punitio Relig. extra Conuentum num.* 17. quod intelligo in caſu quod Epiſcopus timeret fugã Religioſi. Secundò, quòd ad hoc quòd Epiſcopus teneatur inſtare prælato, vt puniat Religioſum, debet delictum eius eſſe notorium, & ſcandaloſum populo, ſic enim dicitur in Decreto Concilij: vnde non ſufficit, quòd tale delictum ſit notum alicui, vel aliquibus paucis. Peirinis *num.* 63. Aduerte tertiò Conſtitutionem prædictam Clem. VIII. ſolùm procedere, quãdo Superior Religioſi notoriè delinquentis tranſmittit illum in alium locum, eo fine, vt impunitus remaneat: ſecus, quando remittit illum in pœnam delicti commiſſi, vel vt decentius puniatur. Rodriguez *tomo 2. quæſt. Regul. quæſt. 2. art. 6.* Peirinis *vt ſupra num. 69.* Quid verò dicendum ſit in caſu, quo Regularis exemptus percuteret clericum ſecularem, extrà clauſtra in Diœceſi Epiſcopi, an ſcilicet Epiſcopus poſſet illum denunciare excommunicatum, ex dictis ſupra *num. præced. & cap. 11. præſertim num. 14. & 15.* decidi poteſt. Lege Sorbum *in Compend. Priuileg. Mendicant. verbo exemptio.*

28 Accedere ad Iapponium, & Regiones propinquas prohibitum eſt omnibus Religioſis, præterquam Patribus Ieſuitis à Gregorio XIII. anno 1585. Poſteà tamen Clemens VIII. in Bulla edita anno 1600. quæ incipit *Oneroſa*, concedit facultatem omnibus, & ſingulis Mendicantium Ordinum Magiſtris, Miniſtris, ſeu Prioribus generalibus pro tempore exiſtentibus, *vt cum neceſſitas poſtulauerit, quilibet Ordinis ſui ſpectatæ vitæ, & eruditionis Religioſos, quos nimirum ad prędicta officia, & miniſteria idoneos, & vtiles fore in Domino iudicauerint, per Luſitaniam dumtaxat, & ſuſcepta inde nauigatione in Indias, & Ciuitatem Goam, atque ad Superiores Ordinum in illis partibus exiſtentes tranſmittere, & tam ipſi ſic tranſmittendi, quàm alij ſupradictorum Ordinum Religioſi in eiſdem Indiarum partibus exiſtentes, & ad hoc manus obeundum à ſuis Magiſtris, Miniſtris, vel Prioribus Generalibus, ſeu alijs Superioribus, electi & approbati, tam ad Iapponias prædictas, quam ad alias proximas, & adiacentes, etiam Chinæ, & finitimorum, & terræfirmæ Indiæ Orientalis Inſulas, Regiones, & Prouincias accedere.* Deinde monet Superiores Religionum, vt curẽt prædictas miſſiones vtiles eſſe ad infidelium conuerſionem, ipſoſque Religioſos miſſos, qualiter ſub obedientia ſuorum Superiorum, & Ordinariorũ eſſe debeant. Ac tandem præcipit quibuſcunque Religioſis ſub excommunicationis ſententia Papæ reſeruata, & ſub alijs, pœnis. *Ne ex Inſulis Philippinis, ſiue ex qualibet alia Indiarum Occidentalium, vel quæ pro partibus Indiarum Occidentalium parte tunc habetur, parte ad illas pertinente, in Iapponias, ac alias illi proximas, adiacentes, & finitimas Inſulas, Prouincias, & Regiones prædictas tranſire audeant.* Et ſi qui aliter fecerint, redire teneantur, ſub eiſdem pœnis, poſteà vero Paulus Quintus in Bulla, *Sedis Apoſtolicæ*, anno 1608. edita, quæ habetur *in Append. ad 3. tom. Bullar. fol.* 48. conceſſit omnibus Religioſis, etiam per aliam viam, quam per Luſitaniam, ad dictas Iapponicas, & aliàs Indicarum Orientalium Regiones accedere poſſe, ſeruata in reliquis dictarum litterarum Clemẽs VIII. forma.

29 Religioſi autem ad Indiarum partes ad Fidem Catholicam prędicandam, ſiuè alia Eccleſiaſtica miniſteria exercenda miſſi non poſſunt in itinere immorari, vel ad loca eis nõ deſtinata declinare, ſub excommunicationis pœna ipſo facto incurrenda. A Paul. V. in Bullam, *Accepimus*, anno 1609. quæ eſt inter Bullas huius Pontificis *num. 56. in 3. tomo Bullar.*

30 Regulares extra Clauſtra, & obedientiam Religionum ſuarum viuentes, ab Epiſcopis non permittantur prædicare, etiam quorumlibet priuilegiorum prætextu donec ab ipſis Epiſcopis ſuper ea re ſancta Sedes Apoſtolica conſulatur. Concilij Tridentini *ſeſſ. 5. capitulo 2.*

31 Bona Regularium extrà Clauſtra ſuorum Regularium locorum, etiam de licẽtia ſuorum Superiorum, degentium, ad Cameram Apoſtolicam, tamquam ſpolia ipſius poſt ipſorum mortem ſpectant. Quia ita declarauit Gregor. XIII. in Bulla, *Officij noſtri* anno 1577. edita in 2. rom. Bullarij inter Bullas huius Pontificis *n.* 43. Suarez *to.* 4. *de Religion. tract.* 8. *lib.* 3. *c.* 2. *n.* 30. Vide ſuprà *nu.* 20. 21. & 22.

32 Licitè poſſunt Regulares mitti ad triremes propter grauia delicta commiſſa. Ratio eſt, quia licet pęna hæc acerbiſſima ſit, nihilominus cõſuetudine admittitur, & aliquo modo eſt neceſſariu quãdo delicta aliter caſtigari non poſſunt. Laurent. de Peirinis *tom.* 1. *de Subdit. quæſt.* 1. *de obedient. cap.* 27. Quidam volunt ad triremes damnatos, eſſe priùs degradandos. Franciſc. Penna *in* 3. *part. directorij Inquiſitorum comment.* 46. Quicquid de hoc ſit, Miniſtri triremium verberãtes Religioſos ad eas damnatos ſi modum non excedant, vel non verberent ex odio, & malignitate, aut tempus damnationis non ſit completum, non incurrunt in excommunicationem Canonis. Sic enim cõſuetudine introductum videtur, præcipuè quia ideò traduntur à Religionibus, vt ſic puniantur. Nauarr. *Comment.* 3. *de regul. nu.* 52. Mirand. *to.* 1. *Manualis q.* 52. *art.* 8. Nõ poſſunt à triremibus ad Religiones redeuntes iterũ admitti ad Altare ſine diſpenſatione. Quia ſunt infames infamia Iuris, & per conſequens irregulares. Rodriguez *tom.* 1. *quæſt. Regul. qu.* 24. *art.* 6. Tolet. *in Summa lib.* 1. *cap.* 62. Probabile tamen mihi eſt Pręlatos Regulares poſſe cum prædictis diſpenſare; cùm iuxta dicenda *cap.* 18. *n.* 40. poſſint diſpenſare in omni irregularitate, excepta bigamia, mutilatione mẽbrorum, & homicidio. Laurent. de Peirinis *vt ſuprà.* Cautè tamen in hoc procedendum eſt, ſi fortè ſit aliquid quod obſtet in contrarium, quod neſcio, maximè quoad forum exterius, aut vbi fuerit ſcandalum.

33 Nullus Regularis abſque ſui Superioris licẽtia poteſt ſe obſequio alicuius loci, vel perſonę mancipare. Ita præcipitur in Conc. Trident. *ſeſſ.* 25. *de Regular. c.* 4. In hac tamen licentia concedenda cautiſſimè procedendum eſt, præſertim cum ex S. Congreg. Decreto adducto ſuprà *nu.* 23. concedere licẽtiam Religioſo, vt maneat extra Conuentum pertineat ad eandem S. Congregationem. Qualiter autem poſſint Prælati Religionũ prædictos Fratres alicuius extra Religionem ſeruitijs deputatos corrigere, & ad Ordinem reuocare: qualiter etiam nullus poſſit illos in ſocios aſſumere ſine licentia Prælatorũ, præter multa, de quibus Rodriguez *tom.* 2. *q.* 64. *art.* 1. & Peirinis *to.* 1. *Priuil. Minim. in Conſtit.* 2. *Iulij II. ſ.* 11. *nu.* 43. extat etiam magna conceſſio Sixti IV. pro Carmelitis in Bulla, *Dum attenta*, in Specul. Ord. *fol.* 89. qua cõcedit, quòd generalis Magiſter, vel Priores Prouinciales, ac ipſorum Vicarij, illos ex Fratribus, de quibus auctoritate litterarum Sedis Apoſtolicæ, vel Legatorum ipſius, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ac alijs quibuſcumque prouiſum exiſtit, vel in poſterũ contigerit prouideri, corrigere, ac etiam, non obſtante contradictione aliqua poſſint ad ſuum Ordinem reuocare; nec per litteras eiuſdem Sedis, ſeu Legatorum ipſius, iam obtentas, vel de cætero obtinẽdas, aliquos de Fratribus ipſius Ordinis; præfatis Archiepiſcopis, & Epiſcopis, aut alijs, teneantur in ſocios deputare, niſi dictæ litteræ Apoſtolicæ obtinendæ de indulto huiuſmodi, & ordine ipſo expreſſam fecerit mentionem, & aliàs id honeſtati Ordinis, & illorũ ſaluti viderint expedire. Addit inſuper idem Pontifex ibidem, *Nullus autem Legatus etiam de latere noſtro miſſus, auctoritate litterarum Sedis Apoſtolicæ ſpecialem de hoc indulto, & ordine noſtro non facientium mentionem, nulluſque Prælatus, nec aliqua perſona religioſa, vel ſecularis de Fratribus eiuſdẽ Ordinis, ad ſua, ſeu Eccleſiæ negotia procuranda, vel ſecum manendũ aliquos aſſumere valeat, niſi quos Generalis Magiſter in toto Ordine, & Priores Prouinciales in ſuis Prouincijs ipſorum, tamquam idoneos, & diſcretos ſibi duxerint aſſignandos, quos eos etiam ſubiacere volumus Ordinis diſciplinæ.*

34 Quod Religioſi etiam extra Monaſteria exiſtentes, teneantur parere ſuorum Superiorum præceptis, eorumque cenſuris ligentur, diximus *cap.* 4. *nu.* 37. Pro illis, qui tranſeunt ex vna Religione ad aliam, animo non manendi in Clauſtris, vide dicenda *cap.* 22. *n.* 29.

SVMMARIVM CAP. XVII.

Religioſi ad Cardinalatum, epiſcopatum, vel Abbatiam aſſumpti manent veri Religioſi. nu. 1.
Non abſoluuntur à votis obedientiæ, paupertatis, & caſtitatis. num. 2.
Manet in illis votum obedientiæ reſpectu Papæ. num. 3.
Manet & votum caſtitatis magis roboratum. num. 4.
Manet etiam votum paupertatis, & quomodo. num. 5.
Quomodo poſſint diſponere de ijs quæ habent. Ibid. & num. 6.
Non ſubiacent cenſuris & pœnis impoſitis in ſua Religione. num. 7.
Qualiter teneantur ad obſeruantias ſuæ Religionis. n. 8.
An teneantur habere ſocium ſuæ Religionis. ibid.
Habitum ſui ordinis geſtare debent, & quomodo. nu. 9.
An teneantur ad alia vota Religionis præter tria. numero 10.
Quod officium canonicum recitare debeant. num. 11.
Bona ipſorum poſt mortem ad quem pertineant. nu. 12.
Quid de Epiſcopo Titulari. num. 13.
Quid de bonis prius adquiſitis. num. 14.
Quid dicendum de Religioſis ad prælaturas aliarum Religionum euectis. num. 15.
De obligatione Regularium qui fiunt Parochi, vel beneficiati. num. 16.
Quæ ſuppellex admittenda in præfatis aſſumptis. num. 17.
Quibus gratijs, & priuilegijs Religionum potiantur. num. 18.
An poſſint ſecum diſpenſare in obſeruantijs Regularibus. num. 19.
Religioſi Capellani Papæ vel Principum quibus ſubijciantur. num. 20.
Aſſumpti præfati ad ordines ſuos reuertentes inhabiles ſunt ad officia. num. 21.
An liceat Religioſo deſiderare, vel procurare epiſcopatum. num. 22.

De obligationibus Regularium ſi fiant Cardinales, Epiſcopi, Abbatẽs, &c. Cap. XVII.

1 RELIGIOSI ad Cardinalatum, Epiſcopatum, vel Abbatiam extra Ordinem aſſumpti, manent veri Religioſi. Sumitur ex Gloſſa *cap.* 3. 16. *quæſt.* 1. & *in cap. vnico* 18. *quæſt.* 1. & ratio eſt, quia diſpoſitio ad aliquam perfectionem non tollitur ipſa adueniente, ſtatus autem Religioſus comparatur ad huiuſmodi dignitates, ſicut diſpoſitio ad perfectionem. S. Thom. 2. 2. *quæſt.* 185. *art.* 8. Suarez 4. *to. de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 16.

2 Hinc primò Religioſi ad tales Dignitates aſſũpti, non

non abſoluuntur à votis Obedientiæ, Paupertatis, & Caſtitatis in profeſſione emiſſis. tum quia, vt diximus, manent vere Religioſi, ſicut antea; hæc verò vota ſunt de eſſentia ſtatus Religioſi, *cap. cum ad Monaſterium, in fin. de ſtat. Monach.* Tum quia cum aſſumuntur, non diſpenſantur in prædictis votis. D. Thom. cum Expoſitoribus 2.2.*quæſt.*88.*art.*11. *ad* 4. *& quæſt.* 185.*art.*8. Henriquez *lib.* 10. *de Sacram. Ord. c.* 32. *num.* 5.

3 Votum autem obedientiæ, quod in prædictis manet, non eſt reſpectu Prælatorum ordinis, ſed reſpectu Papæ, ita vt vltra generalem obedientiam debitam ab omnibus fidelibus Summo Pontifici, & vltra obligationem, quam alij Cardinales, Epiſcopi, & Abbates habent ad obediendum illi, teneantur ex vi voti obedientiæ in profeſſione emiſſi, illi ſpecialiter obedire. Ratio eſt, quia, vt vidimus *c. Quarto nu.* 31. Votum, quod religioſus emittit in profeſſione, emittitur Papæ, qui eſt ſupremus Generaliſſimus omnium Religionum, ac proindè cum à Papæ ſubiectione non liberentur aſſumpti à religionibus, ſed tantùm ab inferioribus Prælatis, manebit votum obedientiæ ipſorum reſpectu Papæ. Henriq. *lib.* 10. *de Sacram. ord. cap.* 33. Suarez 2. *tom. de Relig. tract. de Voto lib.* 6. *cap.* 7. *num.* 10.

4 Votum etiam Caſtitatis manet in prædictis aſſumptis à Religione, imò magis roboratũ in Epiſcopis, eò quod per Epiſcopalem conſecrationem manet perſona magis dedicata, & conſecrata Deo, ita vt grauiùs peccet Epiſcopus violando caſtitatem. Suarez 4. *tom. de Religio. tract.* 8. *lib.* 3. *c.* 16.

5 Quoad votum etiam Paupertatis manent prædicti obligati ſicut antea. Tum propter eandem rationem. Tum quia per ſupradictas Dignitates non datur illis dominium bonorum Eccleſiaſticorum, ſed ſolùm adminiſtratio ex voluntate Papæ, quod non repugnat voto paupertati. Leſſius 2. *de iuſt. cap.* 40. *dub.* 14. Hinc ea quæ acquirit in Epiſcopatu religioſus factus Epiſcopus, Cardinalis, vel Abbas, non ſibi, ſed Eccleſiæ cui præficitur acquirit. Sanchez *libr.* 6. *in Decalog. cap.* 6. *num.* 8. Quod etiam de acquiſitis iure hæreditatis intelligitur. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 16. *num.* 14. Etiamſi fuerit religioſus Religionis non ſuccedentis in hæreditatem, quia iam eſt capax ſuccedendi ratione Eccleſiæ, quam poſſidet. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *cap.* 16. *num.* 15. Incipit autem Religioſus acquirere ſuæ Eccleſiæ, à tempore confirmationis factæ à Pontifice. Quia ex tunc eſt à iuriſdictione religionis exemptus. Rodriguez *tom.* 2. *ſumm. cap.* 70. *num.* 6. *& tom.* 3. *qu. Regular. quæſt.* 69. *art.* 4. Sanchez *lib.* 7. *in Decal. cap.* 23. *num.* 67. Hinc etiam naſcitur quòd non poſſit teſtari ſine licentia Papæ. Eò quòd quidquid acquirit in Epiſcopatu, acquirit ſuæ Eccleſiæ cum ſola libera adminiſtratione, quæ finitur in morte. D. Thom. 2.2. *quæſt.* 185. *art.* 8. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 6. *num.* 10. Hinc quoque probabilius eſt, quod ea, quæ Religioſus Epiſcopus prodigè, & ſuperuacaneè conſumit, teneatur ad reſtituendum, aut faciendum ea reſtitui, eo modo, quo poſſit, Eccleſiæ, cui erant acquiſita. Eò quod adminiſtratio bonorum Epiſcopatus, quam habet, ſolùm eſt ad bonos & honeſtos vſus. Valentia 2.2. *diſput.* 10. *quæſt.* 4. *puncto* 8. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 6. *num.* 13.

6 Poteſt tamen religioſus factus Epiſcopus diſponere inter viuos de ſui Epiſcopatus redditibus, eodem modo, quo Epiſcopus ſecularis. Ratio eſt, quia quamuis religioſus Epiſcopus non habeat verũ dominium illorum redditũum (quidquid ſit, an etiam Epiſcopus ſecularis illud non habeat) habet tamen liberam adminiſtrationem illorum in honeſtos vſus. Vnde vterque poteſt de illis diſponere ad moderatam ſui, & familiæ ſuſtentationem, ſecundũ decentiam ſtatus, ad pia opera, eleemoſynas, &cet. Leſſius *lib.* 2. *de Iuſt. cap.* 4. *dub.* 5. *num.* 29. Molina *tom.* 2. *de Iuſt. diſput.* 276. *verſ. Religioſus in conuent.* Imò poteſt in quæuis opera, & quomodo voluerit expendere, id, quod minus ſumpſerit de redditibus Epiſcopatus, quàm in ſuam competentem ſuſtentationem poterat licitè expendere. Ratio eſt, quia iuſtè præſumitur Eccleſiam illi concedere talem licentiam. Nauarrus *lib. de Redditibus Eccleſiaſt. q.* 1. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 6. *num.* 14.

7 Quamuis prædicti aſſumpti ex religionibus ad dignitates Cardinalatus, Epiſcopatus, vel Abbatiæ, ſint obligati ad obſeruantiam trium Votorum, vt dictũ eſt *nu.* 2. non tamen ſubiacent cenſuris, aut pœnis impoſitis à religione contra tranſgreſſores. Eò quòd non manent ampliùs ſub iuriſdictione religionis, aut Prælatorum ipſius. Sotus *vlt. de Iuſt. quæſt. vlt. art. vlt.* Angles *in florib.* 2. *p. q. vnic. de vot. art.* 5.

8 Tenentur tamen prædicti aſſumpti ad eas obſeruantias Regulares, ſiue regulæ, ſiue Conſtitutionum, quæ non impediunt munus, quod gerunt, quales ſunt oratio, moderata abſtinentia, ieiunia, &c. Ratio eſt, quia quemadmodum in naturalibus per aduentum formæ perfectioris non excluduntur diſpoſitiones conſeruantes formam imperfectiorem, niſi quatenus repugnant formæ perfectiori; ita etiam in moralibus, adueniente, verbi gratia, Epiſcopatu, qui eſt forma perfectior Monachiſmo, non deſtruuntur diſpoſitiones conſeruantes, ſcilicet obſeruantiæ regulares, niſi quatenus repugnant illi. S. Tho. 2.2. *q.* 185. *art.* 8. Sylueſt. *ver. Religio.* 6. *q.* 10. Huiuſmodi autem obligatio, ſeu debitum ſolùm eſt ſecundùm decentiam, & honeſtatem; non tamen legale, aut obligans ad culpam, vel pœnam. Ratio eſt, quia religioſus factus Cardinalis, Epiſcopus, vel Abbas extra Ordinem, eximitur, & liberatur à iugo religionis, *c. vnico* 18. *qu.* 1. Nauar. *libr.* 3. *conſ. in prima Edit. tit. de Regul. conſ.* 15. *n.* 11. *in* 2. *tit. de donat. conſil.* 6. *num.* 11. Valentia 2.2. *diſp.* 10. *q.* 3. *p.* 8. De hoc etiam debito ſecundùm decentiam, & honeſtatem, intelligo, quod aliqui Authores volunt, religioſum factum, verbi gratia, Epiſcopum, teneri habere ſecum ſocium ſui Ordinis. Propter eamdem rationem. Sotus *vlt. de Iuſtit. & iure q. vltima art. vlt.* Valentia 2.2. *diſp.* 10. *q.* 3. *part.* 8. Hoc etiam de exemptione legali Epiſcopi ab obſeruantijs regularibus, probabile eſt etiam extendi ad Epiſcopum titularem, & ad illum qui Epiſcopatum renunciauit. Ratio eſt, quia iſti omnes legitimè diſpenſati ſunt, & exempti ratione Dignitatis Epiſcopalis ab huiuſmodi obſeruantijs: dum ergo perſeuerauerit iſta dignitas perſeuerat diſpenſatio. Præſertim, quia Epiſcopi titulares creantur, vt adiuuent alios Epiſcopos oues habentes in Pontificalibus, miniſtrando Ordines, Confirmationem, &c. De prioribus Azor. *to.* 1. *inſt. moral. lib.* 12. *cap.* 10. *quæſt.* 7. De poſterioribus Aragon. 2.2. *quæſt.* 88. *articulo* 11. Et de vtriſque *lib.* 6. *in Decalog. capitulo* 6. *à numero* 26. Addens benè num. 30. quòd ſi propria culpa degradarentur, ceſſaret dictum priuilegium Exemptionis.

9 Prædicti etiam aſſumpti tenentur habitum ſuæ religionis ex præcepto portare. Ratio eſt, quia obligatio portandi illum non eſt ex ſolo mandato Regulæ, aut Conſtitutionum, ſed ex Iure Canonico, vt

vt conſtat *ex.c. penultim. finali de vita, & honeſt. Cleric.* & etiam ex conſuetudine rationabili, eò quod habitus religioſus eſt ſignum obligationis ad vota Regularia. Sa *in Summ. v. Epiſcopus.* Henriquez *lib. 10. de Sacram. Ord. c. 23. nu. 5.* Conceſſum tamen eſt Epiſcopis regularibus à Clemente VIII. in Rituali Romano reformato, vt retento colore habitus ſuæ religionis, poſſint ſe conformare cum Epiſcopis ſæcularibus in forma, ſeu figura illius. Sanchez *lib. 6. in Decal. c. 6. nu. 22.* Cardinales etiã ex Ordinibus regularibus aſſumpti poſſunt portare birretum rubrum, ex conceſſione Gregorij XIV. anno 1591. die 9. Iunij Laertius *in 2. to. Bulla fol. 696.* Probabilius autem eſt prædictos aſſumptos, etiam ſi habitum ſuę Religionis dimiſerint, non incidere in excommunicationem à iure latam contra religioſos habitum ſuę profeſſionis dimittentes, de qua nos ſupra c. 13. Eo quod textus *in c. 2. ne clerici vel monachi in 6.* vbi talis excommunicatio ſtatuitur, ſolùm videtur loqui de religioſo ſub obedientia Superioris Regularis exiſtente. Rodriquez *tom. 2. qu. 58. art. 3.* Bonacina *de clauſura quaſt. 2. punct. 2. nu. 26.* Diana *Tract. 2. de Dub. Regul. Reſol. 50.* Loquimur autem de religioſis aſſumptis ad Epiſcopatum, vel Cardinalatum, non de promotis ad Parochiale munus. Quia iſti ſimpliciter ſunt ſubiecti Religioni, & ita incident in prædictam excommunicationem. Sanchez *lib. 6. in Decalog. c. 6. num. 36.* Bonacina *vt ſupra num. 25.*

10 Vota alia ſolemnia, præter tria generalia, quæ ſolent in aliquibus Religionibus emitti, quale eſt Minimorum de vita quadrageſimali, & Patrum Societatis de obediendo ſpecialiter Summo Pontifici circa miſſiones, probabile eſt non obligare religioſos aſſumptos ad dignitates prædictas. Ratio eſt, quia illa vota emittuntur, vt annexa, & acceſſoria Regulæ, quam profitentur religioſi, & ad perfectionem illius. Cum ergo tales aſſumpti maneant liberi ab obligatione regulæ (niſi ſolùm ſecundum decentiam, vt dictum eſt) ideo etiam manebunt liberi ab huiuſmodi Votis. Præſertim, quia credendum eſt ſolùm ea emiſiſſe religioſum pro tempore, quo eſt ſub iugo religionis. Sanchez *lib. 6. in Decal. c. 6. nu. 15.* Oppoſitum etiam eſt probabile, & infertur ex doctrina Soti *vlt. de inſt. & Iur. q. vlt. art. vlt.* Suarez *4. to. de Relig. tract. 8. lib. 3. c. 17. num. 8.*

11 Prædicti etiã aſſumpti ex Religionibus ad Epiſcopatus, vel Abbatiæ dignitates non tenentur ſoluere Officium Diuinum iuxta ritum ſuæ Religionis, ſed ſuæ Eccleſiæ, cum conſtituantur capita illius. Sanchez *lib. 6. in Decal. cap. 6. num. 25.* Azor. *lib. 12. Inſtit. moral. c. 7. qu. 4.* Diana *tract. 2. de Dubijs Regular. Reſol. 50.* Vnde occurrente feſto Regulæ in feſto Diœceſis, hoc debet præferri. Gauantus *in Comment. in Rubric. Breniarij tom. 2. ſect. 1. cap. 5. tit. 2. nu. 2.* Idem credo de aſſumptis ad Cardinalatum, quia ſunt quaſi Epiſcopi in Eccleſijs ſuorum titulorum, & præcipuè, quia eximuntur ab obſeruantijs religionis niſi ſolùm ſecundùm decentiam, vt diximus ſupra *num. 8.* quarum vna eſt ſpecialis modus recitandi Officium Diuinum.

12 Bona Religioſorum, qui ad prædictas dignitates Epiſcopatus, vel Abbatiæ ſunt aſſumpti, pertinent iure communi poſt eorum mortem ad Eccleſias quibus præfecti erant. Tum quia ita dicitur *cap. vnico 18. quaſt. 1.* Tum quia prædictis Eccleſijs, non, ſibi, aut Monaſterijs adquirunt, iuxta dicta ſupra *num. 5.* D. Thom. *2. 2. quaſt. 188. artic. 8.* Sotus *10. de Inſt. quaſt. vlt. artic. vlt. ad 3.* Quod etiam intelligitur de bonis, quæ iure hæreditario ad ipſos poſt aſſumptionem ad prædictas dignitates deuenerunt, & de adquiſitis donatione, propria induſtria, aut labore. Propter eadem fundamenta. Leſſius *2. de iuſt. c. 41. dub. 11. num. 92.* Azor. *tom. 1. Inſtit. moral. lib. 12. c. 10. q. 6.* An verò hoc etiam ſit verum ſuppoſita Conſtitutione Gregor. XIII. circa ſpolia regularium extra clauſtra decedentium, de qua nos *c. praced. num. 31.* aliorum iudicio remitto. Vide Barboſam *de poteſt. Epiſcop. allegat. 114. nu. 28.*

13 Epiſcopum autem titularem regularem, quidam dicunt adquirere Summo Pontifici, quia illi immediatè ſubeſt. Barboſa *de poteſt. Epiſcop. allegat. 114. nu. 31.* Quidam adquirere Religioni, cum nullam ſedem habeat cui poſſit adquirere. Sotus *10. de iuſt. q. vlt. art. vlt.* Sà *in ſumma verb. Religio. num. 52.* Quidam verò dicunt per ſe, & ex vi iuris adquirere illi Eccleſiæ cuius titulum habet, quia verò non poſſunt illi cum effectu applicari talia bona, in opera pia diſpenſanda eſſe. Suarez *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 3. cap. 17. num. 5.*

14 Ea autem, quæ Religioſi ante aſſumptionem ad prædictas Dignitates Cardinalatus, Epiſcopatus, vel Abbatiæ adquiſierunt, ad Conuentum, vel Religionem ſpectant. Tum quia habetur *in capitulo ſtatutum*, tum quia cum illa adquiſierint quando erant membra Religionis, ipſi debebant adquirere, ſicut alij religioſi. Quod etiam conceſſit Clemens IV. Ordini Prædicatorum, & Alexander IV. Minoribus. D. Antonin. *in tractat. de ſuſpcaſione, capitulo quarto, numero 20.* Suarez *4. tomo de Religio. tract. octauo, libro 3. capit. decimoſexto, numero 22.* Caſſarub. *in Compend. priuileg. Mendic. verb. Epiſcopus numer. 2.*

15 Religioſi ad Prælaturas alterius Religionis electi authoritate Pontificia, tenentur non ſolum votis cõmunibus Religioſorum; eò quòd maneant veri religioſi, ſed etiam ſpecialibus ſuæ Religionis, quæ non contradicunt muneri, quod gerunt. Non enim eſt aliqua ratio cur credantur in eis diſpenſari à Pontifice cum ad prædictas Prælaturas alterius religionis aſſumuntur. Regula etiam, Obſeruantijs, & Conſtitutionibus ſuæ religionis, quatenus non contradicunt muneri, quod gerunt, aut inter ſubditos Religioſos, quos regunt, non generant notabilem ſingularitatem, eodem modo tenentur ſicut antea, propter eãdem rationem. Quoad habitum portandum, & ſocium ſuæ religionis habendum, attendi debet ad vſum Religionis ad cuius regimen aſſumuntur. Quoad officij Diuini recitationem conformari debent Religioſis, cum quibus degunt. Quia, & hoc æquitas rationis poſtulat, & ad bonum regimen illorum ſpectat. Hęc inferuntur ex dictis, authores enim parum confuſe de huiuſmodi Religioſis loquuntur. Ea autem, quæ prædicti adquirunt ratione Prælatiæ, quam gerunt, at religionis, cuius Religioſos gubernant, pertinent ad prædictam Religionem; quæ verò ſimpliciter, vel alio titulo, aut reſpectu perſonæ vel religionis ex qua ſunt aſſumpti, acquirunt prædictæ Religioni vnde ſunt aſſumpti, & pro illa acquiſita cenſeri debent. Sanchez *lib. 7. in Decal. capi. 32. num. vlt.*

16 Religioſi facti Parochi alicuius Eccleſiæ, vel ad alia beneficia inferiora prouecti extra Religionem, non ſolùm tenentur votis religionis generalibus, & præcepto portandi habitum, ſicut diximus de Epiſcopis, Cardinalibus, & Abbatibus ſupra *numer. 2. & 9.* ſed etiam votis ſpecialibus, Obſeruantijs Regularibus, & Conſtitutionibus ſuarum Religionum, quatenus non repugnant muneri, quod gerunt.

Cum

Digitized by Google

Cum nulla ſit ratio quare ab illis excuſentur. Syluester *verb. Religio 7. qu. 11.* Azor. *lib. 12. inſtit. moral. cap. 19. qu. 15.* Non vero tenentur ſoluere Officium Diuinum iuxta ritum ſuæ religionis, ſed Eccleſiarum, quibus ſeruiunt. Quia hoc exigit æquitas, & munus paſtoris, quod habent in illis. Roſella *verbo Monach. num. 5.* Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 6. num. 38.* Videtur tamen neceſſarium ex præcept. Eccleſiæ *in cap. 2. de ſtat. Monach. & cap. quod Dei timorem eod. tit.* habere ſocium ſui Ordinis. Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 6. n. vltim.* Regulariter etiam ea quæ acquirunt, acquirũt Eccleſiæ cui ſeruiunt, non religioni. Tum à ſimili de Epiſcopo, tum quia cum iam ſint capita, & paſtores illarum Eccleſiarum, æquitas poſtulat, vt illis acquirant. Nauar. *lib. 3. conſ. in 1. edit. tit. de Regul. conſ. 70. nu. 6. in 2. tit. de ſtat. Monach. conſ. 13. num. 6.* Rodrigu. *tom. 2. quæſt. Regular. qu. 47. art. 7.* Niſi placeat loqui cum eadem diſtinctione, qua locuti ſumus de religioſis aſſumptis ad Prælaturas alterius Ordinis ſuprà *num. 15.* Vide Sanchez *lib. 7. in Decal. cap. 32. num. 76.* Pro alijs etiam obligationibus Parochorum Regularium vide Gauantum *in Manual. Epiſcop. verb. Parochorum munera præſertim à numer. 28.* & dicta à nobis *cap. 11. nu. 7. & 9.* Vide & dicenda *tom. 2. c. 18.*

17 Prædicti aſſumpti ex Religionibus ad Cardinalatum, Epiſcopatum, Abbatiam, vel Parochiam, qui ditiorem ſuppellectilem, & ampliorem familiam habent, quàm decet, peccãt magis, quàm alij Epiſcopi, Cardinales, Abbates, Parochi, &c. Ratio ſumitur ex voto paupertatis, quod prædicti Religioſi in ſua profeſſione emiſerunt, & a quo non ſunt abſoluti per aſſumptionem Suarez *4. tomo de Relig. tractat. 8. lib. 3. cap. 16. num. 30.*

18 Prædicti etiam aſſumpti gaudent gratijs, & priuilegijs ſuæ Religionis, quæ reſpiciunt commodum animæ, vel corporis ipſorum, non autem quæ redundant in damnum, aut incommodum religionis, aut Monaſterij. Ratio primæ partis eſt, quia verè manent Religioſi, & fauores ſunt ampliandi. Ratio verò ſecundæ; quia huiuſmodi priuilegia, & gratiæ ſemper conceduntur in fauorem Religionis, non in damnum, aut onus. Pro quo extat declaratio Sixti IV. *in monumentis Minimorum conceſſis 365.* Suar. *tomo 4. de Relig. tract. 8. lib. 3. c. 18.*

19 In caſibus, in quibus Prælati Religionum poſſunt diſpenſare cum Monachis quoad obſeruantias Regulares, poteſt Religioſus Epiſcopus (idem dico de Cardinalibus, & Abbatibus) ſecum diſpenſare. Quia hoc videtur rationi naturali congruum, ne teneatur adire Superiorem Religionis. Toletus *in ſumm. lib. 4. cap. 4.*

20 Religioſi cuiuſcumque ordinis, etiam mendicantium, quamuis Sedis Apoſtolicæ fiant Capellani, eorum ſuperioribus ſubiecti manent, ac ſi prædictæ Sedis Apoſtolicæ non eſſent. Ita ſtatuit Gregor. XI. anno 1373. in Bulla *Per Romani Pontificis*. Hoc etiam intelligo de Capellanis Regum, aut Principum. Flau. Cherub. *in Compend. Bull. tom. 1.*

21 Archiepiſcopi, & Epiſcopi cuiuſcumque ordinis profeſſores, poſtquam munus conſecrationis ſuſceperint, etſi à vinculo Eccleſiæ, cui præfuerant, per Sedem Apoſtolicam fuerint abſoluti, & facultatem reuertendi ad ſuam Religionem, ab ipſa habuerint, ad dignitates, officia, ſeu Superioritates in illa obtinendas, ſunt inhabiles. Ita Paul. IV. in Bulla, quæ incipit *In Sacra* ann. 1559. habetur p. 1. Bullar. Laertij Cherubin. *punct. vltim.* Quaranta *in ſumm. Bullar. verb. electio.* Laurentius de Peirinis *tomo primo priuil. Minim. in conſtitut. 4. Sixti IV. §. 10. numero 44.*

22 Quamuis ſtatus Epiſcoporum perfectior ſit ſtatu quorumcumque Religioſorum, iuxta dicta *a. 1. num. 1.* de quo Suar. *3. tomo de Religione, lib. 1. cap. 18.* Tum, quia ſtatus Religioſus eſt perfectionis acquirendæ; ſtatus verò Epiſcopalis eſt perfectionis exercendæ. Tum quia Epiſcopi ex vi ſui ſtatus ad excellentiſſima opera exercenda ordinantur, nempe ad docendum, prędicandum, & illuminandum, ad quæ ex vi ſtatus non ordinantur Religioſi niſi ſolùm miniſterialiter. Suarez vt ſupra. Nihilominus non propterea licitum eſt, Regulariter loquendo, appetere, & multò minus procurare Religioſum Epiſcopalem dignitatem. Ratio eſt, tum propter magna pericula animæ, & etiam corporis, quæ regulariter loquendo, ſæpiſſimè occurrunt in recta adminiſtratione ipſius: tum quia vix ſine præſumptione, aut ſuperbia tam altus gradus dignitatis appeti poteſt. Sanctus Thomas *2. 2. qu. 185. art. 1.* Sotus *10. de iuſtit. & iure qu. 2. art. 1.* Dixi *regulariter loquendo*, quia in caſu neceſſitatis Eccleſiæ, quando ſcilicet nullus eſſet, qui Epiſcopatum dignè adminiſtrare poſſet, aut vellet, propter pericula, tunc licitè poſſet Religioſus illum appetere. Quia bonum commune eſt priuato anteponendum, ac proindè priuatum periculum, tunc negligẽdum, diuinæ gratiæ, & auxilio diuino innitendo. Sanctus Thomas, & Sotus vt ſupra. Valentia *3. tom. diſp. 10. quæſt. 3. punct. 2. concluſ. 3.* Pro quorum maiori luce diſtinguendum eſt. Primò enim indignus Epiſcopatum, vel quia illiteratus, vel vitioſus eſt, Epiſcopatum deſiderans grauiſſimè peccat mortaliter, quia appetit id, quod non poteſt ſine peccato mortali adminiſtrare. Toletus *in Summa lib. 5. cap. 3. §. prima eſt.* Deinde etiam, qui dignus eſt, & appetit Epiſcopatum propter redditus temporales tamquam finem, etiam mortaliter peccat. Ratio eſt, non ſolùm quia peruerſè vult rem ſpiritualem, & ſuperioris Ordinis, eſſe medium in ordine ad rem temporalem, & inferioris Ordinis, ſed etiam quia ſic faciens, & ex vi talis ordinationis paratus eſt, ſi neceſſe fuerit, Dignitatem Epiſcopalem negligere, ſi bona temporalia non obtineret. Sotus vt ſupra. Syluester *verbo Epiſcopatus §. 4.* Tertiò, qui appeteret Epiſcopatum (quamuis dignus) propter redditus, aut commoda temporalia, non tamquam finem ipſius Epiſcopatus, ſed tamquam finem ipſius appetitionis, ſaltem ſecundariũ, etſi non peccaret mortaliter, cum non appeteret ſpiritualia propter temporalia, ad minus tamen peccaret venialiter, quia tale deſiderium ambitionis, auaritiæ, vel præſumptionis eſſet. Valentia *vt ſupra §. nihilominus*. Quartò, qui etſi dignus, efficaciter appeteret Epiſcopatum, non propter malum aliquẽ, aut inordinatum finem, ſed propter ſalutem animarum procurandam, adhuc peccaret. Eò quòd magno periculo ſalutis quale in adminiſtratione Epiſcopatus occurrit, ſe obijcere præſumptuoſum, & temerarium eſt. S. Thom. vt ſupra. Valentia *vt ſupra §. nihilominus tres*. Neque obſtat illud ad Timotheum *3. qui Epiſcopatum deſiderat, bonum opus deſiderat.* Quia illud ſolùm eſt verum tempore neceſſitatis Eccleſiæ, quale erat quando Sanctus Paulus id dixit. Præſertim quia Apoſtolus non dixit eum, *qui Epiſcopatum deſiderat, benè deſiderat, ſed bonum opus deſiderat.* Nam opus quod materialiter eſt bonum, ſi deſideretur temerariè præſumptuoſè, & imprudenter, abſdubiè illicitè, & peccaminosè deſideratur. Valentia vt ſup. §. *ruſus autem*. Toletus *vt ſupra num. 4.* An verò hoc ſit peccatum mortale, aut ſolùm veniale? Probabilius eſt

eſt ſæpiùs eſſe peccatum mortale. Sylueſter *verb. ſuperbia num.*7. Vide Sotus vt *ſupra* dicit eſſe perindè atque ſe in fluuium cum periculo, & ſine neceſſitate conijcere. Valentia *vt ſupra* §.2.*concluſio.* Quòd ſi dicas. Ego me credo ſobrium, pudicum, &c. cum alijs conditionibus à S. Paul. 1. *ad Timoth.* 3. pro Epiſcopo requiſitis, & Epiſcopatum pro ſalute animarum deſidero, & ſpero de Dei gratia mihi affuturum, quid ergo mihi deeſt cur illum concupiſcere non poſſim? Dico, ſi circa hoc Dei reuelationem habueris, credam tibi; ſi non habueris, non conſentio. Credam potiùs te humilem non eſſe, qui talia de te cogitas; nec Sanctum; cum veri Sancti Epiſcopatum laudabiliter fugerint.

29 Vide dicenda de Epiſcopis non admittendis ad Religionem *ca.*24.*num.*11. & de illo, qui poſt votum religionis Epiſcopus electus eſt *cod.cap.*24.*numer.*27. Qualiter etiam nouitius poteſt eligi ad Epiſcopatum *ibid.num.*37.

SVMMARIVM CAP. XVIII.

Prælati Regulares habent iuriſdictionem ordinariam in ſubditos.n.1.
Iuriſdictionem etiam quaſi Epiſcopalem.n.2.
Nomine Prælatorum in priuilegijs qui intelligantur.n.3.
Facultates conceſſæ Prælatis in priuilegijs an delegari poſſint.n.4.
Quæ conditiones requirantur ad Prælatos eligendos.n.5.
Debent eſſe litterati.n.6.
Illegitimi non poſſunt admitti.n.7.
Nec homicidæ.n.8.
Quæ antiquitas in ordines exigatur.n.9.
Quantum debeant durare in officijs.n.10.
Conuenientius eſt quod ſupremi Prælati Religionum ſint perpetui.ibid.
Tenentur Prælati legibus, & obſeruantijs religionum. num.11.
Ad reſidentiam etiam obligantur.n.12.
Habent poteſtatem adminiſtrandi bona Monaſteriorum & qualiter.n.13.
Tenentur procurare obſeruantiam vitæ communis in ſubditis.n.14.
Qualiter teneantur ad correctionem ſubditorum.n.15.
Punire poſſunt illos, & quibus ſupplicijs.n.16.
Qualiter procedere debeant ad cognoſcenda illorum crimina ibid. & n.17.
In cauſis tamen ſpectantibus ad tribunal S. Inquiſitionis quid facere teneantur.n.18.
Poſſunt reſeruare ſibi aliquos caſus.n.19.
Qui ſint hi caſus reſeruabiles.n.20.
An poſſint alios reſeruare.ibid. & n.21.
Poſſunt imponere cenſuras, & qui.n.22.
Non poſſunt eximere Religioſum ab obedientia ſui Prælati immediati.n.23.
Nec prouinciam fondare aut diuidere.n.24.
Habent iuriſdictionem ordinariam delegabilem ad abſoluendum ſibi ſubditos.n.25.
Illis ſolùm vel ab ipſis delegatis poſſunt Religioſi confiteri.n.26.
An etiam Pœnitentiarijs Papæ.ibid.
Quales debeant eſſe confeſſarij Religioſorum.n.27.
A quibus caſibus abſoluant Prælati ſuos ſubditos.n.28.
Cui teneantur Religioſi confiteri ſua peccata.n.29.
An poſſint Prælati abſoluere à cenſuris Papæ reſeruatis. num.30.
An à caſibus eidem reſeruatis.n.31.
An ex priuilegio Pij V. ibid.
An ex priuilegio Eugenij IV.n.32.
Sixti IV. priuilegium pro Carmelitis.n.33.
Eiuſdem Sixti IV. priuilegium pro Dominicanis.n.34.
Gregorij IV. priuilegium pro clericis miniſtrantibus infirmis.n.35.
An à cenſuris Papæ reſeruatis abſoluant Prælati. numero 36.
An à cenſuris ab homine latis.n.37.
Non à cenſuris & caſibus contentis in Bulla cœnæ.n.38.
An à cenſuris propter ſimoniam.n.39.
Quid poſſint Prælati pro diſpenſatione in irregularitatibus.n.40.
Animaduertenda pro abſolutione, & diſpenſatione. num.41.
Diſpenſatio ſine cauſa conceſſa, illicita & inualida eſt. num.42.
Quid circa irregularitates aduertendum.ibid.
Nomine homicidij voluntarij quid intelligatur.n.43.
An illud diſpenſari poſſit.n.44.
Quid intelligatur per particulam in foro conſcientiæ. *num.45.*
An in pœnis priuationum inhabilitatum, &c. diſpenſent Prælati.n.46.
Quid de irritatione votorum ſit dicendum.n.47.
Quid de commutatione illorum.n.48.
Quid de diſpenſatione.n.49.
Maximè de voto tranſeundi ad arctiorem Religionem. num.50.
Quæ conditiones requirantur ad diſpenſandum.n.51.
Vota ipſorum Prælatorum à quibus diſpenſari poſſint. numero 52.
Quid dicendum de iuramentis, ſeu votis iuratis.n.53.
An diſpenſent Prælati in obſeruantijs regularibus.n.54.
An in praeceptis Eccleſiaſticis.n.55.
Poſſunt priuilegia Religionum limitare, reſtringere imò etiam tollere.n.56.
An poſſint benedicere Eccleſiaſtica ornamenta.n.57.
An conſecrare calices, aras, & patenas.n.58.
Quid de benedictione ſeu reconciliatione Eccleſiarum. num.59.
An illegitimi poſſint diſpenſari à ſuis Prælatis.n.60.
An illegitimus diſpenſatus in ſeculo indigeat noua diſpēſatione in Religione.n.61.
Officia ad quæ illegitimi non poſſunt promoueri ſine diſpenſatione.n.62.
Quando Prælatus cenſeatur diſpenſare cum Subdito cui confert aliquod officium.n.63.
Aliqui Abbates primam tonſuram & minores ordines confert.n.64.
Quid circa hoc decreuerit Conc.Trid.n.65.
Recipere & profeſſare nouitios pertinet ad Prælatos eum monaſterijs.n.66.
An poſſint applicare bona opera ſuorum ſubditorum alijs.num.67.
Viſitare monaſteria qualiter teneantur Generales, & Prouinciales.n.68.
Tenentur procurare vt officium diuinum debitis horis ſoluatur.nu.69.
Non cenſentur immunes à ſeruitio chori.n.70.
Nec poſſunt concedere ſtabilia bona ſuis fratribus.n.71.
Vitam communem obſeruare debent in cibo, & potu.n.72
Circa redditus aut præſtationes quas aliqui ſolent habere quid præcipiatur à Summis Pontificibus.n.73.
De adminiſtratione bonorum Monaſterij tribus fratribus committenda.n.74.
Prædicti tres qualiter ſe debeant gerere in dicta adminiſtratione.n.75.
Prohibentur interpretari decreta Concilij Tridentini, & Sum-

& Summorum Pontificum . numero 76.
Quæ interpretatio ſit illis prohibita. Ibid.
De cellis & ſuppellectilibus ipſarum quid illis præceptum.num.77.
Non poſſunt permittere largitiones munerum.n.78.
Quid de examinatoribus deſtinandis in Religionib. n.79.
Pro obſeruantia Regulæ & conſtitutionum qualiter admoneantur à Summis Pontificibus.n.80.
Poſſunt Prælati ſibi confeſſores eligere quos voluerint: num.81.
Non poſſunt ad inſtantiam & requiſitionem extraneorum alicui Religioſo officium aliquod concedere , vel pœnas remiſſere.n.82.
Quid facere debent Prælati circa receptionem criminoſorum confugientium ad eorum Eccleſias. n.83.
An Religioſi gaudeant immunitate Eccleſiarum.ibid.
Tenentur ſuperiores Religionum inſtituere ſtudia. n.84.
Studia etiam linguarum,hebraicè,græcè &c.n.85.
Prælati inferiores quid poſſint circa leges Superiorū.n.86.
Quid Superiores circa leges inferiorum Prælatorum.n.87
De confraternitatibus inſtituendis à Prælatis Regularium.num.88.
De indulgentijs illis applicandis.ibid. & n.89.
An Prælati poſſint condere leges,aut præcepta.n.90.
Poſſint transferre ſubditos de vno loco in alium.n.91.
Viſitare Prouincias , vel Monaſteria per ſe , vel per alios.num.92.
Abſolutiones , & diſpenſationes quas tunc concedunt quantum iuuent.n.93.
An poſſint commutare legata ad vnum vſum in alium. num.94.
Poſſunt aliqui ipſorum conſtituere fratres in notarios pro intimandis priuilegijs Religionis.n.95.
An poſſint concedere facultatem legendi libros prohibitos. num.96.
An poſſit vnus Prælatus duas vel plures prælatias habere.num.97.
Generalis Carmelitarum inſtituere poteſt Prouinciales titulares.num.98.
Non poſſunt ſuperiores mittere fratres ad partes transmarinas in quibus pauci fideles reperiuntur niſi &c. num.99.
Tenentur ſemel in anno, & in quocumque capitulo ſuos ſubditos commonere de obſeruantia Conſtitutionum,& decretorum ad Officium Sancti Inquiſitionis pertinentium.num.100.
De alijs facultatibus Prælatorum regularium.n.101.
An teneantur facere profeſſionem fidei.n.102.

De obligationibus Prælatorum Regularium, facultatibus, & Priuilegijs ipſorum. Cap. XVIII.

1 PRo comperto eſt, Religioſorum familijs præfici debere Prælatos, & Superiores, qui ipſos ſpiritualiter,& temporaliter regant. Tum ex illo Prouer.11. *Vbi non eſt Gubernator, populus corruet.* Tum quia id exigit Obedientiæ Votum , quod Regulares emittunt.Habent autem prædicti Prælati, & Superiores Religioſorum non ſolum poteſtatē dominatiuam, qualem habent Patresfamilias in ſuos, ſed etiam Spiritualem iuriſdictionem; cum vtrumque ſit neceſſarium ad rectam gubernationem, Oeconomiamque ſpiritualem,& temporalem Religioſorum.Hæc verò Spiritualis Iuriſdictio, ſaltem de iure Eccleſiaſtico, & à Summis Pontificibus deriuata illis conuenit.Eò enim ipſo quod Religioſos ab Epiſcoporum ordinaria Iuriſdictione exemerunt illam Prælatis ipſorum conceſſiſſe cenſentur. Suarez *tomo 4.de Relig.tract.8.lib.2. cap.1.* Imò hanc Iuriſdictionem ordinariam eſſe, & non delegatam, eo quòd competit ipſis virtute legis, vel conſuetudinis, non autem ex commiſſione ſaltem temporali, eſt communiter receptum. Nau.*comm.2.de Regul.à num.63. & comm.3.à num.40.*

2 Hinc huiuſmodi Prælati, tam ſupremi, puta Generales,& Prouinciales, quàm infimi, videlicet Priores,Guardiani,Rectores,&c.habent in ſuos ſubditos Iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem, vt tradunt communiter Authores in Clem.1. *de reb.Eccleſ.non alien. vel propry.*& ſumitur ex *cap. Abbatis de priuileg.in 6.* Et ratio eſt, quia cum prædicti omnes non ſubdantur Epiſcopis, ſed immediatè Papæ, loco ipſorum ſuccedunt quoad regimen ſuorum ſubditorum, ac proinde habent quaſi Epiſcopalem iuriſdictionem, Suarez *tomo quarto de Relig. tractat. octauo lib. 2. cap. 2. & 13.*

3 Quando in priuilegijs Religioſorum conceditur aliqua facultas, ſeu poteſtas Prælatis, niſi aliud exprimatur, intelliguntur etiam Prælati Conuentuales, cum ipſi ſint veri Prælati, & indefinita æquiualeat vniuerſali. Suarez *4.tomo de Relig.tract.8.libro 2. cap.22.* Si priuilegium conceditur Prælato inferiori, cenſetur etiam concedi Superiori, quia recta ratio dictat ita eſſe intelligendam mentem Pōtificis. Suar. *4.tomo de Relig.tract.8.lib.2.c.22.num.2.*Extenduntur etiam priuilegia iſta ad Vicarios Conuentuum,illos ſcilicet, qui in Conuentibus ipſis non habent Superiorem.Quia iſti etiam ſunt veri Prælati. Rodriguez *tomo 1.q.20.art.2.& 3.*Suarez *4.tomo de Relig.tract.8. lib.2.cap.22. num. 6.* Secus dici debet de quibuſdam Vicarijs quarumdam Religionum,qui non ſunt verè Prælati, ſed inſtituti, vt adiuuent Prælatos, vt ſunt Vicarij Chori,&c.Rodrig.*tom.1.qu.17. art.6.*

4 Similiter facultates conceſſæ Prælatis Religioſorum in priuilegijs Pontificum,niſi oppoſitum declaretur,poſſunt ab ipſis alijs delegari. Tum propter aliqua priuilegia quæ hoc concedunt. Tum quia Cōmiſſarius ex priuilegio perpetuo poteſt alteri ſuas vices committere.Cordub.*in ſumm.Hiſp.qu.*8.Suarez *4.to.de Relig.tract.8.li.2.c.22.n.8.*

5 Vt aliquis eligatur in Prælatum alicuius Religionis,præter illas conditiones,quę ſecundum iura particularium Religionum ſunt neceſſariæ, & præter illas,quas adduximus ſupra *cap.15.num.25.* requiritur quòd habeat legitimam ætatem, quæ ad minus debet eſſe vigintiquinque annorum, iuxta *cap. cum in cunct.de elect.*confirmatum à Concil. Trident.*ſeſs.24. cap.12.de reformat.* Deinde debet eſſe Sacerdos ex *cap.1.de ætat.& qualit.* Quod intellige, vel quod ſic Sacerdos quando eligitur, vel ſaltem poſtea fiat talis. Suarez 4. *tom.de Religion.tract.8.lib.2.cap.3.* Probabile etiam eſt, loquendo de Generalibus, & Prouincialibus Religionum, requiri ad talia officia ætatem triginta annorum. Quia *in cap.cum in cunctis. de elect.*& alibi requiritur ad Epiſcopatum illa ætas; iſ verò Prælati præcipuè habent quaſi Epiſcopalem Iuriſdictionem.Miranda *in Man.tomo 2.quæſt.3. art.1.* In ætate autem à Iure pro Prælatis requiſita, nequeunt Superiores Religionum diſpenſare:propter *cap. cum in nobis olim. de elect.& cap. licet can.eodem tit.in 6.*Sylueſter *verb.Caſus.c.22.* Deinde requiritur quòd ſit profeſſus, quia ita habetur in *cap.cum ad noſtram, de elect.& cap.cum cauſa,& cap. cum in magiſtrum. eod. tit.* Imò videtur requiri eſſe profeſſum profeſſione ex-

expreſſa,non tacita. Quia ita videtut haberi *in capit. nullus. de elect. in 6.* Requiritur etiam vt ſit profeſſus in ipſa Religione, in qua eligitur. Quia ita ſtatuitur in *Clem. 1. de elect.* & in Trid. *ſeſſ. 14. ca. 10. de reform. & ſeſſ. 25. c. 21. de Regular.*

6 Peccant mortaliter Religioſi, qui eligi, ac præfici ſe ſinunt ad Prælaturas, & officia animarum curam habentia ſine ſufficienti ſcientiæ, & litterarum peritia. Colligitur *ex cap. cum in cunct. de elect.* & ex Conc. Trid. *ſeſ. 22. c. 2.* S. Thomas 2. 2. *qu. 2. art. 6.* Nauartus *in Man. cap. 25. nu. 12.* Si tamen inter eligendos vnus ſit litteratiſſimus, ſed prauis moribus implicatus, alius verò mediocriter doctus, ſed virtutibus prçditus aptior eſt iſte reputandus, quàm ille. Sotus 3. *de Iuſt. & Iur. q. 6. art. 2.*

7 Illegitimi nequeunt eſſe Prælati in Religionibus, niſi ex Papæ diſpenſatione. Quia ita habetut *in ca. 1. de fil. Præsb.* Nauar. *in cap. ſtatutum. num. 60.* Quod intellige etiamſi ſint occultiſſimè illegitimi Syluester *verb. Irregul. qu. 20.* Corduba *lib. 1. Quæſtionarij. qu. 38.* An autem ex priuilegio diſpenſate poſſint cum illis Religionum Prælati, dicetur infrà à *nu. 60.* Vide & dicenda *tom. 2. cap, 12. num. 21. & cap. 12. num. 50. & cap. 18. num. 34.*

8 Non poſſunt eligi in Prælatos Religionum, qui homicidium aliquando perperrarunt, iuxta Decretum Concil. Trident. ſeſs. 14. cap. 7. in quo dicitur: *Cum etiam qui per induſtriam occiderit proximum ſuum, & per inſidias, ab altari auelli debeat, qui ſua voluntate homicidium perpetrauerit, etiam ſi crimen id, nec ordine iudiciario probatum, nec alia ratione publicum, ſed occultum fuerit, nullo tempore ad Sacros Ordines promoueri poſſit, nec illi aliqua Eccleſiaſtica beneficia, etiam ſi curam non habeant animarum, conferri liceat, ſed omni Ordine, ac beneficio, & officio Eccleſiaſtico perpetuò careat; ſi verò homicidium non ex propoſito, ſed caſu, vel vim vi repellendo, vt quis ſe à morte defenderet, fuiſse commiſſum narretur, quam ob cauſam etiam ad Sacrorum Ordinum & Altaris miniſterium, & beneficia quæcumque, ac dignitates, iure quodammodo diſpenſatio debeatur, committatur loci Ordinario, aut ex cauſa, Metropolitano, ſeu viciniori Epiſcopo, qui non niſi cauſa cognita, & probatis proceſſibus, ac narratis, nec aliter diſpenſare poſſit.* Poſſunt tamen illa officia, quæ actu habent quando committunt homicidium retinere, cum hoc non prohibeatur in dicto Decreto Concilij. Nauarr. *in Manual. cap. 27. num. 249.* Inſuper quando tale homicidium, quantumuis voluntarium, fuerit omnino occultum, id eſt, nec deductum ad forum contentioſum, aut vllo modo deducibile, probabile eſt apud quoſdam, cum tali homicida poſſe diſpenſare Prælatos Religionum ad officia Ordinis. Propter dicenda inferiùs *num. 44.* Laurent. de Peirinis *tomo 1. Priu. Minim. in Conſt. 2. Iulij II. num.* 102.

9 Non requiritur ex vi Iuris communis aliqua antiquitas in Ordine ad officia, & Prælaturas, ſed ſtatim poſt profeſſionem factam redditur habilis ad illa. Ratio eſt, quia licet pro Abbatiſſis requirat Concil. Trident. *ſeſs. 25. cap. 7.* octo annos poſt profeſſionem, pro Abbatibus autem, ſeu Prælatis Religionum, neque in ipſo Concilio, neque in aliquo loco Iuris talis conditio petitur, fortaſſis, quia ſexus virilis fortior, & perfectior eſt. Suarez 4. *tomo de Religion. tract. 8. li. 2. cap. 3. nu. 16.*

10 Licet quoad durationem Prælatorum in ſuis officijs attendenda ſint ſpecialia iura, & conſuetudines Religionum, & præcipuè Summorum Pontificum Ordinationes, conuenientiſſimum tamen multis pijs, & prudentibus viſum fuit, Prælatos Religionum, præſertim ſupremos, quales ſunt Generales, debere eſſe perpetuos. Ratio eſt, propter multa incommoda, quæ ſequuntur ex limitato tempore officiorum, quinquennio ſcilicet, vel ſexennio. Primum eſt, quia tales Prælati non poſſunt tam plenam, & abſolutam poteſtatem in ſuos ſubditos exercere, quàm ſi eſſent perpetui. Secundum eſt, propter multas expenſas, quæ tempore Capitulorum, ſeu Congregationum à Religioſis fieri ſolent, multaſque ipſorum diuagationes itinerando. Tertium, propter euitandas multorum ambitiones, ſectas, rixas, odia, ſcandala, recurſus ad ſeculares, ſubornationes, imò aliquando ſimonias, & illicitas conuentiones, quę tempore Capitulorum fieri quandoq; ſolent. Quartum, quia Prælati pro tempore limitato electi, ſi ſint ambitioſi ſuam procurant reelectionem, ad quod oportet diſſimulare vitia vocem habentium in Capitulis, officia, & dignitates Ordinis indignis conferre, vt ſuffragia tempore electionis præſtent, ſubornanturque quandoque Principes, & Prælati extra Religionem xenijs, muneribus, & pecunijs Ordinem, vt adiutorium præbeant. Quintum, quia tempore limitato Generalatus, verbi gratia, quinquennio, vel ſexennio, vix, aut nullo modo reformari poteſt Religio; cum ferè vnus annus expendatur in congregando Capitulo, alius in redeundo ab eodem, alius in præparandis neceſſarijs pro tempore proximè futuri Capituli. Suarez 4. *tomo de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 7. & lib. 10. de regul. Societ. capit. 2.* Miranda *in Man. tomo 2. quæſt. 6. art. 5. & 6.* Legatur ſpecialiter Nauarr. *comment. 3. de Regul. num. 3. & lib. 3. conſil. de Iur. patronat. conſ. 4.* vbi piiſſimus, & doctiſſimus Doctor hæc dixit: *Licet ambitio, & dulcedo ſenſualitatis ſuaſerint multis Regularibus melius eſſe regimen triennale inuentum à recentibus Regularibus, vt per frequentes mutationes, ambitioſi, & auari aliquando fiant Prælati, vel Prælatæ, multò profectò coram Deo, & Sanctis eius melius, & ſincerius eſt regimen illud antiquum, quod antiqui ijdem Sãctiſſimi Patres Baſilius, Auguſtinus, Benedictus, Bernardus, & Eccleſia vniuerſa ſeruauit, quando longè Regulares erant meliores, quàm nunc ſunt, &c.* Curent ergo Religiones, Apoſtolica Sede conſentiente, perpetuos ſibi Generales, ſicut antiquitus fieri ſolebat, habere.

11 Prælati Religionum, etiam Generales, tenentur obſeruare leges communes Religionis, & diſpoſitiones Capitulorum Generalium. Cum talia Capitula ſint ſupra ipſos. Imò hæc obligatio non ſolùm eſt quoad vim directiuam, ſed aliquo modo coactiuam, iuxta dicta ſupra *cap. 8. num. 21.* Tenentur etiam ad obſeruanda præcepta à ſe alijs impoſita. Tum ex communi principio, quòd Princeps tenetur obſeruare ſuas leges; tum quia lege naturæ obligantur ad bonum exemplum ſubditis præſtandum. Suarez *tom. 4. de Relig. tract. 8. lib. 2. capit. 8.* Vide dicenda infra *nu. 54. 86. & 87.*

12 Generaliter loquendo ea, quæ in Concil. Trident. *ſeſs. 6. cap. 1. & 2.* & alijs iuribus ſtatuuntur circa reſidentiam Prælatorum, intelligi debent ſuo modo de Prçlatis Religionum. Propter ſimilem rationem. Miranda *in Man. tomo 2. quæſt. 9. art. 5.* Hinc Prælati Monaſteriorum tenentur aſſiſtere ſuis Monaſterijs tempore peſtis, vel hæreſis, etiam cum periculo mortis. Ratio eſt, quia ſunt quaſi Parochi illorum Monaſteriorum: Parochis autem non licet fugere in talibus euentibus. Sanch. *li. 6. in Decal. ca. 2. nu. 55.*

13 Habent Prælati Religionum poteſtatem admini-

ſtran-

ſtrandi bona temporalia Monaſteriorum. Tum quia ita habetur in *cap.nullam*. 19.*quaeſt*.2. Tum quia cum priuati Religioſi propter votum Paupertatis, quod habent, non poſſint tali facultate vti, nec tota communitas immediatè, vt de ſe patet, oportet, quòd hoc onus incumbat Prælato. Nau.*comm.* 3. *de Regula. num*. 5.*&* 6. Suar. 4.*tomo de Relig.tract*.8.*lib*.2. *cap*.26. Expendentes autem bona Monaſteriorum in vſus prauos, vanos, aut ſuperſluos, peccant contra votum Paupertatis, & ſunt proprietarij. Ratio eſt, quia non ſunt domini bonorum Monaſterij, ſed tantùm adminiſtratores in vtilitatem ipſius; atque ita ſolùm poſſunt expendere in ipſius vtilitatem, quia ad hoc ſolùm habent facultatem à Monaſterio, quod eſt dominus talium bonorum. Nauarr.*lib*.3.*conſ.in prima edit.conſ*.75.*num*.2.*conſil*.3. Azor.*tom*.1.*Inſtit.Mor. lib*. 12.*cap*.12.*qu*.2. Qualiter autem alienare non poſſint bona Eccleſiarum, ſeu Monaſteriorum, diximus ſuprà *cap*.10.*à num*.1. Suar.*tom*.4.*de Religion.tract*.8.*lib*. 2.*cap*.26.27.28. Imò nec poſſe bona vnius Monaſterij (intelligo immobilia, & mobilia pretioſa) in aliud transferre, non obſtantibus aliquibus Priuilegijs Religionum videtur inferri ex Decretis ibi adductis; eò quòd huiuſmodi translationes bonorum ſunt quædam ſpecies alienationis. Peirinis *tomo* 1. *Priuileg. Minim.in Conſt*.2.*Iulij.II.§*.26.*num*.76. Vide & dicenda *tom*.2.*ca*.39.

14\. Prælati, qui in quantùm poſſunt, non curant ſuos ſubditos viuere vita communi abſque aliquo peculio, aut proprio, & ſuperſluos vſus vitare, non ſunt in bono ſtatu conſcientiæ. Ratio eſt, quia votum paupertatis id requirit, Summique Pontifices, & Concilia id præcipiunt, iuxta dicta ſupra *cap*.6. *num*. 60. Syluester *verb.Relig*.6.*qu*.7. Sanchez *lib*.7.*in Decalog.cap*.19.*num*.27. Vide Concil.Trident.*ſeſs*.25.*de Regul.cap*.1.

15 Poſſunt, & tenentur Prælati Regulares ſuos ſubditos corrigere, & punire; imò ſanguis eorum de manibus Prælatorum requiretur. Tum ex *cap.irrefragabili.de offic.ordin*. Tum ex eò quòd ſint veri Paſtores, & Rectores Eccleſiarum. Graffis 1.*part.Deciſ.lib*.3.*ca*. 5.*num*.133. Imò omittentes corrigere ſuos ſubditos ex negligentia, aut timore, facile peccant mortaliter. Quia tenentur illos in via perfectionis inſtruere. Sà *in Summ.verb.Correptio.num*.2. Addunt aliqui peccare etiam mortaliter Prælatos omittentes corrigere ſubditos in aliquibus peccatis venialibus, illis ſcilicet, quibus introducuntur conſuetudines contrariæ Religioni, quia hoc cedit in magnum detrimentum ipſius. Thomas de Ieſu.*de viſitat.Regular.tract*.1.*ca*.6. Diana *Tract*.2.*de Dub.Regular.Reſol*.38. Nota etiam Prælatum non corrigentem ſuum ſubditum peccare contra iuſtitiam, quia peccat contra obligationem ſui officij, quæ eſt ex iuſtitia. Vnde in Confeſſione non ſatis illi erit dicere ſe omiſiſſe correctionẽ proximi. Bannez 2.2.*quaeſt*.33. *art*.3. *dub*.1. *concluſ.vltim*. Vide dicenda *ca*.27.

16 Poſſunt etiam Prælati Regulares punire ſuos ſubditos pœna corporali proportionata eorum delictis. Ratio ſirmitur ex poteſtate non ſolùm dominatiua, ſed etiam iuriſdictionis, quam ſuper illos habẽt. Hinc poſſunt illos damnare ad triremes, caſu tamen raro, & ad ſatisfaciendum publico ſcandalo ex delicto enormi. Quia ita habet conſuetudo multorum prudentium. Vide dicta *ca*.16.*num*.31. Poſſunt etiam pœna exilij damnare Religioſos. Cum in illa nulla ſit indecentia. Licet hoc magis procedat in Religionibus Monachalibus, in quibus Monachi acquirunt domicilium in Conuentu, vbi profeſſi ſunt, non ſic in Mendicantibus. Alderete *lib*.2.*de Relig.diſcipl.cap*.27. *num*.18. Tradere tamen illos immediatè brachio ſeculari vltimo ſupplicio afficiendos, niſi hoc illis per aliquod priuilegium concedatur, non videtur permiſſum. Quia hoc vix poteſt excuſari ab irregularitate. Idem dico de mutilatione membrorum, propter eamdem rationem. Suarez *tomo* 4.*de Relig.tract*. 8.*lib*.2.*cap*.10. Vnde etiam multò minùs poſſunt punire ſuos ſubditos pœna mortis. Ea enim à nullo iudice Eccleſiaſtico imponi poteſt. *cap.cum non ab homine, de iudicijs*. Suar.*vt ſupr*. Ex priuilegio etiam Bonifacij VIII. conceſſo Prælatis Dominicanorum, poſſunt contra ſuos ſubditos procedere, Iuris apicibus poſtpoſitis. Dicuntur autem Iuris apices actus illi, qui potiùs reſpiciunt ſubtilitatem, quàm facti veritatem, & merita cauſæ. Flauius Cherub.*in Compend.Bullarij tomo* 1. Vnde licet ſeruari debeat in huiuſmodi iudicijs ea forma, quæ ex iure naturali, & gentium requiritur; procedi tamen poteſt, & debet ſine ſtrepitu, & figura iudicij ſecularis. Tum ex prædicto priuilegio. Tum ex congruentia, quia in Religionibus præcipuè attenditur ſincera, & plana cognitio criminum, potiùs ad ſalutem animæ, quàm ad puniendum, & in eis credibile ſit Iudices procedere cum maiori charitate, & puriori intentione, & teſtes eſſe magis fide dignos. Caietan.2.2.*quaeſt*.70. *art*.2. Sotus 5.*de iuſtit.qu*.7.*art*.2. Vide dicenda *ca*.27. *num*.26.

17 Poſſunt prætereà Prælati Regulares ad cognoſcẽda, vel punienda delicta ſubditorum procedere iuridice per viam accuſationis, iudicialis denunciationis, & inquiſitionis. Ratio eſt, quia hoc pertinet ad poteſtatem iuriſdictionis, quam habent, & eſt neceſſarium pro bono regimine religionis. Suarez 4.*tomo de Relig.lib*.10. *de regim.Societ.cap*.11.12. *&* 13. Non tamen poſſunt interrogare de delicto alicuius in particulari, niſi de illo præceſſerit aliqua infamatio. Aliàs fieret illi iniuria, nec Iudex procederet iuridicè. Nauarr.*cap.inter verba corollar*.47.*num*.179. Suar. 4.*tom.de Relig.lib*.10.*ca*.11. Poſſunt tamen ſubditum non plenè conuictum, & negantem delictum, cogere etiam per torturam, vt fateatur illud. Cum hoc iure naturali ſit licitum, & nullo iure prohibitum religioſis. D.Anton.3.*part.tomo* 9.*cap*.7.*§*.8. Syluester *verb. Inquiſitio* 2.*dicto* 9. Addunt aliqui, Religioſos non debere torqueri per violentas actiones inſtar ſecularium, ſed per ſtrictiorem carcerem, humi cubationem, ſtrictiora ieiunia, &c. Suarez 4.*tomo de Relig.lib*. 10.*de Regimine Societ.cap*.12. Sed hoc intelligo regulariter: quando enim delictum fuerit enorme, & prædicta non ſufficiant, non video quare non poſſit applicari maior tortura. Vide dicenda *capitulo* 27. *num*.16.

18 Quamuis propter priuilegia Religionum, ſpecialiter Clementis Septimi in Bulla anno 1530. eximẽtis Fratres Carmelitanos ab Inquiſitoribus hæreticæ prauitatis, etiam in caſu hæreſis, illoſque ſub poteſtate Sedis Apoſtolicæ conſtituentis, poſſent antiquitus Prælati Religionum, etiam in caſu hæreſis, de ſuis ſubditis iudicare, quod limitauit Pius Quartus in alia Conſtitutione anno 1562. ſolùm ad caſum, in quo Prælati Religionum in talium cauſarum cognitione Inquiſitores præuenirent. His tamen temporibus nullo pacto licet hoc facere, propter Conſtitutionem Pauli Quinti anno 1606. editam, vbi reuocat omnes facultates Superioribus Ordinum, quoad hoc conceſſas, & ſimiles cauſas ad Tribunal Sanctæ

Inqui-

Digitized by Google

Inquiſitionis ſolùm pertinere decernit. Præcipitque ſub magnis pœnis tam Prælatis Religionum quàm Religioſis ſubditis, quòd Religioſos de hæreſi ſuſpectos denuntient Inquiſitoribus, vel Ordinarijs locorum vicinioribus. Vide Bullam *tomo 3. Bull. inter Bullas Paul. V. num.* 26. Vincentius Fillrucius *tomo 1. tract.* 15. *cap.* 8. Omnes etiam, ſinguli, & quicumque Religioſi, aut regulares Heretici, ſeu de hæreſi quomodolibet ſuſpecti debent Inquiſitoribus denunciari ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, iuxta edictum S. Inquiſitionis, quod refert Peirinis *tom. 2. priuil. Minim. in Conſtit. 9. Paul. V. num.* 27. Vbi etiam *nu.* 28. refert Decretum Pij V. anno 1567. probibentis ne à ſuis ſuperioribus poſſint per quinquennium à die recurſus moleſtari, vel inquietari Religioſi, qui pro tempore, ad Officium S. Inquiſitionis recurrerint, vel in eo teſtimonium perhibuerint veritatis, inconſultis DD. Cardinalibus S. Inquiſitionis. Qualiter etiam regulares pœnitentiati à S. Officio inhabiles ſint ad Officia Religionum conſtat ex Decreto S. Inquiſitionis *cap.* 15. *num.* 39. relato.

19 Poſſunt Prælati Religionum reſeruare ſibi caſus ſuorum ſubditorum, ita vt ſolùm ab ipſis abſoluantur. Cum veram habeant Iuriſdictionem ſpiritualem ſupra illos. Ad hoc autem requiruntur duæ conditiones; prima eſt, quòd tales caſus ſint peccata mortalia; ſecunda, quòd ſint actus externi; cum Eccleſia ſolùm huiuſmodi caſus reſeruare ſit ſolita, ſaltem de lege ordinaria. Suarez 4. *tomo de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 18. *num.* 3. Num autem poteſtate abſoluta poſſit aliter fieri. Sotus *in 4. diſt.* 18. *qu.* 2. *art.* 5. Probabile etiam eſt hanc facultatem reſeruandi caſus extendi etiam ad Nouitios, quia verè ſunt ſubiecti religioni. Adducitur etiam ad hoc viuæ vocis oraculum Paul. V. licet iam his temporibus, vt ſæpè dixi, nihil valeant viuæ vocis oracula, ſi aliquod priuilegium continent. Peirinis *tom. 2. priuil. Minim. in Conſtitut.* 10. *Vrban. VIII. num.* 9. Alij autem etiam ſatis probabiliter negant reſeruationem caſuum comprehendere nouitios. Quia ipſi non tenentur ad onera Religionis. Portellus *in dubijs Regular. verbo nouitij abſolutio num.* 36.

20 Inſuper ex ſpeciali Decreto Clem. VIII. an. 1593. decernitur. Vt nemo ex Regularium Superioribus peccatorum abſolutiones ſibi reſeruet, exceptis ijs, quæ ſequuntur, aut omnibus, aut eorum aliquot, prout ſubditorum vtilitati expedire prudenter in Domino iudicauerint. *Veneficia, Incantationes, Sortilegia, Apoſtaſia à Religione, ſiue habitu dimiſſo, ſiue retento, quando eò peruenerit, vt extra ſepta Monaſterij, ſeu Conuentus fiat egreſſio. Nocturna, ac furtiua è Monaſterio, ſeu Conuentu egreſſio, etiam non animo apoſtatandi facta. Proprietas contra votum Paupertatis, quæ ſit peccatum mortale. Iuramentum falſum in Iudicio Regulari, ſeu legitimo. Procuratio, auxilium, ſeu conſilium ad abortum faciendum poſt animatum fœtum, etiam effectu non ſequuto. Falſificatio manus, aut ſigilli Officialium Monaſterij, aut Conuentus. Furtum de rebus Monaſterij, ſeu Conuentus in ea quantitate, quæ ſit peccatum mortale. Lapſus carnis voluntarius opere conſummatus. Occiſio, aut vulneratio, ſeu grauis percuſſio cuiuſcumque perſonæ. Malitioſum impedimentum, aut retardatio, aut aperitio litterarum à Superioribus ad inferiores, & ab inferioribus ad Superiores.* Adiungit prætereà idem Pontifex ad maiorem cautelam, quòd ſi quod aliud prætereà peccatum graue pro Religionis conſeruatione, aut pro conſcientiæ puritate reſeruandum videbitur, id non aliter fiat, quàm Generalis Capituli in toto Ordine, aut Prouincialis in Prouincia matura diſcuſſione, & conſenſu. Proſper Auguſtin. *in addit. ad Quarant. in Summ. Bullar. verb. caſus reſeruat.* Suarez 4. *tomo in 3. p. diſput.* 28. *sect.* 3. *num.* 13. & 4. *tomo de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 18. Vide Decretum 4. *tomo Bull.* in Conſtit. Vrbani *nu.* 26.

21 Vtrum autem, eſto quòd non poſſint Prælati Regulares reſeruare ſibi alios caſus præter iſtos, poſſint tamen cenſuras aliorum caſuum reſeruare, vt ſi Prælatus præcipiat ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ ſibi reſeruatæ, vt nemo, v. g. loquatur Monialibus? Suar. 4. *tomo in 3. part. diſp.* 28. *sect.* 3. reſpondent affirmatiuè. Eò quòd Pontifex ſolùm loquitur expreſsè de reſeruatione peccatorum, vt patet illis verbis; *peccatorum abſolutiones ſibi reſeruet.* Alij verò viri docti tenent contrarium; eò quòd ex proœmio, & ratione legis ſumitur deciſio ipſius: conſtat autem rationem huius legis in proœmio ab ipſo Pontifice aſſignatam eſſe, quia ſi Prælati non vtantur prudenter facultate reſeruandi ſibi caſus, *nonnullos infirmiores, qui interdum Superiori ſuo conſcientiæ maculas detegere formidant, adducere poſſet in æternæ damnationis periculum, & ſpiritualis remedij deſperationem.* Hæc verò ratio etiam procedit in reſeruatione cenſurarum; ac proinde videtur vtrumque prohiberi à Pontifice. Prima ſententia conformior eſt verbis Pontificis. Secunda verò intentioni, & ita, vt puto, probabilior. Sanch. *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 1. *num.* 16. Extat etiam declaratio S. Congregationis Romæ 7. Iulij 1617. vbi expreſsè declaratur in prædicto decreto Clem. VIII. compræhendi etiam cenſuras. Vide Eraſmum ChoKier *in tract. de Iuriſdic. Ord. in Exemp. p.* 4. *qu.* 56. Diana *trac.* 2. *de Dubijs Regular. Reſolut.* 49. Vnde iam prior ſententia non poteſt in praxi teneri. Vide dicenda *cap. ſequenti numero* 29. & *infra num.* 29.

22 Poſſunt Prelati Religionum etiam locales, & Conuentuales, excommunicare ſuos ſubditos. Quia omnes iſti habent iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem, vt diximus ſupra *num.* 2. Suarez *tomo 4. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 9. *num.* 6. addens, etiam poſſe ſuſpendere. Quia qui poteſt in maius poteſt in minus, maius autem eſt excommunicare, quàm ſuſpendere: idemque dicit de interdicto perſonali, licet hoc non ſit in vſu, Irregularitatem verò non poſſunt imponere. Quia neque Epiſcopi illam imponunt, ſola enim Pontificis authoritate, & in caſibus à Iure expreſſis incurritur. *Cap. is, qui de ſent. excommunic. in* 6. Suarez *tomo* 4. *de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 9. *num.* 7. Quamuis autem Prælatus peccet ponendo excommunicationem nõ ſeruata iuris forma, ſcilicet quòd procedat trina admonitio, quòd fiat in ſcriptis, & non diebus feriatis; quia ita habetur in Iure per multa capita, excommunicatio tamen valida erit, dummodò præcedat aliqua monitio. Quia ita interpretatur conſuetudo legem canonicam. Sotus *in 4. diſt.* 22. *quæſt.* 1. *artic.* 5. Suarez 5. *tomo in 3. part. diſput.* 3. *sec.* 13. *à num.* 1. Prælati publicè excommunicati, vel ſuſpenſi non poſſunt ſuos ſubditos excommunicare, quia habent ligatam Iuriſdictionem. Cornexo *tom.* 2. *in 3. part. trac.* 5. *diſp.* 2. *dub.* 4. Quando verò talis defectus eſt occultus, licet peccent ferendo cenſuras, validæ tamen ſunt. Quia Eccleſia non priuat illos tunc vſu Iuriſdictionis propter euitanda maxima inconuenientia, quæ ex oppoſito ſequerentur. Idem Cornexo *vt ſupra.* Bonac. *diſp.* 2. *de cenſ. q.* 2. *punc.* 5. *à nu.* 3.

23 Non poſſunt Prælati Religionum, etiam ſi ſint Generales, eximere aliquem Religioſum ab obediẽ-

tia

Digitized by Google

tia ſui Prælati immediati, puta Prouincialis, vel Prioris, &c. Ratio eſt, quia hoc videtur à ſimili reſeruatum Sedi Apoſtolicæ in *c. Frater noſter* 16. *q.* 1. & vlterius, eſt contra bonum regimen, & obſeruantiam Religionum. Syluester *v. Caſus quæſt.* 1. *caſu* 5. Miranda *in Man. to.* 2. *quæſt.* 7. *art.* 6. Oppoſitum tamen videtur tenere Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *c.* 2. *nu.* 22. Vide dicta *c.* 4. *num.* 35.

24 Nec poſſunt Prælati Regulares, etiam Generales, de nouo aliquam prouinciam fundare, & erigere, ſeu iam erectam, atque fundatam diuidere, ſine licentia Sedis Apoſtolicæ. Ita colligitur ex *c. Felix* 16. *qu.* 1. *& cap. Præcipimus ibidem, & c. de locorum de conſecrat. diſt.* 1. Sylu. *v. caſus qu.* 1. *caſu* 8. 9. *&* 10. Miranda *tom.* 2. *Man. qu.* 7. *art.* 11.

25 Prælati Religioſi habent ordinariam Iuriſdictionem ad abſoluendum ſibi ſubditos à peccatis; Quia ſunt Paſtores Ordinarij illorum, & in eos tranſlata eſt cura, quam Epiſcopi, vel parochi habent circa ſeculares. Suarez *tomo* 4. *de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 15. Poſſunt etiam hanc Iuriſdictionem delegare. Quia quicunque habet poteſtatem Ordinariam poteſt illam delegare. Suarez *vt ſupra num.* 4. Imò regulariter loquendo debent hanc authoritatem delegare, iuxta dicenda inferiùs ex decreto Clement. VIII. Suarez *vt ſupra.*

26 Vndè non poſſunt Religioſi alteri confiteri niſi ſuis Prælatis, aut deſignatis ab ipſis; propter rationem allatam. Suarez *tom.* 4. *de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *c.* 16. *num.* 1. Et quamuis hoc non eſſet de Iure communi, habent illud à Summo Pontifice, propter multa priuilegia. Compend. *priuil. Mendic. v. abſolutio Ord. quoad Frat. & v. Confeſſores, & v. confeſſio.* Vnde etiamſi Religioſi ſint approbati ab Epiſcopis, non poſſunt audire confeſſiones Religioſorum, niſi à Prælatis ipſorum habuerint licentiam. Propter adductam rationem. Nauarr. *in Man. c.* 4. *num.* 1. Extenditur etiam hoc ad habentes Iuriſdictionem à Papa. Non enim credendum eſt Pontificem concedentem alicui facultatem quantumuis generalem audiendi omnium confeſſiones, velle quòd audiat confeſſiones Religioſorum, inuitis eorum Superioribus; quia hoc eſſet in detrimentum diſciplinæ Regularis. Suarez 4. *tomo de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *c.* 16. *num. vltimo.* Excipiunt tamen aliqui Pœnitentiarij Papæ, quia Papa, qui eſt ſupremus Prælatus Religionum videtur hanc facultatem conceſſiſſe ſuis Pœnitentiarijs. Peirinis *tomo* 1. *priuil. Min. in Conſt.* 2. *Iulij II. nu.* 62. Et hoc videtur certum, cum prædicti pœnitentiarij ſint quaſi miniſtri, & Vicarij Papæ, repræſententque ipſum in foro pœnitentiali.

27 Ad audiendas tamen Religioſorum confeſſiones nō requiritur approbatio Epiſcoporū, quia hoc erat de Iure cōmuni antiquo, & non eſt derogatum à Cōcil. Trid. *ſeſſ.* 23. *c.* 15. cum ibi ſolùm ſit ſermo de confeſſoribus ſecularium, Nauarr. *in Man. c.* 4. Hoc etiam extendunt aliqui ad equites militares D. Ioannis, D. Iacobi Calatrauæ Alcantaræ &c. quia ſunt verè Religioſi, ac per conſequens nō comprehendi videantur Decreto Concil. Trid. Diana *Tract.* 2. *de Dub. Regular. Reſ.* 30. Attendendum tamen eſt tum ad conſuetudinem quæ vt ipſe Diana docet eſt in contrarium, tum ad vſum quem iſti equites habebāt quo ad hoc ante Concilium Trid. Religioſi quoque itinerantes poſſunt confiteri cuiliber Confeſſario ſiuè Regulari, ſiuè ſeculari, quia per licentiā itinerandi cōceditur illic implicitè talis facultas. Miranda *in Man. to.* 2. *q.* 33. *art.* 6. pro quo etiā videatur Caſſarrubius *v. abſol. ordinaria quoad Frat. ſ.* 23. *&* 35. referens aliqua priuilegia circa hoc. Licet priuilegium Leon. X. quod ibi refert *num.* 23. nihil iam valet, cum fuerit viuę vocis oraculum. Quod etiam eſt verum, etſi Confeſſarius, qui eligitur non ſit ab aliquo Ordinario approbatus, ſed ſimplex Sacerdos, quia vt diximus, Religioſi nō ſunt aſtricti confiteri approbatis ab Epiſcopis cum ante Concilium aſtricti non eſſent, & per Concilium nihil ſit immutatum. Cord. *Super Reg. S. Fran. c.* 7. *q.* 3. *pun.* 1. Suar. *de pœnit. diſp.* 28. *ſect.* 4. Sa *in Sum. v. Confeſſor. nu.* 6. Religioſi verò hoſpites in aliquo Conuentu ſui Ordinis, Prælato illius Conuentus, vel alteri, qui ab ipſo habeat licentiam debent confiteri, cum ille Prælatus ſit veluti Ordinarius illius loci. Suar. 4. *tomo de Relig. tract.* 8. *li.* 2. *ca.* 17. *n.* 2. *&* 3. Quod ſi Religioſus hoſpes habet facultatem à proprio Prælato confitendi cui voluerit, poterit id facere etiam in alieno Conuentu. Poſſunt præterea Prælati Regulares dare ſuis ſubditis licentiam confitendi extraneo Religioſo. Quia quicumq; habet poteſtatem ordinariam poteſt illam delegare alteri, intellige ſi idoneus ſit. Diana *tomo* 3. *tract. de Dub. Regul. Reſol.* 2.

28 Poſſunt Prælati Religionum iure ordinario abſoluere ſuos ſubditos ſacramentaliter, nō ſolùm à peccatis, & cenſuris non reſeruatis, ſed etiam à ſibi reſeruatis, vel per ſeipſos, vel per alios, quos ipſi delegauerint. Ratio eſt, non ſolùm, quia, vt dictum eſt, habēt Iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem ſupra ſuos ſubditos, ſed etiam, quia hæc eſt vis reſeruationis, vt qui reſeruat caſum, ab illo poſſit abſoluere. Suarez *to.* 4. *de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *ca.* 19.

29 Non tamen propterea tenentur Religioſi confiteri ſua peccata, etiam reſeruata, ſuis Prælatis. Ratio eſt, quia ipſi Prælati tenētur in ſingulis domibus deputare *duos, tres, aut plures Confeſſarios pro ſubditorum numero, maiori, vel minori, eoſque ſint docti, prudentes, ac charitate præditi, qui à non reſeruatis eos abſoluāt, & quibus etiam reſeruatorum abſolutio committatur, quando caſus occurrerit, in quo eam debere cōmitti ipſe in primis Confeſſarius iudicauerit.* Ita Clemens Octauus in Decr. *de caſ. reſeru.* Qui etiam adiungit, & declarat, vt ſi huiuſmodi Regularium Confeſſarijs caſus alicuius reſeruati facultatem petentibus, Superior dare noluerit, poſſint nihilominus Confeſſarij illa vice pœnitentes Regulares, etiam non obtenta à Superiore facultate, abſoluere. Si verò contingat non vna vice, ſed pluribus Religioſum cadere in caſum reſeruatum, & Confeſſario petenti facultatem abſoluendi ab illo, Superior neget, Religioſus autem cogatur celebrare, vel communicare, dicendum eſt, quòd ſi tunc ſolū timet Religioſus confiteri ſuum peccatum Prælato propter ruborem, verecundiam, vel aliquod incommodum ſimile, tūc tenetur ipſi confiteri antequam celebret, vel communicet. Quia huiuſmodi difficultates non ſunt ſufficientes ad deobligādum Religioſum à præcepto diuino confeſſionis, cum ſint parui momenti. Quando verò timet ſubditus Prælato ſuo confiteri, quia timet aliquod damnum multū graue, v. g. fractionem ſigilli, infamiam apud alios, vel aliud huiuſmodi, tunc poteſt habito actu contritionis cōmunicare, vel celebrare non confitendo tale peccatū ſuo Superiori. Quia grauia iſta incōmoda excuſant illum ab obligatione confitendi. Si tamen haberet alia peccata non reſeruata, ea alteri Confeſſori idoneo tenetur confiteri, à quo abſoluitur directè à peccatis non reſeruatis, & indirectè ab eo, quod propter iuſtam cauſam non tenetur Superiori cōfiteri, quamuis illi ſit reſeruatum. Cum onere tamē il-

lud

lud confitendi poſteà cuicumque habuerit authoritatem illud directè abſoluendi. Quod etiam credo facere poſſe etiamſi non habeat alia peccata non reſeruata, niſi ſolùm aliàs confeſſa, ea ſcilicet de nouo confitendo. Tolet. *lib. 3. Summ. cap. 13. nu. 8.* Suarez *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 13.* Vide dicenda *cap. ſequenti num. 37.*

30 Poſſunt etiam prædicti Prælati Regulares abſoluere à cenſuris reſeruatis Papæ, quæ in Iure ſunt cõmiſſæ Epiſcopis, qualis eſt abſolutio ab excommunicatione Canonis *Si quis ſuadente, &c.* Eò quòd habeant Iuriſdictionem Epiſcopalem. A cenſuris autem, quæ Epiſcopis ſunt commiſſæ ex ſpeciali commiſſione, præſertim, vt Legatis Summi Pontificis, qualis eſt illa, quæ habetur in Concil. Trident. *ſeſs. 24. cap. 6.* non poſſunt Iure communi abſoluere. Quia, licet prædicti Prælati habeant Iuriſdictionem Epiſcopalem, hæc tamen non committuntur Epiſcopis, vt talibus, ſed vt Legatis Sedis Apoſtolicæ, vel ex ſpeciali commiſſione. Suarez *4. tom. de Relig. tract. 8. li. 2. cap. 20. num. 9.* Similiter à cenſuris latis ab Epiſcopis (in caſibus, in quibus eas in Religioſos exemptos ferre poſſunt, iuxta dicta ſupra *cap. 11. num. 14.*) non poſſunt abſoluere Prælati Regulares iure communi ſuos ſubditos. Ratio eſt, quia in illis actibus ſunt Epiſcopi Superiores Prælatis Religionum, quia vel pro illis ſunt Sedis Apoſtolicæ delegati, vel ſaltem pro illis ablata eſt exemptio à Religioſis. Non ergo poſſunt ab illis cenſuris abſoluere Prælati Religionum. Suarez *4. tomo de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 20. num. 4.* An autem ex priuilegio poſſint ab illis abſoluere, lege Suar. *ibid. num. 5.*

31 A caſibus autem, peccatis, aut criminibus Summo Pontifici reſeruatis, non poſſunt ex vi iuris communis abſoluere ſuos ſubditos Prælati Regulares. Cum nullus inferior poſſit contra voluntatem Summi Pontificis ſuam iuriſdictionem exercere. Id tamen facere poſſunt primò Prælati Ordinis Prædicatorum, & qui cum ipſis communicant in priuilegijs, ex priuilegio Pij V. eiſdem cõceſſo. Cum enim Trid. Concil. conceſſerit Epiſcopis, vt abſoluere poſſint in foro animæ, ſeu conſcientiæ ab omnibus peccatis, & caſibus occultis, & diſpenſare in irregularitatibus prout *ſeſs. 24. cap. 6.* habetur, ne Prælati dicti Ordinis in hac parte deterioris conditionis, quàm clerici, aut ſeculares exiſtant, ideo Pontifex iſte conceſſit *Priori Conuentuali, & Superioribus Prælatis, vt ipſi per ſe ipſos, idem omninò poſſint in Fratres, & Moniales dicti Ordinis ſibi ſubditos, quod poſſunt Epiſcopi in Clericos, & laicos ſibi ſubditos, tum quoad abſoluendi, & diſpenſandi huiuſmodi, quàm alias quaſcumque facultates.* Paſſarellus *in lib. Priuileg. fol. 127.* Sorbus *in Comp. fol. 45.* Quare licet à prædictis caſibus non poſſint Prælati ſuos ſubditos abſoluere ex vi Decreti Concil. Trident. iuxta dicta ſupra *cap. 10. num. 35.* ex vi tamen huius priuilegij, & cum conditione ibi aſſignata, ſcilicet, quòd id faciant *ipſi per ſe ipſos,* & in caſibus occultis, id efficere poſſunt. Suar. *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. ca. 12. num. 8. & 9.*

32 Secundò id facere poterant olim ex priuilegio Eugenij IV. conceſſo Fratribus Minoribus de Obſeruantia Caſtellæ (quod poſtea Pius Secundus extendit ad totam familiam) quod refert Caſarub. in *Compend. Priuil. Mendic. verb. Abſolutio extraordinaria quoad Fratres. num. 3.* Sed quia hæc conceſſio fuit viuæ vocis oraculum, vt patet ex eodem Caſarubio ibidem, & extenſio, quæ dicitur eſſe facta à Pio Secundo non conſtat, an fuerit per Bullam, aut viuæ vocis oraculum; ideo his temporibus, in quibus à S.D.N. Vrbano omnia viuæ vocis oracula abrogata ſunt, nõ licet vti tali conceſſione. Poſſunt tamen prædicti Prælati à prædictis caſibus ſuos ſubditos abſoluere, propter alias conceſſiones, quas modò aſſerimus.

33 Nempè pro Religione Carmelitarum ex priuilegio Sixti IV. in Bulla, quæ eſt Mare Magnum Religionis, & incipit *Dum attenta,* vbi Pontifex refert priuilegium Eugenij Quarti, quo conceſſit Generali, vel ab eo deputatis, vt haberent circa omnes ſui Ordinis Fratres, in confeſſionibus eorum audiendis, & pœnitentijs iniungendis, alijſque dumtaxat ſalutem animarum concernentibus, exequendis, eamdem poteſtatem, & facultatem, qualem in præmiſſis Minores Pœnitentiarij Papæ in Romana curia præſentes ex officio exercebant, & habebant. Et cum in huiuſmodi conceſſione eis ab eodem Eugenio concederetur, ſuos dicti Ordinis Fratres ab omnibus abſoluere exceſſibus, cenſuris, & pœnis, niſi talia forēt, propter quæ meritò eſſent ad Sedem Apoſtolicam deſtinandi, & propterea quæ ſint illa, propter quæ Fratres ipſi eſſent ad Sedem Apoſtolicam deſtinandi, ſæpè reuocaretur in dubium; vt abſoluentium, & abſoluendorum; diſpenſantium, & diſpenſandórum pro tempore, puritati conſcientiæ conſuleret, declarauit prædictus Sixtus IV. *hæreticos relapſos, ſchiſmaticos, & qui litteras Apoſtolicas falſificaſſent, aut ad infideles prohibita detuliſſent, dumtaxat eſſe ad Sedem Apoſtolicam meritò deſtinandos; reliquis verò omnibus, etiam ſimoniæ prauitate qualitercumque irretitis, poſſe per illos, quibus inibi conceditur, abſolutionis beneficium, & diſpenſationis gratiam, iuxta caſuum exigentiam impartiri.* Inſuper, quod in prædicta Eugenij prædeceſſoris Conſtitutione de Fratribus fit mentio, ad omnes vtriuſque ſexus dicti Ordinis profeſſores extendit. Et præterea facultatem conceſſit Generali dicti Ordinis, pro tempore exiſtenti, diſpenſandi cum dicti Ordinis profeſſoribus, defectum natalium ex adulterio, ſacrilegio, inceſtu, & quouis alio nefario, & illicito coitu prouenientem, patientibus, necnon cum his, qui ex quauis cauſa, præterquam homicidij voluntarij, bigamiæ & mutilationis membrorum irregulares forent, poſtquam Ordinem ipſum profeſſi fuerint, vt defectu, & irregularitate huiuſmodi non obſtante, irregulares ipſi ad quoſcumque etiam ſacros Ordines promoueri, & in illis, etiam in altaris miniſterio, miniſtrare, & quòd tam ipſi irregulares, quàm defectum natalium patientes prædicti ad quaſcumque adminiſtrationes, & officia dicti Ordin. eligi, recipi, & aſſumi, illaque gerere, & exercere liberè, & licitè valeant. Vide Bullam in libro, cui titulus eſt, Speculum Ordinis Carmelitarum *fol. 84.* Et aduerte priuilegia hæc non concedi omnibus Superioribus Religionis, vt patet ex contentis, ſed tantùm ibi expreſſis.

34 Tertiò ex priuilegio eiuſdem Sixti IV. in Bulla, quæ eſt Mare Magnum Prædicatorum, vbi Priuilegia Greg. XI. confirmat, quibus idem Gregorius facultatem conceſſerat Magiſtro, Prioribus Prouincialibus, & Conuentualibus, & eorum Vicarijs abſoluendi Fratres eiuſdem Ordinis; necnon Fratribus dicti Ordinis, quos ipſi Magiſter, Priores Prouinciales, & Conuentuales habuerint prò tempore in Confeſſores, abſoluendi ipſos Magiſtrum, Priores Prouinciales, ac Conuentuales ab exceſſibus, & cenſuris, niſi talia forent; propter quæ eſſent ad Sedem Apoſtolicam meritò deſtinandi ac cum eis deſuper diſpenſandi. Et cum ſimiliter propterea, qui eſſent deſtinã-

di,

Digitized by Google

di, perſæpe reuocaretur in dubium, declarauit, *Hæreticos relapſos ſchiſmaticos, & qui litterus Apoſtolicas falſificaſſent, aut ad infideles probibita detuliſſent, dumtaxat eſſe ad Sedem prædictam meritò deſtiuandos. Reliquis verò omnibus, etiam ſimoniæ qualitercuuque irretitis, poſſe per illos, quibus inibi cōceditur, abſolutionis beneficium, & diſpenſationis gratiam, iuxta caſuum indulgentiam, impartiri.* Præterea etiam facultatem conceſſit Magiſtro, & Prioribus Prouincialibus, & Conuentualibus, ac eorum Vicarijs, defectum natalium, ex adultetio, ſacrilegio, incæſtu, & quouis alio neſario, & illiciro coitu prouenientem, patientibus, necnon cum his, qui ex quauis cauſa, præterquam homicidij volūtarij, bigamię, & mutilationis mēbrorum, irregulares forent, diſpenſandi cum dicti Ordinis prædicatorum profeſſoribus, poſtquam ipſum Ordinē profeſſi fuerint, vt defectu, & irregularitate huiuſmodi non obſtantibus, irregulares ipſi ad quoſcumque etiā Sacros Ordines promoueti, & in illis, & in altaris miniſterio miniſtrare: & tam ipſi irregulares, quā defectum natalium patientes prædicti, ad quaſcūque adminiſtrationes, & officia eligi, recipi, & aſſumi, illaque gerere, & exercere, liberè, & licitè valerent. Ioann. Baptiſt. Conſett. *in priuileg. Mendic.* referens Bullam Sixti IV. *fol.41. in impreſſione Colonienſi*.

35 Quartò ex priuilegio Gregorij XIV. conceſſo Religioni miniſtrantium infirmis, vbi inter alia concedit Generali pro rempore exiſtenti, vt per ſe, vel per alium, ſeu per alios ad id per eum pro tempore deputatum, ſeu deputatos, omnes, & ſingulos eiuſdem Congregationis Socios, & perſouas ſub eius obediētia, diſciplina, & correctione pro tempore degentes; *ab omnibus, & ſingulis eorum peccatis ante, vel poſt ingreſſum in dictam Congregationem per eos commiſſis, nec non à quibuſcumque excommunicationis ſuſpenſionis, & interdicti, aliſque Eccleſiaſticis, & ſecularibus ſententijs, cenſuris, & pœnis, à iure, vel ab homine (non tamen nominatim) quomodolibet latis* in foro conſcientiæ abſoluere poſſit. Et præterea ipſi conceſſit, quatenus huiuſmodi ſententijs innodatos, aut in locis Eccleſiaſtico interdicto ſuppoſitis diuina Officia celebrantes, & ſuſcipientes, & cenſuris huiuſmodi ſic ligatos, & propterea, aut aliàs ex quocumque capite, vel cauſa (præterquam homicidij voluntarij, bigamiæ, aut membtorum mutilationis) irregularitatem incurrenres, in foro conſcientiæ tantùm abſoluere, nec non cum eis, ſi opus fuerit, etiam cum rehabilitatione, & abſterſione inhabilitatis, ac infamię macula diſpenſare poſſit. Vide Bullam in 2. *tom.* Bullar. Laertij Cherub. *fol.* 706

36 Poſſunt præterea plures Prælati Religionum abſoluere ſuos ſubditos ab excommunicationibus, & cenſuris Papæ reſeruatis. Primò enim id poſſunt facere Generalis, & ab ipſo deputati ex priuilegio Eugenii IV. & Sixti IV. Carmelitanis conceſſo, vt patet illis verbis ſupra *n.* 33. adductis. Vt habeāt circa omnes ſui Ordinis fratres in confeſſionibus eorum audiendis, & pęnitentiis iniungēdis, aliiſque, dumtaxat ſalutem animarum concernentibus, exequēdis, eamdem poteſtatem, & facultatem qualem in præmiſſis Minores Pœnitentiarii Papæ in Romana Curia præſentes exercebant, & habebant. In qua etiam conceſſione eis conceditur, ſuos dicti Ordinis Fratres ab omnibus abſoluere exceſſibus, cenſuris, & pœnis, niſi talia forent propter quæ meritò eſſent ad Sedem Apoſtolicam deſtinandi. Sub qua limitatione ſolùm vult Pontifex cōprehendere hæreticos relapſos, ſchiſmaticos, & qui dictas litteras Apoſtolicas falſificaſſent, aut ad infideles prohibita detuliſſent dumtaxat. Secundò ex priuilegio eiuſdem Sixti IV. adducto ſupra *num.* 34. Vbi concedit Prælatis Ordinis Prędicatorum facultatem abſoluendi *ab exceſſibus, & cenſuris, niſi talia forent, propter quæ eſſent ad Sedem Apoſtolicam meritò deſtinandi.* Explicans verò caſus in quibus ſunt deſtinandi dicit; *Declaramus, hæreticos relapſos, ſchiſmaticos, & qui litteras Apoſtolicas falſificaſſent, aut ad infideles prohibitu detuliſſent, dumtaxat eſſe ad Sedem prædictam meritò deſtinandos. Reliquis verò omnibus, etiam Simoniæ qualitercumque irretitis, poſſe per illos, quibus inibi conceditur abſolutionis beneficium, &c.* Confetius *vt ſupra num.* 34. Tertiò id poſſunt facere ex Iulio II. qui idem quod Six. IV. conceſſit Prædicatotibus in Bulla *num.* 34. adducta, conceſſit ipſe, & eiſdem verbis Minimis S. Franciſci de Paula. Habetur Bulla *tomo 1. Bull.* Laertij Cherub. *pag.* 417. Excluſit autem conſpirationem in Romanum Pontificem. Laurentius Peirinis *tomo 1. priuil. Mini. in Conſtitut.* 4. *Sixti IV. §.* 5. Tandem Quartò, ex priuilegio Gregor. XIV. conceſſo Religioni miniſtrantium infirmis, vt patet illis verbis ſupra *num.* 35. *Nec non à quibuſcumque excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliſque cenſuris, & pœnis à iure, vel ab homine (non tamen nominatim) quomodolibet latis.* Vide Bullam 2. *tomo Bull.* Laert. Cher. fol. 706. Et aduerte priuilegium hoc ſolùm concedi Generali, & ab ipſo deputatis, non verò alijs ſuperioribus.

37 Probabile etiā eſt poſſe aliquos prælatos Religionum abſoluere ſuos ſubditos à cenſuris, etiam ſpecialibus, & ab homine latis per ſentētiam ſpecialem. Primò propter priuilegium illud Eugen. IV. & Sixti IV. Carmelitis conceſſum, de quo num. 33. diximus. Cùm enim ibi concedatur facultas Generali, vel ab ipſo deputatis, abſoluendi ſubditos à quibuſcunque cenſuris, illis ſolū exceptis caſibus, quæ ibi numerantur, cum exceptio regulæ firmet illam in contrarium dici poſſe videtur, Prælatos poſſe ſuos ſubditos abſoluere, etiam à cenſuris ſpecialibus, & ab homine latis. Secundò idem colligitur ex illo ſimili priuilegio Sixti IV. pro Ordine prædicatorum, adducto *nu.* 34. propter eādem rationem. Tertiò ex illo Greg. XIV. pro miniſtrantibus infirmis conceſſo, ponderando illa verba ſupra *n.* 35. allata, *cenſuris, & pœnis à iure, vel ab homine (non tamen nominatim) quomodolibet latis.* Quartò ex indultis Pauli III. in Bulla *licet debitum* inter Bullas huius Pontificis n. 48. vbi concedit Generali Societatis Ieſu, vt per ſe, vel alios ad id deputatos poſſit ſuos Socios abſoluere. *A quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliſque Eccleſiaſticis, & ſecularibus ſententijs, cenſuris, & pœnis à iure, vel ab homine quomodolibet latis, & promulgatis.* Expendo enim illud *quomodolibet latis, & promulgatis.* Rodriq. *to. 1. q. regular. q. 20. art. 4.* Suarez *to. de relig. tract. 8. lib. 2. cap. 25.* Qui addit hoc etiam intelligi debere quando aliquis religioſus nominatim denunciatus eſſet. Idem *ibid. numero* 5.

38 A cenſuris verò, ſeu caſibus contentis in Bulla Cœnæ Domini, non poſſunt Pręlati regulares abſoluere ſuos ſubditos, neque ex vi iuris communis, propter dicta ſupra *num.* 31. neque ex vi facultatis conceſſæ Epiſcopis à Conc. Trid. *ſeſ. 24. capit.* 6. extenſæ poſtea à Pio V. ad Prælatos Ordinis Prædicatorum, iuxta dicta ſupra etiam num. 31. Eò quòd talis facultas reuocatur omni anno per Bullam Cęnæ Domini. Sanchez *l. 2. Dec. c. 11. n. 7.* Suarez *4. t. de relig. tra. 8. l. 2. c. 20. n.* 10. Neque etiam ex vi priuilegiorum Religionum, propter eamdem rationem. Vnde quā-

uis aliqui teneant poſſe prælatos religionum abſoluere Religioſos ab excommunicatione incurſa per peccarum hæreſis, propter aliqua priuilegia Religionum, quę id concedunt,& non cenſentur reuocata per Bullam Cœnæ Domini, eò quòd in clauſula reuocatoria priuilegiorum dicitur, *Niſi in eis* (intellige priuilegiis) *etiam caſus præſentibus litteris expreſſi comprehendantur*, prout adiungebatur in Bullis Cęnę Sixti V.& Clement. VIII. (Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *libr.* 2. *cap.* 21. Rodriguez *tomo* 1. *quæſt. Regular. quæſt.* 20. *art.* 9. *&* 10.) Tamen quia huiuſmodi clauſula non apponitur in Bulla Cœnæ S. D. N. Vrbani, ſed generaliter dicitur; *A prædictis ſententijs nullus per alium quam per Romanum Pontificem, niſi in mortis articulo conſtitutus, &c. abſolui poſſit, etiam prætextu quarumuis facultatum, & indultorum quibuſcunque Eccleſiaſticis, ſecularibus, & quorumuis Ordinum, etiam Mendicantium, ac Militarum Regularibus, &c. in genere, & in ſpecie conceſſorum, & innouatorum, ac concedendorum, & innouandorum*. Ideò nullo modo ab hoc, aut ab vllo caſu in Bulla Cęnę Domini contentis abſolui poſſunt regulares à ſuis ſuperioribus. Ioannes de la Cruce *de voto obedientiæ. dub.* 14. Nec placet, quòd aliqui volunt in contrarium. Peirinis *to.* 1. *priuileg. Minim. in Conſtit.* 4. *Sixti IV.* §. 5. *à num.* 10. & alij apud Dianam *tra. de abſolut. ab hæreſi Reſolut.* 6. vbi poſt multa tamdem concludit ſententiam noſtram eſſe ſequendam propter declarationem Congregationis Cardinal. 17. Nouembr. anno 1628.

39 Comprehendi autem videntur ſub prędictis priuilegijs, præſertim illis, quæ adduximus ex Sixto Quarto *num.* 33. *&* 34. & ex Iulio Secundo pro Minimis num. 36. abſolutiones à cenſuris incurſis à religioſis propter ſimoniam, quam committere poſſunt (quod abſit) i officijs religionis. Ratio eſt, quia prędicta priuilegia generalia ſunt, & non excludunt iſtum caſum ſimoniæ; ſed potiùs illum includunt. Rodriguez *tom.* 1. *q.* 20. *art.* 13. An verò prædicta priuilegia (excepto illo Gregorij XIV.) derogata ſint à Pio V. in Bulla *Cũ primùm*. relata à nobis *c.* 15. *n.* 33. vbi hic Pontifex confirmat excommunicationem Papæ reſeruatam à Paulo Secũdo contra ſimoniacos in officijs Religionum, aliorum iudicio remitto. Vnde cautè nimis procedendum eſt. Simoniacè autem ordinati non poſſunt abſolui ex vi prædictorum priuilegiorum. Ratio eſt, nam Sixtus V. in Conſtitutione aduerſus Clericos malè promotos, reuocat omnia priuilegia religionibus conceſſa quantùm ad abſolutionem à cenſuris propter hanc cauſam incurſis, quòd confirmauit quantùm ad ſimoniacè ordinantes, & ordinatos, Clemens VIII. vt diximus *c.* 14. *num.* 5. Suarez 4. *to. de Relig. lib.* 2. *cap.* 21. *num.* 9. Peirinis *tom.* 1. *priuileg. Minim. in Conſtitut.* 2. *Iulij II.* §. 29. *num.* 88.

40 Quod attinet ad diſpenſationem in irregularitatibus poſſunt Prælati regularium cum ſibi ſubditis diſpenſare; primò, in omnibus illis, in quibus poſſunt Epiſcopi cum ſibi ſubiectis: & hoc ex iure communi, quia ſcilicet habent Iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem, iuxta dicta ſupra nu. 2. Poſſunt etiam Prælati aliqui reſpectiuè diſpenſare in omnibus alijs irregularitatibus, etiam reſeruatis Papæ, exceptis tribus, videlicet bigamia, homicidio voluntario, & mutilatione membrorum. Primò ex priuilegio illo Eugenij IV. & Sixti IV. Carmelit. Generali conceſſo in illis verbis adductis ſupra *n.* 33. *Nec non cum ijs, qui ex quauis cauſa; præterquam homicidij voluntarij, bigamiæ, & mutilationis mẽbrorũ, irregulares forent, poſtquàm Ordinem ipſũ profeſſi fuerint, vt defectu, & irregularitate huiuſmodi non obſtante, irregulares ipſi ad quoſcunq; etiam ſacros Ordines promoueri, & in illis etiã in altaris miniſterio miniſtrare, & tam ipſi irregulares, quam defectum natalium patientes prædicti, ad quaſcumque adminiſtrationes, & officia dicti Ordinis eligi, recipi, & aſſumi, illaq; gerere, & exercere liberè, & licitè valeant, motu, ſcientia, & auctoritate prædictis concedimus per præſentes.* Secũdò ex priuilegio Sixti Quarti pro Ordine prędicatorum, ab illis verbis. *Nec non cum his*, adductis *num.* 34. Tertiò ex priuilegio Pij V. ſupra *n.* 31. relato, ibi enim datur facultas Superioribus religionum, vt per ſe ipſos poſſint facere cũ ſui Ordinis ſubditis, quod poſſunt Epiſcopi cum Clericis, & Laicis, iuxta Concilij Tridẽtini Decretum. Cum ergo in dicto Decreto ſic habeatur *ſeſſ.* 24. *cap.* 6. *Liceat Epiſcopis in irregularitatibus omnibus, & ſuſpenſionibus ex delicto occulto prouenientibus, excepta ea, quæ oritur ex homicidio voluntario, & exceptis alijs deductis ad forum contentioſum, diſpenſare, & in quibuſcumque caſibus occultis, etiã Sedi Apoſtolicæ reſeruatis*. Idem ergo facere poterunt Prælati religionum circa ſuos ſubditos. Extat etiã quartò alia conceſſio ejuſdem Pij V. facta Clericis regularibus Theatinis, quòd ſcilicet, poſſint abſoluere venientes ad iſtam religionẽ à quacumque irregularitate.) Intellige ſecluſis illis tribus.) Habetur hæc Bulla 2. *tom.* Bullarij inter Bullas Pij V. *loco* 33. Idem etiam habetur ex priuilegio illo Greg. XIV. pro miniſtrantibus infirmis adducto ſupra n. 35. Vbi Generali pro tempore exiſtenti concedit facultatem abſoluendi in foro conſcientiæ ab omni irregularitate, præter quàm in tribus illis aſſignatis. Idem habetur ex priuilegio illo Iulij Secundi Minimis conceſſo, de quo ſupra *nu.* 36. Id tandem habetur ex priuilegio Pij Quarti conceſſo Generali, & alijs Abbatibus, & viſitatoribus Cõgregationis mõtis Oliueti Ordinis S. Benedicti. Vide priuilegiũ ſatis amplum in 2. *to.* Bullarij Laertij *pag.* 8.

41 Ne autem prælati errent in abſolutione à caſibus, & cenſuris reſeruatis, vel diſpenſatione in irregularitatibus, propter prædicta, aut ſimilia priuilegia. Primò animaduertere debent ad formalia verba priuilegij, conceſſionis, vel indulti, quo vti volunt. Aliquãdo enim in illis certæ conditiones apponuntur, quibus non ſeruatis, abſolutio, vel diſpenſatio nulla eſt, conſtat id ex illo Gregor. XIV. priuilegio *n.* 35. adducto, vbi dicitur, *ita tamen, quòd ſic abſoluti, & diſpenſati pro tẽpore, ſi è huiuſmodi Congregatione quandoque egrediantur, eo ipſo in priſtinas ſententias, & cenſuras relabantur, & reincidant*. Ecce conditionem pro validitate abſolutionis, & diſpẽſationis. Quæ etiam in alijs indultis apponi ſolet. Aliqua etiam ex prędictis priuilegijs reſtrictionem habent reſpectu prælatorum, alia non, vt notauimus *nu.* 33. *&* 37. Aliquando in illis cõceditur abſolutio, vel diſpenſatio, niſi peccata fuerint commiſſa in contemptum clauium, vel cum fiducia taliũ priuilegiorum, aliquando verò non. Quãdo autem non exprimuntur non debent intelligi incluſa. Suarez 4. *to. de Religion. tract.* 8. *lib.* 2. *c.* 21. *à num.* 10. Quædam etiam priuilegia religionibus conceſſa expreſsè excludunt quòd alijs communicentur, vt diximus *cap.* 14. *num.* 19. Peirinis *to.* 1. *in Conſtitut. Pyrrhi nu.* 28. alia verò nihil de hoc. Præterea multa ex priuilegijs religionibus conceſſis per non vſum, ſeu per contrarium vſum, aut etiam per renunciationem omninò ſublata ſunt. Pro quo vide Bonacina *in tract. de legib. quæſt.* 3. *puncto* 8. & dicenda infra *num.* 64. Secundò præcipuè animaduertere debent, an tale priuilegium, vel indultum aliquo modo, vel ab ipſo Pontifice, qui illud conceſſit, vel à Succeſſo-

eſſoribus reuocatum,vel moderatum ſit. Tunc verò tale cenſebitur quando prædictus Pontiſex, vel eius ſucceſſores aliquem caſum,vel cenſuras ex prædictis ſibi reſeruauerint, apponendo clauſulam derogatoriam priuilegiorum,vt ſi dicãt,*non obſtantibus quibuſcumque priuilegijs,&c.* Ratio eſt,quia per illam clauſulam annullatur priuilegium antiquum. Quãdo verò, vel ipſe Pontiſex, qui tale priuilegium conceſſit, aut eius ſucceſſores,non apponunt in Bullis,vel Decretis particulam illam derogatoriam priuilegiorum antiquorũ,ſcilicet, *non obſtantibus quibuſcumque priuilegijs,* ſed ſolùm præcipiunt, vel prohibent aliquid, ſibi abſolutionem reſeruanres,tunc antiqua priuilegia manent in ſua vi, & ratione illorum poſſunt abſolui trãſgreſſores. Ratio eſt. Quia ſenſus illorum priuilegiorum non eſt, per ea dari facultatem ad abſoluendum ſolùm ab illis peccatis,quę tunc reſeruata ſunt,quando priuilegium conceditur,ſed ab illis etiam,quæ reſeruata ſunt,vel fuerint quando fit confeſſio, & abſolutio præſtanda eſt; ergo licet reſeruatio ſit poſterior nihil refert, Suarez 4. *tom.de Relig. tract.* 8. *lib.*2. *c.*21. Peirinis *tom.*1. *priuileg. Minim. in conſtit.* 4. *Sixti IV.* §.5. *num.* 24.

42 Circa diſpenſationem in irregularitatibus ſpecialiter animaduertendum eſt,illam ſine legitima cauſa concedi non poſſe,nec licitè,nec validè,etiam ſi talis cauſa in indulto conceſſo non exprimatur, vt neceſſaria ad diſpenſationem. Ratio ſumitur ex natura Diſpenſationis, quæ ſine cauſa conceſſa irrita eſt, & inualida. Nauarrus *in Man. c.*35. *nu.*74. Sylueſt.*verb. diſpenſatio*. Vnde peccatum Prælati diſpenſantis ſine rationabili cauſa eſt abuſus propriæ poteſtatis ei datæ non ad deſtructionem, ſed ad ædificationem. Graſſis 2.*p.deciſ.lib.*3.*c.*19.*n.*30. Secundò animaduertendum, quod quamuis in aliquibus priuilegijs religionum conceſſa videatur facultas diſpenſandi in omni irregularitate, ſemper tamen debent intelligi exceptæ illæ tres bigamiæ, occiſionis voluntariæ, & abſciſſionis membrorum. Ratio eſt, quia caſus ſpeciales ſine ſpecifica expreſſione non reputantur conceſſi. Ita in Simili Suarez 4.*to.de Relig.tract.*8. *lib.*2.*c.*21. *nu.*2. Imò etiam ſemper debent intelligi excluſæ ab hac generali facultate diſpenſandi illæ irregularitates, quæ procedunt ex aliquo enormi corporis,vel etiam animæ vitio,quod poſset ſcandalum generare fidelibus videntibus celebrare illud habentem, vt ſi aliquis ſit lepra infectus, vel morbum caducũ patiatur,aut ſit conuictus de peccato indicibili,&c.Ratio eſt iam adducta,quia cum caſus iſti ſint ſpecialiſſimi non eſt exiſtimandum Pontifices voluiſse illos includere in generalibus conceſſionibus. Miranda *tom.*2. *Man.qu.*8.*art.*5.

43 Nomine homicidij voluntarij,cuius diſpenſatio in prædictis priuilegijs excipitur, probabile eſt, ſolùm intelligi homicidiũ iniuſtum,& illicitum,non homicidium iuſtum,& licitum,quod inducit irregularitatem, quæ vocatur ex defectu lenitatis,quam ſcilicet, incurrunt Iudices, & miniſtri iuſtitiæ, & milites in bello iuſto. Ratio eſt, quia iſti,non appellantur propriè homicidæ, iuxta doctrinam S. Auguſtini *lib.*1. *de lib.arb.cap.*4.*&* 5. relatam à S.Tho.1.2. *qu.*88.*art.* 6. & ita hoc tenent Bannez 2.2.*quæſt.*40. *art.*2.*dub.*4. Viuald. *in Candelabr. aur.*2. *p.tit.de irregul.*§. *de diſpenſat. quoad fratr.*

44 Loquendo verò de homicidio voluntario, etiam iniuſto,& illicito, occulto tamen, aliqui dicunt poſſe prælatos Regulares diſpenſare in irregularitate propter illud contracta. Primò ex priuilegio quodam Martini V. conceſso Benedictinis Monaſterij Vallisuleraui,quod refert Caſarubius *in comp. priuileg.Mendic.verb.Diſpenſatio.nu.* 24.Sed quia hoc fuit viuæ vocis oraculum, vt ipſe Caſarubius habet, notans hoc priuilegium littera O, ideo his temporibus nihil valet. Secundò ex ſimili priuilegio Iulij II.conceſſo prædicatoribus, vt refert Miranda 2. *tom.Man. quæſt.* 8. *art.* 10. Neſcio tamen quantùm valeat hoc priuilegium, & an ſit ſolùm viuæ vocis oraculum. Idem dico de alio priuilegio Sixti IV. conceſso Carthuſienſibus, vbi conceditur Generali, & quinquaginta Prælatis inferioribus ab ipſo deputandis,facultas diſpenſandi cum ſuis ſubditis in omnibus caſibus pontificalibus. Omitto etiam quod hæc conceſſio limitatur excludendo diſpenſationem in homicidio voluntario, citra altaris miniſterium. Suarez 4.*tomo de Relig. tract.*8.*lib.*2.*cap.*12.*num.*9. Nihilominus quando homicidium, etſi voluntarium, & illicitum,eſt ita occultum,vt nullo modo ſciri,aut probari poſſit; probabile eſt apud aliquos poſse Prælatos Regulares irregularirate propter illud contracta diſpenſare. Ratio eſt, quia etiam eſt apud illos probabile, poſse Epiſcopos in prædicto caſu diſpenſare,ac per conſequens etiam Prælatos Regulares, qui quaſi Epiſcopalem habent Iuriſdictionem. Neque obſtat Concilium Tridentinum *ſeſſ.*24.*cap.*6.vbi diſpenſatio in homicidio voluntario, etiam occulto, negatur Epiſcopis, exponunt enim Concilium de homicidio voluntario occulto, quòd aliquo modo probari poteſt,vel de illo,quod factum eſt per inſidias, aut proditoriè, iuxta cap.7.ſeſſ. 14.eiuſdem Concilij, Aula *de cenſ. part.* 7.*d.*6.*ſect.*5.*dub.*5.Miranda,vt ſupra. Extat etiam priuilegium Pij V. conceſſum Congregationi Caſſinenſi vt habetur tom. 2.Bullarij inter Bullas Pij V. nu.129.vbi conceditur.Prælatis iſtius Congregationis facultas diſpenſandi cum ſubditis in omnibus caſibus, & *ob quæmuis exceſſum,& delictum, publicum,vel occultum,caſu,ſeu data opera,quomodolibet ab eis, & ſingulis, etiam ſi homicidium voluntarium ſeu membri mutilatio, &c.* intellige in foro conſcientiæ tantùm, & dummodò tale homicidium factum non fuerit poſt ingreſſum religionis, & ſemper ſint in illa permanſuri, donec vixerint, vt in eandem Bulla expræſsè declaratur. Cautiſſimè ergo in hiſce caſibus procedendum eſt. Addiderim etiam pro maiori cautela,quòd ſi hæc,quę dixi probabilitatem habet,tantùm intelligenda ſunt de homicidio voluntario,quod non eſt per aſſaſſinium,aut proditoriè patratum; hoc .n.genus homicidij adeò enorme, & malignum eſt vt nunquam debeat credi eius diſpenſatio conceſſa in quibuſcumque priuilegijs, niſi expreſſa mentio fiat de illo. Laurentius de Peirin.*to.* 1. *priuileg.Minim.in Conſtitut.* 2. *Iulij II.* §. 29.*à nu.*103.In caſu etiam,quo fieri poſſet huiuſmodi diſpenſatio, attendere oportet verba priuilegij, ne ſit defectus in aliqua circumſtantia pro illa neceſſaria, iuxta dicta ſupra num.41.

45 Eſt prætereà aduertendum,quòd cum his, & ſimilibus priuilegijs, aut indultis, conceditur facultas abſolutionis, vel diſpenſationis *in foro conſcientiæ*, licet per particulam illam intelligant aliqui, neceſſarium eſſe, quòd talis abſolutio, ſeu diſpenſatio detur in Sacramento pœnitentiæ Nauarrus *in Man. c.*26. *nu.*31. Suarez 5.*to.in* 3.*p.diſp.*7.*ſect.*5.*nu.*35.Probabile tamen eſt per illud *in foro conſcientiæ*, non denotari hoc, ſed ſolùm, quòd talis abſolutio, vel diſpenſatio non ſuffragetur recipienti in foro exteriori, ſed ſolùm in foro interiori animæ. Enriquez *lib. tertio de Indulg. capit.* 3.*litter.*R.Miranda *in Manual.* 2.

tom.2.qu.35. art.2. Secus dicerem quando in indultis,& priuilegijs apponuntur iſtæ particulæ, vel ſimiles, *in foro pœnitentiali, auditis confeſſionibus,eorum peccatis, &c.* quia tunc clariùs denotatur talem abſolutionem debere dari in Sacramento pœnitentiæ. Vide Peirinis *tom.1.priuileg. Minim. in Conſtitut. Pyrrhi num.43.*

46 Poſſunt etiam Prælati Religionum diſpēſare cum ſubditis in foro conſcientiæ, in pœnis omnibus contractis ex quibuslibet delictis,quales ſunt inhabilitationes ad Officia, Dignitates, &c. priuationes Officiorum, Dignitatum, vocis, loci,&c. Primò quidem ſi tales pœnæ non ſint Papæ reſeruatæ. Nam eò ipſo poſſunt in illis Epiſcopi diſpenſare,ac per conſequēs Prǽlati Religionum,vtpotè habentes Iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem. Caſus autem,in quibus Epiſcopi iure communi diſpenſare poſſunt quoad pœnas,ſunt *adulterium, & delicta minora adulterio, peracta tamen pœnitentia.* Ita declarauit Alexander Tertius *in cap.ac ſi clerici.* Miranda *in Manual. tom.2.q.9.art.3.& q.31. art.11.* Deinde quando prædictæ pœnę ſunt Papæ reſeruatæ, licet in illis diſpenſare non poſſint Prælati ex vi Decreti Conc. Trid. *ſeſſ.24.c.6.* quo conceditur Epiſcopis facultas diſpenſandi in illis,eò quod vt diximus *c.10. num.35.* illud Decretum ſolùm extenditur ad veros Epiſcopos. Nihilominus poſſunt in illis in foro conſcientiæ diſpenſare. Primò ex priuilegio Pij V. in hoc capite nu. 31. adducto. Cùm ibi dicatur, *Prælatos Religionum poſſe per ſe ipſos facere idem in ſuos ſubditos quod Epiſcopi in ſuos.* Epiſcopi autem ex vi prædicti Decreti Concilij poſſunt in huiuſmodi pœnis quando occulta ſunt delicta diſpenſare, eò quòd illæ nomine ſuſpenſionum, vel irregularitatum comprehenduntur,vt notat Sorbus *in Compend.verb. ingredi Monaſter. Mon. in annotat. à 5. dico 4.* Vide Suarez 4. *tom. de Relig.tract.8.lib.2.c.12.nu.9.* Rodriguez *to.1.qu.Regular. q.61.art.9.* Aduertit tamen benè Sanchez cum alijs *lib.6. in Decalogum c.15.num.78.* non poſſe Superiores Religionum hanc facultatem delegare. Eò quòd Pius Quintus in hoc priuilegio ſolùm concedit Prælatis, vt per ſe ipſos id faciant. Deinde ſecundò, videtur aliquos Prælatos Religionum potiri hac facultate ex priuilegio Carthuſienſibus conceſſo à Sixto Quarto anno 1481. ſcilicet,vt Generalis per ſe,vel per quinquaginta Prælatos inferiores ab ipſo deputandos diſpenſare poſſit cum ſubditis in omnibus caſibus pontificalibus,nullo excepto,in foro conſcientiæ tantùm, ſola diſpenſatio in homicidio voluntario conceditur cum limitatione, ſcilicet, citra altaris miniſterium. Suarez 4. *to. de Relig. tract.8. lib.2.c.11.num.9.* Aduerte tamen an hoc priuilegium ſit viuæ vocis oraculum,quia ſi tale eſt, vt ſæpe dixi, nihil iam valet. Tertiò id credo etiam poſſe facere Prælatos Religionum in eodem foro conſcientiæ ex vi omnium priuilegiorum, quibus illis conceditur facultas diſpenſandi cum ſuis ſubditis in omnibus pœnis. Cùm enim huiuſmodi priuationes,& inhabilitationes ſint pœnæ quædam, vt docet Sanchez *lib.6.in Decalog.cap.15.num.78.* ſub generali nomine pœnarum comprehendentur. Horum autem priuilegiorum aliqua ſunt adducta in hoc capite *nn.33.& 35.* Vide dicta *cap.19.nu.35.* Vel ſi vellis huiuſmodi pœnas eſſe irregularitates, dici poteſt poſſe in illis diſpenſari per priuilegia cōcedentia facultatem in irregularitatibus diſpenſandi, quæ adduximus ſupra num 40.

47 Poſſunt etiam prædicti Superiores vota ſuorum ſubditorum irritare, non ſolùm indirectè,& ex parte materiæ,immutando illam,præcipiendo ſcilicet,vel prohibendo oppoſitum, ſed etiam directè tollendo obligationem,etiam ſine mutatione materiæ,& etiā ſi votum ſit de re,quæ nullum præiudiciū inferat Religioni. Ratio eſt,quia voluntas Religioſi ſubiecta eſt voluntati Superioris, & Religioſus eſt quaſi ſeruus reſpectu ſui Prælati. Ludouic. Lopez 1.*p.c.*48. Suarez *2.to.de Relig.lib.6.de Vot.c.7.* Extēditur hæc poteſtas ad illa vota,quæ ſunt circa materiam præceptorum. Quia etiā quoad illud nouum grauamen,pendet voluntas Religioſi à ſuo Superiore. Suarez vt ſupra *n.7.* Extenditur etiam ad illa vota, quæ facta ſunt authoritate Superiorum,vel ab ipſis confirmata. Eò quòd prælatus dando talem licentiā,vel confirmando tale votum,nō ſe priuat ſuo dominio,& poteſtate. Maior *in 4. diſtinct.38.q.4.* Syluester *verb. Votum quarto q.2.* Votum tamē tranſeundi ad ſtrictiorem Religionem nō poteſt irritari à Superiori,quia quoad hoc votum non pendet inferior à Superiore. Nauarr.*conſil.4.alias 30.de Vot.* Nouitiorum autem vota licet directè non poſſint irritari à Prælato, eò quòd in illis defficit ſubiectio ex Voto Obediētię,in quo fundatur hęc directa irritatio, indirectè tamen irritari poſſe illa vota, quæ gubernationi, & conuenienti Ordinis regimini obuiant,probabile eſt. Quia quoad hoc Prælatus habet Iuriſdictionem ſupra Nouitium. Suarez *vt ſupra num. 11. & 12.* Hinc ſequitur non peccare Religioſū petentem à ſuo Prælato voti irritationem. Quia vtitur iure ſuo. Idem Suarez *vt ſupr.n.16.* Nec Prælatum irritantem ſine cauſa vota ſuorum inferiorum. Propter ſimilem rationem. Caietan. *verb. votum cap.vlt.* Sotus *7.de iuſtit.qu.3.art.1.* Nec tenetur Prælatus, qui votum irritat illud in aliud commutare. Quia eo ipſo quòd irritatio voti,cadit ſub ipſius poteſtate,non eſt cur ad aliud votum obliget ſubditum,nec eſt cur ſubditus acceptet illud. Suarez *2.tom.de Religione lib.6.de vot.cap.1.* Imò irritatio voti poteſt fieri inuito vouēte. Propter authoritatem dominatiuam,quam habet Prælatus. Idem Suarez *ibid.*

48 Poſſunt etiam prælati Regulares commutare vota ſuorum ſubditorum. Ratio eſt, quia hoc ſpectat ad poteſtatem Iuriſdictionis,quam habent. Palud. *in 4. diſtinct.38.q.4.art.3.concl.5.* Aragon.22. *qu.88.art.12. & qu.89. art.9.* Ad Commutationem voti in melius bonum,dummodò euidenter conſtet de exceſſu non requiritur authoritas Superioris, ſed ipſemet Religioſus poteſt id facere. Nam talis commutatio eſt conſentanea fini voti,qui eſt promouere homines ad meliora bona. Caietanus 2.2.*q.88.art.12.* Cordub.*in Summ. qu.149.* Ad Commutationem autem voti in æquale requiritur authoritas prælati,& aliqualis cauſa. Quia promiſſio debet ſolui in propria ſpecie quātum eſt ex vi fidelitatis. Nauarr.*conſil.18.de vot.* Suarez *to.2.de Relig.lib.6.de vot.c.19.* Ad commutationē verò in minus, & prælati authoritas, & multò maior cauſa requiritur. Propter eamdem,& maiorem rationem. Quando autem commutatio voti facta eſt in melius non eſt in poteſtate vouentis ad prius votum iterum redire. Quia illa commutatio habet vim noui voti. Suar.*t.2.de Relig.l.6.de vot.c.20.* Quando verò facta eſt in minus eſt in poteſtate vouentis redire ad primū votum. Quia ſemper licet tranſire ad meliora. Idem Suarez *vt ſupra.* Si verò facta eſt in æquale, vtrūque eſt probabile. Idem Suarez *vt ſupra.*

49 Poſſunt etiam prædicti prælati diſpenſare cum ſibi ſubditis in omnibus votis ſimplicibus ab ipſis factis, in quibus poſſunt diſpenſare Epiſcopi. Ratio eſt,quia habent Iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem.

Bona-

Bonacina *vt infra num.* 26. In votis autem reſeruatis Papæ, qualia ſunt Religionis, Caſtitatis, & peregrinationis, non poſſunt diſpenſare. Quia nec in his poſſunt Epiſcopi. Bonacina *quæſt.2.de voto punct.*7.§.4. *num.*11. Tum quia impertinens, vel inutilis eſſet talis diſpenſatio reſpectu Religioſorum: inutilis quidem loquendo de voto Religionis, & caſtitatis, cum illa ſint indiſpenſabilia; impertinens verò reſpectu voti peregrinationis, cum iſtud votum non poſſit fieri à religioſis, niſi in ordine ad licentiam prælati, & ita ſi ipſe annuit, tenet votum, ſi non annuit, non tenet: impertinens ergo eſt diſpenſatio. Suarez 4. *tom.de relig. tract.* 8.*lib.*2.*cap.*12.*num.*10. In rigore tamen loquendo dicendum eſt, non poſſe prælatos talia vota diſpenſare, cum nec iure communi, nec ex aliquo priuilegio id habeant. Miranda *in Man. tomo ſecundo quæſtione 9.articulo* 8.

50 In votis tamen tranſeundi ad arctiorem Religionem benè poſſunt prælati Regulares diſpenſare. Ratio eſt, quia talia vota non ſunt ſimpliciter vota religionis, ſed arctioris religionis. Caiet.2.2.*q.*88.*artic.*8. Diana *Tr.2.de Dub.Reg. Reſol.*91. Sẽper tamen requiritur cauſa rationabilis ad talẽ diſpenſationem. Sylueſter *verb.Votum* §.3. Rationabilis autem cauſa poterit eſſe, ſi quis verè, & prudenter exiſtimet ſe melius poſſe ſeruire Deo in illa Religione, quàm in alia, quam vouerat. Sotus 7. *de iuſtit. & iur. quæſt.* 4.*articulo* 3.

51 Generaliter etiam loquendo ad hoc, quòd diſpenſatio voti facta à Superiore valida ſit, requiritur primò, quòd non fiat inuito vouente. Quia in hoc differt diſpenſatio ab irritatione, præſertim, quia diſpenſatio eſt quoddam beneficium, quod non fit inuito, iuxta regulas Iuris 61. & 69. *in* 6. Suarez 2.*tom.de Relig. lib. 6. de vot. cap.* 1. Requiritur ſecundò, quòd non fiat ſine cauſa legitima. Quia diſpenſare in votis, eſt aliquo modo diſpenſare in Iure diuino, & naturali, in quo non licet ſine cauſa, cum nullus inferior poſſit ſine illa in lege ſui Superioris diſpenſare. Sotus 1.*de Iuſt. qu. vlt. art.* 2. Cum autem ſubeſt cauſa diſpenſandi, & oportet diſpenſari, videtur peccare prælatum, qui non diſpenſat. Ita Sà *in Summ. verb. diſpenſatio num.*2. Vide Bonac. *de Voto q.2.punct.7.§.4.n.*33.

52 Vota prælatorum diſpenſari poſſunt à Superioribus prælatis, ita vt vota Prioris, vel Guardiani à Prouinciali; vota verò Prouincialis à Generali diſpenſari poſſint. Quia iſti ſunt veri ipſorum Superiores. Prælatus autem Superior Religionis, verbi gratia Generalis, cum in Religione non habeat aliquem ſuperiorem, oportet, quòd à Papa diſpenſetur. Addunt aliqui poſſe diſpenſari à tota religione, quæ illi eſt ſuperior. Suar.2.*tom.de Relig.li.6.de vot.ca.*11. Probabiliter etiam aliqui aſſerunt ſupremum prælatum Religionis, qui nulli in ipſa ſubiectus eſt, poſſe commiſſionem alicui Confeſſario dare, vt ſecum diſpenſet. Tum quia hoc eſt conforme intentioni Pontificum concedentium Religionibus priuilegia, & exemptiones; tum quia cum prælatus ſuperior ſit ex numero Religioſorum exemptorum debet comprehendi in illis, quæ Iure communi alijs conceduntur, aliàs eſſet peioris conditionis cæteris. Suarez 4. *to. de Relig.tract.8.lib.2.ca.*14.

53 Poſſunt etiam prælati Regulares irritare, diſpenſare, & commutare iuramenta promiſſoria facta in honorem Dei à ſuis inferioribus. Quia illa ſunt quaſi quædam vota; vnde de illis iudicandum eſt ſicut de votis quoad hoc Sanchez *lib. 3. in Decalog. ca.* 19. & 20. Bonacina *diſput.4.circ.2.præcept.qu.1.p.*17. Idem dico de votis iuratis. Quia illa etiam moraliter reputantur pro votis. Suar.2.*to.de Relig.li.6.de vot.c.*14. Loquendo etiam de iuramentis, ſeu etiam votis iuratis factis à Religioſis in vtilitatem tertij; in ijs rebus in quibus Religioſi ſunt ſubiecti prælatis; credo etiam poſſe in illa cadere irritationem, diſpenſationem, & commutationem. Quia cum tales res fuerint ſub dominio prælatorum, non potuerunt illa promittere inferiores, ac perindè iuramenta illa promiſſoria poterunt tolli à Superioribus, Bonacina vt ſupra *n.* 4. Loquendo autem de illis iuramentis, aut votis iuratis factis à religioſis de illis rebus, de quibus poſſunt diſponere, aut ſunt ſui iuris, non cadit in illa irritatio, diſpenſatio, aut commutatio Superiorum ſi fuerint in commodum alicuius tertij, & ab illo acceptata. Ratio eſt, quia Superior non poteſt tollere ius alterius; ille autem in cuius fauorem factę ſunt hæ promiſſiones, acquiſiuit ius per acceptationem, Suarez *to. 2. de Relig. lib.6.de vot.cap.*15. Bonacina *vt ſupra nu.*8. De votis autem, ſeu iuramentis factis Sanctis probabile eſt poſſe à Prælatis irritari, commutari, & diſpenſari. Tum quia talia vota indirectè ſunt facta Deo. Tum quia cùm illa non ſint pro humana vtilitate Sanctorum, ſed potiùs ad Religioſum cultum, videntur includi in alijs factis Deo. Idem Suarez *vt ſupra*.

45 Licet non poſſint prælati Religionum diſpenſare cum ſuis ſubditis in ſubſtantialibus Votis ſtatus Religioſi, vt colligitur ex *cap. cum ad Monaſterium de ſtatu Monach.* & ex Conc. Tridentino *ſeſſ.* 25.*de Regular.c.*1. neq; in aliquibus Votis ſpecialibus, quæ ſiunt in quibuſdam Religionibus, quale eſt Votum Minimorum de non comedendis carnibus; quia etiam iſta Vota ſunt eſſentialia talibus religionibus. Suarez 4.*to.de Relig. tract.* 8.*lib.*2.*c.*12.*à nu.*28. Tamen in obſeruantijs alijs Religionum, ſiue ſint ex Regula, ſiue ex Conſtitutionibus, ſiue obligent ad culpam, ſiue non; poſſunt diſpenſare cum ſuis ſubditis, iuxta dicta *cap. 8. nu.* 23. & pro caſibus ibi adductis, & *c.7.nu.*29. Tum quia hæc diſpenſatio frequenter eſt neceſſaria pro bono regimine Religionum; tum quia Obſeruãtiæ iſtæ non ſunt tam eſſentiales ſicut Vota generalia, aut particularia Religionum. Rodriguez *tom.*1. *quæſt. Regular. quæſt.* 26. *art.* 1. & Suarez *to.4.de Relig. tract.* 8.*libr.2.c.*12.*à num.*25. & 41. Hæc poteſtas iure communi conuenit omnibus prælatis, ſiue infimis, ſiue ſupremis; cum omnes illi habeãt Iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem. Si verò ſit reſeruata ſuperiori prælato, non poterit inferior illa vti, cum ſit illi à ſuperiore ablata. Suarez 4.*tom.de Relig.tract.8.lib.2.cap.*13. Probabile autem eſt prælatum ſuperiorem, aut ſupremum in Religione poſſe alicui confeſſario dare facultatem, vt ſecum in prædictis diſpenſet; propter dicta *ſupra num.* 52. Suarez *vt ſupra cap.*14. vel ipſum prælatum ſupremum ſecum diſpenſare. Corduba *in addit. ad Sorb.v. Accedere ad Monaſterium Monial.*

55 Circa diſpenſationem in pręceptis Eccleſiaſticis, ſtando in iure communi, & ſecluſo etiam omni priuilegio, poſſunt prælati, cum ſuis ſubditis ea omnia facere, quæ poſſunt Epiſcopi cum ſuis. Vnde quemadmodum Epiſcopi poſſunt cum ſibi ſubditis diſpenſare in omnibus caſibus ſibi alias non prohibitis expreſsè, vel ex conſuetudine, iuxta *Clement. ne Romani, de electione cum gloſſ.ibi, & vnico de ætate & qualit.præficiendorum in* 6. Ita etiam, rationabili cauſa ſubſiſtente, poſsũt facere idem Prælati Regulares cum ſibi inferioribus. Propter rationem ſæpiùs aſſignatam, quòd habeant auctoritatem quaſi Epiſcopa-

ſcopalem. Suarez *4.tom.de Relig.tract.8.lib.2.cap.12.à*
*num.*18. Ioannes de Cruce *lib.1. de Voto Obedient.c.6.*
*dub.*21. Vnde priuilegia aliqua cōcedentia huiuſmo-
di facultatem prælatis Regularibus tantùm valent ad
maiorem declarationem,& ſecuritatem,vel ſi aliquid
de nouo concedunt, ideſt, vt faciliori modo detur
diſpenſatio. Authores citati. De priuilegijs autem
iſtis vide Rodriguez *to.1.q.42. art.7. & quæſt.21. art.*
10. & ea, quæ diximus *c.12. à nu.*28. Circa hæc verò
priuilegia cauendum eſt, an ſint reuocata,quia viuæ
vocis oracula ſint.

56 Poſſunt prælati Regulares limitare, reſtringere,
imò etiam tollere ſuis ſubditis vſum quorumcumq;
priuilegiorum, etiam à Sede Apoſtol. emanantium,
ita vt nequeant talibus priuilegijs vti.Tum excōceſ-
ſione Leonis X.facta Minoribus, & Auguſtinianis, &
Clement.IV.Ciſtertienſibus,& Gregorij x 111.Socie-
tati Ieſu,Tum etiā ex ratione, quia nullo modo cre-
dendum eſt velle Summos Pontifices Regularis Ob-
ſeruantiæ maximopere zelatores, vt Fratres priuile-
gijs eorumdē Ordinibus conceſſis vti poſſint contra
voluntatem ſuorum Superiorum. Comp. priuileg.
Mendicant. *verb. priuil. Fratr. §.26.* Miranda *in Man.*
tom.2.q.43.art.4. Portellus *in dubijs Regu.verb.priuile-*
*gium nu.*78. Imo priuilegiorū interpretatio,& decla-
ratio doctrinalis poteſt,& debet fieri à prælatis Reli-
gionum,qua facta,eorum ſubditi,tuta conſciētiā, ip-
ſorum ſententiæ ſtare debent. Ratio eſt,quia hoc per-
tinet ad eorum officiū,quod eſt eſſe paſtores, & Do-
ctores ſuorum inferiorum.Præſertim ad hoc deſeruit
cōceſſio Leonis X. facta Minoribus,qua illis indulſit,
Quòd in rebus dubijs, & ſcrupuloſis conſciētias Fra-
trum Minorum ſubditorum tangentibus,Generales,
& Prouinciales, ſeu Cuſtodes, cum conſilio aliquotū
Patrum (ſi res magnæ importantiæ fuerint) poſſint
auctoritate ſuæ ſanctitatis determinate in ſcrupulis,
& rebus huiuſmodi, atque eorū determinationi ſub-
diti,ſecuta conſcientia, poſſint, & debeant ſtare. Si-
militer amplians prædictam Cōſtitutionem indulſit,
quòd Fratres ſcrupuloſi, poſſint in omnibus dubijs
ſuam conſcientiam tangentibus,ſecura conſcientia,
ſtare determinationi ſui Guardiani, vel cuiuſcunque
alterius prælati. Caſarubius *in compend.priuileg.verb.*
Declaratio.§.4. & 5. Miranda *in Man. to.2.q.44.art.1.*
Quæ conceſſiones,quamuis viuæ vocis oracula ſint;
valent tamen, etſi non vt gratiam aliquam concer-
nentes,vt explicatiuæ tamen iuris,quod habent præ-
lati,vt veri Paſtores, & Doctores ſunt ſuorum ſubdi-
torum, iuxta dicta.

57 Prælati aliqui Regulares poſſunt benedicere om-
nia Eccleſiaſtica ornamenta, ſeu paramenta,in qui-
bus Chriſma non interuenit, pro ſuorum Fratrum
vſu tantummodò. Ex priuilegio Leonis X. Caſaru-
bius *in Compend.verb.Benedicere Eccleſiaſtica.§.14.* Mi-
randa *in Man.to.2.qu.40. art.1.* Suarez *4. tom.de Relig.*
*tract.8.lib.2.cap.30. præſertim à num.*10. Aliqui etiam
extendunt hoc ad ſimplices Sacerdotes.Propter pri-
uilegium Sixti Quarti, quo conceſſit Fratribus Mi-
noribus Sacerdotibus,vt poſſint benedicere paramē-
ta Altaris,Miſſalia,ac indumenta,exceptis Corpora-
libus.Ildefonſus à vera Cruce *in compen. priuileg.* Cre-
do tamen,quòd conſuetudine ſit receptum,quod ſo-
lùm ad prælatos hoc ſpectet. Miranda vt ſupra. Præ-
terquā quòd,cum prædicta conceſſio Sixti Quarti ſit
viuę vocis oraculum,his temporibus nihil valet.Vide
etiam Gauant. *in Theſaur.to.1.p.4.tit.19.n.22.* Prælati
autem,qui hoc poſſunt,facere,non ſolum ſunt ſupre-
mi, videlicet Generales, & Prouinciales, ſed etiam
ſunt Priores, Guardiani, alijque prælati locales, ex
dicto priuilegio Leonis X. Rodriguez *1. tom. quæſt.*
19. art.2. Omitto etiam alia priuilegia, quæ vulgò
aſſeruntur,quia eorum quædam ſunt viuæ vocis ora-
cula,quæ his temporibus nihil valent,vt ſæpiùs dixi.
Alia verò non ſolùm concedunt Regularium præla-
tis facultatem benedicendi paramenta Eccleſiaſtica
pro ſuis Fratribus,ſed etiam pro alijs. Quæ etiam ni-
hil proſunt, non ſolùm propter eamdem rationem,
ſed etiam quia conſuetudine non ſunt recepta. Mi-
randa *in Manual.2. tom.qu.40. art.3.* Præſertim quan-
tùm ad hoc de benedictione paramentorum pro ex-
traneis,quòd nihil valeat, nec illam dare poſſint,etiā
Abbates, omni conſuetudine in contrarium abro-
gata, probat Gauantus *in Commentar. in Rubric. Miſ-*
ſal.tom.1.p.4. tit.19.nu.22.& in Manual.Epiſcopor.ver.
Abbas, à num.29.

58 Conſecrare tamen Calices, Aras, aut patenas pro
Miſſis celebrandis nullatenus poſſunt prælati Regu-
lares. Ratio eſt, quia nec iure communi, nec ſpeciali
priuilegio id habent.Suarez *4.tomo de Religione tract.*
8. lib. ſecundo capit.vltimo à num.2. Vnde priuilegium
quoddam Innocentij Octaui, quod refertur conceſ-
ſum quibuſdam Abbatibus Conuentualibus Ciſter-
tienſibus, quòd ſcilicet poſſint benedicere Calices,
ſeu Patenas pro Miſſis celebrandis (præterquàm,
quòd non mihi conſtat, an ſit viuæ vocis oraculum,
& per conſequens annullatum) vel non eſt in vſu re-
ceptum, vel eſto quòd apud Ciſtercienſes ſit in vſu,
apud alias tamen Religiones non eſt receptum. Mi-
randa *in Manual. tomo 2. quæſt. 40. artic. 4.* Qui benè
etiam *artic. 5. & 6.* tractat, qualiter Religioſi ſe ge-
rere debeant cum Epiſcopis circa benedictionem
iſtorum.

59 Circa benedictionem Eccleſiarum, & Oratorium,
reconciliationemque ipſorum extant conceſſiones
Iulij II. pro Minimis,& Leonis X. pro Minoribus, ex
quibus conſtare poterit, ad quæ ſe extendat autho-
ritas prælatorum Regularium quoad hæc. Lege Ca-
ſarrub. *in compend. priuil.Mend. verb. benedicere Eccle-*
ſiaſtica num.12. 13. & 14. Peirinis *tom.1. priuileg. Mi-*
nim. in Conſtit.1. Iulij II.§.21.22. & in Conſtit.18. Leo-
nis X. Circa conſecrationem autem altarium, vel Ec-
cleſiarum, oleum Sanctum, & alia Epiſcopalia, vide
priuilegium Sixti Quarti Carmelitis conceſſum. Ca-
ſarrubium *vt ſupra num. 5. & 6.* & Speculum Ordin.
in Bulla Sixti IV.

60 Quamuis prælati Religionum non poſſint diſpen-
ſare cum illegitimis ad Officia, & prælatias Ordinis
obtinenda;propter priuilegia conceſſa Religionibus
ante Conſtitutiones Sixti Quinti, quarum prima in-
cipit,*Cum de omnibus*, altera verò, *Ad Romanum Pon-*
tificem Quia hæc omnia priuilegia ab ipſo Sixto V.
in prædictis Conſtitutionibus abrogata fuerunt.
Poſſunt tamen cum prædictis illegitimis ad præla-
tias obtinendas diſpenſare, primo ex prædictis pri-
uilegijs (quorum aliqua referunt Rodriguez *tom.1.*
quæſt. Regul. quæſt.13. artic. 6. Peirinis *tom.1. priuileg.*
Minim. in Conſtitut. 2. Iulij II. §. 29. num.93.) ſecun-
dùm moderationē factam à Gregor. Decimo Quar-
to in alia Conſtitutione, quæ incipit, *Circumſpecta*
Romani Pontificis prouidentia,vbi moderans prædictas
Conſtitutiones Sixti V. ſtatuit. Licere Generali, aut
Prouinciali ſingulorum Ordinum, ac Congrega-
tionum, aut Hoſpitalium, ad quos dicta diſpenſa-
tio ſpectat, iuxta tenorem priuilegiorum, & indul-
torum Apoſtolicorum eis conceſſorum, quæ dum-
modò vſu recepta, nec aliàs ſub vllis reuocationibus
com-

Digitized by Google

comprehenſa ſint,vt præfertur,in hac parte reualidauit, cum illegitimis, quos aliàs dictus Generalis,aut Prouincialis cum Generali, Prouinciali,ſeu intermedio Capitulo,& non aliàs, ſuffragantibus meritis dignos iudicauerint, ad honores, gradus,& dignitates obtinendas diſpenſare ac diſpenſationes huiuſmodi ita factas, & inde ſequuta quæcumque,vt antea valere, ac tenere perindè, ac ſi dictæ Conſtitutiones non emanaſſent.Miran.*in Man.tomo 2.quæſt. ſecunda art.3.* Secundò poſſunt diſpenſari prædicti illegitimi ad Officia Ordinis obtinenda à ſuis prælatis, propter priuilegium eiuſdem Gregorij Decimi Quarti conceſſum Congregationi Clericorum Regularium Miniſtrantium infirmis, quo vti poſſunt tam illi, quàm qui habent priuilegiorum communicationem cum illis, ſeruatis etiam ſeruandis,iuxta dicta ſupra *num.* 41. *&* 42. Aduertendo inſuper datum fuiſſe anno 1591. die 21.Septembris,ac perindè tempore poſterius fuiſſe ſupradicta Conſtitutione eiuſdem Gregorij, quæ eodem anno Idibus Martij edita fuit. Verba autem priuilegij habentur in Bulla ipſius Pontificis *num.*17.& in 2.*tom.*Bullar.Laertij Cherub.*fol.*706. Sunt autem ſequentia; Ac dicto præfecto Generali pro tempore exiſtenti, ſeu de illius licentia præfectis inferioribus aliorum locorum,ſeu prouincialibus dictæ Congregationis pro tempore exiſtentibus, & illorum Vicariis, ac loca tenentibus, vt cum eiuſdem Congregationis perſonis defectum natalium etiam ex adulterio,ſacrilegio,inceſtu,& quouis alio neſario & illicito, ac prohibito, & damnato coitu prouenientem patientibus, poſtquàm in dicta Congregatione vota emiſerint, vt defectu huiuſmodi non obſtante, ad quoſcumque ſacros,etiam presbyteratus Ordines promoueri, & in illis, etiam in altaris miniſterio miniſtrare, nec non ad quaſcumque adminiſtrationes, perſonatus, præeminentias,& Officia dictæ Congregationis eligi, admitti,& aſſumi,illaque gerere,& exercere.Laurentius de Peirinis *tom.* 1.*priuileg.Minim.in Conſtitut.* 2. *Iulij II. §.* 29. *u num.*95.Diana *Tract.*2.*de Dubijs Regular. Reſolut.* 102. Limitant tamen aliqui traditam doctrinam, quòd ſcilicet illegitimus Religioſus in ea religione, in qua ipſius pater eſſet, vel fuiſſet Prælatus non poſset admitti, ad prædicta Officia ſine Papę diſpenſatione. Tum à ſimili,vel maiori ratione ex Concil. Trident.*ſeſ.*25.*cap.*15,& prædicta Conſtitut. Gregor. Decimi Quarti ſuperiùs adducta.Miranda *in Man. tom.*1.*quæſt.*1.*artic.*10.Probabile tamen puto etiam cum tali Religioſo poſse diſpenſari ad Officia Ordinis. Tum ex verbis adductis Gregorij Decimi Quarti in priuileg. conceſso Congregationi Clericorum Miniſtrantium infirmis,quæ eſt poſterior tempore,vt dixi,quàm illa alia,quæ adducitur in contrarium. Tum quia in Conſtitutione Gregorij, quæ adducitur, nullo pacto dicitur,quòd Religioſus illegitimus non poſset admitti ad Prælatias in ea Religione,in qua pater eius eſt,vel fuit Prælatus, ſed ſolùm dicitur: *Dummodò tamen Filius illegitimus, in Religione in qua pater,ſiue ante, ſiue poſt natiuitatem dicti Filij profeſsus fuerit, ipſo patre viuente non admittatur, quòd expreſsè prohibemus.* Decretum autē Concilij, vel ſolùm intelligitur de Clericis ſecularibus, nam cum ſit pœnale non eſt cur extendatur etiā ad Regulares; vel eſto,quòd ad regulares extendatur, ſolùm ex eo habebitur Religioſum illegitimum non poſse eſse prælatum in eodem Monaſterio, in quo eius pater eſt vel fuit prelatus,non verò tolli quominus in eadem prouincia, vel ſaltem Religione, eligi poſſit. Rodriguez *tomo* 1.*quæſt.Regul.quæſt.*13.*artic.*7.

Aduerte etiam illegitimos, qui poſteà ſecuto Matrimonio legitimati ſunt, non comprehendi ſub priori Conſtitutione Sixti V. Quia ita declarauit ipſemet Pontifex in poſteriori alia,quæ incipit, *Ad Romanum Pontificem.*

61 Quando Religioſus illegitimus diſpenſatus fuit in ſeculo ad quæcumque beneficia, qualiacumq; ſint, poſteà Religionem ingreſſus non eget noua diſpenſatione ad Prælaturas; illa enim diſpenſatio ſe extendebat ad iſta beneficia, & fuit quædam quaſi legitimatio. Miranda *in Manuali tomo* 2. *quæſt.*2. *art.*5.Si tamē ſolùm diſpenſatus fuit vt beneficium curatum obtineret, indiget poſteà ad Officia Ordinis noua diſpenſatione, quia illa prima non ſe extendebat ad iſta, ſed tantùm ad beneficium ſeculare. Nauarrus *lib.* 4. *conſil.tit. qui filij ſint legitimi, conſil.* 1. Similiter diſpenſatus in Religione propter priuilegia adducta ad Officia, & Dignitates, non poteſt extra Ordinem illa habere. Quia prædicta priuilegia ſolùm ſunt in fauorem Religionis. Rodriquez *tom.*1.*quæſt.Regular. quæſt.* 13. *artic.* 13. Sanchez *lib.* 5. *in Decalog. capit.* 5. *num.* 16. Nec diſpenſatus ad dignitatem inferiorem poteſt cenſeri diſpenſatus ad Superiorem; quia permiſſio minoris non eſt permiſſio maioris. Secus videtur dicendum de diſpenſato ad maiorem dignitatem; talis enim, eo ipſo cenſetur diſpenſatus ad minorem, quòd ſolùm credo eſſe verum quando minor dignitas continetur ſub maiori,vt prioratus ſub prouincialatu, & Prouincialatus ſub Generalatu.Sorbus *in Comp.priu.Mend.v.Diſpenſ.§.& ideo Fratres* Laurentius de Peirinis *tomo.* 1. *priuileg. Minim. in Conſtit.* 2. *Iulij II.§.29.num.99.*

62 Officia,ad quæ illegitimi Iure communi non poſſunt promoueri ſine diſpenſatione ſunt dignitates, & prælatiæ,& beneficia curā animarum habentia.Ita habetur *in c.fin.de filijs Presb.* Vnde nec poſsūt eſſe Generales,nec Prouinciales,nec Priores,Guardiani,&c. Poſsunt tamen eodem Iure communi eſſe Magiſtri Nouitiorum,Confeſſores,&cet.& habere alia officia manualia, præter Dignitates, Prælatias,& quę curam animarum important. Vnde ſimiliter poſſunt eſſe Sacriſtæ, Procuratores. Sanchez *lib.*5. *in Decalog.cap.*5. *numero* 16. Laurentius de Peirinis *tomo* 1. *priuileg. Minimorum in Conſtitutione ſecunda Iulij II. §.* 29.*numero* 91.

63 Quando prælatus habens poteſtatem diſpenſandi cum ſubdito Religioſo illegitimo, quem ſcit eſſe talem, confert illi aliquam prælatiam, vel Officium, cenſetur ſaltem in foro conſcientiæ cum illo diſpenſare, ſi ſeruentur aliæ conditiones, de quibus ſupra *nn.*41.*&* 42.Talis enim officij, vel Prælatiæ collatio, eſt quædam virtualis diſpenſatio. Nauarrus *in Manual.cap.*25.*nn.*74.Rodriquez *to.*1. *q. Regul.q.*13.*art.*16. Semper tamen requiritur cauſa iuſta; & rationabilis. Quia hoc eſt commune omnibus diſpenſationibus. Nauarrus *ibidem.* Syluester *verb.diſpenſatio.*vbi etiam agit de cauſis iuſtis talis diſpenſationis.

64 Aliqui prælati Religionum,ſcilicet Abbates,ſolent primam Tonſuram, & minores Ordines ſuis ſubditis conferre. Propter aliqua ipſorum priuilegia de quibus agit Suarez 4. *tomo de Religione tract.* 8. *libro* 2. *capitulo* 29. Hæc verò priuilegia neque per viam communicationis extenduntur ad illos Prælatos. Quia numquam fuerunt hoc modo intellecta. Suarez *vt ſupra numero* 27. Num autem Abbates prædicti poſſint conferre dictos Ordines minores Nouitijs, dubium eſt apud multos, Vincent. Filliuc. *tom.*1.*tract.* 9.*cap.*5.affirmatiuam verò partem tenet

Suarez 4.*tomo de Relig.vt ſupra numero* 12.

65 Abbates prædicti habentes facultatem dandi Ordines minores, aut primam Tonſuram, animaduertant, quòd circa Decretum Concil. Trident. ſeſſ. 23. cap. 10. quo habetur: *Abbatibus, & alijs quibuſcunq. quantumuis exemptis, non liceat in poſterum, intra fines alicuius Diœceſis conſiſtentibus, etiamſi nullius Diœceſis, vel exempti eſſe dicantur, cuiquam, qui Regularis ſubditus ſibi non ſit Tonſuram, vel minores Ordines conferre, nec litteras dimiſſorias Clericis ſecularibus, vt ab alijs ordinentur concedant.* declarauit S. Greg. quòd Abbates Regulares habentes ius Baculum deferendi & Mitram, poſtquam Sacerdotalem Ordinem, & munus Benedictionis ſuſceperint, poſſint Tonſuras, & Ordines minores ſecularibus Epiſcopi iuriſdictioni ſubditis conferre. Si modò ipſius Epiſcopi conſenſus accedat, & à dicto Epiſcopo quiſque litteras dimiſſorias impetrauerit; ita vt ſatis non ſit id generatim ab Epiſcopo conceſſum eſſe, ſed hac conceſſione ſemper opus ſit ſingulis, &c. Poſſunt etiam ipſi Abbates eoſdem Ordines conferre alijs regularibus, qui dimiſſorias ſpeciales Superiorum ſuorum, & ſpecialem conſenſum Epiſcopi loci habuerint, ac prætereà alijs ſecularibus, qui aliorum Epiſcoporum iuriſdictioni ſubiecti ſint; dummodò Superiorũ ſuorum dimiſſorias attulerint, ac ſpecialem conſenſum Epiſcopi loci, in quo Ordines huiuſmodi cupiunt ſuſcipere. Quaranta *in ſumma Bullarij verb. Ordo*, Suarez *à num.* 20. Vide etiam dicta *cap.* 14.*num.*13.& Gauantum *in Manual. Epiſcop.verb. Abbas à nu.*34.

66 Pertinet etiam ad prælatos Religionum recipere, & profeſſare Nouitios; cum hoc ſit negotium magni ponderis in Religione. An verò poſſint ſe ſolis ſine conſenſu Conuentuum Nouitios recipere, & profeſſare; attendendum eſt ad conſuetudines, & particulares leges Religionum. Eis verò non ſtantibus, probabilius eſt hoc munus pertinere ad Prælatum, & Conuentum ſimul; ita vt neuter ſine alio id poſſit facere. Ratio eſt, quia in receptione, & profeſſione Nouitiorum interuenit mutuus quidam contractus inter ipſos ex vna parte, Conuentum, & Prælatum ex altera: ita vt ipſi promittant obedientiam, & ſubiectionem Conuentui, & Prælato; & ipſi viciſſim promittant ſolitam ſubuentionem illis præſtare. Ac proinde conſenſus omnium videtur neceſſarius. Nauarrus *lib.1.de Conſtit.conſil.9.& lib.3.de Regul.conſ.36.& 62.* Miranda *in Man. tom.1. qu.* 15.*art.2.* Vide dicta *cap.2. num.* 25. Tenentur tamen dicti Prælati obſeruare in receptione, & profeſſione Nouitiorum non ſolùm conditiones aſſignatas à Sixto V. & de quibus dicemus cap.24. ſed etiam, quæ Clem.VIII.& SS. D. N. Vrbanus in Decreto S.Congreg. Concilij *de Regularibus Apoſtatis, & eiectis* decreuerunt 4. *tom.Bullar.inter Conſtit.Vrbani num.26.*

67 Poſſunt item Religionum Prælati applicare alijs bona opera ſuorum ſubditorum, illiſque tribuere litteras talis communicationis. Hoc conſtat non ſolùm ex priuilegijs Vrbani V. quod refert Caſarubius *in Compend. verb. indulgen. exhibentibus num.6.* ſed etiam quia iure communi quilibet Prælatus cuiuſcunque Congregationis poteſt id facere. S. Th.*in 4. diſt.*20.*q.* 1. *art.* 1. *& in addit. ad* 3. *part.q.*26.*art.*1. Nauarrus *in tract. miſcell.de pſalt. ex Roſar. B.Virg.n.*4.*& de Iubileo not.* 31. Immo ſecundum multorum opinionem, ſaltẽ in aliquo caſu, poſſunt huiuſmodi opera benefactoribus applicari à Prælatis, etiam renitentibus ſubditis. Sotus *in 4. diſt.* 21.*q.*1.*art.*4. Cordub. *in quæſtionibus l.* 5.*de Indulg. q.*42.*art.*5. apud quos plura de hoc. Vide etiam Sorbum *in addit. ad Compend. verb. Indulg. quoad ſecular.*4.

68 Tenentur Prælati Regulares, Generales ſcilicet, & Prouinciales viſitare Monaſteria ſibi ſubiecta. Tum ex Concilio Trident.*ſeſſ.*25.*c.*20. Tum quia aliàs non poſſunt eorum reformationi incumbere. Suarez *4.de Relig.lib.*10.*de regim.Societ.c.*11. Hęc autem obligatio eſt de iure naturali, & diuino, iuxta illud Prouerb.27. *Diligenter agnoſce vultum pecoris tui, tuoſque greges conſidera.* S.Thomas 2.2.*q.*83.*art.*2. Caiet.*ibid.* Monaſteria autem viſitantes ante oculos habeant id, quod Sac. Concil. Trident. *ſeſſ.*13.*c.*1. illis commendat his verbis: *Se Paſtores, non percuſſores eſſe meminerint: atque ita præeſſe ſubditis oportere, vt non in eis dominentur, ſed illos tanquam filios, & fratres diligant; elaborentq; vt ipſos hortando, & admonendo ab illicitis deterreant, ne vbi deliquerint, debitis eos pœnis coercere cogantur. Quos tamen, ſi quid per humanam fragilitatem peccare contigerit, ſeruãda eſt ab eis illa Apoſtoli præceptio, vt illos arguant, obſecrent, increpent, in omni bonitate, & patientia, cũ ſæpe plus erga corrigendos agat beneuolentia, quàm auſteritas, plus exhortatio, quàm cõminatio, plus charitas, quàm poteſtas; ſin autem ob delicti grauitatem quãdoq; virga opus fuerit, tunc cum manſuetudine rigor, cũ miſericordia Iudicium, cum lenitate ſeueritas adhibenda eſt.* In viſitationibus autem maximè cauere debent à munerum receptione, ex *c. Romana §. procurationes de cenſ. in 6.* & ex Trid. *ſeſs.*24. *de reformat.c.*3. Peirinis *to.* 1 *.priu.Minim. in Conſt.*14.*Leon.X. nu.*7. Vide dicenda circa modum procedendi in viſitationibus *c.*27. *à nu.*2.

69 Tenentur etiam Pręlati, & ſub peccato mortali, facere vt Officium Diuinum debitis horis, & ſtatutis tẽporibus perſoluatur in Conuentibus. *Clem.*1 *.de celebr.miſsar.* Caietan.*verb.hora §.*4. Medina *C. de Orat. quæſtione de hor.canon.dub.*1. Vide dicta *c.*12.*nu.*9.

70 Inter ea quoque, quæ ex Decretis Clem. VIII. & Sanctiſs. D.N. Vrbani ſæpiùs adduximus, hęc Pręlatis præcipiuntur, vt habetur etiam 4. *to.Bullar. inter Conſtitutiones SS.D.N. Vrbani num.*26. *Nullus omnino prætextu cuiuſcunque priuilegij, vel Superioritatis, etiam Generalatus, à ſeruitio Chori cenſeatur immunis, niſi pro tempore, quo quis in proprij Officij munere actu fuerit occupatus.* Adiungitur tamen quòd cum Lectoribus, & Prædicatoribus Superiores, ijs tantùm diebus, quibus eos legere, aut prædicare contigerit, diſpenſare poſſint. Et quòd idem quoque præſtare valeant cum ægrotis, & ſtudiorum cauſa legitimè impeditis. Præcipitur etiam, quòd in eos, qui negligentes, aut inobedientes fuerint, ſalutari penitẽtia Superiores animaduertant ad præſcriptum Regulę, & Conſtitutionum, alimenti etiam, ſi opus fuerit, ſubtractione. Nota tamen quòd cum occupatis etiã in operibus charitatis, ſiuè corporalibus, vt cum Infirmarijs, ſiuè ſpiritualibus, vt cũ Confeſſarijs, iure etiam diſpenſari poterit, quia iſta opera præponuntur alijs quibuſcunque. Suarez *4.tom. de Relig.tract.*10.*lib.*1.*c.*8.

71 Itẽ pro obſeruantia Concilij Tridentini circa paupertatem Religioſam, ſtatuitur in eiſdem Decretis. Neque Superioribus, quicunque illi ſint, vllo pacto liceat, eiſdem Fratribus, aut eorum alicui, bona ſtabilia, etiam ad vſum fructum, vel vſum, adminiſtrationem, aut commendam, etiam depoſiti, aut cuſtodiæ nomine concedere. Vide dicta *c.6. à num.*19.

72 Deinde pro communitate, ſeu Vita Communi ſeruanda, ſingularitateque in victu fugienda, ſic ibidem decernitur. *Omnes etiam Superiores, quicunque illi ſint, eodem pane, eodem vino, eodemque obſonio, ſiuè eadem (vt aiunt) pitantia, in communi menſa prima,*

vel

Digitized by Google

vel ſecunda, niſi infirmitatis cauſa impediti fuerint, veſcantur: neque ſingulare aliquid, quo priuatim quiſque in cibum vtatur, vllo modo afferri poſſit, ſi quis in ea re peccauerit, nihil ea die alimenti percipiat, niſi panem, & aquam. Pro quo nota, caſus neceſſitatis, puta infirmitatis, vel debilitatis, ſemper intelligi exceptos, nec comprehendi hoc Decreto. Quia Ius naturæ hoc præſcribit.

73 Præterea, circa redditus, aut præſtationes, quas Generales aliqui, aut alij Superiores Religionum ſolent habere, præcipitur quòd *Superiores omnes, etiam Generalis, qui redditus aut præſtationes peculiares ratione Officiorum habeat, eorum accepta, & expenſa in libro diſtincto fideliter, & diligenter adnotari curent, neque in alios vſus, quam ratione Officij ſui neceſſarios quicquam expendant. Cum verò contigerit ipſos in aliquo Conuentu commorari, eam pecuniæ quantitatem in commune conferant, ex qua ſibi, & ijs, qui ſecum erunt, victus ad præſcriptum Regulæ, & Conſtitutionum ſuppeditetur.* Obligantur etenim, & præcipuè Vitæ Communis obſeruantia Prælati, de qua *cap.6.num.60.& à num.7.*

74 Item, pro adminiſtratione bonorum Monaſterij non habenda à Superioribus, ſed ab alijs tribus, ſtatuitur in eiſdem Decretis, quòd nullus ex Superioribus locorum, adminiſtrationem bonorum, aut aliarum rerum, diſpenſationemque pecuniarum, & redditŭum ſui Conuentus, etiam nomine Conuentus per ſeipſum habere, ſiue exercere poſſit, ſed vniuerſum id onus tribus fratribus eiuſdem Conuentus à Generali ita demandetur, vt vnus rerum, & bonorũ, reddituumque colligendorum, ac exigendorum curam habeat, alter tamquam depoſitarius, pecunias, ac cætera ab illo collecta, & exata fideliter aſſeruet, alius de pecunijs, & rebus à Depoſitario acceptis, Priori, & Fratribus, ac Conuentui vniuerſo de neceſſarijs, mandante tamen ipſo Priore, non ſecundum proprium affectum, ſed iuxta charitatis regulam, veluti bonus diſpenſator prouideat; Officiorum huiuſmodi confuſione penitùs interdicta. Vide dicta *eodem ca.6.à nu.7.*

75 Deinde pro prædictis tribus, prout ſupra deſignatis, præcipitur, quod illi tres, tam impenſi, quàm accepti, ſingulis menſibus Superiori locali, adhibitis etiam duobus, vel tribus Fratribus, eiuſdem Conuẽtus probatioribus, rerumque vſus peritis, rationem reddant. Deinde ipſimet rurſus præſentibus Priore, & peritis prædictis, Generali, cum aduenerit; deniq; ipſe Generalis, in quolibet proximo Capitulo Generali, ſaltem coram tribus Iudicibus, ab ipſo Capitulo ad hoc conſtitutis, illorum omnium, vniuerſamque ſuæ adminiſtrationis tam publicæ, quàm priuatæ, rationem reddere teneatur; cuius etiam exemplum authenticum ex Actis Capituli deſcribatur, ad hoc, vt ad omne mandatum Sedis Apoſtolicæ Romam tranſmitti poſſit. Vt hoc Decretum executioni mãdetur in Conuentibus, qui non à Generali, ſed à Prouincialibus viſitantur, neceſſe eſt, vt quod in illo dicitur de Generali, intelligatur etiã reſpectiuè de Prouincialibus.

76 Præterea pro non interpretandis Decretis Conc. Trid. & prædictis Clement. VIII. & S.D.N.Vrbani, ſic illis præcipitur: *Superioribus autem nc Concilij Tridentini, aut hæc noſtra Decreta declarare, interpretari, aut relaxare vllo modo poſſint, omnino interdicimus, & prohibemus, decernentes irritum, &c. Si quis autem contra præſumpſerit attentare, is eo ipſo omni gradu, Officioque priuatus, & ad ea perpetuò inhabilis exiſtat.* Interpretatio, quæ hic prohibetur ſolum eſt interpretatio iuridica, non doctrinalis. Laurentius de Peirinis *tom. 2. priuileg. Minimor. in Conſtit. 10. Vrbani VIII. num.6.*

77 Item pro Vita Communi ſectanda, & ſuperfluitate, etiam à Superioribus vitãda, illis intimatur, quòd nullus etiam Superior cellas, ſiue in clauſtro, ſiue alibi, ſeparatas à communi dormitorio habeat, ſed vnuſquiſque vnica cella, eadem cum cæteris aliorum Fratrum coniuncta, nudis omnino parietibus, ac tecto, & menſa humilibus, vniformique ſuppellectili, quemadmodum Religioſos decet, contentus ſit. Poſſit tamen Generalis alicui ex Superioribus Conuentuum, ſi eorum muneris, & Officij neceſſitatem id exigere cognouerit, alteram etiam cellam concedere. De ſuperflua autem ſuppellectili Regularibus fugienda, vide dicta *cap.6.à num.13.*

78 Pro donationibus, ſeu munerum largitionibus non permittendis Regularibus à ſuis Prælatis, ſic illis etiam præcipitur: *Curent Superiores, vt Conſtitutio interdicens largitiones munerum, & præſcribens hoſpitalitatis formam, ab omnibus in quolibet Conuentu inuiolabiliter obſeruetur.* Conſtitutio de qua in præſenti, fuit Clementis VIII. & videtur innouata in hoc Decreto à S.D.N.Vrbano, & S.Congregatione, vide quæ circa illam dicimus *c.6.à n.52.*

79 Item pro Examinatoribus deſignandis in Religionibus, decernitur in prædictis Decretis, quatenus eligantur in Capitulo Generali, vel Prouinciali, aliquot graues, & periti ex Fratribus cuilibet Prouinciæ, ſaltem tres, qui admittendos ad prædicationem verbi Dei, vel ad audiendas Confeſſiones etiam ipſorum Fratrum, ac Lectores publicos diligenter ſimul examinent, priuſquam probentur, & ad huiuſmodi miniſteria admittantur. Horum etiam curæ ſit examinare, & probare, tàm quoad doctrinam, quàm quoad mores, promouendos ad quoſcumque Ordines, in quo ſeruetur Decretum Congregationis Interpretum Sacri Concilij Tridentini. Hoc Decretum puto eſſe illud de quo nos egimus *ca.14.num.12.* circa licentias concedendas Religioſis ad ſuſcipiendos Ordines.

80 Demum pro obſeruantia Regulæ, & Conſtitutionum Regularium, ſic admonentur in prædictis Decretis Superiores: *Illud porrò Superiores omnes in Domino admonemus, vt memores ſint rationis, quam in nouiſſimo die reddituri ſunt pro grege ſibi commiſſo, ac propterea omni ſtudio inuigilent, vt quæ in eorumdem Ordinem Regulis, & Conſtitutionibus de oratione mentali, ſilentio, ieiunijs, capitulo culparum, alijſque ſpiritualibus exercitijs prudenter, ac piè ſancita ſunt, ea omnia, & ſingula ad vnguem obſeruentur, intelligantque ſuper his veluti fundamentis omnium Religionum ædificia conſtruenda, [illegible] ampliandæ eſſe, quæ vt faciliorem exitum ſortiantur, & fructus vberiores, in animis fratrum producant, valdè opportunum erit, ſi in quolibet Conuentu, ſingulis hebdomadis habeatur ſermo de Religioſa diſciplina, Regularique obſeruantia.* Vide dicta *cap.7.& 8.* & quæ in noſtro opere de Reformatione Regularium præſertim *cap.5.6.& 7.* diximus.

81 Poſſunt Prælati Religionum exemptarũ ſibi Confeſſorem eligere, ſicut Epiſcopi, & Cardinales Sà *in Summ. verb. confeſſor num.1.* Suarez *4. tom. in 3. part. diſp.27. ſect.2. num.9.* & colligitur *ex cap. vltim. de pænit. & remiſ.* imò & poſſunt eligere Confeſſarium quemcumque Sacerdotem alias idoneum, ſiue Secularem, ſiue Regularem alterius Religionis. Pro quo vide Dianam *tomo 3. Tract. 2. de Dub. Regul. Reſol. 1. & 3.* Quod intellige niſi per Conſtitutiones Ordinum aliud caueatur. Vide dicta *ſuprà num.27.* Specialiter

Præ-

Prælati Carmelitæ, ſcilicet Generalis, & Prouincialis, & vices eorum gerentes, & qui eorum priuilegia participant poſſunt à conceſſione Sixti IV. in Bulla *Dum attenta*, quæ eſt Mare magnum ipſorum, abſolui à ſuis confeſſoribus *iuxta formam conceſſionis ſuper abſolutione, & diſpenſatione fratrum eiuſdem Ordinis facta*, quam retuli ſupra *in hoc capite num.* 33. Generaliter etiam loquendo quoad vſum priuilegiorum conceſſorum Religionibus, quibus conceditur facultas, vt abſoluantur Religioſi à ſuis Prælatis à caſibus, vel cenſuris aut diſpenſentur in pœnis, ſeu irregularitatibus contractis, quamuis Prælati infimi, v. g. locales abſolui, & diſpenſari debeant à Prouincialibus, & iſti à Generali, Generalis tamen, cum non habeat Superiorem in Ordine extra Capitulum, poteſt ſibi eligere confeſſorem, cui committat talem facultatem. Non enim eſt alius modus, quo ipſe Generalis poſſit paſſiuè vti huiuſmodi priuilegijs, quibus priuari non debet, cum ſit præcipuum membrũ Religionis. Suarez 4. *tomo de Religion. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 23. *num.* 8. Vbi etiam hoc videtur extendere ad Prouinciales, & Prælatos locales. Quid verò faciendum ſit in caſu quo in aliquo Conuentu Religioſorum tam Prælatus, quam Sacerdotes ſubditi incurrerent in cenſuram reſeruatam Pontifici, ver. g., ſi per mutuam rixam inciderent in cenſuram Canonis, *Si quis ſuadente*, tractat Rodrigu. *tomo* 1. *quæſt. Regul. quæſt.* 20. *art.* 12. Suar. *vt ſupra à num.* 9. Quando vero Prælati eligunt aliquem in ſui confeſſorem non eſt neceſſe, quod talis ſit aliàs approbatus, nam ſic eligendo eum approbare videntur, ſaltem pro ſua perſona. Laurentius de Peirinis *tomo* 1. *priuileg. Minim. in Conſtit.* 4. *Sixti IV. num.* 28.

82 Non poſſunt Prælati Regularium ad inſtantiam, & requiſitionem quarumcumque perſonarum extra ſuos Ordines exiſtentium alicui Religioſo ſuæ Religionis aliquod Officium, vel Dignitatem concedere, aut pœnas remittere. Primò enim Carmelitarum Superioribus id prohibuit Clem. VIII. in Bulla *quoniam nemo* ann. 1593. edita, per hæc verba. *Atque in virtute Sanctæ Obedientiæ, ac ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna omnibus dicti Ordinis Fratribus, Superioribus, & Prælatis, quocumque titulo nuncupatis, etiam Generali, præſentibus, & futuris præcipimus, diſtrictèque mandamus, ne quempiam, vllo tempore, precibus, litteris, vel fauoribus adducti, vel aliàs ad inſtantiam, ſeu requiſitionem, vel contemplationem Principum, vel Prælatorum, aut aliorum, quorumcumque, tam ſecularium, quàm Eccleſiaſticorum, extra dictum gremium exiſtentium, etiam Cardinalium, Imperatoris, Regum, Ducum ad cuiuſuis generis Prælaturas, gradus, honores, dignitates, adminiſtrationes, Functiones, & Officia prædicti Ordinis promouere, vel pœnas aliquas remittere audeant, ſeu præſumant.* Secundò id prohibuit Gregorius XIII. Prælatis Ordinis Prædicatorum in virtute Sanctæ Obedientiæ in Bulla, *Cum nihil*, quod etiam confirmauit Clem. VIII. in alia Bulla, quæ incipit, *Religioſos viros* anno 1592. edita. Idem quoque prohibuit idem Clemens Octauus Superioribus Camaldulenſibus in Bulla, quæ incipit, *Ambitioſam* ann. 1596. & Hieronymianis in alia etiã Bulla, quæ incipit etiam, *Ambitioſam* ann. 1600. & Cruciferorum Superioribus in alia Bulla ann. 1604. edita, quæ incipit, *Quoniam nemo*, & etiam Auguſtinianorum Prælatis in alia Bulla eiuſdem tituli, & anni. Paulus etiam Quintus idem prohibuit Superioribus Congregationis S. Saluatoris in alia Bulla eiuſdem tituli ann. 1607. & Auguſtinianis in Bulla *Admonemur* ann. 1608. & Prælatis Monachorum Ciſtercienſium Italiæ in Bulla; *aliàs per nos*, anno 1613. & Celeſtinorum Superioribus in Bulla *Quoniam nemo* anno 1616. edita, & Minimorum præpoſitis ann. 1619. in Bulla *Admonemur*, quam explicat Laurentius de Peirinis *tomo* 1. *de ſubdito qu.* 2. *de Paupertate cap.* 2. *§.* 11. animaduertens non interdici Prælatis facere aliquam gratiam ſuis ſubditis ad inſtantiam extraneorum, ſed ſolùm quoad gradus, honores, Dignitates, Officia, &c. ſeu pœnarum remiſſionem. Sed licet hoc verum ſit ex Bulla Clement. VIII. pro Carmelitis, & alijs, quibus eadem ſit prohibitio, tamen cum Paul. V. in prædicta Bulla pro Minimis dicat, *vllam gratiam concedere*; & hoc condiſtinguat Pontifex à conceſſione Officiorum, Dignitatum, &c. non videtur ſecura prædicta interpretatio. Vide *ca.* 10. *num.* 17. *& ca.* 15. *nu.* 27.

83 Gregorius XIV. in Bulla *Cum aliàs* ann. 1591. edita moderatus eſt priuilegia conceſſa à ſuis prædeceſſoribus, præſertim Sixto V. & Pio V. quibuſcumq; Principibus ſecularibus, eorumque Curijs, & Magiſtratibus extrahendi ex Eccleſijs criminoſos, & delinquẽtes, præſcribens hunc modum Prælatis Religionum, qualiter in prædictis caſibus ſe gerere debeant: Vt Laicis ad Eccleſias, locaque Sacra, & Religioſa prædicta confugientibus, ſi fuerint publici latrones, viarumque graſſatores, qui itinera frequentata, vel publicas ſtratas obſident, ac viatores ex inſidijs aggrediuntur, aut depopulatores agrorum, quivè homicidia, & mutilationes membrorum in ipſis Eccleſijs, earumve cœmeterijs committere non verentur, aut qui proditoriè proximum ſuum occiderint, aut aſſaſſinij, vel hæreſis, aut læſæ maieſtatis in perſonam ipſiuſmet Principis rei, immunitas Eccleſiaſtica non ſuffragetur. Poſteàque ſubiungit. *Sed vniuerſis, & ſingulis Venerabilibus fratribus noſtris, Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, cæteriſque Eccleſiarum, & Monaſteriorum Prælatis, tàm ſecularibus, quam cuiuſuis Ordinis Regularibus, diſtrictè præcipiendo mandamus, & præcipimus, vt Laicos in caſibus prædictis delinquentes ad eorum Eccleſias, Monaſteria, domos, & alia loca ſupradicta Sacra, ſeu Religioſa reſpectiuè confugientes, & in eis ſe recipientes, atque morantes, qui prædicta delicta, eorumve aliquod, indicio ſuo commiſiſſe videbuntur, quando à Curia ſeculari fuerint requiſiti, & quilibet eorum fuerit requiſitus, Miniſtris, & Officialibus Curiæ ſecularis, abſque irregularitatis nota, aut alicuius cenſuræ Eccleſiaſticæ incurſu, tradi, & conſignari curent, & faciant, & quilibet eorum curet, & faciat.* Vide Bullam 2. *tom. Bullar.* Laertij *fol.* 694. Circa immunitatem verò, quam habent malefactores in locis Sacris, vide Peirin. *tomo* 2. *priuil. Minim. in Conſtitut.* 4. *Clem. VIII. à num.* 7. Eraſmum ChoKier *tract. de iuriſdict. Ordin. in Exemp. p.* 4. *q.* 65. & maximè Bonacinam *circa prim. præcept. Decalog. qu.* 7. *de immunitat. Eccleſ.* Dianam *tractat. de immunitat. Eccleſ. ſuper Bullam Gregor. XIV.* Specialiter *Reſol.* 25. in qua quærit an Religioſi gaudeant dicta immunitate in quo mihi videtur dicendum quod ſi delinquant extra loca Sacra verè gaudent hoc priuilegio ad ea cõfugientes, quia non eſt aliqua ratio aſſignabilis *cur* in hoc ſint peioris conditionis quam laici, ſi tamen intra ipſa loca ſacra deliquerint, quamuis in rigore iuris poſſet illis talis immunitas ſicut & laicis fauere conſuetudine tamen & conſenſu Summorum Pontificum eſt receptum contrarium.

84 Tenentur Superiores Religionum Mendicantium procurare, vt ſui ſubditi reddantur idonei per ſtudia

litte-

Digitized by Google

litteratum ad audiendas confeſſiones,& concionandum. Ratio eſt,quia ipſi Religioſi Mendicantes,cum ſint coadiutores Epiſcoporum,iuxta dicta *cap.4. nu.* 19.tenentur ſaluti proximorum conſulere.Bannez 2. 2.*quæſtione trigeſimatertia*, *artic.3.dub.3.*diceus hanc obligationem eſſe ſub peccato mortali. Tho.de Ieſu *ſup.ca.non dicatis p.4.cap.*1. Vide etiam *Tract.noſter.de Reform.Regul.ca.*11.

85 Tenentur etiam Superiores Religionum inſtituere ſtudia linguarum in ſtudijs ſuorum Monaſteriorum ex Decreto Paul.V.in Bulla *Apoſtolicæ ſeruitutis* anno 1610.in qua ſtatuit,& determinat; Vt in cuiuſcumque Ordinis,& Inſtituti Regularium, tàm Mendicantium, quàm non Mendicantium, etiam quomodolibet exemptorum, & Apoſtolicæ Sedi immediatè ſubiectorum, ſtudijs omnibus, trium linguarum huiuſmodi,Hebraicæ videlicet, Græcæ, & Latinæ,in maioribus verò, ac celebrioribus etiam Arabicæ,Doctores,Regulares quidem,& eiuſdem Ordinis, ſi in illo harum linguarum ſufficiẽtem notitiam habentes ſint,ſin minus,ſeculares, aut alterius Ordinis Regulares, qui illas actu, & diligenter doceant, habeantur,ſi ſtudia in Vrbibus,& locis exiſtunt,vbi linguarum prædictarum peritos conducendi facultas eſt. Studijs verò locorum, vbi huiuſmodi Doctores deſunt, cum primùm in alijs ſtudijs, vbi linguæ huiuſmodi docebuntur ſcholares tantùm profecerint, vt docendis alijs idonei ſint, de ijſdem ſcholaribus prouideatur. Vnde etiam omnibus,& ſingulis Regularium Superioribus ſub indignationis Apoſtolicæ pœna præcipit,& mandat, &, ſi ipſi negligentes fuerint, eorumdem Ordinum Regularium apud Sedem Apoſtolicam Protectoribus iniungit, eorum conſcientias deſuper onerando: Vt omni cura,& ſollicitudine quantò citiùs prouideant, vt ſcholæ linguarum huiuſmodi,quam primùm inſtituantur, ac Doctores prædicti deputentur, earumdemque linguarum lectionibus ſcholares aſſignentur, qui illis ſedulam, & aſſiduam operam nauent. Vt verò ſcholares alacriùs huic ſtudio incumbant voluit, & decreuit; *Vt in promotione ad Doctoratus gradus, & ad alios ſui Ordinis honores, illi cæteris paribus præferantur, qui in cognitione trium ſaltem linguarum prædictarum profecerunt, ita vt ad illas docendas apti ſint.* Extat etiam Decretum S.Congrega. de propaganda fide ſub dat. 11.April.1625.in quo præcipitur Generalibus, & alijs Superioribus Regularium; *Vt omnibus modis velint ſtudia linguarum à S.Viena.Concil. & à felic.record. Paul.V.Conſtitut.præſcripta, & aliarum etiam,quæ magis ex vſu eſſe videntur, vt Illyrica, & Græca vulgaris, in ijs Monaſterijs, & Conuentibus erigere, & inſtituere, & erecta, ac inſtituta conſeruare, in quibus Religioſi artibus, & Theologiæ operam nauant.* Vbi etiam præſcribitur modus, & forma id faciendi. Eodem etiam anno ſub 17.April.Conſtitutio Paulina, & Decreta S.Congregat.eadem S.Congregat. præcipiente intimata ſunt Generalibus, & Capitulis Generalibus, quæ tunc Romæ celebrabantur.

86 Prælati inferiores nõn poſſunt diſpenſare in legibus latis à ſuis Superioribus, niſi quando expreſsè, vel tacitè, aut interpretatiuè hoc illis conceditur. Ita habetur in *cap.inferior d.*21. *ne Romani de electíon.* Nau.*in Man.prælud.9.num.*15. In pœnis tamen taxatis à Superioribus Prælatis,ſi eas non ſibi reſeruauerunt, poſſunt Prælati inferiores diſpenſare ex cauſa iuſta. Nam cum ſint Ordinarij Religioſorum poſſunt circa illos facere omnia,in quibus non ſunt prohibiti. Medina 1.2.*quæſt.97.artic.*4. Sine vrgenti tamen, & rationabili cauſa id non poſſunt facere. Ex Conc. Trid. *ſeſſ.*14.*capit.*1. Miranda in *Manual. tom.*2. *quæſt.* 30.*art.*11.

87 Prælati verò Superiores non ſolùm poſſunt facere circa leges,& pœnas latas,& impoſitas à Prælatis inferioribus quidquid facere poſſunt ipſi inferiores circa prædictas leges,& pœnas impoſitas à Prælatis Superioribus,vt per ſe patet; ſed etiam poſſunt prædicti Prælati Superiores reſtringere, & coarctare Iuriſdictionem inferiorum. Quia Prælati inferiores pendent in ſuo eſſe à Superioribus, & ſunt illorum ſubditi. Suarez 4.*tom.de Relig. tract.* 8. *lib.*2.*c.*2. *num.*22. Talis verò reſtrictio, vt licitè fiat,petit iuſtam cauſam. Cùm quilibet Prælatus habeat ius vtendi ſua Iuriſdictione,ac proinde ſi illa priuatur ſine cauſa aliqua iniuria illi fit. Suarez *vt ſuprà num.*23. Addens, etiam ſine cauſa poſſe fieri validè talem reſtrictionem non ſolùm in ijs,quæ ex commiſſione, aut delegatione conueniunt Prælatis inferioribus, ſed etiam in ijs, quæ de iure ordinario illis competunt. Quia Prælati ſuperiores hoc facientes habent maiorem, & potentiorem authoritatem. Immò dicit, propter eamdem rationem, poſſe Prælatum ſuperiorem priuare ſuo Officio validè inferiorem, etiam nulla ſubſtente cauſa,licet peccet ita faciendo. Idem *ibidem num.*26. Quæ quidem ſtando in iure communi probabilia ſunt, ſecundùm tamen peculiares leges, & conſuetudines Religionum, ad illas pertinet iudicare, quid fieri, vel non fieri in caſibus ſimilibus poſſit.

88 Prælati Regularium(qui iuxta ipſorum priuilegia) poſſunt inſtituere Confraternitates ſuorum Ordinum, eaſque aggregare in quibuſcumque Eccleſijs, ſiue proprijs,ſiue extraneis,ſeruare debent conditiones aſſignatas à Clemente Octauo in Bulla, quæ incipit. *Quæcumque à Sede Apoſtolica* anno 1604.edita, quæ eſt 115. inter Bullas huius Pontificis *in 3. tomo Bullar.*& poſteà etiam confirmata fuit à Paulo V. in alia Bulla, *Quæ ſalubriter* anno 1610.& eſt 68. inter Bullas huius Pontificis. Prima conditio eſt,vt in vno loco vnam tantùm confraternitatem, & Congregationem inſtituere poſſint. Secunda,vt id fiat de conſenſu Ordinarij loci, & cum litteris eius teſtimonialibus, quibus Confraternitatis, & Congregationis erigendæ pietas,& Chriſtianæ charitatis Officia,quę exercere cupit apud eos commendentur. Tertia, vt huic Confraternitati,& Congregationi erigendæ,inſtituendæ,ſeu aggregandæ, ea tantùm priuilegia, indulgentias,facultates,aliaſque ſpirituales gratias, & indulta, quæ ipſi Ordini, & Religionis Inſtituto erigenti,inſtituenti, ac communicanti, ſeu Archiconfraternitati, & Congregationi aggreganti, nominatim, & in ſpecie,non autem, quæ per extenſionem, ſeu communicationem ſibi quouis modo conceſſa ſint, & illa quidem non ſub generali forma verborũ, vel ad inſtar,ſed expreſſe, & in ſpecie communicare valeant. Quarta eſt,quòd ſtatuta harum Confraternitatum ſint prius ab Epiſcopo Diœceſano examinata, & pro ratione loci approbata, & eiuſdem Epiſcopi Decretis, ac moderationi, & correctioni in omnibus ſemper ſubiecta remaneant. Quinta,vt ſeruetur formula inſtituendi Confraternitates approbata ab ipſo Pontifice. Sexta,vt Miniſtri,& Officiales dictarum Confraternitatum non vtantur priuilegijs, & facultatibus niſi præuia recognitione Ordinarij, qui adhibitis duobus de eiuſdem Eccleſiæ Capitulo illa iuxta Sacri Concilij Tridentini Decreta promulganda decernat. Septima, quòd Miniſtri, &

Officia-

Officiales dictarum Confraternitatum poſſint excipere eleemoſynas iuxta modum, & formam per Ordinarium loci præſcribendam, remotis tamen menſis, peluibus, & capſis, quæ in Eccleſijs, & Oratorijs dictarum Confraternitatum, & Congregationum publicè ad hoc exponi conſueuerunt. Deinde qualiter dictæ eleemoſynæ expendendæ ſint, ſic præſcribit. Eleemoſynas autem ſic collectas in reparationem, & ornatum Eccleſiarum, tam Ordinum, Religionum, Inſtitutorum, inſtituentium, erigentium, & communicantium, ac Archiconfraternitatum, & Congregationum aggregantium, quàm Confraternitatum, & Congregationum erigendarum, inſtituendarum, & aggregandarum, & quibus communicationes fient, aut in alios earum pios vſus; arbitrio Vicarij in Vrbe, necnon Ordinariorum locorum reſpectiuè fideliter exponere, atque erogare procurent: vt omnes intelligant, cœleſtes Eccleſiæ Theſauros, non quæſtus, aut alicuius lucri gratia, ſed pietatis, & charitatis excitandæ gratia, ex Apoſtolicæ Sedis benignitate Chriſti fidelibus aperiri. Præterea, aſſignatis caſibus à quibus poſſint Confratres abſolui à ſuis Confeſſoribus, & à quibus non, poſteà omnes inſtitutiones, & aggregationes Confraternitatum vbiuis locorum erectas, & inſtitutas, præcipit renouandas iuxta formam ab ipſo præſcriptam, aliàs vult illas eſſe nullius roboris, & momenti, reuocatas, & annullatas. Ac tamdem pœnas contrauenientibus ſic apponit: *Quòd ſi Miniſtri aliqui, Superiores, vel Officiales quocumque nomine nuncupati, Ordinum, Religionum, Inſtitutorum, ſeu Archiconfraternitatum, Congregationum, & Confraternitatum huiuſmodi quauis auctoritate, vel priuilegio, & Officio fungantur, & præfulgeant, contra præmiſſa in aliquo venire, vel facere præſumpſerint, Erectiones, Inſtitutiones, & Communicationes priuilegiorum, Indulgentiarum, facultatum, Spiritualiumque gratiarum, & indultorum, aliorum præmiſſorum conceſſiones, nec non aggregationes per ipſos facienda, ſeu renouanda nullius ſint roboris, & momenti; & quilibet eorumdem Miniſtrorum, Superiorum, Officialium, & aliorum prædictorum priuationis Officiorum, qua obtinet, ac inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda pœnam, qua ab alio, quàm à nobis, vel à Romano Pontifice pro tempore exiſtente remitti non poſſit, incurrat eo ipſo.* Ne autem ſit error aliquis in Inſtitutione Confraternitatum lege prædictam Conſtitutionem Clem. VIII. pro his, & alijs conditionibus ibi aſſignatis. Pro præcedentia verò Confraternitatum vide Quarantam *in Summ. Bullar. verb. præcedentia*. Vbi etiam, in quibus Epiſcopus, & in quibus Iudex laicus intromittere ſe poſſint circa has Confraternitates. Non poſſe autem compelli ab Epiſcopo, aut cenſuris aſtringi, vt accedant ad publicas proceſſiones, declaratum eſt pluries à Sac. Congregatione, apud eumdem Quarantam vt ſupra. Pro formula autem inſtituendi, ſeu aggregandi huiuſmodi Confraternitates, quàm Pontifex præcipit obſeruari, vide Flauium Cherubinum *in Compend. Bull. circa hanc Conſtitut.* 115. *Clem. VIII.* Circa Confraternitates etiam B. Mariæ de Monte Carmelo, vide Conſtitutiones noſtra, *p.* 4. *cap.* 28. & ſpecialiter concordiam factam inter Carmelitas noſtros obſeruantes, & RR. Patres Diſcalceatos confirmatam à Paulo V. in Bulla *Ad ea* anno 1617. edita, quæ habetur in lib. cui titulus eſt, *Priuilegia Fratrum Diſcalceatorum Beatæ Mariæ Virginis de Monte Carmelo*. Vide etiam pro Confraternitatibus multa apud Gauantum *in Manual. Epiſcop. verb. Confraternitates*. Maximè vide dicenda. *tomo ſecundo capitulo* 15.

89 Gratias autem, ſiue Indulgentias, quas Carmelitarum Generalis applicare poteſt Confratribus Cõfraternitatis B. Mariæ Virginis de Monte Carmelo, habemus ex Paul. V. in Bulla *Cum certas*. anni 1606. die 30. Octobris, Vide Bullam in lib. cui titulus eſt, *Priuilegia Fratrum Diſcalceatorum*. num. præcedenti relato.

90 Quamuis prælati Religionum poſſint ſe ſoli per præcepta, aut decreta, quæ ſolùm durent tempore ſui Officij obligare ſuos ſubditos etiam in conſcientia; ratione voti Obedientiæ, quod ſubditi fecerunt, & ratione Iuriſdictionis Eccleſiaſticæ, quam ipſi prælati habent. Non poſſunt tamen iure communi condere leges, aut ſtatuta perpetua ſine Capitulo proportionato, ſcilicet Generali, Prouinciali, aut locali, reſpectu totius Religionis, prouinciæ, aut Conuentus. Ratio eſt, quia, vt docet S. Thom. 1. 2. *qu.* 90. *art.* 1. condere leges ſpectat ad Communitatem, nam cum legis impoſitio ſit res grauiſſima, vtpotè perpetuò durans, requirit Communitatis, cui imponitur, conſenſum, atque adeo ſine ipſo nihil fiet. Neque obſtat, quòd prælati habeant Iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem, Epiſcopi autem ſoli, ſine conſenſu Capituli, condere poſſiut leges; quia non habent in omnibus parem, aut ſimilem poteſtatem ſicut Epiſcopi, cuius ſignum eſt, quòd Epiſcopi immediatè habent ſuam poteſtatem à Papa, Prælati autem Religionum ab ipſa religione reſpectiuè. Suarez 4. *tomo de Relig. tract.* 8. *libro* 2. *capitulo* 8. *numero* 4. 5. & 8. Dixi verò, iure communi non poſſe condere leges, aut perpetua ſtatuta, quia ſaltem ex conſuetudine, lege, vel priuilegio id poſſunt habere, iuxta dicta *ca.* 8. *num.* 3. Vnde conſulenda ſunt iura particularia Religionum. Cum autem in noſtra Religione Carmelitarum *p.* 2. *Conſtitut. cap.* 1. *num.* 9. committatur Priori Generali, quòd *poſſit omnia facere, quæ Diffinitores Generales facere poſſint, abſolutionibus Priorum Prouincialium liberè, ſine culpa, & eorum inſtitutionibus pro libito, vbi fieri poteſt electio, & apertione ſigilli communis Ordinis, dumtaxat exceptis*; videtur poſſe Generalem Carmelitarum per ſe ſolùm condere leges, aut ſtatuta perpetua, ſicut & Capitulum Generale cum ipſo id facere poteſt. Exprimi tamen ſemper debet ſe vti in hac parte Iuriſdictione, & poteſtate extraordinaria illi in prædicto loco Conſtitutionum conceſſa, ne credatur ſolùm poteſtate ordinaria vſum fuiſſe. An verò prælati poſſint huiuſmodi leges, aut etiam præcepta imponere ſolo ſuo arbitrio, ſine conſilio eorum, qui iuxta religionis morem illis aſſiſtunt, dicendum eſt, quòd attinet ad leges, non poſſe ita facere; quia, vt diximus, condere leges pertinet ad Communitatem. Loquendo verò de præceptis, attendenda ſunt iura, & conſuetudines particularium Religionum. Iure verò communi loquendo, in præceptis, quæ imponuntur particularibus perſonis, niſi valdè grauia, oneroſa, aut extraordinaria ſint, ſufficit ſola authoritas, voluntas, & iudicium Prælati abſque alia conſultatione: quia eſſet valdè oneroſum pro his conſultationem cum alijs facere. Secus in grauioribus præceptis, quæ, vel toti Communitati, vel etiam priuato religioſo imponuntur. Quia lege naturali prudentia dictat, quòd res grauis non fiat ſine maturo conſilio. Suarez 4. *tomo de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *cap.* 8. *num.* 6. Vbi etiam *num.* 7. quid dicendum, an quando conſilium eſt neceſſarium, ſit etiam de ſubſtantia, & valore præcepti, ita vt ſine ipſo non teneat. Sed in hoc attendendum eſt

ad

ad particularia iura Religionum,ſicut in alio dubio, quod ibidem num.9.tractat, an Capitulum Generale Religionis, ſeu e vacante ante electionem Generalis poſſit condere leges,ſeu ſtatuta perpetua. In Religione autem noſtra certa videtur pars affirmatiua, cum tale Capitulum, ante electionem etiam Generalis habeat ſemper aliquod caput, Vicarium ſcilicet,vel Præſidentem, ratione cuius totam Religionẽ repræſentet.Secus verò eſſet,ſi caſu aliquo dato,non eſſet tale caput, tunc enim tale Capitulum acephalum eſſet,nec haberet poteſtatem prædictam.Audio etiam in grauiſſima Auguſtinianorum familia, præcepta Superiorum durare etiam tranſacto tempore Officij,ſi à ſucceſſoribus non reuocentur, atque ita habere quaſi vim legis.

91 Poſſunt prælati Religionum,videlicet Generales, & Prouinciales,transferre ſuos ſubditos de vno ad alium locum, videlicet, Generales poſſunt mutare Religioſos de vna ad aliam, Prouinciam, Prouinciales verò de vno ad alium Conuentum, ſicut Priores locales, ſeu Guardiani, aut alij prælati infimi, ſuos ſubditos de vna ad aliam cameram. Ratio ſumitur, tum ex Iuriſdictione quaſi Epiſcopali, quam habent prædicti prælati in ſuos ſubditos, tum ex voto Obedientiæ,quod ipſi emiſerunt in ſua profeſſione.Nau. *comment.4.de Regul.num.22.& lib.1.Conſilior.conſil.9. num.*11.Id autem non debent facere ſine cauſa.Quia hoc videtur eſſe contra charitatem; & bonum regimen Religionis. Addunt aliqui, quòd ſi Generalis abſque rationabili cauſa ſubditum transferat de ſua naturali prouincia in aliam, habeat iuſtam cauſam appellandi ad Sanctiſſimum,vel protectorem. Nau. *lib.2.Conſil.de appellat.conſil.*5.*numero* 6.*lib.*1.*conſil.*9. *num.*11.Rodrig.*tom.1.quæſt.Regul.quæſt.*23.*art.*3. Diſplicet tamen quod quidam ſubiungunt, ſcilicet, quòd ſubditus non teneatur obedire Generali illum transferenti ex vna prouincia in aliam. Non ſolùm quia in dubijs potiùs fauendum eſt prælatis, quàm ſubditis, ſed etiam,quia cum per profeſſionem religioſus promiſerit obedientiam Generali, non pro vna,aut alia prouincia, ſed pro tota Religione, ad quam eius Iuriſdictio extenditur, credendum eſt ſtare debere voluntati ipſius illum ſic transferentis.

92 Poſſunt, & debent Prælati Superiores, videlicet Generales,& Prouinciales, per ſe,vel per alios viſitare ſuam Religionem,vel prouinciam. Probatur ex Concilio Tridentino *ſeſſ.*25.*cap.*1. Vide dicenda *cap.* 27.*num.*1.2.& 3.Non tamen poſſunt mittere ad viſitandum Religioſum aliquem extraneum,vel Clericum ſecularem.Ratio eſt,quia oportet Viſitatorem inſtructum bene eſſe in regula, & Inſtitutis viſitandorum. Laurentius de Peirinis *tomo primo de ſubdito quæſt.*1 *de Obed.cap.*18.Rodrigu.*tom.3.quæſt. Regular. quæſt.77.art.9.& tom.2.quæſt.4.art.2. & quæſt.*52.*art.* 7.Id autem rectè poſſunt facere Summus Pontifex,& Legatus à latere. Propter ampliorem facultatem, quàm ipſi habent. Rodrigu.*tom.2.quæſt.*52.*art.7.&* 9.Peir.vt ſupra.

93 Abſolutiones autem,& diſpenſationes à cenſuris, & irregularitatibus, quæ communiter ſolent dari à prælatis Regularium, tam in prædictis viſitationibus,quàm in aliquibus feſtiuitatibus ſolemnioribus, proſunt Religioſis in foro interno animæ,ſaltem pro cenſuris, & irregularitatibus dubijs,& oblitis, ſeu ignoranter incurſis. Aliàs prorſus vanæ, & inutiles eſſent tales abſolutiones,& diſpenſationes.Ledeſma *de ſtatu Religioſor.in communi cap.*4. Laurent.de Peir. *tom.1.priuileg.Minim.in Conſtitut.*1.*Iulij II.§.*16.*num* 42.An verò proſint etiam pro cenſuris,& irregularitatibus certis,& manifeſtis, occultis tamen,& in foro conſcientiæ? Non video aliquem de hoc puncto diſputantem;ſed ſub aliorum cenſura dicerem, valere quidem ad omnia, ad quæ ſe extendere poſſunt auctoritas ordinaria,& priuilegia prælatorum. Verba enim illa,quibus in ſimilibus caſibus vtuntur prælati,ſcilicet,*abſoluo vos*,vel *diſpenſo vobiſcum*, piè ſanè videntur fauorabiliter amplianda.

94 Poſſe etiam prælatos Regulares commutare legata facta ad vnum vſum,in alium,tenent aliqui;propter priuilegia Minoribus conceſſa,Sixti IV.& Leonis X.Rodriguez *tom.2.quæſt.Regular.qu.*125.*art.*9. Henriquez *lib.7.de Indulg.cap.*22. Sed præterquàm quòd hæc priuilegia viuæ vocis oracula ſunt,ac per conſequens his temporibus nullius momenti,vlteriùs non fuerunt authentica, vt teſtatur Caſarubius *in Comp. priuileg.Mendic.verb.commutare num.*1. & 2. Caſu tamen quòd circa hoc ſit aliquod priuilegium, quod non video, ad minus tamen legitima cauſa talis cõmutationis neceſſariò requiritur. Beia 4.*p.caſuum caſ.*22. Peirinis *tomo primo priuileg. Minim.in Conſtit.* 2.*Iulij II.§.*26.*num.*74.& 75. Vide *tomo* 2.*cap.* 19. *num.* 47.

95 Poſſunt aliqui Superiores Regulares in vnaquaq; prouincia conſtituere vnum, vel plures Fratres ſui Ordinis,probatos tamen,ac fide, & doctrina idoneos,in Notarios publicos, pro intimandis mandatis, priuilegijs, conceſſionibus, & indultis Apoſtolicis Ordini conceſſis, quibuſcumque perſonis, ſiue Eccleſiaſticis,ſiue ſecularibus,etiam Regibus,Ducibus, &c.vbi,& quoties opus fuerit.Ita enim conceſſit Pius V.Dominicanis ann.1571.die 21.Martij, in Motu proprio;qui incipit *debitum paſtoralis.* in 2.tom.Bullar.Laert.Cherub.in Pio V.num.124.Vbi etiam animaduertit ipſe Cherubinus idem conceſſiſſe Iulium III. ann. 1554. Hoc autem priuilegio gaudent alij Mendicantes propter communicationem priuilegiorum,quam inter ſe habent. Rodrigu.*tom.3.quæſt. Regular.quæſt.8.artic.*1. Niſi fortè per non vſum legitimum hoc priuilegium perdiderint,iuxta dicta *cap.* 3.*nu.*17. Aduerti autem oportet priuilegio hoc non poſſe vti,niſi Monaſteria, *quæ de obſeruantia ſunt tantùm*, & ab illis perſonis, *quæ ſunt obſeruantiæ tantùm*; ſic enim explicat ſuam mentem Pontifex in hac Bulla.Aduertunt autem alij(Peir.*tomo 2. priuileg. Minim. in Conſtitut.9. Pij V.*) quòd iſti Notarij poſſunt creari non ſolùm à Generalibus,& Prouincialibus, ſed etiã à Superioribus localibus. Similiter,quòd informationes intrantium Religionem poſſunt fieri ab iſtis Notarijs.Sed quoad primum,id eſt contra intentum Pontificis, ſolùm enim concedit hanc facultatem *Magiſtro Generali,Vicarijs, & Prouincialibus*, vt patet ex contextu Bullæ. Quoad ſecundum verò, licet ex priuilegio Clem.VIII.conceſſo patribus Dominicanis Conuentus S.Stephani Salmanticenſis, quod retulimus *cap.*24.*num.* 14. poſſint fieri informationes admittendorum ad Ordinem *per aliquem eiuſdem Conuentus Religioſum ad hoc deputatum*, ex vi tamen huius priuilegij Pij V.non poteſt hoc fieri; quia, vt conſtat ex contextu Bullæ, ſolùm concedit hanc facultatem creandi Notarios ad notificandum, & intimandum priuilegia Religionis. De modo autem creandi huiuſmodi Notarios, iuramento ab ipſis præſtando,& forma litterarum. Vide Peirinis *tomo 2.priuileg. Minim.in Conſtit.9.Sixti IV.num.*9.

96 Quamuis aliqui Prælati Religionum poſſent concedere

cedere licentiam Religioſis legendi libros prohibitos, proprer conceſſionem ſactam à Sixto IV. Ordini Prædicatorum, & Minorum, & Socierati Ieſu à Pio V. & Gregor. XIII. cum quibuſdam conditionibus ibi aſſignatis: (Rodtigez *tomo 2. quæſt. 82. art. 3.* Peregrinus *in Compend. tit. lib. prohibiti*) tamen huiuſmodi facultates, quatenus attinet ad hæreticorum libros *hæreſim continentes, vel de Religione tractantes*, reuocantur per Bullam Cœnæ Domini, quæ ſingulis annis legi ſolet, ſiquidem in illa reuocantur omnia priuilegia etiam Mendicantibus quomodolibet conceſſa. Quatenus verò attinet ad alios libros prohibitos, vel ſuſpenſos, eriam videntur reuocatæ huiuſmodi ſacultates, cum Gregor. XV. in Bulla *Apoſtolatus* anno 1623. edita, quæ habetur in 4. *tomo Bullar. inter Bullas huius Pontificis num.* 40. reuocauerit omnes, & quaſcumque licentias legeodi, & habendi libros prohibitos quomodolibet, quod etiam fecit Sanctiſs. D. N. Vrbanus anno 1631. in Bulla etiam *Apoſtolatus tom. 4. Bullar. in addit. num.* 114. reuocans prædictas licentias conceſſas quibuſcomque perſonis tam ſecularibos, quam Regularibos, *cuiuſcumque gradus, ſtatus, conditionis, qualitatis, & præeminentiæ, etiam ſpeciali nota, & mentione dignis*. Video aliquos Laurent. de Peirinis *tomo 2. priuileg. Minim. in Conſtit. 9. Pauli V. à num. 9.*) dicere prædicta Conſtitotione Gregorij (idem diceret de Conſtitut. Vrbani) ſolùm reuocari licentias particulares legendi huiuſmodi libros, non verò priuilegia Regularibus conceſſa. Sed quia in prædictis Conſtitutionibus reuocantur facultates conceſſæ, eriam *per litteras Apoſtolicas, & aliter quomodocumque*, quo videntur etiam priuilegia comprehendi, ideò ſecurior eſt noſtra ſententia, & in praxi conſulenda, licet oppoſita ſit ſorſan ſpeculatiue etiam probabilis, dummodo cooſtet prædictas conceſſiones non fuiſſe factas viuæ voeis oraculo, aliàs omnino inualidæ iam eſſent his temporibus, vt ſæpius diximus, an verò talia fuerint, mihi notum non eſt.

97 Non poteſt vnus Religioſos habere doas Prælatias in Religione eadem, vel diuerſis, ſine authoritate Sedis Apoſtolicæ. Ratio eſt, quia ita habetur *in ca. multa de præbend.* & in Concil. Trident. *ſeſſ. 7. cap. 2. & 4. & ſeſſ. 24. cap.* 17. Miranda *in Manual. tom. 2. quæſt. 3. art. 3. & qu. 7. artic.* 12. Conſuerudo autem aliquarum Religionum, in quibus Generalis, vel Prouincialis eſt ſimul Superior immediatus alicuius Conuentus, tolerari poteſt, dummodo ſit legitimè præſcripta, vel à Sede Apoſtolica approbata.

98 Poſſunt Generales noſtri Carmelitani Ordinis inſtituere Prouinciales Titulares Angliæ, Hiberniæ, Scotiæ, Datiæ, Saxoniæ, & aliarum Prouinciarum, quæ olim in Religione verum, & reale Ius, & Dominium, Iuriſdictionemq; habuere, vt conſtat ex Decreto Sacræ Congregationis Concilij ann. 1592. Vnde in Capitulo Generali Cremonæ celebrato 6. Iunij 1593. admiſſi ſunt tales Prooinciales titulares ſub his legibus, & conditionibus. Primò, Reuerendi Prouinciales Titulates inſtituantur in Capitulo Generali quotieſcumque habentur Comitia, extra Comitia inſtituantur à Reuerendiſſimo Patre Ordinis. Secundò, Socios cum voce ſibi aſciſcere non valeant pro qoibuſcumque Capitulis. Tertiò, de triennio in triennium mutentur, vel confirmentur à Reoerendiſſimo Patre Ordinis. Quartò, dum Reuerendiſſimus Pater fuerit aſſumptus, vel vita functus, Generalis Vicarius Apoſtolicus non poſſir eos arbitratu ſuo amouere, & alios inſtituere. Quintò, circa Prooincialem Terræ Sanctæ decreuerunt ſeruandam eſſe conſuetudinem Religionis. Sextò, habeant locum, & vocem immediatè poſt Priores Conuentus, in quo degunt. Septimò, in Capitulo Generali, & coram Reuerendiſſimo Patre teneant locum Prouinciæ cuius titulum habent. Octaoò, ſi contigerit plures ſimul commorati, poſt Priorem Conuentus, inter ſe vnuſquiſqoe teneat locum ſuæ profeſſionis, vel gtadus. Nonò, ſubſint immediatè Reuerendiſs. Patri Ordinis, ipſi, & eorum Socij. Video tamen hoc vltimum de Socijs ipſorum non eſſe in vſu. Decimò, in Capitulo Generali habeant vocem actiuam, & paſſiuam in omnibus in quibus cæteri Reuerendi Prouinciales de Iure, vel de conſuetudine habent. Vndecimò, poſſint habere munia, & Officia in Conuentu, & Prouincia in quibus degunt, quæ alioquin habere poſſent. Duodecimò, priuati non ſint hoc titulo ob quodcumque Officium ſibi iniunctum niſi Prouincialatum alium obtinuerint. Decimotertiò, interſint omnibus, quibus alij Patres primarij, & diſcreti intereſſe debent in his Conuentibus in quibus habitant. Decimoquartò, ſi aſſumantur ad Priorarum, licet nõ teneantur renunciare titulo, tenentur tamen ſubeſſe diſpoſitioni, & obedientiæ Reuerendi Prouincialis Prouinciæ in qua Prioratum obrinent. Declarauit inſuper eadem S. Congregatio, non prohiberi prędictos titulares ferre ſuffragia in electionibus Superiorum Decreto Concilij Trident. *ſeſs. 25. de Regularibus cap. 6.* vbi ſcilicet decernitur non licere, *Prouinciales, aut Abbates, Priores, aut alios quoſcumque Titulares, ad effectum electionis faciendæ conſtituere*. Quo datur intelligi mentem Concilij ſolum fuiſſe tollere prædictos Titulares, quando ſolùm pro tempore electionis faciendæ, & ad hunc effectum ſunt electi, non verò titulares perpetuos, prout colligitur ex Epiſtola Secretarij eiuſdem Cõgregationis ad Vicarium Generalem Ordinis, quæ habetur in prædicto Capitulo Cremonenſi.

99 Superiores Religioſorum concedentes alicui ſibi ſubdito licentiam adeundi ad partes tranſmarinas, in quibus pauci fideles reperiuntur, niſi talis ſubditus ſit ſcientia, prudentia, & experientiæ vſu præditus, incidunt in excommunicationem latæ ſententiæ Papæ reſeruatam in Extrauaganti *Ad noſtrum*. Bonacina *in tract. de clauſura qu. 2. punct.* 4. Qui bene eriam addit hanc excommunicationem non incurri, ſi ipſe Superior Ordinis, ille ſcilicet, qui in ipſa alium Superiorem non recognoſcit, vt puta Generalis, ad prædictas partes vadat, cum textus ſolum loquatur de Religioſis ſubditis. Vide dicta *c. 9. n. 32.*

100 Exnouiſſimo etiam Decreto Sanctiſs. D. N. Vrbani VIII. in Generali Congregatione S.R. Inquiſitionis habita 24. Apiil. 1633. præcipitur omnib. Superioribus Religionum ſob pœna priuationis Officij, ac vocis actiuæ, & paſſiuæ ipſo facto incurrenda, alijſque arbitrio S. ſuæ infligendis, *vt in perpetuum ſemel ſaltem in anno, id eſt, feria 6. poſt octauam Aſſumptionis Beatæ Mariæ Virginis in publica menſa, vel in Capitulo ad hoc ſpecialiter conuocato, & inſuper in quocumque Generali, ac Prouinciali Capitulo, Conuentu, Dieta, vel alio quouis nomine nuncupato Capitulari Congreſſu, ſuos ſubditos, ac Religioſos commonere de iniuncta omnibus obſeruantia, & executione*, litterarum Apoſtolicarum, Conſtitutionum, & Decretorum ad Sanctum Officium Inquiſitionis pertinentiom. Præſertim Conſtitut. Iulij III. quæ iocipit *licet à diuerſis*, & habetur *tomo 1. Bullar.* inter Conſtitutiones huius Pontificis *numer.* 11. & Conſtitut. Pij V. quæ incipit *Si*

de

Digitized by Google

de protogendis, & habetur *in 2. tom. Bullar.* inter Conſtitutiones huius Pontificis *num.* 82. & Conſtitut. Pij IV. quæ incipit. *Cùm ſicut* nuper 2. *tomo Bullar.* inter Bullas huius Pontificis *num.* 31. & Conſtitut. Greg. XV. quæ incipit *Vniuerſi Dominici gregis*, & eſt *in 4. tomo Bullar.* inter Bullas huius Pontificis *num.* 34. de qua, & nos *cap. ſequenti num.* 33. Et conſtitut. Gregor. XIII. quæ incipit *Officij noſtri partes* inter Bullas huius Pontificis *tomo 2. Bullarij num.* 21. ſimul cum Conſtitutione Clement. VIII. quæ incipit *Etſi aliàs*, & eſt *in 3. tomo Bullarij* inter Bullas huius Pontificis *num.* 81. ſimul etiam cum Conſtitut. Sanctiſs. D.N. Vrbani VIII. quæ incipit *Apoſtolatus Officium* inter Bullas ipſius *4. tomo Bullar. num.* 79. De quibus nos egimus *ca.* 10. *num.* 22. Deinde etiam Conſtitut. Sixti V. quæ incipit *Cœli, & Terræ creator*, & eſt inter Conſtitutiones ipſius *num.* 17. *in 2. tomo Bullar.* ſimul cum Conſtitutione Sanctiſs. D. Noſtri Vrbani, quæ incipit *inſcrutabilia*, & eſt inter Conſtitutiones ipſius 4. *tomo Bullar. numer.* 113. de quibus nos egimus *cap.* 14. *num.* 27. Præterea Conſtitut. Clem. VIII. quæ incipit *Cum ſicut in 3. tomo Bullar. num.* 42. *& Gregor. XV. Conſtitut.* 28. quæ incipit *Romani Pontificis 4. tomo Bullar.* Item Pauli V. *Conſtitution.* 26. quæ incipit *Romanus Pontifex*, de qua nos *in hoc capite numer.* 18. dicimus. Eiuſdem *Conſtitut.* 97. inter Bullas ipſius, quæ incipit *Regis pacifici*, ſimul cum alia Gregor. XV. quæ incipit *Sanctiſſimus Dominus noſter auditis*, & eſt 29. inter Cõſtitutiones ipſius, de quibus & nos *cap.* 20. *numer.* 12. dicemus. Præterea Conſtitut. Gregor. XV. quę eſt 27. inter Conſtitutiones ipſius, & incipit *Romanus Pontifex in Specula*, ſimul cum alia Sanctiſſimi D.N. Vrbani VIII. de eadem materia, quæ incipit *Aliàs fel. record. Gregorius Papa XV*. ſub Datis Romæ 20. Decembris 1631. de quibus nos *cap.* 3. *num.* 21. Similiter eiuſdem Gregor. Conſtitut. 40. quæ incipit *Apoſtolatus officium*. Et Sanctiſs. D.N. Conſtitut. 114. quæ incipit eodem modo, & de quibus nos *cap. præſenti num.* 96. Inſuper Sanctiſs. D.N. Vrbani Conſtitut. 37. quæ incipir *Sanctiſſimus Dominus Noſter ſollicitè animaduertens*, de qua & nos *ca.* 12. *num.* 39. *&* 40. Item eiuſdem Sanctiſs. D.N. Vrbani Conſtitut. 50. quæ incipit *Sanctiſſimus Dominus noſter pro debito ſui paſtoralis officij*. Ac demum eiuſdem SS.D.N. Conſtitut. ſub Datis Romæ die 5. Nouembr. 1631. quæ incipit *Cum ſicut accepimus*. Ad adimpletionem autem huius Decreti (vt puto) neceſſarium non eſt prædictas Conſtitutiones integrè legi, ſed ſolùm ſummatim quoad ſubſtantialia in eis contenta. Præcipitur autem ab eodem SS.D.N. Vrbano eiſdem ſuperioribus, quatenus teneantur curare, & efficere, vt prædicti Decreti *exempla aliquo loco apud eos publico affigantur, & affixa conſeruentur, ita vt ab eiſdem ſubditis Religioſis videri, ac legi commodè queant. Deque huiuſmodi commonitione publico documento ſtatim certiorem facere Congregationem S. Inquiſitionis in Vrbe*.

101 Circa facultatem, quam habent prælati Regulares, præſertim Ordinum Mendicantium recipiendi Tertiarios, vide dicta *cap.* 3. *num.* 22. Circa ea, quæ poſſunt præcipere ſuis ſubditis, vide *cap. 4. per totum*. Qualiter etiam Religioſi nihil poſſint habere, recipere, dare, &c. ſine licentia ſuorum Superiotum *cap. 6. ferè per totum*. Et qualiter ipſi prælati non poſſint ſuis ſubditis aliquid ſuperfluum, aut impertinens permittere, *ibidem à num.* 13. De aliquibus obligationibus prælatorum Regularium, quæ habentur in Iure, & Concilijs *cap. 9. ſpecialiter numer.* 27. 32. 34. & de ijs, quæ habentur ex Conſtitutionibus Summorum Pontificum, & Decretis Sac. Congregat. *cap.* 10. *num.* 12. 16. 20. 21. De obligatione prælatorum ad faciendum recitari Officium Diuinum in ſuis Eccleſijs *ca.* 12. *num.* 9. Circa facultatem diſpenſandi in illo cum ſuis ſubditis *ibid. à num.* 28. Pro ijs, quę facere poſſunt, aut tenentur circa ſuos ſubditos volentes recipere Ordines, *cap.* 14. Pro electionibus ipſorum, *ca.* 15. Pro cura, quam habere debent circa Apoſtatas, & fugitiuos, *cap.* 16. *à num.* 16. Pro obligatione, quam habent examinandi Concionatores, nec permittendi prędicare Idiotas *c.* 10. *n.* 1.

102 Quamuis ex vi cuiuſdam conſtitutionis Pij IV. Regularium prælati tenerentur emittere profeſſionem fidei, quia tamen ferè in omnibus Religionibus vſus eſt in contrarium in illis non eſt talis obligatio. Sorbus *in Annotat. ad compend. priuil. tit. profeſſio fidei*. Portellus *in Dub. Regular. verb. profeſſio numer.* 3. Idem probabiliter dico de lectorib. etiam Sac. Theolog. in Religionibus in quibus nõ eſt in vſu talis Bulla. Diana *trac. de Dub. Regul. Reſol.* 78.

SVMMARIVM CAP. XIX.

Regulares munus confeſſariorum exercere poſſunt. n. 1.
Præſentati tamen, & approbati ab Epiſcopis. n. 2.
Quid ſi ſine legitima cauſa licentiam concedere renuant. num. 3.
Præſentatio in vno Epiſcopatu non ſufficit pro alijs. numero 4.
De priuilegijs quæ circa hoc dicuntur eſſe. n. 5.
Quid de graduatis in theologia, lectoribus, Prælatis, &c. num. 6.
Approbatio Confeſſariorum quomodo non perpetua. n. 7.
An poſſit limitari ad tempus, locum, perſonas, &c. numero 8.
Quomodo poſſint vel non ſuſpendi ab Ordinarijs. n. 9.
Approbatio Confeſſariorum non expirat morte concedentis. num. 10.
Aliqui ipſorum audire poſſunt confeſſiones omnium. n. 11.
An requiratur voluntas ſuorum ſuperiorum. n. 12.
Quid de Confeſſarijs excommunicatis ſuſpenſis, &c. n. 13
A quibus caſibus poſſint abſoluere. n. 14.
An diſpenſare in irregularitatibus. ibid.
An abſoluere à caſibus Papalibus. n. 15.
Quomodo intelligenda decreta Sacr. Congregationis circa hoc. num. 16.
Quid de caſibus Epiſcopis reſeruatis. n. 17.
Quid de locis vbi publicatur Bulla Cruciata. n. 18.
Nomen Ordinarij quomodo intelligendum in Iubileis, & Bullis præſertim Cruciatæ. n. 19.
An in illis cenſeatur conceſſa facultas diſpenſandi in irregularitatibus. ibid.
Qualiter abſoluere poſſint Confeſſarij confratres confraternitatum ſuorum ordinum. n. 20.
An teneantur abſoluere à reſeruatis quando poſſunt id facere. n. 21.
An poſſint diſpenſare in votis. n. 22.
An illa commutare. n. 23.
Quid de votis Papæ reſeruatis. n. 24.
Quid de Coniugibus inceſtuoſis. n. 25.
Quid de illis qui voto facto caſtitatis contraxerunt. numero 26.
An abſoluere poſſint plenariè Religioſos ſui ordinis. n. 27.
Saltem in articulo mortis. n. 28.
An Religioſi poſſint ſibi confeſſarios eligere præter aſſignatos à ſuis ſuperioribus. n. 29.
Qui credit ſe non eſſe idoneum ad confeſſiones audiendas quid facere debeat. n. 30.

Con-

Confeſſores qui in domibus laicorum confeſſiones audiunt quid facere debeant. n. 31.

Decretum Congregationis Sanctæ Apoſtolicæ viſitationis.n.32.

Confeſſores ſollicitantes ad illicita ſuos pænitentes puniuntur à S.Officio.n.33.

Qui comprehendantur in conſtitutione Gregor. XV. contra iſtos ſolicitantes.n.34.

Quid ſtatuerit Gregor. XV. circa adminiſtrantes ſacramenta.n.35.

Quid Clemens Octauus circa confeſſarios Religioſorum. num.36.

Quid quando Religioſus habet caſum reſeruatum, & poſtulat à Confeſſarium Prælato.nu.37.

Litteras Pænitentiariæ an poſſint aperiri à Confeſſarijs Regularibus.n.38.

An liceat eleemoſynas poſtulare à Pœnitentibus.n.39.

Quando committitur à confeſſario ſimonia.n.40.

Pœna audientis Confeſſiones ſine licentia, & authoritate.num.41.

Pœna Confeſſarij ſecretum Confeſſionis detegentis. n.42.

Pœna Confeſſarij abſoluentis à cenſuris, vel caſibus quando non poſſunt.n.43.

Omnes Confeſſarii tenentur apud ſe habere tranſumptum Bullæ cœnæ.n.44.

Curati Regulares tenentur intereſſe congregationi caſuum conſcientiæ.ibid.

A quibus examinandi Confeſſarii Regulares. n.45.

Pro pœnis quas incurrunt non facientes conſcientiam ſuis pænitentibus circa ſoluendas decimas. ibid.

De Confeſſoribus Regularibus, eorumque facultatibus, & obligationibus. Cap. XIX.

1 REgulares, ſeu Religioſos Sacerdotes de ſuorum prælatorum licentia, ſecularium confeſſiones audire poſſe, dummodò ad id, ſiuè ex priuilegio, ſiue aliter, delegatam habuerint Iuriſdictionem, res eſt in confeſſo apud omnes, antiquioribus quibuſdam paucis exceptis, qui rem hanc licentioſè nimis tractarunt.

2 Quamuis olim tempore Bonifacij VIII. in Extrauag. quæ incipit, *Super Cathedram*, dederit ipſe facultatem Regularibus, vt ſolummodò à ſuis prælatis præſentati Epiſcopis ſecularium confeſſiones poſſent audire. Et tempore Benedicti XI. in alia ſua Extrauag. quæ incipit, *Inter cunctas de priuilegiis*, etiam ſine præſentatione, aut licentia Epiſcoporum conceſſerit poſſe Regulares audire ſecularium Confeſſiones. Et tempore Clem. V. in Concilio Viennenſi in Clemen. quæ incipit. *Dudum de ſepult.* reuocatum fuerit Decretum Benedicti, & renouatum illud aliud Bonifacij, iam tamen poſt tempora Conc. Trident., ad hoc quòd Religioſi poſſint confeſſiones ſecularium audire, requiritur præſentatio, & approbatio Epiſcoporum per hæc verba *ſeſſ.23.capit.15. Quamuis Presbyteri in ſua ordinatione à peccatis abſoluendi poteſtatem accipiant, decernit tamen Sancta Synodus nullum etiam Regularem poſſe confeſſiones ſecularium, etiam Sacerdotum audire, neque ad id idoneus reputari, niſi, aut Parochiale beneficium, aut ab Epiſcopis per examen, ſi illis videbitur eſſe neceſſarium, aut alias idoneus iudicetur, & approbationem, quæ gratis detur, obtineat, priuilegiis, & conſuetudine quacumque, etiam immemorabili, non obſtantibus, &c.* Nauarr. *cap. placuit numer.52.* Quia verò poſteà aliquibus Religioſis conceſſum eſt indultum audiendi Confeſſiones ſecularium abſque præuio examine Ordinarij, SS.D.N. Vrbanus in Bulla edita anno 1628. quæ habetur *tom.4.* Bullar. inter Conſtitutiones huius Pontificis *num.92.* caſſauit, annullauit, & reuocauit omnia, & ſingula priuilegia quibuſcumque religionibus, & Societatibus conceſſa. Vnde iam his temporibus nullum extat priuilegium aliquibus Religioſis conceſſum, quo poſſint ſecularium confeſſiones audire, non præmiſſo examine Ordinarij. Nec ſufficit approbatio à Parocho, etiam pro ſubditis illius Parochiæ. Quia Concilium requirit approbationem Epiſcopi. Bonacina *de Sacrament. pœnit. diſput.5.quæſt.7. punct.4.§.1.num.12.* Nec etiam requiritur conſenſus parochi in cuius Parochia Religioſus audire vult confeſſiones, ſi accepit facultatem audiendi confeſſiones independenter à parochis, Bonacina *vt ſupra num.17.* Barboſa *de Officio parochi capit.19. num.22. & 23.*

3 Aliqui dicunt non obſtante prædicto Conc. Trid. Decreto, quòd ſi Epiſcopi, (quod abſit) ex indeuotione, mala voluntate, odio, aut abſque alia legitima, iuſta, & rationabili cauſa regularibus præſentatis coram ipſis, noluerint dare licentiam audiendi confeſſiones, poſſe nihilominus ſecularium confeſſiones audire. Tum quia quoad hoc non eſt reuocata per Concilium Clementina illa *Dudum de Sepulturis;* quæ hoc ſtatuit; tum quia non eſt credibile Concilij Decretum procedere in hoc caſu. Nauarrus *in Manual.capit.27.num.264.* Miranda *in Man.tom.1. qu. 45.art.6.*

4 Præſentatio Confeſsariorum Regularium facta in vno Epiſcopatu non ſufficit pro aliis Epiſcopatibus. Colligitur ex Concilio Tridentino illis verbis. *Niſi ab Epiſcopis approbationem obtineat;* verbum enim illud (*Epiſcopis*) in plurali poſitum, ſatis inſinuat, quod non ſufficit vnius, aut alterius Epiſcopi approbatio, ſed eorum omnium, in quorum Diœceſibus Regulares audire volunt confeſſiones. Collector. priuileg. Mendicantium *in ſuo Compendio verb. abſolutio quoad ſeculares.* Suarez *quarto tomo ad 3. partem diſput.28. ſect.7.*

5 Affertur tamen priuilegium, quod Gregor. XIII. conceſſit Confeſſarijs, & prædicatoribus Societatis Ieſu in Bulla *Ad perpetuam*, quòd ab aliquo Ordinario ſemel approbati, & à ſuis Superioribus ad huiuſmodi munera deputati, quandocumque, ſuum, ſiuè in mari, ſiuè in terra, iter faciendo, poſſint, non repugnantibus tamen Curatis Parochialium Eccleſiarũ, Verbum Dei prædicare, & quorumcumque Chriſti fidelium confeſſiones audire, dummodò id non faciant in oppidis, & locis, in quibus Ordinarij exiſtũt ſine eorum licentia deſuper obtenta. Suarez *4.tom.in 3.part.diſput.28.ſect.7.* Enriquez *li.3. de Sacram.pœnit. cap.6.num.7.* Verumtamen hoc priuilegium non ſolùm videtur derogatum à SS. D.N. Vrbano propter dicta ſupra numer.2. (licet aliqui id non admittant) ſed etiam, vt quidam volunt, reuocatum fuit iampridem, & ante tempora Vrbani, viuę vocis oraculo, vnde cautè in hoc procedendum. Laurentius de Peirinis *tom.1.de ſubdito quæſt. 1. de Obedient.cap.21.§.2.* Adminus tamen videtur poſſe prædictos Confeſſarios Regulares audire vbique terrarum Confeſſiones ſubditorum illius Diœceſis, vbi ſunt approbati. Quia Curati poſſunt abſoluere ſuos ſubditos vbicumque repertos, ac per conſequens idem facere poterunt Religioſi approbati, qui ſunt quaſi Parochi, ex Clement. *dudum de ſepultur.* Sotus *in 4. diſput. 18. quæſt.4. art.*

Digitized by Google

art.3. Ledeſma *tom*.1.*Sum.de pœnit.c.*12.*dub.vlt.*Hoc verò intelligo, dummodò ſubditus extra territorium repertus non mutauerit domicilium. Peirinis vt ſupra. Affertur etiam ad præſens intentum priuilegium Sixti IV. conceſſum Minoribus, quod omitto, quia fuit viuæ vocis oraculum, quod his temporibus nihil valet. Caſarubius *in compend. priuil. verb. abſolut. quoad ſecular.* 1. *numero* 11. Vbi illud inter viuæ vocis oracula non authentica ſignata littera O. numerat.

6 Etiam Regulares graduati in S.Theologia, vel Lectores, &c. debent Epiſcopis præſentari, & ab ipſis examinari, & approbari, vt poſſint munus Confeſſariorum exercere. Ratio eſt, quia quamuis oppoſitum videretur inſinuari illis verbis Concilij, *Aut aliàs idoneus iudicetur*, tamen Pius V. in Bulla *Romani Pontificis prouidentia* ann.1571. determinauit ſupradictum Decretum obſeruari debere ab omnibus Regularibus, *etiamſi ſint Doctores, aut in Theologia de Superiorũ ſuorũ licentia graduati, vel promoti, vel à ſuis Magiſtris Generalibus, vel Prouincialibus pro ſecularium confeſſionibus expoſiti*. Suarez *tomo* 4. *in* 3. *part. diſp.* 28. *ſect.* 4. Quod Decretum reuocatum non eſt, aut reductum ad terminos Concilij Trident. vt teſtatur S. Congregat. Cardinal. de qua Quaranta *in Summ. Bull. ver. Confeſſor.* Idem dico de Superioribus Regularium, quia non habent beneficium parochiale ſuper ſeculares prout requirit Concilium. Suarez *tom.*4.*in* 3.*part.diſp.* 28. *ſect.*4.*nu.*21. Vnde non ſunt audiendi oppoſitum aſſerentes, videlicet aliqui apud Henriquez *de Indulgent. c.* 22. & Ioannes Valerus *in differentijs vtriuſque fori verb. nullitas diff.* 5.*n.*3. praxis enim Eccleſiæ eſt in contrarium.

7 Approbatio hæc pro Confeſſarijs Regularibus requiſita non eſt perpetua, ſed ſemel approbati ab vno Epiſcopo, poſſunt à Succeſſore iterum examinari, & approbari, ſeu reprobari; non tamen ab eodem. Ita Pius V. in extrauag. *Romani Pontificis prouidentia* ann. 1571. ijs verbis. Volumus tamen eos, qui ſemel ab Epiſcopo in Ciuitate, & Diœceſibus ſuis, præuio examine approbati fuerint, ab eodẽ Epiſcopo iterũ non examinari; à ſucceſſore autem Epiſcopo pro maiori ſuæ conſcientiæ quiete examinari de nouo poterunt. Idem etiam habet declaratio Congreg. Cardinalium per hæc verba. Congregatio Concilij cenſuit Regulares ad audiendum ſecularium confeſſiones in Ciuitate, & Diœceſi ab Epiſcopo præuio examine approbatos iterum ab eodem examinandos non eſse; cæterum poſse iterum à ſucceſsore examinari iuxta conſtit. S. mem. Pij V. dat. Idibus Auguſti Pont. ſui ann. 6. quæ à fel.rec. Greg. XIII. non eſt reuocata per reductionem priuilegiorum regularium ad terminos Conc. Trid. Viualdus *in Candel. aur.* 1.*p.tit.de Confeſſ. nu.* 28. Miranda *in Man.to.*1.*q.*45.*art.*7. Quando tamẽ Religioſus ſemel approbatus in vna Diœceſi ab illa receſſit, ſi iterum reuertatur, non tenetur nouã quærere approbationem. Quia prima fuit, vt ſuppono, ſine temporis limitatione. Secus verò quando eſt nouus Epiſcopus, & ille vult illum de nouo examinare. Propter dicta. Bonacina vt ſupra *nu.*16.

8 Approbatio Confeſſariorum Regularium poteſt ab Ordinarijs, iuſta, & rationabili cauſa ſubſiſtente, reſtringi, & limitari ad certum tempus, locum, atque perſonas. Ratio eſt, quia ita determinatur in Clement. *Dudum de ſepulturis*, nec reuocatum fuit per Concilij Tridentini Suarez *tomo* 4. *in* 3. *p. diſput.* 28. *ſect.*7.*dub.*6. Nauarrus *in Man.c.*4.*nu.*4. Si tamen id fiat ſine iuſta, & legitima cauſa, probabiliſſimum eſt talem reſtrictionem nihil valere. Henriquez *lib.*3.*de Sacram.pœn.cap.*6.*nu.*5.*&* 9. Miranda *in Man. tomo* 1.*quæſt.*45. *art.*10. referens hanc declarationem Cardinalium die 2. Iulij anno 1587. *Regulares, qui ad audiendas Confeſſiones idonei generaliter ab Ordinarijs, eorumq; examinatoribus reperti, & approbati fuerint, generaliter quoque, & indiſtinctè abſque vlla limitatione tẽporis, certorum ve locorum, aut generis perſonarum admittantur in propria Diœceſi. De cæteris verò, qui nõ adeo idonei reperiuntur ſi petierint ſe admitti arbitrio Ordinariorum relinquitur, ipſos cum limitata facultate, prout eiſdem Ordinarijs magis expedire videbitur, probare, & admittere.* [Video etiam ſimilem declarationem Sacræ Congregationis Epiſcoporum & Regularium 1641. pro 13. Septembris. Eodem etiam die ad inſtantiam Procuratorum Generalium declarauit eadem Sacra Congregatio Regulares approbatos ab Ordinario poſſe ſine licentia Parochi audire confeſſiones infirmorum in eorum domibus, relinquẽdo tamen fidem pro Parocho quod tales infirmi confeſſi fuerint; nec in hoc prohiberi poſſe ab Ordinario. Vnde eadem Sacra Congregatio 7. Nouembris 1642. reuocari fecit quandam prohibitionem, quamquidam Archipresbyter fecerat ne adminiſtraretur Euchariſtia ægrotis, qui confeſſi fuerant noſtris Carmelitis.] Vide Gauantum *in Man.Epiſc.verb.Confeſsarius num.*12. *& ſequent.*

9 Prætereà Confeſſarij Regulares ſemel ab Ordinarijs liberè approbati non poſſunt ab ipſis ſuſpendi ab audiendis confeſſionibus, *niſi ex noua cauſa, eaque ad Confeſſiones ipſas pertinente, aut ob non ſeruatum Interdictum ab ipſis Ordinarijs poſitum*. Similiter, nec poſſunt ſimul omnes Confeſſarij vnius Conuentus priuari ab Ordinarijs facultate audiendi Confeſſiones. Ita enim determinatum eſt à Sac. Congregat. 20. Nouembr. 1615. cuius Decretum referunt Alphonſus Leo *in fin.* 2. *part. de Iubil. pag.*114. Laurentius de Peirinis *to.*1. *de priuileg. Minim. in Conſtitut.*2.*Sixti IV.* §.11.*num.*45. Gauantus *in Manu.Epiſcop.vera. Confeſsar.num.*23. *&* 24. Vnde ſi contra hoc Decretum, Confeſſarij Regulares ſuſpendantur ab audiendis confeſſionibus, puto quòd non tenentur obedire, cùm excedant in tali caſu Ordinarij limites auctoritatis quam habent. Peirinis *vt ſupra*. Quod maximè eſt verum, ſi cum ipſo, & alijs dicamus facultatem, quam habent Confeſſarij Regulares ad Confeſſiones audiendas, dari illis immediatè à Papa, & quod Ordinarij ſolùm dẽt approbationem perſonæ, declarãdò illam eſſe idoneam ad hoc miniſterium. Rodriguez *tomo primo quæſt.*58. *art.*1.

10 Approbatio Confeſſariorum Regularium non expirat per mortem concedentis. Ratio eſt, tum quia iſta approbatio conceditur nomine Dignitatis, quæ nunquam perit, tum quia id videtur ſupponi à S.Cõgreg. in Decreto adducto ſupra num. 7. dum dicitur *poſſe iterum à ſucceſsore examinari*, non dicitur *debere*. Vnde ſi ſucceſſor non reuocat, ſemper durat approbatio. Nauarrus *in c. placuit de pœnit.dub.*6. *num.*161. Suarez *lib.*8. *de leg.cap.*32. *num.*9. *& tom.* 4. *in* 3. *p.diſput.* 26. *ſect.* 3. *num.* 9. Deinde approbatio hæc non requirit ad ſui validitatem, quòd detur in ſcriptis. Cum Concilium non requirat hoc, nec ſit neceſſarium ad rationem priuilegij. Bonacina vt ſupra *num.* 32.

11 Confeſſarij Regulares Minores de obſeruantia, Carmelitæ, &, qui cum ipſis communicant in priuilegijs exiſtentes in Diœceſibus vbi ſunt approbati, poſſunt omnium ſecularium quarumcumque Diœce-

Diœceſum Conſeſſiones audire. Ita conceſſit Nicolaus Quintus Minoribus, & poſteà Sixtus IV. Maximè Vrbanus IV. Carmelitis conceſſit, vt de licentia Prælatorũ Eccleſiæ poſſint audire Conſeſſiones omnium Chriſti fidelium cauſa deuotionis ad ipſos recurrentium, de licentia tamen Prælatorum ipſorum fidelium (vt conſtat ex Bulla in ſpeculo Ordinis *fol.* 89.) & niſi talia commiſiſſent, propter quæ eſſet Sedes Apoſtolica meritò conſulenda. Cui conceſſioni *non reperitur ſimilis in priuilegijs* Mendicãtium, inquit Caſarub. *in compend. priuileg. Mendicant. verb. abſolutio quoad ſeculares primo nu.* 19. Miranda *in Man. to.* 1. *qu.* 45. *art.* 14. Vide etiam Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 10. *lib.* 9. *c.* 2. *à nu.* 8. Audire tamen Conſeſſiones aliorum Regularium, ſiuè ſuæ, ſiuè alienæ Religionis non poſſunt ex vi prædictarum conceſſionum, niſi fortè ipſi religioſi, qui volunt audiri in Conſeſſione licentiam habeant ſuorum Prelatorum. Ratio eſt, quia Conſeſſores religioſorum ſolùm ſunt, vel prælati ipſorum, vel ab ipſis delegati, vnde non intelliguntur comprehenſi in illa generali conceſſione. Præſertim, quia nõ eſt credendum Pontifices conceſſiſſe hoc priuilegiũ vni Religioni cum præiudicio Prælatorum alterius. Syluester *verb. Confeſſor.* 2. *num.* 6. Armila *verb. abſolutio num.* 23.

12 Regulares approbati ab Epiſcopis ad audiendas Conſeſſiones ſecularium, ſi contra voluntatem ſuorum Superiorum audiãt Conſeſſiones, peccant; propter Votum Obedientiæ, quod ſic faciendo, tranſgrediuntur. Nauarr. *in cap.* 1. *de Pœnit. diſp.* 6. *nu.* 73 Validè tamen abſoluunt. Cum reuera habeant poteſtatem Ordinis, & Iuriſdictionis, vt ſupponitur. Si verò in Religione ſit receptum Breue Iulij III. conceſſum Generali Predicatorum, (quo vti poſſunt Religiones habentes communicationem priuilegiorum cum illis,) videtur nec validè abſoluere. Eò quòd in prædicto Breui Pontifex *reuocauit licentias, & immunitates conceſſas Religioſis eiuſdem Ordinis, quas Magiſter ipſe Ordinis reuocandas dijudicauerit, vndecumque emanatas.* Miranda *in Man. tom.* 1. *q.* 45. *art.* 12. Adminus tamen prædicti regulares approbati ab Ordinarijs ad audiẽdas Cõſeſſiones ſecularium poſſunt à ſuis Superioribus rationabili de cauſa reprobari, ſuſpendi, coarctari, &c. Nam quæcumque authoritas huiuſmodi Conſeſſarijs regularibus conceſſa, ſemper intelligenda eſt quoad vſum, & exercitium pendere à voluntate Prælatorum, ratione Voti Obedientiæ. Sotus *in* 4. *d.* 18. *quæſt.* 4. *articul.* 3. Graffis *tomo* 1. *concl. lib.* 5. *de pœnit. & remiſſ. conſil.* 4. *num.* 18. Vide dicenda infra *num.* 41.

13 Similiter prædicti Conſeſſarij ſi excommunicati, ſuſpenſi &c. publici ſint, per ſententiam, (vel per notorietatem facti in caſu publicæ percuſſionis Clerici) nec licitè, nec validè abſoluunt, vt omnes admittunt, propter Extrauag. Martin. 5. *Ad euitanda.* Secus verò quando tales cenſuræ ſunt occultæ, tunc enim licet peccent ſic faciendo, cum per illas hoc prohibeatur, validè tamen abſoluunt. Eò quod pia mater Eccleſia tunc tribuit Iuriſdictionem, ſupplendo defectum illius propter exiſtimationem communem. Iuxta *l. Barbarius ff. de Officio Prætoris.* Nauarrus *in Man. c.* 9. *nu.* 7. Cornexo 2. *tom. in* 3. *p. tract.* 5. *de excommun. diſp.* 10. *dub. vlt.*

14 Prædicti Conſeſſarij in primis abſoluere poſſunt ab omnibus caſibus, qui Summo Pontifici, Epiſcopis, aut alijs Superioribus reſeruati non fuerint. Quia vt habetur ex Regula Iuris *in cap. nuper de ſentent. excommunic. & cap. etſi Clerici de iudic.* quæ ſpecialiter non reſeruantur iure conceſſa cenſentur. Miranda *in Man. tom.* 1. *quæſt.* 46. *art.* 2. Deinde etiam poſſunt abſoluere ab omni excommunicatione minori. Cum minus hoc ſit, quàm abſoluere à mortalibus, quod poſſunt facere. Nauarrus *in Man. cap.* 27. *num.* 26. Similiter abſoluere poſſunt ab omni excommunicatione etiam maiori non reſeruata. Quia eo ipſo quòd non reſeruatur videtur remitti iuriſdictionem habentibus. Cornexo 2. *tomo in* 3. *p. tract.* 5. *de excomm. diſp.* 11. *dub.* 1. loquens de cenſura iuris nemini reſeruata, & *dub.* 3. loquens etiam de cenſura hominis nulli reſeruata. Vbi etiam affert aliquas exceptiones. Numquam tamen poſſunt diſpenſare in irregularitate aliqua, ſecluſo ſpeciali priuilegio (quod non video alicui Religioni conceſſum reſpectu ſecularium). Quia irregularitas omnis de iure communi ſolùm tollitur Papæ diſpenſatione, exceptis illis, quæ Epiſcopis, & prælatis Regularium, quoad ſibi ſubditos conceduntur. Sylueſter *verb. diſpenſatio qu.* 9. 10. & 11. Suarez 5. *tomo de cenſuris diſp.* 41. *de irregular. ſect.* 2. Vnde nec poſſunt prædicti Conſeſſarij diſpenſare in irregularitatibus propter priuilegium Pauli III. Societati Ieſu conceſſum, vt ſcilicet poſſint abſoluere *à pœnis Eccleſiaſticis.* Licet enim aliquæ irregularitates ſint pœnæ Eccleſiaſticæ, vt ſunt illæ, quæ incurruntur celebrando cum cenſuris, tamen ſecundùm ſtylum curiæ (qui facit legem) ſub Generali clauſula abſoluendi à pœnis non venit irregularitas, ſicut nec depoſitio, aut degradatio. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 10. *lib.* 9. *c.* 4. *nu.* 43. An verò virtute Bullæ Cruciatæ in aliqua irregularitate diſpenſare poſſint Conſeſſarij, dicemus infra *nu.* 18. & 19.

15 A caſibus etiam, ſeu cenſuris papalibus, ſeu Papæ, aut Sedi Apoſtolicæ reſeruati poterant olim abſoluere aliqui Conſeſſarij regulares certis anni diebus, & ſolemnitatibus, propter priuilegia Leon. X. & Pauli III. conceſſa Minimis S. Franciſci de Paula, quæ refert Peirinis *tom.* 1. *priuileg. Minim. in conſtit.* 8. *Leon. X. & to.* 2. *in Conſtit.* 2. *Pauli III.* & Confertius *in Summ. priuil. Maris Magni tit.* 17. *c.* 6. & præſertim (etiam quolibet anni tempore) ex priuilegio eiuſdem Pauli III. Ieſuitis conceſſo, quod refert Caſarubius *in fine Compendij pag. mihi* 545. quo vti poſſent omnes, qui habent communicationem priuilegiorum cum illis. Modò tamen poſt tempora Clemen. VIII. extat Decretum S. Congregationis eiuſdem Clem. mandato editum ann. 1601. quo ſub grauiſſimis pœnis prohibetur omnibus Conſeſſarijs tam ſecularibus, quàm Regularibus per vniuerſam Italiam extra Vrbem degentibus, nequis ſub prætextu priuilegiorum, Indultorum aut facultatum, &c. poſſint abſoluere ab vllo ex caſibus clarè, vel dubiè in Bulla die Cœnæ Domini legi ſolita contentis, vel aliàs quomodocumque Sedi Apoſtolicæ reſeruatis, aut in futurum per Sanctitatem ſuam, eiuſque ſucceſſores pro tempore in eadem Bulla, vel aliter reſeruãdis, nec etiam caſibus, quos Ordinarij locorum hactenus reſeruarunt, vel in poſterum ſibi reſeruabunt, nullo caſu etiam neceſſitatis, vel impedimenti, niſi in mortis articulo, ſeu cũ noua, vel ſpeciali ſanctitatis ſuæ, aut ſuorum ſucceſſorum, vel Ordinariorum, quo ad caſus ab ipſis tantùm reſeruatos reſpectiuè, impetrata in ſcriptis licẽtia. Quod decretum poſteà moderatum fuit à Sacra Congregatione eiuſdem Clementis Octaui ſpeciali mandato ann. 1602. *Videlicet, ſub eiuſdem prohibitione illos tantùm in poſterùm comprehendi caſus, qui in Bulla die Cœnæ Domini legi conſueta continentur. Præterea violationis immunitatis Eccleſiarum in terminis Conſtitu-*

tionis

Digitized by Google

tionis fel.record.Greg.XIV. quæ incipit, Cùm aliàs nōnullis. Violationis clauſuræ Monialium ad malum finem. Pronocantium, & pugnantium in duello iuxta Decretum S. Concilij Tridentini, & Conſtitutionem ſcl.rec. Gregor. Papa XIII. incipientem, Ad tollendam. Iniȳcientium violentas manus in Clericos iuxta can. Si quis ſuadente,& c. 17.qu.4. ac Iuris diſpoſitionem. Simoniæ realis, ſcienter contractæ, atque etiam confidentia beneficialis. Item omnes caſus, quos Ordinarij locorum ſibi reſeruarūt, vel in poſterum reſeruabunt. In quibus omnibus iam enumeratis caſibus dumtaxat, & ſublata etiam pœna inhabilitatis audiendi confeſſiones, eadem S.Congregatio vult,& mandat dictum Decretum in ſua firmitate, & priſtino robore permanere. Quaranta *in Summa Bullar. verb.caſ.reſeruat.* Miranda *tom.1.Man.q.46.art.2.4.& 5.* Quia verò tempore Paul.V. dubitatum fuit an per prędicta Decreta prohiberentur Regulares abſoluere à cenſuris Sedi Apoſtolicæ, & Epiſcopis reſeruatis, eſto à caſibus abſoluere non poſſent: ideo S.Congreg. de mandato eiuſdem Paul. V. declarauit anno 1617. die 7. Ianuarij, comprehendi etiam abſolutiones à prædictis cenſuris Laurent. de Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim.in Conſt.1.Iulij 2.§.32. num.63.* Eraſmus ChoKier *in tract. de Iuriſd. Ord. in exempt. p.4.q.56.* Barboſa *de Offic.Parochi c.19.num.vlt.*[Nota etiam quod quamuis in hac declaratione S. Congregationis ſub Paulo V. generaliter dicatur, non poſſe abſoluere Confeſſarios à caſibus Papæ reſeruatis, intelligendum tamē id eſt iuxta ſubiectam materiam ideſt à caſibus illis Papæ reſeruatis, de quibus eſt ſermo in dictis Decretis Clementis VIII.]

16 Ex quo infertur primò ab alijs caſibus, ſeu cenſuris Papalibus, ſeu Sedi Apoſtolicæ reſeruatis præter annumeratos in prædicta declaratione S.Congregationis, poſſe Confeſſores omnes, qui prædicto priuilegio Paul.III. vtuntur (vel alijs, ſi forſan habuerint,) abſoluere ſuos pœnitentes, ſiuè extra ſiuè intra Italiam, ſiuè in Vrbe, ſiuè extra Vrbem, cum exceptio Regulæ firmec illam in contrarium. Sequitur ſecundò, extra Italiam in Hiſpania, Gallia, vel Germania poſſe eoſdem confeſſarios abſoluere ab omnibus caſibus papalibus, à quibus aliàs abſoluere poterāt ante iſtud Decretum. Cùm prohibitio Decreti prædicti ſolùm ſe extēdat *per Vniuerſam Italiam* Quod etiā expreſsè habetur ex nouiſſima declaratione S. Congregationis Epiſcoporum, & regularium edita anno 1628. Nouembris die 17. & approbata à SS.D.N. Vrbano VIII. Ibi enim ſic dicitur. *Ab alijs verò caſibus* (ſcilicet præter caſus Bullæ cœnæ, & reſeruatos Ordinarijs) *& cenſuris Sedi Apoſtolicæ reſeruatis, ſi quidem Regulares habeant à Sede Apoſtolica abſoluendi facultatem, illam extra Italiam minimè ſublatam fuiſſe ijſdem S. Congregationis Decretis hac de re editis iuſſu Sa. memoria Clementis VIII.* An verò idem ſit dicendum de Sicilia, Sardina, & Corſica, quæ Inſulæ videntur Italiæ, tractat Diana *Tract.17. Miſcellaneo Reſol.30.* Sequitur tertiò, nec intra, nec extra Italiam poſſe Confeſſarios Regulares abſoluere à caſibus in Bulla die Cęnæ Domini legi ſolita contentis, virtute ſuorum priuilegiorum. Non ſolùm propter annuam ipſius Bullę publicationem, in qua reuocantur quæcumque priuilegia. Sed etiam quia ita expreſsè declaratum eſt à prædicta S. Congregatione Epiſcoporum, & Regularium verbis inferiùs adducendis. Sequitur quartò Confeſſarios regulares Romæ degentes non comprehendi Decretis adductis S.Congreg. ſub Clem. VIII. expreſsè enim ibi eſt ſermo cū Confeſſarijs regularibus per *Vniuerſam Italiā extra Vrbē degentibus.* Naldus *in Sum.* *verb. Bulla Cœnæ num. 62.* & Peirinis *to. 1. priuileg. Minim.in Conſt.1.Iulij II.§.32.nu.62.* Comprehenduntur tamen in Decreto S.Congregation. ſub S.D.N. Vrbano adducendo *nu. ſeq.* tam Romæ, quàm vbilibet exiſtentes quantùm ad ea, quæ in prædicto Decreto cōtinentur. Barboſa *vt ſup.*

17 Similiter licet à caſibus Epiſcopalibus, ſeu Epiſcopis reſeruatis, (de quibus Nauarrus *in Manual.cap.27. numer.256. 258. & 259.*) poſſent olim aliqui Regulares Confeſſarij abſoluere ex priuilegijs maximè Sixti IV. & Vrbani IV. pro Carmelitis, his tamen temporibus nullatenus ab illis abſoluere poſſunt virtute ſuorum priuilegiorum. Primò propter reſponſionem S. Congregationis Concil. Trident. ad S. Cardinalem Boromæum anno 1577. Cùm enim S. huic Cardinalis à S. Congregatione quæſiuiſſet, an Regulares ex priuilegio à Sede Apoſtolica impetrato, præſertim autem ex eo quod nominant Mare magnum, poſſint in caſibus, quos ſibi Epiſcopus reſeruauerit, abſoluere confitentes. Hac de re, vbi Congregatio accuratè egiſſet deinde ad SS. retuliſſet, ſanctitas ſua, etiam de ſententia Congregationis cenſuit, ex *facultatibus per hoc Mare magnum, aliaue priuilegia Regularibus conceſſa, factam eis non poteſtatem abſoluendi à caſibus ſibi ab Epiſcopo reſeruatis.* Confettius *in Summa mater. ex priuileg. Mendicant.* Secundò ex Decreto Clem. VIII. & S.Congregat. adducto ſupra *nu.15.* Quaranta *in Summa Bullar. verb. caſ.reſeru.* Miranda *tom.1. Manual. qu. 46. art.2.* Tertiò & principaliter ex Declaratione Sac. Congregat. Epiſcoporum, & Regularium ſub Sanctiſſ. D.N. Vrbano VIII. ſupra relata *nume. præcedenti,* qua declarauit ipſa Sacr. Congreg. *per confirmationes priuilegiorum, quas Regulares à Sede Apoſtolica poſt Sacr. Concilium Tridentinum obtinuerunt, nequaquam reuixiſſe priuilegia prius ab eodem Concilio, ac deinde etiam ipſius Congregationis Decretis ſublata, atque extincta, ſi qua habebant, abſoluendi à caſibus Ordinario loci reſeruatis. Quemadmodum nec indulta abſoluendi à caſibus contentis in Bulla, quæ in die Cœnæ Domini legi conſueuit, vt potè ſublata per annuam ipſius Bullæ publicationem, vires, aut robur acquiſiuiſſe ex ſubſequentibus priuilegiorum confirmationibus. Ac proindè Regulares cuiuſuis Ordinis, Congregationis, Societatis, & Inſtituti etiam neceſſario exprimendi, nec intra, nec extra, Italiam, in vim priuilegiorum, aut confirmationum eiuſmodi, quas vel hactenus obtinuerunt, vel deinceps fortè obtinebunt, poſſe quemquam abſoluere ab eiſdem caſibus in Bulla Cœnæ, aut Ordinario loci reſeruatis: ac ſi ſecus egerint, abſolutiones nullas, atque irritas fuiſſe, ac fore* Barboſa *de Offic. Parochi capit. 19. numer. vlt. § Illud Regularibus.* Poſt mortem tamen Epiſcopi, qui caſus ſibi reſeruauit, poteſt quilibet Confeſſarius ab illis abſoluere. Quia tunc deſinunt eſſe reſeruati. Sà *in Sum. verb.abſolutio n.20.* Quaranta *in Summ. Bull.verb.confeſs.in addition. & verb.caſ.reſeruat.in fine,* vbi hoc limitat ſolùm pro caſibus, quos Epiſcopi ſibi reſeruarunt, non verò pro illis, qui de iure ſunt reſeruati prædictis Epiſcopis.

18 In locis autem vbi publicatur Bulla Cruciatæ poſſunt Confeſſarij virtute ipſius abſoluere pęnitentes iuxta tenorem ipſius Bullæ ab omnibus caſibus, & cenſuris ibidem contentis. Cum priuilegium illud non ſit pro confeſſarijs ſed pro pęnitentibus, vt poſſint ſibi eligere confeſſorem, qui illos à caſibus in prædicta Bulla numeratis abſoluant. Tenent aliqui etiam ab irregularitatibus ex delicto occulto prouenientibus, v.gr. illis, quæ incurruntur ob celebrationē vel ſuſceptionē Sacri Ordinis cum excōmunicatione poſſe abſolui pęnitentes virtute prædictæ Bullæ. Eò

quòd in ipſa detur facultas abſoluendi *à quibuſcumq; pœnis,& cenſuris*;irregularitates autem prædictę ſunt pęnæ. Sotus *in 4.d.22.q. 3.art.*1. Medina *in Sum. 1.p.c.* 11.*§.9.*Quia tamen in alijs Bullis eiuſdem Cruciatæ, qualis eſt illa anno 1628. à Paul. V.conceſſa,& à S.D. N. Vrbano publicata non eſt talis particula *à pœnis*, ideo nullatenus admitti poteſt ſententia relata.Licet videam viros doctos prædictam irregularitatem,quę ſcil. habet ſolùm rationem pęnæ impoſitæ propter delictum numerare inter cenſuras. Cornexo *tract. 5.de cenſuris diſputatione 1.dub.ſecundo* cum alijs,quod non approbo.

19 In Iubilæis, ſeu Bullis, etiam Cruciatæ, nomine *Confeſſoris approbati ab Ordinario*, reſpectu ſecularium intelligendus eſt ille, qui approbatus eſt ab Ordinario loci,ſeu Diœceſis,vbi adminiſtranda eſt confeſſio ſic enim reſponſum eſt à S. Congregatione Archiepiſcopo Valentino;*Approbatum ab alio quam à Valentino Archiepiſcopo in Diœceſi Valentina non cenſeri approbatum ab Ordinario*. Proſper Auguſtin. *in addit.ad Quarantam in ſumm. Bullar. verb.Confeſſor.*Bonacin.*de Sacramen.Pœnit.diſp.5.q.7.punct.4.§.1.n.*21.Quamuis multos reſerat pro contraria opinione, forſan, quia non viderunt prædictam declarationem Sacr. Congreg.Reſpectu verò regularium intelligi poteſt ille, qui eſt approbatus à ſuo ſuperiori regulari. Hoc fundatur in benigna interpretatione vocis *Ordinarius*. Vincentius Filliucius *tom. 1.tract.*8.*cap.*10.Benè addens,quòd ſi in prædictis Iubilæis addatur *Ordinario loci*, vel *locorum*, tunc non poſſit interpretari nomine Ordinarij prælatus Regularis. Confeſſarium autem regularem approbatum ab Ordinario pro viris tantùm, & non pro fœminis, poſſe eligi à fęmina illius Diœceſis, habente priuilegium virtute Iubilæi, vel Bullæ, ad eligendum Confeſſorem ab Ordinario approbatum;apud aliquos probabile eſt. Cùm verè talis Confeſſarius ſit approbatus ab Ordinario,& fauores ſint ampliandi.Henriquez *lib.6.de Pœniten.c.6.nu.* 8.*& libr.7.c.*12.Bonacin.*vt ſupr. nu.*12.Vide Dianam *tract. 2.de Dub.Regular.Reſol.*93.*& Tract.de Bulla Cruciata reſol. 9.* In prædictis etiam Iubilæis, aut Bullis, nunquam venit conceſſa diſpenſatio in irregularitate,niſi exprimatur.Quia hic eſt ſtylus Curiæ,vt nunquam intelligatur conceſſa facultas diſpenſandi in irregularitate,niſi illius fiat expreſſa mentio.Vide dicta ſupra *nu.* 14. Nauarrus *cap.* 27.*n.*250.Bonacin.*de Irregul. diſp.7.qu.5.punct.2.num.*7. An autem quando in prædictis Iubilæis conceditur facultas abſoluendi ab omnibus caſibus Bullę Cęnę, conceſſa etiam intelligatur facultas abſoluendi ab hæreſi, & ſi plures negent, probabilis tamen ſatis eſt ſententia affirmans niſi quædam declaratio quæ adduci ſolet ex Gregor. XIII. pro negatiua parte authenticè conſtet. Diana *Tract. de abſolutione ab hæreſi Reſolut.prima.*

20 Confeſſarij Regulares, qui virtute priuilegiorum volunt abſoluere Confratres Confraternitatum ſuorum Ordinum,debent eſſe approbati à ſuis Superioribus, & Ordinarijs, nec poſſunt illos abſoluere à caſibus contentis in litteris, quæ die Cœnæ Domini legi conſueuerunt, necnon violationis immunitatis, & libertatis Eccleſiaſticæ, & clauſuræ Monaſteriorum Monialium, ſi videlicet ſine neceſſaria, & vrgenti cauſa, ac ſine Superiorum licentia, vel etiam ſi cauſa,& licentia conceſſa abutentes,prædicta Monaſteria ingreſſi fuerint; necnon violentæ manus iniectionis in Clericum; & ſingularis certaminis; ſeu duelli, ac ab alijs etiam caſibus, tam à Nobis, quàm à noſtro in Vrbe Vicario, & locorum Ordinarijs reſpectiuè reſeruatis,& pro tempore reſeruandis,& etiã à quauis excommunicatione ab homine lata abſoluere, nec ſuper irregularitatibus, tàm ex aliquo defectu prouenientibus,quàm occaſione delicti contractis, cum aliquo diſpenſare, prætextu dictorum priuilegiorum. Ita Clemens Octauus in Bulla *Quæcumque à Sede* anno 1604. edita *in 3. Bullu. num.*115. Vnde priuilegium Clement. VII. Confratribus Carmelitarum conceſſum, quod habetur *to. 1. Bullar. inter Bullas huius Pontificis, n.* 31.magna ex parte reuocatum iam eſt à Clemente Octauo. Vide dicenda *to. 2.c.15.à n.16.*

21 Confeſſarij audientes ſecularium confeſſiones tenentur illos abſoluere,etiam à reſeruatis, ſi ad id habeant facultatem, niſi fortè propter iuſtam, aut legitimam cauſam, eos ad ſuos Superiores remittere ſit conuenientius. Ratio eſt, quia licet vnuſquiſque poſſit renunciare proprio priuilegio, non tamen in caſu, quo id vergit in damnum, & præiudicium alterius, prout contingit in propoſito. Henriquez *lib. 7.de Indulg.c.* 28.*n.*2.Nauarr.*in Manual.pral.9.n.*12.

22 Aliqui tenent poſſe confeſſores Regulares diſpenſare cum ſecularibus ſibi confitentibus in votis reſeruatis Epiſcopis. Primò, ex priuilegio Eugen. IV. conceſſo Monachis S. Benedicti. Secundò, ex alio eiuſdem Eugen.IV.conceſſo Monachis S. Benedicti Valliſoletani. Tertiò, ex Innocentio VIII. in ſimili priuilegio Minoribus conceſſo (exceptis votis peregrinationis vltra duas dietas.) Ac tandem ex Martino V. Rodriq.*to. 1.q.63.art.*3.Miranda *in Man.tom.1. quæſt.* 48. *art.* 3. qui hoc limitat *art.* 4. ad vota ſolùm iure communi Epiſcopis reſeruata. Veruntamen nõ video ſolidum fundamentum in priuilegijs adductis ad hoc quòd confeſſores Regulares vtantur prædicta facultate diſpenſandi cum ſecularibus in votis. In primis enim priuilegium illud Eugen. IV. conceſſum Benedictinis obſeruantiæ Italiæ obſcurè ſatis loquitur ad intentum, vt proindè Rodrig. vt ſuprà dicat nihil valere ad illud,licet oppoſitum teneat Miranda *etiam vt ſuprà*. Deindè priuilegium aliud eiuſdem Eugen. IV. conceſſum Benedictinis Valliſoletanis præterquàm quòd mihi non conſtat,an per Bullam, an verò viuæ vocis oraculo conceſſum ſit, habet quamdam limitationem, ſcilicet, quòd confeſſarij poſſint vti prædicta conceſſione ſolùm in ſuis Eccleſijs, & non alibi, vt aduerterunt Rodrig. vt ſupra, & Caſarubius *in Compend. priuil. Mendic. verb. abſolutio quoad ſecular.2.n.*16.Habet quoque aliam limitationem, ſcilicet pro tribus, aut quatuor Confeſſarijs ſolùm, vt videre eſt in eodem Caſarubio: Prætereà conceſſio illa Innoc.VIII.fuit ſolùm viuæ vocis oraculum, & non authenticum, vt refert idem Caſarubius, *vt ſupra nu.* 12.De priuilegio illo Martini V.nõ mihi conſtare potuit, an per Bullam,verò viuæ vocis oraculo conceſſum ſit, & ita conſulerem ab hac facultate abſtinendum, prout in ſimili conſuluit circa aliam conceſſionem Corduba *in annotat. ad compend. priuil.Mendic.verb.diſpenſatio §.*17.

23 Poſſunt tamen confeſſores Regulares habentes communicationem priuilegiorum cum Benedictinis,& Ieſuitis commutare prædicta vota,illa ſcilicet, quæ propriè Epiſcopalia ſunt, vt ait Laymanus *in theolog.moral.lib.4.tract.4.c.8.nu.*17.

Primò,ex priuilegio illo Eugenij IV.conceſſo Benedictinis Obſeruantiæ Italiæ, quod refert idem Caſarubius *vt ſupra num.* 19. Secundò, ex Paulo III. qui patribus Ieſuitis Confeſſarijs facultatem conceſſit commutandi vota venientium ad ſe in alia

pietatis

pietatis opera, (*Vltramarinis, Viſitationis liminum Apoſtolorum Petri, & Pauli de Vrbe, ac S. Iacobi in Compoſtella, necnon Religionis, & Caſtitatis votis dumtaxat exceptis.*) Extat hęc Bulla apud Caſarubium *in Compend. priuil. Mendicant.* Gregor. XIII. extendit etiam hoc priuilegium ad vota iurata, dummodò commutatio in alterius præiudicium non fiat. Omitto ad hoc intentum priuilegia aliquot, quę adduci ſolent, quia ſunt viuæ vocis oracula, quæ his temporibus nihil valent, propter ſæpius dicta.

24 Vota tamen Papæ reſeruata, qualia ſunt regulariter votum Religionis, Caſtitatis, Peregrinationis ad Romam, Hieroſolymam, vel Compoſtellam, ex Extrauagant. *Etſi Dominici 2. de pœnitent. & remiſs.* quando perfecta ſunt, & abſoluta, nec diſpenſari, nec commutari poſſunt à Confeſſarijs. Cum nullum circa hoc extet, quod ſciuerim, priuilegium. Dixi, quando perfecta ſunt, quia quando deficiunt à perfectione voti, vel quia animus vouentis ſolùm fuit ſe obligare ad culpam venialem, aut ſolùm ad pœnam, vel quia ex parte materiæ imperfecta ſunt, vt ſi ſit votum Religionis non approbatæ, vel partis voti Caſtitatis, ſcilicet Caſtitatis coniugalis, tunc etſi diſpenſari non poſſint à Regularibus, propter dicta num. 22. videtur tamen poſſe commutari ab Epiſcopis, ac per conſequens à Confeſſarijs Regularibus, qui habuerint communicationem priuilegiorum cum Benedictinis, & Ieſuitis, iuxta dicta etiam *num.* 23. Petrinis *tom. 1. de ſubdito quæſt. 1. de Obedient. cap. 21. poſt 4. concl.* referens etiam Sanchez. Dixi etiam, quando ſunt abſoluta quia quando tantùm ſunt conditionata, & pœnalia, poſſunt commutari, ſecundum aliquos. Eò quòd talia vota, cùm non ſint ſimpliciter voluntaria, quia non emiſſa ex deuotione ad ipſa, non præſumuntur reſeruata à pontificibus. Cordub. *in Summ. q.* 52. Aragon. 2. 2. *q.* 88. *art.* 12.

25 Poſſunt (ſecundùm plures) Confeſſores aliqui Regulares cum coniugibus inceſtuoſis poſt cõtractum Matrimonium ad petitionẽ debiti diſpenſare ex priuilegio Martini V. conceſſo Benedictinis, & confirmato à Iulio II. & ex viuę vocis oraculo Pij V. qui Minoribus conceſſit, *quòd fratres Confeſſarij, ſi ſint viri docti, & iuxta formam Concil. Trident. approbati, ex commiſſione Prouincialis diſpenſare poſſint in foro conſcientiæ tantùm ad petendum debitũ cum his, qui conſanguineum, vel conſanguineam ſui coniugis poſt Matrimoniũ carnaliter cognouerunt.* Rodriguez *tom. 1. qu. 63. art. 1.* Miranda *to. 1. q. 47. art. 1.* Eſt verò aduertendum, quòd cum omnia viuæ vocis oracula abrogata ſint hoc tempore à Sanctiſs. D. N. Vrbano, vt diximus *cap. 3. nu.* 21. nihil iam valet prædictum viuæ vocis oraculum Pij V. Vnde ex vi illius non habent Confeſſores Regulares tale priuilegium diſpenſandi cum coniugatis inceſtuoſis, habebunt tamen illud ex Martino V. & Iulio II. adductis Benedictini, & qui cum illis habẽt communicationem priuilegiorum, niſi fortè tales cõceſſiones ſint etiam viuæ vocis oracula, quod mihi non conſtat. Securius tamen eſt huiuſmodi conceſſionibus non vti, vt conſuluit Corduba *in annotat. ad Collect. priuileg. Mendicant. circa quandam ſimilem conceſſionem Innocent. VIII. verb. diſpenſatio. §. 17.*

26 Similiter quamuis multi velint poſſe aliquos Confeſſores regulares diſpenſare cum illis, qui voto facto de caſtitate, contraxerunt, ad petitionem debiti, propter viuæ vocis oraculum eiuſdem Pij V. (Rodriguez *tom. 1. quæſt. 63. art.* 2. Miranda *in Man. tom. quæſt. 47. artic.* 2.) Quia tamen huiuſmodi viuæ vocis oracula his temporibus abrogata ſunt, non poſſunt Confeſſarij vti prædicta conceſſione.

27 Confeſſores Regulares Ordinis Prædicatorum, & Minorum, & qui cum ipſis communicant in priuilegijs, videtur poſſe ſemel in vita abſoluere plenariè Religioſos ſui Ordinis ex priuilegio Sixti IV. quod refert Caſarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. abſolutio extraordinaria quo ad fratres num.* 6. Sed adiunxit Pontifex hoc priuilegium eſſe intelligendum *in forma Confeſſionalis per ipſum edita*, quod Caſarubius ibidem intelligit de confeſſionali ab ipſo Pontifice facto in quadam Bulla, quæ incipit, *Etſi Dominici gregis*, quam etiam refert *in verb. excommunicatio §. alterum ſciendum*, vbi excipiuntur plures caſus à quibus vult Pontifex non poſſe abſolui Religioſos. Deinde id poſſunt facere in certis anni feſtiuitatibus ex alijs conceſſionibus Leonis X. factis Monialibus Sanctæ Claræ. Lege eundem Caſarubium *in Comp. v. abſolutio extraord. quoad fratr. §. 8. & 9.* Aduerte tamen vſum iſtorum priuilegiorum debere eſſe dependentem à voluntate Superiorum, & non aliàs, iuxta dicenda infra nu. 29. ex Clem. VIII. Vrban. VIII. & alijs. Omitto alias conceſſiones Sixti IV. Eugenij IV. & Leonis X. quas refert idem auctor, *ibidem §. 3. 5. & 7.* quia ſunt viuæ vocis oracula, quæ his temporibus nihil valent. Alia etiam priuilegia refert Miranda *in Manual. tom. 2. q. 33. art. vlt.* quæ etiam non refero, quia mihi non conſtat an ſint viuæ vocis oracula, aut quæ conditiones in illis adiungantur. Vide Compendium priuilegiorum Ordinis D. Hieronymi, & Societatis Ieſu *tit. diſpenſatio.*

28 In articulo etiam mortis poſſunt prædicti Confeſſores Regulares plenariè abſoluere Religioſos ex priuilegio Sixti IV. iam adducto, quod refert idem Caſarubius *ibid. §. 6.* Affertur etiam priuilegium Benedicti XIII. cõceſſum Benedictinis, ſed illud omitto, quia fuit viuæ vocis oraculum (Caſarubius, vt ſup. §. 11.) Alia etiam referuntur Innocentij VIII. & Nicolai V. Miranda *in Man. tom. 2. qu. 33. art. 7.* Illa tamen prætermitto, quia ſcire non potui an ſint, vel non viuæ vocis oracula. Specialiter tamen pro Carmelitis extat conceſſio Eugenij IV. in Bulla. *Romani Pontificis*, quæ habetur in fine Conſtitutionum, in qua ſingulis fratribus dicti Ordinis, qui Regulã Carmelitarum ab ipſo moderatam obſeruauerint, omnium peccatorum ſuorum plenam remiſſionem per Superiores religionis, vel alium quemcunque idoneũ ſacerdotem Ordinis concedit, cum certis tamen cõditionibus ibidem aſſignatis. Peccata autem virtute prædictorum priuilegiorum in mortis articulo ſemel confeſſa, & abſoluta etiam ſi ſint reſeruata, non tenetur ea iterum infirmis confiteri, ſi non moriatur. In quo differt hic modus abſolutionis in articulo mortis per iſta priuilegia ab ea, qui fieret à quocũque Sacerdote, ſeu alio Confeſſore non habente illa. Sotus *in 4. diſt. 18. q. 4. art. 4.* Suarez 4. *tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. c. 19. num. 15.* Circa modum, & formam prædictæ abſolutionis præſtandæ, vide Mirandam *in Man. to. 2. qu. 33. art. 8.* Suarez *4. to. de Relig. tract. 8. lib. 2. c. 19. nu.* 8. An verò Indulgentia plenaria, quæ in articulo mortis per hanc formam abſolutionis Religioſis cõcedi ſolet, reuocata ſit à Paulo V. conſtat ex dictis *c. 3. n. 19.* Circa vſum etiam horum priuilegiorum, vide dicta *num. præcedenti.*

29 Non poſſunt Religioſi, cuiuſcumque Ordinis ſint, eligere ſibi Confeſſorem aliquem præter illum, vel illos, qui à ſuis Prælatis eorum Confeſſionibus audiendis deſtinati ſunt, aut abſolui à caſibus prædictis Superioribus reſeruatis, virtute Bullæ

Cruciatæ, aut quorumcumque aliorum indultorum, aut priuilegiorum Religionibus conceſſorum. Non ſolum, quia numquam Pontifices hæc priuilegia concedere credendum eſt, niſi dependenter à voluntate Superiorum, quoad illorum vſum, aliàs Regulari diſciplinæ multùm inde derogaretur. Eſt enim regula Iuris in *6. cap. 2. de Pœnit. & remiſſ.* ſub clauſula generali comprehenduntur particularia, quæ non eſset quis veriſimiliter in ſpecie conceſſurus. Sed etiam, quia id expreſsè declaratum eſt à Clemen. VIII. in Bulla *Romani Pontificis* ann. 1599. ad inſtantiam Procuratoris Generalis Carmelitarum edita, & habetur *3. tomo Bullarij num. 64.* vbi habetur. Talem conceſſionem Sanctæ Cruciatæ, & aliorum Indultorum particularium quantùm ad prædictum articulum eligẽdi Confeſſorem, & abſoluendi à caſibus reſeruatis, cum Fratribus, & Sororibus Monialibus Ordinis prædicti, ac aliorum, quorumcumque Ordinum, & Congregationum cuiuſuis inſtituti Mendicantium, & non Mendicantium, tam Prouinciæ Hiſpaniæ; quã extra eam vbilibet, locum minimè habere, neque cẽſeri, ſed ſuæ intentionis exiſtere, quòd ijdem Fratres, & Moniales, quantùm ad Sacramentum pœnitentiæ, ſeu Confeſſionis adminiſtrationem diſpoſitioni ſuorum prælatorum ſubiecti ſint. Eiſdem tamen Prælatis, vt in vſu huiuſmodi poteſtatis ſe cum ſubditis benignos, & faciles exhibeant præcipit, & mandat. Quaranta *verb. Confeſsor.* Poſt quæ Sanctiſſ. D.N. Vrbanus Papa, anno 1630. die 19. Iunij, prędictam Conſtitutionem Clementis Octaui innouauit pro Ordine prædicatorum, ac alijs Religionibus (vt habetur *4. tomo Bullar.* inter Bullas Vrbani *nu.* 105.) ac motu proprio ampliauit, ferè per ſimilia verba, ſcilicet prædictam Bullam Cruciatæ, & alia quæcumque indulta Religionibus conceſſa, *Quantùm ad prædictum articulum eligendi Confeſsarium, & abſoluendi à prædictis caſibus reſeruatis, etiam in Bulla Cœnæ Domini contentis, cum Fratribus, & Monialibus prædictis Fratrum Prædicatorum, ac aliorum quorumcumque Ordinum, Congregationum, Societatiſq; & Inſtituti prædictorum Mendicantium & non Mendicantium, tam Prouinciæ Hiſpaniæ, quam extra eam Vbilibet cõſtitutorum, locum minimè habuiſse, neque habere, nec illis vllo modo ſuffragari potuiſse, neque poſse, ſed noſtræ intentionis fuiſſe, & eſse, quod ijdem Fratres, & Moniales, quantùm ad Sacramenti pœnitentiæ, ſeu Confeſſionis adminiſtrationem ordinariæ diſpoſitioni ſuorum Prælatorum, & Sedis Apoſtolicæ, quo ad ſibi reſeruata, ſubiecti ſint, earundem tenore præſentium perpetuo declaramus.* Extant etiam pro hac parte Decreta Pij V. Gregor. XIII. & declaratio DD. Cardinalium facta ad inſtantiam Patriarchæ Valentini pro Monialibus Epiſcopo ſubiectis. Cordub. *in annot. ſup. Regul. S. Franciſci c. 7. q. 8. punct. 2.* Suarez *tom. 4. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 16.* Miranda *2. to. Man. quæſt. 34. art. 15.* Vide Dian. *Tract. 2. de dubijs. Regul. Reſol. 94.* & nota quod licet hic Author in Tract. de Bulla Cruciatæ *Reſol. 14.* aliqualiter inclinauerit in ſententiam contrariam noſtræ. Poſteà tamen viſa Bulla S.D.N. Vrb. noſtram ſententiam tuetur, & dicit contrariam non eſſe probabilem *in additionibus ſecund. Reſolut. 9.*

30 Qui dubitat, an ſit idoneus ad audiendas confeſſiones, Superiorum præcepto excuſatur; non autem ſi ſciat certò ſe ad id munus eſſe ineptum. Quia in dubijs ſtandum eſt iudicio Superiorum, non in euidenter malis. Eman. Sà *in Summ. verbis confeſsor. numero 10.*

31 *Confeſsores, qui in domibus Laicorum confeſſiones ex cauſa audierint, ſtatim Parochũ admonere tenentur & ſidẽ audita confeſſionis pro medico aduenìẽte relinquere.* Ex S. Congregat. die 2. Iulij 1587. Quaranta *in Summ. Bullar. verb. priuil. Regul.* Vide *num. ſequenti.*

32 Extat etiam Romæ Decretum Congregationis S. Apoſtolicæ Viſitationis de mandato Sanctiſſ. D.N. Vrbani VIII. quo præcipitur omnibus, & ſingulis Confeſſarijs, tam ſecularibus, quàm cuiuſuis Ordinis Congregationis, Inſtituti, & Societatis, etiam de neceſſitate exprimendæ Regularibus, quocumque nomine nuncupatis, cuiuſuis, gradus, & dignitatis in ſuo Ordine, ne impoſterum tam Virorum, quàm Mulierum, cuiuslibet qualitatis, vel conditionis exiſtant, præterquàm ſi graui infirmitate detenti vel detentæ ſint, Sacramentales Confeſſiones, in illorum, ſeu illarũ, vel etiã alienis ædibus, audiãt, niſi de licentia Illuſtriſ. Cardinalis Vrbis Vicarij, ſeu Reuerendiſſimi D. eius Viceſgerentis, in ſcriptis concedendæ (exceptis tamen Illuſtriſſimorum, & Reuerendiſſimorum DD. Cardinalium, & Principum virorum ſecularium, videlicet Oratorum Regum, & magnorum Principum, nec non, & Ducum, ac Roman. Pontiſ. qui fuerunt, vel pro tempore erunt Nepotum) hoc etiam addito, vt ijdem Confeſſarij in mulierum huiuſmodi Sacramentalibus confeſſionibus audiendis, cubiculi ianuã apertam, ac velum leuatum ſemper habeant, itaut conſpici, non autem audiri poſſint: Sacramẽtumque Confeſſionis huiuſmodi Confeſſarij ſeculares cum ſuperpelliceo, & ſtola, Regulares verò cum ſtola miniſtrent in Eccleſia, niſi ex rationabili cauſa audire aliquos in Sacrario, ſeu alio decente loco quandoque occurrat. Contrafacientes non ſolùm ſuſpenſionis à Confeſſionibus audiendis, verùm etiam alias pœnas arbitrio eiuſdem Sac. Congregationis eo ipſo incurrãt. Inſuper Confeſſarijs huiuſmodi ſub eiſdem pœnis iniungitur, vt ſi eos vigore facultatum eis cõceſſarum, Confeſſiones infirmorum huiuſmodi in priuatis domibus audire contigerit, Parochum dictorum infirmorum huiuſmodi ante, vel ſaltem eadem die, qua Confeſſionem audierint, abſolutionemque infirmis impartiti fuerint, certiorem reddere debeant. Vide Auguſtin. Barboſam *de Offic. & Poteſt. Parochi c. 19. n. 23.*

33 Confeſſores, qui (quòd abſit) mulieres, dum eas in confeſſione audiunt, ad actus inhoneſtos prouocãt, puniuntur à Tribunali S. Inquiſitionis. Ex Bulla Pij IV. quæ incipit, *Cum ſicut nuper.* Licet enim ea tãtùm ſit pro Regnis Hiſpaniarũ, tamẽ Greg. XV. in Conſt. quæ incipit, *Vniuerſi Dominici* ann. 1622. & habetur *4. tom. Bullar.* inter Bullas huius Pontificis *num. 34.* illam extendit non ſolum pro quibuſuis Chriſtiani orbis partibus, ſed ad multa etiam alia vitia concernentia. Primò enim quoad perſonas vult prædicta Conſtitutione comprehendi *omnes, & ſingulos Sacerdotes, tam ſeculares, quàm quorumuis etiam quomodolibet exemptorum, ac Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubiectorum. Ordinum, Inſtitutorum, Societatum, & Congregationum Regulares, cuiuſcumque Dignitatis, & præeminentiæ, aut quouis priuilegio muniti exiſtant.* Deinde quoad delinquentes, voluit comprehendi ſupradictos, *qui perſonas, quæcumque illæ ſint, ad inhoneſta, ſiuè inter ſe, ſiuè cum alijs quomodolibet perpetranda in actu Sacramentalis Confeſſionis, ſiuè ante, vel poſt immediatè, ſeu occaſione, vel prætextu Confeſſionis huiuſmodi, ẽt ipſa Confeſſione nõ ſequuta, ſiue extra occaſionẽ Confeſſionis in Confeſſionario, aut in loco quocũq; vbi Cõfeſſiones Sacramẽtales audiũtur, ſeu ad Cõfeſſionẽ audiẽdã electo, ſimulantes ibidẽ Confeſſiones audire, ſollicitare, vel prouocare tentauerint, aut, cum eis illicitos, & inhoneſtos ſermones, ſiuè tractatus habuerĩt.*

De quibus etiam delinquentibus loquens, vult, quòd *in officio Sanctæ Inquiſitionis ſeueriſſime, vt infra puniantur.* Poſteà verò grauiſſimis pœnis deſignatis, quibus tam enorme delictum puniri præcipit, probatum eſſe concedit, & declarat, teſtibus etiam ſingularibus, cõcurrentibus præſumptionibus, indicijs, & alijs adminiculis. Subiungit tandem pro Confeſſarijs, qui talia cognouerint. *Mandantes omnibus Confeſſarijs, vt ſuos pœnitentes quos nouerint fuiſse ab alijs, vt ſupra ſolicitatos, moneant de obligatione denunciãdi ſolicitantes, ſeu, vt præfertur, tractantes, Inquiſitoribus, ſeu locorum Ordinarijs prædictis. Quòd ſi hoc officium prætermiſerint, vel pœnitentes docuerint nõ teneri ad denunciandũ Confeſſarios ſolicitãtes, ſeu tractantes vt ſupra, ijdem locorũ Ordinarij, & Inquiſitores illos pro modo culpæ punire non negligant.*

34 In hac Conſtitutione non comprehenduntur mulieres ſolicitãtes Confeſſarium. Quia ſolùm loquitur de Confeſſarijs ſolicitantibus. Peirinis *tomo 2. priuil. Minim. in Conſtit. 4. Gregor. XV. num.* 8. Nec etiam comprehenduntur qui miniſtrantes Baptiſmum, Euchariſtiam, vel Matrimonium fœminæ, ipſam ſolicitarẽt. Quia Pontifex ſolùm loquitur de miniſtro Sacramẽti pœnitentiæ. Sanctarellus *tract. de hæreſ. cap. 46. nu.* 5. Bonacina *de onere denunciand. diſp. 6. punct. 3. num.* 14. Verumtamen comprehenduntur non ſolùm Confeſſores ſolicitantes fęminas, ſed etiam (quod abſit) ſolicitãtes pueros ad aliquem actum inhoneſtum, quia id exprimitur illo verbo, *perſonas quacumque illæ ſint.* Diana *tractatu de denunciationibus Reſolut.* 12. Et hoc *ſiue ſit in actu Sacramentalis Confeſſionis, ſiue ante, vel poſt immediatè, ſeu occaſiue, vel prætextu Confeſſionis, etiam ipſa Confeſſione non ſequuta*, vt ibi dicitur. Vnde Confeſſor, qui audiens in Confeſſione fœminam eſſe leuem, ipſaque finita, lenonem mittit ad domum ipſius, vt eam ſolicitet, comprehenditur hac Conſtitutione, cum hoc faciat occaſione Confeſſionis. Graſſis *tom. 1. conſ. lib. 4. de cognat. ſpirit. conſ. 1. à num. 37. & de caſ. reſ. lib. 2. cap. 12. nu.* 30. Idem dico ſi Confeſſarius ſolicitet fęminam, vt conſentiat alteri, aut vt tradat ei, v.g. ſuam filiam. Quia hoc exprimitur illis verbis Conſtitutionis *ſiuè inter ſe, ſiuè cum alijs.* Graſſis *vt ſup. num.* 41. & 42. Sanctarellus *tract. de hæreſ. cap. 44. num.* 19. Idem etiam dico ſi Confeſſarius non verbis expreſſis, ſed ſolùm tacitis, & occultis alliciat pęnitentes. Quia etiam hoc eſt abuti Sacramento pœnitentiæ. Peirinis *tom. 2. priuil. Minim. in Conſtit. 4. Gregor. XV. num.* 21. Barboſa *de Offic. Parochi cap. 19. à num.* 39. Et quod magis eſt comprehenduntur etiam illi qui *extra occaſionem Confeſſionis in Confeſſionario, aut in loco quocumque vbi Confeſſiones Sacramentales audiuntur, ſeu ad Confeſſiones audiendas electo*, talia faciãt. Quidquid maledicat in contrarium Portellus *in Additionib. ad dubia Regularia verb. ſolicitat. fœminas. n.* 12. Limitatur tamẽ hoc vltimum de Confeſſionario, aut loco in Confeſſionem electo, ſi hoc fiat ſimulando Confeſſionem. Quia dicitur *ſimulantes ibidem Confeſſiones audire.* Vnde videtur dicendum quòd ſi quis in prædicto loco ſimilia perpetrauerit non ſimulando audire Confeſſiones, vt ſi per noctem, verbi gratia in tali loco Confeſſarius faceret aliquid inhoneſtũ cum aliquo ſuo pænitente, non comprehenderetur iſta Conſtitutione. Rodriguez *tom. 2. quæſt. 27. art. 1. & 2.* Quaranta *in Summ. Bullar. verb. Confeſſor. circa explicationem Bullæ Pij Quarti adductam.* Deinde non comprehenditur Confeſſor ſolicitans ad alia peccata non carnalia, quia Conſtitutio ſolum loquitur de ſolicitante *ad inhoneſta.* Peirinis *to. 2. priuil. Minim. in Conſt. 4. Gregor. XV. nu.* 7. Nec qui conſentit mulieri ſolicitanti, quia iſte non eſt ſolicitator. Peirinis *nu. 9. &* 10. Inſuper, vt ex prędicta Conſtitutione habetur, tenentur Confeſſarij monere pænitentes, quos ſciuerint ab alijs ſolicitatos, vt denuncient S. Officio, & illos non abſoluere ſi renuerint obedire. (Rodriguez *tom. 2. qu. 27. art.* 1. Sanctarellus *vt ſupra cap.* 46.) Niſi forte ſolicitati credant, Confeſſorem ſolicitãtem eſſe fraternè corrigibilem, aut eſſe emendatum, aut confeſſum ſuum delictum coram Inquiſitoribus, aut timeant ex denunciatione periculum mortis vulneris, truncationis membri, infamię, vel amiſſionis honoris. In his enim caſibus excuſari poterunt pænitentes a denunciatione. Cautiſſimè tamen procedere debent Confeſſarij circa pœnitentes ab alijs ſolicitatos. Peitinis *vt ſupra à num. 26. & ſequentibus.* Vide Dianam *Tract. de Denunciationibus*, vbi de hac præſertim. Et nota quod in praxi non debent ſolicitati credere Confeſſarios ſolicitantes eſſe fraternè corrigibiles, aut emẽdatos, cum ſint de hæreſi ſuſpecti. Propterea tenẽtur illos ante quamcumque monitionem, ſeu correctionem S. Officio Inquiſitionis denunciare. Non tamen tenentur iſti ſolicitati manifeſtare ſuum crimen, ſi fortè Confeſſario ſollicitanti conſenſerunt, ſed denunciare ſolicitationem non detegendo ſuum defectum. Bonacina *vt ſupra num.* 10. Nota etiam quod cum quidam Epiſcopus cogere vellet Regulares ad obſeruandum id quod in dicta Conſtitutione Gregorij XV. *§. Mandantes*, continetur, ſub iuramento, prohibitus eſt id facere à Sacra Congregatione Epiſcoporum & Regularium 7. Nouembris 1642.)

35 Præterea Gregor. XV. in Conſtitut. de exemptorum priuilegijs ann. 1622. edita (4. *tom. Bullar.* inter Bullas Gregorij XV. *num.* 18.) ſtatuit, & declarauit. Vt deinceps tam Regulares, quàm ſeculares quomodolibet exempti, ſiue animarum curam perſonarum ſecularium Monaſterijs, ſeu domibus Regularibus, aut quibuſuis alijs Eccleſijs, vel beneficijs ſiuè regularibus, ſiuè ſecularibus incumbentem, exerceant: ſiuè aliàs Eccleſiaſtica Sacramenta, aut vnum ex illis miniſtrent præuia Epiſcopi licentia, & approbatione; ſiuè quoquo modo in dictæ curæ exercitio, aut in eorumdem Sacramentorum, vel alicuius ex illis adminiſtratione de facto abſque vlla auctoritate ſe ingerant, in his, quę huiuſmodi curam, ſeu adminiſtrationem concernunt, omnimodæ iuriſdictioni, viſitationi, & correctioni Dięceſani Epiſcopi, tamquam Sedis Apoſtolicæ delegati, plenè in omnibus ſubijciantur. Quia tamen dura videbatur huiuſmodi Conſtitutionis determinatio, ideò S. Congregatio Concilij cenſuit, *Conſtitutionem hanc nequaquam ſubijcere Regulares exemptos, quibus cura animarum perſonarum ſecularium non incumbit. Epiſcoporum iuriſdictioni in his, quæ Sacramentorum adminiſtrationem concernunt, niſi cum in Sacramentis perſonis ſecularibus adminiſtrandis ijdem Regulares delinquunt.* Similiter cum dubitaretur, an Epiſcopi poſſint Regularibus præſcribere, vt certis tantùm in locis, ac temporibus, aut certarum perſonarum Cõfeſſiones audiant, vel aliàs eorum priuilegia reſtringere, ac moderari in Sacramentis adminiſtrãdis. Reſpondit eadem S. Congregatio. *Hac in parte Conſtitutionem nihil noui iuri induxiſſe, nec vllam nouam auctoritatem Epiſcopis attribuiſſe. Quòd ſi aliũde Epiſcopis huiuſmodi facultas competat, illam non fuiſſe ab eadẽ Conſtitutione ſublatam.* Vide 4. *tom. Bull.* poſt Conſtitutionem 18. Greg. XV. Nota etiam huiuſmodi Conſtitutionẽ iuſſu SS. D. N. Vrbani ſuſpenſam fuiſſe pro Regnis Hiſpaniarum, vt cõſtat ex Breui Nuntij Apoſtolici tunc temporis exiſtentis, nunc verò Eminen-

tiſs. Card. Saccheti 21. April. ann. 1625.

36 Ex Decreto etiam Clem. VIII. ſuper caſuum reſeruatione approbato, & innouato à S. Congr. Concil. Sanctiſs. D. noſtri Papæ Vrb. VIII. die vigeſima prima Septembr. 1624. ſtatuitur pro Confeſſarijs Religioſorum, quòd non liceat Superioribus Regularium Confeſſiones ſubditorum audire, niſi quando peccatum aliquod reſeruatum admiſerint aut ipſimet ſubditi ſpontè, ac proprio motu, id ab ijs petierint. Item quòd Superiores in ſingulis domibus deputēt duos, tres, aut plures Confeſſarios pro ſubditorum numero, maiori, vel minori, ijque ſint docti, prudentes, ac charitate præditi, qui à non reſeruatis eos abſoluant, & quibus etiam reſeruatorum abſolutio committatur, quādo caſus occurrerit, in quo eam debere committi ipſe in primis Confeſſarius iudicauerit. Præterea decernitur, quòd tam Superiores pro tempore exiſtentes, quàm Confeſſarij, qui ad Superioritatis gradum fuerint promoti, caueant diligentiſſimè, ne ea notitia, quam de aliorum peccatis in Confeſſione habuerunt, ad exteriorem gubernationem vtantur. Subiungitur etiam. Licebit tamen Superioribus determinare pęnitentias graues quibuſdam peccatis, etiam non reſeruatis, à Confeſſarijs imponendas, quæ ſubditos ab huiuſmodi perpetrandis cohibere poſſint. Atq; ita per quoſcumq; Regularium Superiores quicumque illi ſint obſeruari mandauit. Non obſtantibus, &c. Sanctitas ſua deinceps declarauit, quòd ſi huiuſmodi Regularium Cōfeſſarijs caſus alicuius reſeruati facultatem petentibus Superior dare noluerit, poſſint nihilominus Confeſſarii illa vice pęnitentes Regulares, etiam non obtenta à Superiore facultate, abſoluere. Vide dicta *c.18.n.29.*

37 Circa quæ primò animaduertendum eſt, quòd ſi ſubditus habens caſus reſeruatos petat confiteri alteri, non teneri Superiorem concedere illi facultatem, vt poſſit confiteri cuicumque voluerit; ſed poſſe deſignare aliquem, vel aliquos, cui, vel quibus ſolum confiteatur. Ratio eſt, nam reſeruatio caſuum ad hoc fit, vt grauiora delicta grauiùs corripi, & melius emendari poſſint, ad quod requiritur, quòd Prælatus deſignet doctiores, & grauiores perſonas. Suarez *tomo 4. in 3. part. diſp. 30. ſect. 4.* Longus *de caſib. reſeru. p. 1. ſect. 1. art. 17. num. 10.* Similiter quando Confeſſarium petit licentias abſoluendi aliquem à caſu reſeruato, non tenetur Prælatus, etiam pro prima vice, talem facultatem concedere, niſi talis Confeſſarius putetur idoneus pro illo munere exequendo. Quia nō eſt credibile Pontificem voluiſſe hanc facultatem concedi Confeſſario non idoneo pro abſolutione talis caſus. Suarez *tomo 4. in 3. p. diſp. 30. ſect. 4. num. 11.* Laurentius de Peirinis *tomo 1. priuil. Minim. in Conſtitut. 2. Iulij II. §. 24. num. 59.* ſi verò pęnitens pro ſecunda, aut tertia vice inciderit in caſum aliquem reſeruatum, & Prælatus Confeſſario petenti facultatē ad illum abſoluendum illam dare noluerit, ſi habeat neceſſitatem celebrandi, vel communicandi, quidam dicunt, habita contritione, vel probabili exiſtimatione eius poſſe communicare, non præmiſſa confeſſione, tamquam is, qui non habet copiam confeſſoris. Hoc verò ſolùm eſt admittendum quando timet, quòd Prælatus abutetur ſcientia Confeſſionis, & inde timeat aliquod malum, vel fractionem ſigilli, non tamen, quando ſolum ob ruborem, & verecundiam non vult confiteri Prælato. Quia in primo caſu habet ſufficientem excuſationem, non in ſecundo. Imò etiam in tali prædicto caſu poteſt, & vt credo, debet confiteri Confeſſario habenti facultatem abſoluendi à non reſeruatis confitendo illi aliqua peccata non reſeruata ſaltem aliàs confeſſa, & ſic celebrare, aut communicare. Quia tunc prædictus Confeſſarius abſoluere illum poterit ab omnibus peccatis, à non reſeruatis directè à reſeruatis verò indirectè. Vide Suar. *4. to. de Reli. tr. 8. l. 2. c. 19. n. 22. & 23.* Vide etiam dicta ſupra *cap. 18.* circa facultatem, quam habent Prælati in caſibus reſeruandis *num. 29.*

38 Poſſunt (ſecundùm plures) Confeſſarij Regulares, qui communicant in priuilegijs cum Ieſuitis, approbati ab Ordinario legitimè ad Confeſſiones audiendas, etiam non graduati, litteras, ſeu breuia Sacræ Pœnitentiariæ, quæ communiter Magiſtris Theologiæ, vel in Iure Canonico Doctoribus deſtinantur, auditis Confeſſionibus ad eos recurrentium, impoſitaque pœnitentia in litteris expreſſa, vel de Iure imponenda, ac in foro conſcientiæ, quaſcumque ſine verbo, vel ſcripto miſſas abſolutiones, diſpenſationes, & pęnitentiarum iniunctiones accipere, & exequi. Propter priuilegium Gregorij XIII. conceſſum Sacerdotibus Societatis Ieſu. Sorbus *in compend. ver. Confeſſores in fin.* Sanchez *lib. 8. de Matrim. diſp. 34. n. 11.* Vide Bullam inter Conſtitutiones Gregor. XIII. *nu. 75. in 2. tomo Bullar.* & aduerte non eſſe ſecurum potiri hoc priuilegio, etiam per viam communicationis, illas Religiones, quorum Religioſi gradus Doctoratus admittunt, quia titulus ratione cuius hoc conceſſit Pontifex Patribus Societatis eſt, quia ipſi non ſolent ad tales gradus promoueri. Quæ ratio ceſſat in alijs Religionibus tales gradus admittentes.

39 Licitum eſt Confeſſarijs Regularibus eleemoſynas à pęnitentibus datas recipere, non ratione Confeſſionis, nec abſolutionis, ſed per modum ſimplicis eleemoſynæ. Cùm in hoc nulla deformitas reperiatur, quin potiùs rationi conſentaneum ſit, vt qui *in Sacrario operantur quæ de Sacrario ſunt edant*, vt inquit Apoſtolus primæ Corinth. 9. Laur. de Peir. *to. 1. de Subdit. quæſt. 1. de Obed. cap. 21.* Iniūgere autem Miſſas pro pęnitentia, licet res indifferens appareat, nihilominus non debet fieri à Confeſſarijs, ne pęnitens ſuſpicetur ex auaritia iniunctam ſibi fuiſſe talem pęnitentiam, Conradus *2. part. reſponſ. qu. 358.* Laurentius de Peirin. *vt ſupra*. Vide Bonacinam *de Simonia q. 4. §. 16. n. 10.*

40 Qui verò pro Sacramentorum adminiſtratione pretium aliquod recipiunt Simoniaci ſunt *cap. cum in Eccleſia, cap. non ſatis* Sanctus Thomas 2. 2. *q. 100. art. 2.* Sylueſter *verb. Simonia num.* 8. Et quamuis in Iure ſpecialis pœna non ſit illis deſignata, generales tamē Simoniacorum pœnas incurrunt, & ita deponuntur *cap. ſicut. de Simonia* Alderete *lib. 2. de Religion. diſcipl. cap. 16. num. 47.* Simonia committitur dando, vel accipiendo pecuniam pro leui pœnitentia iniungenda in Sacramento Confeſſionis, nā impoſitio pęnitentię eſt actus Clauium. Bonac. *de Simonia qu. 4. §. 16. n. 5.*

41 Sacerdos Regularis ſine Ordinarij facultate Confeſſiones audiens (præterquam quòd confeſſio, eſt nulla propter dicta ſupra *numero ſecundo* ex Concilij Tridentini) committit crimen deſpoſitione dignum *capitulo placuit de pœnit. diſtinct. 6.* Nauarrus *ibidem* Rodriguez *tomo 2. quæſtione 37. articulo primo* Regularis etiam Confeſſarius ſine ſui Superioris licentia Confeſſiones audiens præter particulares pęnas in ſpecialibus Statutis Religionum deſignatas, grauiſſimæ pœnæ inobedientium plectendus eſt. Sotus *in 4. diſtinct. 18. quæſtione 4. articulo 3.* Rodriguez *tomo 2. quæſtione 37. artic. 1.* Qui verò non Sacerdos Confeſſiones audierit punitur à S. Inquiſitione, iuxta dicta

cap.

Digitized by Google

*cap.*10.*numer.*22. Vide etiam *ſupra num.*12.

42 Confeſſarij, qui (quod abſit) Confeſſionis ſecretum detegunt, olim perpetuò depoſiti omnibus diebus vitæ ſuæ ignominioſè peregrinare cogebantur *cap. Sacerdos de pœnit. diſtinct.*6. Hodie verò ex Conc. Generali ſub Innocentio Tertio perpetuò deponendi ſunt. Sed ne in Ordinis Sacerdotalis ignominiam peregrini vagarentur, in arctum Monaſterium detrudi præcipiuntur, vt ibi pœnitentiam vſque ad mortem agant. Nauarrus *in d. cap. Sacerdos num. fin.* Alderete *li.* 2. *de Relig. diſcipl. cap.* 19. *num.* 2. Barboſa *de Offic. Parochi cap.* 19. *num.* 55. Non tamen huiuſmodi Sacerdotes ſunt irregulares. Suar. 4. *tomo in* 3. *part. diſput.* 32. *ſect.* 8. Alder. *vt ſupra n.* 3.

43 Confeſſarij abſoluentes aliquem à caſibus in Bulla Cœnæ Domini contentis, excommunicationis ſententia innodantur in prædicta Bulla. §. 23. Deinde Religioſi præſumentes abſoluere excommunicatos à Canone, niſi in caſibus à Iure expreſſis, aut gratia Sedis Apoſtolicæ conceſſis, vel excommunicatos à ſententijs per Statuta Prouincialia, vel ſynodalia, ſunt ipſo facto excommunicati, & abſolutio reſeruatur Papæ. Vt habetur in Clementina *de Priuilegijs cap. Religioſi.* D. Anton. 3. *part. tit.* 24. *cap.* 54. Caietan. *in Summ. tit. excommunicat. cap.* 64. Religioſi verò abſoluentes ab excommunicatione lata ab homine, non incurrunt in excommunicationem (intellige niſi talis excommunicatio, lata etiam ſit contra abſoluentes) peccant tamen mortaliter, & inualidè abſoluunt. Sorbus *in Addit. ad Comp. priu. Mendic. v. confeſſion. & confeſ. §.* 2. *notandum.*

44 Tenentur Confeſſarij omnes ad audiendas peccatorum Confeſſiones quauis authoritate deputati, ſicut, & *Patriarchæ, Archiepiſcopi, Epiſcopi, aliique locorum Ordinarii, & Eccleſiarum Prælati, necnon Rectores, cæterique curam animarum exercentes, ac Presbyteri ſeculares, & quorumuis Ordinum Regulares,* habere penes ſe tranſumptum Bullæ, quæ vocatur de Cœna Domini, eamque diligenter legere, & ſtudere. Ita enim præcipitur in eadem Bulla, vt patet in ea, quæ eſt SS. D. N. Vrbani VIII. & habetur inter Bullas ipſius 4. *tom. Bullar. num.* 62. Quaranta *in Summ. Bullar. ver. excommunicatio in Bulla.* Barboſa *de Offic. Parochi cap.* 19. *num.* 61. Tenentur etiam Curati Regulares intereſſe cum alijs Curatis Congregationi caſuum conſcientiæ. Ita enim determinatum eſt à S. Congregatione Epiſcop. & Regul. 13. Octobr. 1592. Et ita video Romæ obſeruari. Gauantus *in Man. Epiſcop. verb. Cleri Conuentus num.* 2. *& verb. Parochorum munera à nu.* 27.

45 Qualiter, & à quibus examinandi, & approbandi ſunt Regulares ad audiendas Confeſſiones nedum ſecularium, ſed etiam Religioſorum eiuſdem Ordinis, vide Decretum Clem. VIII. & S. Congregat. ſub Sanctiſs. D. N. Vrbano, quod attulimus *cap.* 18. *num.* 79. Pro pœnis etiam, quas incurrunt Religioſi Confeſſarij, qui ſuis pœnitentibus conſcientiam non faciunt de ſoluendis, decimis, vide *cap.* 9. *num.* 26.

SVMMARIVM CAP. XX.

Non poſſunt Regulares concionari ſine examine. n. 1.
Ad prædicandum in Eccleſiis ſuorum ordinum requiritur licentia Superiorum, & benedictio Epiſcoporum petita. n. 2.
Ad prædicandum verò in Eccleſiis quæ ſuorum Ordinum non ſunt requiritur vlterius Epiſcopi licentia.
An prædicti puniri poſſint ab Epiſcopo. n. 3.
An per aliquas vices poſſit ſine tali licentia regularis doctas prædicare. numero 4.
Licet Religioſis prædicare etiam in locis publicis. n. 5.
An prædicante Epiſcopo Religioſi prædicare poſſint. n. 6.
Concionatores ſemel præſentati, & approbati, an iterum præſentari, & approbari debeant. n. 7.
Quæ priuilegia habeant circa officium diuinum, & ieiunia. num. 8.
Religioſi prædicantes errores quomodo puniendi. n. 9.
Prohibentur prædicare aliquas indulgentias S. Mariæ de populo &c. nu. 10.
Quid illis prohibeat Concilium Lateranenſe ſub Leone X. num. 10.
Sub quibus pœnis. ibid. n. 10.
Quid moneat Conc. Trid. ſeſs. 5. *n.* 11.
Concionatoribus de immaculatæ Virginis Conceptione, quid præceptum ſit à Summis Pontificibus. n. 12.
Carmelitarum Concionatoribus qualiter liceat prædicare de ſpeciali protectione B. Virginis erga ſui Ordinis alumnos. nu. 13.
Non poſſunt admitti ad concionandum infames. n. 14.
Concionatores in ſtatu peccati mortalis an peccent concionando. n. 15.
Qualiter peccent concionando fabulas, facetias, aut aliquid ridiculum. n. 16.
Quæ illis præcipiantur vel prohibeantur à Sacris Conciliis, & à Sacris Congregationibus. n. 17.
De aliis ad ipſos ſpectantibus. n. 18.

De Concionatoribus Regularibus, eorumque obligationibus. Cap. XX.

1 Non poſſunt Regulares exercere munus Concionatorum, *niſi à Superioribus de vita, moribus, & ſcientia examinati, & approbati fuerint, ac de eorum licentia.* Ita enim habetur in Concil. Trident. *ſeſs.* 5. *capit.* 4. Nauarrus *in Man. cap.* 25. *num.* 141. *&* 143. Vnde Regularis prædicans abſque ſui Superioris licentia peccat mortaliter. Nauarr. *num.* 141. Incurrere etiam excommunicationem Papalem ex Leone X. in Concilio Lateranenſi docent Zerola *in praxi v. Prædicat. num.* 2. *part.* 1. Reginaldus *li.* 18. *num.* 119. Priuantur etiam officio prædicandi ab eodem Leone X. Vide Bullam *tomo* 1. *Bulla. inter Bullas Leonis, num.* 21. Peccant etiam mortaliter Prælati, qui ſubditos non examinatos de vita, moribus, & ſcientia, aut non idoneos, permittunt prædicare. Tũ ex Concil. Trident. tum ex Leone X. tum ex ſcandalis, quæ inde ſolent euenire. Peirin. *de ſubdito quæſt.* 1. *de Obed. cap.* 22. Vide circa hoc Decret. Clem. VIII. & Vrbani VIII. *ca.* 18. *nu.* 79.

2 Deinde quicumque Regulares, ad prædicandum in Eccleſijs, quæ ſuorum Ordinum non ſunt, *vltra licentiam ſuorum Superiorum, etiam Epiſcopi licentiam habere teneantur, ſine qua in ipſis Eccleſiis non ſuorum Ordinum nullo modo prædicari poſſint.* Ita habetur etiã in eodem Conc. *loco citato.* Ad prædicandum verò in Eccleſijs ſuorum Ordinum non requiritur licentia Epiſcopi, ſed ſolùm ſuorum Superiorum licentia, & quòd *cum ipſa perſonaliter ſe coram Epiſcopis præſentare, & ab eis benedictionem petere teneatur.* Concil. *ibid.* Ex quo habetur, ad prædicandum Regulares extra ſuas Eccleſias requiri non ſolùm examen & approbationem Superiorum Religionum, de vita ſcilicet, moribus, & ſcientia, ſed etiam licentiam ipſorum, & vlteriùs Epiſcopi quoque licentiam; ad prædicandum verò intra ſuas Eccleſias minus requiri, ſcilicet exa-

examen,approbationem,& licentiam ſuorum Superiorum,& præſentare ſe Epiſcopis,ab eiſque benedictionem poſtulare. Hoc eſt,vt puto,quòd Epiſcopus non contradicat, quod videtur exprimi à Concilio *ſeſſ.24.cap.4.*illis verbis: *Nullus autem ſecularis,ſiue Regularis,etiam in Eccleſiis ſuorum Ordinum, contradicente Epiſcopo, prædicare præſumat.*Miranda *in Manua. tom.1.quæſt.*50.*art.*2.Peirinis *tom.1.de ſubd.qu.*1. *de Obed.cap.*22.Vide circa hoc declarationes aliquot S. Congregat.Epiſcop. apud Gauant.*in Manual.Epiſc. verb.Concio ſacra.num.*16.51.52.53.*&* 54.& dicenda *tom.*2.*c.*1.*n.*17.

3 Nihilominus prædictos prædicatores Regulares, *qui abſque licentia Epiſcopi prædicauerint, in Eccleſiis, quæ ſuorum Ordinum non ſunt, tametſi Decreto Concilij contrafecerint, non poſſe tamen puniri ab Epiſcopo, ſed tantùm à ſuis Superioribus Regularibus,*declarauit Sac. Congregatio ann.1602.per verba adducta.Flau.Cherub.*in Comp.Bullar.tomo* 2.*ſupr.Bull.*41.*Pij V*. Poſteà verò Gregorius XV.in Conſtit.*de Exemptorum priuil.* ann.1622.edita declarauit,quòd Epiſcopus tamquã Sedis Apoſtolicæ delegatus habeat auctoritatem coercendi, ac puniendi quoſcumque exemptos tam ſeculares, quam Regulares, qui in alienis Eccleſijs, ant quæ ſoorum Ordinum non ſunt, abſque Epiſcopi licentia,& in Eccleſijs ſuis,aut ſuorum Ordinum, non petita illius benedictione, aut ipſo contradicente,prædicare præſumpſerint. Pro huius tamen Conſtitutionis moderatione Religiones ſupplicauerunt,& pro Regnis Hiſpaniarum ſuſpenſa eſt, vt diximus *ca.19.num.*35.Addunt plures Epiſcopum non poſſe hanc benedictionem negare, & quòd ſi neget, nihilominus poſſe Regulares in ſuis Eccleſijs prædicare.Eò quòd Concilium ſolùm dicit,quod *teneantur petere benedictionem,*nec dicit,& illam obtinere.Præſertim, quia benedictio iure petita, ſi iniuſtè negetur,videtur iure conceſſa. Henriquez *lib.6.de pænis.c.*13.*num.*4.dicens,hoc cenſuiſſe Sacr. Congregationẽ ann.1597.Laurent. de Peirin.*tomo* 1.*de ſubdito.quæſt.* 1.*de Obed.cap.*22.Vide Gauantum *in Man.Epiſc.verb. Regular.iura ſub Epiſc.num.*35. *&* 36. referentem aliquas declarationes Sacr.Congregationis Epiſcoporum,& Regularium circa hoc.

4 Non obſtante etiam prædicta doctrina Concilij, putant aliqui poſſe Regularem doctum,& idoneum prædicare pro duabus,aut tribus vicibus, ſolùm de licentia Parochi,in ſua Parochia. Henriquez *lib.7.de indulg.cap.*16.Hoc verò ſolùm admitterem,ſi pro tali perſona, aut occaſione præſumeretur licentia tacita,vel interpretatiua Epiſcopi, & eſſet in oppidis, vbi non ſunt Epiſcopi,ſed tantum Parochi; eſſetque hoc legitima conſuetudine receptum, aliàs non. Cautè enim procedendum, maximè poſt Conſtitutionem Gregor.XV.num.præcedenti adductam, vbi viget. Sed vide Barboſam *de poteſtate Epiſcopi Alleg.* 76.*num.*25.

5 Licitum eſt,per ſe loquendo, Religioſos prædicare,etiam in locis publicis,vijs, & plateis. Ratio eſt, tum ex exemplo plurium Sanctorum, videlicet Antonij Paduani,Vincentij Ferrerij, & Petri Martyris id ſæpè facientium,vt ex hiſtorijs ipſorum conſtat,tum quia hoc, nec diuina, nec humana lege eſt prohibitum,ant intrinſecè malum. Suarez 4.*tomo de Relig.li.* 9.*cap.*1.*à nu.*25. Vnde hoc poſſunt facere aliqui Religioſi,etiam ſine licentia Epiſcoporum. Ratio eſt, propter multa priuilegia Religionibus conceſſa, præſertim Sixti IV.Carmelitis, Bonifacij I X. Prædicatoribus, Pauli III.Ieſuitis, & Clementis V.Prædicatoribus, & Minoribus,quibus etiam gaudent aliæ Religiones cum ipſis communicantes. Hæc autem priuilegia abrogata non ſunt à Concil. Trident.aut Conſtitutione Greg.xv.adducta, cum ex illis ſolùm habeatur non poſſe ſine licentia, aut benedictione Epiſcoporum prædicare Regulares in ſuis, aut alienis Eccleſijs. Compendium priuilegiorum Mendicantium.*verb.Prædicatores*. Miranda *in Man.tomo* 1. *qu.*50.*art.*4.Numquam tamen vti poſſunt hac facultate prædicandi alicubi contradicente Epiſcopo. Tum ex Conc.Trident.*ſeſs.*24.*cap.*4.id expreſsè prohibente, tum quia prædicare verbum Dei, eſt proprium munus Epiſcoporum,atque ita ad minos exigitur,ne contradicant. Rodriguez *tom.3.qu.Regular. qu.32.art.*5.

6 Etiam prædicante Epiſcopo poſſunt Religioſi ſuo munere prædicandi vti. Ratio eſt,nam licet in Clement.*Dudum,*& in Extrauag.*Inter cunctas*, concedatur licentia Religioſis prædicandi,*hora illa dumtaxat excepta, in qua locorum Prælati prædicare voluerint, vel coram ſe facere ſolemniter prædicari*. tamen cum in alijs priuilegijs Religionum, quale eſt illud Pauli III.pro Patribus Ieſuitis adductum, quo etiam gaudent qui cum ipſis communicant in priuilegijs, non ponatur talis limitatio, & licentia Epiſcoporum ad prædicandum ſupponatur,nec contradicant illa hora prædicare, poterit id fieri, niſi conſuetudine oppoſitum ſit receptum,aut aliunde conſtet Epiſcopo diſplicere talem concionem. Suarez 4.*tomo de Religion.lib.9.de ſociet.ca.*1.*num.*30.Vide tamen circa hoc Sac.Congregat.Concilij,ſub Sanctiſs. D.N.Vrb.præceptum apud Barb. *de Offic. Paroch. cap.*14.*num.*2.& aliam declarationem eiuſdem S.Congreg.apud Gauant.*in Man.Epiſc.verb.Concio ſacra,num.*52.

7 Prædicatores ſemel præſentati, & approbati ab Epiſcopis non poſſunt ab eiſdem iterum compelli, vt præſententur, benè tamen à ſucceſſoribus; iuxta dicta de Confeſſoribus *cap.præced.num.*7. Propter ſimilem rationem. Miranda *tomo* 1.*Manual. quæſt.* 50. *artic.* 9.Sorbus *in annotat.ad Compend. verb. Prædicatores*.

8 Habent aliqui Prædicatores Regulares, videlicet Theatini, & qui cum ipſis communicant in priuilegijs,priuilegium Clement.VII.circa Officium Diuinum recitandum,de quo egimus *ca.*12. *num.*32.Habent etiam aliud Leonis X. priuilegium circa ieiunia, conceſſum Minoribus, & per conſequens alijs Religionibus, quæ communicationem priuilegiorum habent cum illis: quòd ſcilicet prædicatores *actu prædicantes poſſint ſine ſcrupulo, ſeruato ieiunio, anticipare, & retardare horas comeſtionis, & ſerotinæ collationis, iuxta ſuam conſolationem*. Nauarrus *in Man.cap.*21.*num.*16.*& cap.*25.*num.*201. Miranda *in Man.tomo primo quæſt.*50.*art.*11.*&* 12. Quia tamen priuilegium hoc fuit viuæ vocis oraculo conceſſum, vt habet Caſarubius *in Comp.priuil.Mendic.verb.Ieiunium.num.*5.ideò nihil valet.Iure tamen communi,& cauſa rationabili ſubſiſtente poteſt fieri id,quod illo priuilegio conceſſum erat.

9 Religioſi prædicantes errores, aut ſcandala diſſeminantes in populum,etiam in Monaſterio ſui, vel alterius Ordinis prædicent,ab Epiſcopis interdicuntur quoad officium Prædicandi. Quòd ſi hæreſes prædicauerint, contra eos, ſecundum iuris diſpoſitionem, aut loci conſuetudinem debent procedere. Concil.Trident.*ſeſs.*25.*cap.*2. Quaranta *in ſum.Bulla. verb.Exemptio.*Similiter Leon.X.in Bulla *Dudum*.quæ habetur in appendice Bullar.*fol.*21.præcipit in virtute S.

Digitized by Google

te S. Obedientiæ, & ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, omnibus Religioſis cuiuſcumque Religionis, ne deinceps Indulgentias, & gratias S. Mariæ de Populo de Vrbe, ad ſeculares extendi prædicent, aut publicè, vel priuatè nuncient, niſi ſolum ad Fratres, Moniales, Tertiarios, & familiares. Laert. *in append. Bull. vt ſup.*

10 Item Concilium Lateranenſe ſub Leone X. *ſeſ.* 11. prohibet Prædicatoribus, ne de cætero in ſermonibus ſuis publicis, alia quæque futura ex litteris Sacris conſtanter prædicent, nec illa à Spiritu ſancto, vel diuina reuelatione ſe habuiſſe affirmare, & alienas inanes diuinationes aſſeuerando, aut aliquo modo quocumque tractanda aſſumant; ſed ex diuinæ vocis præcepto Euangelium omni creaturæ, cum vitiorum deteſtatione, & virtutum commendatione, enucleent, atque declarent. Rurſuſque idem Concilium, Euangelicam veritatem, & Sacram Scripturam, iuxta declarationem, interpretationem, & ampliationem Doctorum, quos Eccleſia, vel diuturnus vſus approbauit, legendoſque hactenus recepit, aut in poſterum recipiet, prædicent, & explanent. Neque quicquam eius proprio ſenſui contrarium, aut diſſonum adijciant, ſed illis ſemper inſiſtant, quæ ab ipſius Sacræ Scripturæ verbis, & præfatorum Doctorum interpretationibus ritè, & ſanè intellectis, non diſcordant. Tempus quoque præfixum futurorum malorum, vel Antichriſti aduentum, aut certum diē Iudicij prædicare, vel aſſerere nequaquam præſumant, cùm veritas dicat non eſſe Veſtrum noſſe tempora, vel momenta, quæ Pater poſuit in ſua poteſtate. Item ex eodem Concilio. Si quibuſdam eorum Dominus futura quædam in Dei Eccleſia, inſpiratione quapiam reuelauerit, &c. quoniam res magni momenti eſt, eò quòd non de facili credendum ſit omni ſpiritui, ſed teſte Apoſtolo probandi ſunt ſpiritus, an ex Deo proueniant, Volumus, vt lege ordinaria tales aſſertæ inſpirationes, antequam publicentur, aut populo prædicentur, ex nunc Apoſtolicæ Sedis examini reſeruatæ intelligantur. Quod ſi ſine moræ periculo id fieri non valeret, aut vrgens neceſſitas aliud ſuaderet, tunc eodem ordine ſeruato, Ordinario loci notificentur, vt ille, adhibitis ſecum tribus, aut quatuor doctis, & grauibus viris, huiuſmodi negotio cum eis diligenter examinato, quando id expedire videbitur (ſuper quo eorum conſcientias oneramus) illud propalandi licentiam concedere poſſint Gauantus *in Manua. Epiſcop. v. Concio Sacra à num.* 35. Tandem contra prædicatores in ſuo monere delinquentes ſic procedit idem Concilium. *Vltrà pœnas contra tales à Iure Statutas, excommunicationis etiam ſententiam, à qua non niſi a Romano Pontifice præterquam in mortis articulo conſtituti, abſolui poſſint, eos incurrere, volumus. Et vt eorum exemplo alij attentare ſimilia minimè audeant, prædicationis etiam officium eis eſſe interdictum perpetuò decernimus.* Vide Bullam inter Bullas Leonis X. *nu.* 21. Animaduertunt tamen aliqui huius Concilij cenſuras non fuiſſe receptas. Nauarr. *in Manual. cap.* 27. *num.* 111. Suar. *tomo* 5. *diſput.* 22. *ſect.* 6. Quod aliorum iudicio remitto. Vide dicenda infra *num.* 17.

11 Conciliom quoque Tridentinum *ſeſſ.* 5. *cap.* 2. Sic monet prædicatores, *Plebes pro ſua, & earum capacitate paſcant ſalutaribus verbis, docendo ea, quæ ſcire omnibus neceſſarium eſt ad ſalutem, annunciandoq; eis cum breuitate, & facilitate ſermonis, vitia, quæ eos declinare, & virtutes, quas ſectari oportet, vt pœnam æternam euadere, & cæleſtem gloriam conſequi valeant.* Vide Compendium priuilegiorum *verb. prædicatores*, & Simancas *de Cathol. Inſtit. tit.* 49.

12 Concionatoribus de Immaculatę Matiæ Virginis Conceptione præter id quod illis anteà præceptum erat à Sixto IV. ſcilicet, quòd neutram opinionem, affirmatiuam ſcilicet, aut negatiuam condemnare præſumerent, ſub excommunicationis ſententia Papæ reſeruatæ; vlteriùs illis præcipitur à Pio V. in Bulla, quæ incipit, *Super Speculam Domini* anno 1570. edita, quatenus nemo cuiuſcumque Ordinis, gradus, conditionis, vel dignitatis exiſtat, in popularibus concionibus, vel vbicumque promiſcua virorum, & mulierum multitudo conuenire ſolet, de huius controuerſiæ alterutra parte diſputare, rationibus, vel doctorum auctoritate, aſſerendo propriam ſententiam, & contrariam refellendo, aut impugnando, vel de hac ipſa quæſtione, cuiuſuis pietatis, aut neceſſitatis prætextu, vulgari ſermone ſcribere, vel dictare præſumat. Contra tranſgreſſores verò ſic procedit. *Qui contrafecerit ſuſpenſionis pœnam à Diuinis abſque noua declaratione ipſo facto incurrat, ſi modò fuerit in Sacris conſtitutus, & quocumque prætereà gradu, ſiuè dignitate, vel adminiſtratione fungatur, illis omnibus ſit ipſo iure priuatus, & ad eadem, vel ſimilia munera obtinenda, vel obeunda perpetuæ inhabilitatis cenſuræ, ipſo etiam facto ſit obnoxius, ſuper quibus niſi à Romano Pontifice pro tempore exiſtente diſpenſari, ſiuè abſolui non poſſit. Et nihilominus alijs pœnis, ſi opus fuerit, à proprio Prælato pro delicti menſura infligendis ſubijciatur, prout ſubijcimus.* Poſteà verò Paulus V. in alia Bulla anno 1616. edita, quæ habetur in appendice 3. Bull. fol. 68. approbauit, & confirmauit prædictas Bullas Sixti IV. & Pij V. ac præterea adiunxit, quod ſi quis quouis modo contrauenerit, præter ſupra dictarum Conſtitutionum pœnas reſpectiuè ipſo facto incurrendas, etiam concionandi, publicè legendi, ſeu docendi, & interpretandi facultate, ac voce actiua, & paſſiua in quibuſcumque electionibus, eo ipſo, abſque alia declaratione priuatus exiſtat, necnon ad concionandi, & publice legendi, docendi, & interpretandi perpetuæ inhabilitatis pœnas ſimiliter ipſo facto incurrat abſque alia declaratione, à quibus non niſi à Nobis ipſis, vel Succeſſoribus noſtris Roman. Pontificibus pariter abſolui, ſeu ſuper ijs diſpenſari poſſit, & nihilominus alijs pœnis, noſtro, & eorumdem Romanorum Pontificum Succeſſorum noſtrorum arbitrio infligendis, ſubijciatur, prout eum ſubijcimus per præſentes, & contra huiuſmodi trāſgreſſores etiam Regulares cuiuſuis Ordinis, & Inſtituti, etiam quomodolibet exemptos, & alias quaſcumque Eccleſiaſticas, & ſeculares perſonas, cuiuſcumque ſtatus, gradus, Ordinis, aut dignitatis tam Eccleſiaſticæ, quàm ſecularis, vt præfertur, tam Epiſcopi, & Prælati, Superiores, aliique Ordinarij locorum quàm hæreticæ prauitatis vbique locorum deputati Inquiſitores procedant, & inquirant, atque in eos ſeuerè animaduertant. Nos enim ijs, & eorum cuilibet contra eoſdem tranſgreſſores procedendi, & inquirendi, ac pœnis coercendi, & puniendi liberam facultatem, & auctoritatem, ijſdem auctoritate, & tenore tribuimus, & impartimur, eiſque, vt præfertur procedere, inquirere, & punire præcipimus, & mandamus. Poſt quæ ſacra Congregatio Sanctæ Inquiſitionis coram eodem Paulo V. die 31. Auguſti Anni 1617. Pręcipit omnibus, & ſingulis cuiuſuis Ordinis, & Inſtituti Regularibus, & alijs quibuſcumque, tam Eccleſiaſticis, quàm ſecularibus perſonis cuiuſuis conditionis, ſtatus, gradus, Ordinis,

Digitized by Google

nis,aut dignitatis,tam Eccleſiaſticæ quàm ſecularis, etiam ſi ſpecialis,ſpecifica, & indiuidua earum eſſet neceſſario mentio facienda, vt in poſterum, donec articulus huiuſmodi à S. Sede Apoſtolica fuerit diſfinitus,vel per Sanctitatem ſuam, & Sedem Apoſtolicam fuerit aliter ordinatum,non audeant in publicis Concionibus,Lectionibus, Concluſionibus, & alijs quibuſcumque actibus publicis aſſerere, quòd eadem Beatiſſima Virgo fuerit concepta cum peccato Originali. Contrafacientes autem eadem Sanctitas ſua voluit, & declarauit, ſubiacere debere, & ſubiecit cenſuris, & pœnis contentis in ſupradictis Conſtitut.ſuorum Prædeceſſorum, & ſua, ipſo facto incurrendis. Per huiuſmodi tamen prouiſionem Sanctitas ſua non intendit reprobare alteram opinionem, nec ei vllum prorſus præiudicium inferre, eam relinquens in eiſdem ſtatu, & terminis, in quibus de præſenti reperitur, præterquam quoad ſupra diſpoſita. Vlterius ſub eiſdem cenſuris, & pœnis mandans, quòd negatiuam opinionem, videlicet, quod non fuerit concepta cum peccato originali in prædictis publicis actibus aſſerentes aliam opinionem non impugnent,nec de ea aliquo modo agant, ſeu tractent. Inſuper voluit,& expreſsè mandauit,vt extra hos caſus expreſſos publicorum actuum,in reliquis omnibus ſupradictæ Conſtitutiones firmæ, & illeſæ remaneant, & exactè obſeruentur perindè ac ſi præſens Decretum non emanaſſer. Et ita decreuit, & mandauit vbique inuiolabiliter obſeruari, non obſtantibus in hac parte ſupradictis Conſtitutionibus,& alijs omnibus in contrarium facientibus. Volens,& decernens, pro obſeruatione, & executione præſentis Decreti, & omnium in eo contentorum, quod contra huiuſmodi tranſgreſſores,etiam Regulares, cuius Ordinis, & Inſtituti etiam quomodolibet exemptos,& alias quaſcumque Eccleſiaſticas, & ſeculares perſonas cuiuſcumque ſtatus,conditionis, gradus, Ordinis aut dignitatis tam Eccleſiaſticæ, quàm ſecularis,tam Epiſcopi,& Prælati,Superiores, alijque Ordinarij locorum, quàm hæreticæ prauitatis vbiq; locorum deputati Inquiſitores procedant, & in eos ſeuere animaduertant, tribuens eis, & eorum cuilibet liberam facultatem, & auctoritatem contra eoſdem tranſgreſſores procedendi, ac pœnis coercendi,& puniendi. Vide 4.tomo Bullar.in Paul. V. *numer.*7. Poſteà verò Gregorius XV. in Generali Congregatione Sac.Inquiſitionis ann.1622.& habetur inter Bullas Gregor.XV.in 4. tomo Bullarij, numero 29.prædictum Decretum Paul.V.extendit, & ampliauit,etiam ad priuata colloquia, & ſcripta, mandans,& præcipiens omnibus,& ſingulis ſupradictis, *ne de cætero,donec articulus huiuſmodi à Sede Apoſtolica diffinitus, vel per Sanctitatem ſuam, aut Sedem Apoſtolicam fuerit aliter ordinatum, neque etiam in ſermonibus, & ſcriptis priuatis audeant aſſerere, quòd eadem Beat. Virgo fuerit concepta cum peccato originali, nec de hac opinione affirmatiua aliquo modo agere, ſeu tractare, &c.* Conceſſit tamen idem Pontifex in alia Bulla eodem anno (prout habetur in prædicto loco 4.tomo Bulla.inter Bullas huius Pontificis vt ſupra) *Omnibus, & ſingulis Ordinis Prædicatorum Fratribus, vt de cætero in quibuſcumque priuatis eorum colloquijs, ſeu conferentijs, inter ſe dumtaxat, & non inter alios, aut cum alijs de materia eiuſdem Conceptionis B. Mariæ Virginis diſſerere, & tractare abſque vllo pœnarum in dictis Decretis contentarum incurſu, liberè, & licitè poſſint, & valeant.* Gauantus *in Man.Epiſcop.v.Conceptio B.Virginis.*

13 Poſſunt Concionatores Carmelitarum in ſuis concionibus prædicare de ſpeciali protectione Beatiſs.Virg. circa eos, eorumque Confratres, videlicet quod populus Chriſtianus poſſit piè credere, eamdem Beatiſſimam Virginem, animas Fratrum, & Confratrum eiuſdem Ordinis in charitate decedentium, quæ in vita habitum geſtauerint, & Caſtitatem pro ſuo ſtatu coluerint, Officiumque paruum recitauerint, vel ſi recitare neſciant, Eccleſiæ ieiunia obſeruauerint, & feria quarta, & Sabbato à carnibus abſtinuerint (niſi vbi in ijs diebus Natiuitatis Domini feſtum inciderit) ſuis interceſſionibus continuis, pijſque ſuffragijs, & meritis, ac ſpeciali protectione poſt earum tranſitum, præcipuè in die Sabbathi, (qui dies ab Eccleſia eidem Beatiſſimæ Virgini Mariæ dicatus eſt) adiuturam. Sic enim poſt varias controuerſias diſcuſſum, matura deliberatione decretum fuit à S. & generali Inquiſitione Eminentiſs. DD. Cardinalium ſub Paulo Quinto anno 1613. & ab Eminentiſs. Card. Millino tranſmiſſum ad Generalem Inquiſitorem Regni Luſitaniæ, & ab eadem Inquiſitione authenticatum, & publicatum, Vide Ioannem Pintum *in Hierarchia Carmelit.tract.*5.*d c.*4. & dicta ex Clem. VII.*c.*3. *num.*17.

14 Non poſſunt admitti ad munus concionandi, aut illud exercere infames infamia iuris, vel facti. Quia prædicare, & ſacrificare pariſicantur *cap. Presbyteros,qui,d.*50. Indecens etiam videtur, vt tantum munus infamibus demandetur. Laurentius de Peirinis *tomo* 2. *priuileg. Minim.in Conſt.*10. *Vrban. VIII. num.* 5. Quod tamen limitare videtur, ſi talis poſt peractam pœnitentiam verè reſipiſcant,abſitque ſcandalum, & periculum recidendi, & id publicè non fiat, ſed neſcio quomodo poſſit aliquis concionari, & non publicè.

15 Concionatores in ſtatu peccati mortalis quantũuis occulti exiſtentes,peccare mortaliter,ſi ante debitam contritionem, vel Confeſſionem præmiſſam, prædicent,docent aliqui authores. Caietanus 3.*part. q.*64.*art.*6.& indicat Nauarrus *in Manual.c.*25.*n.*141. Oppoſitum tamen docent alij. Sotus *in* 4.*diſt.*1.*quæſt.* 5. *art.*6. Medina *C.de pœnit.tract.*1.*quæſt.*5. Ad minus tamen ſemper credo tales peccare venialiter. Quia munus prædicandi eſt annexum Ordini, & præcipuè conſecrationi Epiſcopi,& actio illa eſt ſatis grauis,& in ea operatur homo vt Spiritus ſancti organum. Per accidens etiam peccabunt mortaliter, vel ratione ſcandali, ſi Concionatorum peccatum publicum ſit, vel quia inde fit, vt verbum Dei fiat contemptibile, & nullius æſtimationis. Suarez 3.*tomo in* 3. *part. diſp.* 16. *ſect.* 3. *in fine.*

16 Qui concionando fabulas, facetias, aut aliquid ridiculum miſcet,regulariter peccat ſaltem venialiter. Quia abutitur munere ſacro, miſcẽdo ſacra prophanis. Caietanus 2.2.*q.*164.*art.*2. Nauarrus *in Manual. c.*25.*nu.*142. Addens, nec ſemper hoc eſſe peccatum veniale, quando ſcilicet aliquod verbum breuiter ad aliquam honeſtam hilaritatem dicitur. Vide Bullam Leon. X. vt ſupra *nu.*10. *relatam.*

17 Prohibitum eſt à S. Congregat. Epiſcoporum, & Regularium, ne Concionatores commendent pauperes in proprijs Eccleſijs ſine licentia Epiſcopi; bene tamen propria Monaſteria. Ita refert Gauantus *verb. Concio ſacra.nu.*42. Debent etiam Concionatores Regulares in concionibus ad populum vti Euangelijs, & Epiſtolis, quæ leguntur à Clero ſeculari eius Eccleſiæ, vbi degunt: Sic enim decreuit Sacra Congregat. Concil. apud Quarantam *in Summ. Bullar.*

Digitized by Google

Bullar. verb. Priuil. Regular. & diximus ſupra *cap. 9. nu. 46.* Nec poſſunt publicare Indulgentias, intellige non publicatas per Ordinarios locorum. Sic enim habetur ex Concil. Trident. *ſeſs. 21. cap. 9.* Imò publicantes falſas Indulgentias, ſeu indiſcretas, peccant omninò mortaliter, contra præceptum Obedientiæ illis impoſitum in Clement. de priuileg. *cap. Religioſi*. Nec poſſunt eſſe quæſtores, ſeu eleemoſynarij, (dicuntur autem quæſtores, qui quæſtum ſibi referunt. Baldus apud Barboſam *de poteſt. Epiſcop. Alleg. 109. num. 6.*) Nam expreſsè habetur in Concil. Tridentin. *ſeſs. 5. cap. 2.* quòd quæſtores, *nec per ſe, nec per alium prædicare præſumant. & ſeſs. 21. cap. 9.* talium nomen, vſus, & officium omnino extinguuntur. Licet eos ſoleat ſedes Apoſtolica concedere cum certis conditionibus, de quibus Zerola *in praxi p. 1. verb. Quæſtores.* & Gauantus *in Man. Epiſcop. verb. Quæſtores*. Præterea prædicantes miracula falſa, non ſolum peccant mortaliter, quia committunt mendacium pernicioſum, cum ſic facientes tollant quantum in ſe eſt veritatem miraculorum Fidei, & ſint in cauſa, quòd fides illis non adhibeatur; ſed etiam videntur incurrere ſententiam excommunicationis Papæ reſeruatã, latam à Leone X. & Concil. Lateranenſ. de qua ſupra *num. 10.* Bonacina *circa 8. præceptum Decal. diſput. 10. qu. 1. punct. 2. num. 7.* Qui verò in prædicationibus falſum dicunt in citationibus, vt in numero capitum, nomine authorum, vel loco vnius Prophetæ alterum dicendo, non peccant mortaliter; cum non committant mendacium in doctrina, ſed in accidentibus, & ſine præiudicio proximorum. Caietanus 2. 2. *q. 110. art. 4.* Azor. 3. *p. lib. 13. cap. 1. dub. 6.*

18 Pro excommunicatione, quam incurrunt Religioſi, qui aliqua in ſuis concionibus dicunt impedientes ſolutionem decimarum, vide *ca. 9. num. 26.* A quibus debeant examinari Concionatores Regulares, vide Decretum Clement. VIII. & Vrban. VIII. *cap. 18. num. 79.* Quando poſſunt diſpenſari in ſeruitio Chori, *cap. 10. num. 20.* Qualiter poſſint prædicare in eorum Eccleſijs quando prædicatur in Eccleſia Cathedrali, vide declarationem Sac. Congregat. *capit. 12. num. 41.*

SVMMARIVM CAP. XXI.

Sacerdotes Regulares crebrius celebrare debent. n. 1.
De tempore celebrandi. n. 2.
An dici poſſit Miſſa ante dictum Matutinum. n. 3.
Poſſint Religioſi recipere ſtipendia pro miſſis celebrandis. num. 4.
An plura ſtipendia pro vna miſſa. n. 5.
Reductio miſſarum ad minorem numerum ad quem pertineat. num. 6.
An poſſit Sacerdos partem ſtipendij ſibi reſeruando, alteram partem alijs dare pro miſſa celebranda. n. 7.
Declarationes S. Congregationis circa hoc. ibid.
Relicta pro onere miſſarum qualiter inueſtienda. ibid.
An Religioſi adminiſtrare poſſint Euchariſtiam. n. 8.
An poſſint aſſiſtere matrimonijs. n. 9.
An miniſtrare extremam vnctionem. n. 10.
Audientes miſſam feſtis diebus in Eccleſijs Fratrum ſatisfaciunt præcepto Eccleſiæ. n. 11.
Simplices ſacerdotes quando poſſint miniſtrare ſacramentum Pænitentiæ. n. 12.
An abſoluant ab excommunicatione minori. n. 13.
An poſſint celebrare miſſas in quocumque loco cum Altari portatili. n. 14.
An in grangiis ſeu prædiis monaſteriorum. n. 15.
Subdio, & extra Eccleſiam in caſu neceſſitatis. n. 16.
Poſſint Regulares dicere miſſas quacumque hora debita. num. 17.
Triduo ante Paſcha an dici poſſint miſsæ priuatæ. n. 18.
Quid poſſint Religioſi tempore Interdicti. n. 19.
Quid tempore ceſſationis à diuinis. n. 20.
Decreta S. Congregationis Rituum. n. 21.
Quid de miſſis S. Gregorij dicendum. n. 22.
Priuilegium pro Eccleſiis Hiſpaniæ. n. 23.
An qui miſſas nouas celebrant poſſint oblationes accipere. num. 24.
Miſſa votiua quando non dicenda. n. 25. & 26.
Gloria in excelſis *quando non dicitur. n. 27.*
Credo *quando omittitur. ibid.*
Miſſæ de Requiem *quando poſſunt dici. nu. 28.*
Conuentualis miſſa numquam omittenda. nu. 29.
In canone miſſæ nomine Antiſtis non ſunt nominandi ſuperiores Regulares, ſed Epiſcopi. n. 30.
In Altari priuati oratorij quando non celebrandum. num. 31.
Miſsæ certis Regularibus conceſsæ qualis eſt miſsa Beatæ Virginis de monte Carmelo, Carmelitis à quibus dicendæ. n. 32.
In Confiteor Deo *non ſunt adiungendi ſancti. n. 33.*
Pro reuerentia debita Eccleſiis quæ decreta ſint à S. Congregatione. n. 34.
Pro aliis ſpectantibus ad ſacerdotes. n. 35.

De Obligationibus Sacerdotum Regularium. Cap. XXI.

1 Religioſus Sacerdos non ſolùm tenetur celebrare in præcipuis anni feſtiuitatibus ſicut alij Sacerdotes, etiam nullam curam animarum habentes, eò quod hoc congruit iuri naturali, ſecundùm quòd quilibet tenetur gratiam ſibi datam alijs communicare, & iuri diuino, in illis verbis: *Hoc facite in meam commemorationem*; ſed etiam tenetur regulariter id facere, tum propter ſcandalum, quod ſolet ſequi, ſi ſacerdos regulariter non celebret; tum etiam, quia regulariter Religioſi ſunt obligati ad Miſſas dicendas, vel propter ſtipendia accepta, vel propter eleemoſynas, quas à fidelibus acceperunt intuitu ſuffragiorum, & orationum eorumdem. Sylueſter *verb. Miſsa* Sotus *in 4. diſtinct. 13. qu. 1. artic. 10.*

2 Quamuis de iure communi nulli licitum ſit noctu, & ante lucem celebrare, niſi ſolis Epiſcopis, iuxta gloſſ. *in cap. fin. de priuileg. lib. 6.* Nauarrus *in Man. cap. 25. num. 85.* Similiter nec liceat regulariter Miſſam poſt meridiem celebrare, niſi in caſu raro, & exiſtente rationabili cauſa. Suarez *tom. 3. in 3. p. diſp. 80. ſect. 4.* Sunt tamen aliqua priuilegia circa hoc, aliquibus Regularibus conceſſa. Primò enim Pius Secundus conceſſit Minoribus, vt poſſint celebrare vna hora ante auroram. Inſuper Leo Decimus conceſſit, vt de licentia ſuorum Superiorum, quorum conſcientijs ſe remittit, quomodo Fratres debeant vti hac gratia, poſſint celebrare illicò poſt Matutinum, & etiam poſt meridiem, præſertim diebus, quando eſt de audienda Miſſa præceptum, & quando Fratres debent ambulare, ſeu quando de via veniunt, & non poſſunt ante meridiem applicare ad locum, vbi commodè poſſint Miſſam audire, vel honeſtè celebrare. Præterea Sixtus Quartus conceſſit etiam Minoribus, quod Sacerdotes neceſſitatis cauſa, poſſint ante, & poſt horam ſtatutam ab Eccleſia, celebrare. Quæ priuilegia

gia non videntur abrogata neque per Conc. Tridentinum, cum in eo ſolùm præcipiatur Ordinarijs, vt compellant Regulares ne vtantur dictis priuilegijs, neque per Conſtitutionem Pij V. quæ incipit *Sanctiſſimus in Chriſto Pater*, quia illa ſolùm videtur eſſe cōtra illos, qui celebrabant noctu in vigilijs quarumdam feſtiuitatum, vel contra eos, qui regulariter, & abſque vlla cauſa poſt meridiem celebrant. Rodriq. *tom. 1. qu. 43. art. 2. & 5.* Miranda *in Man. tom. 1. qu. 41. art. 10. & 11.* Nihilominus quia Sacr. Congregatio declarauit; *Ante diem, & horis indebitis celebrare non licet, etiam vigore priuilegiorum ante Concilium Tridentinum conceſſorum*, nihil iam valent prædicta priuilegia, eò præſertim, quia cum fuerint viuæ vocis oraculo (vt patet ex Caſarubio *in comp. priuileg. Mendic. verb. Miſſa 2. quoad tempus.*) reuocata iam ſunt, vt ſæpè diximus. Conceſſio autem, quæ à Gregor. XIII. facta eſt pro Ieſuitis, parum, aut nihil continet priuilegij, vt benè Radriguez *vt ſupra art. 2.* Miſſæ verò omnes Natiuitatis Domini (niſi aliter conſuetudine introductum ſit) poſſunt celebrari ante auroram, ſaltem iure communi. Vaſquez *tom. 3. in 3. part. diſput. 232. cap. 3. num. 32.* &, ſine priuilegio etiam in aliquo ſolemni feſto, cum Concio non finitur niſi poſt Meridiem, vel ſi ratione itineris occurrat in die feſto tardiùs venire; poterit etiam celebrari aliquo tempore poſt meridiem. Vaſquez *num. 37.* Laurentius de Peirin. *de priuil. Minim. tomo primo circa Conſtit. Pyrrhi §. 7.*

3 Non eſt peccatum mortale dicere Miſſam ante Matutinum, ſeu Laudes, (quamuis multi oppoſitum ſentiant. Gauantus *tom. 1. Theſaur. par. 2. tit. 1.*) Eò quod nullum eſt præceptum tam grauiter obligans. Sot. 10. *de iuſtit. qu. 5. artic. 4.* Suarez *3. tom. in 3. p. diſp. 82. ſect. 1.* Erit tamen veniale, ſi ſine aliqua rationabili cauſa id fiat; quia eſt aliqualis inuerſio ordinis Eccleſiæ conſuetudine introducti. Sylu. *verb. Miſſa 1. qu. 1.* De prima autem non eſt talis obligatio. Tolet. *in Summ. lib. 2. cap. 1.*

4 Poſſunt Religioſi Sacerdotes recipere ſtipendia pro Miſſis celebrandis, illa ſcilicet, quæ communi lege, aut conſuetudine fuerint taxata, ſeu, quæ à viris timoratis peti, & dari ſolent. Cùm hoc nullo iure naturali, Diuino, aut Eccleſiaſtico ſit prohibitum Suarez *3. tom. in 3. par. diſp. 86. ſect. 2.* Excipiuntur ab hac regula Patres Societatis (& idem dico de alijs Religioſis, quibus ex vi ſuarum Conſtitutionum eſt illis prohibitum accipere ſtipendia pro Miſſis, & alijs actionibus ſpiritualibus.) Ratio eſt, quia *in Exam. cap. 1. §. 3. & 6. p. Conſtit. Societ. cap. 2. §. 7.* prohibetur illis admittere *ſtipendium pro Miſſarum Sacrificijs, vel Prædicationibus, vel Lectionibus, vel vllius Sacramenti adminiſtratione*. Vnde tales recipientes ſtipendia peccant contra paupertatem. Quia recipiunt aliquid contra voluntatem Superiorum, quod eſt actus proprietatis. Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap. 28. num. 7.* Poterit tamen in hoc dari paruitas materiæ, ſicut in alijs votorum tranſgreſſoribus. Enriquez *lib. 9. de Euchar. cap. 22. num. 3.* Sanch. *vt ſup. nu. 8.* Vide dicta *ca. 6. num. 36.* Miſſæ autem dictæ à præfatis Regularibus contra præceptum ſuorum Superiorum proſunt illis pro quibus dictæ fuerunt, & non illis pro quibus Superiores præcipiunt applicari, iuxta dicta *ſupra cap. 4. num. 35.* De quo Portellus *in Reſponſ. Moral. to. 2. caſu 22.*)

5 Quamuis multi Theologi velint Sacerdotes pauperes (quod maximè procedit in Religioſis) accipere poſſe plura ſtipendia pro vna Miſſa, tot ſcilicet, quot fuerint ad ſuam ſtrictam, & congruam ſuſtentationem neceſſaria. Ludou. Veja *in libr. reſp. ad caſus conſcientiæ Congreg. 4. caſ. 3.* Petrus Nauarra *lib. 2. de reſtit. cap. 2. num. 433.* Hæc tamen ſententia in praxi iam ſuſtineri non poteſt propter Decretum de celebratione Miſſarum Sacr. Congregat. S. D. N. Vrban. VIII. auctoritate editum ann. 1625. quod habetur 4. tomo Bullar. inter Conſtit. Vrb. num. 43. vbi id prohibetur, per hæc verba. *Vbi pro pluribus Miſſis, etiam einſdem qualitatis, celebrandis, plura ſtipendia, quantumcumque incongrua, & exigua, ſiuè ab vna, ſiuè à pluribus perſonis collata fuerunt, aut conferentur in futurum Sacerdotibus, Eccleſiis, Capitulis, Collegijs, Hoſpitalibus, Societatibus, Monaſterijs, Conuentibus, Congregationibus, domibus, ac locis pijs quibuſcumque, tam ſecularibus, quam Regularibus; Sacra Congregatio ſub obteſtatione Diuini Iudicii, mandat, ac præcipit, vt abſolutè tot Miſſæ celebrentur, quot ad rationem attributæ eleemoſynæ præſcripta fuerint; itaut alioquin ij, ad quos pertinet, ſuæ obligationi non ſatisfaciant, quinimò grauiter peccent, & ad reſtitutionem teneantur*. Diana *Tract. 14. de celebrat. Miſſarum Reſolut. 8.* Et quamuis circa hoc multa fuerint à Summis Pontificibus conceſſa priuilegia. Regularibus, illa tamen omnia reuocata iam ſunt ab eadem Sacra Congregatione, dicente, *Eadem auctoritate reuocat priuilegia, & indulta omnia quibuſuis perſonis, Eccleſiis, ac locis piis, tam ſecularibus, quam Regularibus, cuiuſcumque Ordinis, Congregationis, & Inſtituti, quamcumque ob cauſam conceſsa, quibus indulgetur, vt certarum Miſsarum, vel Anniuerſariorum celebratione, aut aliquibus Collectis, ſeu Orationibus, plurium Miſsarum oneribus in futurum ſuſcipiendis, ſatisfiat*. Gauantus *in Theſaur. tom. 1. p. 3. tit. 12.* Diana *vt ſupra reſolut. 6.* Num autem non obſtante huiuſmodi S. Congregationis Decreto, in caſu grauis neceſſitatis citra extremam, poſſit Sacerdos pauper plura ſtipendia pro vna Miſſa recipere, iuxta ſui ſtrictam, & congruam ſuſtentationem, (inhærendo maximè ſententiæ affirmanti ſacrificium Miſſę eſſe infiniti valoris, ita vt pluribus applicatum, tantum quantum ad valorem, qui ex opere operato Miſſæ correſpondet, valeat ſingulis, ac ſi pro ipſis ſolis applicaretur, vt tenet Vaſquez *tom. 3. in 3. p. diſp. 231.* & procurando alijs vijs, & modis, per opera ſcilicet ſatisfactoria, Orationes, & Indulgentias recompenſare id, quod de fructu Miſſæ ex opere operantis proueniret vnicuique, ſi pro ipſo ſolo applicaretur) aliorum iudicio remitto, noſtram verò ſententiam in ſpeciali Tractatu de hac re, Deo duce, proferemus.

6 Quamuis etiam Abbates, & Generales Religionum poſſent olim in Capitulis Generalibus Miſſas ad minorem numerum reducere, iuxta Decretum Concil. Trident. *ſeſs. 25. de reformat. cap. 4.* Nullatenus iam id poſſunt facere, propter Decretum S. Congregationis Concilij, iam adductum, quo ſtrictè prohibet, & interdicit S. Congregatio, ne Epiſcopi in Diœceſana Synodo, aut Generales in Capitulis Generalibus, vel aliàs quoquomodo reducant onera vlla Miſsarum celebrandarum, aut poſt idem Concilium impoſita, aut in limine fundationis, ſed pro his omnibus reducendis, aut moderandis, vel commutandis ad Apoſtolicam Sedem recurratur; quæ, re diligenter perſpecta, id ſtatuet, quod magis in Domino expedire arbitrabitur, alioquin reductiones, moderationes, & commutationes huiuſmodi, ſi quas contra huius prohibitionis formam fieri cōtigerit, omnino nullas, atque inanes decernit. Gauantus vt ſup-

tit.

tit.12.num.43. Poſſunt tamen Generales in Capitulis generalibus re diligenter perſpecta iuxta prædictum decretum Concil. Trid. facere reductiones Miſſarum quæ ante prædictum Concilium relictæ erant non in limine fundationis, ſed pro alia cauſa. Ratio eſt, quia ita explicata erat iam pridem mens Concilij à S.Cõgregat. & in Decreto præſenti ſolùm prohibetur, & interdicitur reductio onerum Miſſarum quæ *aut poſt idem concilium impoſita, aut in limine fundationis*, ergo illa quæ ante Concilium, & non in limine fundationis impoſita erant non prohibentur reduci. Sorbus in comp. priuil. Mendicantium *verb. Miſſa, §. ſecundo notandum.* Diana *de celebr. Miſſarum reſol.1.& 2.tract.* 14. Quando autem id fiet ſeruandæ ſunt conditiones à concilio requiſitę, & inter eas *quod eorum ſemper Defunctorum commemoratio fiat, qui pro ſuarum animarum ſalute legata ea ad pios vſus reliquerunt.* Ita enim præſcribitur à Concil. Trid. *ſeſſ.25.c.4.* nec poteſt fieri reductio aliorum ſuffragiorum, ſed tantùm Miſſarum, quia ſic declarauit Sacra Congregatio, vt refert Sorbus vt ſupra. Quamuis contrarium teneant Diana *vt ſupra Reſol.5.* cum alijs, (quos refero *tom.4. verbo Miſſa, nu.*31. vbi propterea hanc partem probabilem eſſe cenſeo. Deinde non videtur per hoc decretum Sacræ Congregationis derogatum Epiſcopis quin poſſint moderari Miſſas alicui Eccleſiæ relictas, nondum tamen ob tenuitatem eleemoſynæ ab eadem Eccleſia acceptaras; nam decretum hoc loquitur manifeſtè de oneribus Miſſarum impoſitis. Non eſt autem onus impoſitum, niſi poſt acceptationem: & intenſio eiuſdem ſola eſt, vt numerus Miſſarum relictus & acceptatus adimpleatur. Quare ante acceptationem non abſtulit Epiſcopis facultatem quæ illis de Iure communi competebat alterandi & moderandi eas Miſſas. Ita habet Filibertus Marchinus *de Sacramento Ordinis tractatu 3. part. 2. cap.19. num.* 32. re, vt inquit cum multis viris doctis communicata.)

7 Quamuis etiam alij Theologi dixerint, poſſe Sacerdotem accipere Miſsam celebrandam cum certa eleemoſyna, & poſteà alteri Sacerdoti eam Miſsam committere, retenta ſibi parte eleemoſynæ (Bonac. *de Sacram.diſp.4. quæſt. vlt. punct.8.nu.* 18.) Id tamen iam non licet propter Decretum Sacræ Congregat. loco citato, quo prohibet Sacerdoti, qui Miſsam ſuſcepit celebrandam cum certa eleemoſyna, ne eamdem Miſsam alteri, parte eiuſdem eleemoſynæ ſibi retenta, celebrandam committat. Diana *vt ſup. Reſol.* 10. Cum autem ab eadem Sacra Congregat. quæreretur, an permittendum ſit adminiſtratoribus Eccleſiarum, vt retineant aliquam eleemoſynarum portionem pro expenſis manutentionis Eccleſiæ, Altarium inſeruientium, paramentorum, luminum, vini, hoſtiæ, & ſimilium? Similiter, an hoc Decretum habeat locum in beneficijs, quæ conferuntur in titulum, ideſt, an Rector beneficij, qui poteſt per alium celebrare, teneatur Sacerdoti celebranti dare ſtipendium ad rationem reddituum beneficij? Præterea, an Sacerdotes, quibus aliquando offertur eleemoſyna maior ſolita pro celebratione Miſsæ debeant dare eamdẽ integram eleemoſynã ijs, quibus Miſsas celebrandas cõmittunt; an verò ſatis ſit, vt dent celebrãtibus eleemoſynã conſuetam? Ad primum reſpondit eadem Congregatio, permittendum non eſse, vt Eccleſiæ, ac loca pia, ſeu illorũ Adminiſtratores ex eleemoſynis Miſsarum celebrandarum, vllam vtcumque minimam. portionem retineant, ratione expenſarum, quas ſubeunt in Miſſarum celebratione, niſi cum Eccleſiæ, & loca ipſa alios non habent redditus, quos in vſum earumdem expenſarum erogare licitè poſſent; & tũc quam portionem retinebunt, nullatenus debere excedere valorem expenſarum, quæ pro ipſomet tantũ Miſſæ ſacrificio neceſsariò ſunt ſubeũdæ, & nihilominus eo etiam caſu curãdum eſſe, vt ex pecunijs quæ ſuperſũt expẽſis, vt ſup. deductis, abſolutè tot Miſſę celebrentur, quot præſcriptę fuerint ab offerentibus eleemoſynas. Ad ſecundum reſpondit, nõ habere locũ ſatis ſed eſse, vt Rector beneficij, qui poteſt per alium Miſsam celebrare, tribuat Sacerdoti celebranti eleemoſynam congruam ſecundum morem Ciuitatis, vel Prouinciæ, niſi in fundatione beneficij aliud cautum fuerit. Ad tertium debere abſolutè integram eleemoſynam tribuere Sacerdoti celebranti, nec vllam illius partem ſibi retinere poſse. Vide Decreta hæc 4.tom. Bull. vt ſup. & apud Peirin. *tomo 2. priuil. Minim. inter Conſt. Vrb. num.9.* Gauant. *in Theſ.to.1.p.3.tit.12.à nu.* 34. Præcipitur etiam in eodem Decreto *de celebratio. Miſs.* vt pecuniæ, ac bona mobilia Regularibus relicta cum onere perpetuo Miſsarũ celebrãdarum, ſub pęna interdicti ab ingreſſu Eccleſiæ ipſo facto incurrẽda, à die realis acquiſitionis, ſtatim deponi debeãt penes Ædem Sacrã, vel perſonam fide, & facultatibus idoneam, ad effectum illa quam primùm inueſtiendi in bonis immobilibus fructiferis, cum expreſſa mentione oneris, quod illis annexum reperitur. Et, quòd ſi eadem bona immobilia deinceps alienari contigerit, eorumdem pretium ſub eadem pœna, deponi, & in alijs bonis ſtabilibus etiam fructiferis cum eiuſdem oneris repetitione, atque annexione conuerti, debeat. Inſuper præcipitur Regularibus, ne in poſterum prædicta onera perpetua ſuſcipiant Miſsarum ſine Generalis, vel Prouincialis conſenſu, & licentia in ſcriptis, & gratis concedenda, ſub pœna priuationis Officiorum, quæ tunc obtinent, ac perpetuæ inhabilitatis ad alia de cætero obtinenda, vociſque actiuæ, ac paſſiuæ abſque alia declaratione. Vide Decreta citata vt ſup. *n.* 5. & Gauantum *to. 1. Theſaur. p.3. tit.12. nu.41.& 42.* Quamuis præterea multorum ſententia fuerit poſse Sacerdotes non habentes eleemoſynas de præſenti, pro quibus offerant Miſsas, illas nihilominus anticipate dicere, ipſas applicando pro illis, qui ſibi poſteà daturi ſint eleemoſynas, maximè ſi hoc fiat non ſuſpẽdendo effectum Sacrificij, ſed illum ex tunc applicando pro illis, qui eleemoſynas daturi ſint(Aragon. *de inſtit.q.85.art.3.dub.1.)* Nihilominus, quidquid ſit de veritate huius ſententiæ ſpeculatiuè loquendo, in praxi tamen non eſt approbanda, tum propter aliqua, de quibus Bonacina *diſp. 4. de Euchariſtia quæſt. vlt. punct.7.§.5.n.3.* tum pręcipuè, quia huiuſmodi anticipata celebratio pro incerto eleemoſynam oblaturo eſt prohibita à Paulo V. & S.Congr. Concil. 15. Nouembr. 1605. Vide Gauantum *in Man. Epiſcop. ver. Miſsa nu.* 33. & Diana *tra.14.de celebr. Miſs. reſolut.* 15. Anticipata autem celebratio eius Miſsæ, quę die ſequenti dicenda erat, non eſt prohibita, cum potius Sacerdos ſic faciens ad inſtar boni debitoris, anticipatè ſoluat. Barboſa *de poteſt. Epiſcop. Allegat.* 24. *nu.* 14. Niſi fortè contrarium expreſsè declaretur à concedente eleemoſynam, vt probat Bonacina *vt ſupra numero* 4.

8 Quamuis iure communi prohibitum ſit Religioſis adminiſtrare ſecularibus Sacramentum Euchariſtiæ abſque licentia parochi ſub pœna excommunicationis ipſo facto *in Clement. Religioſ. & de priuileg. & exceſs. Prælat.* tamen ex priuilegijs Nicolai V. & Sixti

IV.id

Digitized by Google

IV. id poſſunt facere Religioſi Minores Confeſſores, & ex priuilegio Iulij II. Minimi, & ex Pio V. omnes Mendicantes, & eorum priuilegia communicantes, prærerquam in die Paſchatis, tempore ſcilicet, quo ex præcepto Eccleſiæ tenentur ſeculares communicare. Rodriguez *tom. 1. qu. 56. art. 3.* Miranda *in Man. tom. 1. qu. 42. art. 1. & 2.* Qui autem communicauit aliquo die ex prædicto tempore in ſua Parochia poteſt (ſecundum aliquos) etiam alio die eiuſdem Paſchatis communicare apud Regulares. Cùm iam adimpleuerit præceptum Eccleſiæ, nec aliud intendatur in prædicta exceptione. Vincentius Filliucius *to. 1. tract. 4. cap. 9.* Barboſa *de offic. parochi ca. 20. num. 10.* Laurentius de Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in conſtitut. 1. Iulij II. §. 37. num. 86.* Qui etiam *num. 90.* tenet etiam in die Paſchæ poſſe Religioſos miniſtrare Eucharistiam peregrinis. Quod tamen negare viderur Barboſa *vt ſupra num. 23.* Imò dicitur declaratum à Sac. Congreg. Concil. non poſſe in die Paſch. ſumere in Eccleſia Regular. Euchariſtiam, eum, qui ſatisfecit in Paſchate in Parochia. Gauantus *in Manual. Epiſc. verb. Euchar. nu. 23.* Vnde cautè procedendum. Presbyteri quoque ſeculares dicentes Miſſas in domibus Religioſorum Mendicantium poſſunt ex eorum licentia ſeculares communicare. Non ſolum, quia ita praxi obſeruatur, ſed etiam ob priuilegium Iulij II. Minimis conceſſum, quo participant etiam Mendicantes Religioſi. Licet illud non ita clarè contineat hanc conceſſionem. Caſarub. *in compend. verb. communicare num. 13.* Medina *in Inſtruct. confeſs. lib. 1. cap. 11. §. 3.* Enriquez *tom. 2. de Euchar. lib. 7. num. 1.* Similiter in caſibus neceſſitatis, ſcilicet articuli mortis, abſente Parocho, poſſunt Religioſi Sacramentum Euchariſtiæ tamquam Viaticum fidelibus miniſtrare. Quia tunc præſupponitur Parochorum licentia. Suarez *tom. 3. in 3. part. diſp. 72. ſect. 2.* Rodriguez *vt ſupra art. 5.*

9 Poſſunt etiam prædicti Sacerdotes Regulares ex licentia Parochi Sacramento Matrimonij aſſiſtere. Quia hoc videtur ſupponi *in Clem. Religioſi de priuileg.* Id tamen facientes ſine licentia prædicta ſunt excommunicati excommunicatione Papali in prædicta *Clement.* Miranda *tom. 1. Manu. q. 48. per totum.* Vide dicta *c. 9. nu. 31.*

10 Quamuis etiam non poſſint Sacerdotes Regulares miniſtrare Sacramentum extremæ Vnctionis ſine licentia Parochi ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ *in prædicta Clement. 1. de priuileg.* In caſu tamen neceſſitatis, & abſentia Parochi, quando ſcilicet præſumitur licentia interpretatiua ipſius, poſſunt id facere, neque incurrent in prædictam excommunicationem. Sylu. *verb. vnctio qu. 4.* Sotus *in 4. d. 23. qu. 2. art. 1.* Similiter ex priuilegiis Sedis Apoſtolicæ in eadem Clem. poſſunt plures Regulares familiaribus ſuis, aut pauperibus in hoſpitalibus ſuis degentibus hoc ſacramentum miniſtrare. Miranda *in Manual. tom. 1. qu. 49. artic. 1.* referens varia priuilegia. Specialiter Alexand. IV. conceſſit Carmelit. poſſe miniſtrare ſacramenta, & dare ſepulturam ſuis familiaribus. *Speculum Ordinis* fol. 62. Et Sixt. IV. in Bulla *Dum attenta*, quæ eſt Mare magnum Carmelitarũ conceſſit eiſdem, quòd in caſu, quo Rectores parochialium Eccleſiarum difficiles ſe reddant in exhibitione Euchariſtiæ, & Extremæ Vnctionis erga illos, qui dictis Fratribus confeſſi ſunt, illis ſine cauſa rationabili denegando, vel differendo dictorum Sacramentorum adminiſtrationem, illa petentibus poſſint exhibere. Speculum ordinis fol. 87. Vide etiã alia ad hoc intentum in Peirinis ſupra relato, *præſertim à num. 97.* Sed prædictos familiares Religioſorum ad parochiam in Paſchate pro Communione mittendos eſſe declarauit S. Congreg. apud Gauantum *in Man. Epiſcop. ver. Euchar. n. 24.*

11 Audientes Miſſas in Eccleſijs Fratrum Mendicantium in Dominicis, & Feſtis diebus ſatisfaciunt præcepto Eccleſiæ de Miſſa audienda. Ex priuilegio Leon. X. Quod non eſt derogatum per Concil. Trid. *ſeſs. 22.* quatenus habet quòd Epiſcopi moneant populum, vt frequenter ad ſuas Parochias, ſaltem diebus feſtis, & Dominicis accedant. Quia Concilium id non præcipit, & quia ita declarauit S. Congregat. vſque obtinetur. Rodriguez *tom. 1. quæſt. 43. articul. 7.* Flau. Cherub. *in Compend. Bullar. fol. 100.* Animaduerte tamen prædictum Leon. X. voluiſſe id fieri *non contempto proprio Parocho*.

12 Sacerdotes regulares (ſicut & non Regulares) etiamſi ab Ordinarijs, aut ſuis Prælatis licentiam non obtineant, poſſunt in caſu neceſſitatis extremæ, ſeu articulo mortis omnium quorumcumque ſecularium Confeſſiones audire, & ab omnibus caſibus, & cenſuris quantumuis reſeruatis abſoluere. Quia in tali caſu omnes ſacerdotes habent authoritatem ab Eccleſia, *cap. quod de his de ſent. excommunic. & ca. paſtoral.* Nauarrus *in cap. 1. de pœnit. dub. 6. num. 73.* Poſſunt etiam ſemper abſoluere à peccatis venialibus, ſeu etiam mortalibus aliàs confeſſis, cum ad hoc ſufficiat Iuriſdictio vniuerſalis, quæ eſt communis omnibus ſimplicibus ſacerdotibus. Suarez *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 16. num. 1.* Peccabunt tamen, ſi ſine licentia Superiorum id faciant, quia non ſunt ſui iuris, ſed alterius, ſcilicet Prælati, ratione voti obedientiæ. Nauar. *in ſumm. capit. 4. numero 6.* Graſſis *1. par. deciſ. libr. 1. cap. 13. num. 87.* Vide dicenda *cap. 19. num. 12.*

13 Quamuis probabiliter aliqui aſſerant ſimplices ſacerdotes poſſe abſoluere ab excommunicatione minori, ſicut à peccatis venialibus, propter ſimilem rationem. Nauarrus *in Man. ca. 27. num. 25.* Probabilius tamen eſt oppoſitum; eo quod talis abſolutio ſit actus alicuius Iuriſdictionis, quàm non habent ſimplices ſacerdotes extra caſum extremæ neceſſitatis Caietanus *in Sum. verb. excommunicat.* Vincent. Filliucius *tom. 1. tract. 13. cap. 7.*

14 Quamuis olim propter priuilegia Religionum, ſpecialiter pro Carmelitis Vrbani V. & Sixti IV. vt habetur *in Speculo Ordinis fol. 69. & 89.* pro prædicatoribus, & Minoribus *cap. in his de priuileg.* & pro Minimis Iulij II. poſſent Regulares celebrare Miſſas in quocumque loco honeſto cum altari portatili, & viatico; hæc tamen antiquata iam ſunt per Conciliũ Trid. *ſeſs. 22. in Decret. de obſeru. & vitand. in celebrat. Miſs.* per illa verba, *Neue patiantur in priuatis domibus, atque omnino extra Eccleſiam, & ad diuinum tantum cultum dedicata Oratoria ab eiſdem Ordinarijs deſignanda, & viſitanda, Sanctum hoc ſacrificium peragi, &c.* & in fine additur, *Non obſtantibus priuilegiis, exemptionibus, &c.* Nauar. *in Manual. cap. 25. nume. 82.* Azor. *tom. 1. Inſtitut. moral. lib. 10. cap. 26. quæſt. 7.* Sed Gregorius XIII. in Bulla *Vſum Altaris 3. tomo Bullar. inter Bullas Gregorii num. 57.* conceſſit presbyteris Societatis Ieſu, vt in miſſionibus, quas faciunt, vti poſſent altari viatico, & ſuper illud vbique gentium, modò loca tuta ſint, & honeſta, Iudicio Generalis, aut Prouincialis, Miſſæ ſacrificium celebrare. An verò aliæ Religiones cum Societate communicantes fruantur d. priuilegio? Suarez id negat *tom. 3. in 3. p. diſp.*

diſp.81.ſect.3. Alij verò affirmant, quibus aſſentior, dummodo hoc ſit cum conditionibus à Pontifice aſſignatis, & inter miſſiones. Peirinis *tom.1. priuileg. Minim.in Conſtit.Pyrrhi num.*28. In Oratorijs etiam, quæ ſolent eſſe Religioſorum Monaſterijs, Clauſtris, Infirmarijs, &c. videtur poſſe religioſos celebrare ſacrificiũ Miſſæ. Propter priuilegia adducta, quæ quoad hoc non videntur reuocata per Concilium Tridentinum *loco adducto*, cum ibi ſolùm videatur prohiberi, ne *in priuatis domibus omninò extra Eccleſiam* erigantur Oratoria, in quibus Miſſæ celebrentur ſine Ordinariorum licentia, prædicta autem loca nec ſunt priuatæ domus, nec omninò extra Eccleſiam, cum nomine Eccleſiæ veniant etiam Religioſorum Clauſtra, vt colligitur *ex c. Abbati §. hac autem d.*54. *& c. Alma mater de ſent. excomm. in 6. vbi Gloſſa verb. Monaſter.* Rodriguez *tom.2. quæſt.*75. *art.*1. *&* 2. Peirinis *tom.1. priuileg. Minim. in Conſtit. Pyrrhi num.* 31. Refertur etiam ad hoc priuilegium Gregorij XIII. conceſſum Societati Ieſu in Bulla, *Decet Romanum Pontificem* anno 1575. ſcilicet quòd *in Oratorijs, & Capellis, quæ ipſius Societatis Prouinciales per ſe in domibus, Collegijs, & alijs locis, vbi aliqui Societatis reſidebunt, approbauerint, & ad diuinum dumtaxat cultum deputauerint, Miſſæ, & alia Diuina Officia celebrari poſſint.* Quo etiam vti poſſunt aliæ Religiones, quæ communicant, in priuilegijs cum Societate. Reginaldus *in praxi lib.*29. *num.*178. Peirinis *vt ſupra num.*29. Afferens etiam priuilegium aliud conceſſum Benedictinis Valliſoletanis, de quo dubito an ſit, vel non, viuæ vocis oraculum. Vide Gauantum *in Theſaur.to.1.p.1. tit.20.§. Addam.*

15 In grangijs quoque Monaſteriorum, ſeu in prædijs ipſorum, vtilitatis, & recreationis cauſa acquiſitis, poſſe fieri Oratoria, in quibus Diuina Officia celebrentur ſine licentia Ordinarij, non obſtante Conc. Trid. *ſeſſ. illa* 22. *iam citata*, eo quòd Concilium ſolùm loquatur de priuatis domibus, hæc autem prædia, ſeu grangiæ non ſint tales, docent aliqui Authores, propter aliqua priuilegia Religionibus conceſſa. Rodriguez *tom.2. quæſt. Regul. quæſt.*75. *art.*1. *&* 2. & Laurentius de Peirinis *iam citatus*. Cauendum tamen ſimiliter eſt, ne huiuſmodi conceſſiones ſint viuæ vocis oracula, quia ſi tales ſunt, nullum robur, & firmitatem hoc tempore habent, vt diximus *cap.* 3. *num.* 21.

16 Propter neceſſitatem quoque iure communi permiſſum eſt celebrare abſq; Epiſcopi licentia ſubdio, & extra Eccleſiam, ac Oratorium deſignatum, vt ſi Rex, aut Dux ſit in exercitu, vel claſſis Chriſtianorum appellat ad terram, vel ſi in itinere Eccleſia deſit, vel cum magna multitudo hominum in aliquo die feſto ad paruam aliquam Eccleſiam concurrit, modò tamen ſemper adſit altare viaticum, ſeu portatile ab Epiſcopo conſecratum. Probatur *ex canone primo, & can. concedimus de conſecrat. diſtinction.*1. Suarez *tomo 3. in 3. part. diſp.*81. *ſect.*3. Vaſquez *ibid. diſp.* 233. *cap.* 1. Numquam tamen licet propter quamcumque neceſſitatem celebrare ſupra mare, ſeu flumen in naui; propter periculum effuſionis ſanguinis ex motu nauis. Vaſquez *loco cit.*

17 Poſſunt etiam Regulares dicere Miſſas in diebus feſtiuis, & Dominicis quacumque hora debita, etiam antequam Rector parochialis Eccleſiæ celebrauerit. Quia ita declarauit S. Congreg. Concilij, prout retuli ſupra *cap.*12. *num.*41. *&* Pius V. *in Conſtitut. Etſi Mendicantium.* Peirinis *tom.1. priuileg. Minim. in Conſtit. Pyrrhi num.*26.

18 Feria quinta maioris Hebdomadæ, ſaltem iure communi licitum eſt omnibus ſacerdotibus celebrare ſecluſo ſcandalo, & in ſecreto, cùm id nullo iure prohibeatur. Sotus *in 4. diſt.* 13. *q.* 2. *art.*2. *ad ſecundum*. Suarez *tom.* 3. *in 3. p. diſp.*80. *ſect.*2. In die autem Paraſceue peccatum mortale eſt, ſiue in publico, ſiue in ſecreto celebrare. Habetur *in c. Sabbatho de conſecr. diſt.* 3. Etiam ſi in illo die occurrat feſtum Annunciat. B. V. Gauantus *in Theſau. S. Rit. tit.* 1. *p.4. tit.9. nu.* 24. In die Sabbathi Sancti aliqui putãt poſſe celebrari priuatim, & occultè, ſaltem ab ea hora, in qua incipit ſolẽne Paſchale Officium ob rationabilem cauſam. Vide Barboſam *de Offic. Parochi cap.* 11. *à nu.*49. Gauantum *in Theſaur. vt ſupra p.4. tit.*10. *à num.*43. An verò tunc debeant plures Miſſæ celebrari ſi feſtum Annunciationis occurrat, Diana *Tract.* 14. *de celebr. Miſſar. Reſolut.*21.

19 Non obſtante decreto Concilij Trident. *ſeſſ.* 25. *cap.* 12. videlicet *Cenſuræ, & Interdicta nedum à Sede Apoſtolica emanata, ſed etiam ab Ordinarijs promulgata, mandante Epiſcopo, à Regularibus, in eorum Eccleſijs publicentur, atque ſeruentur*, poſſunt Regulares tempore Interdicti generalis ſingulis diebus in Eccleſijs, & Monaſterijs Miſſas celebrare, & dicere Offic. Diuina ſicut prius, ſubmiſſa tamen voce, ianuis clauſis, excommunicatis, & interdictis excluſis, & campanis non pulſatis. Ita enim habetur iure communi ex Bonifac. VIII. *in c. Alma mater de ſent. excomm.* Sorbus *in Addit. ad comp. verb. interdictum* 3. *§.*3. *tempore*. Peirinis *tom.* 1. *priuileg. Min. in Conſt.* 2. *Sixti IV. nu.*55. Gauantus *in Man. Epiſc. verb. Interdictum à num.* 10. Poſſunt etiam eodem tempore Interdicti ſolemniter celebrare Diuina ianuis apertis, & pulſatis campanis, excommunicatis expulſis, ſed interdictis admiſſis, ſic tamen quòd illi, qui fuerunt cauſa Interdicti altari nullatenus appropinquent, in feſtiuitatibus Natalis Domini, Paſchę, ac Pentecoſtes, & Aſſumtionis Virg. Mariæ. Ita enim habetur etiam iure communi *in eodem cap. Alma mater*. Sorbus *vt ſupra* §.12. *ſecundùm*, etiam hoc extendens ad feſtum SS. Sacramenti, & per totam octauam illius per viam Extrauag. Martini V. Extenditur etiam probabiliter, quoad aliquos Regulares, & alios, qui cum ipſis habent communicationem priuilegiorum, ad feſta Cõceptionis, Viſitationis, & Natiuitatis B. Mariæ, & Natiuitatis Sanct. Ioannis Baptiſtæ, & ad feſta ſanctorum reſpectiuè ſuarum Religionum, necnon aliorum Sanctorum, & Sanctarum ſub quorum inuocationibus Eccleſiæ regularium dedicatæ, & conſtructæ ſunt, ſeu quorum corpora in ipſis Eccleſijs recondita reſpectiuè exiſtunt, necnon hebdomadarum ſanctæ, & Reſurrectionis Dominicæ feſtiuitatibus, & per octauas earumdem omnium feſtiuitatum, necnon quoties Religioſi profeſſionem emiſerint, vel primã Miſſam celebrauerint, ſeu in ſuis Eccleſijs humana cadauera Eccleſiaſticæ ſepulturæ tradi cõtigerit, dũmodò Interdicto cauſam non dederint, nec id eis cõtigerit ſpecialiter interdici, nominatim interdictis, & excommunicatis excluſis. Ita enim conceſſit Leo X. Monachis S. Benedicti, & ſeruitoribus Monaſteriorum, vt refert Caſarubius *in comp. priuileg. Mendicant. verb. Interdictum.* 2. *nu.*10. Etſi enim Concilium Trid. *eadem ſeſſ. c.*22. reuocet omnia priuilegia cõceſſa quibuſcũque Regularibus, quæ Pius V. poſtea reualidauit in Conſtit. *Etſi Mendicantium*, & tamdem Greg. XIII. reuocauit, & annullauit quatenus contraria erãt prædicto Conc. nihilominus priuilegiũ hoc Leonis X. probabile eſt nõ eſſe contrariũ Conc. cum eius

mens ſolùm videatur eſse, reuocare illa priuilegia, quæ à quibuſdam Religioſis dicebantur haberi de nullatenus ſeruando Interdicto quncumque, vt erant fratres milites S. Ioan. Hieroſ. virtute conceſſionis Anaſt. IV. Alc. III. & IV. Vrb. II. Clem. III. & IV. & fratres Min. ex priuilegio Leo. X. Rodr. *in expoſitione Bullæ cruciat. §. 5. nu. 16.* Sorb. *in additionibus ad comp. priuil. Mendic. verb. Interdict. 3. §. ſed alij DD.* Diana *Tract. 2. reſolut.* 123. Idem dico de alio priuilegio Iulij II. quo conceſſit Fratribus Minoribus, quòd tempore Interdicti, auctoritate ordinaria poſiti, poſſint ſepelire in Eccleſijs ſuis corpora Fratrũ eiuſdem Ordinis decedentium, etiam cum cæremonijs ſolitis, ac pulſatis campanis, & cum Miſſis, & alijs diuinis Officijs in ſimilibus celebrari conſuetis. Sorbus *vt ſupr. §. ſextodecimò Interdictum*. Pro alijs priuilegijs circa tempus Interdicti, etiam pro ſecularibus familiaribus, vel ſeruitoribus regularium, vide Caſarubium *vt ſupr. v. Interdictum. 1. 2. & 3.* Animaduerte tamen aliqua illorũ conceſſa iam eſſe iure communi *in cap. Alma mater*. Alia eſſe ſolùm viuæ vocis oracula, vt illud Nicolai Franci Sedis Apoſtolicæ Legati, de admittẽdis quindecim perſonis tempore Interdicti, quæ proindè his temporibus nihil valent. Alia verò, etſi forſan in rigore valida ſint, quia tamen vel non ſunt in vſu apud Regulares, vel ſequitur ſcandalum apud ſeculares ex eorum vſu, ideo conſultius eſt illis non vti. Vide Nauarrum in *Man. cap. 27. num.* 190. Pro his quoque, & alijs, quæ facere poſſunt, & debẽt Regulares tempore Interdicti, ſiue in locis, vbi publicatur Bull. Cruciatæ, ſiue vbi publicatur, vide Sorbum *vt ſupra*. Et dicenda *to. 2. c. 5. num. 21. c. 14. num. 36. c. 15. num. 36. c. 16. num. 12. 23. & 27. & ca. 17. nu. 6.*

20 Tempore etiam ceſſationis à Diuinis poſſunt, probabiliter etiam, vti Regulares, de quibus num. præcedenti, priuilegio Leon. X. adducto, qui etiam loquitur de tempore talis ceſſationis. Peirinis *tomo. 1. priuileg. Minim. in Conſtit. 2. Sixti IV. nu.* 52. Et alio etiam priuilegio Nicol. V. de elegendis ſex perſonis, quæ tali tempore aſſiſtant Miſſis & Diuinis Officijs, recipiantque Sacramenta, & ſi mori contingerit, Eccleſiaſtica ſepultura ſepeliantur, poſitis tamen quibuſdam conditionibus. Caſarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. Interdictum, 1. §. 23.* Sorbus *in addition. ad prædict. Compen. verb. Interdictum 3. §. 7. Nicolaus V.* Attendendum tamen maximè eſt, an quando ponitur Ceſsario à diuinis, vel etiam Interdictum auctoritate Apoſtolica, reuocentur priuilegia Regularĩ, quia tunc non licebit frui illis, ſicut neque quando ſcandalum aliquod inde emerſerit, propter ſingularitatem, nec ſi talia priuilegia non ſint in vſu.

21 Ex Decreto Sacr. Congregat. Rituum, & mandato S. D. N. Vrbani VIII. die 8. Aprilis 1628. iuxta dicta *cap. 12. num.* 33. prohibetur celebrari per totam Ciuitatem, vel Diœceſim, etiam de cuinſcumque Ordinarij authoritate, Miſsam, vel Feſtum cum Officio de ſancto, eò quòd in loco adſit Eccleſia Parochialis, vel Regularis, aut aliqua Reliquia, ſed tantùm in ipſius ſancti Eccleſia Titulari, ſeu vbi aſſeruatur inſignis Reliquia, & non alibi. Inſignes autem Reliquias declarauit eſse Corpus, Caput, Brachium, Crus, aut illam partem Corporis, in qua paſsus eſt Martyr parua modò ſit integra, & non parua, & legitime ab Ordinario approbata. Miſsas item quæ circumferuntur, à ſacra Congregat. non approbatas, S. Gregorij pro viuis, & defunctis, XV. Auxiliatorum, & de Patre æterno, & quaſcumque alias, exceptis ijs, quæ ſunt permiſsæ Regularibus tãtùm, veluti Roſarij, Sanctæ Mariæ de Carmelo, (vide dicenda infra num. 32.) & alias, ſicut etiam Officia ab eadem non approbata, prohibuit, reiecit omnino, & damnauit reſpectiuè, & pro prohibitis, reiectis, & damnatis haberi voluit. Quę omnia decreuit, ſtatuit, & mandauit ſub pœnis contentis in Indice librorum prohibitorum ex decreto ſancti Concilij Trid. edito. Barboſa *de Offic. Parochi* c. 11. *num.* 29. Vide dicta *cap. 52. num.* 33.

22 Non tamen putes prohibitas eſse Miſsas triginta S. Gregorij ab ipſo pro Defunctis inſtitutas 4. *Dial. cap.* 55. Dici autem debent (ex eodem S. Gregorio) per triginta dies continuos, ab vno, ſiuè pluribus ſucceſſiuè ſacerdotibus: recitata Miſsa, quæ occurrit, vel de *Requiem*; iuxta Rubricas Miſsalis, cum applicatione ſacrificij pro anima illa, pro qua dicuntur. Si intra hos triginta dies occurrat Paraſceue, Sabbathum Sanctum, aut etiam feria V. in Cœna Domini diſcontinuantur prædictæ Miſsæ, cum Eccleſia prohibeat celebrare duobus primis, & in feria quinta Cœnæ iubeat communionem Sacerdotum in Miſsa ſolemni, in die quoque Paraſceue propriè non dicitur Miſsa. Bartholomæus Gauantus *to. 1. Theſaur. Sacror. Rit. p. 1. tit. 5.* Bonac. *de ſacram. diſp. 4. q. vlt. punct. 7. §. 3. nu. 7.* Barboſa *de Offic. Paroch. cap. 11. nu. 29.* Imò etiam ſi ob rationabilem, & honeſtam cauſam diſcõtinuentur prædictæ Miſsæ non perdent ſuum valorẽ non ſolùm vt quædam Miſsæ ſunt, prout eſt certum apud omnes, ſed etiam prout ſunt tales Miſsæ à D. Gregorio inſtitutæ, quia ſic explicanda piè eſt mens ipſius Sancti. Bonacina vt ſupra. Diana *tract. 54. de celebr. Miſſarum Reſolut.* 32.

23 Cum in Eccleſijs, & Religionibus Hiſpaniæ vigeat conſuetudo, quòd diebus Paſchalibus, & feſtiuitatibus maioribus celebret Miſſam conuentualem Antiſtes, vel alia perſona principalis; & Regula Miſſalis ordinet, quòd omnibus diebus Dominicis infra annũ Sacerdos qui celebrauerit Miſſam Conuentualem exeat ante celebrationem Miſſæ cum Plauiali, vel Cappa, & cum Miniſtris ad incipiendũ in Altari maiori Antiphonam Aſperges, & ad aſpergendum Aquam benedictam populo, concedimus, quòd Antiſtes, ſeu alia perſona principalis celebrans Miſſam Conuentualem, pręmiſſa facere non teneatur; ſed illa facere poſſit quilibet alius ſimplex Sacerdos, eius loco, & quòd talis Sacerdos non deferat Pluuiale, ſed Albam, & ſtolam, vel ſuperpelliceum, & ſtolam, nec procedat aſſociatus cum Miniſtris, ſed ſolùm cum Acolythis. Ita Gregor. XIII. in Bulla *Paſtoralis officij.* anno 1563. Quaranta *in Summ. Bull. verb. Diuinum officium*.

24 Qui Miſſas nouas celebrant, non poſſunt circuire Eccleſiam ad oblationem, ex Decreto S. Concil. Trident. *ſeſſ.* 22. Gauant. *in comment. in Rubr. tom. 1. p. 2. tit. 7.* Poſsunt tamen in medio Altaris ad populum conuerſi oblationes ab ipſo ſpontè factas acceptare. Ita enim declaraſse dicitur S. Congregatio. Diana *vt ſupra Reſol.* 50.

25 Miſsæ votiuæ non poſsunt dici die Dominica, aut in feſto Duplici; ac per conſequens, neque diebus, quibus prohibetur Feſtum duplex celebrari; ſcilicet infra Octau. Epiphan. Paſchæ, & Pentecoſtes, & in Vigilijs Natiuit. & Pentecoſt. ac in Feria quarta Cinerum, & Maiori hebdomada. Gauant. *in Theſaur. tomo 1. part. 1. titul. 4. §. non eſt duplex.* licet hæc obligatio, ſecluſo ſcandalo, propter paruitatem materiæ videatur ſolùm eſse ſub veniali. Mi-

randa

randa *in Man. to.1. qu. 41. artic.21. concluſ.3.* Diana vt ſupra *Reſolut.* 30. Obligatos his diebus ad Miſſas votiuas, ſi in proximos dies non impeditos transferri nequeant, ſatisfacere videtur obediendo Rubricis.

26 Quando Miſſa votina exigitur; v.gr. de Aſſumptione B. Virg. Natiuitate, & huiuſmodi; poteſt dici Miſſa votiua de B. Virgine, prout in Miſſis votiuis, cum intentione ad honorem Aſſumptionis, Natiuitatis B. Mariæ, &c. Gauant. *in Theſau. tomo 1. part.4. tit.17. nu.* 8. Similiter ſi dicatur aliqua Miſſa votiua de aliqno Sancto, mutatur in Collecta verbum *Natalitia*, ſen *Feſtum*, in verbum *Commemorationem*. Gauantus *in Rubr. to.1. part.4. tit.17.* Cum Miſſa Roſarij ſolùm dici poſſit à patribus Dominicanis, & Miſſa B.V. de Mõte Carmelo ſolùm etiam à Carmelitis, iuxta dicta ſupra nu. 21. ſi quis alius habeat onus celebrandi tales Miſſas ſatisfaciet dicendo Miſſam de B. Virgioe votiuam, vt io Miſſali. Probat Gaoan. vt ſupra *num.9.*

27 *Gloria in excelſis* numquam dicitur in Miſſis Votiuis, niſi in Miſſis Angelorum, & in Miſſis Beatæ Virginis, quocumque Sabbatho, etiam Aduentus. Extra Sabbathum autem non dicitnr, etiam ſi ſit tempus Paſchale, vel infra Octauam, vel in Eccleſia, aut Altari Beatæ Virginis, niſi adſit ſpeciale priuilegiũ, prout Ædi Lauretanæ dicitur conceſſum. Gauantus *Comment. in Rubr. Miſſ. tomo 1. part. 1. tit.* 8. Quod etiam habetur ex vſu antiquo noſtræ Religionis *part. 1. Cõſt. ca. 3. §.4.* eito, quòd oppoſitum ſtatutum ſit in Cæremon. Ord. *libr.2. Rubr.* 58. §.2. Similiter etiam in Miſſis Votiuis ſolemnibus, quæ pro re graui, vel publica Eccleſiæ cauſa cantari poſſunt (etiam in Dominicis) dicitur, *Gloria*, & *Credo* Cæremon. Ordin. vt ſup. *Rubr.* 58. §.2. & 5. Res autem grauis eſt, pro qua conuenit Epiſcopus cum Clero. Publica autem cauſa dicitur etiam ob quam Oratio ſit ſolemnis Quadraginta horarum per gyrum, & quando fiunt Comitia Generalia, ſeu prouincialia Regularium Ioannes Petrus Caſanoua *in Collectan. ex Gauant.* Et couſonat Cæremon. Ord. *libr.2. Rubr.57. §.2. & 5.* Si verò adhibentur paramenta Violacea in Miſſa non dicitur *Gloria*, neque *Credo*. Gauantus *in Theſaur. tomo.1. part.1. titul.8.* Omittere aotem etiam voluntariè *Gloria*, aut *Credo*, quando debet dici, & ſi ſecondum aliquos non ſit peccatum mortale (iotellige ceſsante Scandalo, aut contemptu) Filliucius *tom. 1. Tract.5. cap. 5. num.155.* Diana *vt ſupra Reſolut.* 59. ad minus tamen eſt graue peccatum veniale, quia eſt omiſſio partis notabilis Miſſæ.

28 Miſſæ de *Requiem* priuatæ, quocumq; die dici poſſunt, præterquam in Dominicis, & Feſtis duplicibus. Vnde nec poſſunt dici in diebus, in quibus prohibetur fieri feſtum duplex, relatis ſupra *numer.* 25. Si Feſtum duplex cadat in idem aſſignatum pro Altari priuilegiato, & illud. Feſtuoi ſit de pręcepto, non poteſt in eo Altari dici Miſſa de *Requiem* Gauantus *in Theſ. S. Rit. tom. 1. part. 1. tit. 15.* In Feſto autem duplici nõ de præcepto, celebrari poſsunt Miſſæ de *Requiẽ*, non quidem ſemper, & in omni caſu, aut ad arbitrium Sacerdotum vel petentium tales Miſſas, ſed vt impleantur voluntates defunctorum. Idem Gauantus vt ſupr. Miſſa quoque ſolemois de *Requiem* poteſt celebrari in Dominicis, & Feſtis etiam de pręcepto, quando corpus defuncti præſens eſt, & inſepultum Gauantus *ibidem*. In die autem Paſchæ, & diebus primæ Claſſis, noo conuenit hoc fieri. Ex Rituali Romano. Quando autem Miſsæ defunctorum certo die dicendæ, in eo dici non poſsunt, in ſequentem traosſeruutur. Barboſa *de Offic. Parochi cap. 11. à num.* 24. Pro qoo nota, quòd quamuis Miſſa de Sancto, quoad valorem ex operato valeat defuncto quantum Miſſa de *Requiem*; ſed non quoad valotem ex opere operantis, quia hic ſumitur ex Orationibus Eccleſiæ, quæ in Miſſa de *Requiem* ſont ſpecialiter pro defunctis aſſignatæ. Hic tamen exceſſus ſuppleri poteſt deuotione ſacerdotis, & interceſſione ſancti, de quo dicitor Miſſa Laurentius de Peirin. *tom.1. priuil. Min. in Conſtit. 5. Leo. X.* Gauantus *in Theſ. to.1. p. 3. tit.12. à n.19.* Barboſa *vt ſupra nu.23.*

29 Neque pro Miſſa votiua, ſeu pro defunctis poteſt omitti Miſſa Conoentualis de die nec conſuetudo in hoc admitti debet, vt probat Gauantus *vt ſup. to. 1. p. 1. tit. 4.* vbi etiam alia ad intentum.

30 In Canone Miſsæ nomine Antiſtitis nõ ſunt nominandi Superiores Regularium, ſed tantum Epiſcopi loci io quo celebratur. Nec inferiores Epiſcopo. Gauantus *vt ſupra p.2. tom. 1. tit.8.* Imò habetur ex declaratione Cardinalium, quam refert. Diana *tract. 14. de celebr. Miſſa. reſolut.* 40. peccare mortaliter Sacerdotem Regularem oppoſitum facientem. Quod quidem etſi durum videatur credendum tamen eſt ita eſse ſi conſtet de prædicta declaratione.

31 In Altari priuati Oratorij, cui conceditur ex priuilegio Apoſtolico celebratio Miſsæ (exceptis ſolemnioribus feſtis) non poteſt celebrari in Natali Domini, Epiphan. Paſchate, Pentecoſte, Annunciatione, Aſsumptione B. V. Feſto SS. Apoſtol. Petri, & Pauli, & Omnium Sanctorum Gauantus *in Comment. in rubric. Miſſal. tom.1. p.1. tit.20.*

32 Miſsæ certis Regularibus conceſsæ quales ſunt B. V. de Monte Carmelo Carmelitis, & Roſarij Dominicanis, imò & ſanctorum Ordinis, non poſſunt ab alijs dici, etiam in ipſorum Regularium Eccleſijs. Cùm ſolùm prædictis Regularibus, & non alijs conceſsæ ſint. Gauantus *in Comment. in rubric. Miſſ. tomo 1. part. 3. tit.10. §. intellige, quæ dicimus*. Vbi etiam quid dicendum de Cappellanis ſecularibus Monialium non vtentium Breuiario Romano, quantum ad Officium, & Miſsam. Vide dicenda *cap. 25. nu. 43.* & Barboſam *de Offic. Parochi ca. 11. num. 34.* Vide dicta *numer.26.*

33 Quando dicitur *Confiteor* in principio Miſsæ non debet addi nomen Patroni loci, vel alterius. Cum Pius V. hoc expreſsè conceſserit Eccleſijs Hiſpaniæ. Ergo ſine licentia Papæ non licet talis additio. Gaoantus, vt ſupta *p.2. tit.3. §. Confiteor. Deo.*

34 Pro Eccleſiarum reuerentia maximè à ſacerdotibus curanda præcipitur à S. Congregatione Epiſcop. & Regolar. Primò ne in Eccleſijs appendantur arma, & ſagittæ. Secundò, ne intra Presbyterium detur locus Magiſtratibus, aut Officialibus Laicis. Tertiò ne Turcæ, aut mancipia permittantur ibidem tempore Diuinotum Officiorum. Quartò, ne conoocetur in Eccleſia ad conſultanda Laicarum negotia. Quinto, ne Diſputationes litterariæ Regularium, extra Comitia generalia, fiant in Eccleſia. Hoc autem vltimũ video Romæ noo obſeruari in aliquibus Eccleſijs Regularium, forſan, quia commodiorem locum ad pręcictas Diſputationes litterarias faciẽdas, non habẽt. Pro dictis autem lege Gauantum *in Man. Epiſco. verb. Eccleſia n. 48. & verb. Eccleſiar. reuerentia num. 16.23. & 29. & verb. Regular. Iura ſub Epiſcop. n.47.* Vide dicta a Nobis *cap.12. nu.41.*

35 Vide pro illis, qui Miſsas celebrare audent non conſtituti in gradu Sacerdotali, dicta *capit. 10. num.* 22. Circa obligatioonem quam habent Sacerdotes

recitandi Officium Diuinum *cap.12.* & pro his, quæ poſſunt facere in proprijs Eccleſijs *ibid. nam.* 41. Pro ſuſceptione Sacrorum Ordinum *cap.14.*

SVMMARIVM CAP. XXII.

Tranſitus ex vna Religione ad aliam an licitus, vel conſulendus. nu.1.

Legitima cauſa ſubſiſtente licitus eſt. n.2.

Prima conditio huius tranſitus quæ ſit. n. 3.

Secunda quæ ſit. n.4.

Tertia quæ ſit. n.5.

Quæ Religio cenſenda ſit perfectior. ibid.

Quarta conditio quæ ſit. n.6.

Quæ ex cõditionibus aſſignatis reddant irritam tranſitum ſi deficiant. n.7.

Tranſire ad Religionem æquè perfectam quam licentiam requirat. n.8. & 9.

Ad magis ſtrictam quæ licentia ſufficiat. n.10.

Tranſire ad laxiorem ad quem ſpectet. n.11.

Cauſæ legitimæ tranſitus quales exiſtimandæ. n.12.

An Prælatus negare poſſit licẽtiam tranſeundi ad arctiorem. num.13.

Quid quando Religio perfectior deformata & relaxata eſt. num.14.

Quid decreuerit Sacra Congregatio. n. 15.

Requiritur nouus Nouitiatus in ijs tranſeuntibus. n.16.

Quem locum debeant habere. n.17.

Quid ſi ante profeſſionem redire vellent ad priorem Religionem. n.18.

Ad quæ teneantur tranſlati ad aliam Religionem. nu.19.

Quæ ſint prohibita illis. n.20.

Maximè mendicantibus. n.21.

An tranſeuntes illegitimè ſint Apoſtatæ vel fugitiui. num. 22.

Bona Religioſi tranſlati ad quam Religionem ſpectant. num. 23.

Pœnæ recipientes fratres alterius Ordinis præter ordinem iuris. num.24.

Fratres Clerici poſſunt in eodem ordine tranſire ad ſtatum conuerſorum. n.25.

Qualiter peccent qui ingrediatur in aliquam Religionem animo tranſeundi poſteà ad aliam. n.26.

Totus etiam conuentus tranſire poteſt ad arctiorem Religionem. n.27.

An Epiſcopus Regularis poſſit ad ſtrictiorem ordinem tranſire. n.28.

Nullus tranſiens ex vna Religione ad aliam poteſt viuere extra clauſtra. num.29.

De Regularibus tranſeuntibus ex vna Religione ad aliam. Cap. XXII.

1 Certa res eſt, quòd magna cauſa non ſubſiſtente, nec licitus ſit, nec conſulendus tranſitus ex vna Religione ad aliam. Primò ex illo 1. Corinth. 7. *Quiſquis in vocatione qua vocatus eſt permaneat.* Secundò ex mente quoque antiquorum Monachorum, Caſſiani *Collat.14.cap.5.* D. Baſil. *in Conſtit. Monaſt. cap.34.* & D. Bernard. *in Epiſt.1. ad Robertum.* Tertiò, quia ex hoc tranſitu plerumque inquietudo, ſcandalum, murmuratio, & infamia Religioſorum oriri ſolet. S. Thom. 2.2. *q.189. art.8.* Suarez 4. *tomo de Relig. lib.3.c.9.*

2 Legitima tamen cauſa ſubſiſtente licitum eſt tranſire ex vna Religione ad aliam cum conditionibus inferiùs aſſignandis. Tum ex iure naturali, quo licitum eſt, votum proprium commutare in melius. Tum ex iure poſitiuo Canonico, *cap. Statuimus, & cap. Mandamus 19. quæſt. 3. cap. Non eſt, cap. Sane cap. Significatum, & cap. licet*, vbi hoc ſupponitur. Suarez *vt ſupra cap.8.* Sanchez *lib.6. in Decalog. cap.7. num.2. &* 3. Neque contraria eſt Conſtitutio Pij Quinti anno 1569. quæ incipit *Quæcumque Sacrarum*, vbi ſtatuit, non poſſe recipi, nec retineri ab vlla Religione Fratres alterius, ſed remitti debere ad proprios Ordines. Intentum enim Pontificis ſolùm videtur eſſe, vt conſtat ex verbis ipſius, quòd ex vi facultatum, aut Priuilegiorum aliquibus Religionibus conceſſorum non liceat talis tranſitus Nauarrus *lib. 3. Conſil. tit. de Regularibus conſil.* 88. Suarez *tomo 4. de Relig. libr.3. capit.12.*

3 Vt iſte tranſitus ex vna Religione ad aliam licitus ſit, requiritur primò, quòd non fiat temeritate, leuitate, odio, ira, contemptu, vel alia qualibet animi perturbatione, ſed ſtudio vitæ perfectioris, & ſine iactura, & detrimento Religionis, à qua receditur. Ita enim deciditur ab Eccleſia *in cap. licet de Regularibus*, & eſt rationi naturali conforme, vt de ſe patet. vt verò animus tranſeuntis ex vna Religione ad aliam, vel damnum, quod Religioni derelictæ inde cedit cognoſcatur, circumſtantiæ omnes prudenter examinari debent. D. Antonin. 3. *part. to. 1. cap.4.* Sylu. *verb. Religio* 4.*q.*1.

4 Secundò requiritur petitio licentiæ à Superiore. Quia ita deciditur *in dicto cap. licet verſu quocirca*, ne bonum obedientiæ contemni videatur. Abulenſis *ca. 30. Nam quæſt.*73. Nauarrus *li.3. conſ. tit. de Regul. conſ. 52. vel* 59. ſufficit autem licentia petita, etſi non obtenta, quando iniuſtè illam negat Superior; ſic enim deciditur *in dicto cap. licet* Rodriguez *3. tomo quæſtionum Regul. qu.52. art.3.* In dubio autem, ſi iuſtè, vel iniuſtè negatur iſta licentia, ſtandum eſt iudicio Superioris. Caietanus 2.2.*q.*189.*art.*8. Sanchez *lib.6. in Decal. cap.7. num.*16. Poteſt tamen tunc appellare ad alium Superiorem, à quo res decernatur. Syluester *verbo Religio* 4.*quæſt.*5. Azor. *tom.1. Inſtit. moral. lib.*12. *cap.14. quæſt.*5. Hoc verò intellige de iure communi, nam noſtri Patres Carmelitæ diſcalceati habent priuilegium à Paulo V. conceſſum an. 1610. die 3. Aprilis, vt non poſſint tranſire ad Carthuſiam, niſi petita licentia, & obtenta à Superioribus, ſub excommunicatione ipſo facto.

5 Tertio requiritur ad hoc vt tranſitus ab vna ad aliam Religionem ſit validus, quòd Religio, ad quam fit tranſitus, ſit perfectior. Ita enim habetur Capitibus ſupra adductis, præſertim *cap. licet de Regul.* Eſtq; rationi naturali conforme, vt ſicut ſemper datur locus, & via ad maiorẽ perfectionem, ſic etiã ijs, qui ab ea recedunt, via præcludatur; tranſitus autem ad perfectiorem Religionẽ arguit deſiderium maioris perfectionis, ſicut receſſus ab illa, indicat non velle maiorem perfectionem. Quid verò intelligatur nomine perfectioris Religionis, aut quæ ſit cenſenda perfectior, diſſentiunt Authores. Primò enim quidam, & ſatis probabiliter dicunt, eam eſſe putandam perfectiorem Religionem, quæ fuerit arctior, durior, & aſperior, ita Sanchez cum multis alijs *lib.6. in Decalog. cap.7. nu.*21. Alij verò, etiam probabiliter dicunt, eam Religionem eſſe cenſendam perfectiorem quoad intentum, non quæ fuerit magis arcta, aſpera, & ſeuera quoad obſeruantias exteriores, ſed quæ habuerit perfectiorem finem, & media ad illum proportionata. Eò quòd tota ratio, quare tranſitus iſte

licitus

Digitized by Google

licitus eſt ex natura rei, & iure Eccleſiaſtico, eſt propter maiorem gloriam Dei, & maiorem perfectionē Religioſorum, quod maximè reperitur in Religione, quæ habet perfectiorem finem, & media proportionata. Vnde tranſire à perfectiori Religione ad arctiorem non erit aſcendere, ſed deſcendere, ſicut propter eamdem cauſam non eſt licitum commutare votum de actu profectioris virtutis in actū ſtrictioris D. Thoma 2.2.q.189.*art.*8. Nauarrus *Comm.4.de Reg.num.*2. & 3. Suarez 4. *tomo.de Relig.lib.*3.*c.*9.*n.*10. Ad iudicādum verò quæ Religio ſit perfectior, non tàm attendenda eſt prima inſtitutio Religionis, & Regulæ, quā præſens obſeruantia, & modus, quo in illa Religione viuitur. Sic enim melius conſequitur ſuum intentū qui ad perfectiorem vitam anhelat. Azor. *libro* 12. *Inſtit. Moral. cap.* 14.*qu.*3. & 8. Leſſius *de Iuſt.lib.*2.*ca.* 41. *dub.* 13.

6 Qoartò requiritur, vt Religioſus poſſit ex vna Religione ad aliam tranſire, quod illi nō ſit à Sede Apoſtolica talis tranſitus interdictus. Etſi enim iure communi liceat omnibus Religioſis tranſitus ad aliam Religionem, ſeruatis tribus conditionibus aſſignatis, ſunt tamen ſpecialia iura, aut priuilegia interdicentia aliquibus talem tranſitum. Primò enim, in Extrauaganti *viā de Regularibus* interdicitur ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ Papæ reſeruatæ, ne ex Religionibus Mendicantibus tranſitus fiat ad quamcumque aliam, niſi ad Carthuſiam. Suarez *tomo* 2. *de Religione Tract.*4*n de voto lib.* 3. *capit.*6.*numero* 24. & *quinto tom.in* 3.*part.diſput.*22.*ſect.*5.*numero* 17. Deinde Benedictus duodecimus in Bulla edita anno 1335. quæ incipit *Regularem vitam*; prohibet Fratres Mendicantes tranſire ad Monachos nigros, & Ciſtercienſes. Similiter Eugenius Quartus anno 1439. in Bulla, quæ incipit *Regularem vitam*, indixit Monachis Ciſtercienſibus, nè ad alium Ordinem, præter Carthuſianum tranſirent. Compendium Bullar. 1.*tomo fol.*59. Deinde Pius Quartus, & Pius Quintus ſuis litteris Apoſtolicis conceſſere Societati Ieſu, ne ab ea tranſire poſſit aliquis, niſi ſolùm ad Carthuſiam. Ita habetur in priuilegijs Societatis *verb. Apoſtatæ* §.4. Suarez *tomo* 5.*in* 3.*part.diſput.*22.*ſect.*5.*n.*19. Patres quoque noſtri Diſcalciati Carmelitæ habent priuilegium, de quo ſupra *num.*4. in quo illis interdicitur tranſitus ad quamcumque aliam Religionem, quocumque titulo, niſi ad Carthuſiam, & hoc petita, & obtenta licentia à Superioribus. Clerici autem Regulares Miniſtrantes infirmis etiam ad Carthuſianos tranſire non poſſunt ſine licentia Sedis Apoſtolicæ. Ita præcepit Paulus V. anno 1606. in Bulla *Romanum. decet* 3. *tomo Bullarij inter Bullas Pauli V. num.* 29. Pro his omnibus vide Sanchez *lib.*6.*in Decal. cap.*7.*à num.*28. Conſuli etiam debent varia Religionum, priuilegia. Miranda *in Manuali tomo* 1. *quæſt.* 31. *articulo* 7. Bouacina *de Clauſur.quæſtione* 2.*punct.*9. §.5.*diffic.*2.

7 Ex conditionibus aſſignatis, primæ, aut ſecundæ deffectus non irritat tranſitum ex vna Religione ad aliam, nec reddit profeſſionem factam irritam, aut nullam, ſed ſolùm illicitam, ſaltem ſtando in iure cōmuni. Nullum enim eſt fundamentum in Decretis adductis irritationis, cum illis non opponantur dictę conditiones tamquam forma ſeruanda in iſto contractu, ſed vt modus ex pręcepto Eccleſiæ requiſitus, cum ergo alias ex iure naturę non ſit irrita talis profeſſio, quia eſt de meliori bono, ſcilicet de imperfectiori Religione ad perfectiorem (vt ſupponimus) non erit irrita profeſſio. Suar. 4. *tomo de Religione lib.* 3. *cap.* 10. *num.* 22. Deffectus tamen tertiæ conditionis reddit nullum tranſitum, & irritat profeſſionem factam in Religione, ad quam ſit. Ratio eſt, quia trāſitus ad Religionem non perfectiorem nullo iure eſt permiſſus, & aliàs eſt ex natura ſua cōtra primā profeſſionē per quā Religioſus eſt obligatus Religioni, in qua eſt profeſſus. Sanch. *lib.* 6. *in Decalog. c.*7.*n.*93. Deffectus verò quartæ conditionis aliquando irritat tranſitum, & profeſſionem factam de nouo in altera Religione, aliquando verò ſolùm reddit illam illicitam. Ratio eſt, quia in illis priuilegijs aliquando apponuntur verba irritantia tranſitum, vt in Extrauaganti *viam de Regularibus*, aliquando verò ſolum prohibentia. Conſulantur verba priuilegiorum. Sanchez *vt ſupra num.*88.

8 Tranſire Religioſum ad Religionem æquè ſtrictā, & perfectam, quando non eſt aliqua cauſa talis tranſitus, ſolùm ſpectat ad Pontificem. Eſt enim Summus Pontifex Prælatus Supremus omnium Religionum, & ita mutare Religioſum ex vna Religione ad aliam ſolùm ſpectabit ad ipſum, ſicut ad Generalem mutare de Prouincia in Prouinciam, & ad Prouincialem de Conuentu in Conuentum, Azor. *lib.*12. *Inſtit. moral. cap.*14.*quæſt.*9. Syluester *verb. Religio* 4.*quæſt.*2. Si verò Pontifex ſine cauſa aliqua hanc facultatem concederet; illicitè faceret. Tum quia hoc eſſet contra ius Religionis, à qua fit tranſitus. Tum quia huiuſmodi mutationes ſunt ex ſuo genere odioſæ, & parum vtiles. Suarez 4. *tomo de Relig. lib.* 3. *capitulo* 11.*num.*8.

9 Quando verò ſubeſt cauſa legitima, poteſt Prælatus Pontifex inferior diſpenſare in tranſitu Religioſi ad Religionem æqualem. Ratio eſt, quia Prælatus Religionis habet poteſtatem diſponendi de rebus ſuæ Religionis, cauſa rationabili ſubſiſtēte, ſine læſione voti emiſſi, & niſi illi ſit ab Eccleſia prohibitum. Sed in caſu tranſitus Religioſi ad Religionem æqualem eſt cauſa rationabilis, vt ſupponimus, rurſus per talem tranſitum nihil derogatur priori profeſſioni, quia commutatur in æquale, neque ab Eccleſia hoc eſt prohibitum, quia Iura adducta ſolum loquuntur quando non eſt cauſa rationabilis diſpenſandi, ergo. Rodriguez *tomo* 3.*qu.Regul.qu.*52.*art.*9. Suarez 4.*tom. de Relig. lib.* 3.*cap.*11.*nu.*2. Prælatus, qui poteſt in hoc diſpenſare eſt Epiſcopus quando Religioſus tranſire volens eſt ſubiectus Epiſcopo. Quia tunc Epiſcopus eſt verus Superior illius. Angelus *verb. Religioſus nu.* 34. Syluester *verb. Religio* 4. *qu.* 9. Quando verò Religioſus non eſt ſubditus Epiſcopo, ſed Prælatis Religionum, poterunt concedere iſtam licentiam Prælati Superiores Religionum, ſcilicet Generales, non tamen alij. Ratio, eſt quia dare iſtam licentiam eſt alienare illū Religioſum à tota Religione, quod ſolum ad Superiorem Prælatum ſpectare poteſt, cum alij ſolùm habeant Iuriſdictionem in vna Prouincia, vel in vno Monaſterio. Rodriguez 2. *to. Summæ c.* 6. *n.*8. Sanchez *lib.*6.*in Decalogum c.*7.*n.*63.

10 Hoc tamen non obſtante probabile mihi eſt, quod ad tranſitum Religioſi ad Religionem magis ſtrictā ſufficiat licentia Prælati immediati. Eò quòd *in cap. licet* ſolum exigatur petitio licentiæ à Prælato, Prælatus autem immediatus verè Prælatus eſt, & aliunde hoc eſt permiſſum iure naturali, & diuino, vnde non eſt, cur alterius Prælati licentia requiratur. Nauarrus *Comm.* 4.*de Regular. numero* 10. Rodriguez *tomo* 3.*qu.*52.*art.*3.

11 Tranſire autem ad laxiorem, aut minus ſtrictam Religionem non ſolum eſt prohibitum.

Religioſis, vt conſtat ex Iuribus adductis, ſed ſine cauſa vrgente, nec à Summo Pontifice id cócedi poteſt, ſaltem quoad forum interius conſcientiæ. Ratio eſt, quia ille tranſitus eſt commutatio Voti de meliori bono in minus bonum, quod cum ſit contra ius Diuinum, & Natutale inualide fit etiam à Summo Pontifice, ſi cauſa vrgens, tatione cuius in tali caſu diſpenſare poſſit, non ſubſiſtat. Nauarrus *lib.3. Conſil. tit. de Regular. conſil. 56. vel. 88. & Comment. 4. de Regular. nam.* 10. Leſſius *lib. 2. de Iuſt. cap. 41. dub.* 13. Cauſa tamen legitima ſubſiſtente, non ſolum Papa, ſed, vt probabile eſt apud multos, etiam Prælati ipſo inferiores talem diſpenſationem darc poſſunt. Ratio eſt quoad Papam, quia ipſe poteſt ius naturale, aut Diuinum interpretare, & cum cauſa rationabili in Votis quibuſcumq; diſpenſare. Quoad alios verò Prælatos, quia ex nullo iure conſtat hac diſpenſationem eſſe Papæ teſeruatam. Concilium enim Tridentinum cum *ſeſſ. 25. de Regular. capit.* 19. decernit, quod nemo Regularis cuiuſcumque facultatis vigore transferatut ad laxiorem Religionem, loquitut de facultate obtenta ſine cauſa legitima, vt docet Nauarrus *lib. 5. conſil. de Regul. conſ. 56. aum.* 3. Leſſius *2. de Iuſt. cap. 41. dub.* 13. Similitet Extrauagans. *viam ambitioſè de Regular.* prohibens ne Mendicantes ttanſeant ad aliam Religionem prætet Carthuſiam, intelligitur etiam de tranſeuntibus abſque diſpenſatione, & cauſa legitima, vt docent Leſſius *citatus*, & Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 7. num.* 68. Cùm ergo ex alio capite authoriras concedendi talem facultatem ſit fere neceſſariâ ad bonum regimen Religionis, & perfectam ſubiectionem inferiorum ad Superiores, credendum eſt poſſe Prælatos inferiores Papa illam concedere. Rodriguez *tomo 3. queſtionum Regul. qu. 52. art.* 9. Leſſius *vt ſupra.* Probabile hoc putat Suarez 4. *tomo de Relig. tract. 8. lib. 3. cap. 11. nam.* 20. Prælati verò, ad quos ſpectat concedere hanc licentiam ſunt reſpectu non exemptorum Epiſcopi; teſpectu verò exemptorum Prælati Superiores Religionum, videlicet Genetales, non autem immediati, propter rationem adductam *ſup. n.* 9. Sanchez *li. 6. in Decal. c. 7. n.* 70. Suarez *vt ſup. n.* 16. approbans quoad hoc ſententiam Syluest. *Relig.* 4. *qu.* 5.

12 Cauſæ autem legitimæ tranſitus ex vna Religioue ad aliam, arbitrio prudentis diſpenſantis relinquuntut; cum nihil circa hoc aliquo iure præſcriptum ſit. Magis autem generales cauſæ ſolent eſſe, infirma, aut incommoda valetudo, aut fragilis corporis natuta, quæ Religionis ſtrictioris auſteritatis ferre nequeat. Azor. *tomo 1. Inſtit. moral. lib. 12. cap.* 14. Eſſe vtilem in vna Religione, & in alia onerosũ. Suarez *4. to. de Relig. tract. 8. lib. 3. cap. 11. num.* 21. Magna neceſſitas parẽtum, quibus in vna Religioue ſubueniri poteſt, & nõ in alia. Rodtigu. *tomo 3. quæſtionum Regul. quæſt. 52. art.* 9. Si Religioſus indignè, & iniuſtè, odio haberetur, & malè ttactatetur à Religioſis vnius Religionis. Azor & Rodriguez *citati*, eſſe infamatum in Religione ob aliquod ctimen commiſſum, vt propterea neceſſum ſit eſſe ſemper pudore ſuffuſum, & triſtitia magna affectum. Diana *tract. 2. de Dub. Regular. Reſolut.* 43. De his verò, & alijs cauſis Suarez, & Sanchez *vbi ſupra.*

13 Prælatus, qui abſque iuſta, & legitima cauſa negaret ſubdito facultatem tranſeundi ad arctiorem Religionem poccaret mortaliter. Ita deducitur *ex c. licet quibuſdam de Regular.* vbi dicitur, *Prælatus ſubdito ſine difficultate, & prauitate qualibet debet tranſeundi licentiam indulgere, ne videatur propoſitum impedire diuinitus inſpiratum.* Sylu. *v. Religio. 4. q. 1. not.* 5. Miranda *in Manual. 1. tomo quæſt. 31. art.* 6.

14 Quando aliqua Religio, etiam ſi in ſe perfectior ſit, aut ſtrictiot, deformata eſt, & relaxata, licitum eſt ex illa trãſire ad aliam magis reformatam etiam minus perfectam, aut ſtrictam, ſeruatis tamẽ ſeruandis, vt ſupra. Ratio eſt, quia finis propter quem omni iure licitus eſt tranſitus ex vna Religione ad aliam eſt, vt quis ducat perfectiorem vitam, quod contingit in propoſito caſu. Sanctus Thomas 2. 2. *q.* 189. *ar.* 8. Miranda *in Man. tom. 1. q. 31. art.* 4.

15 Nouo etiam iure, ſeu Decreto Sacr. Congregationis Concilij *de Regularibus Apoſtatis, & Eiectis* iuſſu Sanctiſſimi Domini Noſtri Vrbani Octaui ann. 1624. edito ſic habetur. *Deinde, vt apoſtatandi opportunitas Regularibus præripiatur ſtatuit, vt de cætero nullus permittatur ad arctiorem Religionem tranſire, niſi prius Superiori legitimè conſtiterit, eam Religionem paratam eſſe illum recipere, qui licentiam petit, tumque regularis recta via ſe transferat ad arctiorem. Quod, vt re ipſa adimpleatur, idem Superior omni ſtudio, ac diligentia inuigilet.* Hæc Sacra Congregatio. Quæ abſdubiè etiam obligant in caſu, quo Religioſus tranſitet ad aliam Religionem æquè ſttictam, vel laxiorem propter eamdem, vel maiorem tationem.

16 Translatus de vna Religione ad aliam debet denouo in ea eſſe Nouitius, & in probatione per vnius anni ſpatium, & de nouo profiteri. Ratio eſt, quia Concilium Tridentinum *ſeſſ. 25. de Regul. cap.* 15. dum hoc generaliter præcipit fieri in quacumque Religione, etiam pro illis, qui in alia fuerunt Religioſi intelligi debet. Nauarrus *libr. 3. Conſil. de Regul. conſil. 3. num. 1. & conſil. 49. nu.* 2. Miranda *in Manual. tomo 1. qu. 31. art. 21. & 25.* qui etiam hoc extendunt ad caſum, quo aliquis transferretut ad alium Ordinem, vt eſſet ibi Ptælatus. Alij verò hoc negant. Vide Eraſmũ ChoKier *in tract. de Iuriſd. Ordin. in exempt. part. 5. qu.* 14. Eſt autem neceſſaria iſta noua profeſſio cum nouo Nouitiatu, etiam quando eſt ttanſitus ab vna familia in aliam eiuſdem Ordinis, vt ſi à Diſcalceatis Catmelitarum ad Obſeruantes, vel Cappucinos in Ordine Minorum, vel è contra fiat ttanſitus. Ratio, quia licet iſtæ Religiones cenſeantur vnæ ratione Regulæ, & Fundatoris, tamen ſimpliciter ſunt diuerſæ, & habent diuerſas auſteritates, vel adminus diuerſum modum viuendi, atque ita neceſſatius eſt nouus Nouitiatus, tum ad illa experienda, tũ ad hoc quod Religio ipſa experiatur etiam mores. & conditiones admittendorum ad illam.

17 Similiter translatus de vno Ordine in alium debet habere locum profeſſionis factæ in Ordine, ad quem ttansfertur, non quem in ptioti habebat. Ratio eſt, quia ſolùm à tempore profeſſionis factæ in Religione, ad quam transfertur, eſt Religioſus illius, & numeratur inter membra ipſius. Rodriguez *tom. 3. quæſt. Regular. quæſt. 52. art.* 29. Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 7. num.* 86. Secus eſt, ſi tranſeat aliquis ad aliquam Religionem, vt ſit Prælatus ipſius: hic enim ſine dubio debet habere primum locum in Conuentu; cum incongruum ſit Prælatum eſſe loco inferiorẽ ſuis ſubditis. Imò etiam volunt aliqui, quòd finito Officio debeat habere locum immediatè poſt Prælatum, & nõ locum prioris profeſſionis factæ in ptiori Religione, aut poſteriotis in poſteriori Religione emiſſæ. Hoc verò intelligo ſolùm ſecundùm quamdam decentiam. In tigore enim conſuetudo, & Leges Religionis obſeruandæ ſunt. Nauarrus *lib. 3. Conſil. tit. de Regular. in 1. edit. conſil.* 61. Rodriguez *to. 3. qu.*

Regul.

Digitized by Google

Regul.quæſt.52.art. 26. Quid verò dicendum in caſu, quo Monachus exemptus transſeratur ad prælatiam Monaſterijnon exempti, an maneat exemptus, vel non? Vide Eraſmum ChoKier *in tract.de Iuriſdict.Ordin.in Exempt.part.5.q.14.*

18 Religioſus, qui legitimè ad aliam Religionem trāſiuit, ſi ante profeſſionem velit redire ad priorem Religionem eſt in illa admittendus. Cum adhuc maneat cum vinculo profeſſionis factæ in Religione à qua diſceſſit, ſitque membrum illius. Sylueſt. *ver.Religio.4. q. 5.* Azor. *to. 1. Inſtit.Moral.lib.12.c.14.q.11.* Idem dico, etiam ſi iniuſtè, aut illegitimè ad aliam Religionem tranſiuit. Propter eamdem, imò maiorem rationem. Sanch.*lib.6.in Decal.c.7.n.105.*

19 Religioſus ad aliam Religionem modo legitimo translatus non ſolum non tenetur ad Obſeruantias prioris Religionis, vt de ſe patet, cum iam ſit ab illius iugo exemptus, ſed neque tenetur ad alia Vota ſpecialia in profeſſione prioris Religionis emiſſa, v.g. ſi erat ex Ord. Minimorum ad vitam Quadrageſimalē. Ratio eſt, quia illa Vota annexa sūt profeſſionis prioris Relig. ceſſante autem principali, ceſſant etiam acceſſoria. Suarez *tomo 2. de Relig. Tract. de Voto. lib. 6. cap. 3.num.7.* Sanchez *lib.6.in Decal.cap.7.num.87.* Vnde ſimiliter ſi Religioſus Choro deſtinatus, nec in Sacris cōſtitutus tranſeat ex Religione, in qua eſt cōſuetudo quod tales dicāt Officium Diuinum, ad Religionem, vbi non eſt talis conſuetudo, non tenetur illud recitare. Quia ceſsat ratio obligationis, nempè conſuetudo. Bonac. *de Hor.Canon.diſp. 1. q. 2.punct. 2. numero 2.*

20 Tranſeuntes ex vna Religione in aliam, etſi Canonici Regulares ſint, ſunt omninò incapaces quorumcumque Beneficiorum ſecularium etiam Curarorū. Ita habetur in Concil. Trident. *ſeſſ. 14. cap. 11.* Ratio huius deciſionis videtur eſſe, ne aliquis tranſeat ex vna Religione in aliam ſub ſpe obtinendi aliquod beneficium ſeculare. Leſſius *2. de Iuſt.c.41.dub.13.n.105.* Suarez *4. to.de Relig.Tract.8.lib.3.c.15.* Et intelligitur quamuis ad ſtrictiorem ſit tranſitus. Quia generaliter loquitur Concilium. Sanchez vt ſupra *n.108.*

21 Deinde Mendicantes, qui, auctoritate etiam Apoſtolica, ad non Mendicantes tranſeunt, ex *Clement. 1.de Regular.* primò priuantur voce in Capitulo, etiā ſi hoc illis ab alijs concedatur. Voce inquam actiua, & paſſiua, quia textus generaliter loquitur. Bonacina *de Clauſur.q.2.punct.9.§.5.num.2.* Deinde priuantur etiam loco in eodem Capitulo. Sanchez *lib. 6. cap.7.num.123.* Prætereà non poſſunt aſſumi ad Prioratus, Adminiſtrationes, aut quæcumque alia Officia, etiam tamquàm Vicarij, ſeu Miniſtri; vel locum aliorum tenentes, nec animarum curam, aut regimē poſſint pro ſe, vel pro alijs exercere: & quidquid in contrarium geſtum fuerit irritum eſt, & nullum. Ita decernitur *in præd. Clem. 1. de Reg.* Et ratio deciſionis eſſe poteſt, vt Mendicantes quietiùs in ſua vocatione perſiſtant. Azor. *lib. 12. Inſt.Mor.c.14.q.12.* Sanchez *lib. 6.in Decalog.c.7.à num.109.* Extat autem quædam declaratio Cardinalium limitans hanc deciſionem pro tranſeuntibus ad Carthuſianos per hæc verba: *Omnes cuiuſcumque Religionis legitimè translati ad Carthuſianos, poſſunt in eadem Carthuſienſi Religione in Clauſtro Priores, & extra clauſtrum Procuratores eſſe.* Suarez *tomo 4. de Relig.tract. 8. libro 3. capitulo 15.numero 6.* Vide alia in Bonacina *vt ſuprà nu.4.* Suarez, & Sanchez citati.

22 Tranſeuntes ex vna Religione ad aliam illegitimè, ſcilicet ſine cauſa, aut licentia, aut contra prohibitionem Iuris, non ſunt veri Apoſtatæ, ſed fugitiui. Ratio primæ partis eſt, quia licet illicitè, & inualidè ab vna Religione recedant, tranſeunt tamen ad aliā, & ideò non dicuntur ſimpliciter recedere ab ſtatu Religioſo, quod requiritur ad veram Apoſtaſiam. Ratio verò ſecundæ partis eſt, quia indebitè, & inualidè fugiunt ab obedientia ſuorum Superiorum. Leſſius *2.de Iuſt. cap. 41. dub. 13.* Azor. *lib. 12. Inſt. Mor. cap.17.quæſt.7.*

23 Omnia bona Religioſi tranſeuntis, etiam cum licentia ſuorum Superiorum, ex vna Religione ad aliā, ante profeſſionem in ſecunda Religione factam acquiſita, vel quomodolibet ad illum pertinentia, pertinent ad primam Religionem. Ratio eſt, quia ante profeſſionem in ſecunda factam, ſemper remanet membrum primæ Religionis, & illi acquirit quidquid acquirit. Nauarrus *Comment.4.num.24.verſic.11. & lib. 3. Conſ.conſil.55.nu.9.* Azor. *tomo 1. Inſtit. Moral. li.12.cap.15.quæſt.3. & cap.16.qu.8.* Multò magis hoc verum eſt de bonis Religioſis tranſeuntis illegitimè ex vna Religione ad aliam, non ſolùm enim bona, quæ acquirit ante profeſſionem, ſed etiam quæ poſt profeſſionem acquirit, pertinent ad primam Religionem, à qua diſceſſit. Quia cum tranſitus ille ſit illegitimus, & inualidus nullum ius ex eo prouenire debet poſteriori Religioni Azor. *tomo 1. Inſt. mor. lib. 12. cap. 15. qu. 3.* Molina *to. 1.de Iuſt.diſp.144.* Vnde Religioſus, qui transfertur ad aliam Religionem, nō poteſt ſecum deferre ex bonis, qui ad vſum habebat, niſi ea ſolum, quæ ſibi gratiosè Superioribus fuerint conceſſa. Nauarrus *in c. Non dicatis. num. 30. & 31. & in c.ſtatuimus n.24. & alib.*

24 Religioſi cuiuſcumque Ordinis, & Religionis extiterint, exceptis Carthuſianis, admittentes, ſiue recipientes Fratres alterius Ordinis, præter ordinem Iuris, mortaliter peccant. Quia in re grauiſſima delinquunt. Eſt etiam excommunicatio lata contra recipientes Fratres aliquarum Religionum, propter priuilegia ipſis ab Eccleſia conceſſa, ſpecialiter Martini V. pro Mendicantibus tranſeuntibus ad Monachales excepto Carthuſienſium Ordine. Vide Caſarubium *in Comp.priu.v.Apoſtatæ ab Ordine.* Mirāda *in Man.to.1.q.51.art.2.* Religioſi quoq; Ordinis B. Mariæ de Mercede. etiam quarti Voti prætextu, non poſſunt recipere Min.de Obſeru., aut alterius Ordin. ſtrictioris profeſſores. Ita Clemens Octauus in Bulla *Nuper ad nos.* anno 1596. edita, vbi declarat Regulam ſtrictiorem iudicandam eſſe alia ratione, quam reſpectu quarti Voti. Deinde recipientes fratres Minimos ſunt excommunicati à Iulio II. in Bulla *Sacer Ordo.* anno 1508. Peir. *to. 1.de Subd.q.1.de Obed.c.24.* Item ex priuilegio Alex.IV. nulli Religioſi profeſſores Ordinis paris arctitudinis, vel minoris aliquē de Fratribus Ordinis Carmelitarum, ad eorum Ordinē admittere poſſunt, ſine conſenſu Generalis eiuſdem Ordinis, & ſi forſan aliquem aliter receperint, illum tenetur reſtituere. Inſuper ex priuilegio Ioan. XXII. Fratres Prędicatores, vel Minores, vel Auguſtiniani, non poſſunt ad eorum Ordines Fratres Carmelitanos recipere, vel retinere, ſine eiuſdem Generalis licentia, ſub pęna priuationis Officij, vel Adminiſtrationis, & in habilitatis ad alia ipſo facto Speculum Ord. *fol.71.* Vide alia in Bonacina *de Clauſur. qu.2.punct.9.§.5.*

25 Religioſus Clericus ad Chorum deputatus iuſſu, & auctoritate Superiorum poteſt tranſire ad Ordinem Laicorum, ſiue Conuerſorum in eadem Religione. Sicut enim Superiores poſſunt ſuis ſub-

ditis maiores pœnas infligere,videlicet carceris,eiectionis,triremium,&c. ita etiam poterunt iſtam pœuam imponere. Azor. tom.1. Inſtit. Moral. lib.10. cap.6. qu.7. Ledeſma 2. part. Summ. tract.9. cap.4. Hoc verò intelligo de Clerico ad chorum deſtinato, qui nodũ eſt in Sacris conſtitutus. Nam ſi eſt in Sacris, non poteſt ad inferiorem Ordinem deijci, etiam ſi à ſuis Ordinibus ſuſpendatur. Sotus 10. de Iuſt. q.9. art.3. Laurentius de Peirinis tom.1. de Subdito q.1. de Obed. c.24. Cauſæ autem propter quas Clericus non ordinatus, choro tamen deſtinatus, poſſit ad Conuerſos deijci, regulariter ſunt tres; nimirum punitio delicti, ineptitudo ad litteras addiſcendas, & maximus ardor vitæ humilioris. Sanchez lib.6. in Decal. c.7. num.81. Prædictus autem Religioſus Clericus non ordinatus ad Conuerſos translatus, non tenetur dicere Officium Canonicum Clericorum. Cum totum fundamentum talis obligationis in alijs Religioſis Clericis Choro deſtinatis, nec in Sacris conſtitutis, ſit dicta deſtinatio ad Chorum, & conſuetudo, iuxta dicta ſupra cap. 12. num.3.

26 Qui ingreditur in aliquam Religionem animo tamen tranſeundi ad aliam poſt profeſſionem, vel poſtquam ſtudiorum curſum perfecerit, aut ad Presbyteratum promotus fuerit, peccat grauiter ſic faciendo; tranſitus tamen ad aliam Religionem, ſi fiat legitimo modo, validus eſt. Ratio primæ partis, quia decipit Religionem in re graui. Ratio verò ſecundæ, quia vtitur iure ſuo. Bonac. in Tract. de Clauſur. q.2. punct. 9. §.1. num.2. Imò videtur teneri ad reſtitutionem expenſarum, quas Monaſteriorum fecit in ipſo alendo, detractis ijs, quæ ipſe proprio labore, & miniſterio in vtilitatem Monaſterij fecit. Quia fecit damnum Religioni prædicto animo in ipſam ingrediendo, & ita debet illud reſarcire. Sanchez lib.6. in Decal. c.10. n.2. Bonacina vt ſupra.

27 Totus etiam Conuentus poteſt ad arctiorem Religionem tranſire, ſeruatis ſeruandis. Tum quia eadem eſt ratio de tranſitu Conuentus, ac de tranſitu Religioſi. Tum quia id ſupponitur in cap. recolentes. verb. cæterum. de ſtat. Monach. Rodriguez tom.3. q.52. art.6. Bonacina in tract. de Clauſur. q.2. punct. 9. §.2. num.5.

28 Epiſcopus etiam Regularis poteſt ad ſtrictiorem Religionem tranſire, cum licentia tamen Papæ. Ratio primæ partis, quia licitum eſt cuique maiorem perfectionem quærere; Religio autẽ ſtrictior ſemper præſupponitur maioris perfectionis, quam laxior. Ratio ſecundæ ſumitur ex c. licet. de Regul. Vbi generaliter vetitum eſt Epiſcopis ad Religionem tranſire abſque facultare Papæ. Bonacina vt ſupra n.7. Quod idem dicendum eſt de Epiſcopis Regularibus, qui iam Epiſcopatum ex licentia Papæ renunciarunt. Propter eamdem rationem. Si autem iſti redeant ad ſuam Religionem ſub obedientia Prælatorum ipſius, ſatis erit ad tranſitum faciendum licentiam petere à Superioribus Religionis, ſicut & alij. Sanchez lib.6. in Decal. cap.7. nu.8.

29 Ex Concil. Trident. ſeſſ.14. de reform. cap.11. ſic habetur: Quia verò Regulares de vno ad alium Ordinem translati, facilè à ſuo Superiori licentiam ſtandi extra Monaſterium obtinere ſolent, ex quo vagandi, & apoſtatandi occaſio tribuitur: nemo cuiuſcumque Ordinis Prælatus, vel Superior, vigore cuiuſuis facultatis aliquem ad habitum, & profeſſionem admittere poſſit, niſi, vt in Ordine ipſo, ad quem transfertur, ſub ſui Superioris obedientia, in Clauſtris perpetuo maneat. Ex quo Decreto in primis habetur tam tranſeuntem ex vna Religione ad aliã, quàm recipientem, animo non manendi intra Clauſtra perpetuo, grauiter peccare contra illud. Suarez 4. tomo de Relig. tractat.8. lib.3. cap.15. num.8. Addens etiam num.9. talem receptionem irritam non eſſe ex vi illius prohibitionis, cum Concilium non apponat clauſulam irritantem. Poterit nihilominus, non obſtante prædicto Decreto, Superior Religionis dare prædicto ſic translato eas licentias exeundi extra Monaſterium, & ſtandi extra clauſtra, quæ aliàs licitè, & de iure cõcedi poſſent Religioſis illius Ordinis. Quia Concilium ſolùm videtur intendere, quod prædictis ſic translatis non concedantur illæ licẽtiæ exiſtendi extra Clauſtra, quibus vagandi, & apoſtatandi occaſio tribuitur. Sanchez lib.6. in Decal. cap.7. n.83.

SVMMARIVM CAP. XXIII.

Incorrigibiles eijci poſſunt à Religionibus. num.1.
Quis cenſendus incorrigibilis. n.2.
Quid ex nouo iure Decreti S. Congregationis requiratur ad incorrigibilitatem. n.3.
Titulo incorrigibilitatis ſolo eijci aliquis poteſt. n.4.
Sex Patrum conſilio eijciendi. nu.5.
Iniuſtè & inualidè eiectus cogere poteſt ordinem vt recipiatur. n.6.
Eiectos tenentur Prælati quærere. n.7.
Qualis horum eiectorum Status conditio ſit. n.8.
Eiecti plene correcti cogere poſſunt ordinem ad eos recipiendos. n.9.
An poſſint tranſire ad aliam Religionem. n.10.
Manent cum obligatione trium votorum. n.11.
Cum voto caſtitatis. num.12. Cum voto obedientiæ. ibid. & num.13.
Manent etiam cum voto paupertatis & quomodo. n.14.
Cui adquirant. n.15. Eorum bona poſt mortem cui applicanda. n.16.
An teneantur ad alia vota præterita, obſeruãtias Ordinis Officium diuinum &c. n.17.
Quibus pœnis afficiantur. n.18.
Non debent prouideri de alimentis à Religione. n.19.
Litteræ dimiſſoriæ ipſorum quales. num.20.

De obligationibus Religioſorum ab Ordine eiectorum. Cap. XXIII.

1 CErtum eſt poſſe Prælatos Religionum Religioſos incorrigibiles ab Ordine eijcere. Quia id ſupponitur in c. fin. de Reg. & c. cum ad Monaſt. de ſtat. Monac. Conſtatque ex multis priuilegijs religionum, de quibus Cord. in Reg. D. Franciſci c.2. q.21. p.1. & habentur in priuil. Mend. verb. Eijcere. Ratioque id ſuadet, quia reſecandæ ſunt carnes putridæ, ne ſanas corrumpant, & ſcabioſa ouis à caulis repellenda, ne cæteras inficiat, vt docet S. Hieronymus in epiſtol. ad Galatas ca.5. Anteponique debet bonum commune Monaſterij bono priuato religioſi. Azor. tom.1. Inſt. Mor. lib.12. c.16. q.2. Leſſius 2. de iuſt. c.41. dub.14.

2 Ad hoc, vt religioſus ſit, & dicatur incorrigibilis, tria hæc requiruntur iure cõmuni. ſcilicet, quod crimina grauia ſæpiùs commiſerit, quòd monitus ſæpè non deſtiterit, & quòd pœnitentiã pro illis non acceptauerit. Ratio eſt, quia ille ſolùm dicitur incorrigibilis, cuius emenda non ſperatur, at verò vt alicuius emenda non ſperetur, tria illa requiritur. Sayrus de cenſur. lib.5. c.21. n.37. Sanchez lib.6. in Decal. c.9. nu.4.

Quam-

Digitized by Google

3 Quamuis autem de iure communi loquendo ſolùm tria prædicta ſufficerent ad hoc, quod religioſus incorrigibilis diceretur, iure tamen nouo, & Decreto S.Congregationis Concil.S.D.N.Papæ Vrb.VIII. iuſsu edito die 21.Septembr.anno 1624. aliæ conditiones requiruntur, vt religioſus eijci poſſit, & cenſeatur incorrigibilis, videlicet, vt in poſterum è religionibus nullus legitimè profeſsus eijci poſſit, niſi ſit verè incorrigibilis; verè autem incorrigibilis minimè cenſeatur, niſi non ſolùm concurrant ea omnia, quæ ad hoc ex iuris communis diſpoſitione requiruntur, ſublatis hac in parte Statutis, & Constitutionibus cuiuſque religionis, & Ordinis, etiam à Sede Apoſtolica approbatis, & confirmatis, verum etiam vnius anni ſpatio in ieiunio, & pœnitentia probetur in carceribus, proindeque vnaquæque religio priuatos habeat carceres in qualibet ſaltem Prouincia. Elapſo autem anno, ſi nihilominus non reſipuerit, ſed animo indurato in ſua peruiuacia perſeuerauerit, ne contagione peſtifera plurimos perdat, tamquam pecus morbida, ac membrum putre, eijci tamdem poſſit, ſed ab ipſomet Generali tantum de conſilio, & aſsenſu ſex Patrum ex grauioribus religionis eligendis in ſingulis capitulis, vel Congregationibus Generalibus, tumque non niſi inſtructo ſecundùm eorum ſtylum, & Conſtitutiones proceſsu, & plenè probatis cauſis expulſionis ad Sacrorum Canonum præſcriptum. Intereà tamen vſque ad primum Generale Capitulum, ſeu Congregationem proximè celebrandam, ſi quempiam ex iuſtis, & neceſſarijs cauſis expellere oportebit, eiectio fieri poſſit à Generali cum conſilio, & aſsenſu ſex Patrum, vt ſupra, quos idemmet Generalis, eligere debeat infra quatuor menſes à præſentis Decreti publicatione, ſeruata tamen in reliquis forma ſuperiùs præſcripta. Vide 4. *tomo Bullar. inter Conſtitutiones Sanctiſſimi Domini Noſtri Vrbani numer.26.* Et Bonacina *de clauſur. quæſt. ſecunda, punct.12.§.1.* [Nota tamen quod inter crimina grauia propter quæ aliquis poteſt eijci non ſolum numerantur fornicatio, furtum, adulterium, &c. ſed etiam ebrietas ſcandaloſa, vt habet Portellus *in Reſpoſ. mor. tom.2. caſ.35.*]

4 Ex quibus non ſolum habetur nullum Religioſum in poſterum expelli poſse niſi ſeruatis prædictis conditionibus, ſed etiam nullum expelli poſse niſi titulo incorrigibilitatis, vt conſtat ex illis verbis, *In poſterum è Religionibus nullus legitimè profeſſus eiici poſſit niſi ſit verè incorrigibilis.* Neque obſtant multa priuilegia Religionibus conceſsa, ob quæ propter alia delicta, præſertim illa, quibus in ſæculo reſpondet pœna mortis, eijci poterant, vt bene Azor. *tom.1. Inſtit. moral. lib.12. cap.16. qu.3.* Ius enim nouum Sacræ Congregationis adductum, omnia priuilegia in cõtrarium tollit, vultque ſolùm propter incorrigibilitatem Religioſum eijci poſse. Eſtque hoc conforme Iuri antiquo communi, in quo ſolùm propter incorrigibilitatem permittitur talis eiectio. D.Tho. *quodlibet 12. artic. vltim.* D.Bonauent. *in Regul. D. Franciſci qu.14.* [Vnde à Sacra Congregatione Epiſcoporum & Regularium declaratum video pro 1. die Iunij 1635. in cauſa Patrum Ciſtercienſium non poſse eijci ſcandaloſos, aut delinquentes ſi non ſunt verè incorrigibiles.]

5 Circa ſex illos Patres eligendos, de quorum ſolùm conſilio, & aſsenſu eijci poſsunt incorrigibiles, ex vi huius Decreti, cum difficile ſit Generalem quocumque ierit, illos ſecum deferre, dicitur ſupplicatum fuiſse S.Congregationi, ipſamque reſpondiſse, poſse Generalem in qualibet Prouincia, in qua id opus fuerit, aſſumere ſex ex diffinitoribus illius pro hac cauſa. Laurentius Peirinis *tomo 2. de priuil. Minim. in Conſtit.10. Vrban. VIII.* Conſonat etiam Decretum Capituli Generalis noſtri Ordinis ann.1625. Romæ celebratum, vbi facultas Generali committitur eligendi ſex Patres ſibi bene viſos ad hunc effectum, vt habetur *par.4. Conſtit. ca.21.§.14.* Vide tamen dicenda *tom.2. c.12. n.8. & 19.*

6 Hinc, ſi Religioſus iniuſtè, aut illegitimè, modo prædicto non ſeruato, eijceretur ab Ordine, non ſolum eijciens peccaret contra iuſtitiam, ſed & expulſus poſſet compellere Monaſterium vt ipſum admitteret, & alimenta præberet. Eò quòd iniuſtè priuatus eſſet iure ſibi debito; ſicut enim Religioſus per profeſſionem ſe obligauit in Religione manſurum; ſic etiam & Religio ad illum retinendum, & alendum. Molina *tom.1. de Iuſtit. diſput.140. §. quando Religioſus.* Sanchez *libro 6. in Decalog. capit. 8. numero 7. & 8.*

7 Religioſos à Religione eiectos teneantur Prælati illius, ſcilicet Præſidentes in Capitulis celebrandis, Patres Abbates, ſeu Priores, quærere illos annuatim, & reducere ad Religionem, quando ſalua Ordinis diſciplina admitti poſſunt. Ita enim præcipitur *in cap. fin. de Regularib.* quod quidem, licet in vſu non fuerit (vt aliqui volunt. Sanchez *lib.6. in Decalog. cap. 9. num.18.*) & alij dicant ſolum extendi ad eos, qui iniuſtè ſunt eiecti. (Azor *lib.17. Inſtit. Moral. capit.16. qu.2. & cap.17. quæſt.2.*) illud tamen nouiſſimè innouauit Sacr. Congregat. Cardinalium ſupra adducta *num.3.* & extendit ad illos etiam, qui iuſtè, & legitimè ſunt expulſi, dummodò in illis ſubſit ſpes euidens emendationis, per hæc verba. *Ac poſtremò cenſuit eſſe innouandam, & ſua Beatitudinis authoritate innouat Conſtitutionem fœlicis recordationis Gregor. IX. relatam in cap. fin. extr. de Regularib. Ac prætereà declarat eam Conſtitutionem in ijs quoque vendicare ſibi locum, ſeruandamque eſſe, qui iuſtè, diffinitiuèque, ac Iuris Ordine ſeruato, expulſi fuerint, dummodò tamen in expulſis huiuſmodi ſubſit ſpes euidens emendationis ex litteris teſtimonialibus Ordinarij, &c.* Additur prætereà in eodem *cap. fin.* quod ſi tales eiecti non poſſint admitti ſalua Ordinis diſciplina, *vt apud eadem Monaſteria in locis competentibus, ſi abſque graui ſcandalo fieri poterit, alioquin in alijs Religioſis domibus eiuſdem Ordinis ad agendum ibi pænitentiam talibus vitæ neceſſaria miniſtrentur.* Et quòd ſi illos inuenerint *inobedientes, eos excommunicent, & tamdiu faciant ab Eccleſiarum Prælatis excommunicatos pronunciari publicè, donec ad mandatum ipſorum humiliter reuertantur.* Quæ omnia licet forſan per non vſum abrogata iam eſſent, quia tamen de nouo innouata ſunt à S.Congregatione, vt ſupra, executioni mandari debent à Superioribus Religionum.

8 Ex decreto etiam eiuſdem Sacr. Congregationis, *ſic Eiecti quamdiu non redierint ad Religionem, in habitu clericali incedant, atque Ordinarij loci Iuriſdictioni, & obedientiæ ſubſint, proindeque Generalis illicò expulſionis ſententiam eidem Ordinario notificare teneatur.* Inſuper ſtatuit, *vt ijdem Superiores nemini ex Religioſis expulſis, litteras teſtimoniales concedant, illos ad Sedem Apoſtolicam reijcientes, vel iubentes aliam ingredi Religionem.* Item declaratur, & præcipitur in eodem Decreto S.Congregationis. *Vt eiecti extra Religionem degentes ſint perpetuò ſuſpenſi ab exercitio Ordinum, ſublata Ordinarijs locorum facultate dictam ſuſpenſionem relaxandi, aut moderandi.* Ex illis autem verbis,

extra

extra Religionem degentes, inferri videtur ſolùm habere locum hoc Decretum quantùm ad hanc partem in illis Eiectis, qui non intrant in aliquam Religionē. Bonacina *de Clauſur. quæſt. 2. punct. 12. §. 6.*

9 Quando conſtiterit huiuſmodi Eiectos plenè correctos eſſe, poſſunt ipſi cogere Religionem, ex qua eiecti ſunt, vt eos admittat. Probatur ex deciſione *cap. fin.* de Regular. adiuncta declaratione Sac. Congregationis adducta ſupra *num.* 7. ibi enim præcipitur Prælatis, vt eos quærant, multò ergo magis obligantur eos recipere, ſi iam correcti redeant. Nauarr. *lib. 3. conſil. tit. de Regular. conſil.* 18. *vel* 51. Molina *tomo 1. de Iuſt. diſput.* 140. *§. quoad votum.* Neque in hoc admitti debet excuſatio aliqua poſt dictam declarationem Sac. Congregat. nam per eam innouatur dictum *cap. fin. de Regular.* quidquid dicant aliqui authores, qui ipſam videre non potuerunt. Cordub. *in Regu. D. Franciſci cap. 2. qu. 71. punct.* 2. Leſſius. 2. *de Iuſt. cap.* 41. *dub.* 15. *num.* 112. & Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 9. numer.* 32. Redeuntes tamen ad Religionem non tenentur nouam profeſſionem facere. Quia prior profeſſio non eſt extincta, ſed ſolùm ſuſpenſa pro aliquo tempore. Rodriguez *tomo 1. quæſt. Regular. quæſt.* 30. *art.* 28. Sanchez *lib. 6. in Decal. cap. 9. num.* 33. contra Nauarrum. An verò ſic redeuntes admitti debeant in eodem gradu antiquitatis, quem habebant ante eiectionem, & cum eiuſdem prærogatiuis, pendet ex varijs legibus Religionum; regulariter tamen, & ſecluſis particularibus circumſtantijs, dicendum eſt, quòd cum meruerint eijci, digni quoque ſunt, vt eiuſmodi prærogatiuis priuentur. Suarez 4. *tomo de Relig. tract.* 8. *lib. 3. cap. 5. num.* 17.

10 Tempore quo manent iſti Eiecti extra Religionē non poſſunt ad aliam, ſiue æqualem, ſiue laxiorem tranſire ſine licentia Superiorum ſuæ Religionis, & alijs conditionibus aſſignatis c. pręcedenti. Ratio eſt, quia vt dicemus, iſti Eiecti, etiam tempore eiectionis perſeuerant Religioſi illius Ordinis à quo ſunt eiecti, & illi ſubiecti; non ergo poſſunt ſine licentia Superiorum eiuſdem Ordinis hunc tranſitum facere. Cordub. *in Reg. D. Franciſc. c. 2. q. 21. punct.* 3. Suarez *tomo 5. in 3. part. diſp. 22. ſect. 5. num.* 20. Hoc verò intellige de iure communi, ſi enim permanet in ſua vi priuilegiū quoddam Innocent. IV. conceſſum Minoribus, poſſunt iſti Eiecti de Ordine Minorum, & aliorum ipſius priuilegia participantium, tranſire ad Ordines approbatos, præterquam ad certas quaſdam Religiones, & cum certis quibuſdam conditionibus in eo expreſſis. Rodriguez *tomo 1. q. Reg. q. 30. art.* 22. Sanchez *lib. 6. in Decal. c. 9. §.* 39. Crediderim tamen non eſſe in vſu huiuſmodi priuilegium. Nec ſcio an illud fuerit viuæ vocis oraculum, quia ſi tale eſt his temporibus nihil valet.

11 Eiecti manent verè Religioſi, & cum onere trium Votorum eſſentialium ſicut anteà. Colligitur hoc ex *cap. fin. de Regul.* & ratio ſuadet: cum per eiectionem non ſint diſpenſati, aut abſoluti à profeſſione, quam fecerant, aliàs ex ſuo delicto commodum reportarent contra ea, quæ traduntur *cap. 1. de poſtu. Prælat.* & *cap. Sedes Apoſt.* & *reſcript.* eſſentque melioris conditionis, quàm Religioſi facti Epiſcopi, aut Cardinales, quos manere veros Religioſos diximus *cap.* 17. *num.* 1. Nauarrus *Comm. 2. de Reg. à num.* 34. & *Comm. 3. num.* 46. Azor. *to. 1. Inſt. mor. li. 12. ca. 16. q.* 4. 7. & 11. [Idem habens ex declaratione Sacræ Cōgregationis Epiſcoporum & Regularium, quam retuli *ſupra numero* 4. de quo etiam Tamburinus de Iure Abbatum *tom. 3. diſp. 8. quæſit. 8. num.* 5. vbi pro ſigno quod eiecti non diſpenſentur in votis profeſſionis benè affert, quod poſteà quando ad Religionem reuertuntur nō emittunt nouam profeſſionem.]

12 Vnde manent cum eodem voto Caſtitatis ſicut antea; cum in eo nullo modo ſint diſpenſati, manent etiam cum eodem Voto obediētiæ, quantùm ad hoc quod teneantur obedire Superioribus, ſi eos vellint ad Religionem reuocare. Siquidem habet ius illos reuocandi, cuius ſignum eſt quod in prædicto *cap. fin. de Reg.* innouato à Sacra Congregatione, vt ſupra *nu.* 7. præcipitur *vt cenſuris cogātur ad Relig. reuerti*, Quod non eſſet, niſi ipſi eſſent ad hoc obligati ex vi Voti Obedientiæ. Syluester *verb. Apoſtaſia, quæſt. 6. num.* 10. & *Verbo Religio 6. quæſt. 12. num.* 12. Nauarrus *lib. 3. conſ. in 2. editione tit. de Reg. conſ.* 77. Manent etiam cum eodem Voto obedientiæ, quātum ad hoc quòd eſt teneri morigeratè viuere, & reddere ſe aptos ad viuendum in religione, & vt ad illam admittantur. Quidquid dicat Diana *tract. 2. dubijs Regularium Reſolut.* 60. Cum ad hoc etiam ſint obligati ex vi ſuæ profeſſionis, in qua non eſt diſpenſatum. Sotus 7. *de Iuſt. & Iure qu. 2. artic. 5. ad* 3. Sanchez *lib. 6. in Decalog. cap. 9. à num.* 25. Tenentur etiam ex vi voti obedientiæ eſſe parati ad obediendum prælatis religionis, quando ad ipſam fuerint reuocati. Propter eandem rationem. Molina *tom. 1. de iuſtit. diſput.* 140. *§. quo ad Votum.* Rodriguez *tom. 1. quæſt. Regul. quæſt.* 30. *artic.* 19.

13 Non tamen tenentur ex vi Voti Obedientię, quod emiſerunt, ſubijci Epiſcopis ſpecialiori modo, quam alij Clerici. Quamuis oppoſitum doceat cum Nauarro Suarez 4. *tomo de Relig. tract. 8. lib. 3. cap.* 6, & aliqui etiam velint amiſiſſe per expulſionem priuilegium exemptionis. Eraſmus ChoKier *de Iuriſdict. Ordinar. in exempt. p. 1. q.* 2. Ratio eſt, quia Votum obedientię, quod emiſerunt, ſolùm erat obediendi Prælatis religionum, non alijs. Molina *tom. 1. de Iuſtit. diſput.* 149. Leſſius 2. *de Iuſt. cap. 41. dub. 25. n.* 114. Nec etiam tenentur ex vi eiuſdem Voti tranſire ad aliam religionem. Siquidem nullo modo illam vouerunt, ſicut neque Religionem in genere, ſed ſolùm illam determinatè, à qua expulſi ſunt. Sotus 7. *de Iuſt. quæſt. 2. art.* 1. Nauarr. *Commen. 2. de Reg. num.* 36. Hoc etiam videtur ſupponi à Sacra Congregatione in Decretis adductis ſupra num. 8. dum præcipit ſuperioribus religionum ne huiuſmodi expulſis *litteras teſtimoniales concedant, iubentes ingredi aliam Religionem.* Vnde non tenentur obedire Superioribus iubentibus, vt tranſeant ad aliam religionem. Propter rationem adductam. Leſſius *de Iuſt. c. 41. dub.* 15. Rodriguez *tom. 1. q. Regul. quæſt. 30. art.* 22.

14 Quoad votum paupertatis, tenentur ad illud huiuſmodi Eiecti, eo modo, quo ſtatus illorum patitur. Quia hoc eſt de eſſentia religionis, quam ſunt profeſſi, & à qua non ſunt diſpenſati. Sanchez *libr. 6. in Decal. cap. 9. num. 27. & 45.* Nauarrus *Commen. 2. de Regular. num.* 35. Vnde Eiecti nec habent, neque habere poſſunt dominium cuiuſuis rei. Quia hoc eſt directè contra Votum. [Vt etiam colligitur ex declaratione Sacræ Congregationis Epiſcoporum & Regularium adducta. De quo etiā Tamburinus *dicto quæſit.* 8.] Nec vſum irreuocabilem, aut vſum Iuris; propter eamdem rationem. Sed ſolùm vſum facti, & incertū rerum ſibi ad victum, veſtitum, habitationem, & vitam neceſſariarum. Quia hoc non eſt contra Votum paupertatis, nec profeſſi ſunt carere his rebus. Quare ſi illæ a religione non concedantur, eo ipſo datur licentia quærendi, & habendi illas. Leſſius 2. *de iuſtit.*

cap.

Digitized by Google

*cap.*41.*dub.*15.*num.*112.Nec poſſunt teſtari, ſi in illo ſtatu moriantur. Quia poteſtas teſtandi pugnat cum Voto paupertatis, & ſupponit dominium rei, non merum vſum, quem ſolum habent Eiecti. Leſſius *vt ſupra num.* 113. Saytus *in Clau. Reg. lib.*6.*cap.*9.*num.* 28. Hinc etiam nõ poſſunt facere expenſas magnas, ſuperfluas, nec donationes illicitas, aut rerum magni ponderis; & accipientes ab illis, tenentur ad reſtitutionem. Cum prædicti Eiecti non ſint domini eorum, quæ poſſident, ſed ſolum adminiſtratores nomine Religionis in ordine ad vſus neceſſarios. Poterunt tamen res minoris momenti expendere, & donare, abſque eo quòd accipientes teneantur ad reſtitutionem. Quia quoad iſta cenſentur habere licentiam à Prælatis Religionis, à qua ſunt expulſi. Leſſius *de Iuſtit. capit.* 41. *dub.* 15. *numero* 113. Molina *tomo ſecundo de Iuſt. diſp.* 276. & 520.

15 Acquirunt iſti Religioſi Eiecti Monaſterio, vel Religioni, vnde ſunt expulſi. Cum Monaſterium, ſiue Religio, ex vi profeſſionis ab ipſis factæ, habeant ius ad omnia bona ab ipſis in poſterum acquirenda. Præſertim cum huiuſmodi Eiecti non ſint omnino à Religione derelicti, ſed ſolùm ſeparati à communione, & commercio ipſius; cuius ſignum eſt, quod tenetur quærere illos, & ſi correcti reſipiſcant, admittere, vt diximus ſupra. Leſſius 2.*de iuſtit.cap.*41.*num.*112. Molina *tom.*1.*de Iuſtit. diſput.*140. Vnde etiam ſi iniuſtè ſint eiecti, aut detenti extra Religionem, acquirunt ipſi. Quia mala voluntas prælatorum iniquè eijcientium religioſos, aut extra Ordinem detinentiũ, non debet in damnum religionis vergere. S. Antoninus 3.*part.tit.*16.*cap.*5.§.4. Angelus *in Summ. v. Monaſterium num.*6.

16 Huiuſmodi autem Eiectorum bona, poſt illorum mortem, ſi extra Religionem mori contigerit, applicati debent ad Cameram Apoſtolicam. Propter Cõſtitutionem Gregorij XIII. tom. ſecundo Bullar. inter Bullas huius Pont. num. 43. vbi ſtatuit, quòd ſpolia Regularium extra Clauſtra degentium, pertineant ad prædictam Cameram. Sanchez *libr.*7. *in Decal. cap.*33.*num.*21. & 31. Bonacina *de Clauſur. quæſt.*2. *punct.*12.§.7.

17 Quamuis aliqui probabiliter dicant huiuſmodi Eiectos teneri ad Obſeruantias omnes Regulares ſui Ordinis, quoad eas ſcilicet, quas poſſunt in ſæculo obſeruare, & ad alia vota ſupra tria eſſentialia, quæ in profeſſione ſuæ religionis emiſerunt, quale eſt illud Minimorũ de vita Quadrageſimali, & Mercenariorum de redimendis captiuis; quia aliàs non paruum commodum ex ſua iniquitate reportarent. Probabile tamen etiam eſt ad iſta non teneri. Ratio eſt, tum quia iſta ſolùm videtur Religioſos vouiſſe, pro tempore, quo in religione manerent, & vt acceſſoria, & annexa perſeuerantiæ in tali religione. Tum quia, generaliter loquendo, votum deſinet obligare, quando eſt ita notabilis mutatio materiæ facta, vt reddatur notabiliter difficilior, & qua à principio præuiſa non fieret votum, quod contingit in propoſito. Sotus 7.*de Iuſtit. & Iur. quæſt.*2.*artic.*1. Nauarrus *Comment.*3.*de Regul. numer.*46. & *lib.*3.*Conſ. titul. de Regul. conſil.*51.*vel* 78.*num.*2. Habitum verò religionis non tenentur portare prędicti Eiecti, cum illo iuridicè ſint priuati in pœnam ſuorum defectuum. Azor. 1.*tomo Iuſtit. moral. libr.*17.*capit.*18.*qu.*13. Leſſius 2.*de Iuſtit. cap.*41.*dub.*15.*num.*112. Imò illum portare non ſunt permittendi, quia hoc cederet in dedecus Religionis. Suarez 4.*tom. de Relig. tract.*8. *lib.*3.*ca.*6.*num.*14. Quoad Officium Diuinum recitandum, vt diximus *cap.*12.*num.*7. tenentur iſti expulſi, ſi ſint in Sacris conſtituti, ſecus verò ſi ſolùm ſint profeſſi, etiam Choro deſtinati. Suarez 4.*tom de Relig. tract.*8. *lib.*3.*c.*6. *num.*12.

18 Sic eiecti, quamdiu in ſæculo ſteterint, non poſſunt confeſſiones audire, nec prædicare, nec docere. Propter priuilegium Innoc. IV. quod refert Caſarub. *verb. Eijcere num.*1. quo vti poſſunt tam Fratres Minores, quam qui eorum priuilegia participant. Rodriquez *tomo* 1.*quæſt. Regul. quæſt.*30. *artic.*21. Miranda *tomo* 1. *Manu. quæſt.*52. *artic.*5. Vnde miſerunt aliqui ſic Eiectos quamdiu in ſæculo vixerint, eſſe infames, intelligo infamiã facti. Rodriguez vt ſupra. Laurentius de Peirinis *to.*1.*de Subdito quæſt.*1. *de obedient. cap.*25.§.1. Ex hoc etiam inferri poteſt eſſe irregulares, cum infames omnes irregulares etiam ſint. Ad minus tamen manent *ſuſpenſi perpetuò ab exercitio Ordinum, ſublata Ordinarijs locorum facultate dictam ſuſpenſionem relaxandi, aut moderandi.* vt vidimus ſup. *nu.*8. ex Decr. S. Congreg.

19 Nec illis tenetur religio de alimentis prouidere. Quia illa ſolùm debent præſtari his, qui ſub regulari diſciplina ſunt conſtituti. Azor. *lib.*12. *Inſtitut. moral. cap.*16. Alderete *libro ſecundo de Religio. diſcipl. cap.*26. *num.* 27.

20 Dandæ autem ſunt illis litteræ dimiſſoriæ, quæ eiectionis ſententiam contineant, qua etiam id locorum Ordinarijs denuncietur. Alderete *lib.*2.*de diſcipl. Relig. cap.*26. *num.* 23. Addens monendos eſſe, nullo modo à Votis eſſe ſolutos, neque in illis diſpenſatos. Quod quidem conueniens reputo, ſed non neceſſarium. Quia illud ipſi ſcire tenentur, niſi forſan idiotæ ſint, aut ignorantes, vt puta Conuerſi. Non tamen ſunt illis concedendæ litteræ teſtimoniales, quibus ad Sedem Apoſtolicam reijciantur, aut ad aliam Religionem mittantur. Ex Decreto Sacr. Congreg. adducto ſup. *nu.*8.

SVMMARIVM CAP. XXIV.

*Nouitij qui appellentur. nu.*1.

*Ad quæ teneantur tempore nouitiatus. n.*2.

Poſſunt recedere à Religione. n. 3.

An tunc teneantur ſoluere expenſas. ibid.

*Gaudent priuilegio fori Canonis, & exemptionis à gabellis. num.*4.

In quibus poſſunt diſpenſari à Prælatis Religionis. numero 5.

*An poſſint ad ordines ſacros promoueri. n.*6.

*Quibus priuilegijs gaudeant quoad confeſſionem. nu.*7.

An poſſint abſolui à caſibus, & cenſuris reſeruatis. numero 8.

*Attendenda ſunt verba priuilegiorum. nu.*9.

*Ab irregularitatibus an poſſint diſpenſari. n.*10.

*Epiſcopi non poſſunt admitti ad Religionem abſque Papæ licentia. n.*11.

*Quæ informationes, & de quibus faciendæ ſint pro nouitijs. num.*12.

*Qualiter moderata ea ſint à Pontificibus. ibidem. & num.*13.

*Quæ alia priuilegia conceſſa ſint Religionibus. n.*14.

*Quæ obſeruanda poſt conſtitutionem Clementis. n.*15.

*Criminoſi non debent admitti ad Religiones. n.*16.

An poſt profeſſionem à miſſam ſi talia crimina interrogati celaſſent poſſint expelli. ibid.

*Obligati ſeu grauati debitis, & ratiocinijs non poſſunt licitè intrare Religionem. n.*17.

*Furioſi aut mente capti non poſſunt admitti. n.*18.

Nec

Digitized by Google

Nec coniugati poſt matrimonium conſummatum niſi, &c. num. 19.

Nec ſerui, vel qui non ſunt ſui iuris. n. 20.

An etiam illegitimi. nu. 21.

An nouitiatus poſſit extra Monaſterium haberi. n. 22.

Quid decreuerint Summi Pontifices Clemens VIII. & Sanctiſſimus Dominus Noſter Vrbanus VIII. numero 23. & 24.

An deſcendentes ex genere infecto Hebræorum, vel Saracenorum. n. 25.

An valida ſit profeſſio illorum qui aliquem defectum celauerunt. nu. 26.

Licitum eſt, & meritorium ſe ad Religionis ingreſſum obligare, voto, vel iuramento. n. 27.

Qui impedit vi vel fraude quod aliquis fiat Religioſus ad quid teneatur. n. 28.

Inducere aliquem ad Religionem modo debito, Sanctum, & laudabile. num. 29.

Quando receptio alicuius in Religioſum eſt ſimoniaca. num. 30.

Quam pœnam incurrant recipientes nouitios ſimoniacè. num. 31.

Prohibitio concilij circa donationes nouitiorum. nu. 32.

Qualiter de bonis ſuis diſponere poſſint. nu. 33.

Deciſio concilij quomodo intelligenda. nu. 34.

Poſſint nihilominus facere teſtamentum ſeu contractus reuocabiles. nu. 35.

Donationes quando ſortiuntur ſuum effectum. n. 36.

Quarum dignitatum capaces ſint nouitii. n. 37.

Ad quæ debita contracta à nouitus teneatur Monaſterium. num. 38.

De bonis nouitiorum perſonis incertis debitis priuilegium Carmelitarum. n. 39.

An propter parentes vel conſanguineos ſuccurrendos relinquenda ſit Religio. n. 40.

Nouitij profeſſio an debeat diferri. nu. 41.

Nouitij in articulo mortis an poſſint profiteri. n. 42.

Decreta pro eorum inſtitutione. n. 44.

Nouitij ex varijs nationibus recipiendi vt ad propagandam fidem mitti poſſint. num. 44.

De Nouitijs, eorumque obligationibus, & priuilegijs. Cap. XXIV.

1 NOuitij in religionibus appellantur illi, qui nondum profeſſionem tacitam, vel expreſſam emiſerunt, ſed ſunt in religione per aliquod tempus, quod vocatur approbationis, vt experimento cognoſcant auſteritatem regulæ, & Religionis, quam volunt profiteri, & videant ſi velint an non, profeſſionem emittere. Ad quos tamen pertineat illos ad Religionem admittere, diximus ſupra *cap.* 18. *num.* 66. Non eſt tamen aliqua ætas iure naturali, diuino, aut Eccleſiaſtico pro admittendis ad religionem determinata, ac proindè in quacunque ætate videtur poſſe recipi Nouitium Suarez 3. *tom. de Relig. lib.* 5. *cap.* 1. niſi obſtet peculiare ſtatutum religionis.

2 Non tenentur nouitij tempore Nouitiatus præceptis communibus Regulæ Conſtitutionum, & Superiorum religionis. Quia pro illo tempore non ſunt partes Communitatis religioſæ, neque in Religioſorum Sodalitium admiſſi, ſed tantum verſantur in probatione ad experiendum, an velint, vel non, profeſſionem emittere. Cordub. *lib.* 1. *qu.* 3. *in* 5. *prob. primæ opinionis*. Henriqu. *lib.* 7. *de Ind. cap.* 22. *num.* 7. & *lib.* 6. *de pœnitent. cap.* 16. *num.* 3. Ex graui tamen decentia ad prędicta omnia obligantur, eò quòd etiam pro tempore Nouitiatus ſunt aliquo modo ſubiecti religioni, & participant de bonis ſpiritualibus ipſius. Quidam apud Azor. *lib.* 12. *Inſtit. moral. capit.* 2. *quæſtione decima*, Inſuper quantum ad ea, quæ ſpecialiter ſpectant ad bonum regimen, & finem probationis ipſorum Nouitiorum, tenentur in conſciẽtia obedire Superioribus Religionum. Ratio eſt, quia quoad iſta habent prædicti Superiores poteſtatem, & Iuriſdictionem ſupra Nouitios, licet non ſit tanta quanta ſupra profeſſos. Sanch. *libro ſexto in Decalog. cap. decimo, num.* 22. Addens etiam *numero decimoſeptimo*. Poſſe prædictos ſuperiores præcipere aliquid nouitijs etiam ſub pœna excommunicationis. Quod tamen non niſi raò admitterem, aut conſulerem.

3 Poſſunt Nouitij, ſi volunt, ab inſtituto Regulari incepto retrocedere, & ad ſæculum redire. Quia ad hunc finem inſtitutum eſt tempus Nouitiatus. Quo caſu non tenentur ſoluere expenſas, quas in ſuis alimentis Monaſteria fecerunt, etiamſi miniſteria ipſorum Nouitiorum in Religione æquiualentia non ſint prædictis expenſis. Tum quia aliàs non eſſet libera profeſſio, ſaltem in multis, qui ſæpiùs detinerentur ab egreſſu, ne ſoluerent tales expenſas. Tum etiam, quia religio liberè etiam & ſpontaneè facit illas, vt ſupponimus. Rodriguez *tom.* 3. *quaſt. regular. qu.* 15. *art. vltim.* Azor. *lib.* 12. *Inſtit. Moral. cap.* 3. *qu.* 6. Si tamen quis praua intentione, & animo decipiendi Religionem in illam intraret, & poſteà recederet, crederem teneri ad expenſas dictas. Eò quòd ęquum non eſt, vt aliquis reportet commodum ex fraude, & malitia ſua. Indicat hoc Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. cap.* 10. *num.* 3. Addens etiam *nu.* 5. quòd quando pactum eſt factum inter Conuentum, & Nouitios, quòd Nouitij ſoluant prædictas expenſas, tunc ſiue perſeuerent, ſiue non, debent illas ſoluere. Vide Suarez 3. *to. de relig. libr.* 5. *cap.* 11. [Et declarationem Sacræ Congregationis Epiſcoporum, & Regularium 2. Martij 1635. in qua decreuit conſanguineos cuiuſdam iuuenis qui è Religione ante profeſſionem exierat, ſoluere debere Monaſterio expenſas ab ipſo factas.]

4 Gaudent Nouitij priuilegio fori, ita vt conueniri non poſſint pro vllo delicto coram Iudice ſeculari. Quia ſunt aliquo modo ſub poteſtate, & Iuriſdictione Eccleſiaſtica religionis; gaudentque Canonis priuilegio, ita vt illos percutiens innodetur excommunicatione ac ſi percuſſerit Clericum, iuxta *cap. religioſus, de ſentent. excommunic. in* 6. Ludouicus Lopez 1. *part. Inſtruct. conſcient. capit.* 47. Azor. *lib.* 12. *Inſtitut. Moral. cap.* 2. *quaſt.* 11. Vnde Nouitij in religione delinquentes, à Superiori puniri debent, quia ſunt ſub illius poteſtate. Nauarrus *conſil.* 5. *de for. compet.* Alderete *lib.* 1. *de relig. diſcipl. c.* 2. 7. *num.* 33. Nec poſſunt conueniri coram Iudice Eccleſiaſtico, aut ab eo puniri, ſed ſolùm à pręlatis ſuę religionis. Propter eamdem rationem. Molina *tom.* 1. *de iuſtit. diſp.* 139. & *tomo* 3. *diſput.* 671. *num.* 2. Sanchez *lib.* 6. *in Decal. cap.* 10. *nu.* 11. An verò poſſint puniri à Iudice ſeculari quando ingreſſi ſunt Religionem in fraudem, vel poſtquã ſint egreſſi propter delictum commiſſum tempore Nouitiatus. Tract. Diana *tract.* 1. *de Immunitate Eccleſiaſt. reſolut.* 33. & 34. Inſuper, propter eamdem rationem, eximuntur ex vi Nouitiatus à ſolutione Gabellarum. Molina *vt ſup.* Sanch. *vt ſupr. nu.* 16. Diana *tract. de immunitate Eccleſiaſt. reſol.* 37.

Cum

5 Cum Nouitijs poſſunt diſpenſare prælati Religionum exemptarum pro tempore Nouitiatus, non ſolùm circa Obſeruantias regulares earumdem religionum, ſed etiam, circa obſeruantiam præceptorum Eccleſiæ, v.gr. ieiunij, anditionis Miſſæ, &c. Ratio eſt, quia etiam pro illo tempore Nouitiatus gaudent priuilegio exemptionis, & quoad ſpiritualia ſunt ſub cura prælatorum religionis, ſicut eſſent ſub Epiſcopis, ſi manerent in ſæculo. Suarez *4. tomo de Relig. Tract. 8. lib. 2. ca. 14. nu. 8.*

6 Poſſunt etiam nouitij, quantum eſt ex vi iuris cõmunis ad Ordines Sacros promoueri, etiam durante nouitiatu. Quia nullus eſt Textus hoc prohibens, neque *cap. Monaſterijs 19. quæſt. 3.* quod aliqui aſſerũt, probat aliquid in contrarium: ſolum enim ibi prohibetur nouitijs portare habitum, & tonſuram profeſſorum. Suarez *tomo 5. in 3. part. diſp. 50. ſect. 5. num. 13.* Sanch. *lib. 6. in Decal. ca. 10. num. 19.* Imò probabile eſt poſſe regulares Prælatos dare dimiſſorias nouitijs vt ad Sacros Ordines promoueri poſſint ab Epiſcopis. Quia nouitij tempore nouitiatus manent ſub poteſtate, & iuriſdictione religionis. Diana *tract. 2. de dubijs regular. reſol. 7.* poſt alios, quos refert. Ordinandi autem ſunt nouitij ab Epiſcopi Diœceſis ipſorum nouitiorum. Henriquez *lib. 10. de Sacram. Ordinis, & 14. de irregul.* Suar. *tomo 2. de relig. tract. de Voto cap. 11. num. 9.* Probabile etiam eſt poſſe etiam ordinari ab Epiſcopo in cuius Diœceſi eſt nouitiatus, quando nouitii habent firmum propoſitum permanendi in religione. Quia iſti tales iam quaſi mutarunt domicilium, & volunt eſſe in domicilio religionis, vel nouitiatus. Sanchez *lib. 6. in Decal. cap. 10. num. 21. & 22.* Naldus *verb. Ordo. num. 10.* Vide dicta *cap. 14. præſertim num. 10. 12. & 13.* & maximè *num. 20.* circa decretum Conc. Trid. de non ordinandis, qui non habuerint beneficium Eccleſiaſticum, &c.

7 Nouitij poſſunt vti priuilegio Bullæ Cruciatæ, eligendo ſcilicet ſibi Confeſſorem, qui eos abſoluat à caſibus reſeruatis, non obſtante quòd profeſſi non poſſint vti hoc, vel ſimilibus priuilegijs, & indultis, iuxta dicta ſupra *cap. 19. num. 29.* Ratio eſt, quia verba Bullæ cum ſint generalia etiam comprehendunt nouitios, nec ſpecialis ratio, propter quam profeſſi excluduntur, procedit in illis, cum non ſint ſimpliciter veri religioſi, nec ſimpliciter ſubiecti religioni. Suarez *tom. 4. de Relig. tract. 8. lib. 2. ca. 16. num. 10.* Nihilominus probabilius eſt non poſſe confiteri inuito prælato religionis alicui Confeſſori habenti tantùm approbationem ab Epiſcopo. Maximè quoad caſus reſeruatos à ſuperioribus religionis vbi ſunt nouitij. Quia per nouitiatum cenſentur mutaſſe territoriũ, & domicilium, & eſſe ſub iuriſdictione religionis. Cordub. *lib. 1. qu. 30.* Suar. *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. capit. 17. à num. 14.* Licet alij probabiliter oppoſitum teneant. Miranda *in Manual. tomo 2. quæſt. 34. articulo 16.* Diana *Tract. de dub. regul. reſol. 4.*

8 Poſſunt etiam nouitij quarumdam religionum abſolui à Prælatis ſuæ religionis à cenſuris excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, à iure, vel ab homine, ſaltem generaliter promulgatis. Propter multa priuilegia aliquibus religionibus conceſſa, quibus frui poſſunt tam ipſæ, quam aliæ, quæ cum ipſis communicant in priuilegijs. ſpecialiter Clem. IV. pro Minoribus, vt refert Caſarub. *in Compend. ver. Abſolut. Ordin. quoad. Fratres. num. 4.* Referens etiam ibidem idem ad litteram haberi in Mari magno prædicatorum. Sed pro hoc intento vide Suarez *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 24. à num. 5.* Vbi priuilegia circa hoc adducit, & Laurentium de Peirin. *tom. 1. priuil. Min. in Conſt. 2. Iulii II. §. 9.* explicantem priuilegium eiuſdem Iulij 2. quoad hoc. Alia etiam afferri ſolent, ſed ea omitto, quia ſunt viuæ vocis oracula, quæ nihil iam valent. Extat tamen priuilegium Sixti IV. in Bulla *Dum attenta*. Carmelitis conceſſum, in quo conceditur Generali, & Prouincialibus pro nouitijs volentibus aggregari religioni, qui ſuſpenſionis, aut interdicti, vel excommunicationis ſententijs à Iure, vel à Iudice promulgatis generaliter ſint ligati, vt abſolutionis beneficium, obſeruata forma Canonica, poſſint impartiri. Adiungit etiam. Ipſoſque in Fratres recipere, ac eos, qui poſt aſſumptum Habitum, & profeſſionem emiſſam recoluerint ſe talibus in ſæculo fuiſſe ſententijs innodatos, ſecundum formam ipſam, vos Generalis Magiſter, & Prouinciales; Priores, ac vices veſtras gerentes valeatis abſoluere, & cum irregularibus diſpenſare; ſi forſan talibus innodari ſententijs, vel in locis interdicto ſuppoſitis Diuina præſumpſerint Officia celebrare, vel Ordines receperint. Ita tamen, quod ſi aliqui, ex eiſdem ſententiis, propter debitum ſunt adſtricti, ſatisfaciant, vt tenentur. Volumus autem nihilominus quod poſtquam fuerint abſoluti huiuſmodi volentes aggregari prædictæ Religioni, niſi mox Ordinem veſtrum intrauerint, quacumque etiam eiuſdem Ordinis Prælatorum licentia non obſtante, eo ipſo in priſtinas ſententias, à quib. eos totaliter abſolui cõtigerit, relabantur, Specul. Ordi. fol. 86. Ibidem etiam in verbis antecedentibus conceditur ab eodem Pontifice Generali, & Prouincialibus, vt ſuis Fratribus. *Vndecumque abſolutione, & diſpenſatione indigentibus: ſiue priuſquam intrauerint in Ordinem, ſiue poſt, in caſibus exceſſerint, pro quibus excommunicationis, vel interdicti, aut ſuſpenſionis incurrant ſententias à iure, vel iudice generaliter promulgatas, & huiuſmodi ſententijs innodati, aut in locis ſuppoſitis Eccleſiaſtico interdicto, Diuina Officio celebrantes, vel ſuſcipientes Ordines ſic ligati, notam irregularitatis incurrant, abſolutionis, & diſpenſationis beneficium valeant impartiri: niſi in caſib. in præſentibus litteris exceptis.* Caſus autem iſti excepti ſunt, quos refert idem Pontifex inferius verbis adductis à nobis *in cap. 18. de Prælatis num. 33.*

9 Attendenda verò ſunt verba priuilegiorum, propter quæ nouitij abſoluuntur, vel diſpenſantur. Alia enim volunt, quod ſi nouitij poſt abſolutionem datam non ingrediantur Religionem, vel in ea non profiteantur, reincidant in priores cenſuras, alia verò abſolutè loquuntur. Aliqua loquuntur de nouitijs, qui iam habitum ſuſceperunt; aliqua verò de illis, qui illum volunt recipere. Suarez *tom. 4. de Relig. lib. 2. cap. 24. à num. 5.* Peirinis *tom. 1. priuil. Minim. in Conſtitut. 2. Iul. II.* [Pro quibus generaliter loquendo iuxta ea quæ dico *tom. 4. verbo Nouitij, & Nouitiæ Religionum num. 36.* notandum quod priuilegia, quæ abſolutè, & ſine aliqua limitatione aut conditione cõcedunt aliquam gratiam Nouitijs quoad abſolutionem, diſpenſationem, vel aliquid huiuſmodi: etiam ſi poſteà à Religione recedant, cenſeri debere habuiſſe ſuum effectum: abſolutiones enim, diſpenſationes &c. purè & ſimpliciter datæ non debent cenſeri conceſſæ ſolùm ſub conditione aliqua de futuro niſi in caſibus a iure expreſſis, vel quando in ipſis facultatibus id exprimitur. De quo latè Bartholomæus de Vecchijs *in praxi Nouitior. diſput. 9. dub. 25.* & Tamburinus *de Iure Abbat. tom. 3. diſputat. 6. quæſit. 27. à num. 18.* Ex Bonacina, Suarez, & alijs.]

10 Ab irregularitatibus etiam à Nouitijs contractis

in

in ſeculo poſſunt diſpenſari à Prælatis dictarum Religionum, propter aliqua ex prædictis priuilegijs. præſertim propter illud Clement. IV. pro Fratribus Minoribus Iulij II. pro Minimis, & Sixti IV. pro Carmelitis, illis verbis iam adductis: *& cum irregularibus diſpenſare; ſi forſan talibus innodati ſententijs, vel in locis interdicto ſuppoſitis, Diuina præſumpſerint Officia celebrare, vel Ordines receperint.* Speculum Ordinis fol. 86. Item ibidem in verbis etiam adductis. *Et huiuſmodi ſententijs innodati, aut in locis ſuppoſitis Eccleſiaſtico interdicto Diuina Officia celebrantes, &c. notam irregularitatis incurrant.* Vide etiam Bullam Iulij Secundi adductam in Peirinis.

11 Non poſſunt admitti ad Religionem Epiſcopi, aut in Epiſcopali dignitate conſtituti abſque expreſſa licentia Papæ. Tum quia ita expreſsè definiuit Innocen. Tertius *in cap. Niſi cum pridem, de renunciatione.* Tum quia ſtatus Epiſcoporum altior eſt ſtatu religioſorum, & ita ab illo ad iſtum non eſt tranſitus ſine diſpenſatione Summi Pontificis. Nauar. *lib. 1. Conſ. conſ. 1. & 4. de renunciatione.* Miranda *in Man. tom. 1. q. 17. art. 3.* Barboſa *de poteſt. Epiſcop. alleg. 53. nu. 23.* vel ſaltem renunciatione Epiſcopatus. Suarez 3. *tomo de Relig. lib. 1. cap. 19. à num. 13* Prælati autem Epiſcopo inferiores ad Religionem poſſunt admitti propter oppoſitam rationem. S. Thomas 2. 2. *quæſt. vlt. art. 7.* Sylueſt. *verb. Relig. 2. q. 8.* Suarez 3. *tom. de Relig. lib. 5. c. 4. num. 14*

12 Maximè autem ſciendum eſt, iuuenes, aut viros adultos maiores ſexdecim annis, non aliter aliquam Religionem recipi poſſe, nec debere, niſi priùs de eorum parentibus, Patria, deque anteacta vita, & moribus, diligenter inquiratur, & ex accurata informatione, & fide digna relatione, compertum, & exploratum ſit eos, nec aliquorum criminum, qualia ſunt homicidia, furta, latrocinia, vel alia ſimilia, aut grauiora, reos, vel ſuſpectos exiſtere, vt propterea damnati ſint, aut ne damnentur formident, neque ingenti ære alieno ſupra vires facultatum ſuarum grauatos, vel reddendis ratiocinijs ita obnoxios, vt ex huiuſmodi cauſalis, vel moleſtia, eis iam illata, vel timendum ſit, quod inferatur, niſi denique conſtet ipſos non humana aliqua ratione, ſed tantùm deuotionis, & pietatis feruore vitam religioſam ſponte, & ex animo elegiſſe. Ita Sixtus V. in Conſtitut. incipiente *Cùm de omnibus Eccleſiaſticis Ordinibus*, ſub datis ann. 1587. ſexto Calend. Decembr. Pontificatus ſui anno 3. Voluit autem idem Pontifex, vt iſtorum receptio, & admiſſio ſolùm fieret in Generali, vel Prouinciali Capitulo, indubitata fide facta, tam ſuperioris Generalis, ſeu Prouincialis, quam Definitorum conſenſu, de prædictis omnibus. Poſtea verò idem Sixtus Quintus in alia Conſtitutione, *Ad Romanum Pontificem*. Romæ duodecimo Calendas Nouembris 1588. moderans prædicta, ſubiungit. *Cum verò in quibuſdam Religionibus Capitula Prouincialia, aut nunquã, aut non quot annis, ſed rariùs celebrentur, quædam etiam Monaſteria, aut domus huiuſmodi remotiſſimis regionibus hæreticorum, aut infidelium tyrannidi finitimis ſita ſint, ne ij, quos extra Capitula ad habitum, vel profeſſionem Regulares admitti prohibuimus, tempus celebrandis Capitulis præfixum nimis diù expectare, aut ad ea cum maximo incommodo accedere cogantur, concedimus, & indulgemus; vt in qualibet Prouincia, ſaltem duo, vel ſi commodè fieri poterit tria, aut plura Monaſteria, ſeu domus Regulares deputentur, quarum, ſeu quorum Superiores infra annum ſaltem ad inquiſitionem ſuper Nouitijs faciendam, & ad ipſos Religioſos iuxta formam præfatæ Conſtitutionis recipiendos, & ad alia, quæ in ipſa Conſtitutione continentur peragenda inſimul congregentur. Quod ſi paucitas, aut nimia diſtantia Monaſteriorum, ne id quidem patiatur, ſaltem tribus ex antiquioribus Patribus vnius Monaſterij, aut domus eius prouinciæ, huiuſmodi facultas, & auctoritas per Capitulum, Generale ſcilicet, Monachorum, vel Prouinciale Mendicantium, & reliquorum Regularium eiuſdem Ordinis demandetur.* Pro exteris autem, qui in locis a ſua patria longiſſimè remotis degunt, vel quorum patria ab hæreticis, vel infidelibus detinetur, ſi velint religionem intrare, conceſſit idem Potifex *cæteros huiuſmodi aduenas, quamuis non liquidò conſtet de ijs omnibus, quæ in Conſtitutione noſtra requiruntur, tamen ſi diligentia adhibita, nihil appareat, quod impediat habiles reputandos eſſe.* Vide Bullã apud Quarantam *in Summ. Bull. verb. Monaſteria, & Conuentus, &c.* Suarez 3. *tom. de Relig. lib. 5. c. 10.*

13 Poſtea verò Gregorius XIV. in Bulla *Circumſpecta Romani.* ann. 1590. apud eumdem Quarantam *vbi ſupra*, aliam moderationem adhibuit prædictis Conſtitutionibus Sixti V. pro illis Monaſterijs, in quibus perpetua filiatio Religioſorum reperitur, videlicet, quòd Superiores illorum Monaſteriorum de conſenſu ſui Capituli, præhabita ſimul cum his, de quibus in vnaquaque Religione, aut Monaſterio iuxta eius Conſtitutiones recipiendus interrogari ſolet, aliqua informatione, ſuper his, quæ in dictis Conſtitutionibus continentur, ad receptionem huiuſmodi procedere valeant, dum tamen antequam ad profeſſionem admittantur, plenaria, & eo modo, prout in dictis Conſtitutionibus habetur, inquiſitio fiat, quæ poſtea ab his, à quibus in prædictis Monaſterijs examinari ſolent, diligenter examinetur, & approbetur, & demum omnia in dicto Capitulo coram Superiore referantur. Volentes quòd ſuperiores prædicti cum eorum Capitulo, aut vbi conſuetudo non fuerit celebrandi Capitula, cum tribus, aut quatuor ad id in Generali Congregatione per vota ſecreta deputatis, ſeruatis eorum Regularibus Inſtitutis, ac ſupradictis omnibus, eamdem in recipiendis Nouitijs habeant auctoritatem, quæ per dictas Conſtitutiones Prouincialibus Capitulis eſt attributa.

14 Poſt quæ aliqua priuilegia conceſſa ſunt aliquibus Religionibus, (quibus tam ipſæ, quam quæ ipſorum priuilegia fruuntur, vti poſſunt) circa formam ſignatam à Sixto V. in prædictis Conſtitutionibus ad recipiendum Nouitios ad Habitum, & profeſſionem. Primò enim Clemens Octauus per ſuam Conſtitutionem, quæ incipit *In his quæ*, anno 1597. conceſſit Dominicanis Conuentus S. Stephani Salmaticenſis, vt quoſcumque iuuenes, etiam decimumſextum ætatis ſuæ annum excedentes, ad habitum in eodem Conuentu admitti petentes, recepto ab eis iuramento, quod criminoſi, rationibus, vt præfertur obligati, furto, latrocino, aut homicidio notati, aut alijs impedimentis in dicta Bulla Sixti V. contentis, detenti non ſint, recipere, ac poſtea per aliquem eiuſdem Conuentus Religioſum ad hoc deputatum ad inueſtigationem anteactæ illorum vitæ, ac morum, & reliquorum præmiſſorum, abſque ſtrepitu iudicario, ſed per ſcrutinium ſecretum procedi facere, qui ad hoc deputatus proceſſum, & informationem cæptã, dictis Priori, ſeu præſidenti, ac Sub priori; ac Magiſtro Nouitiorum, & Studentium, a quibus approbari, & reprobari poſſit, referre fideliter debeat, liberè, & licitè poſſunt, valeant. Secundo idem Clemens Octauus per ſuam Conſtitutionem *Aſſidua*, ferè ſimile

Digitized by Google

mile priuilegium conceſſit Clericis Miniſtrantibus Infirmis anno 1594. Tertiò etiam Paul. V. ann. 1612. conceſſit Fratribus Seruitis domus Montis Senarij, quòd tres ex antiquioribus à Capitulo Conuentuali eiuſdem domus deputari poſſint, qui eamdem habeant facultatem in admittendis Nouitijs, quam habent Capitula Generalia, & Prouincialia. 3. *tomo. Bullar. inter Bullas Pauli V. num. 76.* Miranda *tom. primo quæſt. 21. art. 1.* Laurentius de Peirin. *tom. 2. priuilegiorum Minimorum in Conſtit. 2. Sixti Quinti*. Cautè tamen procede, & attende vim, & verba priuilegiorum.

15 Eſt etiam aduertendum, quòd licet Sixtus Quintus in prædicta ſua Conſtitutione, illos, qui non ſeruatis dictis conditionibus, ad habitum recepti fuerint, inhabiles ad profeſſionem faciendam, ipſamq; profeſſionem irritam, & nullam declarauerit, poſteà verò Clemens Octauus anno 1602. Conſtitutionem illam ad terminos iuris communis reduxit, quoad prædictam nullitatem profeſſionis, ſaluis ſemper pœnis contra tranſgreſſores inflictis. Quas ſic intimauit Sixtus Quintus. *Inſuper quoſcumque Religioſos, eorumque Superiores, qui aliquas perſonas, vt dictum eſt, inhabiles, poſt hanc Conſtitutionem publicatam receperint, voce actiua, & paſſiua, necnon Officijs, gradibus, honoribus, & dignitatibus quibuſcumque per eos obtentis, eo ipſo in perpetuum priuamus, & tam illis priuatos, quàm ad illa, & alia quæcumque in poſterum obtinenda perpetuò inhabiles, eorumque incapaces decernimus, & declaramus*. Quaranta *verb. Monaſteria, & Conuentus*. Miranda *in Man. Prælat. tom. 1. qu. 17. art. 3. & 8.* Suarez *3. tom. de Relig. lib. 5. cap. 7.* Imò aliqui volunt Prælatis recipientes ſine dicta informatione Nouitios non incurrere dictas pœnas, ſi ſic recepti careant dictis defectibus, quia volunt, quod Bulla ſolùm liget Prælatos recipientes nouitios ligatos à parte rei talibus impedimentis. Portellus *in dub. Regular. verbo Nouitij informationes num. 6.* Diana *Tract. 2. de dub. regular. reſolut. 83.*

16 Criminoſi non debent, aut poſſunt admitti ad Religiones iuxta dicta ex Sixto V. *ſupra nu. 12.* Quod intellige iuxta moderationem ipſius Sixti in ſecunda Conſtitutione *ibidem* relata, *cum conſtiterit actis publicis Iudices, & curiam ſecularem ante ſuſceptionem habitus de ipſo crimine aduerſus eos accuſationem ſuſcepiſſe, vel inquiſitionem inſtituiſſe*. Et quamuis illos inhabiles ad profeſſionem eſſe voluerit idem Pontifex; poſteà verò Clem. VIII. vt etiam vidimus num. 15. habiles ipſos fecit, ſaluis tamen pœnis contra recipientes ipſos à Sixto deſignatis, & ab eodem Clemente confirmatis. Si autem conſtiterit poſt profeſſionem emiſſam illos in ſæculo grauiſſimis, & ſcandaloſis criminibus notatos, & diffamatos fuiſſe, illaque interrogatos tacuiſſe, poſſunt expelli à Religione, iuxta priuilegium Leonis X. per ſuam Conſtitut. quæ incipit, *Cum ſicut nobis*, in qua conceſſit Generalibus, & Prouincialibus Ordinis Fratrum Minorum, & per conſequens alijs, qui communicant in priuilegijs cum ipſis, *vt fratres eiuſdem Ordinis, etiam profeſſos, qui grauiſſimis, & ſcandaloſis delictis notati, & diffamati fuerint, quæ fraudulenter, ac doloſè in eorum receptione, ac profeſſionis emiſſione (monitione ſuper his per prædictos Prælatos præmiſſa) tacuerunt, non obſtante quòd iam recepti ſint, & profeſſionem emiſerint, ne morbida, & infecta pecus ouile Domini corrumpat, & vt alijs cedat in exemplum, à domibus, & Conuentibus dicti Ordinis, expellere, & remouere, liberè, & licitè poſſint, & valeant, &c.* Laurentius de Peirinis *tom. 1. de ſubdito qu. 1. de Obedientia capit. 3. 5. 6. 3.* Imò ad hoc vt præfati criminoſi poſſint à Religione expelli non eſt neceſſe, quòd eorum delicta ſint deducta per accuſationem in iudicium, vt volebat Sixtus; ſed ſufficit quòd de illis fuerint diffamati, & notati. Rodriguez *tom. 3. quæſt. Regul. quæſt. 17. art. 9.* Peirinis *vt ſupra*, aliqua etiam notatu digna circa hoc animaduertens. Vide dicenda *num. 25. & 26.* & Suar. *3. tom. de Relig. lib. 5. ca. 7.* [Ex dictis autem reſolui poteſt caſus, quem tractat Portellus *in reſponſionib. moral. tom. 2. caſu 89.* de quodam homicida, qui in quadam Religione profeſſus eſt, an ſcilicet profeſſio ipſius valida fuerit, & idem dicendum de ſimilibus criminoſis. Dico enim talis profeſſionem validam fuiſſe, ſiquidem fuit facta poſt Conſtitutionem Clementis VIII. de qua *ſupra numer. 15.* & in qua moderando Conſtitutionem Sixti V. eam reduxit ad terminos Iuris communis; conſtat autem quod Iure communi talis profeſſio valida fuerit. Portellus *ſupr.* Potuit tamen Religio ſi gaudet priuilegio Leonis X. de quo *ſupra num. 16.* iuxta ipſius formam cum ipſo procedere. An verò iuxta priuilegia Religionum diſpenſari potuerit talis homicida, conſule dicta *ſupra cap. 18. num. 4. & ſeqq.* & dicenda *3. tom. verb. Irregularitas numer. 69. & 72. & verb. Abortus num. 14. & 4. tom. ver. Prælatus Regularis num. 14.* cum alijs locis ibi citatis.]

17 Obligatos, ſeu grauatos debitis, & ratiocinijs, non poſſe licitè ſaltem, Religionem intrare, aut in ipſa profiteri, non ſolùm propter Conſtitutionem Sixti V. adductam, & moderationem Clement. VIII. allatam, ſed etiam ratione naturali conſtat, in caſu, quo in ſæculo manentes facilè poſſent ſuis creditoribus ſatisfacere. Nam per talem ingreſſum, aut profeſſionem iniuria fit illis, quibus ſunt obligati. Syluеſter *verb. Ratiocinium*. Nauarr. *conſ. 2. de regular. numero 7.* Quando autem debita ſunt incerti domini, aut debitor neque in toto, neque in parte poteſt ſatisfacere, nec ſperatur poſſe, manendo in ſæculo, tunc credo poſſe etiam licitè intrare Religionem, & in ea profiteri. Quia tunc nulla fit iniuria alicui per talem ingreſſum, aut profeſſionem. Miranda *in Manual. tomo 1. quæſt. 17. art. 7.* Vide plura ad hoc in Sanchez *lib. 4. in Decal. cap. 19.* Vbi latè an iſtorum profeſſio iure communi, aut naturali ſit valida. Vide etiam Suarez *tom. 3. de Relig. lib. 5. cap. 7.* Dianam *tract. 2. de dub. regular. reſolut. 41.* Qui etiam benè addit quod ſi poſt ingreſſum Religionis hæreditate legato aut donatione religioſo aliquid adquiratur, tenetur Monaſteriũ illius debita ſoluere. [Pro quorum maiori luce nota primò eum qui non poteſt ſoluere debita, ſed ſperat quod manens in ſæculo, ea ſit ſoluturus breui tempore, non poſſe licitè intrare Religionem, debitis nõ ſolutis. Secus eſt ſi ſolum ſperet poſt longum tempus ſoluturum debita. Ratio primæ partis eſt; quia cum ſolutio debitorum ſit de Iure naturæ præcepta, præferri debet operibus conſilij, quale eſt ingredi Religionem, præſertim cum nefas ſit lucrum ſpirituale proprium cũ detrimento tertij quærere. Quod autem hoc non ſit intelligendum quando debitum poſt longum tempus ſperatur ſoluendum, ſed quando breui tempore, quæ eſt ſecunda pars adducta, ex eo probatur non ſolum quia perſona debitoris non eſt ita pro debitis adſtricta, vt ipſamet debita ſit, & quaſi captiua inſtar ſeruorum creditori, ſed etiam quia quando ſe obligauit ad debita illa ſoluenda, neque explicitè neq; implicitè ſe obligauit ad ſubeundum tale, & tantùm detrimentum quale eſt reddere

ſe

Digitized by Google

ſe impoſſibilem per multum tempus ad procurandum ſtatum tam vtilem pro ſecuritate ſuæ ſalutis, quale eſt ſtatus Religioſus. De quo Ludouicus Lopez *in Inſtruct.par.1.capit.29.* Azot.*tom.1.inſtit.moral. lib.12.cap.1.quæſt.5.* Diana *tom.2.tract.2. de dub.regularib.reſolut.41.* Lugo *tom.1.de Iuſtit. & iur.diſput.21. ſect.6.* poſt alios. Hoc autem breue tempus putat eſſe biennium Sanchez *lib.4.in decalog.cap.19. numer.8.* quem ſequitur Lugo *ſupra.* Secundo nota, quod ſi talis grauatus debitis Religionem profiteatur licet Religio non teneatur ſoluere illa ex bonis propriis: quia iuxta dicta *ſupra cap. 2. num. 18.* Monaſterium non tenetur ad debita Religioſi, niſi ex licentia ipſius cootracta fuerint, aut ipſi vtilia, cæterum tenetur illa ſoluere non ſolum ex ijs quæ Religioſus ſecum detulit ad Religionem, ſed ex ijs quoque, quæ quouis modo Religioni obuenerint ratione talis religioſi, ſcilicet, hæreditate, legato, aut donatione, vt dictum eſt ex Diana, quem ſequitur Lugo *ſupra num. 79.* poſt Sanchez, & alios. Adde pręfatum Religioſum in Religione exiſtenrem labore aut alio modo honeſto & conformi ſtatui ſuæ Religionis teneri procorare ſolutionem illorum debitorum, cum ſtatus Religioſus non aliter excuſet a ſoluendis debitis, niſi quatenus impedit modum ſoluendi illa iodecentem tali ſtatui. Lugo *ſupra num.81.* Addens etiam cnm Sanchez *num.14.* Prælatum non teneri ad dandam licentiam ad ſic laborandum, cum Prælatus nihil debeat creditoribus, & aliundè ratione profeſſionis Religioſæ ius habeat ad gubernandum ſubditum, & imponendum illi opera, & occupationes, quas voluerit.]

18 Furioſi, aut mentecapti non poſſunt admitti ad Religionem, aut in illa validè profiteri. Cum non habeant ſufficientem libertatem, aut diſcurſum ad vouendnm. Syluester *verb.Religio 5.quæſt.2.* Vnde ſi aliquis ſui compos Religionem ingreſſus eſt, & poſteà incidit in dementiam, aut furorem, nec profiteri poteſt, propter adductam rationem; nec tale tempus connumerari poteſt pro Nouitiatu; cnm in illo non potuerit experiri rigorem religionis, quod eſt finis Nouitiatus. Syln. vt ſupra. Phrænesis autem tempore morbi ſuperueniens, etiam ſi per aliquos dies duret, non impedit curſum Nouitiatus. Hæc enim eſt praxis religionum. Sanchez *lib.5.in Decal.cap.4.num.55.* Vide dicta *ca.2.nu.24.*

19 Coniugati poſt matrimonium conſummatum, non poſſunt admitti ad religionem, niſi alter coniux etiam Religionem ingreſſus fuerit, vel licentiam dederit ingrediendi. Propter indiſſnlubilitatem matrimonij conſummati. Miranda *in Manual.qu.17.art.1.* Sed quando vnus coniux poteſt facere perpetuum diuortium, poteſt propria auctoritate religionem ingredi, & in ea profiteri, iuxta dicta *cap.2.num.31.* Quid autem dicendum ſi ille qni poteſt facere diuortium perpetuum vellet in ſæculo manere, & ſacris Ordinibus inſigniri. Vide Gutierez *in quæſtionibus Canonicis.*

20 Serui etiam, & qni non ſunt ſui iuris, niſi de licentia dominorum ad Religionem non poſſunt admitti. Quia ſeruus non eſt ſui, ſed ſui domini, atque ita non poteſt dare ſe religioni, prout fit in profeſſione. Syluester *verb.Religio.2. quæſt.3.* Vnde ſi ſeruus Religionem aliquam ingreſſus repertatur à domino ſuo, erit illi reſtituendus cum omnibus, quæ attulit ſecum; propter eamdem rationem. Syluester *ibidem.* Si verò contingat ſeruum profeſſum eſſe in religione fraudulenter, vt puta, probando per falſos teſtes ſe eſſe liberum, licet domino ſuo ſit reddendus, propter traditam rationem; verè tamen manebit religioſus, & Religioni obnoxius, quantum eſt ex parte ſua: quia ipſe ſe ad hoc aſtrinxit prout potuit. Sylu. *ibidem*. Miranda *in Manual. quæſt.17.art.2.* Quando autem ex malitia, vel negligentia Religionis profeſſus eſt, Monaſterium ſatisfacere debet domino ſecundum boni viri æſtimationem, Miranda vt ſupra. Vide dicta *ca.2.num.21.*

21 Illegitimi non ſunt incapaces Habitus, & profeſſionis regularis his temporibus, & qnantum eſt ex vi iuris communis, & Decretorum Pontificum, ſi non obſtent peculiares Conſtitutiones religionum. Ratio eſt, quia licet Sixtus V. in prædicta Conſtitutione, *Cum de omnibus, &c.* prohibuerit prædictos illegitimos ad habitum, & profeſſiooem admitti, niſi certis quibuſdam conditionibus poſitis, eorumq; profeſſionem inualidam, irritam, & caſſam declarauerit; poſteà tamen Gregor. XIX. ann. 1591. Pontificat. ſui ann.1. ſupradictam Conſtitutionem Sixti V. & aliam eiuſdem etiam Sixti ad hoc intentum, moderari volens, ſtatuit, eos, qui quouis modo illegitimè procreati fuerint, ad habitum, & profeſſionem regularem admitti poſse, quemadmodnm admitti poterant, ſi ſupradictæ Conſtitutiones editæ non fuiſſent; ita tamen, vt cum de recipiendis quomodocumque illegitimè natis ad habitum, & profeſſionem Ordinum quorumcumque ageretur, ij ad quos ſpectat hoiuſmodi receptio, præter alia, de quibus ex dictarum Conſtitutionum præcepto circa quoſcumque etiam legitimos perquirere debent, diligenter vitam eorum, & mores inquirant, & ita demum eos recipiant, ſi tamen bonam indolem, & virtutis ſpecimen præſeferant, & tot eis merita ſuffragentur, vt natalium ſuppleant defectum, eorumque receptio religionis commodo, & vtilitati profutura videatur, & ſuper hoc ipſo ij, ad quos, vt dictum eſt, pertinet huiuſmodi receptio matura deliberatiooe ita cenſuerint, & iudicauerint, dummodo tamen filius illegitimus in religione, in qua Pater ſiue ante, ſiue poſt natiuitatem dicti filij profeſſus fuerit, ipſo Patre viuente, non admittatur. Ex quibus verbis infertor, quoſcumque illegitimos ad habitum, & profeſſionem admitti validè poſſe, ſeruatis tamen iſtis conditionibus à Gregorio XIV. deſignatis. Rodriguez *tom.3.quæſt.8.art.4.& 5.* An autem etiam licitè poſſint admitti tales illegitimi ſtando in vi iſtorum Decretorum Pontificum? videtur, qnod non, quia Clemens Octauus in Bulla *in ſuprema Eccleſiæ*, anno 1602. edita, non eſt moderatus pœnas taxatas à Sixto V. contra Prælatos admittentes tales illegitimos ad habitum, & profeſſionem, per qund declaraſſe videtur, illicitam eſse talem admiſſionem. Licet poſſit dici hoc feciſſe Clementem Octaunm moderando Conſtitutiones Sixti V. non verò iſtam Gregor. XIV. Præterquam dici poteſt, hoc iotelligi, ſi non ſeruentur conditiones à Gregorio determinatæ. Hoc tamen aliorum iudicio remitto. [Buſones, hiſtrinnes, carnifices, ſatellites, lenones, alijque ſimiles non debent ad Religionem recipi. Quia ſunt infames, vel quaſi infames, & non decet Religionem ſimilibus perſonis dedecorari. Panormitanns *in cap.Cum decorem.de vit.& honeſtat.Cleric.numer.2.* Tamburinus *de Iure Abbatum tom.3.diſputat.6. qu.3. numer.31.* idem dicit *nu.35.* de illiteratis non recipiendis ad ſtatum Clericorum cum debeant ſaltem ea ſcientia pollere, quæ ad diuinum officiom rectè perſoluendum requiritur. Ita ex Azotio, Gonzalez, & Garzia.]

Quam-

22 Quãuis nullus Nouitius admitti poſſit ad profeſſionem, qui minori tempore, quam per annum poſt ſuſceptum habitum io probatione ſteterit, iuxta doctrinam Concilij Trid. *ſeſſ.* 25. *c.* 15. nihilominus aliqui volunt, iuxta dicta à nobis *c.* 2. *nu.* 11. poſſe Nouitium extra Monaſterium agere partem ſui Nouitiatus. Pro quo vide Suarez 3. *to. de Relig. lib.* 5. *cap.* 14. *à num.* 13. Hoc verò ſolum intelligi poſſe videtur ex vi iuris communis, & extra Italiam, & Inſulas adiacentes, propter Decretum Clementis Octaui modò adiungendum, vbi præcipit, quòd Nouitij ad habitum Regularem, & profeſſionem non admittantur in Italia, & Inſularum adiacentium finibus, niſi in Conuentibus deſignandis, quo videtur excludi ſententia prædicta affirmantium aliquam ſaltem partem Nouitiatus poſſe haberi extra Monaſteriũ. Illa enim pars Nouitiatus non haberetur in Conuentu deſignato. Res tamen aliqualiter dubia eſt, pręſertim ſi expendantur verba Decreti afferendi, quibus ſolùm videtur prohiberi *ne ad Habitum Regularem admittant* (intellige Superiores) *niſi in Conuentibus aſſignandis*, non verò prohiberi, quod poſt admiſſionem, aliqua cauſa rationabili vrgente, poſſit pars Nouitiatus extra prædictos Cõuentus haberi. Vide Dianam *Tract. de dubijs. Regular. Reſolut.* 84. *&* 89.

23 Ex Decretò Clementis Octaui dat. Rom. die 12. Mart. 1596. quod poſteà etiam confirmauit Sacra Congregatio Concilij in Decreto de Regularibus Apoſtatis, & Eiectis, iuſſu Sanctiſſimi Domini Noſtri Vrbani, quod habetur 4. *tomo Bull.* inter Conſtitutiones Vrbani numer. 26. ſic præcipitur omnibus Generalibus Prouincialibus, Commiſſarijs, Miniſtris, cæteriſque ſuperioribus Conuentuum intra Italiæ, & Inſularum adiacentium fines exiſtentium quibuſcumque, & quorumcumque Ordinum Mendicantium, vt de cætero neminem ſub quouis prætextu, aut colore ad Habitum Regularem admittant, niſi in Conuentibus auctoritate Apoſtolica propediem io vnaquaque prouiocia deſignandis. In ſuper præcipitur, vt quoad eiuſmodi Conuentus, vt præfertur, deputati oon fuerint; omnes pręfatorum Ordinum Superiores à receptione quorumcumque Nouitiorum, ſiue ad habitum, ſiue ad profeſſionem omninò abſtineant. Pœnas verò contra tranſgreſſores ſic decreuit idem Pontifex. Superior, qui huius Decreti tranſgreſſor extiterit ipſo facto pœnam priuationis omniũ Officiorum, quæ tunc obtinebit, vociſque actiuæ, & perpetuæ inhabilitatis ad alia in poſterum obtinenda, ſe nouerit incurriſſe, ac alijs etiam pęnis arbitrio noſtro ſubiaceat. Receptiones verò, & profeſſiones quaslibet eorum, qui contra huiuſmodi Decretũ noſtrum admiſſi fuerint, oullas, & irritas eſſe ex nunc decernimus, & declaramus. Priuilegijs, ſtatutis, & cõſuetudioibus quibuſcumque in contrarium minimè obſtantibus. Deinde die 20. Menſis Iunij 1599. renouauit, & ampliauit idem Decretũ idemmet Pontifex Clemens Octauus, præcipiẽdo eiuſdem Superioribus iſta: Ne ſub cuiuſuis licentiæ, & facultatis impetratę, vel impetrãdæ obtẽtu, niſi per litteras in forma Breuis dumtaxat, & non aliàs, quemquam ad Habitum Regularem ſuſcipiendum, nec etiam Conuerſos, niſi in Cõuentibus, Monaſterijs, & Domibus auctoritate eiuſdem Sanctiſſimi propediem in vnaquaque prouincia deſignãdis, recipere, aut receptos ad profeſſionem admittere, vllo modo audeant. Quinimò cõtra primam prohibitionem Sanctitatis ſuæ receptos, etiam ſi imperfectum habitum, aut ſine cappucio geſtant, poſt præſentis Decr. in Romana Curia publicationem, omninò eijcere debeant. Superiorem autem, qui huius Decreti tranſgreſſor extiterit, ipſo facto pœnam priuationis omnium Officiorum, quæ tunc obtinebit, vocis actiuæ, & paſſiuæ, & perpetuæ inhabilitatis ad in poſterum obtinenda, eo ipſo incurrere voluit, ac decreuit, & alijs etiam pœnis, arbitrio Sanctitatis ſuæ imponẽdis, ſubiacere. Receptiones verò, & profeſſiones quaslibet eorum, qui cõtra huiuſmodi Decretum admiſſi fuerint, nullas, & irritas eſſe ad quemcumque effectum ex nunc decernit, & declarat. Declarauit autem hoc Decreto non comprehendi certas quaſdam religiones quas ibi expreſſit. Et inſuper quod prædicta facultas per Congregationem reformationis Apoſtolicę concedenda eſſet. Poſt quæ idẽ Pontifex die 19. Maij 1602. Volens, vt ea, quæ pro Nouitiorum receptione, & inſtitutione, de mandato ſanctitatis ſuæ præſcripta fuerunt, in poſterum accuratiùs, & exactiùs obſeruẽtur, vltra formam traditam in Conſtitutionibus fel. record. Sixti Papæ V. & etiam Sanctitatis ſuæ ſuper receptione Nouitiorum, decreuit, ac mandauit, ne in Conuentibus, ſeu Monaſterijs ad Nouitios recipiendos, ſanctitatis ſuæ, ſeu dictæ Congregationis Reformationis licentia, hactenus deſignatis, & approbatis, ſeu in poſterum deſignandis, & approbãdis Nouitij ad Habitum recipi vllatenus poſſint, vel admitti, niſi prius ab ipſa Congregatione, vel à proprijs locorum Ordinarijs, aut ab illis, in quorum Diœceſi Nouitiatus exiſtunt, in quibus Nouitij recipiendi fuerint, expreſsè, & nominatim Nouitij ipſi recipiendi approbati fuerint, & vt recipi, & admitti poſſint, licentiam in ſcriptis (gratis tamen io omnibus, etiam quoad ſcripturam concedendam) obtinuerint. Poſteà verò Sacra Congregatio Concilii ex Decreto Sanctiſſ. Domini N. Vrbani VIII. prout habetur in Decretis *de regularibus Apoſtatis, & Eiectis.* anno 1624. abſtulit prædictam obligationem impoſitam à Clemente Octauo in Decreto adducto, quod ſcilicet Nouitii recipiendi Habitum approbati prius eſſent expreſsè, & nominatim à Congregatione Reformationis Apoſtolicæ, vel à propriis locorum Ordinariis, innouando tamen quoad reliqua prædicta Decreta Clementis Octaui, diſtrictèque præcipiendo Prælatis Religionum *vt illa exactè obſeruent, atque vt obſeruentur efficiant, ſub pœnis ſtatutis in iiſdem Conſtitutionibus.*

23 Quia verò, illis obſtantibus, compertum poſteà eſt, multos in multis religionibus admiſſos eſſe ad profeſſionem, non habito Nouitiatu in locis, & Conuentibus approbatis, contra prædicta Clementis Octaui Decreta, ac perindè talium profeſſionem nullam, & irritam fuiſſe; ideo Sanctiſſimus Dominus Noſter Vrbanus Octauus huic malo prouidere cupiens, Motu proprio, & certa ſcientia, die xi. April. 1631. commiſit, & mandauit Maiori pœnitentiario, vel Patriarchis, Archiepiſcopis, & Epiſcopis, ceteriſque Ordinariis locorum, in quibus prædictorum Religioſorum Monaſteria conſiſtunt, ſiue ipſorum Religioſorum præfectis, vel ſuperioribus Generalibus, quatenus omnes, & ſingulos religioſos prædictos, qui ad habitum Regularem aliàs canonicè recepti, annũ probationis in Monaſterijs, ſeu domibus regularibus ad id deſignatis minimè fecerunt, ſubindeque profeſſionem nihilominus emiſerunt, ad profeſſionem denuò, ſeruatis aliàs ſeruandis emittendam, quæ ſic emiſſa, illis, & eorum cuilibet, tam in foro interiori, quàm exteriori ſuffragari debeat, abſque nouo probationis anno, ex ſpeciali

Sanctæ Sedis benignitate, auctoritate Apoſtolica recipiant,& admittant, eoſdemque, poſtquam profeſſionem denuò,vt præfertur,emiſerint,ad omnes gradus,honores,dignitates, præeminentias, & habilitates, quas ſi ab initio validè profeſſi eſſent , legitimè obtinerent, eadem auctoritate reſtituant, ac reſtitutos eo ipſo eſſe, & cenſeri declarent. Ita vt habeant eumdem locum,ſeſſionem,& votum, prout haberēt, ſi profeſſiones priores validæ fuiſſent , & nondum promoti ad omnes etiam Sacros, & presbyteratus Ordines, ſeruatis aliàs ſeruandis, promoueri, & tam ipſi,quam alij ad eoſdem Ordines,iam ritè promoti, in ſuſceptis Ordinibus huiuſmodi, etiam in Altaris Miniſterio,miniſtrare liberè,& licitè valeant;necnon omnes actus, ſiuè contractus, quos contraxerunt, & legitimè contraxiſſent, vel cum laicis, vel cum alijs Monaſterijs, ſeu alterius religionis viris, ſi nullum aliud paterentur vitium, vel defectum, niſi ex eo ſolum, quia initi, & contracti ſunt inualidè, ab ijs, qui contra dictam Conſtitutionem in Domibus non deſignatis, ſiuè ab eadem Sede non approbatis, profeſſi ſunt, auctoritate prædicta confirment, & approbent,ac validos omninò declarent, ſuper quibus omnibus, & ſingulis plenam, & amplam facultatem, dicta auctoritate conceſſit. Deinde Summus Pontifex præcipit Ordinum, Cōgregationum,& Inſtitutorum huiuſmodi ſuperioribus Generalibus , quocumque nomine cenſeantur, ac procuratoribus etiam Generalibus,quatenus viſis præſentibus,loca, Monaſteria, vel Conuentus,in quibus Nouitij probationis annum agant,& alia,quæ dictus Clemens prædeceſſor, ſuper hac re obſeruari iuſſit, obſeruentur, deſignari, ſiuè confirmari, omninò curent, & faciant. Ex vi cuius Decreti multi religioſi nouam fecerunt profeſſionē, alij verò habitum dimiſerunt. Quia vero ob prædicti decreti prætextum multi regulares ab Ordinarijs locorum habitus, & profeſſionis relaxationem poſtulabant cautum eſt à Sacra Coogregarione Regularium, & nomine ipſius per Eminentiſſ. Cardinalem Ginettum protectorē noſtrum ad Archiepiſcopum Saccrenſem in Sardinia ſcriptum,quatenus in poſterum à talium fratrum relaxatione ad ſæculum , vel habitum Clericalem deſiſteret,nec illam admitteret, niſi iuxta diſpoſitionem Sacrorum Canonum Concilij Trident. & aliorum Decrerorum Sedis Apoſtolicæ, imò quod eos quibus licentiam conceſſiſſet exeundi à religione ad eam reuocare quam primum curaret, ex quo videtur haberi non poſſe concedi licentiam religioſis exeundi à Religione,eò quòd profeſſionem in locis non approbatis emiſerint, ſed intentionem ſanctiſſimi eam eſſe vt iterum profeſſionem emittant. Habeo apud me huiuſmodi Eminentiſſimi Cardinalis Ginetti epiſtolam authēticè comprobatam. Vide & dicenda *tom.2.c.8.nu.*25.[Et nota declaratum eſſe à Sacra Congregatione ad inſtantiā noſtri Reuerendiſſ.P.Generalis Theodori Stratij 15. Maij 1638. prædictum Breue SS.D.N. Vrbani ſuffragari etiam illis qui poſt illud exierunt è Religione, & deinde ad illam reuerſi denuo profeſſionem expreſſam emiſerunt. Nota inſuper Sacram Congregationem Epiſcoporum & Regularium declaraſſe 7. Iulij 1634. ad inſtantiam Procuratoris Generalis Patrum Dominicanorum declaraſſe prædictos nulliter profeſſos, de nouo profiteri volentes nō egere ad id ſuffragijs Gremialium Conuentuum. Quod etiam declaratum fuit iterum ab eadem Sacra Congregatione de anno 1635.]

25 Deſcendentes ex genere infecto Hebræorum, vel Sarracenorum, &cet. poſſunt de iure communi admitti in religionibus (quidquid ſit de ſtatutis particularibus Religionum.) *Ex cap.cum te de reſcription.& ex Conſtit.Gregor.XIII.*quæ incipit *Muneris noſtri* ann. 1583. Nauarrus *lib.3.conſil.de Regular.conſ.26.num.4.* Rodriguez *tomo 3. quæſt. Regular.quæſt.11.art.2.* Vnde nullus profeſſus poteſt (ſtando in iure communi) à Religione eijci præciſè, eò quod deſcendat ex maculato genere Iudæorum, aut Mahumetanorum, quamuis de hoc interrogatus in profeſſione celauerit, niſi forſan præceſſerit proteſtatio, de qua *num.ſequēti*, propter ibi dicenda. Statuta verò particularium Religionum attendi debent quoad hoc. Sanchez 7. *de Matrim. diſput. 37.quæſt.4.num.30.& lib.5.Decalog. cap. 4. num. 73.* Laurentius de Peirinis *tomo 1.de Subdito quæſt.1.de Obedientia cap.25.*

26 Cum Nouitij ante Profeſſionem interrogantur an habeant aliquem defectum, v.grat. infirmitatem incurabilem,cum proteſtatione,quod ſi poſteà inuenti fuerint illum habere,profeſſio erit nulla, talis profeſſio inualida eſt, ſi prædictum defectum celauerint. Ratio eſt, quia deficit illi profeſſionis conſenſus ex parte Religionis requiſitus. Rodriguez *tomo 3. quæſt. 17. art. 9.* Sanchez *lib. 5. in Decal.cap.4.num.57.* Vide dicta *capit.2.num.23.*

27 Licitum eſt, & meritorium Voto, aut etiam Iuramento,ad Religionis ingreſſum, ſeu profeſſionē quēpiam ſe obligare. Iuxta illud Pſalm.75. *Vouete & reddite Domino de veſtro.* Sylu.*verb.Relig.2.q.14.* Hinc,qui tale Votum,vel iuramētum fecit tenetur illud adimplere iuxta illud Eccl.5. *Si quid vouiſti Deo ne moreris reddere.* S.Thom.*2.2.q.189.art.3.* Caiet.& Expoſitores *ibidem.* Hinc etiam, qui promiſit abſolutè in Religionem intrare ſi in vna, aut altera nolunt ipſum admittere, tenetur alias requirere, vt recipiatur. Tenetur enim facere totum id quod poteſt , vt votum impleat. S.Thom.2.2.*quæſt.189.art.3.& 4.* Sylueſt.*verb. Relig. 2. quæſt. 16.& 17.* Qui vero promiſit ingreſſum in determinatam Religionem, ſi in aliquibus Conuentibus ipſius non admittitur, non tenetur aliam intrare. Cum intentio ipſius ſolùm fuerit pro illa Religione determinatè. Sylueſt. *vt ſupra* Nauarr. *lib. 3. conſ. de Voto à conſ.21.* Videtur tamen neceſſarium quod in multis Conuentibus prædictæ Religionis procuret acceptari. Suarez *3. tomo de Relig.lib.4.cap. 2.num.8.* Qui etiam Voto, vel iuramento ſe obſtrinxit intrare aliquam Religionem, ſi in laxiori profiteatur, profeſſio tenet, iuxta caput *Qui poſt Votum de Regulis lib.6.* Peccauit tamen, quia fuit tranſgreſſor voti ſimplicis. S.Tho.2.2. *quæſt.189.art.9.* Sylueſt. *vt ſupra quæſt. 1.18.* Qui verò poſt Votum Religionis in Epiſcopum fuit electus, tenetur, vel diſpenſationem Voti à Papa impetrare , vel Religionem prius ingredi, cum ſtatus Religioſus non ſit incompoſſibilis cum Epiſcopatu, Religioſus enim factus Epiſcopus, verè manet Religioſus. Caiet. 2.2. *quæſt.189.art.3.* Sylueſt.*verb. Relig. 2.quæſt.20.* Suarez *3.tomo de Relig. lib.1.cap.19.* Vide dicta *num.11.* & dicenda *num.37.*

28 Qui impedit vi, vel fraude; quod aliquis Nouitius non profiteatur, vel quod ſecularis non aſſumat habitum Religionis , tenetur adminus ad tollendam vim, vel fraudem . Aliàs contra iuſtitiam faciet . Num autem ad reſtitutionem damni illati Religioni teneatur? Multi reſpondent affirmatiuè cum Scoto *in 4. diſt. 15.* Sylueſt. *verb. Reſtitutio 3. qu. 1.* Alij verò negatiuè cum Soto Ledeſma, & alijs, quos ſequitur Suarez *tomo 4. de Religione tract.8.li.4.c.3.* Vtrumque eſt probabile,ſed prius ſecurius

curius

curius. Semper tamen erit graue peccatum rettahere aliquem ab ingreſſu, vel profeſſionem in aliquam Religionem, niſi id fiat bono animo, & intentione, vt puta ſi propter aliquas cauſas talis ſtatus illi conueniens non cenſeatur. Gerſ. *in Reg. mor. Alphab.* 24. & 67. *conſ.* 2. Vel quia Religio illa ſit notabiliter deformata, & relaxata. Cord. *ſuper Reg. D. Franciſci c.* 2. *q.* 2. Hinc grauiter peccat Religioſus, qui Nouitio aliàs idoneo denegat votum, vel ſuffragium ad profeſſionem. Impedit enim illum à conſequutione boni ſpiritualis, quod eſt contra charitatem. Cord. *in Regula D. Franciſci c.* 2. *q.* 1. & 11. Imò Nouitius expulſus ſine iuſta cauſa ius habet agendi contra Religionem. Tum quia ſic expellens impediuit opus bonum ipſius. Tum quia inde reſultat vt in plurimum aliqua nota nouitio, quod eſt contra iuſtitiam. Caiet. 2. 2. *q. vlt. art.* 4. *dub.* 3. Paſſarel. *in Priuil. Min. c.* 42. (Pro quorum maiori luce nota 1. Quod qui ſine vi, & fraude, ſed precibus, aut ſuaſionibus impedinit ne aliquis ingrederetur Religionem, aut quod poſtquam in eā ingreſſus eſt vt Nouitius non profiteretur, non tenetur ad aliquam reſtitutionem faciendam Religioni: quia talis non peccauit contra iuſtitiam. Lugo *tomo* 1. *de Iuſtit. A iure diſput.* 9. *ſect.* 3. *num.* 1. Quando verò huiuſmodi ſuaſſiones ſint peccatum prȩſertim mortale, vide Suarez *tom.* 3. *de Relig. lib.* 5. *cap.* 9. & Molin. *tom.* 5. *de Iuſtit. tractat.* 4. *diſputat.* 51. *num.* 2. Secundò nota, ſatis probabile eſſe eum qui iniuſte fuit in cauſa quod aliquis è Religione exiret, vel in ea non profiteretur, ex quo ſequuta eſt aliqua iactura Religioni, teneri ex iuſtitia ſuadere regreſſum ad Religionem illi, vel ſi nolit procurare alium æquè bonum, qui eius loco intret. Ita Adrianus *de reſtit. ſub finem.* Antoninus, Palud., Scotus, Gabriel, Maioris, Roſſella, Syluester, & Paſſarellus quos refert Sanch. *li.* 1. *conſil. moral. ca.* 3. *n.* 1. Quod probatur; quia qui poteſt reſtituere rem ablatam, vel æquiualentem, tenetur ad id faciendum. Non tamen tenetur ipſe ingredi loco illius. Tum quia ſtatus religionis debet eſſe volūtarius non coactus. Tum quia damnum diuerſi generis nō tenetur quis reſarcire cum damno ſuo ſuperioris generis, ſicut qui occidit ſeruum, non tenetur dare ſe in ſeruum clero, ſeu Patrono. Sanch. *n.* 10. Lugo *ſupr. nu.* 31. Apud quos alia ad intentum.)

29 Inducere aliquem ad Religionem modo debito, ſanctum, & laudabile eſt. Quia hoc eſt illum promouere ad bonum ſpirituale animæ ſuæ. S. Thom. 2. 2. *quaſt.* 189. *ar.* 9. Et expoſitores *ibidem*. Qui verò vi, vel metu cogunt aliquem ad Religionem non ſolū grauiſſimè peccant, quia ingreſſus Religionis debet eſſe liber, ſed etiam ſic coactus, vel compulſus, admitti non debet in Religionem. Propter eamdem rationem, Syluester 2. *Votum* 2. *qu.* 12. Nauarrus *in cap. ſtatuimus à num.* 71. *vſque ad* 74. & *lib.* 3. *conſ. de Regular. conſ.* 5. Imò profeſſio illius non eſt valida. Poteſt etiā in huiuſmodi inductionem committi ſimonia, ſcilicet ſi donis, & muneribus ex pacto datis, ſeu acceptis, inducatur aliquis ad Religionem. Reginald. *in praxi lib.* 18. *num.* 374. Azor. *tom.* 1. *lib.* 12. *ca.* 1. *q.* 2. Secus autem quando non intercedit pactū, ſed ex charitate dantur prædicta dona. Leſſius *li.* 2. *de Iuſt. c.* 35. *dub.* 12. *n.* 66. Cogentes etiam fœminam aliquam, ſiue virginem, ſiue viduam, ad Religionem aliquam ſuſcipiendam ſunt excommunicati à Concilio Trident. *ſeſs.* 25. *cap.* 18. Suarez 3. *tom. de Religion. lib.* 5. *capit.* 9. vbi multa ad hoc intentum. Hanc tamen excommunicationē non incurrunt cogentes viros, ſeu pueros ad Religionem ſuſcipiendam. Cum Conciliū ſolum loquatur de fœminis. Miranda *in Man. q.* 17. *art.* 4. Addunt aliqui, probabiliter ſane, eſſe peccatum ſuadere alicui ingredi Religionem totaliter deformatam. Quia in ea eſt magnum periculum ſalutis. Lancill. *in Gnom. vit. Relig. lib.* 1. *art.* 2.

30 Recipere aliquem in Religioſum vendendo illi Religioſum ſtatum, ſimoniacum eſt. Quia eſt vendere rem ſpiritualem pro temporali. Recipere tamen aliquid ad ſuſtentanda onera temporalia, quæ Religio ſuſcipit cum aliqua perſona, non eſt ex natura rei ſimoniacum. Quia tunc nō accipitur temporale pro ſpirituali, ſed pro temporali, vt patet in dote, quæ datur in Matrimonio. Suarez 1. *tomo. de Relig. lib.* 4. *de Simon. c.* 17. Vide etiam dicenda *c. ſequenti n.* 5.

31 Recipientes aliquem Nouitium ſimoniacè, iuxta dicta ſupra *nu.* 29. & 30. & ipſe Nouitius ſic receptus, debet à Monaſterio expelli ſine reſtitutionis ſpe, & in locum arctioris Regulæ ad agendum pœnitentiā retrudi. Ex *capit. quoniam c. de Regularibus de ſimonia.* S. Th. 2. 2. *q.* 100. *artic.* 6. *ad* 5. Et ipſo iure ſunt excommunicati. Ex Extrauagant. 1. *de Sim. inter commun.* Nauarrus *in Man. cap.* 27. *num.* 106. Toletus *in Inſtruct. Sacerd. lib.* 1. *capit.* 36. *verſ.* 8. Et licet non eſſent excommunicati, interim dum pœnitentiam agunt ſunt ab Ordinis executione ſuſpendendi. *cap. dilectus filius, de Simon.* Alderete *lib.* 2. *de Relig. diſcipl. c.* 16. *nu.* 46.

32 Ex Concilio Tridentino *ſeſſ.* 25. *de Regul. cap.* 16. circa donationes Nouitiorum prohibetur; ne ante profeſſionem, excepto victu, & veſtitu Nouitij, vel Nouitiæ illius temporis, quo in probatione eſt, quocumque prætextu, à parentibus vel propinquis, aut curatoribus eius, Monaſterio, aliquid ex bonis eiuſdem tribuatur, ne hac occaſione diſcedere nequeat quod totam, vel maiorem partem ſubſtantiæ ſuæ Monaſterium poſſideat, nec facile, ſi diſceſſerit, id recuperare poſſit, quin potiùs prȩcipit Sancta Synodus anathematis pœna dantibus, & recipientibus, ne hoc vllo modo fiat, & vt abeuntibus ante profeſſionem omnia reſtituantur quæ ſua erant. Suarez 3. *tom. de Relig. lib.* 5. *cap.* 9. *à num.* 16. Circa quod Decretum notandum primò, hanc excommunicationem non incurri ipſo facto, ſed eſſe incurrendam, vt colligitur ex illis verbis, *ſub anathematis pœna*. Secundò, non prohiberi in hoc Decreto aliquid dare, vel accipere ex bonis proprijs parentum, vel tutorum Nouitij, ſed ſolum ex bonis eiuſdem Nouitij. Laurentius de Peirinis *tomo* 1. *de ſubdit. q.* 1. *de Obedient. c.* 29. Vide dicta *cap.* 11. *n.* 12.

33 Vnde ſimiliter Nouitij non poſſunt validè diſponere de bonis ad illos pertinentibus, niſi cum licētia Epiſcopi, vel eius Vicarij, & intra duos menſes proximos ante profeſſionem. Nec talis diſpoſitio valida erit, aut alicuius valoris, etiam ſi cum iuramento facta ſit, niſi ſequuta profeſſione. Ita decernitur in Concil. Trident. *ſeſſ.* 25. *de Regul. c.* 16. Ratio huius deciſionis, ſeu intentum Concilij eſt conſulere libertati Nouitij, ne ſcilicet impediatur ab egreſſu à Religione, quam inchoauerat, ſed cogatur in ipſa profiteri, eò quod ſuis bonis ſe expoliauerit. Nauarrus *lib.* 3. *Conſil. in* 1. *edit. tit. de don. conſ.* 7. & 8. & *in* 2. *edit. tit. de Regular. conſil.* 81. & 82. Rodrigu. 2. *tomo* 2. *Quaſt. Regul. q.* 47. *ab art.* 8.

34 In hac verò deciſione comprehenduntur ſoli actu Nouitij, non verò illi, qui Nouitij eſſe volunt, & intuitu Religionis bonis ſuis renunciant. Ratio eſt, quia illa deciſio ſolum eſt de Regularibus, vt conſtat ex titulo totius illius ſeſſionis 25. Secundò, quia ita declarauit Sacra Congregatio Cardinal.

Paſſarellus in priuil. Minimorum cap. 37. Sanchez lib. 7. in Decalog. cap. 5. num. 4. Vide Portellum in Dub. Regul. verb. Nouitiatus num. 41. & Diana Tract. 2. de Dubijs Regular. Reſol. 55. Licet oppoſitum ſit etiam valdè probabile, ſi non obſtaret declaratio S. Congregationis. Eò quòd iſti, qui fieri volũt Religioſi, aliquo modo iam numerari poſſunt inter perſonas Regulares. Nauarr. vt ſupra Molina tomo primo de Iuſt. diſputatione 149. & 139. & tomo 3. diſputatione 604. numer. 2. Intelligitur tamen prædicta deciſio Concilij de omnibus Nouitijs, ſiue maioribus, ſiue etiam minoribus ſexdecim annis. Cum generaliter ſit ſermo de omnibus, & pro omnibus procedat ratio adducta. Suarez vt ſupra num. 7. & 8. Licentia quoque, quæ deſideratur ad validitatem diſpoſitionis bonorum Nouitij, debet eſſe data ab Epiſcopo, vel eius Vicario, quia ita dicitur clarè in ipſo Concilio, niſi fortè in aliquibus Religionibus per conſuetudinem legitimè præſcriptam oppoſitum fuerit introductum. Cum hæc deciſio ſolum ſit lex poſitiua, quæ per conſuetudinẽ abrogari poteſt, maximè quoad aliquas circumſtantias ipſius. Rodriguez 2. tom. Summ. n. 7. n. 1. Vega 2. tom. Summ. cap. 50. caſ. 3.

35 Poſſunt tamen Nouitij, non obſtante hoc decreto Concil. Tridentin. &, ſine conditionibus ab ipſo præſcriptis, facere teſtamentum, codicillum, & quãcumque aliam voluntatem vltimam ex cauſa mortis, ſeu quemcumque alium contractum reuocabilem. Ratio eſt, quia cum intentum Concil. ſolùm ſit, ne ratione diſpoſitionis bonorum factæ à Nouitio cogatur profiteri, aut non recedere à Religione, cenſendum eſt ſolùm velle comprehendere ſuo Decreto diſpoſitiones, ſeu contractus irreuocabiles, non verò reuocabiles, quales ſunt iſti, de quibus loquimur, cũ poſſit illos reuocare Nouitius, quando voluerit, & ita liberè profiteri, ſeu recedere à Religione. Nauarrus Comment. 2. num. 51. de Regul. & lib. 3. conſil. in 2. edit. tit. de Regul. conſil. 83. Azor. tomo 1. Inſtitut. moral. lib. 13. capit. 9. qu. 2. Poſſunt etiam eodem modo facere aliquas donationes, & eleemoſynas parui momẽti, attentis facultatibus ipſorum. Ratio eſt, quia intentum Concil. ſolùm eſt, vt patet ex ipſius verbis, ne diſcedere nequeat, quod totam, vel maiorem partem ſuæ ſubſtantiæ Monaſterium poſſideat. Azor. tom. 1. Inſtit. moral. lib. 13. cap. 9. quæſt. 2. Sanchez lib. 7. in Decalog. cap. 5. num. 22. Idem dico de illis, quæ Nouitij dare ſolent pro ſua ſuſtentatione tempore Nouitiatus, vel Moniales in introitu Monaſterij. Quia hæc ſunt quaſi iura & ſtipendia debita. Suarez 5. tomo in 3. parte diſput. 22. ſect. 5. num. 15. Sanchez vt ſupra. Idem etiam dico de illis contractibus, in quibus Nouitij nihil perdunt de ſuo, vt ſunt emptio, venditio, permutatio, locatio, & ſimiles. Nam per illos non deſtituuntur patrimonio, nec coguntur profiteri: Peirinis tomo 1. priuileg. minimor in conſtit. 2. Sixti IV. §. 11. num. 75. Quid verò dicendum de renuntiatione Beneficij Eccleſiaſtici, & officiorum publicorum, vide Sanchez lib. 7. in Decalog. cap. 5. nu. 36. An autem poſſint ipſi Nouitij, aut illorum parentes vel tutores dare mutuo aliquid Monaſterio? Quidam negant. Credo tamen id fieri poſſe, quando datum fuit firma cautione; aut fideiuſſione quod poſſit recuperari. Hoc enim non videtur eſſe contra intentum Concilij. Ita aliqui Doctores Salmaticenſes, quos refert Rodriguez 2. tom. Summ. cap. 7. n. vlt. contrarius tamẽ videtur Suarez 3. to. de Relig. lib. 5. c. 9.

36 Donationes autem, ſeu renunciationes factæ à Nouitijs cum ſolemnitate petita à Concilio non ſortiuntur ſuum effectum, niſi realiter ſecuta profeſſione. Vnde ſi poſt donatio m, vel renunciationẽ moriatur Nouitius ante ofeſſionem, talis donatio, vel renunciatio eſt null. Quia ita clarè deciditur in ipſo Concilio, dum dicitur tales donationes, vel renunciationes nun habere effectum, niſi ſecuta profeſſione. Nauarr. lib. 3. conſil. in 1. edit. tit. de regular. conſ. 1. in 2. verò tit. de ſucceſ. ab inteſt. conſ. vltimo. Molina tomo 1. de Inſtit. diſputat. 140. col. 1. Imò requiritur quòd talis profeſſio ſit valida. Quia Concilium petit ſequi profeſſionem; & verba ſunt intelligenda cum effectu, ac proindè cum vera profeſſione. Rodriguez 2. tomo Summ. cap. 7. n. 6. Sanchez lib. 7. in Decal. cap. 5. num. 55.

37 Nouitius non poteſt eligi in Prælatum, nec ad id munus ſufficit profeſſio tacita, ſed requiritur expreſſa. Iuxta dicta c. 18. n. 5. Poteſt autem eligi ad dignitatem Epiſcopalem. Ex cap. nullus de elect. in 6. & c. de indemnitatibus in princ. de elect. in 6. Selua de Benefic. 3. p. q. 51. Probabilius etiam eſt, poſſe illi conferri Beneficium ſeculare. Cum ſit capax habendi illud, & nullibi reperiatur prohibita talis collatio. Azor. tomo 1. Inſtit. moral. lib. 12. cap. 3. qu. 1. Sanchez lib. 7. in Decalog. c. 4. num. 22. Hinc Beneficium, quod habet Nouitius, non debet prouideri ante tranſactum tempus nouitiatus, ſed debet curari vt per alium ſeruiatur. Cum adhuc ſit capax retinendi illud. Graffis 1. part. deciſion. lib. 3. cap. 5. Beneficium quoque Regulare ſuſcipere poteſt, dummodo profeſſionem emittat. Concilium Tridentinum ſeſſ. 14. de reformat. cap. 10. Sanchez lib. 7. in Decalog. c. 4. n. 24. Vide dicta c. 2. n. 17.

38 Tenentur monaſteria ad debita contracta à nouitijs ante profeſſionem, quando in ipſorum bona ſuccedunt. Quia commune eſt omnibus, qui in bona alterius ſuccedunt, quòd aſtringantur debitis ipſius. Couarruuias in 4. Decret. 2. p. c. 28. §. 6. nu. 14. Hoc tamen intelligo iuxta quantitatem bonorum, quæ ex Nouitijs monaſterium acquiſiuit, ita vt non ſe extendat ad plura. Quia cum hanc obligationem ſubeat monaſterium præcisè propter bona, quæ ex nouitio habuit, ratio dictat, quòd non ſe extendat vltra bona acquiſita. Roſella in Summ. verb. Abbas, Molina tom. 1. de Iuſt. diſp. 140. Pro maiori tamen cautela monaſterium adeat hæreditatem (vt dicitur) cum beneficio inuentarij, & ſic numquam tenebitur niſi intra vires hæreditarias. l. fin. cap. de iure deliberandi. Hinc collige teneri monaſterium ex bonis adquiſitis propter profeſſionem alicuius dare alimenta parentib. vel filijs profeſſi, & aliis quibus ipſe profeſſus ex iuſtitia tenebatur id facere. Quia translatio bonorum profeſſi ad monaſterium non liberat à ſolutione onerum quibus profeſſus erat obſtrictus, ſed tranſeunt bona cum tota illa obligatione. Molina li. 2. de primog. ca. 15. n. 43. Sanch. lib. 7. in Decal. c. 31. n. 2. Lugo tom. 1. de Iuſt. & iur. diſp. 3. ſect. 10. nu. 215. Extendit id Lugo num. 216. ad coniugem profeſſi itaut monaſterium teneatur alere inopem cõiugem profeſſi. Quod negat Sanchez ſupra nu. 7. Verumtamen quoad hoc animaduertẽdum an conſenſus quo coniux conſenſit vt alter coniux profiteatur extendatur etiam ad renunciationem iuris quod habebat vt ſuſtentaretur ab illo; quod ex verbis & circumſtantiis ipſius eſt deſumendum. Si enim extendatur ad talem renunciationem proculdubio vera erit ſententia Sanchez, ſcilicet, non teneri monaſterium ad coniugem illum derelictum alendum, ſi autem non extendatur, vera erit ſententia, quam tuetur Lugo, propter oppoſitum fundamentum. Difficultas ſolum ſupereſt pro caſu diuortij, in quo iuxta dicta

cap.

Digitized by Google

capit. 2. numero 31. & ſupra numero 19. poteſt vnus coniux contra voluntatem alterius: profiteri Religionem. Sed de hoc aliàs. Solùm quoad præſens attinet dicendum quod in caſibus in quibus tenetur Monaſterium ad debita ſoluenda profeſſi, tenetur ad id non ſolum ex bonis quę cum ipſo profeſſo adquiſiuit, ſed ex alijs etiam quæ profeſſus poſt profeſſionem Religioni acquiſiuit, ſiue opera ſua ſiue teſtamento, ſiue donatione. Molina *tom. 1. de iuſtit. diſput.* 140. Sanchez *ſupra num.* 4. Lugo *ſupra num.* 215. De ductis tamen expenſis, & alimentis profeſſi, niſi ea aliunde ſuis ordinarijs exercitijs promeritus fuerit, vt ijdem Authores habent.]

39 Pro bonis Nouitiorum, perſonis incertis debitis, extat priuilegium Sixti IV. Carmelitis conceſſum in Bulla *dum attenta*, vbi dicitur. *Quia verò nonnulli veſtræ Religionis habitum ſumentes diuerſis perſonis, quæ ſciri, & inueniri non poſſunt, interdum aliqua bona reſtituere tenentur; vobis, Magiſter Generalis, & Priores Prouinciales, ac Prioribus localibus concedimus, vt ſinguli veſtrum in locis ſibi commiſſis, bona ipſa in pios vſus conuertere valeant, prout ſecundùm Deum viderint expedire.* Specul. Ordin. *fol.* 90. Vide Rodrig. *tom.* 3. *qu.* 57. *art.* 4. & Peirin. *tomo* 1. *priuileg. Minim. in Conſtit. 2. Iul. II.* vbi refert ſimile priuilegium eiuſdem Iulij II. pro Minimis, & Clem. IV. pro Minoribus.

40 Non licèt filijs abſque reatu peccati mortalis relinquere parentes in extrema, aut graui neceſſitate, & ingredi Religionem. Quia ingredi Religionem conſilium eſt, ſuccurrere autem parentibus ſic indigentibus, præceptum naturale. Diu. Thomas *quodlib.* 3. *artic.* 16. & *quodlib.* 10. *art.* 9. Syluester *verb. Relig.* 2. *quæſt.* 7. Suarez 3. *tom. de Relig. lib.* 5. *capit.* 5. Limitant hoc aliqui, ſi abſque periculo peccati mortalis non poſſit filius in ſæculo permanere. Quia ſalus propria ſpiritualis anteponi debet vitæ temporali etiam parentum, Sanchez *lib.* 4. *in Decalog. capit.* 20. *num.* 11. Laurentius de Peirinis *tom.* 1. *quæſt.* 1. *de Obedient. capit.* 9. Extenditur tamen doctrina tradita ad Religioſos iam profeſſos, tenentur enim ſuccurrere parentibus extreme indigentibus, dummodo certa ſit talis extrema neceſſitas, etiam egrediendo Religionem contra voluntatem ſuorum Superiorum, ſi non ſuperſit alius modus illis ſubueniendi. Ratio eſt, quia nulla obligatio Voti poteſt præeminere obligationi ex iuſtitia, quæ currit in prædicto caſu. Caietanus 2. 2. *qu.* 101. *art.* 4. Nauarrus *comm.* 3. *de Regular. num.* 48. & *in Summ. cap.* 14. *num.* 14. De caſu autem grauis neceſſitatis parentum, ſi Religioſus in Religione manens non poſſit illis ſuccurrere, nec Prælati velint prouidere, aliqui dicunt poſſe etiam è Religione exire, etiam ſine licentia. Valentia *tom.* 3. *diſp.* 7. *qu.* 1. *p.* 2. Corduba *in Regul. D. Franciſ. ca.* 2. *qu.* 6. *art.* 2. Hoc verò non conſulerem, quia cum Religioſus ſit mortuus mundo, & regulariter viuendo in ſæculo periculum ſubeat propriæ vitæ ſpiritualis, non debet propter grauem parētum neceſſitatem, Votum profeſſionis effringere. Ad minùs tamen certum eſt, quòd ad ſuccurrendam neceſſitatem grauem fratrum, vel ſororum, etiam pudicitia periclitantium, non poteſt Religioſus Religionem relinquere, licèt propter hoc habeat ſufficientem cauſam, vt cum illo diſpenſetur. Sanchez *lib.* 4. *in Decalog. cap.* 20. *num.* 33. Corduba *in Summ. q.* 141. *art.* 2. Suarez *to.* 3. *de Relig. lib.* 5. *cap.* 6. *à nu.* 3. Vide dicta *c.* 2. *nu.* 13.

41 Non obſtante quòd in Concilio Tridentino *ſeſſ.* 25. *cap.* 16. ſic habeatur: *Finito tempore Nouitiatus Superiores, Nouitios, quos habiles inuenerint ad profitendum admittant, aut è Monaſterios eijciāt:* Nihilominus Superior Prælatus poteſt ex cauſa Profeſſionem differre in illis, qui habiles non ſunt inuenti, vt ſunt illi, qui non benè adhuc didicerunt. Ita enim refertur reſpondiſſe Sacram Congregationem Concilij ſub Pio Quinto ita declarante. Nauarrus *tomo primo Conſ. lib.* 3. *de regul. conſ.* 30. *nume.* 1. Sorbus *in Compend. priuileg. verb. Nouitius, §. ſexto notandum.* Si inhabilitas ex infirmitate proueniat, poterit prorogari tempus, donec duret ſpes recuperandę ſanitatis, & vniuerſaliter tempus ad emittendam Profeſſionem, poſſe arbitrio Superioris prorogari, dicitur cenſuiſſe Sacram Congregationem Concilij 31. Maij 1597. Laurent. de Peirinis *tomo* 1. *priuileg. Minim. in Conſtitut.* 2. *Sixti Quarti.* §. 11. *numer.* 81. & 82. Vide Suar. 3. *tomo de relig. libr.* 5. *capit.* 13. Imò etiam ſi ſine ſufficienti cauſa Nouitij Profeſſio differatur, quamuis in eo peccatum committatur contra decretum Concilij adductum, non video tamen cur profeſſio poſteà ſecuta valida non ſit, cum Concilium illam non irritet, & ex alia parte quando ſtatutum mandat fieri aliquid certo tempore, actus contra factus non ſit irritus. Suarez *de legibus lib.* 5. *cap.* 15. *num.* 10. Diana *Tract.* 2. *de dub. regular. reſolut.* 128.

42 Nouitij in articulo mortis exiſtentes poſſunt profiteri ante annum probationis expletum, dummodo tamen in ætate legitima conſtituti ſint; ſicq; lucrari Indulgētias, & gratias alijs Profeſſis conceſſas. Quia ita conceſſit Pius V. Monialibus S. Domin. ann. 1570. Vnde iſto priuilegio potiri poſſunt omnes Religioſi habentes communicationem cū Dominicanis, quales ſumus nos Carmelitæ, ex Bulla Leonis X. adducta ſupra *c.* 3. *n.* 17. Paſſarel. *in Comp. verb. Nouitius.* Mir. *in Man. to.* 1. *q.* 22. *art.* 10. Vide dicenda *c. ſeq. n.* 39. Nouitij autem morientes ſepeliendi ſunt in monaſterijs, vbi ſunt Nouitij. Quia ita habetur conſuetudine. Syluester *verb. Sepultura q.* 8. *dict.* 7.

43 Pro Inſtitutione Nouitiorum extant Decreta Clement. VIII. quæ habentur tom. 3. Bullar. poſt Bullam 83. huius Pontificis; & poſteà approbata, & innouata ſunt à Sacra Congregatione Concilij in Decretis *de Regularibus Apoſtatis, & Eiectis*, iuſſu Sanctiſs. D. N. Vrban. VIII. die 21. Septembr. 1624. Adiuncta quoque ſunt in fine Conſtitutionum Carmelitarum Romæ impreſſarum anno Domin. 1626. Pęnæ autem tranſgreſſoribus illorum deſignantur ſic à Clemente VIII. *Si illi, qui inter Religioſos, gradu, & ordine Superiores ſunt, & alij, ad quos ſpectat, in prædictis omnibus, vel eorum aliquo, deliquerint, ſeu quotus modo contrafecerint, officiorum omnium, quæ tunc obtinebunt, priuationem, grauioreſque pro modo culpæ admiſſæ pœnas, ſe ſubituros certò ſciant.* Vnde circa obligationem horum Decretorum philoſophādum eſt eo modo, quo diximus de obligatione Regulæ, & Conſtitutionum cap. 7. & 8. Cum tamen hæc Decreta pro inſtitutione Nouitiorum multa ſint, multitudoque præceptorum ad culpam, mortalem præcipuè, obligantium, conueniens non putetur Religioſorum conſcientijs, aut benignitati Summorum Pontificum, ideò non crederem prædicta Decreta obligare ad mortale, niſi quando aliquod, vel aliqua illorum fuerint de materia graui, grauiterque attinenti ad finem reformationis, quem Summi Pontifices intendunt. In quo aliorum iudicium expecto, doctiorumque ſententiæ me remitto.

44 Extat etiam Decretum Sacræ Congregat. de propaganda Fide, die 15. Decemb. ann. 1624. in quo admonentur Generales omnes, annuente Sanctiſs. D.

Noſtro Vrbano, vt præter ſtudia Linguarum aliàs à Sacra Congregat. Regularibus indicta, ſpeciali ſub Decreto præcipere velint, vt in Nouitiorum receptionibus in poſterum faciendis, aliqui ſemper ex varijs nationibus,& linguis, pro modulo tamen ſuarum Religionum, vnà cum alijs, qui hactenus recipi conſueuerunt, ad habitum aſſumantur, qui peracto ſtudiorum curſu, & in ſimplici Sacerdotio conſtituti,& Epiſcopali dignitate ornati, ad eorum Prouincias propagandæ Fidei gratia mitti poſſint. Nam ſic facientes certò ſciant, ſe Chriſto Domino obſequium gratiſſimum, & acceptiſſimum præſtituros, & Fidei Catholicæ, & ſuarum Religionum generi,& amplificationi ſummopere eſſe conſulturos. Laurentius de Peirinis *tomo 2. priuileg. Minimor. in Conſtitut. 2. Sixti V. num. vlt.*

SVMMARIVM CAP. XXV.

Moniales tenentur ad obſeruantiam votorum. n. 1.
An etiam Vicarijs obedire teneantur. n. 2.
Obediunt Prioriſſis & Abbatiſſis. num. 3. Etiam ſub mortali. num. 4.
An liceat aliquid accipere pro earum ingreſſu. n. 5.
De numero Monialium recipiendarum. nu. 6.
Modus paupertatis ipſis conuenientior. n. 7.
Illarum profeſſio omninò ſpontanea debet eſſe. n. 8.
Dos quando danda Monaſterio. ibid.
An non ſolum Virgines, ſed etiam Viduæ, & corruptæ admitti poſſint. n. 9.
Velum profeſſionis, & conſecrationis quibus dandum. num. 10.
Puellæ minores duodecim annorum an admittendæ. num. 11.
De examine Monialium quando, & à quibus faciendum. num. 12.
Tenentur ad Officium diuinum. n. 13.
An obligentur ad confeſſionem, & communionem ſingulis menſibus. n. 14.
Pœna contrahentium cum illis. n. 15.
Tenentur ad obſeruandam rigoroſam clauſuram. n. 16.
Etiam Moniales ordinum militarium. n. 17.
Quid de conuerſis & nouitijs ipſarum. ibid.
An poſſint expelli à Religione. ibid.
Locus clauſuræ qualis iudicandus. n. 18.
Pœna egredientium è clauſura. n. 19.
Licentia egrediendi qualiter concedenda. n. 20.
Cauſa concedendæ licentiæ. ibid.
A quibus concedatur. n. 21.
Ceſſante aut finita cauſa ceſſat & licentia. n. 22.
De nouitiarum egreſſu. n. 23.
Moniales non poſſunt intra clauſuram admittere aliquam perſonam. n. 24.
Quis poſſit concedere licentiam ad hoc. n. 25.
Cauſa legitima huius ingreſſus. ibid. & n. 26.
Pœna tranſgreſſorum. n. 27.
An in aliquo caſu liceat hic ingreſſus. n. 28.
An pro puellis educandis. n. 29.
An pro fœmina nobili, aut generoſa. n. 30.
An pro viſitanda moniali morti proxima. n. 31.
An pro famulabus, ſeu ſeruitricibus. n. 32.
Licentiæ conceſſæ mulieribus quibuſcumque limitatæ & reuocatæ ſunt. n. 33.
Loqui cum Monialibus furtiuè quale peccatum. n. 34.
Loquentes cum illis ſine legitima licentia quam pœnam incurrant. nu. 35.
Viſitare ſeu inuiſere illas an & quomodo licitum. n. 36.
Qualiter Regularib. id ſit prohibitum. ibid.
An titulo docendi muſicam. ibid.
An ſcribere ad illas ſit prohibitum. n. 37.
Moniales conuerſæ nũ ſint admittendæ. n. 38.
Nouitiæ in articulo mortis ante legitimam ætatem an poſſint profiteri. n. 39.
De alijs ſpectantibus ad Moniales nouitias. ibid.
De Prædicatoribus, Capellanis, & Confeſſarijs Monialium. num. 40.
De Confeſſarijs ordinarijs, & extraordinarijs. ibid.
An liceat tranſitus Monialis de vna Religione ad aliam. num. 41.
De abſolutione Monialium. n. 42.
De Miſſis dicendis à Capellanis ipſarum. n. 43.
De modo conſtruendi noua Monaſteria Monialium. ibidem.
De earum regimine ex Concil. Trident. n. 44.
De adminiſtratione bonorum ipſarum Confeſſarijs delinquentibus, & electionibus quid ſtatuerit Gregorius XV. num. 45.
Quæ decreuerit S. Congregatio Concilij pro prædictorum declaratione. num. 46.
Impedientes viſitatores Monialium quam pœnam incurrant. num. 47.
De bonis derelictis & Monaſterijs ipſarum. n. 48.
Clauſuram monialium procurare debent Epiſcopi. n. 49.
Comam nutrire, aut ſimilia an liceat monialibus. n. 50.
Ordinationes quarumdam monialium. n. 51.
Conditiones pro receptione, & decreta pro reformatione Religioſorum an obligent illas. n. 52.
An poſſint admitti vt teſtes. n. 53.

De Monialibus, earumque obligationibus, & Priuilegijs. Cap. XXV.

1 Moniales omnes cuiuſcumque Ordinis ſint, ſiue ſubditæ Prælato Regulari, ſiue Dominis Epiſcopis tenentur ad obſeruantiam Votorum, quæ promiſerunt, Regulæ, & Conſtitutionum ſuæ Religionis, eodem modo, quo alij Religioſi, exceptis ijs, quæ ipſorum ſexui, & fragilitati repugnant. Ratio eſt, quia ſunt veræ perſonæ religioſæ, eiſdemque priuilegijs, ac religioſi viri gaudentes. Vnde tenentur ſuis Prælatis obedire, ſiue ſint Epiſcopi, quando illis ſint ſubiectæ, ſiue Prouinciales, aut Generales Religionis, ſi illis ſubijciantur, eo modo, quo cæteri alij Religioſi. Ratio eſt, quia verè emittunt Votum Obedientiæ prædictis Prælatis, ac proindè tenentur ad eadem, quæ religioſi tenentur, reſpectiuè ad ſexum. Suarez 4. *tom. de Relig. lib. 1. de Variet. Relig. c. 12.*

2 Non tamen tenentur obedire Vicarijs, quos ſolent habere, ſicut Prælatis. Non enim ſunt ipſarum Prælati, cum nullam ſuper illas iuriſdictionem habeant, ſed vel ſuperintendentiam, vel quid huiuſmodi. Miranda *in Man. tomo 2. q. 21. art. 2.*

3 Tenentur verò Moniales obedire ſuis Prioriſſis, vel Abbatiſſis in ijs, quæ pertinent ad gubernationem domeſticam,& ciuilem. Ratio eſt, tum quia hæc obligatio neceſſaria eſt ad bonum regimẽ, & ordinem Monaſterij. Tum quia quamuis Prioriſſæ, vel Abbatiſſæ non habeant, nec poſſint habere iuriſdictionem ſpiritualem ſupra Moniales, iuxta dicenda *cap. ſeq.* habent tamen ſupra illas poteſtatem dominatiuam, domeſticam, & ciuilem, ſimilem illi, quam habent pater in filios, & mater familias in domeſticos. Sanctus Thomas *in 4. diſtinct. 19. quæſt. 1. artic. primo*

qua-

Digitized by Google

quæſtion.3. ad quarta. Sotus *in quarta diſt.20.quæſt.1. articulo 4.*

4 Hic huiuſmodi obligatio obediendi Moniales ſuis ptioriſſis, vel Abbatiſſis eſt ſub mortali (intellige ſi materia, quæ præcipitur ſit grauis.) Ratio eſt, quia tenentur obedire illis, ſicut filij parentibus, & ciues ſuis Magiſtratibus, eò quòd habeāt ſimilem poteſtatem, hi autem peccant mortaliter, quando tranſgrediuntur præcepta in materia graui ſibi impoſita. Victor. *relect. de poteſt. Eccleſ.q.2.n.4.* Sanchez *lib.7.in Decalog. ca.1.num.*18.

5 Pro ingreſſu Monialium in Monaſterium non licet aliquid accipere, tamquam pretium, benè tamen pro victu, ac veſtitu, ſeu congrua ſuſtentatione tam in anno approbationis, quàm poſt profeſſionē. Ratio primæ partis eſt, quia oppoſitum eſſet ſimoniacum. Ratio verò ſecundæ, quia hoc admittit conſuetudo, & æquitas rationis naturalis, cum aliàs Moniales non poſſent à Monaſterio ſuſtentari. S.Thom.2.2.*q.*100. *art. 3.ad* 4. Nauarrus *in Man.c.27.n.*106. An verò hoc etiam intelligatur, quando Monaſterium eſt locuples? Sot. negat *lib.9.de Iuſt. & iur.qu.6.art.*2. Affirmat verò Suarez *tom. 1. de Relig.lib.4.de Simon.c.*17. Adminus tamen ſæpius erit peccatum auaritiæ. Quotieſcumque autem licitum eſt accipere aliquid pro ingreſſu Religionis, licitum etiam eſt facere pactum de illo. Quia hoc nullo iure prohibetur, & multorum conſuetudine approbatur Suarez *vt ſupra*. Bonacina *de Simonia quæſtione* 7.§.4. Vide dicenda infra *numero* 39.

6 Non poſſunt recipi plures Moniales in Monaſterio, quam quæ ex redditibus, vel ex conſuetis eleemoſynis commodè poſſint ſuſtentari. Ita habetur in *cap. vnico* §. *ſane de ſtat.Regul.in* 6.& in Concil. Trident. *ſeſſ.25.de Regul.cap.3.* ac in Conſtitut. Pij Quinti anno 1566. quæ incipit *Circa Paſtoralis Officij, &c.* Quod intelligunt aliqui niſi monialis ſecum afferat dotem, ex qua poſſit commodè ſuſtentari. Quia per hoc ſufficienter prouidetur intentioni Eccleſiæ. Nauarrus *lib. de reddit. Eccleſ. quæſt.* 1.*num.*62. Suarez 4. *tomo de Relig. tractat.9.lib.1.cap.*11. Dicitur tamen Sacram Congregationem declaraſſe 6. die Septembris ann. 1604. quod ſi quę ſupra ſtatutum numerum reciperentur, duplicem elemoſynam afferre, & ſupra numerarium locum tenere deberent. Deinde, Moniales, quæ ſupra numerum in quolibet Monaſterio conſtitutum recipiuntur, in locum monialium decedentium nequaquam ſubrogari, neque impedimento eſſe, quin aliæ in locum earumdem ex numero de mortuarum recipi eo modo valeant, quo in ſingulis monaſterijs moniales intra numerum poſſunt admitti, quinimmo eaſdem ſic ſupra numerum receptas, ſupranumerarias ſemper quoad hoc remanere, etiamſi in cæteris ab alijs nihil differant, ſed illis in omnibus pares, &c. Inſuper quod duplicis eleemoſynæ nomine intelligi ſemper debeat duplicata ſumma eius, quæ in receptione cuiuſque monialis intra numerum in quolibet monaſterio conſtitutum, erogari pro tempore conſueuerit. Ita tamen, vt vbi ſumma, quæ confertur minor eſt ſcutis ducentis, ibi ſaltem ratione m duplicatæ eleemoſynæ ſoluenda ſint ſcuta quadringenta. Quaranta *in Summa Bullar.ver.monaſteria monialium*. Vbi etiam affert aliam declarationem circa puellas admittendas in locum monialium pro tempore vacaturum, neque promittendum talem locum, niſi ſequuta reali vacatione, & cum quibuſdam alijs conditionibus, ſub grauibus pœnis ibi impoſitis. Vide etiam Peirinis *tomo* 2. *priuileg. minimor. in Conſtitut. 6. Pij V.numero* 9. Sed nota ex declaratione Sacr. Congregat. Epiſcop. & Regul. anno 1615. quòd ſupernumeraria non poteſt admitti ſine licentia Sac. Congregationis. Gauantus *in Manual. Epiſcopor. verb.monialium receptio num.*11.

7 Modus paupertatis magis accommodatus monialibus eſt, monaſteria habere communes redditus, quibus poſſit omnibus illis ſubuenire. Ratio eſt, quia per mendicitatem, aut alio modo ſimili non poſſunt ita commodè, & honeſtè ſuſtentari. Quod idem de monialibus Capuccinis intelligi debet, propter eamdem rationem. Præſertim cum in Decreto Concil. Trident. *ſeſſ.* 25. *cap.*3. comprehendantur. Suarez 4. *tomo de Religion. tract. 9. lib. 1. cap.*12. Habere tamen ſingulas, aut aliquas moniales redditus aliquos, vel annuos cenſus tolerari non debet, niſi in caſu, quo vita communis obſeruari minimè poſſit, & cum conditionibus aſſignatis *cap. 6.* de Voto Paupertatis *à numero* 21. Suarez 4. *tomo de Relig. tract.9. libro 1.cap.* 12. *numero* 2.

8 Moniales omninò plena, & ſpontanea voluntate debent profiteri, ac proindè ante profeſſionem ex bonis Nouitiæ nihil tribui debet monaſterio, præter victum, & veſtitum pro anno Nouitiatus. Vnde à S.Congregatione Card. declaratum eſt, etiam dotem non eſſe Monaſterio tribuendam ante profeſſionem. Cauſa tamen legitima ſubſiſtente, & cum licentia Epiſcopi, & data cautione, & ſecuritate de ipſa reſtituenda, poterit etiam dari ante profeſſionē. Suarez *infra citandus n.*4. Deinde Epiſcopus ante profeſſionem, virginis voluntatem exploret, vt pia, & ſpontanea ſit. Cenſura inſuper innodantur illi, qui fœminas ad ſtatum Religioſum aſſumendum cogūt. *cap.Puellæ 29. qu.*1. & Concil. Tridentin. *ſeſſ.25.capit.* 16. 17. & 18. Suarez. 4. *tom.de Religion.tractat.9.lib.1. capit.*11. Vide dicta *capit.24. num. 29. &* Gauantum *in Manual.Epiſcop.verb. Monialium receptio à numer.*1. *vſque ad 6.*

9 Non ſolùm virgines, ſed etiam viduæ admitti poſſunt, ſaltem iure communi, in Moniales. Ratio eſt, tum ex vſu antiquiſſimo Eccleſiæ, tùm ex *c. Vidua* 20. *q.* 1. *& c. Viduas* 1. *&* 3. *& cap. Viduæ cum ſeqq.* 27. *q.* 1. Sed viduam non conuenire admitti ad habitum Monachalem virginum, declarauit S. Congreg. Epiſcop. apud Gauantum *in Man.Epiſcop.verb. monialium receptio n.* 7. Fœminas autem illicitè corruptas, maximè ſi lapſus eſt publicus, decens non eſt admitti, propter ſcandalum cęterarum, niſi in ſpecialibus monaſterijs mulierum pœnitentiæ ad illas deſignatis, & niſi forte ſint aliquæ circuſtantiæ, quę tale ſcādalum minuant, aut tollant. Suarez 4. *to. de Relig. tract.9.lib.1.c.11.num.*2.

10 Quamuis velum Profeſſionis concedi poſset non ſolùm Virginibus, ſed etiam viduis; quia, vt dictum eſt ſupra, etiam viduæ admitti poſſunt in moniales: nihilominus Velum Conſecrationis ſolùm poteſt dari iure communi virginibus *cap. de Voto* 20. *quæſt.* 1. & Conc. Tiburienſe *cap.*25. & Rothomagenſe *cap.* 9. apud Yuonem *p. 7. Decreti capitulo* 52. Sotus *in* 4. *d. 38.quæſtione 1. articulo primo.* Sylueſter *verb. Conſecratio virginum*. Video tamen S. Congregationem Epiſcop. & Regular. decreuiſſe tollendam eſſe conſecrationem. Inſuper concedendam non eſſe monialibus mendicātium. Gauātus *in Man.Epiſc.v.Monialium conſec.* Caſu autem quòd detur, fœminæ extra matrimoniū corruptæ, etiamſi per violētiam, & ſine culpa ipſarū id factum ſit, capaces non ſunt talis veli,

Leo Papa *in Epiſt. ad Epiſcopos Mauritaniæ ca.2.& 5.&* refertur 32. *qu.5*. Num autem fœmina occultè corrupta, & cum publica ſama virginitatis poſſit illud tecipere? Multi negant, alij verò probabiliter affirmant. Quia non tenetur ſe prodere, ſed poreſt in exteriori foro ita ſe gerere, ſicut in communi opinione habetur. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.9.lib.1.cap.11.* Congruum tamen videtur talem Monialem, etſi non ſe debeat prodere, debere tamen excuſare ſe. Miranda *in tractat. de Sacr.Monial.quæſt.7.art.6.&* 8. Vbi addit in tali caſu poſſe Epiſcopum vti aliqua cautela, mutando ſcilicet nomen Virginitatis, in nomen Caſtitatis Nauarr. *in Man.cap.16.num.3.& libr. 3.conſ.conſ. 4.num.* 4. Pollutæ autem etiam voluntaria pollutione poſſunt conſecrari. Quia re vera adhuc virgines ſunt, cum retineant integrum clauſtrum. Caietan. in *Sum. verb.Virginum conſecratio*. Sà *in Summ. verb.Conſecratio. n.6.* Velum autem hoc ſolùm datur ab Epiſcopis, & temporibus à iure ſtatutis, *d.c.de Vot.& c.Virgines* 20. Circa ætatem autem, cum iura antiqua ſint contraria, conſuetudo attendenda eſt. Suarez. *4.tom.de Relig. tract.9.lib.1.c.11*. Sà *in Summ.ver.conſecratio.nu.* 5. Quia tamen Sacra Congregatio Epiſc.& Regulat. decreuit conſecrandas agere debere ætati 25. annum completum, ideo ſic faciendum, Gauantus, vt ſupra.

11 Puellæ minores duodecim annorum recipi poſſunt (ſecundùm aliquos) ad habitum monialem, vt Nouitiæ. Tum ex conſuetudine Religionum; tum quia hoc non derogatur (vt aliqui volunt) à Concilio Tridentino *ſeſſ. 25. cap. 17.* Ita etiam declaratum dicitur à Sacra Congregatione Cardinalium. Medina *Sacrorum hominum continentia libro 4. controuerſ. 9. cap.4.* Miranda *in tract.de Sacr.Monial.quæſt.octaua, articulo* 2. Quia tamen oppoſitum declaratum etiam dicitur à Sacra Congregat. Epiſcoporum, & Regular. ideo cautè procedendum. Gauantus *in Manual. Epiſcop. verb. Monialium reception.* 19. & 20. Vide Dianã *Tract.2.de Dubijs Regularium reſolution.*42. & Portellũ *in additionibus ad Dubia regularia verb.Clauſura monialium §. cuius ætatis numero primo*. Nullatenus autem debent admitti ad profeſſionem ante decimumſextum ſuæ ætatis annum expletum. Concilium Tridentinum *ſeſſ. 25. capitulo* 15. Vide dicenda infra numero 39.

12 Debent Moniales examinari ab Epiſcopo, vel eius Vicario, Epiſcopo abſente, vel impedito, antequam profiteantur, an coactæ, & seductę ſint, ſciant quid agant, &c. Concil. Trident. *ſeſſ.25.cap.17.* Vide Barboſam *de poteſt.Epiſcop.Allegat.*100.*num.*4.& Gauantum *in Man. Epiſc.verb.Monialium receptio à numer.*21. Imò aliqui dicunt bis examinandas eſſe, ſcilicet ante ſuſceptionem Habitus, & ante profeſſionem, propter declarationem Sacræ Congregat. Cardinaliũ. Thom. Zerol. *in prax. Epiſcop.verb.Monialis*. Conſuetudine tamen videtur receptum, quòd ſolum ſemel ante profeſſionem examinentur. Miranda *in tract.de Sacris Monialibus quæſt.* 8.*art.* 4. Diana *tract. 2. de Dub. Regular. Reſol.* 47. Quicquid tamen de hoc ſit, defectus huius examinis non irritat profeſſionẽ Monialis enim Concilium nihil dicat de inualiditate talis profeſſionis, vt ſolet, quod vult eſſe inualidam, atque ita ſolùm erit illicita, & peccaminoſa, & ita ſupponitur à Sacra Congregat. in quadam declaratione, quam refert Zerola *vt ſupra* Sanchez *lib. 6. in Decalogum c. 4. num.*84. Barboſa *de poteſt.Epiſcop.Alleg.*100. *n.9.* Vide dicẽda *c.ſeq.n.*17. Examen porrò hoc faciẽdum ab Ordinario, intra monaſterium ad cancellos, ſeu crates monialium. Campanillus *in diuerſis Iuris canon. rubric. cap.* 16. Gauantus *verb. monialium profeſſio num.*14.& 15.

13 Tenentur etiam Moniales omnes dicere Officium diuinum in Choro, ſicut alij Regulares, *ex Clem.* 1. *de celeb.Miſſarũ*, vbi præcipitur, quòd in omnibus Eccleſijs Cathedralibus, & Regularibus, atque etiam Collegiatis, Horæ Canonicæ deuotè pſallantur, conuenienterque celebretur Diuinum Officium, diurnũ pariter, atque nocturnum. Angelus *verb. Horæ Canonicæ, §.* 25. & 26. Syl. *ibid. n.*10. Tenentur etiam Moniales Choro deſtinatæ ad Officium Diuinum priuatè, & extra Chorum recitandum, iuxta dicta *cap.*12. *n.8.Sotus* 10.*de inſtit. & iur. q.5.art.3.* Nauarrus *in manual.c.25.n.96.* Vide infra n.43.

14 Iure communi non eſt aliquod præceptum obligans, ſaltem ſub mortali, ad hoc vt Moniales confiteantur ſingulis menſibus ſua peccata. Ratio eſt, quia ſi aliquod ius eſſet in hac parte, maximè Clement. *nc in agro*, illa autem non obligat ad peccatum, ſaltem mortale, vt indicat. Concil. Tridentinum *ſeſſ.* 25.*c.*10. vbi referens in margine prædictam Clementinam ſic loquitur circa Confeſſionem, & Communionem Monialium. *Attendant diligenter Epiſcopi, & cæteri Superiores monaſteriorum Sanctimonialium, vt in Conſtitutionibus earum admoneantur Sanctimoniales, vt ſaltem ſingulis menſibus Confeſſionem peccatorum faciãt, & Sacroſanctam Euchariſtiam ſuſcipiant, vt eo ſalutari præſidio muniant à omnes oppugnationes Dæmonis fortiter ſuperandas. Præter ordinarium autem Confeſſorem, alius extraordinarius ab Epiſcopo, & alijs Superioribus bis, aut ter in anno offeratur, qui omnium confeſſiones audire debeat. Quòd verò Sanctiſſimum Chriſti corpus intra Chorum, vel ſepta Monaſterij, & in publica Eccleſia conſeruetur, prohibet S. Synodus, non obſtante quocumque indulto, aut priuilegio*. Viualdus *in Candelabro aureo de Confeſſ. numer.* 51. Zerola *in Praxi Epiſcop. verb.Moniales ad ſeptimum dubium*. Vide dicenda infra numero 40.

15 Qui ſcienter contrahunt cum Monialibus, & ipſæ Moniales contrahentes ſunt excommunicati in Clement. 1.*de conſanguin.& affinitate* Toletus *in Summ.li. 1.cap.* 40. Imò ſi quis Monialem in vxorem acciperet, prohibetur cum alia contrahere, in ſui peccati pœnam. 27.*quæſtione* 1.*can.Hi verò.* Idem Tolet.*lib.7. capitulo* 15.

16 Specialiter tenentur Moniales omnes ad ſeruandam rigoroſam Clauſuram ideſt numquam exeundũ de monaſterijs propter ſpecialiſſimum Eccleſiaſticum præceptum illis impoſitum. Primò, ex Bonifacio Octauo *c. periculoſo in princ. de ſtat. Regular. in 6.* præcipiente, vniuerſas, & ſingulas Moniales, præſentes, atque futuras, cuiuſcumque Religionis ſint, vel Ordinis, in quibuslibet Orbis partibus exiſtentes, ſub perpetua in ſuis monaſterijs debere de cætero permanere Clauſura, *ita quòd nulli earum tacitè, vel expreſſè profeſſæ ſint, vel eſſe valeant, quacumque ratione vel cauſa (niſi fortè tanto, & tali morbo euidenter, eam laborare conſtaret, quòd non poſſet cum alijs abſque graui periculo, ſeu ſcandalo commorari) monaſteria ipſa deinceps egrediendi facultas concedatur*. Secundo, ex Concilio Tridentino *ſeſſ.25.de Regular.capitulo* 5. vbi rigidiſſimis verbis eam inuiolabiliter ſeruari præcepit. Tertiò, ex Pio Quinto, quia ad idem intentu duas Conſtitutiones edidit, alteram anno 1566. alteram anno 1569. in prima explicans magis Decreta Bonifacij, & Concil. Tridentin. in ſecunda verò rigidiùs eãdem Clauſuram præcipiens, iuſta cauſas con-

cedendæ

cedendæ licentiæ declarans, varijſque pœnis tranſgreſſores afficiens. Tandem quartò, ex Gregorio Decimotertio, qui anno 1572. eamdem Clauſuram confirmauit, explicans, quæ loca ſub illa claudantur. Sanchez *lib.6. in Decalog. cap.* 15. Gauantus *in Manual. Epiſcop. verb. Monialium clauſura à princip.*

17 Non ſolum Moniales Ordinum Mendicantium, & Monachalium, ſed etiam Ordinum Militarium obligantur hoc præcepto Clauſuræ. Tum ex Concil. Trident. *ſeſſ.*25. *cap.* 22. vbi ea, quæ in Superioribus Decretis præceperat, quorum vnum erat de Clauſura Monialium dicit, debere obſeruari in omnibus Cœnobijs, ac monaſterijs, quarumcumque Sanctimonialium, etiam ſi illæ ſub gubernio militarium etiam Hieroſolymitanæ viuant. Tum ex Pio Quinto in dicta Conſtitutione anno 1566. Nauarrus *com.* 4. *num.*44.*verſ.* 5. Rodriguez *tom.*1.*qu. Regul. qu.*44.*art.* 2.*&* 3. Tenentur etiam iſto pręcepto Moniales Conuerſæ cuiuſcumque Ordinis ſint. Quia ita habetur expreſsè in dicta Conſtitutione Pij V. Nauarrus *vt ſupra num.* 45. Rodriguez *vt ſupra art.* 4. Non tamen tenentur iſto præcepto Nouitiæ. Quia non ſunt verè Moniales, nec prædictis Decretis comprehenſæ. Nauarrus *vt ſupra num.* 47. Vide infra *num.*22. Bene tamen tacitè profeſſæ. Quia ita decernit Pius Quintus in dicta Conſtitutione ſequens Bonifaciū Octanum. Oblatæ autem ſi non ſint religioſæ non tenentur. Cum nulla lex illas obliget. Gratlis 1. *part.deciſ.lib.*4. *cap.*33. Rodriquez *tomo* 1. *quæſtionum Regul.quæſt.*44. *art. vlt.* Mulieres verò in aliqua domo, vel Congregatione, ſimul viuentes, & aliquem modum vitæ Religioſæ vouentes, hortandæ ſunt, vt ſolemniter profiteantur, & ex tunc tenebuntur ad Clauſuram, vt cæteræ religioſæ, ſi verò hoc noluerint facere, non licet eis aliquam in poſterum in ſuam Congregat. admittere, quòd ſi aliquas receperint, profeſſiones, & receptiones illarum ſunt omninò irritæ, & nullæ. Ratio eſt, quia ita deciditur in prædicta Conſtit. Pij V. Rodriguez *vt ſupra art.*3. Sanchez *lib.6. in Decalog.c.* 15.*nu.*14. Vtrum autem quædam Moniales, quæ faciebant profeſſionem ea conditione, vt non adſtringerentur Clauſuræ verè eſſent profeſſæ? Probabilius eſt, quòd non, quia Pius V. videtur irritaſſe, & annullaſſe dictas profeſſiones. Miranda *in tr. de Sacris Monialibus qu.*1. *art.*4.

Circa Conuerſas antè nota, quòd licet illę teneantur, vt dictum eſt, lege Clauſuræ, ita vt neque poſſint exire ad ornãdum Altare in Eccleſia exteriori, prout declarauit S. Congregatio Epiſcop. & Regularium 17. Octobr. 1592. Nihilominus vbi fuerit conſuetudo prædictas Cõuerſas egrediendi è Monaſterijs pro quæſtu, tolerari poteſt, habitis tamen neceſſarijs licẽtijs, & dummodo tales Conuerſæ ſint ætatis ſaltem 40. annorum, nec pulchræ, nec foris pernoctent, neq; plures quàm octo deſtinentur ad quæſtum, & quòd ſi deinde non egeant ceſſent à quæſtu. Hoc declarauit eadem S.Congregatio, prout refert Gauant. *in Man. Epiſc.verb. Monialium clauſura à n.*18. Vbi etiam *nu.*20. de Monialibus conuertitis ſi egeant, quid ſentiẽdum. Vide & dicenda *tom.*2.*c.*8.*nu*-29.

Hinc collige, neque poſſe expelli Moniales à Religione, etiam propter incorrigibilitatem; non ſolùm, quia Iura, & Decreta Summorum Pontificum, quę de eiuſmodi expulſione loquũtur, & de quibus nos egimus c.23. de vitis ſolùm intelligi, praxis Eccleſiæ huculque recepit, non de fœminis, ſed etiã quia S.Congregatio Epiſcop. & Regular. die 27. Maij 1603. declarauit: *Incorrigibiles eijci non poſſunt, neque transferri, inconſulta Sede Apoſtolica.* Quare, etſi, ſtando in iure communi naturali Religionum, eijci poſſent è religionibus prædictæ incorrigibiles; attenta tamen Eccleſiæ conſuetudine, & prædicta declaratione, id fieri non poteſt ſine Sedis Apoſtolicæ conſenſu. Sanchez *lib.6. in Decal.c.9.nu.6.* Gauantus *in man. Epiſcop. verb. Monialium clauſur. nu.*23.

18 Locus clauſuræ, ex quo prohibitum eſt Monialibus egredi; eſt totus ille ambitus Monaſterij, qui ianua interiori clauſa continetur. Vndè ſi vltra interiorem ianuam exeant ad Eccleſiam, vel ad alia loca, vbi ſeculares intrant, Clauſuram violant. Ratio eſt, quia ita habetur in Bulla Gregor. XIII. ſuperiùs adducta. Nauarrus *commen.4.num.44.not.4.de Regul. &* *lib.3.Conſil.1.edit.titul. de Regul. conſil.* 66. Rodriguez *tom.1.quæſt. Regular.quæſt.*44. *artic.*3. Vnde ſi Monialis aſcendat ſupra tecti regulas ſupra eam partem, quæ Monaſterium reſpicit, aut egrediatur ex aliqua Domo priuata, in qua, ſiuè iuſtè, ſiuè iniuſtè, è Monaſterio egreſſa commoratur, non frangit Clauſuram. Eò quòd hoc non eſt egredi è Monaſterij ambitu. Nauarrus ibidem, & Sanchez *lib.6.in Decalog. cap.*15. *num.*7. *&* 9. Ingredi tamen domos Monaſterio contiguas, etiamſi in illis ſolùm ſint aliquæ fœminæ ſeruitio Monaſterij deputatæ, eſt Clauſuram violare. Propter contrariam rationem, ſcilicet, quia hoc eſt egredi è Monaſterij ambitu. Nauarrus *de Regul. comment.4.num.*56. Bonacina *de Clauſur. quæſt.1. punct.*1. Idem dico, propter eamdem cauſam, de ingreſſu in Eccleſiam exteriorem, ad quam ſcilicet ſecularibus patet acceſſus. Bonacina *ibidem*. Gauantus *in Manu. Epiſcop. verb. Monialium clauſura num.*10.11.12. Quid porrò ſentiendum de moniali quæ ſe ponit in rota, & facit illam volui verſus partem exteriam vbi non eſt clauſura ipſa tamen non egreditur è rota? Probabile ſane non violare clauſuram, quia nõ egreditur ex ambitu, ſed ſe habet ac ſi eſſet in ipſo oſtio clauſuræ. Diana *tract.2.de Dub. Regular. Reſol.* 52. vbi etiam an in huiuſmodi violatione clauſuræ poſſit dari paruitas materiæ.

19 Moniales egredientes è Clauſura Monaſterij, aut eis fauentes, vel licentiam aliquo alio modo (quàm dicetur) concedentes, comitantes, aut recipientes, excommunicationem latæ ſententiæ Papæ reſeruatam incurrunt, & priuationem omnium dignitatum, adminiſtrationum, & officiorum tunc obtentorum, & inhabilitatem ad alia. Quia ita habetur in dicta illa Conſtitutione Pij V. ann. 1569. Incurrunt etiam iſtas pœnas omnes cooperantes iniuſtæ egreſſioni Monialium. Quia omnes iſti comprehenduntur ibi, Rodriguez *tom.1. qu.49. artic. vlt.* An verò huiuſmodi pœnæ incurrantur in foro conſcientiæ ante omnem iudicis ſententiam, vel illa expectetur? Conſtat ex dictis ſuprà *c.*10. *à num.*29. Bonacina *de Clauſur. q.* 1. *punct.4.&* 5.

20 Licentia egrediendi Moniales è Monaſterio, concedi non poteſt, niſi grauiſſima cauſa perurgente. Ita habetur tam in *capit. periculoſo citato*, quàm in Concilio Tridentino *ſeſſ.*25. *capit. quinto*. Maximè in dicta Conſtitutione Pij V. anno 1569. Vbi tres cauſæ aſſignantur, ſcilicet *magni incendij, vel infirmitatis lepræ, aut epidemiæ*. Nauarrus *comment.4. numer.*40. *&* 48. Imò quando huiuſmodi magno incendio occurri poteſt ſine egreſſu Monialis à ſuo Monaſterio, aut curari à lepra, aut epidemia, ſine periculo aliarum, tunc non erunt ſufficientes cauſæ egreſſionis. Quia tunc ceſſat neceſſitas exeundi, quæ eſt finis huius conceſſionis. Rodriguez *tom.3. quæſtionum*

Regul.

Digitized by Google

*Regul.q.*31.*art.*1. Collectur. *Priuilegiorum mendicant. verb.clauſura monialium caſ.*1. Nomine Epidemiæ non ſolùm intelligitur peſtis, ſed & murbus etiam alius cōtagioſus, qui ſolet alijs de ſamilia periculum mortis afferre. Quia intentum Pij V. in illa exceptione eſt conſulere indemnitati Communitatis religiuſæ, ne ſcilicet patiatur periculum mortis propter retentionem monialis infirmę, quod non ſolùm procedit in infirmitate peſtis, ſed in alia etiam contagioſa, quę ſoleat eſſe periculoſa toti ſamilię, vel maiori parti ipſius. Rodriguez *tom.*1. *quæſt.* 49. *art.* 4. Sanchez *lib.6. in Decalog. c.*15. *num.*35. Vide & Gauantum *in man.Epiſcop.verb. monialium Clauſura num.*7. licet oppoſitum in praxi omninò ſequendum ſit ſi authenticè conſtet de quadam declaratione Sacr. Congregationis in contrarium quàm refert Diana *Tract.* 15. *miſcellan. Reſol.* 23. Probabile etiam eſt tres iſtas exceptiones Epidemiæ, lepræ, & magni incendij, contentas in prædicta Conſtitutione extēdendas eſſe ad alios caſus ſimiles, vel vrgentiores, quale eſt tempore belli periculum, quod imminet monialibus, ne patiantur aliquod damnum à militibus, maximè infidelibus. Quia dictio taxatiua in Decretis non excludit caſus ſimiles, vel vrgentiores. Nauarrus *comment.* 4.*num.*48. Azor. *tom.*1. *Inſtit.moral.lib.*13.*c.*8.*q.*1. Non eſt autem caſus ſimilis cum vita vnius monialis periclitaretur non egrediendo è monaſterio. Tum quia Pontifex in illa exceptione ſolùm conſulit vitæ, & incolumitati totius Communitatis, aut maioris partis ipſius, non vnius, aut alterius monialis. Tum etiam quia magis prępondeerat bonum commune Religionis, aut Conuentus, quod poſitum eſt in exacta obſeruantia Clauſuræ, quàm bonum particulare vitæ vnius monialis. Rodriguez *tom.*1.*q.*49. *art.* 4.3. *&* 5. Sanchez *lib.6.in Decalog.c.*15.*nu.*39. Oppoſitum verò etiam credo probabile. Quia ſæpiùs hoc nullum prędiudicium faciet bono communi Religionis, & lex naturalis conſeruandæ vitæ ſuperior eſt quocumque præcepto Eccleſiaſtico. Suarez 4.*tom.de Relig.tract.*8. *lib.*1.*c.*9. *nu.*9. Quando monialis alicuius monaſterij eligitur in Abbatiſſam alterius tūc etiam poteſt exire ex monaſterio, & eſt cauſa ſufficiens concedendi illi talem licentiam. Ratio eſt, quia in Concil. Trid. *ſeſſ.*25.*c.*7. id videtur permiſſum, non obſtante quòd in c.5. multùm commendauerat monialium Clauſuram. Nauarrus, & Rodriguez vt ſupra, & Collect. *priuileg. mendicant. verb. Clauſura monialium caſ.*3. Qui etiam hoc extendunt ad caſum quo Monialis deberet fundare aliud Monaſterium. Video tamen S.Congregat. Epiſcop declaraſſe, transferri non poſſe Moniales pro inſtructione noui Monaſterij, inconſulta Sede Apoſtolica. Neque ratione Prioratus aut alterius officij, ac ita intimatum fuiſſe procuratoribus Generalibus ordinum, Diana *Tract.*2.*de Dub.Regular. Reſolut.*99.*&* 127. Caſtellin. *de elect.c.*17.*nu.*6. Barboſa *de poteſtate Epiſc. Allegat.*102. *nu.* 25. Gauantus *in manu.Epiſcop.verb.monialium Clauſur.num.*14. [Zerola *in praxi par.*2. *verb. moniales* §.8. Quamuis Portellus *in Reſponſion.moral.tom.*2. *caſu* 31. non admittat præfatam declarationem.] Quando cauſa egrediendi legitima non eſt, ſed fraude, vel fauore obtenta non excuſat Monialem in conſcientia, cum talis licentia nulla ſit Suarez 4. *tom. de Relig. tract.*8.*lib.*1.*c.*9.*n.*14. Vide pro alijs caſibus Bonacinam *de Clauſur. quæſt.*1. *punct.* 9.

21 Cauſa autem aliqua legitima ex prædictis ſubſiſtente, poſſunt Prælati Religionum facultatem cōcedere exeundi è Monaſterio Monialibus ſibi ſubiectis, accedente tamen conſenſu Epiſcopi approbātis cauſam egreſſus. Ratio eſt, quia ita habetur in Trid. *ſeſſ.* 25.*c.*5. & in ſupradicta Conſtitutione Pij V. Laurentius de Peirinis *tom.*1. *priuileg.mini. in Conſtit.*6.*Pij V. nu.*22. Extat quoque S. Congregat. declaratio, qua dicitur: Moniales ſubiectæ iuriſdictioni Regularium exemptorum, ſi ſine licentia Ordinarij egreſſę fuerint è Monaſterijs, debent ipſæ, & earum Superiores, de quorum licentia de Monaſterijs egreſſæ fuerint, per cenſuras Eccleſiaſticas, & alia iuris remedia ab eorū Ordinario puniri, non obſtantibus quibuſcumque priuilegijs, &c. Zerola 1.*p.prax.verb.monialis.* Addunt aliqui conſuetudine receptum eſſe in Hiſpania, vt nō requiratur talis licentia Epiſcopi, vel Ordinarij. Rodriquez *tom.*1.*qu.*49.*art.*6. Sanchez *lib.6.in Decalog.c.* 15.*nu.*28. Diligenter tamen intuendum eſt an hoc ſit vera conſuetudo, eò quòd lex Eccleſiaſtica nō amittit ſuam vim niſi poſt longam præſcriptionem. Suarez *tom.*4. *de Relig. tract.*8. *lib.*1. *cap.*9. *num.* 14. Imò quando neceſſitas egreſſus vrgeret, & ratione longæ diſtantiæ Superioris non poſſet ad ipſum adiri abſq; graui periculo, poſſet Monialis, Superiore inconſulto, è monaſterio egredi, quia neceſſitas caret lege, & per Epicheiam cenſeri poteſt hunc caſum non comprehendi in Decretis Concilij, & Pontificum. Syluester *verb. Relig.*7.*q.*16. Rodriguez *tom.*1.*qu.*49. *art.* 2. Bonacina *de Clauſur. q.*1. *punct.* 8. Vide dicenda *e. ſequenti num.* 20.

22 Moniales tamen quomodolibet egreſſæ è Monaſterijs, vel propter morbos permiſſos, vel propter aliā cauſam, ea ceſſante, tenentur ſtatim redire. Ratio eſt, quia licentia non durat niſi durāte cauſa egreſſionis. Rodriguez *to.*1.*q.*47.*art.*11. Sanchez *lib.6.in Decalog. c.*15.*nu.*60.*&* 61. Qui etiam bene addunt, breuē moram non eſſe contra hoc præceptum redeundi.

23 Nouitiæ, vt dictum eſt ſupra nu.17. non tenentur hac lege de non exeundo à monaſterio niſi cum circumſtantijs adductis, ac proinde ſi exeant non incidunt in pœnas adductas ſupra *nu.*19. An autē exeuntes à Monaſterio interrumpant Nouitiatum, & deſinant eſſe moniales? Dicendum eſt, quòd ſi ex cauſa rationabili, v.g. morbo graui curando, & ex licentia ſuperiorum, ac cum habitu exeant, non cenſentur interrumpere ſuum Nouitiatum, ſecus autem ſi ſine cauſa, licentia, aut habitu exeant. Ratio primæ partis eſt, quia talis egreſſus cum illis circunſtantijs arguit vnionem, & permanentiam in religione, affectumq; perſeuerandi. Ratio verò ſecundæ eſt ex oppoſito, quia talis egreſſio potiùs arguit retroceſſionem ab obedientia, religione, vel habitu. Suarez 4. *tom.de Relig.tra.*8. *lib,*1. *c.*8. *nu.*16. referens pro hoc quamdam declarationem Cardinalium. Addens etiam, quòd ſi egreſſus Nouitiæ ſit de licentia Abbatiſſæ malè tamen conceſſa, adhuc tamen per talem exitum non interrumpi Nouitiatum quātum eſt ex vi iuris communis. Vide Barboſam *de poteſt. Epiſcopi Allegat.*101. *nu.*23.*&* 28. Non poſſe tamen Nouitijs dari licentiā exeundi ad viſendos parentes, declarauit S. Congregat. Epiſcop. Gauantus *in Man. Epiſcop.verb. monialium Clauſur. num.*13.

24 Moniales non poſſunt admittere intra Clauſuram ſui monaſterij quamcumque perſonam cuiuſcumque generis, conditionis, aut ſexus. Ita habetur *in c. periculoſo in principio de ſtat. Regul. in 6.* & in Concil. Trident. *ſeſſ.*25. *cap.*5. & in Bullis Pij V. & Gregorii XIII. Suarez 4. *tomo de Relig. tract.* 8. *libr.* 1. *cap.* 10. Sanchez *lib.6.in Decalog.c.*16. *per totum.* Num autem Reges, Reginæ, Imperatores, ſeu Imperatrices hoc præ-

Digitized by Google

præcepto comprehendantur, problema videtur. Bonacina *de Clauſur. q. 4. punct.* 1. Non extenditur autem hæc prohibitio ad infantes pueros, ſeu puellas nondum habentes vſum rationis. Quia etſi Concilium Tridentinum videatur includere omnes cuiuſcumque ætatis, intentum tamen illius ſolùm extenditur ad illos, qui Moniales inducere poſſint ad peccandũ. Nauarrus in *Summa c.*28. Corduba *in Summ. q.*60. Oppoſitum tamen videtur haberi ex declarat. S. Congregat. Regular. apud Gauantum *in Manu. Epiſc. verb. Monial. clauſur. nu.* 31. Amentes verò adulti ſub hac prohibitione comprehenduntur, propter rationem contrariam. Nauarrus *Comment.* 4. *n.* 55. Rodriguez *to.* 1. *q. Regul. q.* 46. *art.* 1.

25 Licentiam verò ingrediendi dictam Clauſuram, concedere poſſunt Epiſcopi, vel Superiores, in caſibus neceſſarijs, & reſpectiuè ad Monaſteria ſibi ſubiecta. Bonacina vt ſupra *punct.* 2. ex Conc. Trident. vt ſupra. Niſi aliud in particularibus religionibus ſit lege, vel conſuetudine receptum. Quod dixerim præcipuè propter Monaſteria S. Claræ, & Cõceptionis Sanchez *lib.* 6. *c.* 16. *nu.* 20. Puellas verò educationis gratia Monaſteria Monialium intrantes ingredi non poſſe ſine licentia Papæ, aut S. Congregationis tradit Bonacina de legibus *diſp.* 1. *qu.* 1. *punct.* 3. *num.* 20. *& de Clauſur. q.* 4. *punct.* 4. *num.* 16. Sed non video fundamentum in hoc authore, aut in alijs ad hoc, niſi Decretum S. Congregat. Epiſcop. quod affert. Gauantus *in Manu. Epiſcop. verb. Monial. educatio n.* 8. quod forſan ſolùm intelligitur de illis monaſterijs, in quibus non eſt conſuetudo tales puellas recipiendi, iuxta dicenda nu. 29. Ipſi etiam ſuperiores ingredi poſſunt, ſi id faciant in caſibus neceſſarijs, & à paucis, iiſque ſenioribus, ac Religioſis perſonis, comitati. Gregor. XIII. in Bullam edita anno 1581. quæ incipit *Dubijs, quæ emergunt.* Abbatiſsa verò non poteſt dare hanc licentiam. Quia Concilium poſtquàm dixit Epiſcopũ, vel ſuperiorem licentiam hanc debere dare, ſubiunxit, neque *alius vllo modo id poſſit*. Quo excluduntur prędictæ Abbatiſsę. Nomen enim maſculini generis etiã fœminas comprehendere eſt regula communis. Nauarrus *Comm.* 4. *de Regul. num.* 59. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 1. *cap.* 10. *nu.* 14. Addens, neque ex commiſſione Prælati poſse hanc licentiam Abbatiſſam, aut quemlibet alium concedere. Quia Concilium reuocat omnes facultates etiam in poſterum concedẽdas. Extat verò declaratio Sacræ Congregationis circa hoc, per hæc verba. *Vbi poſt Concilium fuerit conſuetudo introducta, vt Ordinarius det hanc licentiam in monaſterijs Regularibus ſubiectis obſeruandam eſſe. Vbi fuerit conſuetudo introducta, vt Epiſcopus habeat ſuperintendentiam aliquam ſuper conceſſione talium licentiarum, v. gr. quòd debeant apud ipſum regiſtrari, obſeruãdam eſſe, quamuis Epiſcopus non poſſit tunc licentiam improbare* Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 1. *c.* 10. *nu.* 15. Qualis etiam debeat eſſe hæc licentia, vide Bonacina *de Clauſ. quæſt.* 4. *puncto.* 3.

26 Cauſæ legitimæ ingrediendi monaſteria Monialium ſunt, primò, neceſſitatum communium monaſteriorum Monialium, quæ per ipſas ſuppleri non poſſunt, verbi gratia fabricatorum, portatorum lignorum, &cet. Sanchez *lib.* 6. *in Decalogum cap.* 16. *num.* 43. Secundò, neceſſitatum ſpiritualium, verb. gr. Confeſsarij, ſeu Sacerdotis miniſtrantis ſacramenta infirmis. Sanchez ibidem *numero* 44. Vide infra *numero* 40. Idem dico tertiò quòad neceſſitates corporales, v. g. pro medicis, chirurgis, ſanguinis.

27 Pœnæ verò contra ingredientes Monaſteria Monialium vltra caſum neceſſitatis, & ſine Superioris licentia, ſunt excommunicatio ipſo facto Concil. Trident. *ſeſſ.* 25. *cap.* 5. Illamque Summo Pontifici reſeruauit Gregorius Decimus Tertius in Bulla illa anno 1575. quæ incipit, *Vbi gratia*. Bonacina *de Clauſur. quæſt.* 4. *punct.* 5. Contra Prælatos verò, vel Moniales talem ingreſſum permittentes, vltra prædictam excommunicationem, eſt inflicta pœna priuationis dignitatum, & beneficiorum ſuorum, ac inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda. Gregorius Decimus tertius in prædicta Bulla *Vbi gratiæ*. Prælatos etiam Monaſteria Monialium ſine prædictis conditionibus intrantes, ſi pontificalis dignitatis fuerint, pro prima vice Eccleſiæ ingreſſu interdictos, pro ſecunda, à munere Pontificali, & à Diuinis ſuſpenſos, ac deinceps ipſo facto abſque alia declaratione excommunicatos exiſtere, regulares verò omni officio, ac miniſterio priuatos, excommunicationi ſimiliter ſubiacere, ſtatuit Gregorius XIII. in prædicta Conſtitutione *Dubijs, quæ emergunt.* Sanchez *lib.* 6. *in Decal. cap.* 16. *à n.* 71. Gauantus *in Manu. Epiſc. verb. Monial. Clauſ. à num.* 46.

28 Prædictis tamen non obſtantibus, volunt quidam, fœminas aliquas etiam viduas, ſeu maritatas, poſſe admitti intra Monaſteria Monialium, ob grauem cauſam; verb. gr. cum vxor timens ſæuitiam viri, vult ab ipſo ſeparari, &c. Sed quia de hoc non video conſtantem aliquam Declarationem Cardinalium, ſed potiùs varias, non auderem id conſulere, niſi vbi legitima conſuetudine id eſſet præſcriptum. Rodrigu. *tom. qu. Regul. q.* 46. *art.* 10. Sanchez *lib.* 6. *in Decalog. c.* 16. *num.* 64. Barboſa *de poteſtat. Epiſcopor. Alleg.* 102. *num.* 67. Vbi hoc deciſum refertur. Vide Portellum *in additionibus ad dubia Regularium verb. Clauſura monialium nu.* 2. afferentem declarationem DD. Cardinal. factam Epiſcopo Salmaticenſi, vbi id dicitur non poſse fieri. [Nota verò in luſitaniæ Regno contigiſſe quod quædam fœmina maritata, quam maritus cum miniſtris iuſtitiæ inſequebatur ad mortem illi inferendam propter adulterium commiſsum, ad quoddam Monaſterium Monialium confugerit pro euitanda morte illi imminente, & Epiſcopus ſuper hoc conſultus reſponderit, vt fœmina illa intra clauſuram conſeruaretur: Collector autem Apoſtolicus innixus declarationi Sac: Congregationis, quam è Roma dicebat ſibi tranſmiſſam, quàm etiam referũt Rodriguez *in Bullario inter Bullas Clementis VIII.* & Portellus *ſupra, ac in Reſponſionib. moral. tomo* 2. *caſu* 106. extrahi fecerit ex dicto Monaſterio præfatam adulteram. Nihilominus Portellus ipſe eo *caſu* 106. innixus alijs declarationibus Sacræ Congregationis, & quod caſus tam vrgentis & grauis neceſſitatis effugiendi mortem tam proximè imminentem anteponi debeat legi poſitiuę, probabiliter ſatis tenet cõformiter ad aliorum doctrinam talem fœminam, aut eam in caſu prædicto intra clauſuram Monialium recipientes non incurriſſe pœnas impoſitas contra tranſgredientes talem clauſuram. Immo dici poſſet Sacram Congregationem declarantem oppoſitum ſolum loqui de caſibus non tam vrgentibus, ſed paſſim & ordinariè occurrentibus, in quibus viri cum vxoribus litigant, aut rixantur ſub prætextu adulterij &c. Declarationes verò quæ fauent huic opinioni e[illegible] quas, etiam refert idem Portellus eo *caſu* 106. ex impreſſis Antuerpiæ anno 1633. ſunt iſtæ. Prima. *Quod mulier coniugata ſi ſit in Monaſterio Monialium & conſtito quod ſi inde exierit verſabitur in periculo mortis, in Monaſterio relinqui debet.* Secunda. *Mulier quæ venit in*

ſuſpi-

Digitized by Google

ſuſpicionem adulterij apud maritum, & ob id timet ne ab eo vis aliqua inferatur, permitti debet, vt Monaſterium ingrediatur Monialium, ſi modo Conſtitutiones Monaſterij non repugnent. Tertia mulieres *quæ ſunt in diſcordia cum maritis, & eorum ſæuitiam timent, ſi ſunt extra culpam, quando ius tam timendi cauſam habuerint, debent ſi ſunt in Monaſterijs tolerari.* De fide porrò quæ adhiberi debet huiuſmodi declarationibus Sacræ Congregationis, eſt quid ſi authenticæ non fuerint, latè dico *tertio tomo verbo Sacra Congregatio.*]

29 Poſſunt tamen in Monaſterijs Monialium admitti puellæ ſæculares, vt ibi honeſtè educentur, vel ſeruentur, de licentia tamen ſuperiorum, & dummodò de Monaſterio non exeant iterum reuerſuræ, ac concurrentibus alijs conditionibus à Sacr. Congregatione Cardinalium præſcriptis, prout infra. Ratio eſt, quia hoc nec eſt intrinſecè malum, & aliquo modo eſt neceſſarium pro Monaſterijs Monialium, cum multæ ex prædictis puellis habitum ſuſcipiant in Monaſterijs, vbi ſunt educatæ, ac per conſequens videatur permiſſum à Concil. Trident. quatenus permittit ingreſſum in Monaſteria Monialium de licentia Epiſcopi, vel ſuperioris *in caſibus neceſſarijs, ſeſſ. 25. cap. 5.* Vnde à Sacra Congregatione anno 1575. declaratum dicitur, nullo Concilij Decreto prohiberi, quo minùs puellæ in Monaſterijs Monialium educentur, ſi tamen eadem Monaſteria ante Concilium conſueuerint huiuſmodi puellas recipere, ſique à ſuperioribus monaſteriorum ſcriptam licentiam impetrauerint, atque Abbatiſſæ, & reliquarum Monialium conſenſus acceſſerit. Tum verò ipſæ puellæ eo veſtitu in monaſteria intromittantur, qui virginali pudore, modeſtiæ conueniat, nullamque ſecum famulam adducant, nec manere in eis poſſint niſi vſque ad ætatis ſuæ annum vigeſimumquintum, atque in eis dum erunt, eamdem ſeruent clauſuræ legem, quam Moniales ipſæ, & ſi ſemel exierint, nullam habeant ad ea reuertendi facultatem. Nauarrus *Comment.4.nu.67.* Laurentius de Peirinis. *tom.2. priuileg. Minim.in Conſtit.6.Pij V.num.10.* Vide etiam alias declarationes circa hoc in Thoma Zerola *in prax. Epiſcop.verb. moniales.* Videlicet, quòd prædictæ puellæ non ſint ſupra numerum præfixum, & pro eis quolibet ſemeſtri anticipata alimenta ſoluantur, & quòd ſint ſeparatæ à loco deſtinato monialibus, & Nouitijs ad dormiendum, ac operibus manuum vacandum. Sanchez *lib.6. in Decal. c.16. à nu.61.* Bonacina *de Clauſur.q.4. punct.4. à n.15.* Vide dicta n.25.& Gauantum *in manu.Epiſc.verb.monial.educatio.* vbi nouas alias S.Congreg. Epiſc. declarationes affert.

30 Fœminam tamen aliquam nobilem, & generoſam, v. gr. Marchioniſſam, vel Duciſſam, ad monaſterium admittere propter aliquam commoditatem ipſius, licèt quidem affirment, probabiliùs tamen alij negant. Ratio eſt, quia in hoc nulla eſt neceſſitas, & ex alia parte declaratum fuit à S. Congregat. hoc fieri non poſſe, vt refert Miranda *Tract. de Sacr. Monial.quæſt.2. art.7.* Barboſa *de poteſt.Epiſcop.Alleg. 102. num.67.*

31 Similiter non poteſt dari licentia matri, ſororibus, vel conſanguineis monialis infirmæ, etiam morti proximę, ingrediendi in monaſteriũ ad illam viſitandam. Quia hic non eſt caſus neceſſitatis, & conſuetudo ita declarauit, maximè cum S.Congregatio id expreſſerit per hæc verba: *Non licet Epiſcopo licentiã dare matri, ſororibus, & conſanguineis Monaſterium ingrediendi cauſa viſitandi filias, vel ſorores, etiam ſi ſint in mortis periculo.* Miranda *in Tract. de Sacris Monialibus quæſt. 2. articulo 8.*

32 Poſſunt tamen Moniales pro totius Monaſterij obſequio famulas ſeculares habere, quando non ſunt Conuerſæ, quæ iſtud miniſterium exercere poſſint, dummodo foras non exeant, & admittantur de licẽtia Superiorum. Ratio eſt, quia habere illas conueniens eſt, & neceſſarium Monialibus Choro deputatis, vt melius poſſint vacare Diuinis. Ergo ſubſiſtente licentia ſuperiorum, & neceſſitate illas habendi, admitti poterunt. Nauarr. *Commen.4.numero 66.& 67.* Sanchez *lib. 6.in Decal.cap.16.n.66.* Quod etiam conceſſum video à Gregor. XIII. quibuſdam Monialibus. Peirinis *tom.2.priuil.Minim.in Conſtit.6.Pij V.nu. 31.* Imò etiam pro priuato miniſterio alicuius Monialis nobiliſſimæ ægræ valetudinis, aut nimiæ ſenectutis, ſi eius neceſſitati per Conuerſas Monaſterij ſubueniri commodè nõ poſſit, tenent idem quidam Authores, & Rodrig. *tom.1.q.46.art.9.* propter eamdem rationem, & antiquam conſuetudinem. Oppoſitum tamen tenet Miranda *in trac. de Sacris Monialibus, q.2.art.9.* Vnde cautè in hoc procedendum. Maximè, quia à Sacra Congreg. Epiſcoporum, & Regularium declaratum video, non poſſe introduci tales ancillas in ſeruitium infirmarum, ſeu decrepitarum, ſine licentia Sedis Apoſtolicæ. Gauantus *in Man. verb.Epiſc.v.Monia.recept.n.14.* Vide *& n.15.& 16.* in eodem Gauanto.

33 Licentias conceſſas mulieribus quibuſcumque ingrediendi Monaſteria Monialium limitauit Paulus V. in Bulla *Facultatum* anno 1608. edita. Poſteà tamẽ in Bulla *Monialium* anno 1612. omninò reuocauit omnes tales licentias, præcipiens quibuſcumque mulieribus ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, Papæ reſeruata, ne prædicta Monaſteria ingrediantur, & Monaſteriorum Abbatiſſis, ſeu Priorisſis, & Superioribus ſub eadem, & alijs pœnis, ne talẽ ingreſſum permittant. Vide Bullam 3. tom. Bullar. Laertij *nu.74.* Peirinis *tom.2.priuil.Minim.in Conſtit. 6. Pij V. n.5.* Poſt quæ S.D.N. Vrban. in Bulla *Sacroſanctum*; anno 1624. edita, vt habetur 4.to.Bullar. inter Bull.Vrbani *n.29.* declarauit conſenſum Monialium, qui requiritur ad hoc quòd fœminæ ſeculares ipſarum monaſteria ingrediantur, *per eaſdem Moniales capitulariter, & per ſecreta ſuffragia præſtandum eſſe, aliàs licentiæ huiuſmodi, mulieribus, quibus conceſſæ fuerunt, nullatenus ſuffragentur.* Bonacina *de Clauſur.qu.4. punct. 5.* Loquitur autem Pontifex in caſu, quo fœminæ intrare velint ex vi licentiarum à Sede Apoſt. impetratarum.

34 Loqui cum Monialibus furtiuè, id eſt, ſine licentia Abbatiſſæ, vel eius, ad quem ſpectat illam dare, regulariter eſt peccatum mortale, quia eſt contra ius Abbatiſſæ, vel Superioris Monialium, ſicut inter ſeculares loqui furtiuè cum virgine exiſtente ſub cura parentum. Suarez *4. tom. de Relig. tractat.8.lib.1. capit. 10.num.27.* Idem dico, etiam ſi locutio fit per nutus, & ſigna, & etiam ſi monialis ipſa non loquatur, propter eamdem rationem. Diana *Tract.2.de Dub.Regular. Reſolut.48.* Probabiliter excuſantur in hoc pueri, & puellæ ante 14.annum quia in illis non militat eadem ratio ac in alijs maioris ætatis. Diana ibid.

35 Inſuper ex mandato Sacræ Congregationis die 4. Aprilis 1587. Regulares adeuntes monaſteria monialium ſine licentia Epiſcopi, incidunt in pœnam excommunicationis, quam Epiſcopus ſuo Edicto propoſuit, niſi Regulares illi haberent ex priuilegio, quòd non poſſint excommunicari, & tunc deberent

Digitized by Google

debeтent puniri à ſuis ſuperioribus alia pœna; Qui Regulares ſic excommunicati non poſſunt abſolui à ſuis ſuperioribus, ſed ab Epiſcopo qui ſibi hanc abſolutionem reſeruauit. Suarez *tom.4. de Relig.cap.*10. *num.*27. Rodriguez *tom.*1. *quæſt.* 45. *art.*2. *in fine.* Extat etiam Sac.Congregat. declaratio, quod licentia adeundi ad colloquium cum Monialibus regularibus ſubiectis ſpectat ad ipſos ſuperiores Regulares, niſi ex conſuetudine ad Epiſcopos pertineat. Quaranta *verb. Monaſt. Monial.* Gauantus *in Man. Epiſc. verb.Monial. collocutio num.*2. *&* 3. Hoc vero intelligi non poteſt de regularibus, qui vt moniales alloquantur, indigent licentia Sacr. Congregationis, vel Ordinariorum, iuxta dicenda num. ſequenti, ſolùm ergo intelligi hoc debet de ſecularibus. Peirin.*tom.*2.*priuil. minim.in Conſt.*6. *Pij V.num.* 38.

36 Viſitare, vel inuiſere moniales, niſi rationabilis, & manifeſta cauſa exiſtat, ac de illius, ad quem pertinet licentia, eſt peccatum. Quia prohibitum eiſdem verbis *in cap. periculoſo in princip.de ſtat.Regul.in* 6. Quod Decretum innouatum eſt à Pio V. in Bulla, quæ incipit *Circa Paſtoralis Officij.* Nauarrus *Comment.* 4. *nu.* 61. Rodriguez *tom.*1.*quæſt.*45.*art.*4. Hoc verò peccatum ea ſe, & ſeclusis circumſtantijs alijs extrinſecis, ſolùm videtur veniale. Quia materia ſolùm putatur leuis, & communiter ſaltem in Hiſpaniæ partibus, ita habetur. Rodriguez ibidem. Sanchez *lib.*6. *in Decal. cap.*16.*num.*120. Frequentare verò huiuſmodi acceſſum, ſeu, quod idem eſt, ſæpius alloqui aliquam, vel aliquas Moniales, in Clericis, etiam ſecularibus, vix excuſari poteſt à mortali. Ratio eſt, quia eſt illis prohibitum. *in cap.monaſteria de vita, & honeſtate Clericorum.* Llamas *in Methodo curationis in appendice §.* 4. Alij verò dicunt eſſe ſolùm veniale, eò quòd licet illæ pęnæ ſint graues, non tamen ſtatoontur, niſi præmiſſa admonitione Epiſcopi. Nauarrus *in Summ.cap.* 25.*num.*10. Sanchez vt ſupra. Si tamen adſit ſcandalum, praua intentio, occaſio peccandi, vel mala ſuſpicio de fama Monaſterij, vt ferè ſemper ex frequenti iſta alloquutione monialium conſurgit, ſine dubio eſt peccatum mortale, propter grauitatem materiæ. Suarez 4.*tom.de Relig.tract.*8. *libro* 1. *cap.*10. *num.*27. Religioſis autem prohibitum eſt accedere ad monialium Cœnobia, vel ipſas perſonas intra Clauſuram exiſtentes alloqui, abſque licentia expreſſa Sacrę Congregationis, ſub pæna priuationis officiorum, & vocis actiuæ, & paſſiuæ ipſo facto incurrendæ. Ita habetur in Decreto Sacræ Cōgregationis ann.1590. edito. Sanchez *lib.*6.*in Decalog.cap.*16.*num.*115.

Quod Decretum, licet innouatum ſit à Sacra Cōgregatione, ſub Sanctiſſimo D. N. Vrbano Octauo, anno 1623. moderatum tamen fuit quoad hoc, ſcilicet facultatem tribuendo Ordinarijs, *vt, quatenus ſibi viſum fuerit in Domino expedire, licentiam poſſint cōcedere per quatuor vices ad ſummum quolibet anno, cuicumque Regulari; vt moniales ſibi in primo, & ſecundo tantum conſanguinitatis gradu coniunctas conuenire, & alloqui poſſit.* Seruatis tamen quibuſdam conditionibus in prædicto Decreto contentis. Laurentius de Peirinis *tom.*1. *prim.miaim.in Conſt.*6.*Pij V.num.*7. Vide etiam infra *num.*40. Inſuper præter prædictas pęnas peccare mortaliter regulares accedētes ad Monaſteria Monialium contra formam præſcriptam, declaratum eſt à S.Congregatione anno 1606. Idem Peirinis vt ſupra *nu.*36. Præterea Regularem abſque legitima licentia accedentem ad monaſteria Monialium regularibus ſubiectarum ibique cum Moniali colloquentem, poſſe à Diœceſano Epiſcopo tamquam ſedis Apoſtolicæ delegato, coerceri, & puniri, declarauit Sacr.Congregatio, approbante S. D. N. Vrbano. Vide *tom.* 4. *Bullar. poſt Bullam* 18. *Gregorij XV.* & Bonacina *in tract. de Clauſur.qu.*3. *punct.*4.

Præcipitur etiam à S. Congregat. Epiſcop. & Regul. ne permittatur acceſſus ad Moniales ſub prætextu docendi ſonum cymbalorum, aut alterius inſtrumenti, aut muſicam, cantumue, ad crates. Permiſſum tamen, quod matres, patres, imò, & filij Monialium poſſint eas alloqui ſine licentia, non tamen in diebus prohibitis. Gauantus *in Manual. Epiſcop. verb.Monial. collocutio. num.*47. *&* 8.

37 Scribere autem Epiſtolas ad Moniales non eſt ex ſe peccatum, quia nulla lex eſt communis hoc prohibens. Vnde ceſſante ſcandalo, aut mala aliqua circumſtantia talium Epiſtolarum non erit peccatum illas ſcribere. Suarez *tom.*4.*de Relig.tract.*8. *lib.*1.*cap.* 10.*num. vltimo.* Romæ autem hoc eſt interdictum; licet non videatur extra Romam obligare, quia nō eſt lex Pontificia. Nauarrus *Comment.*4.*num.*61. Quibuſdam tamen religioſis præceptum eſt à Gregor.XIII. ne huiuſmodi litteras ſcribant, quod illos obligat, nō alios Nauarrus *conſ.* 19. *de ſenten. excommunicat. in* 2. *editione.*

38 Moniales Conuerſæ non eſſent admittendæ in religionibus ex vi Conſtitutionis Pij V. Eò quòd id manifeſtè prohibeat. Nauarrus *comment.*4. *num.*56. Licet alij teneant contrarium. Suarez *tomo* 4. *de Relig. tract.* 8. *lib.*1. *cap.*8. *num.*19. Quicquid de hoc ſit, conſuetudine receptum eſt in multis locis prædictas Moniales conuerſas in Monaſterijs admitti. Rodriguez *tom.*1.*qu.*44.*art.*4. Sanchez *lib.*6.*in Decalog.c.*15. *num.*58.

39 Moniales Nouitiæ in articulo mortis conſtitutæ profeſſionem emittere poſſunt, etiam ante annum probationis expletum, dummodò ſint legitimæ ætatis, iuxta dicta *c. præcedenti num.*42. Quia ita conceſſit Pius V. Monialibus Dominicanis in Bulla, quę incipit *Summi Sacerdotij cura* anno 1570. edita. Et habetur in 2. tom.Bullarij num.109. Quod priuilegium non eſt reuocatum à Gregorio XIII. (Rodrig.*tom.*3. *qu. Regul. q.*15. *art.*6.) Quia etſi demus ipſum reduxiſſe omnia priuilegia à Pio V. Regularibus conceſſa ad terminos Concilij Trident. hoc tamen ſolùm intelligi debet in caſibus communibus, non in caſu aliquo particulari concernente bonum ſpirituale animæ. Peirinis *tom.*2. *priuileg. Minimor.in Conſt.*8. *Pij V.* §. 2. Probabile etiam eſt talem Monialem ſic profeſſam in articulo mortis, ſi caſu non decedat è vita, verè profeſſam manere, nec noua indigere profeſſione. Cum talis profeſſio valida fuerit, & ſolum illi defuerit complementum Nouitiatus, in quo Papa diſpenſat. Idem Peirin. vt ſupra. Quia tamen oppoſitum dicitur deciſum à S. Congregat. Cardinal. ideò cautè procedendum. Gauantus *in Man. Epiſcop. verb. Monialium profeſſio num.* 4. *&* 5. Probabile etiam eſt Monaſterium ſuccedere in bona ſic profitentium, propter eamdem rationem. Sanchez *lib.*5. *in Decal. cap.* 4. *num.* 16. Niſi obſtet prædicta declaratio Sacr. Congregat.

Pro eiſdem autem Monialibus Nouitijs nota, obſeruanda eſſe ea, quæ diximus de Nouitijs viris *c.*24. *nu.*32. *& ſequentibus.* Vnde præter victum, & veſtitum Nouitiæ, nihil tribui poteſt Monaſterio, ſub pœna Anathematis dantibus, & recipientibus; ex Concil. Trident. *ſeſſ.*25.*c.*16. Vide dicta *cap.*24.*num.*92. Similiter nec poſſunt prædictæ Nouitiæ validè diſponere de

de bonis ad illas pertinentibus, niſi cum conditionibus aſſignatis ab eodem Concilio ibid. ſcilicet, niſi fiat talis diſpoſitio, aut renunciatio cum licẽtia Epiſcopi, ſeu Vicarij, & intra duos menſes proximos ante profeſſionem. Vide dicta prædicto *c.24. à num.33. vſque ad 36.* Prætereà, iuxta dicta ſupra *nu.5.* licitum eſt accipere pro ſuſtentatione Monialis recipiendæ non ſolùm id, quod eſt neceſſarium pro ſuſtentatione illius tempore Nouitiatus, prout ſupponitur à Concil. Trident. *loco citato*; ſed etiam id, quod fuerit neceſſarium pro alimentis ipſius per totam vitam. Ratio eſt, quia hoc non eſt accipere temporale pro ſpirituali, quod eſt ſimoniacum, ſed temporale pro temporali, ſcilicet pecuniam pro ſuſtentatione, quod iure naturali conceſſum eſt. Bonacina *de Sim. q.7. ſ.4.* Hoc autem, quod datur pro tali ſuſtentatione, quod ſolet appellari nomine dotis, debet primò, anno probationis durante, deponi penes idoneam perſonam, nõ affines, neque conſanguineos Monialium; & poſt profeſſionem, in bonis ſtabilibus, ſeu cenſibus implicari. Debet ſecundò, ſolui in ære; non in bonis ſtabilibus. Prætereà tertiò, nulla fiat dotium differentia inter indigenas, & aduenas. Quartò, expendi poteſt dos in vſus communes Monaſterio neceſſarios: ſi verò ſit ſupernumerariarum in emptionem bonorum ſtabilium conuertatur. Quorum declarationes à S. Congreg. Epiſcoporum, & Regularium factas refert Gauantus *in Manuali Epiſcop. verb. monialium Nouitiarum alimenta per totum*. Si verò diſcedat Nouitia, omnia, quæ ſecum attulit reſtituẽda ſunt. Concilium Trident. *ibi.* Idem fiat ſi moriatur ante profeſſionẽ; excepto habitu religioſo, qui non eſt reſtituendus, ſed tantùm pretium eius. Barboſa *de poteſt. Epiſcop. Allegat.101. num.39. & 40.*

40 Circa Prædicatores, Capellanos, & Confeſſores Monialium, extat Decretum S. Congregationis, anno 1590. quo præcipitur, quod ſi aliquando, mandato ſui Superioris, aliquos Religioſos ad prædicandum Verbum Dei, vel ad celebrandas Miſſas in ipſarum monialium, ſeu ſororum Eccleſijs, ſiue Oratorijs exterioribus, ſiue extra clauſtra exiſtentibus, mitti cõtigerit, nullo quæſito colore, Moniales, ſorores, aut quamlibet aliam perſonam intra Clauſuram degentes alloqui poſſint. Confeſſarijs autem ſimiliter interdixerunt, ne in ædibus Monaſterij, ſeu Domus, vel Monaſterio, ſeu Domui Monialium, aut ſororum cõtiguis, pernoctent, aut alios pernoctare faciant, vel aliàs ſecum retineant; neue extra tempora generalium confeſſionum, quibus ſoli tantum Confeſſario refectionem diurnam accipere vix permittitur, & tunc demum videlicet, cum ſua habitatio, aut virorum Domus, vel Monaſterium in quo degit, à monialium, ſeu ſororum Monaſterio, vel Domo nimium diſtat (niſi tamen, & eo caſu contrarium ſpecialiter conſtitutum ſit) ibi nullo modo comedant, reficiantur, aut cibum ſumant. Quæ omnia, & ſingula ſub pœnis priuationis officiorum, ac vocis actiuæ, & paſſiuæ ipſo facto incurrendis, alijſque eiuſdem Congregationis arbitrio præceptum eſt inuiolabiliter obſeruari. Quaranta *in Summ. Bullar. verb. Monaſteria Monialium*, addens, Decretum hoc extenſum fuiſſe ad regulares S. Ioannis Hieroſolymitani, vt eadem Sacr. Congregatio ſcripſit Vicario Neapolitano. Vide dicta *num.14.*

Circa eoſdem Confeſſarios Moniali ũ animaduerte, illos non poſſe ingredi in earum monaſteria ad aſpergendũ domum in Sabbato Sancto, aut alio die. Neque vt comitentur medicos, aut alios operarios. Neque vt audiant Confeſſionem illius infirmæ, quæ poteſt accedere ad ſedem confeſſionalem. Neque item prætextu ſepeliendæ Monialis, aut Officium funerale peragendi. Adminiſtrata etiam extrema vnctione, non poteſt ibi remanere Confeſſarius. Nec etiam poteſt diuagare ad aliam partem Monaſterij, etiam occaſione viſitandi alias infirmas. Quæ omnia conſtant ex declarationibus S. Congregat. Epiſc. & Regul. apud Gau. *in Man. Epiſc. verb. Monial. Clauſ. à num.37.* Qui etiam addit *num.41.* quod in caſibus, in quibus Confeſſarius eget ſocio non eſt neceſſaria licentia pro eo expreſſa. Sanchez *lib.6. in Decalog. cap.16. num.47.* & Diana *tract.2. de Dub. Regul. Reſol. 51.* Confeſſarios autem Ordinarios, etiam eos, qui Confeſſiones Monialium Regularibus ſubiectarum audiunt, tantum per triennium durare debere, nec ad id munus eligi poſſe habentes curam animarũ, nec extraordinarios deſignandos eſſe pro particulari Moniali, ſed in communi, declarauit Sac. Congregat. Epiſc. & Regular. apud eumdem Gauantum *vt ſupr. verb. Monialium cura ſpiritualis.* vbi multa de huiuſmodi Confeſſarijs.

41 Licitum eſt Monialibus tranſire de vna Regione ad aliam, ſeruatis tamen conditionibus, de quibus diximus *cap.22. à num.3.* Ratio eſt, quia iure antiquo id licebat. *cap.1.20. quæſt.4.* vt docet ibi Gloſſ. *verbo Virgines, & cap.1. in princip. verb. Perpetua, de ſtat. Regul. in 6.* & hoc non eſt hodie abrogatum, nec per Cõcil. Trident. nec per Conſtitutiones Pij V. Quia ſolum loquuntur de egreſſu à Monaſterio, non de tranſitu ad aliam Religionem propter cauſas iuſtas. Rodriguez *tom.3. quæſt. Regul. quæſt.52. art.6.* Sanchez *lib.6. in Decal. cap.7. num.6.* Religioſa autem tranſiens de vna Religione ad aliam, non poteſt ſecum deferre, niſi quod à Religione, quam relinquit, ſibi fuerit permiſſum. Ratio eſt, quia iam illi ſunt omnia acquiſita. Nauarrus *in cap. Non dicatis. num.30. & 31. & in cap. Statuimus, num.24.* Idem dicunt aliqui de moniali, quæ ex vno Monaſterio ad aliud tranſit ex licentia ſui Superiors, ſcilicet, non teneri deferre ad illud dotem, quam primo Monaſterio dedit. Propter eamdem rationem. Nauarrus *Comment.4. num.24. verſ.11. & lib.3. conſil. conſ.55. num.9.* Rodriguez *tomo 2. quæſt. Regul. quæſt.79. artic.2.* Oppoſitum verò videtur dicendum, quando monialis tranſit de vna Religione ad aliam: videtur enim neceſſarium ſecum portare ſuam dotem, cum illam dederit Religioni propter ſui ſuſtentationem; vnde ſi Religio illi concedit facultatem tranſeundi ad aliam, videtur obligari ad præbendum illi, vnde poſſit in alia ſuſtentari.

42 Circa abſolutionem Monialium à caſibus reſeruatis, præter dicta in ſuperioribus in cap. de Prælatis *à nu.31.* in cap. de Confeſſoribus à *nu.27.* extant etiam peculiaria priuilegia, de quibus Caſarrubius *ver. Abſolutio extraord. quoad fratr.* Miranda *in Tract. de Sacr. Monial. qu.10. art.4.* Aduerte tamen aliquot illorum eſſe viuæ vocis oracula, quę iam his temporibus nihil valent, quia reuocata ſunt.

43 Quoad Cappellanos Monialium aduertẽdum eſt, illos debere dicere Miſſam de Sancto, de quo Officiũ fit à Monialibus; ſed cum Miſſali Romano. Vide dicta *c.21. nu.32.* Nota etiam, moniales in *Confiteor*, nihil mutare poſſe, neque dicere *tibi Mater, vobis ſorores, &c.* ſed *tibi Pater, vobis fratres*, ſicut viros. Gauantus *2. to. Theſau. ſect.5. c.17. num.12.*

Circa erectionem Monaſteriorum monialium, determinatum eſt à S. Congregat. Eminentiſſ. Cardinalium

dinalium

dinalium ſuper Epiſcopos,& regulares. Primò,ne erigantur noua Monaſteria, quibus adminus 300. ſcutorum redditus annuus non aſſignetur, pro duodecim ſuſtentandis. Secundò, ne erigantur ſine conſenſu Ordinarij. Tertiò,ne ſine ſpeciali Sedis Apoſtolitæ indulto. Quartò,ne erigantur niſi in locis muro cinctis, & vbi copia Confeſſariorum adeſt,aut facultates conducendi Confeſſarium aliundè. Quintò,ne erigantur in ijs locis, in quibus Monaſteria prius erecta,laborant inopia. Sextò,quòd propè Monaſteria tollantur omnes arbores altæ. Septimò, quòd in colloquutorio nullo modo ſit porta, per quam aditus ſit in Monaſteria. Similiter pro Eccleſijs earumdem Monialium præcipitur ab eadem Sacra Congregatione. Primò,quòd clauis feneſtellæ pro Communione monialium, perpetuò ſit apud Confeſſarium. Secundo, ne permittatur in earum Eccleſijs cantus ſimplex, vel figuratus a perſonis ſecularibus. Tertiò, quòd in ſepultura monialium, quæ intra Clauſuram eſt,ne ſepeliantur extranei. Quartò,quòd ſi viget conſuetudo ſepeliendi moniales in Eccleſia exteriori, permittatur. Quintò, ne inſtituantur ibi Confraternitates laicorum. Pro quibus omnibus vide Gauantum *in Man. Epiſc. verb. Monialium monaſteria,& verb. monialium Eccleſiæ*.

44 Circa regimen monialium ita ſtatuit Concil. Tridentinum *ſeſſ. 25. cap. 9. Monaſteria ſanctimonialium, Sanctæ Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubiecta, etiam ſub nomine S. Petri, vel S. Ioannis, vel aliàs quomodocunque nuncupentur,ab Epiſcopis, tamquam dictæ Sedis delegatis gubernentur, non obſtantibus quibuſcumque. Quæ verò à deputatis in Capitulis Generalibus,vel ab alijs Regularibus reguntur, ſub eorum cura, & cuſtodia relinquantur, &c.*

45 Deinde circa adminiſtrationem bonorum Monaſteriorum monialium, etiam Regularibus ſubiectarum,earumque Confeſſores, prouidit Gregor. XV. in Conſtit. *de Exempt. Priuilegijs* anno 1622. quam pro Regnis Hiſpaniarum ſuſpenſam eſſe diximus *capit. decimonono num.* 35. Primò,omnes,& quoſcumq; tam Regulares,quàm ſeculares huiuſmodi,nullis priuilegijs,aut exemptionibus tueri ſe poſſe, quominus, ſi deliquerint circa perſonas intra ſepta degentes, aut circa Clauſuram, vel circa bonorum adminiſtrationem monaſteriorum monialium,etiam Regularibus ſubiectarum, ab Epiſcopo loci, ſimiliter tamqoam ad hoc Sedis Apoſtolicæ delegato, quoties, & quando opus ſuerit,puniri,& corrigi valeant. Deinde ſpecialiter circa Monialium Confeſſores,decreuit,quòd Confeſſores, ſiue Regulares, ſiue ſeculares, quomodocumque exempti,tam ordinarij,quàm extraordinarij ad confeſſiones monialium,etiam Regularibus ſubiectarum,audiendas,nullatenus deputari valeāt, niſi priùs ab Epiſcopo Diœceſano idonei iudicentur,& approbationem,quæ gratis concedatur, obtineant. Specialiter etiam circa adminiſtrantes bona Monaſteriorum monialium ſtatuit,quòd ſiue Regulares extiterint, ſiue ſeculares quomodolibet exempti, Epiſcopo loci,adhibitis etiam Superioribus Regularibus, ſingulis annis rationes adminiſtrationis, gratis tamen exigendas,reddere teneantur,ad idque iuris remedijs cogi,& compelli queant. Subiungitque,quòd liceat Epiſcopo ex rationabili cauſa ſuperiores Regulares admonere, vt eiuſmodi Confeſſores,atque Adminiſtratores amoueant: ijſque Superioribus id facere detrectantibus, aut negligentibus, habeat Epiſcopus facultatem, prædictos Confeſſores,& Adminiſtratores amouendi, quoties, & quando opus eſſe iudicauerint. Ac tamdem circa electiones Præpoſitarum monialium ordinauit, quòd ſimiliter poſſit Epiſcopus vnà cum Superioribus Regularibus,quarumcumq; Abbatiſſarum, Prioriſſarum, Præfectarum, vel Præpoſitarum eorumdem monaſteriorum,quocumque nomine appellentur, electionibus, per ſe, vel per alium intereſſe, ac præſidere, abſq; vlla tamen ipſorum monaſteriorum impenſa.

46 Circa quæ interrogatum eſt a Sacra Congregatione Concilij. Primò, an per eamdem Conſtitutionem in illis verbis, *poſſit Epiſcopus vnà cum Superioribus Regularibus quarumcumque Abbatiſſarum,& cætera electionibus per ſe, vel per alium intereſſe, ac præſidere*, ius Abbatiſſas confirmandi Epiſcopis attributum cenſeatur? Secundò,an Confeſſores Monialium ante editam Conſtitutionem deputati, debeant ab Epiſcopo examinari,& approbari? Tertiò,an Superiores Regulares ſimiliter ante ipſius Conſtitutionis publicationem electi, ſeu deputati,alia indigeāt Epiſcopi approbatione pro Confeſſionibus Sanctimonialium ſibi ſubiectarum audiendis. Quartò, an Confeſſiones, quas audiunt Superiores Regulares electi, ſeu deputati, vel confirmati poſt publicationem, & ſcientiam tenoris dictæ Bullæ, non obtenta Epiſcopi approbatione, ſint nullæ atque irritæ, necne? Quintò, an Regulares generaliter ab Epiſcopo approbati ad Confeſſiones perſonarum ſecularium audiendas cenſeantur etiam approbati ad audiendas Confeſſiones Monialium ſibi ſubiectarum? Sextò, an Regularis ad audiendas Confeſſiones Monialium vnius monaſterij ab Epiſcopo approbatus Cōfeſſiones Monialium alterius monaſterij audire poſſit. Septimò,an Confeſſores Regulares extraordinarij ſemel ab Epiſcopo deputati, & approbati ad audiendas monialium Confeſſiones pro vna vice infra annum ad præſcriptum Sacri Concilij Tridentini, poſſint virtute dictæ approbationis pluries tamquā Confeſſores extraordinarii earumdem Confeſſiones audire abſque noua Epiſcopi licentia? Octauò,cum in eadem Conſtitutione ſtatutum ſit, vt liceat Epiſcopo ex rationabili cauſa Superiores Regulares admonere, vt amoueant Confeſſores Monialium, atq; Adminiſtratores bonorum ad earumdem monialiū monaſteria pertinentium, iiſque Superioribus id facere detrectantibus, habeat Epiſcopus facultatem prædictos Confeſſores, & Adminiſtratores amouendi,quoties,& quando opus eſſe iudicauerit: an eiuſmodi cauſam Epiſcopus Superioribus Regularibus ſignificare teneatur? Nonò,an eadem Conſtitutio, qua parte ſupponit Epiſcopi iuriſdictioni ſubiici regulares delinquentes circa perſonas degentes intra ſepta Monaſteriorum Monialium, aut circa Clauſuram, vel bonorum adminiſtrationem eorumdem monaſteriorum, habeat locum in omnibus delictis, an verò ſolum in notoriis, & cum ſcandalo populi? Item decimò, an liceat Epiſcopo in vim prædictæ Conſtitutionis punire Regulares, qui ad Abbatiſſæ electionem procedunt ante tempus ipſi Epiſcopo ſignificatum,aut die electionis eidem nullatenus prænunciata. Ad quæ ſic reſpondit eadem Sacra Congregatio. Ad Primum, *Ius confirmandi Abbatiſſas minimè fuiſſe Epiſcopis per Conſtitutionem attributum*. Vide circa hoc de Confirmatore electionum dicta *capit. 15. numero* 35. *&* 36. Ad Secundum, *Confeſſores quidem extraordinarios Monialium nullatenus poſſe poſt Conſtitutionem, illarum Confeſſiones audire, niſi prius ab Epiſcopo Diœceſano idonei iudicentur, & approbentur. Ordinarios verò Confeſſores ante Conſtitutionis publicationem*

tionem deputatos poſſe, durante triennio ab eorum deputatione incboando, pergere in Confeſſionibus Sanctimonialium audiendis abſque alio examine, & approbatione Epiſcopi. Quod ſi contingat, vt illorum facultas à Sede Apoſtolica vltra triennium prorogetur, tunc debere eos ab Epiſcopo examinari, & approbari. Vide circa hoc dicta *ca.19.numero 27.28.29.& 35.* Ad Tertium, *Superiores Regulares electos, ſeu deputatos ante ipſius Conſtitutionis publicationem, quibus alioquin facultas competat audiendi Confeſſiones Monialium ſibi ſubiectarum, poſſe, durante eorum Officio, pergere, ſine alia Epiſcopi approbatione, in Confeſſionibus audiendis illarum tantum, quæ ſponte ac proprio motu id ab eis petierint. At verò eos, qui poſt Conſtitutionem eligentur, aut quoquo modo deputabuntur, vel qui in eorum Officijs, ſeu Dignitatibus, expleto iam tempore à Conſtitutionibus cuiuſcumque Ordinis, vel aliàs legitimè præfinito, ad aliud tempus confirmabuntur, nequaquam poſſe, Sanctimonialiũ Confeſſiones audire, niſi prius à Diœceſano Epiſcopo idoneo iudicati, atque approbati fuerint.* Vide etiam dicta *cap.19.num.36.& 37.& capit.18. numer.29.* Ad Quartum, *Confeſſiones huiuſmodi nullas atque irritas eſſe.* Ad Quintum, *Regulares generaliter ab Epiſcopo approbatos ad Confeſſiones perſonarum ſecularium audiendas, nequaquam cenſeri approbatos ad audiendas Confeſſiones Monialium ſibi ſubiectarum, ſed egere, quoad hoc ſpeciali Epiſcopi approbatione.* Ad Sextum, *Regularem ad audiẽdas Confeſſiones Monialium vnius Monaſterij ab Epiſcopo approbatum, minimè poſſe audire Confeſſiones monialium alterius monaſterij.* Circa reſtrictionem Confeſſariorum vide dicta *cap.19.num.7.& ſequentibus,* animaduertendo etiam multa ex ibi dictis de Confeſſariis ſecularium non procedere in Confeſſariis Monialium, propter huiuſmodi Conſtitutionem Gregorij, & Declarationes circa illam. Ad Septimum, *Confeſſores extraordinarios ſemel deputatos, atque approbatos ab Epiſcopo ad Monialium Confeſſiones pro vna vice audiendas, haud poſſe pluries in vim approbationis eiuſmodi illarum Confeſſiones audire, ſed ab Epiſcopo toties eſſe approbandos, quoties caſus deputationis contigerit.* Ad Octauum, *Non teneri eiuſmodi cauſam ſignificare Superioribus Regularibus, ſed hoc relinqui arbitrio, & prudentiæ Epiſcoporum, quorum conſcientiam Sacra Congregatio ſeriò onerauit, ne facultate ſibi hac in parte attributa quoquo modo abutantur, eius rei in diſtricto Dei iudicio rationem reddituri.* Ad Nonum, *Conſtitutionem habere locum in omnibus delictis, non autem in notorijs tantùm, & cum populi ſcandalo.* Ad Decimum, *Regulares ex eadem Conſtitutione ita demum teneri Epiſcopo ſignificare diem electionis Abbatiſſæ, eumque vſque ad præfinitum tempus expectare, ſi anteà ipſe expreſsè declarauerit ſe vti velle facultate ſibi in hac parte attributa, Abbatiſſarumque electionibus per ſe, vel per alium intereſſe, ac præſidere. Poſt eam verò declarationem licere Epiſcopo animaduertere in regulares, qui ante tempus ſignificatum, aut die electionis eidem non prænunciata, ad Abbatiſſæ electionem procedunt.* Vide 4.tom.Bullar.inter Bullas Gregor.XV. *num.18.* & circa curam Monialium in temporalibus Gauantum *in Manual.Epiſcop.ver.Monial.cura in temporalib.* vbi etiam S.Congregationis Epiſcop. & Regul.Decreta circa hoc refert.

47 Impedientes Viſitatores Monialium quarumcũque in ijs, quæ pertinent ad Officium viſitationis earumdem, ſunt excommunicati ipſo facto. Clement. *Attendentes §. final. de ſtat. Monach.* Tolet. *in Summa lib.1.cap.40.à num.9.* Vide etiam Gauantum *in Man. Epiſc.v.monialium Clauſura à n.64.*

48 Circa bona Monialium derelicta ex Monaſterijs ipſarum deſtructis extat priuilegium Sixti Quarti in Bulla *Dum attenta meditatione*, quo Carmelitis hæc concedit: *Et, cum aliquando contingat Monaſteria Monialium dicti Ordinis Monialibus deſtitui adeo, vt de eorum reformatione ſpes nulla ſuperſit, conuenientiuſque ſit, quòd illorum ſic deſtitutorum bona ad ipſos Fratres deueniant, quorum erant curæ commiſſa, quàm ad alios, illa, quæ ſic deſtituta exiſtant, & deſtitui contigerit in futurum, cum eorum bonis omnibus, perpetuis vſibus Fratrum Domus dicti Ordinis, eiſdem deſtitutis Monaſterijs propinquioribus, applicamus. Ita vt Fratres ipſi poſſint de illis, & de eorumdem Monaſteriorum ſtructuris, & ædificijs, pro eorum voluntate diſponere. Prouiſo, quòd illorum Eccleſiæ, & Oratoria, ad prophanos vſus non redigantur, ſed in illis quandoque Diuina Officia celebrentur.* Vide Bullam *in Speculum Ordinis folio 87.*

49 Pertinet ad Dominos Epiſcopos procurare in Monaſteriis monialium ſibi ſubiectis, ipſarum Clauſuram, & inobedientes, atque contradictores per Cenſuras Eccleſiaſticas, & alias pœnas compeſcere. Concil.Tridentinum *ſeſs.25.c.5.* Quaranta *in Summ. Bull.verb.Exemptio.* Vnde pro hac Clauſura conſeruanda, poſſunt ab ipſis monialibus diſquirere ea, quæ ipſam concernunt, in collocutorio, aut ad crates, vel feneſtram. ChoKier *de iuriſd.Ordin.in exemptos.part.4.quæſt.53.* Inſuper Magiſtratus ſeculares nõ præbentes auxilium Epiſcopis circa prædictã Clauſuram, excommunicationem incurrunt. Ex Concil. Tridentin. *vt ſupra.* Bonacina *de Clauſur.q.1. punct.7.* Vide etiam Declarationes Sacræ Congregat. Regular. circa hoc apud Gauantum *in Manual.Epiſcopor. verb.Monial.Clauſur. num.29. & 30. & maximè à numero 56.*

50 Comam nutrire prohibitum eſſe monialibus quidam volunt. Conſuetudini tamen ſtandum eſt. Nullatenus verò permittendum, vti tortis, ſeu comatis capillis, aut non coopertis comis. Suarez *4.tomo de Relig.tract.9.li.1.c.12.n.4.& 5.*

51 Pro Monialibus Monaſteriorum Ciuitatis Neapolis, & Salerni, extant Ordinationes quædam factæ, reformatæ, & modificatæ à Sacra Congregat. Regular. & à prædictis monialium perpetuò obſeruandæ. Quaranta *in Summ.verb. Monaſteria Monialium.* Vide & alias Ordinationes pro Monialibus apud Gauantum *in Manual. Epiſcop. verb. Monial. communes leges.*

52 Conditiones aſſignatæ à Sixto V. pro receptione, & profeſſione Nouitiorum, de quibus nos *cap.præcedenti nu.12.* non extenduntur ad Moniales. Ita enim declarauit ipſemet Sixtus Quintus in ſecunda Conſtitutione *Ad Romanum ſpectat.* citata à nobis ibid. Idem dico de Decretis Clem.VIII.& Sanctiſs.Dom. Noſtri Vrbani circa receptionem, & inſtitutionem Nouitiorum, adductis etiam *eodem ca.nu.43.* Nullum enim verbum ibi reperio, per quod inſinuetur ad Moniales extendenda. Nec video aliquid circa hoc iure communi determinatum. Standum ergo eſt peculiaribus inſtitutis, & conſuetudinibus Religionũ, ſeu Monaſteriorum. Præſertim, quia in iure *in cap.gener.de elect.in 6.* in materia odioſa fœminæ non comprehenduntur.

53 Qualiter Moniales admitti poſſint vt teſtes in eorum monaſteriis dicemus *c.27.n.15.*

SVM-

SVMMARIVM CAP. XXVI.

Duo genera Abbatiſſarum. nu.1. Earũm electio ad quem pertineat.n.2.
Cuius ætatis debent eſſe vt eligantur. n.3.
Quanto tempore durat eorum officium.n.4.
An Vidua,ſeu corrupta eligi poſſit in Abbatiſſam.n.5.
An illegitima.n.6. An bigamia.n.7. An poſſint Abbatiſſæ,ſeu Prioriſſæ,imponere Monialibus præcepta obligãtia ad culpam. n.8.
Circa quam materiam.n.9.
An in virtute Sanctæ Obedientiæ,*vel* Spititus Sancti *&c. n.* 10.
*Sub pœna alicuius cenſuræ.n.*11.
*Exerceant ne actus iuriſdictionis ibid.& n.*12.
*Poſſunt & debent cogere Moniales ad obſeruantiam Regulæ,& conſtitutionum. n.*13.
Punire illas,& inquirere de delictis ipſarum ibid.
Quam licentiam poſſint concedere dandi, vel recipiendi. num. 14.
*Quid poſſint circa vota ſubditarum.n.*15.
*Quid circa præcepta Eccleſiaſtica. n.*16.
*An poſſint recipere nouitiar n.*17.
Quid debeant facere ante profeſſionem nouitiarum. ibid.
*An poſſint admittere profeſſiones. n.*18.
*Non poſſint præeſſe duobus Monaſterijs.n.*19.
Quid poſſint facere circa egreſſum è clauſura Monaſterij. num. 20.
Vel circa ingreſſum. ibid.

De Abbatiſſis,ſeu Prioriſſis Monialium. Cap. XXVI.

1 DVo genera Priotiſſarum, ſeu Abbatiſſarum diſtinguuntut. Aliç enim ſunt Abbatiſſæ,quç benedici poſſunt,& debent, quales ſunt Abbatiſſæ perpetuæ, &, ſi quæ aliæ forſan ſunt, de quibus *c. indemnitatibus §. verum de elect. libr. 6. & Clem. Attendentes §. ſtatuimus de ſtatu Monachorum*. Aliæ verò ſunt, quæ non benedicuntur, quales ſunt, quæ regularitet reperiuntur in Monaſtetijs nõ perpetuò, ſed temporales, ad triennium ſcilicet, vel quadriennium electæ,iſtæ enim benedicendæ non ſunt de iure communi,niſi à Sede Apoſtolica aliud ipſius concedatut. Nauarrus *lib. 3.conſ.de ſtat.Monach.conſ.*1. Quaranta *in Summ.Bull.v. Abbatiſſa.* Vide etiam Gauant. *in Man.Epiſcop.v. Abbatiſſa.*

2 Huiuſmodi Abbatiſſarum, ſen Prioriſſarum electio pertinet de iure communi ad Monaſterium. *Ex cap. indemnitatibus citato de elect.lib.6.* Sylueſt. *v. Electio* 3. *q.6.n.7.* Suffragium,ſeu vocẽ actiuam in prædicta electione ſolum habẽt Moniales profeſsæ,quæ adminus duodecim annorũ ætatis habeant. *Ex eodem c.Indemnitatibus.* Mirand. *in Trac.de Sacris Mon.q.7.art.*2. Cõuerſæ antem profeſſæ, licet de iure communi poſſint habere ſuffragiũ in hac electione, cum nullus textus id prohibeat; ex conſuetudine tamen, & ſpecialibus legibus Religionum non admittuntur. Suarez *4.to. de Relig.tr.8.lib.2.c.6.n.*18. Is verò, *qui electioni præeſt Epiſcopus,ſiue alius Superior clauſtra Monialium nõ ingrediatur, ſed ante cancellorum feneſtram vota ſingularũ audiat,vel accipiat. In reliquis autem ſeruentur ſingulorum Ordinum,vel Monaſteriorũ Cõſtitutiones.* Ita habet Cõc. Trid. *ſeſſ.25.c.27.* Vide dicta in *c.de electionibus* maximèque quæ diximus cap.pręcedenti à *n.*45. in Conſt. Greg.XV.& reſponſis S.Congreg.ad dubia circa illã.

3 Vt aliqua eligatut in Abbatiſſam, ſeu Priotiſſam alicuius Monaſtetij Monialium requititut ætas quadraginta annorum, & octo poſt expreſſam profeſſionem. *Quòd ſi his qualitatibus non reperiatur in eodem Monaſterio, ex alio eiuſdem Ordinis eligi poteſt.* Si autem hoc incommodum Superiori videatur, *ex ijs, quæ in eodem Monaſterio annum trigeſimum excesſerint,*& quinque ſaltem annos profeſſionis habuerint, *Epiſcopo, vel alio Superiore conſentiente, eligatur.* Ita habetur in Concil. Trident. *ſeſſion.25.cap.7.* Suarez *tomo 4.de Religion.tract.8.lib.2.cap.6.à num.*7. Addens etiam, defectum harum conditionum non reddere electionem nullam, aut irritam, ſed ad ſummum irritandam. Cum Concilium non appoſuerit clauſulam irritatiuam, ſed ſolùm prohibitiuam. Vide etiam ibidem duas Declarationes Sac. Congregat. circa electionẽ Abbatiſſarum, & locum Concilij adductum.

4 Abbatiſſæ, & aliæ Præfectę Monaſteriorum Monialium in Italia ad triennium tantummodò eligendæ ſunt,quòd ſi ſecus actum fuerit,irrita,& nulla voluit eſſe omnia Greg.XIII. *in Bull. Expoſcit debitum* anno 1583. edita 2. *to. Bull.n.*80. Item abſtinere debent per triennium à die finitæ adminiſtrationis ſui officij. Ita habetut in eadem Bulla. Quaranta *in Summ. Bull. v. Abbatiſſa*. Vide alia apud Gauantum *in Man. Epiſcop.v.Monial.Officiales à n.*19.

5 Multorum ſententia eſt, Monialem corruptam, ſeu non virginem, aut viduam eligi non poſſe in Abbatiſſam ſine diſpenſatione: propter *c. iuuenculas* 20. *q.1.& c.ſi quis omnem §. nouimus peccatricem 1.qu.7.*& etiam, quia indecens eſt non virginem præeſſe virginibus, cum illis vix poſſit perſuadere virginitatem; ac proinde dato caſu,quòd Monialis corrupta occultè eligeretur in Abbatiſſam, teneri ſe excuſare prout melius potuerit, ne ſuum defectum prodat. Rodriguez *tomo 2. qu. 54. art.* 1. Miranda *in Tract. de Sacr. Mon. q. 7. art.6.* Maximè, quia declaratum video à S. Congreg. Epiſcopor.& Regular. Viduam ſine licẽtia Sedis Apoſtolicæ non poſſe fieri Abbatiſſam. Gauantus *in Man. Epiſcop. verb. Monialium Officiales n.6.* Diana *Tract.2.de Dubijs Regular.Reſol.99.* Vnde ſpeculatiuè ſolùm, & non practicè videtur probabilis ſententia affirmans non eſſe neceſſariam prædictam conditionem virginitatis ad munus Abbatiſſæ, niſi ſolùm in caſu,quo Monialis illa eſſet benedicenda, ſeu conſecranda benedictione ſpeciali virginum, de qua *ex præcedenti num.* 10. Sanchez *lib. 5.de præcept. Decalog. cap.5.num.*22. poſt D.Antoninum,& Paludanum. Adminus tamen conſuetudini videtur ſtandum, ſi illa derogata non ſit per prædictum Decretum S. Congreg.Epiſcop. Suarez *4.tomo de Relig.tract.8.lib.2.cap.6.num.*16.

6 Illegitima abſque diſpenſatione non poteſt eligi (ſecundùm plures) in Abbatiſſam,aut Priotiſſam. Ratio eſt,quia in *capit.1.de Fil.Presbyt.* ſtatuitur,illegitimum inhabilem eſſe ad Eccleſiaſticas dignitates, inter quas computatur munus Abbatiſſæ. Nauarr. *Com.2.de Regul.n.*60. Sanchez *lib.6.in Decal.c.5.n.*19. [Et ita habetur ex quadam declaratione Sacræ Congregationis *Concilij 27. Aprilis* 1630. Si tamen ea non obſtaret.] Oppoſitum tamen ſatis probabile cenſeo. Quia ita video declaratum à S. Congregatione Epiſcopus & Regular. apud Gauantum *in Manual. Epiſcop. verb. Monial. Official. numero* 7.& quòd in iure *Cap. Generali de Elect. lib.6.* in materia odioſa fœminæ non comprehenduntur,cuius ſignum eſt quòd Sixtus Quintus in ſua Conſtitutione contra illegitimos nullam mentionem de Monialibus fecit.

Miranda *in tract. de Sacris Monial. q.6.art.3.* benè etiã addens, quòd caſu, quo prima opinio ſuſtinenda eſſet poſsét Moniales illegitimę habilitari ad Officia eodem modo, quo Religioſi, de quo diximus *c. 18.nu.* 60. Vide Portell. *in Dub. Regular. verb. Abbatiſſa.n.6.*

7 Non poſse eligi in Abbatiſsam Monialem bigamam aſſerunt aliqui, eo quòd ſit eadem ratio de illis, ac de viris bigamis quantum ad hoc. Vioald. *in Cand. Sacram. in 2. edit.p.3.c.5.n.8.* Sanchez *lib.5.de præceptis Decalogi c.5.n.23.* Atque ob eamdem rationem, inſamis nequit eſſe Abbatiſsa, ſicut nec vir infamis poteſt eſse Abbas. Viuald. *ibidem n.* 11. Sanchez *ibidẽ n.* 24. [Oppoſitum tamen quod attinet ad Monialem bigamam indicat Tamburinus *de Iure Abbatiſſarum diſput.* 28. *quæſit.* 13. videtur ergo ſtandum conſuetudini.]

8 Poſſunt Abbatiſſæ, ſeu Prioriſsæ Monialium imponere illis præcepta obligantia ad culpam, iuxta grauitatem, vel leuitatem materiæ, mortalem ſcilicet, ſi materia ſuerit grauis, veniale verò ſi leuis. Ratio eſt, quia, etſi prædictę Abbatiſsæ non habeant veram, aut propriam poteſtatem, ſioe Iuriſdictionem ſpirituale, cum fœmina non ſit capax illius, habent tamen verã poteſtatem Dominatiuam, hoc eſt adminiſtrandi, & regendi Monaſterium, perſonas, & bona illius, ac per conſequens Moniales tenentur illis obedire, ſicut alijs Prælatis. Victoria *relect. de poteſt. Eccleſ. quæſt.* 2. *numer.* 4. Sanchez *libro 6. in Decalog. capit.* 1. *numero* 18.

9 Hæc verò præcepta, quæ poſſunt imponere ſolùm ſunt circa ea, quæ ſpectant ad bonum commune politicum Monaſterij, vt ſcilicet pacificè abſque ſcandalis, & perturbationibus gubernetur. Ratio eſt, quia cum non habeant poteſtatem ſpiritualem, ſeu Iuriſdictionem ſupra Moniales, ac perinde non poſſint illis imponere præcepta ſpiritualia, ſcilicet ſpectantia ad finem ſpiritualem, videlicet perfectionem, & profectum ſpititualem animæ adminùs puterunt alia præcepta ad prædictum finem boni regiminis Conuentus impunere. Rodriguez *tom.1.quæſt.Regul. quæſt.* 15. *art.* 1. Victoria *in Summ. Sacram.de Clauibus numero* 325.

10 Vtrum autem poſſint etiam præcipere Monialibus aliquid in virtute Sanctæ obedientiæ, vel in virtute Spiritus ſancti, &c. Multi negant, eò quòd ſolùm habẽtes Iuriſdictionem, ſeu poteſtatem ſpiritualem vti poſſunt iſto modo præcipiendi. Alij verò affirmant, eò quòd Moniales vere emittunt votum obedientiæ ſuis Superiotiſſis. Quæſtio hęc de modo loquendi apparet, & in ea ſtandum eſt conſuetudini approbatæ Monaſteriorum. In rigore tamen Iuris loquendo probabilior eſt ſecunda ſententia, cum modus ille loquendi nõ importet neceſſariò Iuriſdictionem ſpiritualem, & ex alia parte poſſit habere bonum ſenſum, ſcilicet in virtute Sanctæ obedientiæ mihi præſtitæ, vel in virtute Spiritus ſancti, qui me præfecit huic Monaſterio. Azor. *tom.* 1. *Inſt. Mor. lib.* 3.*c.*10.*q.*7. Cornexo *tom.2.in 3.p.tract.5.de excommun. diſp.2.dub.*5.

11 Non poſſunt autem præcipere aliquid Monialibus ſub pœna excommunicationis, vel alterius cenſuræ. Quia hoc ex vſu Eccleſiæ importat actum Iuriſdictionis, cuius fœminæ non ſunt capaces. Sotus *in 4.diſt.*20.*quæſt.*1.*art.*4. Herinquez *li. 6.de pœnit.cap.* 2. *num.*4. An verò ex commiſſione Pontificis id poſſint facere, tractatur in materia de cenſuris. Vide Cornexo *vt ſupra.*

12 Quando huiuſmodi Abbatiſſæ, vel Prioriſſæ exercere videntur aliquos actus pertinentes ad Iuriſdictionem, v.g. dare Beneficia, vel ſimilia, tunc non exercent verum actum Iuriſdictionis, ſed ſolum deſignant perſonam, vel materiam, cui Pontiſex dat beneficium. Suarez 4. *tomo de Rel.tract.8.lib.2.c.9.n.*13.

13 Poſſunt tamen, & debent prædictæ Abbatiſſæ, ſeu Prioriſsæ cogere Moniales ſibi ſubditas ad obſeruãtiam Regulæ, & Conſtitutionum, punire illas propter trãſgreſſionem, inquirere de delictis illarum, &c. Ratio eſt, quia vel hoc pertinet ad poteſtatem dominatiuam, vel ad id habent auctoritatem à confirmante Regulam, ſeu Prælatis Religionis. Vaſquez *t.2.diſp.166.c.*4.

14 Poſsunt etiam dare ſuis Monialibus eam facultatem dandi, vel recipiendi, quam habent alij Prælati Regulares, niſi ex conſuetudine, aut præcepto Superioris Prælati ſit eis denegata talis facultas. Ratio eſt, quia licet non ſint verè Prælatæ, habent tamen liberam adminiſtrationem bonorum ſui Monaſterij. Sanchez *lib.7.in Decal.cap.*19. Bonacina *de largit.mun. diſp.3.punct.6.n.7.*

15 Non tamen poſsunt diſpenſare, in votis Monialium, ſeu illa commutare. Quia hoc pertinet ad Iuriſdictionem ſpiritualem, quam non habent. Poſſunt tamen prædicta vota irritare, propter poteſtatem dominatiuam, quam ſupra Moniales habent. Sotus *7. de Iuſt. & Iur. quæſt.5.artic.*1. Nauarrus *in Man.cap.* 12.*à num.* 63. Quare diſpenſare, & commutare vota monialium pertinet ad Superiores Religionum, iuxta dicta *cap.*18.*num.*48.

16 Abbatiſſam poſse ex commiſſione Prælati diſpenſare cum Monialibus in ieiunijs, & quibuſdam legibus Eccleſiaſticis aliqui volunt. Henriquez *lib. 6.de pœnit.cap.2.num.*8. Alij verò negant, eo quòd diſpenſare in prędictis legibus ſit actus Iuriſdictionis, quam non poſsunt habere Sanchez *lib. 6.in Decal.capitulo* 1. *numero* 24.

17 Non poſſunt Abbatiſſæ, ſeu Prioriſsæ recipere Nouitias, etiam conſentientibus Monialibus ſine ſuorum Prælatorum licentia. Quia hoc eſt actus Iuriſdictionis ſolùm ſpectans ad veros Prælatos. Caſarubius *in Compend. priuileg. verb. Abbatiſſa num.*8. referens ad hue Nicolai V. indultum. Miranda *in tract. de Sacr. Monial.quæſt.* 8. *art.* 1. Qui etiam Superiores debent taxare dotes Monialium recipiendarum. Eò quòd ipſi habeant poteſtatem, & Iuriſdictionem ſupra ipſos Conuentus Monialium. Miranda *vt ſupra artic.* 8. Dotes autem non debent recipi ante profeſſionem. Concil. Trident. *ſeſſ.* 25. *capit.* 16. *iuxta dicta capit.præced. num.*8. Tenetur autem Præpoſita Monaſterij per menſem ante profeſſionẽ alicuius Monialis certiorem facere Epiſcopum, aliàs ab Officio eſt ſuſpenſa tamdiu quamdiu Epiſcopo videbitur. Concil. Trid. *ſeſſ.*25.*capit.*17. Tolet. *in Summ. lib.*1.*capit.* 50. Vide dicta *capit. præcedenti num.*8. Barboſam *Allegat.* 100. & Gauantum *in Man. Epiſc. verb. Monial. profeſſio à numer.9.* vbi plura ad intentum.

18 Quamuis admittere profeſſionem Monialium pertineat ad quos iura, & Conſtitutiones Religionum decreuerint, non tamen eſt contra ius commune, quòd Abbatiſſa in ſuo Monaſterio profeſſiones Monialium admittat. Nam hæc acceptatio non eſt actus Iuriſdictionis, ſed cuiuſdam Superioritatis. Azor. *lib.* 12. *Inſtitut. Moral. cap.* 5. *quæſt.* 6. Sanchez *lib. 5.de præcep.Decal.cap.4.num.76.* Conſulantur ergo leges, & conſuetudines Religionum.

19 Ex Concil. Trident. *ſeſſ.* 25. *capitulo* 7. *Duobus Monaſterijs vlla* (intellige Abbatiſſa) *præficiatur.* Et, *ſi*

qua

Digitized by Google

qua duo, vel plura quocumque modo obtinet, cogatur, vno excepto, intra ſex menſes cætera reſignare. Poſt id verò tempus, niſi reſignauerit, omnia ipſo iure vacent. Is verò, qui electioni præeſt, Epiſcopus, ſiue alius Superior, clauſtra Monaſterij non ingrediatur, ſed ante cancellorum feneſtellam vota ſingularum audiat, vel accipiat. In reliquis ſeruentur ſingulorum Ordinum, vel Monaſteriorum Conſtitutiones.

20 Abbatiſſæ non poſſunt concedere Monialibus licentiam vllo modo egrediendi è Clauſura Monaſteriorum. Quia talem licentiam concedere Concilium Trident. & Pius V. limitarunt ad Epiſcopum, & Superiorem Religionis, iuxta dicta *cap.25.num.21.* Sanchez *lib.6. in Decalog.cap.15.num.28.* Nec etiam poſſunt ipſæ Abbatiſſæ exire, ſiquidem eadem obligatione Clauſuræ, ac cæteræ Moniales tenentur. Vnde nec poſſunt è Clauſura exire ad viſitandum ædificium Eccleſiæ, quod fabricatur & ad videndum num ſibi placeat, aut dicendum cæmentarijs qua forma conſtruendum ſit. Sanchez *vt ſupra nu.52.* Nec etiam ad viſitanda Monaſteria ſibi ſubiecta. Quia ita definitum eſt à Pio V. in Bulla quæ incipit *Decori, & honeſtati.* Nauarrus *Comm.4.nu.47.notab.2. & 3. de Regul.* Poſſunt tamen è Clauſura exire prædictæ Abbatiſſæ, quando propter feudum tenentur preſtare iuramentum fidelitatis alicui ſeculari Principi, ſi illud per procuratorem præſtare nequeunt. Tum quia in hoc caſu de communi Monaſterij bono agitur, Tum quia ita conceditur à Bonifacio VIII. *in cap. periculoſo §. verum quando de Stat. Regul. in 6.* neque hoc reuocatum eſt à Pio V. aut alio Summo Pontifice. Sanchez *vt ſup.nu.51.* Bonacina *de Clauſur.q.1. punct.9.n.9.* Qui bene aduertunt cum Syluest. *in Summ.verb. Religio 7. qu.16. dub.2.* adhuc in hoc caſu eſſe licentiam Superioris petendam, quòd ſi illam neget, poſſe Abbatiſſam vti iure ſuo. Intellige tamen, dum certò conſtet iniuſtè denegare licentiam. Qualiter autem nõ poſſint prædictæ Abbatiſſæ licentiam ingrediendi Monaſteria concedere, diximus *c.25.nu.25.*

SVMMARIVM CAP. XXVII.

Triplici via poſſunt procedere Prælati Regulares ad cognoſcenda ſubditorum delicta. nu.1.
Via accuſationis, denunciationis, & inquiſitionis. ibid.
Quid ſignificent iſta. Ibid.
Inquiſitione generali quando vtendum eſt, & quomodo. num.2.
Quid facere teneantur ſubditi in ea. n.3.
Procedit Iudex regularis ad inquiſitionem ſpecialem quãdo illi conſtat de delicto. nu.4. Etiam ſi male factor ſit occultus. n.5.
Non poteſt hoc modo procedere niſi præcedat infamia, vel quid ſimile. nu.6.
Quæ indicia ſufficiant ad procedendum hoc modo. n.7.
Quæ ſemiplena probatio. nu.8.
An in aliquo caſu procedere poſſit ad inquiſitionem ſpecialem ex ſe ſolo. n.9.
Quid quando inquiſitio ſit non ad punitionem inquiſiti, ſed ad alios honeſtos fines. num.10.
Praxis inquiſitionis ſpecialis. n.11. De interrogatione rei. num.12.
Quid ſi fateatur, vel neget delictum. n.13.
Quid ſi voluerit ſe defendere. n.14.
Quid facere debeat probationibus finitis. n.15. Teſtium diuiſio. ibid.
Si delictum non ſit plene probatum quid agendum. n.16.
An tortura applicanda. ibid.
Si in tormentis non confiteatur reus delictum quid faciendum. num.17.
Quid ante ſententiam difinitiuam præmittendum. n.18.
De modo procedendi per iuridicam denunciationem. numero 19.
Denunciatoris conditiones. n.20.
Denunciatione facta, quid facere teneatur Iudex. n.21.
Accuſationis conditiones. n.22.
An criminis occulti poſſit eſſe accuſatio. n.23.
Accuſatori quæ competant. n.24.
Qui non poſſint eſſe accuſatores. n.25.
Facta accuſatione quid agendum. n.26.
De forma actorum in iudicio Regulari. n.27.

De Iudice Regulari, ſeu modo procedendi iudicialiter in cauſis Regularibus. Cap. XXVII.

1 SVppoſito ex dictis *cap.18. num.15.* poſſe, & debere Prælatos Regulares delicta ſuorum ſubditorum corrigere, & punire, quod maximè eſt verum pro tempore viſitationis illorum, quam tenentur iure communi & Diuino facere, iuxta illud Luc.12. & *tu aliquando conuerſus confirma fratres tuos,* & iure humano ex *capit. Romana §. 1. de cenſibus in 6. & can. relat. 11.q.1.* & expreſſius ex Concil. Trident. *ſeſſ.25.cap.1. &* 8. (Rodriguez *tomo 2. quæſt.4. art.4.*) triplici via poteſt Iudex Regularis ad hoc procedere, ſcilicet accuſationis, denunciationis, inquiſitionis, vt habetur *cap. qualiter, & quando 2. de accuſatione.* Primò modo procedit, quando aliquis defert crimen alicuius ad vindictam iuſtam de eo capeſſendam. Secundò modo, quando aliquis defert crimen alterius, non ad vindictam capeſſendam, ſed ad ipſius emendationem, correctionem, ſeu pœnitentiam. Tertiò modo, quando Iudex ipſe Regularis ex officio, & non ad inſtantiam alicuius procedit inquirendo de delicto commiſſo. Vnde iſte tertius modus procedendi ſolet vocari ex officio, & duo priores *ad inſtantiam partis.* Alderete *de Relig. diſcipl. lib.1. cap. 4. 5. & 7.* Suarez *tomo 4. de Relig. libr. 10. de Regim. Societ. cap.11. & 12.* Deinde modus procedendi per inquiſitionem duplex eſt, ſcilicet Inquiſitionis generalis, & particularis, ſeu ſpecialis. Inquiſitio generalis eſt qua in genere inquiritur an ſubditi ſeruent leges, aut ſtatuta Religionis, an committantur crimina, obſeruetur Regula, &c. ſpecialis verò eſt, cum de certa perſona, aut certo crimine inſtituitur inueſtigatio. Ad quam adiungunt aliqui tertiam inquiſitionem mixtam, quando ſcilicet, de ſola perſona inſtituitur inueſtigatio, cum tamen de delicto habeatur certa notitia. Franciſcus Aretinus *in Practic. criminal. capit.10.* Alderete *vt ſupra cap.7.* Rurſus denunciatio, quamuis variè diuidatur, melius tamen dicitur quòd eſt duplex, ſcilicet Euangelica, & iudicialis. Prior eſt, quæ fit Prælato non vt Iudici, ſed vt Patri, non ad proceſſum formandum, ſed ad correctionem, vel emendationem. Poſterior verò eſt, quæ fit Prælato vt Iudici ad formandum proceſſum, & puniendum delinquentem. Suarez *vt ſupra cap.* 8. Thomas de Ieſu *in tract. 1. de viſitat. Regul. cap.* 4. De quibus omnibus ſigillatim dicendum eſt.

2 Et primò, loquendo de inquiſitione generali, ſeu de modo procedendi per illam, dicendum eſt, illa vti debere Prælatos Regulares in viſitationibus Prouinciarum, vel Monaſteriorum. Finis enim

talium viſitationum eſt inquirere in generali de vitijs,& virtutibus Religioſorum. Suar. *vt ſup. c. 11.* Vnde ad hanc inquiſitionem generalem non requiritur, quòd præcedat aliqua infamia, aut clamoroſa inſinuatio de aliquo crimine, aut denunciatio, ſeu accuſatio aliqua. Quia in hac inquiſitione generali procedit Prælatus ex officio, ob bonum commune Religionis, nec ſic procedendo alicui infert iniuriam. Alder. *vt ſup. c. 3. n. 3.* Thom. de Ieſu *etiam vt ſup. tract. 1.* Nec etiam requiritur petitio iuramenti à Religioſis; ſaltem de iure cõmuni (quidquid ſit de ſtatutis particularibus Religionum) nam hæc generalis inquiſitio non eſt perfectum iudicium, ſed præparatoria ad inquiſitionem ſpecialem, quæ perfectum iudicium eſt. Graffis *1. part. Deciſ. lib. 3. capit. 18. num. 5.* Aldercte *vt ſupra num. 4.* Ex noſtris autem Conſtitutionibus *part. 2. cap. 7.* imponitur præceptum obedientiæ à Viſitatore, quod, vt ibidem dicitur, habet vim iuramenti. Deinde in huiuſmodi inquiſitione generali crimina occulta interroganda, aut patefacienda, nõ ſunt, niſi de illis præcedat aliqua infamia, aut ſuſpicio probabilis. Ratio eſt, quia ſi talis infamia, aut ſuſpicio non præcedit, Iudex non interrogat iuridicè cum non habeat plenam, aut ſemiplenam probationem, ac per conſequens nec ipſe poteſt interrogare, nec ſubditus occultũ peccatorem manifeſtare. Quod intellige, etiam ſi ſub iuramento interrogetur. Suarez *4. tomo de Relig. lib. 10. de Regim. Societ. cap. 11. num. 7.* Niſi ſolum velit manifeſtare tale peccatum Prælato vt patri, & ſecretò ad emendationem fratris, quia vt ſic poteſt id facere, etiam ſi non præcedat ſuſpicio, aut infamia. Suarez *vt ſupra num. 8.* Semper tamẽ præmittenda eſt, ſi ſit ſpes emendæ, & opportunitas, correctio fraterna, quia illa eſt de iure diuino, Matth. 18. Rodriguez *tomo 2. quæſt. 8. art. 1.* Peirinis *tomo 1. de ſubdito q. 1. de obedientia cap. 16. poſt. 3. concl.* Excipe Religioſos Ieſuitas, quia iſti cedunt iuri ſuo de correctione fraterna, ratione ſtatuti illorum, quod Præcipit, quod qui nouerit peccatum ſocij immediatè denunciet Prælato non præmiſſa correctione fraterna. Suarez *de fide. Diſp. 8. ſect. 6.* Volunt etiam aliqui Prælatos teneri in huiuſmodi viſitationibus, ſeu inquiſitionibus generalibus monere ſubditos ne reuelent peccata omnino occulta, de quibus non eſt ſuſpicio, aut infamia. Nauarrus *Coroll. 47. numer. 179. cap. inter verba.* Hæc tamen cautio ſolùm videtur neceſſaria quando ſubditi ſunt indocti, aut non poſſunt doctiores conſulere. Docti enim ſciunt præcepta Superiorum nihil contra ius naturale, aut diuinũ præcipere poſſe. Suarez *vt ſup. n. 7.* Thomas de Ieſu *de Viſitat. Regul. trac. 1. cap. 1. n. 5.* Similiter in huiuſmodi Inquiſitionibus generalibus non tenentur Religioſi denunciare etiam ad præceptum Superioris, ea peccata, quæ conſtat iam eſſe emendata. Quia iam ceſſat finis denunciationis, quæ eſt emendatio fratris. Nauarrus *in Summ. c. 25. n. 46.* Rodriguez *to. 2. q. Reg. q. 6. art. 2.* Secus eſt de Prælatis, quibus incumbit, ne delicta etiam correcta impunita maneant. Rodriguez *vt ſupra.* Peirinis *etiam vt ſupra.* Similiter ſi aliquid mali timet quis ſibi obuenturum ex denunciatione, niſi quando delicta eſſent in graue damnum communitatis, denunciare non tenetur. Quia hoc poſtulat ordo charitatis. Rodriguez *tomo 2. quæſt. Regul. quæſt. 6. art. 3.* Neque etiam tenetur aliquis denunciare quæ audiuit à perſona non fide digna, aut appaſſionata, quia talibus non eſt credendum. Secus eſt, ſi audiuit à perſona fide digna, & Prælatus præcipiat, vt dicat quæ audiuit, & ipſe credit id eſſe verum Rodriguez *tom. 2. quæſt. Regul. qu. 6. art. 7.* Peirinis *vt ſupra 4. conc.*

3 Tenentur tamen ſubditi in huiuſmodi inquiſitione generali denunciare paternè Prælato, correctione fraterna, ſi fieri debeat, præmiſſa, iuxta dicta *num. 2.* omnes defectus Religioſorum. Quia ſalutem ſpiritualẽ proximi omnes procurare tenemur omni meliori modo quo poſſumus. S. Thomas 2. 2. *q. 33. art. 8.* Graffis *1. p. Deciſ. lib. 2. c. 69. nu. 15.* Imò ſi fraterna correctione, vel paterna denunciatione Religioſus non eſt correctus, nec ſperatur corrigi, tenentur alij ipſum iuridicè ad prælatum vt Iudicem, denunciare, ſi per teſtes idoneos probari poteſt delictum. Ratio primæ partis eſt adducta, videlicet, quod omnes tenemur procurare ſalutem proximi omni meliori modo, quo poſſumus. Ratio verò ſecundæ, quia nemo tenetur denunciare iuridicè quod probare non poteſt ex *c. plerumque 2. q. 7.* Nauarrus *c. inter verba conc. 6.* Graffis *1. p. Deciſ. lib. 1. c. 69. n. 15.* Ad quod addunt aliqui, id eſſe verum etiamſi Prælatus oppoſitum præciperet. Quia hoc præceptum cõtineret intolerabilem errorem. Nauarrus *vt ſup.* Angelus *verb. excommunicatio 3.* Vide dicenda inferius *n. 15. & 20.* Si teſtes leues ſint, idonei non cenſentur, & ita, qui hos tantum habet, nõ tenetur denunciare iuridicè; quia non habet teſtes idoneos ad probandum delictum fratris. Peirinis *to. 1. de Subdito quæſt. 1. de Obedientia c. 16. ante 4. concluſ.* Demum pro huiuſmodi inquiſitionibus generalibus, ſeu viſitationibus, nota, quod Prælatus in illis admonitus ſolum tamquam Pater, ſeu denunciatione paterna, non poteſt reum punire, ſed tantum monere, ſeu minis terrere, vt cautius ſe habeat. Angelus *in Floribus part. 2. q. de Correct. frat. art. 1. diffic. 7.* pro forma verò in huiuſmodi inquiſitionibus generalibus, ſeu Viſitationibus ſeruanda, legantur particularia Statuta Religionum, & pro noſtra *p. 2. Conſt. c. 5. & 6.*

4 Ad inquiſitionem ſpecialem alicuius delicti procedere poteſt, & debet, Prælatus Regularis, primò, quando ex viſitatione, ſeu inquiſitione generali conſtat illi aliquod crimen à ſubdito aliquo fuiſſe commiſſum: tunc enim contra ipſum ſpecialis fieri debet inquiſitio, & præuio iuramento teſtes interrogandi. Cum enim iam delictum ſit Iudici notorium, non poteſt prætermittere iuridicè contra delinquẽtem ſic infamatum procedere. Nauarrus *de Iudiciis n. 87.* Alder. *lib. 1. de Relig. diſcipl. c. 7. n. 6.* Quod intelligo etiã in caſu, quo iniuſtè tale delictum Prælato ſit patefactum. Nam eo ipſo quòd crimen deductũ eſt in Iudicijs notitiã, ſiuè bene, ſiuè male, eo ipſo tenetur contra illud procedere. Leſſius *2. de Iuſt. c. 29. dub. 15. num. 125.* Thomas à Ieſu *de Viſitat. Regul. tract. 2. cap. 4. num. 7.* Non tamen poteſt Prælatus ad hanc inquiſitionem ſpecialem procedere ex ſola notitia habita per epiſtolas, vel libellos ſine auctore, etiam ſi in ipſis litteris notificarentur teſtes, qui delictum teſtificari poſſent. Quia huiuſmodi litteræ, aut libelli nullam inducunt infamiam, & habetur *ex c. Inquiſitionis, extra de accuſ.* Leſſius *vt ſupra numero 136.* Thomas de Ieſu *etiam vt ſupra capitulo 3. numero 9.* Poterit tamen generalis inquiſitio fieri ex huiuſmodi litteris ſine nomine, quia ad huiuſmodi inquiſitionem non requiritur infamia. Aldercte *de Diſcipl. Regul. libro 1. capitulo 7. numero 31.*

5 Secundò etiam poteſt Iudex Regularis ad inquiſitionem ſpecialem procedere, quando delictum eſt notorium, etiam ſi malefactor ſit occultus, nec vlla infamia laboret. Ratio ſumitur ex communi vſu Reipublicæ Chriſtianæ, & Iudicum timoratæ conſcien-

conſcientiæ, qui ob bonum publicum, quando conſtat de delicto, quærunt ſpeciali inquiſitione de delinquenti. Nauarrus *capit. inter verba conc. 6. numer.* 124. Salon. *de Iuſt. & Iur. contro. 7. circa quæſtionem* 79. *artic.* 2. & alij. Qui benè aduertunt in hoc caſu Iudicem non debere facere inquiſitionem de ſingulari aliqua perſona, v.g. an Petrus fecerit hoc furtum, quia cum nulla de illo præcedat infamia, iniquè infamaretur; ſed in communi ſolum. Thom. de Ieſu *de Viſit. Regul. tract.* 2. *cap.* 5. *à num.* 6.

6 Regulariter etiam loquendo non poteſt Iudex Regularis iuridicè contra aliquem per ſpecialem inquiſitionem procedere, niſi infamia, ſiue clamoroſa inſinuatio, vel indicia manifeſta, aut ſemiplena probatio præcedant. Quia ſine aliquo iſtorum delicta reputantur occulta iudicio humano. Sanctus Thomas 2. 2. *quæſt.* 69. *art.* 2. & 3. Thomas de Ieſu *de Viſit. Regul. tract.* 2. *capit.* 2. & habetur *ex cap. qualiter. & quando & cap. Inquiſitionis de Accuſ. & cap. licet. Heli de Simon.* Infamia eſt quidam rumor ortus non à maleuolis, ſed à probis, & honeſtis hominibus ſparſus inter multos. Clamoroſa verò inſinuatio, vel eſt idē quòd infamia, vel eſt vox totius populi, vel publicus rumor inter multos ſubortus. Indicia autem ſunt illæ circumſtantiæ, ex quibus poteſt aliquo modo colligi quis ſit auctor criminis. Tandem ſemiplena probatio eſt vnius teſtis oculati, & iurati, omnique exceptione maioris teſtimonium. Thomas de Ieſu *vt ſup.* Ergo, vt diximus, ſi aliquod iſtorum non præcedat, non poteſt Iudex ad inquiſitionem ſpecialem procedere. Quod præter dicta, ex eo confirmatur primò, quia, vt docet Sanctus Thomas 2. 2. *quæſt.* 67. *art.* 3. contra nullum poteſt Iudex via inquiſitionis (intellige ſpecialis) procedere, quando nullus eſt accuſator formalis, vel virtualis. Cum ergo in via inquiſitionis, de qua loquimur, nullus ſit accuſator, vel denunciator formalis, quia in hoc diſtinguitur hæc via à via denunciationis, & accuſationis, debet neceſſariò eſſe aliquis virtualis denunciator, vel accuſator, cuius munus ſolum prædicta habere poſſunt. Secundò, & ad idem, quia iudicium ex tribus perſonis conſtat, ſcilicet accuſatore, reo, & Iudice, cum ergo inquiſitio hæc ſpecialis, iudicium quoddam ſit ex eiſdem tribus conſtare debet, & cum accuſator in illo non adſit, aliqua quæ ipſum ſuppleant, adeſſe debent. Franciſ. Aretin. *in Tractic. crimin. capitulo* 14.

7 Imò ad hoc quòd indicia ſufficiant ad procedendum via ſpecialis inquiſitionis, non debēt eſſe leuia, ſed grauia. Quia cum in iure expreſsè caueatur, infamiam prærequiri ad inquiſitionem ſpecialem *capit. cum oportet. capit. inquiſitionis. c. qualiter, & quando, de accuſ.* indicia autem leuia non æquiualeant infamiæ, abſdubiè requirentur indicia grauia. Quo in ſenſu accipiendus eſt Nauarr. *capit. inter verba concl. 6. num.* 116. Imò etiam indicia grauia, & expreſſa æquiualentia infamiæ, ad hoc, vt ſufficiant pro inquiſitione ſpeciali, debent eſſe publica multis, & in delicto publico, tunc enim æquiualēt infamiæ, & ex illis Iudex poteſt procedere ad inquiſitionem ſpecialem delinquentis Suarez 4. *tom. de Relig. lib.* 10. *cap.* 12. *num.* 12. Addunt aliqui, quòd etiamſi delictum non ſit publicum, ſed occultum, ſi tamen contra bonum commune, vel ex eo imminet damnum tertiæ perſonæ, poſſe Iudicem ex ſolis prædictis indicijs ad ſpecialem inquiſitioné auctoris criminis procedere. Thomas de Ieſu *Tract. de Viſitatione Regularium c.* 7. *n.* 2.

8 Similiter ad hoc, quòd Iudex procedere poſſit ex ſemiplena probatione ad inquiſitionem ſpecialem, requiritur, quòd crimen ſit notorium & malefactor occultus: nam ſi delictum notorium non ſit, tunc ſemiplena probatio non erit æquiualēs infamiæ, atque ita inſufficiens ad procedendum inquiſitione ſpeciali, ſicut diximus ſupra de indicijs expreſſis. Nauarrus *in Summ. cap.* 25. *numer.* 3. Leſſius *lib.* 2. *de Iuſt. capit.* 29. *dub.* 16. *n.* 146. Addunt etiam alij quòd in delictis, quæ ſunt contra bonum commune, & quando imminet proximo damnum graue ex peccato alterius, etiam occulto, poſſe ad inquiſitionem ſpecialem ipſius procedere Iudicem ex ſola ſemiplena probatione. Thomas de Ieſu *tract.* 2. *de Viſitatione Regul. capit.* 9. *num.* 6.

9 Excipi tamen ſolent aliqui caſus particulares, in quibus Iudex ex ſe ſolo, & ſine alio motiuo poſſit procedere ad inquiſitionem ſpecialem. Primus eſt, ſi delictum vergat in commune damnum Republicę, vel Communitatis, v.g. crimen hæreſis, vel apoſtaſiæ à fide, crimen læſæ Maieſtatis, conſpiratio in Principem, falſificatio monetæ, furta, homicidia, &c. Secundus eſt, quando delicta ſunt nimis grauia, & atrocia, v.g. ſodomiæ, &c. Tertius eſt, quando crimē eſt commiſſum, vel detectum in iudicio, vt ſi aliquis coram Iudicem, & Notario falſum teſtimonium dixerit, aut confeſſus fuerit aliquod crimen. Sotus *de detegendo ſecreto, memb.* 2. *quæſt.* 6. Thom. de Ieſu *de Viſit. Regul. tract.* 2. *cap.* 4. Cæterum quòd attinet ad crimen hæreſis, conſtat ex dictis *cap.* 18. *num.* 18. illud non poſſe iudicari à Prælatis Regularibus. De falſificatione monetæ conſtat etiam ex dictis *capit.* 10. *num.* 23. ad quos pertineat Iudices, ſaltem in Italia. Sed dato quòd hæc delicta ad Iudices Regulares ex priuilegio aliquo, vel alio modo ſpectent, (& idem eſt de alijs criminibus in primo caſu relatis) dicendum eſt primò, quòd quando illa ſunt omnino occulta, vel quia illa in ſe talia ſint, vel quia eſto, quòd nota ſint, ignoratur tamen author, ita, vt nec de illo ſit infamia, ſemiplena probatio, aut indicia ſaltem leuia, tunc nullo modo licet Iudici ad inquiſitionem ſpecialē procedere. Ratio eſt, quia, vt diximus ſupra *nu.* 6. ad huiuſmodi ſpecialem inquiſitionem, cum ſit quoddam indiciū, petitur neceſſariò aliquid, quod habeat vim accuſatoris, & moueat Prælatum ad illam, ac perindè, ſi aliquod ex prædictis non adſit, procedere nequibit ad ſpecialem inquiſitionem, Suarez 4. *to. de Relig. lib.* 10. *cap.* 12. *nu.* 4. Dico tamen ſecundò, ſufficere, quòd præcedant aliqua indicia, ſaltem leuia, poſita notorietate talium delictorum, & qualitate illorum, ad hoc, quòd Iudex procedere poſſit ad inquiſitionē ſpecialem authoris. Ratio eſt, quia poſitis talibus circumſtantijs, hic & nunc reperit Iudex ſufficiens motiuum ad inquiſitionem ſpecialem, tunc enim ratio boni communis obligat, vt eius cura, & prouidētia habeatur, delictum publicum prouocat ſufficienter ad aliquam inquiſitionem, & indicia, ſaltem leuia delinquentis, ad inquiſitionem ſpecialem. Suarez vt ſupr. *nu.* 13. In alijs verò delictis, quæ non ſunt contra bonum commune, indicia debent eſſe non leuia, ſed grauia, vt diximus ſupra *nu.* 7. Loquendo verò de delictis in ſecundo caſu relatis, quæ ſunt nimis grauia, & atrocia, dicendum eſt, non ſufficere talia eſſe, ad procedēdum per ſpecialem inquiſitionem, niſi pręcedat infamia, ſemiplena probatio, aut ſufficientia indicia, iuxta dicta *num.* 6. Quia aliàs iniuria fieret proximo ipſum infamando. Suarez *etiam vt ſup. n.* 6. In delictis verò in tertio caſu relatis, cum iam illa ſupponantur manifeſta, nihil iſtorum requiretur, nec fiet iniuria de-

delinquenti, contra illum ſpecialiter procedendo. Franciſc. Aret. *in Pract. crimin. cap.* 14. Alderete *lib.* 1. *de Diſcip. Regul. c.* 7. *num.* 14. *&* 15.

10 Preterea quando inquiſitio ſit non ad punitionem inquiſiti, ſed ad alios iuſtos fines, ad quos eſt neceſſaria cognitio perſonæ, & qualitatum eius, vt cum Prælatus quærit de habilitate, aut inhabilitate ſubditi ad aliquod officium, gradum, vel dignitatem, vel ad aliquod ſuffragium ferendum, vel habendum, poteſt ipſe ad inquiſitionem ſpecialem de delictis alicuius perſonæ determinatæ procedere, etiam non præmiſſa infamia, ſemiplena probatione, aut indicijs aliquot, ſicut inter ſeculares ſolet fieri ad contrahenda matrimonia. Quia non poteſt aliter Prælatus ſatisfacere muneri ſuo, & bono communi religionis, nec in hoc modo procedendi ex motiuo boni communis procurandi, alicui facit iniuriam. Franciſc. Aret. *in Pract. crimin. cap.* 14. Suarez *vt ſup. nu.* 17. Bene autem aduertit Aretinus debere in tali caſu aperiri crimina ſuperioribus ſecretò, & cum minima, qua fieri poteſt, famæ læſione.

11 Praxis autem Inquiſitionis ſpecialis, ſuppoſita infamia perſonæ, vel delicti, iuxta dicta in ſuperioribus, hæc eſt. Primò enim conſtituendus eſt Notarius, ſeu Secretarius à Prælato, qui omnes actus inquiſitionis fideliter conſcribat, eiſque cum ipſo Prælato ſubſcribat. Suarez 4. *tom. de Relig. lib.* 10. *de Regim. Societ. cap.* 12. *num.* 29. Deinde formatis articulis, & capitulis pro interrogatorio teſtium, ſecundùm illos interrogandi ſunt teſtes, clarè, & diſtinctè. Suarez *ibid.* Qui etiam benè aduertit, quòd quamuis cum præcedit infamia delinquentis (idem dico cum præcedit ſemiplena probatio, aut grauia indicia, iuxta dicta ſupra *num.* 6. *&* 7.) non ſit neceſſarium de illa inquirere in interrogatorio; bonum tamen eſt hoc facere ad magis conuincendum Reum. Interrogandi autem ſunt teſtes ſub iuramento, ſaltem iure communi loquendo, iuxta *c. cum delicti de accuſat.* niſi legitima conſuetudo Religionis oppoſitum teneat, ſcilic. ſolùm ſub precepto Obedientiæ, vel excommunicationis. Suarez *ibid.* Interrogari etiam debent de nomine, & cognomine eorum, *cap. olim de accuſat.* Thom. de Ieſu *de Viſitat. Regul. tract.* 3. *cap.* 7. Teſtes autem interrogati ſic tenentur ſub mortali veritatem fateri. Quia aſtringuntur iuſto Prælati præcepto. Nauar. *c. inter verba conc.* 6. *Leſſ.* 2. *de Iuſt. c.* 39. *dub.* 6. *num.* 43. Quod intellige, vt ſupponitur, quando iuridicè interrogantur (prout ſemper debet credi quãdo Iudex eſt probus, niſi certò conſtet contrarium) ideſt ab habente poteſtatem, & præcedente infamia, ſemiplena probatione, ſeu notitia delicti, iuxta dicta *nu.* 6. *&* 7. Quia non tenentur teſtificari cum legitimè, & iuridicè nõ interrogantur. Syluester *verb. Teſtis q.* 8. *d. primo.* Leſſius 2. *de Iuſt. c.* 30. *dub.* 6. *n.* 47. Sed nec tunc debent mentiri, cum mendacium numquam ſit licitum, ſed dicere ſe neſcire, aut non vidiſſe &c. tale delictum, mente intelligendo, ad manifeſtandum, vel propalãdum in tali iudicio. Nauarr. *in Man. c.* 18. *n.* 61. *& c.* 12. *nu.* 9. Ea verò, quæ per Sacramentalem Confeſſionem nouerunt, nullatenus debent, aut poſſunt reuelare. Quia obligatio ſigilli Sacramẽtalis multò maior eſt, quàm cuiuſcumque præcepti, Sotus *de rat. tegend. ſecr. membr.* 3. *q. vlt. conc.* 4. Idem dico ſi notitia quam habent teſtes de delicto fuit ſub ſigillo ſecreti, conſilij, vel auxilij petendi gratia. Quia obligatio ſeruandi ſecretum eſt maior, quàm obediendi Prælato, Nauarr. *in Summ. c.* 25. *nu.* 46. Secus verò eſt, quando id quod acceptum eſt ſub ſecreto cedit in damnum corporale, vel ſpirituale Cõmunitatis, vel graue alicuius perſonæ particularis. Quia tunc obligatio ſeruandi ſecretum, cedit obligationi tuendi bonum commune, vel graue priuatum alicuius particularis. Valentia *tom.* 3. *diſp.* 5. *q.* 14. *p.* 5. Nec etiam tenentur teſtes teſtificari ea, quæ ab aliquo non fide digno, aut appaſſionato audierunt; ſecùs verò ſi à perſona fide digna illa acceperunt, & Prælatus præcipiat, vt referantur ea, quæ ſciunt ex auditu, iuxta dicta ſupra *num.* 2. Nec etiam tenentur teſtificari cum ſuo notabili damno ſpirituali, vel temporali, quod prudenter timent euẽturum ex teſtificatione, iuxta dicta etiam *ibid.* Peirinis *tom.* 1. *de Subdito q.* 1. *de obedientia c.* 16. *§.* 3. *concl.* 7. Teſtes non ſunt vllo modo cogendi à Iudice, vt dicãt quod neſciunt, ſed liberrimè ſinendi dicere veritatem; imò ſi ignorantes ſunt, monendi ſunt ab illo de modo teſtificandi, vel dandum illis tempus ad conſilium accipiendum a doctis. Thomas de Ieſu *de Viſitat. Regul. tractat.* 3. *cap.* 6. Debent etiam cum ferunt ſua teſtimonia interrogari de cauſa ſcientiæ, ſeu quomodo ſciant, quod dicunt, *c. cauſam de teſtib.* Thomas de Ieſu. *ibid. caput.* 7. Apud quem alia ad intentum.

12 Poſt formationem proceſſus, ſeu informationis, ſi nullus ſit teſtis, qui reum condemnet de delicto, poſſet abſolui ſi non præceſſiſſent prædictam informationem, vel proceſſum infamia, ſemiplena probatio, aut indicia ſufficientia reſpectiuè ad delictum, quia nulla eſſet tunc cauſa, quare vlteriùs contra illum procedi poſſet. Imò numquam citandus eſt aliquis, vt tamquam Reus interrogetur, niſi delictum ſit ſaltem ſemiplenè probatum, vel ex teſtibus, vel ex indicijs, vel ex probata infamia. Franciſcus Aretinus *in Pract. crimin. de* 3. *ſubſtant. indicij c.* 1. Aliquo tamen ex prædictis præmiſſo, & multò magis ſi per teſtes, vel vnum ſolum omni exceptione maiorem conſtet de Reo crimino ſo, ante omnia citandus eſt; nam ſi Iudex Reum condemnaret non vocatum prius, non ſolùm condemnatio eſſet nulla, ſed etiam peccaret mortaliter. Nauarrus *in Man. c.* 25. *nu.* 13. Non eſt tamen detrudendus in carcerem, niſi fuga timeatur, vel grauitas delicti hoc poſtulet. Secus enim grauiter Iudex peccaret. Nauarr. *de Iudic. nu.* 51. *verb. ex quo infertur.* Franc. Aret. *vt ſupra.* Incarcerato ergo, ſiue extra carcerẽ Reo, debet Iudex omnia teſtimonia, & probationes ſimul cum delicto, quod contra illum obijcitur, pateſacere, tacitis nominibus teſtium, cum aliquo ſpatio temporis, etiam ſub iuramento, vt reſpõdeat, Suarez 4. *tom. de Relig. lib.* 10. *c.* 12. Thom. de Ieſu *de Viſit. Regul. tract.* 3. *c.* 9. Reus autem iuridicè interrogatus tenetur veritatem confiteri, ſub mortali, manifeſtãdo delicta, de quibus inquiritur. Tenetur enim obedire Prælato iuſta præcipienti. S. Thom. 2. *qu.* 69. *art.* 1. *&* 2. Nauarr. *de Pœnitent. diſt.* 1. *§. non dico tibi nu.* 19. *& in Summ. c.* 18. *nu.* 57. Etiam ſi illi immineat periculum vitæ. Propter eamdem rationem. Sotus *de tegendo ſecret. memb.* 2. *&* 5. *de Iuſt. qu.* 6. *art.* 2. Corduba *lib.* 5. *q.* 43. *dub.* 3. Et propterea abſolutio à Confeſſore eſt illi deneganda. Tho. de Ieſu *de Viſitat. Regul. trac.* 3. *cap.* 10. *n.* 8. Secus ſi non iuridicè interrogaretur, ſcilicet, quia Iudex competens non eſſet, aut non eſſet infamia, ſemiplena probatio, aut indicia ſufficientia. Quia tunc iniuſtè præciperet reuelari ſibi crimen. Thom. de Ieſu *de Viſitat. Regu. tract.* 3. *c.* 8. Addens benè etiã in hoc caſu non eſſe licitum reo dicere mẽdaciũ, quia hoc eſt intrinſecè malũ, ac propterea numquam licitum; poſſe tamen celare veritatem verbis æquiuocis, aut amphibologicis, dicendo ſcilicet,

nihil

nihil ſcio, nihil feci, mente intelligendo, vt illud debeam manifeſtare, iuxta dicta teſtibus *ſupra num. præcedenti.* Vnde numquam Reus tenetur delictum, purè occultum, quod non eſt manifeſtum aliquo modo ex prædictis, manifeſtare. Quia de purè occultis nunquā legitimè interrogatur. Nauarrus *d. 1. de pœnit. §. non dico tibi.* Rodriguez *to. 2. q. Regul. q. 5. art. 4.* Imò aliqui volunt peccare mortaliter ſic faciendo. Quia iniuſtè ſe infamat. Nauarrus *in Man. c. 18. num. 57.* Thomas de Ieſu *de Viſitat. Regul. tract. 3. c. 10. n. 7.* Iudex etiam non poteſt reum de vno crimine conuictum, de alijs criminibus, aut etiam de ſocijs interrogare, niſi de ijs quoque præcedat aliqua infamia ſemiplena probatio, vel indicia iuxta dicta. Propter eamdem rationem. Thomas de Ieſu vt ſup. *c. 8. nu. 5. & 6.*

13 Sumpto igitur confeſſione à reo, ſi fatetur delictū, poſſet in rigore contra illum proferri ſententia. licèt mitiùs cum illo procedi debeat, terminum ei concedendo, vt ſi quam habet excuſationem de delicto, quæ ſaltem illud minuat, eam afferat. Suarez *4. tom. de Relig. lib. 10. c. 12. n. 31.* Si verò interrogatus neget delictum procedi vlterius debet ad conuincendum illum. Primò ratificatione teſtium, licèt hoc non ſit neceſſarium, maximè inter regulares, quando de fide teſtium moraliter conſtar. Secundò alios de nouo accipiendo ſi neceſſarium hoc videbitur ad moralem certitudinem veritatis. Suarez vt ſupra.

14 Si verò Reus defendere ſe voluerit poterit aliquē religioſum deſignare Procuratorem, qui ſuo nomine, maximè ſi incarceratus fuerit, ſuam defenſionem ſuſcipiat. *Clement. Religioſus de procurat.* Alderete *de Diſcipl. lib. 1. cap. 11. num. 15.* Et, ſi voluerit producere teſtes aliquos in ſui defenſionem, terminus ad hoc neceſſarius eſt illi concedendus, & prædicti teſtes ab ipſo oblati iuxta ordinem præſcriptum examinandi ſunt. Thom. de Ieſu *de viſitat. Regul. tract. 3. capit. 9. numero 6.* Similiter ſi Reus propriæ defenſionis cauſa petierit copiam probationum contra ipſum, debet etiam dari: imò ſi nomina teſtificantium contra illum poſtulauerit, licèt regulariter loquendo id negari debeat, iuxta dicta ſup. n. 12. in cauſa tamen grauiſſimæ culpæ ex qua grauiſſimum dānum ipſi immineat, poterit hoc ipſi concedi. Rodrig. *tom. 2. quæſt. Regul. q. 16. art. 1.* Thomas de Ieſu *vt ſupra.* Si verò timet Iudex, quod rei amici, vel partiales graue damnum teſti, vel teſtibus reuelatis illaturi ſint, poterit illos occultare, Alderete *de Relig. diſcipl. libro 1. cap. 14. num. 10.*

15 His peractis, probationibuſque finitis, Iudicis partes ſunt diligenter examinandæ, an Reus verè ſe defenderit, & teſtes per ipſum adducti certò probent illum non commiſiſſe crimen ſibi impoſitum, ita vt credere poſſit illum eſſe innocentem, & tunc illum debet abſoluere. Alderete *lib. 1. de diſcipl. c. 16. n. 2.* Si autem è contra videat crimen plenè probatum eſſe, & defenſiones pro Reo adductas, parum, aut nihil iuuare, eum condemnare debet pro criminis qualitate. Alderete *ibi n. 3.* Tunc autem nec eſt neceſſaria, nec iuſtè adhiberi debet tortura. Quia in tali caſu ceſſat finis torturæ, qui eſt ſupplere defectū plenæ probationis. Nauarrus *c. 18. nu. 59.* Suarez *4. to. de Relig. lib. 10. c. 12. n. 33.* Tunc verò intelligitur delictū plenè probatum quando ad minimum per duos teſtes oculares, & conteſtes, & omni exceptione maiores teſtificatum eſt, iuxta illud Chriſti *In ore duorū, vel trium ſtet omne verbum.* Suarez *ibid.* Teſtes *oculares,* ſunt, qui oculis (idem eſt de auditu, quando delictum auditu percipitur, vt blaſphemia) delictum perceperunt. Franciſcus Aretinus *in Tract. crim. c. 2. de nu. teſt.* Teſtes *conteſtes,* qui de eodem facto, loco, tempore, perſonis, alijſq. circumſtantijs ad facti ſubſtantiam attinentibus, & neceſſarijs deponunt. Thom. de Ieſu *Tract. 3. viſit. Regul. c. 7. nu. 11.* Teſtes verò *omni exceptione maiores* ſunt, quibus nulla exceptio opponi poteſt, per quam eorum fides minuatur. Alder. *lib. 2. de diſcipl. c. 3. n. 6.* Vnde teſtes de auditu, qui ſcilicet deponunt ſe audiuiſſe, vel fama percepiſſe, niſi illi, à quibus audiuiſſe dicunt, idem deponant non faciunt plenam probationem. Thom. de Ieſu vt ſup. *n. 16.* Similiter nec teſtes ſingulares, illi ſcilicet, qui de diuerſis numero factis, aut de diſtinctis temporibus, aut locis deponunt, non faciunt plenam probationem. Suarez *4. to. de Relig. lib. 10. c. 12. n. 33.* Tho. de Ieſu *de viſitat. Regul. tract. 3. c. 7. n. 5.* Licet quando de eadem delicti ſpecie deponunt, in circumſtantijs loci, vel tēporis variando, pluſquam ſemiplenam probationem faciunt. S. Th. *2. 2. qu. 70. art. 2. ad 2.* Sotus *5. de iuſt. q. 7. art. 2.* Teſtes autem non omni exceptione maiores, & quibus exceptio opponi poteſt, (ac per conſequēs qui non faciunt plenam fidem) ſunt primò inimici inimicitia capitali, non leui inimicitia. [Tales autem rarò credendum eſt reperiri inter Regulares vt piè notat Pottellus in *Reſponſionib. moral. caſu 16. quæſt. 1.* vbi etiam deſignis inimicitiæ capitalis.] Secundò, minores natu viginti annis. Tertiò, viles perſonæ, & infames, & qui grauia delicta commiſerunt, niſi fuerint emendati. Quartò, dementes, & furioſi. Quintò, conſpiratores, qui ſcilicet ex pacto conuenerunt, vt vnus accuſet, ſeu denunciet, & alij ſint teſtes. Sextò, qui ſunt varij, & inconſtantes in ſuo teſtimonio. Septimò, mulieres ſed inter religioſos admittendæ ſunt Moniales, maximè pro delictis, quæ in earum Monaſterijs committuntur. Pro quibus, & alijs ad intentū vide Franciſcum Aretinum *in pract. c. 1. de ſecundo ſubſtant. iud.* Alderete *de diſcipl. lib. 2. c. 3.* Th. de Ieſu *de viſitat. Regular. tra. 3. c. 11.*

16 Si verò delictum non ſit, penſatis penſandis, plenè probatum, & Reus illud nō confiteatur, diſtinguendum puto, aut enim tale delictum non eſt ex atrocibus, & capitalibus, quæ pœna corporali mortis, mutilationis, aut triremium puniri debent; aut eſt ex illis. Si primum, tunc puniendus eſt Reus pœna minori, quàm ſi tale delictum plenè probatum eſſet, & condemnandus ad illam. Hoc enim æquitas iuſtitię, & rigor obſeruantię regularis expoſtulat, ne ſub ſpe infirmę probationis reddantur faciles Religioſi ad crimina perpetranda. Suarez *4. to. de Relig. lib. 10. de Regim. Societ. c. 12. nu. 33.* Qui etiam benè addit, in hoc proceſſu per inquiſitionem mitiùs adhuc agendum eſſe in imponenda pœna, quàm ſi per accuſationem criminalem proceſſum eſſet. Si verò delictum ſit ex atrocioribus, & grauiſſimis, quibus in ſæculo pęna mortis, mutilationis, vel triremiū applicatur & ſint magna indicia, quæ Iudici ſuadeant Reum commiſiſſe crimen, quod negat, ita vt ſemiplenè probatū ſit, poteſt illum torquere, iuxta dicta *c. 18. n. 17.* Alderete *lib. 1. de diſcip. Relig. c. 17.* Vbi etiam de modo quo tortura applicanda eſt Religioſis.

17. Si Reus in tormentis adhuc non confiteatur delictum, abſoluendus eſt. Dicitur enim tunc indicia purgaſſe & quaſi ob litteraſſe. Suar. *4. tom. de Relig. li. 10. ca. 12. nu. 32.* Alderete *libro 2. de Relig. diſcip. cap. 12. n. 6.* Si verò confiteatur delictum, adhuc oportet, vt ratificet confeſſionem illius; cum confeſſio facta in tormentis fragilis ſit, & incerta. Franciſcus Aretinus

Digitized by Google

in Pract.crimin,c.12.de confeſſ. per torturam. Vbi etiam de tempore,qoo facienda eſt hæc ratificatio, & quoties repetenda tortura, ſi noluerit ratificare,quod io illa confeſſus eſt.

18 Poſt quæ ſententia diffinitiua à Iudice fereoda eſt contra Reum,& impooenda illi pęna,tom iure communi,tum iure particulari deſignata. Poterit autem ſuperior ſententiam ferre vel in ſcriptis, vel viua voce,dum tamen ad illam audiendam citetur Reus. Alderete *lib.1.c.17.num.3.& 4.* Ad quam etiam præcedere debet probationum legitima examinatio, an ſcilicet, plenè conuictus ſit reus, ita vt certò conſtet delictum ab ipſo commiſſum; indicia an ſint leuia, aut grauia; delictum an ſit contra bonum commune an verò ſolùm in damnum tertiæ perſonæ, aut ſolius delinquentis; perſona delinquens an ſit Prælatus, contra Prælatos enim maior ſæpè deſideratur probatio, quam contra alios, quia hi multorum calumnijs expoſiti ſunt. Qualitates etiam teſtium,defenſiones rei,excuſationes, exceptiones, & alia huiuſmodi ſedulè examinare debet Iudex, & ante omnia Deum exorare, vt mentem ipſius illuminet ad benè, iuſtèque iudicandum. De quibus Alderete *l.1. de Relig. diſcipl.cap.18. & lib.2.cap.1.* Tho.de Ieſu *de viſit.Reg. tract.3.c.14.*

19 Loquendo autem de alio modo procedendi Iudicis regularis, ſcilicet per iuridicam denonciationem ſic eſt in illa procedendom. Primò enim denunciator culpam deſert ad Superiorem. Eſt namqoe denũciatio iuridica delatio alicuius criminis apud Iudicem competentem ad pœnam, vel correctionem inferendam delinqoenti. Nauarr. *c.nouit.de Iudic.notab.5.nu.2.* Tho.Ieſu *de Viſit. Regul. tract.3.c.2.§.3.* Debet autem priùs denunciator fraternaliter correxiſſe, vel monuiſſe delinquentem,iuxta modum præſcriptum à Chriſto Dom.Matth.18.qui conformis eſt legi charitatis, ne ſc. fama proximi lædatur, eius delictum priùs publicando,qoam ipſe ſit monitus corrigi. Alderete *l.1.de Relig.diſcip.c.5.§.4.* Suar.4. *tom. de Relig. lib.10.c.12.num.36.* Si tamen ſit ſpes emendationis, iuxta dicta ſupr. *num.2.* imò ſi poſt fraternam correctionem emendatio fratris ſecuta eſt, non debet denunciari. Quia iam ceſſat finis denunciationis. Suar. vt ſup.*num.37.* Quando verò delictum eſt notorium, non eſt neceſse vt priùs delinquens fraternè moneatur. Iuxta illud Apoſtoli 1.Timoth.5.*Peccantes coram omnib.argue* S. Th.2.2.*q.33.ar.7.* Nauar.*de reſtit.l.2.c.4.n.64.* Nec tunc, aut vnquam, peccatum deferendum eſt ad Soperiorem vt Iudicem,ſi vt Pater ſperatur remedium adhibere poſse. Omnia eoim cum charitate reotanda ſunt, vt minori cum detrimento fratri ſubueniatur. S.Tho.2.2.*qu.33.art.7.* & Thomiſtæ ibid. Similiter vt aliquis denunciet alium iudicialiter, neceſſarinm non eſt vt præcedat infamia. *c. Inquiſit. & c.qualiter,& quando.* Quia in via inquiſitionis ideo requiritur infamia, vt ſuppleat vicem accuſatoris,denunciator verò ſoſtioet vicem accuſatoris. Suar. *vt ſup.nu.35.* Si tamen præcedit infamia multò magis debent denunciari delicta. Th.de Ieſu *de Viſit. tract.1.c.15.* vbi multa ad intentum. Vide etiam dicta ſup. *num. 3.*

20 Denunciator,etſi nõ teneatur denunciare delictũ, quod probare non poteſt, & per teſtes fide dignos iuxta dicta ſup.n.3. tamen ſi vult, poteſt denunciare, nec tenetur probare delictum,quod denũciat. Quod rationi conſentaneum eſt,tum ne plora crimina grauia in religioſis maneãt imponita,ex eò qnod nullus ea audeat denuociare,qoia probare nõ poſſunt; tum quia io hoc differunt accuſator,& denunciator,quòd ille tenetur probare delictum,non iſte. Sotus 5.*de iuſt. & iure quæſt.4. artic.3. & quæſt.5.artic.4.* Baonez 2.2. *quæſt.33. art.8. dub.3.* Vnde ſi non probet, non ideò mulctandus. Non enim ſuſcipit ſupra ſe onus probandi, ſed tantùm præparat viam Iudici, vt ipſe inquirat,& probet, quod ſecus eſt in accuſatore. Tho. de Ieſu *de viſitat. Regul. tract.1.cap.16.num.13.* Similiter denunciator poteſt eſſe teſtis,ſi aliundè non habeat aliud impedimentum. Eò quòd non procurat vindictam delinquentis, ſed correctionem. Nauarrus *in Man.cap.25. num.33.* Sotus 5.*de iuſt. quæſt.6.art.2. conſ.4.* Secus eſt de accuſatore, oeque enim ipſe, aut eius cognati, & domeſtici poſſunt eſſe teſtes *cap.12.4.quæſt.4.lib.3.teſtes.* Alderete *lib.2.de diſcipl.cap.3.num.19.*

21 Facta denuociatione, munus prudẽtis Iudicis erit diligenter expendere, tam perſonam denunciantis, quam denunciati, & ao delictum ſit priùs fraternaliter correctum,an non,an publicum, an verò occultum. Si enim denunciator eſſet aliàs malignus, & pacis perturbator, aut denunciatus vir eximius, & probatæ per plures annos vitæ, non eſt admittenda denunciatio. Ne malignis occaſio calumniandi viros probos facilè concedatur. Thom.de Ieſu *de viſit, Reg. tract.1.cap.17.nu.1.* Niſi fortè tunc denuncians munus accuſatoris, & ſub pœna tallionis vellet ſubire. Rodrigo. *tom. 2. qu.6. art. 8.* Similiter ſi videat denunciatum non fuiſſe fraternaliter monitom, aut eſto ita ſit,facilè per correctionem paternalem emẽdandum,illum corrigat, ſecretam aliquam pœnitentiam illi imponendo. Quia regulariter denunciatio iuridica inter Regulares admitti non debet,ſi per aliquod aliud emenda fratris ſperatur. Thom.de Ieſu vt ſupr. *num.5. & 6.* Similiter quando delictum non eſt pnblicum, nec delinquens laborat infamia, non eſt iuridicè contra eom procedendnm, ſed vel occultè puniendus, ſi emendationeoi promittat, vel dimittendus ſi culpam non fateatur. Sotus *Relect.de tegend. ſecret.memb.2.quæſt.4. conſ.6.* Suarez 4. *tomo de Relig. lib.10. cap.12.num.37.& 38.* Quando verò delictum eſt publicnm, vel Reus laborat infamia, aut contra eum eſt ſemiplena probatio, vel indicia ſufficientia, iuxta dicta ſup.à *num.6.* admittenda eſt denunciatio, & iuridicè contra Reum procedendum, eodem modo, quo diximus de inquiſitione ſpeciali ſupra à *num.4.*

22 Loquendo verò de tertio modo procedendi Iudicis Regularis, ſcilic.per accuſationem, licet ille relegandus ſit à regularibus,vt potè,quòd Religioſorum paci,& tranquillitati videatur repugnare, vt proindè etiã in aliquibus Regnis non permittatur,eò vel maximè; qnòd per denunciationem iuridicam ſuppleri poſſit(Tho.de Ieſu *de viſitat. Regul.tr.1.c.4.nu.6.*) nihilominus caſu,quo admittatur, (quia fieri poteſt ſine iniuſtitia,vt ſi qui iniotiam paſſus eſt contra iniuriantem agat ad iuſtam vindictam, & ſine peccato contra charitatem, vt ſi non ex odio, ſed vel ex affectu religionis ne ſimiles iniuriæ in ea introducantur, vel ex affectu reſarciendi iuſtum honorem, vel nomen bonum fiat. Suarez 4.*tom.de Relig.lib.10.c.12.nu.45.*) iſtæ conditiones ad illam requiruntur. Primò vt fiat in ſcriptis. Secundò, vt exprimatur dies & annus, quo intentatur. Tertiò, oomen accuſatoris,& accuſati. Quartò, ſpecies delicti. Quintò, locus & etiam tempus, nempè annns,& menſis, quo delictum commiſſum eſt. Sexto, inſcriptio accuſantis. Colliguntur hæc ex *lege libellorum ff. de accuſat.* Franciſcus

Areti-

Aretinus *in practica criminali de accuſat. cap. 6.* Alderete *lib. 1. de Religioſa diſcipl. cap. 4.* Non tenetur tamen accuſator exprimere in libello diem commiſſi delicti, vt expreſsè habetur in prædicta *leg. libellorum.* Quia alióquin poteſtas accuſandi, & probandi nimis reſtringeretur, facilè enim fieri poteſt, vt quis diei, vel etiam hebdomadæ ſit oblitus. Quia non ita cadit ſub ſenſum. Franciſcus Aretinus *vbi ſupra.*

23 Accuſator poteſt crimen etiam occultum deferre, neque tenetur ex iuſtitia ſecretam præmittere correctionem, ſed ſufficit quòd poſſit probare delictum. Hoc enim intereſt inter accuſationem & denunciationem, vt habetur *in capit. qualiter & quando de accuſat.* Nauarrus *in Manual. capit. 18. num. 30.* Leſſius *2. de iuſtit. & iur. cap. 30. numero. 10.* Aliquando tamen eſſet contra charitatem nulla præmiſſa monitione accuſare. Leſſius vt ſup. Alderete *li. 1. de religioſa diſciplina c. 3. nu. 6.*

24 Tenetur accuſator probare delictum quod defert ad Iudicem. Ideò enim debet accuſatio fieri in ſcriptis, vt conſtet, quid illi probandum. Franciſcus Aretinus *in Practic. crimin. de accuſat. c. 5.* Thom. de Ieſu *de viſitat. Regul. tract. 1. cap. 4.* Nec poteſt eſſe teſtis in cauſa, in qua eſt accuſator, in quo differt à denunciatore. *cap. in omni negotio de teſtib.* Sotus *de ſecret. membr. 2. quæſt. 4. & 5. de Inſtit. qu. 6. art. 2. concluſ. 4.* Nauarrus *in Rubric. de iudicijs num. 19.* Iurat de calumnia, ſcilicet, quòd non calumniandi animo delictum opponat. Alderete *lib. 1. de Relig. diſcipl. capit. 4. num. 13.* Vnde ſi repertus fuerit calumniator, idest, quòd falſa crimina obiecerit, punitur eadem pœna, qua puniendus eſſet accuſatus, quæ vocatur pœna talionis. S. Thom. *2. 2. qu. 68. art. 4.* Sotus *lib. 5. de iuſtit. q. 5. art. 4.* Vt autem dicatur delictum probaſſe, & calumniatorem non eſſe, ſufficit quod prædictum delictum probauerit ſemiplenè, ſcilicet per famam, vel per vnum teſtem integrum, vel per alia indicia illis æquipollentia. Quia tunc iam tenetur Reus interrogatus à Iudice, ſi talis ſemiplena probatio illi intimata eſt, delictum confiteri, & puniri. Nauarrus *in Man. capit. 25. tit. de pecc. Rei accuſat. & inquiſ. num. 35. & ſeq.* Franciſcus Aretinus *in Practic. crimin. de accuſat. cap. 5.* Sed nec etiam quando nec ſemiplenè probat delictum quod obiecit, punitur accuſator, ſecundùm conſuetudinem, pari pœna talionis, ſed ſolùm minori pro arbitrio Iudicis, ne homines ab hoc actu accuſandi omninò deterreantur. Aretinus vt ſupr. Alderete *lib. 2. de Relig. diſcipl. cap. 23. num. 5.* Imò etiam ab hac pœna minori excuſatur accuſans, ſi probat, obiecisse crimen, eò quòd haberet iuſtam aliquam cauſam per quam crederet illud eſſe commiſſum, vel non ex malitia feciſſe accuſationem. Nam calumniator verus ſolùm eſt, qui falſa crimina ſcienter intendit. Alderete *vt ſupra num. 9.* Aretinus *etiam vt ſupr. cap. 7.* Vbi etiam in additionibus, de aliquibus caſibus in quibus accuſator deficiens à probatione excuſatur.

25 Repelluntur à munere accuſatoris fœminæ, pupilli, & ſerui, & infames, ac inimici capitales, niſi quando agitur de proprio intereſſe, ſi arbitrio Iudicis taliter iudicabitur *l. quia accuſarem ff. de accuſat. c. prohibentur, & Gloſſ. in cap. 1. de accuſat.* Nauarrus *lib. 5. conſil. tit. de accuſatio. conſil. 3. num. 2.* Alderete *libro 1. de Relig. diſcipl. cap. 4. num. 7.* Item laici Clericum accuſare non poſſunt, niſi ſuam, ſuorumque iniuriam proſequantur. Alderete ibid. qui etiam *num. 9.* qualiter Iudex Regularis ſe gerere debeat cum externus aliquem Religioſum accuſare voluerit. Et *num. 13.* refert excommunicationem latæ ſententiæ a Leone X. in fauorem Ordinis Prædicatorum prolatam contra Religioſos, qui alios eiuſdem Ordinis ex quauis cauſa conueniant coram Iudice externo, & etiam contra Iudicem, ſi talem conuentionem admittat. Vide etiam Conſertium *in Compend. Bullar. Leo. X. & tit. 6. cap. 1.*

26 Facta accuſatione, & à Iudice Regulari acceptata, ſi acceptari debet, procedendum eſt in cauſa eodem ferè modo quo diximus de denunciatione, & ſpeciali inquiſitione vſque ad ſententiam diffinitiuam. Suar. *4. tom. de Relig. lib. 10. ca. 12. num. 45.* Solum eſt aduertendum, quod etiam diximus *cap. 18. num. 16.* Prælatos Religionum ex priuilegio Bonif. VIII. non teneri in cauſis Religioſorum procedere, apicibus, & rimulis iuris ſeruatis, ſed *ſecundum conſuetudines approbatas, & generalia facta, & facienda Ordinis inſtituta.* Quod ipſe Pontifex exponit dicens: *Quòd licet Prælati omnes ad apices iuris ex ſupradicta Conſtitutione non teneantur, vt ſunt citationum interualla, dilationes interlocutoriæ, & cætera huiuſmodi, quæ non ſunt de eſſentia iuris, non tamen poſſunt in actis iudicialibus pro eorum arbitrio procedere, ſed iure diuino, ac naturali ad ſubſtantialem iuris ordinem teneantur.* Thom. de Ieſu *de viſit. Regul. tractat. 3. cap. 1.* Quo etiam ſenſu aliqui Pontifices, in ſuis Decretis appoſuerunt particulas, *ſimpliciter, ſummariè, de plano, & ſola veritate facti inſpecta.* Quæ ferè idem ſignificant. Nam *ſimpliciter* denotat procedendum excludendo calumniatorias, & doloſas dilationes, inaneſque exceptiones. *Summariè*, vt ſolum ea, quæ ad iudicis vim, & eſſentiam pertinent, adhibeantur. *De plano*, vt omiſſa ſolemnitate ſedendi, vel etiam feriatis diebus, poſt poſitis vanis exceptionib., tergiuerſationibus & appellationibus. *Sola veritate facti inſpecta* denotat, vt ſolemnitates accidentales iuris reijciantur, ſeruatis ſolum, quæ de iure naturali, diuino, & iure gentium, qualia ſunt ſtatuta Religionum, ſeruanda ſunt. Alderete *lib. 1. de diſciplin. Relig. cap. 8.* Thom. de Ieſu *de Viſitat. regular. vt ſupra.* [Quia verò Cauſidici aliqui nolunt admittere id quod diximus, ſcilicet, Prælatos Regulares non debere in proceſſibus ſuis Iuris ſolēnitates, & ſubtilitates obſeruare, ſed ſolum ea quæ de Iure naturæ, vel Iure gentium ſunt neceſſaria, ideo animaduertendum non ſolum quoad hoc extare priuilegium Bonifacij VIII. pro Prædicatoribus, quod retuli ſupra; ſed etiam eiuſdem Bonifac. VIII. pro Minoribus, & habetur Bulla in Bullario Rodriguez in Bonifacio 8. Bulla 2. ea etiam refertur à Caſarubio *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. Correctio Fratrum num. 6.* vbi etiam nu. 8. refertur eadem conceſſio Bonifacij IX. per Bullam pro Ordine Prædicatorum. Idem etiam conceſſit idem Bonifacius VIII. Ciſtercienſibus, vt patet in Bulla in Bullario Rodriguez inter Bullas Bonifacij VIII. *num. 10.* Item Iulius II. Minimis, & Oliuetanis; Leo. X. Camaldulenſibus, & Eugenius IV. Congregationi S. Iuſtinæ. Quæ omnia refert Cardinalis Lugo *tom. 2. de iuſtit. & iur. diſp. 37. ſect. 14. num. 162.* & ea in præſenti adduxi vt conſtet non ſine temeritate negari poſſe Prælatos Regulares dictarum Religionum, & quæ cum illis communicant in priuilegijs hoc etiam priuilegio potiri.]

27 Circa formulam, qua formanda ſunt acta proceſſuum Regularium vide Franciſcum Aretin. in *Practic. crimin. p. 3.* Alderete *de Relig. diſcipl. li. 3.* Thom. de

Ieſu

Ieſu *de Viſitat.Regul.tract.3.à capit.2*. Circa modum etiam, quo facienda eſt purgatio canonica, (licèt iam his temporibus parum ſit in vſu,) vide eumdem Aretinum *vt ſupra & cap.13.de purgation.Canonic.*& pro noſtris Carmelitis *par.3.Conſtitut.cap.9.* Pro pœnis etiam triremium, exilij, &c. vide dicta *cap.18.nu.16.* Pro pœna etiam carceris vide *cap.16.num.9.10.* Pro pœnis incontinentium, ſeu qui lapſi ſunt in peccatum carnis vide *cap.5.num.16.* Sodomitarum, ibidem à *num.11.* Eorum, qui fœminas ſolicitant in Sacramento pœnitentiæ *ca.19.num.33.* Qualiter etiam liceat, vel non liceat appellatio Regularibus *capit.9.num.4.* [Nota demum pro pœnis infligendis à Iudice Regulari, quod cum ipſe in benigniorem partem inclinari debeat, ideo in caſu quo circa pœnam infligendam alicui Religioſo ſint diuerſæ opiniones alia affirmans tali pœna eſſe dignum, v.g. excommunicatione &c. alia verò negans, hanc poſteriorem ſequi debet, vtique quia eſt benignior & magis fauorabilis reo, cui iura ſemper fauent. Sayrus *in Claui Regia lib.1.cap.13.num.22. in noua addit.* Portellus *in Reſponſion.Moral.tom.2.caſu 40.*]

Laus Deo Beatæque Virg. Mariæ Carmelitarum Patronæ.

Imprimatur ſi videbitur Reuerendiſs.P.M.S.P.A.

A.Torniellus Vic.

Reimprimatur.

Fr.Gregorius Orobonus Magiſter, & Reuerendiſs. P.M. S.P.A. Socius.

SEQVEN-

SEQVENTES ADDITIONES.

AB AVCTORE MEDITATÆ,

Ex Auctoribus præcipuè, qui poſt ipſum ſcripſerunt, in hoc Primo Volumine ſuis locis reponendæ ſunt, inchoando à Capite I. vſq; ad XVIII. incluſiuè; reliquas fideliter ſingulis numeris Capitum adiunctas, & hoc ſigno [ ] diſtinctas inuenies.

AD CAPVT I.

POST num. 3. adde. Et nouiſſimè Ioannes Euſeb. *in doctrina Aſcetica li.1 doctr.4.c.25.* ſpecialiter *c.27.* vbi religioſos non tendentes ad perfectioné vocat ſimulatores, mendaces, & hypocritas, iuxta doctrinam S.Th.22.*quaſt.* 184.*art.4.ad* 2. & Tab. *in ſum.v.Relig.* Tenentur etiam Religioſi tendere ad perfectioné propter periculum labendi in peccatum graue, in quod regulariter cadunt Religioſi perfectionem non procurâtes. Euſeb.*ſup.c.30.*ex Azorio, & alijs. Item ſecundú aliquos, ne obfirment animum contra Spiritus ſancti inſpirationes. Idé Author ex Caiet., Azorio, & Valentia.

Poſt num. 11. in fine, adde: Adminus tamen Religioſus, qui habet propoſitum operandi contra omnia ſtatuta ſuæ Religionis, vel præcipua, vt ſunt orationis, ſilentij, ieiunij &c. quamuis nó obligent ad mortale, peccat mortaliter. Quia eſt perniciofus Religioni ſuo prauo exemplo, & quantum eſt ex parte ſua veluti procurat deſtructionem ipſius. Tambur.*de Iure Abbat.tom.* 3.*diſp.3.q.6.n.7.* idem dicit *n.*12. conformiter ad doctrinam Caietani, Valentię, & Vaſquez de Religioſo tranſgrediente ſtatuta ſuæ Religionis ad ſolam pœnam obligantia eo animo vt impediat finem ipſorum.

AD CAPVT II.

POſt num. 18. adde: Ex dictis autem collige obligari Monaſterium ad debita Prælati, ſeu Procuratoris quæ contraxerunt cõtractibus conſentaneis ſuæ adminiſtrationi. Quia illa etiam ſunt quaſi debita Monaſterij. Cardin. Lugo *de Iuſt. & Iur.tom.*1.*diſp.3.ſect.* 10. *num.* 218. Secus autem ſi illi excedant limites ſuæ adminiſtrationis, aut ſi contractus tales fuerint ad vſus turpes aut vanos. Propter oppoſitam rationem. Lugo *ibidem.* Idem dico cum eodem Authore de depoſito ſecularis quod erat apud aliquem Religioſum conſentiente Monaſterio, & tale depoſitum perditum eſt, vel à furib. ſublatum; tunc enim tenetur Monaſterium damnum illud reſarcire, non autem ſi illud depoſitum eſſet in manu alicuius Religioſi non conſentiente Monaſterio, propter rationem adductam. Idem dicendum ſi talis Religioſus eſſet Prælatus, quia Monaſterium non obligatur ex delicto Prælati in quod non conſenſit Monaſterium.

Poſt num. 24. adde: Nota etiam quod prædictis non obſtantibus, Nouitium qui toto tempore Nouitiatus infirmus fuit poſſe ad profeſſionem recipi: quia quantú ex ſe erat annum probationis legitimè expleuit, maximè cum non teneatur Nouitius experiri auſteritates omnes Religionis, ſed ſatis eſt ſi probetur in genere, per annum ſub obedientia perſeuerando, tenent ſatis probabiliter Rodrigu.*tom.3.qu.Regul.qu.*15.*art.*10. Bartholomæus à S.Fauſto *li.5.Theſ.relig.qu.*249. & Tambur. *tom.3.de Iure Abb.diſp.6.q.3.n.*25. poſt Nau. & Sanch.

Poſt illa verba num. 25. *vide dicenda c.18.n.66.* adde. & Portellum *in reſponſion.moral.tom.2.caſu* 94. vbi agit de ijs qui poſſunt ferre ſuffragia in tali electione. Maximè Tambur.*tom.3.de Iure Abbatum diſp.6.qu.*1. vbi latè de hoc puncto, & reſoluit quod etiamſi militantes ſub Regula S. Benedicti non poſſint aliter recipere Nouitios niſi accedente conſilio Monachorum, & quod in vnaquaque Religione tenenda ſit conſuetudo, nihilominus quod ex vi Conſtitutionum Sixti V. & Clementis VIII. (addo etiam & Gregorij XIV.) quas refero infra *c.24.n.*12.13. & 14. requiratur conſenſus Monaſterij. Non tamen requiritur conſenſus omnium fratrum, aut Monachorum de Iure communi, ſed ſufficit, vt dixi, maioris partis. Peirinis *tom.2.de Prælato qu.*1.*cap.*1. *num.* 19. Bartholomæus de Vecchijs *in praxi Nouit.diſput.7.dub.2.n.9.* Tambur.*ſup.nu.*10.

AD CAPVT III.

IN fine num. 21. adde. Nota demum quod quamuis ipſe Portellus *in Reſponſionibus Moralibus tom.* 1. *caſu vltimo* dixerit, priuilegia viuæ vocis oraculo ab Vrbano VIII. reuocata iterum ab eodem reualidata fuiſſe, meritò tamen id poſteà retractauit *in 2.tom.Reſponſ. moral.caſu vltimo.* Non enim extat talis reualidatio, ſaltem generalis & communis.

Ad finem capitis adde. Si autem quęras quas cauſas, quæue motiua habuit Eccleſia, aut Sedes Apoſtolica, vt tot, tantaque priuilegia Regularibus conceſſerit. Reſpondeo ad id motam fuiſſe tum ex magnis meritis

Regu-

Regularium perſonarum; tum etiam ex multis varijsq; grauaminibus, quibus ab Ordinarijs vexabantur, quorum plura refert Pius V. in Bulla Etſi Mendicantium *in 2. tom. Bull. n. 41.* quam refero *tom. 2. c. 1. n. 12.* vbi viginti ſex ex prædictis grauaminibus refert hic Pontifex. Alia habentur in *c. Nimis praua de exceſſibus Prælatorum, & in c. Nimis iniqua. eod. tit. & in Clem. Frequens. eod. tit.* quæ in vnum collegit. Laurent. de Franchis *in ſuis controuerſijs, pag. 304. q. 4.* & ex ipſo Tambur. de Iure Abbatum *to. 3. diſp. 5. qu. 11. num. 119.* quæ hic recenſere mihi viſum eſt. *Plerique tam Eccleſiarum Prælati, quàm alij, viros Religioſos ad Synodos ſuas accedere ac ſuis conſtitutionibus ſubiacere compellebãt, Capitula & ſcrutinia in locis Fratrum pro his corrigendis facturos ſe comminantes fidelitatem iuramẽto firmatam ab eorum Miniſtris & cuſtodibus exigebant. Ipſis vt tam extra ciuitates, quam intra, cum eis proceſſionaliter venirent, ex leui cauſa mandabant. Excommunicationis ſententiam pronunciabant in ipſorum benefactores, id ipſum Fratribus comminantes. Ne Fratres, ad honorabiliores ciuitates, & villas vbi Religioſè ac honeſtè poſſent commorari à populis deuotè vocati accederent, inhibentes; tam in accedẽtes Fratres, quam in receptatores ipſorum excommunicationis ſententiam fulminabant. Ab ipſis de hortorum fructibus decimas, necnon de habitaculis Fratrum, ſicut de Iudæorum domibus extorquebant. Eos de locis, in quibus Deo ſeruiebãt, amouere conabantur. Nonnulli ſtatuta faciebant, per quæ derogabant priuilegijs exemptorum, vt ipſos ſuæ ſubderent totaliter ditioni; eiſdem Miniſtros, & Cuſtodes volebãt præficere pro ſua arbitrio voluntatis. Et generaliter quam plures Prælati, Religioſis præſertim exemptis, & priuilegiatis in rebus & perſonis ſuis, ac iuribus ſpiritualibus, & temporalibus, contra iuſtitiam & eorum priuilegia graues inferebant iniurias, & iacturas. Volebant contra ipſorum Regulam à Sede Apoſtolica approbatam, & Ordinis Inſtituta, ipſorum Confeſſiones audire. ac eis iniungere pœnitentias, & Eucharistiam exhibere. Nolebant, vt Corpus Chriſti in eorum Oratorijs reſeruaretur, Fratres ipſorum defunctos apud Eccleſias ſuas ſepeliri, & eorum exequias celebrari compellebant. Si quis decedentium Fratrum alibi, quam in ſuis Eccleſijs elegiſſet ſepulturam, funus priùs ad Eccleſias ſuas deferri cogebant, vt oblatio ſuis vſibus cederet. Nec ſuſtinentes eos habere campanam, & cœmeterium benedictum certis horarum temporibus permittebant ipſos celebrare diuina. Volebant in eorum domibus certum numerum Fratrum Sacerdotum, Clericorum, & Laicorum, necnon cereorum, lampadarum, & ornamentorum pro ſua voluntate taxare; reſiduum cereorum quando nouiter apponebantur ab ipſis exigentes. Nec permittebant, quod noui Sacerdotes eorum alibi, quam in ſuis Eccleſijs primas Miſſas celebrarent; eos nihilominus cogentes, vt in quotidianis Miſſis, quas in ſuis locis, & Altaribus celebrabant, oblationes ad opus eorum reciperent & reſeruarent. Quidquid eis inter Miſſarum ſolemnia intra domorum ſuarum ambitum pia fidelium deuotione donabatur ab ipſis extorquere oblationis nomine contendebant. Viros religioſos, etiam exemptos, capiebant, & carcerabant, etiam in caſibus non conceſſis à Iure. Per grauium interminationem pœnarum impediebant, ne debentes exemptis decimas ſeu redditus, illos ſoluerent eiſdem, neue aliquis Miſſas eorum audirent. Contra molentes in molendinis Monachorum, & coquentes in furnis eorum ſeruitutes quoq; & vaſſallos, & domeſticos eorumdem, vel alios qualitercumque contrahentes & participantes cum ipſis ſuſpendebant, interdicebant, & excommunicabant abſque cauſa rationabili pro libito voluntatis. Appellationibus, quas prædicti exempti ob præfata vel alia grauamina rationabiliter interponebant quandoque minimè deferentes, appellantes, occaſione appellationum huiuſmodi, interdum capi, & carceri mancipari præcipiebant. Capellanos in Eccleſijs pleno iure ſpectantibus ad eoſdem (licet nulla cauſa ſubeſſet legitima) celebrare non ſinebant, nec miniſtrare Parochianis Eccleſiaſtica Sacramenta. Contra Abbates, & Monachos, & Conuerſos exemptos, nec non & Clericos ipſis pleno iure ſubiectos, eis non parentes, in quibus non tenebantur, inconſulta facilitate in carceribus detentos, ſuſpenſionis, & excommunicationis ſententiam proferebant; loca & Eccleſias ipſorum interdicentes. In exigendo ab ipſis exẽptis, eorumq; ſubditis ſubſidia charitatis, nimium contra eos excedebant, inſolitas, ac indebitas ipſis contra iura exactiones imponentes. Eccleſijs vacantibus, in quibus Monaſteria Iuspatronatus obtinebant (repulſis perſonis idoneis ad eas præſentatis) perſonas inhabiles inſtituebant & indignos. Proceſſus iuſtè factos, ſeu ſententias iuſtè latas à delegatis Sedis Apoſtolicæ, vel à Conſeruatoribus pro exemptis publicari ſeu exequutioni demandari à ſuis ſubditis non permittebant. Tabellionibus publicis, ne inſtrumenta conficerent, inhibebant; & Iudicibus, ne iuſtitiam redderent; & Iuriſperitis ne conſilium vel auxilium præberent in cauſis ſeu negotijs ipſorum. Nouos cenſus & indebita onera Parochialibus imponebant Eccleſijs, in quibus exempti Ius obtinebant patronatus. Eccleſias curam animarum habentes ad menſam Abbatũ ſpectantes, quarum fructus Clericis ſecularibus quandoq; ad firmam concedebant ipſis decedentibus, ſuis Clericis conferebant; quamuis Eccleſia in rei veritate non vacarent. In Eccleſijs Monachorum iura ipſorum ſibi iniuſtè appropriantes equos, boues, theſaurum, & alia bona Monaſteriorum mobilia & immobilia illicitè occupantes; de ipſorum redditibus pro libito voluntatis ordinabant, ita ut Rectoribus ipſarum non remaneret, vnde poſſent ſuſtentari. Quandoque cum armis, & vexillo erecto molendina, & alia exemptorum bona contra iuſtitiam deſtruebant, quæ etiam tanto tempore poſſederant, quod de contrario memoria non exiſteret. Frequenter mittebant ad Monaſteria ſuarum ciuitatum, & diœceſium ſuos conſanguineos, nepotes, & interdum animalia ſua cum cuſtodibus, vt eis de bonis Monaſteriorum prouideretur. Abbates & Priores Monaſteriorum ſæpiſſimè compellebant vt ſuis conſanguineis, & nepotibus Monaſteriorum ſuorum & Prioratuum poſſeſſiones concederent in perpetuum, vel ad tempus. Permittebant etiam, & tacitè conſentiebant, quod in ſuo dominio temporali per milites, vaſſallos, & ipſorum temporales Officiales Monaſteriorum bona mobilia & immobilia per violentiam occuparentur in caſibus non permiſſis à Iure, varias iniurias perſonis Eccleſiaſticis inferentes. Interdum Abbates, Priores, & alios beneficiatos ſuis beneficijs iniuſtè priuabant, vt ſic fructus beneficiorum vacantium primi anni poſſent percipere. Cogebant ſæpiſſimè Abbates, & Priores Monaſteriorum ad ſibi præſentandum ſuos familiares conſanguineos, vel nepotes ad Eccleſias vacantes, in quibus Ius obtinebant patronatus. Sine iuſta cauſa impediebant ne exempti loca ſua poſſent reparare.* Hæc habent Franchus, & Tamburinus relati; & ex illis facilè dignoſcitur quam rationabiliter ad obuianda talia grauamina Sedes Apoſtolica veluti pia Religioſorum mater plura priuilegia, quæ in tota hac Summa Quæſtionum Regularium paſſim referimus, eiſdem conceſſerit.

AD CAPVT IV.

POſt num. 27. adde: Quando autem Prælatus præcipit contra Regulam, in qua non poteſt diſpenſare, nullo modo tenetur ſubditus illi obedire. Quia Prælatus nullatenus habet dominium ſupra Regulam, & ſubditus non promiſit ipſi obedire, niſi ſecundum ipſam. Tamburinus *de Iure Abbat. tom. 3. diſp. 4. q. 3. n. 10.* Idem dico ſi Prælatus præcipiat aliquid infra Regulam caſu quo non poſſit in illa diſpenſare, aut non ſit cauſa ſufficiens ad diſpenſandum, vt ſi Regula iubente quod habeatur vna hora orationis mentalis, & Prælatus præci-

patet vt ſolùm eſſet pro media hora Peyrinis tom. 1. de ſubdito q.1. ante 1. concluſ. Tamburinus ſupr. nu.12. Poſſunt autem Prælati compellere ſuos ſubditos ad recipiẽdum diſpenſationem ab ipſis factam in Regula, Conſtitutionibus &c. caſu quo in illis poſſint diſpenſare, & ſubſit cauſa ad id faciẽdum, tunc enim diſpenſatio eſt iuſta, & res diſpenſata licita, & honeſta, ac perconſequens materia obedientiæ. Angelus *in Summ. verb. Religioſus n.19.* Sylueſt. *verb. Religio 6. q.6.* Sanchez *6. in decalog. c.3. nu.8.* Tamburinus *ſupra quæſito 13.*

AD CAPVT V.

POſt num.2. adde: Imo Religioſi qui poſt votum Religionis contraherent cum vidua, aut duo matrimonia, eſſent irregulares irregularitate bigamiæ interpretatiuæ iuxta ea quæ dico *tom.3. verbo Bigamus & Bigamia num. 6.* vbi etiam *eſt num.5.* An Prælati Regulares poſſint in hac irregularitate diſpenſare, aſto quod poſſint id facere in irregularitate orta ex bigamia purè ſimilitudinaria, de qua eo loco dico.

AD CAPVT VI.

POſt num.19. adde: Et nota Sacram Congregationẽ declaraſſe valere profeſſionem illius, qui ſibi reſeruauit facultatem teſtandi de ſuo patrimonio. Ita referunt Barboſa *de Iure Eccleſiaſtico lib.1. cap.41. nu.153.* eſt Tamburinus *de Iure Abbatum tom.3. diſput.6. quæſit.16. num.15.*

In fine numeri 40. adde: Nomine autẽ Monaſterij cui Religioſus adquirit intelligitur in Religioſis Mendicãtibus, ſeu alijs qui non habent perpetuam affiliationẽ in vno Conuentu, ſed ſuperioris nutu ex vno in alium transferuntur, totus Ordo, vel Prouincia, in quibus Religioſus profeſſionem emiſit. Quia cum totus Ordo, ſeu Prouincia ſentiant onus alendi & ſuſtentandi tales Religioſos, etiam debent ſentire commodum, iuxta Regulam Iuris io 6. *Qui ſentit* &c. Azor. *tom.1 inſtit. moral. lib. 12. cap.10. qu.4.* Sanchez *lib.7. in decal. cap.32. nu.53.* poſt alios. In Religioſis autem alijs habentibus perpetuam affiliationem in vno Monaſterio vbi profeſſi ſunt, acquirunt tali Conuentui, propter eandem rationem. Sãchez *ſup. nu.55.* Obſeruandæ etiam ſunt circa hoc Conſtitutiones, & Statuta Religionum. Lugo *de Iuſt. & Iur. tom.1. diſp.3. ſect.11. nu.226.* Tamburinus *de Iure Abbatum tom.3. diſp.11. quæſit.4. num.6.*

Poſt num.52. adde: Res autem magni momenti, aut pretij nequeunt donare Religioſi, aut Monaſteria, *niſi in Generali Capitulo, aut alia Generali Congregatione re maturè diſcuſſa vnanimi conſenſu omnium, Superiorumque per miſſu approbata fuerit.* Ita enim habetur in dicta Conſtitutione Clementis VIII. & quamuis nouiſſime ſub Vrbano VIII. anno 1640. moderata ſit talis Conſtitutio ita vt Religioſi poſſint aliquid dare, quibuſdam cõditionibus ſeruatis ſine tali conſenſu Capituli Generalis &c. de ſola Superiorum licentia, id tamen intelligitur de rebus minoris momenti, & pretij, vt patet ex verbis dictę moderationis, ſcilicet, *modeſtè tamẽ ac diſcretè.* Conſule quæ dico *to.3. verbo Dare ſeu Donare quoad Regulares,* præſertim *à nu.10.* vbi de conditionibus requiſitis pro talibus donationibus. Et Portellum *in Reſponſionibus moral. tom. 2. caſ.67.* vbi propterea reprobat donationem factam à quodam Religioſo pro maritanda nepte.

Poſt num.53. adde: Quãdo autem aliquis Religioſus daret aliquid propter vſum vanum aut ſuperfluum, v.g. ſi daret aliquid meretrici, vel paraſito, aut mimo ob vanam delectationem; cum ad tales donationes non poſſit habere licentiam à Prælato, qui ſolùm illam dare poſſunt pro rebus licitis aut honeſtis, accipientes ab illo ea dona, tenentur ad reſtitutionem, vt pote accepta à non potente transferre dominium eorum ob defectum licentiæ, eſt quia ita habetur in Conſtitutione relata Clementis VIII. nouiſſimè confirmata quoad hoc ſub Vrbano VIII. Lugo *de Iuſt. & Iur. tom.1. diſp.3. ſect.7. num. 141.* ex Sanchez & alijs.

AD CAPVT VII.

POſt nu.20. adde: Pro quo notandum quod cum Regula vel Religio eſt deformata, Generales cum Capitulo Generali poſſunt & debent eam ad ſtatum prioris obſeruantiæ reducere, adeo vt Religioſi iam profeſſi ad ipſius obſeruantiam teneantur, propter rationes adductas; & eam præſertim quia ſubijciens ſe in ordine ad aliquem finem, conſequenter etiam ſubijcitur in ordine ad medium, quod eſt neceſſarium ad conſeruationem talis finis: Reformatio autem Regulæ, & Religionis neceſſaria eſt ad conſeruationem illarum. Pro quo non ſolum Vazquez & Sanchez relati, ſed etiam Sylueſter, Tabiena, Azor. Reginaldus, & alij afferri poſſunt, quos citat Tamburinus *de Iure Abbatum tom.3. diſput.4. quæſit.6. num.3.* Adhibet tamen tres limitationes. Primam, quam nos adduximus ex Nauarro & Sanchez, vt ſcilicet, nõ teneantur ad talem nouam Reformationem Religioſi delicati viribus, qui eam ſuſtinere nõ poſſunt, vel ſaltem hæc eſt iuſta cauſa vt cum prefatis Religioſis diſpenſari poſſit, vt ait Nauarrus relatus. Secundum ex eodem Nauarro, Tabiena, & Sanchez quod talis mutatio Regulæ, vel Religionis non obliget illos qui tempora profeſſionis ſolum nouerunt Regulam, prout tunc obſeruabatur, aut non habuerunt animum ad ſtringendi ſe niſi ad illam pro eo modo quo obſeruabatur: quia votum non obligat vltra intentionem vouentis. Tertiã, quando Regula illa aothoritate Summi Pontificis, vel conſuetudine legitimè præſcripta abrogata erat tempore quo Religioſi profeſſionem emiſerunt. Ex Nauarro, Sanchez, Salas, & Bannez Specialiter id tenet Bonacina *de legibus diſp.1. quæſt.1. punct.3. num.18.* Secus autẽ dicendum quando Regula, aliquorum culpa, nõ authoritate Pontificis, aut conſuetudine legitima abrogata erat. Bonacina *ſupra* Tamburinus *ſup. nu.6.* Nota autem quod licet ad inducẽdam ſtrictiorem vitam in Religionibus requiratur conſenſus ſingulorum in Capitulo, ad reducendam tamen ad priſtinum ſtatum ſufficit conſenſus maioris partis. Innocentius *in cap. Super eo, de Regular.* Panormit. *ibi nu.6.* Felinus *in cap. Cum omnes. verſ. Pro qua fallentia,* & alij cum Tamburino *ſupr. num.3.* Qui etiam addit *num.7. & 8.* ex Panormitano, Sanchez, & Peyrinis poſſe Prælatos etiã ſine Capitulis facere quod cum illis quantum ad Reformationem Regulæ, & Religionis.

AD CAPVT VIII.

POſt num.20. adde: Ex quo colligo etiam teneri Prelatos ſuperiores quoad eandem vim directiuam ad obſeruantiam legum particularium aliquarum Prouinciarum, vel Conuentuum, in quibus manent, tum propter bonum exemplum ſubditorum; tum quia eo ipſo quod ſubditi viderent Superiores eas non obſeruare, ſaltẽ pro multis occaſionibus, crederent ab eis abrogari. Suarez *3. de legibus cap.35. num.74.* Salas *de legibus diſput.14. ſect.2. nu.23.* & ex ipſis Tamburinus *de Iure Abbatum tom.3. diſp.3. quæſit.4.*

Poſt numer.12. adde: Clariùs dici poteſt quod quando

do confirmatio Summi Pontificis fuit ſubſtantialis, & eſſentialis, hoc eſt quando Summus Pontifex confirmādo dicta ſtatuta dat ipſis nouum robur ea propria faciens aut volens quod ea nomine ſuo ſubſiſtāt, proculdubio tunc nō poſſunt mutari, aut alterari à Capitulis, aut Religionibus: quia tūc cenſentur veluti ab ipſo Papa lata, ac per conſequens ab inferioribus inuariabilia. Si tamen talis confirmatio ſolum fuit accidentalis, vt ſi ea Pontifex ſolum laudauerit, & approbauerit vt legitimè ſacta à Religionibus vel Capitulis, non faciendo ea veluti propria ipſius, aut eis nouum robur tribuendo, tūc poſſunt à Religionibus, vel Capitulis immutari. Ita Bonac. *de legib. diſp.1.q.1.p.1.n.16.* Tambur. *de Iure Abbat. tom.3. diſp.3.q.7.n.6. & ſequ.* poſt Salas, Rodrigu. & Mirandam. Adde Portellum in *dub. Regul. v. Statutum n.* 11. Qui tamen oppoſitum dicit, ſi Papa præciperet alicui Capitulo, vt nomine ipſius Papæ conderet tale, vel tale ſtatutum, quia tunc eſſet veluti eſſentialiter Papale Tamburinus *ſup. nu.9.* Vbi etiam in ſequentibus de interpretatione, ſeu declaratione talium ſtatutorum. Pro quo vide quæ dico *tom.1.c.18.n.76.*

AD CAPVT IX.

Poſt num.12. adde: Nota autem hanc prohibitionē exercendi munus aduocati non ſolum ad Monachos, ſed ad quoſcumque veros Religioſos extendi, ſiue Monachi ſint, ſiue Canonici Regulares, Mendicantes &c. *c.2. de poſtuland. & Clem. Religioſus.* Sanch. *lib.6. in Decal. c.13.n.1.* Lugo 2. *tom. de Iuſt. & Iure diſp.41. ſect.1.n.3.* Non autem comprebenduntur Nouitij: quia nomine Religioſi non veniunt in odioſis Nouitij. Sanch. *n.2.* Lugo *ſupr.* De licentia autem iſta, & vtilitate Monaſterij qualis debeat eſſe, vt Religioſus exercere poſſit munus aduocati, latè Sanchez *dicto c.13.* & Tamburinus *de Iure Abbatum tom.3. diſp.3.q.6.nu.27.*

Poſt num.35. adde: Et nota appellationem à decretis Ordinarij ſi fieri contingat in hac materia debere eſſe ad S. Congregationem Epiſcoporum & Regularium, prout habetur in relato decreto ſub Gregor. XV. etiam priuatiuè ad quoſcumque alios, prout etiam declarauit eadem S. Congreg. 12. Iun. 1643.

Poſt num.49. adde: Et generaliter loquendo nota, quod quæ in Sacris Canonibus Clericis interdicuntur, niſi ex materia & circumſtantijs aliud colligatur intelligenda etiam ſunt de Regularibus, qui nomine Clericorum in ijs veniunt. *c. Deus qui. ca. pen. & c. fin. de vita & honeſt. cler. Clem.1. Ne in agro. §.1. de ſtat. Monach. & Clem. exijt. de verb. ſignif.* Tambur. *de Iure Abb. tom.3. diſp.3. qu.10.n.21.* Apud quem etiam *nu.51.* de aliquibus quæ ſecundum antiquos canones Monachis prohibentur, quę tamen, vel quia non ſunt in vſu, vel quia circa illa habēt Religioſi priuilegia Summorū Pontificum, vel quia in Pontificijs Conſtitutionibus poſteà moderata ſunt, nō obligant illos.

AD CAPVT X.

Poſt illa verba nu.3. Laur. de Peir. *tom.2. priuil. Minim. in Conſtit.8. Vrb. VIII.* adde: Quia verò hoc decretū non integrè refertur ab hoc Authore, & illud eſt innouatum nouiſſimè ſub anno 1643. die 21. Martij, ideo placuit illud hìc apponere, prout extat typis mādatum Romæ, & à D. Paulutio S. Congreg. Secretario ſubſcriptum. *Cum poſt editum decretum de rebus Regul. non alienañ. compertum ſit Regulares qui eodem decreto probibentur cēſus imponere & alios contractus facere ſuper bonis ad eorum Monaſteria pertinentibus, loco cenſuum & contractuum buiuſmodi, pecunias accipere mutuò etiam ſine alicuius lucri ſolutione, vel ad cambium cum ſolutione lucri etiam ceſſantis; vel damni emergentis cum obligatione ſeu hypotheca bonorum, aut dato pignore. Cumq; ex huiuſmodi contractibus eludatur mens S. Congreg. cui in primis in votis fuit, conſulere Religionum indemnitati, quæ ex dictis contractibus plurimū læduntur SS. D. N. approbante decreuit, & declarauit non licere Regularibus, vt ſupra proponitur accipere, & ſi acceperint in ipſius Decreti pœnas ipſo facto incidere. Datum Romæ 21. Mart. 1626. quod innouatur hac die 19. Septemb. 1643. Ioannes Baptiſta Cardinalis Pamphilius. Franciſcus Paulutius S. Congregationis Concilij Secretarius.*

Poſt illa verba num. 12. *prædicta ab alijs Religionibus acceptata eſſe*: adde. Niſi dicamus cum Portello *in Reſpōſionib. Moral. caſu 13.n.13.* hoc viuæ vocis oraculum eſſe meram declarationem, ac per conſequens non eſſe reuocatum à Greg. XV. & Vrb. VIII. quia ipſi ſolùm reuocarunt ea viuæ vocis Oracula quæ continent nouam gratiam, aut priuilegium, non quæ continent declarationes, iuxta dicta *ſup. c.3. nu.21.*

AD CAPVT XI.

Poſt num.7. adde: Nota inſuper S. Congreg. Epiſcoporum & Regularium declaraſſe 11. Ianuar. 1641. Epiſcopum non poſſe viſitare Capellas, aut Altaria poſita in Eccleſijs Regularium, etiamſi à ſecularibus fabricata ſint.

Poſt illa verba num.11. *tamquam deſertores ſui Inſtituti ab Ordinariis locorum puniantur.* Adde: Conformiter ad hoc decretum video S. Congr. Epiſcoporum & Regularium declaraſse 14. Febr. 1642. Regulares Leopolis, qui in itinere ſunt non teneri præſentare Vicarijs foraneis, aut Decanis licentias ſuorum Superiorum. Si tamen ſine tali licentia reperti fuerint, poſſe incarcerari, & puniri ab Ordinario.

AD CAPVT XII.

Poſt num.10. Adde: Nota tamen obiter omnino falſam & reijciendam eſſe ſententiam Filiberti Marchini *in Tract. de Sacram. Ord. tract.2.p.6. diffic.3.n.4.* aſſerentis, omiſſionem vnius integræ Horæ Canonicæ non eſſe peccatum mortale: *quia* (inquit) *ſingulis diebus vnicū tantummodo vrget præceptum: ſed omiſſio vnius Horæ eſt parua materia comparata ad integrum Officium diuinum: ergo.* Hęc n. ſententia communiter reijcitur à Theologis: omiſſio enim cuiuſcumq; Horæ, vt dixi, eſt notabilis deformitas & mutilatio Officii diuini, ac per conſequens non eſt parua materia, ſicut nec talis eſſet, ſi per ſe ſola præciperetur. Alioquin eadem ratione dici poſſet violationem ieiunij in vna die Quadrageſimæ nō eſſe peccatum mortale, eo quod comparatiuè ad totam quadrageſimam videatur parua materia. Diana *p.6. tract.6. reſol.6.* poſt Caſtrum Palaum, Ledeſmam, Reginaldū, Molpheſium, & alios. Ac Petrus Annell. *in Trac. de Hor. Canon. c.8. dub.2.n.5.* poſt Sotum, Nauarr., Azor., Leſſium, Sanchez, & alios. Apud quem etiam *n.6.* quæ cenſenda ſit pars notabilis vnius Horæ Canonicæ.

Poſt illa verba nu.41. *Barb. de Offic. Parochi ca.16.n.26.* adde: Nota tamen ſingularem declarationem S. Congr. Epiſcoporum & Regularium 9. Maij 1642. qua declarauit Priorem cuiuſdam Cōuentus ſiti in quadam Terra in qua non erat niſi vna Eccleſia Parochialis, qui volebat celebrare, vel celebrari facere in ſua Eccleſia antequam Parochus, cogendum ad denunciandum inter Miſſarum ſolemnia dies feſtos, vigilias, excommunicatos, Matrimonia &c. & alia quę illi Parochus intimaret; alioquin quod differret celebrare poſt Parochum.

AD

Digitized by Google

AD CAPVT XV.

POſt illa verba numeri *6.electores eſſent inhabiles*. adde: Electio deuoluitur ad ſuperiorem immediatum. *cap. Ne pro defectu. de elect. c. licet. & c. fin. de ſupplend. negligent. Prælat.* & alijs iuribus. Syluester *ſup. quæſt.* 12. Sigiſmundus de Bononia *de elect. dub.* 13. *nu.* 2. Si verò omnes electores eſſent inhabiles.

Poſt illa verba nu. 8. *Azor. tom. 2. lib. 6. c.* 14. *q.* 7. adde: Inhabiles tamen eo quod habeant legitimum impedimentum, cenſuram videlicet, vel ſimile, quando id certo conſtat, ita vt nulla tergiuerſatione celari poſſit, nō ſunt vocandi, nec ſi non vocentur, electio erit nulla. Quia electores debent eſſe habiles. Sigiſmundus *de electione dub.* 11. ex alijs.

Poſt illa verba n. 11. *Rodriguez* 2. *to. q.* 53. *art.* 12. adde: Compromiſſio autem poteſt fieri etiam in eos qui non ſunt de Collegio. Quia textus *d. ca. Quia propter.* non reſtringit hoc ad eos ſolum qui ſunt de Collegio. Gloſſ. *ibid.* Braxius *in direct. elect. par.* 3. *c.* 17. Sigiſmundus *ſupra dub.* 21. ex Rotæ deciſion. & alijs. Apud quem alia circa hunc modum electionis, quæ omittimus, quia parum eſt in vſu in Religionibus.

Poſt num. 12. adde: Dignus tamen electus canonicè poteſt licitè acceptare officium ad quod eligitur, etiam ſi credat alium eſſe digniorem. Ratio eſt quia ipſe non eſt iudex in illa cauſa, & debet credere electores rem benè penſaſſe. Sigiſmundus *ſupr. dub.* 34. poſt plures alios.

Poſt num. 16. adde: Idem dicendum de votis inutilibus, vt ſi in electione Prioris v.gr. aliquis diceret in ſua ſchedula, ego eligo in Priorem Prætorem ciuitatis, Epiſcopum &c. Sigiſmundus *de elect. dub.* 29. vbi alia ad intentum.

Poſt num. 21. adde: Nec obſtat declaratio quædam Sac. Congregationis, quæ communiter circum fertur, & quam refert Sigiſmundus *de elect. in addit. ad dub.* 52. *n.* 5. in qua cum propoſitum eſſet dubium *An ſtante libertate electionis, liceat Prælato Superiori proponere duos vel tres, ex quibus neceſſario vnus eligatur?* S. Congregatio reſpōdit. *Non licere.* Hæc inquam declaratio nō obſtat dictis. Tum quia non conſtat eſſe authenticam, aut ſubſcriptā ab Eminentiſſ. Cardinali Præfecto, & Secretario Congregationis, quod eſt neceſſarium, vt ſimilibus declarationibus fides adhibeatur, vt decreuit ipſa Sac. Congregatio in declaratione authentica 2. Auguſti 1631. & Romæ impreſſa, quam refero 3. *tom. verbo S. Congregatio num.* 10. Tum etiam quia eſto authentica ſit, per ipſam non videtur reprobari dicta coarctatio, niſi quando ſit ad libitum Prælati ſuperioris, vt patet ex illo verbo *Prælato Superiori*, non quādo fieret ex lege, vel Conſtitutione Religionis in quam Religioſi conſenſerint, prout cōtingit in Ordine noſtro, cum in dicta decreta Capitulorum Generalium nō ſolum conſenſerint noſtri Religioſi ratione conſuetudinis, ſed etiā quia edita ſunt à Diſſinitoribus Capitulorum Generalium, qui ab ipſis Religioſis proximè, vel remotè electi habent authoritatem faciendi quidquid ipſi facere poſſent. Vnde Sigiſmundus relatus hoc approbare videtur in ſimili caſu. Vide ipſum eo *nu.* 5. & Sanchez *lib.* 4. *de matrim. diſp.* 12. *n.* 20.

Poſt illa verba num. 33. *Nauarrus in manuali cap.* 23. *num.* 111. *Azor vt ſupra*, adde: Vide tamen Dianam 4. *par. tract.* 4. *reſolut.* 156. & Ioannem Mariam Nouarium *in lucerna Regularium verbo Generalis & Generalatus nu.* 10. ac dicenda 4. *tom. verbo Simonia*.

AD CAPVT XVI.

POſt numerum 7. adde: Pro quorum maiori luce, nota primo quod etiam ſi recedens à Religione animo nō reuertendi ad illam non relinquat habitum, nec etiam habeat animum illum relinquendi adhuc erit verè apoſtata. Sicut enim habitus non facit Monachum *cap. Porrectum. eſt cap. Ex parte. de Regularib.* ita è contra retentio habitus non tollet eſſe apoſtatā eum qui à Religione recedit dicto animo ad ipſam non redeundi. Azor. *tom.* 1. *inſtit. moral. lib.* 12. *cap.* 17. *q.* 6. Sanchez *lib.* 6. *in decal. c.* 8. *nu.* 4. poſt Angelum, Syluestrum, Caietanum, Rodriguez, & alios. Idem colligitur ex decretis Clemet. VIII. *de caſuum reſeruat. pro Regularibus*, vbi inter caſus à Regularibus reſeruabiles ponit Apoſtaſiam à Religione ſiue habitu dimiſſo, ſiue retento; vbi manifeſtè ſupponitur poſſe eſſe apoſtaſiam, etiam habitu retento. Tamburinus *de Iure Abbatum tom.* 3. *diſp.* 8. *qu.* 1. *nu.* 12. Nota ſecundo quod quamuis communiter dicatur, vt nos etiam diximus, ad veram apoſtaſiam requiri animū non reuertendi ad Religionem vnquam, nihilominus ſatis probabiliter id extendi etiam ad eum qui recedit à Religione animo non reuertendi ad illā niſi poſt longum tempus, v.g. trium aut quatuor annorum, aut donec aliquod negotium longum finierit, aut ad arbitriū ſuum. Ita Suarez *tom.* 4. *de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *c.* 1. *nu.* 22. *&* 23. Saltem tamen in foro externo ita iudicandum, prout colligitur ex textu *in §. Pauonum. Inſtit. de rer. diuis. & l.* 3. *§. Emanſor. & l.* 4. *§. edicta.* Tamburinus *ſupra num.* 13. ex alijs.

Poſt num. 18. adde: An redeuntes, poſtea ad Religionem, admitti poſſint ad officia illius; attendendum eſt ad Conſtitutiones, & Statuta talis Religionis. Stando enim in Iure communi nō videtur hoc illis interdictum poſita emendatione ſuæ vitæ. Nam *cap. Perpetuas. de voto.* quod adduci ſolet in contrarium non probat intentum; quia ſolum videtur loqui in caſu quo culpa perſeueret, Azor. *lib.* 12. *inſtit. moral. c.* 17. *q. vlt.* Sanchez *lib.* 6. *in decal. c.* 8. *nu.* 32. poſt alios, quos etiam ſequitur Tamburinus *de Iure Abbatum tom.* 3. *diſp.* 8. *q.* 9. *n.* 4. In noſtra autem Religione, prout habetur *in Conſtitutionibus par.* 3. *c.* 1. *nu.* 9. qui ab Ordine apoſtatauit, non admittitur ad officium Prioris, vel Diffinitoris niſi cum eo diſpenſetur per Generale Capitulum, vel per Priorē Generalē.

Poſt illa verba nu. 20. *Quod intellige etiamſi*, adde: ſit in remotiſſimis Prouincijs, & apud Indos, imo etiam ſi per longum tempus in poſſeſſione ſit ſuæ fugæ, aut libertatis. Lugo *tom.* 1. *de Iuſt. & Iure. diſp.* 3. *ſect.* 11. *num.* 235. Item etiam ſi.

Poſt num. 25. adde: Sed ponamus Religioſum habere parentes in extrema neceſſitate conſtitutos, an exiens à Conuentu ſine legitima licentia pro ipſorum ſuſtentatione ſit cenſendus apoſtata, vel fugitiuus. Reſpōdeo quod ſi verè ſubſiſtit talis neceſſitas extrema, illa videlicet quæ ſit talis vt ſine exitu ipſius Religioſi mox, aut breui tempore ſequenda ſit mors parentum, non ſolum poſſe Religioſum exire ad ſubueniendum illis, etiam ſine licentia quacumque, ſi illam obtinere non poſſit, ſed etiam teneri ad id faciendum. Ratio eſt, quia caſus extremæ neceſſitatis eſt tam vrgens vt in ipſo non ſolùm parētibus, ſed etiam extraneis teneamur ſubuenire. Pro quo vide dicta *c.* 2. *nu.* 13. & maxime dicenda *cap.* 24. *nu.* 40. vbi quid dicendum de caſu grauis neceſſitatis parētum. De quo etiam Nauarrus *in Commen. de Regularibus, ad cap. Nullam.* 18. *qu.* 2. *nu.* 48. Reginaldus *tom.* 2. *lib.* 20. *c.* 2. *de obligatione filiorum, nu.* 13. *§. Tertia conditio*, & nouiſſimè Portellus *in Reſponſionibus moral. tom.* 2. *caſu* 72. Vnde conſequenter, licet Religioſus exiens à Conuentu ſine legitima licentia ad ſubueniendum parentibus extremè indigentibus non ſit cenſendus apoſtata, aut fugitiuus benè tamen in caſu neceſſitatis extra extremam. De caſu autem grauiſſimæ neceſſitatis idem videtur

detur

Digitized by Google

detut dicendum, ac de graui, & ita eam cum graui confundunt Portellus telatus & alii. Vide Tamburinum *de Iure Abbat.tom.3.diſp.8.q.6.*

Poſt num.33.adde: Ex quibus colligi poteſt deciſio cuiuſdam caſus, quem tractat Pottel. *in reſponſ.mor.tom.2.caſu* 92. de quodam Religioſo, quem Commiſſarius Bullæ Cruciatæ contra voluntatem ſui Prælati applicaueтat ad ſui obſequium mittendo illum ad quemdã locum pro negotio quodam peragendo. Dicẽdum enim eſt, propter adducta ex Couc. Trid. & ex priuilegio Sixti IV. relato, ſi talis Religio fruitur illo, id fieri non potuiſſe, niſi in caſu quod Commiſſarius Cruciatę haberet aliud priuilegium derogans Concilio, & præfato priuilegio Sixti IV. Portel. *ſup.* Addens etiam in hoc non eſſe credendum dicto Commiſſario Cruciatæ niſi oſtendiſſet tale priuilegium.

AD CAPVT XVII.

POſt illa verba nu.5. *Leſs.2.de iuſt.c.40.d.14.* adde: Et alij. Quamuis Sotus, Vaſquez, Diana, & alii quos ſequuntur Tambur. *de Iure Abb.tom.3.diſp.3.qu.9.nu.3.* & Zacharias Paſqualigus *dec.267.* oppoſitum velint.

Poſt num.14.adde: Vnde conſequenter religioſus factus Epiſcopus hac lege ligatut, vt omnia quæ habet debeat Monaſterio conſignare antequam ad eã dignitatem aſcendat. Henriq. *de Sacram.Ord.c.33.n.4.* Rodriq. *tom.3.q.regul.qu.58.art.6.* Peyrin. *to.1.de ſubdito q.1.cap.10.§.vnic.concl.2.* Tambur. *de Iure Abb.tom.3.diſp.3.q.9.nu.8.* Si verò ralis Religioſus fuerit ex Ordine Prædicatorum ſi priuſquam conſecretur uon reſignauerit Religioni libtos, & alia quæ habet tempore ſuæ promotionis, non ſolum peccat mortaliter, ſed etiam eo ipſo eſt ſuſpenſus ab executione Pontificalis miniſterij; propter priuilegium relatum Clem. IV. & Alex. IV. Henriqu. Peyrinis, & Tambur. relati. Gaudent autem hoc priuilegio, Carmel. & alij qui habẽt communicationem priuilegiorum cum Dominicanis. Paſsar. *in Comp.priu.Minim.pag.35.* Peyrinis, & Tambur. Addit Peyrinis quod ſi in aliqua religione ſit Statutũ quod uullus audeat conſentire electioni, vel prouiſioni de ſe ſactæ niſi prius facta reſtitutione Ordini omnium quæ habet tẽpore quo conſenſit, ſi non præmiſſa rali reſtitutione conſenſerit incidet in pœnas talis Statuti, etiam ſi Papa illum in Conſiſtorio Epiſcopum pronunciauerit.

AD CAPVT XVIII.

POſt illa verba num.5. *Miranda in Man. tom.2.q.3.c.1.* adde: Cæterum Sigiſmund. de Bononia *de elec.dub.62.n.1.* dicit hoc ſolum eſſe de honeſtate, uon de neceſſitate. Quod & ſequitur Bordon. *in reſol.reſol.21.n.23.* ac Lauor. *in ſuis lucubr.tit.4.c.16.nu.6.* & propterea etiam eſt probabile, nõ requiri, pro Prouiucialatu maximè, dictam ætatem triginta annorum, ſed minorem ſufficere.

Poſt nu.6.adde: Pro gradu autem ſcientię quę requiritur in Prelatis, & pro quibus Prelatis, conſule Sigiſmũdum *de elect.dub.63.* & dicenda *4.tom.v.Prælatus n.3.*

Poſt num.16.adde: Et Portellum *in Reſponſ.mor.to.2.caſu 28. & 29.* vbi plura vtilia Prælatis Regularibus vt ſe defendant contra Aduocatos, & Cauſidicos Prelatos eoſdem impugnantes eo quod in proceſſibus ab ipſis factis non obſeruent aliquos Iuris apices.

Poſt num.38.adde: Ex qua declaratione cõſtat quid ſentiendum ſit de ſententia Portelli *in Reſponſ.Mor.tom.2.caſu 41.n.4.* aſſerentis poſſe Prælaros regulares (intellige habentes priuilegia) abſoluere ſuos ſubditos à caſibus Bullæ Cœnæ, hæreſi excepta. Pro qua citat Suar. & vtrumque Rodrig. Cautius ergo loquitut Bordonus *in Reſol.reſol.3.num.3.* dicens me telato cum Sigiſmundo, Naldo, Vecchio, Cruce, Zorbo, Tamburiuo, Zanatdo, & Diana, nullatenus poſſe Prælaros Regulares abſoluere ſuos ſubdiros à caſibus Bullæ Cœnæ.

Poſt num.54.adde: Pro iſta autem facultate prelatorum regularium ad diſpenſandum ſecum in obſeruantijs regulæ, & conſtitutionum, nota, iure optimo concedi ipſis: tum quia id colligitur ex *c.fin.de pænit. & remiſ.* tum ne ſint peioris conditionis, quem ſubditi. Miranda *in Man.Prælat.tom.2.q.31.art.9.* Tambut. *de Iure Abb.tom.3.diſp.4.q.12.* excipit tamen *ibi n.7.* eos Prælatos, quibus à Regula, vel Conſtitutionibus prohibitum eſt diſpenſare, niſi cum talibus perſonis, ſi ipſi non ſint tales. Multò magis excipi debent illi prælati qui ab eadem Regula, vel Conſtitutionibus priuati ſunt hac facultate iuxta dicta *c.8.n.23.*

Poſt illa verba num.63. *Rodrig.tom.1.qu.regul.qu.13.art.16.* adde: Addunt alii etiam pro foro externo deſeruire talem diſpenſationem. Dum tamen pro eo foro ptobari poſſit adfuiſſe requiſita pro tali diſpenſatione. Quod facilè admitti poteſt. Sigiſm. de Bonon. *de elect.dub.81.* poſt Maiolum, Suatez, Salas, & Sanchez.

Poſt num.90.adde: Circa huiuſmodi autem præcepta lata à Superioribus nota, quod illis obligantur Superiores quoad vim directiuam ita vt in conſcientia teneantur ad illa; tum quia caput debet conformari membris, tum quia alitér facientes reptehenduntur à Chriſto Matthæi 23. illis verbis: *dicunt & non faciunt*, & à Paulo *ad Rom.2.* illis. Qui *alium doces te ipſum non doces, qui prædicas non furandum furaris*: & iufra: *Propter quod inexcuſabilis es &c.* S.Thom.2.2.*q.96.art.5.* Couar. *in c.Alma mater.p.1.§.1.nu.7.* Tambur. *de Iure Abb.to.3.diſp.3.q.4.* poſt alios. Caſu autem quo Superiores tranſgrediantur præcepta à ſe poſita pro aliquo caſu, non propterea cenſentur ipſis derogare, quia exiſtimandũ eſt quod ſicut potuerunt pro illo caſu diſpeuſare cum ſubditis in talibus præceptis, ſic etiam ſecum. Secus verò ſi perſeuerent in iuobſeruantia ſuotum præceptorũ, quia tunc videntur illis derogare, maximè ſi non cenſeantut vtilia *l.1.ff.de conſt.Princ.* Guttier. *Canon.qu.li.1.c.8.n.3.* Tambur. *ſup.* Pœuis autem impoſitis pet præcepta Superiorum, non teneutur ipſi Superiores, quia nullus Superior tenetur pœnis à ſe impoſitis, aliàs obligarentur etiam quoad vim coactiuam ſuis præceptis. Tamburinus *ſupra* ex Sairo, Leſſio, Suarez, & Salas.

SVMMA QVÆSTIONVM REGVLARIVM,

SEV DE CASIBVS CONSCIENTIÆ

ad perſonas Religioſas vtriuſque ſexus ſpectantibus.

TOMVS SECVNDVS.

SVMMARIVM CAP. I.

MEndicantes Regulares à mendicitate dicti. numer.1.

Ii dicuntur, quorum Cœnobijs ex Regula, vel Conſtitutionibus non eſt permiſſum bona ſtabilia habere. ibid.

Alij ſunt ex Regula, alij ex Conſtitutionibus. ibid.

Quinam ſint? ibid.

Non ſunt dicendi Mendicantes illi, qui etſi pane mendicato viuant, ex Regula tamen, vel Conſtitutionibus bona immobilia habere poſſunt. ibid.

Sicut è contra Mendicantes dicentur illi, qui etſi ex priuilegio bona immobilia poſſideant, hoc tamen eſt illis prohibitum ex Regula, vel Conſtitutionibus. ibid.

Alij ſunt à iure, alij ex conceſſione, vel declaratione Sum. Pont. ibid.

Priores ſunt tantùm quatuor, ſcilicet Prædicatores, Minores, Auguſtiniani, & Carmelitæ. ibid.

Poſteriores autem Seruitæ Minimi, Ieſuatæ, & Ieſuitæ. ibidem.

Licitum eſt Mendicantibus ex Concil. Tridentin. in domibus ſuis bona immobilia poſſidere. nu.2.

Exceptis Minoribus de Obſeruantia, & Capuccinis. ibidem.

Comprehenduntur in hoc priuilegio Carmelitæ Diſcalceati. ibid.

Ex particularibus tamen ipſorum Conſtitutionibus prohibitum eſt Monaſterijs ipſorum bona immobilia poſſidere. ibid.

Non eſt aliqua lex, aut præceptum quibus teneantur Mēdicantes ex mendicato viuere. num.3.

Poſſunt tamen viuere hoc modo, quando illis deſunt neceſſaria ad vitam. n.4.

Nec poſſunt à quæſtuatione prohiberi. ibid.

De licentia ſuorum ſuperiorum. ibid.

Eam debent oſtendere Ordinarijs ſi ipſi petant. ibid.

Non eſt prohibitum illis colligere fructus antequam Curatus ſuas primitias. ibid.

Contra prohibentes eos mendicare procedi poteſt. ibidem.

Etiamſi eleemoſynas ſuperfluas peterent non ſunt iudicandi ab Ordinarijs. nu.5.

Bona Minorum de Obſeruantia pertinent ad Papam, vel ad eos, qui ea dederunt. n.6.

Solùm habent vſum facti ipſorum, non dominium, aut vſum iuris. ibid.

Poſſunt tamen recipere legata. ibid.

Quorum bonorum, & ad quem vſum? ibid.

Domus profeſſæ, Societatis Ieſu, & Monaſteria Carmelitar. Diſcalceatorum bona immobilia non poſſident. num.7.

Secus Collegia ipſorum. ibid.

Quamuis in bona ſuorum Religioſorum non ſuccedant. ibidem.

Moniales bona immobilia poſſidere poſſunt in communi. num.8.

Etiam Moniales S. Claræ. ibid.

Error eſt dicere teneri Mendicantes manibus laborare, nec poſſe docere, concionari, confeſſiones audire, &c. num.9.

Inſtituti ſunt ad prædicta munia exercenda. ibid.

Finis ipſorum eſt profiteri ſtatum vitæ mixtæ ex actiua, & contemplatiua. nu.10.

Monachorum verò ad vacandum Deo, ſilentio, ſolitudini, &c. ibid.

Tenentur ex charitatis præcepto ſaluti proximorum ſubuenire. num.11.

An obligari poſſint à Papa ex vi voti ipſorum ad eūdum in terras infidelium? ibid.

Multa illis priuilegia conceſſit Pius V. in Bulla Etſi Mēdicantium. *nu.12.*

Plures tenent eam eſſe reuocatam à Greg. XIII. in Conſt. In tanta.n.13.
Quidam putant hanc Gregorij Conſtitutionem publicatam non eſſe. num.14.
Publicata tamen fuit. ibid.
Alij dicunt non eſſe receptam.n.15.
Quomodo id accipiendum? ibid.
Solùm eſt reuocata Conſtitutio Pij V. quatenus contraria Conc.Trid.n.16.
Quomodo intelligenda facultas conceſſa mendicantibus ad concionandum?n.17.
Quomodo poſſunt audire confeſſiones ſecularium? numero 18.
Quomodo confeſſiones monialium, & aliorum fratrum? num.19.
Adminiſtrant Eucbariſtiam niſi in Paſcbate.num.20.
An ſuſpendantur interdicta in feſtiuitatibus Sanctorum Ordinum Mendicantium?nu.21.
An Prælati Mendicantium concedant licentias ingrediẽdi monaſteria monialium? nu.22.
An DD. Epiſcopi poſſint ſe intromittere circa adminiſtrationem bonorum monialium? nu.23.
Examen puellarum Deo dicandarum faciendum,& quomodo,ab Epiſcopo.nu.24.
An poſſint mendicantes à quocumque Epiſcopo Ordines ſuſcipere? nu.25.
Quid de Officijs,Miſſis, Concionibus, lectionibus in Eccleſiis mendicantium? nu.26.
Declaratum dicitur non poſſe exponere Sanctiſſimum Sacramentum ſine cauſa ab Ordinario approbata. ibidem.
Quomodo controuerſia ſuper præcedentiam ab Ordinarijs terminanda? nu.27.
Admittendi mendicantes ad curam animarum in Conuentibus,quibus talis cura imminet.nu.28.
Quarta funeralis an ab ipſis ſoluenda.nu.29.
Quid de quarta relictorum pro ornamentis, &c.numer.30.
Sepultura libera pro ſecularibus in Conuentibus mendicantium. nu.31.
Qualiter ſe gerere debeant cum Curatis circa corpora ſepelienda,Crucem portandam &c.nu.31.
Non obligantur ad contributionem onerum.nu.32.
Quid declaratum circa contributionem pro ſeminario? num.33.
Quid de oneribus perſonalibus, cuſtodia portarum, murorum, &c.nu. 34.
Libera facultas Mendicantium ad quaſtuandum. numer.35.
Quomodo, aut quando Ordinarij intromitti poſſint in delictis Fratrum? nu. 36.
Quomodo DD. Epiſcopi non debeant intromitti in ipſorum guberno.nu.37.
Quando cognoſcere poſſint de delictis aliquorum fratrum. ibid.
Puniunt Prælati ipſorum fratres confugientes ad Ordinarios.nu.38.
Non debent recipi ab Ordinarijs ſub eorum protectione. num.39.
Nec detineri inuitis ſuperioribus.ibid.
Bona ipſorum extra clauſtra decedentium, ſeu ad clauſtra reuertentium ad quos pertineant. nu.40.
Quid facere poſſint Epiſcopi circa uniones Eccleſiarum factas monaſterijs fratrum. nu.41.
Qui poſſint in Eccleſiis ſic unitis Curam animarum exercere. num.42.
Quid circa ſalarium ſeruientium dictis beneficijs? ibidem.
Non poſſunt impediri à pulſatione campanæ,celebratione Miſſarum, mortuorum aſſociatione, & alijs Officijs huiuſmodi.nu.43.
Quid declaratum circa pulſationes Campanarum. numer.44.
Licentia pro conſtruendis domibus mendicantium quomodo danda. nu.45.
Aſſociare corpora defunctorum, & mandatum, ſeu prædicationem in die Cœna Dom. quomodo facere poſſint. num.46.
Quomodo officia mortuorum non facienda à Parochis in Eccleſiis fratrum. nu.47.
Libera ſepultura in illis. ibid.
Non ſepelienda corpora defunctorum ad quæ aſſocianda vocati fuerint fratres ſine ipſis. ibid.
De candelis quæ fratribus dantur non debetur portio canonica. nu.48.
Qualiter diuidi debeant candelæ, & intortitia.ibid.
Vſus non faciendi teſtamenta ſine parochis. nu.49.
Ad quas proceſſiones accedere debeant Regulares. numer.50.
Quomodo facienda proceſſiones à Regularibus in ſuis Eccleſiis. num.51.
Quam præcedentiam debeant habere. ibid.
Gaudent Mendicantes communicatione ſuorum Priuilegiorum. nu.52.
Non tamen pœnarum, aut cenſurarum. ibid.
An conceſſa uni Monaſterio cenſeantur alijs conceſſa. ibidem.
Vni fratri priuato conceſſa non cenſentur conceſſa alijs. num.53.
Secus quando priuilegium vni fratri conceſſum inutile eſſet niſi alteri communicaretur. num.54.
Priuilegium aliquid debet operari, & eſſe vtile. ibidem.
Communicatio priuilegiorum intelligenda eſt reſpectiuè, num.55.
Quando priuilegium vni Ordini conceſſum repugnat obſeruantiæ alterius non communicatur illi.nu. 56.
Religio cui communicantur priuilegia poteſt ſe illis defendere contra eam cui primò conceſſa ſunt.nu.57.
Reuocata cenſentur à Conc.Trident.quoties in eo ponitur clauſula derogatoria illorum.nu.58.
Quid autem quando non ponitur talis clauſula. ibid.
Quomodo, & pro quibus perſonis ſuſpendantur per Bullam Cruciatæ.nu.59.
An ſuſpendatur in Anno Iubilæi centeſimi, numero 60.
Gaudent Mendicantes priuilegijs aliorum Ordinum. num.61.
An extendatur hoc ad priuilegia concedenda, numero 62.
Tenentur obſeruare decreta Generalia Clem. VIII. pro reformat.Regular.nu.63.
An poſſint obtinere beneficia. nu.64.
An idem dicendum de fratribus Minoribus. nu.65.
An hoc procedat in Mendicantibus tranſeuntibus ad non mendicantes.nu.66.
Non procedit in illis.nu.67.
Priuantur etiam voce,& loco in Capitulis.ibid.
An reddantur inhabiles ad officia,& ad quæ officia. ibidem.
Mendicantes ad alios mendicantes tranſeuntes, ſeu non mendicantes ad mendicantes non afficiuntur dictis pœnis.nu.68.
Non poſſunt conſentire electioni, poſtulationi, &c.de ſe in diſcordia factis ad aliquam Prælaturam extra ſuũ Ordinem.nu.69.

Quid

Quid dicendum de beneficio parochiali? ibid.

Poſſunt Mendicantes iure communi eſſe Vicarij Epiſcoporum. num.70.

Cum licentia Superioris,& vtilitate Monaſterij. ibid.

Non autem fratres Minores. ibid.

Poſſunt etiam exercere munus Prouiſoris Epiſcopi. numero 71.

Qualiter Coadiutorias obtinere poſſint. num.72.

Qualiter alia beneficia, penſiones,& de alijs requiſitis ad ea. num.73.

An teneantur comparere ad allegandum priuilegium exemptionis coram DD. Epiſcopis, ſeu Ordinarijs. numero 74.

De ſpecialibus obligationibus, iuribus, & priuilegijs Regularium Mendicantium. Cap. I.

1 MEndicantes Regulares à Mendicitate ſic dicti ij dicuntur,quorum Cœnobijs ex Regula, vel Conſtitutionibus nequaquam eſt permiſſum bona ſtabilia, ſeu immobilia (qualia ſunt fundi, prædia poſſeſſiones,annui redditus,&c.)etiam in communi habere,ſed eorum Religioſi ex eleemoſynis ſibi datis, vel oſtiatim quæſitis, victum, & alimenta comparant. Gloſſa *in c. ex eo. verb. Mendicantes, de exceſſibus Prælatorum in 6.* Gloſſa *in cap. quorumdam de elect. in 6. verb. Mendicantes*, Ioannes Azorius *tom.1. Inſtit. Moral. lib.12.c.23.* Vnde fit primò Mendicantes alios eſſe ex Regula,alios ex Conſtitutionibus. Mendicantes ex Regula(inquit Azorius vt ſup.) ſunt Franciſcani de Obſeruãtia: Dominicanos enim, Auguſtinianos,& Carmelitas ſolùm vocat Mendicãtes ex Conſtitutionibus,nam Regula S.Auguſtini ſub qua Dominicani, & Auguſtiniani viuunt, & Regula S. Baſilij, ſub qua (vt ipſe inquit) Carmelitæ,permittunt fundos,prędia & alia bona ſtabilia. Sed quod ad Carmelitas attinet non bene dicit Azorius ſub Regula S. Baſilij viuere, cum luce clarius ſit regula à B. Alberto Patriarcha Hieroſolymitano tradita degere. Malè etiam affirmat Carmelitas non eſſe Mendicantes ex Regula. Ipſorum namque Regula ab Innoc.IV. correcta, & explicata nihil de permiſſione bonorum ſtabilium continet imò, expreſsè habet c.13. *Et quia vos oportet frequenter mendicare &c.* Abbas Iapus *Allegat.* 45. Thom. de Ieſu *in expoſit. Regulæ Carmelitar. part. 3. dub. 6.* Vide etiam Annales noſtros. Infertur etiam ſecundò non eſſe dicendos Ordines Mendicãtes eos qui tametſi pane mendicato viuant, ex Regula tamen, & Conſtitutionibus bona immobilia habere poſſunt: ſicut è contra, eos eſſe dicendos Mendicantes qui quamuis ex priuilegio ſtabilia bona in communi poſſideant, ex Regula tamen, vel Conſtitutionibus ea habere nequeunt, quia vt dictum eſt, ratio Mendicantis Ordinis in eo ſita eſt, vt ex Regula,vel Conſtitutionibus hoc illis non ſit permiſſum. Azorius vt ſupra *§. ex his perſpicuè*. Rurſus Mendicantes alij ſunt à iure, alij ex Conſtitutionibus Summorum Pontificum. Priores ſunt tantum quattuor,videlicet Dominicani, Franciſcani, Auguſtiniani, Carmelitæ. Hi enim & hoc ordine numerantur in *cap. Religioſum de Relig. Domib. in 6. §. ſanè*, & à Pio V. in Conſtitutione *Romanus Pontifex.* anno 1567. Poſteriores verò ſunt Seruitæ, quos in prędicta Conſtitutione comprehendit idem Pontifex, Minimi, quos etiam tales declarat in alia Conſtitutione *Apoſtolicæ Sedis.* eodem anno: fratres Ieſuati Sancti Hieronymi, vt idem Pontifex habet in alia Conſtitutione *Romanus Pontifex*, & Ieſuitæ ex alia etiam Conſtitutione eiuſdem Pij V. *Dum indefeſſe* ſub anno 1571. Azor. *vt ſupra §.2. Quæritur*. De Ordine autem, ſiue antiquitate inter ipſos Mendicantes non eſt locus diſputandi. Solum enim eo ordine quo à iure,&Põtificibus,referuntur illo referre volui.

2 His tamen non obſtantibus, vt dixi *tom. 1. capit. 6. num.* 5. licitum eſt Mendicantibus in domibus ſuis tam virorum quàm mulierum, exceptis domibus fratrum S. Franciſci Capuccinorum, eorum, qui Minores de Obſeruantia vocantur, bona immobilia in communi poſſidere. Ita enim decernitur in Concil. Trid. ſeſſ. 25. cap. 4. illis verbis: *Concedit S. Synodus omnibus Monaſterijs, & domibus, tam virorum, quam mulierum, & Mendicantium exceptis domibus Fratrum S. Franciſci Capuccinorum, & eorum qui Minores de Obſeruantia vocantur, etiam quibus aut ex Conſtitutionibus ſuis erat prohibitum, aut priuilegio Apoſtolico non erat conceſſum, vt deinceps bona immobilia eis poſſidere liceat.* Vnde cenſendum eſt Concilium authoritate quia pollebat diſpenſaſse in poſseſſione communi bonorum immobilium cũ omnibus Mendicantibus, ſiue ijs ex Regula, Conſtitutionibus, aut alio modo interdicta prius fuiſset. Hoc enim ſonant verba illa vniuerſalia *omnibus Monaſterijs*, & indefinita illa vox vniuerſali æquiualens *Mendicantiũ* & exceptio illa *exceptis, &cet.* quæ firmat regulam in omnibus alijs. Azorius *tom. 1. lib. 12. cap. 23. §. 8. Quæritur*. Propter quam cauſam comprehenduntur etiam ſub hoc priuilegio noſtri PP. Diſcalceati Carmelitæ; cum Concilium generaliter loquatur de omnibus Mendicantibus, & Monaſterijs exceptis Minoribus. Nec obſtat quod obijcit Thomas de Ieſu *in expoſit. Regulæ Carmel. part. 3. c. 8. dub. 6.* quod Concilium ſolùm loquatur de ijs quibus ex Conſtitutionibus erat prohibitum habere bona immobilia, Carmelitis autem ex Regula illis hoc prohibebatur. Dicendum enim eſt, Concilium nomine Conſtitutionis intelligere etiam Regulam, dicunt Rodrig. *tomo 2. quæſt. Regul. quæſt. 62. art.* 14. & Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap.* 12. *numero* 2. & ratio id ſuadet, quia ſi nomine Conſtitutionum non intelligeret Regulam, fruſtra feciſset exceptionem de fratribus Minoribus, & Capuccinis, cum illis ex vi Regulæ prohibitum ſit habere prædicta bona immobilia. Vide Suarez *tomo 3. de Relig. libro 8. capit.* 47. *numero* 2. Et nota ex peculiaribus Conſtitutionibus eorumdem PP. Diſcalceatorum prohibitum eſse Conuentibus illorum bona immobilia poſſidere, vt patet ex Conſtitutionibus Hiſpan. *part. 1. c. 7. nu.* 11. Quod ſine dubio propter ſtrictiorem obſeruantiam paupertatis ſtatutum fuit.

3 Vnde non eſt aliqua lex aut præceptum quibus teneantur ex mendicato viuere Mendicantes. Eo enim ipſo quòd à Sede Apoſtolica diſpenſati ſunt in poſseſſione bonorum ſtabilium diſpenſatur in poſſeſſione tot bonorum ſtabilium, quot ſufficiant ad eorum ſuſtentationem, ac per conſequens deobligantur ab onere mendicandi, ne obligentur ad ſuperflua quærenda, vel tenenda, quæ nullatenus habere poſſunt, iuxta dicta *tom. 1. cap. 6. num.* 13. Vide ibi dicta *n.* 43. Imò in caſu quo Mendicantes eſſent in ſua puritate non poſſidendi bona ſtabilia non erant obligati ad viuendum ex eleemoſynis oſtiatim mendicatis, ſed poterant viuere ex ſibi vltrò obligatis, & datis, vel aliquo alio modo quæſitis. Ex vi enim mendicitatis ſolùm obligabantur ad non habendum

bona ſtabilia. Azorius *vt ſupra §.9.quæritur.*

4 Poſſunt nihilominus ſiue habeant, ſiue non, prædicta bona viuere ex mendicitate, quando ſcilicet adhuc deſunt illis neceſſaria ad vitam. Vt latè dixi *tom. 1. cap. 6. num. 33. & 44.* Quibus iungitur Pius V. in Conſtitutione *Etſi mendicantium* anno 1567. edita, & de qua inferius dicetur, ac S. Congregationis declaratio anno 1587. qua dicitur: *Fratres Mendicantes nullatenus à quæſtuatione, quæ de licentia ſuorũ Superiorum fit, & in dies fieri contingit, prohibetur.* Hanc porrò licentiam debent oſtendere Ordinarijs, ſi ipſi eam videre velint, declarauit enim Sacra Congregatio Concilij: Regulares mendicantes teneri ad oſtendendum Ordinario licẽtiam quęrendi eleemoſynas à ſuis Superioribus ſibi datam. Quæ etiam Sacra Congregatio ad Rectores Eccleſiæ Bononienſis reſpondens declarauit: Non eſſe prohibitum Regularibus colligere frumentum, vuas, ligna, & ſimilia, antequam Curatus habuerit ſuas primitias. Vnde ad huiuſmodi quęſtuationes nõ requiritur licẽtia, Epiſcopi, cum Mendicantes ſic quæſtuantes vtantur iure ſuo. Prohibentes autem eos mendicare incidunt ſecundum aliquos in excommunicationem latæ ſententiæ. Ad minus tamen ex priuilegio Sixti IV. Carmelitis conceſſo in Bulla *Dum attenta*, quæ eſt mare magnum Ordinis contra Ordinarios impediẽtes dari nobis eleemoſynas propter lites, & proceſſus inter illos, & noſtros fratres exortos accerrimè procedendum dixit ijs verbis: *quod ſi per quoſcumque proceſſus lites, & controuerſias quomodolibet inter ipſos fratres prænominatos, & Eccleſiarum Rectores, & Ordinarios emergentes Ordinarij ipſi, ſeu quicumque alij inhibitionem eleemoſynarum per Chriſti fideles fratribus ipſis faciendam quocumque modo fuerint prolapſi, volumus, & præſentium patrocinio decernimus quòd omnes, et ſinguli tales inhibentes ipſo facto excommunicationis incurrant ſententiam, & contra tales ipſi Carmelitarum, Prædicatorum, Minorum, Eremitarum S. Auguſtini Protectores, & Auditor Cameræ Apoſtolicæ, qui ſunt, & pro tempore erunt, & Inquiſitores hæreticæ prauitatis ad prædictorum Fratrum requiſitionem poſſint, et debeant quilibet eorumdem per ſe ſicut contra hæreticos procedere* Nec his obſtat Concil. Trident. dum *ſeſſ. 21. cap. 9. & ſeſſ. 25. cap. 2.* quæſtorum nomen, & officium omnino abolendum ſtatuit. Non enim id ad Mendicantium Ordines referri debet vt declarauit Pius V. in conſtit. ſupra relata: intentum enim Concilij ſolum eſt tollere illos, qui eleemoſynas quærunt publicando Indulgentias eis conceſſas, vel prædicando. Rodriguez *tom. 2. quæſt. Regul. q. 57. art. 7.* Peirinis *tom. 1. Priuileg. Minim. in conſtit. 4. Sixti IV. §. 8. à num. 40.*

5 Hic notandum aliquos eſſe, qui volunt poſſe Ordinarios impedire ne Mendicantes ſuperfluas eleemoſynas petant. Lauretus de Franchis *in Controuerſ. Epiſcopor. & Regular. pag. mihi* 39. Sed licet Mendicantes ita facientes peccent, & propterea à ſuis Superioribus debeant coerceri, iuxta dicta *tomo 1. capit. 6. numero* 43. non video tamen qualiter competat Ordinarijs iudicare an eleemoſynæ, quas petunt, ſint vel non ſint ſuperfluæ. Cum non ſint iudices ipſorum.

6 Minores autem de Obſeruantia, ſiue Capuccini, cum non ſolùm in particulari, ſed neque in communi habere poſſint bona ſtabilia, & bonorum quæ poſſident dominium pertineat, vel ad Papam, vel ad eos, qui ipſa contulerunt, vt diximus *tomo 1. cap. 6. num.* 5. Ideo ſolùm eorum quæ poſſident habent vſum facti, non dominium, aut vſum iuris. Quia ſolum habent facultatem vtendi illis inſtar ſeruorum ad nutum eorum ad quos pertinet dominium, vel vſus iuris, quod eſt vſus facti, (Azorius *tom. 1. inſtit. moral. lib. 12. cap. 24.*) Nihilominus poſſunt recipere legata non quidem bonorum ſtabilium cum illorum non ſint capaces ratione mendicitatis non diſpenſatæ, ſicut eſt in alijs Mendicantium Ordinibus, ſed aliarum rerum, & bonorũ ad proprios dumtaxat neceſſarios vſus (qua ratione domos ad habitandum iure poſſident) v.g. pecuniarum, librorum, ſuppellectilium ad cultum diuinum, litterarum ſtudium, vel alias impenſas, iuxta modum illis præſcriptum à Nicolao III. *in cap. exijt de verbor. ſignificat. in 6.* Azor. *vt ſup.* Sorbus *in additionibus ad Compend. priuileg. Mendicant. verb. legata.* Vide dicenda *cap. 19. num. 45.*

7 Similiter Domus Profeſſæ Societatis Ieſu bona immobilia etiam in communi poſſidere non poſſunt, quamuis à Concilio Tridentino non excipiantur. Ratio eſt, quia ipſa Societas in ſecunda Congregatione generali anno 1565. can. 2. ceſſit iuri ſuo prouenienti ex dicta conceſſione Concilij. Quod rectè potuit facere, cum ea conceſſio non fuerit fauor aliquis Religionum cuius renunciatio cedat in dedecus, & iniuriam ſtatus Religioſi quale eſt priuilegium fori Ordini Clericali conceſſum. Aliqui etiam credunt ad hanc faciendam renunciationem acceſſiſſe auctoritatem pontificiam, & ſaltem generalis approbatio habetur à Gregorio XIII. in Extrauaganti *Aſcendente Domino* anno 1584. Sanchez *lib. 6. in decalog. cap.* 18. *à num.* 11. Collegia autem eiuſdem Societatis bona immobilia poſſident, & ſine illis fundari non poſſunt, alias enim vix poſſent in eis ſtudentes ali, aut conſeruari, ſeu bona ſtudia florere, cum temporalium rerum ſolicitudo, quietem ad ſtudium neceſſarium impediat. Suare 4. tom. de Religione Tract. 9. lib. 4. cap. 11. Iure tamen ſuccedendi in bona ſuorum Religioſorum carent, vt conſtat ex Gregor. XIII. in Bulla *Quanto fructuoſius*, & in Bulla *Aſcendente* ac ex Congregat. General. 3. can. 4. Sanchez *lib. 7. in Decalogum cap.* 12. *num.* 1. vide dicenda *c. 19. nu.* 13. Pariter etiam RR. PP. Diſcalceati Carmelitæ etiamſi in Collegijs pro ipſorum ſuſtentatione annuos redditus poſſideant, non tamen in Conuentibus, quia illis quæcumque bonorum immobilium poſſeſſio denegatur. Collegia quoque ipſorum iure ſuccedendi in bona fratrum ſunt priuata. Conſtitutiones PP. Diſcalceatorum Hiſpan. ex Capitulo Generali Paſtranæ 1604. *part. 1. cap. 7. num.* 11. & 13.

8 Moniales autem Ordinum Mendicantium prædicta bona immobilia in communi poſſidere poſſunt. Concilium enim loco adducto generaliter diſpenſat in hoc cum *omnibus Monaſterijs, & domibus tam virorum quàm Mulierum etiam quibus, aut ex Conſtitutionibus ſuis erat prohibitum.* In quo etiam comprehenduntur Moniales S. Claræ, tam quæ primæ Regulæ, quàm quæ ſecundæ, & Vrbanæ Regulæ nuncupantur. Cum Tridentinum in eo Decreto in conceſſione habendi bona in communi expreſſerit omnia virorum, & Monialium Monaſteria, & ſolùm exceperit Fratres Minores de Obſeruantia ſeù Capuccinos, non autem Moniales ipſorum. Sic etiam dicitur à Sac. Congreg. Cardinalium declaratum. Rodriguez *tom. 3. quæſt. Regular. quæſt.* 29. *art.* 14. Sanchez *de præceptis Decalogi lib. 7. cap. 12. num. 2. Barboſa in Collectan. Bullar. verb. Moniales S. Claræ* afferens duas declarationes S. Congregationis quoad hoc. •

Error

9 Error eſt aſserere Mendicantes non poſſe docere, concionari, confeſſiones audire, & Sacramenta adminiſtrare, ac debere ſuis manibus laborare ad quærendum ſibi victum, & veſtitum. Ita enim determinauit Alexander IV. in Bulla *Non ſine multa*. Pontificat. anno 3. edita contra Guhelmum, Giraldum, Odonē; & alios Pariſienſes. Vide Bullam in Bzouio *tom.* 13. *Annal. ſub anno* 1257. *à num.* 5. Guilielmus propterea à Papa Romam euocatus damnatus eſt, omni Eccleſiaſtici ordinis functione, & redditibus exutus, & liber quo talia aſſerebat igni traditus fuit. Bzou. *nu.* 4. Decens etiam eſt Mendicantes Religioſos prædictis muneri attendere. Quia ipſi inſtituti ſunt non tanquam Monaſtici Ordines ad ſolitariam vitam agendam tantummodo, ſed ad ſalutem animarum procurandam, conſeruandam, & augendam, ad quæ prædicta munia valdè conducunt S. Thomas *opuſc.* 10. Azor. *to.* 1. *inſtit. moral. lib.* 13. *cap.* 1.

10 Finis proprius Mendicantium Regularium, & per quem à Monachis diſtinguuntur eſt profiteri ſtatum vitæ mixtæ ex contemplatione, & actione, Magdalenam, Martham imitantium, & præſertim erga proximi ſalutem procurandam: Monachi autem finis contemplatio, & ſolitudo eſt. Id conſtat ex eorum inſtitutione, ſicut enim Monachi ad vacandum Deo, ſilentio, ſolitudini, & orationi inſtituti ſunt ex primæua ſui origine (ſic enim de illis loquimur) ſic & Mendicantes, quatuor præſertim Ordines, quibus hoc nomen primum tributum eſt, inſtituti ſunt ad vacandum tum vitæ cõtemplatiuæ in Choro, & diuinis Officijs, tum actiuæ erga ſalutem proximorum procurandam, confeſſionibus, prædicationibus, doctriua, & miniſterio Sacramentorum. Panormit. *in capitulo cauſam, el primo de iudic. numero* 2. Suarez 4. *tomo de Relig. tract.* 6. *libro* 1. *capitulo* 8.

11 Hinc iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 1. *num.* 17. tenentur ex præcepto charitatis ſaluti proximorum ſubuenire, confeſſionibus, prædicationibus, lectionibus &c. &, vt ibidem etiam dictum, ſunt coadiutores Epiſcoporum. Inſuper propterea, vt aliqui probabiliter dicunt, poſſunt ex vi voti obedientiæ, quod emiſerunt, à Papa obligari ad eundum in terras infidelium ad prædicandum Euangelium. Sotus 7. *de iuſt. q.* 2. *art.* 1. Suarez 4. *tomo de Relig. tract.* 10. *lib.* 6. *cap.* 4. *num.* 22. Etſi Ieſuitarum obligatio ratione ſpecialis voti, quod emittunt, multò maior ſit quoad hoc, vt idem Suarez *ibidem*, & conſtabit ex dicendis *cap.* 4. *num.* 10.

12 Pro priuilegijs autem Mendicantium maximè diſcutienda ſunt ea quæ Pius V. in Bulla *Etſi Mendicantium Ordines* anno 1567. edita) quæ habetur in 2. tomo Bullarij inter Bullas huius Pontificis *num.* 41. & apud Peirinis *tom.* 2. *priuileg. Minim. inter Conſtit. huius Pont. num.* 7.) recenſuit. Cum enim is Pontifex re & nomine Pius conſideraſſet grauamina ab Ordinarijs, & Eccleſiarum Prælatis ipſis Mendicantibus illata, ſub prætextu præſertim Concilij Tridentini decretorum volens ab ijs moleſtijs ipſos liberare. 26. ex prædictis grauaminibus relatis, motu proprio, & ex certa ſcientia, ſic illis obuiando decernit. *Nos igitur motu proprio, non ad alicuius inſtantiam, ſed de mera deliberatione, & ex certa ſcientia noſtris, ac de Apoſtolica poteſtatis plenitudine declaramus, Canonem ſeſſ.* 24. *capit.* 4. *per quem omnibus Regularibus etiam in ſuorum Ordinum Eccleſijs, contradicente Epiſcopo, prædicationis officium interdicitur, Mendicantium Ordinum fratres huiuſmodi quando à ſuis Generalibus, vel eorũ miniſtris Prouincialibus ad id deputati fuerint, non comprehendere, neque eos afficere poſſe, imò volumus, quòd in ſuis Eccleſiis quando eis placuerit, licitè & abſque vllo impedimento, vel contradictione, etiam Epiſcopi, niſi ipſe prædicauerit, prædicare poſſint. Quod vero in ſeſſ.* 23. *cap.* 15. *circa confeſſiones à Regularibus non audiendas ſtatuitur hoc etiam dictorum Ordinum Fratres à præfatis ſuis Generalibus, vel Miniſtris Prouincialibus ad audiendas confeſſiones vtriuſque ſexus Chriſti fidelium approbatos, vt præmittitur, minime comprehendat, ita vt à confeſſionibus audiendis tam intra eorum Eccleſias, domos, quàm extra minime prohibeantur, ſuper hoc litteras fel. rec. Pauli Papæ IV. etiam prædeceſſoris noſtri, concedentes eiſdem Fratribus Mendicantibus Regularis obſeruantiæ poſſe confeſſiones Secularium perſonarum, etiam infirmarum, etiam extra domos, & Monaſteria ſua, & vbilibet audire, approbando, & de nouo concedendo. Statuimus etiam, quod ille qui ſemel in vna Diœceſi admiſſus per Epiſcopum fuerit, ſemper in eadem Diœceſi habeatur pro admiſſo, nec amplius examinari, vel præſentari in dicta Diœceſi debeat, tam quoad prædicationes faciendas, quàm quoad confeſſiones audiendas: nec aliquid pro prædictis exigi, vel recipi debeat. Confeſſores verò Monialium, quæ degunt ſub cura Regularium ab Ordinario examinari nolumus, quemadmodum neque etiam Fratres ſi debeant audire confeſſiones aliorum fratrum examinari debent. Lectores inſuper ex eiſdem Fratribus, & in Theologia graduati, qui cum licentia ſuorum Superiorum ad gradum admiſſi fuerint, cum de ipſorum doctrina ambigendum non ſit, tam confeſſiones audituri, quàm prædicationis munus ſubituri ab Epiſcopis minimè examinentur. Ipſique Chriſti fideles Sacramentum Euchariſtiæ, Reſurrectionis Dominicæ feſtiuitatis dumtaxat excepta, ſumere, eiſque illud per Fratres huiuſmodi adminiſtrari valeat, nec ad illud faciendum per locorum Ordinarios aut Eccleſiarum Rectores præfatos, ſeù alios quoſcumque (illorum licentia minimè requiſita) etiam ſub cenſuris Eccleſiaſticis, & alijs pœnis cogi, vel compelli poſſint, ſeu debeant, etiam decernimus, & declaramus. Et licet in ſeſſ.* 25. *c.* 12. *caueatur quod cenſuræ, & interdicta Eccleſiaſtica etiã à locorum Ordinarijs promulgata mandante Epiſcopo à Regularibus in eorum Eccleſiis publicari debeant tamen ſi tempore celebrationis alicuius ex feſtis Sanctorum Ordinum eorumdem, ac alijs feſtiuitatibus, iuxta eorumdem Ordinum priuilegia Apoſtolica, interdictũ huiuſmodi emanauerit, illud in præfatis feſtiuitatibus, & earum octauis ſuſpendimus. Cumque inhoneſtum ſit quemlibet in alienam meſſem falcem inijcere, cumque Monialium Monaſteria non niſi de Epiſcopi, vel Superioris licentia, & in caſibus neceſſarijs aliquis ingredi præſumat, in ſeſſ.* 25. *c.* 5. *prohibetur, hoc tantum in illis Monaſterijs locum habere volumus, quę Ordinarijs ipſis pleno iure ſubſunt, in quibus in caſibus neceſſarijs ipſis dare licentiam poſſint, & non in alijs Monaſterijs. Ita vt in præfatis Monaſterijs, quæ Ordinarijs ipſis pleno iure nõ ſubſunt, ipſi Ordinarij illa ingredi non poſſint pro vt in Regulis earum, ſeu de iure ſtatuitur; & in eis aliquos proceſſus aduerſus Moniales ipſas, ſeu fratres huiuſmodi propterea, ſeu alias ipſorum Ordinum Superioribus irrequiſitis, quoquo modo formare, aut facere poſſe omnino prohibemus, ita vt aliquã iuriſdictionem ſeu aliquod quodcumque dominium in Moniales, & Fratres huiuſmodi reſpectiuè habere, exercere, aut exequi nullatenus poſſint, aut debeant, immo illas, & illos omnes ab eorum ſuperioritate, dominio, & iuriſdictione, & poteſtate eximimus, & liberamus, pro vt eis conceſſum eſt per ſua priuilegia à Sede præfata obtenta. Et ita præfatæ Moniales, ac Fratres ſint excluſi à ſuperioritate, & iuriſdictione Ordinariorum reſpectiuè huiuſmodi, vt etiam in illarum, vel illorum*

ſyndicis, aut Procuratoribus deputandis, vel in diſponendis illorum facultatibus, vel ad alia ſibi non competentia facienda vllatenus non ſe intromittant. Nec etiam Ordinarij ipſos Regulares præfatos citare, & iuriſdictioni ſuæ ſubijcere ac eorum, Conuentus occupare, ipſos ab eis expellendo, ac in ipſos iuriſdictionem aliquam, & poteſtatem exercere, vt præmittitur, aut ipſos carceribus mancipare, & contra eos aliud facere poſſint, vt ſuæ ditioni ſubijciantur. Volumus etiam puellarum Deo dicandarum an ſcilicet coacta, vel ſeducta fuerint, examen faciendam, non niſi infra quindecim dies poſtquam iuxta Concilium Trident. Epiſcopi, vel eorum Vicarij requiſiti fuerint, fieri poſſit. Quibus elapſis amplius in hoc illis ſe intromittere non liceat. Cuius occaſione nec Epiſcopus nec eius Vicarius intra ſepta Monaſteriorum ingrediantur, ſed ſtent ante cratem ferream, & interrogationes aliat quàm eas quas præfatum Concilium Trident. iubet eis fieri omnino prohibemus, ac ſimiliter volumus quod puellæ, ſea nouitiæ ipſæ ad alias interrogationes reſpondere minimè teneantur. Seſſione verò 23. cap. 8. Neminē niſi à proprio Epiſcopo ordinari poſſe ſtatuens, in Regularibus locum non habere omnino declaramus. Ita quod Fratres huiuſmodi præfatos etiam Sacros Ordines à quolibet Antiſtite gratiam, & communionem Apoſtolicæ Sedis habente, Ordinarij loci minimè requiſita licentia, in locis ſeu domibus Fratrum huiuſmodi, aut alibi recipere poſſint. Et inſuper ſeſſ. 22. decretum, per quod populum ſæpe ad ſuas Eccleſias ſaltem Dominicis, & maioribus feſtiuis diebus conuenire debere monet, inſequendo volumus quod Fratribus Mendicantibus huiuſmodi non ſolùm prohiberi non poſſit, ne Miſſas, & alia Diuina Officia faciant in eorum Eccleſiis: verum etiam in quibuſcumq; alijs vbi celebrare Miſſas ſolitum eſt, etiam ipſis non vocatis, ſeu ad id requiſitis, celebrare valeant; ac etiam quod Conciones, & lectiones Sacræ Scripturæ, & Sermones pro mortuis etiam in Eccleſijs facere, ac eleemoſynas pro celebrandis huiuſmodi Miſſis, & alijs diuinis Officiis peragendis, ſi eis illas donari, ſeu relinqui contingat, recipere. Nec non Miſſas, & Diuina Officia huiuſmodi etiam in diebus Dominicis, vel feſtiuis, etiam antequam Rector Parochialis Eccleſiæ celebrauerit, celebrare, & facere, & quando eis videtur, etiam ſi tunc in Eccleſia Cathedrali prædicetur, prædicare, ac etiam quicumque vtriuſque ſexus, Chriſti fideles totius vnius tempore illas, & illa in Eccleſiis Fratrum huiuſmodi audire poſſint, ipſique Chriſti fideles vllatenus deſuper moleſtari, aut impediri per locorum Ordinarios, ſeu Rectores Parochialium Eccleſiarum, aut alios quoſcumque vllo pacto, cauſa, vel occaſione non valeant, ſeu debeant, ſed præfati Chriſti fideles audiendo Miſſas, & alia diuina Officia in Eccleſiis fratrum huiuſmodi diebus Dominicis, aut feſtiuis, præcepto Eccleſiæ de illis audiendis ſatisfeciſſe cenſeantur. Controuerſias autem omnes de præcedentia quæ eadem ſeſſ. 25. capit. verò 13. per Epiſcopum terminari mandantur, non niſi durantes per illum dirimi, finitas autem nullo pacto innouari poſſe ſtatuimus. Cumq; licet cap. 11. ſeſſ. 25. ſtatuat quod in domib. Virorū, ſeu Mulierum quibus animarum perſonarum ſæcularium cura imminet, nulli etiam ad nutum amouibiles inibi deputentur, niſi de Ordinarij conſenſu, à prænio examine huiuſmodi præcedente, ad curam huiuſmodi admitti poſſe omnino volumus præfatos Regulares. Quartam autem funeralium de qua ſeſſ. 25. capitulo 13. nequaquam ſoluere teneantur Monaſteria, quæ à quadraginta annis citra fundata exiſtant, poſtquam Concilium ipſum loquitur tantam de Monaſterijs ante annos quadraginta fundatis, quæ ipſam quartam ſoluere conſueuerunt, & vbi ſolui conſueuit id tantùm ceræ, & aliorum quæ in aliquibus partibus deferri contigerit tempore quo defunctorum corpora ad ſepulturam deferuntur, non autem de Miſſis, ſeu Legatis, vel alijs Fratribus ipſis, ſeu Monialibus huiuſmodi relictis, aut aliàs quomodolibet donatis, ſolui debet, ſicque intelligi Concilii decretum quoad quartam huiuſmodi ſoluendam debere decernimus. Vbi verò non eſt conſuetudo ſoluendi quartam huiuſmodi de nullo ſuprascriptorum ſolui debere declaramus: Nec ad quartam, ſeu aliam partem omnium eorum, quæ etiam pro ornamento Eccleſiæ, palliorum, planetarum, cortinarum, pannorum, aliorum quæ dictis Eccleſiis relinqui, vel dari contigerit, etiamſi pro victu Fratrum, aut aliàs relinquantur, aliquid contribuere teneantur. Ac etiam ius ſepulturæ ſolui tantùm conſuetum Curatis, & non aliquid aliud eis ſolui debeat, quamuis partes ad earum libitum Eccleſiis Ordinum huiuſmodi, ſeu eorum Fratribus alia quæcumque tribuant, ſea eleemoſynas elargiantur quando ſepeliuntur ibidem corpora mortuorum huiuſmodi. Nec propterea impediri debeant quin poſſint Defunctorum corpora præfata ad eorum Eccleſias tumulanda deferri facere. Inhoneſtum quoque eſſe cenſentes Mendicantium Ordines ad aliquorum onerum contributionem teneri, illos, illorumque loca, etiamſi curam animarum habeant, ac quæcumque beneficia illis vnita ad contributionem pro Seminario, aut decimarum aliquarum ſolutionem, immo illos, & eorum domos, Monaſteria, beneficia, & loca quæcumque, & ab illis quomodolibet dependentia, eorumque poſſeſſiones, vineas, agros, & prata, ac alia bona quæcumque tum ad ipſos, quàm ad Moniales præfatas, etiam largitione fidelium, ſeu aliàs iuſtis de cauſis ab eis acquiſita, ac pecunijs empta, vel aliàs quomodolibet pertinentia minimè teneri, illoſq; & illas à quibuſcunq; decimis, primitijs, quartis medijs, & alijs fructuum partibus, necnon ſubſidijs charitatiuis, etiam per nos conceſſis ad quorumcumq; etiam Regum, Principum, & dominorum temporalium inſtantiam, quacumq; etiam vrgentiſſima, & de neceſſitate exprimenda cauſa, ac etiam alijs quibuſcumq; oneribus, tum ordinarijs, quàm extraordinarijs, etiam ratione fructuum, olerum, virgultorum, lignorum beneficiorum, & aliarum quarumcumque rerum, tam pro victu, quàm veſtitu aut aliàs ſibi neceſſariarum quomodolibet etiam auctoritate Apoſtolica nunc, & pro tempore impoſitis, ita vt penitus, & omnino ad alicuius rei contributionē minimè teneantur, omnino eximimus, & liberamus, illoſq; & illa ad illos & illa, etiamſi ſæculares, & aliæ perſonæ quæcūq; in eas exigendi poſſeſſione fuerint minimè teneri debere volumus. Nec ſub ca. 12. ſeſſ. 25. comprehendi poſſe, vel debere decernimus. Quod verò de vſu quæſtorum eleemoſynarum auferendo loquitur ſeſſ. 21. capitulo 8. id ad Mendicantium Ordines nullo modo referri poſſe, vel debere etiam decernimus, quin potiùs cum eleemoſynis huiuſmodi viuere cogantur, eis id facere liberum omnino eſſe declaramus. Quoniam verò ex nimia Epiſcoporum ſibi arrogata auctoritate ipſi perſonas Regulares ſuæ iuriſdictioni ſubijcere omnino ſtudent, ac decreto Concilij præfati ſeſſ. 25. capit. 14. edito, quo cauetur quòd ſi Regularis intra clauſtra exiſtens, & extra ea ita notoriè deliquerit vt populo ſcandaloſus ſit, termino ab Epiſcopo præfigendo à ſuo Superiore omnino puniatur; ſin minus ab Ordinario delinquens puniri poſſit, confiſi, varijs, indebitiſq; grauaminibus Regulares afficiunt: Ordinarios præfatos aliquid contra Regulares in Clauſtris degentes huiuſmodi quouis prætextu, occaſione vel cauſa innouare non poſſe, vel debere, nec aliquos proceſſus contra ipſas perſonas Regulares formare, aut facere poſſe volumus niſi propter manifeſtum ſcandalum, & ſuorum ordinum Superioribus prius conſultis, & negligentibus, alioquin omnia, & ſingula contra præmiſſa facta, & geſta ac facienda in futu-

rum,

Digitized by Google

rum, pro nullis, & infectis habeantur. Neque etiam ſe intromittant vllo pacto, aut aliqua ratione in gubernatione Conuentuum, tam Fratrum, quàm Monialium huiuſmodi, & illorum correctionibus, ſed omnia iſta, & alia neceſſaria ad correctionem, & gubernationem Fratrum, aut Monialium huiuſmodi, eorum Generalibus, ac Miniſtris, ſeu Prouincialibus, vel alijs eorum, aut earum reſpectiuè Superioribus etiam ratione cõputata faciendi cum ſyndicis Conuentuum huiuſmodi omnino relinquatur, nec vllo modo in prædictis per ſe, vel alios ſe intromittant. Fratres quoque ſi contigerit eos ad huiuſmodi Ordinarios recurſum habere à præfatis Generalibus, Miniſtris, ſeu Prouincialibus, Prioribus, Guardianis, & alijs Superioribus caſtigari, & puniri poſſe, & debere: neque ipſos Ordinarios præfatis Superioribus Ordinum huiuſmodi vllatenus inhibere quinimo præfatos Superiores proceſſus contra Fratres ſuos, & Moniales huiuſmodi quando opus fuerit circa delictorum inquiſitionem, vel caſtigationem facere poſſe decernimus, inuocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachij ſæcularis. Inhibemus etiam ipſis Ordinarijs, ne Fratres extra clauſtra degentes ſub eorum protectione recipiant, eoſque inuitis ſuis Superioribus detineant. Prohibemus quoque eiſdem Ordinarijs, ne aliquo modo ſe intromittant in bonis dictorum Fratrum extra clauſtra ſuorum Monaſteriorum pro tempore degentium, ſiue decedentium, & quamuis in habitu, ſiue abſque habitu moriantur, volumus quòd eorum bona mobilia, & immobilia ad Ordinem quem profeſſi ſunt pertineant, diſponenda iuxta Conſtitutiones, ſeu Ordinationes præfatorum Ordinum, neque illa Ordinarij præfati occupare præſumant, imò huiuſmodi ad habitum Religionis reuertentium bona omnia Monaſterijs ipſis, cum ea quæ acquirit Monachus, de iure Monaſterio acquirantur, pertinere etiam decernimus. Ac ipſi Ordinarijs ne quaſcumque vniones etiam perpetuas à Sede prædicta, vel aliàs, vt præfertur, hactenus factas, & pro tempore faciendas de beneficijs Eccleſiaſticis, ſeu illorum Fratribus quia ſuum ſortiantur effectum, impediant, omnino etiam prohibemus, & cenſuras eccleſiaſticas, & alias pœnas per eos in contradictores pro tempore latas, nullius eſſe roboris, vel momenti, ſimiliter decernimus, & declaramus. Inſuper volumus, quod præfati Regulares, quibus cura animarum eſt, poſſint per ſeipſos iuxta ſuorum Superiorum Ordinationem, aut alios Vicarios, ſeu Capellanos ſæculares, ipſorum Regularium nutu amouibiles, ab eis deputatos, & ab Ordinario pro idoneis nominatos, & approbatos præfatam curam exercere, neque in eorum deputatione, vel amotione, neque alicuius partis fructuum conſignatione pro præfatis Cappellanis, ſeu Vicarijs ſæcularibus ſi per tales curam exerceri contigerit, Epiſcopi vllo pacto ſe intromittant. Prohibemus inſuper eiſdem Ordinarijs, ac alijs quibuſcumque perſonis, ne impediant ipſos Fratres, quando eis placuerit tam in diebus Dominicis, ſeu feſtiuis, aut alijs totius anni temporibus campanas pulſare, & etiam tempore quo ipſi celebrauerint Miſſas celebrare, necnon mortuorum corpora aſſociare, & illa per fratres ipſos quando in Eccleſijs ſuis præfatis delata fuerint abſque præſentia Rectorum Eccleſiarum huiuſmodi ſepelire facere ac Offitia mortuorum huiuſmodi peragi poſſe, neceſſariamque præſentiam Rectorum, aut aliorum Clericorum, quia infirmi liberè ſua poſſint concedere teſtamenta minimè eſſe, ac ipſos Regulares legata, aut quæuis alia ſibi in teſtamentis relicta exigere, & obtinere poſſe; neque aliquod ius in contrarium eſſe decernimus, & declaramus. Licentias verò pro conſtruendis domibus Regularibus qa. 3. cap. ſeſſ. 25. niſi de Ordinarij

licentia conſtrui prohibentur, gratis omnino dari, & non niſi legitima ſubſiſtente cauſa Superioribus explicanda illas recuſari poſſe. Necnon Fratres præfatos etiam ſolos mortuorum corpora aſſociare ac mandatum in die Cœnæ Domini fieri ſolitum in Eccleſijs ſeu domibus Fratrum cuiuslibet Ordinis prædictorum ſolemniter facere, & prædicta die prædicare, hora qua eis videbitur, nec per locorum Ordinarios, aut Rectores Eccleſiarum, ſeu alios quoſcumque prohiberi poſſe etiam decernimus, & declaramus. Mandantes etiam vniuerſis locorum Ordinarijs ne mortuorum Officia agere Rectores Parochialium in Eccleſiis ipſorum Fratrum contra illorum voluntatem permittant. Ac moniales dictis Fratribus ſubditas, vel perſonas ſepulturam in eorum Eccleſiis eligentes, nulla ſoluta Parocho portione ſepelire, vel ſi Fratres ad mortuorum corpora aſſocianda vocati fuerint, illa abſque Fratrum huiuſmodi præſentia ſepeliri facere audeant, vel præſumant. Cumque maximè deceat, liberam eſſe cuiuſuis teſtantis voluntatem, prauum illum vſum paruo adhuc tempore, vt præfertur, introductum, per quem teſtamenta abſque Presbyterorum præſentia fieri interdicuntur omnino abrogamus. Poſtremò quod cap. 13. ſeſſ. 25. cautum fuit, quòd omnes ſcilicet tam Clerici, quàm Regulares quicumque ad publicas proceſſiones vocati, accedere compellantur, id quod ad Fratres præfatos, de illis tantum proceſſionibus intelligi volumus, ad quas ſecundum conſuetudinem antiquam locorum ſoliti ſunt accedere, vel quæ pro bono pacis Eccleſiæ, vel pro victoria contra Infideles inducuntur. Quod etiam de illis Conuentibus, qui collegia nuncupantur minimè intelligi volumus in quibus Fratres ſub arctiori clauſura degunt, ita vt nec in Choro cantent, nec ad mortuos accedant, ſed tantùm ſtudijs, & lectionibus vacent.

13 Circa quam Conſtitutionem, vel Bullam id primò notandum, plurium ſententiam eſſe; imò & communiter teneri eam reuocatam eſſe à Gregor. XIII. in alia Conſtitutione, quæ incipit *In tanta*, quæ habetur in 2. tomo Bullarij inter Conſtitutiones illius *num. 9.* vbi de prædicta Conſtitutione, & alijs quæ à præd. Pio V. prædeceſſore manauerant ſic habet. Nos hac tanta varietate cognita quæ etiam ex multiplici Litterarum, & Conſtitutionum editione procedi, præſentibus, & futuris diſcriminibus occurrere volentes de nobis attributæ poteſtatis plenitudine ſtatuimus, & ordinamus de prædictis, & alijs omnibus Litteris, & Conſtitutionibus, quæ ab eodem Prædeceſſore eiſdem de rebus pro quorumcumque Regularium, & Mendicantium Ordinibus, & Congregationibus quomodolibet emanarunt; ac omnibus, & quibuſcumque in eis contentis eam deinceps diſpoſitionem atque deciſionem pro ſubiecta materia futuram eſſe quæ ſiue ex iure veteri, ſiue ex ſacris dictis Concilij decretis, ſiuè aliàs legitimè ante dictarum Litterarum, & Conſtitutionum editionem erat, etſi ipſæ non emanaſſent futura fuiſſent. Ad quam diſpoſitionem, & deciſionem, ſuumque priſtinum, & integrum ſtatum, ac terminum illa omnia reducimus. Quin etiam tollimus, & abrogamus omnia irritantia, & alia decreta, necnon prohibitiones, declarationes, mandata, & quæcumque alia ipſis Litteris, & Conſtitutionibus appoſita, & aliàs eorum occaſione &cet. Hæc Gregor. Decimo Tertio.

14 Nihilominus plures tenent hanc Gregor. Conſt. non obligare ex defectu legitimæ publicationis, cum enim edita fuerit ſub anno Incarnationis Dominicæ 1573. dicunt publicatam non eſſe, niſi poſt

Digitized by Google

annum 1588. Vide Ilamas 1. *p. Methodi. cap. 7. §. 6.* Peirinis *tom. 2. priuilegior. Minim. in Conſtit. 7. Pij V. nu. 2.* qui referunt, Nauarrum *in Man. cap. 27. in fine & cap. 21. num.* 5. quatenus dicere videtur non fuiſſe publicatam hanc Gregorij Conſtitutionem. Sed errant in hoc. Nauarrus enim non loquitur de hac Conſtitutione Gregorij, ſed de alia moderatione dictæ Conſtitutionis Pij V. ab ipſo Pio V. edita, imò ipſe tam in dicto *cap. 27. in fine*, quàm *cap. 25. num. 68.* ſupponit eſſe publicatam hanc Gregorij Conſtitutionem. Quorſum enim eam referret ſi publicata non eſſet? Adde quòd in præd. 2. tomo Bullarij in fine huius Conſtitutionis Gregorij loco citato dicitur publicata locis ſolitis in Curia die 23. Martij 1573. non ergo ex defectu publicationis infirmatur eius auctoritas.

15 Alij videntur dicere apud dictum Peirinis non eſſe praxi receptam. Sed nec id probare poſſunt, nec video aliquod fundamentum ad id aſſerendum, imò potiùs ad dicendum contrarium, cum praxis Eccleſiarum, & Religionum eam obſeruet. Niſi dicatur eam non eſſe receptam in alio preterquam quoad reuocationem priuilegiorum contrariorum Conc. Trident. iuxta dicenda numero ſequenti. Quo ſenſu videntur intelligi Henriquez, & Thomas de Ieſu relati *tom.* 1. huius Summæ *cap. 3. num. 12.*

16 Dicendum ergo eſt Gregorium XIII. in dicta Cõſtitutione *In tanta*, ſolùm reuocaſſe præfatam Conſtitutionem Pij V. quatenus per ipſam conceditur aliquid contrarium decretis Concilij Tridentini, non tamen quatenus conceditur aliquid non contrarium ipſis decretis. Ita enim dicitur à Sacra Congregatione declaratum. Rodriguez *tomo 1. quæſt. Regul. quæſt. 8. art. 9. qu. 43. art. 7. & qu. 39. art. 2.* Serbus *in annotat. ad compend. priuileg. Mendic. verb. priuilegia Fratrum §. Et licet Greg. XIII.* Molfetus 2. *p. ſumma tract. 13. cap. 9. nu. 30.* [Quod etiam habetur in quadam deciſione Rotæ coram Decano, & eſt *Licienſis Quartæ funeralium 15. Ianuarij* 1618. apud Barboſam *de officio & poteſt. Epiſcop. allegat. 86. num. 17.* & Tamburinus *de Iure Abbatum tom. 1. diſput. 15. quæſit. 17.*] Nec etiam eſt reuocata quantum ad ea quæ dictus Pontifex Pius in dicta Conſtitutione dixerat non aliquid de nouo concedendo, ſed explicando Concilium Tridentinum. Miranda 2. *tom. Manual. qu. 48. art.* 8. Peirinis *tom. 2. priuileg. Minim. in Conſtit. 7. Pij V. num.* 3. Reſtat ergo videre quænam ex dictis Priuilegijs à Pio V. conceſſis aut quomodo hoc tempore robur habeant.

17 Et primò facultas conceſſa Mendicantibus prædicandi in Eccleſijs ſuorum Ordinum etiam contradicente Epiſcopo limitanda eſt iuxta dicta *tom. 1. cap. 20. num. 2. & 3.* ita ſcilicet vt non requiratur ad hoc licentia Epiſcopi, bene tamen ipſius benedictio ſaltem petita, vt habetur ex Concilio Trid. *ſeſſ. 5. cap.* 2. Fauent litteræ in forma Breuis à SS. D.N. Vrbano Miſſæ ad Eminentiſs. Card. Sandoual, quas refert Barboſa *in Collectan. Bullar. verb. Epiſcopus prædicator, & circa prædicatores* 11.

18 Deinde facultas conceſſa Mendicantibus ab hoc Pontifice ad audiendas confeſſiones ſecularium ſolùm cum approbatione Generalium, vel Prouincialium cum ſit contraria decreto Concilij Tridentini *ſeſſ. 23. cap. 15.* Nullo modo ſubſiſtit, valet tamen quantum ad hoc quod idem Põtifex ſubiungit quòd ſcilicet ille qui ſemel eſt in vna Diœceſi ab Epiſcopo admiſſus, amplius præſentari ibidem non debeat aut examinari ab eodem Epiſcopo, bene tamen à ſucceſſore, vt declarauit Sacr. Congregatio apud Quarantam *in ſumma Bullarij verbo confeſſor.* Vide dicta *tom. 1. cap. 19. num. 7.* illud autem quod ſubiungit Pontifex de non exigendo, vel recipiendo aliquid pro examine ad confeſſiones audiendas (intellige ab Epiſcopo, vel eius officialibus) manet omnino in ſua vi.

19 Illud de Confeſſoribus Monialium, quæ ſub cura Regularium degunt non examinandis ab Ordinario, vacat in Italia, & alijs partibus, vbi Conſtitutio Gregorij XV. *de exemptor. priuilegijs* viget, cum in illa præcipiatur quod prædicti Monialium Confeſſarij approbari ab Epiſcopo eſſe debeant, iuxta dicta *tom. 1. cap. 25. num. 45. & 46.* in partibus autem, ſeu Regnis Hiſpaniarum, vbi illa Conſtitutio ſuſpenſa eſt, iuxta dicta *tom. 1. cap. 19. num. 35.* valet dicta conceſſio, vel declaratio Pij V. quòd ſcilicet Confeſſarij Monialium non debeant ab Epiſcopis examinari, Declarationes autem quædam S. Congregat. quas refert Barboſa in Collectan. Bullar. verb. Confeſſarius Monialium 2. & ego dicto *cap. 25. numer.* 46. quæ videntur contrariæ huic doctrinæ; cum ſint factæ pro explicatione dictæ Conſtit. Gregor. XV. ſolùm habent vim ſicut ipſa extra Hiſpaniam. Pariter etiam illud de Fratribus pro Confeſſionibus aliorum Fratrum audiendis non examinandis ab Epiſcopis, vbique valet iuxta dicta *tom. 1. cap.* 18. *num.* 27. illud autem de lectoribus, ſeu graduatis non examinandis ab Epiſcopis, reuocatum eſt ab eodem pio V. iuxta dicta *tomo 1. capit. 19. numer. 6.* & ita modo non ſubſiſtit.

20. Facultas porrò adminiſtrandi Sacramentum Euchareſtiæ fidelibus præterquam in feſtiuitate Paſchatis, quam hic Pontifex concedit Mendicantibus, cum in Concilio Tridentino nihil de hoc habeatur, manet in ſua vi iuxta priuilegia antiquiora ipſorum Mendicantium de quo 1. *tom. cap. 21. nu.* 8. Vide etiã Nauarrum *in ſumma cap. 21. nu.* 52. Azorium *tom. 1. lib. 7. cap. ult. quæſt.* 7. Suarez *tom. 3. in 3. p. diſp. 72. ſect. 2. dub.* 2. Qualiter verò id non liceat in die Paſchatis vide declarationem S. Congregat. in Barboſa *de Collectan. Bullar. ver. Eucharistia.*

21 Similiter facultatem ſuſpendẽdi interdicta Eccleſiaſtica in feſtiuitatibus SS. Ordinũ Mendicantium, ac alijs feſtiuitatibus iuxta eorum priuilegia, cum probabile ſit non eſſe contrarium Concilio iuxta dicta *tom. 1. cap. 21. num.* 19. probabile etiam erit manere in ſua vi his temporibus. De quo bene Peirinis *to. 1. priuileg. Minim. in Conſtit. 2. Sixti IV. à num.* 50. plures alios referens. Nec obſtat probabilitati huius opinionis declaratio quædam S. Cõgregationis, quam referunt Garzia, Armendariz, & Barboſa *in Collectan. Bullar. verb. Priuilegium*, in qua oppoſitum declaratur. Tum quia de illa mihi authenticè non conſtat, tum propter conceſſionem Clem. VIII. factam Minoribus, quam referunt Rodriguez *tom. 2. q. Regul. q. 112. art. 2.* & Peirinis *vt ſupr. nu.* 51. Ad minus tamen videtur ſtandum conſuetudini legitimè præſcriptæ, & ea vtendum, excluſo ſcandalo. Nota tamen hanc conceſſionem Clem. VIII. ſolùm eſſe pro feſtiuitatibus Sanctorum Ordinis.

22 Id quod etiam habetur in dicta Conſtitutione Pij V. de licentia pro ingrediendo Monaſteria Monialium pleno iure ſubditarum Mendicantibus in caſibus neceſſarijs, non concedenda ab Epiſcopo, ſed à Prælatis Religionum, etiam videtur in ſua vi cum non ſit contrarium Concilio Tridentino quia ſolùm petit *ſeſſ. 25. capit.* 5. quòd talis ingreſſus non

fiat

Digitized by Google

fiat ſine Epiſcopi, vel ſuperioris licentia. Quod debet intelligi cum partitione accommoda, ideſt, Epiſcopi in Monaſterijs Epiſcopo ſubiectis, vel *Superioris*, intellige Regularis, in Monaſterijs Regularibus ſubiectis. Neque obſtat declaratio S. Congregationis adducta *tomo 1. capit. 25. num. 26.* vbi habetur, quòd ſi fuerit conſuetudo introducta quòd talis licentia concedatur ab Ordinario, vel quòd ipſe habeat aliquam ſuperintendentiam ſuper conceſſione ipſius obſeruanda ſit. Hoc inquam non obſtat, quia etſi verum ſit, quod vbi fuerit talis conſuetudo obſeruari debeat, tamen id non erit ex vi Concilij ſed ex vi talis conſuetudinis quæ habet vim legis. Non ſtante taman tali conſuetudine priuilegium Pij V. videtur ſubſiſtere, cum id non ſit contrarium, ſed potius conforme Concilio Trident. Suarez 4. *tomo de Relig. tract. 8. libro primo capitulo 10. numero 15.* Magis tamen obſtare videntur duæ aliæ declarationes S. Congregationis apud Barboſam *in Collect. Bullar. verb. Monialium clauſura circa ingreſſum*, in quibus dicitur, tales licentias obtineri debere non ſolùm ab Epiſcopis vbi eſſet talis conſuetudo. Quare ijs declarationibus ſtandum videtur, ſi autheticè de illis conſtet, aliàs conſuetudini legitimè præſcriptæ, non obſtantibus ijs quæ dixi dicto *capitulo 25. numero* 25. antequam huiuſmodi declarationes vidiſſem.

23 Quoad illud quòd Epiſcopi non poſſint ſe intromittere circa adminiſtrationem bonorum Monialium, ſeu aliquod dominium aut iuriſdictionem exercere, vide limitationem à Greg. XV. factam in Conſtitut. *de exemptor. Priuilegijs* de qua dicto *tom. 1. cap. 25. numero* 45. quam etiam ſuſpenſam dixi pro Regnis Hiſpaniarum eodem *tomo 1. cap. 19. num. 35.* vnde extra Hiſpaniam obſeruari debet.

24 Circa puellarum Deo dicandarum examen faciẽdum ab Epiſcopo non niſi infra quindecim dies poſtquam requiſitus fuerit, & illis tranſactis non ſe in hoc intromittendum, & alias circumſtantias dicti examinis faciendi priuilegium adductum Pij V. videtur in ſuo robore manere cum nullo modo contrarium appareat, ſed conforme decreto Concilij Trident. *ſeſſ. 25. cap. 17.* Solùm aduertendum S. Congregationem, vt dicitur, declaraſſe poſſe Epiſcopum ob iuſtam cauſam, vel ſuſpicionem quòd ſtando puella intra Monaſterium non liberè ſuam voluntatem manifeſtabit; illam examinare in Eccleſia Monaſterij exteriori, vel in alia proxima, præſentibus duabus matronis, ætate grauibus, & honeſtis, non conſanguineis, vel coniunctis puellæ. Vide dicta *tom. 1. cap. 25. num. 12.* Zerolam *1. part. praxis verb. Monialis*. Peirinus *tom. 2. priuileg. in Conſtitut. 7. Pij V. §. 8. nu.* 10. & circa illud de examine faciendo ad cratem ferream Gauantum *in Man. Epiſc. Monialium profeſſio nu. 14. & 15.*

25 Priuilegium autem illud ſeu potiùs confirmatio priuilegij antiqui Mendicantium quòd poſſent Sacros Ordines ſuſcipere à quolibet Antiſtite, gratiam, & communionem Apoſtolicæ Sedis habẽte, Ordinarij loci minimè requiſita licentia in locis, ſeu domibus Fratrum omnino vacare videtur, quia contrarium decreto Concilij Trid. *ſeſſ. 6. cap. 5. & ſeſſ. 23. cap. 8.* ac decreto S. Congregationis ſub Clem. VIII. iuxta dicta *tom. 1. cap. 14. num. 11. &* 12.

26 Id verò quod de Miſſis, ſeu Officijs diuinis à Mendicantibus celebrandis, concionibus, lectionibus, & ſermonibus pro mortuis in Eccleſijs eorum faciendis, eleemoſynis pro Miſſis, & Officijs diuinis recipiendis, & prædictis Miſſis, & Officijs diuinis quacumque die, & tempore dicendis, & audiendis à Chriſti fidelibus ſubiunxit idem Põtifex Pius V. omnino manet in ſua vi, & robore; tum quia nullo modo contrariatur Concilio Trident. tum quia ita vſu, & praxi in Eccleſia Dei receptum. Vide dicta *tom. 1. cap. 12. num. 41. cap. 21. num. 11.* & Peirinis *tom. 1. Priuileg. Minim. in Conſtit. 21. Leonis 10. num. 1. & in tomo 2. ſuper hanc Conſtitutionem Pij V. §. 10. num. 11.* Hic tamen obiter notandum ſæpius declaratum eſſe à S. Congregat. Epiſcopor. & Regular. non poſſe Regulares exponere Sanctiſſ. Sacramentũ publicè adorandum ſine cauſa ab Ordinario approbata. Barboſa *in collecta. Bullar. verb. Regulares 1.* Gauantus *in Man. Epiſcop. verb. Euchariſt. n. 53. & 54. & verbo Regular. iura ſub Epiſcop. num. 19. & 20.* Vbi etiam qualis futura ſit hæc cauſa, & qualis modus, quo exponi debeat. Quæ decreta obſeruari debent, niſi forſan publicata non ſint, & conſuetudine legitima oppoſitum alicubi habeatur.

27 Id etiam quod additur ab eodem Pontifice de cõtrouerſijs ſuper præcedentia per Epiſcopum terminandis, ſed non poſtquam ſopitæ ſunt, ſed quamdiu durant cum non aduerſetur Concilio Tridentino *ſeſſ. 25. capitulo 13.* Sed potius ſit declaratio ipſius omnino ſubſiſtit. Pro quo vide Rodriguez *tomo tertio, quæſtione Regular. quæſt. 37. articul. 3.* Peirinis *tom. primo, Priuilegiorum Minimorum in Conſtit. 2. Sixti IV. numero* 58.

28 Id quoque de Regularibus Mendicantium admittendis ad curam animarum perſonarum ſæcularium in domibus Religioſis virorum, ſeu mulierum, quibus talis cura imminet, manet etiam in ſuo robore, cum contrarium non ſit Concilio Trident. *ſeſſ. 25. cap. 11.* vbi de hac re agitur. Obſeruari tamen debent, quæ ibi à Concilio præſcribuntur iuxta dicta *tom. 1. cap. 11. num. 9.* Quibus adde ex Conſtitutione Gregorij XV. *de exemptor. Priuilegijs*, prædicans Regulares, *Siue animarum curam perſonarum ſæcularium Monaſterijs ſeu domibus Regularibus, aut quibuſuis alijs Eccleſijs, vel beneficijs, ſiue Regularibus, ſiue ſæcularibus incumbentem exerceãt, ſiue aliàs Eccleſiaſtica Sacramenta, aut vnum ex illis miniſtrent prauia Epiſcopi licentia, & approbatione, ſiue quoquomodo in dicta curæ exercitio, aut in eorundẽ Sacramentorũ, vel alicuius ex illis adminiſtratione de facto abſque vlla auctoritate ſe ingerant; in ijs, quæ eiuſmodi curam ſeu adminiſtrationem concernunt omnimodè iuriſdictioni, viſitationi, & correctioni Diœceſani Epiſcopi tamquam Sedis Apoſtolicæ delegati plenè in omnibus ſubijciantur*, & infra. *Ita vt Epiſcopi in ſuprascriptis caſibus, & in prænominatas perſonas in præmiſſis omnibus, & ſingulis, aut circa ea quoquomodo delinquentes quoties, & quando opus fuerit etiam extra viſitationem, per cenſuras Eccleſiaſticas, aliaſque pænas vti eiuſdem Sedis Delegati, procedere omnemque iuriſdictionem exercere, liberè, & licitè valeant.* Peirinis *tom. 1. Priuileg. Minim. in Conſtitut. 2. Sixti IV. §. 11. nu.* 27. Nota etiam id quod ſæpius dictum maximè *tom. 2. c. 19. n. 35.* quòd ſcilicet in Regno Hiſpaniarum huiuſmodi Conſtitutio ſuſpenſa eſt, ac proinde in illis iudicandum ſecundum ius commune Concil. Trid.

29 Pariter id quod Pontifex decernit, de quarta funerali non ſoluenda à Monaſterijs quæ à 40. annis citra fundata exiſtunt, etiam manet in ſuo robore, cum Concilio Trident. non contradicat. Concilium enim *ſeſſ. 25. cap. 13.* ſolùm iubet illam ſolui à quibuſcumque Monaſterijs quæ illam ſoluere eſſent ſolita ante annos 40. Vide dicta *tom. 2. cap. 3. nu. 13.* Peirinis *ſuper*

hanc

Digitized by Google

hanc Conſtitutionem in tom.2.Priuileg.Minim.§.r 3.num. 14.& to.r.in Conſtit.Pyrrhi nu.54.

30 Idem dico de quarta relictorum pro ornamentis Eccleſiæ, pallijs, planetis, cortinis, pannis, victu Fratrum &c. com nihil circa hoc in Concil. Trident. reperiatur, & conforme ſit Priuilegijs antiquis Mendicantium ſpecialiter Sixti IV. pro Carmelitis, qui in Bulla. *Dum attentu*, quæ eſt mare magnum ſic habet; *Etſi foreſ per nos aut Sedem Apoſtolicam de pie legatis diſpoſitis, & relictis in genere vel ſpecie decima, vel alia portio, ſeu quarta alteri piæ, vel non piæ cauſæ ex quauis cauſa hactenus conceſſa foret, aut inpoſterum, concedi, & ſolui aut dari vel mandari contiget, Fratres prædictos, & illorum domos ac eis legata, & relicta, aut aliàs in eorum fauorem diſpoſica in conceſſione, & mandatis huiuſmodi decernimus, & volumus non includi, niſi de ipſis Fratribus, & præſenti decreto, & voluntate noſtra non per generales clauſulas, quæ etiam ſpecialem mentionem importare viderentur, ſed vera & ſpecificata mentio fiat in eiuſdem.* Declaratum etiam eſt à S. Congregat. Epiſcopor. & Regul. non poſſe Ordinarium exigere à Regularibus quartam legarorum piorum, niſi eam ſoluere eſſent ſoliti, aut à quadraginta annis citra eam exegerint. Barboſa *in Collect.Bullar.verb.quarta.*

31 Pariter etiam id quod Pontifex dicit de libera ſepultura ſæcularibus in Eccleſijs Mendicantium tribuenda, eum non aduerſetur vllo modo Concilio Trident. etiam manet in ſoo vigore, maximè cum conforme ſit priuilegijs antiquis Mendicantium ſpecialiter Sixti IV. in mari magno pro Carmelitis, & aliorum Summorum Pontificum apud Rodriguez *tom. 3. quæſt. Regular. qu.58.art.3.* Circa modum autem quo ſe gerere debeant Regulares cum Parochis circa ſepelienda corpora ſæcularium in ſuis Eccleſijs, & Crucem portandam, omiſſis varijs priuilegijs, extat decretum Sacræ Congregationis Eminentiſ. Cardinal. negotijs Epiſcoporum, & Regularium Præpoſit. in quo conformiter ad decretum Lateranenſis Concilii, vbi ſtatutum, & ordinatum erat vt Fratres Ordinum Mendicantium, cæteriq; Religioſi Regulares non poſſent intrare Parochias cum Cruce ad leuanda funera eorum, qui apud Eccleſias domorum, & locorum eorumdem ſuam elegerint ſepulturam, niſi prius præmonito, & requiſito, ac recuſante Parochiano Presbytero, & tunc ſine eius, & Ordinarij præiudicio obuiare volens quorumdam Regularium vſui, quo prætextu cuiuſdam conſuetudinis contendebant, ſibi licere defunctorum funera, proprio eorum Parocho abſente, eoque irrequiſito, afferre, & leuare, maximè cum hoc non leues controuerſias, & altercationes aliquibus in locis non ſine populi ſcandalo, & Dei offenſione excitaſſet. Omnem eiuſmodi diſſenſionem, & ſcandalorum materiam, & occaſionem præcidere, atque in futurum prouidere deſiderans, & vt tam Parochi, quàm Fratres ipſi vnanimi inter ſe voluntate, & ea qua par eſt, charitate vltima hæc Chriſtianæ pietatis officia defunctis præſtent, ſtatuit, & declarauit. *Quibuſuis Regularibus quorumcumque Ordinum, & Congregationum, tam Mendicantium, quàm non Mendicantium exiſtant nullo modo licere, etiam ſpecialis alicuius conſuetudinis prætextu, Parochias cum Cruce proceſſionaliter, aut aliàs ad efferenda, & leuanda Defunctorum funera intrare, vel illa leuare, & efferre, niſi vocato, & expectato proprio Defuncti Parocho, eoque ibidem præſente, ſi tamen ipſe aliter fieri non conſentiat, & permittat: vel niſi requiſitus venire expreſsè omnino recuſet.* Atque ita obſeruari mandauit, & diſtrictè præcipit; firmis de cætero, & in ſuo robore permanentibus ijs omnibus, quæ ſuper quarta funerum, & canonica portione, alijſque iuribus ad ſepulturas pertinentibus, à ſacris canonibus, & Conciliorum decretis, Summorumque Pontificum Conſtitutionibus hactenus ſancita, & ordinata erant, vel aliàs ex particulari conſuetudine, vel alio iure obſeruabantur. Stephanus. Quaranta *in Summa Bullarij verb. Priuilegia Regularium*, Peirinis *tom. 1.Priuileg. Minim. in Conſtit. 26.Leonis X.§.16.num.20.* Barboſa *de Officio Paroch. cap. 26. num. 66.* Extat etiam alia Congregationis declaratio apud eumdem Barboſam *in Collectan. Bullar. verb. cadauer.* in qua dicitur: *Cadauera defunctorum leuare de domo propria nullo modo licet Regularibus, & Presbyteris ſæcularibus, niſi de licentia, & conſenſu proprij Parochi.*

32 Similiter id quod additur ab eodem Pontifice de Mendicantibus non obligandis ad contributionem quorumcumq; onerum etiam manet in ſua vi, cum Concilium Tridentinom non contrarietur, & conforme ſit multis priuilegijs ipſorum Mendieantium, de quibus Caſarubius *in Compend. Priuileg. Mendic. verb.decimæ.* Rodriguez *tom. 2. quæſt. Regular. quæſt. 44.art.4.& 5.* maximè Sixto IV. in Bulla *Dum attenta* pro Carmelitis illis verbis: *Primò litteras Innoc. IV. & Clem.IV.& etiam Inn.IV.& Alex.IV.per quas dictis Ord. B.Dei Genitricis Mariæ de Monte Carmeli profeſſoribus conceditur: quòd ad ſolutionem collectarum, ſeu exactionum quorumlibet, vel viceſimæ, cogi à nemine valeant, & in præfatis Clem. IV.& Alexand.IV.Roman. Pontificum præfatorum, etiam prædeceſſorum noſtrorum litteris prædictus in ea parte in qua concedunt dictis Fratribus, vt de noualibus eorum quæ propriis manibus, aut ſumptibus, colunt, ac de hortis virgultis, & piſcationibus eorum nullus ab eis decimus exigere præſumat, ad quæcumque bona dictorum Fratrum, & quæcumque opera, quæ etiam ſub cenſuris alterius quotæ, vel ſubſidij etiam charitatiui, aut datii, vel pedagii, vel gabelle, ſeu alio quouis nomine indicerentur etiã per Apoſtolicæ Sedis Legatos; locorum ordinarios, vel Clerum, aut Populum, vel ſeculares Principes, & Dominos temporales, & alios quoſcumque exigerentur, quamuis etiã Apoſtolica auctoritate, necnon ad quaſcumque decimas etiam quas vulgus Papales appellat, & Apoſtolica Sedes pro Chriſtianæ fidei defenſione, aut aliis imminentibus ei perſæpe neceſſitatibus indicit, extendimus, ac decernimus dicti Ordines Profeſſores, etiamſi decimè, & munera huiuſmodi per quoſcumque exemptos etiam Mendicantium Ordinum profeſſores ſolui mandarentur cum quibuſuis etiam derogatoriarũ derogatoriis, ac fortioribus, et efficacioribus clauſulis ad decimarum, & onerum huiuſmodi ſolutionem non teneri, & in illorum ſolutione ceſſando cenſuras, & pœnas aliquas non incurrere, niſi præſentibus, & non per generales, aut alias clauſulas ſpecialem mentionem importantes, ſed alias ſit derogatum ſpecificè earum de verbo ad verbum inſerto tenore.* & intra *Innocentij VI. & Clementis IV. Clementis VI. prædeceſſorum noſtrorum indulta de decimis non ſoluendis de hortis, virgultis, noualibus ad eorum vſum pertinentibus, & quæ proprijs manibus, & ſumptibus coluntur ſpeciali priuilegio, ut eorum vtamur verbis. Ea propter dilecti in Domino filij veſtris iuſtis poſtulationibus clementer annuimus, & domos veſtras, in quibus diuino mancipati eſtis obſequio ſub B. Petri, & noſtra protectione ſuſcipimus, & præſentis ſcripti priuilegio communimus, & quæ de nominatis rebus præfati prædeceſſores priuilegia conceſſerunt ad ſingula bona dictorum Fratrum extendimus, videlicet quoſcumque hortos, & ſilua, & quæcum-*

Digitized by Google

quæcumq; alia bona prædicta domus, & Ordinis quæ in præſentiarum iuſtè, & canonicè poſſident, aut in futurum conceſſione Pontificum, largitione Regum, vel Principum oblatione, aut fidelium donatione ſiue hæreditaria ſucceſſione quam in ſæculo exiſtentes, tam de iure, quàm de conſuetudine ad ſuccedendum fuiſſent habiles, ſeu alijs quibuſcumque iuſtis modis, præſtante Domino, poteritis adipiſci, firma vobis veſtriſque ſucceſſoribus, & illibata permaneant, in quibus hæc proprijs duximus exprimenda vocabulis. Loca ipſa in quibus præfatæ domus ſitæ ſunt cum pertinentijs ſuis. Videlicet cum Eccleſiis, hortis, pratis, nemoribus, vſuagijs, paſcuis in boſco, & plano, in aquis, & molendinis in vijs, & ſemitis, ac omnibus aliis libertatibus, & immunitatibus ſuis, ſanè noualium veſtrorum quæ propriis manibus, aut ſumptibus colitis, ſiue de hortis, virgultis, vineis, & piſcationibus veſtris nullus à vobis decimas exigere, vel extorquere præſumat. Hæc Sixt. IV. Vide dicta *tom. 1. c. 3. n. 14. & 15.*

33 Circa id tamen quod ibidem ſubiunxit Pontifex de exemptione Mendicantium à contributione pro ſeminario pro beneficijs Monaſterijs illorum vnitis notandæ ſunt declarationes quædam; Sacr. Congregationis apud Barboſam *in Collect. Bullar. verb. Mendicantes*, in quibus oppoſitum declaratur. Nihilominus dum de illis an ſint, vel non authenticæ, aut de ſenſu, in quo accipiendæ ſint non conſtiterit, ſtandum eſt conſuetudini Religionum. (Maximè pro illis videnda ſunt quæ dico *tom. 4. verb. Seminarium*. Et quia Pius V. in præfata Bulla eximit Mendicantes à charitatiuis ſubſidijs etiam à Sede Apoſtolica impoſitis; & Sixtus IV. Carmelitas in Bulla *Dum attenta relata*, ideo tam pro ipſo charitatiuo ſubſidio, quàm pro perſonis à quibus ſit exigendum & priuilegiis Regularium eos ab iſto onere eximentibus, conſulendi ſunt. Azor. *tom. 2. inſtit. moral. libro 9. cap. 14.* Barboſa *de offic. & poteſt. Epiſcop. alleg. 87. par. 3.* Tamburinus *de Iure Abbatum tom. 3. diſp. 10.* & alii apud ipſos.]

34 Idem quod dictum eſt de exemptione Mendicantium ab oneribus realibus ratione ſuorum bonorum dici debet de oneribus perſonalibus ratione ſuarum perſonarum, cum etiam illæ ſint exemptę. Vnde non poſſunt obligari ad cuſtodiam Ciuitatis, portarum, aut murorum tempore peſtis, niſi quando eſſet magna penuria virorum, qui id facere poſſint. Lauretus de Francis *in Controuerſ. Epiſcopor. & Regular. in quæſt. q. 94.* Neque ad cuſtodiam murorum Ciuitatis tempore belli, niſi quando adeſt magna neceſſitas. Lauretus *ibid. q. 95.* Vtrumque verò elicitur ex *c. peruenit. de immun. Eccl.* Multò minus obligari poſſunt ad pugnandum contra hoſtes pro defenſione Reipublicæ, cum id ſit eis prohibitum *ca. petitio tua de homic. vol. c. clerici de vit. & honeſt. cleric.* niſi quando magna neceſſitas eſſet ad defendendum Rempublicam, vel cõſequendam inſignem victoriam contra iniuſtè bellantes. Laur. *vt ſup.* Bonac. *de irreg. diſp. 7. q. 4. p. 4. n. 11.* An verò tunc occidentes, vel mutilantes fiant irregulares, tractant prædicti Lauretus, & Bonacina poſt Molinam *de iuſtit. tract. 2. diſp. 109.*

35 Illud inſuper de libera facultate Mendicantium ad eleemoſynas quærendas manere in ſua vi vt potè quia conforme priuilegiis ipſorum, & declarationibus S. Congregationis, nec contrarium Concil. Trid. conſtat ex dictis in hoc capite *nu. 4.*

36 Quantum ad illud de Ordinariis non intromittẽdis in delictis Regularium Mendicantium niſi quando ea fuerint notoria, & ſcandaloſa, & tunc monitis Superioribus ipſorum, & negligentibus illos punire, etiam manet in ſuo robore, & vigore iuxta dicta *tom. 1. cap. 16. num. 26. & 27.* cum limitatione tamen à Clemente VIII. poſita, & ibidem relata. Pro quo etiam extat declaratio Sacræ Congregationis apud Quarantam *in ſumma Bullarij verb. confeſſor.* Lecto enim memoriali oblato nomine Fratrum Mẽdicantium Regni Neapolitani conquerentium qualiter ab Ordinarijs grauarentur contra ſua priuilegia, & ſacros Canones Concil. Trident. Reſpondit Sacr. Congregatio *Ordinarij in cognitionibus cauſarum Fratrum Mendicantium tam ciuilium, quàm criminalium minimè ſeſe ingerant, pariter nec in viſitatione eorumdem Fratrum, vel Eccleſiarum ſuarum, niſi quatenus eis per Concilij Tridentini decreta conceditur.*

37 Quod etiam dico de eo quod ſubiungit idem Põtifex Pius de Epiſcopis non ſe intromittendis in gubernatione Mendicantium, illud enim etiam manet in ſua vi, iuxta declarationem Sacræ Congregationis adductam, limitandum tamen eſt propter Conſtitutionem Gregorij XV. *de exemptor. priuilegijs*, quæ vt dixi *tom. 1. cap. 19. num. 35.* pro Regnis Hiſpaniarum ſuſpenſa eſt, ita vt in alijs Regnis extra Hiſpaniam poſſint Ordinarij cognoſcere de delictis eorum, qui curam animarum exercent, iuxta dicta *ſupra num. 28*, aut ſi deliquerint circa perſonas intra ſepta degentes, aut circa clauſuram, vel adminiſtrationem bonorum Monialium, iuxta dicta *tom. 1. cap. 25. num. 45.* & etiam petere rationem ab adminiſtrantibus bona prædictarum Monialium adhibitis etiam Superioribus Regularium, eoſque, & confeſſarios amonere ſi admoniti Superiores id facere neglexerint, iuxta ibidem dicta.

38 Idem pariter dicendum de facultate conceſſa ab eodem Pio V. Prælatis Mendicantium ad caſtigandum, ſeu puniendum Fratres, qui ad Ordinarios confugerint, manet enim in ſuo vigore, cum tam iure cõmuni, quàm propter priuilegia Mendicantium illis maximè interdictum ſit à correctione ſuorum Superiorum appellare ad Iudices extraneos, iuxta dicta *tom. 1. cap. 9. à num. 4.*

39 De illo etiam quod ſubiungitur, videlicet de non recipiẽdis ab Ordinarijs Fratribus noſtris extra clauſtra degentibus ſub eorum protectione, nec eis, inuitis Superioribus, detinendis, clarum eſt manere etiam in ſuo vigore. Vide dicta *tom. 1. c. 16. nu. 15.* & multa priuilegia Mendicantium apud Caſarubium *in compend. Priuil. Mendicant. verb. apoſtatæ ab Ordine* cum annotationibus Cordubæ, & Sorbi *ibidem*, & præſertim magnum priuilegium Sixti IV. pro Carmelitis, circa quod Sorbus notauit ſe credere quòd non reperiatur alibi, eo enim pro capiendis, excommunicandis, & incarcerandis noſtri Ordinis apoſtatis Fratres noſtri conſtituuntur Ordinarij etiam in Curia illis verbis: *Apoſtatas quoque veſtri Ordinis iuxta Alexandri IV. Conſtitutionem, & noſtram præſentem conceſſionem excommunicare, capere, incarcerare, & aliàs ſubdere diſciplinæ rigori poſſitis per vos, ac etiam alios à vobis deputatos in quocumque habitu, & loco, etiamſi in Curia noſtra eos contigerit inueniri, in qua ſicut extra nos* (alibi habetur *extra vos*) *ſuper veſtros ſubditos ratione profeſſionis tam tacitè, quàm expreſsè emiſſæ Ordinarios proprio motu, & ſcientia ſimilibus authoritate apoſtolica deputamus, inuocato ad hoc, ſi opus fuerit, brachij ſæcularis auxilio.* Ex quo videtur, etiamſi apud quoſcumque Reuerendiſs. Epiſcopos inueniantur, eadem auctoritate vti poſſe Prælatos noſtros.

40 Id verò quod ſubiungit Pontifex de bonis Regularium extra clauſtra decedentium moderatum eſt à Gregor.XIII.iuxta dicta *tom.1.cap.16.num.20.21.* & *31.* Quatenus autem decernit quòd ſi ad Religionem reuertantur, bona ipſorum ad Religionem pertineant non video immutatum, & ideo videtur manere in ſua vi. Peirinis *tom. 2. Priuileg. Minimor. ſuper hanc Conſtitutionem Pii Quinti §. 22. numer.22.*

41 Circa id quod addit Pontifex de vnionibus Eccleſiarum notandum, Concilium Tridentinum *ſeſſ. 7.capit.6.* hæc ſtatuiſſe: *Vniones perpetuæ à quadraginta annis citra factæ examinari ab Ordinariis, tamquam à Sede Apoſtolica delegatis poſſint, & quæ per ſubreptionem, vel obreptionem obtentæ fuerint, irritæ declarentur. Illæ verò quæ à dicto tempore citra conceſſæ nondum in toto, vel in parte ſortitæ ſunt effectum, & quæ deinceps ad cuiuſuis inſtantiam fient, niſi eas ex legitimis, aut aliàs rationalibus cauſis eorum loci Ordinario vocatis, quorum intereſt, verificandis, factas fuiſſe conſtiterit, per ſubreptionem obtentæ præſumantur: ac propterea niſi aliter à Sede Apoſtolica declaratum fuerit viribus omnino careant.* Et conformiter ad iſta *ſeſſ.24.cap.13.* etiam dicitur de huiuſmodi Eccleſijs vnitis, *& quæ vnitæ ſunt reuideantur ab Ordinariis.* Quorum decretorum prætextu cum aliqui Domini Ordinarij grauarent Mendicantes qui Eccleſias Parochiales, ſeu alia beneficia ſuis Eccleſijs habeant vnita. Propterea Pontifex Pius decernit quòd non poſſint Epiſcopi dictas vniones ſactas, vel faciendas impedire, declarans cenſuras, & pœnas pro eo latas nullius eſſe roboris, & momenti. Quod eatenus valere hoc tempore poterit quatenos contrarium ooo fuerit repertum Cōcilij decretis.

42 Decernit etiam ibidem Pontifex quòd in prædictis Eccleſijs poſſint Mendicantes curam animarum exercere, vel per ſeipſos, vel per alios ſeculares ab ipſis amouibiles, approbatos tamen ab Ordinario, abſque eo quòd Epiſcopi in hoc, aut in ſalario prædictorum aſſignando ſe vllo modo intromittant. Quod etiam eatenus manet in ſuo vigore, quatenus non contrarietur, vel Concilio Tridentino, vel Conſtitutioni Gregorij XV. iuxta dicta *ſupra num.28.* Vide dicenda *cap.18.num.8.* & *ſequentibus.*

43 Id quoque de non impediendis Mendicantibus à pulſatione Campanæ, celebratione Miſſarum, mortuorum aſſociatione, ſepultura, & Officijs ipſorum faciendis abſque præſentia Parochorum, legatorum receptione, & obtentione, etiam maoet ſua vi, cum nihil, quod ſciam, in Concil.Tridentin. contrarium habeatur, & vſu ſit receptum, & vt decernit Pontifex, nullom ios in contrarium ſit. Vide dicta ſupra *numer.26.30.* & *31.* Nota etiam declarationem Sacræ Congregationis apud Quarantam *in Summ. Bullarii verb. confeſſ.* in qua præcipitur quòd Ordinarij non impediant Fratres pulſare Campanas, ad matutinum, ad horas, & ad Miſſam antequam pulſetur Campana maioris Eccleſiæ, præterquam in die Sabbati Sancti. Inſuper Sacra Congregatio Epiſcoporum, & Regularium declaraſſe, dicitur Defunctorum hæredes pro defuncto ad ſepulturam aſſociando numerum Sacerdotom ſibi bene viſum conuocare poſſe, & numerum ceræ ſibi etiam bene viſum ad cadauer ſepulturæ aſſociandum, quolibet contratio prætextu per parochum deducto non obſtante. Barboſa *de Offic.Paroch.c.26.à nu.57.* vbi etiam alia ad inrentum.

44 Circa pulſationem tamen Campanarum plures aliæ extant declarationes Sac. Congregationis apud Barboſam *in Collectan.Bullar. verb. Campana.* Prima eſt. Campanæ in Sabbato Sancto non poſſent in aliqua Eccleſia pulſari ante pulſationem in Eccleſia Cathedrali, vel matrice, tam in Eccleſijs ſecularibus, quàm Regularibus etiam Sancti Ioannis Hieroſolymitani etiam propè, & extra muros exiſtentibus, & etiam in Eccleſijs Confratrum, & etiamſi adſit Eccleſia Collegiata, quæ habeat omnimodam præcedentiam ſupra matricem. Secunda eſt. Campanæ io aliis diebus præter Sabbatum Sanctum pulſari poſſunt ante Salutationem Angelicam indifferenter ante, vel poſt pulſationem in Eccleſia Cathedrali, vel matrice, niſi fortè adeſſet conſuetudo vt non pulſetur antea.

45 Illud de licentiis pro conſtruendis domibus Regularibus gratis dandis, nec ſine legitima cauſa recuſandis non video vllo modo reuocatum, aut contrariom Concil.Trident., ac propterea in ſua etiam manet vi, iuxta decreta tamē poſteriora Clem.VIII. & Greg.XV. ac SS.Domini Noſtri Vrbani, de quibus *tom.1.ca.9.n.34.* & *35.*

46 Sicut, & illud de aſſociatione corporum Defunctorum mandaro in die Cœnæ Domini fieri ſolito, prędicatione ea die ſacienda iuxta decretum tamen Sacr.Congregationis de quo ſupra *numer. 31.* Maximè tamen ſtandum eſt in boc conſuetudini legitimè receptæ. Notandum etiam Parochum nullatenus excludendum quamuis ad ſepeliendum cadauer ſoli Fratres à defuncto accerſiri iubeantur. Ita enim decretum eſt à Sacra Congregatione Epiſcoporum, & Regularium. Barboſa *de Offic.Parochi cap. 26.num.62.*

47 Id quoque de Officijs mortuorum non faciendis à Rectoribus Parochialiom in Eccleſiis Fratrum contra ipſorum voluntatem, libera ſepultura ibidem habenda, & non ſepeliendis corporibus defunctorum ad quæ aſſocianda vocati Fratres fuerint ſine ipſis, cum Concilio contrarium non ſit in ſua vi, & vigore ſubſiſtet, nec video derogatum. Potius declaraſſe dicitur Sac. Congregarionem, quòd quoties cadauera ad Eccleſias Fratrum Mendicantium deferuntur Officia mortuorum, ac reliqua munera quę in huiuſmodi Monaſterijs fieri ſolent, non à Canonicis, neque à Clero, ſed ab eiſdem Fratribus obiri, ac peragi debere. Peregrinus 2.*par.ſui Compend. tit. ſepultura in ſcholio* §.3. Peiriois *tom.1. Priuileg.Minim. in Conſtitut.2.Iul.II.§.22.numer.* 57. Vide tamen dicta *tom.1.c.12.n.41.* qualiter ſcilicet quando Regulares vocantur ad ſepeliendum aliquod cadauer, debent accedere ad Parochialem Eccleſiam vbi Clerus congregati conſueuit, iuxta declarationem Sac.Congregat. ibidem adductam. Cui etiam conſonant aliæ SS. Congregationum declarationes apud Barboſam *de Offic.Parochi cap.26.num.63.64.* & *65.* [Et vna quam quam vidi pro Min.Conuent. ſub die 4. Maij 1641.] Quia tamen ſæpius video fieri oppoſitum mulris in locis, ideo legitimæ conſuetudini ſtandum eſt.

48 Obiter circa huioſmodi funera defunctorum obſeruandum, primò, de candelis quæ Fratribus dantur nullam deberi portionem Canonicam. Ita enim conceſſit Sixt.Quartus Minoribus. Caſarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo Canonica portio numer. 6.* Secundò, candelas, & intortitia quæ per viam deferuntur circa cadauera in qoibuſcumque priuatis Eccleſiis diuidenda eſſe pro æquali portione inter Parochos, & miniſtros aliarum

Eccle-

Eccleſiarum,ac propterea quandohuiuſmodi intortitia, ſeu candelæ in præfatis Eccleſijs pro celebrandis diuinis Officijs præſente corpore accenduntur, finito officio extinguenda, & cuiquam medietatem conſignandam. Ita deciſum eſt à Congreg. RR. Præfectorum Vrbis, approbante SS. D. N. Vrbano. Barboſa *de Officio Parochi ca.25.n.42.* Patriæ tamen conſuetudo extra Romam conſulenda eſt.

49 Abrogat præterea Pontifex vſum non faciendi teſtamenta ſine Parocho, quia hoc auaritiam redolet, quæ procul abeſſe debet ab Eccleſiaſticis; de quo Peirinis *tom.1.Priuil.Minim.in Conſtit.10. Leonis X.§.2.* licet acrius quàm par eſt de hoc puncto ibi loquatur.

50 Demum circa id quod diſponit Pontifex de acceſſu Regularium ad proceſſiones, cum S.Congregatio, vt viſum eſt *tom.1.ca.9.nu.47.* conformiter huiuſmodi decretum Pontificium loquatur, dicendum eſt illud manere in ſuo vigore; imò ex eo quòd in præfato decreto Sacræ Congregationis ipſe ſe referat ad huiuſmodi Bullam Pij V. apertè conſtat eam non eſſe reuocatam à Greg.XIII. vt dictum eſt ſupra *num.16.* niſi quatenus ſtatuit aliquid quod ſit contra Concilium Tridentinum. Peirinis *tom.2.Priuileg.Minim.in Conſtit.hac Pii V.§.29.num.25.* Declaratum eſt etiam à S.Congregat.per publicas proceſſiones intelligi etiam eas, quæ pro bono publico indicuntur. Quaranta *in Summa Bullar.verb.Præcedentia verſ.de præcedentia in proceſſionibus.* [Item declarauit Regulares illorum Conuentuum qui collectanei nuncupantur, in quibus videlicet fratres in arctiori clauſura degunt, ita vt nec in Choro cantent, nec ad mortuos accedant, non teneri ad proceſſiones. Hanc declarationem referunt Sorbus *in addit.ad Compend.priuileg. Mendicant. verbo Proceſſiones §. Ac tenentur*, & Portel.*in reſponſ.moral.tom.2.caſu* 107.]

51 Hic obiter notandum nullo iure prohibitum eſſe Regularibus, præſertim Mendicantibus, proceſſiones facere, ſeu inſtituere in ſuis Eccleſijs, imò id ſupponitur in declaratione Sac.Congregat. quam retuli *tom.1.ca.12.n.41.* & in hac Bulla Pij V. dum illis conceditur facere, ſeu celebrare diuina officia, proceſſiones enim partes quædam ſunt Officii diuini, cum ad cultum Dei, & Sanctorum ordinentur. Cæterum circa ſpatium, per quod fieri debent huiuſmodi proceſſiones declaratum dicitur à S. Congregat. Regularibus habentibus clauſtra non licere facere proceſſiones extra illa; clauſtra verò non habentibus non niſi intra ambitum, hoc eſt, propè muros Eccleſiarum, extra ambitum autem Eccleſiarum, non niſi de licentia, conſenſu, aut cum Cruce parochiali. Barboſa *in Collect.Bull.v.proceſſio, & v.regul.1.* Gauant.*in Man. Epiſc.v.proceſſio nu.46.47. & 48.* Vbi etiam animaduertitur id intelligẽdum ſecluſis particularibus priuilegijs, qualia Dominicanis pro proceſſionibus SS. Sacramenti, & Roſarij in quibuſdam locis dicuntur concessa. Feſtus *in Conſtit.ſui Ordin.p.1.cap.23.* Barboſa *de offic.& poteſt.Parochi ca.12.nu.14.* [Circa horam faciendi dictas proceſſiones declaratum video à Sacra Congregatione Epiſcoporum & Regularium 15. Septembris 1634. non licere Curato facere proceſſionem alicuius Confraternitatis ea hora, qua Patres Dominicani faciunt ſuam Sacri Roſarij, poſito quod confraternitas Roſarij ſit antea inſtituta in eo loco. Quod de aliis ſimilibus confraternitatibus religionum videtur intelligendum.] Pro præcedentia autẽ, quam debent obſeruare Regulares in proceſſionib. cum Regularibus alterius Ordinis, & aliis Monaſteriis eiuſdem, vide declarationes S.Congregat. apud dictum Barboſam *ver.Regulares quoad proceſſiones 4. & ver.Regulares quoad præcedent.5.* & Gregor.XIII. Conſtitutionem 84. *Expoſcit* in 2.tom.Bullar. vbi decernit præcedentiam inter Mendicantes ſumendam eſſe ex quaſi poſſeſſione, quando verò de illa non conſtat, antiquiores in loco debere præcedere. Laurettus de Franchis *in Controuerſiis Epiſcopor. & Regular. ſuper dict.Conſtitut.Gregorii pag.mihi* 17.18.19.20. & 21.

52 Gaudent Mendicantes communicatione priuilegiorum ita vt priuilegia vni ipſorum Religioni conceſſa etiam aliis communia ſint. Etenim præter dicta *tom.1.ca.3.nu.17.* Leo X. in Conſtit. *Dudum per nos* anno 1519. edita quæ habetur in *1. tom.Bull.num.32.* inter Bullas huius Pontificis omnia priuilegia, & indulta Mendicantibus conceſſa, & concedenda ſingulis ipſorum ordinibus communicauit, & Pius V. in Bulla *Romanus Pontifex* anno 1567. omnes, & ſingulos Ordines Mendicantes omnibus, & ſingulis priuilegiis Mendicantium eiſdem conceſſis gaudere poſſe, & debere declarauit Rodrigu.*tom.1.quæſt.Regular. qu.55.art.1.* Confettius *in ſumma priuilegiorum Maris Magni cap.5.* Non tamen propterea in pœnis, & cenſuris impoſitis vni Ordini Mendicantium alii communicant. Non ſolùm quia iuxta Regulam iuris in *6.odia debent reſtringi, & fauores ampliari*, ſed etiam quia Summi Pontifices communicationem priuilegiorum concedentes, nihil (quod viderim) de pœnis, aut cenſuris communicandis dixere. Confettius *vt ſupra.* Sorbus *in additionib.ad Compend.priuileg. Mendicant.ver.commun.priuil.§.notandum autem.* Qui etiam bene ſubiungit, quòd in pœnis laicorum eſt talis cõmunicatio, ideſt, quòd quando priuilegium aliquod conceditur vni Religioni, cum pœnis aliquot contra ſeculares illud non admittentes, vel reprobantes &c. tale priuilegium aliis Religionibus habentibus cum illa communionem communicetur. Priuilegia autem vni domui vel Conuentui alicuius Religionis conceſſa, communicari etiam aliis domibus eiuſdem Religionis, ac per conſequens etiam aliis domibus aliarum Religionum, quæ cum illa communicant in priuilegiis, tenent aliqui auctores, quia quamuis Leo X. declarauerit communicationem priuilegiorum ſolùm intelligendam eſſe de priuilegiis generaliter conceſſis Congregationibus, perſonis, & locis, & non de conceſſis domibus, vel perſonis particularibus. Nihilominus Pius IV. ipſo Leone poſterior ad inſtantiam Catholici Monarchæ Philippi II. conceſſit Ordini S.Hieronymi in Hiſpania, quod conceſſa vni, aut quibuſdam Monaſteriis eiuſdem Ordinis cenſeantur conceſſa aliis eiuſdem Ordinis Monaſteriis, quod etiam poſteà Sixtus V. confirmauit. Rodrigu. *tom.1.qu.regul.qu.55.art.9. & 18.* Portellus *in Dub.regular.verb.communicat.priuileg.num.6.& verb.priuil.n.20.* Nihilominus quia hoc valdè exorbitat à iure communi, & ipſius metas maximè excedit, limitandum eſt, vt ſolùm verum ſit quando in aliis Conuentibus, ſiue eiuſdem, ſiue alterius Religionis participantis eadem priuilegia militat eadem ratio, vel ſaltem ſimilis, vel æquiualens, propter quam Pontifex illud conceſſit priuilegium. Si enim talis ratio eadem, ſimilis, vel æquiualens non militat, incongruum videtur Põtifices talis priuilegij communicationem intendiſſe. Quis enim credat quòd priuilegium conceſſum vni Monaſterio ratione paupertatis ipſius cõceſſum credatur alii diuiti, vel opulento? Aut quòd priuilegium conceſſum alicui Monaſterio propter nume-

Digitized by Google

numeroſitatem Fratrum illius, aut magnam populi deuotionem, quę erga illud eſt ratione alicuius Imaginis v.g. deuotiſſimæ in eo exiſtentis, communicatum credatur à Pontifice alii Cōuentui paucos Fratres habenti, aut in quo nulla talis, vel ſimilis deuotionis Imago reperitur? Ad quod expendo verba priuilegii Pij IV. adducti, dicit enim ſe extendere priuilegia vni domui dicti Ordinis Hieronymianorum conceſſa ad *omnia, & ſingula Monaſteria Ordinis quibus in ſpecie conceſſa non ſunt, & in quibus aliæ cauſæ conceſſionis, & indultorum prædictorum aliàs, quàm, vt præfertur, ſuberant.* Quo ſanè denotat aliquam cauſam, eamdem ſcilicet, ſimilem, vel æquiualētem ſubeſſe debere in aliis Monaſteriis, vt priuilegia vni conceſſa ad illa extendantur, quo etiam ſenſu intelligo priuilegimn ſimile Iul. II. & Clem. VII. Minimorum Ordini conceſſum.

53 Priuilegia quoque vni Fratri Mendicantium vt perſonæ priuatæ conceſſa nullo modo aliis communicantur. Tum quia ita declarauit Leo X. ſupra relatus, tum quia oppoſitum non ſolùm maximè iuris communis metas excederet, ſed multa ex eo abſurda ſequerentur, & tota Religionum obſeruantia funditus euerteretur, vt per ſe patet. Rodrigu. *tom. 1. qu. regul. qu.* 55. *art.* 18. Portellus *in Dub. regular. verb. priu. communic. nu.* 21. Dixi vni Fratri, *vt perſonæ priuatæ*, quia priuilegia conceſſa alicui Fratri Mendicantium non vt priuata perſona, ſed ratione officii, Generalatus videlicet, vel Prouincialatus, in ordine ſcilicet ad ſuos ſubditos, videntur communicari aliis in quibus eadem, ſimilis, vel æquiualens ratio procedit. Sic.n. priuilegium conceſſum Priori domus Sancti Stephani Dominicanorum Salmanticæ circa modum faciendi informationes pro receptione nouitiorum de quo *tom. 1. cap. 24. num.* 14. dixi, communicari poſſe videtur aliis, vbi eadem, ſimilis, vel æquiualens cauſa conſpiciatur. Portel. *in Dub. regular. verb. priuileg. communicat. num.* 20. *&* 21.

54 Quando autem priuilegium vni Fratri conceſſum inutile eſſet ſi alii non communicaretur, communicari illud poſſet. Exemplum commune eſt de eo qui habet priuilegium dicendi Miſſam tempore interdicti, quam tamen dicere non poteſt ſine miniſtro. Similiter ſi alicui conceſſa eſſet facultas recitandi matutinum diei ſequentis immediatè poſt meridiem, quod ſine ſocio commodè facere non poſſet, probabile eſt tale priuilegium ſocio communicari quia priuilegium aliquid debet operari, & eſſe vtile, *cap. in his de priuil. l. 1. C. de Theſauris l. 10. l. 1. ff. ad municipalem, & de incolis leg. ſi quando ff. de legatis*, quod non haberent iſta priuilegia, ſi non communicarentur. Suarez *de legibus libro* 8. *capitulo* 11. *numer.* 7. *&* 8. Portellus *in Dub. Regular. verb. priuileg. communicat. num.* 19.

55 Priuilegiorum Mendicantium communicatio intelligenda eſt reſpectiuè ad Religionem cui communicantur, ita ſcilicet, vt quæ conceduntur pro Generalibus, Prouincialibus, Prioribus, Vicarijs, &c. intelligantur communicata illis, qui etſi non eodem nomine, eodem tamen munere fruuntur. Similiter priuilegia pro feſtiuitatibus Sanctorum vnius Ordinis conceſſa cenſentur etiam conceſſa pro Feſtiuitatibus Sanctorum alterius Ordinis. Caſarubius *in Compend. priuileg. Mendic. verb. feſtiuitas, n.* 14. Rodrigu. *tom. 1. qu. regul. qu.* 55. *art.* 20. Portel. *in Dub. regul. verbo communic. priuil. nu.* 7.

56 Quando priuilegium vni Ordini Mendicanti conceſſum repugnat obſeruantiæ alterius, iſte Ordo cui repugnat non poteſt illo priuilegio vti, neque enim æquum eſt credere Pontifices concedere Religioni alicui quod in diſſipationem, & deſtructionem illius cederet. Rodriguez *tom. 1. qu. regul. qu.* 55. *art.* 22. Portellus *in Dub. Regul. verb. communicat. priuileg. numero* 8.

57 Cum per communicationem Priuilegiorum Mēdicantium ad inuicem ita fiant priuilegia propria illius Religionis cui communicantur, ac illius cui primò erant conceſſa, ideo Religio cui communicātur poteſt ſe illis defendere contra ea, cui primò erant conceſſa. Vnde ſi aliqua Religio ex Mendicantibus velit fundare Monaſterium circa monaſterium alterius Religionis ex eiſdem Mendicantibus poteſt hæc Religio defendere ſe contra illam, priuilegio conceſſo à Summis Pontificibus de non fundando monaſterio alterius Ordinis iuxta monaſterium ipſius intra ſpatium tot cannarum, etiamſi caſus eſſet, quòd illud priuilegium primò eſſet conceſſum illi alteri Religioni, & ſibi ſolùm per communicationem. Ratio eſt, quia per communicationem fiunt priuilegia propria Religionis cui communicantur, & tam independentia ab alia, ac ſi ipſi eſſent ſpecialiter cōceſſa. Corduba *in Annotationib. ad priuileg. Mendic. v. communicat. priuileg. §. tamdem*, Portellus *in Dub. regul. verb. priuileg. communicat. num.* 24. Secùs autem philoſophandum de familiaribus, quia ipſis non communicantur priuilegia Fratrum vt propria, & independentia, ſed vt dependentia ab illis, vt dicetur cap. 16. num. 34. Corduba *vt ſupra.* Confettius *in Summ. priu. Maris magni c.* 5.

58 Prædicta, & alia quæcumque priuilegia Mendicantium reuocata cenſentur à Concil. Triden. toties quoties in ipſo aliquid decernitur cum derogatione ſaltem generali priuilegiorum, vt ſi dicat *non obſtantibus, &c.* vel ſimilia verba. Cuius exempla plura affert Ioannes de Cruce *de ſtatu Relig. lib. 2. ca. 3. dub.* 6. Talis autem derogatio priuilegiorum aliquando ponitur in fine capitis, vel decreti, vt patet ex *ſeſſ.* 5. *cap.* 2. *ſeſſ.* 23. *cap.* 12. & alijs locis, aliquando verò ponitur in fine ſeſſionis in qua multa capita ſeu decreta comprehenduntur, vt patet ex *ſeſſ.* 25. *de Regular. cap.* 22. Portellus *in dub. Regular. verb. Concil. Tridentin.* Quando autem decernitur, ſeu præcipitur aliquid à Conc. ſine derogatione priuilegiorum, tunc etiamſi illud ſit contrarium dictis priuilegiis, nihilominus probabile eſt quòd non cenſeantur propterea reuocata. Exempli gratia *in ſeſſ. 22. ca.* 4. præcipitur quod nullus habeat vocem in Capitulis niſi ſit in Subdiaconatus Ordine conſtitutus, quia ergo ibi non reuocantur priuilegia Regularium, ideo qui hoc priuilegium habuerint, poſſunt illo vti, prout declaratum dicitur à Sacr. Congreg. Nec obſtat quòd in eodem Concil. *ſeſſ.* 25. *cap. vltim.* dicatur. *Hæc omnia, & ſingula in ſuperioribus decretis contenta obſeruari S. Synod. præcipit in omnibus Cœnobus, ac Monaſteriis, Collegiis, ac domibus quorumcumq; Monachorum, ac Regularium, &c. non obſtantibus eorum omnium, & ſingulorum priuilegiis ſub quibuſcumque, &c.* Hæc enim reuocatio priuilegiorum ſolum cadit ſupra priuilegia contraria decretis illius ſeſſionis 25. non ſupra priuilegia contraria decretis aliarum ſeſſionum Concilij. Nec.n. ſine cauſa credendum eſt Concilium dixiſſe in *ſuperioribus decretis contenta*, non verò *in ſuperioribus ſeſſionibus.* Nec etiam obſtat Bulla Pij V. pro obſeruantia eiuſdem Concilii, qua etiam reuocantur omnia, & quæcumque priuilegia prædictis decretis Concilij contraria. Hæc enim reuocatio regulanda, & intelli-

telli-

telligenda eſt ad terminos decretorum ipſius Concilij, ita ſcilicet vt intelligatur ſolùm de ijs quæ ſtatuũtur à Concilio cum derogatione priuilegiorum, non de ijs, quæ ab illo otdinantut ſine tali derogatione. Tum quia finis prædictæ Bullæ ſolùm eſt obſeruantia dectetorum Concilij, iuxta ipſorum qualitatem, tum quia Conſtitutio quæ fit ad roborandum aliam debet intelligi ſecundùm eam, & concludendam in terminis ipſius, vt habetur ex *Auth. Conſtitutio quæ in noua §. inde ver. in illis*. Rodriguez *tom. 1. quæſt. Regul. quæſt. 8. articul. 6. & tomo 3. quæſt. 23. art. 5.* Thomas de Ieſu *de procuranda omnium ſalute lib. 12. cap. 8. tit. ſequitur collectio verſ. illud tamen* referens etiam Nauarrum *in Manual. cap. 27. num. 190.* & Sà in Summa *verb. gratia*, etſi non ita clarè loquantur. Ioannes de Cruce *de ſtatu Relig. lib. 2. cap. 3. dub. 6.* Hæc autem ſolùm probabiliter, & in terminis opinionis probabilis dicta ſunt. Oppoſitum enim videlicet dicto *cap. 22. ſeſſ. 25.* reuocata eſſe omnia priuilegia Religionum etiam conttatia decretis aliarum ſeſſionum, quibus non apponitur derogatio priuilegiorum, eſt etiam ſatis probabile, & ſecurius, maximè propter dictam Bullam Pij IV. & ita id ſecutus ſum *to. 1. cap. 14. num. 19.* poſt Mirandam *in Man. tom. 1. q. 38. art. 4.* & alios.

59 In Regnis vbi publicatur Bulla Cruciatæ non ſuſpenduntur per illam priuilegia Mendicantium, & aliorum Regularium, niſi ea ſolùm quæ impedire poſſent, vel retardare expeditionem ipſius Bullæ, quia ſcilicet ſunt circa eaſdem materias in ea contentas. v. g. abſoluendi à reſeruatis, commutandi vota, &c. quia intentum Summi Pontificis in tali ſuſpenſione priuilegiorum id ſolum videtur eſſe, ne propter alia priuilegia circa eaſdem materias impediatur finis prætenſus ab ipſo, qui eſt contributio certæ pecuniæ pro bello contra infideles. Caſarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. priuileg. Fratrum quæſt. 2. & 3.* Miranda *in Manual. tom. 2. quæſt. 45. art. 7.* Nec prædicta priuilegia conceſſa Superioribus Mendicantium quantùm ad ſuos Fratres ſuſpenduntur. Ita enim declaratur in ipſa Bulla. Caſarubius, & Miranda *ibid.* Sotbus *in Compend. verb. Cruciata §. quoad aliud*. Suſpendi tamen prædicta priuilegia quoad ſæculares multorum eſt opinio, ſpecialiter Nauarri *libr. 5. conſilio 16. num. 1. de priuileg.* eo quod in dicta Bulla à tali ſuſpenſione ſolùm excipiant conceſſa Superioribus Mendicantium quoad eorum Fratres tantùm, exceptio enim firmat Regulam in contrarium. Sed valdè probabile eſt non ſuſpendi dicta priuilegia Mendicantium quoad ſæculares. Ratio eſt non ſolùm quia illa cum ſint maximè fauorabilia non debent cenſeri ſuſpenſa niſi de illis ſpecifica mentio fiat, ſed etiam quia per Bullam non ſuſpenduntur gratiæ aut priuilegia Ordinibus conceſſa, ſed ſolùm Monaſterijs, Eccleſijs Hoſpitalibus, locis pijs, &c. hæc autem priuilegia abſoluendi à reſeruatis, commutandi vota &c. conceſſa ſunt Ordinibus ipſis, & Religionibus. Vnde exceptio illa de Superioribus Mendicantium quantum ad ſuos Fratres, intelligitur iuxta ſubiectam materiam, videlicet de conceſſionibus factis Monaſterijs, Eccleſijs, locis pijs, &c. pro viſitantibus illa: his enim priuilegijs non fruentur ſæculares ſaltem carentes Bulla. Rodriquez *tomo primo quæſtionum Regular. quæſt. 61. artic. 14.* Sanchez *libr. 4. de præcept. decalog. capit. 54. numero 62.* Diana de *Bulla Cruciata reſol. 100.*

60 Nec etiam ſupendi dicta priuilegia in anno Iubilæi centeſimi tenent plures, ſpecialiter Henriqu. *li. 3. de Indulg. c. 28. nu. 7. & ca. 21. num. 3.* Sanchez *lib. 4. in decalog. cap. 54. num. 62.* Diana *de Bulla Cruciata reſolut. 100.* contrarium alijs opinantibus. Sed meo videri attendendum ad verba Bullæ Iubilæi, quæ mutari, & alterari poſſunt voluntate Pontif. Si enim in illa ſolùm ſit reuocatio generalis priuilegiorum, nulla facta mentione priuilegiorum Mendicantium, cũ illa ſint valdè fauorabilia, & ad bonum commune fidelium ordinata, & per conſequens ſpeciali nota digna, vera erit prima opinio, ſi autem ſpecialis mẽtio, & reuocatio fiat priuilegiorum Mendicantium, vera erit ſecunda.

61 Gaudent etiam Mendicantes priuilegijs quoque aliorum quorumcumque Ordinum etiam non Mendicantium. Ita enim conceſſit Carmelitis Clem. VII. in Bulla, quam retuli *tom. 1. cap. 3. nu. 17.* quam etiam refert Confettius *in Collectan. Litterar. Apoſtolicar. in Clem. VII. num. 5.* & Minoribus idem Clemens VII. vt referunt Caſarubius *Compend. priuileg. Mendicant. verb. communicat. priuileg. num. 19.* & Miranda *tomo 2. man. q. 46. art. 1.* Fauent etiam aliæ conceſſiones Gregorij XIII. & Sixti V. pro eiuſdem Minoribus, quas refert Confettius *vt ſupra in Gregor. XIII. num. 6. & in Sixto V. num. 5.* Pro Eremitis etiam S. Auguſtini fauet ad intentum priuilegium Alexan. VI. quod referunt Caſarubius *vt ſupra num. 21.* & Miranda etiam *vt ſupra art. 3.* Vnde hac communicatione priuilegiorum quarumcumque aliarum Religionum gaudent non ſolùm Mendicantes, ſed & quicumque etiam alij, quibus Mendicãtium priuilegia communicata ſunt. Rodrig. *tom. 1. qu. Regul. qu. 55. art. 17.*

62 Extenditur id quoque ad priuilegia concedenda etiam Ordinibus quibuſcumque non Mendicantibus, illis enim perfruuntur ipſi Mendicantes, iuxta dicta *tomo primo capit. 3. num. 17.* Colligitur id ex ptiuilegio Clem. VII. pro Minoribus numero præcedenti relato. Maximè tamen, & clariùs ex priuilegio eiuſdem Clem. VII. pro Carmelitis etiam numer. præcedenti relato. Vide Mirandam *in 2. tom. manual. qu. 46. artic. 5.* & nota pro huiuſmodi communicatione priuilegiorum, quæ dicta ſunt numeris præcedentibus, videlicet 52. 53. 54. 55. 57. & præſertim numer. 60. Quod confirmat id quod babetur in priuilegio adducto Clem. VII. pro Minoribus, & Carmelitis, vbi dum illis communicat priuilegia etiam concedenda quibuſcumque aliis Religionibus dicit id intelligi debere de priuilegijs *ſuæ profeſſioni non contrarijs*; neque enim Pontifices Regularis obſeruantiæ maximi zelatores concedere volunt Religionibus ea, quæ ipſarum profeſſioni contraria ſunt.

63 Tenentur Mendicantes obſeruare decreta generalia pro reformatione Regularium edita à Clemen. VIII. anno 1599. & 1604. quæ habentur in 3. tom. Bullar. inter Conſtitut. Clem. VIII. num. 60. & poſteà fuerunt innouata à S. Congregatione Concil. *in decretis de Apoſtatis, & eiectis* ſub SS. D. N. Vrb. VIII. inter Conſtitutiones ipſius *4. tomo Bullar. numero 26.* Etenim titulus illis præfixus eſt *pro Reformatione Regularium tam monachorum, quàm mendicantium cuiuſcumque Ordinis, &c.*

64 Mendicantes nulla beneficia obtinere poſſe quidam affirmant, quos ſequitur Rodrigez *tom. 1. quæſt. Regul. qu. 34. artic. 3.* quia cum emittant votum abdicationis proprietatis incapaces ſunt redditnum, & prouentuum annualium. Horum tamen doctrina nullo modo placet, nam vel loquuntur de Beneficijs

ſæcu-

ſæcularibus, vel de Regularibus; ſi de priorib. conſtat ex dictis *tom.* 1. *cap.* 2. *num.* 17. & ex dicendis hoc 2. *tom. cap.* 2. *num.* 11. *&* 12. Religioſos etſi Mendicantes capaces eſſe illorum, licet de facto ſine diſpenſatione Papæ illa habere non poſſint. Si verò ſermo ſit de beneficijs Regularibus ex toto *cap.* 18. conſtabit illorum capaces eſſe omnes Religioſos etiam Mendicantes, & vſu conſtat plura ab illis obtineri. Nec hoc repugnat voto paupertatis ipſorum, ſicut nec Monachorum, Hoſpitalariorum, aut Canonicorum Regularium, qui ſimilia beneficia poſſident, nam licet non poſſint iure communi annuos redditus, vel prouentus habere in particulari, ex conceſſione tamen tacita, vel expreſſa Eccleſiæ, quando tales beneficiati viuunt extra Monaſteria, vel Conuentus, vt rectè, & cõmodè prædictis beneficijs inſeruire queant, poſſunt illos habere non vt ſibi proprios, ſed quoad vſum, & adminiſtrationem. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 8. *lib.* 3. *c.* 19. *num.* 1. Quomodo autem in Indijs officium Parochorum exercere poſſint dicemus *cap.* 18. *num.* 32.

65 Limitant aliqui doctrinam de capacitate Mendicantium ad beneficia, vt non procedat in Fratribus Minoribus, ſed illis ſit prohibitum iure communi beneficia curata habere. Corduba *in Reg. S. Franc. cap.* 2. *qu.* 20. *punct.* 2. Verumtamen etſi tam Minores, quàm alij quicumque Mendicantes iuxta dicta non poſſint de facto ſine licentia Sedis Apoſtolicæ prædicta beneficia curata habere, iure tamen communi non eſt aliqua differentia inter Minores, & alios Regulares, quoad hoc. Clementina enim *exiui, de verb. ſignificat.* quæ ad hoc intentum adduci ſolet ſolùm illis prohibet habere redditus annuos, quæ prohibitio commodè ſatis intelligitur dum intra Monaſteria, viuũt, ſecus verò ſi ad beneficia curata promouerentur. Sicut nec propterea illis interdicitur promotio ad Epiſcopatus, cum tamen Epiſcopi facti ampliores redditus habeant. Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 29. *num.* 37.

66 Melius limitatur prædicta doctrina de capacitate Mendicantium ad beneficia curata, vt non procedat in Mendicantibus tranſeuntibus ad non Mendicantes. Propterea quòd in Clem. I. *de Regularibus* talibus tranſeuntibus etiam auctoritate Apoſtolica interdicitur exercere pro ſe, vel pro alijs, curam ſeu regimen animarum. Ex quo inſertur interdici illis beneficia curata quæcumque poſſidere, cum illis annexa ſit talis cura. Vide dicta *tom.* 1. *cap.* 22. *num.* 20. *&* 21. & dicenda inferius. Imò generaliter loquendo quicumque Regularis etiamſi Canonicus Regularis fuerit ad aliam quamcumque Religionẽ tranſlatus incapax eſt ad beneficia ſæcularia etiam curata, iuxta dicta *eo cap.* 22. *num.* 20. ex Concilio Trid. *ſeſſ.* 14. *cap.* 11.

67 Mendicantes ergo ad non Mendicantes tranſeuntes etiam auctoritate Apoſtolica vocem, & locum in Capitulo non habent etiamſi hoc *ſibi* ab alijs liberè concedatur: nec poſſunt ad Prioratus, adminiſtrationes, aut quæcumque Officia etiam tanquam Vicarij, vel miniſtri, vel locum aliorum tenentes aſſumi, aut curam, & regimen animarum exercere. Ita enim decernitur in *Clement. I. de Regularibus* Circa quæ præter dicta *tom.* 1. *cap.* 22. *num.* 21. aduertendum primò prædictos Mendicantes tranſeuntes priuari loco, & voce ſolùm in Capitulo, non in Choro, aut Refectorio, quia textus ſolùm loquitur de Capitulo. Rebuffus *Trax. benefic. tit. de diſpenſ. cum Regular. num.* 54. Bonacina *Tract. de clauſura qu.* 2. *punct.* 9. *§.* 5. *diff.* 1. *num.* 3. Rurſus hæc priuatio vocis, & loci videtur intelligenda, tam in Religione ad quam tranſeunt, quàm extra illam, ſi contingeret tales habere aliquam adminiſtrationem in Eccleſia ſeculari. Quia textus generaliter loquitur, & interpunctio illius id indicat. Bonacina *ibid. num.* 2. Rurſus prædictos tranſeuntes inhabiles effici ad muntra prædicta non ſolùm intra Religionem, ſed etiam extra illam. Quia textus generaliter loquitur, & vtitur particula *quæcumque*, quæ eſt vniuerſalis. Sanchez *lib.* 6. *in decalogum cap.* 7. *num.* 126. Præterea nomine officiorum, ad quæ inhabiles redduntur, intelligi videri omnia, & quæcumque munia per Religioſos fieri ſolita, vt ſunt Sacriſtæ, Oeconomi, Oſtiarij, Prædicatoris, Lectoris theologiæ, vel aliarum facultatum, quia textus interdicit quæcumque officia; hæc verò munia ſunt talia. Nauarr. *Comment.* 4. *de Regularib. num.* 24. Azor. *lib.* 12. *inſtit. moral. cap.* 14. *quæſt.* 12. *verſ. quæres.* Idem dicendum videtur de Vicariatu Epiſcopi (cuius muneris gerendi capaces eſſe Mendicantes inferius dicetur) quia interdicuntur illis officia quæcumque, etiam vt Vicarijs. Sanchez *vt ſupra num.* 130. Cum tamen gradus præſentatus, vel Doctoratus non ſint officia, ſeu adminiſtrationes, non videntur illis prohiberi. Sanchez *num.* 132. Bonacina *vt ſupra num.* 4.

68 Mendicantes autem ad alios Mendicantes tranſeuntes, ſeu non Mendicantes tranſeuntes ad Mendicantes non afficiuntur dictis pœnis prædictæ Clement. I. *de Regularib.* quia illa expreſsè loquitur ſolùm de Mendicantibus ad non Mendicantes tranſeuntibus. Nauarrus *lib.* 3. *conſil.* 57. *in prima editione*, *&* *conſil.* 66. *in* 2. Azor. *lib.* 12. *inſtitut. moral. c.* 14. *quæſt.* 12. imò ſi mendicans illegitimè profeſſus tranſeat ad non Mendicantes, aut legitimè profeſſus trãſeat, & poſtea reuertatur non videtur affici prædictis pœnis, quia Clement. ſolùm loquitur de tranſitu legitimi profeſſi, & videtur intelligenda ſolùm pro tempore quo manſerit extra ſuum ordinem Mendicantem. Bonacina *vt ſupra num.* 5. Incapaces tamen erunt omnes illi beneficiorum ſæcularium, etiam Curatorum, iuxta dicta *num.* 66. ex decreto Concilij.

69 Mendicantes non poſſunt etiam ſuorum Prælatorum licentia obtenta conſentire electioni, poſtulationi, vocationi, ſeu prouiſioni de ſe in diſcordia factis ad aliquam extra ſuum ordinem prælaturam. Ita enim deciditur *in cap. quorundam de elect. in* 6. & ratio deciſionis eſt, vt abſtineant à litibus quæ poſſent ſuboriri ex eligentium diſcordia. Lambertinus *de iure patronatus lib.* 2. *part.* 1. *quæſt.* 7. *artic.* 20. *num. penult.* Rodriguez *tomo* 2. *quæſtionum Regular. quæſt.* 55. *artic.* 2. Nomine autem prælaturæ quidam volunt intelligi etiam beneficium Parochiale, forſan quia Parochi etiam vocantur Prælati. Quia tamen deciſio huius capitis exorbitans eſt à iure antiquiori, ideo non eſt extendenda vltra verborum proprietatem. Parochi autem ſolùm dicuntur largè, & impropriè Prælati, quia Prælati propriè illi dicuntur, qui in vtroque ſoro iuriſdictionem habent, vt docent Angelus, Syluester, & alij Summiſtæ. Quare non videtur comprehendi hac deciſione munus Parochi. Sanchez *libro* 7. *in decalog. capit.* 29. *numero* 56. Comprehenduntur tamen Epiſcopatus, Abbatiæ, & aliæ Prælaturæ extra Ordinem. Idem Sanchez *numero* 49. Qualiter autem per prædictam electionem, prouiſionem, ſeu vocationem in diſcordia factam nullum ius adquiratur

prædi-

Digitized by Google

prædictis Mendicantibus ſic habetur ex dicto capit. *Quorumdam. Præſenti Conſtitutione ſacimus, vt nulli Religioſo Prædicatorum, Minorum, Eremitarum S. Auguſtini, aut quorumlibet mendicantium Ordinum ex electione, poſtulatione, prouiſione, ſeu vocatione ad aliquam extra adminiſtrationem ſui ordinis Prælaturam in diſcordia de ſe facta ius de cætero adquiratur, nec eorum aliquis tali electioni, poſtulationi, prouiſioni, aut vocationi quoquo modo valeat conſentire: etiamſi magiſtri, aut miniſtri, vel Prioris Generalium eorumdem ad id acceſſerit licentia, vel conſenſus.*

70 Poſſunt etiam Mendicãtes iure communi eſſe Vicarij Epiſcoporum, vt diximus de Religioſis *tomo* 1. *cap.* 9. *num.* 14. Ratio eſt, quia nullum ius commune extat hoc illis prohibens, etenim Clement. I. *de Regularibus* quæ adduci ſolet in contrarium ſolùm loquitur de Mendicantibus qui ad non Mendicantes tranſierunt, quare potius ſupponit non tranſeuntes poſſe eſſe Epiſcoporum Vicarios, omitto etiam non ita clarè etiam tranſeuntibus hoc interdici. Clement. etiam *in pleriſque de elect.* nihil loquitur ad intentum. Vnde videtur contrarium aſſeuerantes non benè legiſſe prædictas Clementinas. Meliùs eas legit, & intellexit Sanchez *lib. 6. in decalog. cap.* 13. *num.* 88. *&* 83. Cum tamen munus Vicarij ſit officium ad iudicia pertinens, & Religioſi non poſſint talia officia recipere niſi de licentia Superioris, & cum vtilitate Conuentus, vt ibidem diximus, ideo has duas conditiones pro Vicariatu exercendo neceſſarias eſſe etiam ibidem diximus: ſufficit autem licentia immediati Prælati, vel alterius Superioris, cum omnes ij ſint verè Prælati, & pro vtilitate Monaſterij ſufficiens ea eſt quæ monaſterio contingit, ex eo quòd aliquis Frater ipſius in tam honeſto obſequio Eccleſiæ, & Epiſcopo inſeruiat. Sanchez *vt ſupra numero* 91. *&* 92. Fratres autem Minores nullo modo poſſunt eſſe Vicarij Epiſcoporum, propter abdicationem omnium ſæcularium negotiorum illis commendatam in Clement. *exiui de verbor. ſignificat*. Sbrozius *de Vic. Epiſc. libro* 1. *qu.* 38. *num.* 5. Portellus *in Dub. Regular. verb. Religioſus numero* 5. Religioſis etiam Societatis Ieſu id prohibitum ſine licentia Generalis. Sanchez *lib. 6. in decalog. cap.* 13. *num.* 95.

71 Multò magis poſſunt Mendicantes exercere munus prouiſoris Epiſcopi, quod diuerſum eſſe ſolet à Vicario, non ſolùm quia nullum extat ius illis hoc prohibens, ſed etiam quia hoc officium non eſt ita litibus, ac forenſibus ſtrepitibus expoſitum, ſicut munus Vicarij Epiſcopi. Vnde multò maiori ratione licebit Mendicantibus. Portellus *in Dub. Regular. verb. Religioſus, ſeu Regularis num.* 5.

72 Coadiutorias autem Epiſcoporum, & aliorum Prælatorum eas ſuſcipere poſſunt quarum munera, vt principales exercere poſſunt ſola licentia Prælatorum: ſicut è contra nequeunt abſque diſpenſatione creari Coadiutores in eis prælaturis, vel beneficijs quibus vt principales abſque eadem diſpenſatione præeſſe nequeunt, iuxta dicenda de Monachis *capit. ſeq. numero* 10. Azor. *tomo.* 2. *inſt. moral. lib.* 3. *cap.* 2. *qu.* 8.

73 Pro alijs autem beneficijs, ſeu penſionibus, ſeu requiſitis pro obtentione beneficiorum, ac capacitate nouitiorum ad ipſa, vide dicenda *capitulo* 5. *ſequenti à num.* 11.

74 Quoad exemptionem Mendicantiũ à iuriſdictione Ordinariorum, præter dicta *tomo* 1. *capit.* 11. notandum, quòd quamuis ibidem *numer.* 15. dictum ſit, Regularem ab Epiſcopo citatum vt compareat decens eſſe vt compareat, & coram eo priuilegium exemptionis allegando, poſtea diſcedere, nihilominus loquendo de Mendicantibus aſſerendum eſt eos non teneri ad comparendum, aut exibendum coram Ordinarijs priuilegium ſuæ exemptionis. Ratio eſt, quia licet quando exemptio non eſt notoria ita debeat fieri, vt colligitur *ex c. cum perſonæ de priuileg. in 6.* quando tamen notoria eſt non eſt id neceſſarium, vt elicitur ex *Clem. Paſtoralis de ſentent. & re iudic. §. notorium quippe*. Nauarrus *cap. cum contingat de reſcript. cauſ. 6. nu. 6.* Henriquez *lib. 7. de Indulgent. cap.* 25. *num.* 6. Quia ergo exemptio Mendicantium clara eſt, & notoria, cum à multis annis ſint in poſſeſſione illius, ideo citati ab Epiſcopis non tenentur comparere, nec coram eis exhibere ſuæ exemptionis priuilegium. Syluester *in Summ. verb. exemptio quaſt.* 7. Sanchez 2. *tom. conſil. mor. lib. 6. c. 9. dub.* 4. Id etiam declarauit Sixt. IV. in Mari magno Carmelitarum verſ. *Exemptionem quoque Ordinis*, & ita id notauit Corduba *in annotat. ad priuileg. Mendicant. verb. priuileg. Fratrum §. quoad §.* 10. Quare cum Mendicantes coram Ordinarijs conuenirentur nullatenus debent oſtendere priuilegium ſuæ exemptionis coram ipſis, quia hoc eſſet conſtituere illos iudices, quod intendunt, ſed reſpondere (intelligo humiliter, & modeſtè) ſe illos audire, vel ſe exemptos eſſe ab ipſorum iuriſdictione, & propterea declinare ab illa. Quo facto, ſtatim recurrant ad Conſeruatores, vt Ordinarios inhibeant, & illos ab ipſis defendant, iuxta modum præſcriptum in Bullis Conſeruatorijs, & Conſeruatorum auctoritatem, de quo *cap.* 10. Sanchez *vt ſupra dub.* 5.

SVMMARIVM CAP. II.

Monachi nomen dupliciter ſumitur. num. 1.
Monachi nomine in iure omnes Religioſi veniunt. numero 2.
Etiam Canonici Regulares. ibid.
Vnde Conſtitutio aliquid ſtatuens de Monachis ad omnes Religioſos trahitur, niſi, &c. ibid.
Quoad obligationem votorum, Regulæ, Conſtitutionum, tendentiæ ad perfectionem, & ſimilium, qualiter de illis philoſophandum. nu. 3.
Poſſunt ad quamcumque dignitatem ſupremam promoueri. num. 4.
Etiam Epiſcopalem. ibid.
Cum licentia ſui Superioris. ibid.
Quid autem ſi eam neget? ibid.
Etiam ad Papatum. n. 5.
An ad id requiratur licentia Abbatis. ibid.
Non poſſunt promoueri ad dignitates ſæculares non curatas. num. 6.
Quid de perfectura alicuius Collegij? n. 7.
Quid de regimine Hoſpitalis, & in quibus caſibus? numero 8.
Poſſunt exercere munus Vicarij Epiſcopi. n. 9.
An eſſe Coadiutores? n. 10.
Poſſunt iure communi habere beneficia curata. numero 11.
Secus hodie. n. 12.
An requiratur neceſſitas, vel vtilitas Eccleſiæ? numero 13.
An requiratur aptitudo ad concionandum? n. 14.
An in loco vbi Monaſterium habet populum ſibi ſubiectum? num. 15.
Requiritur licentia Abbatis, & qualis ea ſit? numero 16.

An poſſint præſtare conſenſum electionibus. & poſtulationibus de ſe factis? num. 17.
Non ſunt capaces Monachi Beneficiorum ſimplicium iure communi. num. 18.
Cui ſubijciantur beneficijs ſeruientes. n. 19.
Nequeunt habere penſiones ſine diſpenſatione Papæ. num. 20.
Qualis debeat eſſe hæc diſpenſatio. ibid.
Quid de Beneficijs Nouitiorum? num. 21.
Tempore Nouitiatus ſunt capaces beneficiorum. numero 22.
Per profeſſionem vacant quæcumque Beneficia. numero 23.
Monachi Baſiliani quomodo reformati, & quibus priuilegijs ornati. num. 24.
Benedictini plurimis gaudent priuilegijs, & quomodo intelligenda. num. 25.
Ciſtertienſes quoque, quomodo etiam intelligenda. numero 26.
Quibus Monachis prohibitum eſt Confeſſorem eligere virtute Cruciatæ, aut aliorum priuilegiorum. nu. 27.
Carthuſiani quando approbati, & quibus priuilegijs gaudent. num. 28.
Quid de aliarum Monachorum Religionum priuilegijs? num. 29.
Non poteſt Monachus locum habere in duobus Monaſterijs. num. 30.
Regula monachorum legenda, & in vulgari ſermone exponenda in Capitulo. n. 31.
Silentium à monachis quibus locis obſeruandum, & ſub quanta obligatione. num. 32.
Carnes comedere quomodo prohibitum monachis, maximè Carthuſianis. n. 33.
Tenentur S. Euchariſtiam ſumere prima Dominica cuiuſlibet menſis. n. 34.
An teneantur accedere ad Proceſſiones. n. 35.
Abbates qui conſecrandi, & qui benedicendi, & quid conſecratio, ſeu benedictio. num. 36.
Qui, & quando poſſunt benedicere populum ſolemniter. ibid.
An poſſint tonſuram, & minores Ordines conferre. n. 37.
Chriſma conficere. ibid.
Iura Epiſcoporum præſcribere, & qualiter. n. 38.
Aliqui ipſorum vtuntur Mitra, Annulo, & Pontificalibus inſignijs, & quando. n. 39.
Qui deferunt Epiſcoporum inſignia alios præcedunt. n. 40.
An gaudeant nomine Ordinarij, ſeu Diœceſani. n. 41.
An poſſint benedicere veſtes ſacras, & ornamenta. n. 42.
An comprehendantur decreto Concil. Trid. ſeſſ. 24. c. 20 verſ. Ad hæc. *num. 43.*
An teneantur rationem reddere DD. Epiſcopis. n. 44.
Carentes cura, & Conuentu non ſunt cogendi reſidere. num. 45.

De ſpecialibus obligationibus, muneribus, & priuilegijs Monachorum. Cap. II.

1 Monachi nomen quod à voce greca *μονος*, ideſt, vnus, ſolus, aut ſolitarius, deriuatur, dupliciter ſumitur, primò latè pro quocumque Religioſo cuiuſcumque Ordinis ſit, ſecundò ſtrictè pro illis, qui tribus votis aſtricti bona ſtabilia in communi poſſident, & in vitæ ſolitariæ ſtudio, quieti, ſilentio, orationi, & contemplationi incumbunt. Abbas *in cap. ex parte de poſtulando.* Azorius *to. 1. inſtit. moral. lib. 12. cap. 19.* In præſenti loquimur de Monachis in hac ſecunda acceptione, quales ſunt Baſiliani, Benedictini, & Carthuſienſes. Ex Benedictinis autem prodierunt poſtea Ciſtertienſes, & alij. Suarez *4. tom. de Relig. tract. 9. lib. 2. cap. 3.*

2 Nihilominus nomine Monachi in iure canonico omnes Religioſi veniunt, etiam Canonici Regulares, præſertim in fauorabilibus, niſi aliud ex diſpoſitione manifeſtè conſtet, & niſi aliqua ſpecialis ratio diuerſitatis appareat. Abbas *in cap. ex parte de poſtulando* Gloſſa *in cap. Canonica de ſent. excommunicat.* Peirinis *tom. 1. priuil. Minim. in Conſt. 12. Iulij II. num. 2.* Ac proinde Conſtitutio Pontificia, ſiue canonica aliquid de Monachis ſtatuens ad omnes Religioſos trahitur, niſi aliud ibi exprimatur, vel manifeſta diuerſitatis ratio conſpiciantur. Azorius *tom. 1. inſtit. moral. lib. 12. cap. 19. §. 10. Quæritur.* Laurent. de Franchis *in controuerſ. Epiſcop. & Regular. in qu. q. 3.*

3 Quoad obligationem votorum, Regulæ, Conſtitutionum ſeu ſtatutorum Ordinis, philoſophandum de illis eſt, ſicut de alijs Regularibus, iuxta dicta *tom. 5. cap. 4. 5. 6. 7. & 8.* Et quoad obligationem tendendi ad perfectionem, ſeu procurandi illam, iuxta dicta *ibid. cap. 1.* Quoad obligationem autem obſeruandi ea, quæ in iure, vel Concilijs habentur attendendum eſt ad dicta *ibid. cap. 9.* præſertim cum ſæpius in iure ſub Monachorum nomine expreſsè illis aliquid præcipiatur, vel interdicatur, vt patet ex *cap. 2. ne Clerici, vel Monachi, cap. Monachi el 2. 16. q. 1. cap. cum ad Monaſterium de ſtat. Monachor. Clem. ne in agro, & de ſtat. Monachor.* & alijs iuribus dicto *cap. 9.* relatis. Cum etiam Monachi veri Religioſi ſint ob trium votorum eſſentialium Religionis profeſſionem nomine Religioſorum veniunt, ac per conſequens comprehenduntur in iuribus, & decretis Summorum Pontificum, Conciliorum, & S. Congregationum, quæ adducta ſunt dicto *cap. 9. & 10.* Tenentur etiam obſeruare decreta generalia Clem. VIII. approbata, & innouata à Sacr. Congregat. Concilij ſub SS. D. N. Vrbano VIII. de quibus capit. præcedenti numer. 63. vt patet ex titulo illis præfixo, ſcilicet *pro reformatione Regularium tam Monachorum, & cet.*

4 Monachi poſſunt ad quamcumque dignitatem ſupremam promoueri, ſiue dignitas illa ſit Epiſcopalis, vt patet 18. *qu. 1. cap. vnico cap. nullus de elect. lib. 6.* Iacobus Graffis *in deciſionib. p. 2. lib. 3. cap. 20. num. 5.* Sanchez *lib. 7. in decalog. cap. 29. num. 32.* Cum licentia tamen ſui Superioris. *ex cap. Religioſus in princip. de elect. in 6. & cap. 1. d. 58. quod eſt D. Gregorij lib. 7. epiſt.* 8. dicentis: *Nullos ad Eccleſiaſticum officium ex monaſterio producatur monachus, niſi quem Abbas loci admonitus propria voluntate obtulit Epiſcopo.* Et ratio eſt, quia Monachus non habet velle, aut nolle *cap. ſi Religioſus, vt ſupra.* Sanchez *vt ſupra num. 57.* Vide infra *num. 16.* Quam ſi nollet concedere poſſet compelli propter bonum publicum ad conſentiendum. Ad quod facit *cap. nullus de iure patron.* Abbas *in cap. quod Dei de ſtatu monach. num. 12.* Sylueſter *verb. Religio 7. quæſt. 9.* Iacobus Graffis *in deciſion. p. 2. lib. 3. cap. 20. num. 1.*

5 Siue etiam dignitas illa ſit Papalis, vt notat Gloſſ. cap. *quam ſit* 18. qu. 2. Iacobus Graffis *in deciſionib. p. 2. lib. 3. cap. 20. num. 1.* Ad quod etiam plures volunt requiri licentiam Superioris, ita vt ſine illa nullum ius in Pontificatum adquirere dicant. Quibus non aſſentior, quia eo ipſo quo eſt in Papam legitimè electus nulli ſuperiori creato ſubeſt. Sylueſter *in Summ. verb. votum* 3. Roſſella *verbo votum* 2.

ad

ad finem. Quare bene Gloſſa relata dicit quòd ſi Monachus factus eſt Papa renuente Abbate, ipſemet debet ſe compellere redire, quaſi dicat non poſse ad id ab alio compelli, cum nullum habeat ſuper ſe Superiorem.

6 Non poſsunt autem promoueri ad dignitates ſæculares quæ non ſunt curatæ, vt ſunt Decanatus, Præpoſituræ, Canonicatus. Ratio ſumitur, tum ex *cap. in nona actione* 16. *qu.* 7. vbi præſcribitur homines diuerſæ profeſſionis in vno officio non eſſe ſociandus. tum ex *cap. quod Dei timorem de ſtatu Monachorum* vbi in curæ animarum fauorem traditur poſse regulares ad beneficium Parochiale aſſumi, ergo non ad iſtas dignitates, quæ non ſunt beneficia parochialia, tum propter dicenda inferiùs de beneficijs ſimplicibus. Sunt etenim huiuſmodi dignitates quaſi beneficia ſimplicia, cum non importent curam animarum. Fauet etiam *cap. cum de beneficio de Præbendis in* 6. Hoſtienſis *in cap. quod Dei de ſtat. Monach.* Graſſis *in deciſionibus p.* 2. *libro* 3. *capitulo* 20. *numero* 4. Sanchez *libro* 8. *in decalog. cap.* 29. *num.* 72. *&* 75.

7 Poſſunt tamen ſtando in iure communi promoueri ad præfecturam alicuius Collegij cui non incumbit propriè, ſed tantum impropriè animarum cura. Tum à ſimili de dignitate Epiſcopali ad quam in omnium ſententia promoueri poſſunt, tum etiam à ſimili de Eccleſia Parochiali, ad quam etiam, vt dicetur inferius, aſſumi poſſunt. Videtur enim ſuo modo procedere eadem ratio, ſicut enim ad Parochiam promoueri Monachi poſsunt propter vtilitatem quæ ſperatur futura ex ipſis in animabus illius Parochiæ; ſic etiam eodem modo in præſenti. Azorius *tomo* 1. *inſtit. moral. lib.* 12. *cap.* 19. *q.* 13. Rodriguez *tom.* 3. *quæſt. Regular. qu.* 53. *art.* 2. Dixi ſtando in iure communi, quia propter declarationem S. Congregationis ſub Gregorio XIII. afferendam infra *num.* 12. aliqui putant eſse derogatum. In illa tamen nihil video clarum circa hoc, ſed tantùm circa beneficia habentia curam animarum. Huiuſmodi autem præfecturæ non includunt propriè curam animarum ſed impropriè tantùm, ſcilicet in pertinentibus ad Collegium. Vide Sanchez *libro* 7. *in decalog. capitulo* 29. *numer.* 73.

8 Poſſunt etiam Monachi promoueri ad regimen Hoſpitalium in aliquibus caſibus. Primus, quando Hoſpitalia ſpectant ad Religionem quæ fundatur ſuper Hoſpitalitate, vt Cruciferorum, S. Antonij Viennen., & ſimilium. Ex quo enim illa Religio eſt fundata ſuper Hoſpitalitate, & hoc eſt principale ſtudium per quod operibus pietatis ad ſeruiendum Deo ſe dedicauit, nihil Religioſis ipſis obſtat quo minus plura Hoſpitalia erigant, & in illis Hoſpitalitatem ſeruent, & Religioſos ſuos ibi deputent ad Hoſpitalitatem ibi ſeruandam, & ipſa Hoſpitalia regenda. Secundus, quando Hoſpitale eſt annexum Eccleſiæ Curatæ ita quod Rector vnius ſit Rector alterius, iuxta *cap. quod Dei de ſtat. Monachor.* iuncto *capitulo ſuper eo de præbendis in* 6. Tertius, quando Hoſpitale eſt annexum Religioni, vel quia de menſa Monaſterij, vel in proprietatem ipſi conceſſum, tunc enim poſſunt poni Monachi ad regendum illud Hoſpitale. Si enim pro vtilitate Monaſterij mitti poſſunt Religioſi ad litigandum, multò magis ad curandum infirmos. Quartus, quando Hoſpitale ipſum eſt Collegiatum Religioſorum. Iacobus de Graffis *in Deciſionibus par.* 2. *libro* 3. *capitulo* 20. *num.* 13.

9 Poſſunt Monachi exercere munus Vicarij Epiſcopalis, cum nullibi id interdicatur. Et patet ex eo quod dixi *c. præced. n.* 70. de Mendicantibus. Si enim Mendicantes admitti poſſunt ad hoc munus multò magis Monachi cũ minor ſit in his difficultas. Azor. *tom.* 2. *inſtit. moral. lib.* 3. *cap.* 43. *qu.* 10. & alij quos refert, & ſequitur Sbrozius *de Vicario Epiſcopali lib.* 1. *qu.* 38. *num.* 4. Qui num. 11. alijs relatis dicit idem eſse dicendum de Vicario Capituli Sede vacante, vel locum tenente Vicarii, propter ſimilitudinem rationis.

10 Etiam poſsunt conſtitui Coadiutores Epiſcoporum, ſola Abbatis licentia. Cum enim poſſint Epiſcopatum aſsumere veluti principales, multò melius vt Coadiutores. Azorius *tom.* 2. *inſtit. moral. libro* 3. *cap.* 2. *quæſt.* 8. Idem dico propter eamdem rationẽ de Coadiutoriis beneficiorum, quæ Monachi recipere poſsunt ſicut è contra, quod eis beneficiis, quæ vt principales obtinere non poſsunt, neque etiam poterunt vt Coadiutores. Sanch. *li.* 7. *decalog. cap.* 29. *num.* 84.

11 De beneficiis autem Curratis ſæcularibus loquendo (nam de beneficiis Regularibus late dicetur cap. 18.) dicendum eſt, iure communi poſse Monachos ad illa promoueri abſque vlla diſpenſatione. Probatur ex *cap. quod Dei timorem de ſtat. Monach.* vbi id expreſsè habetur illis verbis. *Per antiquos canones etiam Monachi poſſunt ad Eccleſiarum Parochialium regimen in Presbyteros ordinari*. & colligitur ex *capitulo in Parochia* 16. *quæſt.* 1. Nec obſtat Bulla Pauli IV. *Poſtquam diuina bonitas* anno 1558. qua omnes Regulares priuat beneficiis ſæcularibus, quia ad ius commune redacta eſt poſteà per Pium IV. in Bulla *Sedis Apoſtolica ſolertia* anno 1560. Selua *de benefic.* 3. *p. quæſt.* 11. *num.* 133. *& quæſt.* 70. *nu.* 6. *&* 7. Graſſis *in deciſion. p.* 2. *libro* 3. *capitulo* 20. *numero* 6. Azorius *tomo* 1. *inſtit. moral. lib.* 12. *cap.* 19. *qu.* 13. *& tomo* 2. *libro* 3. *cap.* 2. *qu.* 8.

12 Dixi iure communi loquendo, nam hodie nullus Regularis eſt capax beneficii curati abſque Pontificis diſpenſatione. Tum quia ita praxis obſeruat, tum propter declarationem S. Congregationis tempore Gregorii XIII. per hæc verba *SS. D. N. Gregorius XIII. noluit licere Canonicis Regularibus etiam de licentia ſui Generalis abſque permiſſu Summi Pontificis aſſumere curam animarum etiam ad tempus, multoque minus beneficium curatum ad tempus*. Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 29. *numero* 71.

13 Videtur tamen requiri neceſſitas, vel vtilitas Eccleſię curatę ſęcularis vt ipſi Monachi pręfici poſſint. Quia hæc iuris conceſſio dimanauit fauore boni animarum cui proſpicere Monachorum munus eſt, ſi ergo ad hoc neceſsarii, vel vtiles non fuerint, ceſsabit conceſſio. Leſſius 2. *de iuſt. capitulo* 41. *dub.* 12. *numero* 99. Azorius *tomo* 1. *inſtit. moral. libro* 12. *capitulo* 19. *quæſt.* 13. *ad fin.*

14 Hinc plures volunt Monachum ineptum ad prædicandum, ineptum quoque eſse, vt aſsumatur ad beneficium curatum ſæculare, quia *in cap. quod Dei timorem* hoc indicari videatur. Roſella *verbo Monachus num.* 4. Syluoſter *verb. Relig.* 7. *quæſt.* 4. Sed valdè probabile eſt id non requiri, dummodo Monachus aptus ſit animarum curæ, & doctrinę, etiamſi non concionetur. Quia nomine prædicationis in *d. cap. quod Dei timorem* commodè intelligi poteſt prædicta cura, & doctrina animarum, Angles *in Summ. verb. diſpenſatio numero* 3. Sanchez *libro* 7. *in decalog. capit.* 29. *num.* 40.

15 Plures quoque volunt Monachum non poſse præ-

ſici curæ animarum in loco, vbi Monaſterium habet populum ſibi ſubiectum. Quia ita expreſsè habetur *in cap.1 .de capellis Monachor.* Angelus *verb.Monachus num.5.* Syloeſter *verb. Religio 7.qu.7.* Rodriguez *tom. 1. quæſt. Regular. qu.34. art.4.* Verumtamen quia rationi diſſonum videtur, vt cum Monaſterium oon habet populum ſubiectum ibi poſſit præfici Monachus, non autem quando ille populus eſt ſubiectus Monaſterio; ideo videtur dicendum, textum ſolùm prohibere quòd Monachus ibi præficiatur ſi uon adſit neceſſitas, vel ſine conſenſu Epiſcopi; nam, vt dictum eſt, ſine neceſſitate noo debet Monachus præfici Eccleſiæ ſeculari, nec ſine conſenſu Epiſcopi. Abbas *cap. dicto de capellis Monachor.* Saochez *libr. 7. in decalog.cap.29. num.43.*

16 Requiritur etiam ad hoc vt Monachus præfici poſſit Eccleſiæ ſeculari curatæ Abbatis ſui licentia. Id enim conſtat ex cap. ſi Religioſus in princip. de elect. io 6. vbi ſic: *Si Rgligioſus (cuius arbitrium, non ex ſua, cum velle, vel nolle non habeat, ſed ex illius quem vice Dei ſupra caput ſuum poſuit, & cuius imperio ſe ſubiecit, voluntate dependet) electioni de ſe ad prælationem aliquam extra ſuum Monaſteriam vel ſuam Eccleſiam celebratæ ſui Superioris qui dare ipſam valeat, non petita licentia, & obtenta præſumpſerit conſentire, conſenſus ſic præſtitus non teneat, & in pænam præſumptionis illius electio eadem ipſo facto iuribus vacuetur omuino.* Quamuis autem textus ſolum loquatur de electiooe ad prelaturam, attamen ratio io ipſo explicata, ſcilicet *quod velle, vel nolle non habeat*, etiam procedit iu ordioe ad quodcumque beneficium. Rodriguez *tomo 1. quæſt. Regular. quæſt. 35. art. 5.* Adeo etiam vt quidam, vt dictum eſt *num.5.* extendant hoc ad caſum in quo Monacbus ad Papatum aſſumeretur. Nec ſufficit licentia generalis conceſſa per Superiorem, vt conſentiat ſuæ electioni quandocumque electus fuerit, quia licet in prædicto *cap. ſi Religioſus* nihil de hoc exptimatur, attameo in *Clement.1 .de elect.* id habetur expreſsè ijs verbis. *Cum conceſſa Religioſo à Superiore ſuo licentia, vt electioni vel prouiſioni (ſi quam de ipſo contigerit fieri) ſuum dare poſſit aſſenſam, ambitionis vitio viam paret, nullius eam exiſtere volumus firmitatis.* Sanchez *lib. 7. in decalog. cap.29. num.59.* Cum autem in dicto *cap. ſi Religioſus* nihil dicatur circa Superiorem Religioſi à quo obtinenda eſt licentia, videtur dicendum, quemcumque Superiotem, videlicet, vel ſupremum, ſcilicet Generalem, vel etiam Prouincialem, aut immediatum. Prælatum ad hoc ſufficere, niſi aliud in Religionis Conſtitutionibus ſtatuatur, cum quilibet eorum ſit verus Superior, & cuilibet etiam ſubijciatur Monachus. Ioannes Andreas *in cap. ſi Religioſus num. 2.* Sanchez *vt ſupra num. 65.* Ex priuilegio tamen Eugenij IV. pro Monachis Congregationis S. Iuſtinæ in Bulla *Regularem vitam* apud Rodriguez *tom. 1. Bullarij inter Bullas Eugenij num. 10.* habetur, nollum Monachum eiuſdem Congregationis poſſe beneficium aliquod extra dictam Congregationem impetrare, aut acceptare ſine licentia Capituli dictæ Congregationis, vel Præſidentis cum maiori parte viſitatorum ſub magnis pœnis ibi contentis. [Ex dictis autem colligitur ad hoc quod Iure communi Monachus præfici poſſit beneficio ſæculari Curato requiri tum neceſſitatem, vel vtilitatem Eccleſiæ cui præficitur tum licentiam ſui Superioris. Adde etiam requiri vlterius, ne id ſit prohibitum illis per Statuta ſuæ Religionis, qualiter Societatis Ieſu Religioſis prohibitum eſt vt habet Sanchez *ſupra num. 36.* Imò etiam videtur requiri quod Eccleſia illa ſit actualiter curata, non habitualiter tantum; hoc enim priuilegiom conceſſum eſt Regularibus in ſauorem curæ animarum quod ceſſaret ſi actualiter Eccleſia non eſſet Curata Sanchez *ſupra num. 41.* Tamburinus *de Iure Abbat. tom.3.diſp.9.quæſit.8. num.8.* Adde etiam videtur requiri quod Eccleſia præſcriptione quadragennaria non ſit ſolita regi per ſeculares cum excluſione Regularium. Selua *de beneſic. 3. par. quæſt. 11. num. 133.* Sanchez ſupta *num. 42.* Tamburinus *ſupra num. 9.*]

17 Generaliter etiam præcipitur Monachis, & quiboſcumque Religioſis non Mendicantibus, ne *electionibus, poſtulationibus, prouiſionibus, aut vocationibus à minori parte numero ad prælationes quaslibet de ſe factis (quæ hoc ipſo quòd à minori parte proceſſerint, nullum prorſus tribuant ius eiſdem) ſuum audeant præſtare conſenſum, etiamſi ſuper hoc aſſenſus, vel licentia ſuorum interuenit Prælatorum.* Ita enim deciditur *cap. quorumdam de elect. in 6.* Vbi etiam irritum, & inane, quidquid ſecus factum fuerit, declaratur: Videtur autem loqui textum tam de Prælaturis intra Ordinem, quàm extra, cum dicat ad *Prælationes quaslibet*, per quod deootantur Prælaturæ intra, & extra Ordinem, præſertim quia in priori parte capitis cum loqueretur de Mendicantibus in alia prohibitione expreſſis ſolùm prælaturas extra Ordinem. Rodriguez *tom. 2. quæſtionum Regular. quæſt. 55. artic. 2.* Sanchez *lib. 7. in decalog. cap. 29. num. 49.* Vbi etiam alia ad intentum.

18 Loquendo autem de beneficijs ſimplicibus ſecularibus inter ea cooumerando Canonicatum Eccleſiæ ſecularis, veriſſima ſententia eſt Monachum iure communi eſſe illorum incapacem. Primò ex *cap. in nona actione 16.qu.7.* vbi habetur *in vno eodemque officio non debet diſpar eſſe profeſſio*, quaſi dicatur, quòd in Eccleſia ſæculari, vbi ſæculares ſunt beneficiati non debent eſſe Monachi qui ſunt diſparis profeſſionis. Secundò ex *cap. ſuper eo de Regularibus* vbi de eis dicitur, *nec amplius in Eccleſiis ſæcularibus debent aſſumi.* Tertiò ex cap. *Quod Dei timorem*, vbi ſolùm in curæ animarum ſauorem ſtatuitur, quòd Monachus aſſumi poſſit ad beneficium curatum ſæculare. Faueot etiam *cap. cum de beneficio de præbend. in 6. & Clem. vnica de ſupplend. negligent. Prælator.* Naoarrus *Comment. 4. numer. 23. tit. de Regularibus*, Azorius *tomo 1. inſtit. moral. lib. 12. cap. 19. qu. 13. & tom. 2. lib. 6. cap. 4. quæſt. 22.* Nec poteſt Epiſcopus in hoc diſpenſare, quia nullibi id illi conceditur. Roſella *verb. Monachus num. 4.* Azor. *tom. 1. inſtit. moral. vt ſupra in fine quæſt. 13.* Sed ſolus Papa, iuxta dicta *tom. 1. cap. 2. num. 17.* Sanchez *lib. 7. in decalog. c. 29. num. 76.*

19 Tam Monachi quàm quicumque alij Regulares beneficijs huiuſmodi curam animarum habentibus inſeruieotes, aut Eccleſiaſtica Sacramenta, aut vnum ex illis miniſtrantes, in his quę huiuſmodi curam, ſeu adminiſtrationem concernunt, omnimodæ iuriſdictioni, viſitationi, & correctioni Diœceſani Epiſcopi, tanquam Sedis Apoſtolicæ delegati ſubijciuntur. Ita enim colligitur ex declaratione S. Congregationis Epiſcop. & Regular. apud Barboſam in Collectan. Bullar. verbo Regulares 1. & ex Conſtitutione Gregorij XV. verbis adductis *cap. 1. num. 28.*

20 Incapax etiam eſt Monachus penſionis obtinendæ ſuper beneficio ſæculari, ſiue ſimplici, ſiue Curato, abſque Romani Pontificis diſpenſatione. Ratio eſt loquendo de beneficio ſimplici, quia cum

Mo-

Digitized by Google

Monachus ſit incapax illius, vt dictum eſt, ſic etiam penſionis ſuper illo, quæ eſt quaſi pars, vel acceſſorium illius. Loquendo verò de beneficio curato, ratio eſt, quia licet illud concedatur Monacho à iure communi, vt dictum eſt ex indulgentia, & in fauorem curæ animarum, cum hæc ratio non procedat in penſione non erit capax illius. Ratio autem vtriuſque præcipuè ſumitur ex eo quòd (quidquid ſit de iure antiquo) attento tamen Romanę Curiæ vſu propriæ, & veræ penſiones, quibus beneficia onerantur ad certam redituum partem alteri dandam ſola auctoritate Pontificia concedi poſſunt. Sotus *9. de iuſt. qu. 7. art. 2. colum. 2. verſ. 2. concluſio*, Aragon. 2. 2. *qu.* 100. *art.* 4. Imò etiamſi Papa talem penſionem Religioſo concederet, ſi conſtaret legitimam deeſſe cauſam, conceſſionis, tutus non eſſet in conſcientia Religioſus. Ratio eſt, quia quicquid ſit de penſionibus conceſſit ſæcularibus, de quibus inualidas etiam eſſe ſi ſine cauſa concedantur, tenent aliqui, vt Toletus *lib. 5. Summ. cap.* 83. cum obtinere Religioſum penſionem ſit relaxatio quædam voti paupertatis iure diuino, & naturali obligantis, & ad minus ſit diſpenſatio quadam in decretis Concilij Tridentini, & Summorum Pontificum circa paupertatem Religioſam, ſi ſine cauſa legitima cencederetur, nulla eſſet. Azorius *tom. 1. inſtit. moral. lib. 12. cap. 9. quæſt.* 9. Sanchez *lib. 7. in decalog. cap. 29. nu.* 98. Iuſta autem cauſa huius conceſſionis erit ſi Religioſus ille vir ſit cuius opera Romanus Pontifex egeat, aut de Eccleſia benemeritus, aut ſenio confectus, aut graui valetudine grauatus, aut talis indigentię quòd Monaſterium illi non ſubueniret in neceſſarijs. Azorius *ibid.* Toletus etiam *ibid.* An verò Monachus, vel Regularis capax ſit penſionis ſuper beneficium Regulare dicetur *cap.* 18. *numero* 37. [Hæc porrò omnia quæ diximus de incapacitate Monachorum ad beneficia ſimplicia ſæcularia, ſeu penſionem ſuper beneficia ſæcularia, conueniunt etiam alijs Regularibus (exceptis forſan Canonicis Regularibus propter dicenda inferius *cap.* 3. de ipſis) Iura enim & rationes adductæ id conuincunt, et ita tenent præter relatos Authores Rodriguez *tom.* 1. *quæſt. Regular. quæſtione* 33. *artic.* 4. Sa *in Summa verb. Religio. numer.* 32. Tamburinus de *Iure Abbat. tomo* 3. *diſput.* 9. *quæſit.* 25. poſt alios.]

21 Ex dictis autem ſit beneficia Nouitiorum Monachorum, quæ antea in ſæculo habebant, & quorum Monachi capaces ſunt, iuxta dicta, videlicet beneficium curatum, non vacare probationis anno, non ſolùm quia cum Monachi non ſint incapaces illorũ, nec Nouitij per nouitiatum incapaces erunt, ſed etiam quia in *ca. beneficium de Regularib. in* 6. ſic dicitur: *Beneficium illius, qui Religionem ingreditur non eſt intra probationis annum alicui conferendum, niſi ad id ipſius accedat aſſenſus, aut conſtet quòd vitam voluerit abſolutè mutare, vel profeſſionem expreſſam fecerit, ſeu ſcienter habitum receperit Profeſſorum. Sed interim eidem beneficio per alium deſeruiri debebit, aſſignata ſibi congrua de ipſius prouentibus portione.* Sairus *in Claui regia lib. 6. cap. 5. nu. 25. verſ. poſſunt etiam.* Sanchez *li. 7. in decalog. cap. 4. à num.* 2. Imò etiam ea beneficia, quorum, iuxta dicta, Monachi incapaces ſunt, vt ſunt v. g. Canonicatus (idem dico de penſionibus propter paritatẽ rationis) non vacant toto probationis tempore, niſi adſint ea quæ in prædicto *cap. Beneficium* deſignantur. Textus enim vniuerſaliter loquitur de beneficiis, ac proinde intelligendus de quibuſcumq; beneficiis ſiue illorum ſint capaces Monachi ſiue non. Quare Canonicus nouitius habet ius eligendi, quod cæteri Canonici habent. Azorius *tom. 1. inſtit. moral. lib. 12. cap. 3. q.* 1. Sanchez *lib. 7. in Decalog. cap. 4. num. 11. &* 13. Non tamen propterea vocari neceſſariò debet ad electionem, ſed poteſt cenſeri vt legitimè abſens. Syluester *verb. Religio 5. qu.* 11. Azorius *vt ſupra.* Fructos autem beneficij nouitij diuidendi ſunt, itaut pars illorũ aſſignetur Vicario miniſtraturo beneficio, iuxta dictum *cap. Beneficium*, pars autem alia cadat ipſi Nouitio, quia eſt verus Dominus illius, & beneficiarius. Sanchez *vt ſupra num.* 18.

22 Tempore etiam Nouitiatus capaces ſunt Nouitij Monachorum beneficiorum, iuxta dicta, *tom. 1. cap. 24. num.* 37. Quod non ſolùm intelligo de illis beneficijs, quæ Monachis profeſſis concedi poſſunt, ſed etiam de illis, quæ ſolis ſæcularibus, cum nouitij ſint ſui iuris, & ſimpliciter ſæculares. Non debent tamen iſta illis concedi, ne anſa detur deſerendi Religionem ad fruendum beneficijs. Angelus *verbo Nouitius numero* 23. Tabiena *ibi quæſtione vlt.* An verò ſint capaces beneficiorum Regularium dixi *tomo 1. capit.* 24. *numer.* 37. relato, & dicam *capit.* 18. *num.* 4.

23 Quæcumque autem beneficia, ſiue penſiones vacant, per profeſſionem, iuxta dicta *tom. 1. cap. 2. nu.* 17. ita enim ſupponitur in *cap. beneficium num.* 21. relato, & ratio deciſionis ea eſt, quia per profeſſionem Religioſus moritur mundo, & ſeculo. Vacant ergo illa quæ in mundo, & ſæculo habebat. An autem idem ſit dicendum de profeſſione Equitum militarium S. Ioannis, S. Iacobi, Calatrauæ, Alcantaræ &c. dicetur *cap. 5. nu.* 42.

24 Gaudent præterea Monachi varijs, & diuerſis priuilegijs à Summis Pontificibus illis conceſſis quorum aliqua hic adducenda ſunt: Primò enim Monachi S. Baſilij à Gregor. XIII. in Bulla *Benedictus Dominus* in 2. tomo Bullarij Laertij inter Bullas huius Papæ *numero* 58. in vnam Congregationem, & ſub regimine vnius Abbatis redacti certiſque Conſtitutionibus reformati, multis priuilegijs ab ipſo decorati ſunt, videlicet Congregationis Caſſinenſis Ordinis S. Benedicti, exemptione à iuriſdictione Ordinariorum, & Commendatariorum, ac ſub protectione S. Petri immediatè conſtituti. Idem etiam Gregor. XIII. in alia Bulla *Cogit muneris* in eodem tomo 2. Bullarij *numero* 46. Eremitoria del Tardon, & alia in Hiſpania exiſtentia in Monaſteria S. Baſilij erexit, Ordini eidem adiunxit, & aliquibus ſtatutis eis conceſſis, priuilegia quoque Ordinis S. Baſilij, & Congregationis Caſſinenſis S. Benedicti illis tribuit. Poſtea Clemens VIII. in Bulla *Quæ ad reſtituendos* in 3. tomo Bullar. *numero* 14. facta à Greg. XIII. approbauit, & in alia quæ eſt *numero* 103. vnionem à Greg. XIII. factam reuocauit, & duo Monaſteria in Hiſpania, ſcilicet Eremi del Tardon, & S. Antonij de Galogillos in Monaſteria reformationi conſtituit, & ſeparauit, ac illis nouitios recipiendi facultatem conceſſit. Ac tandem Paulus V. in Bulla *Iniunctum nobis* 3. tomo Bullarij Laertij *numero* 17. ſeparationes factas approbans priuilegia illis conceſſa confirmauit. Ante quæ tempora Alexand. III. in Bulla Apoſtolicæ Sedis in primo tomo Bullar. Laertij numero 6. Ordinem, & Regulam S. Baſilij approbauit, ipſi donata à Rege Siciliæ rata facit, exemptionem à decimis conceſſit ac facultatem quæcumque bona acquirenda. Inſuper Calixtus III. in Bulla *Vrget nos* in eodem tomo 1. Bullarii *numero* 4. Monaſterium S. Saluatoris de lingua huius Ordinis pluribus immunitatibus,

præſertim à iuriſdictione Ordinariorum, collectis,& exactionibus decorauit, & ſub S. Petri protectione ſuſcepit. Qualiter autem hæc priuilegia modò ſubſiſtant,ex dictis,tum hoc 2.tomo tum in 1.tum etiam ex inferiùs dicendis conſtabit.

25 Monachi etiam Benedictini quamplurimis gratijs, priuilegijs, & immunitatibus à Sede Apoſtolica conceſſis gaudent, quorum aliqua relata in Bullario Rodrig. hic referenda ſunt. Primò enim Vrban. II. anno 1092. in Bulla *cum vniuerſis*. Cauenſe Cœnobium Ordinis S. Benedicti multis priuilegijs decorauit, & inter alia quòd ab omni tam ſæcularis, quàm Eccleſiaſticæ perſonæ iugo liberum eſſet decreuit, quod qualiter accipiendum *tomo 1.cap.3.* eſt dictum. Item Gregor. IX. in Bulla *Apoſtolicæ Sedis benignitas* Abbati S. Facundi Ordinis S. Benedicti conceſſit, quòd ipſe, & eius ſucceſſores indumenta Sacerdotalia Monaſterij benedicere, ac Monachos, & Clericos ſæculares Monaſterio ipſi pleno iure ſubiectos vſque ad Acolytatus Ordinem promouere poſſet. Circa quod vide dicta *tomo 1.cap.14. num.13. & cap. 18. num. 65*. Deinde Nicolaus III. in Bulla *Deuotionis veſtræ* eidem Abbati S. Facundi conceſſit, vt poſſeſſiones, & alia bona, mobilia,& immobilia, quæ eſſent Religioſorum antequam Religionem profeſſi eſſent, ſeudalibus dumtaxat exceptis, poſſent petere, recipere, & retinere. De qua materia infra cap. 18. Eidem etiam Abbati S.Facundi Benedictus 12.in Bulla *Deuotionis veſtræ* Cæleſtini III. Bullam confirmando indulget, vt non liceret alicui perſonæ præter Romanum Pontificem, aut Legatum Cardinalem eos excommunicare, aut interdicere, & quod tempore interdicti generalis eis liceret in Eccleſijs ſuis, excluſis excommunicatis, & interdictis, clauſis ianuis,non pulſatis campanis, ſuppreſſa voce, clericis, & familiæ ipſorum diuina officia celebrare,& debita peragere ſepulturæ, & quod liberi eſſent à decimis certis ſoluendis, nec aliquis ædificaret infra Parochias Eccleſiarum ad dictum Monaſterium pertinentium abſque Abbatis conſenſu. Item Martinus V. in Bulla *In decore* Conuentui S. Benedicti Valliſoletani conceſſit exemptionem à cognitione, ſiue executione quorumcumque negotiorum, ſeu commiſſionum, dummodo ad fidem Catholicam non pertinerent. Maximè Eugenius IV. eidem Monaſterio S. Benedicti Valliſoletani magna priuilegia conceſſit circa abſolutionem Monachorum,& diſpenſationem cum eiſdem, quæ tamen prætermitto quia ſolum viuæ vocis oraculo conceſſa videntur, & conceſſiones huiuſmodi hoc tempore vacant, iuxta dicta *tom. 1.cap. 3.num. 21.* Item in Bulla *Iniunctum nobis* facultatem tribuit recipiendi reliquias à quibuſcumque perſonis. Item in Bulla *Diſpoſitione diuina* Congregationi S. Iuſtinæ facultatem tribuit recipiendi quaſcumque donationes, ſeu legata multa etiam eidem Ordini S. Benedicti idem Pontifex ſtatuta dedit, & priuilegia magna conceſſit, vt patet ex pluribus eiſdem Pontificis diplomatibus in eodem Bullario Rodriguez in Eugen. IV. item Calixtus III. eidem Conuentui Valliſoletano indulta dedit circa contributiones de bonis ipſius in Bulla *Speciali gratia*. Alexand. VI. Monaſterio Montiſſerrati priuilegium conceſſit in Bulla *Sane merita &c.* vt in dicto Monaſterio immediate poſt duas horas poſt mediam noctem Miſſas celebrare poſſent. Hoc tamen priuilegium vacare videtur hoc tempore propter declarationem Sacr. Congregationis adducta *tom. 1. cap. 21. num. 2.* Clem. VII. eidem Congregationi Valliſoletanæ in Bulla *Deuotionis augmentum* priuilegia indulſit circa contributiones, & partitiones decimarum ipſis Monachis non auditis non faciendas. Paulus III.in Bulla *Exponi nobis* Congregationi eidem magnum etiam priuilegium conceſſit circa abſolutionem, & diſpenſationem faciendam cum ſubditis prima die lunæ Quadrageſimæ. Pius V. in Bulla *Decet ex benigno &c.* facultatem conceſſit Congregationi Caſſinenſi alienandi eius bona. Quod tamen priuilegium hoc tempore vacat, propter dicta *tomo 1.capitulo 10. à numer. 1.* Deinde Sixtus V.in Bulla *Iniunctum nobis* amplam communicationem priuilegiorum Congregationum Caſſinēſis, & Valliſoletanæ, & ordinum S. Hieronymi, & Ciſtercienſium Congregationi S. Benedicti in Luſitania conceſſit, extendit etiam hoc priuilegium idē Pontifex ad litteras conſeruatorias dictarum Congregationum, & Religionum in alia Bulla *Alias ſi quidem*. Pariter Clemen. VII. in Bulla Romanus Pontifex Cōgregationi S. Benedicti Valliſoleti communicauit priuilegia Ordini conceſſa. Vide etiam alia priuilegia Abbatibus horum monachorum concesſa apud Barbuſam *in collectan. Bullar. verb. Abbas 3.*

26 Pariter etiam pro Ordine Ciſtercienſis Innocent. IV.in Bulla *Cum à nobis petitur &c.* illis conceſſit ne quiſquam in familiares, ſeruientes, ac benefactores Ordinis illius ſeu in eos, qui molunt in molendinis Monaſteriorum, vel coquunt in furnis illorum, ſeu alias cum Monachis communicant excommunicationis ſententiam promulgaret, & ſi talis excommunicatio proferatur, irrita ſit, & inanis. Loquitur autem Pontifex de illis qui in fraudem priuilegiorum dicti Ordini à Sede Apoſtolica conceſſorum id faciunt. Vide dicenda *capit. 16.* de familiaribus Regularium. Item idem Pontifex Innocentius IV. in Bulla *Cum nuper duxerimus* declarat decretalem ab ipſo editam de exemptis ratione delicti, ſeu contractus, aut rei de qua contra ipſos agitur rite poſſe coram Ordinarijs conueniri intelligendam eſſe ſine præiudicio libertatum, & immunitatum Ordinis Ciſtercienſis. De qua materia dictum eſt *tomo 1. capitulo 3. numero 8. & capitulo 11. à numero 2. præſertim numero* 10. Conceſſit etiam eiſdem Ciſtercienſibus idem Pontifex, & poſtea id ipſum confirmauit Pius II. vt poſſeſſiones, & alia bona mobilia exceptis feudalibus quæ perſonas Fratrum profeſſionem facientium ſi remanſiſſent in ſæculo ratione ſucceſſionis, vel quocumque alio iuſto titulo contigiſſent petere, ac retinere libere valerent. De quo etiam capitulo 18. dicetur. Poſtea Alexand. IV. in Bulla *Deuotionis veſtræ*, ipſiſmet Ciſtercienſibus conceſſit, quod in grangijs, & locis, quæ adeò diſtant ab Eccleſijs Parochialibus, quod ad eas pro audiendis diuinis Officijs non poſſent commodè habere recurſum, liceret illis, dummodò Parochiani earumdem Eccleſiarum non intereſſent diuina celebrare ſine præiudicio iuris alieni. de quo vide dicta *tom. 2. cap. 21. num. 15.* Item idem Pontifex in Bulla *Præclaræ Religionis*, vt nullus ipſorum poſſet alii alterius Religionis, vel Presbytero ſæculari confiteri abſque ſui Abbatis licentia. De quo *tom. 1. cap. 18. num. 26.* Præterea ipſe Pontifex eiſdem Ciſtercienſibus conceſſit in Bulla *Circa ſacrum*, ne tenerentur quibuſcumque, Nunciis Archiepiſcopis, vel Epiſcopis quaſcumque procurationes pecuniarias ſoluere. Prohibuit etiam iiſdem idem Pontifex in Bulla *Virtutum meritis* appellationem extra Ordinem, de

quo

Digitized by Google

quo etiam *tom. 1. cap. 9.* eſt dictum. Inſuper Vrbanus IV. in Bulla *Deuotionis augmentum* eiuſdem Ciſtercienſibus conceſſit, quod tempore interdicti poſſent, excommunicatis, & interdictis excluſis, diuina officia etiam alta voce, apertis ianuis, & pulſatis campanis in Monaſterijs, quæ à ſæcularium habitationibus remota ſunt celebrare. De quo dictum eſt *tomo 1. capitulo* 21. *numero* 19. *&* 20. Item Greg. Decimus ann. 1275. in Bulla *In veſtitu deaurato* poſt egregiam Ordinis Ciſtercienſium commendationem, eum à decimarum extraordinariarum, & exactionum onere liberauit. Vide dicta *tomo 1. cap. 3. numero* 14. *&* 15. Præterea Nicolaus III. in Bulla *Honeſtis deſideriis*, ipſis indulſit, vt poſſent audire confeſſiones pauperum infirmorum, qui ad Hoſpitalia infra ſepta Monaſteriorum deputata confluunt per aliquem, vel aliquos idoneos Monachos deputandos, eiſdemque Eccleſiaſtica Sacramenta miniſtrare. Vide dicenda hoc 2. tomo capit. 6. de Hoſpitalatijs. Item Boniſac. VIII. in Bulla *Series oblatæ* inhibuit ne aliqui Prælati cum ipſos in Eccleſijs monaſteriorum Ciſtercienſium ſolemnia celebrare contigiſſet, poſſent oblationes tempore celebrationis factas à Monaſterijs ipſis aſportare, ſed eas ibi dimittere. Item in Bulla *Ad augmentum* conceſſit, vt Prælati ipſorum poſſent ad correctionem monialium procedere, rimulis, & apicibus iuris poſtpoſitis, appellatione interdicta *tomo 1. cap. 18. nu. 16.* Et in Bulla *In Eccleſiæ fundamento* eos à decimis, & primitijs ſoluendis exemit. Item Clem. VI. in Bulla *Militanti Eccleſiæ*, tres Abbates, Iudices, Conſeruatores deputauit pro defenſione rerum mobilium, & immobilium iuriſdictionum, & poſſeſſionũ eorumdem Ciſtercienſium. De qua materia infra c. 10. Vrban. V. in Bulla *Sacra veſtra* illis indulſit, quod in caſtris, & fortalitijs, ad quæ tempore belli recurrerent in locis tamen congruis, & honeſtis, erigere poſſent Altare portatile, & ibi Miſſas, & diuina Officia celebrare. Vide dicta *tom. 1. cap. 21. num. 14.* Item Martinus V. in Bulla *Militanti Eccleſiæ* amplum priuilegium illis conceſſit circa exemptionem à decimis ſoluendis. Ioannes XXIII. in Bulla *etſi quibuslibet*, priuilegia à Summis Pontificibus Prædeceſſoribus eiſdem conceſſa confirmauit. Eugenius IV. in Bulla *Iniunctum nobis* Reformatori Ordinis Toleti, & ſucceſſoribus magnam etiam facultatem conceſſit circa abſolutionem, & diſpenſationem dandam Religioſis. Quibus etiam in alijs Bullis magna quoque priuilegia indulſit, ſtatutaque dedit. Sixtus IV. in Bulla *Sacroſancta* magnum etiam priuilegium eiſdem Ciſtercienſibus, eorumque familiaribus continuis, Procuratoribus &c. conceſſit circa abſolutionem eorum in mortis articulo. Præcipuè Gregorius XIII. in Bulla *Superna diſpoſitione* circa ipſorum reformationem plura ſtatuta fecit, priuilegiaque conceſſit. Item Gregorius XIV. in Bulla *Romanus Pontifex*, ampliſſimam extenſionem priuilegiorum aliarum Congregationum Congregationi S. Bernardi Hiſpaniarum communicauit. Bullarium Rodriguez *tomo primo & ſecundo* in præfatis Pontificibus.

27 Prohibitum tamen illis eſt in Regnis Caſtellæ, & Legionis ab Alexandro VI. in Bulla *Romanus Pontifex* in Bullario Rodriguez *tomo 1. Bulla* 14. inter Bullas huius Pontificis ne prætextu Cruciatæ, aut aliarum quarumcumque litterarum Apoſtolicarum confeſſorem eligere abſque licentia Superiorum ſuorum poſſent. Vnde comprehenduntur in doctrina tradita *tom. 1. noſtræ ſummæ capit. 19. num.* 29. Idem ordinatum eſſe videtur à Iulio III. pro Congregatione S. Benedicti Valliſoletani in Bulla *Suadet*, in Bullario Rodriquez *tomo 1. numero* 5. in Iulio III. Quibus adde decretum S. Congregationis in cauſa Caſtellæ, & Portugalię, vbi id decernitur de Bulla Cruciatę generaliter pro omnibus Regularibus vtriuſque ſexus quoad caſus reſeruatos, apud Barboſam *in Collectan. Bullarij verbo Cruciata*.

28 Carthuſiani ab Alexandro III. in Bulla *Cum vos* in 1. tomo Bullarij Laertij Cherubini num. 7. approbati ſunt, ſub protectione Sedis Apoſtolicæ ſuſcepti, & in poſſeſſionibus quas habebant confirmati. Prohibuit etiam Pontifex ſub anathematis pœna, ne quis intra terminos ipſorum hominem capere, furtum, ſeu rapinam committere, vel homicidium facere auderet, aut homines ad domos illorum venientes, vel ab eis redeũtes quomodolibet perturbare. Quod priuilegium quantum ad capturam hominum, ſi intelligatur de delinquentibus, correctum à Gregor. XV. videtur, iuxta dicta *tomo 1. cap. 18. numero* 83. conceſſit etiam eiſdem, vt infra dimidiam leucam à terminis poſſeſſionum quas habent nullus Religioſus quodlibet ædificium conſtituere, vel poſſeſſiones adquirere poſſet. Contrarium tamen apparet Romæ vbi multa Cęnobia Regularium intra dictam mediam leucam reperiuntur. Item Honor. III. in Bulla *Cum dilecti.* in eodem tomo 1. Bullarij Laertij *num.* 3. ne ab aliquibus temerè moleſtarentur ad calumniæ iuramentum, vel ferendum teſtimonium cogerentur præcepit. Vide dicta *tom. 1. cap. 11. num.* 24. Gregor. IX. in Bulla *quoties à nobis* in eodem 1. tomo Bullar. num. 3. oblatos Carthuſienſis Ordinis etiam ſub protectione S. Petri. Suſcepit, & eiſdem libertatibus, & immunitatibus quibus ipſi gaudent gaudere decreuit. Pro quo vide dicenda hoc 2. *tomo cap.* 8. Item Vrbanus V. in Bulla *Sinceræ* in eodem 1. *tomo* Bullarij *num.* 2. facultatem tribuit vtendi Altari portatili pro celebratione miſſarum in locis ad Ordinẽ ſpectantibus. Pro quo indulto, vide dicta *tom. 1. cap. 21. num.* 14. Pręterea Boniſac. IX. in Bulla *Sacroſanctæ* eodem tom. 1. Bullarij num. 3. ipſos exemit à iuriſdictione, viſitatione, & correctione Epiſcoporum, & aliorum omnium. Pro quo etiam, vide dicta *tom. 1. capit. 3. num. 8. & cap. 11. à num.* 2. Martinus V. in Bulla *fons paruulus* in eodem tomo 1. Bullarij num. 4. illos à ſolutione primitiarum, & decimarum exemit. De quo, vide dicta tomo 1. cap. 3. num. 15. Gregor. XI. conceſſit eiſdem, vt omnia priuilegia. Domui Carthuſiæ Gratiopolitanæ, & alijs domibus conceſſa ad alias domos in poſterum ædificandas extenderentur. Quam etiam extenſionem, & expreſſionem conceſſit illis Pius II. Caſarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. communicat. priuileg. numero* 36. *&* 37.

29 Aliarum Congregationum monachorum priuilegia non refero, quia etſi illas magna veneratione dignas æſtimem, ipſorum tamen priuilegia fere ſimilia ſunt ijs, quæ ex Baſilianis, Benedictinis, Ciſtercienſibus, & Carthuſianis ſunt relata.

30 Non poteſt monachus locum habere in duobus monaſterijs. Ita enim deciditur *in capit. ne nimia de Religioſ. domib.* Tunc autem dicitur habere locum in duobus monaſterijs quando in vtroque habet vocem in Capitulo, & ſedem in choro. Azorius *tom. 1. inſtit. moral. libro 12. capitulo 19. §. 12. Quæritur.* Nec quãdo monachus eligitur in Abbatem alterius monaſterij poteſt in ſuo habere vocem, & locum

niſi illa Monaſteria ſint annexa. Abbas *in cap. 1. de priuilegijs*. Azor. *vt ſupra*.

31 Is qui præeſt Monachis debet per ſe, vel per alium vulgari ſermone Regulam exponere in Capitulo. Ita enim habetur in Clement. Ne in agro de ſtatu Monachorum illis verbis *Regula quoque cum in Capitulo legitur ab illo qui præeſt, ipſi Capitulo, vel alio cui hoc ipſe iniunxerit propter iuniores vulgariter exponatur*. Vbi vnum ſupponitur videlicet Regulam legi in Capitulo, aliud verò præcipitur, ſcilicet eam exponi debere in vulgari ſermone propter iuniores.

32 Tenentur ad ſilentium ſeruandum Monachi in Oratorio, Dormitorio, & Refectorio; in clauſtro verò ad certas temporum horas. Ita enim habet Innocentius III. *in cap. cum ad Monaſterium de ſtatu Monachorum. In Oratorio verò Refectorio, & Dormitorio continuum ſemper ſilentium obſeruetur, in clauſtro quoque certis horis, & locis*. Hanc verò obligationem non eſſe ſub mortali certum eſt cum nunquam tam rigoroſè ſit recepta. Graſſis *in 2. par. deciſ. lib. 3. cap. 22. num. 1*. An verò ſit ſub veniali, licet in rigore iuris ita ſit dicendum, cum ſit præceptum Pontificum, ad communem tamen acceptionem Religionum attendendum eſt, iuxta dicta *tom. 1. cap. 7. à num. 10*. Hæc autem obſeruantia maiorem obligationem inducere videtur Carthuſianis, quam alijs Monachis.

33 Prohibitum eſt Monachis in iure carnes comedere ſine cauſa rationabili, & aſſenſu Abbatis, *ex cap. carnem de conſecrat. d. 5. & cap. cum ad Monaſterium de ſtatu Monachorum*. Graſſis *1. par. deciſionum lib. 3. cap. 5.* non tamen videtur hoc præceptum obligare ad mortale niſi quando quis carnes edit ex contemptu Regulæ, vel contra ſpeciale Superioris præceptum. Sylueſter *verb. Religio. 7. qu. 14*. Graſſis *vt ſupra*. ſecus dicendum Charthuſienſibus propter magnum rigorem, quo hæc obſeruantia apud illos habetur. In Monaſterijs autem aliorum Monachorum, in quibus conſuetudo habet quod comedantur carnes, ſcientibus Superioribus, & patientibus ſine vllo peccato id fit. Cenſetur enim conſuetudine immutatam eſſe iuris diſpoſitionem. Graſſis *vt ſupra num. 10*. De vſu lineorum. Vide dicta *tomo 1. cap. 9. num. 21*. Et nota illud præceptum præcipuè dirigi ad Monachos in prædicto *cap. cum ad Monaſterium*. Similiter de obligatione confitendi ſemel in menſe, vide *ibid. nu. 22*.

34 Tenentur Monachi prima Dominica cuiuslibet menſis in Monaſterijs venerabile Sacramentum ſumere, niſi ex cauſa (quam Abbati, aut Priori, aut Pœnitentiarijs monaſteriorum aperiant) abſtineant ad eorum arbitrium. Ita enim decernitur *in Clem. ne in agro de ſtatu Monachorum*, Azor. *tom. 1. inſtitut. moral. lib. 12. capit. 19*. Aduertens etiam hanc legem cum ſit humana, conſuetudine abrogari poſſe. Vbi autem conſuetudine abrogata non fuerit, obligat ad culpam cum ſit præceptum Papale in illa Clementina. Addit eſſe mortale Iacobus Graſſis *in 1. part. deciſ. lib. 2. cap. 38. num. 36*. Sed non credo cum tanto rigore acceptam eſſe hanc legem ſaltem apud omnes. Ipſi tamen viderint.

35 Teneri accedere ad proceſſiones publicas, & generales, imò ad id compelli poſſe ab Epiſcopo monachos quantumuis exemptos, habetur ex declarationibus S. Congregationis apud Barboſam in Collectan. Bullar. verbo Monachus 1. Verumtamen, ſi de illis, aut earum ſenſu certò non conſtat, poterunt monachi, vti conſuetudine legitimè preſcripta.

36 Monachorum Abbates non omnes conſecrandi, aut benedicendi ſed ij tantum qui ſuæ Eccleſiæ more conſecrari, aut benedici ſolent. *ex cap. alienationes 12. qu. 2*. Sunt enim Abbates quidam benedicti, alij non benedicti, vt ex vſu conſtat, & colligitur, ex *cap. 1. de ſupplend. neglig. Prælat.* Suarez *4. tomo. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 29. num. 2*. Hæc porrò benedictio, ſeu conſecratio, etſi decentius die Dominica dari debeat, alijs tamen diebus in quibus Minores Ordines conferuntur dari poteſt, cum non ſit tanta quanta Epiſcopi, nec maior quam Eccleſiæ, vel altaris conſecratio, quæ tamen alijs diebus quam Dominicis fit, *capitulo tua de conſecrat. Eccleſiæ, vel Altaris*. Azorius *tomo primo inſtit. moral. libro 12. capit. 20*. Non reiteratur hæc benedictio, quia etſi characterem non imprimat, æquiparatur tamen in hoc benedictioni nuptiali, & alijs benedictionibus Eccleſiaſticis, quæ circa eamdem rē permanentem non iterantur. Nauarrus *conſil. 2. de ſtat. Monachorum*. Suarez *vt ſupra*. Vnde à S. Congregatione declaratum eſt, quod Abbas ſemel benedictus cum vſu birreti ſi transferatur ad aliam Abbatiam habentem vſu mitræ, non indiget alia benedictione, ſed poteſt per ſeipſum mitrā capere. Barboſa *in collect. Bullar. verb. Abbas primo*. Fit hæc benedictio Abbatis poſt electionem, & confirmationem ipſius, ſicut conſecratio Epiſcopi quæ etiam fit poſt electionem, ſeu deſignationem & confirmationem. Azorius *vt ſupra*. Vnde Abbas non conſtituitur per benedictionem ſed per electionem, & confirmationem; benedictio enim ſe habet, vt quoddam ornamentum, ſeu conſecratio perſonæ in ea dignitate conſtitutæ. Suarez *vt ſupra*. Fit benedictio Abbatis ab Epiſcopo, duobus aſſiſtentibus Abbatibus, vel ſine Epiſcopo à tribus ad minimū Abbatibus, vt conſuetudine habetur. Syluester *verbo Abbas quæſt. 1*. Layman *in Theolog. moral. lib. 5. tract. 9. cap. 13. §. vnico num. 17*. Video tamen declaratum dici à S. Congr. quod ſolùm ab Epiſcopo recipere debeat benedictionem. Barboſa *in collectan. Bullar. verbo Abbas 1*. ideo cautè procedendum. Poſſunt autem illi ſolemnem benedictionem impertiri populo in Eccleſijs ad ipſos pleno iure ſpectantibus poſt Miſſarum perfecta ſacrificia, poſt veſpertinas preces, aut matutinas decantatas, non autem alibi publicè, aut per vias, Ciuitates, aut Caſtella, vel Villas. *ex cap. Abbates de priuileg. in 6*. Pro quo video priuilegium Cœleſtini V. & Eugenij IV. Cœleſtinis conceſſum, vt Abbas de Sulmona, eiuſque ſucceſſores ad Miſſas in Conuentibus benedictionem ſolemnem facere poſſent, dummodo ibi non ſit præſens aliquis Epiſcopus, vel Superioris ſtatus perſona. Bullarium Rodriguea *tom. 1*. Bulla 18. in Eugen. IV. Vide etiam priuilegium Innocent. VIII. pro aliquibus Abbatibus Ciſtercij, de quo infra. Azorius *tomo. 1. inſtit. moral. lib. 12. cap. 20*.

37 Poſſunt etiam aliqui ipſorum, tonſuram, & minores Ordines conferre, iuxtà dicta, & cum conditionibus aſſignatis, præſertim ex decreto Sacræ Congregationis *tom. 1. noſtræ Summæ cap. 18. num. 64. & 65*. De quo etiam Suarez *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 29*. Barboſa *in Collectan. Bullarii verb. Abbas 1*. Extat etiam conceſſio Innocentij VIII. pro Abbate Ciſtercij, & quatuor primis Coabbatibus eius in *expoſcit* in Bullario Rodriguea tom. 1. inter Bullas Innocent. VIII. num. 5. qua illis concedit facultatem dādi quatuor minores Ordines ſuis ſubditis, & quod magis eſt Subdiaconatus, & Diaconatus ordines. Sed hæc facultas à Concilio Trident. *ſeſſ. 23. cap. 8. & 10.* maximè 12. ſublata videtur. Rodr. *t. 1. q. Reg. q. 18. art. 3. & 4.* Declaratum etiam eſt à S. Cong. Conc. Abbatem

haben-

Digitized by Google

habentem priuilegium faciendi ea omnia, quæ ſpectant ad Epiſcopum non poſſe chriſma conficere, nec ſacros Ordines conferre. Barboſa *in Collectan. Bullar. verb. Abbas* 1.

38 Poſſunt item Abbates iura Epiſcoporum præſcribere legitima conſuetudine quantum ad iuriſdictionem, non quantū ad poteſtatem Ordinis *ex cap. aqua de conſecrat. Eccleſ.* Azotius *tom.* 1. *inſtit. moral. lib.* 12. *cap.* 20. Non tamen teneri Monachos aſſociare, & reaſſociare eorum Abbates ſicut tenentur facere Canonici cum Epiſcopis, dum ad Eccleſiam veniunt ſolemniter celebraturi, habetur ex declaratione S. Congregationis apud Barboſam *in Collectan. Bullar. verb. Monachus* 1.

39 Abbas Ciſtercij, & quatuor primi Coabbates eiuſdem Ordinis habent priuilegium ad vtendum mitra, & annulo, & alijs Pontificalibus inſignijs. Ita enim ſupponitur in Bulla Innocent. VIII. *expoſcit.* in Bullario Rodriguez tom. 1. Bulla 5. Innocent. VIII. quamuis hic Pontifex nihil circa hoc illis concedat. Vnde Abbates alijs inſulati, alij non infulati dicuntur, de quibus Layman *in Theolog. moral. lib.* 5. *tract.* 9. *cap.* 13. *§. vnico num.* 14. Nota tamen ex deciſione S. Congregationis apud Barboſam vt ſupra, Abbatem licet exemptum, & habentem priuilegium vſus pontificalium, non poſſe illis vti extra Monaſterium niſi de licentia Ordinarij. Inſuper, Abbatem in proceſſionibus extra ſuam Eccleſiam, & Conuentum non poſſe vti Mitra, & baculo, nec etiam ante ſe deferri facere. In vſu tandem huius priuilegij attendendum maximè conſuetudini legitimæ.

40 Abbates qui priuilegio, vel conſuetudine deferre ſolent Epiſcoporum inſignia cęteros Abbates eis inſignibus carentes præcedere debent. *ex cap. vt Apoſtolicæ de priuileg. in* 6. Nauarr. *conſil.* 1. *num.* 5. *de maiorat. & obedient.*

41 Abbas cuius abbatiam ad nullam pertinet Diœceſim, & propria Epiſcoporum habet iura, Ordinarij nomine gaudet. Quia in iure nomen Ordinarij niſi aliud exprimatur non ſolùm Epiſcopis, ſed etiam inferioribus Clericis competit. Gloſſa *in cap. Ordinarij de offic. Ord.* 1. *in* 6. Nauarrus *conſil.* 5. *de ſponſ.* Nomine autem Diœceſani non venit. Quia hæc vox tantum Epiſcopos ſignificat. Gloſſa *in Clement.* 1. *de iure patron. in verb. Diœceſani*. Nauarrus *vt ſupra.*

42 Poſſunt etiam Abbates, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 18. *num.* 57. benedicere veſtes Sacras, & ornamenta Altaris in quibus chriſma non interuenit. Suarez *tom.* 4. *de Relig. lib.* 2. *num.* 30. Barboſa *in Collectan. Bullarii verb. Abbas* 1. Sed huiuſmodi facultas quantum ad paramenta pro extraneis benedicenda ablata eſt, iuxta dicta *præd. num.* 57. Vide etiam Barboſam loco relato.

43 Abbates Regulares habentes iuriſdictionem criminalem in Clericos etiam ſæculares non comprehenduntur decreto Conc. Trid. *ſeſſ.* 24. *cap.* 20. *verſu Ad hæc* vbi eſt ſermo de cauſis criminalibus ab Epiſcopis tractādis. Ita enim deciſum refertur à S. Congreg. Barboſa vt ſupra.

44 Abbates, Præpoſiti, & Abbatiſſæ vitam Regularem ducentes non tenentur Epiſcopo rationem reddere. Ita enim deciſum etiam refertur à Sacr. Congregar. teſte Armendariz *in addit. ad recopilat. leg. Nauarræ l.* 1. *tit.* 18. *libr.* 8. *num.* 79. Attendenda tamen in hoc eſt Conſtitutio Gregor. XV. *de exemptor. priuileg.* de qua *tomo* 1. *capit.* 25. *numero* 45. quam pro Regnis Hiſpaniarum ſuſpenſam eſſe ibidem dixi.

45 Abbates Abbatiæ carentis cura, & Conuentu non ſunt cogendi reſidere. Ex declaratione S. Conregar. teſtibus Garzia *de beneſic. par.* 3. *cap.* 2. *num.* 179. *in* 9. *declarat.* Armendariz *in addit. ad recopilat. leg. Nauarræ lib.* 2. *tit.* 23.

SVMMARIVM CAP. III.

Canonici Regulares vnde dicti. num. 1.
Dicuntur etiam à canonia. n. 2.
Habet eorum Religio beneficia Eccleſiaſtica, ſimplicia, Canonicatus, Abbatias, Præpoſituras, Perſonatus, Prioratus, officia, adminiſtrationes &c. n. 3.
Sunt eiuſdem Religionis ij qui Eccleſiis inſeruiunt, & qui Monaſterijs aſſiſtunt. num. 4.
Sunt verè, & eſſentialiter Religioſi, propter tria vota, quæ emittunt. num. 5.
Eorum tamen Religio laxior habetur quàm Monachorum. ibid.
Nomine Monachorum comprehendūtur in fauorabilibus, non autem in odioſis, & pœnalibus. n. 6.
Item quoad ea, quæ per ſe ſolum reſpiciunt ſubſtantiam, vel decentiam ſtatus Religioſi. n. 6.
Inſtitutum eorum per quod à Monachis diſtinguuntur eſt vacare officijs, & miniſterijs diuinis. n. 7.
Sunt enim verè Clerici. num. ibid.
Monachorum porro inſtitutum eſt vacare vitæ ſolitariæ, quieti, ſilentio &c. ibidem.
Monachorum Religio eſt auſterior. ibid.
Canonicorum verò perfectiorem habet finem. ibid.
Quomodo differant à Mendicantibus. ibid.
Quomodo à Clericis Regularibus. ibid.
Licitus eſt tranſitus Regulariter loquendo, ex Canonicis ad Monachos. n. 8.
Præcedunt monachos. n. 9.
Gaudent pluribus priuilegijs à Sede Apoſtolica illis conceſſis. num. 10.
Prohibentur medicinam, vel leges audire. n. 11.
Prohibentur etiam munus aduocati exercere. n. 12.
Si non adſint duæ conditiones, ſcilicet præceptum Superioris, & vtilitas Monaſterij. ibid.
Iubentur in vną domo habitare, ad menſam communem edere, & ſub eodem tecto dormire. n. 13.
An obligentur ad confeſſionem ſaltem ſemel in menſe, communionem prima Dominica menſis, legendum, & exponendum vulgari ſermone Regulam in Capitulo. num. 14.
Non eſt illis interdictum comedere carnes ſicut Monachis. num. 15.
Poſſunt habere beneficia Regularia, & qualia, aut quomodo. num. 16.
Accipientes, vel retinentes aliquod beneficium requirens reſidentiam tenentur reſidere. n. 17.
Canonici Eccleſiæ Cathedralis Regularis capaces ſunt, vt ſint delegati ad exequendas litteras Pontificias, quæ à perſonis in dignitate conſtitutis exequendæ neceſſariò ſunt. num. 18.
Poſſunt ad eas dignitates extra Ordinem promoueri, ad quas Monachi. n. 19.
Ad beneficia autem curata requiritur Sedis Apoſtolicæ licentia. ibid.
Si ſine illa ſint poterunt ab Epiſcopis remoueri. ibid.
Tenentur Canonici Regulares Eccleſiarum Cathedralium profeſſionem fidei facere. n. 20.
Alioquin fructus non faciunt ſuos. ibid.
Nequeunt eſſe compatrini. num. 21.
Nec poſſunt admittere fœminas intra Monaſteria. nu. 21.
An verò in priuatis domibus. ibid.

An probibitio de non aſſiſtendo agitationibus taurorum illos tangat.n.23.

An probibitio non tenendi arma intra ſepta monaſterij. nu.24.

Munus Procuratoris exercere non poſſunt, niſi duabus conditionibus concurrentibus, ſcilicet Superioris licentia, & vtilitate monaſterij.n.25.

Nec etiam poſſunt procuratorem conſtituere, aut ſubſtituere.nu.26.

Subornatio pro electionibus probibita eſt Canonis. S.Saluatoris. nu.27.

De qua ſubornatione id intelligatur. ibid.

An puniantur ab Epiſcopis ſeruientes Parochialibus Eccleſiis vnitis ſuis monaſterijs ſi delictum non concernens curam animarum non committant.n.28.

An prædicti teneantur intereſſe diuinis officijs, quæ dieb. Sanctorum Patronorum Ciuitatis in Eccleſia Cathedrali celebrantur.ibid.

An Epiſcopus poſſit Eccleſias Parochiales illis vnitas viſitare, etiamſi Generalis ibi ſedem habeat. numer.29.

De Regularium Canonicorum ſpecialibus iuribus priuilegijs, & obligationibus. Cap. III.

1 CAnonici Regulares ſic dicuntur quia non ſolum Apoſtolorum Canonem, ſeu Regulam in commune ſua bona conferendo ſequuntur, propter quod vocantur Canonici, ſed etiamquia inſtar Monachorum, & aliorum Regularium tria vota emittunt, & ſe Deo arctiùs obligant, propter quod Regulares nuncupantur, & coniunctim canonici regulares appellantur, vt diſtinguantur ab aliis canonicis non regularibus, ſed ſecularibus. Couarru. *in Clement. ſi furioſus de homicidio par.1.n.*1. Azor.*tom.1.inſtit.moral.li.*12.*ca.*22.

2 Dicuntur etiam canonici à canonia, quæ eſt ſpirituale ius, ratione cuius aliquis haber ſtallum io choro alicuius Eccleſiæ, & locum in Capitulo, vt colligitur *ex cap.dilecto de præbendis*. Suar.*tom.4. de Relig. tract.9.li.*1.*ca.9.nu.6.*

3 Habet hæc Religio beneficia Eccleſiaſtica, ſimplicia, Canonicatus, Abbatias, Præpoſituras, Perſonatus, Prioratus, officia adminiſtrationes &c. Azor. *tom.1.inſtitut.moral.lib.12.cap. 22. §. ſeptimo quæritur.* Laurerus de Franchis *in controuerſ.Epiſcopor.& Regular.in quæſt.qu.*87. De quibus aliqua dicemus tum in hoc capite, tum in c.18.

4 Sunt eiuſdem Ordinis, & Religionis ij qui cathedralibus Eccleſijs inſeruiunt, ac ij, qui Monaſteriis aſſiſtunt. Cum eumdem habitum gerant, & eamdem profeſſionem emittant. Auguſtinus Ticinienſis *in propugnaculo Canonici Ordinis part. 3. cap.* 5. Rodrigu. *tom.3.qu.regul.qu.49.art.3.*

5 Sunt verè, propriè, & eſſentialiter Religioſi, ſi quidem promittunt tria vota eſſentialia Religionis ſicut alij Regulares, ſub approbata regula, S.Auguſtini videlicet, & conſtitutionibus. Rodrig.*tom.1.quæſt. regul.qu.1.art.3.* Quamuis intra genus religionis laxior habeatur hæc Religio, quàm monachorum, vt habetur *in cap.quod Dei timorem de ſtatu monac.* Azor. *tom.1.inſtit.moral.lib.*12.*cap.*22.

6 Quamuis dubium ſit an nomine monachorum comprehendantur, probabilius tamen eſt, quod in pœnalibus, & odioſis non comprehendantur, cum lex pœnalis, & odioſa ſtrictè ſit explicanda, bene tamen in fauorabilibus, propter oppoſitam rationem. Rodrigu.*tom.1.quæſt.Regular.qu.1.art.3.* Azor.*tom.1. inſtit.moral.lib.*12.*cap.*22. Idem dico de ijs quæ per ſe ſolùm reſpiciunt ſubſtantiam, vel decentiam ſtatus Religioſi, in ijs enim nomen Monachi etiam extenditur ad canonicos regulares, vt conſtat *ex capit.ex parte de poſtulando*. Nauarrus *comment.3. de Regularib.num.4.& 41.* Suarez *4.tom.de relig.tract.9. lib.1.ca. 7.num.10.*

7 Inſtitutum proprium Canonicorum regularium per quod à monachis diſtinguitur eſt vacare officijs, & miniſteriis diuinis. Sunt enim, iuxta doctrinam S. Auguſtini, huiuſmodi canonici, clerici, quorum proprium munus id eſt: Monachorum enim inſtitutum eſt vitæ ſolitariæ, quieti, ſilentio, & orationi incumbere, vt dixi *ſupra cap.1.num.10.* Suarez *4.tom.de relig.tract.9.lib.1.cap.7.à num.6.* Sanch.*lib.6. in decalog. cap.7.num.20.* Etſi enim tam monachi, quàm canonici vitam contemplatiuam profiteantur, Canonicĩ tamen ſunt inſtituti ad contemplatiuam circa miniſteria Eccleſiaſtica publica, monachi autem ad contemplatiuam priuatam. Vnde Canonicis Regularibus per ſe ineſt Clericatus, Monachis autem quaſi per accidens. Nauarrus *comment.4.de regularibus, num.*1. Hinc oritur quòd vita monachorum regulariter, ſeu ex ſuo genere ſit auſterior, quàm canonicorum, in his quæ pertinent ad corporis tractationem, vt ſunt victus, veſtitus, lectus, & ſimilia. Suarez *ibid.nu.9.* licet quoad eſſentiam, & ſubſtantiam ſuam religio canonicorum videatur perfectior quam monachorum, ratione perfectioris finis iam aſſignati. Idem Suartz *4.tom.de relig.tract.8.lib.3. cap.* 10. *num.* 7. Differt autem illorum inſtitutum à Mendicantiũ, quod mendicantium Ordinum finis, vt dixi *cap.1. num.*10. eſt vacare tam actiuæ, quàm contemplatiuæ vitæ ſub exercitiis vtriuſque, Canonicorum verò finis non videtur includere aliquid de actiua vita, vel ſi illam includit, ſolùm eſt ſecundario, & minus principaliter. Differt autem eorum finis, ſeu ſcopus, à ſcopo, & fine clericorum regularium, quia etiamſi iſti ad diuinum quoque cultum in diuinis miniſteriis, & officiis detineantur, ſed id eſt ad modum ſimplicium clericorum, & in ſimplici Eccleſia, vel ſimplici Superiori, non ad modum dignitatum, vel quaſi dignitatum in Eccleſiis Cathedralibus, & ſub Superioribus dignitatem ſpecialem habentibus, prout contingit in canonicis. Suarez *tom.4.de relig.tract.9. lib.1.ca.8.num.*10.

8 Hinc etiam regulariter loquendo licitus eſt tranſitus ex canonicis regularibus ad Monachos, ſeruatis tamen iis de quibus egimus *tom.1.cap.*22.eſt.n.vt diximus Religio Monachorum auſterior, & ſtrictior, quàm canonicorum, vt etiam habetur *in ca.quod Dei timorem ad finem de ſtatu monach.* Nec obſtat quod *in cap.mandamus 19. qu.3.* prohibeantur canonici profeſſi tranſire ad monachos. Quoniam vt Gloſſa explicat id locum habet in ijs Canonicis qui leuitate animi, aut temeritate, aut facultate non petita tranſire volunt. Azor.*tom.1.inſtit.moral.lib.12.cap.22.§.6. quæritur.* Sanch.*lib.6.in decalog.cap.7.num.*21. Niſi dicatur eum aliis ideo prohibitum in illo capit. tranſitum canonicorum ad monachos, quia eorum religio videatur perfectior, & habere perfectiorem finẽ, qui eſt miniſteriis diuinis vacare, vt diximus, etiamſi ſit minus ſtricta & auſtera. Vide Nicolaum à Ieſu in ſua Apologia propoſit.61. & Layman *in Theolog. moral.lib.4.tract.5.c.6.n.*11.

9 Ordo Canonicorum Regularium præcedit Mo-

nachis

nachis tum̄ quia ſunt clerici, qui Monachis præcedunt, tum ex ſententia Romæ à DD. Cardinalib. ſuper hac controuerſia data, & à Pio IV. confirmata. Nauar. *in comment. 4. de regularibus.* Barboſa *in collect. Bullar. verb. Canonici regulares* 15.

10 Gaudent pluribus priuilegijs à Sede Apoſtolica illis conceſſis. Primò enim Sixtus IV. in Bulla *Dum ad vniuerſos* in 1. tom. Bullar. *num.* 10. omnia priuilegia illis à prædeceſſoribus Summis Pontificibus, Imperatoribus, Regibus, & Principibus conceſſa confirmauit, & approbauit, alijs etiam de nouo conceſſis, de exemptione à iuriſdictione quorumcumque, ſubſidij, & exactionum præſtatione, & aliis immunitatibus. Specialiter eiſdem conceſſit, vt contra bona ipſorum præſcribi non poſſit, niſi ſpatio 60. annorum. De his, & aliis ipſorum priuilegijs Barboſa *in collect. Bullar. verb. Canonici regulares* 15. Deinde Canonici Regulares Lateranenſes à Greg. XV. in Bulla *Iniuncti nobis* 4. tomo Bullar. *nu.* 33. Omnium priuilegiorum à prædeceſſoribus illis conceſſorum confirmationē obtinuerunt, dummodo tamen &c. & communionem gratiarum, & priuilegiorum congregationis Caſſinenſis, & congregationis canonicorum regularium S. Saluatoris Bononienſis. Barboſa *vt ſupr. ver. Canonici regulares Lateranenſes* 16. Item canonici regulares Præmonſtratenſes à Ioanne XXII. in Bulla *In Apoſtolica* in 1. tom. Bull. Rodriguez inter Bullas Ioann. XXII. *num.* 4. à ſolutione decimarum exempti ſunt, & à Greg. XIII. in Bulla *Romanus Pontifex* in 2. tom. Bullarii eiuſdem Rodriguez Bulla XV. confirmationem priuilegiorum Ordini conceſſorum obtinuerunt, quatenus tamen &c. Inſuper à Clem. VIII. in Bulla *Romanus Pontifex* in 2. tomo Bullarii prædicti Rodriguez *num.* 20. confirmationem priuilegiorum Ordinis, & communicationem priuilegiorum Ordinis Ciſtercienſium habuerunt. Præterea canonici regulares S. Saluatoris à Greg. XII. in Bulla *Excitat noſtræ* in 1. tom. Bullar. *num.* 2. priuilegiis Ordinis Eremitarum S. Auguſtini, & canonicorum regularium decorati ſunt. Alia etiam priuilegia habuerunt à Iulio II. Conſtitut. XXX. Quibus etiam poſtmodum à S. Congregatione conceſſum eſt vti poſſe birreto nigro loco albi. Barboſa *in collect. Bullar. verb. Canonici Regulares S. Saluatoris num.* 18. Demum canonici Regulares S. Crucis Conimbricenſis præter alia priuilegia id ſpecialiter habent, vt vaniant appellatione eorum, qui in ſtricta clauſura viuunt ad effectum ne ad publicas proceſſiones accedere cogantur. Ob decretum S. Congregationis Concilii. Armendariz *in additionib. ad recopilat. legum Nauarræ li.* 1. *tit.* 14. *lib.* 24. §. 31. *de proceſſion. nu.* 6. Barb. *in collect. Bullar. verb. Canonici regulares S. Crucis Conimbricenſis* 19. vbi etiam alia de ipſis.

11 Prohibentur hi canonici medicinam, vel leges audire, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 9. *num.* 3. Hoc enim ius, vt teſtatur Gloſſa *in cap. quod Dei timorem in verbo laxiori, de ſtat. Monach.* locum habet in canonicis regularibus perinde ac in Monachis. Azor. *tom.* 1. *inſtit. mor. lib.* 12. *cap.* 22. *§.* 5. *quæritur.*

12 Prohibentur etiam munus aduocati exercere, iuxta dicta *to.* 1. *c.* 9. *nu.* 12. *ex cap. ex parte de poſtulando.* præſertim quia tam indecens hoc apparet reſpectu canonicorum Regularium, quàm reſpectu Monachorum. Azorius *tom.* 1. *inſtit. mor. lib.* 12. *cap.* 22. *§. quinto quæritur.* Hoc tamen intellige, ſi non adſint duæ conditiones, ſcilicet, præceptum Superioris, & vtilitas Monaſterii, illis enim concurrentibus poterunt canonici munus Aduocati exercere, vt colligitur *ex d. capit. ex parte de poſtulando.* Sanchez *libro* 6. *in decalog. capit.* 13. *à numer.* 1. *cum ſequentibus.*

13 Iubentur in vna domo habitare, ad menſam communem edere, & ſub eodem tecto dormire. Colligitur *ex cap. quoniam de vita, & honeſtate Clericorum.* Gloſſa *ibid.* Azorius *tom.* 1. *inſtit. moral. lib.* 12. *cap.* 22. *§.* 5. *quæritur.*

14 Obligantur etiam ſecundum quoſdam ſicut Monachi ea parte Clementinæ ne in agro de ſtatu Monachorum *§. ſanè ſingulis* quæ ſic habet *ſanè ſingulis menſibus tam in Monaſterijs, quam extra ſublata occaſione quacumque ad confeſſionem ſaltem ſemel accedant omnes, & ſinguli Monachi, & in prima Dominica menſis cuiuslibet in Monaſterijs ſemper communicent niſi ex cauſa forte, quam Abbati, Priori, aut Pænitentiarijs Monaſteriorum non differant intimare, eorumque iudicio, vel abſtineant, vel accedant. Regula quoque cum in Capitulo legitur ab illo qui præeſt, vel ab alio cui hoc ipſe iniunxerit, propter iuniores vulgariter exponatur. Nouitijs etiam fidelis deputetur inſtructor, tam in diuinis officiis, quam in obſeruantia Regulari.* Hæc omnia vim, & locum habere in Canonicis Regularibus ait Oldradus *conſil.* 422. quem ſequitur Azorius *tom.* 2. *inſtit. moral. lib.* 12. *cap.* 22. *§. quinto quæritur.* Non videntur autem ad id maiori obligatione, quam ipſi Monachi aſtringi, ſed æquali, vel ſimili, ac proinde eodem modo philoſophandum de illis, ac cap. præc. num. 34. dictum manet.

15 Non eſt huiuſmodi Canonicis interdictum comedere carnes, neque etiam eo modo, quo de Monachis dixi *cap. præced. nu.* 33. Quia Canonicorum Religio non petit iſtas auſteritates. Azorius *tom.* 1. *inſtit. moral. lib.* 12. *cap.* 22. *§. ſexto quæritur.*

16 Poſſunt habere, & de facto habent huiuſmodi Regulares Canonici beneficia Regularia à Prælatis ſui Ordinis conceſſa. De quibus qualiter conferantur, an ſint vel non manualia, an in titulum, an duo ſimul eidem dari poſſint, & alia huiuſmodi, dicimus in cap. 2. loquendo de Monachis, & dicemus *cap.* 18. Nota tamen prohibitionem S. Congregationis ſub Gregor. XIII. quam affero ibidem *num.* 12. ſpecialiter loqui de Canonicis Regularibus, ita ſcilicet, vt illis non liceat habere curam animarum, aut beneficium curatum etiam ad tempus ſine licentia Papæ. Lauretus de Franchis *in controuerſ. Epiſcop. & Regul. in quæſt. q.* 86. Nihilominus valde animaduertendum Gabrielem Pennotum *lib.* 2. *Hiſtor. Tripart. Canonic. Regular. cap.* 72. contendere non obſtante relata declaratione Sacræ Congregationis ſub Gregorio XIII. poſſe Canonicos Regulares aſſumi ad beneficia ſæcularia Curata cum ſola licentia ſuorum Superiorum. Eo quod præfata declaratio Sacræ Congregationis ſub Gregorio non fuit promulgata, aut inter præfatos Canonicos fuit practicata. Vnde Rota *in vna Papienſi Iuris patronatus 6. Martij* 1598. *coram Seraphino*; determinauit oppoſitum: ſimiliter S. Carolus Borromeus Canonicum quendam Regularem poſt dictam declarationem ad Eccleſiam quandam Parochialem ſæcularem aſſumpſit, & Sacra Congregatio de anno 1602. declarauit: *Canonicum Regularem non prohiberi obtinere beneficia curata ſæcularia, niſi fuerint ex iis translatis, de quibus in cap.* 11. *ſeſſ.* 14. *Concilij Tridentini.* Hęc & alia pręfatus Pennotus & Tamburinus *de Iure Abbatum tom.* 3. *diſp.* 9. *quæſit.* 8. afferens etiam conſilium Vincentij Parentij Iuris conſulti ſuper hac re. Audio etiam plures ex iſtis Canonicis in varijs Italiæ locis huiuſmodi beneficijs

ſecu-

Digitized by Google

ſecularibus ſeruire ab Epiſcopis in hoc monere conſtitutos.]

17 Accipientes antem, vel renentes aliquod beneficium requirens reſidentiam in eo reſidere tenentur, vt ex multis canonibus elicitur *cap.1.18.qu.1. c.licet olim de priuileg.cap.ne pro cuiuslibet 16. qu.1. ca.ſi quis iam translatus capit.25.qu.2. Clement. ne in agro §.ſanè de ſtat.Monach.* Rodriguez *tom.3.quaſt.Regular.qu.53. artic.3.*

18 Religioſi canonici Eccleſiæ cathedralis regularis capaces ſunt vt ſint delegati ad exequendas litteras Pontificis, vel eius Legati quæ à perſonis in dignitate conſtitutis, vel canonicis Eccleſiæ cathedralis ſũt neceſſariò exequendæ, iuxta *cap.ſtatutum in principio de reſcriptis in 6.* Ratio eſt, quia cum ipſi ſint veri canonici, nomine canonicorum veniunt maximè in fauorabilibus, aliàs ratione religionis eorum conditio deterior eſſet. Abbas *cap. cauſam qua num.9.de iudic.* Sanch.*lib.6.in decalog.ca.13.num.83.* Quod etiam intelligit caſu quo Monachus ex legitima diſpenſatione eſſet canonicus Eccleſiæ cathedralis ſecularis, propter eandem rationem.

19 Poſſunt etiam ad eas dignitates extra Ordinem promoueri, ad quas, & Monachi, iuxta dicta *cap.præced.à num.4.* Id tamen maximè notandum, quod licet iure antiquo *cap. quod Dei timorem* ſecularia beneficia curata obtinere poſſent, dummodo ſi commodè fieri poſſet, ſocium regularem ſecum haberent, Syluester *verb.Religio 7.qu.3. & 4.* Leſſius *lib.2. cap.41.num.98.* propter dicta tamen cap. præcedenti *num.12.* ex decreto S.Congregationis, & praxi Curię Romanæ ad id requiritur Sedis Apoſtolicæ licentia. Vide pro hac praxi Gonzalez *de menſibus, & alternatiua Epiſcop.gloſſ.7.à numer.* 53. Iuxta quæ Epiſcopus Monachos, & regulares canonicos, ſi abſque tali licentia ad Parochias ſeculares ſuo monaſterio non vnitas promoti ſint, inde remouere poteſt. Layman *in Theolog.moral.lib.4.tract.2.capit.3.num.* 11. Poſſunt tamen iſti canonici ſicut, & monachi, iuxta dicta dicto cap.præcedenti, de licentia ſuorum Superiorum, promoueri ad quamcumque dignitatem ſupremam ſiue Epiſcopalem, ſiue etiam Papalem, præfecturam Collegij, regimen Hoſpitalium, munus Vicarij Epiſcopalis, & Epiſcopi coadiutoriam. Neque enim video rationem cur Monachis id liceat non autem canonicis regularibus, præſertim cum iſti minus auſteram vitam profiteantur quam Monachi.

20 Cannnici regulares Eccleſiarum cathedralium profeſſionem fidei facere debent, iuxta decretum Concilij Tridentini *ſeſſ.24. cap.12.* alioquin fructus non faciant ſuos nec illis poſſeſſio ſuffragetur, prout in eodem Concilio ibidem dicitur. Barboſa *de offic. & poteſt.Epiſcopi allegat.61.num.6.* Forma autem huiuſmodi profeſſionis aſſignata fuit à Pio IV. in Bulla *Iniunctum nobis*, quam affert Sorbus *in fine Compendij priuileg.Mendic.*

21 Prohibitio illa compaternitatis, ſeu compatrinatus de qua *tom.1.cap.9.num.31.* etiam extenditur ad canonicos regulares, ita vt illi (ſicut nec alij religioſi) non poſſunt eſſe compatrini. Et ſi enim hoc munus ſolùm interdicatur monachis *cap.non licet, & ca. Monachi de conſecrat.diſt.4.& cap.peruenit 18. quaſt.2.* tamen quia quoties leges diſponentes de Monachis fundantur in Religione, & non continent aliqua verba, quibus excludantur canonici, comprehenduntur ipſi canonici, ideo in hac etiam prohibitione comprehenduntur. Nauar.*comm.4.de Regularibus nu.65.* Rodrig.*tom.1.qu.Regul.q.31.art.2.*

22 Comprehenduntur etiam in commoni illa prohibitione religioſis facta de non admittendo fœminas intra monaſteria, de qua *tom.1.ca.10.nu.9.* Lex enim, finis, & ratio legis illos comprehendit. Nauar.*comm.4.de regularib.num.65.* Rodrig.*tomo 1. quaſt. Regul.qu.48.art.4.* Sanch.*lib.6.in decalog.ca.17.nu.31.* Si tamen canonicus aliquis regularis in domo aliqua priuata etiam monaſterio contigua habitaret, tunc mulier honeſta, ac ſuſpicioue carens illi poſſet in ea domo inſeruire, quia nullus eſt textus id interdicens, nec illa domus eſt verè Monaſterium. Nauarrus, Rodrig. & Sanchez relati.

23 Pari etiam ratione comprehendi videntur in prohibitiooe de non aſſiſtendo agitationibus taurorum fieri ſolitis, maximè in Hiſpaniarum Regnis, de qua *tom.1. cap.10.nu.7.* præſertim propter illa verba Clement. VIII. *Cæteriſque cuiuſcumque Ordinis, & inſtituti Regularibus*, quæ etiam tangunt canonicos iſtos, cum verè Regulares ſint. Rodrigu.*tom.3.quaſt.Regularium qu.68.art.3.*

24 Quamuis autem propter eamdem rationem videretur ipſis prohibitum arma tenere ſine licentia Abbatis intra ſepta Monaſterij, & incidere in excommunicationem Clement.*ne in agro*, de qua *tomo 1.cap.9.num.27.* Nihilominus graues Doctores aſſerunt ipſos hac prohibitione non comprehendi, forſan quia non ita illis hoc indecens videtur ſicut monachis. Gloſſa *in dict.Clem.* Nau.*in Man.ca.27.nu.139.* Toletus *in ſumma li.1.ca.39.n.6.*

25 Expreſſius tamen eſt illis prohibitum munus Procuratoris obire, niſi duabus conditionibus concurrentibus, ſcilicet Superioris licentia, & vtilitate monaſterij. Cùm enim *cap.Monachi el 2. 16.qu.1.* Monachis id prohibitum eſſet, & aliqui Canonici Regulares non de illis, ſed tantum de Monachis id intelligi debere dicerent, Innocentius III. *in cap.2.de poſtulando* expreſsè determinat idem iudicium habendum eſſe de Canonicis, ac de Monachis quantum ad præſens. Idem enim conſtat ex Clement.*Religioſus.* Sylu. *verb.aduocatus qu.6.* Sanchez *lib.6.in decalog.capit.13. nu.1.* Illis autem cooditionibus concurrentibus poterunt procurare nedum in foro Eccleſiaſtico, ſed etiam in ſeculari, vt colligitur *ex cap.1.& 2. de poſtulando.* Sanch.*vt ſupra nu.4.*

26 Nec rantum non poſſunt huiuſmodi Canonici munus Procuratorum exercere, niſi concurrentibus dictis conditionibus, ſed neque poſſunt *Procuratorem conſtituere, aut ſubſtituere, etiamſi per conſtituentem hoc ſibi expreſsè fuerit commiſſum.* Ita enim deciditur in Clement.*Religioſus.* Fundatur hæc deciſio in eo quod Religioſus non habet velle, aut nolle, ſubſtituere autem eſt actus ſubſtituentis. Si antem adſit Superioris licentia poſſunt prædicti canonici Procuratorem conſtituere, aut ſubſtituere. Ita enim colligitur ex prædicta Clement. Cum autem ibi nihil dicatur de vtilitate Monaſterij ſicut dicitur in prohibitione num.præcedenti adducta de munere Procuratoris non obeundo, videtur non requiri, & ita ſine illa ſolùm cum licẽtia Superioris poſſe id fieri. Gloſſa *in Clement.Religioſus verbo ſubſtituere.* Sanchez *li.6. in decalog.cap.13.num.12.*

27 Canonicis Congregationis S. Saluatoris præceptum eſt à Pio V. in ſua Conſtitutione, quam confirmauit Gregor. XIII. ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, ac priuationis perpetuæ vocis actiuæ, & paſſiuæ ne per ſex menſes ante electionem aliquis audeat pro ſe, vel pro aliquo quemquam subornare, vt refert Caſtellinus *de elect.can.Prælat.*

cap.

Digitized by Google

cap.6.num.9. De qua autem ſubornatione id ſit intelligendum, vide dicta *tom.1.cap.15.num.24.* & dicenda hoc *tom.2.cap.12. num.31. 32. & 35.* Quod dixerim, quia ſi in hac conſtitutione ſolùm prohibeatur huiuſmodi canonicis ſubornatio, poteſt intelligi de ſubornatione praua, & iniqua de qua dictis locis, non autem de bona, & honeſta, de qua etiam ibidem. Si autem prohibeatur aliquis alius ſermo, tractatus, aut ratiocinatio de electione futura, etiam comprehendetur bona, & honeſta ſubornatio, quia ante prædictos ſex menſes non credatur conueniens. Mihi autem legere non licuit prædictam Conſtitutionem, & ideo ſub hac diſtinctione loquor.

28 Declaratum eſt à Sac. Congregat. Eminentiſ. DD. Cardinalium, canonicum regularem iuſſu ſui Superioris degentem in ædibus Parochialis Eccleſiæ Cõgregationi vnitæ, in qua curam animarum exercet, & Sacramenta adminiſtrat, ſi delictum non concernens curam animarum, nec adminiſtrationem Sacramentorum commiſerit, non poſſe ab Epiſcopo puniri vigore decreti Concilij *cap.3. ſeſſ.6. de reform.* quaſi extra Monaſterium degat. Item, canonicos regulares curam animarum exercentes in Eccleſijs vnitis eorum Monaſterijs, non poſſe ab Epiſcopo compelli ad intereſſendum diuinis Officijs, quę diebus Sanctorum Patronorum Ciuitatis in Eccleſia Cathedrali celebrantur. Item canonicos regulares non teneri aſſociare, & excipere Abbatem ex eius domo, dum ad Eccleſiam venit ſolemniter celebraturus. Barboſa *in Collectan. Bullar. verb. Canonici Regulares* 15.

29 Præterea declaratum eſt à S. Congregatione poſſe Epiſcopum ex decreto Concil. Trident. *ſeſſ.7.cap.7. de reformatione* Eccleſias Parochiales vnitas Monaſterio canonicorum regularium viſitare, tametſi Generalis in eo ſedem ordinariam principalem habeat. Armendariz *in additionib. ad recopilat. leg. Nauar. lib.1.tit.6. lib.7.§.2 num.1.* Barb. *in Collect. Bullar. verb. viſitare Epiſcopus quando poſſit Eccleſias, & loca Regul.* 2. Per quod videtur limitata, vel moderata doctrina generalis tradita tom.1.c.11.n.9.

SVMMARIVM CAP. IV.

Clericorum Regularium nomine qui intelligendi. numero 1.

Plures ipſorum Ordines. ibid.

Sunt verè, & eſſentialiter Religioſi. nu.2.

Eorum inſtitutum quale. ibid.

Qualiter differant à Monachis, & Mendicantibus. ibidem.

Eorum Religia ex parte finis perfectior videtur fine Monachorum. nu.3.

Nihilominus, quia Manachiſmus auſterior eſt, ideo ad illum tranſire poſſunt Clerici Regulares iure communi. ibid.

Non comprehenduntur in iure quoad odioſa, & pœnalia, nomine Monachi, aut Fratrum, bene tamen nomine Religioſorum, ſeu Regularium, ſeu Clericorum. num.4.

An ea, quæ de Canonicis Regularibus dicuntur eis accommodentur. ibid.

Non tenentur iure communi abſtinere à lineis indumentis. num.5.

Nec etiam à carnibus. nu.6.

Abſtinere tamen debent ab officio aduocandi, & quomodo. num.7.

A mercatura etiam, & ſimilibus negotiationibus. num.8.

Hæc obligatio videtur ſub mortali. ibid.

Quid de negotiantibus per alios. ibid.

Aliqui illorum obligantur ſpecialibus votis. n.9.

Clerici Societatis Ieſu ſex alia emittunt. ibid.

Clerici Regulares Minores quartum votum emittunt. ibidem.

Clerici Regulares miniſtrantes infirmis alia etiam vota emittunt. ibid.

Votum Ieſuitarum de obediendo Summo Pontifici qualiter intelligendum. num.10.

Votum de non permittenda relaxatione paupertatis in Societate quomodo accipiendum. n.11.

Item votum de non prætendenda prælatione, aut dignitate in Societate quomodo obliget. nu.12.

Similiter de voto non procurandi dignitatem extra Societatem. nu.13.

Votum de denunciando ambientes ad quid extendatur. num.14.

Votum de audiendo Generali etiam extra Societatem. num.15.

Votum Clericorum Minorum de non petenda Prælatura quomodo ſumendum. n.16.

Votum Clericorum miniſtrantium infirmis de perenni miniſterio ægrotorum qualiter intelligendum. n.17.

De alijs votis huius Religionis. nu.18.

Gaudent Clerici Regulares multis priuilegijs. n.19.

Theatini quibus priuilegijs decorentur. ibid.

Ieſuitæ quibus etiam priuilegijs decorati ſint. nu.20.

Quomodo intelligenda. ibid.

Exempti ſunt ab aliquibus obligationibus aliorum Regularium. nu.21.

Comprehenduntur tamen in alijs. ibid.

Clericorum Regularium S. Pauli decollati approbatio, & priuilegia. nu.22.

Quomodo ea intelligenda. ibid.

Clericorum Regularium de Somaſcha approbatio, & priuilegia. num.23.

Clericorum Regularium miniſtrantium infirmis priuilegia. num.24.

Clericorum Regularium Minorum priuilegia quæ ſint. num.25.

Clericorum Regularium Matris Dei Lucæ approbatio, & priuilegia. nu.26.

Clericorum Regularium Scholarum piarum inſtitutum, & priuilegia. num.27.

De Regularium Clericorum iuribus priuilegijs, & obligationibus. Cap. IV.

1 Clericorum Regularium nomine intelligimus eos quorum inſtitutum eſt diuinis miniſterijs vacare non ſolùm in communi viuendo, ſed etiam tria vota eſſentialia Religionis emittendo ſub habitu tamen clericali. Suarez *tomo 4. de Relig. tract.9. lib.1. cap.7.* Hi dicuntur à tempore Apoſtolorum inſtituti, & vſque ad hæc tempora propagati maximè per Canonicos Regulares, qui etiam ſunt Clerici Regulares. Ioannes Trullus *li.1. de Ordine Canonico. Regular. cap.2. & 3.* Nauarrus *in comment.4. de regularibus num.3.* Illorum plures ſpecies his temporibus magna cum Eccleſiæ vtilitate inſtitutæ, vt ſunt, Theatinorum, Ieſuitarum, Sancti Pauli Decollati, Somaſchorum, Miniſtrorum infirmorum,

Cle-

Clericorum minorum, Clericorum Matris Dei Lucæ,& Scholarum piarum.

2 Sunt verè proprie, & eſſentialiter Religioſi, cum omnes tria vota eſſentialia Religioſo ſtatui emittant, & ſub aliqua regula, vel ſaltem conſtitutionibus ab Eccleſia approbatis. Eorum inſtitutum qua Clerici Regulares ſunt eſt vacare diuinis miniſterijs, ſeu officijs. Per quod differt à Monachiſmo, cuius ſcopus ſolùm eſt,iuxta dicta cap.præcedenti num.7. vacare quieti,ſilentio, ſolitudini, & orationi. Vnde Clericatus per ſe conuenit huiuſmodi inſtituto,monachiſmo autem, non niſi per accidens, iuxta ibidem dicta. S.Thom.2.*qu.*189.*art.*8.Suarez 4.*tom.de relig.tract.9.lib.9.li.*1.*cap.* 7.*à num.* 5. Mendicantium autem ab inſtituto differunt, quod mendicantes ex fine proprio ad vitam contemplatiuam, & actiuam ordinantur, Clerici autem Regulares, qua Clerici ſunt, ſolùm ad contemplatiuam, quæ eſt in vacando diuinis miniſterijs, etſi prout de facto contingit, vtramque rationem, ſeu vitam amplectantur, propter diuerſa eorum inſtituta particularia, de quibus infra.

3 Eorum Religio licet ex ſe perfectior videatur religione monachorum, cum illi ad altiorem, & diuiniorem finem ordinentur, quam iſti, ſi quidem Clerici Regulares ex vi ſui generis ad diuinum cultum, monachi autem,ad ſolitudinem,ſilentium &c. Nihilominus,auſterior, & ſtrictior eſt Religio Monachorum,quàm Regularium Clericorum.Suarez *tom.4.de relig.tract.9.lib.*1.*ca.*7. Vnde ſi iuxta dicta ſecundum probabilem ſententiam *tom.*1.*cap.*22.*num.*5. eo ipſo quod vna Religio eſt ſtrictior alia, eſt etiam illa perfectior,admitti poſſet tranſitus ex Religionibus clericalibus ad monachales ſaltem iure communi, & ſecluſis priuilegijs,& prohibitionibus particularium Ordinum, ſeruatis tamen conditionibus eo loco aſſignatis. Vide ibi dicta præſertim *num.* 6. Maximè notandum, quod cum in Religionibus monachalibus prout hodie ſunt in Eccleſia reperiatur etiam Clericatus,& vacare diuinis miniſterijs in Choro, & Eccleſia,& ex alia parte etiam maiores auſteritates, quam in Clericalibus, certius videtur poſſe, vt dixi, iure communi, & ſecluſis priuilegijs, & prohibitionibus particularibus, tranſitum eſſe ex ijs ad illas.

4 Vnde Clerici Regulares non cenſentur in iure comprehendi nomine Monachorum, ſaltem quantum ad pœnalia, & odioſa, imò ab illis diſtinguuntur,vt patet 16.*q.*1.præſertim *can.*6.vt dicitur, *Alia cauſa eſt Monachi,alia Clerici*. Idem dico de nomine Fratrum, quia illud Monachis vulgò accomodatur, non Clericis.Suar.4.*tom.de Relig.tract.9.li.*1. *ca.*7. *nu.* 10.Comprehenduntur autem nomine Religioſorũ, ſeu Regularium, cùm verè Religioſi, & Regulares ſint.Imò cum Clerici ſint, etſi Regulares, comprehenduntur ſub diſpoſitionibus factis in Iure pro Clericis, quia eſſe Regulares non eſt additum diminuens, ſed potius augens obligationes Clericorum. In fauorabilibus autem, & in his quæ reſpiciunt ſubſtantiam,vel decentiam ſtatus Religioſi,nomen monachorum extenditur etiam ad illos, ſicut dictum eſt de Canonicis Regularibus capite præcedenti numer.6. S.Thom.*opuſcul.*19.*cap.*2.Suarez *vt ſupra*. Ea etiam quæ in Iure de Canonicis Regularibus dicuntur, non videntur extendenda ad Clericos Regulares, niſi quatenus diſponunt de re, quæ ſolùm fundatur in Religioſo ſtatu Clericali, quatenus talis eſt, vel continet fauorem Religionis,vt ſic. Suarez *vt ſupra capit.* 9. *numero decimotertio*.

5 Hinc huiuſmodi Clerici Regulares non tenentur ſicut Monachi abſtinere à lineis indumentis,etiamſi in Iure hoc præcipiatur Monachis. *cap.cum ad Monaſterium de ſtatu Monachorum*. Etenim huiuſmodi auſteritas non eſt ita expediens Clericis ſicut Monachis, iuxta dicta capit. præcedenti numer. 7. & 15. Quod etiam ſupponit S.Thom.*opuſc.*19.*capit.*2. Suar.4.*tom.de Religio.tractat.9.libro primo capit.*7.*numero* 9.

6 Similiter nec tenentur abſtinere à carnibus etiam ſi hoc quoque præcipiatur Monachis dicto *cap. cum ad Monaſterium de ſtatu Monachorum*. Etenim nec huiuſmodi auſteritas viuendi neceſſaria eſt Clericis quantumuis Regularibus. Cuius ſignum eſt, quòd nec in Regula S. Auguſtini, nec in alia Regularium Clericorum (quod ſciam) talis abſtinentia præcipitur. Suarez 4.*tom.de Relig.tract.9.lib.*1.*cap.*7.*num.*9. Vide dicta de Canonicis Regularibus capit.præced. num.15.

7 Abſtinere tamen debent ab officio aduocandi, iuxta dicta de eiſdem Canonicis Regularibus *cap. præcedenti num.*12. & ita id habet expreſsè de eiſdem Canonicis S. Thom. *opuſc.*19.*cap.* 2. & ratio eſſe poteſt quia huiuſmodi prohibitio fundatur in decentia ſtatus Religioſi Clericalis, ac proinde etiam expreſsè ſolùm detur de canonicis *in cap. ex parte de poſtulando*, extendi etiam debet ad Clericos Regulares. Hac enim ratione hæc eadem prohibitio,quæ ſolùm data erat pro Monachis 16.*qu.*1.*cap.Monachi cl* 2.extenſa fuit à Papa ad Canonicos Regulares in dicto *cap.ex parte*. Hoc tamen intellige ſi non adſint duę conditiones ibi aſſignatæ, & *tom.*1.*cap.* 9. *num.*12. videlicet vtilitas Monaſterij, & Abbatis imperium.

8 A mercatura etiam, & ſimilibus negotiationibus omnino abſtinere debent, iuxta dicta *tom.*1.*cap.*9. *num.*39.& præter ibi dicta, quòd hæc obligatio ſit ſub peccato mortali, niſi paruitas materiæ aliquando excuſet, conſtat ex verbis Gelaſij Papæ *in ca.conſequens diſt.*88. vbi poſtquàm aliquos Clericos huic vitio deditos eſſe narrauit ſubiunxit. *Proinde huiuſmodi, aut ab indignis poſt hac quæſtibus nouerint abſtinendum, & ab omni cuiuslibet negotiationis ingenio, cupiditateque ceſſandum, aut in quocumque gradu ſint poſiti, mox a Clericalibus officijs cogantur abſtinere, quoniam domus Dei domus orationis, & eſſe, & dici debet, ne per officia negotiationis potius ſit latronum ſpelunca*. Quibus acribus verbis,& pœna graui depoſitionis quam imponit, ſatis inſinuat hoc eſſe peccatum mortale. Quod idem dico de pœna excommunicationis,vel ſimili, quæ in alijs Canonibus impoſita eſt propter hoc crimen,præcipuè de pœna degradationis quæ imponi videtur propter idem *in cap. Clericus diſt.* 91. huiuſmodi enim pœnæ etiamſi ſolùm dicantur infligendæ, ſolùm propter peccatum mortale deſignari ſolent. Negotiantes autem, ſeu mercaturam exercentes per alios, excuſari poterunt probabiliter ceſſante ſcandalo, à peccato mortali, cum lex non videatur eſſe contra illos. Quo ſenſu accipiendi ſunt aliqui Auctores id docentes apud Dianam *tract.8.de contractib.& cambijs reſol.*72. Licet à veniali peccato, propter indecentiam, diſtractionem,periculum cupiditatis,& peccandi contra paupertatem, quæ in tali exercitio quaſi neceſſario reperiuntur,excuſari vix poſſint, etiamſi per alios negotientur.

9 Obligantur præterea quidam illorum ſpecialibus votis, quæ vltra tria communia alijs Religioſis in-

pro-

profeſſione emittunt. Erenim profeſſi Societatis Ieſu, ſex alia vota emittunt, videlicet obedientiæ ſpecialis erga Summum Pontificem, non permittendæ relaxationis panpertatis, non prætendendi directè, vel indirectè dignitatem, vel prælationem in Societate, non procurandi dignitarem extra Societarem, denunciandi ambientes, & andiendi conſilium Generalis, vel alterius ad id deputati, ſi in Epiſcopos, vel Præſides alicuius Eccleſiæ eligantur. Clerici etiã Regulares minores, quartum votum emittunt, vt dicitur, de non petẽdo prælaturam extra Religionem. Clerici autem Regulares miniſtrantes infirmis plura etiam vota, & inter ea vnum præcipuum emittunt, de perenni miniſterio ægrotantibus exhibẽdo. Quorum votorum obligatio, quamuis pręcipuè ex modo quo in iſtis Religionibus accipiuntur, & ex eorum Statutis, ſeu conſtitutionibus, penſanda ſit, ex generalibus tamen principijs diſcutienda eſt.

10 Et primò votum Religioſorum Societatis de obedientia Summo Pontifici intelligitur circa miſſiones ad partes infidelium, vt habetur in Bullis Pontificijs. Ex conſtiturionibus Societatis. Suar. 4. *tom. de Relig. tract.* 10. *lib. 6. cap. 4. num.* 4. Sanch. *de præcept. decalog. lib. 6. cap.* 18. *num.* 1. Continet autem nouam obligationem extenſiuam vltra communem omnium fidelium, nam reliqui fideles non tenentur obedire Papæ mittenti eos ad ſeminandum Euangelium inter infideles, & ad partes valdè remotas, niſi in caſu raro, & ſpeciali, in quo neceſſitas boni communis id poſtularet. Sanch. *vt ſupra num.* 5. Dato etiam quòd in illo caſu tenerentur ſeculares obedire Pontifici id præcipienti, hoc non eſſet ex vi voti obedientię quẽadmodum Religioſi Societatis, ſed ratione iuriſdictionis quam Pontifex in illos habet. Suarez *vt ſupra num.* 22. Continet etiam hoc votum nouam obligationem vltra communem, quam habent alij religioſi ratione voti obedientiæ ab ipſis emiſſi, quia etſi omnes religioſi teneantur ex vi voti obedientiæ quod emittunt in profeſſione obedire Papæ, tamquam ſupremo Generali omnium religionum, iuxta dicta *tomo* 1. *cap. 4. num.* 31. id tamen intelligitur, vt ibidem dictum eſt, in ijs, quæ concernunt Regulam, ire autem ad partes Infidelium ad conuertendos illos, nõ concernit, ſaltem regulariter, Regulam, iuxta dicta eo *cap. 4. num.* 15. Ludouicus Lopez 1. *part. inſtructor. cap.* 56. Rodrigu. 2. *tom. Summ. cap. 9. num. 5. & tomo 3. quæſt. Regul. qu. 19. artic.* 7. Dato etiam quod ad id tenerentur Mendicantes ex vi ſuæ inſtitutionis quia ex inſtitutione ſua ordinãtur ad actiones circa proximos, iuxta dicta ſupra *cap. 1. num.* 11. non tamen eo modo & cum illis circumſtantijs quibus Religioſi Societatis, qui id promittunt ſe facturos, *ſine excuſatione, non petito viatico, quocumque gentium &c.* Suarez *vt ſupra à nu.* 22. Sanch. *etiam vt ſupra à n.* 5. apud quos plura alia ad intentum.

11 Deinde votum illud de non permittenda relaxatione paupertatis obligat ad non permittendam relaxationem circa paupertatem in Societate inſtitutam, quia hæc exprimitur in verbis quibus hoc votum emittunt. Sanchez *lib. 6. in decalog. cap. 19. num.* 7. Circa materiam autem illius diſſidium video inter Doctores Societatis. Suarez enim 4. *tom. de relig. tract.* 10. *lib. 6. cap. 6. num.* 18. eam extendi dicit ad totam materiam paupertatis, prout cadit ſub votum in Societate factum etiam circa collegia, & domos probationis. Sanchez verò *vt ſupra num.* 8. ſolùm dicit intelligi de paupertate quoad redditus, & bona ſtabilia domorum profeſſarum. Conueniunt autem, quod ſi caſus eſſet, attentis circumſtantijs temporũ, & locorum quòd eſſet vtilius Societati talem modũ paupertatis relaxare, licitè id fieri poſſet, quia tunc ceſſaret hoc votum, quia deſineret eſſe melioris boni, imò eſſet impeditiuum maioris. Suarez *num.* 11. Sanchez *num.* 10. Quando autem Pontifex præciperet dictæ paupertatis relaxationem abſdubie admitti deberet, non ſolùm quia tunc vtilior, & conueniẽtior æſtimari deberet. Sed quia Societas non ſe obligauit ad reſiſtendum Pontifici, ſed ad non permittendum quantum eſt ex parte ſua prædictam relaxationem. Sanch. *nu.* 9. Si verò Pontifex non præcipiendo, ſed indulgendo prædictam relaxationem inducere vellet motu proprio, probabilius eſt non poſſe acceptari à Societate, nam ex vi huius voti videtur ſe obligaſſe non ſolùm ad illam non procurandam, ſed etiam ad eam vltrò oblatam non acceptandam. Sãchez *ibid.* contra Suar. *num.* 16. Apud quos alia circa hoc.

12 Item votum illud non prætendendi prælationem aliquam, aut dignitatem in Societate obligat hos Religioſos ad nihil faciendum, ea intentione vt prælatio, vel dignitas ſic facientibus conferatur: hoc enim exprimunt verba quibus id votum emittunt, videlicet. *Promitto numquam me acturum, vel prætenſurum nec indirectè quidem, vt in aliquam prælationem, vel dignitatem in Societate eligar, vel promouear.* Sanch. *lib. 6. in decalog. capit. 18. numer.* 16. Vnde non obligat illos ad non deſiderandum prælationes, vel dignitates. Quia votum tantùm eſt de non agendo, vel procurando, non eſt de non deſiderando. Vaſquez 1. 2. *quæſt. 74. art. 8. diſput.* 115. *cap.* 13. Suarez 4. *tom. de relig. tract.* 10. *lib. 6. cap. 7. num.* 9. Nec etiam ad non faciendum aliquid quo reddantur capaciores, vel digniores dignitatum, vel prælationum, niſi hoc proueniat ex animo inducendi eum qui poſſit prælationem dare. Quia niſi hoc animo fiat non videtur ibi eſſe nec indirecta prætenſio dignitatis, vel prælationis. Suar. *num.* 10. Sanch. *num.* 19. Nec etiam obligat ad non auferenda impedimenta quæ obuiare poſſunt collationi dignitatis, vel prælationis niſi fiat modo dicto, propter eamdem rationem. Sanchez *num.* 21. Obligantur tamen ex vi huius voti religioſi ſocietatis non ſolùm ad fugiendam prætenſionem illicitam, & ambitioſam prælationum, ſeu dignitatum, qualis eſſet illa qua prætenderetur propter excellentiam, & poteſtatem, ſed etiam ad licitam, & aliàs honeſtam, qualis eſſet illa qua prætenderentur v.g. propter fructum aliorum. Id enim exprimi videtur ex generalibus verbis quibus votum emittitur, & eſt conforme intentioni ſocietatis, vt ſcilicet ambitioni aditus præcluderetur. Suarez *num.* 6. Quid verò per dignitates, & prælationes in hoc voto intelligitur conſtabit ex dicendis, capit. 13. num. 2. & de eo Sanchez *vt ſupra numero* 25. Suarez *etiam vt ſupra num.* 14.

13 Præterea votum illud de non procurandis prælatione, aut dignitate extra ſocietatem, imò nec conſentiendi in electionem niſi obedientia cogente (ita enim emittitur hoc votum in hac Religione) habet pro materia omnem prælationem, ſeu dignitatem extra ſocietatem, ideſt Epiſcopatum, Abbatiam, Vicariatum generalem Epiſcopi, & ſimilia quæ important prælationem, & iuriſdictionem in foro externo, Cardinalatum etiam, & ſimilia quæ important dignitatem, vel in tota Eccleſia, vel in aliqua particulari. Suarez 4. *tom. de relig. tract.* 10. *lib. 6. cap. 8. num.* 1. Sanchez *lib. 6. in decalog. cap. 18. num.* 28. apud

quos

quos multa circa hoc votum. Vide dicenda cap.13. poſt oum.4.

14 Similiter votum illud de denunciando ambientes prælationes, & dignitates habet pro materia omnes ambientes dictas prælationes, & dignitates ſiue in ſocietate, ſiue extra illam. Ita enim docet praxis, & vſus huius Religioois. Suar.*4.tomo de Relig.tract.10. lib.6.cap.10.num.2.*Sanch.*lib.6.in decalog.cap.18.num.*54.Obligat tantùm quando eſt moralis certitudo de ambitione ſocij: non ſolùm quia in forma voti dicitur, *ſi quem ſciam*, quæ verba certitudinem moralem important, ſed etiam quia ſine illa iniuria fiet proximo ipſum propalando. Suar.*num.*11.Sanchez *num.*55. Etiam ſi delictum ſit occultum. Quia bonum commune præponi debet particulari, ambitio autem eſt graue Religionis detrimentum. Sanchez *num.*56.Eo autem caſu, quo delictum ſit occultum non eſt deferendum Prælato tamquam Iudici, ſed tamquam Patri, inxta dicta *tomo 1.cap.*27. Si autem conſtat Religioſum eſſe emendatum, ita vt nullum recidiui periculum ſubſit, non obligat hoc votum denunciandi, iuxta dicta in ſimili dicto *cap.27.num.*2.Quia tunc ceſſat finis denunciationis. S.Thomas *quodlib.11.art.*13.Sylueſt.*verb.denunciatio qu.*1.Sotus *de ſecreto memb.2.quæſt.4.poſt dub.3.concluſ.*4.Multa etiam de hoc votum tangentibus apud Suarez, & Sanch.*vt ſupra.*

15 Vltimum votum in Societate Ieſu emiſſum explicatur bis verbis. *Promitto ſi quando acciderit, vt hac ratione in Præſidem alicuius Eccleſiæ promouear, pro cura quam de anima mea ſalute, ac muneris mihi impoſiti adminiſtratione gerere debeo, me eo numero, ac loco habiturum Præpoſitum Societatis Generalem, vt numquam conſilium audire detrectem, quod vel ipſe per ſe, vel quiuis alius de Societate quem ad id ipſe ſibi ſubſtituerit dare mihi dignabitur. Conſilijs verò huiuſmodi ita me pariturum ſemper eſſe promitto, ſi ea meliora eſſe quàm qua mihi in mentem venerint, indicabo.* Sanchez *lib.6.in decalog.ca.18.num.61.* Intelligitur antem hoc votum non tantùm circa adminiſtrationem redditnum, & aliarum rerum ad prædictam dignitatem pertinentium, ſed etiam circa ſpiritualem propriæ perſonæ progreſſum. Hoc enim totum inclodi videtur verbis adductis. Sanch.*num.*63. Non tamen videtur ex vi huius voti neceſſarium petere tale conſiliom, ſed ſolùm vt in verbis allatis exprimitur, audire illud, & ſequi &c. Qualiter autem promoti ad dignitatem extra Religionem non ſobijciantur Superioribus illius dictum eſt *tom.1.cap. 17. num.2.*

16 Circa votum Clericorum Regularium minotum, videlicet non petendi Prelaturam extra Religionem id ſolùm videtur notandum pro obligatione ipſius, attendendum eſſe tum ad verba quibus vorum emittitur, tum ad vſum, & praxim Religionis inter probiores, & doctiores, tum ad particulares Conſtitutiones, & ſtatuta illius. Forſan etiam ad imitationem ſocietatis hoc votum emittitur, & ita pari ratione reſpectiuè de ipſo loquendnm. Vide dicenda cap.13.poſt num.4.

17 Demum votum illud Clericorum Regnlariũ miniſtrantium infirmis, videlicet, de perenni miniſterio ægrotantibus exhibendo, explicandum videtur iuxta normam approbatam à Clemente VIII. in Bulla *Superna diſpoſitione* anno 1600. inter Bnllas huius Pontificis num.75. vbi ponitur forma profeſſionis ipſorum quæ quoad præſens votum eſt, *perpetuo inſeruiendi pauperibus infirmis, quos etiam peſtis inceſſerit, ſecundum formam viuendi contentam in litteris Apoſtolicis Religionis, & eius Conſtitutionibus*. Cum antem in Conſtitutionibus ab eodem Pontifice in dicta Bulla approbatis modus inſeruiendi tam ſpiritualiter, quam corporaliter illis præſcribatur, ad illum obſeruandnm tenentur ſub mortali, vel veniali, iuxta quantitatem materiæ, & communem acceptionem Religionis, iuxta dicta *tomo 1.cap.*7.

18 Emittunt etiam iſti Religioſi quatuor alia vota ſimplicia videlicet numquam agendi, vel aſſentiendi vt mutetur, vel alteretur modus ipſis præſcriptus inſeruiendi ægrotis, numquam daodi operam, aut conſentiendi, vt adminiſtrationem reddituum, aut Noſocomiorum dominium habeant, non procurandi prælaturas in Religione, aut extra, & manifeſtandi ambienres illas. Quorum tria ſimilia ſunt ijs quæ ſocietatis Religioſi emittunt, de quibus ſupra dixi. Aliud verò ſecundum generales regulas metiri debet, attendendo tum ad formalia verba, quibns emittitur, tum ad modum, quo eius obſeruantia inter probiores, & doctiores ſumitur. Pro hac autem obligatione manifeſtandi ambitioſos deſeruire poſſunt dicta *tomo 1.cap.19.num. 34. & capit.27. num.19.*

19 Decorati ſunt ab Eccleſia multis, varijſque priuilegijs huiuſmodi Clericorum Regulariom Ordines. Primò enim Theatini approbati ſunt à Clemente VII. in Bulla *Exponi nobis* anno 1524. cum facultate Præpoſitum eligendi, alios ad Religionem recipiendi, necnon ſtatuta edendi, & corrigendi, ac priuilegijs, exemptionibus, immunitatibus Canonicorum Lateranenſium donati. Extat Bulla in 1.tomo Bullarij Laertij Cherubini inter Conſtitutiones Clementis VII. *num.*11. Item idem Pontifex in alia Bnlla *Dudum pro parte* in eodem tomo 1. Bullarij inter Conſtitut.ipſius *num.* 38. alia priuilegia eiſdem conceſſit, videlicet Præpoſitis ipſorum, vt cum Clericis ſubditis occupatis prædicationi verbi Dei, andientiæ confeſſionum, & Theologiæ, ac Canonum ſtudijs, aut infirmitate, vel infirmorum curatione impeditis, poſſent diſpenſare in officio diuino recitando, certum pſalmorum, & orationum numerum ſolùm dicendo. De quo priuilegio dixi *tomo 1.cap.12.num.*32. Item ſuper ieiunijs etiam quadrageſimalibus, licet in hoc non videam ſpecialem gratiam, propter dicta *tomo 1.cap.18. num.* 55. Inſuper omnia priuilegia omnium ordinnm Fratrum tam Mendicantium, quam non Mendicantium conceſſa, & concedenda illis communicauit. Poſtea Pius V. in Bulla *Ad immarceſſibilem* anno 1567. plura ipſorum priuilegia confirmans, alia etiam elargitus eſt, & inter ea quod ad proceſſiones cogi non poſſent inſtar aliorum qui in ſtrictiori clauſura viuunt. De quo dixi *tomo primo capit. 1. numer.* 47. *& in hoc 2.tom.cap.1.numer.* 50. Declaratum etiam dicitur à Sacr. Congregat. Concilij quod ipſorum Religio quamdiù bona ſtabilia noo poſſidet, non comprehenditur decreto de non alienandis bonis Regularium, de quo *tom.1.cap.10.nu.*2. Sed cnm in illo decreto non ſolùm prohibeatur alienatio bonorum ſtabilium, ſed etiam mobilinm prætioſorum, ſi prædicta declaratio extenditur ad bona mobilia prætioſa ſpecialem gratiam continet, ſi autem ſolùm ad ſtabilia, cum illi ipſa non poſſideant, nihil gratiæ continere videtur, Dicitur etiam à Sac.Congregatione approbatam iſtorum Patrum conſuetudinem de non accipiendo piuuiali à priocipio Veſperarum, ſed ſolùm à Capitulo, ſed non illam de non faciendo commemorationem de Patrono Eccleſiæ.

cleſiæ. De illis Rodriguez *tom. 1. quæſt. Regul. quæſt. 3. art. 14. & Barboſa in Collectan. Bullar. verb. Clerici Regulares Theatini*.

20 Clerici Regulares Societatis Ieſu, ſeu Patres Ieſuitæ, approbati primum fuerunt à Paulo III. in Cõſtit. *Regimini* anno 1540. in 1. tomo Bullar. inter Conſtit. huius Pontificis *num.* 25. Deinde à Iulio III. in Conſtit. *Expoſcit debitum*. Ampliſſimis priuilegijs decorati ſunt à Paulo III. anno 1545. in Bulla *Cum inter cunctas* in Bullario Rodriguez *tomo* 2. inter Bullas huios Pontificis *numer.* 7. videlicet circa facultatem concionandi in quibuſuis Eccleſijs, locis, ac plateis communibus, ſeu publicis, de qua vide dicta *tom. 1. capitulo* 20. *numero* 5. Sed aduerte hanc facultatem ſolùm concedi deputatis ad id munus per Generalem pro tempore exiſtentem non autem deputatis per alios Prælatos. Circa facultatem audiendi confeſſiones. De qua eodem *tom. 1. cap. 19. nu. 2.* dictum eſt non ſubſiſtere niſi præmiſſa approbatione Ordinarij, & ſic etiam declaratum dicitur à Sacra Congregatione Concilij. Barboſa *in collectan. Bullar. verbo Clerici Regulares Societatis Ieſu*. Circa facultatem abſoluendi ab omnibus caſibus, exceptis contentis in Bulla Cœnæ Domini. De qua etiam dicto *capit.* 19. *à numer.* 15. dixi, qualiter moderata ſit ijs temporibus. Item circa facultatem commutandi vota, de quo dixi eodem *capit.* 19. *numer.* 23. Præterea circa facultatem dicendi Miſſas ante diem, circa tamen diurnam lucem, & infra horam poſt meridiem. De qua etiam *tomo 1. capit.* 21. *numer.* 2. dixi, & nunc dico reuocatam propter decretum Sacræ Congregationis ibi adductũ ſi tamen aliquid priuilegij contineat, prout dicunt aliqui de ſimili conceſſione illis à Gregor. XIII. facta de qua infra, hanc autem cõceſſioné non facit Pontifex Paulus abſolutè niſi *quando, & quoties ſtante legitimo impedimento, moderno, & pro tempore exiſtenti Præpoſito veſtro, id neceſſarium, vel aliàs in Domino expedire viſum fuerit*. Maximè idem Pontifex Paulus III. in Bulla *Licet debitum* in 1. tomo Bullar. Laertij inter Bullas huius Pontificis *num.* 48. & in Bullario Rodriguez *tom. 2. Bulla* 8. diuerſa priuilegia, & indulta S. Ignatio Loyola eo tempore Generali, ſuiſque ſucceſſoribus, ac aliis eiuſdem Religionis alumnis conceſſit. Poſtea Pius V. in Bulla *Dum indefeſſa* anno 1571. in 2. tomo Bullar. Laertii *numer.* 131. & in Bullar. Rodriguez *tomo 2. num.* 5. declarauit Societatem Ieſu, ſeu ipſorum Ordinem vnum ex Mendicantibus eſſe, eorumque gratijs, & priuilegiis conceſſis, & concedendis perfrui. Item Gregor. XIII. præcipuus huius Religionis promotor in Bulla *quæcumque* anno 1576. in 2. tomo Bullar. *num.* 36. ipſos exemit ab onere accedendi ad proceſſiones, & in Bulla *Saluatoris* eodem anno, & in eodem 2. *tomo numero* 39. vbique Eccleſias, & domos ædificare permiſit, non obſtante priuilegio alijs Ordinibus conceſſo, & concedendo quod propè eorum loca noua Monaſteria conſtrui nequeant. A ſolutione, & præſtatione decimarum, & onerum illos etiam exemit idem Pontifex Gregor. in Bulla *Paſtoralis officij* in 2. tomo. Bullar. *numero* 51. Aduertit tamen Barboſa *in collectan. Bullar. verb. Clerici Regular. Societatis Ieſu*. Leonem XI. modificaſſe hanc conceſſionem circa decimas prout de Iure, & Gregorius XV. reduxiſſe ad terminos Conſtitutionis Gregor. XIII. ac tandem SS. Dominum Noſtrum Vrbanum VIII. Conſtitutionem Leonis ſeruari voluiſſe niſi quatenus de Iure, vel conſuetudine exempti reperirentur. Item idem Gregor. XIII. in Bulla *Aequum reputamus* inter Conſtitutiones ipſius *num.* 1. & in 2. tom. Bullar. Rodriguez *nu.* 18. ampliſſimam facultatem illis conceſſit circa Iudices Conſeruatores, de qua latè in hoc 2. *tom. cap.* 10. dicetur. Item in Bulla *Vnigeniti Dei &c.* in 2. tom. Bullar. Rodriguez *numer.* 19. facultatem illis tribuit medendi citra aduſtionem, & inciſionem per ſeipſos faciendam, de ſuorum Superiorum licentia, quando Medici ſæculares commodè haberi non poſſunt. De quo dixi *to. 1. cap. 9. num.* 15. Sed aduerte ibi errorem, non enim debes legere *citra aduſtionem, & combuſtionem*, vt ibidem ex Sanchez tranſcripſi, ſed *citra aduſtionem, & inciſionem*, vt habet Bulla. Item in Bulla *Apoſtolicæ Sedis* in 2. tom. Bullar. Rodriguez *num.* 20. facultatem eiſdem conceſſit alienandi bona ipſorum. Sed tu vide decreta Sacræ Congregationis Concilij, & adducta *tom. 1. cap. 10. nu. 2.* & ſequentibus, & adducenda *hoc 2. tom. cap.* 19. Præterea in Bulla *Quanta in vnica* in 2. tom. Bullar. Rodriguez *num.* 22. facultatem illis tribuit celebrandi per horam ante auroram, & infra horam poſt meridiem, itineris, vel alterius legitimi impedimenti cauſa, de licentia Generalis, vel cuiuslibet alterius ad id ab eo deputati. Hoc tamen priuilegium, quoad id quod habet de facultate celebrandi infra horam poſt meridiem aliqua cauſa legitima ſubeunte, parum, aut nihil continere priuilegij habet Rodrig. *tom. 1. quæſt. Regul. quæſt. 43. art. 2.* Inſuper in alia Bulla *Exponi nobis* in Bullario Rodriguez *tom. 2. numer.* 23. facultatem aperiendi litteras ſacræ pœnitentiariæ illis conceſſit. De quo priuilegio *tomo 1. capitulo 19. numero* 38. egi. Præterea in Bulla *Cum alias* in 2. tomo Bullar. Rodriguez *numero* 24. & in alia *Exponi nobis* in eodem tom. 2. *numero* 27. circa tranſitum ipſorum ad alias Religiones, qualiter, vel quomodo permiſſum diſponit Pontifex. Vide dicta *tom. 1. capite* 22. Ad hæc in Bulla *Pium, & vtile* in dicto Bullario Rodriguez *numero* 25. facultatem eiſdem conceſſit ſuſcipiendi Ordines etiam extra tempora, & non ſeruatis interſtitijs, nec quibuſdam alijs. Quã conceſſionem alijs Religioſis habentibus communicationem in priuilegijs cum illis prohibet communicari. Vide dicta *tomo primo capitulo* 14. *numero* 19. Nota etiam decretum S. Congregationis *ibid. numero* 12. adductum quatenus videtur contrarium huic Priuilegio. Demum idem Gregorius XIII. in Bulla *Vigore priuilegij* in eodem tomo 2. Bullar. Rodriguez *numero* 28. declarauit facultatem conceſſam à Paolo III. prædicandi verbum Dei illis qui à Generali Propoſito deputati fuerint, intelligendam eſſe etiamſi illi nondum ad ſacros Ordines promoti eſſent. Hanc tamen conceſſionem priuilegium non eſſe aduertit Rodriguez in marg. huius Bullæ eo quod iure communi id licitum ſit, vt habet Nauarrus *Conſil. lib. 1. conſil. 2. de temporib. Ordinandor. numero primo* & idem Rodriguez *tomo 2. Summæ verb. Prædicatores*.

21 Similiter à SS. Congregationib. Eminentiſſ. DD. Cardinalium exempti ſunt ab obligationibus communibus aliorum: etenim excepti ſunt à decreto Concilij Tridentin. *ſeſſione 25. de Regul. capitulo* 16. non ſolùm quoad emittendam profeſſionem, ſed etiam quoad obligationes, & renunciationes, adeo vt hæ etiam ab eorum nouitijs quandocumque, & ſine cuiuſuis licentia factę nullitati dicti decreti minimè ſubiaceant. Sic enim dicit à Congregatione Concilij declaratum Barboſa *in Collectan. Bullar. verb. Clerici Regulares Societatis Ieſu*. Quia tamen hanc declarationem non vidi ideo nequeo circa illã

iudicium ferre. Excepti etiam dicuntur à Sacra Congregatione Epiſcoporum, & Regularium ſub die 25. April. 1586. ab obligatione ferendi ſuper pelliceum dum audiunt confeſſiones. Barboſa *vt ſupra*. Inſuper tam ipſi, quam alij Clerici Regulares Theatini, S. Pauli decollati, Somaſchi, & Miniſtrantes infirmis exempti ſunt à Clemente VIII. in decretis pro reformatione Regularium ab obligatione non recipiendi nouitios niſi in Conuentibus à Sede Apoſtolica deſignandis. Comprehenduntur tamen in decreto S. Congregationis Concilij ſub SS.D.N. Vrbano de nõ recipiendis Conuentibus niſi in eis ſaltem duodecim ſuſtentari commodè poſſint. Sic enim fuit declaratum ab eadem S.Congregatione *ſuper decretis de celebratione Miſſarum dub.* 18. De his, & alijs Barboſa *in Collectan. Bullar. verbo Clerici Regulares Societatis Ieſu.*

22 Clerici Regulares S.Pauli decollati approbati fuerunt à Clemente VII. in Bulla *Vota* inter Conſtitutiones huius Pontificis tom. 1. Bullar. Laertij, *nu.* 37. Quatenus illis conceſſit facultatẽ emittendi tria vota, & à Paulo III. in Conſtit. *Dudum* in eodem tomo 1. Bullar. Laertij *num.* 5. cum aliquibus ordinationibus, & conceſſione priuilegiorum Canonicorum Regularium Lateranenſium, & facultate etiam Sacramenta adminiſtrandi, ac eorum Superiori vt poſſet diſpenſare in officij diuini recitatione cum Socijs infirmitate grauatis, aut circa infirmorum curationem impeditis, cum certis conditionibus in dicta Bulla deſignatis. Præſcriptus eſt illis modus tranſeundi ad alias Religiones à Greg. XIII. in Conſtit. 48. *in ſpecula* 2. tom. Bullar. Non coguntur accedere ad proceſſiones ex Sixto V. in Conſt. 5. *Rationi congruit*. Inſuper Paul. V. in Conſt *Eccleſia militantis* in 3. tom. Bullar. *nu.* 64. facultatem illis conceſſit vbique noua Monaſteria recipiendi, ſeruatis ſacrorum canonum, & Conc. Trid. decretis, de ſola licentia Ordinariorum, nullo aliarum perſonarum requiſito conſenſu. Sed hæc conceſſio vacat his temporibus propter dicta *tom. 1. cap. 9. num.* 34. Barboſa *in Collectan. Bullarij verbo Clerici Regulares S. Pauli.*

23 Clerici Regulares de Somaſcha nuncupati ſub Paulo III. ſub nomine Societatis ad erigenda Hoſpitalia pro ſubuentione pauperum orphanorum, & mulierum conuertitarum approbati, poſtea ſub Pio V. vt patet ex Conſtit. ipſius *tom. 2. Bullar. nu.* 78. facultatem emittendi tria vota, & bona etiam ſtabilia recipiendi, & poſſidendi habuerunt. Deinde Sixtus V. in Bulla *Æquum reputauimus* in 2. tom. Bullar. inter Bullas ipſius *num.* 4. litteras Gregor. XIII. prædeceſſoris, quæ ob eius obitum expeditæ non fuerant confirmans, eis plura priuilegia conceſſit, videlicet exemptionẽ ab omni iuriſdictione quorumcumque iudicum Eccleſiaſticorum, & ſæcularium, facultatem celebrandi, & audiendi confeſſiones fidelium, & quod die profeſſionis emiſſæ abſolui poſſent ab aliquo dictæ Congregationis Presbytero, ab omnibus peccatis, & cenſuris, etiam reſeruatis in Bulla Cœnæ Domini. Videtur tamen hoc priuilegium vacare propter nouam publicationem huius Bullæ, iuxta dicta *tom. 1. cap.* 18. *nu.* 38. Prohibuit etiam illis Pontifex iſte tranſitum ad alium ordinem etiam arctiorem, Capuccinorum, & Carthuſianorum Ordinibus exceptis. Vide dicta *tom. 1. cap.* 22. Poſtea Clem. 8. in Bulla *Decet ex benignitate* in 3. tom. Bullar. *num.* 22. priuilegia à prædeceſſoribus illis conceſſa confirmauit, & vlterius conceſſit Præpoſito Generali huius Congregationis, vt cum voto conſiliariorum à Capitulo generali deputatorum, poſſet diſpenſare ſuper defectu natalium cum ſubditis ad Ordines, & officia. Quod eſt magnum priuilegium. Demum Paulus V. in Bulla *Ex quo diuina* in 3. tomo Bullar. *numer.* 36. magnam priuilegiorum Mendicantium communicationem cum certis tamen limitationibus illis tribuit, & in alia Bulla *Ex iniuncto nobis* in Appendic. ad 3. tom. Bullar. *num. 8. alias 96.* Congregationem Clericorum doctrinæ Chriſtianæ in Ciuitate Auenionis inſtitutam ipſis vniuit. De his, & alijs Barboſa *in Collect. Bullar. verb. Clerici Regulares Somaſcha*.

24 Clerici Regulares miniſtrantes infirmis approbati ſunt à Sixto V. in Conſtit. *Ex omnib.* in 2. to. Bullarij *nu.* 25. vbi etiam licentiam illis conceſſit eleemoſynas colligendi. Maximè à Gregor. XIV. in Conſtitutione *illius qui* anno 1591. edita approbationem Regulæ obtinuerunt, ſub Sedis Apoſtolicę protectione ſuſcepti ſunt, priuilegijs aliorum Ordinum ipſis communicatis, cum ampla facultate circa abſolutionem ſubditorum Superioribus conceſſa, de qua *tom. 1. cap.* 18. *num.* 35. dictum manet. Deinde Clemens VIII. in Bulla *Superna* anno 1600. edita inter Bullas huius Pontificis *num.* 75. Regulam illorum reformauit iuxta formam ab ipſis ſtabilitam. Et Paulus V. in Bulla *Romanum* anno 1606. *num.* 20. ipſis prohibuit tranſitum ad alias Religiones etiam Carthuſienſium ſine Sedis Apoſtolicæ licentia. Ac demum Sanctiſſimus Dominus Noſter Vrbanus VIII. in Bulla *Sacroſancta* ann. 1623. in 4. tom. Bullar. *n.* 10. circa illos ſtatuit, quod profeſſi ad Sacerdotium deſtinati in domibus Nouitiatuum, vel alijs diſtinctis ex illarum perpetuis redditibus viuere poſſent. Ac in alia Bulla *Romanus Pontifex* ann. 1628. quæ eſt *nu.* 85. modum illis præſcripſit circa electionem Præfecti Generalis, Conſultorum, & Arbitri Congregationis. Rodriguez *tom. 1. quæſt. Regul. qu. 3. artic.* 15. Barboſa *in Collect. Bullarij verb. Clerici Regulares miniſtrantes Infirmis*.

25 Clerici Regulares minores gaudẽt priuilegijs Clericorum Regulariũ Theatinorum, ex Gregorij XIV. conceſſione in Conſtit. *Romanus* anno 1591. in 2. to. Bullar. inter Bullas huius Pontificis *num.* 2. Et ex Sixto V. in Bulla *Sacræ Religionis* anno 1588. eodem 2. tom. Bullar. inter Bullas Sixti *num.* 81. non ſolum Congregationis approbationem, ſed etiam facultatem habuerunt ſtatuta pro eius bono regimine condendi, tria vota emittendi, alios ad Religionem recipiendi, officium ſecundum Rom. Eccleſ. vſum recitandi, Sacramẽta miniſtrandi, & domos conſtruendi, quæ qualiter intelligenda ſint ex dictis, & dicendis conſtabit. Barboſa *in Collectan. Bullar. verb. Clerici Regulares minores*. Aduertit etiam Laertius Cherubinus in annotationibus ad prædictã Bullam Sixti V. emittere hos Patres etiam quartum votum de non petendo prælaturam extra Religionem. Pro quo vide c. 13. poſt num. 4.

26 Præterea Clerici Regulares Congregationis Matris Dei Lucæ ſub Greg. XV. de conſilio S.Congregationis Cardinalium in Religioſos approbati fuere. Varijs etiam primùm à Clem. VIII. gratijs, & priuilegijs honeſtati ſunt. Quæ refert Barboſa *in Collectan. Bullar. verb. Cleric. Congregationis Matris Dei Lucæ*. Specialiter ab eodem Gregor. XV. in Bulla *Ad vberes* ſub die 4. Ianuarij 1623. habent omnia, & ſingula priuilegia, immunitates, libertates, facultates, exceptiones, & alias gratias, ac indulta tam ſpiritualia, quam temporalia conceſſa alijs Congregationibus Clericorum Regularium Mendicantium

tium

Digitized by Google

tium (non tamen Societatis Ieſu) necnon Eccleſijs, & locis Regularibus quibuſcumque, etiam per viam communicationis &c. Huius Religionis fundator fuit Ioannes Leonardius Diœceſis Lucenſis multis virtutibus, ſigniſque Sanctitatis clarus, vt propterea Gregor. XV. de ipſius vita confici proceſſum, vt poſſet in Beatorum numerum adſcribi, iuſſerit.

27 Tandem Clerici Regulares Scholarum piarum nuncupati, quorum inſtitutum eſt, vt colligitur ex Paulo V. in Bulla *Ad ea.* ann. 1617. edita in 4. tomo Bullar. *num.* 3. gratis, & nullo ſtipendio, mercede, ſalario, aut honorario, pueros in primis elementis, grammatica, computo, ac præcipuè in fidei Catholicæ rudimentis, erudire, bonis, atque pijs operibus imbuere, ac Chriſtiano more educare, à Gregor. XV. in Bulla *Ad vberes fructus* anno 1622. edita in 4. tomo Bullar. *num.* 14. priuilegijs Mendicantium decorati fuerunt, & poſtea à Sanctiſſim. D. Noſt. Vrbano VIII. exempti à proceſſionibus, & alijs actibus publicis. Barboſa *in Collectan. Bullar. verb. Clerici pauperes Congregat. Matris Dei Scholarum piarum.*

SVMMARIVM CAP. V.

Militares, ſeu milites regulares qui vocentur. n. 1.
Tria hominum genera in eis reperiuntur. ibid.
Clerici profeſſi horum Ordinum ſunt veri, & indubitati Religioſi. n. 2.
Idem de Monialibus Cruciatis. ibid.
Aliquid notabile ab huiuſmodi Clericis ludo lucrantes tenentur ad reſtitutionem. nu. 3.
An Conuerſi illorum ſint verè Religioſi. n. 4.
Milites S. Ioannis veri religioſi ſunt. num. 5.
Alij etiam Milites, qui tria vota emittunt ſunt veri religioſi. n. 6.
Per ſolemne votum militum S. Ioannis diſſoluitur matrimonium ratum. n. 7.
Secus de voto aliorum militum. ibid.
Per vota religionis S. Ioannis diſſoluitur matrimonium ſequens. n. 8.
Secus per vota aliorum. ibid.
An vota iſtorum ſint ſimpliciter ſolemnia. n. 9.
In quo conſiſtat eorum obedientia, paupertas, & caſtitas. num. 10.
Venereos actus exercentes quomodo peccent. n. 11.
Ratione voti obedientiæ ad quid obligentur. n. 12.
Ad quid ratione voti paupertatis. n. 13.
Sunt perſonæ Eccleſiaſticæ. n. 14.
Status eorum venit in Iure ſub nomine Regulæ, & religionis approbatæ. n. 15.
Simonia committitur in venditione, vel emptione habituum militiarum. n. 16.
Non comprehenduntur decreto Concil. Tridentin. ſeſs. 25. ca. 15. n. 17.
De militibus tamen S. Ioannis dicitur oppoſitum declaratum. ibid.
Et quod comprehendantur ſub prohibitione de non accedendo ad monaſteria monialium. ibid.
An comprehendantur decreto eiuſdem Concilij ſeſſ. 6. cap. 3. num. 18.
Milites S. Ioannis eximuntur à contributione pro ſeminarijs. num. 19.
Comprehenduntur tamen decreto eiuſdem Concilij ſeſ. 25. cap. 19. ibid.
Eximuntur omnes huiuſmodi milites ſacris Ordinibus non initiati à conſtitutione Pij V. de agitationib. taurorum. ibid.
Secus de clericis horum Ordinum dicendum. ibid.
Excluduntur milites iſti à conſtitutione Clem. VIII. de largitione munerum. n. 20.
Non comprehenduntur Religioſorum nomine quoties in inſtitutione maioratuum apponitur clauſula excluſiua religioſorum. n. 21.
Quid dicendum de militibus S. Ioannis. ibid.
Milites commendatarij non ſunt dicendi habere titulum redituum annuorum. n. 22.
Habent illos in adminiſtrationem, & commendam. ibid.
Et quoad vſum æquiparantur ijs, qui habent dominium, vel quaſi. ibid.
Idem dicendum de bonis patrimonialibus. n. 23.
Non ſunt domini prædictorum. n. 24.
Iura redituum, quæ commendatarijs competunt non ſunt beneficia Eccleſiaſtica. n. 25.
Secus de illis, quæ Clericis ob miniſterium Eccleſiaſticum conferuntur. ibid.
Sed neque illa ſunt ſimpliciter beneficia Eccleſiaſtica. ibidem.
An commendæ ſint materia ſimoniæ. n. 26.
Quomodo peccet qui illas vendiderit. ibid.
An ad id requiratur aſſenſus Sedis Apoſtolicæ. ibid.
An poſſint fructus, & redditus huiuſmodi commendarum tuta conſcientia percipi ab ijs, qui actu non militant. ſed otioſè viuunt. num. 27.
Quomodocumque ſi carent dominio iſtorum. n. 28.
Solum habent vſum in ordine ad licita, & honeſta. ibidem.
Quid ſi ea ludo, aut alio modo inutili perdant? ibid.
Quantum ludere poſſint. ibid.
An poſſint donare concubinis. ibid.
An ipſæ teneantur ad reſtitutionem eorum quæ acceperunt. ibid.
An poſſint hi Milites inſtituere maioratus. n. 29.
Peccant aliquid expendentes contra voluntatem ſuorum Superiorum. n. 30.
Maximè peccabunt contra paupertatem ſi tempore viſitationis infideliter ſe geſſerint. n. 31.
Clerici harum Militiarum, & Moniales ad officium diuinum tenentur. n. 32.
Secus de ipſis Militibus dicendum. ibid.
Tenentur tamen certas Orationes recitare. ibid.
Sub qua culpa. ibid.
An poſſint de bonis quæ habent teſtari. n. 33.
Quid de Clericis horum Ordinum. n. 34.
Commendatarijs perpetuis ipſorum quænam competant. num. 35.
Tenentur de redditibus commendarum eleemoſynas facere. n. 36.
Tenentur etiam habitum ſuarum Religionum ſemper portare. n. 37.
An ſub cenſura. ibid.
Gaudent priuilegio canonis. n. 38.
Item priuilegio fori. n. 39.
Quid verò de Nouitijs, & ijs, qui in ordine S. Ioannis portant mediam Crucem. ibid.
Item immunitate à gabellis. n. 40.
An filij Militum S. Ioannis, & militum aliorum Ordinum extra Matrimonium ſint illegitimi. n. 41.
Per ipſorum profeſſionem non vacant beneficia, aut penſiones. n. 42.
An ſint capaces eorum beneficiorum, & penſionum, quibus alij Religioſi capaces non ſunt. n. 43.
An emittentes votum ingrediendi Religionem ſatisfaciant aſſumpto habitu iſtorum militum, maximè S. Ioannis. num. 44.
Quid de tranſitu ad hos Ordines. ibid.

An confiteri poſſint hi milites Confeſſario non approbato. num. 45.

Apoſtaſiæ crimen incurrent Religionem deſerendo. numer 46.

An poſſint tranſire ad alias Religiones. n. 47.

Non peccant accedentes ad Sacramenta pœnitentiæ, & communionis enſe, & pugione accincti ſi de hoc ſit conſuetudo. nu. 48.

An quomodo, & à quibus viſitari debeāt Eccleſia horum Ordinum. num. 49.

Quæ munera poſſint exercere Priores Eccleſiarum illorum. num. 50.

De Monialibus ipſorum quid dicendum, maximè quoad clauſuram. num. 51.

Milites S. Ioannis quibus priuilegijs gaudeant. n. 52.

Quid declaratum ſit circa illos. n. 53.

Milites S. Iacobi de Spatha quibus gaudeant priuilegijs. num. 54.

Item Milites S. Iacobi de Alcantara, & S. Mariæ de Calatraua. num. 55.

Item Milites S. Benedicti de Auis. n. 56.

Item Milites S. Lazari. n. 57.

Item Milites S. Stephani. n. 58.

Quid de Militibus S. Spiritus. n. 59.

De Ordine militari B. Mariæ de Monte Carmelo. n. 60.

Quibus priuilegijs, & indulgentijs potiatur. ibid.

De Ordine militiæ Conceptionis B. Mariæ Virginis, eiuſque priuilegijs. num. 61.

De Regularium Militarium Iuribus, & obligationibus. Cap. V.

1 Militares Regulares ij vocantur qui tribus Religionis votis adſtricti ad militandum contra infideles ſunt inſtituti, & obligati. Quales ſunt Ordinum S. Iacobi, S. Ioannis, Calatrauæ, Alcantaræ &c. Inter quos tria hominum genera reperiuntur. Alij ſunt viri nobiles qui tanquam quidam Sacri milites inſtat Machabæorum pro fide, ac lege Chriſti cum Turcis, & Sarracenis fortiter dimicant. Alij ſunt Clerici, qui ad diuina miniſteria obeunda recepti in ipſorum Ordinum Domibus in Choro cantant diuinas laudes, Miſſas dicunt, Confeſſiones audiunt, & ſolent Eccleſijs ipſis Ordinibus ſubiectis præfici. Alij vero ſunt, qui admodum Conuerſorum Religionum Mendicantium, ſeu Monachalium, tum Clericis, tum Militibus in obſequijs domeſticis inſeruiunt. Azorius *tom. 1. inſtit. moral. lib. 13. c. 3. §. primo quæritur*. Sunt quoque alij Ordines Militares, qui tantùm duo vota Religioſa emittere videntur, videlicet, obedientiæ, & caſtitatis coniugalis, quales ſunt S. Mauritij, & S. Stephani, de quibus etiam dicendum eſt.

2 Et quidem loquendo de Clericis Profeſſis horum militarium Ordinum, certum, & indubitatum eſt, eos eſſe verè, & ſimpliciter Religioſos. Eo quòd caſtitatem ſimpliciter vna cum paupertate, & obedientia ſolemniter ſub Regula, vel formula ab Eccleſia approbata profitentur. Rodriguez *tomo 1. quæſt. Regul. qu. 1. artic. 6.* Azorius *tom. 1. inſtit. moral. libr. 13. capit. 3. §. ſciendum*. Idem dico de Monialibus Cruciatis horum Ordinum. Propter eamdem rationem. Rodriguez *vt ſupra*. De nouitijs autem tam virorum quam fœminarum philoſophandum eodem modo, ac de nouitijs viris, ſeu fœminis aliarum Religionum, de quibus *tomo 1. cap. 24. & 25.* diximus.

3 Vnde male Alcozer. *lib. de ludo cap. 39.* affirmat quod ſi prædicti extra clauſtra viuentes aliquid ludo amittant non teneri ad reſtitutionem id lucrantes. Cum enim iſti Clerici ſint veri, & indubitati Religioſi non poſſunt ludo perdere aliquid niſi de licentia ſuorum Superiorum, quæ non eſt præſumenda niſi in aliqua re moderata, iuxta harum Religionum vſū. Sanchez *lib. 7. in decalog. cap. 8. num. 38.*

4 Loquendo etiam de illis qui ad modum Conuerſorum Religionum Mēdicantium, & Monachalium, Clericis, & militibus inſeruiunt, dicendum eſt, quod ſi aliqui illorum tria vota ſicut Clerici, vel milites ipſi profiteantur ſub Regula approbata, vt veri Religioſi cenſendi ſont, ſicut de ipſis Clericis diximus &, de militibus decimus. Si autem prædicta vota non emittant, nec ſub Regula viuant, nullateoos Religioſi cenſendi erunt. Huiuſmodi videntur eſſe Fratres Ordinis D. Ioannis portantes mediam Crucem albam, qui vt merè ſæculares reputantur, viuunt enim ſine Regula, & cum ſuis bonis, & vxoribus, & propterea iſti nec priuilegio fori gaudent, neque à tributis ſunt exempti. Rodriguez *tom. 2. qu. Regu. qu. 62. art. 18.* Bobadilla *in politica tom. 1. lib. 2. can. 18. nu. 233.* Licet alij putent etiam iſtos fori priuilegio gaudere, eo quod militant ſub Religione habente hoc priuilegium. Aloyſius Riccius *in praxi tom. 4. reſol. 177. nu. 3.* Vide Dianam *Tract. 1. de immunit. Eccleſiaſt. reſolut. 51.*

5 De Militibus verò S. Ioannis pro comperto eſt veros Religioſos eſſe ex vi ſuæ inſtitutionis. Quia habent verum, & totale votum caſtitatis, verum etiam votum paupertatis, cum ſint incapaces dominij, imò & vſus ſine ſuperiorum facultate, & verum votum obedientiæ etiam in re tam ardoa, & difficili, qualis eſt aggredi quæcumque pericula, belli propter fidei defenſionem. Rodriguez *tomo primo, quæſt. Regul. quæſt. 1. art. 6.* Suarez *4. tom. de Relig. Tract. 9. lib. 1. cap. 4. num. 5.* [Vnde ipſis Declaratum video à Sacra Congregatione Epiſcoporum & Regularium 10. Maij 1641. verè exemptos eſſe à iuriſdictione Ordinarij.]

6 De alijs porrò Militibus horum Militarium Ordinum quamuis multi negent eſſe veros Religioſos; nihilominus communior, & probabilior ſententia docet oppoſitum. Supponitur autem eos tria vota Religionis, obedientiam ſcilicet caſtitatem, & paupertatem vouere. Qui enim ſolùm duo ex iſtis, videlicet obedientiam, & caſtitatem promittunt, quales videntur eſſe Milites S. Mauritij, & S. Stephani, vt inferius num. 57. & 58. dicetur, abſdubiè verè Religioſi non ſunt. De alijs autem id probatur. Primò, quia ita ſupponi videtur in Bullis Pontificijs quas refert Didacus de Motta in ſpeciali opere de hac re, *lib. 1. & 2.* Secundò, quia emittunt vota obedientiæ, caſtitatis, & paupertatis quatenus conducunt ad finē qui eſt vitam exponere pro fidei, & Eccleſiæ defenſione. Tertiò, quia ſtatus illorum eſt ſtatus perfectionis, cum non ſit ſtatus vitæ ordinariæ, ſed obſeruantiæ conſiliorum Euangelij cum traditione perpetua in obſequium Dei, & ad prædictum finem. Nauarrus *conſil. 11. de Regularibus quod incipit, quidam eruditiſſimus*. Suarez *tom. 4. de Relig. tract. 9. lib. 1. cap. 4. num. 9.* & alij.

7 Hinc per ſolemne votum Religionis quod faciunt milites S. Ioannis diſſoluitur matrimonium ratum non conſummatum præcedens, quia re vera eſt ſolemne votum Religionis approbatæ, atque ita gaudere debet priuilegijs talis. Nauarrus *conſil. 1. de Conuerſ. coniug.* Azorius *tomo primo inſtit. moral. libro*

13. *cap.*

13. *cap.6. §. quarto quæritur.* Loquendo autem de votis quod alij Equites militarium Ordinum faciunt, non diſſoluitur per illa matrimonium ratum. Impoſſibile enim eſt, vt matrimonij vinculum diſſoluatur per illud votum quod ſimul ſtare poteſt cum matrimonio, quale eſt horum Equitum, Suarez 4. *tom. de Relig.tract.9. lib.1.cap.4.num.28.*

8 Similiter licet per vota Religionis S. Ioannis dirimatur matrimonium ſubſequēs, cum verè ſit votum ſolemne, & omnimodæ caſtitatis, per vota tamen aliorum militarium Ordinum non dirimitur. Motta *lib.2.cap.2.§.19.num.*18. Diana *Tract.2.de Dub.Regul. reſolut.* 30.

9 Propterea quidam etſi appellent ſolemne votum Ordinis S. Ioannis, vota tamen aliorum Ordinum militarium non appellant ſimpliciter ſolemnia, ſed ſolùm quoad aliqua, videlicet quoad perpetuitatem. Suarez 4. *tom.de Relig.tract.9. lib.1.cap.4.num.29.* De quo non multum curandum, dummodo talia vota ſufficientia dicantur ad conſtituendam veram Religionem, iuxta dicta *num.6.*

10 Conſiſtit autem generaliter loquendo, & præſcindendo à particularibus obligationibus horum Ordinum, eorum obedientia, in hoc quod debeant obedire Magiſtris, & Superioribus in ijs, quæ ad externa opera vitæ actiuæ ſpectant, & ad militiam ordinantur. Paupertas, quod non habeant dominium omnino liberum bonorum quæ poſſident, ſed dependens à voluntate, & licentia ſuæ Religionis. Caſtitas autem in militibus S. Ioannis in omnimoda abſtinentia à venereis etiam per actum coniugalem, in alijs verò militibus in abſtinētia ab eiſdem venereis extra matrimonium, & etiam in matrimonio quando, & eo modo qui fuerit neceſſarius ad finem illorum, qui eſt defenſio fidei, & Eccleſiæ in bello, & ipſis præceptus à Superioribus, Suarez 4. *tomo de Relig. tract.9. lib.1. cap. 4. num. 16.* De varijs modis quibus profeſſionem emittunt milites tractat Azorius *tom. 1. lib. 13. cap. 5.*

11 Hinc conſequenter tam milites S. Ioannis quomodocumque venereos actus exercentes quam aliorum Ordinum Milites extra matrimonium peccantes tenentur confiteri prædictam circumſtantiam voti caſtitatis emiſſi. Eorum namque peccata carnis duplici conſtant malitia ſpecie diuerſa, ſcilicet contra caſtitatem, vel temperantiam, & contra virtutem Religionis, ſeu votum, quæ eſt ſacrilegij. Ayala *in libello Ordinis S. Iacobi.* Rodriguez *tom. 1, quæſt. Regular. quæſt. 13. artic. 2.* Diana *tractat. 2. de Dub. Regul. reſol.* 30.

12 Ratione etiam voti obedientiæ, quod emittunt, vidétur obligari ad non diſponendum de ſuis perſonis, niſi de licentia expreſſa, vel ſaltem implicita ſuorum Superiorum, Magiſtrorum videlicet &c. cum ratione talis voti quodammodo non ſint ſui, ſed Religionis. Vnde non licet illis ſe homagio, confœderatione, aut iuramento aſtringere alicui perſonæ, obligare ſe alicui feudo, maximè iuramento præſtito, loquendo de feudo per quod obligentur ad aliquod ſeruitium reale, ſiue perſonale, quod dedeceat ipſorū perſonas, implicare ſe bellis Chriſtianorum, ſine Superiorum licentia &c. Rodrig. *tom.2.quæſt. Regul.qu. 71. artic.2.*

13 Ad quid autem teneantur ratione voti paupertatis, quod etiam emittunt, & quæ poſſint facere non obſtante prædicto voto, in ſequentibus dicetur.

14 Sunt etiam ſimpliciter dicendi Eccleſiaſticæ perſonæ, cum ſint veri Religioſi, vt diximus. Nauarrus *in tract.de redditibus Eccleſ. q.1. monit.55.& quæſt.3.monit.27. & 29. & conſil.20.& 23. de Regularib.* Et eſto Religioſi nó eſſent adhuc dici poſſe videtur eſſe perſonas Eccleſiaſticas, cum ſint ſpeciali modo Deo dicatæ, & ſub Regula Religioſa viuentes. Quæ ratio etiam probat idem de illis militibus, qui non tria, ſed tantùm duo vota emittunt.

15 Item eorum ſtatus venit in Iure ſub nomine Regulæ, & Religionis approbatæ. Tum quia id videntur probare teſtimonia Pontificum eos approbantium, tum etiam quia profeſſio in his Ordinibus valida eſt, ergo Religio ipſa approbata in Iure, cum ex cap. vlt. de Relig. Domib. Omnis profeſſio facta in Religione non approbata non eſt valida. Suarez *tom.4.de Relig. tract.9.lib.1.cap.4.num.27.*

16 Vnde ſimoniæ peccatum committitur in venditione, vel emptione habituum horum Ordinum. Tum quia ſunt veræ Religiones, vt diximus, tum quia eſto tales non eſſent nihilominus habitus ipſi dant ius ad multa priuilegia Eccleſiaſtica, ac per conſequens habent annexionem cum re ſpirituali. Azor. *tom.1. inſtit.moral.lib.13.cap.6.§. At verior.* Nihilominus, ſi pecunia vel aliquid aliud daretur pro prædictorum Ordinum habitu, non vt pretium, ſed alio titulo non eſſet ibi ſimonia, quæ ſolùm committitur dum datur, vel promittitur temporale pro ſpirituali tanquam pretium illius. Diana *tractat. 2. de Dub. Regular.* 64. Quid verò dicendum de Commendis quæ huiuſmodi militibus dari ſolent, an ſcilicet ſint, vel non materia ſimoniæ conſtabit inferius *num.* 26.

17 Non comprehenduntur in decreto Concil. Trid. *ſeſſ. 25. de Regularib. cap.* 15. vbi ſtatuitur, vt in quacumque Religione tam virorum quam mulierum profeſſio non fiat ante 16. annum, nec in minori tempore quam poſt annum approbationis. Ratio eſt, quia etſi verba Concilij generalia ſint, nihilominus Sacra Congregatio Cardinalium declarauit non comprehendere *Ordines Regulares militares*, abſdubio quia reſpectu illorum talis obſeruantia neceſſaria, aut accomodata non eſt. Azorius *tomo 1. inſtit. moral. lib.13. cap. 4. §. 2. quæritur.* Suarez *tomo 4. de Relig. tract. 9. lib.1. cap. 4.* Barboſa *in Collectan. Bullar. verb. miles Regularis* 2. Dicitur tamen milites S. Ioannis Hieroſolymitani comprehendi in prædicto decreto ex peculiari ipſorum ſtatuto, & declaratione S. Congregationis. Armendariz *libr. 7. de Relig. numero* 16. Barboſa *in Collectan. Bullar. verb. milites S. Ioannis Hieroſolymitani*. Vbi etiam de illis refert idem Barboſa declaratum eſſe ab eadem S. Congregatione comprehendi decretis Concilij, etiam vbi de eis non ſit expreſſa mentio, niſi ſpecialiter priuilegijs poſt Concilium muniantur. De qua declaratione, vel ſaltem de ipſius intelligentia multum dubito, cum iſti milites S. Ioannis valdè priuilegiati ſint, & exempti, vt colligitur ex Pio IV. *in Bulla Romani intereſt*, quæ eſt 29. inter Bullas huius Pontificis in 2. tomo Bullar. Dicitur etiam declaratum à Sacr. Congregat. Epiſcop. & Regular. præfatos milites S. Ioannis comprehendi ſub decreto, quo Regularibus prohibetur acceſſus ad Monaſteria Monialium. Barboſa *in Collect. Bullar. verb. Eques Hieroſolymitanus*.

18 Nec etiam comprehenduntur in decreto eiuſdem Concilij *ſeſſ. 6. cap.* 3. vbi habetur, quod nemo ſæcularis Clericus, vel Regularis cuiuſuis priuilegij prætextu tutus cenſeatur, quominus ſi deliquerit

extra Monaſterium degens, ab Ordinario loci viſitari, puniri & corrigi valeat. Quoniam pœna, & odia iure, vel ſtatuto contra Religioſos conſtituta non trahuntur ad eos. Vnde Pontifices ſæpius illos expreſsè à communibus ſtaturis odioſis excipiendos declararunt, vt conſtabit inferius de Gregor. XIII. in ſtatuto de ſpectatoribus agitationis taurorum & de Clem. VIII. in prohibitione de largitione munerum. Azorius *tomo 1. lib. 13. cap. 4.*

19 Specialiter milites S. Ioannis excipiuntur à Concil. Trid. *ſeſſ. 23. cap. 18.* ne teneantur contribuere pro ſeminariis. Rodriguez *tomo 1. quæſt. Regul. qu. 1. art. 6.* Comprehenduntur tamen decreto eiuſdem Concilij *ſeſſ. 25. cap. 19.* vbi agitur de Regularibus prætendentibus ſe per metum ingreſſos Religionem, aut per vim, vt refert ex declaratione S. Congregationis Barboſa *in Collectan. Bullar. verb. Eques Hieroſolymitanus, & verbo milites S. Ioannis Hieroſolymitani*, citans etiam Armendariz. Similiter Gregor. XIII. exemit omnes huiuſmodi milites ſacris Ordinibus non initiatos à Conſtitutione Pii V. & pœnis in ea contentis contra eos qui agitationibus taurorum aſſiſtunt, vt dictum eſt *tomo 1. capit. 10. numero 7.* & docet Rodriguez *tomo 3. quæſt. Regul. quæſt. 68. artic. 2.* Nec comprehenduntur in Conſtitutione Clementis VIII. de qua *ibid.* Etſi enim prædictam Conſtitutionem Pii V. Monachos, & Fratres, ac cuiuſcumque Ordinis, & inſtituti Regulares comprehendere voluerit, tamen huiuſmodi milites, etſi vere Regulares ſint, non comprehenduntur huiuſmodi odiis, niſi exprimantur. Rodriguez *vt ſupra art. 2.* Includuntur tamen in hac prohibitione Clerici horum Ordinum militarium ſicut omnes alii Regulares, cum communibus legibus aliorum Regularium comprehendantur. Rodriguez *vt ſupra.*

20 Excluduntur etiam à Clemente VIII. in conſtitutione *de largitione munerum* Regularibus interdicta, vt patet illis verbis *(non tamen militia)* & ita tenet Diana *tract. de paupert. Religioſ. reſolut. 23.* Imò ex eo quod Pontifex in hac Conſtitutione omnes Religioſos cõprehendat, excipiat autem hos milites, colligitur eos eſſe veros Religioſos, iuxta dicta ſupra *numero 6.* cùm exceptio firmet regulam in contrarium. Diana *ibid.*

21 Nec etiam comprehenduntur Religioſorum nomine, quoties in inſtitutione maioratuum apponitur clauſula excluſiua Religioſorum. Etſi enim Religioſi ſint viuunt tamen ſæculari modo, imò ſplendidè, & paupertas, quam profitentur eſt ampliſſima, nec in eis procedunt rationes, quæ in aliis Religioſis, & ita capaces ſunt obtinendi maioratus; Molina *tomo 3. de iuſt. diſp. 623. numero 5.* Sanchez *lib. 7. in decalog. capit. 15. numero 5. 47. & 49.* Quod intellige niſi Conſtitutiones Ordinum obſtent, & quoad milites S. Ioannis, niſi in inſtitutione maioratus appoſita ſit aliqua clauſula, qua denotetur poſſeſſorem illius debere ducere vxorem, quia hoc repugnat his militibus Maioratuum ergo inſtitutores rectè, & prudentur in ipſa inſtitutione adiicere ſolent clauſulas, quibus id explicetur. Molina *de Hiſpanor. primogen. lib. 1. cap. 13. nu. 98. & 99.*

22 Cum autem ratione voti paupertatis quod emittunt dominii incapaces ſint, ideo milites Commendatarii reddituum annuorum, quos habent, non ſunt dicendi habere titulum propriè loquendo, nam appellatione tituli in hac parte intelligitur dominium, vel quaſi dominium. Habent ergo prædicta in adminiſtrationem, & commendam. Propter hanc enim cauſam Commendatarij vocantur. Quoad vſum tamen æquiparantur his, qui dominium, vel quaſi dominium, id eſt titulum habent, quia ſcilicet illis bonis fruuntur Superiorum permiſſu, ſoluendo aliquam penſionem Religioni, vel ſaltem aliqua faciendo quo denotetur vſum illorum bonorum a voluntate Superiorum pendere. Azorius *tom. 1. lib. 13. cap. 4.*

23 Idem, & propter eaſdem rationes dicendum de bonis patrimonialibus, quæ ſcilicet hæreditate, aut propria opera, aut donatione acquiſierint milites iſti, ſiue ante profeſſionem, ſiue poſt illam, eorum ſcilicet non habere proprietatem, aut dominium, ſed ſolùm vſum ad voluntatem Superiorum. Nauarrus *comment. 2. de Regularib. num. 56. & apolog. ad lib. de redditib. qu. 3. monito 12.* Motta *tract. de confirmat. Ordin. milit. S. Iacobi lib. 2. ca. 2. & in lib. inſtruct. vt Commendatarij tendant ad perfect. cap. 4. §. 4. num. 49.*

24 Neque audiendi ſunt quidam etſi alias docti qui admittunt huiuſmodi Commendatarios (eos ſcilicet quibus permiſſum eſt contrahere matrimonium) eſſe veros dominos prædictorum bonorum. Molina *tom. 1. de iuſt. diſp. 141.* Sanch. *lib. 7. in decalog. cap. 8. num. 28.* Hi enim Theologi dum mites, & ſuaues eſſe volunt in huiuſmodi milites, acres tamen, & acerbi ſunt in illos, eis tollentes veram rationem Religioſorum, impoſſibile enim eſt veram rationem Religioſi cum proprietate, & dominio præſertim expedito componere. Vnum ergo de duobus affirmare debent, vel prædictos milites Religioſos non eſſe, quod non eſt dicendum, vt conſtat ex dictis, vel dicendum eos non habere bonorum ſuorum proprietatem, aut dominium, ſaltem liberum, & expeditum, quia hoc eſt de eſſentia veri Religioſi. Alias ſolùm Religioſos de nomine, & eorum, quorum vana eſt, & ludrica Religio eos appellare liceret.

25 Iura etiam annuorum reddituum, quæ huiuſmodi equiti[illegible] commendata ad vitam conferuntur, & Comme[illegible]æ vocantur non ſunt verè, & ſimpliciter beneficia Eccleſiaſtica. Ratio eſt, quia etſi ex decimis Eccleſiaſticis colligantur, & perſonis Eccleſiaſticis dentur, & à Magiſtro Ordinis, nihilominus non dantur ob munus aliquod Eccleſiaſticum, ſeu adminiſtrationem ſacram, ſed ob militiam in qua ſe debent exercere, ac proinde non ſunt propriè beneficia Eccleſiaſtica. Præſertim quia beneficia Eccleſiaſtica habẽt annexam obligationem Officij diuini perſoluendi, tonſuram, & Clerici veſtem portandi, quod deficit in huiuſmodi Equitibus. Mandoſius *cõment. ſuper regul. 3. Cancellar. qu. 11. nu. 4.* Azorius *to. 1. inſtitut. moral. lib. 13. c. 3.* Iura autem reddituum qui in huiuſmodi militaribus ordinibus Clericis conferuntur ob miniſterium Eccleſiaſticum, quo ipſi Clerici inſeruiunt Ordinum Eccleſijs ſunt vera beneficia Regularia. Cum nihil illis ad rationem beneficij neceſſarium deficiat. Azorius *vt ſupra* Nihilominus adhuc illa non ſunt dicenda ſimpliciter beneficia Eccleſiaſtica; quia non ſunt perpetua, ſed amobilia, & dependentia à voluntate Superiorum. Sanchez *lib. 7. in decalog. cap. 29. à num. 104.* Vide dicenda *cap. 18. num. 6.*

26 Ex quo fit quod etſi Commendæ Clericales, illæ ſcilicet, quæ dantur propter ſpiritualem adminiſtrationem, vel ſpirituale miniſterium, curam videlicet animarum ſint materia ſimoniæ, ita vt ſi vendantur, val emantur ſimonia committatur; Commendæ verò aliæ quæ huiuſmodi militibus dãtur non propter ſpiritualem adminiſtrationem, aut

functio-

functionem, ſed titulo mere laico, ſcilicet ob militiam gerendam, vt ſubſidia videlicet, vel ſtipendium ipſius, non ſunt materia ſimoniæ, cum ſint res temporales. Suarez *tom. 1. de ſimonia cap.* 27. Bonacina *de ſimonia quæſt.* 4. Nihilominus ſi vendantur ſiue à Rege, Principe, vel Magiſtro Ordinis, qui illas diſtribuunt, graue peccatum committitur. Tum quia prędicti non ſunt Domini, ſed diſpenſatores illarum, tum quia ſic dabuntur indignis quod eſt intrinſecè malum, vt porè contra finem inſtitutionis illarum. Suarez, & Bonacina *vt ſupra*. Cum antem ſint bona Eccleſiaſtica videtur caſu quo aliquando vendantur, vendi, aut alienari non poſſe ſine aſſenſu Sedis Apoſtolicæ, propter Extrauag. *Ambitioſa*, vbi bonorum Eccleſiaſticorum alienationes prohibentur. Couarrun. 2. *var. cap.* 16. *num* 3. Riccius *in prax. fori Eccleſiaſt. deciſ.* 76. *&* 79. Bonacina *de alienat. bonor. Eccleſiaſt. diſp.* 2. *qu. vnica punct.* 2. *num.* 13.

27 An verò huiuſmodi fructus aut redditus, quos habent iſti milites Commendati poſſint tuta conſcientia percipere, actu non militantes, nec arma capientes, ſed otioſè, vel vitioſè in Curijs Princip. & vrbibus degentes meritò dubitant plures. Multi volunt eos non poſſe tales fructus, aut redditus tuta conſcientia recipere. Quia ipſis ſunt conceſſi, vt contra Sarracenos, & alios Eccleſiæ hoſtes prælientur, & quod datur ob aliquam cauſam, ea non ſubſiſtente, nihil valet. Alijs autem dicta opinio duriuſcula videtur, & fundamentum ipſius infirmum, eo quod licet prædicta bona militibus iſtis dentur cauſa militiæ, ſed non ea conditione, & lege, vt actu militent. Ad hoc inclinare videtur. Azorius *tomo 1. inſtit. moral. lib.* 13. *cap.* 4. *§. ſeptimo quæritur*. Verumtamen mihi videtur huius deciſionem pendere, tum ex ſtatutis horum Ordinum, tum ex modo quo ipſis prædicta bona conferuntur. Si enim, vel ex prædictis ſtatutis, vel ex modo quo ipſis dicta bona conceduntur habetur eos teneri actu militare, vt illis potiantur, ſine dubio non poſſunt actu non militantes, ſed otioſè, vel vitioſè ſine vllo militiæ exercitio viuentes illis potiri. Si autem ex ſtatutis Ordinum vel modo quo prædicta bona ipſis conceduntur, nihil tale habeatur, etſi non teneantur actu militare, tenentur tamen eſſe in præparatione animi ad militādum quoties ipſis iniunctum fuerit, vel occaſio, aut neceſſitas poſtulauerit. Aliàs omnino nugatoriè, & vanè militum nomine, & præmio gaudere poſſent.

28 Sed ſiue actu militent, ſiue non huiuſmodi Equites, prædictorum bonorum, & quorumcumque aliorum ſibi ex patrimonio, vel alio modo cōpetentium dominio carent, ratione voti paupertatis quod emiſerunt, vt dictum eſt, vnde ſolùm habēt vſum illorum in ordine ad licita, & honeſta non tanquam ſuorum, ſed tanquam ſibi commiſſorum, ac commendatorum, nutu, & voluntate Superiorum prout alij Religioſi, quia hoc ſolùm permittit votum paupertatis. Azor. *tom.* 1 *inſtit. moral. lib.* 13. *cap.* 4. *§. octauo quæritur & §. nono quæritur*. Rodriguez *tom.* 2. *quæſt. Regul. q.* 58. *art.* 5. Nauarrus *lib. de redditibus q.* 1. *num.* 95. *&* 96. *& qu.* 3. *num.* 30. *&* 31. *& Apolog. ad lib. de reditib. num.* 6. Quidquid dicat in contrarium Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 8. *num.* 29. Vnde ſi fructus, aut redditus huiuſmodi ludendo, aut alio vano inutili, ſeu futili modo impendendo perdant, non ſolùm peccant grauiter, vel leuiter, iuxta capacitatem materiæ ſicut alij Religioſi contra votum paupertatis, ſed etiam ij, in quos ipſi prædicta bona transferunt ad reſtitutionem tenentur, vt docent aliqui apud Azorium *vt ſupra §. decimo quæritur*, quia talia bona non ſunt ipſis conceſſa niſi in ordine ad honeſtos, & licitos vſus, nec voluntas Superiorum eſt, aut poteſt eſſe, vt in vanos, & inutiles ea expendant. Verum eſt huiuſmodi Equitibus militaribus, tum ratione nobilitatis, tum ratione finis Religionis militaris qui non eſt ſtrictam obſeruantiam ſeruare, ſed militiam pro Chriſto quando opus fuerit ſectari, licere ſæpius ludere ludis honeſtis aliquam pecuniæ quantitatem, & facere aliquas, & plures expenſas quæ alijs Religioſis non licent, quod, iuxta prudentis arbitrium, tum ex vſu inter timoratos, tum ex conceſſu Prælatorum metiendum eſt. Donare tamen concubinis non poſſunt, ita vt illorum donatio etiam iuramento firmamata, ſit irrita, vt docent multi, quos ſequitur Rodriguez *tom. 1. quæſt. Regular. q.* 27. *art.* 12. *in fine*. Cæterum probabiliter, vt credo, excuſari poſſunt à reſtitutione facienda eorum quæ ab illis acceperunt, tam prædictæ concubinæ, quam alij cum quibus illicitè luſerunt, eo quod Religiones iſtæ vſu, & praxi nihil de iſtis rebus malè donatis curare videantur, ita vt eas quaſi remittere cenſendæ ſint.

29 Hinc etiam valde probabile eſt poſſe hos milites etiam Commendatarios, ſiue de bonis patrimonialibus, ſiue de redditibus Commēdarum maioratus inſtituere non ſecus atque alios ſeculares ſi hoc illis ſpecialiter non ſit prohibitum. Non quidem quia prædictorum bonorum dominium habeant, vt malè quidam putant, ſed quia Religiones iſtæ militares, & Prælati ſupremi ipſarum hoc videntur permittere. Molina *tom.* 3. *de iuſt. diſp.* 604. *fin.* Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 8. *num.* 31.

30 Peccabunt tamen mortaliter contra votum paupertatis, ſi in his, aut alijs vſibus expendant prædicta bona contra ſuorum Superiorum beneplacitum. Hoc enim ad minus eſt neceſſarium pro voto paupertatis, quod emiſerunt. Iſla *in Confeſſionario in interrogationibus circa votum.* Motta *in lib. inſtructionis vt Commendatarij tendant ad perfectionem, &* Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 8. *num.* 35.

31 Peccabunt etiam mortaliter contra votum paupertatis, ſi tempore, & occaſione quibus Religiones ipſæ, ipſorum Prælati, vel viſitatores, iuſſerint, non præſentauerint inuentaria rerum, quas poſſident, aut in eis conficiendis infideliter ſe geſſerint aliqua occultando, quia paupertas ab eis promiſſa hoc ad minus requirit. Iſla *in Regula Commendatariorum D. Iacobi in proemio, & in confeſſionario in interrogationibus circa votum*. Quod tamen bene intelligit Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 7. *num.* 34. Quando notabilis eſſet mora in inuentario conficiendo, & quando occultatio eſſet rei notabilis, alias ſolùm peccatum veniale cōmittent, magis, vel minus leue, iuxta maiorem, vel minorem grauitatem materiæ.

32 Ex alumnis horum militarium Ordinum tenentur ad Officium diuinum, ſeu horas Canonicas Clerici in ſacris Conſtituti, & Moniales, iuxta dicta tom. 1. cap. 12. num. 2. & 3. & cap. 25. num. 13. De clericis autem non in Sacris conſtitutis, ſed ad Chori ſeruitium deputatis philoſophandum videtur eodem modo, ac de alijs Religioſis, iuxta dicta eodem cap. 12. num. 3. Milites autem horum Ordinum, non ſunt obligati ad Officium diuinum, quia etſi ſint Religioſi, iuxta dicta, non tamen ſunt addicti Choro, cultui diuino, aut Eccleſiaſticis miniſterijs, ſed militiæ. Azorius *tom. 1. inſtit. moral. lib.* 13. *cap.* 4. *§. quinto quæritur* Suarez *tom.* 2. *de Relig. lib.* 4. *de horis canonicis cap.* 19. Quod etiā verum puto de militibus cōmendatis,

ſeu Commendatarijs horum Ordinum, cum nec ratione Religionis militaris, ad id obligentur, vt dictum eſt, nec ratione Ordinis ſacri, cum illo careant, nec ratione beneficij Eccleſiaſtici, cum Commenda beneficium Eccleſiaſticum non ſit, nec conſuetudinis, quæ non extat, vt credo. Quod diximus contra Bonacinam *de horis canonicis diſp. 1. quæſt. 2. punct. 4. nu.* 3. Clerici autem horum Ordinum militarium beneficia Regularia quantumuis manualia habentes ad officium diuinum tenentur; tum ratione Ordinis ſacri, tum ratione beneficij. Bonacina *ibid. nu.* 2. Imo milites ipſi tenentur recitare eas Orationes, quas loco Horarum Canonicarum Regula ipſis præſcribit. Iſta *ſuper Regulam Commendat. D. Iacobi c. 6.* Qui licet dicat hanc obligationem eſſe ſub mortali, alij tamen id negant. Nauarrus *c. quando c. 7. nu.* 23. Sanch. 2. *tom. conſil. moral. lib. 7. c. 2. dub.* 5. Côſulenda ſunt tum verba Regulæ, tum dicta *to. 1. c. 7.* de obligatione Regulariũ, ratione Regulæ, ſui Ordin.

33 Probabile eſt poſse huiuſmodi Equites Ordinum militarium de ſuorum reddituum fructibus, & de alijs bonis ipſorum teſtari, ſi vſu, conſuetudine, vel Conſtitutionibus particularibus non ſit illis hoc interdictum ſed permiſsum. Ratio eſt, quia etſi ratione voti paupertatis id non ipſis liceret, ſi tamen talis vſus, conſuetudo, aut Conſtitutio hoc illis prohibens non exiſtat, videtur illis a Religione permitti, ac per conſequens licite fieri. Nec obſtat Conſtitutio Pij V. *Sacroſanctum* anno 1568. edita, quæ eſt inter Conſtitutiones huius Pontificis 2. tom. Bullar. 73. quia in ea ſolùm reuocat omnes, & quaſcumque licentias, ſeu facultates teſtandi his Equitibus conceſsas, non tamen Ordinis Conſtitutiones, vel vſum, aut conſuetudinem legitimè præſcriptas. Azorius *tom. 1. inſtit. moral. lib. 13. cap.* 5. Adde Gregor. XIII. reuocaſse prædictam Conſtitutionem Pij V. concedêdo illis facultatem teſtandi, iuxta priſtinam eorum conſuetudinem. Sanchez *lib. 7. in decalog. cap. 8. num.* 30. Vide dicenda infra à num. 54.

34 Clericos etiam horum Ordinum Militarium extra clauſtra viuentes de licentia Superiorum poſse teſtari cum quibuſdam conditionibus, aſserunt Isla *in Reg. horum Commendatariorum cap.* 20. Motta *in lib. inſtruct. vt Commendatarij tendant ad perfectionem cap. 4. §. 4. num.* 52. Cum tamen iſti ſimpliciter veri, & indubitati ſint Religioſi, teſtari autem prohibitum Religioſis ſit, iuxta dicta *tom. 1. cap. 9. num.* 19. ideo ad priuilegia Conſtitutiones, & legitimas eorum conſuetudines attendere oportet. Sanchez *lib. 7. in decalog. cap. 8. nu.* 37.

35 Commendatarijs perpetuis Ordinum militarium competunt ea quę veris Prælatis competere poſsunt. Rodriguez *tom. 1. quæſt. Regular. qu. 27. art.* 12. Quod intellige quantum ad diſpoſitionem reddituum ſuarum Commendarum, ſeruato iure Ordinis, & voto paupertatis, non tamen poſsunt alienare, nec locare niſi ſeruatis ſeruandis. [Hinc etiam declarauit Sacra Congregatio Epiſcoporum & Regularium 6. Iulij 1640. poro Ciſtercienſ. quod gubernatio ipſorũ ſpectaretur ad eorũ Superiores; non vero cômẽdatarijs.]

36 Tenentur de redditibus Commendarum eleemoſynas elargiri, & ſuarum Eccleſiarum neceſſitatibus ſuccurrere, eo quod prædicti redditus ſunt bona Eccleſiaſtica ex decimis, vel primitijs Eccleſiaſticis deducta, etſi illis applicata pro bello contra infideles gerendo, atque adeo dum tale bellum non inſtat, tenentur pauperibus, & Eccleſiarum indigentijs ſubuenire, aliàs defraudatores, & vſurpatores erunt bonorum Eccleſiaſticorum. Martinus de Ayala *in Compend. Ordin. milit. D. Iacobi* Rodriguez *tom. 2. quæſt. Regul. qu. 75. art.* 5. Specialiter de Commendatoribus quibus cômiſſa ſunt, vel commendata Hoſpitalia, vel Hoſpitalitas ſic ſcribunt graues Auctores. *Notandũ eſt illud quod traditur à Rebuffo, ſcilicet aduerſus Cômẽdatarios Hoſpitalitas (inquit) debita non ſeruatur, ſed tota amittitur nam quoties quiſque commendatarius, Hoſpitalem ſe exhibeat, aliorum ſit iudicium, quæ tamen plurimum eſt commendata vt Gloſſa, & Doctores ſcribunt. Hodie quidem Commendatarij tantum abſunt ab hac Hoſpitalitate, vt quæ poſſunt à pauperibus eripiant: vnde quia Hoſpitalitas deceſſit ſucceſſit indictio fiſci, Decimarum, & aliorum onerum præſtatio, vt in ſacris Canonibus habetur, hoc tollit fiſcus quod non accipit Chriſtus.* Azor. *tomo 1. lib. 2. cap. 22. §. vndecimo quæritur.* Rodriguez *tomo 2. quæ. Reg. q. 84. art.* 2.

37 Tenentur etiam habitum ſuarum Religionũ ſemper portare. Tum propter particulares ipſarum Côſtitutiones, tum etiam quia non eſt certum comprehenſos non eſſe in lege communi *cap. 2. ne Clerici, vel Monachi in 6.* vbi excommunicatione maiori innodantur Religioſi habitum ſuæ Religionis temere dimittentes, de qua diximus *tomo 1. cap.* 13. Cum .n. ſint verè Religioſi dubitari iure poteſt an in prædicta lege comprehendantur, etſi ex alia parte cum ipſi quoad odia, & rigores nomine Religioſorum non veniant, probabile ſatis ſit non comprehendi. Pro his etiam militibus beneficia Eccleſiaſtica obtinentibus extant duæ Conſtitutiones Sixti V. in 2. tomo Bullarij *num.* 92. circa habitum quem portare debent. Rodriguez *tom. 2. quæſt. Regul. q. 76. art.* 2. Declaratum autem eſt à S. Congregatione Militem Regularem, ſi fuerit Canonicus non poſſe ſupra habitum Canonicalem deferre Crucem Ordinis Militaris. Barboſa *in Collectan. Bullar. verb. miles Regularis* 2. *& verbo Canonicus Protonotarius.*

38 Gaudent priuilegio canonis, ita vt illos percutiens in excommunicationem latæ ſententiæ *can. ſi quis* cum ſint verè Religioſi, & perſonæ Eccleſiaſticæ. Garzia *de Benefic. 1. par. cap.* 4. Diana *Tract. de immunit. Eccleſiaſt. reſolut.* 72. Portellus *in Dub. Regul. verbo manus violentæ num.* 7. Nec id negari poteſt niſi ab opinantibus non eſse verè Religioſos. Vnde etiam videtur extendendum hoc priuilegium ad Nouitios eorum, cum etiam tempore Nouitiatus perſonæ Eccleſiaſticæ ſint, & in fauorabilibus Nouitij æquiparentur profeſſis iuxta dicta *tom. 1. cap. 3. num.* 16.

39 Pariter etiam fori priuilegio gaudent hi milites, propter eaſdem rationes, vt poſt multos Auctores tenet Barboſa *de Offic. & poteſt. Epiſcop. alleg. 12. num.* 45. Quorum aliqui etiam hoc extendunt ad Nouitios. Vide Mottam *de Confirmat. Ord. D. Iacobi lib. 2. cap. 1. §. nono.* Dianam *Tract. de immunit. Eccleſiaſt. reſolut. 72. & tract. de paupert. Religioſ. reſolut.* 23. Quid verò dicendum de Equite Hieroſolymitano, qui percuſſit aliquem Clericum; qualiter ſcilicet Epiſcopus ſe gerere debeat circa illum, habetur ex declaratione S. Congregat. apud Aldanum *in Compend. Canon. reſolut. lib. 2. tit. 3. nu.* 3. & Barboſam *in Collect. Bullar. verb. Eques Hieroſolymitanus.* Quid etiam dicendum de iis qui in Ordine S. Ioannis mediam Crucem portant, conſtat ex dictis ſupra nu. 4.

40 Idem etiam affirmandum de immunitate à gabellis, eſse ſcilicet prædictos Milites ab illis immunes. Propter dicta, nempe quia ſunt verè Religioſi, vel ſaltem Eccleſiaſticæ perſonæ. Flores de Mena *lib. 2. quæſtione 21. numero* 205. Diana *in Tract. de immunit*

Eccleſia-

Digitized by Google

Eccleſiaſtica reſolut.49.Barboſa *de Offic. & poteſt. Epiſcop.allegat*.74.qui etiam *num*.15.id priuilegium extendendum dicit ad vxores viduas horum Militum.

41 Eorum filij, videlicer quomodocumque habiti à Militibus S.Ioannis, & ab alijs Militibus Ordinum extra matrimonium, ſunt illegitimi, cum ſint filij religioſorum, & ita habetur *in l*.11.*Tauri*.Rodrigu.*tom*.1.*quæſt.Regular.qu*.13.*art*.2. Vnde conſequenter dicendum filios horum militum ante matrimonium habiros etiamſi ex copula cum ſoluta non eſſe naturales, cum ſint ſacrilegi contra votum caſtitatis, nec legitimari per ſubſequens matrimonium, propter eamdem rationem. Rodrig.*ibid*.Diana *trac*.2.*de dub. Regul.reſol*.30.

42 Per ipſorum profeſſionem non vacant beneficia aut peoſiones quæ antea habebant. Ratio eſt, quia *cap. Beneficium de Regularibus in* 6. decernens beneficia (idem dico de penſionibus) vacare per profeſſionem Religioſotum, cum ſit odioſum non videtur intelligendum de huiuſmodi Miliribus, qui etſi vt dictum ſit eſſentialiter Religioſi ſint, modum tamen Religioſorum non ſeruant: propterea enim à ſimilibus odijs, vt dictum eſt, eximuntur Sanchez *lib*.7.*in decalog.cap*.29.*num*.5.*&* 9. aliter tamen loqnens de Militibus S.Ioannis, ſed mihi videtur æquales eſſe quoad hoc omnes hos milires, propter rationem allatam, niſi pro ipſis ſit aliqua ſpecialiter.

43 Probabile etiam eſt capaces eſſe eorum beneficiorum, & penſionum quibus alij Religioſi, iuxta dicta *cap*.2.capaces non ſunt. Tum quia non comprehendũtur in odioſis ſpectantibus ad Regulares, tum quia, etſi Religioſi ſint modum tamen religioſorum non tenent, cum non omnino mutent ſtatum, & redditus quaſi proptios obtineant. Sanchez *lib*.7.*in decalog.cap*.29.*num*.103. & ſauer Azor. *tom*.1.*inſtit.mor. lib*.13.*cap*.3.*qu*.2.*ad finem*. Vide tamen declarationem S.Congregat.adducendam infra nu.54. Et nota dictis non obſtare quòd ſæpiùs à Sede Apoſtolica concedatur aliqnibus militibus horum Ordinum facultas ad habeodum penſiones, vt dicetur infra *num*.58. *&* 6n.hoc enim fieri potuit ob maiorem ſecuritatem conſcientiæ.

44 Quamuis autem veri Religioſi ſint, vt dictum manet, nihilominus illi qui votum emiſeruot ingrediendi Religionem, non determinando religionem, non ſatisfaciunt aſſumpto habitu iſtorum militum, Nam eorum religio in genere religionis adeo laxa eſt, vt potius modum viuendi ſæcularem habeat, illi autem qui religionem ingredi promittunt, intendũt profiteri ſtatum arctiorem, & Cœnobiticum intra clauſtra, & magis ſeparatum à faſtu, & curis ſæcularibus. Corduba *in Summ.qu*.148. Sanchez *li*.4.*de præceptis decalog.cap*.16.*num*.11. *&* 12. Qui etiam beoè addunt eos qui emiſerunt tale votum ſufficienter ſatisfacere ingrediendo Religionem Clericorum horũ Ordinum Militarium, ſicut & Canonicorum Regularium, cum illi veram vitam Regularem io Cœnobijs inſtar aliorum Religioſorum ducant. Addo oon eſſe improbabile quod qui votum emiſit Religionis nullam determinando, ſatisfaciat voto, ingrediendo Religionem S. Ioannis, quia illa inter militares, eſt ſtrictior, vt potè, cum milites illius votum ſimpliciter caſtitatis emittant, & non ſolùm coniugalem, vt alij Ordioes Militares. Aragon.2.2.*qu*.88.*artic*.11. Diana *tract*.16.*Miſcellan.reſolut*.38. Declaratum autem dicitur à Sac.Congregatione, per licentias clauſtralibus conceſſas ad ingrediendum quamcumque Religionem non licere tranſire ad non clauſtrales, quales ſunt Militares, & Hoſpitalarij. Quaranta *in Summ.Bullar.verb.Monaſteria, & Conuentus verſ.quoad tranſitum*.

45 Licer aliqui credant hos milites gaudere priuilegio aliorum Regularium, de quo *tom*.1.*cap*.18.*num*.27. quod ſcilicet poſſint confiteri peccata ſua Confeſſario etiam non approbato ab Ordinario (Ioannes Sancius *in ſelectis diſp*.49.*num*.10. cui annuere videtur Diana *tract*.2.*de Dub.Regul.reſolut*.30.) Nihilominus quia in hoc attendẽda eſt conſuetudo tam ea quæ fuit inter hos milites ante Conc.Trideotin., quam poſt illud, & hæc ſit in contrarium, vt ipſe Diana teſtatur, nullatenus aſſentiendum eſt huic ſententiæ, ſed vt falſa reijcienda.

46 Apoſtaſiæ crimen incurrent ſi Religionem quam profeſſi ſunt derelinquant. Motta *lib*.2.*ca*.1.§.6.*num*.5. Diana *tract*. 2.*de Dub. Regular.reſolut*.30. Quando autem ſint Apoſtatæ dicendi conſtar ex dictis *tomo* 1.*cap*.16.

47 Poſſunt etiam tranſire de Religione in qua ſunt ad aliam, ſed dicunt id fieri debere cum licentia magni Magiſtri Religionis. Motta *lib*.2.*cap*.1.§.6. Diana *Tract*.2.*de Dub. Regular. reſolut*.30. Verumtamen attendenda ſunt quoad hoc tum Iura, & priuilegia particularium Religionum militarium, tum circa conditiones huius tranſitus ca' quæ dicta ſunt *tomo* 1.*cap*.22.

48 Non peccant iſti Milites accedentes ad Sacramẽtum Pœnitentiæ, & Commonionis enſe, & pugione accincti, ſi hoc ſit conſuetudine introductum in eorum Religionibus, talis enim conſuetudo nihil habet indecentiæ, poſito quod ſtatus quem profitentur eſt, præparatos eſſe ad bellum gerendum pro fide Catholica quod rectè enſe, & pugione denotatur. Ioannes Sancius *in ſelectis diſp*.45.*nu*.3. Diana *Tract*.2.*de Dub.Regul.reſol*.30.

49 Quoad viſitarionem Eccleſiarum Ordinum Militiarum applicanda videtur doctrina tradita *tom*.1.*cap*.11.*num*.7. *&* 9. quod ſcilicer Epiſcopi, aut alij locorum Ordinarij nullam habeant facultatem viſitandi Eccleſias, aut Monaſteria quibus non imminet cura animarum, benè tamen illa, vel illas, quibus talis imminet cura, in eis quæ ad dictam curam, & Sacramentorum adminiſtrationem pertinent; propter ibidem adducta ex Coocil. Tridentin. & declarationibus Sac.Congregationis. Quibus iungitut Conſtitutio Pij V. pro Eccleſijs Militum S. Ioanois Hieroſolymitani. Barboſa *de Offic. & poteſt.Epiſcop. alleg*.74.*num*.26. Accedit etiam alia declaratio Sacr. Congregationis apud eumdem Barboſam *in Collect. Bullar.verb.excommunicatio*, in qua declaratur poſſe Epiſcopum excommunieare Fratrem Capellanum Religionis Hieroſolymitanæ, qui cum adminiſtraſſet redditus Parochialis ſæcularis, & citatus ab Epiſcopo ad reddendam rationem, noluit comparere. Vide etiam aliam declarationem Sacr. Congregat. Regular. apud eumdem Barboſa *vt ſup.verb.viſitare Epiſcopus quando poſſit & c*.2.Quia tameo aliquæ Eccleſiæ iſtorum Ordinum dicuntur eſſe oullius Diœceſis, & Magiſtri illorum in illis habere iuriſdictionem nõ ſolùm Epiſcopalem, ſed etiam temporalem (de quo Rodrigu.*tom*.1.*qu. Regul.qu*.36.*art*.3. *&* 4.) ac per conſequens oon includi in decretis Concil. Tridentini, ideo conſulenda ſunt tum priuilegia illorum, tum vſus, & praxis. Conſtitutio autem Gregor. XV. quæ huiuſmodi priuilegijs aduerſari videtur pro Hiſpaniæ Regnis ſuſpenſa eſt, iuxta dicta *tomo primo capitulo* 19. *numero* 35. De priuilegijs autem

tem

tem ipſorum dicetur infra à *numero* 52.

50 Priores Eccleſiarum Ordinum Militarium dicuntur poſſe exercere munera aliqua Epiſcopalia, ſcilicet Benedicere ornamenta, & concedere Reuerendas ſæcularibus ſuorum Prioratuum. Rodrig.*tom.*1. *q.*36.*art.*6. Vide tamen dicta *tom.*1.*cap.*14.*nu.*13.& *ca.*18.*num.*57.

51 De Monialibus horum Ordinum Militarium eodem modo philoſophandum, ac de alijs, iuxta dicta *tom.*1.*cap.*25. Specialiter quoad obligationem obſeruandæ clauſuræ abſque dubio ea ligari (quidquid immerito quidam dubitarint) conſtat ex Tridentin. *ſeſſ.*25.*cap.*22. illis verbis. *Quarumcumque ſanctimonialium, etiamſi illæ ſub gubernio militiarum, etiam Hieroſolymitanæ viuant, & quocumque nomine appellentur*, & ex Conſtitutione *Circa paſtoralis*, Pij V. illis verbis, *Cuiuſcumque Ordinis, vel militiarum, etiamſi Hieroſolymitanæ ſint*: verbum enim illud *etiam Hieroſolymitanæ* in vtroque decreto poſitum ſignificat à fortiori comprehendi Moniales aliarum militiarum. Nauar.*Comment.*4.*num.*44.*verſ.*5.*not* 1 *de Regularibus.* Sanch.*lib.*6.*in decalog.cap.*15.*num* . Etiamſi, dato caſu, ante Concilium, & Pium V [illegible] nſuetudo fuiſſet clauſuram non obſeruare. Quia Concilium dicta *ſeſſ.* 25.*c.*22. iubet obſeruari decreta illius ſeſſionis inter quæ vnum eſt de huiuſmodi clauſura, non obſtantibus *etiam conſuetudinibus immemorabilibus*, & Pius V. in ſua illa Conſt. *Circa paſtoralis* præſcribit eamdem clauſuram, etiamſi *nec vmquam in earum Monaſterijs, ſeu Domibus etiam ab immemorabili tempore ea ſeruata fuerit*. Nauarrus *vt ſupra num.*4.*verſ.octauo nota*, Rodrig.*tom.*1.*q.Regul.q.*44.*art.*2.& 3. Sanch.*lib.*6.*in decal.cap.*15.*n.*12.

52 Gaudent præterea huiuſmodi militares Ordines varijs priuilegijs à Sede Apoſtolica conceſſis. Specialiter milites S. Ioannis Hieroſolymitani ab Anaſtaſio IV. in Bulla *Chriſtianæ* in 1. tom. Bull. inter Bullas huius Pontificis *num.*2. ſub Sedis Apoſtolicæ protectione ſuſcepti priuilegijs quoque bona etiam ſtabilia poſſidendi, Hoſpitalia conſtruendi, Decimas non ſoluendi, tempore generalis interdicti celebrandi, & alijs, decorati ſunt. Deinde Pius IV. in Bulla *Circumſpecta* tom.2. Bullar.*nu.*9. priuilegia ab antiquioribus Pontificibus illis conceſſa confirmans alia de nouo conceſſit. Exempti etiam ſunt ab eodem Pio IV. in Bulla *Romani intereſt num.*20. à Conſtitutione illa de bonis ex illicita negotiatione acquiſitis, vt dictum eſt *tom.*1.*c.*10.*n.*5. Item SS. D. N. Vrban. VIII. in Conſtitutione *Vniuerſalis Eccleſiæ* 4. tom. Bullar. *num.*15. priuilegia, indulta, facultates, & exemptiones illis conceſſa à Romanis Pontificibus prædeceſſoribus confirmauit, & approbauit. A viſitatione Epiſcoporum exemptæ ſunt eorum Eccleſiæ ex priuilegio Summorum Pontificum, præter quam ſi ſint curatæ, vt declarauit S. Congregatio Concilij apud Armendariz *in addit.ad recopilat.legum Nauarræ lib.* 1.*tit.*6.*de viſitat.lib.*5.§.2.*num.*6. & Barboſam *in Collectan.Bullar.verb.milites S.Ioannis*. Inſuper vbi habent iuriſdictionem ſpiritualem, & temporalem non poſſunt Ordinarij ſe interponere ad viſitandum, ex declaratione S. Congregationis, teſtibus eodem Armendariz *lib.*2.§.2.*num.*94. & eodem Barboſa *vt ſupra verb.Eques Hieroſolymitanus*. Inſuper ex decreto Sac. Congregationis Concilij confirmato à SS. D. N. Vrbano VIII. in Bulla *Exponi nobis* tom. 4. Bullar.*nu.* 78. Conſtitutio Gregor. XV. de conſeruatoribus, de qua latè *c.*10. non afficit hos Equites Hieroſolymitanos, niſi quoad Iudices Conſeruatores, eidemque Religioni adhuc ius eiuſmodi Iudices conſeruatores eligendi competit. Extat etiam Bulla Pij V. in Bullario Rodriguez tom.2.*n.*24. vbi priuilegia, & exemptiones huius Religionis confirmantur, & declarantur, & alia Gregorij XIII. in eodem tom.2. Bullar. Rodrig.*n.*14. circa idem intentum, & alia Sixti V. in eodem Bull.*n.*18. de eadem re.

53 Specialiter ex declarationibus S. Congregationis, quas affert Barboſa *in Collectan.Bullar.verb.Fratres S. Ioannis Hieroſolymitani*, huius Religionis Fratres, ſiue eorum Vicarij in Parochialibus Religioni vnitis, & ab ea dependentibus non tenentur, neque compelli poſſunt ad contributionem ſeminarij, ſolutionem Cathedratici, Synodatici, ſiue charitatiui ſubſidij. Tenentur tamen ad proceſſiones accedere, & capellani ipſorum, qui adminiſtrarunt redditus Parochiæ ſæcularis citati ab Epiſcopo in viſitatione ad reddendam rationem, ſi non compareant poſſunt ab Epiſcopo excommunicari. Refertur etiam ab eodem Barboſa ibidem *verbo Vicarius perpetuus Parochialis* 8. *& verbo Vicarius amouibilis* 9. declaratum eſſe à Sac. Congregatione, Vicarios etiam amouibiles Eccleſiarum Parochialium vnitarum, & dependentium à Religione Hieroſolymitana poſſe ab Epiſcopo examinari, & approbari, ſimpliciter ſcilicet, non autem ad tempus, nec poſſe eos pro libito ſubijcere nouo examini, niſi ſuperueniente rationabili cauſa, & ſuſpicione ignorantiæ. Refert etiam idem auctor *dicto verbo Fratres S. Ioannis Hieroſolymitani vt ſupra* Pium V. in Bulla *Circumſpecta* anno 1561. conceſſiſſe prædictis Fratribus Capellanis Hoſpitalis S. Ioannis Hieroſolymitani quod poſſent à quocumq; Catholico Antiſtite ſub Romanæ Sedis obedientia conſtituto ſacros Ordines etiam extra tempora à Iure ſtatuta, tribus diebus feſtiuis ſuſcipere, & in quibuſcumque tam ſæcularium, quam Regularium Eccleſiis abſque alicuius licentia etiam Altari portatili celebrare. Verumtamen hæc Bulla non eſt Pij V. ſed Pij IV. & cum contineat priuilegium contrarium Concil. Trident. & Bullæ ipſius Pij IV. reuocatoriæ priuilegiorum Concilio contrariorum ideo cautè procedendum, etiamſi à poſterioribus Pontificibus hoc, & alia priuilegia huius Religionis confirmata dicantur, cum Pontifices non confirmare ſoleant dicta priuilegia, niſi quatenus contraria non fuerint dicto Concilio.

54 Milites S. Iacobi volgo de Spatha, inſtante Catholico Monarcha Philippo II. à Gregor. XIII. in Bulla *Romani Pontificis nu.*30. obtinuerunt, vt non obſtante Conſtitutione Pij V. qua illis ſublatæ erant licentiæ, & facultates ad teſtandum, nihilominus teſtari poſſent ex vi prædictarum facultatum. Declaratum etiam dicitur à Sac. Congregatione non emittentes inter illos omnia tria vota ſubſtantialia Religionis minimè incapaces eſſe Beneficiorum ſæcularium ſiue ſimplicium, ſiue Curatorum, nec etiam penſionũ. Garzia *in additionib.ad ſuum tractatum de benefic.part.* 1.*cap* 4.*num.*22. Barboſa *in Collect.Bullar. verb.milites S.Iacobi de Spatha*. De aliis etiam, qui prædicta tria vota emittunt idem etiam probabile eſſe, dictum eſt ſupra *num.*43.

55 Milites præterea S. Iacobi de Alcantara, & Sanctæ Mariæ de Calatraua fruuntur gratijs, & priuilegijs Ordinis Ciſtercienſis. Illi quidem ex priuilegio Leonis X. Conſtitut.44. tom.1. Bullar. iſti autem ex Iulio II. Conſtitut.16. in eodem tom.1. Bullar. Inſuper ex Gregor. XIII. in Conſtitut. *Romani Pontificis* eodem modo, ac milites S. Iacobi de Spatha obtinuerunt

poſſe

Digitized by Google

poſſe vti licentiis, & facultatibus ad teſtandum per Pium V. reuocatas.

56 Milites item S. Benedicti de Auis in Regno Portugalliæ perfruuntur omnibus priuilegijs conceſſis, & concedendis Militibus S.Iacobi de Spatha, de Calatraua, & Alcantara, ex Gregor. XIII. in Conſtit. *Ex Apoſtolica num.* 32. De his Rodriguez *tom. 1. qu. Reg. in fine*.

57 Milites S.Lazari multis, magniſque priuilegiis, & gratiis decorati ſunt à Pio IV. in Bulla *Inter aſſiduas num. 94.* quæ tamen poſtea Pius V. ſucceſſor declarauit, reformauit, ſeu reuocauit in Bulla *Sicuti bonus nu.* 28. Huic porrò militiæ alia ſub S. Mauritii nomine vnita eſt à Greg. XIII. in Bulla *Pro commiſſa numer. 7.* cui etiam priuilegia quædam concedit in Bulla *Chriſtiani populi num. 6.* Ex ea autem habetur hus milites S.Mauritii ſolùm duo vota, caſtitatis ſcilicet coniugalis, & obedientiæ emittere, ac perinde verès Religioſus non eſſe.

58 Ordinis quoque militaris S.Stephani Milites charitatem, caſtitatem coniugalem, & obedientiam expreſsè promittunt, vt conſtat ex Bulla Pij IV. *His quæ* tom. 2. Bullar. *n.* 60. Cum autem ibi nihil habeatur de voto paupertatis, ideo videtur eſſentialiter religioſos non eſſe, quamuis ob profeſſionem Regulæ S. Benedicti Religioſi in dicta Bulla à Pontifice appellentur. Variis etiam priuilegiis, videlicet exemptionis à iuriſdictione Ordinariorum, diſponendi de acquiſitis, dummodo quintam illorum partem Conuentui relinquant, retinendi, & transferendi penſiones vſq; ad certam quantitatem, & aliis ab eodem Pio IV. in dicta Bulla decorati ſunt.

59 Pro militibus etiam S. Spiritus in Regno Galliæ extant duæ Conſtitutiones Pauli V. inter Conſtitutiones ipſius *num. 42. & 44.* in quarum vna Pontifex diſpenſat in duobus ſtatutis huius Ordinis voto, & iuramento firmatis, altero de Communione S. Euchariſtiæ facienda die Congregationis generalis dicti Ordinis, & admiſſionis ad habitum alicuius, altero de exteris non admittendis in milites; in alia verò facultatem Henrico IV. Regi concedit ſtatuta, pro illius proſpero regimine neceſſaria, & vtilia, edendi, corrigendi, & immutandi. Nihil tamen de priuilegijs huic militari Ordini conceſſis ibi inuenio.

60 Ordo tamen militaris ſub titulo, habitu, & Regula Ordinis noſtri B. Mariæ de Monte Carmelo ab eodem Paulo V. in Bulla *Romanus Pontifex num.* 41. inſtitutus poſtulante eodem Henrico IV. Galliarum Rege, priuilegia plura ab ipſo Pontifice habet, videlicet facultatem penſiones habendi, exemptionem ab impoſitionibus, & grauaminibus, ſuperioritate quorumcumque Ordinariorum, & etiam indulgentiæ plenariæ tam in die, qua in Ordine recepti fuerint Milites, quam ſingulis annis die 16. Iulij quà feſtum B. Mariæ Virg. de Monte Carmelo ſolemniter celebratur, ac in articulo mortis. Quas indulgentias non contineri ſub generali reuocatione indulgentiarum ab eodem Paulo V. facta conſtat, tum quia illa reuocatio facta fuit ann. 1606. hæc autem conceſſio anno 1607. vel 1608. tum quia prædicta reuocatione ſolùm videtur comprehendi indulgentiæ conceſſæ alijs Ordinibus non militaribus.

61 Demum ſub SS. D.N. Vrbano VIII. Ordo militiæ Chriſtianæ ſub titulo Conceptionis Beatæ Mariæ Virginis Immaculatæ, & Regula S.Franciſci inſtitutus, plura etiam ab ipſo priuilegia conceſſa habet, videlicet exemptionis ab Ordinariorum iuriſdictione, facultatis ad habendum penſiones certæ quantitatis pecuniæ, poteſtatis condendi ſtatuta, & indulgentiarum. Conſtant hæc, & alia ad hanc militiam pertinentia ex duabus conſtitutionibus eiuſdem Vrbani in 4. tom. Bull. *num.* 11.

SVMMARIVM CAP. VI.

Regulares Hoſpitalarij qui ſint. n. 1.
Plures Religiones habent, & habuerunt Hoſpitalia. ibidem.
Veri Religioſi ſunt omnes ſi emittant tria vota eſſentialia. num. 2.
Qui ea emittant. ibid.
Aliqui etiam quartum votum faciunt. n. 3.
Gaudent varijs priuilegijs à Sede Apoſtolica. n. 4.
Cruciferi quibus gaudent. ibid.
Fratres S. Antonij Viennenſis. ibid.
S. Spiritus in Saxia. ibid.
Fratres B. Ioannis de Deo. ibid.
Prouident aliqui ipſorum aliqua beneficia. n. 5.
Hoſpitalia regularia ſubire debent conditiones Beneficij regularis. n. 6.
Quæ illis præcipiuntur in Concil. Vienn. & à Clem. V. numero 7. *&* 8.
Quæ à Conc. Trid. n. 9. *&* 10.
An Hoſpitalia Regularia exempta ſint ab Ordinariorum iuriſdictione. n. 11.
Quid circa ipſa declaratum. ibid.
Quoad regularem obſeruantiam eorum qui Hoſpitalibus aſſiſtunt, non ſubijciuntur Ordinarijs. n. 12.
Quid determinatum ſit pro Fratribus B. Ioannis de Deo. num. 13.
Quid etiam pro habitu ab ipſis deferendo. n. 14.
An ſint vel non materia ſimoniæ Adminiſtrationes, ſeu Rectoriæ Hoſpitalium. n. 15.
Bona ipſorum an alienari poſſint ſine ſolemnitate requiſita. num. 16.
An Rectores Hoſpitalium gaudeant priuilegio fori. numero 17.
Quid de Rectoribus Hoſpitalium non Regularium. ibidem.
An ad illos tranſire poſſint aliæ Religiones. n. 18.

De Regularibus Hoſpitalarijs, eorumque Iuribus, priuilegijs, & obligationibus. Cap. VI.

1 Regulares Hoſpitalarij ij ſunt in præſenti, quorum Ordines ſuper Hoſpitalitatem fundati ſunt, vel ſaltem Hoſpitalia habent, & in eis curam infirmorum, vel peregrinorum exercent, eos charitatiuè medicando, vel ſuſcipiendo, quales ſunt Cruciferi, Fratres S. Antonij Viennenſis, S. Spiritus in Saxia. S. Ioannis de Deo &c. de quibus ſigillatim hoc capite dicendum. Miranda *in Man. Prælat. tomo 1. qu. 4. artic.* 14. Obiter etiam de alijs, qui etſi inter Mendicantes, Monachales, ſeu militares computentur, Hoſpitalium tamen quorumdam curam habẽt, hac enim ratione de illis modo agẽdum. Inter quos etiam recenſentur Fratres Ordinis SS. Trinitatis, quibus Hoſpitalitas competere videtur ex Regula, cum in ea, quam ab Innocentio III. acceperunt in Bulla *Operante* anno 1198. in 1. tomo Bullar. *num.* 1. bonorum ſuorum partem operibus miſericordiæ applicandam præcipiatur. Hinc plura habent Hoſpitalia. Ordinis etiam grauiſſimi Prædicatorum

Fra-

Fratres Hoſpitalia habuiſſe conſtat ex Bullis Martini V.& Bonifacij VIII.quas refert Rodriguez *tom.2.qu. Regul. qu. 63.art.3.* aliorum etiam Ordinum Fratres Hoſpitalia habere pro comperto eſt.

2 De ijs id primò, certum, & indubitatum, verè, & eſſentialiter Religioſos eſſe, ſi emittant ſaltem tria vota eſſentialia Religionis, videlicet obedientiam, caſtitatem, & paupertatem, prout Mendicantes, monachos, & Canonicos Regulares emittere ſuperioribus capitibus dictum eſt. Horum enim trium votorum emiſſio ſtatum Religioſum conſtituit, iuxta ſæpius dicta tam in primo, quam in hoc ſecundo tomo Summæ. Illa autem emittere Cruciferos ſupponit Pius V.in Bulla *Nihil in Eccleſia* anno 1568.edita, in 2. tomo Bullar.*num.* 59. Fratres S. Antonij Viennenſis Bonifac. VIII. in Bulla *Sane inter dilectos* anno 3.ſui Pontificatus, & Fratres S.Spiritus in Saxia Innoc.III.in Bulla *Inter opera* in 1. tom. Bullar. *num.* 7. Ac demum Fratres B.Ioannis de Deo Paul.V.in Bulla *Romanus Pontifex* anno 1611. edita in 3. tom. Bullar.*numero* 65.vbi tria vota obedientiæ, caſtitatis, & paupertatis, & quartum ſeruiendi infirmis emittentes, verè, & propriè Religioſos, & Regulares eſſe, ac pro talibus habendos declarauit.

3 Emittunt etiam aliqui ipſorum videlicet Fratres B. Ioannis de Deo ex Clement.VIII.in Bulla *Romani Pontificis* anno 1566. in 3. tomo Bullar. num. 44. & Paulo V. in Bulla ſuperius relata, votum inſeruiendi infirmis. Sin autem ex voto, ſiue ex Regula, vel Cõſtitutionibus particularibus, tam hi, quam alij dicto miniſterio, vel ſimili de peregrinorum ſuſceptione incumbant, iuxta regulas generales, de quibus *tom. 1.cap.7.&8.*dictum eſt, quanta ſit obligatio ad id faciendum, penſari debet.

4 Gaudent varijs priuilegijs à Sede Apoſtolica illis conceſſis, etenim Cruciferi ab Vrbano III. anno 1187. in Bulla *Cum Anteceſſor* in 1.tom.Bullar.exemptionem à certis decimis, facultatem recipiendi ad Religionem, & fabricandi Cæmeteria, ac Oratoria habuerunt. Deinde Greg.XIV.in Bulla *Romanus Põtifex* 2. tomo Bull. *nu.* 13. priuilegia alias illis conceſſa confirmauit, ac omnia, & ſingula priuilegia Mẽdicantium, & non Mendicantium Ordinum conceſſit. Similiter Fratres S.Antonij Viennenſis à Sanctiſs. D. N. Vrbano VIII. anno 1624. omnium Regularium mendicantium, & non mendicantium priuilegiorum communicatio conceſſa eſt, teſtes Barboſa *in Collectan. Bullar. verb. Fratres S. Antonij Viennen.* Item Fratres S. Spiritus in Saxia à Sixto IV.in Bulla *Religionis zelus* anno 1483. in 2. tomo Bullar. *numero* 22. ſub S.Petri protectione ſuſcepti ab omni Ordinariorum iuriſdictione exempti, & priuilegijs monachorum S. Iuſtinæ decorati ſunt. Fratres autem B. Ioannis de Deo exempti ſunt ab Ordinariorum iuriſdictione per Paulum V. Conſtitutione *Romanus* 1619. Barboſa *in Collectan. Bullar. verb. Fratres B.Ioannis Dei.*

5 Habent aliqui ipſorum facultatem prouidendi nõ ſolùm Hoſpitalia Religionis, ſed etiam beneficia aliqua Regularia illi annexa. Id enim ſupponitur de Cruciferis à Pio V. in Bulla *Nihil in Eccleſia*, de qua ſupra num. 2. quibus tamen Pontifex ipſe præſcribit modum, & formam id faciendi. De Fratribus etiam S. Antonij Viennenſis id etiam ſupponi videtur à Summis Pontificibus Gregor.XV.& Vrbano VIII. in Conſtitutionibus relatis à Barboſa *in Collectan.Bullar. verb.Fratres S. Antonij Viennen.* & de Fratribus S.Spiritus in Saxia ex Sixto IV.in Bulla *Etſi vniuerſis* in 1.tom.Bullar. inter Bullas huius Pontificis *num.*12. & vt dicitur ex Paulo IV. Pio IV. Pio V. De huiuſmodi autem Regularium beneficiorum natura conditionibus, & alia ad ipſa ſpectantibus, lege dicenda *cap.*18.

6 Huiuſmodi autem Hoſpitalia Regularia Regularibus conceſſa ſubire debent conditiones beneficij Regularis, maximè quoad amouibilitatem, & incõſtantem naturam ipſorum, ita ſcilicet vt ij quibus conceduntur amoueri poſſint à Superioribus Religionis, iuxta dicenda cap.18. Hoc enim neceſſarium eſt, tum propter vota paupertatis, & obedientiæ quę emittunt Religioſi, etiam Hoſpitalarij, tum propter naturam beneficiorum Regularium, quibus aſſimilantur. Rodriguez *tom.2.quæſt. Regul. qu.84.artic.1.*

7 Præ oculis habenda ſemper eſt Hoſpitalarijs Regularibus, Hoſpitalium præcipue Rectoribus Conſtitutio Clem.V.ſeu Concilij Viennenſis quæ incipit *Quia contingit lib.3. Clement. de Religioſis domibus cap.* 2.vbi ſic habetur. Quia contingit interdum quod Xenodochiorum, Leproſariorum, Eleemoſynariorum, ſeu Hoſpitalium Rectores locorum ipſorum cura poſtpoſita, bona, res, & iura ipſorum interdum ab occupatorum, & vſurpatorum manibus excutere negligunt, quinimo ea collabi, & deperdi, domos, & ædificia ruinis deformari permittunt, & non attento quod loca ipſa ad hoc fundata, & fidelium erogationibus dotata fuerunt, vt pauperes infectique lepra reciperentur inibi, & ex prouentibus ſuſtentarentur illorum, id renuunt inhumaniter facere: prouentus eoſdem in vſus ſuos damnabiliter conuertentes: cum tamen ea, quæ ad certum vſum largitione ſunt deſtinata fidelium, ad illum debeant non ad alium (ſalua quidem Sedis Apoſtolicæ auctoritate) conuerti. Nos autem incuriam, & abuſum huiuſmodi deteſtantes hoc Sacro Concilio approbante ſancimus, vt ij ad quos id de iure, vel ſtatuto in ipſorum fundatione locorum appoſito, aut ex conſuetudine præſcripta legitimè, vel priuilegio Sedis Apoſtolicæ pertinet, loca ipſa ſtudeant in prædictis omnibus ſalubriter reformare, ac occupata, deperdita, & alienata indebite in ſtatum reduci debitum faciant, & ad ipſarum miſerabilium perſonarum receptionem, & ſuſtentationem debitam iuxta facultates, & prouentus locorum ipſorum Rectores prædictos compellere non omittant. In quo ſi forte commiſerint negligentiam, vel defectum, Ordinarijs locorum iniungimus, vt etiam ſi pia loca prædicta exemptionis priuilegio munita conſiſtant: per ſe ipſos, vel alios impleant omnia præmiſſa, & ſingula, & Rectores eoſdem, vtique non exemptos propria, exemptos verò, & alios priuilegiatos Apoſtolica ad id auctoritate compellant, contradictores cuiuſcumque ſtatus, aut conditionis exiſtant, ac præbentes eiſdem circa præmiſſa conſilium, auxilium, vel fauorem, per cenſuram Eccleſiaſticam, & alijs Iuribus remedijs compeſcendo, nullum tamen per hoc exemptionibus, ſeu priuilegijs ipſis, quoad alia præiudicium generando. Hæc in dicta Conſtitutione.

8 Subdit alia Concilium, quæ quia ſolùm pro Hoſpitalibus ſæcularibus dicta videntur, vt notat Gloſſa *in hac Clement. verb. præmiſſa, &* Rodriguez *tom.2.qu. Regul.qu.84.artic.*2. ideo prætermittuntur. Sequentia tamen ad Regulares Hoſpitalarios diriguntur. *Præmiſſa verò ad Hoſpitalia militarium Ordinum, aut Religioſorum etiam aliorum extendi minimè volumus: quorum tamen Hoſpitalium Rectoribus in ſancta obedientia*

virtu-

Digitized by Google

virtute mandamus, vt in illis ſecundum ſuorum Ordinum inſtituta, & antiquas obſeruantias prouidere pauperibus, & Hoſpitalitatem debitam in illis tenere procurent: ad quod per Superiores eorum, arctà diſtrictione cogantur, ſtatutis, aut conſuetudinibus quibuslibet non obſtantibus in præmiſſis. Rodriquez *vt ſupra §. notandum eſt.*

9 Notanda etiam ſunt verba Concilij Trident. *ſeſs.* 7.cap. 15. quibus etiam prædicta Clementina innouatur, videlicet: Curent Ordinarij, vt Hoſpitalia quęcumque à ſuis adminiſtratoribus quocumq; illi nomine cenſeantur, etiam quomodolibet exemptis fideliter, & diligenter gubernentur, Conſtitutionibus Concilij Viennenſis, quæ incipit, *Quia contingit*, forma ſeruata, quam quidem conſtitutionem eadem Sancta Synodus innouandam duxit, & innouat cum derogationibus in ea contentis. Et etiam *ſeſs.22.ca.* 8.vbi hæc habentur. Epiſcopi etiam tanquam Sedis Apoſtolicæ delegati, in caſibus à Iure conceſſis, omnium piarum diſpoſitionum tam in vltima voluntate, quam inter viuos, ſint executores: habeant Ius viſitandi Hoſpitalia, Collegia quæcumque, ac confraternitates laicorum etiam quas ſcholas, ſiue quocumque alio nomine vocant, non tamen quæ ſub Regum immediata protectione ſunt, ſine eorum licentia, eleemoſinas Montis pietatis, ſiue Chatitatis, & pia loca omnia quomodocumque nuncupentur, etiamſi prædictorum locorum cura ad laicos pertineat, atque eadem pia loca exemptionis priuilegio ſint munita, ac omnia, quæ ad Dei cultum, aut animarum ſalutem, ſeu pauperes ſuſtentandos inſtituta ſunt, ipſi ex officio ſuo, iuxta ſacrorum canonum ſtatuta cognoſcant, & exequantur, non obſtantibus quacumque conſuetudine, etiam immemorabili, priuilegio, aut ſtatuto. Et eadem ſeſſ.cap.9.vbi ſic. Adminiſtratores tam Eccleſiaſtici quam laici fabricæ cuiuſuis Eccleſiæ etiam Cathedralis, Hoſpitalis, Confraternitatis, eleemoſynæ Montis pietatis, & quorumcumque piorum locorum, ſingulis annis teneantur reddere rationem adminiſtrationis Ordinario, conſuetudinibus, & priuilegijs: quibuſcumque in contrarium ſublatis, niſi ſecus forte in inſtitutione, & ordinatione talis Eccleſiæ, ſeu fabricæ expreſsè cautum eſſet. Quod ſi ex conſuetudine, aut priuilegio, aut ex conſtitutione aliqua loci, aliis ad id deputatis ratio reddenda eſſet; tunc cum ijs adhibeatur etiam Ordinarius, & aliter factæ liberationes dictis adminiſtratoribus minimè ſuffragentur. Hæc Concilium.

10 Et ſimiliter *ſeſs.25.cap.*8.vbi poſt commendatam Hoſpitalitatem omnibus beneficiarijs tam ſæcularibus, quam regularibus ſubiungit. *Illis verò qui Hoſpitalia vulgo nuncupata, ſeu alia pia loca ad peregrinorum, infirmorum, ſenum, pauperumuè vſum præcipuè inſtituta in commendam, adminiſtrationem, aut quemcumque titulum, aut etiam Eccleſiis ſuis vnita obtinent, vel ſi Eccleſiæ Parochiales Hoſpitalibus fortè vnitæ, aut in Hoſpitalia erectæ, earumque patronis in adminiſtrationem conceſſæ ſint; præcipit omnino, vt impoſitum illis onus, officiumuè adminiſtrent, atque Hoſpitalitatem quam debent, ex fructibus ad id deputatis actu exerceant, iuxta Conſtitutionem Concilij Viennenſis, alias in hac eadem Synodo ſub fel. record. Paulo III. innouatam, quæ incipit.* Quia contingit. *Quod ſi Hoſpitalia hæc ad certum peregrinorum, aut infirmorum, aut aliarum perſonarum genus ſuſcipiendum fuerint inſtituta; nec in loco vbi ſunt dicta Hoſpitalia, ſimiles perſonæ, aut perpaucæ reperiantur, mandat adhuc vt fructus illorum in alium pium vſum, qui eorum inſtitutioni proximior ſit, ac pro loco, & tempore vtilior conuertantur, prout Ordinario cum duobus de Capitulo, qui rerum vſu peritiores ſint, per ipſum deligendis, magis expediri viſum fuerit, niſi aliter forte, etiam in hunc euentum in eorum fundatione, aut inſtitutione fuerit expreſſum, quo caſu, quod ordinatum fuit, obſeruari curet Epiſcopus, aut ſi id non poſſit, ipſe, prout ſupra, vtiliter prouideat. Itaque ſi prædicti omnes, & ſinguli cuiuſcumque Ordinis, & Religionis, & dignitatis etiamſi laici fuerint qui adminiſtrationem Hoſpitalium habent, non tamen Regularibus ſubiecti, vbi viget Regularis Obſeruantia ab Ordinario moniti, Hoſpitalitatis munus, adhibitis omnibus ad quæ tenentur, neceſſarijs, re ipſa obire ceſſauerint; non ſolùm per Eccleſiaſticas cenſuras, & alia Iuris remedia ad id compelli poſſint: ſed etiam Hoſpitalis ipſius adminiſtratione, curauè perpetuò priuari poſſint; alijque eorum loco ab ijs ad quos ſpectabit ſubſtituantur. Et prædicti nihilominus, etiam ad fructuum reſtitutionem quos contra ipſorum Hoſpitalium inſtitutionem perceperunt, quæ nulla eis remiſſione, aut compoſitione indulgeantur, in foro conſcientiæ teneantur, nec adminiſtratio, ſeu gubernatio huiuſmodi locorum vni, & eidem perſonæ vltra triennium deinceps committatur, niſi aliter in fundatione cautum reperiatur, non obſtante, quoad omnia ſupradicta, quacumque vnione, & exemptione, & conſuetudine in contrarium, etiam immemorabili, ſeu priuilegijs, aut indultis quibuſcumque.* Super quę Rodriquez, vt ſupra ſic habet: *Vnde Prælati Regulares debent curare, vt in Hoſpitalitate non is habeatur delectus perſonarum, vt diuites potiſſimum inuitentur, qui cum fœnore reddant quod acceperunt. Sed cum Regularium perſonarum domus nemini quantum per facultates licuerit clauſas eſſe decent, profectò illis maximè patere debent qui Dei voce, Sanctorum Patrum cohortationibus, exemplis, Sacrorum Conciliorum præcepto, & auctoritate nobis commendati ſunt. Qua in re ne vlla fraus fieri poſſint, ineatur aliqua ratio Prælato Regulari probanda, qua ei conſtare poſſit, in quas perſonas fructus illi erogati fuerint. Quos autem compererit Prælatus, vel inique diſtribuendo, vel in ſuorum commodum conuertendo, vel inutilibus, & ſupernaneis ſumptibus faciendis male in adminiſtratione verſari, eos pro modo culpæ puniat, & ad reſtitutionem legitimè compellat, & ab officio etiam ſi ei videbitur amoueat.* Hæc ibi.

11 Ex quo ſit quod quamuis Hoſpitalia Regularium propter priuilegia quorumdam ex ipſis exempta eſſent omnino ab Ordinariorum iuriſdictione, ſicut & alia loca ipſorum, modo tamen poſt Concilium Tridentinum ſtandum eſt prædictis decretis ipſius, pro quo etiam Armendariz *in addit. ad recopilationem legum Nauarræ lib.1 tit.6.de viſitat. &* Barb. *in Collect. Bullar. verbo Hoſpitalarius*, has referunt declarationes Sacræ Congregationis Concilii. Prima, Hoſpitalia omnia, & pia loca quocumque nomine nuncupentur, etiamſi ſint priuata laicorum, poteſt Epiſcopus viſitare, corrigere, & reformare in caſibus à Iure conceſſis, ſcilicet ob negligentiam, vel ob dilapidationem bonorum, vtque teſtatoris voluntas ſeruetur. Secunda, Hoſpitale aliquod viſitare volenti ſi opponatur exceptio quod ſub immediata Regum protectione exiſtat, non ad ſæcularem Iudicem, ſed ad Epiſcopum talis exceptionis cognitio, & definitio pertinet. Tertia, Hoſpitalium ſub immediata Regum protectione exiſtentium nomine non comprehenduntur, niſi ea quæ expreſsè reperiuntur ſub immediata Regum protectione. Quarta, Hoſpitalia etiam

etiam vnita in quibus Eccleſiæ ſunt, vbi aſſiduè diuina Officia celebrantur, & bona eorum non ſunt diſtincta, debent ab Ordinarijs viſitari. Quinta, Hoſpitalia, & cætera loca pia viſitat Epiſcopus vigore Concilij ſeſſ. 22. cap. 8. de reform. Sexta, Hoſpitalis computa, ſtante conſuetudine, Epiſcopus vnà cum Magiſtro prædicti hoſpitalis recognoſcere tenetur. Aliam etiam eiuſdem Sacræ Congregationis declarationem, refert Barboſa ſuper Conc. Trident. *ſeſſ. 22. cap. 8.* qua conſtat declaratum fuiſſe Epiſcopum Abulenſem poſſe viſitare quoddam Hoſpitale de Olmedo, non obſtante quod adminiſtratio illius ad religioſos S. Hieronymi ſpectabat. Vide etiam alias Sacr. Congregationis declarationes apud eumdem Barboſam *in Collectan. Bullar. verb. Adminiſtratores* circa obligationem, quam habent adminiſtratores hoſpitalium ad reddendam rationem Epiſcopis.

12 Quoad regularem tamen obſeruantiam eorum Regularium qui hoſpitalibus aſſiſtunt, non ſubijciuntur Ordinarijs. Ideo enim declaratum fuiſſe videtur ab eadem S. Congregatione hoſpitalia adminiſtrata à Fratribus S. Ioannis de Deo non eſſe exēpta à iuriſdictione Ordinarij, niſi ſolùm quoad regularem obſeruantiam. Barboſa *in Collect. Bullar. verba Hoſpitalarius*.

13 Pro prædictis autem Fratribus B. Ioanois de Deo extat decretum Sacr. Congreg. Epiſcop. & Regular. quo decernitur, non poſſe per Ciuitates, & oppida deferre pallium, ſed in itinere dumtaxat, cum pileo nigro, dummodo pallium huiuſmodi ſit coloris habitus cum bauaro nigri coloris, & latitudinis ſex digitorum, eique ſporta ſemper feratur. Barboſa *in Collectan. Bullar. verb. Fratres B. Ioannis de Deo*.

14 Pro habitu etiam ab ipſis deferendo extant decreta Summorum Pontificum Pij V. Sixti V. Gregor. XIV. S. Congreg. & executoria quædam io Hiſpaniæ ſupremo Conſilio Matriti obtenta, de quibus Rodr. *tom. 1. qu. Regul. q. 76. art. 4.*

15 Hoſpitalium adminiſtrationes, ſiue Rectoriæ ſi habeant ſpirituales functiones, curam ſcilicet animarum, Sacramentorum admioiſtrationem &c. materia ſunt ſimoniæ, & ſi vendantur, aut emantur peccatum ſimoniæ committetur. Quia ſunt res ſpirituales. Si autem tantum habeant temporales functiones, curam videlicet infirmorum, vel gubernationem œconomicam domus, vel familiæ, quamuis non ſint materia ſimoniæ iuris naturalis, aut diuini, cum nullam ſpiritualem functionem includant; vt ſupponitur, videtur tamen eſſe materia ſimoniæ iuris Eccleſiaſtici, *ex cap. Saluator 1. qu. 3.* vbi videtur prohiberi venditio officij adminiſtratoris rerum Eccleſiaſticarum, qualia ſunt bona hoſpitalium Religioſorum, de quibus in præſenti. Suar. *tom. 1. de Relig. lib. 4. de Simonia c. 27. à nu. 11.*

16 Bona hoſpitalia pertinentium ad Regulares alienari non poſſuot, niſi loquendo de bonis mobilibus oon prætioſis, & eo modo, quo dictum eſt *tom. 1. cap. 10. à num. 1.* & in hoc 2. *tom. cap. 19. à numer. 54.* Sunt etenim bona Eccleſiaſtica, & Regularium, vnde de illis eodem modo philoſophandum eſt, ac de alijs bonis Regularium. Imò & bona cuiuſcumque hoſpitalis auctoritate Epiſcopi fundati, & erecti alienari nequeuot ſine ſolemnitate à Iure requiſita. Sunt enim, vel cenſentur eſſe Bona Eccleſiaſtica piorum locorum. Quaranta *in Summ. Bullar. verb. Alienatio numero* 28. *&* 41. Bonacina *de contractib. diſput. 3. quæſt. 8. punct. 4. numero* 21.

17 Rectores hoſpitalium Regularium imò etiam aliorum hoſpitalium auctoritate Ordinarij erectorum gaudent priuilegio fori, non ſolùm ſi illi Regulares ſiot, ſed etiam ſi tales non fuerint, quia cenſentur perſonæ Eccleſiaſticæ, ſicut, & ipſa hoſpitalia Eccleſiaſtica ſunt. Barboſa *de offic. & poteſt. Epiſcopi allega. 12. num. 40.* Diana *Tract. 1. de immunit. Eccleſiaſt. reſol. 66.*

18 Declaratum eſt à Sac. Congregatione apud Quarantam *in Summ. Bullar. verb. Monaſteria, & Conuentus §. quoad tranſitum, &* Barboſām *in Collectan. Bullar. verb. Clauſtrales*, non licere Regularibus Clauſtralibus tranſire ad non Clauſtrales hoſpitalarios ex vi licentiarum generalium tranſeundi ad quamlibet Religionem. Si tamen Hoſpitalarij fueriot clauſtrales credo non comprehendi hoc decreto, quod ſolùm loqui videtur de non clauſtralibus.

SVMMARIVM CAP. VII.

Eremita nomen vnde ſumptum. n. 1.
Tria perſonarum genera comprehendit. ibid.
Qui tria vota ſubſtantialia Religionis non emittunt, Religioſi non ſunt. n. 2.
Poſſunt tamen analogicè, & aliquo modo Religioſi nuncupari. ibid.
Vnde nec ſunt inhabiles ad matrimonium. n. 3.
Nec modus viuendi illorum irritat matrimonium. ibidem.
Teſtamentum condere poſſunt. ibid.
An ſint dicendi perſonæ Eccleſiaſticæ. n. 4.
An gaudeant priuilegio fori. n. 5.
An priuilegio Canonis. n. 6.
An exemptione à gabellis. n. 7.
Qui ſint illi de quibus declaratum eſt à S. Congregatione non eſſe tollerandos ab Ordinarijs. n. 8.
Modus viuendi quorumdam iſtorum expoſitus eſt multis periculis. ibid.
Qui votum vitæ Eremiticæ promiſerunt an validum ſit eorum votum. n. 9.
Qui, & quando tenentur illud adimplere. ibid.
Vita Eremitica commendata eſt Iure communi. ibid.
Quid ad hoc requiratur. ibid.

De Eremitis, eorumque obligationibus, & priuilegijs. Cap. VII.

1 EREmitarum nomen quod ab Eremo, ſeu ſolitudine ſumptum eſt (idem enim eſt Eremita, ac Eremicola) tria perſonarum geoera in præſenti denotare poteſt. Primum, Religioſorum qui vel propter vitam Eremiticam, quam in prima ſui inſtitutione geſſerunt, vel quia etiam modo in locis deſertis degunt, Eremitæ vocantur, quales ſunt non ſolùm Carmelitæ, qui Eremitæ Montis Carmeli ob talis Montis habitationem in Bullis Pontificum nūcupantur, & modo aliqui ipſorum (Patres videlicet Diſcalceati) magna cum populi Chriſtiani ædificatione in quibuſdam Eremis commorantur, Auguſtiniani, qui etiam Eremitæ dicuntur, Camaldulenſes, Eremitæ S. Hieronymi B. Petri de Piſis, Montis Senarij, & alij huiuſmodi. Secundum, eorum qui etſi tria vota ſubſtantialia Religionis non emittant, tamen ſub ſpeciali obedientia alicuius Superioris Eccleſiaſtici v. g. Epiſcopi, ex voto, vel pacto alicui Eccleſiæ, Eremitorio, vel loco ſacro deputati deſeruiunt, vel

in

Digitized by Google

in commnnitate, vel ſeparatim. Tertium, eorum qui neque ſub obedientia ſpeciali alicuius Superioris Eccleſiaſtici, neque ex profeſſione alicuius Regulæ, vel Religionis institutione, ſed ex mera voluntate in Eremis, aut locis deſertis morantur. De hoc ſecundo, & tertio genere Eremitarum loquimur in præſenti, eo quod aliquam ſpecietenus Religioſorum formam ſeruent, nam de primo cum verè Religioſi ſint ſub Monachis, vel mendicantibus comprehenſi, ſatis eſt dictum in ſuperioribus. Syluester *verb. Eremitæ*, Suarez *4. tomo de Relig. tract. 9. li. 1. cap. 2.*

2 Non ſunt prædicti Eremitæ verè, & propriè Religioſi. Cum tria vota Religioſi ſubſtantialia non emittant, nec profiteantur aliquam Regulam approbatam, vel dato quod caſtitatem, aut aliquod genus paupertatis, vel obedientiæ promittant, id eſt mere priuatè, & non ſolemniter, ſed per modum voti ſimplicis. Suarez *4. tom. de Relig. tract. 9. lib. 1. cap. 2.* Poſſunt tamen ſecundum, quid, analogicè, & lato modo Religioſi nuncupari ſi aliquod, vel aliqua ex votis eſſentialibus Religionis emittant quatenus imperfectè, & incomplete rationem ſtatus Religioſi participant. Idem Suarez *tom. 3. de Relig. lib. 2. cap. 2. num.* 18.

3 Vnde etiam nec ſunt inhabiles ad matrimonium contrahendum, nec modus ille viuendi irritat matrimonium ratum: cum hæc ſint ſolùm priuilegia votorum ſolemnium, quæ in Religione approbata emittuntur. Si tamen votum ſimplex caſtitatis emiſerunt, illicitè matrimonium contrahent, ſicut generaliter per votum ſimplex caſtitatis non dirimitur, ſed impeditur matrimonij contractus. Cornexo *tom. 2. in 3. p. tract. 6. de impedim. matrim. dub.* 40. Hinc etiam teſtamentum condere poſſunt, ſeu teſtari, cum non ſint Religioſi, nec tribus ſubſtantialibus voti Religionis ligati. Syluester *verb. teſtament. 1. qu.* 3. Molina *tom. 1. de iuſt. diſp.* 141. *colum.* 1. Sanchez *lib. 7. in decalog. cap. 8. num.* 40.

4 Eremitæ tertij generis aſſignati non ſunt dicendi perſonæ Eccleſiaſticæ, niſi alias ſint ſacris initiati, cù nec Religioſi, nec Clerici ſint, nec ſpecialiter Deo dicati, aut alicui miniſterio Eccleſiaſtico addicti. Rodriguez *tom. 2. quæſt. Regular. quæſt.* 62. *articul.* 20. & *tom. 3. quæſt.* 74. *art.* 11. Eremitas autem ſecundi generis exiſtimo inter perſonas Eccleſiaſticas numerari debere, cùm ſub obedientia ſpeciali Superioris Eccleſiaſtici ſpecialiter Deo dicati, & miniſterio Eccleſiaſtico deſtinati viuant, vt propterea ad aliquibus, infra nu. 6. referendis priuilegio etiam Canonis perfrui dicantur. Layman. *in Theolog. mor. libro 1. tract. 5. part. 2. ca. 5. nu.* 4. Lauretus de Franchis *in controuerſ. Epiſcop. & Regul. in quæſt. q.* 41. vbi etiam idem videtur dicere de Eremitis ſecundi generis.

5 Nec gaudent priuilegio fori, ſed ſubiecti manent poteſtati ſæcularis prædicti Eremitæ tertii generis, niſi forſan in ſacris conſtituti ſint, propter dicta ſupra, quia ſcilicet non ſunt perſonæ Eccleſiaſticæ, aut ſub obedientia Eccleſiaſtici Superioris, aut Deo ſpecialiter dicati, vel alicui miniſterio Eccleſiaſtico addicti viuant. Rodriguez *tomo 2. quæſt. Regul. qu.* 62. *articulo* 20. Eremitas autem ſecundi generis probabile eſt, propter oppoſitam rationem, priuilegio fori gaudere, ſicut etiam priuilegio Canonis, vt infra dicetur. Fauent Barboſa *de offic. & poteſt. Epiſcop. allegat.* 12. *numero* 43. Lauretus de Franchis *num. præced.* relatus.

6 Eodẽ etiam modo de priuilegio Canonis philoſophari poteſt, ita .ſ., vt Eremitæ tertij generis aſſignati illo non fruantur, nec illos percutientes in ſententiam excommunicationis incidant, niſi forſan in ſacris conſtituti fuerint. Eremitas autem ſecundi generis prædicto priuilegio potiri. Ratio eſt ex dictis, quia iſti, & non illi ſunt perſonæ Eccleſiaſticæ Deo ſpecialiter dicatæ, & Eccleſiaſtico obſequio addicti. Suarez *tom. 5. in 3. par. diſputat.* 22. *ſect. 1. numero* 22. Nauarrus *in Manual. capit.* 22. *num.* 79. Layman. *in Theolog. moral. lib. 1. tract. 5. part. 2. cap. 5. num.* 4.

7 Pari modo de exemptione à gabellis, collectis, & tributis videtur dicendum, ita vt Eremitæ ſecundi generis, ſicut priuilegio Canonis, & fori potiuntur eo quòd ſint perſonæ Eccleſiaſticæ, ſic etiam propter eamdem rationẽ, exemptione hac à gabellis, & tributis gaudeant, Eremitæ autem tertij generis, propter oppoſitam rationem, non fruantur hac exẽptione. Fauet Barboſa *de offic. & poteſt. Epiſcop. alleg.* 12. *num.* 42. & 43.

8 Ex quo fit declarationem Sacræ Congregationis Epiſcoporum, & Regularium quam affert Barboſa in *Collect. Bullar. verb. Eremitæ* qua dicitur, Eremitas tam fœminas quam viros Eremiticam vitam ducentes non eſſe tolerandos ab Ordinarijs, intelligi debere de Eremitis tertij generis, eorum namque modus viuendi multis periculis expoſitus eſt, & inter eos multi reperti ſunt ſceleratè viuentes. Eremitæ autem ſecundi generis, cum eorum viuendi modus laudabilis ſit, & honeſtus non videntur comprehendi hoc decreto. Vide dicenda *num. ſequ.*

9 Ex quo etiam fit quod illi qui voto promiſerunt vitam Eremiticam gerere, ſi de vita quam gerunt Eremitæ ſecundi generis intelligatur, votum validum eſt, & obligaturium, cum ſit de re honeſta, & laudabili. Si autem de vita quam gerunt Eremitæ tertij generis intelligatur, votum videtur nullum, quia eſt de re non ſolùm periculoſiſſima ſed etiam quæ videtur ab Eccleſia reprobata, vt patet ex decreto Sacræ Congregationis Epiſcoporum, & Regularium adducto. Fateor quidem quod ſi aliquis in orationis, & aliarum virtutum exercitio ſatis verſatus amore vitæ ſolitariæ, & contemplationis in ipſa exercendæ tale votum emiſiſſet, accedente Ordinarii conſenſu, teneretur illud adimplere. Quia in tali perſona modus ille viuendi melior eſſet, & accedente conſenſu Ordinarii videretur permiſſus. Sanchez *lib. 4. operis moral. cap. 16. num.* 10. Præſertim quia vita Eremitica commendata videtur iure communi, vt patet 16. *qu. 1. cap. qui verè*, vbi ſic: *Qui verè purèque ſolitariam eligunt vitam, digni ſunt conuenienti honore.* Videtur tamen ad hoc requiri viuere ſub obedientia Epiſcopi, vel Ordinarii, vt colligitur ex 11. *qu. 3. cap. ſi autem, & ex diſt. 93. ca. nulla ratione.* Vide Lauretum de Franchis *in Controuerſ. Epiſcop. & Regular. in quæſt. qu.* 41.

SVMMARIVM CAP. VIII.

Conuerſi, Laici, Donati, Oblati, ſeu Commiſſi qui ſint. num. 1.

Qui tria vota ſubſtantialia emittunt ſunt verè Religioſi. num. 2.

Qui ea non emittunt, etiamſi vnum, vel duo, non ſunt veri Religioſi. nu. 3.

Requiritur etiam quod tria vota ſub approbata regula emittant. nu. 4.

Dicuntur perſonæ Eccleſiaſticæ ſimpliciter, vel aliquo modo,

modo, iuxta ipſorum conditionem. num. 5.

An gaudeant priuilegio canonis. n. 6.

An priuilegio fori. n. 7.

An exemptione à gabellis, & tributis, & quæ conditiones ad id requirantur. n. 8.

Qui ſint illi qui non ſunt veri Religioſi. n. 9.

Vxorati an poſſint eſſe oblati. n. 10.

Quid exigatur vt fruantur priuilegijs fori, & immunitatis à gabellis. n. 11.

An ſint capaces proprij. n. 12.

Conditiones ad eos ex Concil. Tridentin. requiſitæ. numero 13.

Cui adquirant. n. 14.

Qui cenſentur bona etiam futura Monaſterio dedicaſſe. num. 15.

An poſſint teſtari. n. 16.

Ad quem deueniant bona Oblati grauati onere quod tranſeant ad aliquem tertium ſi ſine filijs deceſſerint. nu. 17.

An poſſint ad Prælatias, ſeu dignitates Ordinum aſſumi. num. 18.

Quid ſi ſtatuta Religionis id permittant. ibid.

An poſſint eſſe ſocij, aut diſcreti, habere vocem actiuam. num. 19.

Quæ officia poſſunt habere. n. 20.

An poſſint ad alias Religiones tranſire. n. 21.

An debeant permitti ad ſacros Ordines promoueri. num. 22.

Quid ſi aliquis oppoſitum fecerit. ibid.

Teneutur ad certas Orationes recitandas. n. 23.

Decreta Clem. VIII. & Vrban. VIII. pro ipſorum receptione, educatione, &c. n. 24.

Quomodo intelligenda. ibid.

Non poſſunt Conuerſi recipi, aut profeſſionem emittere niſi in Conuentibus approbatis à Sacr. Congregat. num. 25.

Quid ſi aliqui contra formam prædicti decreti fuerint recepti, aut profeſſi. ibid.

Pœna contra tranſgreſſores. n. 26.

Gratia conceſſa per SS. D. N. Vrbanum Carmelitis. numero 26.

Quomodo intelligenda prædicta decreta. n. 28.

Circa fœminas Oblatas, ſeu Donatas, quid declaratum. num. 29.

Quibus priuilegijs gaudeant Conuerſi. n. 30.

Quibus gaudeant Oblati, ſeu Donati maximè Carmelitarum. ibid.

Quid de aliorum Ordinum Oblatis, & Donatis. numero 31.

Quid de fœminis, ſeu Nouitijs. ibid.

Quomodo intelligatur priuilegium Gregor. IX. pro Oblatis Carthuſienſium, & Sixti Quarti pro Oblatis Carmelitarum, & Eremitarum Sancti Auguſtini. num. 32.

Conceſſio Calixti III. pro Conuerſis. n. 33.

Item alia Leonis X. ibid.

An valeant hoc tempore. ibid.

Conceſſio Sixti Quarti pro Conuerſis Auguſtinianis. ibidem.

An iure communi poſſint Conuerſi tangere ſacra vaſa, & veſtes, &c. num. 34.

Conceſſio pro Conuerſis Bigamis, aut homicidis. numero 35.

Quid de illa ſentiendum. ibid.

De Conuerſis, Laicis, Oblatis, Donatis, ſeu Commiſſis Regularibus, eorumque Iuribus, Obligationibus, & priuilegijs. Cap. VIII.

1 CONoerſi ſiue Laici illi dicontur, qui ſe, & ſua Religioni obtulerunt, habitu mutato, profeſſione emiſſa, extra Chorum tamen, & obſequijs humilioribus Monaſteriorum ſunt addicti. Oblati verò, ſeu Donati, aut Commiſſi, qui etiam apod noſtros vocantur Semifratres, ij ſunt qui ſe, & ſua dicarunt Monaſterio, habitu tamen non mutato ſaltem ſimpliciter. Abbas *in cap. non eſt de Regul.* Rodriquez *tom. 3. quæſt. Regul. qu. 21. art. 1.* Sanchez *lib. 6. in decalog. cap. 7. num. 9.* Rurſus huiuſmodi Oblati, ſeu Donati in aliquibus Religionibus, ſeu locis, tria vota eſſentialia Religionis emittunt, in alijs verò non niſi duo tantum, vnum, vel nullom. Ii etiam, qui profeſſionem emittunt aliquando id faciunt expleto anno Nouitiatus, vt inter noſtros in Prouincijs Hiſpaniarum, aliquando non niſi poſt multum tempus ad arbitrium Superiorum, vt in Congregatione RR. PP. Diſcalceatorum Ordinis noſtri, inter quos ad profeſſionem ſolemnem poſt ſex annos, & ad ſimplicem poſt duos admittuntur. Ex 2. *part. Conſtit. cap. 3. num. 2. & 5.* De omnibus ijs ſigillatim eſt modo dicendum.

2 Et primò certum tam Conuerſos, ſeu Laicos, quàm Oblatos, Donatos, ſeu Commiſſos, eſſe, & fore verè cenſendos Religioſos, ſi tria vota Religionis eſſentialia, obedientiam ſcilicet caſtitatem, & paupertatem promittant, horum enim votorum emiſſio eſſentiam Religioſi ſtatus conſtituit, vt ſæpe viſum eſt tam in hoc quam in 1. tomo huius Summæ. Specialiter cum Gregor. XIII. anno 1575. pro Congregatione S. Benedicti Valliſoletani declarauerit eos qui in præfata Congregatione ſub habitu Donatorum tria prædicta vota emittunt eſſe verè Religioſos. Rodriguez *tom. 3. quæſt. Regul. q. 69. art. 8. & qu. 52. art. 7.*

3 Sic etiam ſecundò certum eos ex prædictis qui tria prædicta Religionis vota non emittunt, etiamſi vnum, aut duo emittant vota, habitum ordinis deferant, & ſub obedientia ſint Prælatorum illius, verè Religioſos non eſſe, cum in eo quod eſt eſſentiale ſtatui Religioſo deficiant. Id enim cooſtat ex toto operis hoius diſcurſu.

4 Nec ſufficit ad hoc quod prædicti Conuerſi, Laici, Oblati, Donatis, &c. ſint, & dicantur verè Religioſi quod prędicta tria vota emittant, niſi etiam promittant illa ſub Regula aliqua, & Religione approbata, iuxta dicta *tom. 1. cap. 2. num. 1.* & colligitur *ex cap. vnico de voto, & voti redempt. in 6.* Vnde ſi aliquis voueret hoc modo: *Promitto obedientiam caſtitatem, & paupertatem,* niſi adderet *ſecundùm regulam* huius, vel illius Ordinis &c. non eſſet verè Religioſus. Nauarrus *lib. 3. conſil. tit. de Reg. conſil. 49.* Rodriguz *tom. 3. quæſt. Regul. q. 21. art. 1. & q. 78. art. 2. in fine* Vbi ſupponit aliquarum Religionum Oblaros ita profiteri, quod mihi incertum eſt.

5 Nihilominus tam prædicti Conuerſi, Laici, Oblati, Donati, ſeu Commiſſi veram profeſſionem dicto modo emittentes quam alij qui non eam emittunt, ſi tamen ſe, & ſua Religioni perpetuo offerant, & in Monaſtetijs viuant habitu aliqualiter

mutato

Digitized by Google

mutato ſunt dicendi perſonæ Eccleſiaſticæ. Et quidem loquendo de prioribus res eſt indubitata, cum illi ſint verè Religioſi, Religioſi autem Eccleſiaſticæ perſonæ ſint. Barboſa *de offic. & poteſt. Epiſc. allegat.* t 2. *nu.* 38. & alij quos citat. De poſterioribus autem id conſtat quia ſunt perſonę Deo dicatæ, & deuotæ, habitu, & habitatione Religioſis ſimiles, multaque de ipſis participantes. Couarrubias *in capit. Alma mater 2. par. §. 2. num.* 8. Rodriguez *tom. 2. quæſt. Regul. q.* t 23. *art.* 1. *& tom.* 3. *q.* 1. *art.* 8. Si autem huiuſmodi Oblati in Monaſterijs non viuant, aut habitum aliquo modo non mutent, ſolùm ſecundum quid, & largo modo perſonę Eccleſiaſticę dici poterunt, cum cenſeantur perſonæ Deo ſimpliciter dicatæ. Gloſſa *verbo mutato habitu*, & alij Canoniſtæ quos ſequitur Rodriguez *vt ſupra*.

6 Hinc non ſolùm prædicti Conuerſi, Laici, Oblati, ſeu Donati qui veram profeſſionem emittunt (cum ſint verè Religioſi) ſed etiam ij qui, vt dictum eſt, ſe, & ſua Monaſterio tradiderunt, & in ipſo viuunt, habitu aliqualiter mutato gaudent priuilegio Canonis *Si quis ſuadente*, ita vt illos percutientes in excommunicationem incidant. Sunt enim vt dictum eſt perſonæ Eccleſiaſticæ. Quod ſecus videtur dicendum de ijs qui in domo ſua manent. Hoſtienſis *in cap. non eſt dubium de ſent. excommunicat.* Rodriguez *tom. 3. quæſt. Regul. qu.* 21. *art.* 4.

7 Idem dico, & propter eamdem rationem, de priuilegio fori, ita ſcilicet vt eo potiantur non ſolùm ij qui verè profeſſionem emittunt, ſed & illi quoque, qui etſi illam non emittant, ſe tamen & ſua Monaſterio tradiderunt, & in eo viuunt habitu ſaltem aliqualiter mutato. Barboſa *de offic. & poteſt. Epiſc. alleg.* 12. *num.* 39. & alij apud ipſum. Vide tamen conditiones à S. Congregatione ad hoc requiſitas de quibus infra *num. ſeq.*

8 Pariter etiam de exemptione à gabellis, & tributis ſecularibus exempti ſunt Conuerſi, & Oblati prędicti qui veram profeſſionem trium votorum emittunt, cum ſint verè Religioſi, & Eccleſiaſticæ perſonę. Flores de Mena *variar. lib. 2. qu.* 1 . 94. Barboſa *de offic. & poteſt. Epiſcop. allegat.* t 2. *nu.* 38. Illi etiam Oblati qui etſi veram profeſſionem non emittant, ſe tamen & ſua Monaſterio tradiderunt, & in eo degunt habitu aliquo modo mutato vt dictum eſt, cum ſint verè perſonæ Eccleſiaſticæ, iuxta ſuperius dicta, etiã gaudẽt eodem priuilegio. Vt autem tam ipſo, quam priuilegio fori potiantur animaduertendæ ſunt declarationis Sacræ Congregationis Concilij circa hoc, quas referunt Aldan. *in Compend. canon. reſol. lib.* 1. *tit.* 10. *numer.* 14. *&* 15. Barboſa *in Collectan. Bullar. verb. Oblati*. Prima eſt, Oblati alic. us Religionis priuilegio, ac exemptione ita dem. n debent potiri, ſi in forma iuris valida perpetuo, irreuocabiliter, plene, & cum effectu ſe ipſos, & bona ſua omnia præſentia, & futura, nulla prorſus, quamuis minima eorum portione neque in proprietatem, neq; in vſufructum ſibi reſeruata Religioni obtulerint, & habitum aliqualiter mutauerint. Quod ſi omnia prædicta ſimul non concurrant, neq; fori priuilegio, neque immunitate à ſecularibus exactionibus frui poſſe, vt in ſequentibus caſibus. Primò, cum quis obtulit perſonam cum reſeruatione bonorum. Secundò, cum obtulit perſonam nulla bonorum facta mentione, quippe quæ non includuntur in ſimplici oblatione perſonæ. Tertiò, cum obtulit perſonam, & aliquã tantùm partem bonorum quamuis maiorem. Quartò, cũ obtulit bona omnia præſentia, & perſonã reſeruato vſu fructu. Quintò, cum obtulit perſonam, & bona omnia, præſentia tantùm. Sextò, cum obtulit perſonam, & bona omnia, præſentia, & futura, ſed poſtea à Superiore Religionis aliquam eorum partem quamuis minimam, in emphyteuſim recepit. Septimo, cum obtulit bona, vel omnia, vel partem eorum abſque perſona, quo caſu perſona offerens fori priuilegio non gaudet, ſed bona in Religione cum effectu tranſlata ſunt immunia à vectigalibus, dummodo offerens vſum fructum eorum ſibi non retineat, eo namque caſu bona immunia non ſunt, etiam quoad proprietatem. His tamen omnibus caſibus quibus Oblati à priuilegio, & exemptione à iure communi excluduntur, ſeruanda eſt cuiuſque Religionis conſuetudo cuius vigore ipſi tale ius priuilegij, vel exẽptionis acquiſiuiſſent. Secunda, Oblati, qui omnia ſupradicta adimpleuerint fori priuilegio, & ſupradicta exemptione gaudent, ſiue ante, ſiue poſt, de licentia Superioris Religionis matrimonium contraxerint. Tertia, Oblati etiam quoad delicta ante oblationem commiſſa fori priuilegio gaudent, & à iuriſdictione Iudicis laici liberati ſunt, punirique debent à Iudice Eccleſiaſtico, ſi modo abſque fraude, ideſt, non animo effugiendi ſæcularis Iudicis punitionem, ſe, & ſua obtulerint; quod ſi fraus ſubſit poſſunt à Iudice laico puniri pœna confiſcationis bonorum, & alia pecuniaria, ſed non corporali, illique remanent ſubiecti, quoad cauſam, & bona, ſed non quoad perſonam; debet tamen Iudex Eccleſiaſticus, ſi delicti qualitas id expoſcat, tradere tales in fraudem Oblatos Iudici ſæculari corporaliter puniendos. Aldana, & Barboſa, *vt ſupra*.

9 Ex huiuſmodi autem declarationibus habetur primò id quod ſupra *num.* 1. dictum eſt, eſſe ſcilicet aliquos ex huiuſmodi Oblatis, ſeu Donatis qui non ſunt verè Religioſi, nec tria vota eſſentialia Religionis emittunt, ſi quidem ſupponitur à S. Congregatione aliquos illorum proprium habere, & vxorem ducere poſſe, quæ repugnant verè Religioſo.

10 Sequitur ſecundò poſſe vxoratos admitti in Oblatos Religionum profeſſionem non emittentes, imò poſt oblationem factam poſſe de licentia Superioris Religionis matrimonium contrahere. Intellige tamen ſi forte votum caſtitatis non emiſerunt. Ita enim ſupponitur in ſecunda declaratione adducta. De quo Couarrubias in *cap. Alma mater 2. part. §. nu.* 8. Rodriguez *tom. 3. quæſt. Regul. q.* 1. *art.* 8. & alij apud ipſum.

11 Sequitur tertiò quod ad fruendum priuilegio fori, & immunitatis à gabellis, & ſæcularibus exactionibus requiritur, vt oblatio prædictorum ſit perpetua, & irreuocabilis, prout habetur in prima declaratione adducta. Eſtque id iuri communi conforme *cap. per exemptionem de priuileg. lib. 6. cap. cum plantare §. vltim. cap. tuarum*. Vt ex communi Doctorum affert Rodriguez *tom. 3. quæſt. Regul. q.* 1. *art.* 8.

12 Sequitur quartò, quod licet tam Conuerſi quam Oblati veram profeſſionem emittentes capaces non ſint proprij cum ſint veri Religioſi, quibus repugnat proprium habere, iuxta dicta *tom. 1. cap. 6.* Sanchez *lib. 7. in decalog. cap. 34. num.* 1. Illi tamen Oblati, ſeu Donati qui profeſſionem non emittunt, proprij capaces ſunt, vt ſupponitur in prima declaratione S. Congregationis ſupra adducta. Sanch. *vt ſupra*. Priuantur tamen ab eadem S. Congreg. priuilegio fori, & immunitate à gabellis, & exactionibus ſęcularibus, vt in dicta declaratione habetur.

13 Quia verò in Concil. Trident. *ſeſſ.24.cap.11.* priuilegia,& exemptiones Oblatis conceſſa, vel concedẽda limitantur ſolùm ad eos qui intra ſepta Monaſteriorum, & ſub eorum obedientia viuunt, ideo adhoc quod prædicti Oblati his priuilegijs fruantur prædicta conditio neceſſaria eſt.

14 Similiter licet prædicti tam conuerſi,quam Oblati, ſeu Donati qui profeſſionem trium votorum faciunt non adquirant ſibi, ſed Religioni, cum quidquid Religioſus acquirit Monaſterio adquirat, iuxta dicta *tom.1.cap.6.* nihilominus alij Oblati, ſeu Donati,qui profeſſionem non emittunt ſibi adquirere poſſunt, quando ſcilicet non tradiderunt Religioni ſiue Monaſterio niſi ſolùm bona præſentia,non futura,& in eorum bona legitimi ipſorum hæredes ſuccedunt, in ea videlicet quæ Monaſterio non obtulerunt. Sanchez *lib.7.in decalog. cap.34. nu.1.* Priuantur tamen à Sacra Congregatione verbis adductis num. 8. priuilegio fori, & immunitate à gabellis, & exactionibus ſæcularibus.

15 Oblati qui tantùm ſimpliciter bona ſua Monaſterio dedicarunt non cenſentur dedicaſſe bona futura, quia in ſimplici dedicatione bonorum non comprehenduntur,niſi præſentia. Tapia *Auth. ingreſſi verb. ſua cap.* 10. *num.* 14. Sanchez *lib.7. in decalog. cap.34. num.* 1.

16 Quamuis tam conuerſi,quam Oblati, ſeu Donati qui veram profeſſionem trium votorum faciunt non poſsint teſtari, quia iſti ſunt veri Religioſi, quibus teſtati eſt probibitum, iuxta dicta *tom.1.cap.9.* Nauarrus *comment.2.nu.45.* Sanchez *lib.7. in decalog.cap. 8.num.41.* & communiter omnes. Oblati autem, ſeu Donati non emittentes profeſſionem, ſi aliqua bona ſibi reſeruarunt de illis teſtari poſſunt, cum ſint veri Domini ipſorum,ſecus autem ſi ſe,& omnia ſua præſentia,& futura Monaſterio tradiderunt, cum iſti nihil habeant própriuم,de quo teſtari poſsint. Rodriguez *tomo 3. quæſt. Regular. qu. 69. art.* 8. Nec video quomodo Sanchez, vt ſupta num.42. oppoſitum dicere poſſit.

17 Si aliquis fiat Oblatus(ex ijs,qui,vt dictum eſt,veram profeſſionem non emittunt)grauatus eo onere, vt illius bona tranſeant ad aliquem tertium ſi ſine filijs deceſſerit, talia bona non veniunt ad Monaſterium. Tum quia adhuc facta tali oblatione poteſt vxorem ducere,& habere filios,tum quia eſto id non eſſet, priuilegium tamen *auth. de Sanctiſs. Epiſcop.§. ſed & hoc præſenti*, vbi deciditur, tali grauato profitente Religionem illa bona pertinere ad Monaſterium,ſolùm loquitur de Religioſis. Angelus *verb. hæres nu.16.* Tabiena *q.12.nu.13.* Sanchez *lib.7. in decalog.cap.16.num.28.* Quid autem ſit dicendum ſi talis Oblatus veram profeſſionem emiſiſſet, conſtabit ex dicendis c.vlt.num.28.

18 Non poſſunt præfati Conuerſi, ſeu Oblati quamuis profeſſionem in Religionibus emiſerint ad Prælatias, ſeu dignitates illarum aſſumi, ſeu eligi. Quia ad hæc munera non poſſunt aſſumi niſi in Sacris conſtituti, iuxta dicta *tom.1.cap.18.num. 5. & cap.1. de ætat. & qualit.* & Concil. Trident. *ſeſſ. 24. capit.* 12. Vnde merito Minores, inter quos prædicti ad dicta munera aſſumebantur hunc vſum reliquerunt in Capitulo quodam Generali, præſente, vt dicitur Greg.IX. Caſarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. Laici Fratres*. Si tamen caſu aliquo, ſiue in hac, ſiue in alia Religione ad prælatias aliquis conuerſus aſſumatur, de illo philoſophandum eodem modo,ac de Abbatiſſis dictum eſt *tomo primo cap.26.* quod ſcilicet exercere non poſſet actus veræ iuriſdictionis ſpiritualis cuius capax non eſt laicus, vt ſunt imponere cenſuras ſuis ſubditis, diſpenſare in votis illorum, aut illa commutare, bene tamen imponere illis præcepta etiam obligantia ad culpam, iuxta grauitatem,vel leuitatem materiæ, cogere ad obſeruantiam Regulæ, vel Conſtitutionum, punire illos propter tranſgreſſionem, irritare vota &c. quia hæc pertinent ad poteſtatem dominatiuam cuius capax eſt laicus & Conuerſus. Suarez *4. tomo de Relig.tract. 8. lib.2.cap.3.num.20.* Cornexo *tomo 2.in 3.part.tract. 5.de excommunicat.diſp.2.dub.5.*

19 Nec poſſunt in Religionibus prædicti Conuerſi, Laici, aut Oblati quamtumuis profeſſi,eſſe ſocij,aut diſcreti pro Capitulis Generalibus, aut Prouincialibus, ſeu eſſe Definitores aut illa munera exercere, quibus annexum eſt habere vocem actiuam, aut paſſiuam pro electionibus Prælatorum, qualia ſunt eſſe, ſocios, ſeu aſſiſtentes Generalium, vel Prouincialium. Ratio ſumitur ex *Clement. vt ij qui de ætate, & qualitate*, ac ex Concil. Trident. *ſeſſ.* 22. *capit.* 4. vbi habetur, nullum habere vocem in Capitulis niſi in Subdiaconatus Ordine adminus conſtitutus ſit, etiam ſi hoc ſibi ab alijs libere concedatur. Cum ergo prædicta munera importent facultatem habendi vocem in Capitulis pro electionibus Prælatorum non poterunt competere Laicis Conuerſis, ſeu Oblatis prædictis. Rodriguez *tomo 1. quæſt. Regul. quæſtione 15. articulo* 2. Vide dicta *tomo primo capit. 15. num. 3. & 4.* Pro electionibus autem aliorum Officialium Conuentuũ facilius tolerari poteſt conſuetudo ſi legitime præſcripta ſit in aliquibus Religionibus quod prædicti ad illas vocentur, & in illis habeant vocem.

20 Poſſunt nihilominus prædicti Laici, Conuerſi, Oblati &cet.habere in Religionibus officia alia manualia quibus nec competit cura animarum, nec eſt annexum habere vocem actiuam vel paſſiuam pro electionibus Prælatorum, vt ſunt eſſe Procuratores Monaſteriorum, Sacriſtas, Oeconomos, &cet. Cum enim hæc nullo iure prohibeatur illis concedi, aut præcipiatur ſolùm in Sacris cõſtitutis conferri, ideo ſi particularia ſtatuta Religionum non contradicant poterunt ipſis concedi. An verò Laici, vel Conuerſi Sacriſtæ munus gerentes poſſint tangere ſacra vaſa, corporalia aut veſtes dicetur inferius num.33.& 34.

21 Conuerſi, Laici, ſeu Oblati, &c.profeſſi poſſunt ad alias Religiones tranſire, ſicut, & alij Religioſi, iuxta dicta *tomo 1.capit.22.* & cum conditionibus ibidem aſſignatis. Suarez *4. tomo de Relig. tract. 8. lib. 3. capit. 10. numer.* 1. De Oblatis autem, ſeu Donatis non emittentibus profeſſionem trium votorum, ſed ſe, & ſua Monaſterio donantibus aliqui dicunt non poſſe hunc tranſitum facere, quia ſunt quaſi ſerui Monaſteriorũ quibus ſe donarunt. Verumtamen ſicut fundamentum eorum eſt falſum, ſic & doctrina. Nec enim ſunt ſerui Monaſteriorum, ſed pij, & deuoti oblatores ſui, & ſuorum bonorum ad pias actiones exercendas, & quamuis hoc faciant per pactum, ſeu donationem irreuocabilem, habet tamen illam conditionem tacitè imbibitam niſi ad meliorem, ſeu ſtrictiorem Religionis frugem ſe recipere voluerint, ſicut idem contingere dicitur in quacumque obligatione cum homine facta. Suarez *vt ſupra numer.* 2. Sanchez *lib. 6. in decalog.cap.7.num.* 9. Addit etiam Suarez poſſe ad quamcumque Religionem ipſos tranſire, cum enim verè Religioſi nõ ſint,

ſint, quæcumque Religio erit perfectior ſtatu quem habent.

22 Non debent permitti Conuerſi, ſeu Oblati etiam profeſſi ad ſacros Ordines promoueri, tum vt ſequãtur ſuam vocationem, iuxta præſcriptum Apoſtoli 1. *Corinthior.* 7. tum vt auferatur anſa, vel occaſio ambitionis quæ vt plurimum ad talem promotionem deſiderandam eos ſolet impellere. Vnde in decretis Clement. VIII. pro inſtitutione Nouitiorum in Monaſterijs deſignatis, vel deſignandis quæ etiam approbata ſunt à Sacra Congregatione Concilij ſub Sanctiſs. D.N. Vrbano, & habentur ſimul cum decretis de Apoſtatis, & eiectis dicitur. *Qui ad Conuerſorum habitum recepti fuerint, ad Clericorum ſtatum tranſire, etiam durante tempore probationis, non poſſint.* [Vnde à Sac. Congregatione Regularium 10. Februarij 1634. permiſſa fuit translatio cuiuſdam conuerſi ad ſtatum Clericalem ſolùm pro caſu quo in ſtatu laicali non feciſſet profeſſionem tacitam, vel expreſſam.] Credo etiam circa hoc omnes Religiones laudabilia ſtatuta habere. Caſu autem quo aliquis Conuerſus tonſura Clericali fecerit ſe tonſurari, aut ad Sacros Ordines ſine legitima facultate promoueri, his omnibus iure priuandus eſt. Tum quia inobediens, & rebellis non debet eſſe potioris conditionis quam obediens, ac per conſequens iſte non debet eſſe potioris conditionis quam alij quieti, & obedientes Conuerſi, qui ſua profeſſione contenti talia non ambiunt. Tum quia in eo in quo quis deliquit, in eo debet puniri, cum ergo iſte peccauerit Ordinibus male ſuſceptis, prædicto modo debet puniri. De quo Caſarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. Laici Fratres.* Rodriguez *to. 2. quaſt. Regul. q.* 123. *art.* 3. In eo etiam caſu talis Conuerſus illegitime ordinatus cui non permittitur tonſura Clericali vti, aut exercere Ordines ſuſceptos nõ tenetur ad Officium diuinum more Clericorum recitandum, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 12. *num.* 4. cum ſolùm ad illud teneantur Religioſi Choro addicti, aut pro Ordinatis admiſſi. Caſarubius *vt ſupra.* [Addo vlteriùs congruenter ſatis dici conuerſum ſic ordinatum non debere permitti Canonicum officium perſoluere. Peyrinis *tom.* 2. *de Prælato q.* 3. *cap.* 7. *nu.* 27. poſt alios, quos refert. Caſu verò quo conuerſus ad ſtatum Clericorum tranſeat ſiue licitè ſiue illicitè id factum fuerit, non requiritur reiteratio Nouitiatus proportionari Clericatui, vt expreſsè tenet Tamburinus *de Iure Abbat. tom.* 4. *diſp.* 6. *quæſit.* 17. *numer.* 8. conformiter ad doctrinam Rodriguez, Suarez, Sanchez, Bartholomæi à S. Fauſto, & Peyrinis aſſerentium non requiri pro legitimo anno Nouitiatus quod Nouitius experiatur omnes aſperitates Religionis, niſi ſolum in genere manendo ſub obedientia Prælati pro eo anno.]

23 Tenentur conuerſi, Laici, Oblati, ſeu Donati ad certas orationes Pater noſter, & Aue Maria, iuxta inſtitutum Regulæ, vel conſtitutionum ſuorum Ordinum, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 12. *num.* 4. Quanta autem, aut qualis ſit obligatio illas recitandi, qualeuè peccatum illas omittere, ex dictis eodem *tom.* 1. *cap.* 7. *&* 8. vbi agitur de obligationibus Religioſorum ratione Regulæ & conſtitutionum penſari debet.

24 Pro receptione, educatione, ſeu inſtitutione conuerſorum, Oblatorum, ſeu Donatorum qui profeſſionem veram trium votorum emittunt, animaduertendæ ſunt Inſtitutiones Clem. VIII. approbatæ à Sacra Congregatione Concilij ſub SS. D. Noſt. Vrbano VIII. & habentur cum decretis eiuſdem S. Congregationis de *Apoſtatis & eiectis*, quæ ſunt huiuſmodi, præter alias ibi aſſignatas pro omnibus Nouitijs, ſiue Clericis, ſiue Conuerſis. Prima, ſi quis annum 25. excendens ad habitum regularem admitti poſtulauerit, & talis eruditionis expers inuentus fuerit, in Conuerſorum tantùm, quibus litterarum ſcientia non eſt neceſſaria numerum referatur: ipſi autem Conuerſi non recipiantur ante 20. ætatis ſuæ annum; & niſi ſaltem præcipua doctrinæ Chriſtianæ capita nouerint. Secunda, quia quarumdam Religionum mos eſt nedum Conuerſos ad profeſſionem admittendos, verum, & Oblatos, vt vocant, recipere, circa ipſorum Oblatorum receptionem vnaquæque Religio ſuas peculiares Conſtitutiones; ſpecialiaque inſtituta obſeruare teneatur. Tertia, cum autem, licet Clericorum bene inſtruendorum cura debeat eſſe pręcipua, Conuerſorum tamen religioſa inſtructio ſit prætermittenda, quin potius æquanimiter amplexanda, quandoquidem ſatis exploratum eſt iſtorum etiam, cum Regulam profiteantur eamdem, perfectam educationem, tum religioni decorem, & ornamentum, tum alijs Chriſti fidelibus ædificationem, exemplum, atq; vtilitatem afferre. Conuerſis ipſis à Clericorum nouitiatu ſeparatus ad dormiendum locus (quantum commode fieri poterit) aſſignari præcipitur. Illi tamen hac ſeparatione non obſtante Magiſtro Nouitiorum, ſeu Superioribus Monaſteriorum, & conuentuum, iuxta cuiuſque Ordinis ſtatuta, & Conſtitutiones ſubditi eſſe, & obedientiam præſtare debebunt, à quo non tantùm circa corporalia obſequia probãdi & exercendi, verum etiam, pro eorum capacitate, & commoditate, de ſpiritualibus, præſertim de modo mentaliter orandi, diligenter inſtruendi erunt, quod vt commodius fiat ad Capitula, & ſpirituales conciones, quæ per Magiſtros Nouitijs fieri ſolent, accerſiri debeant, & in Eccleſijs ſtatutis horis conueniant, niſi tunc in ſuis officijs actualiter occupati fuerint. Tempore verò probationis elapſo, ij tantùm qui non ſolùm religioſæ perfectionis capaces, ſed ad laborem corporalem apti nouo ac diligenti examine reperti fuerint (dummodo ætatis ſuæ annum, quoad clericos decimum ſextum, quo verò ad conuerſos vigeſimum primũ excesserint) ad profeſſionem admittantur. Sed qui ad cõuerſorum habitum recepti fuerint, ad clericorum ſtatum tranſire, etiam durante tempore probationis, non poſſint. Superior cuiuſlibet cõuentus in quo Nouitiatus fuerit conſtitutus, particularem librum habeat in quo vniuſcuiuſque Nouitij profeſſio regiſtretur, illamque Nouitius profeſſus propria manu, & duo teſtes qui præſentes fuerint ſubſcribant. Cõuerſus verò litterarum ignarus profeſſus in eorũdem teſtium qui ſe ſubſcripſerint præſentia, propria manu ſignum Crucis apponat, aſſeruetur q; liber, & cuſtodiatur in Archiuio, vbi ſcripturæ ad Monaſterium, ſeu conuentum pertinentes reponi conſueuerunt. Circa quæ decreta, ſeu Inſtitutiones illud generaliter animaduertendum duxi, illa non videri obligare niſi ſolùm pro conuentibus deſignatis, ſeu deſignandis à Sede Apoſtolica pro Nouitiatibus, vt patet, tum ex titulo illis pręfixo, tum ex §. 1. & 2. vbi videtur ſolùm ſermonem eſſe de prædictis conuentibus. Quare cum decretum Clem. VIII. de nõ recipiendis Nouitijs niſi ſolùm pro conuentibus deſignatis, non obliget niſi in Italia, & in inſulis adiacentibus, ſolùm ibi obſeruandæ erunt prædictæ Inſtitutiones. Similiter cũ ab obſeruatione talis decreti Clemen. VIII. excipiantur

Digitized by Google

Carthuſiani, Minores ſtrictioris obſeruantiæ, Capuccini S. Franciſci, Reformati S. Dominici, Diſcalceati Carmelitarum, Fuhenſes, Eremitæ Eremi Camaldulenſis, & Montis Coronæ, Clerici Regulares Theatini, Societatis Ieſu, S. Pauli decollati, Somaſchi, & Miniſtri infirmorum, ideo etiam exempti videntur ab obligatione harum Inſtitutionum cum illæ, vt dixi, ſolùm pro Conuentibus à Sede Apoſtulica deſignatis, ſeu deſignandis pro Nouitiatibus editæ videantur.

25 Non poſſunt Conuerſi, etiamſi imperfectum habitum, aut ſine capuccio gerant in Religionibus quibuſcumque ſiue Mendicantibus, ſiue non Mendicantibus (præter aſſignatas num. præcedenti) in Italia, & Inſulis adiacentibus recipi niſi in Conuentibus aſſignatis pro Nouitiatibus à Sede Apoſtolica, & receptiones, ac profeſſiones illorum extra dictos Conuentus factæ irritæ ſunt, & nullæ, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 24. *num.* 23. Quia tamen vt ibidem *num.* 24. dictum SS. D. N. Vrbanus VIII. pro remedio illorum qui illegitimè, & inualidè profeſſionem fecerant non habito Nouitiatu in prædictis locis deſignatis Motu proprio prouidit, vt de nouo ad profeſſionem admitterentur; & cum huius rei occaſione multi profeſſi ad ſæculum redire vellent, nouiſſimè Sacra Congregatio Concilij anno 1636. huic malo prouidere volens ſtatuit. Quod ſi aliqui contra formam præfatorum decretorum recepti, & profeſſi è Religione infra quinquennium exire, vel Superiores extra eam reſpectiuè illos eijcere voluerint, eadem Sanctitas ſua decreuit, vt tam ipſi profeſſi quam Superiores reſpectiuè teneantur Iura, quę ſibi fauere viſa fuerint, prius deducere coram eadem Sacra Congregatione, quæ ex ſpeciali etiam ſuæ Sanctitatis facultate ſuper hoc conceſſa prouidebit. Inhiben. propterea Primatibus, Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Abbatibus, & Prælatis inferioribus iuriſdictionem exercentibus, ac quibuſcumque Iudicibus Ordinarijs, & delegatis etiam cauſarum Palatij Apoſtolici Auditoribus, & Sacræ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, etiam de latere Legatis, Sediſque Apoſtolicæ Nuncijs, ne in poſterum in hoc quouomodo ſe ingerant abſque ſpeciali eiuſdem Sanctitatis commiſſione, ſub pœna ipſo facto incurrenda, quoad Epiſcopos, Archiepiſcopos, Patriarchas, & Primates interdicti ab ingreſſu Eccleſiæ, quoad Abbates, Prælatos inferiores, ac alios Iudices prædictos excommunicationis latæ ſententiæ, quo verò ad Nuncios, & ad Sacræ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, etiam de latere Legatos indignationis ſuæ Sanctitatis, & pœnarum arbitrio eiuſdem imponendarum. Hæc ibi.

26 Item ibidem pro maiori cautela contra delinquentes ſtatuit, ac decreuit quòd ſi ijdem, vt ſupra, recepti, & profeſſi iuribus ſuis minimè deductis corā Sacra Congregatione Concilij, & ſine illius expreſſa licentia è Religione exire, vel Superiores Religionis eos eijcere auſi fuerint, ipſi recepti, & profeſſi, tanquam Apoſtatæ puniantur, & pro talibus habeantur, nec non contra eoſdem, iuxta formam decreti de Regularibus Apoſtatis, & eiectis, eiuſdem Sanctitatis ſuæ iuſſu ab eadem S. Congregatione ſub die XXI. Septembris 1634. editi procedatur, & Superiores, qui eiecerint pœnam ſuſpenſionis à diuinis; nec non priuationis omnium Officiorum quæ tunc obtinebunt, ac perpetuæ inhabilitatis ad ea in poſterum obtinēda, vociſque actiuæ, & paſſiuæ ipſo facto abſque alia declaratione incurrant. Hæc ibi. Circa quæ decreta id maximè notandum, quod licet ſtando in rigore illorū verborum *recepti, & profeſſi* per ea non videantur comprehendi niſi ij ſolùm, qui in locis, ſeu Conuentibus non deſignatis pro Nouitiatibus recepti, aut profeſſi fuerint, nō verò ij qui etſi recepti, & profeſſi fuerint in dictis locis, ſeu Conuentibus deſignatis, nihilominus curſum Nouitiatus peregerunt in alijs locis non deſignatis (quod idem dico de decretis Clem. VIII. adductis tom. 1. cap. 24. nu. 23. quia in eis, ſtando in rigore verborum ſolùm videtur prohiberi admiſſio ad habitum, receptio ſeu profeſſio in Conuentibus non deſignatis, non verò Nouitiatum agere, aut habere, ita vt qui in Conuentu deputato fuit receptus, & profeſſus, etiamſi in non deputato Nouitiatum peregerit, valide profeſſus videatur) attendendo tamen ad Motum proprium SS. D. N. Vrban. VIII. quod dicto cap. 24. nu. 24. attulimus, & per quod explicantur dicta decreta Clem. VIII. dicēdum tam per ipſum, quam per decreta prædicta comprehendi non ſolùm eos, qui recepti, & profeſſi fuerint in locis non deſignatis, ſed etiam illos, qui in talibus locis non deſignatis Nouitiatum peregerunt, etiamſi alias in locis deſignatis recepti, & profeſſi fuerint. Quod conſtat tum ex illis verbis dicto num. 24. relatis *Annum probationis in Monaſterijs, ſeu domibus Regularium ad id deſignatis minimè fecerunt*, tum ex alijs, quæ ſunt in principio illius Motus proprij quibus ſuam, & Clem. VIII. mentem declarat, quæ ſunt huiuſmodi. *Cum itaque ſicut accepimus quamplures Ordinum, Congregationum, & Inſtitutorum Regularium profeſſores ad habitum Regularem recepti, probationis annum in Monaſterijs, ſeu domibus Regularibus ad id deſignatis, vel ab Apoſtol. Sede approbatis minimè fecerint, proindeque iuxta Conſtit. fel. record. Clement. Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri deſuper editam profeſſio per eos ſubinde emiſſa inualida exiſtat. Nos Religioſos prædictos &c.* Tum deniq; ex titulo præfixo ipſi Motui proprio, qui eſt, *ſuper profeſſionibus per Regulares emiſſis, non facto in locis deſignatis Nouitiatu.* Quare dicendum, iuxta mentem tum SS. D. N. Vrbani, tum Clem. VIII. eos, qui in locis nō deſignatis Nouitiatum peregerunt, etiamſi in eiſdem habitum ſuſceperint, aut profeſſionem emiſerint, dictis decretis comprehendi.

27 Non obſtante etiam tali decreto de non admittendis ad profeſſionem Nouitijs etiam Conuerſis, niſi in locis à Sede Apoſtolica deſignatis pro noſtro Ordine obtentum à SS. D. N. Vrbano per Breue ſpeciale anno 1634. negotio prius commiſſo S. Congregationi Regulari, & Eminentiſſimo Cardinali Ginettu, vt alij Conuentus deſignarentur videlicet. In Prouincia S. Alberti in Sicilia Conuentus Placiæ, Melatij, Sicli, Siracuſæ, Maaarini; In Prouincia Romana Conuentus Tranſpontinæ, S. Martini in Montibus, Præneſte, Velitrarum, Roncilionis, In Prouincia Lombardiæ Conuentus Mediolani, Cremonæ, Nouariæ, Montis Caletii, Nouarum; In Prouincia Venetiarum Conuentus Vicentiæ, Roboreti, Dezenſani; In Prouincia Thuſciæ, Conuentus Piſarum, Prati, Montis Politiani, Emporii; In Prouincia Romandiolæ, Conuentus Anconæ, Cæſenæ, Arimini, Senogalliæ; In Prouincia Neapolis, Capuæ, Nuceriæ, Apuliæ, Beneuenti, Salerni, Auerſæ; In Prouincia Apuliæ Conuentus Licii, Bitunti, Netiti, Baruli, Monopolis; In Prouincia S. Angeli in Sicilia, Conuentus Marſalæ, Alcami, S. Nicolai de Bononia, Calatanixete, Racalbuti; In Prouincia Calabriæ Conuentus Coſentiæ, Rhegii, Caroleorum, Catanzarii; In Prouincia Aprutii Conuentus Terami, Ottone, Bilantis; In Granciis Conuentus Nea-

Neapolis, Conuentus Summæ, Surrenti, & Concordiæ. In quibus poſſint recipi, & admitti ad habitum, & expleto probationis anno ad profeſſionem Fratres Conuerſi, ſeu Laici, ſeruata forma decreti Sanctiſs. D. N. ſuper receptione, & educatione Nouitiorum vltimo loci editi, nec non felicis record. Sixti V. ac aliarum Conſtitutionum Apoſtolicarum, & decretorum pariter ſimilis memoriæ Clementis VIII. Inſtitutionumque generalium ſuper receptione, & educatione eiuſdem Clementis, nec non ſanct. mem. Pauli V. auctoritate editarum. Hæc ibi.

28 Cum autem in ſupradictis omnibus decretis ſolũ fiat ſermo de ijs qui profeſſionem emiſſuri ſunt, ideo quod attinet ad Conuerſos, Oblatos, ſeu Donatos, ſolùm intelligenda erunt de illis qui vt diximus veram profeſſionem trium votorum emittunt, non de Oblatis, ſeu Donatis qui ſe, & ſua Religioni tradunt nolla facta profeſſione, quare nulla eſt lex, vel prohibitio quo minus iſti Oblati, ſeu Donati qui profeſſionem non emittunt ad Religionem admitti poſſint, etiam in Monaſterijs, vbi non ſunt prædicti Nouitiatus à Sede Apoſtolica approbati.

29 De fœminis illis, quæ in Monaſterijs Monialium Oblatæ, ſeu Donatæ nuncupantur eodem modo loquendum videtur, ac de viris Oblatis, ſeu Donatis, reſpectiuè tamen ad earum ſexum. Præter ea autem quæ de ipſis dicta ſunt *tomo 1. capitulo* 55. *numero* 17. notandæ ſunt aliquæ declarationes Sacræ Congregationis Epiſcopoeum, & Regularium quas refert Barboſa in Collectan. Bullar. verbo *Conuerſa*. Prima, Conuerſas non habent regulariter Moniales Sanctæ Claræ. Secunda, Conuerſæ quę ad Monaſteriorum pauperum ſubleuamen ad conquæritandas eleemoſynas mittuntur, 45. ætatis annum excedant, & extra clauſuram minimè pernoctent, niſi in caſu neceſſitatis, & tunc hoſpitio excipientur in ædibus proximorum conſanguineorum, aut aliarum piarum matronarum. Tertia, Conuerſæ Moniales ad quæſtuandum mitti poſſunt, ſi aliter Moniales ſuſtentari non poſſint, dummodo ad minus 40. ætatis annum excedant, non ſint pulchræ, nec modo aliquo extra Monaſterij clauſuram pernoctent, & in illis Monaſteriis quæ niſi dictas Conuerſas ad quæſtuandum mittunt, manuteneri non poſſunt, deinceps puellis Monaſticum habitum non tradi, nec educationis cauſa illæ in eis introduci poſſunt abſq; Sedis Apoſtolicæ ſpeciali licentia. Quarta, Conuerſę non debent permitti vt exeant, aut videri ſe ſinant ad effectum claudendi, vel aperiendi, ianuam Monaſterij ſed id munus alteri extra clauſuram degenti committatur. Quinta, Conuerſa ſupernumeraria debet prædita qualitatibus neceſſarijs capitulariter, votiſque ſecretis Monialium admitti, & dotem duplicatam ſoluere à Conuerſis perſolui ſolitam, ac tempore debito profeſſionem emittere. Barboſa vt ſupra. Pro iſtis etiam fœminis Oblatis, ſeu Conuerſis vide Rodriguez *tom. 1. quæſt. Regul. quæſt. 44. artic. 4.*

30 Gaudent prędicti Conuerſi Priuilegijs ſuarum Religionum, iuxta dicta *tom. 1. cap. 3. num.* 18. vbi etiam idem dictum eſt de Oblatis profeſſionem emittentibus, quia ſunt verè Religioſi ſpecialiter tamen Gregoe. IX. in Bulla *Quoties à nobis*, quæ habetur in 1. tomo Bullar. Laertij inter Bullas huius Pontificis *numer.* 3. Oblatis Carthuſianorum conceſſit vt eiſdem libertatibus, & immunitatibus gauderent quibus ipſi Fratres gaudebant. Deinde Sixtus IV. in Bulla *Dum attenta*, quę eſt Mare magnum Carmelitarum eorum Oblatis copioſam conceſſionem fecit omniom priuilegiorum Fratribus cõceſſorum illis verbis. *Et ne Oblati, & Oblatæ eiuſdem Ordinis ſuorum iure deuotionis ad Ordinem ipſum fruſtrentur effectum, omnia, & ſingula circa Fratres, & Sorores, & Mantellatas, ſeu Pinzocheras nuncupatas perſonas prædicta in præſentibus litteris ſtatuta conceſſa, & ordinata, aut illis, & Fratribus prædictis in eorum commodum, & fauorem indulta, ad eaſdem dicto Ordini nunc, & pro tempore Oblatas, & commiſſas vtriuſque ſexus perſonas eiſdem ſcientia, & motu, & auctoritate extendimus, & ampliamus, ac in eis locum habere debere proinde ac ſi pro eiſdem Oblatis, & Commiſſis perſonis, & circa illas emanaſſent decernimus, volumus, & ordinamus.* Vide pro vſu huius priuilegij dicta tom. 1. cap. 21. num. 19. & 20. & in hoc 2. tom. cap. 1. num. 51. vbi conſtabit an ſit vel non reuocatum. Similiter pro tempore interdicti hanc illis conceſſionem fecit. *Et quia ex conceſſione continetur dictorum Innocentij IV. Alexandri IV. & Greg. XI. prædeceſſorum quod liceat eis cum interdictum generale terræ fuerit, dũmodo cauſam non dederint interdicto, clauſis ianuis, excommunicatis, & interdictis excluſis, ſubmiſſa voce Miſſas, & alia diuina officia celebrare; eorumdem Fratrum deuotioni non plene conſulitur, conceſſionem eamdem extendendo eiſdem Fratribus, vt liceat eis habere Altare portatile cum debita reuerentia, & honore, ſuper quo in locis ad hoc conuenientibus, & honeſtis præterquam in Eccleſis ab Ordinarij obedientia non exemptis, quoties id eis contigerit interdici, poſſint Miſſas & alia diuina Officia in quorumcumque præſentia celebrare, & interdicti tempore ad diuina huiuſmodi cum eis mantellatas, & Pinzocheras, ac Oblatas Commiſſaſque perſonas, & ipſorum Fratrum, ac Monaſteriorum Monialium Ordinis prædicti Procuratores, Aduocatos prædictos, & negotia gerentes vtriuſque ſexus admittere præfatis ſcientia, motu, & auctoritate indulgemus.* Pro quo priuilegio, ſeu vſu ipſius, & an ſit reuocatom, vide dicta tom. 1. cap. 21. num. 14. 19. & 20. Præterea idem Sixtus IV. in Bulla *Dum fructus vberes*, quę etiam eſt Mare magnum Eremitarum S. Auguſtini, Oblatis eiuſdem Ordinis fere ſimilia videtur conceſſiſſe. Meminerunt autem vtriuſq; conceſſionis Caſarubius in *Compend. priuilegior. Mendicant. verbo Oblati Fratrum*, & Rodriguez *tomo 3. quæſtione Regul. quæſtione 21. art.* 3. Meminit etiam vterq; alterius conceſſionis Eugenij IV. circa abſolutionem iſtorum, quam tamen omitto, quia viuæ vocis oraculo fuit facta, & per conſequens ijs temporibus inutilis, vt ſæpe dixi, niſi de nouo concedatur.

31 Quia tamen Leo X. in Conſtit. *Dudum* quæ eſt in 1. tom. Bullar. Laertij *num.* 32. omnia priuilegia Conuerſis, & Oblatis Ordinum Mendicantium conceſſa communia eſſe voluit omnibus prædictis cuiuſcumque prædictorum Ordinum Conuerſis, & Oblatis. Ideo his priuilegijs conceſſis Oblatis Carmelitarum, & Eremitarum S. Auguſtini gaudere poſſunt ratione cõmunicationis Priuilegiorum Oblati Prædicatorũ, & Minorum, vt in ſpecie de Oblatis Minorum habet Caſarub. *in Compend. priuil. Mendicant. verb. Oblati Fratrum, vel Monialium n.* 3. quod idem credo de Oblatis fęminis, cum illæ etiam nominentur à Sixto in priuilegio pro Carmelitis *nu. præced.* adducto. Imò etiam idem videtur dicendum de Nouitijs, tam Oblatorũ, quam Oblatarum (profeſſionem videlicet trium votorum emittentium) ſaltem in multis Religionibus, & quoad ea quæ ſpectant ad bonum ſpitituale animę: pręſertim cum Nouitij in fauorabilibus pro veris Religioſi habeãtur. Vide dicta *t. 1. c.* 24. pręſertim *n.* 8.

32 Dubitari tamen poteſt an priuilegia illa Gregor. IX. pro Oblatis Carthuſienſium, & Sixti IV. pro Oblatis Carmelitarum, & Eremitarum Sancti Auguſtini intelligantur ſolùm de Oblatis illis, qui profeſſionem trium votorum emittunt, an verò etiam de illis, qui ſine tali profeſſione ſe, & ſua Monaſterijs obtulerunt modo ſuperius num. 27. dicto. Et quidem eum priuilegium Gregorij IX. expreſsè loquatur ſolùm de Oblatis qui trium votorum profeſſionem emittunt in Ordine Carthuſienſium, vt patet ex ipſa Bulla, ideo non poteſt extendi ad eos qui talia vota non faciunt. Cum autem priuilegia Sixti IV. indiſtinctè loquantur de Oblatis Carmelitarum, & Eremitarum S. Auguſtini non determinando pro illis qui profeſſionem emittunt, vel non emittunt, imò comparent illos eum Tertiariis Fratribus de pœnitentia, ſeu Pinzocheris, qui neque tria prędicta vota emittunt, ideo probabile eſt ad vtrumque genus Oblatorum extendi. Verumtamen quia adhuc inter iſtos qui veram profeſſionem trium votorum non faciunt, poſſunt eſſe aliqui qui non ſeruent conditiones à Sacra Congregatione Concilii ſupra numer. 8. aſſignatas, quia ſcilicet non omnino bona ſua Monaſterijs obtulerint, alij verò qui illas ſeruent, ideo prædicta priuilegia extendenda ſolùm credo ad hos poſteriores, non ad illos. Nam eo ipſo quod Sacra Congregatio ſolùm iſtos potiri vult priuilegio fori, & immunitatis à ſæcularibus exactionibus, etiam velle videtur eos ſolùm potiri poſſe alijs priuilegijs Religionibus conceſſis, ac eos ſolùm eſſe verè, & ſimpliciter Donatos, ſeu Oblatos. Etſi hoc oon ſit omnino certum, eum Sixtus IV. in prædictis priuilegijs vniuerſaliter loquatur de Oblatis, ſeu Donatis, & poſſet dici Sacram Congregationem ſolùm excludere prædictos à priuilegio fori, & immunitatis ab exactionibus ſæcularibus, non ab alijs priuilegijs maximè concernentibus animæ vtilitatem. Pro vſu tamen horum priuilegiorum, & an ſint, vel non reuocata vide, vt dixi, *tom. 1. ca. 22. num. 14. 19. & 20. & in hoc 2. tom. c. 1. nu. 21.*

33 Conceſſit Calixtus III. Conuerſis Fratrum Minorum, vt poſſent tangere Calices, & lauare corporalia, & alia Eccleſiaſtica, cum expedierit. Item Leo X. conceſſit eiſdem Conuerſis ſocijs Generalium, vel Prouincialium, vt eo tantùm tempore quo ſocij ſunt, & extra loca, & Conuentus cum inſeruiunt Miſſis prædictis Prælatis poſſint propriis manibus tractare vaſa ſacri miniſterij ſcilicet Calices, & corporalia explicando, & plicando poſt Miſſam ſicut Clerici in ſacris conſtituti. In conuentibus autem vbi ſunt alii Fratres id concedere recuſauit. Caſarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. Laici Fratres num. 1. & 3.* Rodriguez *tom. 2. quæſt. Regul. qu. 127. artic. 2.* Portellus *in Dub. Regular. verbo Laici Fratres numer. 1.* Verumtamen cum iſtæ conceſſiones ſint viuæ vocis oracula vt Caſarubius notat, iis temporibus poſt reuocationem ſimilium conceſſionum factam à SS. D. N. Vrbano VIII. nullæ ſunt, niſi de nouo concedantur, vt ſæpe dictum eſt. Extat tameo alia conceſſio Sixti IV. pro Fratribus profeſſis Conuerſis Ordinis S. Auguſtini Congregationis Lombardiæ qua illis conceſſit quod dum Sacriſtiæ curam gererent, ſcilicet, dum Sacriſtarum officium exercerent poſſent tangere Calices, Patenas, & Purificatoria, cum neceſſe eſſet. Quæ conceſſio, quamuis neq; per Bullam, neque per Breue facta ſit, quia tamen ab ipſo Papa videtur ſubſcripta, ideo non apparet viuæ vocis oraculum, ac per conſequens hoc tempore ſubſiſtere. Eam refert Confettius *in Collect. litter. Apoſtol. inter priuilegia Sixti IV. num. 9.*

34 Pro quo notandum quod, ſecluſo priuilegio, ſacra vaſa, & veſtes dum in eis continetur Corpus, vel Sanguis Chriſti, tangi, præterquam à Sacerdote, vel Diacono, graue peccatum eſt. *Ex cap. non oportet l. 2 3.* Palud. *in 4. diſt. 13. q. 1. art. 4.* Suarez *in 3. part. tom. 3. diſp.* 81. *ſect.* 8. Tangere autem illa eum in eis non continetur Corpus, aut Sanguis Chriſti, etiam eſt illicitum *ex cap. in ſancta diſt. 1. de Conſecrat. cap. ſacratas*, alijſque iuribus *diſt.* 23. Huius tamen præcepti tranſgreſſio, ſecluſo contemptu, ſolùm eſt venialis, quia pro leui irreuerentia communiter æſtimatur. Suarez *vt ſupra.* Imò ſi rationabilis cauſa, vel moralis neceſſitas adſit, nulla erit culpa id facere. Sotus *in 4. diſt. 13. quæſt. 2. art. 3. ad 3.* Layman. *in Theolog. moral. lib. 5. tract. 5. cap. 6. n. 18. & 19.* Ad tollendos tamen ſcrupulos ſolet ad id peti licentia à S. Congregatione Rituum, vt patet ex Barboſa *in Collect. Bullar. verb. licentia.*

35 Affertur etiam alia conceſſio facta Laicis Fratribus etiam olim homicidis, & bigamis, vt poſſent miniſtrare Sacerdotibus celebrantibus, etiam veſtiri ſuperpelliceo lineo. Ita Portellus *in Dub. Regul. verbo Laici Fratres nu. 2.* ex Compend. D. Hieron. Hiſp. *verb. Laici Fratres §. 2.* Verumtamen ſcire non potui an hæc conceſſio ſit viuæ vocis oraculum, & per conſequens his temporibus inualida, aut non. Deinde dico, cum irregularitas non priuet exercitio Ordinum, niſi vt ordines ſunt, ideſt, eo modo, quo à Clericis exerceri ſolent, vt habet Cornexo *tom. 2. tract. de irregularit. diſp. 5. dub. 4.* ideo quicumque irregulares, etſi homicidæ, & bigami poſſunt miniſtrare Sacerdotibus celebrantibus non eo modo quo Clerici, ſed vt Laici. Quia verò miniſtrare cum ſuperpelliceo lineo indicare videtur id fieri ad modum Clericorum, ideo forſan obtenta eſt talis conceſſio. Cuius tamen qualitatem vt dixi, ignoro.

SVMMARIVM CAP. IX.

Eminentiſſimorum, DD. Cardinalium prærogatiua maxima. num. 1.
Ipſorum varia epitheta. ibid.
Prouincijs, Regnis, Nationibus, & Religionibus Protectores aſſignantur. ibid.
Dati ſunt Religionibus ad earum defenſionem. n. 2.
Viſio S. Franciſci circa illos. ibid.
Ipſorum auctoritas varia pro varietate temporum. n. 3.
An ſint iudicandi vt veri Prælati Religioſorum. n. 4.
Quid circa hoc decreuit Gregor. XI. ibid.
Poſſunt DD. Protectores dici aliquo modo Superiores Ordinum quibus præficiuntur. n. 5.
Sunt Commiſſarij Apoſtolici, Vicarij, Delegati, & Locumtenentes Papæ in his quæ pertinent ad bonum regimen, & gubernium Religion. ibid.
Maximo honore, amore, & reuerentia proſequendi à Religioſis quos protegunt. n. 6.
Illis iure credendum cum dicunt ſe habere viuæ vocis oraculum à Papa. n. 7.
Quando, & quomodo fides adhibenda Cardinalibus in Iure. ibid.
Eorum præcipuum munus eſt Superiorum auctoritatem conſeruare. n. 8.
Non debent ſe immiſcere quando Superiores ſui Officij debito ſatisfecerint. ibid.
Poſſunt ſuam auctoritatem interponere quando à Superioribus Ordinum requiſiti fuerint, n. 9.

Pro

Pro conſeruatione ſcilicet auctoritatis Superiorum, coercenda ſubditorum peruicacia, aut introducenda vita regulari. ibid.

Poſſunt etiam ſuam auctoritatem in negotijs Ordinum interponere quando id neceſſarium fore cognouerint. num. 10.

Ad conſeruandum tamen auctoritatem Superiorum, Ordineſque protegendos. ibid.

Monentur adhibere in negotijs Ordinum loco Notarii aliquem ex Regularibus ipſorum. n. 11.

Quibus facultatibus vtantur. n. 12.

Protector Carmelitarum ampliſſimam facultatem habet. num. 13.

Etiam Protectores aliorum Mendicantium ea facultate vti poſſunt. n. 14.

Sunt Protectores Mendicantium conſeruatores illorum pro omnibus cauſis quæ contigere poſſunt. ibid.

Quando, aut quomodo admittere poſſint appellationes Fratrum. n. 15.

Faciendæ ſunt huiuſmodi appellationes gradatim. numero 16.

An ex DD. Protectoribus appellari poſſit ad Sacram Congregationem Regularium. n. 17.

An poſſit licentiam concedere Fratribus veniendi Romam. num. 18.

An Protectores Mendicantium procedere poſſint contra aſſerentes confeſſos Mendicantibus iterum teneri confiteri Rectori Parochiali. n. 19.

An contra illos qui negauerint illis eleemoſynam non eſſe faciendam. ibid.

An hæc potius pertineant ad DD. Inquiſitores. ibid.

Auctoritas Protectorum videtur delegabilis in caſibus neceſſitatis quibus ipſi perſonaliter aſſiſtere non poſſunt. num. 20.

Si autem huiuſmodi cauſæ concernerent viſitationem, vel reformationem Religioſorum Religioſis eiuſdem Ordinis deleganda ſunt. ibid.

Qualiter beneficia à DD. Protectoribus collata compenſari debeant. num. 21.

De Dominis Cardinalibus Regularium Protectoribus, eorumque facultatibus, iuribus, & priuilegijs. Cap. IX.

1 EMinentiſs. DD. Cardinalium prærogatiua maxima eſt in Eccleſia Dei, vt potè qui ſummæ dignitatis, videlicet Pontificiæ, *Collaterales* ſunt, *& Coadiutores*. S. Bernardus *lib. 4. de conſiderat. Cardines Orbis*. Ioaon. de Lignan. *in tract. de bello pag. 9. Pars corporis Papæ*. Gigas *de penſ. q. 7. num. 12. & 13. Principes terræ*. Canoniſtæ *in cap. Paſtorali 12. q. 1. Columnæ Eccleſiæ*. Marcus Mantuan. *lib. de Con. num. 64. Lumina Eccleſiæ*. Idem Mantua *ibid. Stellæ Eccleſiæ*. Alban. Cardinal. *lib. de Cardinalatu qu. 8. Eccleſiæ Senatores*. Azor. tom. 2. inſtit. moral. *lib. 4. cap. 3. q. 20. Reges*, vel pro Regibus habendi. Paris de Puteo *in tract. de Syndic. in §. an ſi Index nu. 2.* Vnde varijs, & honorificentiſſimis titulis nuncupati nouiſſimè à SS. D. N. Vrbano titulo *Eminentiſſimorum* decorati ſunt. Quemadmodum autem ex cœleſti Hierarchia adminiſtratorij illi Spiritus nedum hominibus, ſed & Regnis, & Prouincijs Tutelares à Deo conceduntur, vt docent S. Baſilius *lib. 4. contra Eunomium*, Theodoretus *orat. 10. in Danielem*, Nazianzenus *orat. 2. de Theologia*, & alij, ſic etiam ex terreſtri, & Eccleſiaſtica Hierarchia Cardinales à Papa, Prouincijs, Regnis, Nationibus, & Religionibus Protectores aſſignantur.

2 Dati ergo ſunt Religionibus à Summis Pontificibus ad earum defenſionem, conſeruationem, dilatationem, tutelam, & protectionem, vt vel ex nomine ipſo Protectorum conſpicitur, contra aduerſantes præcipuè. Peirinis *de ſubdito Religioſo tom. 1. de obedientia q. 1. cap. 18. §. 21. & 3.* Quod belle confirmat S. Franciſci Minorum Patriarchæ cœleſtis viſio qua monitus à Deo eſt petere ſui Ordinis Cardinalem Protectorem à Papa Honorio III. *Vidit enim in ſomnis gallinam pullos plurimos ſub alis congregare, à ſuper volitantibus miluis defendere volentem, nec tamen omnes potuiſſe, pluresque proinde patuiſſe rapinæ, magnæ vero alterius volucris ſub alis pericula ſubterfugiſſe.* Expergefactus autem vir Sanctus dum ſomnij interpretationem peteret à Domino eam ita accepit, *vt intellexerit ſe per gallinam, Diſcipulos per pullos, & Cardinalem in Protectorem aſſumendum per volucrem magnarum alarum demonſtrari*. Sic Lucas Vadingus *in annalib. Minor. ann. 1217. num. 2. ex legenda trium Sociorum*. Hoc autem munus rectè in eodem Ordine Minorum primus obiuit Cardinalis Hugolinus, poſtea Pontifex Gregor. IX. qui ſuper Minores conſtitutus factus eſt, quaſi vnus ex eis, nihil tam curans, quam vt à moleſtijs, & iniurijs vbique terrarum defenderentur, ab Eccleſiarum Prælatis fouerentur, amicè reciperentur, & per vniuerſas Orbis Prouincias ad omnium ſalutem diſtenderentur. Vadingus *vt ſupra numero 8.*

3 Ipſorum auctoritas varia pro varietate temporum, iuxta Pontificum decreta, ipſorum DD. Card. affectum, ſeu conditionem, rerumque indigentiam fuit, aliquando amplior, aliquando ſtrictior. Prædictus enim Cardinalis Hugolinus primus Minorum Protector quaſi ſummam in Ordinem poteſtatem exercuit tempore Honorij III. poſtea tamen Pontifex factus, & Gregorius IX. vocatus eam valdè reſtrinxit, prout etiam fecit Greg. XI. in Bulla inferius referenda, quod, & poſtea approbarunt Sixtus IV. & Iulius II. Item Vrbanus IV. ampliſſimam auctoritatem Protectoribus conceſſit, illis immediatè Moniales ſubijciēs quam etiam poſtea moderati ſunt Martinus V. & Iulius II. De quo Caſarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo Protector Ordinis*. Rodriguez *tom. 3. quæſt. Regular. qu. 42. art. 1. & 2.* His autem temporibus ſtandum eſt tum conſuetudini legitimè præſcriptæ, tum varijs decretis Summorum Pontificum, & Sacrarum Congregationum, quibus eorum auctoritas aliquando declaratur, tum præcipuè literis quibus Summus Pontifex hoc munus Protectorum eiſdem DD. Cardinalibus tribuit, & ſecundum illa iudicandum in præſenti.

4 Primò ergo videtur dicendum prędictos DD. Cardinales Ordinum Protectores non eſſe vocandos Prælatos Religioſorum ſtricto modo, quales ſunt Priores, Prouinciales, & Generales, & alij ſimilibus nominibus vocati. Colligitur ex Bulla Gregorij IX. vbi Cardinali Protectori Ordinis Minorum diſtrictè inhibuit ne ſe intromitteret in rebus pertinentibus ad officia, & gubernationem, ſeu correctionem Fratrum dicti Ordinis niſi in certis caſibus, & quod Fratres prædicti ad Protectorem tanquam ad Prælatum pro licentijs, vel alijs ſimilibus gratijs recurrentes punirentur. Caſarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. num. 1.* Secundò ex Greg. XI. in Bulla *Cunctos Chriſti*, quæ habetur in 1. tomo Bullarij Cherubini inter Bullas Gregorij *num. 4.* quam etiam ap-

probauit,& inſeruit Sixtus IV.in alia Bulla *Sacra Minorum* in Bull. Rodrig.tom,1.in Sixto IV.*nu.*5. in qua etiam prædictis DD. Protectoribus prohibuit ſtatuta Ordinis corrigere,diſpenſare, ſeu immutare, Prælatos, ſeu Officiales ponere, aut deponere, ad lecturam,vel gradum aliquos promouere, aut ab eiſdem remouere, de loco ad locum aliquem Fratrem mutare, aut licentiam aliquò eundi impartiri, quemquam punire,aut à pœna liberare, res Ordinis alicui concedere,aut conceſſas amouere,de rebus,aut correctione Fratrum, niſi in quibuſdam caſibus, ſe aliquatenus intromittere,quæ omnia indicant eos non eſſe veros Ordinum Prælatos, ſtricto modo loquendo, quia ſi tales eſſent, prædicta negari ipſis non deberent. Nec obſtat has limitationes ſolùm pro Protectoribus Ordinis Minorum factas fuiſſe non pro aliis Ordinum Protectoribus. Non ſolùm quia cum prædictæ limitationes factæ ſint à Summis Pontificibus in gratiam, & fauorem Minorum, vt ex ipſis Bullis conſtat, & Mendicantes omnes communicatione gratiarum,& priuilegiorum potiantur, ſaltem omnes Mendicantes, & quicumque alij eorum priuilegijs fruentes, hac etiam gratia frui debent. Sed etiam quia, vt bene Laertius Cherub. t. tom.Bull.inter Bullas Greg.XI.*nu.*4. notauit, aliorum Ordinum Protectores maiores his facultates non habent. Tertiò id etiam conſtabit ex litteris protectionis ſub Paulo V.& SS.D. N.Vrbano aliis DD.Protectoribus conceſſis, de quibus infra,in quibus non niſi ad determinatos caſus eorum auctoritatem, & poteſtatē extendi declaratur. Id denique quartò conſtat quia is ſolùm ſtricto modo dicitur Prælatus qui habet ordinariam iuriſdictionem in ſubditos,vt docet Abbas *cap.decernimus de iudictis ſumm.*16. *& cap.tua nos de cleric.ægrotante.*

5 Poſſunt nihilominus prædicti DD. Protectores dici Superiores Ordinum quibus præficiuntur, & largo modo Prælati quatenus ſunt Commiſſarii Apoſtolici, Vicarij delegati, & Locumtenentes Papæ in his quæ pertinent ad bonum regimen,& guberniū Religionum modo inferius explicando, pro conſeruanda ſcilicet prælatorum auctoritate,& quando ab ipſis requiſiti fuerint, vel ipſi Domini protectores id neceſſe eſſe cognouerint,iuxta inferius dicēda. Omnis enim habens curam animarum aliorum, etſi delegatam,dici poteſt Prelatus. Gloſſa *in cap.tua nos,de cleric.ægrotante*. Syluester *in ſumm. verb.Prælat.nu.*1. [Vnde video Sacram Congregationem Epiſcoporum & Regularium 22. Februarij 1636. præcepiſſe Silueſtrinis, vt ordinationes D.Protectoris proponerentur in Capitulo Generali, & quod ſi ſine iuſta cauſa illæ quæ ſpectarent ad bonum regimen Religionis non acceptarentur, eadem S.Congr.de remedio opportuno prouiſura eſſet.]

6 Propterea maximo honore, amore, & reuerentia proſequendi ſunt à Religioſis quos protegunt, vtpotè qui ipſorum tutelæ, patrocinio, & conſeruationi à Papa deſt●ati ſunt. Hinc in litteris protectionis ſub SS.D.N. Vrbano conceſſis ſic habetur. *Mandantes propterea Priori Generali, ac alijs ſuperioribus, necnon vniuerſis Religioſis perſonis quibuſcumq; dicti Ordinis in virtute S.Obedientiæ, vt te in eorum Protectorem iuxta tenorem præſentium recipientes, ea qua debent reuerentia proſequantur.*

7 Hinc illis iure credendum,& fides adhibenda quādo dicunt ſe habere viuæ vocis oraculum à Papa. Hoc enim conueniens eſt muneri quod gerunt, & eorum dignitati, ac auctoritati. Maximè, quia in cauſis Cardinalibus commiſſis, & demandatis, eorum dicto fides adhibetur. Cardin.Alban.*tractat.de Cardin.q.*42.ex Lupo,Baldo,Saliceto, Azor.*tom.*2.*inſtit.moral.lib.*4.*ca.* 3.*dub.* 20. Præſertim tertiò quia alijs etiam Cardinalibus de ſtylo Curiæ credendum eſt,vt tradit Tuſchus *v.Cardinalis concluſ.*103.*num.*2. De quo Nauarrus *lib.*1.*conſil.de offic.Iud. delegat.conſ.* 9.*nu.*7.Farinac.2.*p.deciſ.p.*t.*deciſ.*339. Bellemera *concl.*635.Maſcard.*de probat.concluſ.*269.Peirinis *tomo* 2. *priuil.Minim.in Conſtit.*3.*Gregor.*XIII.*num.*4. Quod limitant plures niſi ſit in præiudicium tertij. Abbas *par.*2.*conſil.*t8.*num.*2.*& cap.quod ſuper de fid.inſtrum. num.*5.*& cap.ſicut nobis de ſent.excommunic.in* 6. Tuſchus *vt ſupra num.*3. Gloſſa *in cap.ſicut nobis de ſent. excommunicat.verbo alio modo*,& alij. Nec obſtant dicta *tom.*1.*ca.*3.*num.*2t.videlicet, quod quamuis Gregor.XV. per ſuam conſtitutionem *Romanus Pontifex* anno 1622.reuocauerit omnia viuæ vocis oracula, præterquam à DD.Cardinalibus firmata, nihilominus SS.D.N.Vrbanus anno 1631.omnia prędicta viuæ vocis oracula etiam a Cardinalibus firmata caſſauit, & abrogauit. Nam in primis hæc reuocatio oraculorū viuæ vocis ſolùm eſt de illis quæ priuilegia,facultates,licentias,& gratias continent, non de alijs,vt eodem loco dictum eſt. Quare reſpectu aliorum integra manet auctoritas Cardinalium, & illis fides adhibenda. Deinde, in prædictis litteris ſolùm eſt ſermo de gratijs, indultis, & priuilegijs viuæ vocis oraculo à Sede Apoſtolica præteritis temporibus conceſſis, non de ijs, quæ inpoſterum, & in futurum à Summis Pontificibus concedi poſſunt. Quare ſaltem reſpectu iſtorum procedit tradita doctrina, quod videlicet credendum ſit DD. Cardinalibus, præſertim Ordinum Protectoribus, cum dixerint ſe habere viuæ vocis oraculum à Sanctiſſimo.

8 Eorum præcipuum munus in eo ſitum eſt, vt Superiorum Ordinum auctoritatem conſeruare curent, adeo vt in negotijs eorumdem Religioſorum ſe non debeant immiſcere, quando Superiores ipſorum ſui officij debito ſatisfecerint, ac gubernio, & regimini ſubditorum ſufficienter incubuerint. Sic enim habetur in litteris protectionis ſub Paulo V. quas affert Laertius Cherubinus 3.tom. Bull.in Paulo V. *num.*53. *alias* 34.& ſub SS. D. N.Vrbano.*Volumus autem,ac tibi in virtute S.Obedientiæ mandamus,vt Superiorum dicti Ordinis auctoritatem quantum fieri poterit conſeruare cures, & propterea cum ipſi Superiores eorum officij debito ſatisfecerint,ac gubernio, & regimini ſubditorum ſufficienter incubuerint, tu in negotijs eorumdem Religioſorum te non immiſceas.*Ex quo à contrario elici videtur,quod cum prædictis DD.Cardinalibus certo conſtiterit Ordinum Superiores ſui officij debito non ſatisfacere,aut gubernio,& regimini ſubditorum ſufficienter non incumbere, poſſe ſe in negotijs Religioſorum immiſcere.

9 Poſſunt ſimiliter ſuam auctoritatem interponere quando à Superioribus Ordinum requiſiti fuerint. Sic .n. habetur in prædictis litteris protectioni ſub Paulo V.& SS.D.N.Vrbano. Quod intelligo pro cōſeruatione auctoritatis,& iuriſdictionis Prelatorum, iuxta dicta,& pro reprimenda, aut coercenda ſubditorum peruicacia, aut ſuperbia erga Prælatos, aut pro introducenda in Monaſterijs vera vitæ Regularis obſeruantia, eradicandiſuè, aut ſubmouendis abuſibus contrarijs reformationi.

10 Item poſſunt ſuam auctoritatem in negotijs Ordinum interponere,etiam à Superioribus non requiſiti,

Digitized by Google

ſiti, quando id neceſſarium fore cognouerint. Sic.n. habetur in dictis litteris protectionis ſub Paulo V.& SS.D.N.Vrbano: quo etſi facultas valdè ampla ipſis concedi videatur, limitanda tamen iuxta ſupradicta,& finem muneris protectoris, qui eſt conſeruare auctoritatem ſuperiorum ordinum, ipſoſque Ordines defendere,conſeruare,& protegere.

11 Monentur tamen prædicti DD. Protectores, vt quoties in negotijs Ordinum ſe immiſcuerint,ſine à Superioribus requiſiti, ſiue quia id viderint ipſi eſſe neceſſarium,per ſeipſos,quoad fieri poterit,id facere curent *adhibito ad ſcribendum quando opus fuerit in eiſdem negotijs, ſeu cauſis loco notarij aliquo ex Regularibus dictorum Ordinum*. Sic enim habetur in litteris protectoris relatis ſub Paul. V.& SS. D. N. Vrbano. Quod iure præſcribunt Summi Pontifices boni nominis Religioſorum zelatores, ne ſi prædicti DD. Protectores in cauſis,& negotijs Regularium gerendis,aut ſcribendis familiaribus proprijs, aut alijs ſæcularibus pro Notarijs, Secretarijs, aut Scribis vtantur, bona ſama Religioſorum denigretur, & Sacri Regulares Ordines apud ſæculares vilipendantur.

12 Conceditur etiam prædictis DD.protectoribus in dictis litteris ſub Paulo V.& SS. D. N. Vrb.conceſſis vti *omnibus facultatibus, iuriſdictionibus, honoribus, & oneribus ſolitis,& conſuetis,ac quibus alii Protectores vſi ſunt,ac vti quomodolibet potuerunt,ſeu etiam debuerunt.* Quæ auctoritas, & facultas licet limitanda ſit iuxta dicta, & contenta in prædictis litteris, ſcilicet pro conſeruanda auctoritate ſuperiorum Religionis, & in caſu quo ab ipſis requiſiti fuerint, vel ipſi prptectores cognouerint id eſſe neceſſarium, nihilominus poſtulat, vt explicemus ad quæ extendi poſſit iure, vel conſuetudine.

13 Et primò Cardinalis Protector Ordin. Carmelit. ampliſſimam facultatem habet circa publicationem priuilegiorum eiuſdem Ordinis quæ habentur in Mari magno,& defenſionem eorumdem Fratrum in quibuſcumque cauſis, & coutra quoſcumq; quantumcumque qualificatos, vt patet illis verbis Sixti IV.in Bulla *Dum attenta*, quæ eſt Mare magnum Carmelitarum, & extat authenticè apud ipſos, & Rodriguez *tom.1.Bullar.inter Bullas Sixti IV.num.*37. illis verbis: *Et nihilominus dicti Ordinis Protectori qui pro tempore erit, & cuilibet in dignitate Eccleſiaſtica conſtituto, & Metropolitanæ, vel alterius Cathedralis Eccleſiæ Canonico,per vniuerſum Orbem qui deſuper prædicti Ordinis Glorioſiſſimæ Dei Genitricis ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli Priores, & Fratres, ac illorum, ſeu ad commodum eorum Romanæ Eccleſiæ ſyndicos deſuper requiſitus fuerit, per Apoſtolica ſcripta inſolidum mandamus quatenus per ſe, vel alium, ſeu alios præmiſſa,vbi, & quando opus fuerit ſolemniter publicantes, ac eiſdem Fratrum Glorioſiſſimæ Dei Genitricis ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli Ordini, illiuſque domibus, & profeſſoribus in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes faciant eos pacifica poſſeſſione,vel quaſi priuilegiorum, & conceſſionum huiuſmodi gaudere, non permittentes eos, ſeu teſtamentorum executores, & hæredes prædictos contra illorum tenorem per Ordinarios, & Rectores prædictos, aut quoſcumque alios indebitè moleſtari, aut eis grauamina, iniurias, atque damna inferri, ſeu quomodolibet irrogari, ac etiam ſummariè, & de plano ſine ſtrepitu, & figura iudicij, ſola facti veritate inſpecta, contra quoſcumque cuiuſcumque qualitatis, vel conditionis exiſtant, & quacumque Eccleſiaſtica etiam Patriarchali, Archiepiſcopali, aut Epiſcopali, aut mundana forent dignitate, & exemptione muniti in quibuſcumque cauſis per eos mouendis,quacumque ratione, vel cauſa quæ excogitari poſſet eis miniſtrent iuſtitiæ complementum: exequentes quod per eos fuerit ordinatum,& illos quos cenſuras, & pœnas prædictas incurriſſe conſtiterit illis irretitos eſſe declarent, & faciant, & mandent interdictos ſuſpenſos; & excommunicatos publicè nunciari,& ab omnibus arctius euitari, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus illos quoties opus fuerit iteratis vicibus aggrauare procurent. Contradictores auctoritate Apoſtolica, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, inuocato ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis. Non obſtantibus prædicti Bonifacij VIII. quibus cauetur ne quis extra ſuam Ciuitatem, & Diœceſim niſi in certis exceptis caſibus, & in illis vltra vnam dietam à fine ſuæ Diœceſis ad iudicium euocetur, ſeu ne Iudices à Sede Apoſtolica deputati extra Ciuitatem, & Diœceſim in quibus deputati fuerint contra quoſcumque procedere,aut alij, vel alijs vices ſuas committere præſumant,& de duabus dietis in Concilio generali,necnon quæ insipit* Super Cathedram *Bonifacij præfati, & dudum Vienn.Concilij, ac recolendæ memoriæ Calixti Papæ III. etiam prædeceſſoris noſtri litteris, alijſq; Apoſtolicis ac etiam in Prouincialibus, & Synodalibus Concilijs editis ſpecialibus,& generalibus, &c.*

14 Circa quæ id primò notandum quod quamuis prædicta facultas ſolùm protectori Carmelitarum concedatur, nec ſimilis reperiatur in aliis litteris, ſeu Bullis Mare magnum appellatis aliòrum Mendicantium, nihilominus etiam protectores aliorum Ordinum Mendicantium, propter communicationem priuilegiorum, dicta facultate vti poſſunt. Secundò in prædicta conceſſione protectores conſtitui Conſeruatores Ordinis pro omnibus cauſis quæ Ordini contingere poſſunt, vt patet illis verbis, *in quibuſcumque cauſis per eos mouendis quacumque ratione, vel cauſa quæ excogitari poſſet, eis miniſtrent iuſtitiæ complementum*. Et ideo quæ *cap.*10.dicentur de facultatibus conſeruatorum Religionum etiam ſuo modo applicari debent ad protectorem. Imò etiam probabile mihi eſt, quod quamuis auctoritas, & facultas aliorum Iudicum conſeruatorum reſtricta valdè, & limitata ſit his temporibus propter decretum Sacræ Congregationis Concilij ſub Greg. XIII. & conſtitut. Clem. VIII.& Greg. XV. de quibus capit.10. auctoritati tamen protectori conceſſæ in ijs litteris nullatenus per illa derogetur, ac proinde in ſua vi manere. Ratio eſt, quia per præfatum decretum Sacræ Congregationis, & conſtitutiones Clemen.VIII. & Gregor. XV. ſolùm limitatur facultas, & auctoritas conceſſa Iudicibus conſeruatorib. modo communi, & ordinario à Religioſis deſignatis, aut deputatis in vim litterarum conſeruatoriarum, ſeu priuilegiorum ipſorum, non illa quæ à Papa immediatè ſine vlla deſignatione, deputatione, aut inſtantia Religionis, protectori conceditur, qualis eſt iſta in præſenti. Præſertim quia cum Cardinalis protector perſona ſit ſpecialiſſima nota digna, cum agitur de limitanda ipſius auctoritate, ſpecialis de ipſo mentio fieri deberet, quæ non ſit in prædictis decreto, & conſtitutionibus. Imò in conſtitutione Gregorij XV. pœna ſuſpenſionis ponitur conſeruatoribus limites ſuæ auctoritatis excedentibus, quã tamen non incurrere Cardinales niſi de ipſis ſpecialis mentio fiat tradunt Cardinalis Alban. *de Cardinalatu qu.*42.ex Ioan.Andr.Azor.*tom.*2.*inſtit.moral.li.*4. *cap.*3.*q.*20.

15 Poſſunt etiam prædicti DD. Protectores admittere

mittere

mittere appellationes Fratrum, qui à ſuis Superioribus grauati ad illos recurrunt, iuxta dicta *tom. 1. cap. 9. num. 4.* Ratio eſt, quia à Sede Apoſtolica conceſſa eſt Religioſis huiuſmodi appellatio, ac per conſequens ipſis DD. Protectoribus conceditur eam admittere. Primò enim Gregor. XIII. in Bulla *Quoniam noſtro* apud Confettium in *Collectan. litter. Apoſtolic. & priuileg. in Greg. XIII. num. 1.* & apud Cherub. in 2. tom. Bullar. Gregor. XIII. *num. 27.* expreſsè concedit Fratribus Minoribus de Obſeruantia, quod *ſi à Prælatis ſuis grauari prætendent ad Generalem Miniſtrum ipſius Ordinis, ſeu illius Protectorem, aut viceprotectorem in Romana Curia, vel ad Nos, ſiue Romanum Pontificem ſucceſſorem noſtrum ſupremum in Eccleſia Dei Iudicem, ſicut antiquitus ſemper conſuetum fuit, recurſum habeant.* Inſuper Sixtus V. in Bulla, ſeu Conſtitut. *Ad Roman. ſpectat* in 2. tom. Bullar. ſub *num. 71.* id ſupponit dum de Regularibus Romam venientibus, ſub prætextu grauaminum dicit: *In alma verò Vrbe noſtra Religioſi aduenæ & peregrini de grauaminibus ſibi illatis conquerentes nullibi ſine huiuſmodi litteris, aut licentia recipiendi erunt niſi prius ad Congregationem dictorum Cardinalium ſuper negotijs Regularium à nobis deputatorum, vel ad ſuos Protectores remittantur, vbi ipſis auditis pro rerum, & perſonarum qualitate quid agendum ſit ſtatuetur.* Clariùs à Sacra Congregatione Epiſcoporum, & Regularium declaratum id eſt, prout ex Confettio in *Summar. priuileg. Maris magni tit. 6. de foro competenti* his verbis habetur, *Quoniam nonnulli Regulares vagandi ſtudio, ſiue dum imminentem admiſſorum criminum pœnam ex ſuis conſtitutionibus, aut alias debitam ſibi metuunt, falſa, & commentitia grauamina cauſari non ad immediatè ſui Ordinis Superiores, ſe à grauamine Prioris ad Prouincialem, à Prouinciali ad Generalem, à Generali ad Protectorem prout cuiuſque Religionis conſtitutionibus diſponitur, ſed ad hanc Romanam Curiam abſque licentia ſæpius fugiunt, potius quam recurrant, ex quo Ordinum diſciplina relaxatur, Prælati contemnuntur, & ipſi in dies audaciores euadunt, placuit Sacræ Regularium Congregationi ex ord. Sanctitatis ſuæ ſtatuere, vt ſi quis Regularium in poſterum temerè, leuiuè ex cauſa hanc almam Vrbem, ſeu Curiam abſque ſui Superioris licentia, & ſupradicta forma prætermiſſa adire præſumpſerit, ad ſuos eoſdem Superiores ſeueriori pœna plectendus remittatur.* Maximè pro Carmelitis id declarauit Clem. VIII. in Bulla 110. in 3. tom. Bullar. illis verbis. *Si ſe à Prælatis grauari prætendant ad Priorem Generalem ipſius Ordinis, ſeu illius Protectorem, aut Viceprotectorem in Romana Curia, vel ad Nos ſiue Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem ſupremum in Eccleſia Dei Iudicem ſicut antiquitus ſemper facere conſueuerunt, recurſum habeant.* Et idem Pontifex in Bulla *Quoniam noſter* ann. 1604. edita, & pro Seruitis in alia Bulla eiuſdem initij anno 1593. eiſdem verbis. Sorb. *in Comp. priu. Mend. v. appel.* Thomas de Ieſu *de viſitat. Regul. tract. 3. ca. 17.* Peir. *tom. 1. de ſubdito qu. 1. de obedientia c. 20.* Vbi etiam alia ad intentum.

16 Circa quæ illud aduertendum appellationem hãc ad D. Cardinalem Protectorem faciendam eſſe gradatim, ideſt, à Priore, Guardiano, ſeu immediato Prælato ad Prouincialem, à Prouinciali ad Generalem, & à Generali ad Protectorem, tum quia id eſt iuri conforme, tum quia ita colligitur ex declaratione S. Congregationis ex Confettio adducta *nu. præcedenti*, quod etiam refert Sorbus *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo appellare*, & Barboſa *in Collectan. Bullar. verb. Religioſus prope finem.* Qualiter autem, aut quomodo permiſſa ſit Regularibus huiuſmodi appellatio dicto *tom. 1. cap. 9. à num. 4.* manet dictum.

17 Dubiæ autem quæſtionis eſt an ex Protectore appellari poſſit ad S. Congregationem Regularium, cum enim Protector Iudex ſit à Papa conſtitutus in cauſis Regularium ſuæ protectionis, videtur quod ex ipſo non admittatur appellatio niſi ad Papam. Verumtamen probabilius apparet contrarium, ſcilicet à Domino Protectore appellari poſſe ad S. Congregationem Regularium. Ratio eſt, non ſolùm quia ita dicitur declaratum à S. Congregatione prout refert Sorbus *in Compend. priuileg. Mendic. verb. appellare.* ſed etiam quia Tribunal S. Congregationis inſtitutum eſt à Sixto V. ad prædictorum Regularium cauſas nomine Papæ definiendas, & terminandas. Quare quemadmodum ex Protectore ad Papam appellari poteſt, ſic ad eamdem S. Congregationem, quæ eumdem Papam repræſentat. Fauet Thomas de Ieſu *de viſitat. Regular. tract. 3. cap. 17. num. 3. & 7.* & pro eo affert declarationem S. Congreg. Regul. Barboſa *in Collectan. Bullar. verb. Religioſus.*

18 Poſſunt præterea præfati DD. Protectores concedere licentiam veniendi Romam Fratribus ſuæ protectionis. Ita enim conceſſit Clem. VIII. in decretis pro reformatione Regularium in 3. tomo Bullar. nu. 60. quæ etiam edita ſunt iuſſu Pauli V. anno 1607. & confirmata à S. Congregatione Concilij ſub SS. D. N. Vrbano in decretis de Apoſtatis, & eiectis, ibi *Nullos Fratres Romam venire Superiores permittant, niſi prius à Generali, vel Protectore dumtaxat licentiam in ſcriptis impetrauerint. Si quis autem ſine huiuſmodi facultate Romam venire præſumpſerit, voce actiua, & paſſiua biennio priuatus exiſtat, ſubiturum etiam alias arbitratu Superiorum infligendas pœnas, quæ item omnia aduerſus eos qui ſupradictos admiſerint, & receperint ſine vlla exceptione locum habeant.* Vbi etiam adiungitur poſtea, *Decretum illud quo Fratres Romam petere cum Generalis, Protectoris licentia dumtaxat permiſſum eſt, Sanctitas ſua extendi ad Prouincialem decreuit, itaut Prouincialis ipſe ex cauſa communi tetius Prouinciæ dumtaxat facultatem huiuſmodi facere valeat, declarauitque pœnam priuationis vocis actiuæ, & paſſiuæ contra facientibus inflictam, Sanctitati ſuæ reſeruatã eſſe, interdicta omnino eorum Superioribus ſingulis, etiam Generali, ac Protectori facultatem illam moderandi, ac relaxandi.* Decet autem DD. Protectores non vti hac facultate niſi in caſu raro, & Fratres ab ipſis facultatem Romam veniendi poſtulantes ad Generales remittere, qui ob notitiam quam de Fratribus ſui habent melius diſcernere poterunt an conueniens ſit talem facultatem ipſis elargiri.

19 Item poſſunt DD. Protectores Carmelitarum, & aliorum Mendicantium procedere contra aſſerentes quòd confeſſi Mendicantibus, iterum eadem peccata Rectori Parochialis Eccleſiæ teneantur confiteri, veluti contra de hæreſi ſuſpectos, & contra prædictos Eccleſiarum Rectores, & Ordinarios, qui propter proceſſus, lites, & controuerſias inter ipſos, & Fratres Mendicantes exortos, inhibitionem fecerint eleemoſynarum illis faciendarum, ſicut contra hæreticos. Ita enim habetur ex Sixto IV. in Bulla *Dum attenta*, quæ eſt Mare magnum Carmelitarum, & extat in 1. tomo Bullarij Rodriguez inter Bullas Sixti IV. numer. 37. Hæc tamen intelligenda veniunt ex vi prædicti Priuilegij Sixti IV. Si enim in commiſſione Inquiſitorum ſimiles cauſæ illis ſint applicatæ cum reuocatione priuilegiorum Mendicantium ad Inquiſitores prædictos pertinebit de ijs iudicare.

Digitized by Google

20 Auctoritas quam habent Domini Protectores videtur delegabilis in caſibus neceſſitatis, quibus ipſi perſonaliter aſſiſtere non poſſunt. Colligitur ex literis protectionis ſub Paulo V. & SS. Domino Noſtro Vrbano VIII. illis verbis: *Quando autem ab ipſis Superioribus requiſitus fueris, vt in eiſdem negotijs auctoritatem tuam interponas, vel neceſſe fore cognoueris, vt eamdem auctoritatem in eiſdem negotijs exerceas, tunc id liberè facere poſſis, ſed quoad poteris per te ipſum hoc facere cures.* Expendo enim *quoad poteris per te ipſum*, quo ſanè denotatur per alium, vel alios id facere poſſe. Et ratio eſt, quia, vel prædicta auctoritas eſt ordinaria, vel delegata, ſi ordinaria, delegabilis eſt, quia omnis iuriſdictio ordinaria eſt delegabilis, ſi autem ſit ſolùm delegata, quia illam habent ſolùm per nominationem, vel delegationem à Papa factã, cum ſit non ad cauſam determinatam, ſed ad vniuerſitatem cauſarum, ſcilicet, toties, quoties fuerint à Superioribus requiſiti, vel id cognouerint ipſi eſſe neceſſarium, abſdubie delegabilis etiam erit, quia delegati ad vniuerſitatem cauſarum ſubdelegare poſſunt, vt tradunt Gloſſa *in cap. cum cauſam de appellat.* Syluester *verbo delegatus num.* 12. In quo id ſolùm aduertendum quod ſi huiuſmodi cauſæ concernerent viſitationem, vel reformationem alicuius Prouinciæ, vel Monaſterii tunc non poſſunt DD. Protectores ſuas vices delegare aliis quam eiuſdem Ordinis Religioſis. Primo quia viſitator, ſeu reformator aliquorum Religioſorum debet eſſe inſtructus in Regula ipſorum, vt colligitur *ex cap. Officij de elect.* Concil. Trident. *ſeſſ.* 25. *cap.* 21. *de reformat.* & *Clem.* 1. *de elect.* Secundò, quia ſic araretur in boue, & aſino contra id quod habetur Deuteron. 22. & expendit Gloſſa *in dicta capit. Officij de elect. verbo incontinenti.* Tertiò, ex priuilegio Innocent. VIII. pro Ciſtertienſibus. Rodriguez *tom. 3. quæſt. Regul. q. 77. art.* 9. Peirinis *tom. 1. de ſubdito Religioſo qu. 1. de obedientia c. 18. §. 2.* vbi plura ad intentum.

21 Quamuis autem in beneficiorum compenſationem quæ à DD. Protectoribus Regulares ſuſcipiunt, defenſionis ſcilicet, conſeruationis, protectionis, & tutelæ, ſacrificia, orationes, & opera ſatisfactoria pro ipſis offerre Deo debeant, gratitudinis, & obſeruantiæ debitæ cauſa, vt iure propterea in Ordine noſtro quotidie in Oratione quadam quæ poſt Completorium dicitur pro ipſis totus Ordo Dominum deprecetur. Verumtamen Clem. VIII. in Conſtitutione de largitione munerum ſtrictè, & ſub grauiſſimis pœnis prohibet Regularibus aliqua ipſis donare, aut pro ipſis excipiendis aliquas pecunias erogare, & illis etiam talia recipere, præcipiens quoque vt quæ receperint, ſiue ab aliquo Religioſo particulari, ſiue à Prælato, ſiue à Conuentu, aut toto Ordine ſua non faciant, ſed ad reſtitutionem illorum in vtroque foro teneantur, adeo vt reſtitutione ipſa realiter non facta, neque etiam in foro conſcientiæ abſolui poſſint. Quæ quidem etſi cum grano ſalis, & epicheia accipienda ſint, maximè quia prædicta Conſtitutio non multum vſu recepta eſt, laudabilis tamen eſt modeſtia plurium prædictorum DD. Protectorum, qui eam quaſi ad vnguem obſeruant, & à propriis familiaribus obſeruari faciunt, vt ſic enim Religioſis proprietatis & ambitionis occaſio omnino præcluditur.

SVMMARIVM CAP. X.

Conſeruator quis ſit, aut dicatur. num. 1.

Eſt Iudex delegatus à Papa datus ad defendendum aliquos contra manifeſtas iniurias iudiciali non vtens indagine. ibid.

Aliquando dantur ſpecialiter contra raptores, & prædones. n. 2.

In præſenti autem ad defenſionem Regularium. ibidem.

Habent plurimi Regulares facultatem nominandi, ſeu deſignandi illos. n. 3.

Priuilegium Sixti IV. pro Carmelitis. ibid.

Priuilegium Pij V. pro Prædicatoribus. n. 4.

An ſit renocatum. ibid.

Priuilegium Iulij II. & Clemen. VII. pro Minimis. num. 5.

Priuilegium Greg. XIII. pro Ieſuitis. ibid.

Conſeruatores Religionum non ſunt ablati per Concil. Trident. n. 6.

Quis ſit Iudex ex Trid. ſeſſ. 7. c. 14. n. 7.

Quid de ipſis Conſeruatoribus ſentiendum. n. 8.

Poſſunt ex priuilegijs eligi ad id munus quæcumque perſona in dignitate Eccleſiaſtica conſtituta. n. 9.

Qui ſunt illi, qui habent talem dignitatem. n. 10.

Epiſcopi, & eorum Superiores eligi poſſent ex vi dictorum priuilegiorum. n. 11.

Etiam DD. Cardinales. n. 12.

Maximè Protectores Ordinis Carmel. ibid.

Vicarij Generales Epiſcoporum quoque. n. 13.

Item Prælati, ſeu Superiores etiam immediati Regularium n. 14.

Quid tamen de Guardianis Ordinis Minorum. ibid.

Quid declaratum à Sacra Congregatione pro Superioribus Regularium. ibid.

De alijs, qui nomine dignitatis comprehenduntur. numero 15.

An Canonici etiam. n. 16.

An perſonatus habentes. n. 17.

Tenentur Conſeruatores electi acceptare tale munus. num. 18.

Deſignato vno Conſeruatore pro vna cauſa non poteſt alius pro ea nominari. n. 19.

Nec habere pro Conſeruatore eum qui eſt ſub eius iuriſdictione, Regibus, & Reginis exceptis. numero 21.

Conſeruatores ſolùm poſſunt iure communi contra manifeſtas iniurias, & violentias procedere. n. 22.

Quæ dicatur manifeſta iniuria, aut violentia. ibid.

Per priuilegia tamen amplior facultas conceditur conſeruatoribus. ibid.

An ſit hoc tempore id derogatum. ibid.

An extendatur hoc etiam ad iniurias non ſolùm illatas; ſed etiam quæ probabiliter inferendæ timentur. num. 23.

An ad ea, quæ iudicialem requirunt indaginem. num. 24.

An ſint ex priuilegijs Iudices Ordinarij. n. 25.

An poſſint Subdelegatos creare. nu. 26.

Quo loca poſſint exercere ſuam iuriſdictionem. n. 27.

An poſſint procedere contra Clericos, & laicos. numero 28.

De quibus cauſis cognoſcere poſſint. n. 29.

An quando ſunt rei, vel etiam actores. n. 30.

An poſſint cogere Apoſtatas, & ſubtrahentes ſe à iugo Ordinis. n. 31.

Procedantne criminaliter, ciuiliter, vel mixtè. numero 32.

Poſſuntne vti cenſuris. n. 33.

Conſeruatorum auctoritas an impediri poſſit ab Ordinarijs, Legatis à latere. n. 34.

Coar-

Coarctatu eſt à Sacra Congregatione Concilij iuſſu Gregorij XIII. facultas Regularium ad eligendum conſeruatores.n.35.

A Clem. VIII. etiam in conſtitutione Sanctiſſimus *num.36.*

Maximè à Gregor. XV. in Conſtitu. etiam Sanctiſſimus. *num.37.38.39.40.41.42.43.44.45.& 46.*

Quomodo declarata eſt prædicta moderatio à Sacr. Congregatione.n.47.

Quid Leo X.in Conc.Lateranenſi ſtatuerit.n.48.

Quid tenendum eſt his temporibus. n.49.

Eligendi in conſeruatores debent eſſe in dignitate Eccleſiaſtica conſtituti.n. 50.

Quid ſi illam primo habuerunt.ibid.

Vel perſonatus obtinentes.n.51.

Canonici Eccleſiarum Cathedralium.n.52.

Præcipuè tamen ad hoc quod eligantur debent eſſe prius electi in Iudices Synodales in Concilijs Prouincialibus, aut Diœceſanis.n.53.& 54.

Quas qualitates habere debent hi Iudices . n.54.

Quamplures Iudices Synodales deſignandi.n.55.

Quid ſi aliquis ex illis moriatur. n.56.

Quouſque duret Iudicis Synodalis officium . ibid.

Quid ſi abſentetur.ibid.

An conſeruatores poſſint ſuam auctoritatem delegare. num.57.

Poſſint facere citationes , & denuntiationes per alios. ibidem.

Quid tenebantur Regulares facere poſt editam Conſtit. Greg.num.58.

An eo tempore elapſo poſſint etiam conſeruatores eligere. ibid.

Non poſſunt ſemel legitimè electi durante quinquennio amoueri.n.59.

Niſi ex cauſa approbanda à Sede Apoſtolica , vel Ordinarijs.ibid.

Quomodo auctoritas conſeruatorum hoc tempore ſit coarctata.n.60.

Non poſſunt hoc tempore procedere cum Regulares ſunt actores in cauſis ciuilibus. n.61.

Nec poſſunt procedere niſi in manifeſtis iniurijs , ſeu violentijs.n.62.

Quare debet apparere primùm iniuriam , ſeu violentiam eſſe manifeſtam. ibid.

Quid ſi de hoc dubitent . ibid.

Nec poſſunt procedere iudiciali indagine.n.64.

Intra quem terminum , ſeu ſpatium loci.n.64.

An procedere poſſint ad defenſionem ſeruitorum , ſeu familiarium. n.65.

Quid de Procuratoribus , & Syndicis Minorum. numero 66.

Quid de defenſione bonorum.n.67.

Pro defenſione priuilegiorum. n.68.

Controuerſia inter conſeruatores,& Ordinarios quomodo decidenda.num.69.

Conſeruatores excedentes limites ſuæ iuriſdictionis qualiter puniantur.nu.70.

Pars quæ id procurauerit excommunicationem incurrit.num.71.

Impedientes , vel moleſtantes conſeruatores quam pœnam incurrant. num.72.

Non eſt prohibitum Regularibus petere Iudicem à Principibus ſæcularibus. n.73.

Concurrentibus quibuſdam conditionibus. ibid.

Poteſt conſeruator recuſari vt ſuſpectus . n.74.

Appellari poteſt ab eius ſententia. n.75.

Quomodo munera ab eis non accipienda , & expenſa vitanda.n.76.

Quid de Aſſeſſoribus, Notarijs , & illis perſonis , quæ vocantur à conſeruatoribus ad teſtimonium perhibendum.num.77.

De Conſeruatorum priuilegijs.n.78.

Quid declaratum à S. Congregatione circa electionem conſeruatorum.nu.75.

De Conſeruatoribus Religionum, ſeu Regularium perſonarum.

Cap. X.

1 CONſeruator ſecundùm Ius commune eſt Iudex delegatus à Papa ad defendendos aliquos contra manifeſtas iniurias , iudiciali non vtens indagine. Ita habetur *in cap.ſtatuimus de offic.Iudic.deleg.in 6.* Azor.*tom.2.lib.5. cap.35. quæſt.1.* Sorbus *in Compend.priuileg.Mendicant. verb.Conſeruator verſ. ſunt autem* . Dicitur Iudex delegatus , quia Conſeruator non eſt Ordinarius , cum iuriſdictio illi conceſſa non competat ratione officij , ſed delegationis. Molina *de iuſtit.tomo 6.diſp.29.num.1.* Barboſa *de offic.& poteſt.Epiſcopi alleg.76.num.2.* Cum quibus aduerte id eſſe intelligendum niſi in Bulla conſeruatoria expreſsè concedatur , vt conſeruator ſit Iudex Ordinarius . Dicitur à Papa datus, quia ſolùm Papæ eſt hos Iudices Conſeruatores deſignare. Rodriquez *tom.1.quæſt.Regular.qu.65.art.2.* Peirinis *tomo 2.priu. Minim.in Conſtitut.5.Gregorii XV.§.1. num.7.* Dicitur ad defendendos aliquos contra manifeſtas iniurias, quia hic eſt finis per ſe intentus à iure communi in inſtitutione Conſeruatorum, & propterea Defenſores etiam vocantur . Sorbus *vt ſupra* . Dicitur verò *iudiciali non vtens indagine* ad denotandum modum quo debet procedere talis Iudex Conſeruator io iure communi ſtando, de quo dicitur in ſequentibus Peirinis *vt ſupra §.6.nu.40.*

2 Quamuis autem ſecundum Ius commune conſeruator ſolùm ſit Iudex, vt dictum eſt, ad defendendos aliquos contra manifeſtas iniurias, nihilominus aliquando datur ſpecialiter, vt defendat aliquos cõtra raptores,& prædones , aliquando etiam ſpecialiter contra eos qui aliquorum priuilegia infringunt. Innocentius *cap.ſtatuimus de offic.deleg.in 6.* Eraſmus ChoKier *in tract. de Iuriſdict. Ordin. in exempt.p.1.qu. 39.num.1.* Aliquando autem, vt in præſenti materia , item ſpecialiter ad tuendos Regulares ab iniurijs illis illatis, eorum iura, bona , & priuilegia defendendo. Sorbus *vt ſupra §.tamen Conſeruator* . Peirinis *vt ſupra* §.1.*nu.2.* Conſeruatores ergo prout in præſenti illi dicuntur qui dati ſunt Regularibus , vt eorum iura , bona , & priuilegia ab iniurijs defendant.

3 Habent enim plurimi Regulares à Summis Pontificibus facultatem nominandi, & deſignandi Conſeruatores, qui ipſorum priuilegia publicent , ac eiſdem efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes faciãt eos pacifica poſſeſſione priuilegiorum gaudere, non permittentes per quoſcumque indebitè moleſtari . Sic enim conceſſit Sixtus IV. quatuor Ordinib. Mendicantium . Caſarubius *in Compend.priuileg.Mendic. verbo conſeruatores Ordin.num.1.* Rodriquez *tom.1. qu. Regul.quæſt.65.art.3.* Verba autem noſtri Maris magni, ſeu eiuſdem Sixti IV. Bullæ quibus etiam quid alijs Mendicantibus conceſſum ſit habetur , poſt relata priuilegia , & indulta Ordini conceſſa ſunt huiuſmodi, *Et nihilominus dicti Ordinis Protectori qui pro tempore erit , & cuilibet in dignitate Eccleſiaſtica conſtituto , & Metropolitanæ , vel alterius Cathedralis Eccleſia*

ſiæ Canonico, per vniuerſum Orbem qui deſuper prædicti Ordinis Glorioſiſſimæ Dei Genitricis ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli Priores, & Fratres, ac illorum, ſeu ad commodum eorum Romanæ Eccleſiæ ſyndicos deſuper requiſitus fuerit, per Apoſtolica ſcripta inſolidum mandamus quatenus per ſe, vel alium, ſeu alios præmiſſa, vbi, & quando opus fuerit ſolemniter publicantes, ac eiſdem Fratrum Glorioſiſſimæ Dei Genitricis ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli Ordini, illiuſque domibus, & profeſſoribus in præmiſſis efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes faciant eos pacifica poſſeſſione, vel quaſi priuilegiorum, & conceſſionum huiuſmodi gaudere, non permittentes eos, ſeu teſtamentorum executores, & hæredes prædictos contra illorum tenorem per Ordinarios, & Rectores prædictos, aut quoſcumque alios indebitè moleſtari, aut eis grauamina, iniurias, atque damna inferri, ſeu quomodolibet irrogari, ac etiam ſummariè, & de plano ſine ſtrepitu, & figura iudicij, ſola facti veritate inſpecta, contra quoſcumque cuiuſcumque qualitatis, vel conditionis exiſtant, & quacumque Eccleſiaſtica etiam Patriarchali, Archiepiſcopali, aut Epiſcopali, aut mundana forent dignitate, & exemptione muniti in quibuſcumque cauſis per eos mouendis, quacumq; ratione, vel cauſa quæ excogitari poſſet eis miniſtrent iuſtitiæ complementum: exequentes quod per eos fuerit ordinatum, & illos quos cenſuras, & pœnas prædictas incurriſſe conſtiterit illis irretitos eſſe declarent, ac faciant, & mandent interdictos ſuſpenſos, & excommunicatos publicè nunciari, & ab omnibus arctius euitari, ac legitimis ſuper his habendis ſeruatis proceſſibus illos quoties opus fuerit iteratis vicibus aggrauare procurent. Contradictores auctoritate Apoſtolica, appellatione poſtpoſita, compeſcendo, inuocato ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſæcularis. Non obſtantibus prædicti Bonifacij VIII. &c.

4 Specialiter etiam Patres Dominicani à Pio V. in Bulla *Ad hoc nos Deus*, quę eſt inter Bullas huius Pontificis *ſub num.* 41. priuilegium habent, quo Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Abbatibus, ac alijs perſonis in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis, necnon Metropolitanarum, & aliarum Eccleſiarum Cathedralium Canonicis, & eorumdem Patriarcharum, Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum, Officialibus, ſeu Vicarijs hæc ſcribit. *Et vt Fratres, & Moniales à præmiſſis moleſtijs, & perturbationibus ſubleuati, quietius Altiſſimo famulari, & vberiores fructus quotidiè in agro Domini, pro Chriſtianæ Religionis defenſione, & ampliatione perferre poſſint, tum vos omnes, & ſingulos ſupradictos quam quaſcumque alias perſonas in dignitate Eccleſiaſtica vbilibet, & in quibuſuis mundi partibus conſtitutas, quoſcumq; locorum Ordinarios, ac eorum Vicarios, & Officiales, necnon Canonicos Metropolitanarum, & aliarum Cathedralium Eccleſiarum per eoſdem Fratres, ſeu Moniales, ac dicti Ordinis Fratrum Prædicatorum Superiores, & domorum Priores, ac eorum ſingulos pro tempore eligendos, in eorum, & dictorum eorumdem priuilegiorum, indultorum, conceſſionum, & gratiarum, & ſingulorum aliorum præmiſſorum Conſeruatores, & Iudices vnicos, qui quamdiu dictum officium exercueritis, & ipſi exercuerint à nemine quo minus illud exerceatis, & exerceant ſub aliquo prætextu, ac ſub excommunicationis, ſiue ſuſpenſionis à diuinis latæ ſententiæ quam eo ipſo incurrere volumus, et declaramus reſpectiuè pœna impediri vel moleſtari poſſitis, et poſſint dicta auctoritate deputamus. Ita quod vos, ſeu alij quicumq. ſic electi ſub excommunicationis, ſeu ſuſpenſionis latæ ſententiæ pœna huiuſmodi, quam ſtatim quod munus, ſiue officium Conſeruatoris huiuſmodi, acceptare, et debitè, ac plenariè exequi neglexeritis, et neglexerint abſque alterius declarationis miniſterio incurrere volumus, nec ab aliquo quam à Nobis, et pro tempore exiſtente Romano Pontifice (præterquam in mortis articulo) abſolui poſſe, eoſdem Priores, Superiores, & Fratres, ac Moniales, etiam tertij habitus oblatos, et alios præfatos, ac eorum ſingulis aduerſus inferentes eis, aut eorum Procuratoribus Agentibus, Seruitoribus, & familiaribus in præmiſſis, et eorumdem aliquo, moleſtias, ſiue perturbationes aliquas, ſeu iniurias, grauamina, vel damna in perſonis, rebus, et bonis, ſeu exigendo ab eis vectigalia, datia, pedagia, gabellas, collectas, aut alia onera defendere, perſeuerare,* legendum videtur *præſeruare, ac omnem eorum iuriſdictionē exercere. Necnon ſententias, cenſuras, et pœnas Eccleſiaſticas contra rebelles, et inobedientes cum effectu promulgare, ac omnibus facultatibus Conſeruatoribus dicti Ordinis Fratrum Prædicatorum, illiuſque Fratribus, & perſonis per quaſcumque litteras Apoſtolicas, quomodolibet conceſſas, vti, ac priuilegia Superioribus, Prioribus, & Fratribus, ac Monialibus præfatis pro tempore conceſſa eis obſeruari facere debeatis, & debeant.* Circa quam Conſtitutionem nota, quod licet videatur reuocata à Gregorio XIII. in Bulla *In tanta*, quæ eſt 9. inter Conſtitutiones Gregorij, vt expreſſè aſſerit Lauretus de Franchis in Controuerſijs Epiſcop. & Regular. *ſup. dictam Bullam Gregorij pag. mihi* 14. cum ibi reuocet Pontifex quaſcumq; Conſtitutiones à Pio V. editas in fauorem quorumcumque Regularium etiam Mendicantium, nihilominus quia forſan hæc reuocatio à Gregorio facta ſolùm eſt accipienda quoad ea, quæ contra Concilium Tridentinum conceſſerat Pius, iuxta dicta c. 1. num. 16. vel ſaltem non alio modo eſt recepta, ideo hanc conceſſionem Pij V. quoad Iudices Conſeruatores non omittendam duxi.

5 Item Iulius II. Minimis conceſſit in Bulla *Alias venerabilem* anno 1507. edita, quæ eſt apud Peirinis *tomo 1. priuileg. Minim. inter Conſtit. Iulij II. numero* 4. *Quod Fratres dicti Ordinis Conſeruatores Minimorum etiam Canonicos Cathedralium Eccleſiarum, & Officiales, ac Vicarios ipſorum ſibi eligere, & quod tales in Conſeruatores taliter per eos electi, ex nunc per nos deputati cenſeantur, poſſintque contradictores quoſcumque excommunicare, & cenſuras iteratis vicibus, aggrauare, ac loca quæcumque Eccleſiaſtico ſubijcere interdicto, ac omnia alia quæ poſſunt Conſeruatores, ab alijs Fratribus aliorum Ordinum Mendicantium, iuxta priuilegia eis ſuper hoc conceſſa, electi.* Et Clemens VII. in Bulla *Conquæſtionem* anno 1524. edita, apud eumdem Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. inter Conſtitutiones Clementis VII. num.* 1. magnam etiam conceſſionem eiſdem Minimis fecit. De alijs etiam Priuilegijs circa hoc Religionibus conceſſis, Barboſa *de offic. & poteſtat. Epiſcopi allegat.* 106. *num.* 52. Ac tandem Gregorius XIII. in Bulla *Aequum reputantes*, quæ eſt inter Bullas huius Pontificis in 2. to. Bullar. *nu.* 1. amplam valde circa hoc Societati Ieſu conceſſionem fecit, de qua minutatim plura in ſequentibus dicetur aduertendo Religiones habentes communicationem priuilegiorum omnium aliorum Ordinū frui priuilegiis Societatis quamuis tempore poſterior ipſis ſit, iuxta dicta *to. 1. cap. 3. nu.* 17. Imò ſpecialiter Religiones non habentes Conſeruatores poſſe illos eligere, ſi habeant communicationem priuilegiorum cum aliis Conſeruatores habentibus declaratum dicitur à S. Cōgregatione: Barboſa *in Collect. Bullar. verb. Conſeruator.*

6 Nec conſeruatores Religionum, aut ipſorum priuilegia per Conc. Trid. ablata ſunt. Conſtat enim

Conci-

Digitized by Google

Concilium *ſeſſ.7.cap.*14. ſupponere quòd Regulares extra Monaſterium degentes, etiamſi in partibus Iudicem habeant, conueniri debeant in ciuilibus cauſis mercedum, & miſerabilium perſonarum coram Ordinarijs, in alijs tamen locis coram Iudice (Conſeruatorem intellige ſecundum quoſdam) ſi illum habuerint. Clarius *ſeſſ.14.c.5.* vbi cum magnam limitationem adhibuiſſet circa conſeruatores, & eorum facultatem, poſtea declarat ſe non loqui de locis, aut perſonis Regularibus. Similiter cum *ſeſſ.14.cap.*20. voluiſſet cauſas omnes ad forum Eccleſiaſticum quomodolibet pertinentes in prima inſtantia coram Ordinarijs locorum cognoſcendas, nihilominus S.Congregatio Concilij declarauit non propterea ſublatos eſſe conſeruatores. Peirinis *tom.2.priuil.Minim.in Conſtit.5.Greg.XV.§.1.num.*4. Barb. *de officio, & poteſtat.Epiſcop.alleg.*106.*num.*42.& 43.& alij apud ipſos.

7 Dixi autem per Iudicem de quo ſermo eſt in Concil. Trident. *ſeſſ.7.cap.*14. intelligi (ſecundum quoſdam) conſeruatorem quia re vera conformius textui eſt ibi non loqui Concilium de Iudice conſeruatore, ſed de alio Iudice Apoſtolico deſignato pro Religioſis extra clauſtra degentibus, ac proinde ex mente Concilij Regulares extra clauſtra degentes conueniri debere coram Ordinarijs in cauſis ibi deſignatis. Rodriguez *tomo primo quæſt.Regul.qu.65.artic.13.§.ſecundo eſt notandum.* Barboſa *de offic.et poteſt.Epiſcopi allegat.*106.*num.*43. Vide dicta *tom.1.ca.11.num.*10.

8 Ex harum igitur Religionum priuilegiis inferri poteſt doctrina circa materiam horum conſeruatorum, earumdem, & aliarum, quæ cum ipſis communicationem priuilegiorum habent. In qua primum dicetur de eo quod tum iure communi, tum ex priuilegiis Regularium conſeruatoribus ipſi competit. Poſtea verò de eo in quo moderatio facta eſt maximè poſt Gregor. XV. Conſtitutionem *Sanctiſſimus* de qua infra.

9 Primò igitur circa qualitatem horum in Iudices conſeruatores eligẽdorum conſtat ex prædictis priuilegiis poſſe tale munus exercere quamcumque perſonam in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutam. Sic enim habetur in prædicta Bulla Sixti IV. verbis allatis *num.*3.& in Bulla Pij V. verbis relatis *num.*4.ac Clement. VII. pro Minimis, ac demum Greg. XIII. pro Ieſuitis. Qualiter autem hoc non ſufficiat poſt Conſtit.Greg.XV. editam inferius dicetur.

10 Cum autem iuxta dicenda *cap.13.num.*2. dignitas ſit adminiſtratio (intellige rerum Eccleſiaſticarum) cum iuriſdictione, in hoc enim diſtinguitur à perſonatu, quod perſonatus, vt ibidem dicetur, eſt præeminentia, ſeu præcedentia ſine iuriſdictione. Ideo omnes illi qui talem adminiſtrationem, cum iuriſdictione habuerint eligi poterunt in Conſeruatores. Moneta *de Conſeruatorib.cap.5.qu.7.num.*84. Peirinis *tom.8.priuileg.Minim.in Conſtitut.5.Gregor.XV.§.2.num.*8.

11 Ex quo ſequitur Epiſcopos, & ipſorum Superiores, ſcilicet Archiepiſcopos, Primates, & Patriarchas, & etiam Abbates poſſe eligi ex vi prædictorum priuilegiorum Religionum in Iudices Conſeruatores, non ſolùm quia ſunt perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ ſed etiam, quia ad illos diriguntur aliquæ ex prædictis litteris conſeruatorijs, videlicet illæ Clem. VII. pro Minimis, & Pij V. pro Dominicanis, in litteris autem Greg. XIII. pro Ieſuitis expreſsè fit mentio de Epiſcopis, & Archiepiſcopis. Moneta *de Conſeruator.cap.5.qu.6.num.*79.& 80. [Id etiam quod attinet ad Epiſcopos conſtat ex quadã declaratione Sacræ Congregationis Epiſcoporum & Regularium pro 2. Decembris 1642. quam vidi, & de iis omnibus id tenet Tamburinus de Iure Abbatũ *tom.3.diſp.17.q.1.nu.*11.]

12 Imò etiam DD. Cardinales ex vi prædictorum priuilegiorum in Iudices Conſeruatores eligi poſſunt. Quia etſi expreſsè non nominentur in illis, cum tamen maximam habeant dignitatem neceſſe eſt inter dignitates habentes comprehendi. Moneta *de Conſeruatoribus cap.5.q.3.à num.*33. Peirinis *tom.2.priuileg.Minim.in Conſtit.5.Gregor.XV.§.2.num.*12. Imò Cardinales Protectores Carmelitarum, & eorum, qui cum ipſis communicationem priuilegiorum habẽt, ſunt ipſorum conſeruatores Ordinarij, iuxta dicta cap.præced.num.13.& 14.

13 Sequitur etiam Vicarios Generales Epiſcoporum poſſe eſſe ex vi iuris communis, & prædictorum priuilegiorum Iudices conſeruatores, cum ſint perſonæ in dignitate conſtitutæ, & ad illos dirigantur litteræ conſeruatoriæ Clem. VII. relatæ pro Minimis, dum dicitur: *Necnon eorumdem Archiepiſcoporum, & Epiſcoporum Officialibus, ſeu Vicarijs in ſpiritualibus Generalibus*, pariter etiam nominentur in litteris Pij V. pro Dominicanis dum dicitur: *Et quoſcumque locorum Ordinarios, ac eorum Vicarios, & Officiales*, ac in Bulla Greg. XIII. pro Ieſuitis. Rodriguez *tom.1.qu.Regular.qu.65.art.*3. & alii apud Barboſam *de offic.& poteſt.Epiſcopi alleg.*106.*num.*13. Eſto autem hoc non eſſet verum ex vi iuris communis, vt plures auctores apud ipſum Barboſam relati ſatis probabiliter defendunt, ex vi tamen priuilegiorum, quæ adducta ſunt, ideſt certum.

14 Similiter ex vi Iuris communis, & prædictorum priuilegiorum, eligi poſſunt in conſeruatores Regularium Prælati, ſeu Superiores etiam immediati ipſorum Regularium, v.g. Priores, Guardiani, &c. Ratio eſt, quia etiam illi ſunt perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ, eorum enim munus eſt dignitas, iuxta dicenda *cap.13.num.*2. Accedit quod prædictæ litteræ conſeruatoriæ Clementis VII. pro Minimis diriguntur etiam ad Priores, quo etiam vidẽtur denotari Superiores immediati conuentuum religioſorum. Rodriquez *tom.1.qu.Regul.quæſt.65.art.*3. Peirinis *tom.2.priuileg.Minimor.in conſtitut.5.Gregorij XV.§.2.nu.*11. [Tamburinus *ſup.qu.*4. addens ad id non requiri licentiam alterius ſuperioris, nec vtilitatem aliam Monaſterij, præter eam quæ eſt communis omnium Regularium quod ipſorum conſeruatores potius ſint Regulares, quàm ſæculares.] Dixi tamen ex vi iuris communis, & prædictorum priuilegiorum, primò quia forſan Guardianis, ſeu Prælatis Minorum id eſt prohibitum à Clemente V. in Clement. *Exiuit de Paradiſo*, vt tractat Rodrigu. *ibid.* Secundò quia à Sacra Congregatione Cardinalium negotiis Epiſcoporum, & Regularium præpoſitorum Archiepiſcopo Turritano interroganti an Regulares vnius Conuentus, Monaſterij, vel domus aliquem Priorem, ſeu Guardianum, vel quemuis alium quauis dignitate Regulari fulgentem in ſuum conſeruatorem eligere, vel deputare poſſent, reſponſum eſt, non poſſe. Barboſa *de offic.& poteſt.Epiſcop.alleg.*106.*num.*15. (Vbi nota falsò referri hanc declarationem ab eodem Barboſa *in Collectan. Bullar.verb.Conſeruator*, vt credo errore Typographi.) Gauantus *in Manual. Epiſcoporum verbo Conſeruatores*. Eraſmus ChoKier *de iuriſdict. Ordinarior. in exempt.par.1.q.39.num.*

Digitized by Google

num. 5. Video tamen Abbati Ordinis Oliuetani conceſſum eſſe à Sac. Congregatione poſſe eligi in conſeruatorem ſi Epiſcopus in Synodo eum deputauit Iudicem ſynodalem. Barb. *in Collec. Bullar. ver. Abbas Oliuetanus 6. & v. Conſeruator.*

15 Inferiur etiam Archidiaconum, Archipresbyterum, Primicerium, præpoſitum, & Decanum Eccleſiarum, imò etiam Vicecancellarium Papæ, Camerarium, Summum Pœnitentiarium, Clericos Cameræ, Auditorem Curiæ cauſarum dictæ Cameræ, Auditores Rotæ, Referendarios, & Protonotarios eligi poſſe, tum iure communi, tum ratione prædictorum priuilegiorum, in conſeruatores, ſiquidem hi omnes habent dignitatem Eccleſiaſticam. Moneta *de conſeruatoribus capit.* 5. *quæſt.* 7. Peirinis *tomo ſecundo priuileg. Minim. in conſtitut. Gregor. xv.* §. 2. *num.* 15. *et* 17. Barboſa *de offic. et poteſtat. Epiſcopi allegat.* 106. *num.* 3.

16 Canonici etiam ſaltem ex vi prædictorum priuilegiorum eligi poſſunt in conſeruatores, eſto canonicatus nec dignitas, nec perſonatus eſſet, de quo alias. Nam in prædicta Bulla Sixti IV. pro Carmelitis verbis ſupra num. 3. relatis dicitur: *Et Metropolitanæ, vel alterius Cathedralis Eccleſiæ Canonico, &c.* & Bulla Clement. VII. pro Minimis dirigitur etiam ad Metropolitanarum, & aliarum Cathedralium Eccleſiarum Canonicos, quod idem habetur in Bullis Pij V. pro Dominicanis, & Greg. XIII. pro Ieſuitis. Rodrig. *tom.* 1. *quæſt. Regular. quæſt.* 65. *art.* 2. Barboſa *de offic. & poteſt. Epiſcopi alleg.* 106. *nu.* 11. De quibus autem canonicis id ſit intelligendum, maximè poſt conſtitutiones Clement. VIII. & Greg. xv. ex dicendis *nu.* 52. conſtabit.

17 Quamuis autem in dignitate Eccleſiaſtica conſtituti eligi valeant in conſeruatores Religionum, tum iure communi, tum propter priuilegia adducta, perſonatus autem, ſeu perſonatus habentes non videntur poſſe eligi in conſeruatores à Regularibus ex priuilegiis ipſorum. Ratio eſt, quia etſi iure communi *cap. vltim. de offic. et poteſt. Iudic. delegat. in* 6. id fieri poſſit, nullum tamen ex priuilegijs adductis, nec alia, quæ viderim mentionem de ipſis facit, quo deputari videtur excludi ab hoc munere à Summis Pontificibus, reſpectu Regulariũ. Quid tamen dicendum ſit poſt tempora Clement. VIII. & Gregor. XV. dicetur inferius. [Illi etiam Regulares, qui Superiores, Vicarij, ſeu Priores Clauſtrales vocantur, qui videlicet in ſuis Monaſterijs habent ſupra ſe alium ſuperiorem localem, cum non ſint perſonæ in dignitate conſtitutæ eligi nequeunt in conſeruatores. Tamburinus *ſupra qu.* 4. *nu.* 7. ex Rodriguez, Miranda, Paſſarello, Moneta, & Peytinis.]

18 Tenentur conſeruatores electi à Regularibus acceptare tale munus non ſolùm ex charitate ad euitandas iniurias, & violentias illis illatas, ſeu inferendas, ſed etiam ex ſpeciali mandato Summorum Pōtificum, qui id ipſis præcipiunt, & aliquando ſub grauibus pœnis. Etenim Iulius II. id præcipit ſub pœna excommunicationis perſonis requiſitis à Fratribus Minoribus. Similiter Leo X. in fauorem Mendicantium diſtrictè id præcipit conſeruatoribus ab ipſis requiſitis. Clarius Pius V. in conſeruatoria Dominicanorum relata conſeruatoribus ab ipſis electis, idem præcipit ſub excommunicationis, & ſuſpenſionis latæ ſententiæ pœna, ſoli Papæ reſeruata. Quare rei erunt peccati mortalis niſi aliqua graui cauſa excuſentur, non acceptantes tales conſeruatorias. Rodriguez *tom.* 1. *qu. Regular. quæſt.* 65. *artic.* 4. Peirinis *tom.* 1. *priuil. Minim. in Conſtit.* 4. *Iulij* 11. *num.* 30. Nota tamen conſeruatorias has litteras Pij V. pro Dominicanis non eſſe certæ auctoritatis, propter dicta ſupra num. 4.

19 Deſignato autem vno conſeruatore pro vna cauſa non poteſt pro ea alius nominari: quia iam talis perſona nominata auctoritatem habet ad illam cauſam à Sede Apoſtolica; & propterea non poteſt illa priuari (intellige ſine graui ratione de nouo vrgenti.) Rodriquez *tomo primo quæſt. Regular. quæſt.* 65. *artic.* 5. Nauarrus *libro* 1. *conſil. de offic. Iudic. delegati.*

20 Licet aliqui credant conſeruatoris officium extingui, & expirare per obitum concedentis, quoad negotia non cepta. ChoKier. *de iuriſdict. Ordinar. in exempt. p.* 1. *quæſt.* 39. *num.* 14. Barboſa *de offic. & poteſ. Epiſcop. allegat.* 106. *num.* 50. In Religionibus tamen, ad earum priuilegia attendendo, non ceſſat munus conſeruatorum ob mortem Papæ concedentis, quia eliguntur virtute conceſſionis factæ Religioni, quæ eſt perpetua, vnde tale priuilegium eſt reale non perſonale, & ita vſus obtinuit. Rodriguez *tom.* 1. *qu. Regul. quæſt.* 65. *art.* 6. Miranda *in man. tom.* 2. *quæſt.* 47. *art.* 6. Nota tamen etiam quoad hoc derogata videri priuilegia Religionum his temporibus poſt conſtitutionem Greg. XV. de qua inferius, eo quod per illam innouetur Conſtitutio Bonif. VIII. quę incipit. *Hac Conſtitutione*, ſeu *cap. fin. de offic. et poteſt. Iudic. delegati* in 6. vbi habetur *officium quorumcumque conſeruatorum quoad non cepta negotia per obitum concedentis, expirare.* Nihilominus tamen dici poteſt in hoc cap. ſolùm eſſe ſermonem de Conſeruatorijs perſonalibus conceſſis priuatis perſonis, non de realibus conceſſis Religionibus, hæc enim cenſentur perpetuæ, (Miranda *vt ſupra*) ac per conſequens non eſſe hoc reuocatum per dictam conſtitutionem Gregor. XV. præſertim quia in illa ſupponitur Regulares ſibi eligere, ſeu aſſumere Conſeruatores, & præcipitur vt durante quinquennio à die deputationis amoueri, aut mutari non poſſint, nulla facta mentione de obitu Papæ concedentis priuilegia ad tales electiones faciendas.

21 Nemo poteſt iure communi eſſe conſeruator ſui conſeruatoris, nec habere pro conſeruatore eum qui eſt ſub eius iuriſdictione, dominio, vel diſtrictu Eccleſiaſtico, vel temporali, Regibus, & Reginis exceptis. Ita enim deciditur expreſsè *in dict. cap. vltim. de offic. & poteſt. delegat. in* 6. Eraſmus Chochier *de iuriſdict. Ordin. in exempt. p.* 1. *quæſt.* 39. *num.* 3. Barboſa *de offic. & poteſt. Epiſcop. allegat.* 105. *num.* 14. Vnde mirum mihi eſt in Hiſpania (vbi abſque vllius nationis iniuria ſapientiſſimi vigent Doctores) vidiſſe quoſdam Prælatos Regulares qui ad inuicem munus conſeruatorum exercebant. Etſi enim priuilegia admittant electionem cuiuſcumque perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ, intelligi tamen id debet, iuxta conditiones à iure communi requiſitas, quarum vna eſt quod vnus non ſit Conſeruator ſui Conſeruatoris.

22 Prædicti Conſeruatores attento iure communi, & ſecluſis particularibus priuilegijs ſolum poſſunt procedere contra manifeſtas iniurias, & violentias. Ita enim deciditur *cap.* 1. *et vltim. de offic. et poteſt. delegat. in* 6. Dicitur autem manifeſta iniuria illa, quæ per facti euidentiam ita notoria eſt, vt examinatione non egeat, vel ſi egeat, probari tamen poteſt clarè, & certitudinaliter per multos teſtes, ita vt negari non poſſit. Tuſchul. v. manifeſtum concluſ. 71. num. 7. Io-

ann.

ann.Monach.cap.1.num.3.de iudic.deleg.Violentia verò dicitur,iniuria cum vi,& impetu, perſonis, vel rebus facta. De qua,& quod quintuplex ſit vide Menoch.in præludi.de recuperand.poſſeſſ.a nu.38.Vide etiam Tuſchum v.vis, & violentia concluſ.a t 4.Nihilominus amplior, & extenſior facultas conceditur conſeruatoribus Religionum per priuilegia adducta. Verbis enim Sixti IV.pro Carmelitis adductis mandatur ipſis conſeruatoribus *ne permittant eos indebitè moleſtari, aut eis grauamina, iniurias atq; damna inferri, ſeu quomodolibet irrogari*. Similiter in Bulla Conſeruatoria Clementis VII.pro Minimis dicitur. *Ne permittatis eoſdem ſuper libertatibus, priuilegijs, indultis, rebus, & bonis prædictis, ab eiſdem, & quibuslibet alijs indebitè moleſtari, vel eis grauamina, vel damna, ſeu iniurias irrogari, aut coram quibuſcumque Iudicibus Ordinarijs, vel delegatis, etiam Apoſtolicis, quauis occaſione, vel cauſa etiam criminali eoſdem Fratres trahi, &c.* Item in Bulla Pij V.pro Dominicanis ſupra etiam relata (etſi eam certæ auctoritatis non eſſe dictum ſit ſupra num. 4.) prædictis Conſeruatoribus præcipitur vt eos defendant aduerſus inſerentes eis *moleſtias ſiue perturbationes aliquas, ſeu iniurias, grauamina, vel damna in perſonis, rebus, & bonis, &c.* In Bulla etiam Greg.XIII.pro Ieſuitis relata ampliſſima facultas eiſdem Conſeruatoribus conceditur, videlicet *de quibuslibet moleſtijs, iniurijs, damnis nunc præſentibus, & futuris*. Ex quibus habetur eos poſſe cognoſcere de omnibus cauſis tam manifeſtis, quam non manifeſtis.Farinacius *2.part.deciſ.616.nu.3.& 4.* Peirinis *tom. 2. priuileg. Minim.in Conſtitut. 5. Greg. XV. §.6.numer. 34. & 48.* Conſtabit autem ex dicendis *numer.62.* qualiter id his temporibus moderatum ſit.

23 Extenditur hoc ad iniurias non ſolùm illatas, ſed etiam ad illas,quæ probabiliter inferendæ timentur. Quia defenſoris munus vtraſque reſpicit. Et ita in priuilegio illo Sixti IV. pro Carmelitis vniuerſaliter, & indefinitè dicitur non permittendum eos *indebitè moleſtari, aut eis grauamina inferri* quod tam de futuris,quam de præteritis iniurijs verificatur. Clarius in conſeruatoria Clem.VII. pro Minim.eſt ſermo de *damnis præſentibus, & futuris*. Quod idem habetur in conſeruatoria Greg. XIII. pro Ieſuitis. Molina *tom.6.diſp.29.numer.2.* Miranda *tomo 2.Man. Prælat. qu.47. art.7.* Vnde poteſt conſeruator ſi videat aliquos paratos cum armis ad damnificandum aliquod Monaſterium in illos excommunicationem ferre, vt deſiſtant. Azor.*tom.2.lib.5.capit.34.quæſt.7.* Barboſa *de offic. & poteſtat. Epiſcop. allegat. 106. numer. 34.*

24 Similiter quamuis prædicti conſeruatores ſtando in iure communi non poſſint cognoſcere de ijs quæ iudicialem requirunt indaginem (ideſt quæ requirunt cauſæ cognitionem, & examinationem propter eius dubietatem.Gloſſa *in cap.1.*referendo)vt habetur expreſsè *capit.1.& vltim. de offic.& poteſt.iudic. delegat.in 6.* vt propterea dicto capit.vltim.pœna ſuſpenſionis per annum puniantur, qui oppoſitum fecerint,& colligitur ex dictis: ſi enim ius commune ſolum permittit quod conſeruatores iudicent de manifeſtis iniurijs, & violentijs, cum manifeſtum non indigeat iudiciali indagine, ſeu examinatione, ideo conſequenter non permittit illos cognoſcere de ijs quæ iudicialem requirunt indaginem, quia hæc non ſunt manifeſta, ſed dubia. Nihilominus ex priuilegijs aliquorum Regularium maior, & amplior auctoritas aliquibus conſeruatoribus conceditur.Specialiter ex illo Clem.VII.pro Minimis vbi dicitur debere illos facere iuſtitiæ complementũ prædictis Minimis *in illis videlicet, quæ iudicialem requirunt indaginem ſummariè, ſimpliciter, et de plano ſine ſtrepitu, et figura iudicij, in alijs verò prout qualitas eorum exegerit*. Similiaque habentur in Bulla conſeruatoria Ieſuitarum à Greg. XIII. data de qua ſupra num.5. Vbi manifeſtè ſupponit conſeruatores procedere poſſe iudiciali indagine, & quocumque alio modo neceſſariò. Nec incongruè idem etiam elicitur ex illis verbis Sixti IV.pro Carmelitis relatis num.3. *ac etiam ſummariè, et de plano, ſine ſtrepitu, et figura Iudicij*. Verbum enim illud *ac etiam* denotare videtur conſeruatoribus tribui facultatem procedendi in defenſione Carmelitarum prout qualitas cauſæ exegerit, *ac etiam de plano, etc.*Eſto autem hęc verba alium habere poſſent ſenſum, tamen propter communicationem priuilegiorum qua gaudét prædicti Carmelitæ, conceſſione Clem. VII.& Gregor. XIII. vti valerent. Sorbus *in compend. priuileg. Mendicant.verbo Conſeruatores §.tamen Conſeruator*. Quo modo autem etiam circa hac moderata ſit conſeruatorum iuriſdictio his temporibus infra *num. 63.* dicetur.

25 Pariter etiam quamuis communi iure conſeruatores ſint ſolùm Iudices delegati, iuxta dicta ſupra *num.1.* ex priuilegijs tamen aliquorum Regularium ſunt Iudices Ordinarij. Primò,quia in repetita Bulla Greg.XIII.pro Ieſuitis tales expreſsè vocantur. Secundò, quia in prædictis priuilegiis conceditur conſeruatoribus facultas ad delegandum ſuam auctoritatem, ille autem qui delegare poteſt Ordinarius vel quaſi eſt. Id verò patet in illis verbis Sixti IV. pro Carmelitis in Bulla ſæpius relata *per ſe vel alium, vel alios*. Et in Bulla Clem.VII.pro Minimis illis verbis, *per vos, vel alium, ſeu alios*. Ac in conſeruatoria Greg.XIII. pro Ieſuitis verbis illis *per ſe, vel alium, ſeu alios*. Tertiò quia aliqui ſaltem illorum dantur ad vniuerſitatem cauſarum.Iudex autem ad vniuerſitatem cauſarũ deſignatus Ordinarius eſt, iuxta dicenda *c.13.n.16.* At verò Iudices conſeruatores aliquorum Regularium ad vniuerſitatem cauſarum deſignatos eſſe, conſtat ex illis verbis Sixti IV. pro Carmelitis *in quibuſcumque cauſis per eos mouendis quacumque ratione, vel cauſa quæ excogitari poſſet eis miniſtrent iuſtitiæ complementum.* Idem etiam colligitur ex conſeruatoria Clem.VII.pro Minimis, & Pij V.pro Dominicanis,ac Greg.XIII.pro Ieſuitis.Moneta *de conſeruatoribus cap.1.num.11.et cap.7.num.40.* Barboſa *de offic.et poteſt.Epiſcop.allegat.106.num.2.et 3.* Vnde non erit neceſſè quod in citationibus inſerant litteras Conſeruatorias, ſed ſufficiet inſtar aliorum Iudicum Ordinariorum, quod de eis conſtet in actis Notarij Curiæ Ordinarij. Peirinis *tom.2. priuileg. Minim. in Conſtitut. 5.Gregor. XV. §. 1. numero 2.*

26 Præterea, quod ex dictis ſequitur, quamuis conſeruatores ſecundum ius commune Subdelegatos creare non poſſint, conſeruatores tamen quorumdam Regularium, quorum priuilegia *num.præced.* ſunt relata,& aliorum,qui cum ipſis communicationem in priuilegijs habent, Subconſeruatores inſtituere poſſunt. Tum ex dictis priuilegijs,tum ex eo quod, vt ibidem dictum eſt, ſunt Ordinarii. Vnde *in capit.final. de offic. & poteſtat. iudic. delegat. in 6.* expreſsè dicitur. *Vices ſuas nulli alij committere poſſint, niſi hoc eis competierit ex beneficio litterarum.* Moneta *de Conſeruatoribus cap.7. quæſt. 2. numero 58.*

Ro-

Rodriguez *tom.1.quaſt.Regular. qu.65. art.10.* Huiuſmodi autem Subconſeruatores debent habere omnes conditiones pro Conſeruatoribus requiſitas. Ita enim colligitur *ex cap.ſtatutum §.in nullo de reſcript. in 6.* Gloſſa *ibidem verbo deſignatus*, *&* Gloſſa *in cap. fin. de offic. & poteſt. iudic. delegat. in 6. verbo ſuperius*, vbi inquit, *ſubdelegatus talis eſſe debet, cui poſſit delegari.* Peirinis *tom. 2. priuil. Minim. in Conſtit. 5. Gregor. XV. §.2. num. 5.* [Nota tamen me vidiſſe declarationem Sacræ Congregationis Epiſcoporum & Regularium pro 2. Decembris 1642. qua declarauit non potuiſſe conſeruatorem PP. Cæleſtinorum elegiſſe pro ſui abſentia quendam Subconſeruatorem. Sed quia non conſtat an id declaratum ſit a Sacra Congregatione propterea quod ille Subconſeruator non habuerit prædictas conditiones, aut quia PP. Cœleſtini non potiantur tali priuilegio, ideo dum de eiuſdem Sacræ Congregationis mente non conſtiterit, ſuſtineri debet ſententia quam adduximus, ſcilicet, Conſeruatores quorumdam Regularium poſſe Subdelegatos conſtituere. Prout tenent non ſolum Authores relati, ſed etiam Miranda, Sorbus, & Paſſarellus, quos refert & ſequitur Tamburinus *ſupra quæſit. 1. num.6.*]

27 Inſuper licet ſtando in eodem iure communi conſeruatores nequeant ſuum munus exercere, niſi *intra Ciuitates, ſeu Diœceſes in quibus deputati fuerint.* Quia ita habetur *in c. vlt. de offic. & poteſt. iudic. delegat. in 6.* nihilominus ex dicta conſeruatoria Gregor. XIII. pro Ieſuitis, & Clem. VII. pro Minimis colligitur poſſe extra dictas Ciuitates, & Diœceſes contra delinquentes procedere. Ponitur autem in eis terminus, dummodo id non ſit vltra tres dietas. Sorbus *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. Conſeruatores Ordinis §. item Conſeruator.* Peirinis *tom. 2. priuileg. Minim. in Conſt. 5. Gregor. XV. §.6. num.48.* Eſt autem vna dieta iter vnius diei, ideſt, viginti miliaria. Portellus *in Dub. Regular. verb. Conſeruatores numero 5.* A quo autem ſpatio computandæ ſunt iſtæ dietæ, vide Rodriguez *tomo primo quæſtionum Regular. quæſt. 65. articul. 7.* Qualiter etiam hoc limitatum ſit Conſtit. Gregor. XV. inferius num. 64. dicetur.

28 Neque ſolùm poſſunt in prædictis cauſis conſeruatores contra Clericos procedere, ſed etiam contra laicos. Verba enim illa Sixti IV. *cuiuſcumque qualitatis, & conditionis*, & illa Clementis VII. *ab eiſdem, & quibuslibet alijs*; ac illa Gregor. XIII. *à quibuſcumque perſonis tam Regularibus, quam Eccleſiaſticis*. valde vniuerſalia ſunt, etiam laicos comprehendentia. Rodriguez *tomo 1. quæſt. Regular. quæſt. 65. art. 11.* Miranda *tom. 2. qu.47. art.7. concl. 3.*

29 Item poſſunt ex vi prædictorum priuilegiorum cognoſcere de omnibus cauſis tam criminalibus, quam mixtis, atque ciuilibus. Propter vniuerſalitatem illorum verborum Sixti IV. pro Carmelitis, *In quibuſcumque cauſis per eos mouendis, & quacumque ratione, vel cauſa*, & illorum Clement. VII. pro Minimis, *de quibuslibet moleſtijs, iniurijs, &c.* ac illorum Greg. XIII. pro Ieſuitis, *vt in quibuſcumque cauſis tam ciuilibus, quam criminalibus, ac mixtis.* Rodriguez *tom.1. qu. Regul. q.65. art.12.* Peirinis *tom.2. priuileg. Minim. in Conſtit.5. Greg. XV. §.6. num.48.* An vero hoc limitatum, & coarctatum ſit quoad debita ciuilia dicetur infra *num.61.* & de alijs limitationibus *num.60.* & ſequentibus.

30 Inſuper poſſunt conſeruatores cognoſcere de prædictis cauſis, ſiue Regulares ſint rei, vel actores etiam ſtando in iure communi. Nam *in cap. fin. de offic. & poteſt. iudic. delegat. in 6.* expreſsè præcipitur conſeruatoribus *ne aliquos vltra vnam dietam à fine diœceſum eorumdem trahere præſumat*, in quo ſupponitur poſse trahere intra vnam dietam. Verbum autem trahere proprium eſt actoris reum ad iudicium trahentis. Ioannes Andreas *dict. cap. fin. num.2.* Moneta *de Conſeruatorib. cap. 7. quæſt. 6. num. 338.* Poſſe autem defendere eos quando ſunt rei manifeſtum eſt apud omnes, & conſtabit ex dicendis. Ex priuilegijs autem poſſe cognoſcere dictos conſeruatores de cauſis Regularium vtroque modo conſtat ex conſeruatoria Greg. XIII. pro Ieſuitis (qua conceſſione tam ipſi, quam alij qui cum ipſis communicant in priuilegijs fruuntur) illis verbis, *etiam in eis, in quibus actores, vel conuenti rei forent.* Qualiter autem hæc limitata ſint poſt Conſtitutionem Greg. XV. infra dicetur *à num.60.*

31 Poſsunt quoque Apoſtatas, & ſubtrahentes ſe ab obedientia Ordinis, cenſuris Eccleſiaſticis ad Religionem reuocare, propter conſeruatoriam Clem. VII. pro dictis Minimis, vbi id habetur. Item articulum ab alijs inchoatum proſequi. Ita enim habetur in conſeruatoria Clem. VII. pro Minimis, & Gregor. XIII. pro Ieſuitis. Citare per edictum vbi tutus non patet acceſsus ad perſonaliter citandum. Ex prædictis conſeruatorijs Clem. VII. pro Minimis, & Greg. XIII. pro Ieſuitis. Peirinis *tom.2. priuileg. Minim. in Conſtit. 5. Gregorij XV. §. 6. num.48.* Hæc tamen regulanda iuxta dicenda inferius circa Conſtitut. Clem. VIII. & Gregor. XV. ac decreta S. Congregationis.

32 Circa modum autem quo Conſeruatores procedere debeant, an ſcilicet criminaliter, ciuiliter, vel mixtè, dicendum videtur iure communi non poſse procedere criminaliter, aut mixtè, ſed ſolùm ciuiliter. Ratio eſt, quia procedere criminaliter eſt cognoſcere de delicto propter vtilitatem publicam, & mixtè eſt cognoſcere de illo tum propter vtilitatem publicam, tum propter priuatam, procedere verò ciuiliter eſt cognoſcere de delicto propter priuatam vtilitatem. Nauar. *in Rubric. de iudicijs nu.31.* Moneta *de Conſeruatorib. cap. 7. q.2. a num.208.* Cum autem conſeruatores inſtituantur propter priuatam eorum vtilitatem quibus aſſignantur ad defenſionem, ideo ſolùm videtur poſse procedere, ſaltem iure communi, ciuiliter, non criminaliter, aut mixtè. Moneta *vt ſup. nu.253. & 267.* Peirinis *tom.2. priuil. Minim. in Conſtit. 5. Gregorii XV. §.6. num.43. & 44.* An vero ſtando in vi priuilegiorum Ordinum poſſint alio modo procedere, attendendum eſt ad verba formalia conſeruatoriarum, in eis autem quas mihi videre permiſſum eſt nihil reperi, quo colligi poſſit eos alio modo quã ciuiliter poſse procedere. Verbum enim illud, *inuocato ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachii ſecularis*, quod in multis huiuſmodi conſeruatorijs reperitur non cogit, vt dicamus oppoſitum, cum ſufficienter exponi poſſit de auxilio neceſſario intra limites modi procedendi ciuiliter.

33 Pro prædictis verò cauſis etiam ciuiliter tractandis, poterunt cenſuris Eccleſiaſticis vti. Iure quidem communi *ex cap. ſane el 2. de poteſt. iudic. delegat.* & ſupponitur *in cap. auctoritate de priuileg. in 6.* & etiam, quia quoties mandatur alicui negotium, mandatur etiam id ſine quo illud impleri non poteſt, præſertim quia fruſtra datur iuriſdictio, quæ non eſt cum coactiua coniuncta. Azor. *to.2.*

lib. 5. cap. 35. qu.10. Moneta *de Conſeruatoribus cap.7. num. 279.* Iure quoque ſpeciali, propter priuilegia Conſeruatoria Religionum, vt patet in Bulla Sixti pro Carmelitis. Clem. VII. pro Minimis, Pij V. pro Dominicanis, & Greg. XIII. pro Ieſuitis. Cum autem contra Epiſcopos procedent adhibere debent diligentiam, vt modeſtè, patienter, & reuerenter ſe gerant, vt colligitur ex dicto *capitulo ſanè*. Peirinis *tomo 2. priuil. Minim. in Conſtit. 5. Gregor. XV. §. 6. numero* 45.

34 Conſeruatorum auctoritas tanta eſt, vt impediri non poſſit ab Ordinarijs, nec à Legatis de latere in eorum iuriſdictione, ſed in cauſis eiſdem commiſſis maiores ſint prædictis Ordinarijs, & Legatis. Ita enim videtur colligi *ex c. 2. de poteſt. indic. deleg. in 6.* & tradit Sanch. *to. 2. Conſil. moral. lib. 6. c. 9. dub. 6. nu. 4.* poſt Ancharanum, Ruinum, & Mandoſium ab eo relatos. Quare contra prædictos, & etiam Nuncios Apoſtolicos, tueri ſe poterunt Regulares per ſuos Conſeruatores, ſi ad hoc ſe extenderint eorum Conſeruatoriæ, & iuxta limitationes afferendas.

35 Quamuis autem hæc quæ dicta ſunt vera ſint ſpectando, vel ius commune loquens de Conſeruatoribus, vel iura particularia Religionum, iuxta priuilegia illis conceſſa, nihilominus variè poſtea à Sede Apoſtolica alterata, immutata, vel reuocata fuerunt. Primò enim Sacra Congregatio Concilij iuſſu Gregorii XIII. vt dictum eſt in *tom. 1. c. 3. num. 11.* declarauit quod Regulares *in Ciuitatibus Italiæ exiſtentes ſibi Conſeruatores eligerent coram quibus conuenirentur, ac ſemel electos non niſi in Capitulis Prouincialbus mutarent, eorumque nomina intra menſem à die electionis Epiſcopis locorum Ordinarijs indicarent, alioquin coram ipſis Ordinariis conueniri poſſent*. Quaranta in Summa Bullar. verb. *Priuilegia Regular.* Quibus limitata eſt, & coarctata facultas Regularium in Italia exiſtentium ad eligendum Conſeruatores, ita ſcilicet vt ſemel electos non niſi in Capitulis prædictis mutarent, aſtrictiq; eſſent ad indicandum intra menſem nomina ipſorum Ordinariis, quod ſi non feciſſent poſſent, coram ipſis Ordinariis cōueniri. Limitata etiam videbatur in hac declaratione auctoritas ipſorum Conſeruatorum, quatenus in illa ſupponi videtur eos ſolùm eligendos pro cauſis in quibus Regulares ſunt rei *Coram quibus conuenirentur*, non autem quando ſunt actores.

36 Poſtea tamen Clem. VIII. in Conſtitutione *Sanct.* 1592. quæ habetur in 3. tom. Bull. inter Conſtitutiones huius Pontificis *num. 3.* & apud Eraſmum CoKier *in tract. de iuriſdict. Ordinar. in exemp. p. 1. qu. 39. num. 5.* & apud Barboſam *de offic. & poteſt. Epiſcop. alleg. 106. num. 54.* in primis reuocauit, & declarauit nullas, omnes, & quaſcumque Iudicum conſeruatorum deputationes qui qualitates non haberent requiſitas à Boniſac. VIII. in conſt. quæ incipit, *Statutum*, & habetur *in cap. 11. de reſcript. in 6.* vbi ſic habet idem Bonifacius, *Sancimus igitur vt nullis niſi dignitate præditis, aut Perſonatum obtinentibus, ſeu Eccleſiarum Cathedralium Canonicis cauſæ auctoritate litterarum Sedis Apoſtolicæ, vel legatorum eiuſdem de cætero committantur*. Deinde declarauit prædictos conſeruatores debere eſſe electos, & deſignatos in Cōciliis Prouincialibus, aut Diœceſanis, iuxta decretum Concilii Tridentini. Quod eſt dicere, neceſſarium eſſe quod hi qui eliguntur in conſeruatores, electi prius, & deſignati ſint in prædictis Conciliis. Quo ſenſu intelligendum eſt id quod dixi *tom. 1. cap. 3. num. 11.* Decretum autem Concilii Tridentini de quo hic loquitur Pontifex eſt *ſeſſ. 25. cap. 10. de reformatione, vbi ſtatuit S. Synodus in ſingulis Concilijs Prouincialibus, aut Diœceſan. aliquot perſonas quæ qualitates habeant, iuxta Conſt. Bonifac. VIII. quæ incipit*, Statutum, *& alioquin ad id aptas deſignari, vt præter Ordinarios locorum, ijs etiam poſt hac cauſæ Eccleſiaſticæ, ac ſpirituales, & ad forum Eccleſiaſticum pertinentes in partibus delegandæ committantur*. Hæc Concilium. Pontifex autem vult, vt ex huiuſmodi perſonis eligãtur Cōſeruatores pro Regularibus. Quoad negotia tamē incepta, vel quoad ea, in quibus illæ Conſeruatoriæ, ſeu Conſeruatoriarum deputationes ſuum ſortitæ erant effectum, ſeu executionem, nihil innouauit Pontifex. Voluit tamen vt Cōſeruatoriæ per Sedem Apoſtolicam inpoſterum concedendæ ſolùm ad Conſeruatores, & Iudices qui qualitates à Bonifacio VIII. requiſitas habuerint, & in præfatis Concilijs electi, & deſignati ſint, & non alijs dirigantur, aliter verò expeditæ litteræ nullius ſint roboris, & momenti. Hæc Clem. VIII. in dicta Conſtitutione. Per quam quid derogatum ſit iuri communi, & priuilegijs Regularium circa Conſeruatores inferius videbitur poſt Gregor. XV. Conſtitutionem.

37 Prædictus enim Gregor. XV. in Conſtitutione *Sanctiſſimus* anno 1621. edita quæ habetur in 4. tomo Bullar. inter Conſtitutiones huius Pontificis, *nu. 9.* & apud Peirinis *tom. 2. priuileg. Minim. inter Conſtit. huius Papæ nu.* 5. & apud Barboſam *de offic. & poteſt. Epiſcop. nu.* 55. veſtigijs Clem. VIII. inhærendo in primis reuocauit, ac nullas, & inualidas decreuit omnes Iudicum Cōſeruatorum electiones vſque ad id tempus factas, illis verbis. Sanctiſſimus in Chriſto P. & D. N. D. Gregorius diuina prouidentia Papa XV. ex certis rationabilib. cauſis animum ſuum mouen. & de voto venerab. Fratrum ſuorum S. R. E. Cardinalium Concilij Trident. Interpretum, partim fælicis recordationis Clem. Papæ VIII. prædeceſſoris ſui veſtigijs inherendo; reuocauit, ac nullas, & inualidas decreuit omnes, & quaſcumque Iudicum Conſeruatorum electiones, nominationes, ſeu deputationes, tam in vim litterarum Conſeruatoriarum, iuxta formam in quinterno Cancellariæ deſcriptam, quam in vim quorumcumque priuilegiorum perpetuò, vel ad tempus nondum elapſum Apoſtolica auctoritate conceſſorum, ſeu alias quocumque iure, vel titulo hactenus factas pro quibuſcumque Conuētibus, Capitulis, Militijs, etiam S. Ioannis Hieroſolymit. Congregationibus, Collegijs, Ordinibus, Monaſterijs, Hoſpitalibus, aut alijs quibuſuis pijs tam ſæcularibus, quam cuiuſuis Ordinis, etiam Mendicantium, ſeu inſtituti, vel Societatis Regularibus locis, quantumuis exemptis, etiam de neceſſitate exprimendis, ſeu illorum perſonis cuiuſuis qualitatis, ſeu conditionis exiſtant.

38 Deinde qualitates pro futuris Conſeruatoribus ſic deſignauit. In futurum verò Sanctitas ſua, hac generali, & perpetuo valitura Conſt. ſtatuit, & decreuit, vt Iudices Conſeruatores huiuſmodi, ſiue principales, ſiue ſubrogati, eligi, nominari, aut deputari non poſſint, niſi non ſolùm habeant qualitates requiſitas, & deſcriptas in Conſtit. ſimilis record. Boniſ. Papæ VIII. etiam prædeceſſoris ſui, quæ incipit *Statutum*, ita vt vel dignitate Eccleſiaſtica præditi, vel Perſonatum obtinentes, vel Eccleſiarum Cathedralium Canonici exiſtant, ſed etiam in Concilijs Prouincialibus, aut Diœceſanis iuxta decretum Concilij prædicti Iudices electi, ſeu deſignati ſint. Quodque deinceps litteræ Cōſeruatoriæ per Sedem

Apoſto-

Apoſtolicam concedendæ, ſupraſcriptis tantum dirigantur, etſi quæ litteræ aliter expedientur, illæ, ac deputationes huiuſmodi, omniaque exinde ſequenda nullius ſint roboris, vel momenti.

39 Poſtea pœnas contra eligentes Conſeruatores ſecus quam iuxta formam præſcriptam ſic aſſignat. Et nihilominus qui ſecus quam iuxta formam ſuperius præſcriptam Conſeruatores huiuſmodi cum effectu eligere, nominare, ſeu deputare, aut electis, nominatis, ſeu deputatis vti auſi fuerint, Regulares quidem voce actiua, & paſſiua ſint ipſo iure priuati, adeo vt habilitationem à nemine præterquam à Romano Pontifice conſequi valeant. Reliqui verò alijs pœnis arbitrio Sanctitatis ſuæ coerceantur, & prædictorum omnium Conuentus, Monaſteria, ac loca huiuſmodi, eorumque perſonæ, ac bona careant conſeruatore ad annum, ita vt illorum cauſæ interea coram locorum Ordinarijs duntaxat cognoſci, ac definiri debeant.

40 Admonitos præterea volẽs locorum Ordinarios, vt in Synodis eligant quamplures perſonas aptas ad id munus, de eo, & quid faciendum ſit ſi aliquis interim ex diſignatis mori contigerit ſic definit. Cæterum, vt latius pateat conſeruatorum huiuſmodi deligendorum facultas, Sanctitas ſua admonitos voluit omnes locorum Ordinarios, vt in Synodis Prouincialibus, aut Diœceſanis, quamplures perſonas ex habentibus qualitates in prædicta Conſtitut. eiuſdem Boniſ. prædeceſſoris contentas, & alioquin ad id aptas deſignari procurent, & ſi aliquem interim ex deſignatis mori contigerit, ſubſtituat Ordinarius loci cum conſilio Capituli alium in eius locum vſque ad futuram Prouincialem, aut Diœceſanam Synodum.

41 Qualiter autem Regulares ſe gerere debeant poſt electos Conſeruatores, & quid illis interdicatur, ſic deſcribit Pontifex. Inſuper Sanctitas ſua, inhærendo hac in parte decreto ſimilis recordationis Gregor. XIII. etiam prædeceſsoris ſui, ſtatuit, & ordinauit, vt Regulares, ac perſonæ huiuſmodi in Italia infra duos, extra Italiam verò infra ſex menſes à die publicationis in Vrbe præſentis Conſtit. inchoandos, debeant ſibi eligere, ſeu aſsumere conſeruatores, iuxta formam ſuperius propoſitam, eiuſque electionis, ſeu aſsumptionis documentum, infra tempus huiuſmodi penes acta Curiæ Ordinariorum exhibere, & dimittere teneantur, alioquin eo termino elapſo, quandiu conſeruatores ſecundum formam præſentis Conſtitutionis non elegerint, coram eiſdem Ordinarijs conueniantur. Quodque conſeruatores huiuſmodi ſemel legitimè deputati, niſi ex legitima cauſa à Sede Apoſtolica, aut locorum Ordinarijs, prout ijſdem Regularibus, & alijs ſupradictis libuerit, approbanda, durante quinquennio à die deputationis amoueri, aut mutari nullatenus poſſint, aut valeant.

42 Circa auctoritatem verò prædictorum Conſeruatorum, & ipſius limitationem, & coarctationem hæc decernit. Ad hæc ſtatuit Sanctitas ſua, vt coram ipſis Conſeruatoribus Regulares, ac perſonæ ſupraſcriptæ conueniri quidem, aut trahi debeant, ſed alios conuenire, aut trahere non poſſint, ita vt memorati conſeruatores in cauſis in quibus Regulares, & alij actores fuerint, nullam prorſus iuriſdictionem habeant, ſed ijs tantum in quibus rei extiterint. Neque extra ciuitates, ſeu Diœceſes in quibus fuerint deputati contra quoſcumque procedere præſumant.

43 Qualiter etiam lites, & controuerſiæ intèr Conſeruatores, & Ordinarios exoriendæ dirimi debeant ſic præſcribit. Si qua verò inter Iudices cõſeruatores huiuſmodi, & locorum Ordinarios controuerſia ſuper competentia iuriſdictionis orta fuerit, nequaquã in cauſa procedatur, donec per arbitros in forma iuris electos ſuper iuriſdictionis competentia fuerit iudicatum.

44 Pro pœnis autem Conſeruatorum in ſuo officio excedentium, & innouatione alterius Conſtitutionis eiuſdem Boniſac. VIII. ſic habet. Quod ſi qui conſeruatores ſiue in hac parte, ſiue alias quomodo libet ſuos limites exceſſerint, per annum ab officio conſeruatoris huiuſmodi ſuſpenſi ſint, & pars quæ hoc fieri procurauerit ſententiam excommunicationis incurrat, iuxta formam alterius Conſtitutionis eiuſdem Boniſac. prædeceſſoris, quæ incipit, *Hac Conſtitutione*, quam Sanctitas ſua in his omnibus, quæ præſenti Conſt. non aduerſantur, innouauit, & innouat.

45 Qualiter quoque, & cum quibus Conditionibus poſſint Regulares à Principibus, ſeu Magiſtratibus ſæcularibus Iudices alios habere ſic decernit. Per hoc tamen non intendit Sanctitas ſua prohibere, quominus Regulares, & alij ſupradicti, in caſibus à iure permiſſis perant Iudicem non ſuſpectum à Principibus, ſeu Magiſtratibus ſæcularibus, dum tamen hæc tria copulatiuè concurrant, videlicet, vt Regulares, & alij prædicti ſint actores, non autem rei; vtque agant cõtra laicum, non autem cõtra Eccleſiaſticum, vel alias à iuriſdictione ſæculari exemptum; atque vt cauſa, in qua Iudex deputatur, fuerit profana, non autem Eccleſiaſtica, & in ea iuxta Sacrorum Canonum diſpoſitionem, laicus, vt præfertur, eligendus, Iudex competens exiſtat.

46 Demum derogat contrarijs, priuilegia omnia in contrarium tollit, & omnes litteras conſeruatorias ad formam præſentis Conſtitutionis reducit, vt videre eſt locis relatis.

47 Poſt hanc Conſtitutionem editam, cum dura videretur maxime quoad illam clauſulam in qua ordinabatur, vt Regulares coram prædictis conſeruatoribus conueniri, aut trahi deberent, ipſi autem non poſſent alios trahere, aut conuenire, ita vt memorati conſeruatores in cauſis, in quibus Regulares, & alij actores fuiſſent, nullam prorſus iuriſdictionem haberent, ſed in ijs tantum in quibus rei extitiſſent, ad Sacram Congregationem Concilij recurrerunt, dubitando, *An per hæc verba ſublata ſit facultas quam habent Conſeruatores defendendi Regulares, & alios à manifeſtis iniurijs, & violentijs quæ illis de facto inferuntur, dum à ſuis poſſeſſionibus deijciuntur, & proprijs bonis frui, aut vti impediuntur.* Ad quod eadem Sacra Congregatio anno 1624. reſpondit. Eiuſmodi verbis minimè ſublatam eſſe facultatem quam habent conſeruatores defendendi Regulares à manifeſtis iniurijs, ac violentijs, dummodo obſeruent formam præſcriptam Conſtitutionibus Innoc. IV. & Boniſac. VIII. relatis in cap. 1. & fin. de offic. delegati in 6. Habetur hæc deciſio in 4. tom. Bullar. inter Conſtit. Greg. XV. poſt nonam, & apud Peirinis, & Barboſam relatos.

48 Prætermitto Leonem X. in Concilio Lateranenſi aliqualiter etiam ſuorum prædeceſſorum circa Conſernatores Regularium priuilegia moderaſſe, dum in Bulla *Dum intra* anno 1516. edita declarauit Conſeruatores pro tempore Regularibus à Sede Apoſtolica deputandos, doctrina, & pro-

[illegible] præſtantes, & in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutam eſſe debere, & coram eis tamen trahi poſſe [illegible] dietas à loco ſuæ ſolitæ habitationis. Hoc [illegible] prætermitto, quia totum hoc magis declaratum eſt in prædictis Clem. VIII. Greg. XV. & S. Congregationum decretis, & idem illis ſtandum.

49 Ex huiuſmodi autem tum Summorum Pontificũ Clem. VIII. & Gregorij XV. tum Sacrarum Congregationum decretis elici poteſt quæ his temporibus reſecatum ſit circa huiuſmodi Conſeruatores, & qualiter moderanda, vel intelligenda ea quæ ſuperius dicta ſunt illis competere iure communi, & propter priuilegia Regularium, ac quomodo faciendæ in poſterum electiones talium Conſeruatorum, cum antea factæ irritæ, & nullæ declarentur.

50 Primo enim quoad qualitates perſonæ eligendæ in Iudicem Conſeruatorem ſicut iure communi, & propter priuilegia Religionum dictum eſt ſupra nu. 9. poſſe etiam quamcumque perſonam in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutam eligi, ſic etiam modo poſt prædicta decreta eſt dicendum. Etenim Conſtitutio Boniſac. VIII. quæ incipit, *Statutum* de qua Clemens VIII. & Gregorius XV. in prædictis Conſtitutionibus id exprimunt. Videtur autem requiri, vt prædicti actu habeant talem dignitatem; ſi enim illam dimiſerint non ſunt ad id munus eligibiles. Maſſobius *de Synod. Diœceſ. capitulo 4. dub.* 13. Peirinis *tomo 2. priuileg. Minim. in Conſtit.* 5. *Gregor. XV. §.* 2. *num.* 20.

51 Quamuis autem ſupra *num.* 17. dictum ſit obtinentes Perſonatum non poſſe eligi in conſeruatores vi priuilegiorum Religionum, ex vi tamen Conſtitutionum Boniſac. VIII. Clem. VIII. & Gregor. XV. eligi poſſunt vt conſtat ex ipſis, in quibus expreſse nominantur *Perſonatum obtinentes*.

52 Similiter quamuis Canonici Eccleſiarum Collegiatarum forſan poſſent olim propter aliqua Regularium priuilegia in conſeruatores eligi, modo tamen poſt prædictas Conſtitutiones Clem. VIII. & Greg. XV. id fieri non poteſt, ſed neceſſe eſt tales Canonicos Eccleſiarum Cathedralium exiſtere, quia ita habetur in dicto *c. ſtatutum*, & Conſtitutionibus Clementis, & Gregorij. Vide Monetam *de Conſeruatoribus ca.* 5. *qu.* 8. *à nu.* 118. Peirinis *tom. 2. priuileg. Minim. in Conſt.* 5. *Greg. XV. §.* 2. *num.* 10. Barboſa *de offic. & poteſt. Epiſc. alleg.* 106. *nu.* 12. de quo etiam infra dicetur.

53 Præcipue tamen poſt Conſtitutiones prædictas Clem. & Greg. ad hoc quod aliqui eligantur in conſeruatores requiritur quod prius fuerint electi in Iudices (vt vocant) Synodales in Concilijs Prouincialibus, aut Diœceſanis. Ita enim decernitur à Clem. VIII. & Greg. XV. in prædictis conſtitutionibus. Quia vero in illis mentio fit de Conc. Tridentino, notandum hoc Concilium ſeſſ. 25. de reformatione cap. 10. hæc ſtatuere. *Quoniam ob malitioſam petentium ſuggeſtionẽ, & quandoque ob locorum longinquitatem perſonarum notitia quibus cauſæ mandantur, vſque adeo haberi non poteſt, hincque interdum Iudicibus non vndequaque idoneis cauſa in partibus delegantur: ſtatuit Sancta Synodus, in ſingulis Concilijs Prouincialibus, aut Diœceſanis aliquot perſonas, quæ qualitates habeant, iuxta Conſtitutionem Boniſ. VIII. quæ incipit,* Statutũ, *& alioquin ad id aptas deſignari, vt præter Ordinarios locorum ijs etiam poſthac cauſæ Eccleſiaſticæ, & ſpirituales, & ad forum Eccleſiaſticum pertinentes in partibus delegandæ committantur, & ſi aliquem interim ex deſignatis mori contingerit, ſubſtituat Ordinarius loci cum conſilio Capituli alium in eius locum vſque ad futuram Prouincialem, aut Diœceſanam Synodum: ita vt habeat quæque Diœceſis quatuor ſaltem, aut etiam plures probatas perſonas, ac vt ſupra qualificatas; quibus huiuſmodi cauſæ à quolibet legato, vel nuntio, atque etiam à Sede Apoſtolica committantur.*

54 Hoc ergo Concilij decreto innitentes Clemens VIII. & Gregor. XV. Pontifices ſtatuerunt in præfatis Conſtitutionibus, nullum eligi poſſe in Conſeruatorẽ Regularium, niſi aliquem ex prædictis Iudicibus in Concilijs Prouincialibus, aut Diœceſanis deſignatis. Voluit autem Concilium, vt prædicti habeant qualitates pro conſeruatoribus requiſitas à Boniſ. VIII. in Conſt. *Statutum*, quæ adductæ ſunt *num.* 36. & præterea quod ſint perſonæ alioquin aptæ, ideſt ſecundum ſcientiam, ætatem, & mores, iuxta *cap. Cum in cunctis de elect.* Peirinis *tom. 2. priuileg. Minim. in Conſtit.* 5. *Gregorij XV. §.* 2. *num.* 18. Cum autem in dicto cap. ſeu Conſtit. *Statutum* ſolum admittantur Canonici Eccleſiarum Cathedralium, manifeſtius fit id quod ſupra dictum eſt, quod ſcilicet Canonici Eccleſiarum Collegiatarum his temporibus eligi non poſſint in conſeruatores, cum nec poſſint eligi in Iudices Synodales, prout etiam declaratum dicunt à Sacra Congregatione Maſſobius *de Synod. diœceſ. cap.* 4. & Peirinis *tom. 2. priuileg. Minim. in Conſtit.* 5. *Gregorij XV. §.* 2. *num.* 19.

55 Qui tamen contingens eſt, vt propter paucitatem Iudicum Synodalium in Cõcilijs Prouincialibus, aut Diœceſanis deſignatorum, & multitudinem Religionum in ea Diœceſi conſiſtentium, illi non poſſint attendere negotijs dictarum religionum, & propterea pati cogantur aliquod detrimentum, ſeu iacturam, ideo Pontifex verbis relatis n. 40. admonitos eſſe vult Ordinarios, *vt in Synodis Prouincialibus, aut Diœceſanis quamplures perſonas ex habentibus qualitates in prædicto Conſtitutione Boniſacii contentas, & alioquin ad id aptas deſignari procurent*. Nec incongruè dici poteſt verbum illud *Admonitos voluit* denotare præceptum, tum propter grauitatem negotij, tum quia videtur per illud ſignificare obligationem ſaltem ex charitate, & vt credo, ex iuſtitia, ad id faciendum. Peirinis *tom. 2. priuileg. Minim. in Conſtit.* 5. *Gregorij XV. §.* 4. *num.* 22.

56 Ad maiorem etiam cautelam ordinat Pontifex, vt ſi aliquem ex deſignatis Iudicibus mori contigerit, ſubſtituat Ordinarius cum conſilio Capituli alium in eius locum vſque ad futuram Prouincialem, aut Diœceſanam Synodum. Ex quo habetur primò huiuſmodi Iudicum Synodalium Officium vſque ad aliam futuram Synodum durare. Ita enim colligi videtur, tum ex decreto Concilij, tum ex huiuſmodi conſtitutione. Secundò, quod ſi Iudex Synodalis non moriatur, ſed per longum tempus abſentetur, idem faciendum eſſe ac ſi mortuus eſſet, prout dicitur declaratum à S. Congr. De quibus, & alijs concernentibus Peirinis *tom. 2. priuileg. Minim. in Conſtit.* 5. *Greg. XV. §.* 4. *num.* 22.

57 Deinde cum in hac conſtitutione Gregorij verbis relatis *num.* 38. manifeſtè diſtinguatur inter conſeruatores principales, & ſubrogatos, & *num.* 44. innouetur conſtitutio Boniſ. VIII. quæ incipit, *Hac Conſtitutione* quæ eſt *in cap. fin. de offic. & poteſt. Iudic. delegat. in* 6. vbi expreſsè habetur, poſſe eos conſeruatores, quibus *hoc eis competierit, ex beneficio litterarum*, vices ſuas aliis committere, ideo Conſeruatores Regularium quibus ex priuilegiis competit aliis ſuas vices delegare, id facere etiam poſſunt poſt

Con-

Digitized by Google

Couſtitutionem iſtam Gregor. xv. eum in illa nihil quoad hoc derogetur. Quidquid in contrarium dicat Lauretus de Franchis in controuerſ. Epiſcop. & Regul. ſupra banc Conſtitution. Gregor. pag. mihi 177. Aduerte tamen, iure communi, & ſecluſo quocumque priuilegio licere Conuerſatori citationes, & ſententiarum denunciationes per alios facere. Ita enim habetur in prædicto *cap. fin. de offic. & poteſt. Iudic. deleg. in 6.* Barboſa poſt alios *de offic. & poteſt. Epiſc. alleg.* 106. *num.* 45.

58 Poſt editam huiuſmodi Conſtitutionem tenebantur Regulares in Italia infra duos menſes, extra Italiam verò infra ſex eligere ſibi Conſeruatores, iuxta formam in illa deſcriptam, eiuſque electionis inſtrumentum infra idem tempus penes acta Curiæ Ordinariorum exhibere, alioquin eo termino elapſo, quandiu Conſeruatores iuxta prædictam formam elegiſſent, coram ipſis Ordinarijs conuenirentur. Ita enim decernitur in prædicta Conſtitutione verbis relatis *num.* 41. inhærendo decreto S. Congregationis ſub Gregor. x t 1 1. de quo *num.* 35. Hoc autem abſdubiè ſtatum à Papa fuit, vt certo conſtare poſſet de Conſeruatore à Regularibus electo, tum ad tollendas fraudes, quæ in hoc poſſent accidere. Peirinis *tom. 2. priuil. Minim. in Conſtitut. 5. Gregorij XV. §. 5. n.* 31. Poſtea nihilominus declararum eſt à S. Congreg. Regulares, qui in tempore eis à Gregor. xv. præfixo Conſeruatores eligere non curauerunt, dicto tempore elapſo quandocumque eis libuerit, eos eligere poſſe. Barboſa *in Collectan. Bullarij verbo Regulares primo*.

59 Non poſſunt Regulares ſemel legitimè deputatos Conſeruatores amouere, durantes quinquennio à die deputationis, niſi ex cauſa apptobanda à Sede Apoſtolica, vel Ordinarijs. Ita enim decernitur in prædicta Conſtitutiooe verbis relatis *numero* 41. Dixi legitimè deputatos, quia noo legitimè deputatos mutare poterunt. Cauſa autem amotionis poterit eſſe negligentia, impotentia, inimicitia, vel ſimilis. Peirinis *tom. 2. priuil. Minim. in Conſt. 5. Greg. XV. §. 5. n.* 32.

60 Loquendo autem de auctoritate, ſeu iurisdictione huiuſmodi Iudicum Conſeruatorum Regularium in multis videtur coarctata per decreta relata Summorum Pontificum, & SS. Congregatiooū. Cum enim iuxta dicta ſupra numeris 22. 23. 24. 29. & 30. poſſent cognoſcere de omnibus cauſis, tam ciuilibus, quam criminalibus, ſeu mixtis, tam in eis, in quibus rei, quam in quibus actores Regulares erant, & de quibuſcumq; iniurijs, moleſtijs, violentijs tam manifeſtis, quam non manifeſtis ſine iudiciali indagine, vel cum illa, prout cauſa requireret, modo tamen, iuxta præſcriptum Conſtitut. Gregor. xv. ſolùm poſſunt cognoſcere de illis cauſis in quibus Regulares ſunt rei, noo actores, & iuxta præſcriptum prædictæ S. Congregat. etiam in his io quibus actores fuerint, quoad iniurias tantum manifeſtas, & violentias, ſecundum formam *c. fin. de offic. & poteſt. Ind. delegat. in 6.* quod incipit, *Hac Conſtitutione*, & innouatur à Gregor. XV. in eis quæ Conſtitutioni ipſius non aduerſatur.

61 Ex quo ſequitur primò noo poſse procedere hoc tempore Conſeruatores Regularium cum ipſi Regulares ſunt actores in cauſis ciuilibus eorum qui aliquam pecuniæ ſummam, vel aliquam rem ipſis debent ex locationibus, legatis, teſtamentis, &cet. petentes, vt eam ſoluant. Ratio eſt, quia exceptio illa poſita à Greg. xv. in prædicta Conſtitutione, *ſed alios conuenire, aut trahere non poſſunt*, ſeu illa, *ita vt memorati Conſeruatores in cauſis in quibus Regulares actores fuerint nullam prorſus iuriſdictionem habeant*, nullum alium congruentiorem ſenſum poteſt habere præter iſtum. Cum enim Sacr. Congregatio vt viſum eſt decreuerit non eſſe per hæc verba ſublatam facultatem quam habebāt Conſeruatores defendendi Regulares à manifeſtis iniurijs, ſeu violentijs, &c. quo illos poſſe, vt actores agere coram Conſeruatoribus ſuis permittit, ne dicatur gloſſam eſſe contrariam textui, dicendum videtur Gregorium in ſua Conſtitutione ſolùm negaſſe Conſeruatoribus facultatem procedendi in huiuſmodi cauſis ciuilibus debitorum quando Regulares ſunt actores non tamen in alijs cauſis. Maximè quia hoc eſt conforme tum iuri cōmuni quo ſtatuitur, quod *Actor ſequatur forum rei*, tum Concil. Trid. *ſeſſ. 14. c. 5.* Moneta *de Conſeruator. c. 7. q. 6. num.* 343. Peirinis *tom. 2. priuil. Minim. in Conſt. 5. Greg. XV. §. 6. num.* 50. [Nota tamen quod ſi in ſolutione prædictorum debitorum manifeſta iniuria, ſeu violentia fiat ipſis Regularibus, prout ſæpe contingere poterit, poterunt dicti Conſeruatores contra tales debitores procedere. Ratio eſt, quia vt conſtat ex verbis Sacræ Congregationis adductis *ſupra num.* 47. Conſeruatores poſſunt defendere Regulares & alios *à manifeſtis iniurijs, & violentijs quæ illis de facto inferūtur, dum à ſuis poſſeſſionibus deijciuntur, & proprijs bonis frui aut vti impediuntur*, quod contingit quando debitor non ſoluit id quod tenetur, quia tunc impedit ne creditor fruatur, aut vtatur proprijs bonis. Et ita hanc partem defendunt vterque Rodriguez, Portellus, & Ioannes de Cruce, quos refert & ſequitur Diana 3. *part. tract. 1. reſolut.* 20. licet aliqui ipſorum videre non potuerint Conſtitutionem Gregorij XV. relatam.]

62 Sequitur ſecundò nec poſſe procedere hoc tempore prædictos Coſeruatores, ſiue in ciuilibus, ſiue in criminalibus, ſiue quando Regulares ſunt rei, ſiue quando actores niſi in manifeſtis iniuriis, & violentijs, ita enim habetur in præfata Conſtitutione Gregorij adiuncta declaratione S. Congregationis, & ſimiliter Cōſtitutione Boniſacij VIII. quæ incipit *Hac Conſtitutione*, & eſt *cap. fin. de offic. & poteſt. iudic. deleg. in 6.* quæ per prædictam Conſtitutionem Gregorij innouatur, & in qua id expreſſe habetur. Quare neceſſarium eſt ad effectum, vt procedere valeat cōſeruator, quod ante omnia appareat, iniuriam ſeu violentiam fuiſſe manifeſtam, & notoriam, vbicumque enim iuriſdictio competit alicui reſpectu certæ qualitatis, debet ante omnia eidem de illa qualitate conſtare. Miranda 2. *tom. quæſt.* 47. *art.* 8. Barboſa *de offic. & poteſt. Epiſc. alleg.* 106. *num.* 18. Si autem Conſeruator dubitet de illa notorij qualitate, vel clare de ea noo appareat, poterit ante omnia examinare ſummariè an violentia, ſeu iniuria de qua agitur, notoria ſit, & ſuper eam probationes recipere ad fundandam ſuam iuriſdictionem, itaut ſi inueoiat eam notoriam, procedat, alias ſe incompeteotem pronunciet. Barboſa *ibid num.* 20. vbi etiam ſequentibus oumeris alia affert ad intentum. Generaliter etiam conſeruator poteſt eam adhibere indaginem quæ in notorijs adhiberi ſolet, & debetur. Quia cum committitur iuriſdictio committitur quoque id ſine quo illa exerceri non poteſt. Moneta *de Conſeruatorib. cap. 7. quæſt. 3. nu. 90. & 93.* Molina *tom. 6. diſp. 29. num.* 2.

63 Ex quo etiam ſequitur tertiò, nec poſſe hoc tempore Conſeruatores in cauſis Regularium ma-

ximè cum ipſi Regulares actores fuerint iudiciali indagine procedere. Ratio eſt, tum quia in manifeſtis de quibus ſolùm, vt dictum eſt, iudicare poſſunt prædicti Conſeruatores, non requiritur, aut admittitur iudicialis indago, tum quia S. Congregatio in decreto adducto *nu.* 47. dum admittit Regulares, vt actores agere poſſe coram ſuis Conſeruatoribus, ſubdit, *Dummodo obſeruent formam præſcriptam Conſtitutionibus Innoc. IV. & Boniſac. VIII. relatis in cap.* 1. *& fin. de offic. deleg. in* 6. Conſtat autem in prædicto *c.* 1. quod eſt Conſtitutio Innoc. IV. prohiberi expreſsè ne cõſeruatores ad illa *quæ iudicialem indaginem exigunt, ſuam poſſint extendere poteſtatem*.

64 Similiter loquendo de termino, ſeu ſpatio intra quod exerceri poteſt auctoritas Conſeruatorum, licet ſecundum priuilegia aliquarum Religionum, iuxta dicta ſupra *nu.* 27. exerceri poſſet extra Ciuitates, & Diœceſes, inquibus deputati fuiſſent, hoc tamen tempore nullatenus extra Ciuitates, ſeu Diœceſes in quibus deputati ſunt procedere poſſunt. Ita enim habetur in dicta Conſtitutione Greg. xv. verbis relatis *num.* 42. & in altera Conſtitutione Boniſac. VIII. quæ incipit *Hac Conſtitutione*, & eſt *cap. fin. de offic. iudic. deleg. in* 6. quod innouatur dicta Conſtitutione Gregorij. Qualiter autem id ſit intelligendum, vide Monetam *de Conſeruatoribus cap.* 7. *quæſt.* 2. *num.* 61. Peirin. *tom.* 2. *priuil. Minim. in Conſtit.* 5. *Gregor. XV.* §. 6. *num.* 57.

65 Videtur etiam poſſe procedere Conſeruatores ad defenſionem ſeruitorum, ſeu familiarium aliquorum Religioſorum in manifeſtis iniurijs, ſeu violentijs, modo tamen aſſignato, ſeu iuxta præſcriptum dictæ Conſtitutionis Greg. xv. & decreti S. Congregationis. Ita enim ſumi videtur ex priuilegio Pij v. pro Dominicanis ſuperius relato num. 4. illis verbis, *aduerſus inferentes eis, aut eorum Procuratoribus, agentibus, ſeruitoribus, & familiaribus in præmiſſis, & eorumdẽ aliquo moleſtias, iniurias grauamina &c.* Quod intellige niſi hæc Conſtitutio Pij V. concedenda ſit reuocata à Greg. XIII. propter dicta ibidem. Quo caſu iuuare poteſt eiuſdem Gregor. XIII. pro Ieſuitis Bulla ſuperius *num.* 6. relata, vbi etiam ſit mentio de familiaribus ipſorum (*Clerici tamen charactere inſignitis.*) Limitari videntur hæc priuilegia ex doctrina Conc. Trid. *ſeſſ.* 24. *c.* 11. ad ſeruitores qui Monaſterij *actu ſeruiunt, & intra eorum ſepta, ac domos reſident, ſubque eorum obedientia viuunt*, vt ibi dicitur. Rodriguez *tom.* 1. *q. Regul. q.* 65. *art.* 17. Forſan dici poſſit huiuſmodi conceſſiones, vt porè poſt Concilium ſactas ipſi derogare. Vide etiam priuilegium Pij IV. pro Militibus Sancti Ioannis apud eumdem Rodriguez, vt ſupra *art.* 12. & caute procede in re ſatis incerta, & raro vſitata, maximè quia non video pro illa clarum priuilegium.

66 Specialiter etiam Procuratores, & Syndici Fratrum Minorum habent à Clement. VII. in Bulla *Dum conſideramus*, apud Caſarubium *in Compend. priuileg. Mendic. verbo Procuratores Fratrum num.* 13. & Rodriguez *tom.* 3. *quæſt. Regular. q.* 39. *art.* 4. priuilegium, *vt in quibuſuis cauſis, & rebus ipſos Syndicum, & Procuratorem concernentibus, ciuilibus, criminalibus, & mixtis, non niſi coram Iudicibus Conſeruatoribus domorum illarum quarum ipſe Syndicus, & Procurator fuerit de iuſtitia reſpondere teneatur, &c. Inhibendo ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna vniuerſis, & ſingulis Iudicibus Commiſſarijs Eccleſiaſticis, & ſæcularibus quacumque auctoritate fulgentibus ne de cauſis contra dictos Syndicos, & Procuratores, motis, & mouendis, directè, vel indirectè quoquis quæſito colore, ſeu prætextu ſe intromittere quomodolibet audeant, &c.* Videtur tamen hoc intelligendum de cauſis ſpectantibus ad iſtos non vt ſingulares perſonæ ſunt, ſed quatenus Syndici, & Procuratores, & cum ſit magnum priuilegium videndum, an ſit, vel non conſuetudine abrogatum. Portellus *in Dub. Regul. verb. Syndicus Minorum num.* 5.

67 Similiter procedere poſſunt Conſeruatores Regularium in manifeſtis tamen iniurijs, & violentijs, ac iuxta præſcriptum Conſtit. Greg. XV. & S. Congregationis, ad defenſionem quorumcumque bonorum mobilium, ſeu immobilium, iurium, ſeu poſſeſſionum Regularium ſibi ad defenſionem commiſſorum ex priuilegio Eugenij IV. pro Hieronymianis Monaſterij S. Mariæ Guadalupæ, quod refert Rodriguez *to.* 1. *quæſt. Regular. q.* 65. *art.* 12. & dicit extenſum eſſe ad omnia Ordinis D. Hieronymi Monaſteria, Clem. VII. pro Minimis, Pij v. pro Dominicanis, & Greg. XIII. pro Ieſuitis, de quibus ſupra. [Pro quo video Sacram Congregationem Epiſcoporum, & Regularium 1. Iunij 1635. declaraſſe in fauorem cuiuſdam Archipresbyteri qui cum Conſeruator eſſet Regularium, ipſorum bona defenderat.]

68 Maximè tamen pro defenſione priuilegiorum, ſeu indultorum eorumdem, iuxta præſcriptum modum à Greg. xv. & Sacræ Congregat. procedere poſſunt ex priuilegijs Sixti IV. pro Carmelitis, Clem. XII. pro Minimis, & Greg. XIII. pro Ieſuitis, de quibus ſupra.

69 Controuerſiæ ortæ inter conſeruatores, & Ordinarios ſuper competentia iuriſdictionis per arbitros in forma iuris electos decidendæ, & interim in cauſa non procedendum. Sic enim habetur in præſata Cõſtit. Greg. xv. verbis relatis *nu.* 43. idemq; ſtatuitur in Conc. Trid. *ſeſſ.* 14. *cap.* 5. Peirinis *tom.* 2. *priuil. Minim. in Conſt.* 5. *Greg. XV.* §. 7. *num.* 58.

70 Conſeruatores limites ſuæ iuriſdictionis excedentes per annum ſunt ſuſpenſi ab officio Conſeruatoris. Ita enim habetur in prædicta Conſtitutione Greg. xv. verbis relatis *num.* 44. conſormiter ad prædictum *cap. fin. de offic. deleg. in* 6. vbi declarantur ſuſpenſi per vnum annum ab officio. Moneta *de Conſeruatorib. cap.* 7. *q.* 12. *n.* 60. Miranda *in* 2. *to. man. Prælat. q.* 47. *art.* 9. Denotatur autem in prædicto *cap. fin.* requiri quod *Scienter* de alijs, quam de manifeſtis iniurijs, & violentijs ſe intromiſerint ad incurrendam talem ſuſpenſionem. Ex quo videtur ſequi illam non incurri ab ijs qui ex ignorantia etiam craſſa id fecerint, iuxta dicta *tom.* 1. *cap.* 10. *nu.* 33. Licet autem in Conſtitutione Gregorij nõ apponatur illa particula, cum tamen in eo §. ſe remittat Pontifex ad formam Conſtitutionis Boniſ. VIII. dicendum videtur quod iuxta eamdem formã incurratur ſuſpenſio. Cum verò hæc ſuſpenſio ſit temporalis, ſcilicet per vnum annũ, eo tranſacto ſtatim abſque alia abſolutione ceſſat, iuxta communia principia de ſuſpenſione. Suar. *tom.* 5. *de cenſuris diſp.* 26. *ſect.* 1. *nu.* 14. Bonacina *diſp.* 3. *de ſuſpenſione punct.* 3. *n.* 1.

71 Pars quæ procurauerit quod Iudices Conſeruatores excedant limites ſuę auctoritatis excommunicationis ſententiam incurrit, à qua non poteſt abſolui, *niſi ei, quẽ ſic fatigauit indebitè, primo ſatisfaciat integraliter de expenſis.* Ita enim habetur in dicto *ca. fin. de offic. iudic. delegat. in* 6. quod innouat Greg. xv. Conſtit. relata. Vbi notandum hanc excommunicationẽ non incurri niſi à parte procurãte, ideſt ab eo qui eſt pars in iudicio, reus ſcilicet, vel actor, nõ à tertia perſona.

Quia

Digitized by Google

Quia iu textu dicitur, *pars verò quæ hæc procurabit*. Nauar. *in Manual.c.27.nu.*125. Rodriguez *to.1.q.Regul.q.65.art. vlt.* Nec incurritur hæc excommunicatio ex ſola procuratione, niſi ſequatur effectus procuratus. Cum ſolùm propter illum prohibeatur, & illo non poſito oon cenſeatur conſummata. Suarez 5.*tom.in 3. par.diſp.*23. *ſect.*4.*nu.*10.Barboſa *de offic.& poteſt. Epiſcop. alleg.*106. *num.* 49. Ab ea autem ante compenſationem expenſarum nemo poteſt abſoluere oiſi ſolus Papa,poſt compenſationem verò Epiſcopus poterit. Moneta *de Conſeruator. cap.7.nu.*591. *Barboſa vt ſup.*

72 Impedientes, vel moleſtantes Conſeruatores Regularium ne ſuum officium exerceant incidere videntur in excommunicationem,ſeu ſuſpenſionem à dominis latæ ſententiæ, ex conceſſione Pij V. pro Dominicanis verbis relatis *nu.*4. Sed quia hæc Bulla dubiæ auctoritatis eſt propter dicta ſupra ibidem, ideo ad alia priuilegia Religionum, ſi quæ fuerint, attendendum eſt.

73 Non eſt prohibitum Regularibus in caſibus à iure permiſſis petere Iudicem non ſuſpectum à Principibus, ſeu Magiſtratibus, ſæcularibos, dum tamen hæc tria copulatiuè concurrant, videlicet,vt ipſi ſiut actores,non rei,vtque agant coutra laicum non contra Eccleſiaſticum, aut alias à iuriſdictione ſæculari exemptum,& vt cauſa ſit profana, non Eccleſiaſtica, & in ea iuxta Sacrorum Canonum diſpoſitionem laicus eligendus Iudex competens exiſtat. Ita enim decernitur in prædicta Conſt.Greg.xv.

74 Poteſt Conſeruatot recuſari vt ſuſpectus, ſi cauſa de qua agitur talis ſit,in qua ipſe valeat reum grauare,nam in his terminis, & ſimilibus recuſatio admittitur,etiam in uotorijs, vt ſi v. gr. maiorem pœnam imponat delicto quam iure mereatur. Panorm. *in cap. ſi quis contra Clericum de foro competenti n.*11. Farinac.1.*part. prax.crimin.q.*21.*num.*130. Per arbitros antem in forma iuris electos ſuper ſuſpicione iudicandum eſt,iuxta doctrinam Concil.Trident.*ſeſſ.*14. *cap.*5. Barboſa *de offic. & poteſt.Epiſcop. alleg.*106.*nu.*32. [Si verò Conſeruatores exequantur pœnam à Iure impoſitam, nequeunt vt ſuſpecti recuſari. Quia tunc ſe habent vt meri executores. Azor. *tom.2.inſtit. moral. lib.5. cap.34. quæſt.*11. Eraſmus Cochier *de iuriſdict. Ordin. in exempt. par.1.q.39.nu.*33. conſequenter etiam quod ad Regulares proprius ſpectat, ſi præfati Conſeruatores contra eos procedant limites ſuæ facultatis excedendo recuſari poſſunt per text. *in cap. Si quis, contra Clericum de foro competeti cap. Secundò requiris .§. 3. de appellat.* Tamburinus *ſupra quæſit.* 3.]

75 Poteſt etiam ab eiuſdem ſeutentia appellari. Tum quia ita ptaxi teceptum eſt, tum quia etſi in notorijs non admittatur appellatio,quia tamen in infligenda pena poteſt Conſeruator excedere, & procedere in cauſa dubia, ideo admittitur appellatio. Farinac. *in prax. crim. q.*21. *nu.*118.*vſque ad* 128. Barboſa *de offic. & poteſt. Epiſc.alleg.*106. *nu.*33. Appellandum autem eſt ad ſolum Papam, quia Conſeruator eſt Iudex à Papa delegatus. Tuſcus *verbo Conſeruatores concl.*760. *num.*6. Ancharan.*conſil.*72.*num.*1. Barboſa *de offic.& poteſt.Epiſc. alleg.*106. *num.*4. Quando autem ab ipſis appellari poteſt, aut debet,vide Monetam *de Conſeruatorib. cap.9. num.*180.

76 Circa munera ab huiuſmodi Conſeruatoribus nō accipienda,& expenſas euitandas Bouiſac.8.in Conſtit.quæ incipit. *Hac Conſtitutione*, quæ eſt *c. fin.de offic. & poteſt.iudic. deleg. in* 6. & innouatur in prædicta conſtit.Greg.XV.præcipit obſeruandum, quod ipſe alias præceperat in alia conſtitutione de Iudicib.deleg.quæ habetur *in cap. ſtatutum de reſcriptis in 6.§.inſuper*, vbi ſic. *Inſuper vt gratis, & cum omni puritate iudicium coram ipſo procedat nullum munus, vel quicquid aliud niſi forſan eſculentum, vel poculentum mera liberalitate oblatum, quod paucis conſumi poſſit diebus, vel niſi cum ipſum propter cauſam ſibi commiſſam contigerit extra ſuum domicilium proficiſci,moderatas expenſas recipere ab eiſdem partibus qualitercumq; præſumat. Prouiſurus attente quod in ipſis expenſis modum nequaquam excedat, nec plus ab vna parte, quam ab alia exigat, cum commune gerat negotium vtriuſque: quandoque(vbi cauſæ ſibi commiſſæ vtilitas, vel neceſſitas non exegerit) occaſionem propter habendas expenſas proficiſcendi extra domicilium non aſſumat: ſed, & vbi notabiliter fuerint pauperes litigantes etiam nil prorſus exigat ab eiſdem.*

77 Circa aſſeſſores autem, & ootarios prædictorum conſeruatorum, & illas perſonas, quæ teſtimonij cauſa vocantur ab eis idem Bouiſac. VIII. in dicto *cap. fin.* quod innouatur per Conſtitutionem Greg. XV. præcipit obſeruandum id quod ipſe alias præceperat de Iudicibus delegatis in illa conſtitutione, ſeu *cap.ſtatutum de reſcriptis in 6.* vbi ſic habetur. *Aſſeſſorem autem, vt quandoque faciunt aliqui fraudulenter, niſi eo indigeat, quod conſcientiæ relinquatur eiuſdem, ſibi nequaquam adiungat; alioqui de ſuo proprio prouidere teneatur eidem. Si autem indigeat, ipſum neutri parti ſuſpectum aſſumens, ei de competenti ſalario, prouidè moderando ab eo faciat à partibus communiter prouideri. Notarium verò,vel Notarios in cauſa ſibi commiſſa ſcribentes qui vt plurimum in exigendo ſalario, metas rationis excedunt,(vt ad ipſius ſpectat officium)prouidenter refrenet. Nec cum ipſis,aut cum aſſeſſore præfato lucrum participet vllo modo. Si quid autem contra Conſtitutionē præſentem receperit ad ipſius reſtitutionem integram teneatur, nulla eorum quibus reſtitutio facienda fuerit, remiſſione vllatenus profutura eidem. Proferendo quoque teſtimonio,(prætextu cuius, aliqui alios fraudulenter interdum à Iudicibus vocari procurant, vt eas laboribus, & expenſis fatigent, aut retorqueant aliquid ab eiſdem) nullum vllatenus conuocet, niſi quando conditio, & ſtatus cauſæ requirent. Sed nec tunc (niſi à producente)competentes vocato pro teſtimonio veniendo,ſtando,& redeundo faciat miniſtrari expenſas. Quicquid autem contra præmiſſa, vel eorum aliquod contigerit attentari, ſit ipſo iure irritum,& inane.*

78 Horum conſeruatorum priuilegia ſunt primum, quod omnium ieiuniorum,otationum,ac ſacrificiorum, ac quorumcumque aliorum bonorum, in Religione faciendotum, & recitandorum participes ſint, & illis communicata ſunt, & eſſe debent, ſic enim conceſſit Iulius II. Conſeruatoribus Minimorum in Bulla *Alias venerabilem* apud Peirinis *tom.1. priuileg.Minimor.in Iulio II. Conſtitu.*4. Sorbus *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo Conſeruatores Ordin.§. Clemens VII.* Secundum, quod Conſeruatores per prædictos Minimos capitulariter pro tempore electi ſemel in vita, & in morte plenariam omnium peccatorum Iodulgentiam conſequuntur. *Ac quinquies orationem Dominicam, & toties ſalutationem Angelicam recitando, omnes, ac ſingulas Indulgentias quas diebus Indulgentiarum omnium Eccleſiarum dictæ Vrbis, & extra illius muros pro ſtationibus deputatarum conſequuntur Eccleſias Vrbis, & extra muros huiuſmodi viſitantes planè, ac integrè conſequantur, & conſequi poſſint, ac ſi indulgentiarum huiuſmodi diebus*

Eccleſias Vrbis, & extra muros huiuſmodi, & earum quamlibet perſonaliter viſitarent. Sic enim conceſſit idem Iulius II. in alia Bulla apud eumdem Peirinis *tom.1.priuileg.Minim.in Iulio II.num.1.* Similiter Clemen. VII. conceſſit moderno, & pro tempore Generali Minimorum, vt Conſeruatoribus plenariam omnium ſuorum peccatorum Indulgentiarum ſemel dumtaxat ſingulo quoque triennio elargiri poſſet, ipſiſq; conſeruatotibus, vt de licẽtia dicti Generalis eligere poſſent Confeſſarium idoneum eiuſdem Ordinis qui eos ab omnibus caſibus etiam Epiſcopalibus, & cenſuris Eccleſiaſticis abſoluere poſſet, pœnitentia ſalutari iniuncta. Ita habetur inter priuilegia Minimorum apud Peirinis *tomo primo inter Conſtitutiones Clem.VII. num.9.* Sed quia hæc conceſſio non fuit niſi per viuæ vocis oraculum facta, ideo hoc tempore quo omnes tales conceſſiones reuocatæ ſunt a SS. D.N. Vrbano, nihil valet. Si autem innouetur ab aliquo Pontifice Confeſſarius ille approbatus debet eſſe ab Ordinario, iuxta doctrinam Concilij *ſeſs.23.cap.15.* Rurſus quantum ad abſolutionem à caſibus Epiſcopalibus cauenda eſt tranſgreſſio decreti Sac. Congregationis ſub Clem. VIII. & SS.D.N.Vrbano, de quo tom.1.ca.19.num. 17. Vide Peirinis *tom.1. priuileg. Minim.in Conſtitut.9. Clem.VII.§.2.*

79 Extat tandem decretum S.Congregationis Concilii, vel declaratio ab ipſa facta apud Barboſam *in Collectan.Bullar.verbo Conſeruator*, vbi habetur debere Regulares conſeruatores eligere in ſingulis Diœceſibus, in quibus Monaſteria, Conuentus, ſeu domos Regulares habent. Cum autem hæc deciſio S.Congr. facta fuerit anno 1628. & 1633. videtur inferri per illam (ſi certa eſt) declarari Conſtitutionem Greg. XV. & quod non ſufficiat vnus conſeruator pro multis Diœceſibus.

SVMMARIVM CAP. XI.

Ius patronatus eſt poteſtas alicui conceſſa præſentandi ad beneficium in aliqua Eccleſia. n.1.

Patronus eſt ille qui habet tale ius. ibid.

Duplex eſt ius patronatus, Eccleſiaſticum, & laicum. ibid.

Quid vtrumque. ibid.

Vt aliquis ſit Patronus aliquot conditiones ſunt neceſſariæ. num.2.

Interueniente etiam auctoritate, & conſenſu Ordinarij. num. 3.

Quid autem ſi Ordinarius non conſenſerit. ibid.

Poteſt ius patronatus præſcriptione acquiri. n.4.

Non ſic reſpectu electionis Prælatorum. ibid.

Eſt honorificum, vtile, & oneroſum. n.5.

Eccleſia quæ eſt Iuris patronatus vniri non poteſt ſine conſenſu Patroni. n.6.

An ſit materia ſimoniæ, & quomodo. n.7.

Quid de actu iſtius iuris, ſcilicet præſentatione ad beneficia. ibid.

Tranſire tamen poteſt cum re vendita. n.8.

Dummodo ratione illius res carius non vendatur. ibidem.

Non poteſt Patronus ius patronatus in alios transferre, niſi modo, & caſibus à iure expreſſis. numero 9.

Tribus modis poteſt ex vno ad alium tranſire. numero 10.

An tranſeat in Monaſterium ſi Patronus fiat Religioſus. num.11.

Quæ Monaſteria ſint capacia. ibid.

An tunc debeat præſentare Religioſus, vel potius Monaſterium, vel Superior. ibid.

Nouitius Patronus per ſe ipſum debet id facere. numero 12.

Quid ſi Monachus fundaret, conſtrueret, vel dotaret Eccleſiam. num.13.

Quis debeat præſentare, Superior, vel Monaſterium. num. 14.

Præſentatio beneficij facta à Religioſo ſine licentia Prælati an ſit irrita. n.15.

Quid quando Religioſus præſentat vt procurator. numero 16.

Catholici Reges Hiſpaniarum Patroni ſunt in illis partibus. num.17.

Propterea in illis præſentant. ibid.

An debeant præſentare digniores. ibid.

An poſſit quis de bonis incertis fundare Eccleſiam reſeruando ſibi ius patronatus. n.18.

Quid dicendum de fundatoribus Capellarum. n.19.

An habentes facultatem nominandi Capellanos ſint Patroni. ibid.

Tenentur Patroni ad beneficia præſentare digniores. num.20.

An idem de Patronis laicis. ibid.

Præſentare indignum ſemper eſt peccatum mortale. num.21.

Quas pœnas incurrat ſic faciens. ibid.

Patroni an poſſint variare. n.22.

Conditiones appoſitæ à fundatore Iuriſpatronatus qualiter obſeruandæ. n.23.

Inſignia non auferenda. ibid.

Quid de alijs benefactoribus, qui ſolum ius ſepulturæ habent. ibid.

Conditiones appoſitæ contra ius naturale, vel diuinum non obſeruandæ. n.24.

Quid ſi eæ ſint contra ius poſitiuum. ibid.

Num poſſint Patroni ſe ipſos præſentare. n.25.

An pater filium. ibid.

An quando plures ſunt compatroni. ibid.

An poſſint exigere aliquod ſeruitium, vel tributum. num. 26.

Quid ſi conſuetudo ſit in contrarium. ibid.

An requiratur quod concordent omnes Patroni in præſentando. n.27.

Quid ſi diſſentiant. ibid.

Præſentantes aliquem Apoſtatam quam pœnam incurrunt. num.28.

Quando faciendus eſt concurſus inter præſentatos. numero 29.

Quæ declarata ſint circa Patronos. num.30.

De Patronis Monaſteriorum, ſeu Eccleſiarum Regularium, eorumque facultatibus. Cap. XI.

1 IVS patronatus eſt poteſtas alicui conceſſa præſentandi inſtituendum ad beneficium Eccleſiaſticum in Eccleſia pro eo quod eam fundauit, conſtruxit, vel dotauit. Rodriguez *tom.2.quæſt.Regul.qu. 122. art.1.* Vnde Patronus erit ille qui habuerit tale ius, & Patronus Monaſteriorum Regularium ille qui habuerit tale ius in Monaſterijs, ſeu Eccleſijs Regularium, de quo in præſenti. Non enim loquimur de iure patronatus ciuili, ſcilicet, quod iure ciuili introductum fuit, & conuenit Patrono reſpectu liberti, ſeu bonorum eius, ſed de iure patronatus Canonico.

Hoc

Hoc autem ius patronatus eſt duplex, Eccleſiaſticum ſcilicet, & laicum. Ius patronatus Eccleſiaſticum eſt, quod competit perſonæ Eccleſiæ, vel ratione dignitatis, aut beneficij ſui, putà, quia eſt Epiſcopus, Præpoſitus, Decanus, vel ratione fundationis, conſtructionis, vel dotationis à ſe factæ ex bonis Eccleſiaſticis. Laicum eſt, quod conuenit alicui, ſeu laicæ, ſeu Eccleſiaſticæ perſonæ, ratione fundationis, conſtructionis, vel dotationis ex bonis propriis, ſiue patrimonialibus. Couarruuias *cap. 36. pract. qq. num. 2.* Layman. *in Theolog. moral. lib. 2. tractat. 2. capit. 13. num. 4.*

2 Ad hoc quod aliquis ſit Patronus, ſeu, vt habeat prædictum ius Patronatus in prædictis Monaſteriis, ſeu Eccleſiis Regularium requiritur primò quod illud acquiſierit vno ex tribus modis ſupra aſſignatis, ſcilicet fundatione, conſtructione, vel dotatione. Franciſcus Leo *in theſaur. fori Eccleſ. part. 2. cap. 6. num. 25.* Barboſa *de offic. & poteſt Epiſcop. allegat. 70. num. 1.* Fundatione quidem quando aſſignauit fundum vbi conſtrui deberet, *cap. nobis de iure patronatus.* Iulianus Viuianus *in praxi Iuris patronatus part. 1. lib. 1. cap. 1. à num. 32.* Barboſa *vt ſupra nu. 2.* Conſtructione, quando fecit expenſas pro conſtruenda de nouo Eccleſia. Azorius *inſtitut. moral. part. 2. lib. 6. cap. 11. quæſt. 10.* Zerola *in praxi Epiſc. verbo Ius patronatus pagin. 179.* Dotatione autem quando eam fundatam, & conſtructam dotauit ſufficienter arbitrio Ordinarij. Viuian. *d. tr. part. 1. li. 1. c. 1. à num. 51.* Barb. *vt ſupra à nu. 9.* Hinc verſus

Patronum faciunt dos, ædificatio, fundus.

Rodrig. *tom. 2. quæſt. Regular. quæſt. 49. arti. 7.* Layman. *in Theolog. moral. lib. 4. tract. 2. cap. 13. num. 1.* Dotans autem inſufficienter ad arbitrium Ordinarij non adquirit ius patronatus, ſed dicitur benefactor. Declaratio Sac. Congregat. apud Garziam *de Benefic. p. 5. cap. 9. num. 52.*

3 Ex prædictis tribus cauſis acquiritur Ius patronatus, interueniente tamen auctoritate, & conſenſu Ordinarij, & non aliter, *ex cap. nobis de Iure patronat.* Iulianus Viuianus *part. 1. lib. 1. cap. 1. num. 24.* Barboſa vt ſupra *num.* 20. Ordinarij videlicet illius loci, in quo fundatur Eccleſia. Viuianus *num.* 30. Barboſa *num.* 23. Si autem ſuum conſenſum præſtare noluerit, poteſt ad eum præſtandum compelli à Superiori, Archiepiſcopo ſcilicet, vel Primate. Viuianus *in praxi Iuris patronatus lib. 2. capit. 1. num. 19. & 20. alias 22. in 2. edit.* Azorius *inſtit. moral. part. 2. lib. 9. cap. 3. qu. 10.*

4 Poteſt item Ius patronatus etiam à laicis præſcriptione, vel conſuetudine acquiri, *ex cap. quarelam de elect. & ex cap. generali 13.* Barboſa *vt ſup. nu. 17.* poſt alios. Quod tamen limitandum videtur vt non verificetur reſpectu electionis Prælatorum, ita vt nulla conſuetudine, aut præſcriptione iuuari poſſit Patronus ad habendum ſuffragium in aliqua electione Prælati Regularis. Ratio eſt, nam id eſt expreſsè contra Canones Eccleſiaſticos, Eccleſiaſticam vtilitatem, & diſciplinam Nau. *comment. 3. de Regular. num. 60.* Suarez *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 6. num. 19.* Quod ſic confirmatur, nam Ius eligendi Prælatum Regularem competit ſolùm eis qui ſunt de collegio, *cap. Quia propter* de elect. & cap. *ex eo*, ſiue ergo ſæcularis ſit, ſiue etiam Clericus patronus non poteſt hoc ius habere. Suarez *vt ſupra num. 9.* Barb. etiam *vt ſupra num. 19.*

5 Hoc Ius patronatus habet multa ex iure Canonico ratione quorum honorificum, vtile, & oneroſum dicitur. Honorificum quidem, quia Patrono conuenientia obſequia præſtari debent, & præſertim illi conceditur honorificus locus in ſua Eccleſia. Vtile, quia ſi Patronus ad egeſtatem deueniat, Eccleſia debet ei ſuccurrere maiori cura, & obligatione quam alijs pauperibus, cap. *Quicumque*, cum ſequentibus. Cui adiungitur ſaltem ex conſuetudine Religionum, quòd pro huiuſmodi Patronis tum viuis, tum defunctis Orationes, ſuffragia, & ſacrificia fieri ſoleant, prout debent fieri adminus titulo gratitudinis, cum ſint inſignes benefactores Monaſteriorum. Oneroſum autem, qui Patronus licitè poteſt defendere ſuam Eccleſiam ne bona eius dilapidentur, modo præſcripto in cap. *filijs 16. q. 7.* Quæ omnia veluti ex natura rei ſequuntur ex beneficio quod Patronus fecit Eccleſiæ eam fundando, conſtruendo, vel dotando. Innoc. *in cap. præterea 2. de Iure patronat.* Suarez *tom. 1. de Relig. lib. 4. de Simoniæ cap. 28. n. 1.* Layman *in Theolog. mor. lib. 4. tract. 2. c. 13. num. 8.*

6 Inſuper Eccleſia quæ eſt Iuris patronatus, vniri non poteſt alij Eccleſiæ ſine conſenſu Patroni. Quippe præiudicium fit iuri præſentandi quod habet in illa, cum vel tollitur omnino, vel minuitur, vel ſaltem notabiliter mutatur. Et ideo vt rata ſit talis vnio requiritur conſenſus Patroni. Conſtat ex *cap. ſuggeſtum de Iure patronatus.* Nauar. *lib. 3. conſil. in 1. edit. tit. de Iure patronatus conſ. 3. num. 2.* Azor. *tom. 2. inſtit. moral. lib. 6. cap. 28. qu. 12.* Quod eſt verum ſiue Patronus ſit ſæcularis, ſiue Eccleſiaſticus. Sanchez *lib. 7. in decalog. cap. 29. nu. 168.*

7 Quamuis autem Ius patronatus ratione horum fauorum ſcilicet, honoris, vtilitatis, & defenſionis non ſit materia Simoniæ, cum ſint res temporales. Suarez *tom. 1. de Relig. lib. 4. de Simonia cap. 28 num. 3.* Nihilominus ſumptum quatenus eſt ius præſentandi ad Eccleſiaſtica beneficia in Eccleſia fundata, conſtructa, vel dotata, materia Simoniæ eſt, ac ſubinde peccatum Simoniæ illud vendere. *ex cap. de iure, & ex cap. præterea*, vbi id habetur expreſsè: eſt enim aliquid ſpirituale beneficium ad quod conferēdum ordinatur, Suarez *vt ſupra num. 5.* Bonacina *de Simonia q. 4. 11. num. 3.* Qui etiam ſatis probabiliter dicunt nō ſolùm committi Simoniam iure humano introductā in venditione Iuris patronatus, propter prædicta iura, ſed etiam iuris diuini. Nam poſita inſtitutione Eccleſiæ ius hoc eſt aliquid ſpirituale. Specificatur enim admodum potentiæ à ſuo obiecto, quod eſt beneficium Eccleſiaſticum, quod etiam eſt quid ſpirituale. Idem dicendum de actu illius iuris, ſcilicet præſentationem ad beneficium, materiam eſſe Simoniæ. Eſt enim ſpirituale, quia per ipſum res ſpiritualis, ſcilicet beneficium, confertur, & procedit à principio ſpirituali, ſcilicet Iure patronatus. Redoanus *de Simonia 3. part. capitulo 13. à numero 22. & cap. 14. per totum.* Suar. *vt ſup. n. 11.* Vnde præſentans non poteſt ob præſentationē imponere aliquod onus præſentato ad quod alias non teneretur vt ſi obliget illum ad tuendum ius præſentantis, & ad litem pro ipſo proſequendam. Cum. n. præſentatio ſit res ſpiritualis gratis debet dari, non ob mercedem. Vgolinus *Tab. 1. cap. 49.* Suarez *vt ſupr. n. 14.*

8 Sed quamuis Ius patronatus vendi non poſſit, tranſire tamen poteſt cum re vendita, dummodo ratione illius res illa carius non vendatur. Ratio primæ partis eſt, quia ius Canonicum quod hanc gratiam Patrono fecit, vt præſentaret beneficia in Eccleſia

propter

propter fundationem,conſtructionem,ant donationem ipſius, ſimiliter illam conceſſit pro hæredibus, & ſucceſſoribus, *cap.ex litteris,cap.cum ſæculum de iure patron.* Ratio verò ſecundæ eſt,quia alias iam venderetur illo maiori pretio ipſum Ius patronatus. Tabiena *verbo Ius patronat. à num.*7.Suarez *tomo primo de Religio. libro 4. de Simon. capit.* 28. *numero* 12. *&* 13.

9 Non poteſt Patronus Ius patronatus in alios trãsferre niſi modo,& caſibus à iure expreſſis. Ratio eſt, non ſolùm quia in ſpiritualibus non poſſunt laici niſi quod eis à iure permitritur, ſed etiam qnia ipſa natura Iuris patronatus pendet ab inſtitutione iuris Canonici,& ita ad nihil extendi poteſt, niſi quod illi à iure conceditur. Menochius *conſil.*90.*numero* 79. Suarez *tomo primo de Religio.lib.4. de Simon.cap.* 28. *num.*15.

10 Hinc tantum tribus modis, aut caſibus poteſt Ius patronatus ex vno ad alium tranſire. Quia in his tantum hæc facultas Patrono conceditur à iure. Primus eſt,hæreditario ad hæredes,ſiue neceſſarios,ſiue voluntarios,*cap.conſiderandum, & cap.ſi plures* 16.*qu.*7.Secundus eſt, per liberalem donationem, quia vnuſquiſque poteſt in alium transferre ius ſuum,*cap. Circa de iure patronat.* Reqniritur autem ad hoc Epiſcopi conſenſus, niſi in caſu quo donatio fiat loco Religioſo,vt colligitur *ex cap. vnico de Iure patronat. in 6.& cap.illud*. Tertius eſt, quando transfertur Ius patronatus cum re vendita, iuxta cap.*ex litteris*, & cap.*Cum ſæculum, de iure patronat.* De quibus, & aliis ad intentum Suar. *tom.*1.*de Relig.li.*4.*de Simon.ca.*28. *à nu.*15.*& deinceps.*

11 Si Ius patronatus conueniat alicui iure perſonæ, ſi fiat Religioſus tranſit in Monaſterium, quia Monaſterium ſuccedit in omnia iura Religioſi. Rodrig. *tomo* 2. *quæſt. Regular. quæſt.* 122.*artic.*2.*§. At contrarium.* Sanch.*lib.*7.*in decalog.ca.*14.*num.*2. Si autem Ius patronatus conueniat alicui non ratione perſonæ, ſed ratione bonorum ſuorum quibus eſt annexum, tunc ſi fiat Religioſus tale ius pertinebit ad quem pertinent bona,ſcilicet vel ad Monaſterium,ſi eſt capax ſuccedendi,vel ad illum ad quem bona illa transferuntur. Acceſſorium enim ſequitur principale.Rodriguez *vt ſupra §.quantum ad primum*. Sanch. etiam *vt ſupra nu.*5.Quæ autem Monaſteria capacia ſint ſuccedendi in bona Religioſi,maximè in Ius patronatus dicetur capit.vltimo *num.* 11. *&* 22.Si verò Ius patronatus conueniat alicui,ita vt induſtria perſonæ ſit electa ad tale munus,tunc ſi fiat Religioſus, etſi ſecundum decentiam, & æqnitatem, Monaſterium, ſeu Superior non debeant præſentare ſaltem ſine conſilio talis Religioſi,vt de ſe patet, tamen ius præſentandi non Religioſo ſed Monaſterio, vel Superiori competit, quia Religioſus non habet velle, neqne nolle,vt habetur in Iure. Adeo vt ſi fundator Iuris patronatus dixiſſet tale ius competere debere Petro ver. g. ita vt ſi fiat Religioſus nominet inuito Prælato,talis conditio reijci debeat, ac ſi non fuiſſet adiecta, quia ſcilicet eſt contra ius commune, vt Religioſus aliquid agat inuito Prælato, vt in ſimili dictum eſt *tomo primo capit.*6. *num.*34. Rodriguez vt ſupra *§. Quantum ad tertium*. Vide infra numero 15.

12. Nouitius autem Patronus habens Ius præſentandi ad aliquod beneficium per ſe ipſum debet id facere, cum ſimpliciter non ſit Religioſus, nec ſuum ius in Monaſterium tranſtulerit. Gloſſa *in capit.Beneficium verbo conferendum in fin.* Syluester *verbo Religio* 5.*quæſt.*11. Sanchez *libro* 7. *in decalog. capit.*4. *numero* 12.

13 Si Monachus fundaret, conſtrueret, vel dotaret Eccleſiam ius patronatus quod inde reſultaret Monaſterio ſuo acquireret. Ex generali regula, quod quidquid Monachus acquirit Monaſterio acquirit. Lambertinus *de Iure Patronatus lib.* 1. *part.* 1. *quæſt.*8. *artic.*9. *num.* 7. Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 14.*num.*4.

14 Quoties Ius patronatus tranſit in Monaſterium, neque ſolus Abbas, ſeu Superior præſentare poteſt, niſi hoc habeat ex præſcripta conſuetudine, vel priuilegio, ſed id eſt totius Conuentus, cuius maior pars conſentire debet, vt præſentatio legitima ſit. Habetur *ex cap.Nouit.& cap.Quanto, & cap. ca noſcitur de his quæ fiunt à Prælato.* Lambertinus *de Iure patronat.lib.*2.*part.*1.*qu.*2.*artic.*12.*num.*2. *&* 3. Sanchez *lib.*7.*in decalog.ca.*14.*num.*7. Quod ſi præſentatio fiat à ſolo Prælato abſque maioris partis conſenſu, probabilius eſt irritam eſſe. Quia etſi *in cap. ca noſcitur* ſolùm dicatur, *Inſtitutiones huiuſmodi conuenit euacuari*, quod ſolùm denotat præſentationem eſſe irritandam,attamen in *cap. Nouit. de his quæ fiunt à Prælat.* abſolutè decernitur *carere robore firmitatis.* Lambertin. *vt ſupra numero* 8.Sanchez etiam *vt ſupra numero* 8.

15 Præſentatio beneficij facta à Religioſo ratione Iuris patronatus quod illi competebat dum eſſet ſecularis non ſolùm eſt illicita, ſi fiat ſine licentia Prælati, quia vt dictum eſt Religioſus non habet velle, vel nolle, ſed etiam eſt inualida, quia per profeſſionem Ius patronatus iam non eſt ſuum, ſed Monaſterij.Lambertin. *de Iure patronat.lib.*2.*part.*1. *quæſt.* 2.*artic.*11.*num. vltim.* Sanchez 7.*in decalog. capit.*14. *num.*10.

16 Quando autem præſentatio, vel electio non competit Religioſo ratione Iuris patronatus, ſed ex eo quod conſtitutus eſt à vero Patrono, aut veris electoribus procurator ad præſentandum, aut eligendum,tunc, etſi præſentatio, aut electio ab ipſo facta ſine licentia Prælati illicita ſit,quia Religioſus,vt dictum manet,non habet velle, aut nolle,probabile tamen eſt validam eſſe, non ſolùm quia nullo iure irritatur,ſed etiam,quia cum tunc non faciat Religioſus nomine ſuo, ſed vt Procurator nomine alterius non conſideratur ad validitatem actus perſona ipſius Religioſi, ſed illius qui illi ſuas vices commiſit. Sanchez 7.*in decal.c.*14. *à nu.*11.

17 Catholici Reges Hiſpaniarum Patroni ſunt in illis partibus Eccleſiarum Collegiatarum ſæcularium, & Regularium,multarum ſcilicet, & ita in illis præſentant Abbates,& alios Præpoſitos, ex conceſſione Adriani VI.Nau.*in capit.Nullam d.*18.*quæſt.*2.Rodriguez *tom.*2.*quæſt.Regul.quæſt.*122.*art.*4.Præſentare tamen debent ſuæ Regiæ Maieſtates dignos,iuxta *cap. Monaſterium* 16.*qu.*1.Nauarrus,& Rodrigu.*ibid.* An verò digniores debeant eſſe ij,qui præſentandi ſunt, conſtabit ex nu.20.

18 Poſſe aliquem de bonis incertis, quæ pauperibus ſunt reſtituenda fundare Eccleſiam reſeruando ſibi, ſuiſque ſucceſſoribus Ius patronatus, etſi aliqui negent,alij probabiliter affirmant. Quia etſi illa bona non ſint ſimpliciter ipſorum,cum poſſint tamen illa in pia opera diſtribuere,ſi ex eis fundent, vel dotent aliquam Eccleſiam ſibi, & ſucceſſoribus prædictum Ius patronatus reſeruando, nulli faciunt iniuriam.

Hen-

Digitized by Google

Henriq.1.*part.lib.7.de Indulgentiis* 33.*nu.*5. Rodrigu. *tom.* 2.*qu.Regul.q.*122.*art.*5.

19 Præter dictos Patronos, habentes ſcilicet facultatem præſentandi in Eccleſijs à ſe fundatis, conſtructis, vel dotatis ad beneficia, ſuut alij qui Patroui etiam vocantur eo quod etiam aliquam Eccleſiam, Connentum, vel Capellam Regularium fundarunt, conſtruxerunt, vel dotarunt, & tamen prædictam facultatem præſentandi non habent, ſed à principio ſundationis, conſtructionis, vel dotationis, Miſſarum aliquarum, vel officiorum diuinorum ſolemnia in dictis locis quotannis celebrari inſtituerunt. Et hi non propriè, prout in præſenti Patroni dicuntur. Iſti autem, qui facultatem habent nominandi Capellanos in aliqua Eccleſia, vel Capella, ratione fundatiouis, conſtructionis, vel dotatiouis proprius merentur nomen Patronorum, maximè cum Capellaniæ Epiſcopi auctoritate inſtitutæ ſint. Tales namque Capellaniæ, etſi amouibiles ſint ad nutum Epiſcopi, vel Patroni, hoc tamen non obſtat quominus beneficia Eccleſiaſtica, vel quaſi beneficia dicautur, ad inſtar beneficiorum Regularium, quæ etiam, vt dictum ſæpius eſt, reuocabilia, & manualia ſunt. De hoc Azorius *tom.1. inſtit. moral.lib.*10. *cap.*4. *quæſt.* 4. Suarez *tom.2.de Relig.lib.4.de orat.cap.*22.*nu.*11. Layman.*in Theolog.moral.lib.4.tract.2. cap.4. num.6.* [Pro quo nota quod huiuſmodi Capellaniæ ſi in Monaſterijs ſint ſundatæ, præſumuntur eſſe beneficia Regularia niſi aliàs per ſæculares ſolitæ ſiut regi. Rebuffus *in praxi beneficiorum, in præmio tit. quotuplex ſit beneficium num.6.&* Sanchez *lib.7.in decalog.capit.29. num.*29. De ijs autem Capellanijs plura dico 4. *tomo verb.Miſſa n.*43.]

20 Tenentur Patroni quicumque illi ſint ad beneficia præſentare digniores. Colligitur ex Concil. Trident. *ſeſs.24.cap.*18. illis verbis: *Si verò Iuriſpatronatus Eccleſiaſtici erit, ac inſtitutio ad Epiſcopum, & non ad alium pertineat, is, quem Patronus digniorem inter probatos ab examinatoribus iudicabit, Epiſcopo præſentare teneatur*. Et ratio eſt, quià licet beneficia primò, & per ſe inſtituta ſint in vrilitatem Eccleſiæ, nihilominus ſunt etiam præmia illorum, qui in Eccleſia virtute, & doctrina proficiunt, ſicut ergo propter hanc rationem electores ad beneficia tenentur eligere digniores, ſic etiam Patroni præſentantes, qui ſuccedunt prædictis electoribus. Molina *lib.2.de primogen.cap.5. num.69.* Aragon.2.2.*q.63.art.2.& qu.62.art.2.* Sanch. *lib.2.conſil.moral.cap.1.dub.5.* Sunt autem aliqui, qui probabiliter creduut Patronos laicos, eos ſcilicet, quibus competit Ius patronatus ratione fundationis, conſtructionis, vel dotationis factę ex bonis propriis, ſen patrimonialibus ſatisfacere plerumq; obligationi ſuæ, ſi libero præſentandi iure præditi, ſolùm dignos, & idoneos, non autem digniores præſentent. Si quidem hac gratia, vel fauore ab Eccleſia decorati videntur ob obſequia præſtita ipſi fundatione, conſtructione, vel dotatione, vt poſſint quos voluerint præſentare, dummodo poſitiuè cognoſcant eos dignos, & idoneos eſſe, & periculum nullum Eccleſiam ſubituram ex illorum prouiſione. Ita etiam videtur colligi ex loco Tridentini adducto vbi ſolùm eſt ſermo de Patrono Eccleſiaſtico non de laico. Imò poſteà ſermonem faciens de Patrono laico dicit: *Si ius patronatus laicorum fuerit, debeat, qui à Patrono præſentatus erit, ab eiſdem deputatis vt ſupra, examinari, & non niſi idoneus repertus fuerit, admitti*. Quo denotare videtur Concilium poſſe Patronum laicum præſentare ſolummodo dignum, & idoneum. Garzias *lib.7.cap.16.num.19.* Rodriguez *tom.1.Summ.cap.106. concl.6.* Layman. *in Theol.mor.lib.4.tract.2.cap.15.nu.* 7. Addens bene aliam rationem eſſe de Prælatis, & Patronis Eccleſiaſticis, nam illis ex officio incumbit Eccleſiæ meliori modo proſpicere, ac per conſequens beneficia ex bonis Eccleſiaſticis fundata, ſine vlla perſonarum acceptione digυioribus conferre.

21 Præſentare autem indignum, ſi dignus haberi poteſt, ſemper eſt mortale peccatum. Tum ex grauitate pœnarum, quæ Canonico iure indigni electioni, & collationi decretæ ſunt *ca.cum in cunctis de elect. c.graue nimis de præbend.* Tum ex incommodis, quæ exinde Eccleſiæ accipere ſolent. Petrus Nauar.*lib.2.cap.2.num.*119. Layman.*in Theolog.moral.lib.4.tract.2.cap.15.num.1.* Pro pœnis autem quas incurrunt Patroni indignos præſentantes, vide Sylueſtrum *in Sum. verb.Ius patronatus q.7.&* Sanchez *tom.1.conſil.moral. lib.2.cap.1.dub.6.à num.15.*

22 Patroni Iuris patronatus laici poſſunt variare, id eſt, poſtquam vnum præſentarunt, præſentare etiam alterum, quo caſu iudicio Epiſcopi relinquitur, vter eorum tamquam magis idoneus præferri debeat. Ita enim ſupponitur *in capitulo quod autem de Iure patronatus*. In Patronatu autem Eccleſiaſtico qui primò præſentatus eſt, ſi idoneus ſit, inſtitui debet. Propter deciſionem *capitulo cum autem eodem tit.* Layman.*in Theol. mor. lib.4.tract.2.cap.13.num.6.*

23 Conditiones appoſitæ à fundatore Iuris patronatus, ob cultum ſcilicet diuinum, ſui memoriam, commodum, vel honorem ſuæ familiæ nullatenus mutari poſſunt. Tum quia piæ, & honeſtæ voluntates defunctorum obſeruari debent *L.1.C.de SS.Eccleſ.cap. vltima voluntas* 13.*qu.*2. Tum etiam quia fundatorem erexiſſe Ius patronatus illis conditionibus arguit inter ipſum, & præfectos Eccleſiæ illas admittentes interceſſiſſe pactū de illis non alrerandis, ac perinde contra iuſtitiam peccare aliter facientes. Vnde inſignia fundatoris poſita in Eccleſia, vel Capella, quam fundauit, conſtruxit, vel dotauit, ſepulchrum pro ſe, & deſcendentibus, ſeo hæredibus in ea poſitum, & ſimilia nullarenus auſerri poſſunt, etiamſi familia extincta ſit, ad conſeruandam memoriam fundatoris, & ne alij pij homines ab huiuſmodi pijs operib. arceātur Lambertin.*de iure patronat. qu. 5. principali art.* 4. Layman.*in Theolog.mor.li.4.tract.2.c.*13.*u.*14.& 15. Secus videtur dicendum de alijs benefactoribus, qui Eccleſiam, vel Cappellam non fundaront conſtruxerunt, aut dotarunt, ſed ſolùm ibi ius ſepulturę ſibi compararunt, & ſuis hæredibus. Et ſi enim illis, & eorum hęredibus inuitis alios ibi ſepelire non liceat, quia talia ſepulchra inſtar hoſpitia, & fundi ipſorum cenſentur; poſtquam tamen tota ipſorum progenies eſt extincta, probabile eſt poſse ibi ſepulturā alijs concedi. Tum quia ſicuti morte vſufructuarij eiuſque deſcendentium redit vſufructus ad proprietarium, iuxta *L. corruptione C. de vſufructu*, ita etiam ius ſepulturæ, mortuo benefactore, & eius hæredibus, redeat ad Eccleſiam. Tum etiam, quia alioquin impedirentur alij quominus Eccleſia ornare, & beneficijs augere poſſint. Angelus *in Summ. verb.ſepultura num.*41. Armilla *num.* 24. Rodriguez *tom.3.quæſt.Regular. qu.* 58. *art.* 10. Declaratum tamen dicitur à S. Congregatione in cauſa RR.PP. Diſcalceatorum noſtri Ordinis fundarorem alicuius Monaſterij nō poſſe hanc legem imponere Fratribus, vt in Collecta quæ pro Rege dicitur etiam ipſius fundatoris nomē

expti-

exprimeretur. Barboſa *in Collectan. Bullar. verb. fundatio*.

24 Conditiones autem aliæ aſſignatæ à fundatore Iuris patronatus, quæ fuerint contra ius naturale, aut diuinum, inualidæ ſunt, nec obſeruandæ: cum ius naturale, & diuinum indiſpenſabilia ſint, nec vllo modo contra ea aliquid effici poſſit. Maior *in 4. d. 24. qu. 9. & q. 3. ad* 4. Lambertinus *de Iure patronatus lib. 1. par. 1. q. 9. princip. art. 1. num. 37. &* 38. Hinc ſi fundator poneret pro conditione quod ad beneficium admittatur indignus, talis conditio obſeruanda non eſt, vt pote contra ius diuinum, & naturale. Aragon. 2. 2. *q. 63. art. 2.* Sotus 3. *de iuſtit. q. 6. art. 2. ante* 10. *concluſ.* Si autem pro conditione poneret quod poſſet præſentari dignus, omiſſo digniori, valida eſſet, & obſeruanda, quia talis conditio non eſt contra ius naturale, aut diuinum in caſu, quo beneficium fundatum eſt non ex bonis communibus Eccleſiæ (quia vt ſic digniori dari deberet) ſed ex bonis ipſius Patroni, ſeu fundatoris. Maior *in 4. d. 24. qu. 3. ad* 4. Sanchez *tom. 1. conſil. moral. lib. 2. cap. 1. dub.* 10. *num.* 18. Similiter ſi appoſita conditio ſit de non præſentando niſi de ſua familia, aut progenie, valida etiam erit, & obſeruanda, cum non ſit contra ius naturale, aut diuinum, eo quòd fundatio talis beneficij non eſt ex bonis communibus Eccleſiæ, quæ omnibus debentur, ſed de bonis particularibus, quæ poteſt quiſque dare cui voluerit. Couarrubias *Reg. peccatum 2. p. §. 7. num.* 5. Sanch. *vt ſupra num.* 14. Semper tamen ſupponenda eſt dignitas perſonæ præſentandæ, & ideo indignus quantumuis de illa familia præſentari non poteſt, nec conditio de illo præſentando valida erit, iuxta dicta, & præſertim, quia indignus ſemper eſt, aut præſumitur Eccleſiæ nociuus. Nauar. *Miſcellan.* 43. *num.* 76. Ledeſma 2. *par. 4. quæſt.* 18. *art.* 2. Si autem conditiones appoſitæ à fundatore Iuris patronatus ſolùm ſint contra ius poſitiuum, penſandum eſt an Ordinarius, de cuius conſenſu fundatur, iuxta dicta ſupra *nu.* 3. poſſit in prædictis conditionibus diſpenſare, vel non, ſi enim diſpenſare poteſt, cenſetur diſpenſaſſe, & ita validæ erunt, ſi autem non poteſt in eis diſpenſare, nec cenſetur diſpenſaſſe, nec ipſæ conditiones valere poſſunt. Vide Sanchez vt ſupra *à num.* 4.

25 Non poſſunt Patroni ſeipſos præſentare ad beneficia curata. Ratio ſumitur ex deciſione *cap. per noſtras de Iure patronat.* vbi quamuis ſolùm ſit ſermo de perſonatibus, tamen quia ratio textus, ſcilicet, *quod nullus ſe ingerere debeat Eccleſiaſticæ prælationis officijs* etiam ſe extendi ad prædicta beneficia, ideo ad illa non ſe poterunt præſentare patroni, etſi alias idonei ſint. Syluester *in Summ. verb. Ius patronatus qu. 7.* Angelus etiam *in Summ. eodem verb. num.* 19. Poteſt tamen pater patronus præſentare filium aliàs idoneũ, nullo enim iure id prohibetur. Lambertinus *de iure patronat. lib. 2. part. 1. quæſt. 8. art.* 12. plures referens, Sanchez *tom. 1. conſil. moral. lib. 2. cap. 3. dub. 74. num.* 4. Ad beneficia tamen ſimplicia poteſt ſe patronus præſentare, quia textus dicti *cap. per noſtras* non loquitur de ſimplicibus beneficijs, nec ratio ipſius ad ea ſe extendit. Lambertinus *vt ſupra art. 2. dicta qu.* 8. Sanchez etiam *vt ſupra num.* 16. Imò etiam quando plures fuerint compatroni poteſt vnus ipſorum ab alijs præſentari ad beneficia etiam curata, quia iam ceſſat ratio dicti *cap. per noſtras* cum talis non ſe ingerat. Lambert. *dicta q. 8. art.* 5. Molina *lib. 2. de primogen. c. 4. n.* 61.

26 Nec poſſunt patroni vltra alimenta illis debita, ſi ad egeſtatem deueniant, iuxta dicta, ſupra *n.* 5. exigere aliquod ſeruitium, vel aliquid temporale, cenſum ſcilicet, vel tributum, niſi concurrant duæ conditiones, altera, quod in limine fundationis id ſit appoſitum, & altera, vt interuenerit licentia Diœceſani. Conſtat hoc *ex cap. præterea el 2. de iure patron.* Lambertinus *de iure patron. lib. 1. p. 1. q. 9. art. 1. nu.* 81. *vſque ad* 85. Sylueſter *in Summ. verb. ius patronatus quæſt.* 3. Angelus *ibid. num.* 23. Limitatur tamen ab aliquibus, ſi conſuetudo ſit immemorabilis in contrarium. Tum quia conſuetudo immemorialis arguit quod in ipſa fundatione ſit factum legitimè. Tum quia Concil. Trident. *ſeſſ. 25. cap.* 9. vbi id prohibet, ſolùm reprobat conſuetudinem non immemorialem, & *ſeſs.* 24. *ca.* 14. vbi id etiam reprobat, ſolùm loquitur cum Epiſcopis, ipſis præcipiens vt conſuetudines in hoc non laudabiles reijciant, & aboleant. Lambertinus *de iure patronat. li. 3. q. 3. art.* 16. Sanch. *tom. 1. conſ. mor. li. 2. ca. 3. dub. 52. n. 6. &* 7.

27 Quando ſunt plures patroni eiuſdem Iuris patronatus, vel quia omnes ſimul fundarunt conſtruxerunt, vel dotarunt Eccleſiam, vel quia ad omnes æque peruenit ius præſentandi ad beneficia, non requiritur quòd omnes concordent in vnum præſentandum. Sed eligi debet præſentatus à maiori parte ipſorum. Ita enim habetur *ex cap. quoniam in de iure patronat.* Lambertin. *de iure patron. lib. 2. part. 3. quæſt. 4. art.* 1. Sylueſt. *verbo ius patronatus qu.* 12. Quod ſic eſt accipiendum. Si illi plures patroni præſentant non per modum Collegij, aut Communitatis, ſed vt dicitur, vt ſinguli, ſatis eſt quod maior pars ipſorum non ſimpliciter, ſed reſpectu alterius compartis præſentent, id eſt, ſi ſunt ſeptem, & tres præſentarunt Petrum, duo Ioannem, & alij duo Franciſcum, ſufficiunt illi tres, quia licet non ſint maior pars illius numeri abſolutè, ſunt tamen maior pars reſpectu aliorum. Si autem præſentant per modum Collegij, vel Vniuerſitatis tunc requiritur maior pars abſolutè. Lambertinus *vt ſupra art.* 2. Sylueſt. *etiam vt ſupra q.* 13. Si verò patroni diuidant vota ſua æqualiter, ita vt ſi ſint quatuor, duo præſentent vnum, & duo alterum, datur optio inſtituenti, Epiſcopo ſcilicet, vel Prælato. Lambert. *vt ſup. q. 5. art.* 1. Sanch. *tom. 1. conſil. mor. li. 2. c. 3. dub.* 101.

28 Patroni Beneficiorum Eccleſiaſticorum, ſiue laici, ſiue Clerici, qui aliquem apoſtatam ad beneficium de eorum Iure patronatus exiſtens tunc vacans præſentauerint, iure præſentandi alios ad eadem beneficia pro ea vice priuantur, & præſentationes ſunt eo ipſo irritæ, & inanes. Ex Paulo IV. in Bulla *Poſtquam in tom. 1. Bullar. num.* 14.

29 Patroni laici ſi plures Clericos præſentauerint, concurſus fieri debet inter ipſos præſentatos tantũ, & ex idoneis ab examinatoribus approbatis idoneor ab Epiſcopo eſt eligendus. Ex declaratione Sac. Congregat. apud Gonzalez *ad regul. 8. Cancell. gloſſ. 6. num.* 138. Barboſam *in Collectan. Bullar. verb. Patronat.* Idem dicendum reſpectiuè de Prælato Regulari ſi ipſum quemadmodum ad Epiſcopum ſpectauerit eligere ad beneficia ex præſentatis à Patronis laicis Monaſterij.

30 Pro varijs declarationibus Sacr. Congregationis circa Ius patronatus videndi inter alios Garzia *de benefic. part. 5. cap. 9. & p. 12. cap.* 2. Gonzalez *ad Regul. 8. Cancell. gloſſ. 18. num. 46. &* Barboſa *in Collectan. Bullar. verb. Ius patronatus per totum verb. Patronus ac verb. Præſentatus.* [De Patronis Monaſteriorum Regularium habentibus ius ad præſentandum in illis ali-

aliquam perſonam pro habitu Religionis ſuſcipiendo, philoſophandum eſt, ſicut in ſuperioribus diximus reſpectiuè tamen ad præſatum munus patroni. Si tamen caſus eſſet quod aliquis patronus præſatorum Monaſteriorum præſentaret aliqnam perſonam vt fieret Religioſa in dictis Monaſterijs,& Religioſi, ſeu Religioſæ illorum nolent illi dare ſuffragium pro receptione iuxta morem ſolitū Religionis, eo quod perſona illa non eſſet apta,aut idonea,tunc talis præſentatio inutilis eſt, & tenetur patronus aliam perſonam dignam præſentare. Tum quia patroni nequeunt præſentare indignos iuxta dicta *ſupra nu.*21. Tum etiam quia ius quod habent patroni ad præſentandum aliquam perſonam ad aliquam Religionem non tollit ius quod habet Religio ad examinandum, probandum, imò & reprobandum talem perſonam ſi idonea non fuerit vt conſtat à ſimili ex Conc.Trid.*ſeſſ.*25.*cap.*9.*de reform.* Portell.*in Reſponſ. moral.tom.*2.*caſu* 105.

Demum nota poſſe Prælatos Regulares aſſenſum præbere ad acquiſitionem Iuris patronatus in eorum Eccleſijs, ſeruatis tamen conditionibus ad Ius patronatus requiſitis, de quibus in ſuperioribus eſt dictum. Ita enim deciſum eſt à Rota *diuerſ.par.*2.*deciſ.*85. quam ad hoc intentum afferunt Garzia *de beneſ.par.*5.*cap.*9.*num.*71. Barboſa *de officio & poteſtat. Epiſcop.part.*3.*allegat.*70.*num.*31. & Tamburinus *de Iure Abbat.tom.*3.*diſp.*9.*quæſit.*21. Poſſunt etiam inſtituere in Eccleſijs & Capellis ſibi pleno iure ſubiectis præſentatos à Patronis. *Clem.*1.*§. Quidam præterea, & §. Quidam etiam de exceſſib. Prælat.* Eraſmus Chochier *de iuriſdict. ordin.in exempt.par.*4.*quæſt.*80. Tambur.*de Iure Abbat.tom.*3.*diſp.*9.*q.*22. Secus dic de Eccleſijs ſeu Capellis ad ipſos non pleno iure ſubiectis: quia tunc talis inſtitutio ſpectet etiam ad Epiſcopum. Tamburinus *ſupra* ex Cochiero, Barboſa, & alijs.]

SVMMARIVM CAP. XII.

*Capitulum, Dieta, ſeu Congregatio Regularium quid ſit.num.*1.
Quotuplex ſit.ibid.
*Cuiuſcumque auctoritas conſiſtit in maiori, & ſaniori parte.num.*2.
Quæ vocetur maior, & ſanior pars.ibid.
*Non poſſunt Capitula ſtatuere aliquid contra ius commune.num.*3.
*Poſſunt tamen ea omnia facere reſpectiuè, quæ tota Religio, tota Prouincia, vel totus Conuentus. num.*4.
*Debent celebrari tempore, & loco ſtatutis.n.*5.
Qua hora ibid.
*Capitulum Generale omnimodam habet auctoritatem. num.*6.
Condere poteſt leges obligantes totam Religionem. ibidem.
Quomodo comparetur cum Præſide, vel Generali. ibidem.
Non poteſt ſtatuere aliquid contra ius commune. ibidem.
An poſſit illud declarare.ibid.
*Poteſt Generalem deponere,eligere,punire, & eius auctoritatem immutare.n.*7.
An exercere omnes actus iuriſdictionis quos Generalis. ibidem.
*Pertinet ad ipſum ſex Patres eligere pro eijciendis incorrigibilibus.n.*8.
An ſine illis fieri poſſit electio.ibid.
*Non poteſt noua ſtatuta ſupra Regulam imponere. num.*9.
*Poteſt tamen Regulam collapſam reſtituere ad eam obligando ſubditos.n.*10.
*Reſtringere,limitare, & tollere priuilegia.n.*11.
*Reſeruare caſus aliquos, iuxta decretum Clem. VIII. num.*12.
*Debent Capitula Generalia ſæpius celebrari.n.*13.
Si tamen in eis agatur de reformatione Ordinum, non de alijs negotijs.ibid.
Quid de Congregationibus intermedijs dicendum. numero 14.
*Intimari debent in quocumque Capitulo, ſeu Congregatione litteræ Apoſtolicæ ad S. Officium Inquiſitionis ſpectantes.n.*15.
Sub pœnis.ibid.
*Gremiales Capitulorum quas debent habere conditiones.num.*16.
*Specialiter Socij quibus qualitatibus ornati eſſe debeant.num,*17.
*Capitula Prouincialia, ſeu Congregationes Prouinciales quando celebranda.n.*18.
Quæ facere poſſint.ibid.
*An eijcere incorrigibiles.n.*19.
*Quam auctoritatem habent in Indijs.n.*20.
*An in Capitulis Prouincialibus, vel ſaltem Generalibus diſpenſari poſſit cum illegitimis.n.*21.
Qualiter,aut quibus conditionibus.ibid.
De Congregationibus Prouincialibus intermedijs. numero 22.
*De intimatione litterarum Apoſtolicarum ad S. Inquiſitionem pertinentium facienda in ſingulis Capitulis, ſeu Congregationibus ſub pœnis, &c.n.*23.
*De Capitulo Conuentali, & eius auctoritate. n.*24.
De alijs ad ipſum ſpectantibus. ibid.
*De electionibus quæ fieri ſolent in Capitulis.n.*25.
Textus c. Quia propter de elect.*n.*26.
Quot conditiones requirantur ad electionem Prælatorum, iuxta dictum. capit. Quia propter. *numero* 27.
*Notanda circa illas.n.*28.
*De habilitate eligentium, ſeu ſuffragatorum. n.*29.
Quid ſi inhabiles aliqui admittantur.ibid.
*An inhabilis eijci debeat antequam talis ſententialiter ſit declaratus.n.*30.
Quid faciendum dum tempore electionis ad interrogationem Præſidis opponitur alicui electori aliqua inhabilitas.ibid.
Peccat inhabilis in electione dans ſuffragium. ibid.
*Spectat ad Præſidem Capituli dirigere ad electiones faciendas iuxta decreta Summorum Pontific.n.*31.
*An poſſit ſuadere electores de eligenda certa perſona. num.*32.
*In electionibus quæ obſeruanda iuxta decreta Summor. Pontificum.n.*33.
*Debent eſſe ſecreta ſine publicatione votorum etiam poſt electiones.n.*34.
*Omnino libera à coactione, pactis, ſeu promiſſionibus. num.*35.
*An illis debeant aſſiſtere Præſides magnæ auctoritatis.num.*36.
*Non decet Præſides eligi ad aliquod Officium. n.*37.
*Quid debeant facere circa fugitiuos, aut electos ab Ordine.num.*38.
*De Confirmatore, & eius munere.n.*39.
*Electio non legitimè facta confirmari non debet nec poteſt.num.*40.

Pri-

Priuilegium Ordinis Prædicatorum circa hoc. n.41.
Intra quod ſpatium temporis debeat electio confirmari.num.42.
Electio illius qui requiſitus ante electionem conſenſit illi antequam fieret, caſſanda eſt.n.43.
Quid de electione per ſortes an irrita, vel irritanda. num.44.
Quid quando ſortes ipſam electionem præceſſerunt. ibidem.
Electio ex vi renunciationis facta antequam renunciatio acceptata fuiſſet à Superiore irrita eſt, nec confirmanda.n.45.
Electio in qua eſt electus qui cauſam ſcandali præbiturus eſt annullari debet.n.46.
Electio vſurarij, aut publici aleatoris irrita dicitur. ibid.
Electio facta per abuſum ſæcularis poteſtatis irrita eſt, nulla.n.47.
Quæ electio dicitur facta per talem abuſum. ibid.
Poteſt electus ſine nota ambitionis petere confirmationem.n.48.
Quid ſi importunè, & affectuosè petat.ibid.
Decretum electionis mittendum ad Confirmatorem. num.49.
Quid ſit poſtulatio, & quomodo differat ab electione. num.50.
Quid ad illam requiratur.ibid.
Qui ſunt habiles vt poſtulentur.ibid.
Qui effectus naſcantur ex poſtulatione.n.51.
An licitus ſit modus creandi Prælatos per poſtulationem.n.52.
Quid ſit nominatio, & qualiter differat ab alijs modis creandi Prælatos.n.53.
De praxi celebrandi Capitula.n.54.
Formula celebrandi Capitula Prouincialia in Ordine Carmelitarum. n.55.

De Capitulis, Dietis, ſeu Congregationibus perſonarum Regularium, eorumque obligationibus, & priuilegijs. Cap. XII.

1 Capitulum, Dieta, ſeu Congregatio Regularium prout ad præſens attinet eſt adunatio ipſum Regularium pro aliqua re, ſeu negotio ad Religionis ipſorum ſtatum pertinenti. Diuiditur in Generale, Prouinciale, & Conuentuale. Generale Capitulum eſt pro negotijs totius Ordinis, Prouinciale pro negotijs Prouinciæ, & Conuentuale pro negotijs conuentuum. Quibus accedunt congregationes intermediæ quæ aliquando ſunt Generales pro negotijs totius Religionis, & aliquando prouinciales ſolùm pro negotijs vnius Prouinciæ. De his ſigillatim dicendum, primò ſcilicet de ijs quæ Capitulo competunt etiam Regularium in communi, deinde de ijs quæ capitulo generali, tertio de ijs quæ capitulo prouinciali, ac quarto de ijs quæ capitulo conuentuali conueniunt. [In primis ſupponendum celebrationem capitulorum, quantum eſt ex parte ſua, valdè congruentem eſſe Religionibus. Primò vt diligentius Reformationi attendatur. Secundò vt defectus corrigantur. Tertiò vt legitimi Superiores ab illis qui ipſis ſubijci debent, eligantur. *cap. in ſingulis. de ſtat. Monachor. Concil. Tridentin. ſeſſ.15. cap.20. & 22.* Tamburinus *de iure Abbat. tom.3. diſp. 1. quæſit.1.*]

2 Cuiuſcumque capituli auctoritas, & poteſtas conſiſtit in maiori, & ſaniori parte, ita quod totum capitulum facere dicatur quod maior, & ſanior ipſius pars fecerit. *ex cap. Cum in cunctis de his quæ fiunt, & cet.* Syluester *in Summa verbo Capitulum num.1.* Rodriguez *tom.1. qu. Regul. quæſt.41. art.1.* aſſerens circa hoc in *art. 2.* priuilegia Clementis III. & Celeſt. III. pro Carthuſienſibus. Quæ regula in eo, quod ad Regulares attinet, deficit, quod quando maior pars capituli delinquit, & propterea eſt ſua auctoritate priuata, tunc tota capituli poteſtas reſidet in minori parte, quæ non deliquit, prout notat Panormitanus *in cap.1. de his quæ fiunt*, Syluester, & Rodriguez, vt ſupra, iuxta id etiam quod diximus *tom.5. capit.15. num.6.* Maior, & ſanior pars ea vocatur quæ innititur maiori rationi, & pietati. Syluester *loco citato* §.1. *quæritur*. Rodriguez *tom.3. quæſt. Regul. qu.13. artic.9.* Vnde videtur ad diſquirendum quæ ſit maior, vel ſanior pars, inquirere rationes, & motiua quæ habuerunt ſuffragatores ad aliquid faciendum. Hoc tamen ſolùm verum in geſtis publicis capituli, in occultis tamen prout ſunt electiones, cum Concilium Tridentin. *ſeſſ.25. cap.6.* præcipiat vt fiant ſecreto, & vt eligentium nomina numquam publicentur, conſequenter prohibet diſquiſitionem quæ antiquitus fiebat ad ſciendum ſi ſanior pars elegerit, ac perinde in electionibus maior pars erit ſanior pars, iuxta dicta *tom.1. cap.15. n.10.* & habent Tabiena *in Summ. verb. electio 1. num.19.* Caſtellinus *de elect. Canon. Præl. cap.5. num.49.*

3 Non poſſunt Capitula quæcumque illa ſint ſtatuere aliquid quod ſit contra ius commune, vel Sacros Canones. Tum quia ita id habetur *in capit. quod ſuper his tit. de maior. & obed.* Tum quia cum quæcumque Capitula inferiora ſint Papæ non poterunt aliquid ſtatuere contra prædictum Ius commune, aut Canonicum, quod conditum eſt pro omnibus à Papa. Nauarrus *tomo primo conſil. titul. de Conſtitut. conſil. 9. num.14.* Suarez *de legibus lib. 4. capit. 19.* Caſtellinus *de elect. Canon. Prælator. cap.1. num. 3.* Vide infra *num.6.* [Et nota quod caſu quo capitulum aliquod ſiue generale, ſiue prouinciale ſtatuta aliqua conderet contra Ius commune, illa eo ipſo eſſent nulla, & irrita, niſi ex ſpeciali priuilegio Sedis Apoſtolicæ facta fuiſſent. Cum ſolùm Sedes Apoſtolica poſſit Iuri communi derogare. Ita ſumitur ex Panorm. & Decio *in cap. Si duobus. de appellat.* Duardo *in Bulla Cœnæ lib.1. cap.1. q.1. num. 2.* & Tamburino *de Iure Abbat. tom. 3. diſp. 3. quæſit.2.* Et eſt deciſum à Rota coram Ludouiſio *deciſ.267.* & alijs ab eo allegatis, & *in deciſ.103. num.7. par.2. diuerſor.* Secus verò dicendum ſi hæc ſtatuta confirmata eſſent à Papa. Nec ſufficit à legato, vt volunt Gratianus *diſceptat. forenſ. cap.9. num.10. in fin.* & Tamburin. *ſupra* propter aliquas deciſiones Rotæ. Addit etiam ex præfata Rotæ deciſione coram Ludouiſio, quod hæc confirmatio Papæ debet eſſe in forma ſpeciali, non in forma communi.]

4 Poſſunt tamen ea omnia facere reſpectiuè, quæ tota Religio, tota Prouincia, vel totus Conuentus facere poſſunt. Ita ſcilicet vt Capitula Generalia facere poſſint quæ totus Ordo, Prouincialia, quæ tota Prouincia, Conuentualia, quæ Conuentus ipſi. Hoc enim conforme eſt tum iuri naturali cum Capitula generalia conſtent ex ſupremo capite, & præcipuis membris totius Religionis, Prouincialia ex Capite, & præcipuis membris Prouinciæ, & Conuentualia ex Capite, & præcipuis membris Monaſterij;

ſterij;

ſterij, tum iuri poſitiuo communi, tum ſpeciali quorumcumque Ordinnm.

5 Debent celebrari tempore, & loco à Regula, & conſtitutionib. Ordinum deſignatis. Pro quo vide dicta *tom.1.cap.15.num.19.* Quoad horam tamen, qua fieri debent, extant duæ declarationes Sac. Congregationis, quæ licet ad congregationes capitulares Eccleſiarum cathedralium, vel collegiatarum directæ videantur, comprehendunt tamen ob identitatem rationis Capitula Regularium. Prima eſt *Congregationes capitulares debent fieri peractis diuinis Officijs, & præſertim Miſſa maiori*. Barboſa *in Collect. Bullar. verb. Congregationes capitulares*. Secunda eſt ferè ad idem, explicatiua tamen prioris. *Congregationes capitulares habendæ non ſunt eo tempore, quo diuina officia celebrantur, niſi cauſa vrgens in aliud tempus differri non pateretur.* Barboſa *ibid.*

6 Capitulum generale in Religionibus, Dieta, ſeu congregatio generalis omnimodam, & plenam auctoritatem habet. Tum ex iure communi quia repræſentat totam Religionem, tum ex Priuilegijs Summorum Pontificum diuerſis Religionibus conceſſis, præſertim Innocentij VIII. Ciſtercienſibus, Martini V. Eugenij IV. & Leonis X. Camaldulenſibus, Rodriguez *tom.1.quæſt.Regul.qu.41.art.2.* Suarez *4.tom.de Relig.tract.10.lib.19.cap.1.* Hinc primò condere poteſt leges, ſeu conſtitutiones totam Religionem obligantes, iuxta dicta *tom.1.cap.18.num.90.* Cum enim hæc poteſtas ſit in Religionibus abſdubiè erit in capitulis, Dietis, ſeu congregationibus generalibus, quæ vt dixi, ipſas Religiones repræſentant. Reſidet etiam hæc auctoritas in capitulo generali etiam ante electionem generalis, vt eo *cap.18.num.90.* diximus, quia Regulariter ſupponitur capitulum cum Præſide, vel Vicario Generali, ac per conſequens cum capite. Si autem caſus eſſet quod capitulum acephalum, ſeu ſine capite eſſet, Præſide ſcilicet, aut Vicario, tunc nec totam Religionem repræſentaret, nec leges condere poſſet. Suarez *4.tomo de Relig.tract.8.lib.2.cap.8.num.8.* Quando autem capitulum cum generali præſenti ſit, ſi maior pars capituli concordet in lege ferenda, quamuis generalis diſſentiat, præualet ſententia capituli, & lex tenet, quia poteſtas adæquata eſt in capitulo, ſeu maiori illius parte, & generalis ſolùm eſt vnus ex habentibus ſuffragium. In quo differt capitulum generale comparatum cum ſuo generali à concilio generali comparato ad Papam, nam cum generalis ſit ſubditus capitulo, etiam ſi ipſe nolit tenebit lex à capitulo facta, at verò cum Papa non ſit ſubditus concilio generali, ſed ſupra illud, non tenebit lex à concilio facta, Papa renuente. Suarez *4.tom.de Relig.tract.8.lib.2.cap.8.num.4.* Legibus autem, ſiue ſtatutis factis in capitulis generalibus parere debent omnes, etiam ipſi generales, non ſolùm propter dicta tom.1.capit.8.num.21. ſed etiam quia vt modo dictum eſt generales ſunt ſubditi capituli generalis, & ita ipſi obedire tenentur. Suarez *4.tom.de Relig.tract.8.lib.2.cap.8.num.18.* Non tamen poſſunt capitula generalia ſtatuere aliquid contra ius commune, iuxta dicta de capitulis in communi ſupra *nu.3.* cum Ius commune ſit à Papa, & capitula omnia Regularium inferiora Papæ ſint. Rodriguez *tom.3.quæſt.Regul.qu.17.art.20.* *§.nec contra hoc obſtat.* Peyrinis *tom.1.priuileg. Minim. in Conſtitut. Pyrrhi §.4.* Poſſunt tamen conſtitutiones Iuris communis declarare, & innouare, & vbi pœna deficit apponere, vel augere. Quia hoc potius eſt adiuuare Ius commune quod licitum eſſe dicitur *in capit. primo de nou. oper. nunciat.* Peirinis *vt ſupra.*

7 Poteſt item capitulum generale eligere generalē, ipſum deponere, punire, illius auctoritatem minuere, & augere. Hoc enim colligitur ex ſumma auctoritate capituli, & ex ſubiectione generalis erga ipſum. Suarez *4.tom.tract.10.lib.10.cap.4.* Hinc etiam valdè probabile mihi eſt poſſe tempore quo durat, omnes actus iuriſdictionis exercere quos generalis efficere poteſt, quod planè ſequitur ex ſuprema poteſtate generalis capituli, & de congregatione generali Societatis Ieſu docet idem Suarez *4.tom. de Relig.tract.10.lib.10.cap.4.num.15.* licet vt idem Suar. *ibid.num.16.* in vſu huius poteſtatis debeat capitulum conformare ſe conſtitutionibus Ordinum. Idem etiam mihi probabile eſt de quacumque etiam facultate, ſeu auctoritate generalibus, ex priuilegijs competenti, poſſe ſcilicet illam exercere capitulum, cum ſit ſuperius ipſo generali, & vt dixi *tom.1.cap.18.nu.3.* ſi priuilegium conceditur Prælato inferiori cenſetur etiā conceſſum Superiori. [Electio autem generalis confirmatur à Summo Pontifice, vel ſpecialiter, vel propter priuilegia Religionum, vt colligitur ex noſtris conſtitutionibus *par.4.c.6.n.3.* & habet Sigiſmundus de Bononia *de elect.dub.101.n.3.*]

8 Pertinet etiam ad capitulum, ſeu congregationē generalem eligere ſex Patres ex grauioribus Religionis, de quorum conſilio, & aſſenſu eijci poſſint profeſſi eijciendi à Religione, ita enim decernitur à Sacra Congregatione Concilij in decretis *de Apoſtatis, & eiectis* ſub SS.D.N. Vrbano VIII. anno 1624. editis, quæ habentur 4.tom. Bullar. inter conſtitutiones Vrbani *num.26.* & de quibus diximus *tom.1.capit.23.num.3.* Neque enim licet generali ſe ſolo profeſſos incorrigibiles eijcere, vt habetur in prædictis decretis cum reuocatione quorumcumque priuilegiorum. Aduertit tamen Peirinis *tom.2.priuileg. Minim. in Conſtit.10. Vrban. VIII. §.4.nu.1.* quod cum difficile valdè exiſtimatum ſuiſſet generalem ſecum ducere ſemper prædictos ſex Patres pro expulſione facienda quando caſus occurriſſet ſupplicatum eſſe Sacr. Congregationi pro remedio, ipſamque reſpondiſſe, poſſe generalem, vel Viſitatorem generalem in qualibet prouincia in qua id opus ſuerit aſſumere ſibi ſex ex Diffinitoribus illius, de quorum conſilio, & aſſenſu poſſet prædictos incorrigibiles eijcere, ita etiam nos idem diximus *tom.1.ca.23.num.5.* Verumtamen cum ipſe non afferat huiuſmodi decretum declaratum ſed ſolùm dicat id audiuiſſe à Religioſis fide dignis qui tamen falli poſſent, non videtur ipſi credendum, præſertim quia anno 1635. proximè præcedenti cum conſtitutiones quædam cuiuſdam grauis Religionis SS. D. N. pro approbatione Apoſtolica oblatæ eſſent, Eminentiſs. quidam Cardinalis, & Reuer. alij Prælati quibus cura eas examinandi à ſua Sanctit. commiſſa fuit, noluerunt ſimilem explicationem admittere, aut approbare, quo ſuſpecta valdè redditur declaratio illa S. Congreg. à Peirinis relata, & quæ habetur in noſtris conſtitutionibus *part.4.cap.21.§.14.* nec ea vti nos poſſe credo, dum clarius de ea non conſtiterit. Rectè ergo in congregatione noſtrorum PP. Diſcalceatorum Hiſpaniæ cautum eſt, vt huiuſmodi expulſio non fiat niſi à Generali cum ſex Diffinitoribus. Conſtitut. PP. Diſcalceat. *part. 3. capit. 7. numero 11. & 13. adiuncto num.1.*

9 Non poteſt capitulum etiam generale noua ſtatuta arctiora quæ ſimpliciter ſint ſupra Regulam Ordi-

Ordinis imponere. Quia vt dictum eſt *tom. 1. capit. 4. num. 13.* votum Obedientię Religioſorum ſolùm obligat illos ad ea quæ concernunt Regulam, ſiue explicitè, ſiue implicitè, quare ea quæ ſunt ſimpliciter ſupra Regulam, cum illam non cõcernant (hoc enim eſt eſſe ſupra illam, nam ſi illam concernunt non ſunt ſupra illam) non poſſunt præcipi à Prælatis Religionum. Angelus *verb. Religioſus num. 29.* Syluester *verb. Religio 6. qu. 6.* Peirinis *tom. 1. de ſubdito Religioſo qu. 1. de obedientia §. 1.* Excipe quando Regula præcipiat (vt dicitur de Regula Minorum, & conſtit. Societatis Ieſu) obediendum eſſe Superioribus etiamſi ſupra Regulam aliqua præcipiant. Eo enim caſu id quod præcipitur eſt conforme Regulæ, iuxta dicta præd. *tom. 1. cap. 4. num. 13.*

10 Poteſt tamen generale capitulum Regulam iam collapſam, & relaxatam ad priſtinum ſtatum reſtituere obligando ſubditos ad obſeruantiam illius ſic reſtitutæ. Ratio eſt, quia hæc reſtitutio, ſeu redintegratio Regulæ concernit ipſam, nec eſt ſupra ipſam, imò maximè concernens ipſam, iuxta dicta *tom. 1. ca. 7. num. 19. & 10.* Syluester *verbo Religio 6. qu. 6.* Corduba *in expoſit. Regulæ S. Franciſci ca. 10. quæſt. 2. punct. 6.* Peirinis *tom. 1. de Religioſo ſubdito quæſt. 1. de obedientia §. 3.*

11 Auctoritatem etiam habet capitulum generale reſtringendi, & limitandi, imò etiam omnino tollendi in Religione vſum quorumcumque priuilegiorum Apoſtolicorum. Si enim, iuxta dicta *tom. 1. cap. 18. num. 56.* Prælati ipſi, generales maximè, id poſſunt facere, multò melius id etiam facere poterit capitulum generale quod eſt ſupra omnes Prælatos, præcipuè, quia horum priuilegiorum reſtrictio, moderatio, & ablatio conducere valdè poteſt ad Ordinis reformationem. Rodriguez *tom. 1. quæſt. Regul. quæſt. 17. art. 5.*

12 Poſſunt etiam capitula generalia matura diſcuſſione præmiſſa reſeruare in Religionibus caſus aliquos graues pro Religionis conſeruatione, aut conſcientiæ puritate. Ratio eſt, quia etſi Clemens VIII. in decreto pro reformatione caſuum anno 1593. prohibuerit ne Superiores Religionum poſſent alios caſus reſeruare præter quoſdam ſpecialiter relatos *tom. 1. cap. 18. num. 20.* tamen ipſemet Pontifex in eodem decreto permittit hanc facultatem reſeruandi alios præter dictos capitulis generalibus, & Prouincialibus, non quidem dando nouam poteſtatem capitulis ad id faciendum, ſed non auferendo eam quam iure communi, vel iuxta ſua priuilegia habebant. Suarez *4. tom. de Relig. tractat. 8. lib. 2. capit. 18. num. 15.*

13 Debent capitula generalia ſæpius celebrari, & licet in hoc ſeruari debeant conſtitutiones Ordinum maximè auctoritate Apoſtolica confirmatæ, ſtando tamen in iure communi videtur dicendum, generalia capitula celebrari debere de triennio in trienniũ, tum à ſimili de Concilijs Prouincialibus, quæ à Concilio Lateranenſi *ſeſs. 10. cap. 10.* & Trident. *ſeſs. 24. cap. 2.* quolibet triennio præcipiuntur celebrari, tum vt crebrius quam fieri poſſet agatur de reformatione Ordinis, Regulæ obſeruantia, morum correctione, & controuerſiarum deciſione, hic .n. præcipuus eſt finis celebrandorum Generalium Comitiorum. Rodriguez *tom. 3. quæſt. Regul. quæſt. 47. art. 2. & 3.* Vbi piè deplorat quod in capitulis generalibus, & prouincialibus omne tempus in electionibus, & prouiſionibus Prælatorum, & Officialium expendatur, & parum in ijs quæ pertinent ad morum reformationem. Affirmans vlterius Generales, & Prouinciales in hoc negligentes, non liberari à peccato mortali. Capitula autem generalia, in quibus parum, aut nihil de Ordinis reformatione agitur, ſed alijs negotijs, prætenſionibus ſcilicet officiorum, graduum, & dignitatum, vix deberent celebrari. Neq; .n. pro eiuſmodi rebus graues expenſas fieri, aut longa itinera peragi conuenit Religioſis.

14 Ad generalia Capitula accedunt Congregationes aliquæ intermediæ, quæ aliquo modo generales dici poſſunt, vel quia conſtant ex eiſdem Gremialibus, vel ſaltem ex Definitoribus, ſeu Aſſiſtentibus generalibus. De ijs autem nihil particulare dici poteſt, niſi quod, cum ſecundum Ordinum ſtatuta habeant dictæ Congregationes eamdem auctoritatem, ac generalia Capitula, eodem modo de illis philoſophandum eſt, ſi autem habeant minorem auctoritatem (quia maiorem habere non poſſunt) ex prædictis ſtatutis pendet notitia eorum ad quæ ſe poſſunt extendere.

15 Debent in quocumque generali Capitulo, Congregatione, Dieta, ſeu Conuentu Prælati Religionum monere ſuos ſubditos de iniuncta omnibus obſeruãtia, & executione litterarum Apoſtolicarum Conſtitutionum, & decretorum ad Sanctum Officium Inquiſitionis pertinentium, prout habetur ex decreto SS. D. N. Vrbani VIII. in generali Congregatione S.R. Inquiſitionis 24. April. 1633. Vbi prædictę litteræ Apoſtolicæ Conſtitutiones, & decreta cõtinentur. Quod præcipitur ipſis Superioribus ſub pœna priuationis Officij ac vocis actiuæ, & paſſiuæ ipſo facto incurrendæ, ac aliis arbitrio S. ſuæ infligendis pęnis. Vide *tom. 1. cap. 18. num. 100.*

16 Gremiales ſeu Capitulares Patres Capitulorum, ſeu Congregationum generalium, qui vt in plurimum ſolent eſſe capita Prouinciarum, Prouinciales ſcilicet, Procuratores, vel alij ſimilibus nominibus vocati, eorumque Socii, ſeu Diſcreti debent habere conditiones aſſignatas *tom. 1. cap. 15. nu. 4. & 5.* videlicet quod ſint clerici in ſacris conſtituti, liberi à cenſura, impedimento canonico, priuatione vocis, aut inhabilitate ad munus eligẽdi, non excommunicati maiori excommunicatione ſuſpenſi ab officio, interdicti, aut irregulares. Nota tamen declaratum dici à S. Congregat. pro Minimis Regularem ſuſpenſum à diuinis poſſe eligere, quia electio non pendet ab ordine, ſed à regularitate. Barboſa *in Collectan. Bullar. verb. Regulares 1.* Item eligentes indignum priuantur poteſtate eligẽdi. *cap. cum in cunctis de elect.* Præterea illi, qui per abuſum poteſtatis ſæcularis aliquẽ elegerunt priuati ſunt ea etiam vice poteſtate eligendi. *cap. quiſquis de elect.* Syluester *in ſumma verbo electio 1. quæſt. 4.* Qui autem dicantur elegiſse per abuſum ſęcularis poteſtatis inferius declarabitur *num. 47.* dum de electionibus quæ confirmandæ non veniunt ſermo erit.

17 Specialiter Socii, ſeu Diſcreti qui ſimul cum Prouincialibus, aut Prouinciarum Superioribus capitulorum generalium gremiales ſunt debent etiam prædictas conditiones habere. Item cum habere dignitates, vel perſonatus quibus animarum cura non ſubeſt ad minus requirat ætatem 22. annorum, vt docet Concilium Trident. *ſeſſ. 24. cap. 12.* huiuſmodi autem Socij, ſeu Diſcreti perſonatus quidam ſint, ideo prædicta ætas pro ipſis ad minus neceſſaria, maximè cum habeant vocem actiuam in electionibus, quæ ex eodem Trident. *ſeſſ. 22. cap. 4.* Ordinem Subdiaconatus requirit qui ante prędictam

ætatem

ætatem non conceditur. Rodriguez *tom.1.quæſt.Regul.quæſt.15.art.2.* Non poſſunt illegirimi non habita prius diſpenſatione eligi iu Socios, ſeu Diſcteros pro Capitulis generalibus. Ratio eſt non ſolùm quia ſunt perſonatus, qui illegitimis concedi nõ poſſunt, iuxta *cap.fin.de filiis presbyterorum*, ſed etiam quia prædicti Socij, vel Diſcreri etiam debent habere vocem paſſiuam ad prælaturas, dignitates, & perſonatus Ordiuis, quorum ſunt incapaces illegirimi, iuxta *cap.1.& fin.de filiis presbyterorum* Rodriguez *tom.1.quæſt.Regular.q.13.art.19.* Peirinis *tom.1.priuileg. Minim.in Conſtit.2.Iulij §.29.num.91.* Generaliter etiam prædicti Socij, ſeu Diſcteti eas habete debent conditiones ad id munus, quas ſingulorum Ordinum ſtatuta requirunt, quæ cum ſint diuerſæ nequeunt omnes dilucidati, ſufficiant ergo conditiones iute communi pro illis deſignatas recenſete. [Nota tamen huiuſmodi Socios Ptiorum, Guardianorum &c. in aliqnibus Religionibus ſublatos eſſe, vel propter inconuenientia, quæ oriti ſolent in Conuentibus circa ipſorum electionem. Vnde Sacra Congregatio Epiſcopotum & Regularium 5.Maij 1634. conceſſit Patribus Dominicanis Ptouinciæ S.Catherinæ facultatem celebrandi Capitulum Prouinciale ſine prædictis Socijs. Apud plures etiam Religiones huiuſmodi ſocij eliguntur pet ſortes ex conceſſione Apoſtolica, prout fit in Congregatione Ciſtercienſium in Italia ex Gregorio XIII. & in Religione Canonicorum Regularium S.Saluatotis ex Sixto V. Sigiſmundus de Bononia *de elect.dub.27. num. 5. & 6. & dub.113.num.2.* Qui modus eligendi ſocios mihi valdè placet ſi à Sede Apoſtolica approbatur, ad euitandum rumores qui in electionibus alijs contingere ſolent. Circa officium, ſeu munus hurum ſociorum conſulenda ſunt ſtatuta Religionum, & Sigiſmundus *dicto dub.113.*]

18 Capitula prouincialia, ſeu congreg.prouinciales, eodem modo celebranda ſępius ſunt pro Ordinis reſotmatione, regulæ, ac tegularium obſeruantiarum perfectioti cuſtodia, morum reſotmatione, ac controuerſiarum deciſione, ſicut diximus de genetalib. capitulis, iure quidem communi de triennio in triénium, iure tamen particularium Religionum, iuxta eatum ſtatuta, & couſtitutiones. Vnde pari modo de illis reſpectiuè, ac de capitulis, ſeu congreg.generalibus philoſophandum eſt. Poſſunt ergo coudere leges, ſtatuta, & decreta perpetuò duratura pro Prouincia, obligantia Fratres omnes Prouinciæ, Prouincialem quoque: ipſum Prouincialem eligete, deponere, punire, ipſius auctoritatem minuere, & augere, omniaq; facere, quæ ipſe prouincialis facere poſſet. Quęcumq; priuilegia etiam Apoſtolica Fratrib.conceſſa, limitare, reſtringere, & etiam omnino tollete, teſeruare caſus aliquos propter grauia ctimina. Nnn tamen imponere noua ſtatuta arctiora, quæ ſimpliciter ſint ſupra Regulam. Nec ptæcipere, aut otdinare aliquid contra ius commune, bent tamen illud declarare, & innouare, ac pœnas adiungere. Quæ omnia à ſimili conſtant ex dictis de auctoritate capitulorum generalium.

19 Eijcete autem profeſſos etiam incorrigibiles, aut deſignare Patres de quotum couſilio eijciantur non eſt munus prouincialis capituli, nec ad hoc pertingit eius auctoritas. Etſi.n.propter varia Religionum priuilegia id olim facere poſſet, modo tamen omnia prædicta priuilegia reuocara, & annullata ſunt à S. Congreg.Concilij in decretis de Apoſtatis, & eiectis ſupta telatis, vbi totum hoc negotium temittitur ſoli Generali de conſilio, & aſſenſu ſex Patrum ex grauiotibus Religionis eligendis in ſingulis capitulis, vel congregat.genetalibus, iuxta dicta ſupra *n.8.*

20 Habent item capitula prouincialia Religionum in Indijs auctoritatem daudi licentiam ſuis Frattib., vt officium Parochi exerceant, Sacramenta miniſtrando &c. in quo etiam includitur facultas ptædicandi, ſepelieudi Indos, aſportandi eotum corpora cruce alta, & habendi ſcholas puerorum. Sic.n.conceſſit Pius V. ad inſtantiam Philippi XI. Hiſpaniarum Regis. Rodrig.*tom.1.qu.Regul.qu.35.art.1.& qu.41.artic.1.* Vbi etiam de alijs priuilegijs Capitulorum Prouincialium Mendicantium in illis Indiarum partibus, quæ non reſero, quia dubium mihi eſt, an ea ſint viuæ vocis otaculo conceſſa, quia ſi talia ſint nihil hoc tempore valent.

21. Poſſunt etiam generalis, & prouincialis cum capitulis generalibus, prouincialibus, ſeu intermedijs iuxta tenores priuilegiorum ſuis Ordinibus conceſſorum, ſi talia illis fuerint ante tempora Greg.XIV. conceſſa, vſu recepta, nec renocata, cum illegitimis diſpenſare ad honores, gradus, & dignirates obtinendas, cum illis tamen quos ſuffragantibus metitis dignos iudicauerint. Ita enim conceſſit ipſe Gtegor.XIV.anno 1591. in Bulla *Circumſpecta* in 2. tom. Bullar. inter Bullas huius Pontificis *num. 3.* Cum enim Sixtus V. Conſtitutione *Cum de omnibus* anno 1587.edita quam aliquatenus moderatus eſt ſequenti anno alia Conſtitutioue *ad Romanum* illegitimos ad gradus, honores, & dignitates inhabiles declarauerit, nec poſſe cum eis diſpenſari niſi à ſola Sede Apoſtolica non obſtantibus quibuſcumque priuilegijs Religionibus conceſſis, poſtea Gregor. XIV. has Sixti Conſtitutiones modo dicto moderatus eſt, vt etiam dictum manet *tom.1.cap.18.num.60.* Rodrigu. *tom.1.quæſt.Regular.quæſt.13.art.6.& 9.* [Fauet Sigiſmundus de Bononia *de elect.dub.76.num.4.* vbi etiam *num.5.* quid intelligatur nomine intermedij capituli.] Nomine autem capituli genetalis, prouincialis, ſeu intermedij capituli ptobabile eſt non intelligi totum capituli corpus, ſeu omnes Gremiales, ſed ſolùm Definitorium, tum quia quod Definitorium agit à toto capitulo actum dicitut, tum quia cum diſpenſatio cum illegitimis negotium ſit requirens ſecretum cum eius reuelatio aliquando infamiam, & ſcandalum parturire ſoleat, credi oportet nomine capitnli cum quo generalem, vel ptouincialem diſpenſare poſſe cum illegitimis vult Pontifex, intelligi poſſe ſolùm Definitorium. Rodriq.*tom.1.q.Regul.q.13.art.9.* Electo autem aliquo illegirimo in Prælatum, vel ſimile officium in aliquo capirulo generali, prouinciali, vel intermedio, ſi ibi ſit generalis, vel prouinciales potentes illum habilitare, habilis, & diſpenſatus ſaltem in ſoro conſcientiæ debet reputari ipſa electione, ſi eligentes ſciant eum eſſe illegitimũ. Ratio eſt, quia cum eligere illegitimum in Prælatum non præmiſſa diſpenſatione ſit peccatũ mortale credendum eſt electores cum illum eligunt, cũ ipſo diſpenſare in tali impedimento, ne dicamus ipſos peccaſſe mortaliter. Rodrig.*tom.1.q.Reg.q.13, art.6.* Porc. *in dub.Regul.v.illegitimus nu.7.*] In foro antem externo nec illegitimum iſtum manere diſpenſatum, nec electionem validam eſſe, tenent plutes, propter differétiam quę eſt intet Papam, & Pręlatos inferiores, nam Papa præbens aliquid ei quem ſcit iure humano ad id inhabilem ipſo facto ſine expreſſione diſpenſationis cenſetur habilis, non ſic Prælati inferiores. Nau. *in Man.c.25.nu.74.* Rodrig.*tom.qu.Regul.qu.13.art.16.*

Rem tamen aliorum iudicio relinquo, inclinor enim valde ad credendum prædictum illegitimum etiam in foro externo manſiſſe diſpenſatum tacita, & virtuali diſpenſatione, alias dicere cogeremur in ſoro externo peccaſſe mortaliter electores qui eum ſcientes eſſe illegitimum in Prælatum elegerunt. Quomodocumque autem diſpenſatio fiat cum illegitimo requiritur cauſa rationabilis, puta, quod ſit nobilis, litteratus, bonus Religioſus, vtilis Religioni &c, Tum ex verbis Gregor. XIV. adductis *ſuffragantibus meritis*, quo denotat ſine meritis cum eo diſpenſari non poſſe, tum ex generali regula, quod ad diſpenſationem ſemper requiritur cauſa, vt dictum eſt *tom.* 1. Videtur etiam requiri quod ipſe illegitimus explicet qualitatem illegitimitatis, ſi videlicet ſit ſpurius, naturalis, ſacrilegus, inceſtuoſus, quia iſtæ conditiones poſſunt faciliorem, & difficiliorem reddere diſpenſationem. Rodriguez *tom.* 1. *qu. Regul. qu.* 13. *art.* 17. Portel. *in Dub. Regul. verbo illegitimus num.* 11. referens etiam Mirandam. An verò ipſi Prælati ſine Capitulis prædictis poſſint cum illegitimis diſpenſare, vide dicta *tom.* 1. *cap.* 18. *num* 60. & nota Portellum *in Dub. Regul. verb. illegitimus num.* 9. *&* 10. afferre aliqua priuilegia pro parte affirmatiua. Sed de illis parum curandum, tum quia forſan ſunt viuæ vocis oracula quæ his temporibus nihil valent, tum quia eſto non eſſent talia, reuocata ſunt à Sixto V. in prædictis Conſtitutionibus, & moderata à Greg. XIV. in Conſtitutione allata, quatenus ſolùm permitrit vſum illorum in Capitulis, & cum Capitulis, vt dictum eſt. Vide Rodrig. *tom.* 1. *quæſt. Regular. qu.* 13. *art.* 6.

22 De Congregationibus Prouincialibus intermedijs iudicandum eſt, ac de Congregationibus generalibus etiam intermedijs, & habent eamdem, ſimilem, maiorem, vel minorem auctoritatem cum Prouincialibus Capitulis, iuxta diuerſorum Ordinum diuerſa ſtatuta, & Conſtitutiones.

23 Debent in quocumque Capitulo Prouinciali, Cõgregatione, Dieta, vel Conuentu Prẹlati Religionum monere ſuos ſubditos de obſeruantia, & executione litterarum Apoſtolicarum, & conſtitutionum, ſeu Decretorum ad S. Officium Inquiſitionis pertinentium, ſub pœnis ſupra *n.* 15. aſſignatis, prout habetur ex decreto SS.D.N. Vrbani ibidem relato.

24 Capitulum etiam conuentuale, illud ſcilicet quod celebratur ab immediato Prælato Monaſteriorum cum Fratribus illius eam auctoritatem, & poteſtatem habet, quam ipſi concedunt Conſtitutiones, & conſuetudines Religionum. Iure tamen communi loquendo hæc competunt illi. Primò, confunditur cum nomine Conuentus, ita vt quandoque promiſcue nominentur, quamuis rigoroſè loquẽdo Conuẽtus dicatur Religioſorum, Capitulũ verò ſẹcularium. Card. *de rebus Eccleſ. non alien. & in Clem.* 1. *§.* 1. Ioan. Bertachinus 1. *p. Repert. verb. Conuentus.* Ex quo infertur poſſe id totũ facere Capitulũ conuentuale quod facit conuentus, præſertim cum conſtet ex nobiliori parte Monaſterij. Deinde, Capitulum hoc cõgregare pertinet ad Superiorem, Priorem ſcilicet, vel digniorem, aut antiquiorem. Bertachinus *vt ſup. verb. Capitulum*. Poteſt fieri ex duobus vel tribus tantùm Fratribus. Gloſſa 10. *q.* 1. *cap.* 1. *verb. Congregatio*, Bertachinus *vt ſup. verb. Collegium n.* 70. Sine Prioris ſui cõſenſu contrahere, vel aliud facere non poteſt. Ioan. Andr. *in c. cũ omnes de Conſt.* Paulus de Caſtro *in l.* 1. *§. in filij ff. ad Trebel.* Succedit Prẹlato in adminiſtratione, & eſt illius ſucceſſor. Ioannes de Imola *ſuper Clem. de procuratoribus n.* 12. Spectat ad Præſidem Capituli Conuentualis legere, & exponere Regulam Ordinis etiam vulgari ſermone propter iuniores. Ita enim ſupponitur in *Clement. ne in agro de ſtatu Monachor.* verbis adductis *capit.* 2. *num.* 31. De alijs autem circumſtantijs, loco ſcilicet, vel tempore celebrandi Capitulum hoc Conuentuale, qui poſſint vel non eidem intereſſe, culpis Fratrum in ipſo diſquirendis, & animaduertendis, tum ex dictis, & dicendis de Capitulis Generali, & Prouinciali, tum ex particularibus Religionum Regulis, Statutis, Conſtitutionibus, ſeu etiam legitimis conſuetudinibus ipſorum deſumi poteſt quid dicendum.

25 Pro electionibus quæ regulariter fieri ſolent in Capitulis, ſeu Congregationibus Generalibus, Prouincialibus, ſeu localibus, attendenda ſunt quæ *tom.* 1. *capit.* 15. dicta manent, quia tamen electiones per ſcrutinium quaſi communes ſunt in omnibus Religionibus maximè poſt Concil. Trident. & huiuſmodi electionum conditiones aſſignatæ ſunt *in capit. Quia propter de elect.* ideo accuratius illas lubet expendere, & quæ ex illis ſubſtantiales ſint enucleare. Maximè quia, quæ iure Pontificio decernuntur in Titulo de *electione*, *& electi poteſtate* circa electionem Canonicam Prælatorum Eccleſiaſticorum veniunt obſeruanda in electionibus Prælatorum Regularium. Suarez *tomo* 4. *de Relig. tract.* 8. *lib.* 2. *capit.* 5. *num.* 1. Caſtellinus *de elect. Canon. Prælat. capit.* 1. *num.* 1.

26 Textus autem dicti *cap. quia propter de elect.* ſic ſe habet. *Quia propter diuerſas electionum formas, quas quidam inuenire conantur, & multa impedimenta proueniunt, & magna pericula imminent Eccleſijs viduatis, ſtatuimus, vt cum electio fuerit celebranda præſentibus omnibus qui debent, & volunt, & poſſunt commodè intereſſe, aſſumantur tres de Collegio fide digni, qui ſecreto, & ſigillatim vota cunctorum diligenter exquirant, & in ſcriptis redacta mox publicent in communi, nullo prorſus appellationis obſtaculo interiecto, vt is collatione habita eligatur in quem omnes, vel maior, & ſanior pars Capituli conſenſerit.*

27 Ex quo habetur ad electionem per Scrutinium de qua in præd. *cap. Quia propter* multa eſſe neceſſaria. Primum, quod fiat per congregatos in vnum, neque enim ſufficit, vt quolibet in ſua camera exiſtente fiat electio. Colligitur ex illis verbis *præſentibus omnibus*. Secundum quod Scrutatores aſſumantur per Collegium, non enim debent ſe ingerere, quia ſic redderentur ſuſpecti. Colligitur ex illis verbis *Aſſumantur tres de Collegio*. Tertiumq́ quod Scrutatores aſſumantur tres, & non pauciores. Quia in textu dicitur *Aſſumantur tres*. Quartum, vt dicti Scrutatores ſint de Collegio. Id enim exprimitur in textu *de Collegio*. Quintum, vt ſingulorum electorum vota exquirantur ſecrete. Id enim etiam exprimitur illis verbis *Qui ſecreto, & ſigillatim vota cunctorum diligenter exquirant*. Sextum, vt inquiſitio fiat *ſigillatim*, ita ſcilicet vt non accedant ſuffragatores bini, aut terni, ſigillatim quia hoc verbum *ſigillatim* habetur in textu. Septimum, vt vota omnium exquirantur. Id enim denota verbum illud textus *vota cunctorum*. Octauum, vt vota exquiſita redigantur in ſcriptis publicis aut priuatis. Hoc enim denotatur illis verbis, *& in ſcriptis redacta*. Nonum, vt vota ſcripta in communi, id eſt, in Capitulo publicentur. Sic enim dicitur in textu, *mox publicent in communi.* Decimum vt iſta publicatio votorum fiat *mox*, ideſt, in continenti, nullo actu e contrario interueniente poſt ſcripturam, & poſtquã

vota

vota ſuerint redacta in ſcriptis, ſi quidem illa particula *mox* habetur in textu. Vndecimum, quod facta votorum, & ſuffragiorum publicatione ſtatim fiat collatio ſuffragiorum reſpectù numeri, meriti, & zeli, ad inquirendum quiſnam haberet maiorem atque ſaniorem ſuffragiorum partem, quia dicitur in rextu, *vt is collatione habita*. Duodecimum, vt dicta collatio fiat mox poſt ſuffragiorum publicationem, nullo actu extraneo intermiſſo, vt vult Gloſſa in d. cap. *Quia propter*. Tertiumdecimum, vt collatione facta fiat electio per vnum nomine Capituli. Hoc enim indicatur in textu dum dicitur, *vt is collatione facta eligatur*. Quartumdecimum, vt electio ſupradicta ſtatim poſt collationem fiat nullo actu extraneo interueniente. Sic enim videntur intelligi verba illa *is collatione facta eligatur*. Quintumdecimum, vt electio fiat de eo, in quem maior, & ſanior pars totius Capituli conſenſerit, vt exprimitur in textu. Decimum ſextum, vt electio ſit verbalis, neque enim alio modo videtur poſſe intelligi textus. Decimum ſeptimum, vt dicta electio ſolemniter publicetur. Hoc enim etiam inſinuant verba textus. Decimum octauum, vt ſeruetur ordo prædictorum ſucceſſiue per ordinem vt numetata ſunt, alias non valeat electio. Neque enim ſine cauſa textus prædicta omnia modo prædicto deſctibit. Ita habet Panormitanus in dicto *cap. Quia propter*, quem ſequitur Syluester *in Summ. verb. electio 2. num. 12.* & recentiores, præſertim Miranda *tom. 2. manual. Prælator. qu. 23. art. 29.* Qui omnes, Panormitanus præſertim, & Syluester, volunt has omnes conditiones ſubſtantiales eſſe, etſi aſſignent alias non ſubſtantiales, ſcilicet primam, quod electioni præfigatur dies, ſecundam, quod electio quod Scrutatores ſint fide digni, tertiam, fiat in Eccleſia de cuius Prælati ſit electio, quartam, quod fiat poſt ſepulturam prædeceſſoris.

28 Circa quæ aliqua animaduertenda ſunt, primum, diſpoſitionem huius capitis comprehendere etiam electionem omnium Prælatorum Regularium, vt dictum eſt, eis enim mortuis, vel deficientibus Eccleſię illorum dicuntur viduatæ, & ſine paſtore *cap. ne pro defectu de elect.* Deinde circa illam conditionem de aſſumptione trium, ſufficienter ſaluari ſi tribus antiquioribus Capituli hoc munus committatur, vſu, & conſuetudine Religionis, non deſignatione, aut nominatione, prout in noſtra Religione in praxi ſeruatur. Item circa illa de tribus tantum Scrutatoribus aſſumendis, non videri de ſubſtantia electionis quod ſint tantum tres, ſed poſſe eſse quatuor, cum per hoc nihil fiat contra finem legis; cui ſententię ſauent duę declarationes S. Congregationis Cardinalium quas affert Suatez *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 5. nu. 10.* Item circa illas conditiones de votis ſingulorũ ſecretè exquirendis, & ſctibendis, notandum duobus modis accipi poſse, primò, vt electores coram Scrutatoribus voce proferant, quẽ eligunt, & ipſi Scrutatores, vel aliquis illorum id ſcribat, ſecundo, vt vnuſquiſque eligentium ſecreto ſcribat, vel ſcriptum deferat ſuum votum ad Scrutatores. Licet autem prior modus conformior ſit deciſioni *cap. Quia propter*, verba enim illa, *vota cunctorum diligenter exquirant, & in ſcriptis redacta mox publicent* eũ denotare videntur, & per conſequẽs in praxi obſeruari poſſit, nihilominus poſterior modus cõformior eſt decreto Conc. Trid. *ſeſſ. 25. c. 6.* vbi electionem Prælatorum dicit fieri debere *per vota ſecreta, ita vt ſingulorum eligentium nomina nũquã publicentur*, magis enim ſecretè, & minus publicationis periculo expoſita erunt vota, ſi vnuſquiſq; ſuũ votum ſcribat charactere aliquantulum immutato Vnde iſte modus etiam in praxi obſeruari poteſt, prout in aliquibus Religionibus ſit. Præterea circa publicationem votorum, debere fieri ab ipſis Scrutatoribus, vel ab vno alijs conſentientibus. Circa conditionem de collatione ad ſciendum quæ ſit maior, vel ſanior pars, notandũ quod cum Conc. Trid. vt ſupra requirat, *vt nomina eligentium numqnam publicentur*, & collatio de ſaniori parte non poſſit fieri ſine publicatione eligentium, ideo ſemper maiorem partem pręſumẽdam ſaniorem. Circa 13. de electione facienda per vnum nomine Capituli, cum non exprimatur quis debeat eſſe ille vnus, quidam dicunt, eſſe ſcribam, alij vnum de Scrutatoribus, alij vero quod probabilius eſt, Capituli Præſidem, vel primam vocem habentem, etenim veluti ex natura rei ad illum videtur hoc munus ſpectare. Debet autem is dicere: *Ego nomine omnium eligentium eligo te N. in Prouincialem, Priorem, &c.* hoc enim eſt conformius textui, & ita præceptum obſeruari in Capitulis Prouincialibus Ordinis noſtri à Reuerendiſs. Generali Theodoro Stratio. Vbi autem legitima conſuetudine id non fuerit in vſu, licet ratione talis legitimæ conſuetudinis permitti poſſit, introduci tamen debet propter deciſionem prædicti capitis *quia propter*, & etiam capitulo *ſicut de elect.* De his omnibus Suarez *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 5.* Quibus addendum quod cum in prædicto capit. *Quia propter* nihil dicatur de modo, quo Scrutatores debeant ferre ſuffragia, credendum eſt eodem modo, ac alios ſuffragatores id facturos, ita tamen, vt ad inuicem munus Scrutatorum exerceant.

29. Ideo autem in prædicto capite mentio non fit de habilitate, ſeu capacitate eorum qui ſuffragia habent in Capitulo, quia ex alijs iuribus conſtat eos debere eſſe habiles, & liberos ab omni impedimento, cenſura, vel in habilitate, de quo *tom. 1. cap. 15.* Pro cuius maiori luce, & quia circa hoc ſæpius controuerſiæ, & contentiones in electionibus oriri ſolent, notandum primo, quod quando ſiue vnus, ſiue plures inhabiles ad electiones admittuntur ignoranter, valida eſt electio, etiamſi poſt illam conſtet de eorum inhabilitate, in hoc enim tenet regula illa *vtile per inutile non vitiatur*, & altera, *factum legitimè retractari non debet, licet caſus poſtea eueniat à quo non potuit inchoari* de Regul. iuris Regul. 73. præſertim quia cum in negotijs vniuerſitatis tota poteſtas reſideat in his qui habiles ſunt, ideo quamuis alij inhabiles ignoranter admiſceantur, ij qui habiles ſunt totum Capitulum, & legitimum repræſentare poterunt. Innoc. *in c. illa num. 2. de elect.* Imola *num. 5.* Hoſtienſ. *col. 1.* Suarez *4. tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. ca. 4. nu. 9.* Similiter quando admittuntur prædicti inhabiles maiori parte Capituli illorum inhabilitatem ſciente, ſed eſt poteſtas in Capitulo ad diſpenſandum cum illis, etiam eſt valida electio, quia cenſendi ſunt virtualiter diſpenſati ab ipſo Capitulo, ac per conſequens validè elegiſſe. Ad quod deſeruit doctrina tradita *tom. 1. ca. 18. n. 63.* de Prælato conferente alicui illegitimo aliquod officium; ſciens enim ſubditum habere tale impedimentum, & conferens officium, cenſetur ſuper illo diſpenſare, ſi poteſt. Sic enim videtur dicendum in præſenti. Quando verò à maiori parte Capituli inhabilitatem ſciẽte nec potẽte ipſo Capitulo ſuper inhabilitate diſpenſare admittuntur iſti inhabiles tunc irrita eſt electio, quia tunc habiles non cenſetur voluiſſe eligere ſine dictis in habilibus. Innocentius, Imola, Hoſtienſis allati, Silueſter *verb. electio 1. nu. 17.*

in fine. Scio aliquos velle hoc ſolùm verificari in caſibus à iure expreſſis, ſcilicet de excommunicato in *cap.fin.de procur.* & de laico *in cap.Maſſana de electionibus*. Sed verior, & communior ſententia eſt, quod in omni caſu electio in qua ſcienter admittuntur inhabiles modo dicto eſt irrita, & nulla.

30 Nullus tamen elector poteſt, aut debet excludi ab electione ſub prætextu alicuius inhabilitatis, delicti, aut cenſuræ, etiam cauſa pendente, niſi prius fuerit ſenteutialiter condemnatus. Ante ſententiam enim in ſoro externo pro habili habetur. Hoſtienſis, Ioannes Andreas, & Felinus *cap. minime de accuſat.* Caſtellinus *de elect. canon. Prælator. cap.* 5. *numero* 1. [Nec Præter Capituli, aut quicumque alius ſuperior poteſt id ſacere propter cauſam ſibi ſoli cognitam. Propter eandem rationem. Rodriguez *tom.* 2. *qu.*1. *art.* 11. Sigiſmundus *dub.* 95.*num.*8.] Peccabit tamen elector qui in habilitate aliqua quamtumuis occulta affectus accedit ad electionem ab illa inhabilitate non diſpenſatus, iuxta dicta *tomo* 1. *capitulo* 15. *numero* 5. Quare, ſi dum tempore ſaciendæ electionis, interrogante Præſide electores an ſciant aliquem ex illis habere aliquem deſectum, vel impedimentum, propter quod nequeat eſſe de gremio Capituli, aliquis opponat alij aliquam inhabilitatem, debet, quãtum tempus permiſerit, fieri inquiſitio de ea, &, ſi confeſſione, vel euidenti probatione conſtaret veram eſſe oppoſitionem, ſtatim debet eijci à Capitulo talis inhabilis, ſi ſine ſcandalo fieri poteſt. Si autem conſtaret certò inhabilitatem illi clectori oppoſitam, ſalſam, vel nullam eſſe, retinendus eſt in gremio ſic accuſatus. Quando verò res eſt dubia, cum in dubijs iuuet poſſeſſio, & ſauendum potius ſit reo, quam actori, admitti poteſt, & debet cum proteſtatione tamen ſacta illi, quod ſcilicet admittitur ad cligendum ſi, & in quantum appareat poſtmodum eum debuiſſe admitti. Panormitanus *in cap. Cumana de elect.* Syluester *in Summ. verb. electio* 1.*qu.*15. Peirinis *tom.* 1. *de ſubdito quæſt.*1.*de Obedientia cap.* 31. *§.* 6. *concl.*2. plures alios referens. Idem dicendum quãdo inhabilitas obiecta eſt certa, ſed eſt ſcandalum ſi eijciatur talis inhabilis, tunc enim admitti poteſt cum ſimili proteſtatione, vt habent præſati auctores; non tamen ſine illa, ne videatur ſcienter admiſſus, & ſic corruat tota electio. Silueſter *ibidem* Vide dicta *tom.* 1.*cap.*15.*nu.*7.

31 De Præſide tam Capitulorum quam electionum quæ in ipſis fieri ſolent præter dicta *tom.* 1.*cap.*15. illud addendum, ad ipſum tamquam caput, & Superioré in Capitulo ſpectare dirigere Gremiales ad electiones legitimè ſaciendas maximè iuxta decreta Clementis VIII. confirmata à S. Congregatione Cõcilij ſub SS. D. N. Vrbano VIII. quæ ſunt huiuſmodi. *Vt omnis officiorum ambitus occaſio præcludatur caueãt omnes à directa, vel indirecta vocum, ſeu ſuffragiorum procuratione tam pro ſe ipſis, quam pro alijs, cum in Capitulis locorum tum in cæteris præſertim Generalibus Capitulis, aut Congregationibus, ſeu alibi. Quicumque ſecus ſecerint præter alias pœnas, & cenſuras hactenus contra huiuſmodi ambientes inflictas quas in ſuo robore permanere volumus in pœnam priuationis officiorum quæ obtinent eo ipſo incidaut, & ad futura quæcumque pariter inhabiles habeantur, ſuper quo cum eis diſpenſari à nemine poſſit niſi à nobis, vel ſucceſſoribus noſtris, pro qualitate culparum grauius etiam plectantur. Porro ſupradictas omnes pœnas ad complices, ac ſimpliciter ſcientes, & non reuelantes extendimus.*

32 Hoc tameu decreto, & alijs ſimilibus non obſtantibus, iuxta dicta *d.c.*15.*num.*24. expediens erit, & ſæpius neceſſarium pro bona directione electionis, ad quam procurandam Præſides præcipuè tenẽtur, vt electores inſtruant, moneant, & hortentur, modeſtè, charitatiuè, & religioſè, eos etiam ſuauiter ſuadendo, & inducendo ad eligendum perſonam digniorem Capituli, ipſius virtutes veras, & regimini neceſſarias oſtendendo, hoc enim facientes rem Deo gratam, & valdè vtilem Religionibus nec contrariam prędictis decretis, aut alijs ſimilibus, facient. Caſtellinus *de elect. canon. cap.* 3. *num.* 6. [Nota tamen quod quamuis electores non teneantur ſtare atteſtationi, ſiue teſtimonio Præſidis quantum ad maiorem, vel minorem idoneitatem eligendorum, maximè ſi eis conſtat contrarium, vel credunt illum iguorantia, vel paſſione duci; in re tamen dubia poſſunt cum ipſo conſormari, vtpote perſonæ qualificatæ & melius informatæ de eligendorum qualitatibus, & quia quoad hoc punctum de maiori idoneitate ſufficiunt leues probationes, & ſuſpiciones. Ita Sigiſmundus *ſupra dub.*95. ex Rotæ deciſionibus.]

33 Item ibidem *in Superiorum, & officialium omnium electionibus forma præſcripta à Sacro Concilio Tridentino, & Ordinis Conſtitutionibus inuiolabiliter ſeruetur, iurentque electores ſecundum veritatem cuiuſque conſcientiæ probiores, ac magis idoneos ſe electuros, ac propterea priuſquam ad electionem deueniatur, in primis, & ante omnia prælegantur Conſtitutiones de qualitate, & requiſitis eligendorum. Ad officia, gradus, & prælaturas illi præcipuè eligantur qui poſſint, & conſueuerint Regulas Ordinis, & Conſtitutiones obſeruare, præſertim, quæ pertinent ad ſeruitium Chori, ac veſtitum, & victum commune. Eligantur in Capitulo generali, vel prouinciali aliquot graues, & periti ex Fratribus cuiuslibet Prouinciæ ſaltem tres qui admittendos ad prædicationem verbi Dei, vel ad audiendas confeſſiones etiam ipſorum Fratrum, ac lectores publicos diligenter ſimul examinent, priuſquam probentur, & ad huiuſmodi miniſteria admittantur. Horum etiam cura ſit examinare, & probare tam quoad doctrinam quam quoad mores promouendos ad quoſcumque Ordines, in quo ſeruetur decretum Congregationis interpretum S.Conc.Trid. hac de cauſa nuper editum, & promulgatum.*

34 Similiter quia iuxta Conc. Trid. decretum *ſeſs.*25. *capit.*6. electiones fieri debent *per vota ſecreta ita vt ſingulorum eligentium nomina nunquam publicentur*, Præſidis munus eſt curare vt electio omnino ſecretè fiat. Vt enim præd.*tom.*1.*cap.*15.*num.*17. dictum manet, ipſi ſuffragatores aſtringuntur præcepto nunquam publicandi ſua vota etiam electione finita, &, ſi conſentiente Capitulo, vel vnus electorum publicè ſuum votum manifeſtaret, electio irrita redderetur. Vnde prudenter in aliquibus Religionibus, vt in noſtra (pręcipiente Reuerendiſſimo Theodoro Stratio Generali) cautum eſt, vt electione finita ſchedulæ votorum ſtatim comburantur, ne ex charactere cognoſci poſſit ille qui votum dedit: imò etiam conditio hæc comburendi ſchedulas poſt factum ſcrutinium videtur eſſe tam neceſſario requiſitas, vt defectus illius irritet electionem, propter declarationem Pij V. apud Rodriguez *tom.*2.*Bullar. poſt Bullas Pij V. inter viuæ vocis oracula ipſius nu.*4. Caſtellinus *de elect. canon. Prælat. cap.*4.*num.*62.

35 Præcipuè tamen Præſidis munus eſt curare, vt electiones omnino liberè fiant, de quo *tom.* 1.*cap.*15. *num.*21. Vnde Præſes qui poſt vota recepta credens electum eſſe aliquem qui ſibi non placet, iubet, vt ad aliam electionem procedatur, peccat grauiter

mor-

Google

mortaliter,contra deciſionem ca.*Quia propter* relati, vbi præcipitur, vt ſacta collatione iuffragiorum fiat electio, ideſt, vt ſtatim poſt ſuffragiorum collationē vnus nomine Capituli eligat illum in quem omnes, vel maior pars ſuffragatorum conuenerunt. Nau.*lib.1.conſil.tit.de elect.cunſil.*5. Portel.*in reſponſionibus moralib.par.2.caſ.*16. Imò in rali caſu tenetur Præſes ad reſtitutionem damni illati electo, cum ratione ſuffragiorum haberet ius ad illam dignitatem, ſeu officium,de quo fiebar electio. Rebellus *de oblig.iuſtit.*1.*p.lib.*3.*q.*2.Portellus *vt ſupra.* Similiter grauiter peccabit Præſes qui ante electionem dixerit ne dentur ſuffragia tali Religioſo quia non eſſer illum confirmarurus.Hoc.n.manifeſtè eſt contra liberrarem electionis.Portel.*etiam vt ſupra*. Pariter Præſes qui in electione aliqua vtitur præcibus, importunis, promiſſionibus,aut verbis aſperis,vt eligatur v.g.Petrus, grauiter peccabit,& electio nulla erit. Quia præces importunæ maximè Superioris, promiſſiones, & ſimilia cauſant inuoluntariam electionem. Sanch.*li.*4.*de matrimonio diſp.*10.*nu.*2.*& diſp.*7.*num.*5.6. *& ſequ.* Portellns *etiam vt ſupra*. Item ſi paciſcatur cum electoribus quod ſi eligatur Petrus v. g. præſes condonabit, & non puniet culpas quorumdam qui puniri debebant, peccarum ſimoniæ committet, quia eſt promiſſio rei temporalis, ſcilicet remiſſionis pœnæ, pro re ſpirituali,ſcilicet, voto, vel ſuffragio. Suarez *tom.*1.*de Relig.lib.*4.*cap.*37.Leſſius *de iuſt. lib.*2.*ca.*35.*dub.*21.*num.*19.Portellns *vt ſupra.* Præterea ſi ſaciat pactum cum aliquo dicendo, da tu huic ſuffragium, & ego illud tibi dabo,ſimoniam committit: fir enim clara pactio, ſeu conuentio in materia beneficiorum, ſeu quaſi beneficiorum, qualia ſunt Prælatiæ in Religionibus, quod iure Canonico veluti ſimoniacum eſt prohibitum,iuxta dicta *tom.* 1.*cap.*15.*nu.*29.Excuſari tamen poteſt ſi illa ſolùm dicantur non per modum pacti, ſed per modum demonſtrationis rei futuræ ſaciendæ gratiosè, & non ex conuentione. Rodriguez *tom.*3.*quæſt.Regul.q.*63.*art.*4. Portellus *in Dub.Regul.verbo ſimonia,num.*1. Quo ſenſu, & non alio intelligi poteſt id quod docent aliqui in contrarium. Quos tacito nomine refert, & ſequitur Sanch. *tom.*1.*conſil.moral.lib.*2.*cap.*3.*dub.*44. Sed neque huiuſmodi oblationes rei futuræ admitti debent, tum quia ſimoniam ſapiunt,rum quia ſubornationis ſpeciem præſeſerunt, illis enim alliciuntur Religioſi ad dandum ſuffragium alijs, quod alias non ſacerent. Villalobos *in Summ.tom.*1.*tract.*37.*diff.*21.*n.*1. Diana *tract.*2.*de Dub.Regul.reſolut.*125.Facilius tamen permitti poſſunt in præſidentibus capitulorum, ſi fiant non per modum pacti,vt dictum eſt,nec per modum ſubornationis,ſed ad ſedandos animos quorundam, & procurandum quiete, & pacificè digniorum electiones. Vt ſi prædicti præſides ad quos ſpectar dirigere electores ad digniorum electionem alicui renuenti dare ſuffragium digniori dicant, da huic votum pro hoc officio, quia in alia occaſione tibi prouidebirur,vel tui cura habebitur, &c.

36 Propter prædictam cauſam, videlicet conſeruandæ omnimodæ libertatis in electionibus dubitant aliqui an licita ſit conſuetudo quarumdam Religionum,quod ſcilicet Generales, vel eorum Commiſſarij aſſiſtant electionibns prælatorum inferiorum. Nam electores ob timorem reuerentialem Generalium, vel Commiſſariorum ipſius ſuffragia dabunt non ad ſuam,ſed ad prædictorum ſupremorum prælatorum voluntatem. Caſtellinus *de elect.can.cap.*14.*num.*61. Verumtamen ſi prædicti præſidentes ſinant electores liberè omnino ſuffragia dare prout debent facere iuxta dicta,conueniens ſatis eſt,vt ſint ex grauioribus patribus Religionum, vt auctoritate qua pollenr dirigant dictos electores ad ſaciendum electiones canonicè, pacificè, & inxta Ordinum ſtatuta.

37 Non decet præſidem Capituli in eo eligi ad aliquod officium. Tum quia ob timorem, & reuerentiam ipſius electio non erit omnino libera. Tum quia præſumeretur ſraus, & dolus. Miranda in *manual.tom.*2.*q.*22.*art.*7.Caſtellinus *de elect.canon.c.*13.*à num.* 30.

38 Tenentur præſidens Capitulorum Regularium quærere annuatim ſuos religioſos fugitiuos, aut eiectos. Ita enim decidirur *in cap.fin.de Regularib.* quod eſto vſu receptum non fuerit prius, quia tamen à S. Congregat.Conc.ſub SS.D.N.Vrbano VIII.innouatum eſt in decreto *de Apoſtatis, & eiectis*, ideo obligat ad ſui obſeruantiam, iuxta dicta *tom.*1.*c.*23.*n.*7. Imo in iure naturali ſtando, & ſecluſo quocumque poſitiuo,tenentur ram prædicti præſides in capirulis cum in illis præcipuè agendum ſit de profectu ſpirituali Religioſorum quam alij prælati præſatos fugitiuos quærere,& iuxta Regulæ, & Conſtitutionum præſcriptum corrigere,& punire,& reuocare eiectos ſi ſpes emendationis in illis ſubſit. Vide Sanch.*lib.*6.*in decal.c.*9.*n.*18.

39 Circa Confirmatorem etiam electionum id notādum,præter dicta *tom.*1.*cap.*15.*num.*35. *&* 36. quod etiam quando electores iurarūt ſe electuros digniorem(prout debent iurare,iuxta dicta eodem *cap.* 15. *num.*15.)ſi tamen dignum,etſi minus dignum,elegerunt, tenetur Confirmaror illum confirmare. Ratio eſt, quia talis electio in foro externo valida eſt(eſto electores ſuerint periuri in illa)ergo confirmanda, quia confirmatio cum ſit actus exrernus electioni in foro externo validæ conformari debet. Couarrubias *Reg.peccatum* 2.*part.§.*7.*num.*4.Sanch.*tom.*1. *conſ.moral.lib.*2.*ca.*1.*dub.*6.*num.*3. Quod intellige ſecundum ius commune, ſi enim iura patticularia Religionum ſtaruant Confirmatorem poſſe caſſare electionem digni,ſi viderit dimiſſum eſſe digniorem, prout dicitur eſſe in Ordine Prædicatorum,poterit id fieri. Salon.2.2.*quæſt.*63.*art.*2.*ad* 3.*controuerſ.*3.Sanch.*vt ſup. nu.*4.Hoc tamen intelligo ſi euidenter conſtaret relictum eſſe digniorem, alias enim ad euitandas lites, & contentiones melius eſſet confirmare electionem digni,ſicut iure communi eſt licitum, & conformare ſe Confirmatorem electoribus. Confirmare autem indignum nullo pacto licet Confirmatori, iuxta dicta eodem *capit.* 15. *num.*36. & videtur à ſimili de Epiſcopo confirmante indignnm incidere in pœnas *capit. cum in cunctis de elect.§.fin.* Sanchez *vt ſupra num.*27.

40 Electio quæ non fuit ritè, & legitimè facta confirmari nequit,quia vt habetur *ex cap. inter dilectos de fide inſtrument.§.cum ergo*, cum principale non tenet nec acceſſorium renet, confirmatio autem eſt iuris prius habiti per electionem corroboratio, vnde eſt quaſi acceſſorium. Peirinis *tom.*1.*de ſubdito qu.*1.*de obedientia cap.*21.*§.*11.*in* 2.*probat.*8. *concl.*Caſtellinus *de elect.Canonica Prælator. cap.*14.*num.* 5. Vnde talis confirmatio irrita eſt, ſicut & ipſa electio, propter eamdem rationem.Peirinis *ibid.concl.*8. Quare Confirmatoris munus eſt conſiderare proceſſum ſiue formam electionis, & modum in ea ſeruatum, ac diſquirere an aliquis defectus in electione fuerit ratione cuius irrita ſit,& nulla, ac per conſequens non

confirmanda. Caſtellinns *vt ſupra num.6.*

41 Extat tamen quoad hoc notabile priuilegium Ordini Prædicatotum conceſſum ab Alexandro IV. & Sixto IV. quod ſcilicet quando electio facta de Prouinciali, aut Ptiore ex aliqua cauſa non contingeret confirmari, poſſet Superior ad quam confirmatio talis electionis pertinebat, ideſt Confirmator eligere aliquem de illis Fratribus quos ipſi electores, vel maior pars eorum per litteras ſuas ab eo petierint quando ad ipſum pro electi confirmatione tranſmitterent. Caſtellinus *de elect. Canonic. Prælator. cap.2. num. 6. & 12.* Quo priuilegio tam Prædicatores quam alij Mendicantes, & cæteri, qui cum ipſis communicationem priuilegiorum habent potiri poterunt. Niſi obſtent Conſtitutiones, & ſtatuta particularia illotum, aut tali priuilegio ſcientet renunciauerint, aut eo vſi non ſint illius habita ſcientia, iuxta dicenda *cap.15. num.17.*

42 Tempus trium menſium conceditur iure communi Confirmatori ad diſquirendum de validitate electionis *cap. quam ſit de elect. & electi poteſt. in 6.* Caſtellinus *de elect. canonic. Prælator. cap. 14. num. 11.* Quando autem interponitur in forma debita appellatio, ne ordinarius Confirmator procedat ad confirmationem iam ſecutæ electionis, ad Papam, nequit ordinarius Confirmator confirmare durante præd. appellatione *cap. ſi poſtquam eodem tit.* Caſtellinus *vt ſupra num.4.*

43 Electio illius qui requiſitus ante electionem conſentit electioni de ſua perſona facienda priuſquam fiat, eſt caſſanda. Ita enim colligitur ex *cap. cum poſt petitam de elect. & elect. poteſtate.* & ratio deciſionis eſt quia talis præſumitur enormiter ambitioſus. Syluester *in Summ. verb. electio 1. num.11.* Caſtellinus *de elect. canon. Prælator. cap.4. num.6.* poſt alios. [Electio etiam per dolum, aut fraudem qualis contingeret in caſu quo Præſes electionis paulò ante ipſam abſtulerit aliquos Gremiales de Conuentu, vel poſuerit in ipſu alios de nouo ad dandum ſuffragia, non debet confirmari. Quia fraus & dolus nulli debet patrocinari, *cap. Sedes Apoſtolica, de reſcript. & cap. Ex litteris. de dolo & contumacia.* Portellus *in Reſponſionib. moral. tom. 2. caſu 74.* addens à tali electione antequam fieret potuiſſe appellare quemcumque Religioſum cui intereſſet talis electio. *can. Non ſolent, qu. 6.* Vide quæ dico *3. tom. verbo Appellatio & Appellare num.22. & 4. tom. in Relectione circa validitatem cuiuſdam Capituli dubio 1.*]

44 Similiter electio facta per ſortes confirmari non poteſt. Quia eſt irrita, & nulla. Tum ex *capit. finali de ſortilegijs*, vbi dicitur *Sortis vſum in electionibus perpetua prohibitione damnantes*. Tum quia, eſto quod ex vi prædicti *capitis fin.* electio non ſit irrita prout aliqui probabiliter tenent, tamen quia eſt contra formam *cap. Quia propter de elect.* vbi aſſignatis duobus modis electionis, ſcilicet per ſcrutinium, & per compromiſſum de quibus *tom.1. cap. 15. num.11.* dictum manet, ſubiungitur, *Aliter electio facta non valeat*. Tum denique quia ita credo eſſe receptum in omnibus Religionibus maximè poſt decretum Concil. Tridentin. *ſeſſ.25. cap.6.* Suarez *tomo 1. de Relig. lib.2. de ſuperſtit. cap. 12. num. 9.* Caſtellinus *de elect.* canon. *Prælator. cap.4. num. 7.* An autem quando electio non fuit facta per ſortes, ſed per ſuffragia ſecreta, nihilominus electores ante ipſam conuenerunt vt is poſtea eligeretur, in quem ſors ceciderit, & miſſis ſortibus illum elegerunt ſuper quem ſors cecidit, an inquam hæc electio ſit irrita, vel irritanda, vel non confirmanda maius dubium eſt. In quo credo dicendum talem electionem in ſe irritam non eſſe. Ratio eſt quia ipſa in ſe formaliter, vt ita dicam, ſine ſortibus facta eſt, ſortes enim anteceſſerunt illam, ſi ergo alias nullo alio defectu vitiata fuit, irrita non erit. Confirmatur, quia Pontifex in dicto *cap. fin. de ſortileg.* dicit ſe confirmare electionem pariter factam per ſortes antecedentes ipſam, quod autem confirmatur ſupponitur non eſſe irritum, aut nullum. Fauet Suarez *vt ſupra numer. 10.* dum inquit non omnem actionem ordinatam ad electionem factam per ſortes eſſe irritam. Nihilominus puto irritandam prædictam electionē, nec à Confirmatore confirmandam. Tum quia eſto in ſe libera fuerit, & ſine ſortibus, ab illis tamen dependens fuit, & illis innixa. Tum quia fuit ex pacto, & conuentione hac facta inter electores, ſi ſors ceciderit ſuper te, dabo tibi ſuffragium meum, ſi ſuper me dabis mihi ſuffragium tuum, quæ aliquo ſaltem modo ſimoniam redolent, iuxta dicta *tom.1. ca. 15. n.29.* Fauet ad intentum gloſſa in *d. cap. fin. de ſortileg. verbo ad gratiam*, vbi inquit electionem de qua in præd. cap. quæ vt dixi facta eſt ſortibus antecedenter miſſis, debere caſſari, & propterea Pontificem dixiſſe *electionem factam de ipſo ad gratiam confirmationis admittimus*. Maximè tamen fauet Caſtellinus vt ſupra dum aſſerit quamcumque electionem prælatorum in qua, ſiue ante, ſiue poſt, ſiue in ipſo actu electionis admittitur vſus ſortis eſſe ipſo iure nullam. Adminus tamen prædicti electores ſunt grauiter puniendi, tum propter dicta, tum quia faciunt electionem vt minimum dubiam, tum quia ſorti committunt quod ipſi magna diſcretione deberent facere.

45 Electio facta ex vi renunciationis alicuius prælaturæ antequam fuerit acceptata à Superiore illius qui renunciauit, nulla eſt atque irrita, ac per conſequens nullatenus confirmanda. Ratio eſt, quia prælatura non vacat ex vi ſolius renunciationis antequā acceptetur. Riccius *in praxi rer. quotidianarum, tomo 3. reſolut. 399.* Caſtellinus *de elect. canon. Prælat. cap.4. num.60.* poſt multos alios.

46 Electio in qua eſt electus, qui cauſam ſcandali præbiturus eſt in populo illius loci cui præficiendus eſt in prælatum venit annullanda; & caſſanda. Ex deciſionibus Sacræ Rotæ quas refert Caſtellinus *de elect. canon. cap. 4. num.67.* Qui etiam *nu.58.* aſſerit electionem vſurarij, publici aleatoris eſſe ipſo iure nullam. Vnde talium electio confirmari non debet.

47 Electio facta per abuſum ſæcularis poteſtatis irrita eſt, & nulla, ac per conſequens non confirmanda, & conſentiens tali electioni ineligibilis eſt, nec abſque diſpenſatione ad aliquam dignitatem eligi valet. Electores quoque ab officijs, & beneficijs ſuſpenduntur per triēnium, eligendi poteſtate priuati. Ita enim habetur *cap. quiſquis de elect.* Ea porrò electio dicitur per abuſū ſæcularis poteſtatis facta, quæ fuit facta per interuentum Principis, ſeu poteſtatis ſæcularis ſine ad inſtantiam ſæcularis poteſtatis. Bellemera 1. *part. p. lib. decretal. ſup. hoc capite.* Caſtellinus *de elect. canon. cap.5. num. 33. & 34.* [Nota etiam videri electionē fieri per abuſum ſæcularis poteſtatis, cum electores Principis, aut ſæcularis poteſtatis præſentiam requirerent, vel eius conſenſu ſuper eligendis certis perſonis, vel aut aliquod munus in ea exercerent. Ita Sigiſmundus de Bononia *de elect. dub. 53. n.1.* poſt Innocentiū, Panormitanum, Suarez, Alterium, & alios. Vbi etiam alia ad intentum.]

40 Poteſt

48 Poteſt electus canonicè in Prælatum confirmationem à confirmatore petere ſine nota ambitionis. Quia habet ius ad Prælatiam ad quam eſt legitimè electus. Io: Andr. *in cap. publicato de elect.* Mandagot. *2. par. ſui tract. de elect. cap.* 59. Si tamen importunè, & affectuosè inſtet pro confirmatione non effugiet ſaltem apud homines ambitioſi notam, cum onus humeris Angelicis impat ſubire tam obnixè procuret. Caſtellinus *de elect. canon. Prælator. capit. 14. numero 65.*

49 Decretum electionis, quod ab aliquibus vocatur ſcrutinium, ab alijs verò acta Capituli, & eſt ſcriptum continens ſeriem, ſiue formam electionis celebratæ cum expreſſione nominis electi, & numeri eligentium, mittendum eſt ad Confirmatorem, ſi ſit abſens, vt videat an electio confirmanda ſit necne: Eſt enim adminus de ſolemnitate electionis. Mandagotus *de elect. 1. part. capit. 38.* Caſtellinus *de elect. canon. Prælat. cap. 12. num. 30.* Prædictum autem decretum ſiue teſtimoninm authenticum, litteræ teſtimoniales, aut fide digni teſtes de prædictis dici poſſunt de neceſſitate electionis prout confirmandæ. Quomodo enim Confirmaror confirmare poreſt electionem abſens, niſi aliquo ex prædictis modis illi couſtet fuiſse ritè, & legitimè factam? Quando autem Confirmaror præſeus eſt, neutrum illorum eſt de ſubſtantia electionis, aut confirmationis, cum ſine illorum aliquo poſſit Confirmatori conſtare electionem eſſe legitimè factam. Syluester *in Sum. verb. electio 1. num. 21.*

50 In gratiam quorumdam Regularium, in quorum Capitulis aliquando creantur Prælati ſolùm per poſtulationem, notandum ex Abbate *in Rubr. de poſtulatione*, quod poſtulatio eſt *quedam gratiæ petitio facta Superiori de promouendo aliquem ad Prælaturam, ad quam iure communi propter defectum aliquem eligi, ſeu promoueri non poterat.* Vnde licet electio latè ſumpta comprehendat poſtulationem, vt colligitur ex *cap. vnico de poſtulat. Præl. in 6.* & ſub nomine electionis generaliter ſumptæ cadar poſtulatio (Panormit. *in cap. in cauſis de elect. num. 2.*) nihilominus differunt primò quod per poſtulationem poteſt poſtulari aliquis qui per electionem eligi non poteſt, v.g. illegitimus. Conſtat hoc ex *cap. innotuit nobis de elect. & eleeti poteſt.* Caſtellinus *de elect. canon. Prælator. capit. 1. num. 12.* Differunt ſecundò quod per electionem canonicè factam conſentiunt electores in electũ tamquam in ſponſum Eccleſiæ, ad quam eligitur, per poſtulationem verò ſolùm dirigunt vota ſua ad Superiorem, vt ex gratia poſtularum admittat. Panor. *in tit. de poſtul. Prælat. in princ.* Syluest. *in Sum. v. elect. 2. n. 3.* Tertiò differunt quod poſtulatus ex vi poſtulationis nullum ius adquirit ad Prælarurã, bene tamen electus. Panormit. *ca. poſtulationem de poſtul.* Caſtellin. *vt ſupr. nu. 16. & 17.* Requiruntur ad poſtulationem multa. Primum, quod fiar ab ijs, qui poſtulare poſſunt. Secundum, vt porrigatur illi, qui eam admittere poteſt. Tertium, quod fiat de eo, qui promoueri poteſt. Quattum, quòd ſit concors, ideſt, ab omnibus gremialibns Capituli, vel ſaltem à duabus partibus. Syluester *in Summ. verb. poſtulatio Prælat. n. 2.* Angelns *in Summ. eodem verb.* Illi poſtulate poſſunt, qui poſſunt eligere. Syluester *ibid. num. 4.* Augelus *ibid. num. 2.* poſt Hoſtienſem. Cui poſtulatio fieri poteſt eſt ille, qui poteſt diſpenſare in defectu, vel impedimento, quod habet poſtularus, vt ſi is eſt illegirimus, vel carens perfecta ætate ab eo porrigi debet poſtulatio pro ipſo, qui potuerit in huiuſmodi defectibus diſpenſare. Syluest. *n. 5.* Angelus *n. 1.* Illi autem promoueri, ſeu poſtulari poſſunt, qui non habent aliquem defectum indiſpenſabilem ab eo cui porrigitur ſupplicatio. Quare indigni poſtulari non poſſunt. Mandagotus *in trac. de elec. Prælat. 1. p. c. 53.* Caſtellinus *de elec. can. Prælat. c. 1. n. 9.* Nec irregulares, aut homicidæ, niſi pœnitentiam egerint. Mandagotus *ibid.* Idẽ dico de crimino ſis, puta periuris, & inobedientibus. Syluest. *n. 3.* Angelus *dicto v. poſtulatio.* Poſtulari etiam non poſſunt, qui non ſuetint in Religione profeſſi, niſi neceſſitate cogente, & caſu quo eſſent inſtructi in Regula Ordinis. Syluester *vt ſupra* Tabiena *in Summ. verb. poſtulatio nu. 3.* Apud quos etiam de alijs, qui poſtulari nequeunt.

51 Ex poſtulatione autem ij effectus naſcuntur. Primus, quod poſtulatus admiſſa poſtulatione ab eo cui porrigitur cum conditionibus aſſignatis, ſtatim conſequitur ius ad Prælatiam, ac ſi fuiſſet electus, & confirmatns. Panorm. *in ca. 1. de poſtulat.* Angelus *in Summ. verb. poſtulatio n. 4.* Tab. *in Summ. eodem v. nu. 6.* Vnde non indiget alia electione, vel confirmatione. Angelns, & Tabiena *ibid.* Syluester *in Summ. verb. poſtulatio n. 6.* Secundus effectus eſt, quod caſu quo poſtulatio cum electione concurrat, licet cæteris paribus electio præponenda ſit poſtulationi, ſi tamen poſtulatio haber duas tertias, ſeu duas partes ex tribns Capituli, electio autem non niſi maiorem partem, tunc poſtulatio præponitur. Ita enim colligitur *ex ca. ſcriptum eſt de elec.* Gloſſa *ibid. v. maiorem*, Tab. *in Summ. vt ſupra num. 2.* Similiter poſtulatio facta concorditer ab omnibus, vel ſalrem à duabus partibus ex tribus non poteſt reijci à Superiore, nulla legitima electione exiſtente. Panormit. *titulo de poſtul. cap. poſtulationem num. 2.* Caſtellinus *de elect. canon. Prælat. cap. 2. nu. 3.*

52 Cum autem, vt dictum eſt, iure communi permiſſus, & licitus ſit modns creandi Prælatos per poſtulationem, ideo non ſolùm in Religionibus vbi is vſus introductus eſt, ſed etiam in alijs vbi non eſt introductus, recipi poteſt, niſi obſtent Conſtitutiones à Sede Apoſtolica approbatæ, quæ hunc modum inſtituendi Prælatos reprobent.

53 Eſt etiam alius modus creandi, ſeu inſtituendi Prælatos, qui vocatur Nominatio, quæ etiam largo modo poteſt dici electio, quia qui nominat alium prius ipſum mente elegit. Panorm. *in ca. quod ſicut de elec. in 1. notab.* Tab. *in Summ. v. poſtulatio nu. 7.* Quamuis autem triplex vocetur huiuſmodi Nominatio, illa tamen quæ dicitur ſolemnis, & eſt propriè Nominatio, eſt quando duo, vel plures nominantur Principi, vt ex eis eligatur vnus. Tabiena *ibid.* Similiter eſt Nominatio quando omnes concordant in aliquo eligibili aſſumendo, & vadunt ad eum, à quo petendus eſt conſenſus, ſcilicet ad Superiorem, & requirunt eius conſenſum, vt cum ipſo diſpenſet. Gloſſa *in ca. bonæ memoriæ de poſtulat. Prælator.* Caſtellinus *de elec. canon. Prælat. ca. 2. n. 14.* Sed Syluester *in Summ. verb. Nominatio*, eam eſſe dicit, quando duo, vel tres, qui ſunt ſolemniores in Capitulo, vel alibi, nominãtur Superiori, & petitur, vt de aliquo eorum prouideat. De hac autem Nominatione loquendo videtur aliquod ius per illam adquiri nominatis. Syluester *ibid.* Vel adminus non poſſe nominantes variare poſtquam Superiori eſt præſentata Nominatio. Tabiena, & Syluester *vt ſupra*. Qualiter differat, vel conueniat is modus creandi Prælatos cum electione, vel Poſtulatione ex dictis facilè conijcitur. Similiter an poſſit, vel non eſſe in vſu Religionum,

conſtat etiam ex dictis, cum iure communi ſit permiſſus, & in vſu aliquotum Regularium.

54 Pro ptaxi antem celebrandi Capitula Prouincialia in noſtro Ordine Reuerendiſs. Generalis Theodorus Stratius formam hanc breuem ex Sacris Canonibus, & Ordinis conſtitutionibus compilatam fecit, quam etiam Præſidentibus Capitulorum obſeruandam tranſmiſit, & in poſterum ttanſmittendam curabit. Hanc ergo hic placuit adiungere, etſi enim pro noſtris ſolùm edita ſit, alijs tamen Religionibus inutilis non erit.

Modus celebrandi Capitulum Prouinciale in Ordine Carmelitarum.

55 PRimò loco ſciendum, quòd ad Patrem Prouincialem pertinet tertio ſuæ functionis anno connocare capitulum prouinciale Dominica 3. poſt Paſcha Reſurrectionis celebrandum, niſi P. Ordinis diſpoſuerit de Præſidente, cum expreſſa ſacultate conuocandi Capitulum. Celebrandum eſt autem capitulum ex prioribus, & Vicariis Conuentuum electis, vel legitimè inſtitutis, & eorum Socijs ritè à Conuentibus electis, cnm Prouinciali officinm depoſituro, & ſuo Socio viſitationis, nec non cum præſidente, & ſocio per eum eligendo, qui vnus tantum eſſe poteſt, quamuis Præſes à Patre Generali fuerit inſtitutus etiam cum Compræſidente. Quod patirer intelligi debet de præſide auctoritate Apoſtolica in forma communi confirmato, quia confirmatio in ſorma communi nullum ius nouum tribnit, cum non ſit ampliatio, ſed corroboratio iuris quæſiti, ſaciatque rem confirmatam anctoritatis maioris, & quòd magis timeatur.

Poſſunt etiam intereſſe Capitulo Prouinciali Magiſtri in Sac. Theolog. qui promotionem tenuerunt per Ordinem ſibi factam, complendo curſus ſuos ſecundum ſtatuta Ordinis in prouincia, in qua collocati ſuerint. Socij quoque prouincialis, qui electi ſnetint pro Comitijs generalibus celebtandis locum habent, & vocem in capitulo prouinciali ipſa Comitia generalia ſequenti, eſto, quòd illis non interſuerint, modo oſtendant, quòd legitimo impedimento non valuerint intereſſe. Et ſimiliter P. Pronincialis, aut Vicarius Prouincialis abſolutus in Comitijs generalibus immediatè ptæcedentibus, necnon Vicarius electus in cuſtodiam Prouinciæ pro abſentia Prouincialis ituri ad Comitia generalia, quamnis ipſe prouincialis non acceſſerit, ſed prouinciam euſtodierit. Eſt etiam de gremio capituli prouincialis electus quoad ea, quæ poſt eius legitimam, & canonicam electionem fieri contigerit.

Et quia in Congregationibus, in quibus non eſt ordo, plerumqne multa tumultuosè fiunt, & diſſenſiones ſuboriuntur, ne in Capitulis Prouincialibus ſit inter Gremiales vlla confuſio, & contentio, primum in ſeſſionibus locum tenebit P. Præſes, ſecundùm prouincialis ab officio abſoluendus, etiam poſtquam abſolutus fuerit, & Prouincialis electus poſt publicatam eius electionem, qni ptouincialem ab officio abſolutnm præcedet: tertium Diffinitores, & ſi admiſſi fuerint aliqui ex gratia in Diffinitorio, vel ob longam conſuetudinem, vel ob aliquod ſtatutum particulare prouinciæ, iſti cedent locum Diffinitoribus ordinarijs: quartum magiſtri in Tbeologia: quintum priores locales non magiſtri: ſextum ſocius præſidentis, & poſt eum Socius Prouincialis officium depoſituri, niſi fuerine magiſtri, & vltimum locum ſocii priorum, ſi ſimiliter non fuerint magiſtri.

Vigilia vigiliæ, ſcilicet die Veneris, ſi nondum conſtiterit de præſidente cum ſacultate conuocandi, & celebrandi Capitulnm à Patre Ordinis conſtituto, de mandato pronincialis ſtatim poſt decantatas Veſperas per ſonum campanellæ ter pulſatæ, fiet ſignum congregandi Capitulum, qno audito omnes Fratres conuenient ad locum deputatum, & eis conſedentibus, prouincialis verbum habebit opportunum, qno expleto, præſentabuntur, & publicabuntur litteræ Patris Ordinis, ſi quę datæ fuerint, vittute quarum aliquis ſit inſtitutus Præſes, qui ſtatim pro tali ab omnibus eſt habendus, illique debita præſtanda obedientia, primò à prouinciali, deinde ab alijs ſucceſſiuè. Qui præſidens deinceps ſuo ſungetur officio. Ante publicationem autem litterarum Generalis, nullo modo rebus ad Capitulnm pertinentibus ſe immiſcere, vel vllam præeminentiam prætendere poterit. Quod ſi nullæ fuerint litteræ Patris Ordinis præſentatæ prouincialis pronnnciabit, & declarabit præſidentem primum, & maiorem ex Diffinitoribus præcedentis Capituli ſi fuerit Magiſter; nullo Diffinitore exiſtente magiſtro, antiquiorem magiſtrum in prouincia.

Poſt hæc P. Præſidens eliget ſibi ſocium, quem maluerit, non habentem canonicum impedimentum; qui tamen prius non dederit ſuffragium in electione Socij alicuius prioris ituri ad idem Capitulum. Qui Socius poterit etiam deſeruire pro Secretario Capituli, licet P. Præſidens facultatem habeat nominandi alium Secretarium, quem magis idoneum ad tale munus iudicauerit. Qui tamen, niſi aliàs fuerit de gremio, non habebit locum, & vocem in Capitulo; cum enim eius officium ſit nudum miniſterium, poteſt eſſe extraneus, & etiam laicus. Præſtabit iuramentum Secretarius de officio ſuo fideliter peragendo. Deinde P. Præſidens notificabit gremio nouæ electionis prouincialis die craſtina futuræ cauſam, vel ex completo officio, vel ex aſſumptione, vel ex morte, vel ex priuatione, vel ex renunciatione, vel ex quacumque alia, & quòd ad implorandum diuinum auxilium pro negotio tam graui ritè peragendo perneceſſarium, præcantanda eſt Miſſa de Spiritu Sancto, omneſque Gremiales debent, & renentur Sacrum facere, vel ſalrem Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento refici.

Deinde cum conſilio Diffinitorum faciet officialium Capituli tabulam, inſtituendo ſcilicet & nominando Priorem ipſius Capituli, Subpriorem, ſeu moderatorem chori, Concionarores, publicarum concluſionum defenſores, cauſarum criminalium, & ciuilium Anditores, admittendorum ad confeſſiones, & ad ſtudia, promouendorum ad gradus, & ad Ordines, & recipiendorum ad habitum Religionis examinatores, librorum reuiſores, & curſorem Capituli. Qua coram gremialibus lecta, vnumquemque officialem ad munus ſibi impoſitum perficiendum adhortabitur, eamque in loco publico affigi curabit.

Poterit etiam eadem die, ſi gremio placuerit, pro prima ſeſſione, & actione capitulari, vna cum Diffinito-

ſinitoribus examinare litteras Sociorum Priorum, necnon eorumdem priorum culpas audire, atque accuſationes, & informationes contra eos captas, & præſentatas recipere, & ſi quæ ab eis culpæ fuerint confeſſæ, vel per tam ſufficientem teſtium depoſitionem probatæ, quòd eis nulla competat apparens defenſſio, propter quas culpas ſecũdum ſtatuta Ordinis, ſeu ſacros Canones, aut Pontificias Conſtitutiones, vocem amiſerint, ſtatim, nulla alia aſſignata pœna, excludentur à Capitulo.

Quod ſi culpæ nõ fuerint confeſſæ, nec ſufficienter probatæ, vel cõtra aliquos alios Gremiales facta fuerit oppoſitio de aliquo impedimẽto canonico, propter quod admittendi non ſint in Capitulo, de quo tamen non ſufficiens exhibebitur probatio, quia tunc non datur tempus faciendi defenſiones, nec ſumendi nouas informationes, Gremiales contra quos factæ fuerint tales oppoſitiones, non poterunt excludi à Capitulo; ſed erunt admittendi cum proteſtatione quod admittantur ſi, & quatenus de iure admitti poterunt.

Antequam Gremiales procedant ad aliquam electionem præparetur in loco pro electionibus faciendis deputato Altare cum Crucifixo, & vrna, in qua recipienda ſint ſuffragia, necnon tot ſchedulæ de eadem charta, eiuſdemque longitudinis, & latitudinis, & ſine vllo puncto, vlloue ſigno notatæ, quot erunt neceſſariæ pro omnibus electionibus, in quibus ex vna parte ſit eadem manu ſcriptum iuramentum de eligendo meliore, mandato Clementis VIII. præſtandum, ſub hac forma. Ego N. teſtem inuoco IESVM Chriſtum, qui me iudicaturus eſt, quod eligo, quem ſecundùm dictamẽ meæ conſcientiæ cenſeo probiorem, & magis idoneum. Ex altera verò parte ſcripta ſint hæc verba; *Ego eligo in N. Patrem N.* ita vt nihil deſit ſcribendum, niſi nomen electi.

Aduertendum etiam eſt, quòd de mandato eiuſdem Clementis VIII. prius quàm deueniatur ad aliquam electionem, prælegendæ ſunt Conſtitutiones de qualitatibus, & requiſitis eligendorum, & quòd ad Prælaturas illi præcipuè ſunt eligendi, qui poſſint, & conſueuerint Regulas, & Conſtitutiones Ordinis obſeruare, præſertim, quæ pertinent ad ſeruitium Chori, ad veſtitum, & ad vitam communem.

Die Sabbati, non obſtante cuiuſcumque abſentia, valde manè, cantata Miſſa ſolemni de Spiritu Sancto, habito ſermone, & commendatis Fratribus, benefactoribus, familiaribus, patronis, ac litteras Confraternitatis habentibus, defunctis ſingulorum Conuentuum citra Capitulum Prouinciale vltimò, celebratum, accedent ad locum pro electionibus faciendis præparatum omnes Gremiales, cum alijs Fratribus, cantando Hymnum, *Veni creator Spiritus*. Quò vbi peruenerint, excluſis omnibus, qui non habent locum in Capitulo, conſedentibus Præſidente, Prouinciali, Diffinitoribus, & alijs de Gremio, Pater Secretarius Capituli ſurgens dicat. Hi ſunt Reuerendi Patres, qui in electionibus huius Capituli vocem, & locum habebunt. Ad R. P. M. Fr. N. Præſidens Capituli, Ad. R. P. Mag. Fr. N. Prouincialis P. M. Fr. N. primus Diffinitor, nominando ſingulos electores per ordinem, quibus ex commiſſione Patris Præſidentis præcipiet, ne vllus in virtute ſanctæ Obedientiæ ante completas omnes ſeſſiones, & actiones Capitulares, & abſolutas gratiarum actiones, è loco Capituli, abſque expreſſa eiuſdem Præſidentis licentia, diſcedat.

Pronunciatis per Secretarium, & publicatis Patribus vocalibus, ter eos alta voce interrogabit P. præſidens, an ſciant in aliquo eſſe defectum, vel impedimentum, propter quod non debeat eſſe de gremio, & ſi in aliquo repertum fuerit aliquod impedimentum, confeſſum, vel ſufficienter probatum, iſte eijcietur ſtatim antequam vltra procedatur.

Deinde pro maiori electionum, quæ in Capitulo faciendæ ſunt, firmitate, & conſcientiæ gremialium tranquillitate, eſto nihil fuerit oppoſitum, eos abſoluet, & cum eis diſpenſabit, in hunc modum. Omnes gremiales genuflexi dicent *Confiteor &cet.* & Pater Præſidens ſubiungit; *Miſereatur veſtri &c. Indulgentiam &c.* Ego N. in quantum Regularium priuilegia ſe extendunt, abſoluo vos à quauis ſententia excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, & à quibuſuis alijs ſententijs, pœnis, & quatenus opus ſit diſpenſo vobiſcum ſuper quauis irregularitate (exceptis cenſuris, ſententijs, pœnis, & irregularitatibus ob defectus ad electiones faciendas in iſto Capitulo pertinentes contractis, vel ad forum contentioſum deductis) ad effectum legitimæ electionis, voſque legitimos vocales declaro. In Nomine Patris, &cet.

Sic abſolutis, diſpenſatis, & legitimatis vocalibus procedendum eſt primò ad electionem quatuor Diffinitorum. Quare vnuſquiſque gremialis de manu Præſidis, vel Secretarij Capituli accipiet vnam ex præparatis ſchedulis, & in ea propria manu ſcribet nomina quatuor Patrum de gremio, quos eliget in Diffinitores, immutato quantùm fieri poterit caractere, ne agnoſcatur à Patribus, qui viſuri ſunt, & lecturi ſuffragia.

Et licèt ſecundùm noſtras Conſtitutiones, omnes ſimplices ſacerdotes, qui habent quinque annos expletos profeſſionis, & ſunt in ætate triginta annorum, eſſe poſſint Diffinitores; nihilominus non omnes ad tantum munus apti ſunt; ad eos enim ſpectat, vna cum P. Præſidente, ſingulis Prouinciæ Conuentibus de idoneis prælatis prouidere, de delictis, & exceſſibus Patris etiam Prouincialis cognoſcere, illumque cogere ad reddendam rationem de receptis, & datis pro Prouincia: ſtatuta facere pro regimine Prouinciæ, & in toto triennio, futuro Prouinciali in grauioribus negotijs aſſiſtere. Quare curabunt patres Gremiales eligere in Diffinitores patres magis inſignes prudentia, vſuque rerum ſpectabiles, & quod præſertim ſint in ſacra Theologia graduati, vel, quòd ſaltem in aliquibus Conuentibus Superioris munus laudabiliter geſſerint.

Cum autem de iure communi in electionibus per ſcrutinium faciendis, tres ſint aſſumendi Scrutatores de Collegio, tot ex electoribus Capituli P. præſidens de aſſenſu veterum Diffinitorum contra quos nihil opponat aliquis ex gremialibus aſſumet, & ſi quis recuſatus fuerit, P. Preſidens, de aſſenſu pariter Diffinitorum illius loco alium nemini ſuſpectũ aſſumet. Horum Scrutatorum munus (vbi genuflexi ante Præſidem iurauerint, ſe fideliter accepturos, & publicaturos ſuffragia, &, quia ad officium ſuum pertinent, ſincera cum mente præſtituros, ad menſamq; præparatam acceſſerint) erit, ſingula vota eligentium complicata in vrna recipere, eadem extrahere, enumerare, aperire, legere, & publicare.

Declaratis igitur ſcrutatoribus, P. Secretarius Capituli ſurgens dicat; RR. Patres in nomine Domini ad danda ſuffragia accedite. Et in continenti primus omnium Pater præſidens accedens ad Altare, genu-

flectat

flectat coram Crucifixo, & genuflexus ſignans ſe Cruce in nomine Patris, &c. legat iuramentum à tergo ſchedulæ ſcriptum, deinde ſurgens, & dnobus digitis clanſum ſuum ſuffragium oſtendens in vrnam mittet, factaque inclinarione Altari, ad ſnum locnm redibit. Quod idem faciant ſucceſſiuè alij Gremiales. Et hic modus, hæcve forma dandi ſuffragia in omnibns alijs electionibus ſeruanda eſt.

Cum autem ſecundum noſtras Conſtitutiones, & ſecundùm ius commnne, non poſſit fieri electio, niſi per præſentes; ſciendum, quod ſi aliquis ex gremialibus tempore electionis ſnerit in Conuentu, vel in oppido, aut in Ciuitate, in qua celebrabitur electio; ſed ita ægrotans, vt non valear perſonaliter ad locum electionis accedere, pro præſenti nihilominns habendus eſt, & Patres Scrutatores ad eum pro recipiendo eius ſuffragio ſe conferre debent.

Receptis omnibus ſuffragijs in vrna, vnus ex Scrutatoribns illa extrahet, numerabit, & enoluet, eaque viſa, & alijs dnobus oſtenſa leget, & publicabit, & interim dum ſchedulæ perlegentur, Secretarius Capituli vnumquodque ſuffragium in ſcriptis excipiet, electorum nomina prænorando, quod etiam à diuerſis alijs gremialibus ſaltem tribns à præſidente deſignandis, pariter fiet.

Poſt ſingulorum publicationem ſuffragiorum, ſi plures quàm quatuor nominati fuerint Diffinitores, facienda eſt à Scrutatoribus collatio numeri ad numerum, vt appareat, quinam iuxta noſtras Conſtitutiones remanſerint legitimè electi, illi ſcilicet, in quos plures quàm in alios conſenſerint gremiales; quamuis non ſolùm iſti; ſed etiam omnes alij, qui pauciora habuerint vota adnotandi ſint in libro Prouinciæ per ordinem ſecundùm numerum maiorem ſuffragiorum, vt ex eis poſſit ſuppleri numerus Diffinitorum, ſi caſus euenerit faciendi ſupplementum.

Publicatis ſuffragijs Diffinitorum, P. Præſidens ter alta voce interrogabit Gremiales, vt moris eſt in Religione; An habeant illam electionem pro legitima, & canonica. Licet enim ſuppoſita præfata abſolutione, & legitimatione vocalium, & diſpenſarione, nihil (ſaluis exceptionibus, de quibns ſupra) poſſit illis obijci, propter quod non ſint habendi legitimi vocales; poteſt tamen opponi contra ipſam electionem, quòd non fuerit Canonicè facta, & propterea nulla, vel annullanda. Hic autem eſt aduerrendum, quòd qui interrogati à præſidente nihil dixerint contra electionem; ſed in eam, vel expreſsè, vel tacitè conſenſerint, illam poſtea ſecundùm ſacros Canones impugnare nequeunr, niſi ex noua cauſa, vel veteri, ſed nouiter eis manifeſtata.

Si aliquid igitur oppoſitum fuerit contra electionem Diffinitorum, P. Præſidens oppoſitionem cum antiquis Diffinitoribns ſtatim ſummariè examinabit, determinabitque, an electio ſit firmanda, vel infirmanda, & ad aliam procedendum. Si aurem nulla fiet oppoſitio, dicet; Ego N. nomine meo, & nomine omnium iſtorum Gremialium eligo in Dffinitores præſentis Capituli noſtræ Prouinciæ N. RR. Patres, Fra. N. & Fra. N. &c. Er incontinenti, hi quatuor patres electi accedent ad patrem præſidentem, & coram illo genuaflectent, & ipſe eos confirmabit, dicens; Ego N. auctoritate qua fungor, confirmo vos in Diffinitores præſentis Capituli dans vobis omnem auctoritarem, & poteſtatem, quam cæteri Diffinitores huiuſmodi Capitulorum ſecundùm ſtatuta noſtri Ordinis habere ſolent. In nomine Patris &c. Qni ſic confirmati, deoſculata manu præſidentis, ſedebunt iuxta prouincialem, ordinem inter ſeipſos conſuetum ſeruantes. Antiqui aurem Diffinitores recedant tunc à Capitulo, niſi alio titulo ſint de gremio.

Sic electis, & confirmatis nonis Diffinitoribus, & in ſuo loco conſedentibns ad dexteram, & ſiniſtram præſidentis, prouincialis officinm depoſiturus coram præſidente, & toto Gremio dicet culpas ſuas, & humiliter, ac manſuete audiet reprehenſiones, correctiones, & accuſariones Fratrum, & ſi compertus fuerit reus talis culpæ, propter quàm ſecundùm ſtatuta Ordinis amiſerit vocem, expellendus erit; nulla tamen ei ininngenda pœnitentia, donec fuerint eius culpæ in Diffinitorio viſæ, & diligenter diſcuſſæ.

Et quia extat decretum in mnltis Capitulis Generalibus noſtri Ordinis, factum videlicet in Capitulo Parauij celebrato anno 1532. in celebrato Vincentiæ 1539. in celebrato Romæ anno 1564. in celebrato Placentiæ anno 1575. & in celebrato Romæ anno 1580. vt videre eſt in libro Ordinis, in vſuque poſitum in rota Religione, quòd nullus poſſit eligi in prouincialem, qui non ſit ex nominatis, & præſentatis à patre Ordinis; procurabit præſidens legi, & publicari Gremialibus litteras Patris Generalis de ab eo nominatis, & præſentatis, vt vnum ex eis eligant in Prouincialem.

Deinde prælectis Conſtitutionibus de requiſitis eligendi in Prouincialem, procedent patres Gremiales ad eius electionem per ſecreta ſuffragia, ſeruata forma, de qua ſupra in electione Diffinitorum, & eos aduertet P. Præſidens, ne in ſcribendo nomine electi addant aliqnod verbum; alioquin eorum ſuffragium erit nullum, & nullius valoris, & ſi lectis, publicatiſque per Scrutatores ſuffragijs, & facta, (ſi plures fuerint nominati) collatione nnmeri ad nnmerum, conſtiterit aliquem habuiſſe plura vota quàm omnes alij ſimul, iſte, ſi ad interrogationem præſidētis contra electionem nulla facta fuerit obiectio, erit prouincialis. Si verò in primo ſcrutinio nullus habuerit plura vota quam omnes alij ſimul, tentandum erit ſecundum ſcrutininm, & ſi neque in iſto creabitur prouincialis, tertium erit tentandum, & hac tertia vice, etiamſi nullus plura habuerit ſuffragia quàm omnes alij ſimul; qui tamen plura habuerint quàm alij ſingulatim, prouincialis erit, & ſi plures in ſuffragijs æquales fuerint, ille præponetur, qui primum locum tenebit in Ordine, attenta tamen antiquitate profeſſionis, vel gradus.

Et quia in electione prouincialis omnia ſunt ſeruanda, quæ pro electione Generalis noſtræ Conſtitutiones diſponunt, & in electione Generalis, facta votorum publicatione, & collatione, & conſtito in quem maior pars conſenſerit, habens primam vocem, ſuo, & omnium eligentium nomine, decretum electionis interponit, quod vtique Sacris Canonibus conſonum eſt, ſic etiam ſtatim ac in electione prouincialis publicata fuerint vota, & facta eorum collatione apparuerit in quem maior pars conſenſerit, & ad interrogationem præſidentis iteratam nulla fiet obiectio, P. Præſidens interponet decrerum electionis, in hanc formam. Ego N. nomine meo, & nomine omnium eligentium eligo, & de-

nuncio

Digitized by Google

nuncio Patrem Magiſtrum N. Prouincialem huius Prouinciæ.

Et iſtud decretum nullatenus eſt omittendum, quia DD. dicunt, in eo eſſentialiter conſiſtere electionem. Quamobrem referunt, quòd in electione Petri Barbi Veneti in Pontificem, qui vocatus fuit Paulus ſecundus, Cardinalis Beſſarion Tuſculanus Epiſcopus primum in Collegio locum habens vnumquemque ordine interrogans: Num ea placeret electio? Et cum ab omnibus pruna aſſenſione placere reſponſum eſſet, conuerſus ad Petrum dixit. Patres hi te in Pontificem elegerunt, & ego omnium nominibus te eligo. Idque fecit, vt quæ ſunt neceſſaria ad electionem legitimam viderentur in ea conueniſſe. Quamobrem electio quæ fit per ſecreta vocalium ſuffragia, videtur ſolùm eſſe quoddam electionis præambulum neceſſarium ad inueſtigandam Gremialium voluntatem, & ad cognoſcendum in quem ipſi conſenſerint. Quare illud decretum deſcribendum eſt inter acta Capituli.

Pronunciato prædicto decreto, abſoluta eſt vtique, & completa Prouincialis electio. Aduertendum tamen, quòd quamuis Prouinciales extra Italiam, dum in ea commoratur Generalis, ſtatim ac ſunt electi, ſuum officium exercere poſſint, licet cum obligatione obtinendi à Generali confirmationem infra quatuor, vel ſex menſes ad ſummum. Prouinciales tamen Italiæ nequeunt exercere ſuum officium, niſi habita prius confirmatione à Generali. Quare interim prouincia regenda eſt per priorem Conuentus, vbi celebratum fuerit Capitulum, ſi erit Magiſter. Sin minus, per antiquiorem Magiſtrum, qui tamquam Vicarius prouinciam adminiſtrabit. Niſi Pater Generalis fuerit extra Italiam, tunc enim prouinciales electi in Italia poterunt exercere officium cum eadem obligatione obtinendi confirmationem à Generali infra quatuor, vel ſex menſes. Quod ſi electus in natione, in qua fuerit Generalis, ante confirmationem per ſe, vel per alium, in totum, vel in partem, ea, quæ ſunt ſui officii exercuerit, ſecundum ius commune eo ipſo priuatus eſt, vel priuandus iure, quod ei per electionem quæſitum fuerat. At ſi prouincialis electus fuerit extra Europam, eum ob nimiam diſtantiam, itineriſque difficultatem, ac incertitudinem nequeat illi præſcribi determinatum tempus ad procurandum confirmationem officii à Generali, poterit, ſeruatis ſeruandis, confirmari à præſidente Capituli; obligatus tamen erit obtinere quam primum poterit aliam confirmationem à Generali;

Prouinciali electo, ſtatim præſidens, etſi infra futurum proximum triennium non ſit celebrandum Capitulum Generale, procedet ad electionem Sociorum prouincialis, & Diſſinitoris pro ipſo capitulo Generali, ac etiam Vicariæ prouinciæ pro abſentia prouincialis ituri ad Capitulum Generale, & omnes iſtæ electiones fieri debent per vota ſecreta, & ſeruata forma, de qua ſupra. Electo prouinciæ Vicario, alium ad cuſtodiam prouinciæ pro caſibus fortuitis ſua auctoritate ſubſtituet prouincialis electus, qui primi per mortem, vel aliter deficientis, vel à prouincia abſentis, vices ſuppleat, & auctoritatem habeat ad quæcumque.

Circa electionem Sociorum duo ſunt aduertenda. Alterum, quod nullus Gremialis, ſiue Generalis, ſiue Prouincialis, ſiue quiſquis alius habiturus vocem in Capitulo Generali, in electione Sociorum vocem habet actiuam, &, ſi in ea ſuffragium dederit, vocem actiuam amittet in Capitulo Generali. Alterum, quòd cũ omnes quatuor Diffinitores accedere teneantur ad Congregationem intermediam faciẽdam in Dominica 3. poſt Paſcha Reſurrectionis, & contingere poſſit, vt tunc temporis Socij accedant ad Capitulum Generale, & ita non valeant interuenire dictæ Congregationi, nullus Diffinitor poteſt eligi in Socium Prouincialis pro Capitulo Generali.

Electus Prouincialis tenetur in ipſo Capitulo vnũ Socium Prouinciæ eligere, quem ſemel electum, ſine iuſta cauſa mutare non poteſt, & Socius electus in eodẽ Capitulo debet Prouinciali fidelitatem iurare. Quamuis autem ſit in Prouincialis poteſtate eligere Socium, quem ipſe maluerit, nihilominus quia talis Socius debet ſemper ſupradictæ Congregationi intermediæ cum quatuor Diffinitoribus intereſſe, etiamſi Prouincialis cum ſuis Socijs acceſſerit ad Capitulum Generale, conſequens eſt vt Socius Prouinciæ non poſſit eligi aliquis, qui fuerit electus Socius Prouincialis pro Capitulo Generali, vel qui ſit vnus ex quatuor Diffinitoribus. Debet etiam Prouincialis cauere, ne ſibi Socium viſitationis eligat Magiſtrum, aliquem de duo probabilem habeat ſuſpicionem, quod poſt eum ad Prouincialatus officium aſpiret, quia Socius talem habens prætenſionem, tempore viſitationis facilè, per fas, & nefas, ſtudebit Priores ſibi reddere beneuolos, minuſque ſincerè tractabit negotia Prouinciæ.

Abſolutis præfatis electionibus coram toto gremio, comburendæ ſunt ſchedulæ ſuffragiorum, deinde intonato per Præſidem hymno *Te Deum laudamus*, illumalioſuè proſequentes, Gremiales ducent Prouincialem electum ad Eccleſiam, vbi ante Altare maius tapetis appoſitis ſe proſternet, & proſtematus manebit, donec præfatos Hymnus percantetur, & dicantur à præſide cuuſuetæ Orationes, Quibus abſolutis, cum Pius quartus in quadam ſua Conſtitutione decreuerit, vt per quoſcumque quibus de Monaſterijs, Conuentibus; Domibus, & alijs quibuſcumque locis Regularium quorumcumque Ordinum, quocumque nomine, vel titulo, prouidebibitur, publica Orthodoxæ fidei profeſſio fiat; etſi quoad prælatos Regulares iſta fidei profeſſio non ſit in vſu, nihilominus cenſemus illam à prælatis noſtri Ordinis faciendam eſſe. Quare prouincialis electus, ſtatim ambabus manibus ſuper Miſſale extenſis, in manibus præſidentis Capituli poſeſſionem fidei genuflexus, cum iuramento, alta, & intelligibili voce ſequenti forma emittet.

Ego F. N. prouincialis electus prouinciæ N. Ordinis B. Mariæ Virg. de Monte Carmeli Regularis obſeruantiæ firma fide credo, & profiteor omnia, & ſingula, quæ continentur in Symbolo fidei, quo Sancta Romana Eccleſia vtitur, videlicet. Credo in vnum Deum, patrem omnipotentem, factorem cœli, & terræ: viſibilium omnium, & inuiſibilium. Et in vnum Dominum Ieſum Chriſtum Filium Dei vnigenitum. Et ex patre natum ante omnia ſæcula: Deum de Deo: lumen de lumine: Deum verum de Deo vero, Genitum non factum, conſubſtantialem patri: per quem omnia facta ſunt. Qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem deſcendit de cœlis. Et incarnatus eſt de Spiritu Sancto ex Maria Virgine, & homo factus eſt Crucifixus etiam pro nobis ſub Pontio Pilato, paſſus, & ſepul-

tus

tus eſt. Et teſurrexit tertia die ſecundnm ſcripturas. Et aſcendit in cœlum, ſedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus eſt cum gloria iudicare viuos, & mortuos, cuius regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum Dominum, & viuificantem, qui ex Patre, Filioque procedit. Qni cum Patre, & Filio ſimul adoratur, & conglorificatnr, qui loquutus eſt per Prophetas. Et vnam ſanctam Catholicam, & Apoſtolicam Eccleſiam. Coufireor vnum Baptiſma in remiſſionem peccatorum. Et expecto reſurrectionẽ mortuorum. Et vitam venturi ſæculi. Amen. Apoſtolicas, & Eccleſiaſticas traditiones, reliquaſqne eiuſdem Eccleſiæ obſeruationes, & Conſtitutiones firmiſſime admitto, & amplector. Irem Sacram Scripturam inxta eum ſenſum, quem tenuit, & tenet Sancta Mater Eccleſia, cuius eſt iudicare de vero ſenſu, & interpretatione Sacrarum Scripturarum admitto, nec eam vnquam, niſi iuxta vnanimem conſenſum Patrum accipiam, & interpretabor.

Profiteor quoq; ſeptem eſſe verè, & propriè Sacramenta nouæ legis à Ieſu Chriſto Domino noſtro inſtituta, atque ad ſalutem humani generis, licet non omnia ſingulis neceſſaria, Baptiſmum, confirmationem, Euchariſtiam, Pœnitentiam, Extremam vnctionem, Ordinem, & matrimonium, illaque gratiam conſerre, & ex his Baptiſmum, Confirmationem, & Ordinem, ſine ſacrilegio reiterari nou poſſe. Receptos quoque, & approbatos Catholicæ Eccleſiæ ritus in ſupradictorum omnium Sacramentorum adminiſtratione recipio, & admitto. Omuia, & ſingula, quæ de peccato originali, & de iuſtificatione in ſacroſancta Tridentiua Synodo definita fuerunt, amplector, & recipio. Profireor pariter in Miſſa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium Sacrificiũ pro viuis, atq; defunctis, atq; in Sanctiſ. Euchariſtiæ Sacramento eſſe verè, realiter, & ſubſtantialiter corpus, & ſanguinẽ vna cũ anima, & diuinitate D.N. Ieſu Chriſti, fierique conuerſionẽ totius ſubſtãtiæ panis in corpus, & totius ſubſtãtiæ vini in ſanguinẽ, quam cõuerſionẽ Catholica Eccleſia tranſubſtãtionẽ appellat. Fateor etiam ſub altera tantum ſpecie totum, atqne integrum Chriſtum, verumque Sacramentum ſumi. Conſtanter reneo Purgatorium eſſe, animaſque ibi detentas fidelium ſuffragijs iuuari. Similiter, & Sanctos vna cum Chriſto regnantes venerandos atque inuocandos eſſe, eoſque Orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias eſſe venerandas firmiſſimè aſſero.

Imagines Chriſti, & Deiparæ ſemper Virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas, & retinendas eſſe, atque eis debitum honorem, & venerationem impertiendam. Indulgentiarum etiam poteſtarem à Chriſto in Eccleſia relictam fuiſſe, illarumque vſum Chriſtiano populo maximè ſalutarem eſſe aſſirmo. Sanctam Catholicam Apoſtolicam Romanam Eccleſiam omnium Eccleſiarum Matrem, magiſtram agnoſco, Romanoq. Pontifici B. Petri Apoſtolorum Principis Succeſſori, ac Ieſu Chriſti Vicario, veram obedientiam ſpondeo, & iuro. Cætera irem omnia à Sacris Canonibus, Oecumenicis Concilijs, ac præcipuè à Sacroſancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata, indubitanter recipio, atque profiteor ſimulque contraria omnia, atque hæreſes quaſcumque ab Eccleſia damnatas, reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno, reijcio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem extra quam uemo ſaluus eſſe poteſt, quam in præſenti ſponte profiteor, & veraciter teneo, eandem integram, & inuiolatam vſque ad extremum vitæ ſpiritum conſtantiſſimè Deo dante, retinere, & confiteri, atque à meis ſubditis, vel illis, quorum cura ad me in munere meo ſpectabit, teneri, doceri, & prædicari quantum in me erir, curaturum.

Ita ego Fr. N. ſpondeo, voueo, & iuro. Sic me Deus adiuuet, & hæc ſancta Dei Euangelia.

Emiſſa hac fidei profeſſione, ſurgens Prouincialis, accedet ad Altare, illudque oſculabitur reuerenter. Poſtmodum præſentato ei aſperſorio, ipſe primò ſe, deinde alios Fratres aſperget, & facta aſperſione, in loco ſibi anre Altare præparato ſedebit ad manum ſiniſtram Præſidentis, & ſinguli Fratres ad eum accedent, & flexis genibus manus eius humiliter, & reuerenter in obedientiæ ſignum oſculabuntur.

Præſtita obedientia Prouinciali electo, P. Præſidens incipiet cum Diffinitorio tractare de regimine Prouinciæ.

Sunt autem, ſi reſpiciamus id, quod habemus expreſſum in noſtris Conſtitntionibus, quinqne tãtum Patres de corpore Diffinitorij cum voto deciſiuo videlicet P. Præſidens, & quatuor Diffinitores, & vnus cum voto conſultiuo, prouincialis ſcilicet abſolutus; nihilominus vſu receptum etiam in Religione, quod cum voto deciſiuo ingrediantur Diffinitorium Socius P. Præſidentis, & prouincialis electus, etiam ante confirmationem, & in nonnullis Prouincijs, etiam Socius viſitationis electus in Capitulo à Prouinciali electo.

Locns pro Diffinitorio deputatus, decens ſit, & ſecretus, & in eo paratum Altariolum cnm Crucifixo, vrna, & tot ſchedulis, quot ſufficiant pro electionibus omnium Priorum, ſcriptis cnm iuramento, & electione, modo qno ſupra, ita vt ſolùm deſideretur nomen eligendi, licer ſufficiet ſemel tantùm præſtare iuramentum in principio de eligendis omnibus, ſingulis prioribus probioribus, & magis idoneis.

Dictum locum ingreſſus P. Præſidens cum cæteris de corpore Diffinitorij, omnibus genuflexis ante Altare ad inuocandum Spiritus ſancti adiutorium, incipiet ſine nota *Veni creator ſpiritus*, & alternatim totum recitabunt. Præſidens. *Emitte ſpiritum tuum, &c. Domine exaudi, &c. Dominus vobiſcum, &c. Oremus. Deus, qui corda fidelium, &c.* Deinde ſurgentes accedant ad menſam ibi paratam, ſupèr qua commodè ſcribere poſſint, & in qua ſint omnia pro actionibus Diffinitorij neceſſaria, & per ordinem conſedebunt.

Omnibus conſedentibus, ſinguli iurabunt, quod abſque licentia totius Diffinitorij nihil in eo tractatum, vel prolatum, alicui extraneo reuelabunt, & primus omnium iurabit P. Præſidens, & ſi prædictum ſilentinm non ſeruauerint priuationẽ vtriuſque vocis ad ſexeunium incurrent. Deinde prælectis Conſtitutionibus de requiſitis eligẽdorũ procedent in nomine Domini ad electiones per vota ſecreta ſaciendas.

Et quia Prioribus incumbit cura animarũ, quæ eſt ars artium, & ſcientiarum, & nihil magis officit Religioni, quam ad regimen animarum indignos, vel minus idoneos aſſumi, antequã aggrediãtur electiones Priorũ, patres de Diffinitorio ſeriò diſcurrent, & tractabunt de ſingulis Conuẽtibus, quibus de Superioribus ſuerit prouidendũ, & de Patribus ad regimẽ magis idoneis. Quare examinabunt innentaria ſtatus Conuentuũ, quæ ſecum deferre debẽt Priores ad Capitulum præſentibus Socijs, vt ex eorum inſpe-

ctione

ctione aliquo modo conijcere poſſint Diffinitores, quinam priores benè, & malè ſe geſſerint in ſuorum Conuentuum regimine, & quinam digni ſint, vt in eodem Conuentu confirmentur, vel in alijs inſtituantur.

Curabit P. Præſidens, ne vllus eligatur in priorem, qui non habeat omnia ſecundum ſtatuta Ordinis requiſita, & præſertim, qui ob aliquam infirmitatem habitualem nequeat in diebus per noſtras Conſtitutiones prohibitis à carnibus abſtinere, ieiunia Ordinis ſeruare, vitam commune in Refectorio ſequi, & Officio dinino de die, & de nocte in Choro intereſſe. Per habitualem autem infirmitatem, non debemus intelligere ſenecturem, imò cum ſenes, vt plurimum judicio, prudentia, & dexteritare polleant, magis quã iuuenes, ſi in aliquo peculiaris obſeruantiæ, & reformationis zelus effulſerit, ei poterit alicuius Conuentus regimen committi, modò non ſit adeo confectus ſenio, quod ad tale munus prorſus inhabilis reddatur. Cæterum ſi Diffinitores cenſuerint aliquem habituali infirmitate affectum eſſe valde præſtantem in adminiſtratione, & Conuẽtibus proficuum, poterunt illum à Patre Ordinis poſtulare, illi cauſas notificando, propter quas cum illo ſupra Conſtitutionibus fuerit diſpenſandum.

Cætera, quæ ſacere debent Diffinitores videri poſſunt in noſtris Conſtitutionibus p. 4. cap. 19. à nu. 4. Sed de vno præſertim eos admonitos eſse volumus, vt ſcilicet non obſtante quacumque conſuetudine in contrarium cogant Pronincialem abſolutum ab officio ad reddendam rationem de receptis à Prouincia, & de expenſis tempore ſui Prouincialatus tam ordinarijs, quam extraordinarijs.

Debent etiam de mandato Clementis VIII. eligere tres ſalrem Patres graues, & peritos, qui admittẽdos ad prædicationem verbi Dei, vel ad audiendas confeſſiones etiam ipſorum Fratrum ac lectores publicos diligenter ſimul examinent, priuſquam probentur, & ad huiuſmodi miniſteria admittantur. Horum etiã cura erit examinare, & probare, tam quoad doctrinam, quam quoad mores promouendos ad quoſcumque Ordines, in quo ſeruandum erit decretum Congregationis Interptetum Sacr. Concil. Tridentin. hac de cauſa editum, & promulgatum.

Diſpoſitis omnibus per Diffinitorium, finaliter acta Capituli conſcribentur in libro Prouinciæ, & ad pulſum nolæ Capitularis congregabuntur omnes Fratres in vnum locum, & ibi auctoritate Præſidis, ac Diffinitorum abſoluentur omnes Priores, qui ſtatim ſigilla officiorum ſuorum præſidenti, & Diffinitoribus reddent. Deinde præſidens vocabit ſigillatim per Secretarium nominibus proprijs omnes Priores inſtituendos, qui vocati coram eo genuflectent, & ipſe ſingulis tradendo ſigillum Prioratus dicat. Auctoritate noſtra, & de vnanimi conſenſu Diffinitorum præſentis Capituli facimus, & ordinamus te N. Priorem noſtri Conuentus N. dantes tibi curam animarum, &c. Et Prior inſtitutus cum humilitate, & reuerentia ſigillum recipiet, manum præſidentis oſculando, & dicendo. Deo gratias. Et ſi ille fuerit abſens, dicet præſidens in tertia perſona. Facimus, & ordinamus Patrem N. Priorem Conuentus N. Deinde dandæ erunt vnicuique litteræ teſtimoniales de iniuncto illi officio, præſidentis ſigillo munitæ.

Vbi priores ſic fuerint inſtituti, omnes genuflexi in manu præſidis faciẽt profeſſionem fidei, vnus quidem alta, alij ſubmiſſa voce in hanc formam. Ego Fr. N. Ordinis Carmelitarum Prior inſtitutus Conuentus N. firma fide credo; & profiteor omnia, &c. vt habetur ſupra in profeſſione emittenda à Prouinciali. Deinde vnuſquiſque alta voce, vnus poſt alterum iuramentum præſtabit his verbis. Ego idem Fr. N. ſpondeo, voueo, & iuro. Sic me Deus adiuuet, & hæc ſancta Dei Euangelia. Et finaliter conſcribantur acta Capituli in libro Prouinciæ.

Vnum aliud etiam in Capitulo prouinciali tanquam neceſſarium pro legitima receptione Nouitiorum aduertendum eſt, quod ſcilicet quando noſtræ Conſtitutiones tribuunt ſoli Generali, vel Prouinciali poſſe ſine conſenſu cuiuſcumque iuuenes ex ſæculo ad Nouitiatum, & ad profeſſionem recipere, ſunt intelligendæ de minoribus ſexdecim annis, maioris enim extra Capitulum Generale, vel Prouinciale, ſiue Clerici ſint, ſiue Laici, non ſunt recipiendi, niſi fiat, iuxta duas Conſtitutiones Sixti V. diligens inquiſitio de eorum patre, patria, & anteacta vita, & ex accurata informatione, & fide digna relatione conſtiterit, eos non eſſe aliquorum criminum &c. reos, nec ſuſpectos, neque grauatos ære alieno, &c. nec reddendis ratiociuijs obnoxios, &c. quodque non humana aliqua ratione, &c. Religionem eligunt. Deinde notificata iſta informatione duorum, vl triũ, vel plurium, ſi commode fieri poterit, Monaſteriorum, quæ deputata fuerit in Prouincia, Superiotibus, ab eis approbentur, & recipiantur ad habitum regularem. Quare P. Præſidens curabit in ipſo Capitulo deputari duo, vel tria, vel plura, ſi commodè fieri poterit, Monaſteria, quorum Superiores, ſaltem ſemel in anno ad dictam approbationem, & admiſſionem faciendam ſimul congregentur.

Vbi autem Congregatio intermedia Diffinitorialis Dominica 3. poſt Paſcha Reſurrectionis, iuxta diſpoſitionem noſtrarum Conſtitutionum, pro alijs negotijs celebtabitur, in ea etiam à P. Prouinciali cum conſenſu Diffinitorum, & ſui Socij, prædicta nouitiorum approbatio, & admiſſio fieri poterit, perinde enim erit, ac ſi in Capitulo prouinciali fieret.

Quod ſi paucitas Monaſteriorum, aut nimia eorum diſtantia in aliqua Prouincia, vel Vicaria, vt in Braſilica, tot Monaſteria deputari non patiatur, Capitulum Prouinciale ſaltem tribus ex antiquioribus Patribus vnius Monaſterij dictam facultatem approbandi, & admittendi ad habitum præſatos Nouitios demandare poterit.

Cæterum exteri ex longinquis partibus, vel ex locis hæreticorum, ſeu infidelium aduenientes, etiamſi de præſatis omnibus liquidò non conſtiterit; tamen ſi diligentia adhibita nihil apparuerit, quod eos impediat, ex declaratione eiuſdem Sixti V. habiles reputandi ſunt ad Religionem.

Profeſſionem autem eorum, qui non ſeruata dicta forma recepti fuerint, Sixt. V. irritam, & nullam declarauit, & Superioribus inobedientibus inhabiles recipientibus nonnullas pœnas impoſuit in prima Conſtitutione, quam tamen quoad nullitatem profeſſionis Clemens VIII. in alia ſua Conſtit. moderatus eſt, & ad terminos iuris communis reduxit, ſaluis pœnis contra Superiores inobedientes.

Poſt hæc facienda eſt commemoratio Fratrum, familiarium, Patronorum, & litteras Confraternitatis habentium virorum, & mulierum per ſingulos

Con-

Cōuentus, & ſpecialiter illorum qui capitulum prouinciale eleemoſyna notabili adiuuerint, & illis recommendatis, recitabitur Pſalmus *Ad te leuaui oculos meos*, cum alijs precibus conſuetis. Poſt quas P. Præſidēs incipiet alta voce *Te Deum laudamus* quem proſequentes Fratres accedent ad Chorum, vbi terminato dicto hymno, P. Præſidens ſolitas Orationes recitabit. Deinde coram toto gremio publicabuntur acta Capituli, quorum copiam P. Præſidens ex papiro prouinciæ de verbo ad verbum fideliter extractā, & ab ipſo præſide, prouinciali electo, & Diffinitoribus ſubſcriptam, curabit tranſmitti ad Patrem Ordinis pro confirmatione.

Publicatis actis Capituli, omnes Fratres coram Præſidente proſtrati dicent *Confiteor Deo, &c.* & ipſe ſubiunget *Miſereatur veſtri, &c. Indulgentiam, &c.* eoſque abſoluet, & diſpenſabit pro vt in Breuiario, & in fine dicet *Benedictio Dei omnipotentis Patris, &c.*

Vnum tantùm aduertendum eſt, quod ſcilicet in quouis capitulo prouinciali debet publicari tum conſtitutio Clem. VIII. de largitione munerum Regularibus interdicta, tum decretum Congregationis generalis Sanctæ Romanæ, & vniuerſalis Inquiſitionis habitæ in Palatio Apoſtolico coram Sanctiſs. D. N. Vrb. VIII. ac Eminentiſſimis, & Reuerendiſs. Dominis S.R.E. Cardinalib. aduerſus hæreticam prauitatem Inquiſitoribus Generalibus à S. Sede Apoſtolica ſpecialiter deputatis, & commonendi ſunt omnes de obſeruantia, & executione Apoſtolicarū conſtitutionum, & decretorum ad ſanctum Officium Inquiſitionis aduerſus hęreticam prauitatem pertinētium, & præſertim conſtitutionum Apoſtolicarum, quæ in prædicto decreto referuntur.

Vt ſciant Fratres noſtri, ad quid abſolutio, & diſpenſatio vocalium à P. Pręſidente Capituli ante electiones facta, proſit. Notandum eſt, quòd plures Prælati Regulares virtute diuerſorum priuilegiorū, quæ ſibi à Sede Apoſtolica ſunt conceſſa, & præſertim indulti cuiuſdam Pij V. qui eis, quoad ſuos Fratres eādem abſoluendi, & diſpenſandi facultatem impartitus eſt, quam Epiſcopis dedit in quoſcumq; ſibi ſubditos in foro conſcientiæ Conc. Trid. ſeſſ. 24. ca. 6. de reform. poſſunt abſoluere Fratres, & alias quaſcumq; perſonas ratione profeſſionis, & habitus eis ſubditas, à quibuſuis maioris excommunicationis, ſuſpēſionis, & interdicti, alijſque Eccleſiaſticis ſententijs, cenſuris, & pœnis à iure, vel ab homine quauis occaſione latis, etiam Sedi Apoſt. reſeruatis, exceptis cōtentis in Bulla Cœnæ Domini, ac etiam cum eis diſpenſare ſuper quibuſcumque irregularitatibus, ex quauis occaſione prouenientibus, præterquam ex homicidio voluntario, & bigamia, & membrorum mutilatione.

Et hæc facultas extendi poteſt, nedum ad cenſuras, ſententias, & pœnas ante dicta priuilegia reſeruatas; ſed etiam ad reſeruatas poſt, dummodo reſeruatio non fuerit facta cum expreſſa priuilegiorum Regularium derogatione, ſicut reſeruata fuit à Sixto V. abſolutio ab excommunicatione contra ſimoniacos in ſuſceptione Ordinum lata.

Licet autem præfata facultas abſoluendi, & diſpenſandi, ſi reſpiciamus priuilegium Pij V. & nonnulla alia, ſit limitata ad forum conſcientiæ; nihilominus, quia in nonnullis alijs priuilegijs conceditur, nulla addita limitatione, & nullo expreſſo foro, eſt valdè probabilis ſententia multorum DD. qui affirmant Superiores prædictos Regulares ea in vtroque foro vti poſſe.

Eſt etiam aduertendum, quod etſi Prælati prædicti Regulares facultatem abſoluendi, & diſpenſandi à Pio V. conceſſam alijs committere, & delegare non valeant, quia dictus Pontifex expreſsè concedit eis, vt per ſeipſos abſoluant, & diſpenſent; quia tamen per alia priuilegia eadem facultas eiſdem abſolutè conceſſa eſt, & eſt communis DD. ſententia, quod Commiſſarius perpetuus poteſt alteri vices ſuas committere, hæc autem poteſtas data eſt Prælatis per priuilegia perpetua, eiſque propriè dicitur competere ex officio, quia ratione officij, & dignitatis conuenit, poſſunt eam alijs committere, & delegare, nec deſunt priuilegia, quæ illis hanc delegandi poteſtatem concedunt, idque eſt in vſu apud Religiones.

Cæterum Religioſi omnes ſuam debent reſpicere Regulam, & ſuas Conſtitutiones, an per eas dicta facultas in aliquo fuerit pro bono regimine ſuæ Religionis limitata, & coarctata. Poteſt namque vnaquæque Religio priuilegia in ſui fauorem conceſſa non recipere, vel limitare, & coarctare, ſecundum quod magis ſibi expedire iudicauerit. Quare in noſtris Conſtitutionibus ſublata eſt Prioribus localibus facultas abſoluendi in foro fori ſuos ſubditos incurrentes in excommunicationem Canonis. Si quis ſuadente diabolo, etiam ob percuſſionem leuem.

Quoniam autem in forma abſolutionis vocalium, extat iſta clauſula, Exceptis cenſuris, ſententijs, pœnis, & irregularitatibus ob defectus ad electiones faciendas in iſto Capitulo pertinentes contractis. Pro illius intelligentia ſciendum, quod ſi quis in Ordine ad aliquam electionem in Capitulo faciendam, obtinuiſſet litteras commendatitias extra Religionem, vel ſubornaſſet, aliquid dediſſet, aut promiſiſſet, vel quid aliud feciſſet, propter quæ in aliquam cenſuram, ſententiamque &c. incurriſſet, nequaquam abſolutus eſſet.

SVMMARIVM CAP. XIII.

Prædicta vt diſtincta nominantur ſæpius in Conſtitutionibus Summorum Pontificum. n. 1.

Dignitas eſt adminiſtratio cum Iuriſdictione. numero 2.

Perſonatus eſt praeminentia, ſeu praecedentia ſine iuriſdictione. ibid.

Officium eſt adminiſtratio ſine praeminentia, aut iuriſdictione. ibid.

Præpoſitura ſecundum alios eſt munus praecedendi, ſed communius accipitur pro prælatione. n. 3.

Prælatura coincidit cum dignitate, eſtque munus habendi adminiſtrationem cum iuriſdictione. n. 4.

Quid decreuerit SS. Dom. N. Vrbanus circa Religioſos promittentes non procurare &c. huiuſmodi dignitates. ibid.

Prælati poſſunt eſſe delegati ad litteras Pontificias exequendas. ibid.

Honorum nomine quid intelligatur. n. 5.

Graduum nomine quæ intelligenda. n. 6.

Officia, adminiſtrationes, & functiones pro eodem ſumuntur, & important munus ſine praeminentia, aut iuriſdictione. n. 7.

Confundi ſolent cum Prælatijs, ſeu dignitatibus. ibidem.

Hierarchia Religioſa aſſimilatur Eccleſiaſticæ. n. 8.

Conſtat ex quaſi ſimilibus perſonis. ibid.

Ex

Digitized by Google

Ex Prælatis alij ſunt habentes iuriſdictionem ordinariam, alij delegatam.n.9.

Generalis dignitas quæ aliquo modo correſpondet Patriarchali per legitimam electionem creatur. numero 10.

Niſi incommoda, & inconuenientia oppoſitum ſuadeant. ibidem.

Quæ ætas requiratur pro Generali eligendo.n.11.

Requiritur quod ſit profeſſus profeſſione expreſſa in ipſa Religione.ibid.

Requiritur etiam conditio Sacerdotij. ibid.

Non videtur neceſſaria iure communi aliqua antiquitas in Ordine.ibid.

Habent Generales in Religionibus ſupremam auctoritatem.n.12.

An dicenda ſit hæc poteſtas immediatè pendens à Papa; an verò à Capitulo generali.ibid.

Habent auctoritatem prouidendi officia, ſeu beneficia Religionum iuxta Regulam tamen, & conſtitutiones illarum.n.13.

Debent eligere digniores.ibid.

Quid de electione digni reiecto digniori. ibid.

An Generalibus competat facultas condendi leges, aut conſtitutiones perpetuo duraturas.n.14.

Poſſunt condere decreta, ſeu ſtatuta duratura tempore Generalatus.ibid.

Declarare Leges, & Conſtitutiones Ordinis.ibid.

An mortaliter peccantes ſaltem publicè teneantur explicare circumſtantias Generalatus.n.15.

Commiſſarij Generales Ordinum regulariter loquendo ſolum habent auctoritatem delegatam.n.16.

Quando fiunt per electionem conſtitutionum, aut iura Ordinum, habent auctoritatem ordinariam. ibidem.

Qui ex illis, & quomodo ammoueri poſſint.ibid.

Qui etiam poſſint delegare ſuam iuriſdictionem. ibid.

Pari modo de Vicarijs Generalibus philoſophandum eſt. num.17.

Quando expirat eorum auctoritas morte Generalis. num.18.

De Viſitatoribus quid dicendum.ibid. & n.19.

Aſſiſtentium, Conſiliariorum, Diffinitorum, & Sociorum auctoritas quanta ſit.n.20.

Quidam habent ſolum votum conſultiuum, alij etiam deciſiuum.n.21.

Quid ſit habere votum conſultiuum, ſeu deciſiuum. ibidem.

Conuenientius eſt vt iuniores prius loquantur.nu.22.

An teneantur detegere defectus promouendorum. ibidem.

Quando maior pars illorum aliquid decreuerit tenentur omnes ſubſcribere. ibid.

An reuelare poſſint ſecreta Diffinitorij.ibid.

An Generales poſſint ſine illis negotia grauia decidere. num.23.

Tenentur iuxta eorum conſcientiam reſpondere. n.24.

Quid quando hoc ſciunt eſſe contra voluntatem Generalis, vel nihil effecturos.ibid.

Procuratoris Generalis munus magna praeminentia eſt. num.25.

Aliquando fit per electionem, aliquando ſine illa, aliquando habet munus prælatiæ adiunctum, aliquando non.ibid.

Prouinciales ſunt præfecti Prouinciarum habentes ſupremam iuriſdictionem in illis.n.26.

Eorum munus dignitas eſt.ibid.

Quomodo erecutur.ibid.

Habent iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem.ibid.

Poſſunt ſuam auctoritatem delegare. ibid.

Quid de Commiſſarijs, ſeu Vicarijs Prouincialibus dicendum.num.27.

Quid de Viſitatoribus Generalibus, vel Prouincialibus.num.28.

Tempore actualis viſitationis ad quem pertineat regimen Conuentus, vel prouinciæ. ibid.

Duplex eſt iuriſdictio, alia contentioſa, alia voluntaria.ibid.

Apoſtatæ, vel excommunicati à quo abſoluendi tempore viſitationis.num.29.

Auctoritas viſitatorum pendet ex litteris patentibus commiſſionis.n.30.

Quando dantur cum clauſula plenitudinis poteſtatis, quid poſſint facere.ibid.

Quando poſſunt delegare ſuam iuriſdictionem. n.31.

Rebellantes contra illos, aut illis contradicentes quas pœnas incurrunt.n.32.

Geſta à viſitatoribus quanto tempore durare debeant. num.33.

Non debent formare proceſſus contra Prælatos in rebus minimis.n.34.

Secus in Religionibus arctioribus.ibid.

Quando procedere debeant via inquiſitionis generalis, aut ſpecialis.n.35.

De Aſſiſtentibus, Diffinitoribus, Conſiliarijs, ſeu Socijs Prouincialium quid dicendum.n.36.

Superiores immediati Conuentuum ſunt verè Prælati habentes iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem. n.37.

Eorum munus dignitas appellari poteſt.ibid.

Habent iuriſdictionem ordinariam delegabilem. ibid.

Quæ conditiones ad illos requirantur.ibid.

Quam etiam facultatem habeant.ibid.

An ſæculares præfici poſſint Monaſteriis Regularium. num.34.

Quid de Vicariis in capite conuentuum.n.39.

Quid de Vicariis, ſeu Superioribus qui in ipſis Conuentibus Superiorem agnoſcunt.n.40.

An eorum munus dicendum ſit perſonatus, vel officium.ibid.

Quæ poſſint facere in abſentia Prælatorum à Conuentibus.num.41.

An gradus poſſint conferri Religioſis. n.42.

Tenentur graduati ſequi chorum non obſtante quocumq; priuilegio.ibid.

Non poſſunt vti aliquo priuilegio ſui gradus niſi actu legant, vel prædicent.ibid.

Quid intelligatur pro actu legere.ibid.

Inepti, & idiotæ peccant grauiter gradus prædictos petentes, aut retinentes.ibid.

Procuratoris munus quid ſit.n.43.

Spectat ad illum bona Monaſterii ſolum exigere, non autem conſeruare, aut expendere.ibid.

Ad quos id ſpectat.ibid.

Adminiſtratores bonorum Monaſterii amouibiles ſunt. num.44.

Sacriſtæ munus, ſeu officium in quo verſetur. n.45.

Quas obligationes habeat.ibid.

De Sacriſtis Conuerſis. n.46.

De Magiſtro Nouitiorum, & eius obligationibus. numero 47.

Quid circa illum decreuerit Clem.VIII.ibid.

Quomodo id intelligendum veniat.n.48.

Non poſſunt Prælati, aut officiales Religionum excuſari ignorantia in iis quæ pertinent ad eorum munera. num.49.

Illegitimi quas dignitates, perſonatus, beneficia, ſeu officia habere non poſſint.n.50.

Quæ

Quæ officia habere poſſint.ibid.
Quid faciendum cum alicui conſtat ſe eſſe electum ab vno qui erat inhabilis ad eligendum.n.51.
Quid quando electo conſtat ſe fuiſſe inhabilem, vt eligeretur pro tempore quo electus fuit.n.52.
Prælato intruſo qualiter ſit, vel non obediendum. num.53.
Prælatis prohibitum eſt teſtari.n.54.
Profeſſio fidei facienda eſt à prouiſis de Prælaturis. numero 55.
Quid de Prælaturis non electiuis dicendum. n.56.
Suntne manuales, & amouibiles.ibid.

De Prælaturis, gradibus, honoribus, dignitatibus, perſonatibus, præpoſituris, officijs, & adminiſtrationibus Regularium perſonarum, illorumque obligationibus. Cap. XIII.

1 CONtingit ſæpius vt in conſtitutionibus Summorum Pontificum, & ſpecialibus Religionum, prædicta omnia etiam vt diſtincta nominentur, ideo de ſingulis agendum in hoc capite, etſi enim ſæpiſſimè confundantur, cum tamen in Bullis Pontificum ſigillatim cenſeantur, valdè probabile eſt ea diſtingui, & accipienda eſſe in propria, & primæua ſignificatione. Portellus *in Dub.Regul.v. Officia Ordin.in addit. nu.2.*

2 Hæc tria *Dignitas*, *Perſonatus*, *Officium* ſic diſtinguuntur. *Dignitas* propriè eſt adminiſtratio cum iuriſdictione, cuiuſmodi ſunt omnes prælatiæ Religionum, v.g. Generalatus, Prouincialatus, Prioratus, Abbatia, Guardianatus &c. Omnes enim prælati habent adminiſtrationem cum iuriſdictione tam in foro interno, quam externo, iuxta dicta *tom.1.cap.18.* *Perſonatus* eſt præeminentia, ſeu præcedentia ſine iuriſdictione, qualis eſt ea quæ reperitur in aliquibus Clericis qui præcedunt Canonicos in Eccleſijs Cathedralibus, ſeu Collegialibus, & in Religionibus in Diffinitoribus, & alijs huiuſmodi. *Officium* autem propriè eſt adminiſtratione ſine præeminentia, aut iuriſdictione, qualis reperitur in Sacriſta, Procuratore, Vicario Conuentus, ſeu Superiore in præſentia prælati. Syluester *v.Dignitas.* Rodrigu.*tom.1.q.Regul. q.23.art.9. & q.13.art.18.*

3 *Præpoſitura* ſecundum aliquos eſt munus præcedendi. Ita Rodrigu.*tom.1. quæſt.Regular. qu.23. art.9.* Sed communi vſu potius videtur importare munus prælationis, iuxta illud ad Heb.13. *Obedite Præpoſitis veſtris.* Si autem ſolum munus præcedendi denotat concidet cum perſonatu.

4 *Prælatura*, vt diximus, coincidit cum dignitate, & eſt munus habendi adminiſtrationẽ cum iuriſdictione, qualis competit in Religionibus omnibus Superioribus, Generalibus ſcilicet, Prouincialibus, Prioribus, Guardianis, Abbatibus, & ſimilibus diuerſis nominibus vocatis: omnes enim huiuſmodi ſunt in dignitate conſtituti. Sanchez *lib. 6. in decalog.capit.3. num.38.* Hinc huiuſmodi prælati poſſunt eſſe delegati ad litteras Pontificis, vel eius Legati exequendas, quod munus conuenire non poteſt niſi perſonis in dignitate conſtitutis, iuxta *cap. ſtatutum in principio de reſcriptis in 6.* Sanchez *ibidem* poſt alios. An verò id liceat prælatis Ordinis Minorum tractant Rodriguez *tom.1.q.Regul.q.65.art.3.in fine, &* Sanchez *li.6. in decal.c.13.n.81.*

Hic notandum SS. D. N. Vrbanum VIII. Motu proprio edito 21. Maij 1635. publicato tamen 20. Nouemb. 1636. declaraſſe quoſcumque Regulares cuiuſuis Ordinis, Congregationis, & inſtituti, etiam Societatis Ieſu per quamcumque translationem ad aliam Religionem, etiam hactenus factam, & per quamcumque expulſionem, ſeu habitus Regularis dimiſſionem, non eſſe liberos à voto, promiſſione, ſeu iuramento ab eis emiſſo, de non petenda, nec procuranda, minuſve acceptanda aliqua dignitate, aut ſuperioritate extra eorum Religionem, ſed eos hactenus, & pro tempore, vt præfertur, translatos, expulſos, ac à delatione habitu Regularis abſolutos, vel priuatos, quarumcumque dignitatum huiuſmodi proinde incapaces, & ad illas petendas, acceptandas, & obtinendas, inhabiles remanere in omnibus, & per omnia, perinde, ac ſi translati, expulſi, ſeu à delatione habitus liberati non fuiſſent. Quæ placuit hic animaduertere (etſi non in proprio loco, quia huius Motus proprij notitia non niſi poſtquam typis mandabatur hæc ſecunda pars Summæ ad me peruenit) propter aliquot Regulares tale, vel ſimile votum emittentes, quorum aliquos retuli ſup.cap.4. nu.13.16.& 25.

5 *Honorum* nomine, vix aliud poteſt intelligi quam perſonatus, qui vt diximus, important honorifica in Religionibus. Vnde leges priuantes honoribus intelligendæ videntur de iſtis. Portellus *in dub.Reg.verb. officia ordinis n.2.*

6 *Gradus* ſunt tituli honorarij, in vniuerſitatibus, vel Collegijs ſtudiorum cauſa conceſſi, cuiuſmodi ſunt Doctoratus, Magiſterium, Baccalaureatus, &c. Vnde vel coincidunt cum Perſonatibus, & honoribus, vel pro iiſdem communiter accipiuntur.

7 Officia etiam, adminiſtrationes, & functiones pro eodem ſumuntur, & important, vt diximus, munus ſine præeminentia, aut iuriſdictione. Maximè autem confunduntur cum Prælatijs, ſeu Dignitatibus, adeo vt communi vſu plurium Religionum, & etiam aliquarum Conſtitutionum, ſeu decretorum Summorum Pontificum illorum nomine, officiorum præſertim, veniant etiam Prælatiæ, ſeu dignitates, dum ponitur pœna priuationis officiorum, &c. Portellus *in dubijs Regular. verb. officia Ordinis in addit.num.2.*

8 Pro Prælatis autem notandum, Hierarchiam Religioſam aſſimilari Eccleſiaſticæ, quemadmodum enim Hierarchia Eccleſiaſtica conſtat ex Parochis, Epiſcopis, Archiepiſcopis, Patriarchis, & Primatibus, qui omnes Summo Pontifici ſubduntur, ſic Hierarchia Religioſa conſtat Confeſſoribus qui ſunt veluti Parochi habentes ſolùm iuriſdictionem in foro interno conſcientiæ, Prioribus, Guardianis, Rectoribus, &c. qui ſunt quaſi Epiſcopi, quia habent iuriſdictionem etiam externam quam Epiſcopalem, iuxta dicta *tom.1.cap.18.num.2.* Prouincialibus, qui ſunt veluti Archiepiſcopi habentes ſub ſe Superiores immediatos Monaſteriorum, qui vt diximus quaſi Epiſcopalem auctoritatem habent, & Generalibus qui ſunt veluti Primates, & Patriarchæ, cum ſub ſe contineant Prouinciales, & hi omnes ſub Summo Pontifice tamquam Paſtore vniuerſali. Rodriguez *tomo 1. q.Regul.q.12. art.5.*

9 Item pro eiſdem Prælatis, dignitatibus, ſeu præpoſitis Religionum notandum, quod alij ſunt habentes iuriſdictionem Ordinariam, vt ſunt Generales, Prouinciales, Priores, Abbates, & alij ſimiles, etſi

diuer-

diuerſis nominibus vocati, alij verò delegatam, vt ſunt Commiſſarij, vel Viſitatores Generales, vel Prouinciales. Rodrig. *tom. 1. quæſt. Regul. qu. 13. art. 20.* Vicarij autem iſtorum aliquando habent iuriſdictionem Ordinariam, aliquãdo delegatam, Ordinariam quidem quando non ex delegatione, ſed vel electione, vel Conſtitutione, conſuetudine, aut iure Ordinis eis competit Vicariatus, delegatam verò quando à prædictis nominantur, & delegantur. Vide dicta *tom. 1. cap. 18. num. 3.*

10 Supremum caput intra Religionem qui regulariter Generalis nuncupatur, cuius dignitas, vt dictum eſt Patriarchali, ſeu Primatiali in Hierarchia Eccleſiaſtica correſpondet, per legitimam electionem creandum eſt, hoc enim probat vſus, & inſtitutio Religionum, & eſt conſentaneum tum iuri Canonico dum de huiuſmodi prælatorum electionibus agit, tum iuri naturali vt Religio in Paſtore ſibi eligendo conſenſum præbens maiori cum amore ipſum ſuſcipiat, & ei obediat de cuius ſufficientia publicum dedit per electionem teſtimonium. Suarez 4. *tomo de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 3. num. 2.* Quo non obſtante, quando incommoda, vel inconuenientia cernentur ex Capituli celebratione propter bella, peſtem, vel ſimilia mala, & ad euitandas Ordinis expenſas, prudenter à maioribus Ordinis ſupplicari deberet Papa pro digniori, & magis benemerito Religioſo in Generalem ab ipſo inſtituendo, & ipſe Pontifex annuere, prout fecit Sanctiſſ. D. N. Vrbanus VIII. ann. 1632. Reuerendiſſ. Mag. Theodorum Stratium in Generalem noſtri Ordinis creando, quem digniorem, & probatiorem à grauioribus Ordinis Patribus nouerat.

11 Probabile etiam eſt, iuxta dicta *tom. 1. cap. 18. nu. 5.* requiri pro Generali eligẽdo ętatem 30. annorum, cum hæc ętas requiratur pro Epiſcopis *cap. Cum in cunctis de elect.* Dignitas autem Generalis ſit quaſi Epiſcopalis, imò ſæpius maioris oneris, & laboris propter ſubditos diuerſarum nationum, & regionum. Requiritur etiam quod ſit profeſſus ex *capit. cum ad noſtram de elect. capitulo cum cauſa & capitulo cum in magiſtrum eodem titulo.* Profeſſione expreſſa ex *cap. nullus de elect. in 6.* & in ipſa Religione in qua eligitur in Generalem, ex *Clemen. 1. de elect.* & Concil. Trident. *ſeſſ. 14. cap. 10. & ſeſſ. 25. cap. 21.* Requiritur item ex vi iuris communis conditio Sacerdotij ad Generalem ex *capitulo 1. de ætate, & qualitate.* Non tamen videtur neceſſaria ex eodem iure communi aliqua antiquitas in Ordine pro prædicta Generalatus prælatione. De quibus, & alijs conditionibus egimus dicto *tom. 1. capit. 18. numer. 5. & 9.* Suarez 4. *tom. de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 3.* Qualiter etiam illegitimi, irregulares, excommunicati, & ſimilibus cenſuris, aut pœnis obſtricti non poſſint in prælatos eligi, quod maximè procedit de Generalatus officio, bene tamen ſaltem iure communi ex radice, aut genere infectis orti, dictum eſt eodem *tom. 1. c. 15. num. 25.*

12 Habent prędicti Generales in Religionibus ſupremam auctoritatem, & iuriſdictionem Ordinariam, tum internam in foro conſcientiæ, tum externam in foro contentioſo, iuxta Regulam tamen, & Ordinum Conſtitutiones, & iuxta dicta *tom. 1. cap. 18. ferme per totum.* An autem dicenda ſit hæc poteſtas immediatè pendens à Papa ita vt Capitulum Generale ſolùm deſignet perſonam, an verò immediatè ab ipſo Capitulo, probabilius videtur dicendum regulariter loquẽdo hanc poteſtatẽ immediatè eſſe à Capitulis generalibus, quę illam à Papa acceperunt. Ratio eſt, quia regulariter loquendo Capitula generalia ſuperiora ſunt Generalibus, cum Generales à Capitulis eligantur, & deponantur, & decretis ipſorum obedire teneantur, imò poſſit eorum auctoritas ab ipſis reſtringi, & limitari, ergo medijs ipſis Capitulis hæc auctoritas a Papa communicatur Generalibus. Idẽque ſuadetur ex differentia quæ eſt inter Papam, & Concilium generale ex vna parte, ac Generalem, & Capitulum generale ex alia, quod Papa eſt ſupra Cõcilium generale, & ita ab ipſo nihil accipit, ſed ſolùm immediatè à Chriſto, Generalis autem eſt ſubditus Capituli, & ita ab ipſo poteſt immediatè auctoritatem recipere. Suarez *4. tom. de Relig. tract. 10. lib. 10. capite 4.*

13 Habent etiam prædicti Generales auctoritatem officia, ſeu etiam beneficia Religionum, iuxta earũ tamen ſtatuta, & leges prouidendi. In quo id maximè notandum iuxta communem ſententiam, teneri prædictos eligere ad præfata officia, ſeu beneficia digniores, & meliores attentis circumſtantijs. Tum propter dicta *tom. 1. cap. 15. à nu. 12.* tum etiam quia cum ſint diſpenſatores, & non domini bonorum Religionum tenentur de ipſis diſponere, prout melius, & vtilius eiſdem Religionibus fore iudicauerint, alias iniqui diſpenſatores erunt, & contra iuſtitiam grauiter peccabunt. Rebellus *p. 1. lib. 3. q. 4. concl. 5.* Turrianus *tom. 2. in 2. 2. diſp. 2. 2. dub. 4. nu. 1.* Porrellus *in Dub. Regul. verb. electio num. 6.* Electio autem digni, relicto digniori bona ſolum eſt in foro externo quoad homines, non in interno, & quoad Deum, iuxta dicta *eo cap. 15. num. 12.* Diana *tract. 15. reſol. 61.*

14 Quamuis leges, aut Conſtitutiones perpetuo duraturas condere pro Ordinibus non competat iure communi Generalibus, iuxta dicta *tom. 1. cap. 18. nu. 90.* iure tamen particulari Religionum id habent aliqui illorum, iuxta ibidem dicta de generali Carmelitarum, quod etiam de generali patrum Ieſuitarum affirmat Suarez 4. *tom. de Relig. tract. 10. lib. 10. cap. 14. num. 14.* Poſſunt etiam condere Decreta, ſeu Statuta duratura tempore Generalatus. Cum id pertineat ad munus pręlatorum quod gerunt, & ad obedientiam à ſubditis illis promiſſam. Suarez *4. tomo de Relig. tract. 8. lib. 2. cap. 8. num. 4.* Inſuper poſſunt iure communi leges, & Conſtitutiones Ordinis, & Capitulorum generalium, ac dubia circa ipſas interpretari, & declarare. Quia hoc etiam ſpectat, & eſt neceſſarium ad eorum munus pro bono Ordinum regimine. Porrellus *in Dub. Regul. verb. Generalis Ordinis.* [Circa durationem Generalatus officij conſule dicta *tom. 1. cap. 18. num. 10.* Pro caſibus autem in quibus poteſt deponi generalis, attendantur Conſtitutiones Religionum, ſicut pro noſtra, Ordinis Cõſtitutiones *par. 4. cap. 5. nu. 1.* In Iure autem communi ſtando generalis qui inſufficiens eſt ſuo muneri deponi debet. *l. Si quos Iudices. C. de offic. Præfect. præt. Orien. vel illir.* Gloſſa *in cap. 1. verb. inſufficientem de renunciat. in 6.* Doctores *in cap. Si pro debilitate. de offic. delegat. & in l. 1. ff. de offic. eius cui, & in l. Si longius. ff. de iud.* Maſcardus *concluſ.* 593. Sigiſmundus de Bononia *de elect. dub.* 102. Huiuſmodi autem inſufficientia inſurgere poteſt ex multis capitibus. Primo ſi ſit notorius ſuæ Regulæ tranſgreſſor. *cap. Cum ad Monaſterium. verſ. Quod ſi præuaricator. de ſtat. Monach.* Secundò ſi ſit notoriè criminoſus *c. Si quis Abbas.* 14. *q.* 2. Tertio ſi notabiliter negligens in officio ſuo *c. dictum diſt.* 81.

c. 1. *diſt.* 86. *ca. Quoniam. infin. diſt.* 100. *ca. Si qui Epiſcopi. §. Ecce cum honoris* 1. *qu.* 1. *ca. Placuit.* 11. *quæſt.* 3. quæ maximè procedunt ſi ſit incorrigibilis in præfatis defectibus. Quarto ſi ſit ita ſenio confectus vt non poſſit attendere ſuo officio. *can.* 1. *diſt.* 85. vel ita ægrotus vt ad id ſit inhabilis. *ca. Alius* 15. *quæſt.* 6. De his Panormitanus *in cap. Monach. num.* 5. *de Stat. Monach.* Gloſſa *in d. cap.* 1. *de renunciat. in* 6. Sigiſmundus de Bonon. *de elect. dub.* 102. vbi plura ad inrentũ.

15 Sunt qui credant Generales Ordinum mortaliter peccantes teneri in confeſſione explicare hanc circumſtantiam Generalatus. Eo quod ipſi præcipuè ſint quaſi Epiſcopi, qui cum ratione ſtatus ſpecialiter vitæ perfectionem ſequi teneantur, tenentur Epiſcopatus circumſtantiam in omni peccato mortali confiteri. Fagundez *præcept.* 2. *lib.* 4. *cap.* 3. *num.* 8. Nugnus *in addit. ad* 3. *p. tom.* 2. *qu.* 9. *art.* 2. *dub.* 3. *concl.* 2. *&* 3. Hoc tamen ſolum verum puto in peccatis publicis, propter circumſtantiam ſcandali, & obligationem quam prædicti Epiſcopi, & Generales habent paſcendi ſubditos verbo, & exemplo. Filliuccius *in tract.* 30. *tom.* 2. *cap.* 7. *num.* 125. Diana poſt alios, quos refert, *in tract. de circumſtant. aggrauantib. reſol.* 6. Idem reſpectiuè, & ſuo modo dicendum eſt de alijs prælatis, propter eandem, vel ſimilem rationem.

16 Commiſſarij Generales Ordinum regulariter loquendo ſolùm habent auctoritatem delegatam circa ea quæ illis committuntur, cum ſolùm illam habeant per delegationem, vel nominationem factam à Generalibus, iuxta dicta ſupra. [Vnde tales non ſe debent ingerere in iuriſdictionem ordinariam Prælatorum niſi in gradu appellationis. Prout declarauit Sacra Congregatio Epiſcoporum & Regularium 5. Octobris 1626. & 16. Ianuarij 1643. quod notandum duxi propter aliquos Commiſſarios, qui in Ordine noſtro in aliquibus Conuentibus conſtituuntur.] Quando autem Commiſſarij fuerint tales per electionem, Conſtitutionem, aut Iura Ordinum, vt contingit in Ordine Minorum, qui auctoritate Apoſtolica quando Generalis eſt ex familia ciſmontana eligunt ex vltramontanis vnum in Commiſſarium, vel è contra quando generalis vltramontanus eligunt ipſum ex Ciſmontanis, tunc tales habebunt auctoritatem Ordinariam, iuxta dicta etiam ſupra. Hinc priores amoueri poſſunt à Generalibus, cum ipſorum auctoritas ab illis pendeat in eſſe, fieri, & conſeruari. Poſteriores verò non niſi ex culpa, quia ipſa non exiſtente, iniuria illis fiet ſi ſpolientur à Generali Commiſsariatu, quem iure Ordinis, vel per electionem poſſidentur. Similiter priores non poſſunt ſubdelegare, cum habentes iuriſdictionem delegatam ſubdelegare non poſſint. Niſi quando in commiſſione id eis committeretur, quia tunc nomine Generalis ſubdelegarent, vel ipſi eſsent Delegati ad vniuerſitatem cauſarum, & non pro cauſa aliqua determinata; quia Delegatus ad vniuerſitatem cauſarum ſubdelegare poteſt, vt tradunt Gloſsa *in cap. eum cauſam de appellat.* Sylueſter *verbo delegat. numero* 12. Rodriguez *tomo primo quæſtionum Regular. quæſt.* 51. *artic.* 3. *&* 4. Poſteriores verò, cum ſint verè Ordinarij ſuam auctoritatem delegare poſsent.

17 Pari etiam modo de Vicarijs generalibus philoſophandũ eſt, ſi. n. ſolùm per nominationem à generali factam fiant, ſolùm habebunt iuriſdictionẽ delegatam amouibilem à generalibus, nec poterunt illam ſubdelegare niſi in caſibus aſſignatis pro Commiſſarijs, ſi autem iure Ordinis, vel electione facti fuerunt, vt contingit in Vicario Generali Congregationis Mantuanæ Ordinis noſtri, tales iuriſdictionem habẽt Ordinariam, alijs ſubdelegabilem, nec amouibilem niſi propter culpas, iuxta dicta de Commiſſarijs.

18 Prędictorum autem Commiſſariorum, ſeu Vicariorum Generalium auctoritas, quando ipſi iuriſdictionem ordinariam habent non expirat morte Generalis. Ordinaria enim iuriſdictio non expirat morte ſiue concedentis, ſiue alius cuiuſquam. Quando tamen iſti ſolùm delegatam iuriſdictionem habent expirat morte Generalis concedentis. Rodriguez poſt alios *tom.* 1. *quæſt. Regular. qu.* 9. *art.* 1. Portellus *in dubijs Regularibus verbo Generalis.* Subiungẽs quod ſi Viſitatores inceperunt ſuum munus exercere debent illud finire etiam Generali mortuo. Hoc tamen potius videtur ius particulare Ordinis Minorum quam commune.

19 De Viſitatoribus Generalibus inferius dicetur loquendo de Viſitatoribus Prouincialibus.

20 Generalibus proximè accedere videntur ij qui ipſis aſſiſtunt pro regimine Religionum, varijs nominibus nuncupati, videlicet, Aſſiſtentes, Conſiliarij, Diffinitores, Socij, &c. cum quibus prædicti Generales grauiores Religionis cauſas decidere debent. Et quamuis eorum auctoritas iuxta Religionum diuerſitatem diuerſa etiam ſit, aliqua tamen, quæ magis communia videntur tangemus.

21 Eorum ergo quidam cum Generalibus in *prædictis* cauſis habent votum deciſiuum, alij verò ſolum conſultiuum. Aſſiſtentes enim Patrum Societatis ſolùm votum conſultiuum habent (niſi caſu aliquo) Suarez *tom.* 4. *de Relig. tract.* 10. *lib.* 10. *cap.* 1. *num.* 6. Alij verò etiam deciſiuum, vt noſtrorum PP. Diſcalceatorum Diffinitores ex Bulla *Paſtoralis officij* Clem. VIII. ann. 1593. quæ habetur inter priuilegia ipſorũ, & 3. to. Bullar. inter Bullas huius Pontif. fol. mihi 32. Habere votum conſultiuum cum Generali, eſt quod tota rei deciſio, & iudicium à Generali fiat, conſultis tamen, & auditis aſſiſtentibus, habere autem votum deciſiuum, quod rei deciſio pẽdeat etiam à ſententia, & aſſenſu Aſſiſtentium. Aſſiſtentes porro, ſiue conſultiuum, ſiue deciſiuum ſuffragium habentes non ſunt dicendi aſſeſsores, quia aſſeſſorum munus ſolùm eſt aſſiſtere Iudici ipſum inſtruendo pro deciſione cauſæ, hi autem aſſiſtentes non inſtruunt Iudicem, ſed vel cum ipſo cauſam, decidunt, vel conſiliũ præbent pro deciſione.

22 Hi Aſſiſtentes, Diffinitores, vel Socij, ſi voce tenus ſuffragium, vel conſilium præbeant, licet vſus Regionis obſeruari debeat, conuenientius eſt, vt à minoribus, ſeu iunioribus incipiatur, quemadmodum fit in multis Tribunalibus, nam maioribus, vel ſenioribus incipientibus, periculum eſt, vt illorum auctoritate minores moti loquantur, non ſecundum propriam ſententiam, ſed iuxta maiorum, & ſeniorum placitum: Rodriguez *tom.* 2. *quæſt. Regul. quæſt.* 45. *artic.* 3. Portellus *in Dubijs Regul. verb. Diffinitores, ſeu Conſiliarij numer.* 1. Tenentur detegere Præſidi, ſeu Generali defectus publicos, ſi eos ignoret, eorum qui proponuntur ad dignitates, & officia Ordinum, ne indigni admittantur. Bonum enim publicum Religionis id requirit. D. Thom. 2. 2. *quæſt.* 69. *art.* 2. Palud. *in* 4. *diſt.* 29. *quæſt. vlt.* Imò etiam defectus occultos non emendatos. Quia bonum publicum Religionis præponderare debet bono priuato

uato ſamæ Religioſi. Quod intellige quando aliter obuiari non poſſet illius defectuoſi electio, & talis defectus nociuus eſſet communitati. Ludouicus Beia *in reſponſ. moral. part. 3. caſu* 38. Portellus *in Dub. Regular. verb. Diffinitores, ſeu Conſiliarij num. 2. & 3.* Licet autem non teneantur ſubſcribere niſi propriæ ſententię, quando tamen maior pars illorum aliquid decreuit, poſſunt, & debent ij, qui diſſenſerunt cum illis ſubſcribere. Tum ne pax Religioſa turbetur, tum quia humilitas præſcribit, vt eo caſu vnus alij ſe ſummittat, tum quia quod maior pars decernit, à toto corpore dicitur deciſum, ac per conſequens omnes tunc debent ſubſcribere. Rodriguez *tom. 2. quæſt. Regul. q. 45. art. 10.* Portellus *in Dub. Regular. verbo Diffinitores, ſeu Conſiliarii num. 4.* Reuelantes ſecreta Diſſinitorij contra præceptum præſidis, & etiam præcepto non exiſtente, cum res ipſa id poſtulat, grauiter puniendi. Quia peccant contra bonum commune Ordinis. Rodriguez *tom. 2. quæſt. Regul. quæſt. 36. articul. 3.*

23 In Religionibus vbi hi Aſſiſtentes, Diffinitores, Conſiliarij, vel Socij habent votum deciſiuum ad res graues decidendas non poſſunt Generales ſententiã aliquam grauem contra delinquentes Regulares ferre ſine conſenſu illorum, & ſententia ab eis lata ſine maioris partis conſenſu nullius eſt valoris, & momẽti. Sunt enim prædicti Aſſiſtentes coniudices cum Generali in prædictis cauſis grauibus, & ita ſine ipſis nihil fit. Rodriguez *tom. 2. quæſt. Regular. q. 45. art. 2.* In Religionibus autem vbi prædicti ſolùm habẽt votum conſultiuum licet peccent Generales ſine illorum conſilio grauia aliqua decernẽtes, quia operantur contra finem intentum ab illis Religionibus in inſtitutione talium Aſſiſtentium, reuera tamen ſententia illorum valida erit, quia non petitio conſilij non videtur eſſe contra formam ſubſtantialem ſententiæ. Rodriguez *vt ſupra.* Conſulenda nihilominus ſunt particularia iura Religionum, quæ ſi nõ fuerint, prædicta obſeruanda ſunt.

24 Tenentur prædicti Aſſiſtentes, &c. iuxta eorum conſcientiam reſpondere, alias infideles erunt muneri quod gerunt, etiamſi exiſtiment Generales velle eos conſentaneè ipſorum voluntati aſſentiri, aut tacere, aut nihil effecturos ſuam ſententiam proferendo, vel ſolùm ceremoniæ cauſa interrogari; propter eamdem rationem. Rodriguez *tom. 2. quæſt. Regular. q. 45. art. 4. & 6.* Subiungit teneri tacere, ſi eis à Generalibus ita præcipiatur. Sed hoc eſt verum in dubijs, & probabilibus, tunc enim pręcepto Superiorum ſtandum. Quando tamen certum & euidens fuerit illos poſſe, & debere circa rem propoſitam ſuum ſenſum aperire, tunc non tenentur Superiorum præcepto ſtare, quia tale præceptum iniquum eſt, & non obligat, iuxta dicta *tom. 1. cap. 4. à num. 2.* Si verò Generalis diceret ſe habere iuſtas cauſas ad aliquid faciendum, vel illis ſilentium imponendum, cum res ſit dubia, & incomperta credendum illi eſt. [Vide circa hæc Sigiſmundum *ſupra dub. 112. per totum,* ac Tamburinum *de iure Abbat. diſp. 1. quæſit. 3.* vbi de illis hęc maximè notanda ſcribit: *Cum maxima igitur ſpiritus liberalitate, modeſtia, humilitate, & grauitate, & vrbanitate qua decet viros graues doctos & Religioſos ſuarum Religionum Principatum repræſentantes in iis prædictis Congreſſibus & Capitulis incolumi atque inuiolata ſemper manente veritate ſententiam ſuam proferant cum vero Dei zelo & communis boni vtilitate, cogitantes ſe de tali ſententia rationem reddituros eſſe in tremendo Dei iudicio.* Notat etiam propterea neceſſarium eſſe vt præſati non ſigillatim, ſed collegialiter vniti votum ſuum præbeant, ita vt aliàs facientes eorum aſſenſus, vel diſſenſus nulli & inualidi ſint. *cap. in Geneſ. de elect. & l. 1. C. de decim. lib. 10.* Rota *in recent. part. 2. deciſ. 382. num. 3.* Decius, Panormitanus, Felinus, & alij apud eundem Tamburinum.]

25 Procuratoris Generalis munus magnæ præeminentiæ eſt in Religionibus, Mendicantibus præſertim, in quibus ad eum pertinet orare in Capella Domini Papæ, & eidem Capellæ debito tempore interreſſe, quaſi totius Ordinis, vel Generalis perſonam repræſentando. Rodriguez *tomo 1. quæſtionum Regular. quæſt. 53. articul. 2.* Inſtituitur, vel per electionem, vel per nominationem à Generalibus factam. Aliquando habet adiunctum munus prælatiæ, vel Superioritatis reſpectu aliquorum, hoſpitum ſcilicet, vel aliorum, & tales nominari poſſunt inter dignitates, quia vt diximus in principio huius capitis, dignitas eſt adminiſtratio cum iuriſdictione, quando autem tale munus prælatiæ, vel Superioritatis non habuerit, vt contingit in Ordine noſtro, munus Procuratoris Generalis erit ſolùm perſonatus, non dignitas, iuxta dicta ibidem. An illegitimi poſſint hoc munus ſubire inferius dicemus.

26 Prouinciales ſunt Præfecti Pròuinciarum Religionum habentes in illis ſupremam iuriſdictionem, & poteſtatem iuxta Regulam, & Conſtitutionum ſtatuta. Eorum munus dignitas appellanda eſt, cum ſit adminiſtratio cum iuriſdictione, iuxta dicta ſupra *num. 2.* Fiunt, vel per electionem Prouinciarum, vt in noſtra, & alijs pluribus Religionibus, vel per nominationem à Generali, vt in Societate Ieſu, qui poſterior modus inſtituendi illos commodior ſatis eſt ad euitanda incommoda, quæ ambitio parturire ſolet. Suarez 4. *tomo de Relig. tract. 10. libr. 10. cap. 3.* Quomodocumque autem fiant, ſcilicet, vel per electionem, vel per nominationem à ſupremo prælato Ordinis habent iuriſdictionem ordinariam, & non tantum delegatam. Quia ſunt Ordinarij Paſtores, & veri prælati Prouinciarum, & Regularium in eis exiſtentium. Suarez 4. *tomo de Relig. tract. 10. lib. 10. cap. 5.* Habent iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem in ſubditos, iuxta dicta *tomo 1. cap. 18. num. 2.* S. Thom. 2. 2. *quæſt. 33. art. 7.* Portellus *in Dub. Regular. verbo Prælati iuriſdictio.* Imò aſſimilantur Archiepiſcopis, iuxta dicta ſupra *num.* 8. cum habeant ſub ſe Superiores immediatos Conuentuum qui habent etiam quaſi Epiſcopalem iuriſdictionem. Rodriguez *tomo primo quæſtionum Regular. quæſt. 12. articul. 5.* Poſſunt ſuam auctoritatem delegare iuxta inſtituta tamen ſuorum Ordinum, omnis enim qui habet iuriſdictionem Ordinariam eam delegare poteſt, cum eo ipſo quod habeat illam ordinariam, habeat vt propriam, ac per conſequens alijs eam dare poſſit. Portellus *in Dub. Regul. verbo Prælati poteſtas in addit. num. 6.*

27 De Commiſſarijs, ſeu Vicarijs Prouincialibus eodem modo philoſophandum eſt reſpectiuè, ac de Cõmiſſarijs, & Vicariis Generalibus, de quibus ſupra.

28 Circa Viſitatores tam Generales, illos ſcilicet qui ad viſitandas Prouincias veniunt, quam Prouinciales, eos videlicet qui intra eamdem prouinciam Conuentus viſitant, dicendum eſt eos eſſe Iudices Ordinarios, vel Delegatos, amouibiles, vel inamouibiles cenſendos, iuxta dicta de Commiſſariis, & Vicariis Generalibus, & Prouincialibus. Si-

militer de eorum auctoritate, an ſit vel non ſit delegabilis, expiret, vel non expiret morte concedentis, eodem modo, ac de prædictis Commiſſarijs, & Vicarijs philoſophandum, cum re ipſa Viſitarores iſti Commiſſarij quidam, & Vicarij ſint, Addẽdum quod tempore actualis Viſitationis, ſtando in iure cõmuni, & præſcindendo à particularibus ſtatutis Religionum, totum regimen externum contentioſum Prouinciæ, vel Conuentus pertinet ad Viſitatorem, non ad Prouincialem, aut prælatum Conuentus. Ratio eſt, quia Viſitatori committuntur omnes cauſæ, & lites Prouinciæ, vel Conuentus, ergo pro illo tempore non pertinet ad Superiorem prædictæ Prouinciæ, vel Conuentus, alias eſſet inordinata confuſio inter Religioſos dum vnus, vni Prouinciali ſcilicet, vel Priori, obedire vellet, alius Viſitatori. Portel. *in Dub. Regul. verb. Prouincialis in addit. ad addit.* Pro quo notandum duplicem eſſe iuriſdictionem, aliam contentioſam, aliam voluntariam, contentioſa eſt, quæ inter contradictores, actorem ſcilicet, & reum exercetur: voluntaria eſt quæ exercetur in volentes, & non contendentes cum aliquo. Exemplum prioris eſt, facere proceſſus, examinare teſtes, proferre ſententiam, &c. Poſterioris autem abſolutio Sacramentalis, diſpenſatio voti irregularitatis, &c. Dico ergo, tempore actualis Viſitationis poſſunt Prouinciales, vel Priores, quorum Prouincia, vel Conuentus viſitantur exercere actus iuriſdictionis voluntariæ, non autem contentioſæ. Ratio primæ partis eſt, non ſolùm quia per viſitationem non priuantur Prouincialis, aut Prior, v.g. ſuis officijs, cum adhuc maneant Prouincialis, & Prior, & habeant ſigilla illorum, ſed etiam, quia per exercitium talis iuriſdictionis voluntariæ non impeditur, aut turbatur officium Viſitatoris, poteſt ergo illam exercere. Ratio verò ſecundæ, quia alias iniuria fieret Viſitatori intromittendo ſe in pertinentibus ad ipſius officium, quod eſt vt diximus, cauſas, & lites iudicare. Vide Sanchez *libro 3. de Matrimonio diſput.* 8. Portellum *in Dub. Regular. verb. Prouincialis in additione ad additionem*.

29 Hinc poſſunt prælati prædicti tempore quo Prouinciæ, vel Conuentus ipſorum à Viſitatoribus viſitantur abſoluere apoſtatas, vel excommunicatos etiam in foro externo, dummodo non ſit hoc in cauſa litigioſa, quia per hoc non fiet iniuria Viſitatori. Non tamen poterunt facere aliqua quibus impediatur Viſitatoris auctoritas, videlicet transferre, vel mutare aliquem Fratrem de vno loco ad alium, ne adſit viſitationi, aut ne proferat teſtimonium, &c. Portellus *vt ſupra*.

30 Auctoritas horum Viſitatorum pendet maximè ex litteris patentibus Commiſſionis, ſi enim in illis ſit reſtricta, & limitata non poſſunt vltra illam aliquid agere, ſi autem ſit cum plena poteſtate poterunt facere quidquid iure, vel conſuetudine Religionis receptum eſt. Vnde facere non poterunt etiam poſita prædicta clauſula plenitudinis poteſtatis, ea, quæ vel iure, vel conſuetudine Ordinum ſolis Generalibus, vel Prouincialibus perſonaliter competunt. Hæc enim cum ſint ſpeciali nota digna in conceſſione generali non veniunt, iuxta communem iuris regulam inter regulas iuris *num.* 81. Vnde nec poterunt facere quæ ad ſolum Generale, vel Prouinciale Capitulum ſpectant, propter eaſdem rationes. Rodriguez *tom. 1. quæſt. Regul. qu.* 54. *art.* 3. & 4.

31 Cum mittuntur ad viſitandam totam vnam Prouinciam cum plenitudine poteſtatis? poſſunt ſubdelegare, quia etſi ſint Delegati, cum tamen ſint Delegati ad vniuerſitatem cauſarum maximè cum plenitudine poteſtatis, videtur ipſis conceſſa poteſtas ad ſubdelegandum, iuxta dicta ſupra. Rodriguez *tom. 2. quæſt. Regul. qu. 4. art.* 3. Subiungeos id non procedere quando committitur facultas, vt perſonaliter viſitent aliquod Monaſterium. Tunc enim videtur electa induſtria perſonæ, ac per inde eorum auctoritas alijs delegari non poteſt. Felinus *in c. quoniam §. is autem de offic. delegati*.

32 Rebellantes in Viſitatores, aut illis contradicentes, ipſo iure ſunt excommunicati in Ordine Minorum, excommunicatione Papæ reſeruata, & priuati officijs quæ actu habent, voce actiua, & paſſiua, & inhabiles ad officia, &c. prout ordinauit Gregorius XIII. Rodriguez *tom. 1. quæſt. Regul. qu.* 54. *art.* 4. Quo priuilegio etiam frui poſſunt aliæ Religiones communicantes cum Minoribus in priuilegijs. Non tamen incident in prædictas pœnas qui Viſitatoribus contradixerint in ijs, in quibus excedunt auctoritatem quam habent. Rodrig. *vt ſupra art.* 4.

33 Geſta à Viſitatoribus reſcindi, mutari, aut alterari non poſſunt ab inferioribus finita viſitatione, nam licet poteſtas eorum extinguatur tempore viſitationis completo, durat tamen auctoritas eorum à quibus miſſi, & quorum virtute ſunt facta. Vnde ſaltem ijs perſeuerantibus in officijs ſuis, geſta à Viſitatoribus debent permanere. Rodriguez *tomo 1. quæſt. Regul. qu.* 54. *art.* 4. aſſerens ad hoc Bullam Gregorij XIII. pro Minoribus. Non tamen debent perpetuo durare, niſi ipſi, vel ij à quibus miſſi ſunt poteſtatem haberent condendi leges, quia tunc decreta & geſta ab ipſis vim legis habere poſſent, & per conſequens perpetuò durare.

34 Non debent prædicti Viſitatores formare proceſſus, ſeu querelas contra prælatos pro rebus minimis. Alias auctoritas Prælatorum valde minueretur, & contemneretur. Portellus *in Dub. Regular. verbo Prouincialis in addit. ad addit. num.* 7. In Religionibus aut arctioribus de leuioribus culpis poteſt formari proceſſus, quia ſi in talibus Religionibus hæ culpæ diſſimularentur, perfectus rigor, & obſeruantia illarum paulatim decideret. Portellus *ibid.* Nec etiam debent prædicti prælati puniri propter culpas ſine dolo, aut malitia commiſſas, ne fiat odioſum, & contemptibile munus prælatorum. Rodriguez *in addit. ad Sum. verb. delicto capit.* 103. Portellus *vt ſupra num.* 7.

35 Quando autem debeant procedere via inquiſitionis generalis, aut ſpecialis, & de alijs obſeruandis à Iudice Regulari in Regularium cauſis. Vide dicta *tom.* 1. *cap.* 27.

36 De Aſſiſtentibus, Diffinitoribus, Conſiliarijs, ſeu Socijs Prouincialium videtur eodem modo philoſophandum reſpectiuè, ac de Aſſiſtentibus, Diffinitoribus, Conſiliarijs, ſeu Socijs Generalium de quibus ſupra diximus à nu. 20. Vide dicta eo numero, & ſequentibus.

37 Superiores immediati Conuentuum, vel Monaſteriorum qui Abbates, Priores, Guardiani, Rectores, vel ſimilibus nominibus nominantur ſunt veri Prælati Angelus, & Syluester *verb. Prælatus*. Suarez 4. *tomo de Relig. tract.* 8. *libro* 2. *capitulo* 2. *numero* 2. Habent iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem, iuxta dicta *tomo* 1. *capitulo* 18. *nu.* 2. de quo etiam Suarez relatus *præd. c.* 2. *nu.* 9. Eorum munus dignitas appellari poteſt, cum ſit adminiſtratio cum iuriſdictione, iuxta dicta in hoc cap. n. 2. Angelus *tit. delegatus* §. 3.

Habent

Habent iutiſdictionem ordinariam delegabilem, iuxta dicta num. 9. Eo quod habeant iuriſdictionem ex officio, ſeu lege Canonica. Nauarr. in cap. non dicatis num. 95. Portellus in Dub. Regul. verbo Prælati poteſtas in addit. num. 2. Vnde quando ſiue in Regulis, ſiue in Conſtitutionibus Ordinum, ſiue in Bullis, aut Priuilegijs Summorum Pontificum nominantur indiſtinctè prælati, etiam illi intelliguntur. Portellus in Dub. Regul. verbo Guardianus num. 1. Requiritur ad minus ætas 25. annorum pro illis: etenim ex Concilio Trident. ſeſſ. 24. cap. 12. nemo ad dignitates quaſcumque quibus animarum cura ſubeſt promoueri debet niſi qui ſaltem prædictum 25. annum attigerit. Colligitur etiam ex eo quod debent eſſe Sacerdotes qui etiam talem ætatem exigunt. Rodrig. to. 1. quæſt. Regul. q. 15. art. 2. Circa poteſtatem quam illi habent abſoluendi etiam à caſibus reſeruatis, diſpenſandi, irritandi vota, &c. Vide dicta tom. 1. cap. 18. Maximè quam habent iſti prælati immediati Dominicanorum, & aliorum Ordinum qui cum ipſis communicant in priuilegijs ex Pio V. Poſſunt enim circa ſuos ſubditos per ſeipſos omnem auctoritaté exercere quam Epiſcopi habent à Concilio erga ſuos, quantum ad abſoluendi, & diſpenſandi facultatem, vt diximus præd. cap. 18. num. 31. Cum autem ex Conc. Trid. ſeſſ. 24. c. 6. concedatur Epiſcopis facultas diſpenſandi in irregularitatibus, & ſuſpenſionibus ex delicto occulto prouenientibus poterunt prædicti prælati vti hac facultate, quæ vere magna eſt, per ſeipſos tamen ſolos, & in caſibus occultis, vt diximus dicto cap. 18. num. 31. Vide portellum in dub. Regul. verb. Abbas n. 6. & in additionib. num. 3. Poſſunt etiam ſeipſos licentiare, ſeu vti omnibus illis licentijs, ſeu quaſi diſpenſationibus, quas poſſunt concedere ſubditis, non enim ſunt peioris conditionis illis. Miranda tom. 2. Manual. Prælat. q. 19. art. 7. ex Corduba, Caietano, & Sanchez lib. 8. de matrim. diſp. 3. concl. 4. Portellus in Dub. Regul. verb. Abbas num. 9.

38 Poſſunt præfici Conuentibus Regularibus, Papæ auctoritate interccedente, etiam Clerici ſæculares ob Summam Pontificis auctoritatem. Id tamen prohibitum eſt fieri à Conc. Trid. ſeſſ. 25. cap. 21. & meritò ſane, non ſolùm quia alias iniuria quodammodo fieret Religioſis, ſed etiam quia vix poſſent talia Monaſteria prudenter & pacifice gubernari. Rodrig. tom. 2. qu. 52. art. 7. & 9. [Huiuſmodi prælati immediati Monaſteriorum, ſcilicet, Priores, Guardiani, &c. non poſſunt eſſe perpetui in dictis officijs, ſed triennales, aut quadriennales iuxta diuerſa Statuta Religionum. Ratio ſumitur, ex cap. Cum ad Monaſterium, §. Tales de ſtat. Monach. Panormitanus ibi, & cap. Cum inter 1. num. 2. de elect. Sigiſmundus de elect. dub. 114. num. 7. Quod firmat Rota deciſ. 302. num. 1. infin. in 2. par. recent. Addit Sigiſmundus quod ſi in aliqua Religione ex Apoſtolica ſanctione, Statuto, aut conſuetudine haberetur contrarium adhuc poſſent tales prælati ex rationabili cauſa amoueri à ſuis Superioribus; quia nunquam Sedes Apoſtolica conſueuit talia officia approbare. cap. Ad noſtram. & cap. Porrecta. de confirm. vtil. vel inutil. Addit ſecundò quod ſi Pontifex ex certa ſcientia, & cum cauſæ cognitione, ſpecialique derogatione d. cap. Ad noſtram, & cap. Porrecta. confirmaret alicui perſonaliter aliquam ex prædictis Prælaturis in perpetuum, tunc profecto ille non poſſet deponi propter cap. 1. & 2. eod. tit. Gloſſam, Innocentium, & Rotæ deciſionem, quæ ibi, & dub. 49. num. 6. refert. Nota verba illa ſpecialique derogatione d. cap. Ad noſtram. & cap. quibus denotare videtur talem Papæ confirmationem debere eſſe non ſolum ex certa ſcientia, & cum cauſæ cognitione, ſed cum ſpeciali etiam derogatione Iuris cõmunis in prædictis capitibus.]

39 Inter Superiores immediatos Conuentuum iure veniunt connumerandi ij qui Vicarij Conuentuum, & Vicarij in Capite appellari ſolent, illi ſcilicet, qui in Conuentibus ipſis non habent Superiorem. Sunt enim verè prælati, vt to. 1. c. 18. n. 3. diximus Rodrig. to. 1. q. Regul. q. 12. art. 6. Vnde etiam ſunt dicendi habere dignitatem Eccleſiaſticam. Rodrig. ibid. Cum autem ſint vere prælati omnia illa poterunt facere, quæ alij prælati immediati Conuentus, Priores, Abbates, Guardiani, &c. nuncupati facere poſſunt. Portellus in Dub. Regul. verbo Vicarius in capite.

40 Illi autem Vicarij Conuentuum qui in ipſis Conuentibus Superiorem agnoſcunt, qui inter noſtros Carmelitas Superiores vocantur, non ſunt vere prælati, ſed ſolum inſtituti vt prælatos adiuuent in eorum munere, vt diximus dicto cap. 18. nu. 3. Vnde nec ſunt dicendi habere dignitatem Eccleſiaſticam, cum nullam habeant iuriſdictionem nec poſſint facere quæ alii prælati Ordinis facere poſſunt. Dubitari tamen poteſt an huiuſmodi Vicariatus, vel Superioratus dicendi ſint perſonatus, an verò officia, ſeu adminiſtrationes, & quia hoc valde pendet ex diuerſis ſtatutis Religionum, dicendum mihi videtur, quod ſi tales iuxta ſuarum Religionum ſtatuta præter adminiſtrationem qua funguntur habeãt aliquam præeminentiam, vel præcedentiam vltra eam, quæ ipſis competit ratione ſuæ profeſſionis, dicendi erunt perſonatus, vt enim vidimus ſupra num. 2. perſonatus eſt præeminentia, ſeu præcedentia ſine iuriſdictione. Si autem non habeant illam, eorum munus dici debet officium, ſeu adminiſtratio, propter ibidem dicta. Credo tamen prædictos in Ordine noſtro dicendos eſſe perſonatus, quia ſcilicet habent præeminentiam, ſeu præcedentiã ſine iuriſdictione, præcedunt enim omnes ſimplices Sacerdotes etiam ipſis in Ordine antiquiores, regunt Monaſteria Priore extra Conuentum in Ciuitate, vel Oppido exiſtente, & iure Ordinis tempore Capituli Prouincialis, ſi non eligantur pro Socijs, manent Vicarii Conuentuum. Quæ omnia præeminentiam denotant.

41 Circa ea autem, quæ poſſunt facere iſti Vicarii Conuentuum, vel Superiores tempore abſentiæ à Conuentibus Priorum, Guardianorum, &c. quando ſcilicet ſunt in ciuitate, vel Oppidis, licet in hoc attendendum ſit ad particularia ſtatuta, & conſuetudines Religionum, mihi videtur dicendum ſaluo doctiorum iudicio, poſſe ea facere in caſibus occurrentibus quæ ipſi Priores, Guardiani, &cet. ſi eſſent præſentes facere poſſent. Ratio mihi eſt, quia eo tempore prædicti Præſidentes Monaſteriorum, vel ſunt prælati, vel quaſi prælati, vel gerentes munus prælati, non enim pro tempore illo Monaſteria ſine capite ſunt, ergo omnia quæ facere poſſent prælati facere poſſunt ipſi. Vnde Sixtus IV. in Bulla Dum attenta, quæ eſt Mare magnum Ordinis noſtri dum facultatem concedit abſoluendi venientes ad Ordinem à cenſuris ipſam tribuit §. 6. Generalibus, Prouincialibus, & Prioribus, ac vices eorum gerentibus, & ſimilis conceſſio quoad abſolutionem Fratrum à cenſuris reperitur in Marimagno Prædicatorum pro Prioribus, & vices eorum gerentibus in Conuentibus, vt habet Caſarubius in Compend. priuil. Mendicant. verb. abſolut. Ordinar. quoad Fratres §. aduertendum. Ex hoc autem videtur ſequi

ſupponere Pontifices huiuſmodi Vices gerentes prę-latorum Conuentuum in eorum abſentia auctoritate prælatorum ſulgere. Sed vt dixi,obſeruandæ ſunt Conſtitutiones,& conſuetudines Religionum.[Nota autem quod cum Priores ſint in duplici differentia alij,qui vocantur Conuentuales,alij qui ſolum dicuntur clauſtrales . Ex quibus Priores Conuentuales ſunt,qui conuentibus,vel Monaſterijs vti veri Prælati præficiuntur. Clauſtrales verò illi qui poſt prælatos Monaſteriorum in illis inſtitui ſolent ad adminiſtrationem & regimen Conuentuum. De quibus *Clem. Ne in agro.§. Cæterum.de ſtat.Monach. cap.Cum ad Monaſterium.de ſtat.Monachor. & can. Nullam.*18.*quæſt.*2. Nauarrus ibidem *num.*4. Gonzalez *in reg.*8. *Cancellaria ,gloſſ.*8. *nu.*113. & 118. Tamburinus *de Iure Abbat. tom.* 3. *diſput.* 9. *quæſit.* 3. Ideo prædicti Priores Clauſtrales idem videntur eſſe,ac ſubptiores,ſeu Vicarij Conuētuum habentes ſupra ſe in eiſdem Conuentibus alios Superiores,de quibus diximus.]

42 Pro graduatis Religioſis,Magiſtris, Baccalaureis, vel ſimilibus dicendum falsò aſſeruiſſe Rebuffum *tit. diſpenſ. cum irregular. num.* 27. titulum doctoratus in Theologia, vel iure Canonico non debere tribui Religioſis , contrarium enim praxi , & vſu Eccleſiæ , & plurium Religionum conſtat. Rodriguez *tom2.quæſt. Regular.qu.*74.*art.*1. Pro quo extant ptiuilegia Bonifac. IX. & Innoc. VIII. pto Prædicatotibus. Rodriguez *ibid.* Tenentur ſequi Chorum nō obſtante quocumque priuilegio eis conceſſo , iuxta dicta *tom.*1. *cap.*18. *num.* 70. & *cap.*10. *num.* 20. Non poſſunt vti aliquo gradus ſui priuilegio niſi actu legant,vel prædicent , propter decretum Clementis VIII. & SS.D. N.Vrbani,de quo *tom.*1.*cap.*8. *nu.*25. Vbi etiam quid intelligatur per actu legere. Ex quo videtur dicendum quod Magiſtri in Religionibus non poſſunt habere vocem actiuam , vel paſſiuam in Capitulis niſi actu legant,vel prædicent,habere enim talem vocem eſt priuilegium quoddam , non ius commune , cum non ſint prelati. Excuſati tamen poterunt à legendo, vel prædicando ſi valde ſenes , infirmi , vel impediti ſint,iuxta dicta eodem *cap.*10. *num.*20. Similiter illud actu legere , vel prædicare trahi poteſt ad ſimiles caſus quales ſunt libros edere, caſus conſcientiæ reſoluere ,& ſimilia. Dictio enim taxatiua in decretis non excludit caſus ſimiles , vel vrgentiores , vt diximus *tom.*1. *cap.*25.*num.* 20. Maximè cum intentum Pontificum in illo decreto videatur eſſe quod Magiſtri , & graduati Religionum exerceantur ſemper in aliquo litterario exercitio ſi voluut vti graduum ſuorum priuilegijs. Notandum præterea id quod dicto *c.*8. *nu.*25. videlicet ineptos,& idiotas peccare mortaliter gradus prædictos petentes , aut retinentes. Contrarij enim ſunt intentioni Eccleſiæ , & Religionum in huiuſmodi graduum inſtitutione , quæ eſt vt illi declarent,& defendant myſteria fidei contra infideles , & dubijs inter fideles emergentes ſatisfacere poſſint,quod nequeunt facere prędicti inhabiles. Syluester *verb. Doctor. q.* 4. Emanuel Sa *in Summ. verbo docere num.*2. Sanchez *tom.*1.*conſil. moral. lib.*2. *cap.*2. *dub.*57.[Nota tamen,quod licet,vt dictum eſt,Regulares poſſint ad Doctoratum Theologiæ,& Iuris Canonici promoueri , de licentia ſuorum Prælatorum ; quia nullibi interdicitur harum facultatum ſtudium, aut talium graduum aſſumptio , prout tenēt Caietanus,Syluester,Tabiena,Armilla,Nauarrus,& alij quos referunt & ſequuntur Sanchez *tom.*2.*in decalog. lib.*6. *cap.*14. *num.*44. & Tamburinus *de Iure Abbat. tom.*3. *diſp.*3. *quæſit.*6. *n.*39. Nihilominus ipſe Tamburinus ibid. dicit nō poſſe promoueri ad gradus Doctoratus in Iure Ciuili,aut medicina, eo quod *in cap. Non magnopere. eſt cap. Super ſpecula,ne Clerici vel Monachi*,inter dicatur ipſis Iuri Ciuili,aut medicinæ ſtudere. Ex quo colligi videtur etiam eſſe illis interdictum talium facultatum gradus ſuſcipere. Pro quo refert Sanchez *ſupra nu.* 43. Sed Sanchez eo loco ſolum loquitur ex ſententia Rebuffi,non ex propria. Ex propria enim ſententia dicit infra *num.* 45. & 46. quod Religioſus qui licitè , ideſt exiſtens in ſæculo, vel illicitè , ideſt poſtquam eſt Religioſus his facultatibus operā dedit, poterit ſuſcipere gradus illarū eo quod nullibi id prohibeatur , & in præfatis capitibus *Non magnopere.* & *ſuper ſpecula*. ſolùm ipſis interdicatur auditio Iuris Ciuilis,aut medicinæ,non promotio ad gradus harum facultatum. Pro quo refert Calderinū, Felinum,Nauarrum,Salzedo,& Rodriguez.]

43 Procuratoris munus officium eſt , non dignitas , aut perſonatus , cum meram adminiſtrationem ſine iuriſdictione,aut præeminentia importet, in quo ratio officij conſiſtit, vt ſupra *num.* 2. & 7. diximus. Ad Procuratorem ſpectat ſolum bonorum , ac redditiuum Monaſteriorum exigendorum cura. Vnde ipſe pecunias, aut res collectas conſeruare, aut expendere non poteſt. Sic enim ſtatuit Clement. VIII. in decretis *pro reformat. Regular.* quæ habentur inter Bullas huius Pontificis 3.tom. Bullar. num.60. & poſtea confirmata ſuut à S. Congregatione Concilij iuſſu SS. D. N. Vrbani in decreto de Regularibus Apoſtatis , & eiectis vbi ſic habetur. *Nullus ex Superioribus locorum adminiſtrationem bonorum , aut aliarum rerum,diſpenſationemq. pecuniarum, & redditunm ſui Conuentus, etiam nomine Conuentus, per ſe ipſum habere ſiue exercere poſſit , ſed vniuerſum id onus tribus Fratribus eiuſdem Conuentus à Generali ita demandetur , vt vnus rerum , & bonorum reddituumque colligendorum , ac exigendorum curam habeat , alter tanquam Depoſitarius pecunias, ac cætera ab illo collecta , & exacta fideliter aſſeruet ; alius de pecunijs , & rebus à Depoſitario acceptis , Priori , & Fratribus , ac Conuentui vniuerſo de neceſſariis , mandante tamen ipſo Priore , non ſecundum proprium affectum , ſed iuxta charitatis Regulam velnti bonus diſpenſator prouideat , officiorum huiuſmodi confuſione penitus interdicta.* Ex quo habetur nullum ex Superioribus locorum poſſe exercere munus Procuratoris , aut habere per ſe ipſum adminiſtrationem bonorum Monaſterij , quia hoc ſpectat ad ipſum Procuratorem. In Ordine autem Minorum non poſſunt Fratres eſſe Procuratores Monialium ſuarum. Id enim eſt illis prohibitum. Portellus *in Dub. Regul.verb. Procurator Monialium.*

44 Huiuſmodi autem adminiſtratores bonorum Monaſteriorum amoueri poſſunt ad nutum Superiorum. Tum ex Concil. *ſeſſ.*25.*cap.*2. tum ex declarat. S. Congregat. apud Barboſam *in Collectan. Bullar. verb. officiales.* Illorum electio ſpectat ad Superiores Monaſterij, etiam in caſu, quo Monaſterium ſubiectum ſit Epiſcopo. Sic colligo ex declaratione S. Congregat. apud Lautetum de Franchis *in Controuerſ. Epiſcop. & Regul. pag. mihi* 164.

45 Sacriſtæ munus (quod etiam officium dici debet , non dignitas aut perſonatus , cum non importet iuriſdictionem,aut præeminentiam) conſiſtit in attendendo rebus pertinentibus ad cultum diuinum , & celebrationem Miſſarum iuxta varias Ordinum Regularium Conſtitutiones. Videtur ad ipſum ſpectare , vt decreta S. Congregationis Rituum edita die 8. Aprilis 1628. de quibus *tom.*1.*cap.*12. *num.*33.

& *cap.*

Digitized by Google

& capit. 21. *numer.* 21. diximus, affixa habeantur, & conſeruentur in Sacriſtia, præcipitur enim à S. Congregatione ibidem, vt affigantur in Sacriſtijs omniũ Eccleſiarum, tam Regularium, quam ſæcularium ibique perperuo affixa aſſeruentur. Adiuncta ſunt poſtea prædicta decreta Miſſali, ac Breuiario Romano, quo ſufficienter adimpleta videtur intentio S. Congreg. reſpectu talibus Miſſali, & Breuiario vtentium, non tamen reſpectu illarum Religionum, ſeu Eccleſiarum, quæ proprijs Breuiarijs, & Miſſalibus vtuntur, vt ſunt Carmelitæ, & ita iſtis videtur neceſſarium prædicta decreta in Sacriſtijs perpetuò conſeruare. Præcipitur etiam à Pio V. in Bulla *Cum primum.* anno 1566. edita quæ eſt in 2. tom. Bullar. *num.* 5. vt vidimus *tom.* 1. *cap.* 10. *num.* 6. in virtute S. Obedientiæ Religioſis (quod ſpectare videtur ad Sacriſtas) vt in Eccleſijs deputent aliquem qui pauperes mendicantes ſiue eleemoſynam petentes tempore Miſſarum, prædicationum, aliorumq; diuinorum Officiorum foras eijciant. Peirinis *tom.* 1. *priuileg. Minim. in Conſt.* 4. *Iulij II.* §. 1. *num.* 2.

46 Habent Sacriſtæ Conuerſi profeſſi facultatem tangendi Calices, & Patenas, & Purificatoria in neceſſitate à Sixto IV. vt refert Conſettius in Collectan. litterar. Apoſtol. Mendic. in Sixto IV. num. 9. id priuilegium concedente Fratribus Auguſtinianis Prouinciæ Lombardiæ pro tempore quo Sacriſtiæ gerunt curam. Vide dicta *cap.* 8. *nu.* 33. *&* 34.

47 Magiſtri Nouitiorum officium (neque enim dignitas, aut perſonatus appellari poteſt propter dicta in Superioribus) valdè neceſſarium in Religionibus eſt propter nouitiorum inſtructionem, & educationem iuxta decreta Clem. VIII. approbata, & confirmata à Sacr. Congregat. Concil. ſub Sanctiſ. Dom. Noſt. Papa Vrbano. Debet talis Magiſter Nouitiorum habere Socium, & cum ipſis in Nouitiatu commorari, Nouitios inſtruere, docere, & curare, ne cum Nouitijs vllam alij Fratres communicationem habeant aut ad locum vbi ſunt ingrediantur, loci clauem habere, eorum confeſſiones audire, ipſis ſemper aſſiſtere, & alia facere quæ in prędictis decretis continentur ſpecialiter ſequentia, quę tam ad ipſum Magiſtrum Nouitiorum quam ad eius Socium ſpectant. Nouitiorum Magiſtro Socius ſi per Nouitiorum inſtruendorum multitudinem neceſſarius fuerit, vita, & moribus quoad fieri poterit conſimilis deputetur, qui in his, quæ ad Nouitiatus regimen ſpectant dicto Magiſtro immediate ſubiectus exiſtat, eliganturque tam Magiſter quam Socius, per Prouinciale Capitulum per triennium ad minus onus huiuſmodi ſubituri. Quod ſi aliquo caſu extra tempus capitulare noua loca Nouitiatus concedi contingat, tunc electionem Magiſtri Nouitiorum, & ſocij huiuſmodi in his nouis locis per Generalem, vel Prouincialem, ſeu Miniſtrum, aut eorum Viſitatores, ſeu Vicarios, de Deffinitorum tamen, vel grauiorum aliorum Patrum conſenſu fieri permittatur; idemque ſeruetur, ſi intra triennium, alterum, vel vtrumque vrgenti aliqua de cauſa ex illis locis amoueri, vel mori contigerit, in cuius, vel quorum locum alij conſimiles ſubrogari debeant. Tam Nouitiorum Magiſter quam Socius ab ijs omnibus officijs, oneribuſque vacationem habeant, quæ Nouitiorum curam, & regimẽ impedire valeant. Ipſe Magiſter Sacerdotali Ordine ſit initiatus, ac in quinto ſaltẽſupra trigeſimũ ætatis ſuæ anno conſtitutis, & per decennium à profeſſione emiſſa in religione perſtiterit. Socius vero trigeſimũ annũ excedat ſintq. ambo doctrinã, & quãtũ per Superiorum diligentiã, & vires fieri poterit, vitæ ẽt ante actæ exemplo præſtantes, orationis prętetea, & mortificationis operibus addicti, prudentia, charitateq; referti, non ſine affabilitate graues, zelum Dei cum manſuetudine præſeferentes, ab omni cordis, ac animi perturbatione, ita præſertim, & indignatione quæ in ſe, & erga alios charitatem impedire conſueuerunt, quam longiſſime alieni; & tales demum, qui in omnibus ſe ipſos bonorum operum exemplum præbeant, vt ij qui eorum curæ ſubſunt, illos non tam metuant, quam reuereantur. Nec illis vnquam detrahere quicquam poſſint. Habeat etiam Magiſter plenam, & abſolutam poteſtatem circa Nouitiorum inſtitutionem, ac Nouitiatus regimen, ita vt in illis nemini (Viſitatoribus, ac Superioribus maioribus, vel etiam localibus exceptis) quouis colore ſe ingerere liceat. Curam adhibeat diligentem, vt Nouitij omnes in Regulari diſciplina ſedulo exerceantur, agnoſcantque præcipue diuinæ qua digni facti ſunt vocationis pręſtantiam, & excellentiam, quæ vera ſit, atque perfecta votorum ſollemnium, & quam neceſſaria cuiuſque Ordinis Conſtitutionum obſeruantia, modum in Oratione, tum vocali, tum mentali fructuosè perſiſtendi, illicitas paſſiones, & vitia (ad quæ natura per peccatum labefactata omni tẽpore prona eſt atque procliuis) per ſenſuum cuſtodiã, & mortificationem cohibendi, auſteritatem, ieiunia, cilicia, diſciplinas, conſcientiæ puritatem, crebram illius diſcuſſionem, Sacramentorum frequentiam, confeſſionis præſertim, quæ bis ſaltem ſingulis menſibus fiat per aperitionem quotidianam motuum internorum cordis, & tentationum manifeſtationem, per exercitium humilitatis circa viliora miniſteria, per modeſtiam in omnibus actionibus, diuturnumque ſilentium. Hæc ibi.

48 Circa illa tamen verba. *Habeat etiam Magiſter plenam, & abſolutam poteſtatem circa Nouitiorum inſtitutionem, &c.* aduertendum hic non concedi ipſis poteſtatem aliquam iuriſdictionis in foro externo, hæc enim ſolum competit veris Prælatis. Vnde nec poſſunt cenſuras Nouitijs imponere cum hoc ſit actus iuriſdictionis. Habent tamen in illos iuriſdictionem in foro interno conſcientiæ, cum iuxta prædicta decreta illorum confeſſiones audire debeant. Neque ad hoc munus Confeſſarij Nouitiorum requiritur, vt puto, approbatio Ordinarij, aut Epiſcopi, ſed ſufficit approbatio Superioris Ordinis, ſicut ad audiendas confeſſiones aliorum Religioſorum, iuxta dicta *to.* 1. *cap.* 18. *nu.* 27. Cum enim Nouitij tempore Nouitiatus maneant ſub cura, & iuriſdictione prælatorum Religionis, iuxta dicta eodem *tom.* 1. *cap.* 24. *num.* 4. *&* 5. ſicut prælati Religionum poſſunt cõcedere facultatem ſimplici Sacerdoti ad audiendas Confeſſiones Profeſſorum, ſic & Nouitiorum. Nullatenus tamen admittendum eſt id quod aliqui (Portellus *in Dub. Regul. verb. Nouitij annus num.* 35.) dicunt, videlicet, Magiſtrum Nouitiorum negare poſſe ſuffragium Nouitio indigno ob defectum ſolum cognitum in confeſſione. Hoc enim abſdubie eſt contra reuerentiam, & ſigillum Sacramenti, ſi enim ſemel admittatur vti poſſe confeſſarium ſcientia habita in confeſſione, quantumuis occulè in damnum pœnitentis, retrahentur multi à confeſſione integra ſuorum peccatorum facienda. Vide in ſimili dicta *tom.* 1. *cap.* 15. *num.* 14.

49 Non poſſunt prædicti de quibus in præſenti capite loquuti ſumus, ſiue Pręlatias, ſiue officia, vel admi-

niſtrationes in Religionibus habentes ſint, excuſati ignorantia in ijs, quæ ſpectant ad eorum officia rectè gerenda. Tenentur (inquit Rodriguez *tom. 2. qu. Regular. qu. 72. art. 2.*) *in his quæ ſuam gubernationem, officium, & regimen, & adminiſtrationem reſpiciunt diligentiſſime ſe informare de omnibus decretis, & Conſtitutionibus, & reformationibus quæ in diem à Sede Apoſtolica manabunt, alioquin ignorantia non excuſaret eos*. Portellus *in Dub. Regul. verb. Prælati numer.* 17. Quod maximè procedit in foro externo, nam quoad internum: ratione tum humanæ infirmitatis, tum multitudinis legum, & Decretorum, ipſorumque confuſione quandoque excuſari poterunt. Portellus *ibidem*.

50 Illegitimi non poſſunt habere ſine diſpenſatione in Religionibus prælatias, dignitates, aut perſonatus, aut beneficia curam animarum habentia. Ita enim habetur *cap. 1. & fin. de filijs Presbyterorum*. Etenim præd. *cap. 1.* eſt ſermo de prælatijs in *cap. autem finali* eſt ſermo de dignitatibus, perſonatibus, & alijs beneficijs curam animarum habentibus. Vnde nec poſſunt eſſe Generales, Prouinciales, Priores, Guardiani, aut ſimiles Superiores etiam locorum curam animarum habentes, quia iſta ſunt prælatiæ, & dignitates à quibus arcentur in prædictis capitibus. Nec Commiſſarij, Vicarij, aut Viſitatores generales, vel Prouinciales, quia iſti etiam ſunt prælati tempore quo durant, & eſto non habeant aliqui illorum niſi iuriſdictionem delegatam, ea tamen eſt Superior iuriſdictione ordinaria Prouincialium, vel prælatorum conuentualium. Nec etiam poſſunt eſſe Procuratores Generales, Diffinitores, Aſſiſtentes, Socij, vel Conſultores generalium, vel prouincialium, quia iſti ſunt perſonatus cum eorum munus importet præeminentiam, ſeu præcedentiam ſine iuriſdictione. [Licet quod attinet ad diffinitores oppoſitum teneat Sigiſmundus de Bononia *de elect. dub.* 72. propter Conſtitutionem quamdam Sixti V. Sed tu vide quæ dixi *tom. 1. cap. 10. num. 33.* circa verba illius Conſtitutionis.] Item nec poſſunt eſſe Superiores ſaltem in Ordine noſtro, aut Vicarij conuentuum in illis Religionibus in quibus habent aliquam præeminentiam, quia tunc erunt perſonatus, & etiamſi nullam habeant præeminentiam, quando in abſentia prælatorum conuentuum ipſi ſunt præſidentes, quia hoc eſt eſſe prælatos. Poſſunt tamen illegitimi eſſe Procuratores conuentuum, Magiſtri Nouitiorum, Sacriſtæ, & habere alia officia manualia, illa ſcilicet, quæ nec prælatiam, nec dignitatem, perſonatum, aut curam animarum important, hoc enim modo intelligendum eſt id quod diximus *tom. 1. cap. 18. num.* 62. Pro quo etiam, vide Sylueſtrum *Summ. verb. Prælator. num.* 3. Rodriguez *tom. 1. quæſt. Regul. quæſt. 13. artic. 18. 19. &* 20. Portellum *in Dub. Regular. verb. illegitimi*. Qualiter hi illegitimi diſpenſari poſſint, vide *tom. 1. cap.* 18. *à num.* 60. An illegitimi poſſint eſſe ſocij, ſeu diſcreti pro Capitulis diximus *cap. 12. num.* 17. Nota etiam declaratum eſſe à Sac. Congregat. Regularem illegitimum, ſed ad inſtantiam Patris legitimatum in infantia per legitimationem ampliſſimam vigore facultatum Dominorum de Campegijs non poſſe eligi generalem in ſua Religione. Barb. *in Collectan. Bullar. verb. Regulares* 1.

Quando alicui prælato conſtat ſe eſſe electum ab eo qui erat inhabilis, & priuatus voce actiua, ſi ſciente maiori parte Capituli illum defectum admiſſus eſt, tenetur renunciare, quia electio illa fuit nulla, iuxta dicta *cap. 12. num.* 29. Si verò admiſſus eſt ignoranter, ignorante ſcilicet maiori parte capituli illum defectum non tenetur renunciare quia illa electio valida fuit iuxta *ibidem* dicta. Maximè quia ille elector tolerandus erat, ac per conſequens geſta ab ipſo valida. *L. Barbarius ff. de officio Prætoris*. Suarez *tom. de legib. lib. 5. cap. 9. num.* 5. Portellus *in Dub. Regul. verb. electio num.* 17.

52 Quando autem alicui prælato conſtat ſe tempore electionis non habuiſſe vocem paſſiuam, quia ſcilicet erat excommunicatus excommunicatione maiori quamuis occulta, tenetur quamprimum petere abſolutionem ab excommunicatione, qua eſt irretitus, & poſteà curare, vt officium ſibi de nouo conferatur ab eo, qui poteſt illud conferre. Ratio eſt quia prior collatio fuit inualida, & perinde ac ſi facta non fuiſſet. Nauar. *cap. 27. num.* 21. & alij apud Bonacinam *diſp. 2. de excommunicat. qu. 2. punct. 4. §. 1. num.* 11. Quod tenet verum etiamſi ignoraret inuincibiliter ſe eſſe excommunicatum, quia quamuis illa ignorantia eum excuſare poſſint à culpa, non poteſt tamen facere illum habilem ad id ad quod inhabilis erat. Leſſius *lib. 2. de iuſtit. cap. 34. dub. 22. num.* 127. & alij quos ſequitur Bonacina, *vt ſupra num.* 2. Quamuis tamen hæc ſententia probabilior, & ſecurior ſit, contraria tamen probabiliter practicari poteſt, quod ſcilicet ſufficiat auferre impedimentum, & ſecretè acceptare officium abſque alia noua collatione, ſed ex vi præteritæ, conualeſcens, ita tamen vt impedimentum ſit omnino occultum, & vt id in nullius cedat præiudicium (prout contingeret in caſu quo illud officium alteri tribui deberet qui in electione illius habuit pauciora vota) & quod impetretur diſpenſatio non ſolum illius impedimenti, ſed etiam intruſionis per quod etiam fuit inhabilis ad idem officium. Sanchez *libro 8. de Matrimon. diſputat. 7. numero* 12. Portellus *in reſponſion. caſ. moral. part. 1. caſ.* 1.

53 Prælato intruſo, & non canonicè electo ſi res ſit dubia obediendum eſt, quia in dubiis poſſeſſio illi fauet, iuxta dicta *tom. 1. cap. 4. num.* 25. Sanch. *lib. 6. in decalog. cap. 3. num. 4. 29. &* 30. Prælato tamen prædicto cum certò, & publicè conſtat ille defectus, non eſt obediendum, cum careat iuriſdictione, iuxta dicta etiam eodem *tom. 1. cap. 4. num.* 38. Si autem defectus ille ſit occultus, & ſubdito conſtet certo de prædicto defectu tenetur in publico obedire illi propter vitandum ſcandalum, in ſecreto tamen non tenetur ipſius mandatis obtemperare, quia verè caret authoritate præcipiendi. Sylueſter *verbo beneficio* 3. *poſt principium*. Portel. *in reſponſion. caſ. moral. p. caſ. 16. num.* 7.

54 Prohibitum eſt prælatis Regularibus, ſicut & alijs Religioſis teſtari, ſeu teſtamentum condere. Q[uia] prohibitio generalis teſtandi omnes Religioſos prehendit, & ratio quæ particulares in hac prohi[bi]tione comprehenduntur procedit etiam in præl[atis] nempè quia non habent dominium, aut propri[um]. Graſſis *prima part. deciſion. libro 3. capit.* 5. nu[m.] 59. Leſſius 2. *de iuſtit. capit. 19. dub. 4. numer.* 41 *capit. 41. dub. 8. numer.* 73. Vide dicta *tom. 1. ca[p.] num.* 19.

55 Profeſſio fidei facienda eſt à quibuſcumque [pro]uiſis de prælaturis quorumcumque Monaſteri[orum] ſeu domorum Regularium etiam militiarum, [Pius] IV. in Bulla *Iniunctum nobis*, quæ habetur in 2 Bullar. inter Bullas ipſius nu. 89. vbi decretu[m Con]cil. Tridentin. *ſeſſ. 24. cap.* 12. etiam ad præla[tos Re]gulares extendit. Quia tamen hoc non eſ[t]

cc

ceptum in multis Religionibus, ideo in illis non eſt obligatio ad id faciendum. Vt habent Sorbus *in compend. priuil. Mendic. verb. profeſſio fidei §. &* *eſt primò notandum*, vbi etiam refert Cardinales, & alios doctiſſimos ita conſuluiſſe. Tamburinus *de iure Abbatum tom. 1. diſp. 8. q. 3. n. 3.* Portellus *in Dub. Regular. verbo profeſſio fidei*. & alii apud Dianam *tract. 2. de dub. Regular. reſolut. 78.* Nihilominus de mandato Reuerendiſs. Generalis Ord. noſtri Theodori Stratij introducta eſt obſeruantia prædictæ Bullæ, cum qua etiam eſt modus faciendi talem profeſſionem, qui habetur cap. præced. in formula celebrandi capitula in Ordine noſtro.

56 Prælaturæ non electiuæ, quæ ſcilicet non dantur per electionem, ſed per nominationem Superioris. Generalis ſcilicet, vel Prouincialis, ſunt manuales, ita vt mutari poſſint, etiam ſine cauſa, quando Superioribus bene viſum fuerit. Ita enim colligitur ex *capit. cum ad Monaſterium de ſtatu Monachor.* Nec ipſi prælati amoti conqueri iure poſſunt ſiue agere quidquam contra ſpoliatores Superiores. Cum iſti nullam illis iniuriam faciant eos amouendo à dictis prælaturis, ſed vtantur iure ſuo. Riccius *in praxi tom. 4. reſol. 51 num. 4.* Sigiſmundus de Bononia *in tract. de elect. p. 1. cap. 7. dub. 49. num. 7. & 14.* Diana *tract. 2. de dub. Regul. reſol. 117.* Conſulendum tamen eſt famæ tum Religionis, tum Religioſi amoti, alias iniuſta eſſet talis remotio. Diana *ibid.* Dixi loquendo de prælaturis non electiuis, quia in alijs prælaturis obſeruanda ſunt ſtatuta Religionum, earumque legitimæ conſuetudines. [Stãdo autem in iure communi nullus Prælatus amoueri poteſt à ſua prælatura niſi iuſta & rationabili cauſa exiſtente. Ratio eſt quia quãuis Religioſi nihil habeant proprium, nec etiam velle aut nolle; nihilominus quia iniuriosum videtur auferre ab aliquo id quod poſſidet ſine rationabili cauſa, & quia talis ſpoliatio occaſionem præbet malè iudicandi de perſona ſpoliata, ideo non poſſunt prælati Regulares ad beneplacitum ſolùm ſuperiorum amoueri. Id etiam colligitur ex *cap. Nullam poteſtatem. 18. quæſt. 2. & cap. Monachi, in fin. de ſtat. Monachor.* vbi Gloſſa *verbo Non mutentur*, & Panormitanus *num. 8. verſ. In gloſ. penult.* ibi: *Quia per electionem.* Azor. *part. 2. lib. 3. capit. 26. quæſt. 5.* Sigiſmundus *ſupra*.

Ex dictis autem in toto hoc capite elici poteſt quod quia principatuum ſeu regiminum tres ſunt formæ vt docent Ariſtelis *D. Ethicor. cap. 10. & 3. politicor. cap. 5.* & Plato *lib. 16.* de Regno, ac D. Thomas *de regimine principum cap. 1.* & alij plures ſcilicet *Monarchia*, quæ eſt regimen per vnum commune caput, & *Ariſtocratia* quæ eſt per paucos, & optimates, & *Democratia* quæ eſt per multos & populares, ideo Religiones omnes iuxta earum inſtitutum aliquo ex tribus modis regiminum vel vno cum mixtione aliorum gubernantur; Et quidem militantes ſub Regula S. Benedicti ex ſua primæua inſtitutione Monarchia regebantur, vt conſtat ex *ca. 3.* Regulæ, & ex *ca. 65.* & ita habent Perez *in Regulam S. Benedicti capit. 65. num. 2.* Peyrinis *tom. 2. de Prælato quæſt. 1. cap. 2. nu. 3.* Tamburinus *tom. 3. de Iure Abbat. diſp. 1. qu. 2. nu. 1.* quamuis prout de facto contingit non gubernentur niſi Ariſtocratia, vt notat *num. 4.* Baſilitani etiam ſeu viuentes ſub Regula Diui Baſilij etiam Ariſtocratia gubernantur, prout colligitur ex Regula *cap. 45. 48. & 54.* & ex Regula Breuiori *cap. 112.* Peyrinis *ſupra num.* Tamburinus *num. 5.* Auguſtiniani etiam, ſeu viuentes ſub Auguſtini Regula Ariſtocratia quoque gubernari videntur. Peyrinis *num. 5.* Tambur. *num. 6.* Militantes autem ſub Regula S. Franciſci quantum eſt ex vi Regulæ Democratia regi videntur, prout colligitur ex *cap. 7.* Regulæ, & tradunt Peyrinis *ſupra num. 8.* & Tamburinus *num. 7.* quamuis de facto potius Monarchia mixta gubernari videantur, prout habet Corduba *in caput 8. Regulæ*. Ordo autem noſter Carmelitarum, licet ex vi Regulæ primitiuæ B. Alberti Democratia fuerit eò quod *in cap. 2.* Regulæ aſſignatio cellularum dicatur fieri debere per diſpoſitionem Prioris *& de aſſenſu aliorum fratrum, vel ſanioris partis*, idemque colligi videatur ex eadem Regula, prout ab Innocentio IV. declarata, correcta, & mitigata fuit. Siquidem *cap. 2.* dicitur, poſſe habere Religionem loca in Eremis vel vbi donata fuerint, *ſecundum quod Priori, & Fratribus videbitur expedire*: nihilominus in præſenti Religionis regimen Ariſtocraticum eſt, ſicut & Congregationum Patrum Diſcalceatorum, ſiquidem ex antiquo Ordinis vſu Generalis regit Religionem cum Sociis ſibi aſſiſtentibus, Prouincialis cum Diffinitoribus, & Priores Conuentuum cum Clauarijs. Et ita Ariſtocratiam eſſe modum regiminis noſtræ Religionis tenent Thomas à Ieſu *ſuper Regulam Carmelitarum*, Peyrinis *ſupra num. 7.* licet addat ſe audire accedere ad Monarchiam. Sed neſcio à quo id audiuit, nec quo fundamento id dici poſſit. De regimine porro aliarum Religionum agunt Authores relati, & ex dictis elici poteſt qualis ſit. Si enim ab vno ſolo Prælato ſine conſilio aut conſortio aliorum gubernentur, erit Monarchia; ſi verò cum conſilio, aut conſortio paucorum & principaliorum erit Ariſtocratia; ſi multorum & vulgarium erit Democratia.]

SVMMARIVM CAP. XIV.

Tertiariorum quotuplex genus? n. 1.

Alij ſunt in Religione viuentes cum tribus votis eſſentialibus. ibid.

Alij etſi tria vota facerent, ſed non in Religione, aut ſub Regula approbata. n. 2.

Alij neque in Religione viuunt, neque tria vota emittunt, ſed Regulam aliquam approbatam obſeruant. num. 3.

Sunt inter eos viri, & fœminæ diuerſis nominibus appellati. n. 4.

Tertiarij primi generis ſunt verè, & propriè Religioſi. num. 5.

Gaudentque multis priuilegijs. ibid.

Tertiarij ſecundi generis non ſunt verè Religioſi. n. 6.

An debeant tolerari. ibid.

Tertiarij quoque tertij generis non ſunt verè Religioſi. num. 7.

Nec modus viuendi ipſorum poteſt appellari Religio. ibid.

Bene tamen Ordo approbatus. ibid.

An latè, & analogicè Religio. ibid.

Habent facultatem recipiendi ſuos Tertiarios Minores S. Franciſci. n. 8.

Dominicani. n. 9.

Auguſtiniani. n. 10.

Carmelitani. n. 11.

Seruitæ. n. 12.

Minimi. n. 13.

Poſſunt huiuſmodi Tertiarij Fratres, aut Sorores tertij Ordinis dici. n. 14.

Profitentur Tertiarij aliquam Regulam approbatam. num. 15.

Geſtant habitum Ordinum, quorum ſunt Tertiarij. n. 16.

Qua-

Digitized by Google

Qualis ſit futurus talis habitus.ibid.
Proprium etiam modum profitendi habent.n.17.
Qualis is ſit.ibid.
An emittant aliqua vota.n.18.
Qualiter peccent tranſgreſſores ſuæ profeſſionis.n.19.
An peccent tranſgredientes Regulam.n.20.
Quomodo facienda ſit illorum profeſſio.n.21.
Ante illam debet præcedere aliquod tempus probationis. num.22.
An ſint Apoſtatæ recedentes ab hoc ſtatu.n.23.
Differt valde hoc inſtitutum Tertiariorum à Confraternitatibus.n.24.
An ſint dicendi perſonæ Eccleſiaſticæ.n.25.
Conceſſa illis ſunt multa priuilegia.n.26.
Moderata tamen à Leone X.in Conc.Later.n.27.
Qualiter hæc moderatio accipienda. n.28.
Quomodo id declaratum à Sacr.Congregat. Epiſc.& Regul.n.29.
Tertiarij tripliciter viuere poſſunt.n.30.
Diuerſimode ſentiendum de viris, ac fœminis.n.31.
Maritati, & maritatæ excluduntur à Tertiarijs. numero 32.
An poſſint ſepulturam vbi voluerunt eligere.n.33.
Qualiter, & de quibus id ſit intelligendum. ibid.
Quo priuilegio circa Sacramenta potiantur.n.35.
Quid de Euchariſtia, pœnitentia, & extrema vnctione.ibid.
Quid dicendum de exemptione à foro ſæculari. n.35.
Quid de facultate audiendi diuina tempore interdicti. num.36.
Quæ priuilegia ipſorum cenſentur abrogata. n.37.
Quid de mulieribus collegialiter viuentibus. n.38.
An Tertiarij gaudeant priuilegio Canonis.n.39.
Quæ conditiones requirantur pro illis.n.40.
Maximè pro habitu Pinzocherarum.ibid.
Quomodo ſubijciantur directioni Superiorum Ordinum. num.41.
An poſſint habere aliquos Superiores ex ſe ipſis. numero 42.
De indulgentijs Tertiariorum.n.43.
Ad quem ſpectet cognoſcere de qualitatibus, ſeu conditionibus pro Tertiarijs requiſitis.n.44.

De Tertiarijs Regularium, eorumque obligationibus, & Priuilegijs. Cap. XIV.

1 TErtiarij fuerunt, & ſunt in multiplici differentia, licet ad triplex genus reduci poſſint. Aliqui enim ſunt Tertiarij in Religione viuentes, & tria vota Religionis eſſentialia emittentes ſub prælatorum obedientia. Hi ſunt illi quibus Leo X.ann.1521.Bulla *Inter cætera*, quæ in 1.tomo Bull. inter Bullas huius Pontificis eſt 42. Regulam Sancti Franciſci aptauit, & accommodauit, & quos poſtea Pius V.anno 1568.in Bulla *Ea eſt officij*, quæ eſt in 2. tom. Bullar. inter Bullas huius Pontificis 63. reformauit, ac Generali, & Prouincialibus Minorum de obſeruantia ſubiecit, licet poſtea hanc Pij V. Conſtitutionem moderatus fuerit Sixtus V. in Conſtitut. *Roman.Pontificis* anno 1586. in eodem 2. tom. Bullar. inter Conſtitutiones Sixti numer.28.Caſarubius *in Compend. priuileg. Mendicant.v.Tertiarii numer.24.* Peyrin.*tom.1.priuileg.Minimor.in Conſtitut.4.Sixti IV. §.7.num.31.*

2 Alij erant, & forſan modo ſunt Tertiarii qui etſi tria vota eſſentialia facerent, aut fecerint, ſed non emiſerunt illa ſub aliqua Religione, aut determinata Regula à Sede Apoſtolica approbata, quorum aliqui in Congregatione viuunt, ſeu viuebant, alij vero non in Congregatione, aut Communitate, ſed in Eremitorijs, & ſeparatim cum habitu tamen Religioſo ab aliquo Regulari accepto, vel quem ipſi propria auctoritate acceperunt. Caſarubius *vt ſupra §.Tertius inſuper.*Soſa *in tract. de Profeſſ. Tertiatior. pag.*201.Miranda *in manual.Prælator.tomo 1. quæſt.36. artic. 3.*

3 Alij ſunt Tertiarij qui neque tria vota eſſentialia Religionis emittunt, nec in Communitate, aut Collegialiter viuunt, ſed Regulam Carmelitarum, S.Dominici, S. Franciſci, vel alterius Religionis approbatę ſeruant in proprijs domibus, & quandoque, maximè fœminæ, in communi aliqua domo habitantes, quorum aliqui emittunt votum ſimplex caſtitatis, vel obedientiæ alij nullum niſi forſan obedientiæ. Caſarub.*vt ſupra §.ex prædictis omnibus*. Peirinis etiã *vt ſupra num.35.*

4 Sunt antẽ inter iſtos Tertiarios maximè primi, & tertij generis, viri, & fęminæ, & ſicut viri vocãtur Fratres Tertiarij de pœnitẽtia, Mantellati, Corrigiati, ſic fœminæ vocantur Sorores Tertiariæ, de Pœnitentia, Mantellatæ, Corrigiatæ, Pinzocheræ, Beatæ, &c. Caſarubius *vt ſupra à §. Aliter breuius, & §. ſciendum eſt vlterius* Peyrinis etiam *vt ſupra num.35. & 36.* De quibus ſigillatim dicendum eſt, maximè quod hæc materia intricatè ſatis, & confusè quibuſdam tractetur.

5 Et primò, loquendo de Tertiarijs primi generis, ſeu de quibus primò loco dixi, illi ſunt verè, & propriè Religioſi, cum tria vota eſſentialia Religionis emittant, & ſub obedientia, & iuriſdictione Prælatorum viuant. Ita etiam declaraſſe videtur Leo X.in Bulla relata dum illis Regulam, modum profitendi, & recipiendi Nouitios, ſeu Nouitias, ieiunia, orationes, & ſimilia præſcribit, & Pius V.etiam in prędicta Bulla vbi illorum ſtatutum Religionem appellat, ac Sixt.V.in Bul.quoq; relata. Vnde illi vt verè perſonæ Eccleſiaſticæ, & Religioſæ exẽpti ſũt ab omni iuriſdictione Sęculari, & Eccleſiaſtica Epiſcoporum, & gaudent priuilegio Canonis, & fori habentq; multa priuilegia, quæ Clemens VIII. in Bulla *Ratio Paſtoralis* anno 1597.edita in 3. tom. Bullar. inter Bullas huius Pontificis *num.*51.innouat, & confirmat. Caſarub.*in Compend. priuileg. Mendicant.v.Tertiarij n.24.§. Quoad ſecundum gradum Tertiariorum*. Peyrinis *tom.1. priuileg.Minim. in Conſtitut.4.Sixti IV.§.7.n.31.*Portel. *in Dub.Regul.verb.Tertiarij num.1.*

6 Tertiarij autem ſecundi generis tria vota eſſentialia Religionis emittentes, ſed non ſub aliqua Regula, aut Religione approbata, ſiue in Communitate, ſiue priuatim, aut ſeorſim in Eremitorijs, non ſunt verè Religioſi, nec vnquam tales fuerunt. Ratio eſt, quia ad hoc, quod tria vota eſſentialia Religionis conſtituant aliquem Religioſum requiritur quod illa fiant ſecundum certam, & determinatam Regulam, & ſub Religione aliqua à Sede Apoſtolica approbata, vt colligitur *ex c. vnico de voto, & voti Redempt.in 6.*vt dictum eſt *to.1.c.2.num.1.*Cum ergo iſti non emiſerint prædicta vota ſub aliqua Regula, aut Religione approbata nullo pacto erunt veri Religioſi. Nauarr. *Comment. 1.de Regul.ſuper c.Cui portio n.18. & in Conſilijs lib. 3. de Regul.conſil.mihi* 12.Miranda *in man.Prælat. tomo 1. quæſt. 36. artic. 3. prima concluſ.* Quod etiam eſt verum quãuis iſti emiſiſſent prædicta vota in manibus Epiſcopi. Quia eſſentialiter requiritur

titur

ritur ad profeſſionem veræ Religionis, quod ſub determinata Regula,& religione approbatis fiat. Sanchez *lib.5.in decalog.cap.4.num.74.* Portellus *in reſponſ. caſ.mor.p.1.caſ.16.num.8.* Addunt aliqui hos eſſe ſublatos à Leone X.in Bulla *Dum intra mentis*. Peirinis *num.32.* Sed nihil tale in dicta Bulla inuenire potui. Alij volunt non eſſe huiuſmodi homines permittendos. Caſarub. *in Compend.priuil.Mendic. ver.Tertiarij num.24.§. Tertius inſuper.* Rodriguez *tom.3.qu.Regul. q.72.art.1.§.2.concluſio.* Verumtamen niſi ſcandaloſè viuant,aut habitum alicuius Religionis pottent, cũ tria illa vota quæ emiſerunt pia ſint, & honeſta, & illos obligent,etſi non vt ſolemnia, ſaltem vt ſimplicia,non video cur permitti non poſſint. Fatendum tamen eſt poſt tempora Pij V. huiuſmodi Congregationes virorum Regularium formam præſeferentium ſine ſolemni profeſſione ſub aliqua ex Regulis approbatis abolitas,& ſublatas eſſe,vt patet ex Bulla *Lubricum vitæ* anno 1568. edita quæ eſt in 2.tomo Bullar.inter Bullas huius Pontificis *num.76.* Portellus *in Dub.Regul.v.Tertiarii in addit.num.4.* aduertens bene hanc Pij V.Conſtitutionem ſolum de Congregationibus virorum, non de congregationibus fœminarum loqui.

7 Tertiarij autem tertij generis (de quibus principaliter hic eſt ſermo)non ſunt veri Religioſi, tam de viris,quam de fœminis loquendo. Ratio euidens eſt quia non promittunt tria vota eſſentialia Religionis,& ſine quibus Religio non ſtat,iuxta dicta *tom.1. cap.2.num.1.* Caſarubius *in Compend.verbo Tertiarij*. Rodriquez *tomo 3.quæſt.Regul.quæſt. 72.art.2.* Gloſſa *in Clement.de ſent.excommunicat.cap. ex eo &* Gloſſa *in Clement.de Religioſis domibus in 6. ver.obedientia*, & alij. Et ita ſibi, & non congregationibus, in quibus ſunt,acquirere poſſunt. Angelus *verb.Religioſus num. 53.* Syluester *verb.Religio 6.q.1.dict.2.* Vnde nec modus iſte viuendi poteſt appellari Religio, quia Religio denotat religationem per tria vota. Poteſt tamen appellari Ordo, quia Ordo prout in præſenti ſolum ſignificat modum viuendi ordinatum ſub certis Regula, & ceremonijs, quæ huic modo viuendi competunt,cum ſit ſub regula, & Ceremonijs religionis, & ita nomine Ordinis à pluribus Summis Pontificibus appellatur, vt videre eſt in aliquibus ex referendis. Carrillus *lib.3.de Tertiarijs ca.5.* Portellus *in Dub.Regular.verbo Tertiarij num.4.* Ioannes Silu. *in tract.de Tertiarijs Carmelitarum*. Imò talis viuendi modus appellari poteſt Ordo approbatus ab Eccleſia. Eſt enim approbatus à Summis Pontificibus, præſertim Nicolao IV.pro Tertiarijs Ordinis Minorum,Innocent.VII.pro Tertiarijs Dominicanorum, Martino V.pro Seruitis, Eugenio IV.& Martino V. pro Tertiarijs Auguſtinianis, Sixto IV.pro Tertiarijs Carmelitarum, & Iulio II. pro Tertiariis Minimorum. Portellus *vt ſupra.* Addere etiam poſſumus modum viuendi illorum Tertiariorum, qui vnum vel duo vota emittunt,de quibus infra, quamuis ſimpliciter ſtatus religioſus dici non poſſit, aliquo tamen modo,lata ſcilicet ſignificatione, & analogicè religioſum dici poſſe, quatenus imperfectè, & incompletè rationem ſtatus religioſi participant. Suarez *3.tom.de Relig.lib.2.cap.2.num.17.& 18.* vbi ſpecialiter loquitur de illis mulieribus Tertiariis quæ in Hiſpania Beatæ vocantur. Ioannes Silueira *in tract. de Tertiariis Carmelitarum*. Vide dicta *tom.1.cap.3.nu. 22.* & nota eos Tertiarios, quos eo loco dixi eſſe veros religioſos ſi tria vota eſſentialia ſub obedientia Prælatorum emittant, eſſe illos de quibus ſupra *nu. 1.& 5.* eſt dictum.

8 Habent facultatem admittendi, ſeu recipiendi huiuſmodi Tertiarios Ordines Mendicantes, & primo Minores. Nam S.Franciſcus huius Sacri Ordinis Patriarcha inſtituit Fratres, & Sorores tertij Ordinis, eiuſque Regulam præſcripſit Nicolaus IV. Pontificatus ſui anno 2.in Bulla *Super montem*. quam refert Caſarubius *in fine Compend. priuil. Mendicant.fol.mihi 563.* & habetur in 1. tom. Bullar. inter Bullas huius Pontificis num.2. Et quamuis ipſe Caſar. *in Compend. verb.Tertiarij nu.24.§.ſciendum eſt vlterius* dicat quod ſolus S.Pater Franciſcus Fratres, & ſorores tertij Ordinis,ſeu de pœnitentia inſtituerit, vt propterea de eo canat Eccleſia *Tres Ordines hic ordinat,&c.* alij tamen etiam hoc tribuunt S.Dominico, vt dicetur inferius, & dicunt eò ſolum illa de B. Franciſco dici ab Eccleſia quia ipſe primus omnium fuit, & S. Dominicus ad ipſius imitationem. Corduba *in annotation. ad Compend.priuileg.Mendic. §. Quoad vltimum notabile*. Hæc autem Regula à S.Franciſco tradita Tertiarijs ſæcularibus eſt, quam poſtea Leo X. anno 1521. Bulla *Inter cætera* alijs Tertiariis S.Franciſci,qui verè Religioſi ſunt,aptauit,& accommodauit, vt dixi *nu. 1.* Poſſe autem religioſos Minores tales Tertiarios recipere, ſeu admittere ſupponunt cõmuniter Summi Pontifices in ſuis Bullis, ſpecialiter inferius afferendi,videlicet Boniſac.VIII. Eugenius IV.Martin. I.& Sixtus IV.Quibus iunge Gregor.IX.Innoc.VIII. Iulius II.Alexand.VI.& Leonem X.apud Caſarub. *in Compend.priuil.Mendic.v.Tertiarii Fratres,* licet forſan aliqui horum ſolum loquantur de Tertiariis verè religioſis Ordinis Minorum, de quibus num.1.dictum eſt.

9 Patres etiam Dominicani Tertiarios vtriuſque ſexus Fratres,& Sorores de pœnitentia nuncupatos habent,ac facultatem eos recipiendi,ac admittendi, imò vt dicitur, S.Dominicus ipſorum Patriarcha etiam tertium Ordinem tertiariorum inſtituit. S. Antonin. *3.p.hiſtor.tit.23.cap.14.§.2.* Corduba *in Annot.ad Compend.priuileg.Mendicant.§. Quoad vltimum notabile.* Rodriguez *tom. 3.quæſt. Regular. qu.72.art.2.* Vnde de tertiariis Ordinis Prædicatorum loquuntur Boniſac.VIII.Eugen.IV.Martinus V. Nicolaus V.& Sixtus IV.referendi inferius, ſpecialiter Sixtus IV.in Bulla *Sacroſancta* anno 1475. & in Bulla *Iniunctum nobis* anno 1478.apud Confettium *in Collectan.Inter. Apoſtol.Mendicant.in Sixto IV.num.8.& 10.* ſupponit in dicto Ordine eſſe tertiarios vtriuſque ſexus. Maximè Innocent. VII. in Bulla *Sedis Apoſtolicæ* quæ eſt vnica in Bullario Laertij tom. 1. vbi Regulam pro Fratribus, & ſororibus 3.Ordinis S.Dominici approbat.

10 Auguſtiniani etiam Patres Tertiarias habent, ac facultatem illas admittendi, & recipiendi ad inſtar Mantellatarum, ſeu Pinzocherarum Ordinum Minorum, & Prædicatorum, ex Bonifacio IV.Eugenio IV.& Martino V. Rodriguez *tom.3. quæſt.Regular.qu. 72.art.3.* quorum Bullę habentur in noſtro Mari magno Bulla 41. 42. & 43. Idem colligitur ex Iulio II.in Bulla *Præ cæteris* apud Laurentium Empoli *in Bullar. Eremitar.S.Auguſtini in Iulio II.Conſtit.7.* Maximè ex Sixto IV.in Mari magno ipſorum *in prædicto Bullario in Sixto IV.Conſtit.5.* Aduertit tamen ipſe Rodriguez ibidem ſe non inuenire in priuilegijs Eremitarum D.Auguſtini,aut Carmelitarum, habere Tertiarios vtriuſque ſexus, ſed ſolum fœminas. Verum tamen

quod

quod ad Carmelitas attinet valdè decipitur, conſtat enim ex Sixto IV. in Bulla *Dum attenta* anno 1476. cuius verba relata ſunt *tom.1.ca.3.num.22.* & iterum poſtea referentur, poſſe recipere quaſcumque mulieres, & vtriuſque ſexus perſonas. Quod attinet autem ad Patres Auguſtinianos, licet aliud non extaret, quam quod in dicta Bulla Sixti IV. conceditur Carmelitis priuilegium ſcilicet recipiendi perſonas vtriuſque ſexus, cum hoc dicat Pontifex ſe concedere *ad inſtar Mantellatarum, ſeu Pinzocherarum, aut Fratrum de pœnitentia tertij Ordinis Ordinum Fratrum Minorum, & Prædicatorum, necnon Eremitarum S. Auguſtini,* ſupponere videtur etiam Auguſtinianos Patres habere Fratres de pœnitentia, & vtriuſque ſexus tertiarios. Video tamen pro illis clarius priuilegium extare Pauli II. anno 1470. qui Generali, prouincialibus, ac prioribus congregationis Lombardiæ eiuſdem Ordinis in Bulla *Expoſcit veſtræ* conceſſit facultatem exhibendi viris Mantellum, ſeu habitum mãtellatum nigri coloris, & habitui Fratrum eiuſdem Ordinis in colore conformem, ad inſtar aliorum Mantellatorum aliorum Ordinum. Ioannes Baptiſta Conſettius in *Collectan. litterarum Apoſtolicarum in Paulo II.* vbi etiã refertur Innocent. VIII. viuæ vocis oraculo conceſſiſſe Frat. Benigno de Ianua Vicario Generali eiuſdem Congregationis, vt huiuſmodi Mantellati, ſeu Mantellatæ ſola latione Corrigię priuilegijs eiuſdem inſtituti potirentur. Id etiam colligitur ex Mari magno eorumdem Patrum apud Conſettium *in Collect. Litterar. Apoſtol. Mendic. in Sixto IV. num.29.* & in Bullario Empoli relato vbi vtens hac voce *Mantellatæ perſonæ coniugatæ*, quæ etiam ad viros extenditur innuere videtur de Tertiarijs vtriuſq; ſexus loqui.

11 Carmelitani etiam noſtri facultatem eamdem habent admittendi, & recipiendi ad habitum Ordinis prædictos Tertiarios Fratres, & Sorores, vtriuſq; ſexus. Nam quod attinet ad mulieres, id conſtat ex Nicolao V. in Bulla *Cum nulla fidelium*, quam refert Ioannes Baptiſta Conſettius *in Collectan. Litterarum Apoſtolicar. & priuileg. Regular. Mendicant. in Nicolao V. Bulla* 1. vbi ſic ad intentum. *Ne Conuentus Religioſarum Virginum, Viduarum, Biguinarum, Mantellatarum, aut aliquæ particulares ex iis ſub habitu, & protectione Ordinis Beatiſſimæ Dei Genitricis, ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli degentium, aut quæ in poſterum offerentur abſq; Apoſtolicæ auctoritatis munimine viuere videantur: harum tenore præſentium decernimus, vt Ordo præfatus, ac eiuſdem Ordinis Magiſter Generalis, & Priores Prouinciales circa præfatarum receptionem, vitæ modum, admiſſionem, & protectionem illis eiſdem, & prorſus ſimilibus priuilegiis gaudeant, quibus Ordines Prædicatorum, & Eremitarum S. Auguſtini gaudent, & vtuntur. Dummodo Virgines, Viduæ, Biguinæ, Mantellatæ prædictæ continenter, & honeſtè viuant, ieiunentque ac omnia alia faciant, & obſeruent.* Hæc ibi. Quod verò attinet non ſolum ad mulieres ſed etiam ad perſonas vtriuſque ſexus id conſtat ex Bulla Sixti IV. *Dum attenta*, ſuperius relata vbi ſic ad intentum. Et vt Virgines, & Viduæ, & Coniugatæ perſonæ, Mantellatæ, ſeu Pynzochetæ dicti Ordinis nuncupatæ prædictæ tanto feruentius iuxta earum viuendi ritum, & morem ſub cura, & ſecundum inſtituta dicti Ordinis, ac ordinata per Bonifacium IX. in ſua obedientia nuncupatum, & Martinum V. ac Eugenium IV. prædeceſſores prædictos confirmata quoad Moniales Virgines, & Viduas, coniugatas, & Mantellatas, Pynzocheras ordinis Eremitarum S. Auguſtini, & per præfatum Nicolaum V. etiam prædeceſſorem noſtrum quoad omnia, & ſingula indulta priuilegia, & Indulgentias Ordinum Prædicatorum, & Eremitarum ad Virgines, Viduas, Coniugatas perſonas, Mantellatas, Pinzocheras Ordinis Beatiſs. Dei Genitricis ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli extenſa, & ad quas Virgines, Mantellatas, Pinzocheras dicti Ordinis Beatiſſimæ Dei Genitricis Mariæ de Monte Carmeli ſingula priuilegia, & Indulgentias Ordini Minorum conceſſa, & indulta motu, & ſcientia ſimilibus quoad omnia extendimus, & extenſa volumus, & mandamus. Vt eo attentius diuinis ſtudeant vacare beneficijs quanto maioribus priuilegijs, & fauoribus prædictæ Sedis cognouerint ſe fore refectas motu, ſcientia, & auctoritate prædictis volumus, & eiſdem perſonis concedimus quod omnibus, & ſingulis priuilegijs immunitatibus, fauoribus, gratijs, & indultis in ſpiritualibus, & temporalibus prædictis Ordinibus, videlicet, Prædicatorum, Minorum, & Eremitarum S. Auguſtini, & eorum Fratribus, & pro Fratribus Beatiſſimæ Dei Genitricis ſemperque Virginis Mariæ de Monte Carmeli conceſſis, & concedendis, & quibus illi in genere quomodolibet potiuntur, & gaudent, tam in vita, quam in mortis articulo etiam circa peccatorum remiſſionem, & iniunctarum pœnitentiarum relaxationem vti, potiri, & gaudere, ac participes eſſe poſſint, & debeant. Liceatque Fratribus prædictis eiſdem Pinzocheris, & Mantellatis perſonis in earum etiam domibus quoties opus fuerit confeſſionibus diligenter auditis de abſolutionis beneficio prouidere, & Euchariſtiæ, ac extremæ vnctionis Sacramenta miniſtrare, & dum eos, vel eas decedere contigerit, illarum cadauera ad eorumdem Fratrum Eccleſias tumulanda deferre, etiam Eccleſiarum Parochialium perſonarum eorumdem Rectorum licentia deſuper minimè requiſita, & contradictione quacumque non obſtante. Et ne oblati, & oblatæ eiuſdem Ordinis ſuorum iure deuotionis ad Ordinem ipſum fruſtentur effectum, omnia, & ſingula circa Fratres, & Sorores, & Mantellatas, ſeu Pinzocheras nuncupatas perſonas prædictas in præſentibus litteris ſtatuta, conceſſa, & ordinata, aut illis, & Fratribus prædictis in eorum commodum, & fauorem indulta ad eaſdem dicti Ordinis nunc, & pro tempore oblatas, & commiſſas vtriuſque ſexus perſonas, eiſdem ſcientia, & motu, & auctoritate extendimus, & ampliamus, ac in eis locum habere debere perinde ac ſi pro eiſdem oblatis, & commiſſis perſonis, & circa illas emanaſſent decernimus, volumus, & ordinamus. Hæc ibi. In quibus ſi expendantur verba illa *coniugatæ perſonæ*, & iterum *coniugatas perſonas*, & poſtea *Mantellatis perſonis*, quæ vtriuſque ſexus perſonas indicant, maximè cum poſtea ſubiungatur, *& dum eos, vel eas decedere contigerit*, ſufficienter denotat ſe loqui de Tertiarijs vtriuſq; ſexus. Ad tollendum tamen omne dubium, & ſcrupulum in ſequentibus verbis eiuſdem Bullæ clarius exprimit ſe loqui de Tertiarijs tam viris, quam feminis. *Statuentes præterea Apoſtolica auctoritate, & præſentium tenore concedentes volumus, & ordinamus quod de cætero perpetuis futuris temporibus tam Magiſtro Generali quam cuilibet dicti Ordinis Officiali, Prioribus dicti Ordinis ſecundum morem, & inſtituta eiuſdem Ordinis in quibuſcumque Prouinciis conſtitutis tam præſentibus, quam futuris ſit licitum, ac*

per-

permiſſum quaſcumque mulieres, & vtriuſque ſexus perſonas ſi alias ſint idoneæ, & aliud Canonicum non obſiſtat, quæ habitum Regularem prædicti Ordinis ad inſtar Mantellatarum, ſeu Pinzocherarum, aut Fratrum de pœnitentia tertii Ordinis Ordinum Fratrum Minorum, & Prædicatorum, necnon Eremitarum S. Auguſtini habere voluerint, & geſtare tam Virgines, ac Matronas, quam Viduas ac Mantellatas, ſeu Pinzocheras, & vtriuſque ſexus perſonas dicti Ordinis Carmelitarum recipere, & admittere ac earum ſingulis habitum regularem, ac Regulam eiuſdem Ordinis Carmelitarum ad inſtar huiuſmodi Mantellatarum, ſeu Pinzocherarum vtriuſque ſexus Ordinum, & vtriuſque ſexus perſonarum Ordinum Fratrum Minorum, & prædicatorum, necnon, & Eremitarum S. Auguſtini præfatorum, prout ſecundum Deum ſaluti animarum earumdem perſonarum ſalubrius viſum fuerit expedire etiam exhibere: quæ ſic receptæ, & in poſterum recipiendæ auctoritate præfata gaudeant, & gaudere poſſint, & debeant, tam exemptionis priuilegio quam omnibus immunitatibus libertatibus, Indulgentiis, & aliis priuilegiis quibuſcumque præfato Ordini Beatæ Dei Genitricis Mariæ de Monte Carmeli eiuſq; Fratribus, ac perſonis per Sedem Apoſtolicam tam conceſſis, & quæ in poſterum concedentur, quatenus huiuſmodi exemptionis priuilegium, immunitates, libertates, Indulgentia, ac quæcumque alia priuilegia ipſis Prioribus, & Fratribus Ordinis de Monte Carmeli competunt, vel competere poſſunt, ſeu poterunt, & priores, & Fratres, ac loca ipſa eſſe capacia, eorumdem Conſtitutionibus Apoſtolicis, ac ſtatutis, & conſuetudinibus tam veſtri, quam aliorum Ordinum quorumcumque, & aliis contrariis non obſtantibus quibuſcumque. Habetur hæc Bulla in Mari magno Ordinis (imò ipſa eſt Mare magnum) & in Bullario Rodriquez *n.* 37. ita vt mirum ſit ipſum loco ſuperius relato dixiſſe ſe non inueniſſe in priuilegijs Carmelitarum habere Tertiarios vtriuſque ſexus, cum conſtet hoc ex eadem Bulla Sixti IV. quam ipſe affert. Vnde propterea ſic nouiſſimè cauſa vtrinque agitata, & ſententia data pronunciatum eſt anno 1635. die 13. Aprilis Vliſſipone ab Illuſtriſs. Laurentio Tramalo Collectore Generali Luſitaniæ decernente ſub pœnis excommunicationis, & ſuſpenſionis, ac alijs pecuniarijs, ne quis auderet publicè negare Carmelitarum Ordinem Tertiarios habere, aut facere poſſe.

12 Habent etiam Seruitarum Ordinis Patres Tertiarios, ſeu Sorores, vt colligitur ex Paulo II. in Bulla *Expoſcit veſtra*; Auguſtinianis Congregationis Lombardiæ conceſſa, de qua ſupra *n.* 10. ibi enim id ſupponitur. Similiter id colligitur de Tertiariis vtriuſq. ſexus ex Leone X. in Bulla *Dudum per nos.* ann. 1519. edita, vbi Fratres omnes Mendicantes inter quos Seruitas recenſet, etiam quoad perſonas vtriuſque ſexus de pœnitentia æquales eſſe in priuilegiis concedit. Confertiis *in Collectan. Litterarum Apoſtolicarum Mendic. in Leone X. Bulla* 18. Maximè id conſtat ex Martino V. in Bulla *Sedis Apoſtolicæ, quæ eſt in Appendic. ad Bullarium inter Conſtitutiones huius Pontificis anm.* 1. Vbi approbat Regulam pro Fratribus, & Sororibus tertii Ordinis Seruorum B. Mariæ Virginis. De qua plura in ſequentibus afferentur. Vide Bullam loco relato.

13 Item Minimorum S. Franciſci de Paula Religio ſuos Tertiarios vtriuſque ſexus habet, vt conſtat ex Iulio II. in Bulla *Dudum ad ſacrum.* anno 1506. edita quæ habetur apud Peirinis *tom.* 1. *priuileg. Minim.* & ex forma profeſſionis eorumdem viuæ vocis oraculo ab eodem Iulio comprobata, etiam apud eumdem Peirinis *ibid.* Item ex Leone X. in Bulla *Ea quæ* anno 1513. edita apud eumdem etiam Peirinis vt ſupra *inter Bulla Leonis X. num.* 1. Miranda *in man. tomo* 1. *qu.* 36. *art.* 2.

14 Poſſunt etiam huiuſmodi Tertiarij Religionum Fratres, aut Sorores tertij Ordinis nuncupati. Tum propter dicta *tom.* 1. *cap.* 3. *num.* 22. Tum ſpecialiter quoad Minimorum Ordinem quia in Bulla Iulij II. relata expreſsè nominatur hæc Congregatio tertiariorum tertius Ordo Minimorum, tum denique quoad noſtros Carmelitanos, Eremitas S. Auguſtini, & alios habentes tertiarios, non ſolum propter cõmunicationem priuilegiorum, ſed etiam quia tota ratio, quare in Ordine Minorum, Prædicatorum, & Minimorum reperitur tertius Ordo eſt quia in illis eſt Ordo virorum, ſeu Fratrum Religioſorum, Ordo fœminarum Religioſarum, ſeu Monialium, & Ordo Laicorum qui Regulam dicti Ordinis ſuo modo obſeruant, quæ omnia etiam procedunt in Ordinibus Carmelitarum, & Eremitarum Sancti Auguſtini.

15 Profitentur huiuſmodi Tertiarij aliquam Regulam ab Eccleſia approbatam. Nam tertiarij Minorum profitentur Regulam à Nicolao IV. illis conceſſam, de qua ſupra num. 8. Tertiarij Prædicatorum Regulam ab Innoc. VII. approbatam in Bulla ſupra n. 9. relata. Tertiarij Eremitarum S. Auguſtini, Regulam, vt puto S. Auguſtini illis accomodatam, & applicatam. Tertiarij Carmelitarum Regulam ipſorum à B. Alberto Hieroſolymitano Patriarcha traditam, & ab Innocent. IV. Eugenio IV. & alijs Pontificibus confirmatam: hoc enim conceſſit Sixtus IV. in verbis relatis n. 11. illis ſcilicet, *ac Regulam eiuſdem Ordinis Carmelitarum, &c. exhibere.* Tertiarii Minimorum Regulam S. Franciſci de Paula à Leone X. in Bulla *Dudum ad Sacrum* de qua ſupra *n.* 13. confirmatam. Ac tandem tertiarii Ordinis Seruitarum Regulam à Martino V. pro illis approbatam, quæ habetur, vt dixi in Appendic. Bullarij Laertii Cherubini inter Conſtitutiones ipſius *n.* 1. Quibus Regulis etiam adiunguntur particularia ſtatuta, & ordinationes à prælatis Religionum pro prædictis Tertiariis facta, quæ ſtatui ſæcularium, & Ordini aliquo modo Religioſo, vel quaſi Religioſo, quem profitentur apta, & accomodata cenſentur.

16 Habent etiam prædicti tertiarii habitum Ordinum quorum ſunt tertiarii, non quidem eumdem omnino, ſed ſimilem, ad denotandum eos etſi ſæculares, illorum tamen Ordinum tertiarios eſſe. Primo enim Tertiarii Minorum habent habitum à Nicolao IV. in Bulla *Super montem* relata vbi *capit.* 3. ſic habetur. *Fratres inſuper ipſius fraternitatis, de humili panno in pretio, & colore, non prorſus albo, vel nigro communiter veſtiantur, niſi fuerit ad tempus in pretio per viſitatores de conſilio Miniſtri ob cauſam legitimam, & apertam, cum aliqua diſpenſatum; Chlamydes quoq; ac pelles abſque ſcolaturis, ſciſſas, vel integras, aſſibulatas tamen vel patulas, vt congruit honeſtati, clauſaſque manicas Fratres habeant ſupradicti. Sorores etiam chlamyde induantur, & tunica de huiuſmodi humili panno factis, vel ſaltem cum chlamyde habeant guarnellum ſeu placentinum coloris albi, vel nigri, aut paludellum amplum de canabo, ſiue lino abſque vlla criſpatura conſutum. Circa humilitatem verò panni, & pelliciones Sororum ipſarum, iuxta conditionem cuiuslibet earumdem, ac loci conſuetudinem poterit diſpenſari. Bindis, & ligaturis ſericis non vtantur, pelles dumtaxat*

xat agninas, burſas de corio, & corrigias ſimpliciter abſque ſerico vllo factas , & non alias , tam Fratres habeant , quam Sorores, depoſitis cæteris (iuxta B. Petri Apoſtolorum Principis ſalubre conſilium) vanis huius ſæculi ornamentis. Aduertit tamen Caſarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. Tertiarijs §. Quoad primum gradum,* conſuetudinem , vel potius corruptelam interpretaſſe in diuerſis Prouincijs, & Regnis diuerſas formas habituum. Vide Rodriguez *tom. 3. qu. Reg. q. 72. art. 4.* Dominicanorum etiam Tertiarij habitum habent præſcriptum ab Innocent. VII. in Bulla relata *n. 9.* Seruitarum à Martino V. in Bulla num. 12. relata. Minimorum autem tertiarij habitum geſtant aliquo modo ſcilicet quoad materiam, & colorem ipſis Fratribus ſimilem. Auguſtinianorum tertiarijs conceſſit Paulus II. relatus ſupra *n. 10.* vt Mantellum, ſeu habitum mantellatum nigri coloris, & habitui Fratrum eiuſdem Ordinis in colore conformem deferre, & accipere poſſent, & Innocent. VIII. etiam ibidem relatus declarauit, ſola delatione, & retentione corrigiæ, licet habitum Mantellarorum, ſiue Mantellatarum quem ſuſceperunt, cum licentia Prioris non retineant, neque continuè deferant, potiri priuilegijs, &c. ex quo videtur hunc eſſe proprium habitum horum tertiariorum Ordinis S. Auguſtini. Quia tamen hoc videtur fuiſſe viuæ vocis oraculum, vt notat Caſarubius *in Comp. verb. Tertiarij, n. 29.* ideo his temporibus quando omnia viuæ vocis oracula à SS. D. N. Vrbano reuocata ſunt, parum videtur iuuare. De noſtris quoque Carmelitarum Tertiarijs, cum iuxta Sixti IV. in Bulla *Dum attenta* verbis relatis *n. 11. habitum Regularem* Ordinis noſtri ſuſcipere debeant, ideo ipſo induuntur, accommodato tamen pro ipſis. Vnde proprius ipſorum habitus, meo iudicio, eſt ille, qui quoad formam ſimilis eſt ſæcularium habitui; quoad materiam tamen, & colorem ſimilis eſt habitui (non dico Cappę) Fratrum noſtrorum. Quod idem cenſeo dicendum de Tertiarijs aliorum Ordinum. Rodrig. *tom. 3. q. Regul. q. 72. art. 4. §. Quantum autem.* Pro habitu Pynzocherarum vide infra *n. 40.*

17 Proprium etiam modum profitendi habent Tertiarij. Nam Minorum Tertiarij iuxta prædictam Nicolai IV. Regulam promittere debent ſe diuina præcepta ſeruaturos, ac etiam ſatisfacturos, vt conuenit, de tranſgreſſionibus, quas contra hunc viuendi modum commiſerint, cum interpellati fuerint, & ad viſitatoris voluntatem. Dominicanorum Generali Thomæ de Vio Caietano conceſſit Iulius II. anno 1509. in Bulla *Conſiderantes* apud Peirinis *tom. 1. priuileg. Minimor. inter Conſtit. Iulij II. num. 13.* quod mulieres prædicti Ordinis, quæ Sorores de pœnitentia nuncupantur, & collegialiter viuunt, ſi ipſi placuerit, & illæ id cuperent, tria vota Religionis in manus ipſius, aut illorum, quos ad hoc duxerit deputandos emittere licitè valeant. At ex Bulla Innocent. VII. relata peculiarem modum profitendi habent illorum tertiarij, quo profitentur de cætero viuere ſecundum formam, & Regulam Ordinis de pœnitentia B. Dominici. Similiter Seruitarum tertiarij ſuum, & particularem modum profitendi habent à Martino V. in Bulla relata illis præſcriptum. Carmelitarum verò tertiarij Regulam Ordinis profitentur ſicut alij Fratres, & Moniales, eo excepto quòd votum paupertatis non emittunt, ſed ſolum caſtitatis iuxta eorum ſtatum, & obedientiæ ad Superiores Religionis, eos ſcilicet quibus prædictorum Tertiariorum cura cõmiſſa eſt. Tertiarij tamdem Minimorum ſequi debent formam profeſſionis, quam pro ipſis approbauit viuæ vocis oraculo Iulius II. reſtante Bernardino Cardinali iſtius Ordinis Protectore, prout conſtat ex litteris datis anno 1507. apud Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. inter Conſtit. Iulij II. num. 18.* & eſt huiuſmodi: *Ego N. promitto Deo omnipotenti, totique Curiæ Cæleſti, & tibi Patri, mores meos, ac vitam melius emendare, & Ordinis Minimorum vtriuſque ſexus fidelium Regulæ per S. D. N. Iulium Papam II. confirmatæ ſalutifera præcepta pro poſſe obſeruare, & Frat. Franciſco de Paula, ſuiſque ſucceſſoribus eiuſdem ordinis Minorum Generalibus Correctoribus pro tempore exiſtentibus obedire; necnon prædictæ Regulæ ſalubribus conſilijs, ac monitis me conformare, & prædicti Ordinis honorem, & vtilitatem fideliter procurare.*

18 Ex quo infertur Tertiarios quoſdam vota aliqua ſimplicia emittere in ſua profeſſione, alios non. Vota enim emittunt tertiarii Carmelitæ (ſaltem in aliquibus locis) votum ſcilicet caſtitatis iuxta eorum ſtatum, & obedientiæ, vt dictum eſt, & refert Ioannes Silueria *in tract. de Tertiarijs Carmelitarum.* Aliorum verò Ordinum Tertiarij nullum votum propriè, quod ſciam, emittunt, ſed vel promittunt diuina præcepta ſeruare, & ſatisfacere pro tranſgreſſionibus, vt faciunt tertiarii Minorum, quod non eſt propriè votum, vt Portellus in *Dub. Regul. verb. Tertiarij num. 5.* poſt alios docet, vel promittunt mores, ac vitam in melius emendare, prout Minimorum tertiarij, quod etiam proprium votum non inducit, vt teſtatur Peirinis *num. præced.* relatus, vel denique promittunt de cætero viuere ſecundum Regulam Religionum, prout faciunt Tertiarii Dominicanorum, & Seruitarum, quod ſimiliter propriè votum non eſt, vt *num. ſeq.* dicetur. Non videtur autem neceſſarium ſimpliciter, niſi ſolùm ex vſu Ordinis noſtri, quòd tertiarij noſtri prædicta duo vota emittant, cum nec alij tertiarij Prædicatorum, & Minorum id faciant, præſertim cum ita ſit declaratum à S. Congregatione, vt infra à num. 27. dicetur. Qualiter autem ad fruendum priuilegijs Religionum ex nouo iure Concil. Lateranenſis, & decreto S. Congreg. requiratur in fœminis tertiarijs voti caſtitatis emiſſio, ſicut in viris quod collegialiter viuant, aut cum clauſtralibus habitent, dicetur etiam ibidem.

19 Hinc ſequitur qualiter peccent tertiarii tranſgreſſores ſuæ profeſſionis. Qui enim vota emittunt ſi contra ea delinquant peccant peccato Sacrilegii, & contra virtutem Religionis, ac tenentur in confeſſione illam circumſtantiam, vt potè nouam ſpeciem malitiæ continentem, confiteri. Hoc enim commune eſt cuicumque peccato, quod eſt tranſgreſſio voti cuiuslibet. Tertiarii autem, qui nullum votum emittunt in profeſſione ſi tranſgrediantur ea quæ promittunt, nullum peccatum committunt. Ratio eſt, quia etſi vtantur verbo *promitto* illud tamen, tum ex parte intentionis Pontificum hunc modum viuendi approbantium, tum ex parte Prælatorum Ordinum in quorum manibus fit hæc profeſſio non inducit obligationem ad culpam. Quare illud *promitto,* vel idem valet ac *propono,* vel ſi aliquo modo promiſſionem indicat, ſolum eſt promiſſio quædam communis, & generalis ſimilis illi, quam in Baptiſmo omnes faciunt non peccandi, quæ non inducit ſpecialem obligationem. Portel. *in Dub. Regul. verb. Tertiarij num. 5.* Peirinis *tom. 1. priuil. Minim. in Conſtit. 18. Iulij II. §. 2.*

20 Vnde quamuis obligatio Regulæ reſpectu Religioſorum

gioſorum

Digitized by Google

gioſorum aliquam culpam ſaltem venialem inducat, iuxta dicta *tom.1.cap.7.* reſpectu tamen tertiariorum nullam culpam inducere videtur. Propter dicta *num. præced.* Et ideo Regula Nicolai IV. pro tertiariis Minorum nec etiam ad veniale obligat illos. Nam etſi Pontifex in ea declaret non obligare ad mortale, & nihil dicat de veniali, credo tamen ita fuiſſe receptam, vt nec ad veniale obliget, prout indicat Portell. *num. præcedenti*, & relatus Barboſa *in Collectan. Bullar. verbo Fratres, & Sorores tertiorum Ordinum*. Idem exprimitur clarè ab Innocent. VII. in Regula pro tertiariis Dominicanorum, & à Martino V. in Regula pro tertiariis Seruitarum. Idem dico. De tertiariis noſtri Ordinis, eo quòd ad inſtar tertiariorum Prædicatorum, & Minorum approbentur à Sixto IV. De tertiarijs Minimorum hoc etiam dicit Peirinis *num. præcedenti* adductus. De tertiarijs quoque Auguſtinianorum etſi id mihi non conſtet, puto idem eſſe dicendum. Declarant tamen Innocent. VII. & Mart. V. in Regulis relatis, imò & Nicolaus IV. etiam in Regula adducta obligari. Tertiarios ad ſuſtinendam pœnam illis infligendam à Superioribus, propter tranſgreſſiones Regulæ, quod idem dicendum de alijs Tertiarijs.

21 Facienda eſt huiuſmodi tertiariorum, ſiue virorum ſiue fœminarum profeſſio in manibus alicuius Superioris eorum Ordinum, vel habentis à Superiore aliquo auctoritatem. Vnde in Regula Nicolai IV. pro tertiarijs Minorum ca.2. hoc munus dicitur pertinere ad Miniſtros ad receptionem talium deputatos, in Bulla etiam Sixti IV. vbi de noſtris tertiarijs verbis adductis ſupra *nu.* 11. manifeſtè ſupponitur id munus pertinere ad Superiores Ordinis, quod idem dicendum de tertiarijs Prædicatorum, Auguſtinianorum, & Seruitarum, ac ita exprimitur in Bullis Innocent. VII. & Martini V. relatis. Fauet etiam decretum S. Congregationis Epiſcoporum, & Regular. aſferendum infra vbi dicitur de tertiarijs *Ad habitum admittantur à Superioribus Regularibus* (Capuccinis exceptis) *ad id priuilegium habentibus*. Etſi enim expreſsè in his locis non fiat ſermo de profeſſione, ſed de admiſſione, quia tamen principalior admiſſio fit in profeſſione, ideo de illa videntur intelligenda.

22 Præcedere etiam debet profeſſionem Tertiariorum aliquod tempus probationis ad modum Nouitiatus. Sic enim decernitur in præd. Regula Nicolai IV. pro tertiariis Minorum *poſt vnius anni ſpatium cum aliquorum Fratrum conſilio recipiatur, &c.* & colligitur idem eſſe dicendum de tertiariis aliorum Ordinum, tum quia illi ſunt ad inſtar tertiariorum Ordinum Minorum, tum quia cum in Bullis Pontificiis quibus conceditur prælatis facultas recipiendi tertiarios dicitur, vel ſupponitur illos debere eſſe perſonas idoneas, & pro talibus habitas, videtur quaſi iure naturæ neceſſarium aliquod tempus ad iudicandum de idoneitate illorum. Inter huiuſmodi qualitates pro tertiariis requiſitas computandæ ſunt illæ quas Sac. Congregatio Epiſcoporum, & Regularium deſignauit anno 1616. de quibus infra *numero* 29.

23 Infertur autem ex dictis huiuſmodi Tertiarios, ſiue tertiarias, de quibus in præſenti, ſi ab eo ſtatu recedunt etiam in perpetuum, ſiue habitum deſerentes, ſiue matrimonio ſe copulantes non eſſe Apoſtatas. Quia apoſtaſia eſt receſſus à ſtatu verè Religioſo, horum autem ſtatus Religio non eſt, nec vt talis ab Eccleſia approbatus. Bannez 2.2. *qu.* 12. *art.* 1. *dub.* 1. *concl.* 1. Sanchez *lib.6. in decalog. cap.8. num.6.* Peccabunt tamen tum contra votum ſimplex caſtitatis ſi illo emiſſo matrimonium contraxerunt, tum in dimiſſione habitus, ſi illum in profeſſione facta ſemper geſtare promiſerunt.

24 Infertur etiam ex dictis valdè multumq; differre hoc inſtitutum tertiariorum à Congregationibus, ſeu Confraternitatibus de quibus *cap. ſequenti*. Nam tertiariorum inſtitutum eſt Ordo ſub certis Regula, & ceremoniis ab Eccleſia approbatis, Confraternitarum autem, ſeu Congregationum inſtitutum Ordo non eſt, cum non ſit ſub certa Regula, aut Ceremoniis ab Eccleſia approbatis, licet enim ex facultate à Pontificibus emanante inſtituantur, & aliquæ conditiones pro earum inſtitutione, & conſeruatione à Pontificibus etiam aſſignentur, vt cap. ſeq. dicetur, illæ autem non ſunt Regula aliqua ex approbatis ab Eccleſia, ſed mera ſtatuta. Differunt etiam in profeſſione, nam tertiarii veram profeſſionem, vel aliquorum votorum, vel ſaltem ſeruandi communia præcepta, vt dictum eſt, emittunt, non ſic confratres. Tertio differunt ex parte habitus nam regulariter loquendo (vt omittamus abuſus qui in hoc caſu ſæpius videntur) habitus tertiariorum eſt quaſi ipſemet habitus illius Ordinis, cuius ſunt tertiarii, accommodatus, & aptatus modo ſæculari, habitus vero Confratrum non eſt tam habitus, quam ſignum habitus illius Ordinis. Confratres enim Confraternitatis Carmelitarum ſolum habent pro habitu paruulum ſcapulare Ordinis occultum, tertiarii autem habitum, ſeu ſcapulare publicè geſtant oblongum, imò tota ipſorum veſtis ſimilis eſſe debet habitui Religioſorum, ſaltem in colore, & materia. Vnde de tertiariis, ac Confratribus loquuntur Pontifices, ac de hominibus diuerſorum inſtitutorum, vt patet ex Iulio II. in Bulla ſupra *num.* 10. relata, vbi de Ordine S. Auguſtini loquens dicit in eo eſſe quatuor gradus, videlicet, Fratrum, Monialium, Mantellatarum, & ſola zona præcinctorum, per Mantellatas tertiarias intelligens, per zona præcinctos abſque dubio Confratres. Idem habet Leo X. in alia Bulla in prædicto Bullario Eremit. S. Auguſtini *in Leone X. num.* 1. Idem etiam ſupponunt communiter auctores de tertiariis, ac Confratribus, tamquam de diuerſis hominum generibus loquentes, vt pare inter alios in Ioanne Baptiſta Confertio *in Summ. declara. priuil. Maris magni c.* 15. & 15.

25 Nihilominus ſimpliciter, & abſolutè dicendi ſunt tertiarii perſonæ ſæculares non Eccleſiaſticæ, ſic .n. ſupponunt Pontifices dum eorum Cōgregationem, ſeu Ordinem, ſæcularium, vel Laicorum appellant. Vt ſunt Paulus II. in Bulla *Expoſcit veſtræ numer.* 10. relata, & Leo X. in Concilio Lateranenſi ex Bulla inferius *nu.* 27. referenda, vbi eos ad onera quæ Laicis incumbunt perferenda teneri, & in foro ſæculari coram iudicibus ſæcularibus conueniri poſſe declarauit, quod non feciſſet, ſi eos perſonas Eccleſiaſticas dici poſſe iudicaret. Imò hoc videtur fuiſſe intentum SS. Franciſci, & Dominici qui hoc inſtitutum ſaltem ſub nomine Tertiariorum primi erexerunt, vt ſcilicet eſſet Congregatio quædam Laicorum, quæ ſuo etiam modo ad perfectionem tenderet, ſicut tendunt Religioſi. Caſarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo Tertiarij num.* 24. *§. quoad primum gradum*. Quo tamen non obſtante inconueniens non eſt dicere tertiarios poſſe appellari perſonas Eccleſiaſticas ſecundum quid, & aliquo modo, tum quia annexæ ſunt Ordinibus à Sede Apoſtolica approbatis.

tis. Tum quia eorum inſtitutum eſt Ordo, vt dictum eſt ſupra num. 7. imò & Ordo approbatus, vt ibidem etiam dictum manet, tum quia mutant habitum, & ſtatum, ac traditam ſibi Regulam approbatam obſeruant, ac aliqua, & multa participant de ſtatu Religioſo. (Rodrigu. *tom. 2. q. 65. art. 5.*) ad modum quo ſupra eodem *n. 7.* dictum eſt Pinzocheras, ſeu Beatas vnum, vel duo vota emittentes in lata ſignificatione, & analogicè Religioſas dici poſſe, vt habet Suarez loco citato, tum quia illos appellare videtur Eccleſiaſticas perſonas Sixt. IV. in Bulla *Sacroſancta* pro Tertiarijs Dominicanorum edita apud Ioa. Baptiſt. Confettium *in Collect. Litter. Apoſt. & priuil. Regul. in Sixto IV. n. 8.*

26 Quamuis autem plura ipſis ab Eccleſia, & Summis Pontificibus antiquitus conceſſa ſint, priuilegia, & immunitates, nam Sixt. IV. verbis adductis ſupra *n. 11.* noſtris Tertiarijs conceſſit, *vt gaudere poſſint, & debeant tam exemptionis priuilegio quam omnibus immunitatibus, libertatibus, Indulgentijs, & alijs priuilegijs quibuſcumque præfato Ordini B. Dei Genitricis Mariæ de Monte Carmeli, eiuſque Fratribus, ac perſonis per Sedem Apoſtolicam iam conceſſis, & quæ in poſterum concedentur, quatenus huiuſmodi exemptionis priuilegium, immunitates, libertates, Indulgentiæ, & quæcumque alia priuilegia ipſis Prioribus, & Fratribus Ordinis de Monte Carmeli competunt, vel competere poſſunt, ſeu poterunt, & Priores, & Fratres, ac loca ipſa eſſe capacia.* Idemque fere pro Auguſtinianorum Tertiarijs conceditur à Paulo II. in Bulla *Expoſcit veſtræ* ſupra *num. 10.* relata, & à Sixto IV. in Bulla *Dum vberes* anno 1474. edita apud Confettium *in Collect. litterar. Apoſtolicar. & priuileg. Mendicant. in Sixto IV. num. 20.* & ante illos à Bonifac. IX. Martino V. Eugenio IV. vt habetur in noſtro Mari magno Bulla 41. 42. & 43. licet ſolum loquantur de Tertiarijs fœminis: & pro Fratribus, & Sororibus tertij Ordinis Prædicatorum à Sixt. IV. in Bulla *Sacroſancta* de qua ſupra *num. præced.* idem videatur concedi quoad priuilegia, & immunitates tam fori, quam perſonarum, & rerum. Pro Minorum etiam, & eorumdem Prædicatorum Tertiariis vtriuſque ſexus extat conceſſio in Bulla aurea, vt gaudeant eiſdem priuilegijs conceſſis, & concedendis ipſiſmet Ordinibus. Vide Caſarubium *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo Tertiarij num. 9. &* Cordubam *in annotationib. ad Compend. ver. Tertiarij.* Quod etiam extendi videtur ad Minimos cum ipſi ex Iulio II. in Bulla *Dudum ad ſacrum* anno 1506. edita ampliſſimam communicationem Priuilegiorum Mendicantium habeant.

27 Nihilominus Leo X. in Concilio Lateranenſi, & Sacra Congregatio Concilij anno 1608. & Sac. Congregatio Epiſcoporum, & Regularium anno 1616. prædicta priuilegia moderati ſunt. Etenim dictus Leo X. in Bulla *Dum intra mentis* data in publica ſeſſione in Lateranenſi Eccleſia celebrata die 19. Decembris anno 1516. quæ habetur in 1. tomo Bullar. inter Bullas Leonis X. num. 22. dum priuilegia Mendicantium moderatur ſic de Tertiariis loquitur. *Fratres autem, & Sorores tertij Ordinis, necnon Mantellati, Corrigiati, Pinzocoræ, Cordellati, & alij quocumque nomine nuncupati in proprijs domibus habitantes, ſepulturam vbi voluerint eligere valeant. Sed die Paſchatis tantum, Eucharistiam, necnon extremam vnctionem, cæteraque Eccleſiaſtica Sacramenta (pænitentiæ Sacramento dumtaxat excepto) à proprio Sacerdote recipere, & ad onera, quæ Laicis incumbunt, perferenda teneantur, ac in foro ſæculari coram Iudicibus ſecularibus conueniri poſſint. Et ne cenſura vileſcat Eccleſiaſtica, & minoris auctoritatis interdicti ſententia reputetur, iidem dicti tertii Ordinis, ad diuina audienda, in Eccleſiis ſuorum Ordinum tempore interdicti nullatenus admittantur, ſi cauſam dederint interdicto, vel cauſam ipſam nutriant, ſeu foueant, aut dantibus, auxilium, conſilium, vel fauorem quoquo modo præſtiterint. Collegialiter autem viuentes, ſeu cum Clauſtralibus habitantes, ac mulierem virginalem, ſeu cœlibem, aut caſtam vidualem, expreſſo voto, & ſub dicto habitu vitam ducentes, priuilegiis quibus Fratres Ordinis cuius tertiæ Regulæ habitũ geſtant, gaudere debeant.*

28 Quale autem futurum ſit illud votum mulierum de quo locutus fuerat, videlicet, an ſolemne, an verò ſimplex, quia de hoc dubium emergebat, declarat in alia Bulla *Nuper in ſacro* in eodem loco Bullar. regiſtrata, & anno 1518. edita. *Quod de voto ſolemni Religionis minimè intelligi debeat, ita vt mulieres virginalem, aut Cœlibem vitam ſimpliciter viuentes, etiam in conſanguineorum, & affinium ſuorum, aut propriis domibus, vel ſeorſum habitantes, priuilegiis, & immunitatibus prædictis in omnibus, & per omnia frui, & gaudere debeant.* Sed quia non obſtante tali declaratione adhuc vertebatur in dubiũ, an ſub illo voto ſimplici caſtitatis includerentur alia duo. ſ. obediẽtiæ, & paupertatis, & dato quod nõ includerẽtur, an reuocatũ eſſet priuilegium illud exẽptionis à Leo. X. cõceſſum per Bullas Pij V. *Ea eſt officii noſtri*, in 2. tomo Bullar. in Pio V. numer. 63. vbi Fratrum, & Sororum tertij Ordinis reformatio habetur, & Grego. XIII. quæ incipit *ex benigna*, quam refert Confettius *in Collect. Litter. Apoſt. & priuil. Mendic. inter Conſtitutiones Gregorii num.* 7. ideo ad Papam negotium deductum eſt, & eius ſolutio remiſſa Sacræ Congregationi Concilij, quæ reſpondit ſub anno 1608. Fratres Tertiarios, Mantellatos, Corrigiatos, alioſque ſimiles ita demum Ordinis, cuius tertiæ Regulæ habitum aſſumpſerunt, priuilegijs potiri, & ab Ordinarij iuriſdictione exemptos eſſe ſi viri collegialiter viuant, ſeu cum clauſtralibus habitent, & mulieres virginalem, ſeu cęlibem, aut caſtam vidualem expreſſo voto, ſub dicto habitu vitam traduxerint. Quemadmodum cauetur Conſt. Conc. Lateranen. ſub Leone x. quæ habetur ſeſſ. 11. in fine. Hoc autem mulierum voto alia duo ſcilicet paupertatis, & obedientiæ nequaquam includi. Quinimo huiuſmodi mulieres ſi vitam Virginalem, aut cœlibem ſimpliciter expreſsèque vouerint, etiam in conſanguineorum, & affinium ſuorum, aut proprijs domibus, vel ſeorſum habitantes, ſupradictis priuilegijs Ordinis, cuius tertiæ Regulæ habitum deferunt, exemptioneque ab Ordinarij iuriſdictione frui debere quemadmodum idẽ Leo poſtea declarauit Conſtitutione edita 1. Martij anni 1518. Quod ſi Fratres, Sororesue tertij Ordinis quid amplius prætendunt vigore conſuetudinis poſſe ius ſuum proſequi in iudicio ordinario. Hæc ibi. Soſa *in tract. profeſſ. Tertiar. pag.* 202. Peirinis *tom. 1. priuil. Minim. in Conſtit. 4. Sixti IV. §. 7. numero 37. & 38.*

29 Cum autem adhuc nouæ difficultates orirentur circa prædictorum Tertiariorum priuilegia S. Congregatio Cardinalium negotijs Epiſcoporum, & Regularium Præpoſitorum octo annis poſt ſupradictũ decretum, anno videlicet 1616. ſtatuit, iuxta multas eiuſdem Congregationis reſponſiones, non poſſe Sacerdotes Regulares audire Cõfeſſiones Sacramentales mulierum tertij Ordinis quæ de pęnitentia dicũtur, niſi ab ordinario approbari fuerint ad confeſſiones ſæcularium audiendas, neque poſſe illas communi-

nicare in Paſchate. Quoad ſepulturam autem,& alia priuilegia, Fratres Tertiarios, & ſimiles ita demum Ordinis cuius tertiæ Regulæ habitum aſſumpſerunt, priuilegiis potiri, & ab Ordinarii iuriſdictione exemptos eſſe ſi viri collegialiter viuant, ſeu cum clauſtralibus habitent, & mulieres virginalem, ſeu cælibem, aut caſtam vidualem expreſſo voto, & ſub dicto habitu vitam traduxerint, prout cauetur Conſtitutione Concilii Lateranenſ.ſub Leone x.quæ habetur ſeſſ. 11.in fine. Hoc autem mulierum voto,alia duo ſcilicet paupertatis, & obedientiæ non contineri, & decedentes ſine electione ſepulturæ ita demum in Eccleſiis Ordinum ſui habitus ſepeliantur, ſi communis ſepultura pro ipſis in eis repetiatur alias in Parochialibus ſepeliātur. Ad habitum admittantur à Superioribus Regularibus, exceptis Capuccinis, ad id priuilegium habentibus. Ad illum autem non admittantur niſi ſpectatæ vitæ fuerint, & annorum ſaltem 40.quæ de proprio habeant, vt inde ſufficienter viuere poſſint, & non cum alijs viris, quam cum cōſanguineis, vel affinibus in primo tantum gradu ſibi coniunctis cohabitent, & ab Ordinatio loci licentia prius impetrata, qui non aliter eam concedat quam ſi ei de prædictis qualitatibus diligenti præuio examine conſtiterit. In habitu verò deferendo omnino abſtineant à velo ſupra caput, quod ſuperiutum vocant, à pectorali, vulgo ſotto gola, & à patientia. Supradictis verò decretis mulieres tertii Ordinis, quæ Collegialiter viuunt, non comprehendi, quinimo eas diſpoſitioni Conſtitutionis Pii V.quę incipit. *Circa paſtoralis* penitus ſubiacere expreſsè declarat. Eraſmus Chochier *in tract. de Iuriſdict. Ordinar.in exempt.tom.1.part.1.quæſt.17.*Peirinis *tom.1.priuileg.Minim.in Conſtit.4. Sixti IV. §.7.nu.39.*Barboſa *in Collect. Bullar.verb.Tertiariæ, & Tertiarij.*

30 Ex quibus decretis, ac Bulla Leonis X. in Concilio Lateranenſi edita plura ſequuntur notatu digna his temporibus pro huiuſmodi Tertiarijs. Primum, tam Papam, Concilium, & SS.Congregationes ſupponere hoc Tertiarios, de quibus loquimur, tripliciter viuere poſſe,videlicet primo *Collegialiter*, ſecūdo cū *Clauſtralibus*, tertio *in proprijs domibus*.Hi dicētur *Collegialiter* viuere qui in aliqua cōmuni domo, aut Collegio ſub habitu,& Regula Tertiariorum, nō tamen vt Religioſi vixerint.Quare hi Tertiarii *Collegialiter* viuentes de quibus Papa, Concilium,& Sacræ Congregationes in præſenti nec ſunt illi de quib. *n.1. & 5.*dictum eſt eſſe verè, & propriè Religioſos, nec ſunt illi de quibus *num. 6.*è contrario dictum eſt non eſſe verè, & propriè Religioſos etiam ſi tria vota eſſentialia Religionis emittāt, eo quod illa nō emittāt ſub aliqua Regula, aut Religione approbata,ac proinde huiuſmodi virorum Congregationes abolitas eſſe à Pio V. Quod dixerim ne credatur Collegia ſeu domos communes Tertiariorū ſub Regula,& habitu Tertiariorum degentes prohibita à Pio V. cum potius permiſſa videantur à Leone Papa, Concilio Lateranenſi,& Sacris Congregationibus adductis.Hi autem dicentur cum *Clauſtralibus* viuere qui ſub Regula,& habitu Tertiariorum tantum,cum Religioſis tamen morantur. De quibus multi (inquit Peirinis *to. 1. priuileg. Minim.ſupra*)in Religione Minimorum reperiuntur. Illi verò dicentur *in proprijs domibus* habitare,qui ſiue in proprijs, ſiue alienis domibus, ſigillatim tamen, ſeorſim, & ſeparatim ab alijs Tertiarijs viuunt, quales ſunt multi præſertim in Hiſpania, & Italia.

31 Secundum, in prædicta Bulla Leonis, & decretis Sacrarum Congregationum diuerſimodè decerni,de viris,ac fœminis Tertiatijs. Vt enim viri Tertiarij priuilegijs quibus Fratres Ordinis cuius ſunt Tertiarij fruantur, requiritur quod *Collegialiter* viuant, aut *cum Clauſtralibus* habitent, vt dictum eſt, ita vt ſi ſeparatim, ſeorſim, aut ſingulatim viuant non poſſunt prædictis priuilegijs frui, aut gaudere. Ita enim clarè decernitur in dicta Bulla Leonis, & decretis Sacrorum Congregationum. At vero ad hoc quòd fœminæ Tertiariæ, Pinzocheræ, Beatæ, vel ſimilibus nominibus cognominatę prędictis priuilegiis fruantur, ſeu vtantur, non requiritur, quod Collegialiter viuant, aut cum Clauſtralibus habitēt, ſed quod *Virginalem cælibem, aut caſtam vidualem vitam* ducant, voto ſimplici ſolius eiuſdem Virginalis, cœlibis, aut caſtæ Vidualis vitæ facto,& ſub habitu illius Ordinis etiamſi in conſanguineorum, aut affinium, aut propriis domibus, vel ſeorſim habitent. Ita enim etiam decernitur in prædicta Bulla,& decretis.Declaratum etiam dicitur à S. Congreg. non debere Epiſcopum explorare voluntates Tertiariarum ſi domi degunt, & ibi votum cælibatus emittunt. Barboſa *in Collect. Bullar. verb. Tertiariæ, & Tertiarij.* Quod obiter animaduerto ne credatur huiuſmodi Tertiarias eſſe veluti Moniales interrogandas ab Epiſcopis an coactæ, vel ſeductæ ſint, ſicut de Monialibus dictum [illegible] inet *tom.1.cap.25. num.12.*

32 Tertium quod viri vxorati, aut fœminæ maritatæ à prædictis priuilegiis Ordinum quorum ſunt Tertiarii excluduntur,eo quod ſolum admittātur ad illa viri *Collegialiter* viuentes, aut *cum Clauſtralibus* habitantes,qui,vt manifeſtum eſt,vxores habere nō poſſunt dum taliter viuunt, & fœminæ quæ *Virginalem cælibem, aut caſtam vidualem vitam* ex voto ducunt, ideſt virgines, ſolutæ,aut viduæ, quo denotatur maritatas excludi.

33 Quartum, quod huiuſmodi Tertiarii, mares, aut fœminæ in propriis domibus habitantes, ſepulturam vbi *voluerint eligere valent*, vt habetur in Bulla Leonis, & Concil. Lateranen. Quod videtur poſitum à Papa, & Concilio, ne crederetur prædictos neceſſario ſepeliendos eſſe in domibus Ordinum quorum ſunt Tertiarii. Videtur etiam id intelligendum quoad fœminas ſolum de illis quæ nec *virginalem cælibem, aut caſtam vidualem vitam* ducunt ex voto, nam de huiuſmodi quæ talem vitam gerunt videtur permitti ſepeliri poſſe in Eccleſijs ſuorum Ordinum.Caſtub. *in Compend. priuileg.Mendicant. verbo mulieres, nu.6. & 7.* Quod tamen limitat S. Congregatio Epiſcoporum, & Regularium adducta de decedentibus ſine electione ſepulturæ, & quando communis ſepultura pro ipſis in eis reperitur. Ita vt etiam ſi ſine electione ſepulturæ decederent,ſi tamen communis ſepultura pro ipſis in Eccleſijs Ordinum, quorum ſunt Tertiariæ non reperiatur, ſepeliri debeant in Parochijs, vt in dicto decreto habetur. Gauantus *in man. v.Tertiary nu.11. & 12.* vbi etiam aliam declarationem S.Congregat. refert. Declaratum etiam eſt à S. Congregat. apud Barboſam *in Collectan.Bullar.verbo Regulares quoad ſepulturam* 8. poſſe Regulares in eorum Eccleſijs ſepelire abſque Parochi interuentu Tertiarios collegialiter viuentes, aut cum Clauſtralibus habitantes, nec non mulieres virginalem, aut cælibem, aut caſtam vidualem, expreſſo voto, & ſub dicto habitu vitam dicentes. Quod ſi Tertiarij, vel Tertiariæ his careant qualitatibus

tibus non eſſe ſepeliendos in Eccleſia Regularium, niſi ipſi dum vixerint in ea elegerint ſepulturam, & tunc Parochum etiam eſſe adhibendum. Vide eundem Barboſam *ibid. verb. Tertiaria, & Tertiarii.*

34 Quintum, quod quoad Sacramenta recipienda, licet viri *Collegialiter* viuentes, aut *cum Clauſtralibus* habitantes, & fœminæ *Virginalem, cælibem, aut caſtam vidualem vitam* ex voto ducentes, poſſint vti priuilegijs ſuorum Ordinum, tamen viri ſeparatim viuentes, aut fæminæ prædictam vitam non gerentes, quales ſunt maritatæ, aut aliæ, quæ non habent prædictum votum, Euchariſtiam in die Paſchatis, extremam vnctionem, & alia Eccleſiaſtica Sacramenta (Sacramento pœnitentiæ dumtaxat excepto) à proprio Sacerdote ſuſcipere tenentur. Ita enim decernitur in prædicta Bulla Leonis X. & Concilio Lateranenſi. Caſarubius *in Compend. priuil. Mendicant. verb. Mulieres num. 6. & 7.* Rodriguez *tom. 1. quæſt. Regular. q. 56. art. 10.* Gauantus *in man. Epiſcop. verb. Regular. iura ſub Epiſcop. nu. 53.* Ex quo ſequitur quod Euchariſtiam vltra diem Paſchatis, & Sacramentum pœnitentiæ ſemper poſſint recipere ab alio quam à proprio Sacerdote iuxta ſua priuilegia. Declarauit autem prædicta Sacra Congregatio Epiſcoporum, & Regularium, vt ſupra viſum eſt. *Non poſſe Sacerdotes Regulares audire Confeſſiones Sacramentales mulierum tertii Ordinis, quæ de pœnitentia dicuntur, niſi ab Ordinario approbati fuerint ad Confeſſiones ſæcularium audiendas, neque poſſe illas communicare in Paſchate.* Gauantus *in Man. Epiſcop. verb. Regular iura circa Tertiarias nu. 1.* Ex quo videtur dicendum ſub aliorum cenſura poſſe Sacerdotes Regulares audire confeſſiones Sacramentales virorum tertij Ordinis Collegialiter, aut cum Clauſtralibus viuentium, etiamſi ab Ordinario approbati non fuerint (intellige, ſi ex vi priuilegiorum ſui Ordinis id facere poterant) eo quod S. Congregatio ſolum requirat huiuſmodi approbationem Ordinarii pro confeſſariis audientibus Confeſſiones mulierum, non autem Virorum Tertii Ordinis. Neq; obſtat quod in Concil. Trid. *ſeſſ. 23. cap. 15.* decernatur nullum Confeſſarium etiam Regularem poſſe audire Confeſſiones ſæcularium, niſi vel habeat beneficium Parochiale, vel approbationem ab Epiſcopis. Hoc enim videtur intelligendum de communibus ſæcularibus non de Tertiarijs Religionum, quia licet ſimpliciter ſæculares ſint, ſunt tamen aliquo modo perſonæ Eccleſiaſticæ, & eiuſdem Ordinis cum Regularibus eiuſdem Ordinum. Sed vt dixi, aliorum ſententiæ me ſubmitto. Declaratum etiam eſt à S. Congregatione apud Barboſam *in Collect. Bullar. verb. Regulares 1.* Regulares non debere extra Conuentum miniſtrare Sacramenta ſuis Tertiarijs, præter Sacramentum Pœnitentiæ.

35 Sextum, quod licet quoad exemptionem à foro ſæculari, Ordinario, & oneribus quæ laicis incumbunt immunes non ſint Tertiarij viri in proprijs domibus habitantes, & fœminæ prædictã vitam *Virginalem cælibem, aut caſtam vidualem*, ex voto non ducentes, viri tamen *Collegialiter* viuentes, aut *cum Clauſtralibus* commorantes, & fæminæ prædictam vitam &c. ex voto ducentes, ab eis liberi, & immunes ſunt, ſi priuilegijs ſuarum Religionum, vt dictum eſt potiantur. Ita enim ſupponitur in prædicta Bulla Leonis X. & decretis Sacrarum Congregationum adductis. Extat etiam pro Tertiarijs viris habitantibus in domibus proprijs alia declaratio S. Congregat. Epiſc. & Regul. apud Gauantum *in Man. Epiſcop. v. Tertiarij num. 1.* Alia autem declaratio eiuſdem S. Congreg. quam ibidem *num. 2.* affert idem Gauantus, qua decernitur, quod Tertiariæ non viuentes ſimul Ordinario ſubiectæ ſint, intelligenda eſt iuxta ſenſum alterius declarationis ſuperius allatæ, ſcilicet de Tertiarijs fœminis non habentibus virginalem cælibem, aut caſtam vidualem vitam, ex voto. Vide eumdem *ibid. num. 8. 9. & 10.*

36 Septimum, quod licet prædicti viri *Collegialiter viuentes*, aut *cum Clauſtralibus* commorantes, & fœminæ prædictam vitam vt dictum eſt, ex voto gerentes, poſſint vti priuilegijs ſuarum Religionum etiã quoad diuina audienda tempore interdicti in Eccleſijs illarum, illi tamen viri Tertiarij qui in domibus proprijs habitant, & mulieres Tertiariæ vitam illam *Virginalem &c.* ex voto non ducentes *ad diuina audienda in Eccleſiis ſuorum Ordinum tempore interdicti nullatenus admittantur, ſi cauſam dederint interdicto, vel cauſam ipſam nutriant, ſeu foueant, aut dantibus, auxilium, conſilium, vel fauorem quoquomodo præſtiterint.* Ita in præd. Bulla Leonis X. Quo videtur denotari quod ſi prædicta non fecerint admitti poſſint, ſaltem ex vi iſtius Bullæ.

37 Octauum, (quod generaliter aduertendum eſt pro priuilegiis Tertiariorum) quod cum in dicta Bulla Leonis, & decretis adductis prædicta obſeruari præcipiantur *non obſtantibus &c.* ideo Tertiariorum priuilegia quatenus contraria fuerint prædictæ Bullæ, & decretis omnino irrita, caſſa, & nulla cenſenda erunt.

38. Nonum, circa vltima verba prædicti decreti, ideo à S. Congregatione dictum eſſe *prædictis decretis mulieres tertij Ordinis, quæ Collegialiter viuunt, non comprehendi, quinimo eas diſpoſitioni Conſtitutionis Pij V. quæ incipit* Circa paſtoralis *penitus ſubiacere*, quia in prædicta Conſtitutione Pij V. quæ habetur in 2. tom. Bullarii num. 8. inter Bullas huius Pontificis, decernitur, quod mulieres Tertiariæ in Congregatione viuentes moneantur ab Ordinariis, & Superioribus, vt votum ſolemne emittant, quod ſi non emiſerint, non poſſint vllam aliam in futurum admittere. Quo videtur intentum Pontificis fuiſſe omnino extinguere Congregationes iſtas mulierum votum ſolemne non emittentium, & ita declaratum dicitur à S. Congregatione anno 1596. Piaſecus *in ſua Praxi part. 2. cap. 3. num. 57.* Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in Conſtit. 4. Sixti IV §. 7. num. 35.* & propterea forſan à S. Congregatione Epiſcoporum, & Regularium ordinatum eſt vt in Eccleſijs Tertiariarum, quæ profeſſionem ſolemnem non emittunt trium votorum, nec in clauſura viuunt, non permittatur Euchariſtia. Gauantus *in Manual. Epiſcoporum verb. Euchariſtia num. 3.*

39 Quoad priuilegium Canonis *Si quis ſuadente*, cum nihil dicatur in prædictis Bulla, & decretis, iudicandum eſt ſecundum Regulas iuris communis. Atque adeo dicendum Tertiarios viros *Collegialiter* viuentes, aut *cum Clauſtralibus* commorantes, aut Tertiarias, quæ Virginalem, cœlibem, aut caſtam vidualem vitam ducunt ex voto, & cum habitu gaudere hoc priuilegio. cum etiam gaudeant alijs priuilegijs Ordinum ſuorum, iuxta dicta. Præſertim quia hoc non tam eſt priuilegium quam ius commune competens cunctis perſonis Deo dicatis. De alijs autem Tertiarijs vtriuſque ſexus, viris quidem ſeparatim viuentibus, aut mulieribus ſine tali voto vitam ducentibus difficilior eſt reſponſio.

Ni-

Nihilominus probabile eſt etiam gaudere priuilegio dicto Canonis, cum ſint perſonæ etſi non ſimpliciter Religioſæ, aut Eccleſiaſticæ, aliquo tamen modo, & ſecundum quid tales, & Deo dicatæ, ac habentes modum viuendi approbatum à Sede Apoſtolica. Caſarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo Tertiarij numero 24. §. alter breuius*. Si tamen habitum proprium Tertiariorum, ſeu tertij Ordinis portent. Portellus *in Dub. Regul. verb. Tertiar. num. 3.*

40 Inter qualitates requiſitas vt Tertiarij ſiue mares, ſiue fœminæ ad habitum admittantur, computandæ etiam ſunt illæ quas S. Congregatio Epiſcop. & Regul. circa fęminas obſeruari præcipit, vt dictum eſt *num. 29.* eæ autem ſunt ſex. Prima, quod non recipiantur ad habitum *niſi ſpectatæ vitæ fuerint*, ideſt, bonis moribus, ſeu virtutibus ornatæ. Secunda, quoad ætatem quod ſint *annorum ſaltem* 40. Tertia, quod habeant *de proprio vt inde ſufficienter viuere poſſint.* Quarta, quod non habitent *cum alijs viris, quam cum conſanguineis, vel affinibus in primo tantum gradu.* Quinta, quando *ab Ordinario loci licentia prius impetrata*) intellige recipiantur) *qui non aliter eam concedat, quam ſi ei de prædictis qualitatibus diligenti prævio examine, conſtiterit.* Sexta, *quod in habitu deferendo omnino abſtineant à velo ſupra caput, quod ſuperiutum vocant, & à pectorali, vulgo ſotto gola, & à patientia.* Cum autem in huiuſmodi decretis non apponatur clauſula irritatoria, nec vtatur S. Congregatio verbo *non poſſint admitti*, aut ſimili, ſed ſolum, *non admittantur*, videtur, defectum huiuſmodi qualitatum, aut aliquarum ex ipſis non irritare profeſſionem, ſeu receptionem prædictarum mulierum, licet peccatum committant tranſgreſſores horum decretorum. Quoad id tamen de patiētia quæ prohibetur deferri à mulieribus Tertiarijs, quod attinet ad Pinzocheras, ſeu Beatas noſtri Ordinis videtur limitandum, vt ſcilicet non illam deferant eo modo quo Fratres, ac Moniales Ordinis, ſed breuiores, & ſtrictiores. Cum enim prędicta patientia ſit proprius habitus Ordinis noſtri, & ex conceſſione Summorum Pontificum prædictis Pinzocheris, ſeu Beatis habitum Ordinis communicare poſſimus, credendum eſt S. Congregationem non voluiſſe vt abſtinerent omnino à tali patientia, ſed ſolum modo dicto. Vnde Gauantus in Man. Epiſcoporum verbo Tertiarij notat ideo appoſitam eſſe hanc legem à S. Congregatione circa mulieres Tertiarias, *ne videantur eſſe Moniales*. Conſonat alia declaratio S. Congregationis apud Barboſam *in Collectan. Bullar. verbo Confratres*, vbi aſſeritur poſſe Confratribus ſæcularibus concedi habitum patientiæ, quæ ſolis Religioſis propriè conuenit. Si enim Cōfratribus id cōceditur multo potiori ratione Tertiarijs concedi debet, qui magis accedunt ad ſtatum Religioſum.

41 Subijciuntur prædicti Tertiarii, viri ſcilicet non collegialiter viuentes, & fœminæ non ducentes vitam cœlibem, virginalem & caſtam modo dicto, directioni, & gubernationi Superiorum Ordinum quorum ſunt Tertiarij, non quidem propter iuriſdictionem quam ſupra ipſos habeant, cum ſint perſonæ ſimpliciter ſæculares, ſed propter curā ſpiritualē, & ſpecialem diligentiam quam de ſalute ſpirituali ipſorum tenentur habere, cum ſint aliquo modo mēbra Religionum, quarum ſunt Tertiarij. Caſarub. *in Compend. priuil. Mendicant. verb. Tertiarii numer. 24. §. Quoad primum gradum*. Miranda *in Man. tom. 1. qu. 36. art. 6.* Vnde illos punire non poſſunt, nec illi peccant non obediendo Superioribus. Port. *in Dub. Regular. verbo Tertiarij num. 6.* Loquendo autem de alijs Tertiarijs viris quidem collegialiter viuentibus, aut cum Clauſtralibus habitantibus, & mulieribus prædictam vitam cœlibem &c. ex voto ducentibus, cum exempti ſint à iuriſdictione Ordinarij, & ſæculari, videntur ſubijci iuriſdictioni Prælatorum Ordinum, atque ita poſſe illos corrigere, punire, &c. ſicut alios ſubditos Religioſos, ne dicamus eos ſub nullius iuriſdictione eſſe. Vnde propter hanc cauſam poſſunt illos priuare habitu Ordinis, vt docet Portellus *vt ſupra num. 10.*

42 Poſſunt nihilominus omnes iſti Tertiarii ad inſtar modi, qui obſeruatur communiter in Confraternitatibus habere veluti Superiores aliquos ex ſe ipſis, vt eorum curam habeant ad conuocandum eos, corrigendum, &c. Id enim rationi, & intentioni Summorum Pontificum hunc modum viuendi approbantium conueniens videtur. Caſarub. *in Comp. verb. Tertiarij vt ſupra*. Hi autem vocantur ab Innoc. VII. in Bulla ſæpius relata pro Tertiarijs Dominicanorum Magiſtri, ſiue Directores, reſpectu virorum. Prioriſſæ, ſeu Supprioriſſæ reſpectu fœminarum. Et à Martino V. in Bulla etiam ſæpius relata pro Tertiarijs Seruitarum, Correctores, Subcorrectores, ſeu Vicarij reſpectu virorum, & Prioriſſæ reſpectu fœminarum. Qui Superiores ab ipſis Tertiarijs eligi, vel nominari debent, vel ſaltem à Superioribus Religionum cum conſilio tamen ipſorum tertiariorum, prout rationi, & æquitati congruum eſt, & ſupponunt Innocent. VII. & Martinus V. in Bullis relatis.

43 Quoad indulgentias conceſſas huiuſmodi Tertiarijs, conſtat Clem. VII. conceſſiſſe moderno, & pro tempore Generali Minimorum, vt Tertiarijs plenariam omnium ſuorum peccatorum indulgentiam ſemel dumtaxat ſingulo quoque triennio elargiri poſſet, ipſiſque Tertiarijs vt de licentia dicti Generalis eligere poſſent vnum Confeſſorem idoneum eiuſdem Ordinis qui eos ab omnibus caſibus, etiam Epiſcopalibus & cenſuris Eccleſiaſticis abſoluere poſſet, pœnitentia ſalutari iniuncta. Ita habetur inter priuilegia Minimorum apud Peirinis *tom. primo inter Conſtitutiones Clemen. VII. num. 9.* Sed quia hæc conceſſio non fuit viuæ vocis oraculo facta, ideo hoc tempore quo omnes huiuſmodi conceſſiones vocis oraculo factæ à SS. D. N. Vrbano reuocatæ ſunt, nihil valet. Si autem innouetur ab aliquo Pontifice Confeſſarius ille approbatus debet eſſe ab Ordinario niſi forſan pro Tertiariis viris, vt dixi ſupra *numero* 34. Rurſus quantum ad abſolutionem à caſibus Epiſcopalibus cauenda eſt tranſgreſſio decreti S. Congregationis ſub Clem. VIII. & Vrbano VIII. de quo *tom. 1. cap. 19. num. 17.* niſi forte dici poſſet huiuſmodi tertiarios prædicto decreto non comprehendi, eo quod quamuis ſimpliciter ſæculares ſint, ſunt tamen aliquo modo perſonæ Eccleſiaſticæ, & eiuſdem Ordinis, cuius ſunt Tertiarij. Vide Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in conſtit. 9. Clem. VII. §. 2.* Hæc autem intellige ſecundum moderationem factam à Leone X. & Sac. Congregat. de quibus ſupra, ſcilicet de tertiariis, de quibus ibi dicitur gaudere poſſe priuilegiis Religionum.

44 An tertiariis conueniant qualitates, quas ſupra dictum eſt eſſe neceſſarias ad fruendum priuilegiis Tertiariorum, Ordinarii loci iudicium ſpectandum eſt. Ex S. Congreg. Epiſcop. & Regul. apud Barboſam *in Collect. Bullar. verb. Tertiariæ, & Tertiarij.*

SVMMARIVM CAP.XV.

Nomen Confrater, vel Confraternitas, alijs Confratria vnde ſumptum.n.1.
Quid ſignificet.ibid.
Quid ſint huiuſmodi Confraternitates. n.2.
Quæ ſint dicenda piæ, Eccleſiaſticæ, & Religioſæ. num.3.
An gaudeant priuilegio fori.n.4.
An earum bona alienari poſſint ſine ſolemnitate. ibidem.
An ſint immunes à ſolutione gabellarum.n.5.
An gaudeant beneficio reſtitutionis.ibid.
An ad præſcribendum contra ipſarum bona requiratur tempus 40.annorum.n.6.
Quid antiquiores Pontifices circa earum inſtitutionem decreuerint.n.7.
Quid verò Clem. VIII.ibid.
Vna tantum Confraternitas in vno loco inſtituenda. num.8.
Quomodo id intelligendum.ibid.
De Ordinarij conſenſu. n.9.
Cum litteris teſtimonialibus eiuſdem.ibid.
Quæ priuilegia, & indulgentiæ, & quomodo eis communicanda.n.10.
An alijs potiri poſſint. n.11.
Qualiter poſſint pro eiſdem fieri ſtatuta.n.12.
Quomodo ſubiaceant correctioni Epiſcopi.ibid.
Formula præſcripta à Clemen. VIII. obſeruanda. numero 13.
Quomodo gratiæ, & indulgentiæ promulgandæ. numero 14.
Quomodo Eleemoſynas poſſint petere.n.15.
In quæ opera eroganda. ibid.
Facultas Confeſſariorum Confraternitatum. n.16.
Quæ priuilegia dicantur eſſe in vſu.n.17.
Quæ cenſeantur contraria Conc.Trid.n.18.
Omnes Confraternitates ante Clem. VIII. inſtitutæ renouandæ ſunt.n.19.
Alioquin nullius ſunt roboris,& momenti.ibid.
Quid tamen circa hoc declaratum ſit à Sacr. Congregat.ibid.
Litteræ pro inſtitutione Confraternitatum omnino gratis dandæ.n.20.
Pœnæ contra tranſgreſſores prædictorum decretorum. num.21.
Confraternitates contra præfatam formam inſtitutæ nullæ ſunt, & irritæ. ibid.
Quæ circa Confraternitates declarata ſint à Sacra Congregatione.n.22.
Quid circa earum præcedentiam. n.23.
Num poſſint cogi accedere ad proceſſiones.n.24.
Proceſſiones Confraternitatum per quas vias extendendæ.num.25.
Qualiter accedere debeant ad funeralia mortuorum. num.26.
Quid de Confraternitate Roſarij.ibid.
An poſſint aliquid recipere pro acceſſu.ibid.
Quod ius habeant DD. Epiſcopi viſitandi Confraternitates. num.27.
Altaria, & Cappellas illarum in Eccleſiis Regularium conſtructa.ibid.
Contribuere debent pro Seminario puerorum. numero 28.
De Capellanis confraternitatum. n.29.
An poſſit dari aliquid pro receptione alicuius Confratris.num.30.
An poſſit fieri ſtatutum de hoc.ibid.
Confraternitates ditionis Mediolanenſis quæ ſtatuta obſeruent.num.31.
De Confraternitate Beatiſs.Virgin. Mariæ de Monte Carmelo.num.32.
Quæ gratiæ eidem conceſſæ ſint ab antiquioribus Pontificibus.num.33.
Quid ei conceſſerit Vrb.IV. n.34.
An maneat in ſua vi.ibid.
Quid Clem.VII.n.35.& 36.
Ex ijs quædam ſublata ſunt, alia moderata, alia manent in ſua vi. n.37.
Quid de illis Indulgentijs pro quibus manus adiutrices requiruntur.n.38.
Greg.XIII.conceſſiones.n.39.
Pauli V. conceſſiones antiquioribus reuocatis. numero 40.
Indulgentia pro proceſſione.n.41.
Quæ notanda circa prædicta.n.42.
Habitus, ſeu ſcapularis geſtatio.n.43.
Deſcriptio in libro confraternitatis.n.44.
Seruanda caſtitas.n.45.
Recitandum Officium Canonicum, vel ieiunandum, &c. num. 46.
Quis inſtituere poſſit hanc Confraternitatem. numero 47.
An hæc facultas ſit delegabilis.n.48.
Concordia inter noſtros, & RR. PP. Diſcalceatos. numero 49.
Qua conditione concedenda ſit facultas inſtituendi Confraternitates in alienis Eccleſiis.n.50.
De grauiſſima Roſarij Confraternitate.n.51.
Indulgentiæ illi conceſſæ.ibid.
Sixti IV. approbatio pro vſu recitandi Roſarium. numero 52.
Leon.X.conceſſio.ibid.
Innocent.VIII.conceſſio.n.53.
Raimundi Cardinalis Legati conceſſio. n.54.
Leonis X. approbatio, & conceſſio priuilegiorum. numero 55.
An pro receptione in confratres ſit aliquid accipiendum.num.56.
Prædicta confraternitas à S. Dominico inſtituta. n.57.
Quid conceſſerit ei Clem.VII.n.58.
Decreta, ſtatuta, & conceſſiones à Pio V. pro hac confraternitate facta. n.59.
Sixti V.confirmatio. n.60.
Notanda circa prædicta.n.61.
Circa proceſſionem huius confraternitatis declaratio. num.62.
De confraternitate Chordæ Seraphici P. S. Franciſci. num.63.
A Sixto V.inſtituta.ibid.
Gratiæ,& indulgentiæ eidem conceſſæ. ibid.
Conditiones ab hoc Pontifice pro ea deſignatæ. numero 64.
De confraternitate corrigiatorum Sancti Auguſtini. numero 65.
Quid conceſſerit Eugen.IV.pro illa ibid.
Quid Greg.XIII.ibid.
Nihil debet ſolui pro aggregatione. ibid.
Vnio Confraternitatum Caſtellæ Archiconfraternitati Beatæ Mariæ de Conſolatione Conuentus Bononienſis, num.66.
Cum certis gratijs, & priuilegijs.ibid.
Conceſſiones Greg.XIV.& Greg.XV.n.67.

De Confratribus, & Confraternitatibus Regularium perſonarum, eorumque obligationibus, & Priuilegijs. Cap. XV.

1 NOmen Confrater, vel Confraternitas, alijs confratria, à *con*, & *Frater*, vel *Fraternitas* compoſitum, ſignificat couiunctionem, vel communionem in Fraternitate, ſicut conſanguineus, vel conſanguinitas, Compater, vel Compaternitas ſignificant coniunctionem, vel communionem in ſanguine, vel paternitate, eo ſcilicet quod Confratres, vel Confraternitates coniunctionem, vel communionem aliquam habeant.

2 Snnt autem hniuſmodi Confraternitates Congregationes quædam fidelium Laicorum ad pias, & dcuotas exercendas actiones. Illæ enim Congregat. merè prophanæ quę neque auctoritate Epiſcopi, neque ad pias actiones exercendas ſunt inſtitutæ, quales ſunt aliquæ congregationes Mercatorum, Artificum, Scholaſticorum, &c. inter Confraternitates pront in præſenti non numerantur. Huiuſmodi autem confraternitates ad pias, & deuotas actiones exercendas ordinatæ, aliæ ſunt à Regularibns inſtitutæ, aliæ à Laicis; rurſus aliæ Epiſcopi auctoritate, ſeu conſenſu inſtitutæ ſunt; aliæ verò ſolùm priuatarum perſonarum conſenſu. Item aliæ proprias Eccleſias, ſeu Oratoria habent; aliæ non niſi Capellas, aut Altaria in alijs Eccleſijs. De quibus omnibus agendum.

3 Quamuis Confraternitates Epiſcopi anctoritate inſtitutæ piæ, Eccleſiaſticæ, & Religioſæ ſint dicendæ, vt colligitur *ex cap. de Xenodochys tit. de Religioſis domibus*, *& c. Ad hæc eod. tit.* Illæ tamen quæ abſque Epiſcopi auctoritate inſtitutæ fuerint, minimè Eccleſiaſticæ, aut Religioſæ ſunt cenſendæ: ex eo quod qualitatem hanc vt Eccleſiaſticæ, ſeu Religioſæ fiant ſecundum Ius canonicum tribuere non poſſunt priuati abſqne Prælati auctoritate, ex dicto *cap. Ad hæc de Religioſ. domib.* Barboſa *de offic. & poteſt. Epiſcop. allegat. 75. à num.* 25. Poſſunt tamen dici piæ cum in eis opera pietatis exerceantur, & ad illa exercenda ordinatæ ſint. Barb. *ibid. n.* 27. Perſonæ antem ipſæ confrattum non ſunt dicendæ Eccleſiaſticæ, cum nec habitum, nec ſtatum mutent, nec ſe ita ſpecialiter Deo denoueant ſicut requiritur ad Eeeleſiaſticę perſonæ rationem. Capiſt. *apud* Rodrig. *tom. 3. q. Regul. q. 21. art. 4. in fine.*

4 Hinc prædictæ Confraternitates Epiſcopi auctoritate inſtitutæ gaudent priuilegio fori, itaut ſi ipſarum corpora conueniantur ad forum Eccleſiæ pertineat cognitio, quia verè ſunt Religioſæ, & Eccleſiaſticæ, ſimiliter earum bona alienari non poſſint ſine ſolemnitatibus requiſitis in rerum Eccleſiaſticarum alienationibus, quia verè ſunt bona Eccleſiaſtica. Bonacina *de contractibus diſp. 3. q. 8. punct. nu.* 21. Barboſa *dicta allegat.* 75. *num.* 31. Quod ſecus dicendum de alijs confraternitatibns ſine conſenſu Epiſcopi inſtirutis. Perſonæ autem confratrum non gaudent hoc priuilegio, cum non ſint Eccleſiaſticæ, iuxta dicta *ſupra*.

5 A ſolutione etiam Gabellarum immunia ſunt ſi vendantur bona prædictarum Confraternitatum Epiſcopi auctoritate inſtitutarum, eum ſint Eccleſiaſtica, & ad pios vſus ordinata. Molina *tom. 3. de iuſt. diſp. 671. in princip.* Barboſa *de offic. & poteſt. Epiſcopi allegat. 75. num.* 35. Quod etiam extendit ad bona illarum confraternitatum quæ Epiſcopi auctoritate inſtitutæ non fuerint, eo quod in Authent. *Item nullæ communitas Cod. de Epiſc. & Cler.* exemptio à gabellis, & alijs tributis omnibus pijs locis, & cauſis concedatur, & huiuſmodi confraternitatnm bona ad pios vſus deſtinentur. An antem gaudeant beneficio reſtitutionis in integrum idem Barboſa *vt ſupra n.* 36. An ex ijs quæ ipſis relinquuntur quarta canonica debeatur *à n.* 43. & an ex illis relictis quarta falcidia deduci poſſit *n.* 50.

6 Hinc etiam ad præſcriptionem rerum pertinentinm ad confraternitates, quæ Epiſcopi auctoritare inſtitutæ ſunt, tempus quadraginta annorum neceſſario requiritur, cum bona Eccleſiaſtica ſint, & per conſequens talium priuilegijs gaudere debeant. Cõſtat enim res Eccleſiarum minori ſpatio quam 40. annorum præſcribi non poſſe. *Cap. ad aures, cap. Illud, c. De quarta*, cnm multis ſimilibus de præſcriptionibus. Nec improbabile hoc etiam prinilegium extendi ad bona quoque Confraternitatum quæ ad pios vſus inſtitutæ ſunt, ſiue cum Epiſcopi auctoritate, ſiue ſine illa. Molina *de iuſtitia tract. 2. diſput. 72. verſu Hoc verò priuilegium*. Barboſa *dicta allegat.* 75. *numero* 55.

7 Quamuis à plnribus Romanis Pontificibus nonnullis Regularibus Ordinibus, Sæcnlaribuſque Congregationibus, eorumque Superioribus conceſſæ fuerint varię facnltates erigendi, vel inſtituendi confraternitates, vel etiam eas ſibi aggregandi, eiſque priuilegia, & indulgentias communicandi; cum nulla forma eerta, vel ratio præſcripta eſſet qua id fieri deberet, nonnullæ prauæ conſuctudines irrepſerunt, multaque incommoda indc prouenerunt, ſiue negligentia Superiorum, ſiue aliorum officialium inſtituentium, erigentium, ſeu aggregantium prædictas Confraternitates. Propterea Clemens VIII. anno 1604. in Conſtitutione *Quæcumque à Sede* die 7. Decembris eiuſdem anni edita, quæ habetur in 3. tom. Bullar. inter Conſtitutiones Clem. VIII. num. 115. & apud Quarantam *in Summa Bullar. verb. Confraternitates*, quam poſtea confirmauit, & ad Canonicos, & Capitulum Eccleſiæ Lateranenſis de Vrbe extendit Paulus V. in Bulla *Qua ſalubriter* ann. 1610. inter Bullas ipſius 3. tom. Bullar. num. 68. ſequentia decreuit.

8 Primò, prædictos omnes facultatem habentes inſtituendi, erigendi, ſeu aggregandi Confraternitates, vnam tantum Confraternitarem in eorum, & alijs Eccleſijs, & locis inſtituere, & aggregare poſſe. Gauantus *in Man. Epiſcop. verb. Confraternitas num.* 1. Tamen à Sac. Congregatione ſuper Indulgentiis declaratum, Superiores Regulares, quibus à Paul. V. conceſſa eſt facultas noua inſtituendi Confraternitates (qualis eſt Generalis Carmel. vt dicemus) poſſe ſuper huiuſmodi diſtantia inter Confraternitates, tam quoad antiquas confirmandas, quam ad alias de nono inſtituendas diſpenſare, ob iuſtam cauſam ab Ordinario loci approbandam in ſcriptis. Ita indicatur in noſtris Conſtitutionibus *part. 4. capit. 28. §. 2.* Declarationem antem ipſam refert Laur. de Franchis *in controuerſ. Epiſcop. & Regular. fol. mihi 66.* Vbi ſimul habetur eandem Sac. Congregationem declaraſſe poſſe confirmari à Superioribus Regularium plures Confraternitates ab antiquo inſtitutas canonicè in Eccleſijs Regularibus Collegiatis duodecim Fratrum, & in eodem loco, etiamſi ſint einſdem nominis, & inſtituti, iuxta formam tamen huius Cõſti-

tutionis. Confraternitatem tamen SS.Sacramenti conceditur erigi poſſe in omnibus Eccleſiis parochialibus. Laur. *vt ſupra.*

9 Secundò, huiuſmodi Confraternitates inſtitui, aut aggregari non poſſe à prædictis niſi conſenſu Ordinarij loci, & cum litteris eius teſtimonialibus, quib. Confraternitatis erigendæ, ſeu aggregandæ pietas, ſeu inſtitutum, & Chriſtianæ charitatis officia quæ exercero cupit, vel conſueuit, commendentur. Ita ſcilicet vt cum Confraternitas de nouo erigenda eſt, id non fieri poſſit ſine conſenſu Ordinarij loci, *Et cũ litteris eius teſtimonialibus quibus confraternitatis erigẽdæ, & inſtituendæ pietas, & Chriſtianæ charitatis officia quæ exercere cupit apud eos commendetur.* Cũ verò confraternitas non erigitur, aut fundatur, ſed alij Archiconfraternitati aggregatur id non poſſit fieri niſi, *pranio ſimiliter loci Ordinarij conſenſu, & cum eius litteris teſtimonialibus quibus eiuſdem confraternitatis, & cõgregationis aggregandæ inſtitutum, pietas, & Chriſtianæ charitatis officia quæ exercere conſueuit, apud eos commendentur.* Gau. *vt ſup. n.* 3. Vide autem circa huiuſmodi conſenſum Ordinarij dicenda infra *n.* 19. Cum verò ipſemet Pontifex inſtitutiones, & aggregationes confraternitatum alio modo factas nullius roboris, & momenti eſſe declarauerit, vt inferius videbitur, iam Congreg. iſtæ ſine conſenſu Ordinarij loci erectæ, aut erigendæ non erunt vocandæ confraternitates, nec priuilegijs, aut indulgentijs veris confraternitatibus conceſſis, de quibus etiam poſtea, gaudere, aut frui poterunt. Poterunt tamen vocari Congregationes piæ, ſeu pia loca, ſi ad pias actiones gerendas ordinantur, vt dictum eſt ſuperius. Declaratum etiam à S.Congreg. Epiſcoporum, Regularium, non licere Clericis Societatis Ieſu, nec Regularibus Ordinis S.Dominici inſtituere Confraternitates nouas ſæcularium ſine Ordinarij licentia. Barb. *in Collec. Bullar. verb. Confraternitas.* An verò ad confirmandas antiquas confraternitates requiratur etiam conſenſus Ordinarij, vide dicenda infra *n.* 19. & Lauretum de Franchis ibi afferendum.

10 Tertiò, decernit Pontifex in prędicta conſtitutione quod prælati, ſeu ſuperiores confraternitates inſtituentes, vel aggregantes, *illis ea tantùm priuilegia, indulgentias, facultates, aliaſq; ſpirituales gratias, & indulta, quæ ipſi Ordini, Religioni, inſtituto, erigenti, inſtituenti, ac communicanti, ſeu Archiconfraternitati, & Congregationi aggreganti nominatim, & an ſpecie, non autem quæ per extenſionem, vel communicationem ſibi quouis modo conceſſa ſunt, & illa quidem non ſub generali forma verborum, vel ad inſtar, ſed expreſſe, & in ſpecie communicare valeant.* Gau. *in Man. Epiſcop. v. Confraternitates nu.* 4. Vnde prædicti inſtitntores, vel aggregatores Confraternitatum non poſſunt dicere. *Communicamus huic confraternitati omnes gratias, & priuilegia, indulgentias, &c. quæ tali Ordini, aut confraternitati ſunt conceſſa, aut quibus per communicationem potitur.* Sed debent dicere. *Communicamus tales, & tales gratias Ordini, vel confraternitati noſtris conceſſas, quæ ſunt iſta, & iſtæ, &c.*

11 Hic tamen dubitari poteſt, eſto non poſſint ab inſtitutoribus confraternitatum cõmunicari ipſis niſi ſolum gratiæ ipſis Ordini, vel Archiconfraternitati conceſſæ, non verò eæ quæ per communicationem priuilegiorum ipſis competunt, an ſaltem ipſæ confraternitates inſtitutæ illis potiantur. Ex vna enim parte videtur quod non, cum nulla alia ratione videatur prohibitum à Pontifice vt non fiat communicatio gratiarum, quæ ſolum per communicationem priuilegiorum competunt inſtitutorum Ordinibus, vel Archiconfraternitatibus, niſi quia nõ vult quod illis potiantur Confraternitates inſtitutæ, vel aggregatæ. Ex alia verò parte cum Pontifex non declaret ſe abrogare, aut caſſare prædictas gratias quæ per communicationem priuilegiorum confraternitatibus competunt, videtur illis poſſe vti prædictas Confraternitates inſtitutas. Quæ poſterior pars cum ſit in materia fauorabili mihi probabilis videtur, & quod ſolum prohibuit Pontifex prædictam communicationem gratiarum ſolum per communicationem competentium Ordinibus, vel Archiconfraternitatibus inſtituentibus, vel aggregantibus Confraternitates, tum propter tollendam confuſionem quę in cõmunicatione gratiarum hoc modo facta reperitur, tum propter incertitudinem, quæ ſæpius eſſe ſolet in tali communicatione priuilegiorum, ſeu gratiarum. Aliorum tamen iudicio rem relinquo.

12 Quartò, præcipit Pontifex, vt ſtatuta talium Confraternitatum inſtituendarum, ſeu aggregandarum ſint prius ab Epiſcopo Diœceſano examinata, & pro ratione loci approbatæ, & eiuſdem Epiſcopi decretis, ac moderationi, & correctioni in omnibus ſemper ſubiecta remaneant. Loqui autem videtur ſolum Pontifex de illis ſtatutis, quæ edita ſunt ab inſtituentibus, ſeu aggregantibus dictas Confraternitates, & quæ illis impartiuntur, vt patet ex textu Bullæ, non de illis ſtatutis, quæ ipſæ Confraternitates inſtitutæ pro ſuo bono regimine fecerint. Atque ita ex vi huius decreti non requiri prædictum Epiſcopi examen vel approbationem ad ea ſtatuta, quæ Confraternitates ipſæ inſtitutæ poſtea fecerint.

13 Quintò, ordinat vt prædicti Confraternitatum inſtitutores, ſeu aggregatores, in inſtitutione, ſeu aggregatione ipſarum ſeruent formulam ab ipſo Pontifice nouiſſimè approbatam, & ſecundum ipſam priuilegia, & indulgentias ipſis communicent nominatim, & expreſsè, vt ſupra dictum eſt. Quæ autem, & qualis ſit iſta formula de qua Pontifex hic loquitur, ſcire non potui. Verumtamen Flau. Cher. *in Compend. Bullar. ſuper prædicta Bulla Clement. VIII. num.* 115. formulam quamdam refert quam dicit eſſe in vſu. Ea autem ſolum pro aggregatione Confraternitatum, non pro inſtitutione facta videtur, etſi ex illa quoque qualis futura ſit ea, qua pro inſtitutione Confraternitatum vti debent inſtitutores dignoſci poteſt.

14 Sextò, decernit vt prædictæ gratiæ, & indulgentiæ communicatæ præuia tamen recognitione Ordinarij loci (qui adhibitis duobus de eiuſdem Eccleſiæ Capitulo illa iuxta Sacri Concilij Tridentini decretum promulganda decernat) promulgari valeant. Gauantus *vt ſupra num.* 4. Vbi aduertendum non præcipi à Pontifice, vt Confraternitates non poſſent vti prædictis gratijs, & indulgentijs ſine prædicta recognitione Ordinarij, &c. duorum de Capitulo, ſed quod non poſſint illas promulgare ſine hac recognitione.

15 Præcipit ſeptimò, vt licet Officialibus, & Miniſtris Confraternitatum poteſtas ſit excipiendi eleemoſynas iuxta modum, & formam per Ordinarium loci præſcribendam, hoc tamen ſit, *remotis menſis, peluibus, & capſis, quæ in Eccleſiis, & Oratorijs dictarum confraternitatum, & congregationum publicè adhoc exponi conſueuerunt.* Prædictas autem eleemoſynas erogandas, & expendendas vult in reparationem, &

orna-

ornatum Eccleſiarum dictarum Confraternitatum, tam inſtituentium, & aggregantium, quam inſtitutarum, & aggregatarum, aut in alios earum pios vſus arbitrio Vicarij S. ſuæ in Vrbe, & Ordinariorum locorum reſpectiuè.

16 Declarat octauò, confeſſarios qui virtute priuilegiorum dictarum Confraternitatum eligi poſſunt, ſi fuerint ſæculares debere eſſe approbatos à Vicario Vrbis in ipſa Vrbe, & extra illam à locorum Ordinarijs. Si verò fuerint Regulares, non ſolum à prædicto Vicario Vrbis, & Ordinarijs locorum reſpectiuè, ſed etiam à ſuis Superioribus. Inſuper quod prædicti Confeſſarij Confratres confitentes abſoluere valeant à criminibus, caſibus, & cenſuris, iuxta formam dumtaxat dictorum priuilegiorum, *quatenus tamen* (inquit Pontifex) *ſint in vſu, & Sacris Concilij Trident. decretis, ac Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, & noſtris Conſtitutionibus non aduerſentur, nec reuocata, aut ſub aliquibus reuocationibus comprehenſa ſint, formam, & tenorem dumtaxat abſoluere valeant. Decernimus inſuper, vt ijdem confeſſarij prædictos Confratres cuiuſcumque gradus, ſtatus, conditionis, & præeminentiæ, etiamſi ſpeciali nota dignæ fuerint, à caſibus contentis in litteris quæ die Cœnæ Domini legi conſueuerunt, necnon violationis immunitatis, & libertatis Eccleſiaſticæ, & clauſuræ Monaſteriorum Monialum, ſi videlicet ſine neceſſaria, & vrgenti cauſa, ac ſine Superiorum licentia, vel etiamſi cauſa, & licentia conceſſa abutentes, prædicta Monaſteria ingreſſi fuerint, nec non violentæ manus iniectionis in Clericum, & ſingularis certaminis, ſeu duelli, ac ab alijs etiam caſibus tam à nobis quam à prædicto noſtro in Vrbe Vicario, & locorum Ordinarijs reſpectiuè reſeruatis, & pro tempore reſeruandis, & etiam à quauis excommunicatione ab homine lata abſoluere, & ſuper irregularitatibus, tum ex aliquo defectu prouenientibus quam occaſione delicti contractis cum aliquo diſpenſare prætextu dictorum priuilegiorum nullo modo poſſint.*

17 Circa quæ valdè vtile erit cognoſcere quando priuilegia dicantur eſſe in vſu Religionum, vel Confraternitatum, quod non modo pro hac materia, ſed pro alijs etiam deſeruire poteſt. Primò ergo illa priuilegia dicentur eſſe in vſu Religionum, vel Confraternitatum, quæ ſunt in viridi obſeruantia, & quibus Religio vel Confraternitas actualiter vtitur, hoc.n. certum eſt apud omnes. Secundò etiam dicentur eſſe in vſu Religionis, vel Confraternitatis, quando etſi illis non vtantur illorum tamen ſcientiam, aut cognitionem, non habent, aut ſi habent, non eſt oblata occaſio illis vtendi, aut fuit impedimentum ad vtẽdum illis, tunc enim quaſi habitualiter dicuntur eſſe in vſu. Tertiò etiam dicuntur eſſe vſu, quando etſi religio, aut confraternitas illis actualiter non vtatur, etiam data occaſione, & potentia ad illud, & cum illorum notitia, contra illa tamen non eſt preſcriptum tempore legitimo: cum enim priuilegia Religionum ſint quædam bona ipſarum, & contra bona ipſarum, vt porè Eccleſiaſtica non detur præſcriptio iure cõmuni niſi ſpatio 40. annorum *cap. accedenti de priuil.* de quo etiam ſupra *nn.6.* ideo contra priuilegia Regularium non datur præſcriptio niſi dicto ſpatio, dũ autem non eſt præſcriptum contra illa, dicuntur eſſe in vſu ſaltem habitualiter, quatenus poteſt eſſe vſus illorum, ſic ſentio probabile ſub doctiorum cenſura. Ita enim colligo ex Corduba *in Compend. priuileg. verb. Abſolutio quoad ſæculares* 1. §. *quoad* §. 19. Rodrig. *tom.1. qu. Regul. qu. 8. artic.* 3. 4. 5. Portellus *in Dub. Regular. verbo priuilegij ceſſatio per non vſum num.* 57. *&* 58. Peirinis *tom.1. priuileg. Minimor. in Conſtitut.* 15. *Iul. II.* §. 3.

18 Similiter circa illud quod in conſtitutione Clementis dicitur de huiuſmodi priuilegijs religionum, & confraternitatum, quod ſcilicet poſſint illis vti confeſſarij dũmodo non aduerſentur decretis Concil. Trident in. dubitari poteſt tam pro hac, quam pro alijs materijs, quæ decreta ſint iſta, quibus aduerſantia priuilegia tolluntur. Pro quo notandum, quod inter decreta Concilij alia ſunt quibus ita aliquid decernitur, vt tamen priuilegia contraria non reuocentur, alia verò quibus etiam priuilegia contraria reuocantur. Quando ergo Papa confirmat priuilegia, quatenus decretis Concil. Tridentini non aduerſantur, intelligendus eſt de illis decretis quibus priuilegia reuocantur, non de illis quibus etſi aliquid decernatur id non eſt cum reuocatione priuilegiorum. Cum enim priuilegia non reuocet, videtur relinquere illa in ſua vi, & quod dicta decreta ſolum pro non priuilegiatis locum habeant. Sic ſentiunt probabiliter. Rodrig. *tom.1. q. Regul. q. 8. art. 6.* Portel. *in dub. Regul. verbo priuilegij confirmatio nu.* 61. & fauet Suar. *lib. 8. de legib. c. 8. ad finem.* Stando ergo in hac ſententia probabile eſt priuilegia circa abſolutionẽ confratrum quibus non vti permittit Pontifex confeſſariis ipſorum in hac conſtitutione, intelligi illa, quæ aduerſantur decretis Concil. Trid. habentibus derogationem priuilegiorum in contrarium, non autem de illis quæ aduerſantur alijs decretis non habentibus prædictam derogationem priuilegiorum, Vide dicta *c. 1. n.* 58.

19 Præterea nonò decernit Pontifex, vt omnes Confraternitates quæ vſque ad illud tempus inſtitutæ, & aggregatæ erant, nouas inſtitutionum, & aggregationum litteras iuxta formam ab ipſo præſcriptam infra annum ſi in Europa ſint, & infra biennium ſi extra Europam à die publicationis prædictæ Conſtitutionis impetrare tenerentur, *alioquin* (inquit) *dicto tempore elapſo, erectiones, inſtitutiones, & quæcumq; communicationes priuilegiorum, facultatum, indulgentiarum, aliarumque ſpiritualium gratiarum, & indultorum, & aggregationes illarum vigore ipſis conceſſæ nullius ſint roboris, & momenti, ac reuocatæ, & abolitæ cenſeantur eo ipſo.* Ex quo infertur Confraternitates quaslibet ante huius conſtitutionis promulgationem erectas, ſeu aggregatas ſi in prædicto ſpatio temporis vnius, vel duorum annorum reſpectiuè innouatæ non fuerunt iuxta formulam ab ipſo Pontifice præfixam, nullius momenti, aut valoris eſſe ſaltem in ratione confraternitatum, & quantum ad indulgentias, & priuilegia titulo confraternitatum conceſſa. Vnde à Reuerendiſs. Generali Theodoro Stratio pro Ordine noſtro prouiſum eſt, vt prædictæ confraternitates de nouo inſtituerentur, iuxta prædictam Clement. VIII. formulam, litteris ſuper hoc ad Prouinciales miſſis. Extat tamen declaratio Sac. Congregationis ſuper indulgentiis, quam refert Lauretus de Franchis *in controuerſ. Epiſcop. & Regul. pag. mihi* 65. in qua decernitur, Superiores Regulares, quibus conceſſa eſt à Papa facultas noua inſtituendi Confraternitates ſecundum formam huius conſtitutionis poſſe confirmare ſine Ordinarii conſenſu confraternitates iam pridem ante publicationem illius canonicè erectas in propriis Eccleſijs Regularibus Collegiatis vbi adminus eſſent duodecim Religioſi de familia; ad inſtituendum autem nouas Confraternitates in Eccleſiis ſiue ſæcularibus, ſiue Regularibus, & confirmandum antiquas in Eccle-

ſijs vbi non ſunt prædicti duodecim Religioſi, requiri prædictum conſenſum Ordinarij cum alijs requiſitis. Circa quam declarationem notandum eam editam fuiſſe anno 1607. ſub Paulo V. Cum autem ipſe Paulus in Bulla afferenda infra *numero* 40. facultatem nouam conceſſerit ſub anno 1606. Generali noſtro, & eo abſente Vicario generali instituendi Confraternitates iuxta præſcriptum Conſtitut. Clem. VIII. ideo gratia conceſſa in hac declaratione vti poſſunt noſtri generales.

20 Decimò ſtatuit Pontifex in dicta Conſtitutione, vt litteræ pro inſtitutione, ſeu aggregatione dictarum Confraternitatum, & communicatione gratiarum *gratis omnino, ac nulla prorſus mercede etiã à ſponte dantibus accepta expediri, & concedi debeant*. Gauantus *in Manuali Epiſcoporum verbo Confraternitates num.* 5.

21 Ac demum vndecimò contrauenientes quoſlibet Miniſtros, Superiores, & Officiales Ordinum, ſeu Archiconfraternitatum, aut Confraternitatum, priuationem officiorum quæ obtinent, & inhabilitatem ad illa, & alia in poſterum obtinenda ſolum à Summo Pontifice relaxanda declarat incurriſſe eo facto, ac inſtitutiones Confraternitatum, & communicationes gratiarum, & priuilegiorum aliter factas nullius eſſe roboris, & momenti. Quomodo autem huiuſmodi pœnæ priuationis, & inhabilitatis intelligendæ ſint, & à quibus diſpenſari poſſent conſtat ex dictis *tom.* 1. *cap.* 10. *num.* 30. 31. 35. Pro Confraternitatibus autem inſtitutis, aut aggregatis contra formam huius Conſtitutionis cum nullæ, & irritæ declarentur, nullum aliud remedium ſupereſt, niſi quod de nouo inſtituantur, & aggregentur iuxta prædictam formam, vt ſuperius dictum eſt, vel confirmentur, ſi adſint conditiones requiſitæ à S. Congregatione in declaratione allata *num. præcedent.* alias in malo ſtatu conſcientiæ Superiores ad quos id ſpectat verſantur, tum quia contra Pontificiam intentionem Cõfraternitates ab ipſo reprobatas fouent, tum quia falsò eis communicatas eſſe indulgentias, & gratias prædicant.

22 Præterea circa Confraternitates ſunt multa, & diuerſa ſtatuta, & decreta à S. Congregatione Epiſcoporum & Regularium edita. Primum, quod non licet Regularibus inſtituere Cõfraternitates cum vſu ſaccorum ſine Ordinario loci. S. Congregatio 6. *Decembris* 1616. Gauantus *in Man. Epiſcoporum verbo Confraternitas nu.* 2. Secundum, quod Officiales quot annis eligantur, & cum ſecretis ſuffragijs. Eadem S. congregatio 18. *Iulij* 1594. Gauantus *vt ſupra nu.* 10. Tertium, quod electio Officialium ad confratres, confirmatio autem ad Epiſcopum ſpectat, exceptis ijs, quæ ſub immediata Regum poteſtate exiſtunt. Eadem S. Congregatio 11. *Auguſt.* 1617. Barboſa *in Collectan. Bullar. verb. Electio.* Gauantus *vt ſupra num.* 11. Quartum, quod nihil inde emolumenti accipiatur neque Officiales ipſi eligant ſucceſſores. Eadem S. Congregatio 24. *April.* 1585. Gauantus *ibid. numero* 13. Quintum, quod in Oratorijs confratrum non retineatur Euchariſtiæ Sacramentum. Eadem S. Congregatio 21. *Martij* 1594. Gauantus *ibid. num.* 21. Additur in alia S. Congregationis deciſione apud Barboſam *in Collect. Bullar. v. Confraternitas*, non poſſe id fieri à confraternitatibus Laicorum, niſi ex cauſa, & licentia Ordinarij. Sextum, quod neque exponatur Oratio quadraginta horarum ſine licentia Epiſcopi. Eadem S. Cõgregatio 20. *Auguſt.* 1601. Gauantus etiam *ibid. num.* 23. Septimum, quod Parochus intra cuius fines eſt Eccleſia Confraternitatis debet adeſſe funeribus quę fiunt in dicta Eccleſia, & idem debet cantare Miſſas ſolemnes, alioquin cantet Capellanus. Eadem S. Congregatio 20. *Aug.* 1601. Gauantus *vt ſupra nu.* 41. Cui conſonat alia S. Congregationis declaratio 18. *Maij* 1602. de qua idem Gauantus *verb. Parochorum munera num.* 21. Octauum, quod non inſtituatur Confraternitas in Eccleſia Monialium. Eadem S. Congregatio Epiſcoporum, & Regularium 6. *Nouembris* 1595. Gauantus *in prædicto Manuali Epiſcoporum verbo Monialium clauſura numero* 15.

23 Circa earum præcedentiam Gregor. XIII. anno 1583. decreuit eas præcedere debere, quæ ſunt in poſſeſſione, & vbi de huiuſmodi poſſeſſione non cõſtat, eas quæ prius ſaccis vſæ ſunt. Gauantus *in Manual. Epiſcopor. verb. præcedentia num.* 2. & 3. Si autem contigeret quod Confraternitas quæ prius quam altera ſaccis vſa eſt, ad proceſſionem accederet ſine ſacco, non gauderet prærogatiua præcedentiæ. Siquidem præcedentiam obtinere volens habitum ſuo gradui conuenientem geſtare debet. Butr. *in cap.* 1. *per illum tex. de auth. & vſu pallij num.* 8. quem citat ad hoc Præpoſit. *in cap. Concilia* 7. *§. Epiſcopos diſt.* 17. *nu.* 3. & alios allegat Gratian. *in Diſceptat. forenſ. cap.* 298. *ſub num.* 65. Ita Flauius Caſarub. *in Comp. Bullar. in Bulla* 84. *Greg. VIII.*

24 Non poſſunt Confraternitates cogi ab Epiſcopo accedere ad Proceſſiones. Sic enim fuit reſcriptum à S. Congregatione Concilij ad Epiſcopum Scalenſem, vt refert Quaranta *verbo præcedentia in fine, &* Gauantus *verbo proceſſio num.* 13. Niſi adſit conſuetudo, vt colligitur ex quadam declaratione S. Congregat. apud Barboſam *in Collectan. Bullar. verbo Confratres.* Poſſunt tamen ab ipſis inuitari prout etiam declaratum referunt Franciſcus Leo *in theſaur. part.* 1. *cap.* 8. *num.* 18. & Barboſa *de offic. & poteſt. Epiſcopi allegat.* 78. *num.* 24. Quando autem accedunt ad proceſſiones publicas incedunt ante Regulares, vt declaratum refert idem Barboſa *in Collect. Bullar. verb. Confraternitas.*

25 Proceſſiones confraternitatum non debent extendi per vias, ſed circa muros Regularium, qui eas regunt. Ita enim dicitur deciſum à S. Congregationibus. Gauantus *in Manual. Epiſc. verb. Proceſſio num.* 49. Quo tamen non obſtante video hic Romæ inſignem confraternitatem B. Mariæ Virg. de Monte Carmelo in S. Martini de Montibus Cœnobio ſitam extendere proceſſionem quæ fit à prædicta Confraternitate in menſe Iulij vſque ad Baſilicam S. Mariæ Maioris, & per vicinas plateas. Vnde vel ſpeciali conceſſione, vel conſuetudine id haberi credendum. Declaratum etiam dicitur à S. Congregat. poſſe confraternitates Laicorum, & eorum Capellanos facere ſolitas proceſſiones, quando non fiunt in parochiali, & primaria Eccleſia; & in eorum Eccleſia prędicare facere à Prędicatore approbato ab Ordinario, & benedicere palmas, ignem, & aquam. Barboſa *in Collect. Bullar. verb. Confraternitas.*

26 Non poſſunt eædem confraternitates accedere ad funeralia mortuorum, niſi ſpecialiter, & expreſsè vocentur, & quando accedunt in actu aſſociationis cadauerum nullo modo poſſunt erigere Crucem. Ita enim deciſum dicitur à S. Congregatione. Barboſa *de offic. & poteſt. Parochi c.* 26. *num.* 61. Video tamen Pium V. in Bulla anno 1569. edita quæ habetur in 2. tom. Bull. inter Bullas huius Pontificis *num.* 86. decreuiſſe poſſe confratres confraternitatis Roſarij

B.V. Mariæ ad quaſcumq. proceſſiones accedere, & in quibus corpora defunctorum ad ſepeliendum deferuntur cum eorum inſignijs, cuiuſuis etiam Superioris licentia minimè requiſita. Quando autem accedunt non debent ſoluere Parocho quartam funeralem de candelis. Sic enim deciſum eſt à S.Congregatione Epiſcop. & Regular. apud Barboſam *de offic. Parochi cap.* 25. *num.* 40. Similiter cum accedunt ad prædicta funeralia mortuorum poſſunt recipere aliquid non per modum pretij, quia hoc eſſet ſimoniacum, cum eſſet vendere rem ſpiritualem, ſcilicet orationes, vel ſuffragia pro pecunia, ſed per modum congruæ ſuſtentationis, vel eleemoſynæ. Suarez *tom.*1. *de Religion. lib.*4. *de ſimonia cap.*15. *num.* 7.

27 Habent Epiſcopi ius viſitandi Confraternitates laicorũ ijs exceptis quæ ſub Regum immediata protectione ſunt. Ita enim habetur in Concil. Trid. *ſeſſ.* 22. *cap.* 8. Barboſa *de offic. & poteſt. Epiſcopi alleg.*75. *num.*2.16. *&* 19. Item Confraternitates laicorum erectas in Eccleſijs Regularium non obſtante quacumq; contraria conſuetudine. Ita enim decreuit S. Congregat.Epiſcop. & Regular.17. Iulij 1615. Altaria tamen,& Capellas in Regularium Eccleſiis etiam per ſæcularium Confraternitates conſtructas viſitare non poteſt Epiſcopus. Ex declaratione S.Congregationis Epiſcop.& Regul. Barboſa *in Collect. Bullar. verb. Altare*. Quod intellige quatenus ſpectant ad Regulares ipſos, etenim prout ſpectant ad Confratres Capellæ ipſorum poſſunt ab Epiſcopo viſitari. Ex alia declaratione eiuſdem S. Congreg. apud eundem Barboſam *vt ſupra verb.Confraternitas.*[Notanda etiam eſt alia declaratio Sacræ Congregationis Epiſcoporum & Regularium 31.Ianuarii 1642. qua declarauit Ordinarium non poſſe viſitare Confraternitatem quandam erectam in quadam Eccleſia PP. Dominicanorum,qui faciebant totam expenſam altarium dictæ Confraternitatis, eò quod ipſa nullos redditus haberet; ſed totam facultatem viſitandi dictam confraternitatem apud Superiorem Monaſterii manere.]

28 Tenentur Confraternitates habentes redditus Eccleſiaſticos etiam intra Regularium Eccleſias exiſtentes contribuere pro ſeminario puerorum,de quo Concil.Trident.*ſeſſ.* 23. *cap.* 18. Ita enim dicitur deciſum à S.Congregatione. Barboſa *de offic. & poteſt. Epiſcopi allegat.* 77. *numer.*10. *& in Collectan. Bullar. verbo Confraternitas*, vbi etiam aliam deciſionem S. Congregationis affert qua id magis explicatur. Gauantus *in Man. verb. Seminarium Clericorum numero* 33.

29 Pro Capellanis confraternitatum declaratum eſt à S.Congregatione. Primò,Capellanos Societatum, qui habent curam celebrandi Miſſas per totum annum non debere prohiberi ab Archypresbiteris Eccleſiarum,vbi ſunt fundatæ Societates, quin ipſi etiã celebrent in diebus feſtis ipſarum Societatum. Secundò, Capellanos confraternitatum non poſſe ſuo arbitrio ſine expreſſa licentia Epiſcopi proceſſiones facere. Barboſa *in Collect.Bull.verb.Capellanus.*Tertiò, non poſſe prędictas confraternitates per ſuos Capellanos in Eccleſijs, quas habent facere ſolemniter celebrare,confeſſiones audire,ſepelire, Sacramenta miniſtrare,& ſimilia,quæ ad ſolum Parochum ſpectant, abſque expreſſa licentia Ordinarij, & Parochi. Barboſa *vt ſupra v.Confraternitas*.

30 Pro receptione alicuius Confratris videtur dari non poſſe aliquid tanquam pretium, quia hoc oler ſimoniam, cum ſimoniacum ſit dare pretium pro re ſpirituali. Eſſe autem Confratrem multa iura ſpiritualia innoluat, videlicet ad priuilegia, indulgentias, & gratias Confraternitatis. Vnde non placet quod in contrarium docet Sanchez *tomo primo conſil. moral. libro* 2. *capitulo* 3. *dub.* 23.*num.*8. Eo ductus fundamento quod Confraternitas non eſt Religio, ſed Congregatio ad benefaciendum. Etſi enim ita ſit, nihilominus, quia Confraternitatibus adiuncta ſunt prædicta iura ſpiritualia, ideo materia ſimoniæ reputanda ſunt. Poteſt tamen dari aliquid pro dicta receptione per modo eleemoſynæ, vel alio ſimili titulo, quia id nullo modum eſt illicitum. Nauar.*de Oratione in miſcellaneo mihi 6.de Pſalterio, & Roſario num.*1. An autem licitum ſit ſtatutum confratriæ, quo præcipitur ne quis intret eam niſi certum quid ſoluat. Nauar.*in dicto Miſcellaneo num.*4.reſpondet negatiuè.Mihi tamen placet ſpeculatiuè loquendo licitum eſſe tale ſtatutum, dummodo illud quod datur non detur vt pretium receptionis, vt dictum eſt,ſed propria aliqua cauſa videlicet pro alẽdis pauperibus, aut ſimili, & quod tale ſtatutum non intelligatur niſi ſolum pro ijs qui facultatem habent ſoluendi illam quantitatem, ne excludentur pauperes à pijs operibus,quæ in confraternitatibus fiunt.Silueſter *verbo Confraternitas nn.* 2. In praxi autem ſi tale ſtatutum approbatum fuerit ab Epiſcopo, vel legitima conſuetudine introductum ſeruari debet. Sanchez *vt ſupra*. Vide Lauretum de Franchis *in controuerſ.Epiſcop.& Reg.pag.mihi* 70.

31 Pro cõfraternitatibus ditionis Mediolanenſis edita ſunt multa decreta, & ſtatuta à concilijs Prouincialibus Mediolanenſibus quæ hic placuit inſerere, quia etſi in alijs locis obligationem nõ inducant,pia tamen documenta omnibus præbent. Primò ergo decernitur, vt electio officialium fiat præſente Parocho, vel alio Sacerdote deputato ab Epiſcopo, niſi aliud videatur Epiſcopo. Secundò, quod electione officialium prorogata ſine Ordinarij licentia, acta omnia ſint deinceps nulla. Tertiò, quod non admittantur in confraternitatibus,qui doctrinam ignorant chriſtianam. Quartò, neque homines facinoroſi. Quintò, neque turpis vitæ, aut infamiæ labe notati. Sextò, qui adſcripti, & moniti non ſe emendarint, amoueantur. Septimò, amictus ne detur alicui niſi præſente Parocho, vel alio Sacerdore, qui amictum ſtata prece benedicat. Octauò, neque amictum domi, aut alibi quam in ſchola aſſeruet, & confratriæ dimittatur, quocumque caſu ille recedat. Nonò, arma ne quis gerat vnà cum ſacro amictu. Decimò, ſi cõcedatur in Oratorijs ſeruari Eucharistiam, Sacerdos ibi ab Ordinario approbatur reſideat. Vndecimò, prohibetur item proceſſio Sanctiſſimi Sacramẽti. Duodecimò, in Dominicis, & feſtis diebus Miſſæ ſacrificium ne fiat ibi niſi tempore, & hora ab Ordinario præſcribenda. Decimo tertiò, feria quinta, & Sabbato ſancto nec ibi Miſſa celebretur, neque cuiquam, ne ipſis quidem Confratribus à Dominica Palmarum vſque ad Dominicam in Albis incluſiuè, Euchariſtiam miniſtrare liceat. Quarto decimò, neque in Natali Domini, Aſcenſione, Pentecoſte, Aſſumption. B.Virginis, & omnium Sanctorum feſto. Quinto decimò, nullæ benedictiones ibi fiant candelarum, ramorum, ouorum, frugum ſub pœna Sacerdoti benedicenti ſuſpenſionis à diuinis eo ipſo, confratribus autem arbitrio Epiſcopi. Sexto decimò,officium B.V.tantum, & ſubmiſſa voce recitent,non autem cantent. Decimò ſeptimò,Veſperas

eodem

eodem modò. Decimo octauò, officia recitent, vel ante, vel poſt officia Cathedralis, & Parochialis Eccleſiæ, ueque impediant Doctrinam Chriſtianam. Decimo nonò, non benedictionem, neque thurificatiouem ſibi inuicem, vel aliis impartiantur. Vigeſimò, neque liceat ſine licentia Epiſcopi quæritare eleemoſynam. Vigeſimo primò, oneribus ſatisfaciant, aut in propria Parochiali, aut in Eccleſiis intra eius Parochiæ fines ab Epiſcopo deſignatis, niſi teſtatores aliud ſtatuerint. Vigeſimo ſecuudò, anniuerſaria, & quæ ſeptimo, vel trigeſimo die fiunt officia in Parochialibus fiant, niſi habeant ius ſepulturæ. Vigeſimo tertiò, & tum Parocho quoq; præſente, qui officium peragat, & quando ſcilicet ibi cadauer eſt ſepultum. Vigeſimo quartò, duplicata eo caſu detur Parocho eleemoſyna. Vigeſimo quintò, ne inuirent Confratrem, tacitè, vel expreſsè, vt ſibi eligat ſepulturam in eorum Eccleſiis in quibus eſt ius ſepulturæ ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ. Vigeſimo ſextò, & quicquid inde detrimenti ceperit Eccleſia Parochialis, ſeu alia cui ſepeliendi ius competebat, totum reſarciant. Vigeſimo ſeptimò neque poſſint aſſociare funus vllum niſi qui obijt vnus ſit ex ipſis, vel facultatem in ſcriptis obtinuerint ab Ordinario, quibus caſibus nihil couſequantur. Vigeſimo octanò, Pſalmodia ad mortuorũ corpora, thurificatio, atq; aſperſio laicis Confratrib. ne permittatur. Vigeſimo nonò, ſepultura nemini in eorum Oratorijs Eccleſijſue concedatur, niſi Epiſcopo conſtet id eis licere, vbi verò ius ſepulturæ conceſſum eſt Confratribus, nemini alij, neque iure electionis, ſed neque ipſis quidem Confratribus niſi per ſex menſes ante obitum ſint adſcripti. Trigeſimo, ad ſolemnes Cleri proceſſioues accedant. Trigeſimo primò, fiat proceſſio quotannis ab omnibus ſimul Confratriis in Ciuitate, in Diœceſi verò in proprijs locis, ſumpta ab iſdem Sacra communione, in gratiarum actionem de dono indulgentiæ conceſſo à Sede Apoſtolica. Trigeſimo ſecundò, digniot locus detur antiquiori Confratriæ quæ habirum prius aſſumpſerit de Epiſcopi, aut Papæ facultate, & ſolita fuerit ante obire ſupplicationes, licet tempore ſit inferior, & minoribus gaudeat priuilegiis. Trigeſimo tertiò, cum proceſſiones agunt, Sacerdotem ſecum habeant. Trigeſimo quartò, neque Crucem quæ per Clericos præferri ſolet, deferant, ſed imaginem Crucifixi, & Sanctorum. Trigeſimo quintò, noctu ne obeant ipſi proceſſiones ſine licentia Epiſcopi, & cum certis regulis. Trigeſimo ſextò, à laicis confratribus non celebrentur exequiæ. De quibus, & aliis ad intenrum Gau. *in Man. Epiſc. v. Confraternitates.*

32 Loquendo aurem ſpecialiter de confraternitatib. Ordinum Mendicantium, ea quæ ſub Vexillo B.V. Mariæ de Monre Carmelo militat, antiqua valdè in Eccleſia Dei eſt, cum conſter Gregor. decimum tertium in Bulla *Vt laudes* anno 1577. editam retuliſſe, & confirmaſſe indulgentias eidem Confraternitati conceſſas ab Hadriano II. Stephano V. Sergio III. Ioanne X. & II. Sergio IV. & Innoc. IV. Maximè ipſe Innocent. IV. qui anno 1243. Pontificatum aſcendit Confratriam dictam ingredientibus tertiam partem ſuorum peccatorum in Domino relaxauit, vt refertur à Greg. XIII. in præd. Bulla, & Sixto V. in Bulla *Dum attenta* ann. 1477. Inſuper Vrb. IV. qui ſub ann. 1261. Pontifex factus eſt conceſſit Frattibus noſtris ann. 1. ſui Pontificatus, vt Confratrum poſſent audire Confeſſiones, vt refertur ab eodem Sixto IV. in alia Bulla etiam ſub titulo *Dum attenta*, anno 1476.

Vt enim in noſtris Annalibus tom. 2. dicimus hæc Confraternitas propagari cæpit rempore B. Simonis Stoch Ordinis Generalis, qui priuilegium ſcapularis, & adiutorium Fratrum, & Confratrum poſt mortem à B. Virgine impetrauit. Huius enim ſingularis priuilegii occaſione magnopere euulgata eſt B. Virginis deuotio, & Confraternitas. Cui etiam plures Summi Pontifices magna priuilegia conceſſerunt.

33 Primò enim Innocentius IV. vt dictum eſt, & ante ipſum Hadrianus II. Stephanus V. Sergius III. Ioannes X. & XI. & Sergius IV. vt refertur in prædicta Bulla Greg. XIII. omnibus Chriſti fidelibus verè pœnitentibus contritis, & confeſſis qui Confratriam Ordinis aſſumerent, & eam intrarent tertiam partem omnium peccatorum in Domino relaxarunt. Quia tamen Paul. V. ann. 1606. vt infra videbitur omnes indulgentias Confratrum antiquas caſſauit, nouis aliis adiunctis, & conceſſis, ideo hæc remiſſio peccatorum quæ verè indulgentia eſt, pro vt conceſſa ab hoc Pontifice nullius eſt momenti. Maiorem tamen indulgentiam Paulus Pontifex conceſſit, videlicet plenariam, ingredientibus prædictam Confraternitatem, vt ex dicendis conſtabit.

34 Deinde Vrb. IV. aun. 1. ſui Pontificatus magnam Fratribus, & Confratribus noſtris conceſſionẽ fecit, videlicet quod Sacerdotes Ord. noſtri poſſent confratrum noſtrorum ad ſe recurrentium confeſſiones audire, de ſuorum (ideſt ipſorum confratrum) Prælatorum licentia, niſi ea forte talia commiſiſſent propter quæ Sedes Apoſtolica eſſet conſulenda. Huic cõceſſioni (inquit Caſar. *in Comp. priu. Mend. v. abſolutio, quoad ſaeculares* 1.) non reperitur ſimilis in priuilegijs Mendicantium. Ea. n. conceditur vt ſine vlla approbatione Ordinarij poſſint Fratres noſtri ſæcularium confeſſiones audire, & à caſibus etiam Epiſcopalib. abſoluere. Sed quoad primum derogatum eſt per Conc. Trid. vt dictum eſt *tom. 1. c. 19. à nu. 2.* Quoad ſecundum verò etiam eſt omnino ſublatum propter decreta SS. Cong. adducta eod. *c. 19. n. 17.*

35 Præterea Clemens VII. ann. 1530. pridie Idus Augusti in Bulla *Ex Clementi* quæ habetur in 1. tomo Laertij Cherubini inter Bullas huius Pontificis num. 31. plures gratias, & indulgentias Confraternitatibus noſtris conceſſit. Primò etenim ſingulare illud priuilegium de adiutorio à B. Virgine præſtando animabus Fratrum, & Confratrum poſt eorum mortem approbauit, & innouauit. Id autem priuilegium illis verbis à Pontifice in Bulla relatis continetur. Sane pro parte dilectorum Filiorum Nicolai Audeth Generalis, ac Prouincialium, & Priorum domorum Ordinis B. Mariæ Virginis de Monte Carmelo, necnon confratrum vtriuſque ſexus Confraternitatum in Eccleſijs domorum eiuſdem Ordinis inſtitutarum, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod alias felic. recordat. Ioannes XXII. & Alexand. V. Roman. Pontiſ. prædeceſſores noſtri vniuerſis, & ſingulis Chriſti fidelibus qui Confraternitatem de Monte Carmelo ingredi, ſeu Confratrum Confraternitatum huiuſmodi numero aſcribi, ipſiuſque Ordinis ſtatuta obſeruare, ac habitum dicti Ordinis deferre, ſeque Fratres, & Sorores dicti Ordinis appellare, ita quod ſi mulier Virgo caſtitatem, vidua verò continentiam, coniugata tamen matrimonij iura prout Sancta Eccleſia præcipit tempore earum ingreſſus inuiolabiliter ſeruare velle promitterent, & obſeruarent, tertiam partem ſuorum peccatorum in Domino relaxarunt, ac ipſa glorioſiſſi-

ma Dei Genitrix ſemper Virgo Maria, ipſorum Confratrum, ſeu Religioſorum, ac Sororum animas, poſt eorum tranſitum, ſuis interceſſionibus continuis, pijs ſuffragijs, & ſpeciali protectione adiuuabit. Quodque Fratres ipſi gratiarum earumdem prædeceſſorum participes fieri volentes, horas Canonicas, iuxta formam ab Alberto Patriarcha dicto Ordini, conceſſam, & ordinatam recitare, ignari verò litterarum, diebus quib. S. Eccleſia ieiunare præcipit, ieiunare, necnon quarta feria, & Sabbato toto tempore vitæ eorum prærerquam die qua aliquarum ex ferijs prædictis natiuitatem Domini Noſtri Ieſu Chriſti occurrere contigerit, à carnibus abſtinere deberent. Hæc ibi.

36 Inferius etiam ampliſſima hæc priuilegia eiſdem Confratribus conceſſit. Omnibuſque, & ſingulis vtriuſque ſexus Confratribus, & cuilibet eorum, aliquẽ Presbyterum idoneum ſæcularem, vel cuiuſuis Ordinis etiam Mendicantium, & de obſeruantiam regularem in ſuum poſſint eligere Confeſſorem, qui vita eis comite, eos & eorum quemlibet à quibuſuis etiam maioris excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, alijſque Eccleſiaſticis ſententijs, cenſuris, & pœnis, à iure vel ab homine quauis occaſione, vel cauſa pro tempore latis, & quibus etiam pro tempore irretiti fuerint, etiamſi illorum abſolutio Sedi prędictæ ſpecialiter, vel generaliter (præterquam per litteras in Cœna Domini legi ſolitas) reſeruata foret, ac quorumcumque votorum, & iuramentorum, necnon Eccleſiæ præceptorum tranſgreſſionibus, periuriorum, ſimoniæ, & homicidij, mentalis, vel caſualis reatibus, manuum violentarum in quas vis perſonas Eccleſiaſticas, non tamen Epiſcopos, vel eorum Superiores de præterito iniectionibus, ieiuniorum, horarum Canonicarum, diuinorum officiorum, ac pœnitentiarum iniunctarum, in toto, vel in parte omiſſionibus, omnibuſque alijs eorum peccatis criminibus, exceſſibus, & delictis quantumcumque grauibus, & enormibus, etiã talibus propter quæ Sedes prædicta meriro conſulẽda foret, in caſibus dictę Sedi qualitercumque reſeruatis (exceptis contentis in dictis litteris Cœnæ Domini) ſemel in vita, & in mortis articulo, de alijs verò dictæ Sedi non reſeruatis caſibus toties quoties opportunum fuerit, eorum confeſſionibus diligenter auditis abſoluere, illiſque pro commiſſis pęnitentiam ſalutarem iniungere. Vota verò viſitationis quæcumque vltra marina (liminum Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum de Vrbe, ac S. Iacobi in Compoſtella, necnon Religionis, & caſtiratis votis dumtatax exceptis) in alia pietatis opera commutare, & iuramenta quæcumq. ſine tertij præiudicio relaxare, ac omnium eorum peccatorum ſemel in vita, & in mortis articulo, vt præſertur, etiamſi tunc non ſubſequatur, plenariam remiſſionem, & abſolutionem auctoritate Apoſtolica impendere poſſit. Liceatque omnibus, & ſingulis vtriuſque ſexus Confratribus prædictis, & cuilibet eorum, habere Altare portatile cum debitis reuerentia, & honore, ſuper quo in locis ad hoc congruentibus, & honeſtis, etiam non ſacris, & quauis etiam Apoſtolica auctoritate interdictis, ſeu tempore ceſſationis à diuinis, dummodo cauſam non dederint huiuſmodi interdicto, ſeu ceſſationi, & per eos non ſtet quominus pareatur Apoſtolico interdicto, etiã antequam illuceſcat dies, circa tamẽ diurnam lucem, ſeu circa meridiem, cum qualitas negotiorum pro tempore ingruentiũ id exegerit, in eorũ præſentia, clauſis ianuis, excommunicatis, & interdictis excluſis, non pulſatis campanis, & ſubmiſſa voce Miſſas, & alia diuina officia per Sacerdotes ſęculares, vel Regulares huiuſmodi celebrare, ac quocumque rempore Euchariſtiam, & alia Sacramenta Eccleſiaſtica à quocumque maluerint Presbytero idoneo, & vbicumque ſine Rectoris Parochialis Eccleſiæ præiudicio, recipere, & adminiſtrare liberè, & licitè valeant, & ſi contingat, eos, vel eorum aliquem, tempore interdicti huiuſmodi ab humanis decedere, corpora eorum Eccleſiaſticę cum aliqua honeſta tamen funerali pompa tradi poſſint ſepulturæ. Quodque ſingulis quadrageſimalibus, & alijs cuiuslibet anni tẽporibus, & diebus Stationum Baſilicarum, & Eccleſiarum Almæ Vrbis Romæ, & extra illius muros, vnam, vel duas Eccleſias, aut vnũ, duo, vel plura Altaria in partibus illis, vbi eos, ſeu eorum aliquem reſidere, ſeu quo declinare contigerit, quas, vel quæ ipſi, vel quiliber eorum duxerint eligẽdas, vel eligenda deuotè viſitando, tot, & ſingulas, ac ſimiles indulgentias, & peccatorum remiſſiones cõſequantur quas conſequerentur, ſi ſingulis diebus eaſdem ſingulas dictæ Vrbis, & extra eam Eccleſias pro Stationibus huiuſmodi deputatas perſonaliter viſitarent. Hæc ibi.

37 Circa quæ notandum aliqua ex iſtis omnino ſublata eſſe, alia moderata, alia verò in ſua vi, & robore permanere. Primò enim illud de eligendo confeſſore, intelligendum eſt dummodo ille ſit approbatus ab Ordinario iuxta decretum Concil. Trid. *ſeſſ. 23. ca.* 15. & Bullam Clementis VIII. prout ſupra *num.* 16. dictum manent. Similiter quoad cenſuras, & caſus reſeruatos à quibus abſolui poſſe à prædicto confeſſario Confratres concedit hic Pontifex, vide limitationem Clementis VIII. loco citato, quoad hoc enim priuilegia hæc Clementis VII. etiam moderata ſunt. Vide etiam dicta *tom. 1. cap. 19. num.* 20. Quoad illud de facultate commutandi vota, & iuramenta exceptis illis de quibus ibi eſt ſermo, non video vllam reuocationem, & ita manet, vt credo, in ſua vi. Notandus tamen error qui in prædicta Bulla quoad hoc punctum videtur eſſe. Cum enim dicitur. *Vota vero viſitationis quacumque vltra marina (liminum Beatorum Patri &c. exceptis)* errore Scriptoris ita factum eſſe videtur, ita vt dici deberet: *Vota verò quacumque (viſitationis vltramarina, liminum Beatorum Petri, &c. exceptis)*. Iurentum enim Pontificis illud videtur eſſe, vt quæcumque vota exceptis viſitationis vltra marinę, liminum Apoſtolorum, S. Iacobi in Compoſtella, Religionis, & caſtitatis poſſent commutari in alia pietatis opera. Hic enim eſt communis modus concedendi hanc facultatem. Alias enim ſi prout in prædicta Bulla iacet eſſet legendum ſequeretur poſſe prædictos confeſſarios commutare Confratrum vota viſitandi S. Sepulchrum, non autem recitandi ſemel coronam Virginis quod eſt abſurdum. Circa illud priuilegium pro tempore interdicti modo ibi aſſignato non videtur fuiſſe reuocatum à Concil. ſed in ſuo vigore permanere. Etſi enim Concilium Tridentinum *ſeſſ.* 25. *cap.* 12. iuſſerit interdicta omnia à Regularibus obſeruari debere, tamen nec ibi nec in *cap.* 22. vbi reuocantur priuilegia contraria, loquitur de Confratrijs, aut Confratribus, ſed ſolum de Religioſis. Illud verò de Altari portatili ea parte qua dicitur etiam in locis non ſacris poſſe eſſe vſum illius, videtur reuocatum à Concil. *ſeſſ. 22. in decret. de obſeruand. & vitand. in celebrat. Miſſarum*, quatenus ibi ordinatur *ne in priuatis domibus, atque omnino extra Eccleſiam, &*

ad

ad diuinum tantum cultum dedicata oratoria, Sanctum Sacrificium peragatur cum reuocatione priuilegiorum in fine. Quamuis hoc non ſit ita certum vt oppoſitum probabiliter dici non poſſit, aſſerendo Concilium ſolum loqui contra eos, qui regulariter, aut continuo vtuntur prędicto Altari portatili extra Eccleſiam, non de ijs qui in caſu particulari, & raro contingenti, ſcilicet, in caſu interdicti, eo vtuntur. Illud de ſepultura tempore interdicti non video eſſe reuocatum. Fauet Gauantus *in Man. Epiſcoporum verbo interdictum num.* 50. Reuocatæ tamen ſunt illæ Indulgentiæ pro diebus Stationum Romæ à Paulo V. vt inferius dicetur.

38 Demum idem Pontifex concedit in dicta Bulla, omnibus alijs, qui gratijs eorumdem Confratrum gaudere voluerunt, vt aliquam eleemoſynam, ſiue charitatem prout eis, ac præſidentibus Confraternitatum huiuſmodi viſum fuerit, dando, & largiendo gratiarum huiuſmodi participes fiant. Quia tamen Pius V. anno 1567. in Bulla *Etſi Dominici*, quæ habetur in 2. tom. Bullar. inter Bullas ipſius *nu.* 30. omnes indulgentias pro quibus porrigendæ ſunt manus adiutrices caſſauerit, & annullauerit, ideo prædicta conceſſio, ſaltem quoad Indulgentias nullius eſt roboris, & momenti, niſi forſan ea faciant in quæ Greg. XIII. infra referendus huiuſmodi Indulgentias propter eleemoſynas, & manus adiutrices lucrandas, commutauit. Et hoc non quoad Indulgentias perſonales, quia iſtæ ſunt poſtea à Paulo V. reuocatæ, & coarctatæ, ſed quoad locales, v. g. pro Eccleſias noſtras viſitantibus. Quoad alia vero priuilegia, non video tam manifeſtam derogationem in dicta Bulla Pij V. & propterea nihil audeo decernere aliorum iudicium expectans.

39 Poſtea Greg. XIII. anno 1577. in Bulla *Vt laudes* referens gratias, & priuilegia Ordini, ac Confraternitatibus noſtris conceſſa, quæ approbat, & confirmat ſic dicit. *Idemq. Ioannes XXII. pro animabus quæ in Purgatorio exiſtunt, & habitum huius Religionis geſtarunt, vel eorum Confraternitatem ingreſſi fuerint, vel Confratrum numero aſcripti in honorem eiuſdem B. Mariæ Matris Dei, die Sabbati poſt eorum tranſitum, interceſſionibus continuis pijs ſuffragijs, & meritis, ac ſpeciali protectione adiuuãdis publicauit, corroborauit, & confirmauit*. Inferius etiam quæ Clemens VII. poſt Ioannem XXII. & Alexand. V. Fratribus, & Confratribus, conceſſit referens, ea etiam approbauit, & confirmauit, clauſula tamen porrigendi eleemoſynas, & manus adiutrices, dempta, & in alia opera commutata. Videlicet, *quod hi Chriſti fideles, qui illas cõſequi voluerint, Eccleſias viſitãdo ſint contriti, & confeſſi, ac loco eleemoſynæ prædictæ iuxta prædeceſſorum prædictorum volũtatem eroganda ſepties orationem Dominicam, itidemq; ſalutationẽ Angelicam, recitent, vel habitum dicti Ordinis ſicut in litteris Apoſtolicis piæ memoriæ Ioannis Papæ XXII. ac Alexandri V. nec non Pij V. prædeceſſorum noſtrorum continetur geſtent, vel veſperas pro defunctis recitent, aut ante SS. D. N. Ieſu Chriſti Corpus terrã exoſculentur, ac pro hæreſũ extirpatione, ſanctæq. Matris Eccleſiæ tranquillitate, Chriſtianorumq; Principum pace, & vnione pias ad Deum preces effundãt, & alias iuxta dictorum prædeceſſorum noſtrorum litterarum ſeriem orent, aliaq. peragant*. Hæc Greg. XIII. in præd. Bulla.

40 Tandem Paulus V. Romæ apud S. Petrum die 30. Octob. anno 1606. in Bulla *Cum certas*, reuocatis, caſſatis, omnibus, ac ſingulis indulgentijs, peccatorum remiſſionibus, ac pœnitentiarum relaxationibus conceſſis Confraternitati noſtri Ordinis, nouas has indulgentias ipſi conceſſit, his verbis: Omnibus vtriuſq; ſexus Chriſti fidelibus, dictã Confraternitatem vbiq; locorum, tam hactenus canonicè (vt præfertur) inſtitutam, quam deinceps vt infra inſtituendam de cætero ingredientur, & habitum recepetint, die primo eorum ingreſſus ſi verè pœnitentes, & confeſſi Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum ſumpſerint plenariam. Ac tam ipſis pro tempore deſcribendis quam iam deſcriptis in dicta Confraternitate Confratribus, & Conſororibus, etiã verè pœnitentibus, & confeſſis, ac Sacra Communione refectis, qui in feſto principali Commemorationis eiuſdem Beatæ Mariæ, die 16. menſis Iulij, aut iuxta ritum nonnullorum locorum die Dominica immediate ſequenti celebrari ſolito Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum ſumpſerint, ac pro Chriſtianorum Principum concordia, hæreſum extirpatione, ac Sanctæ Matris Eccleſiæ exaltatione, pias ad Deum preces effuderint, etiam plenariam. In mortis quoque articulo eiſdem vtriuſque ſexus confratribus, qui pœnitentes, & confeſſi, ac Sanctiſſima Communione refecti, nomen Ieſu ore, ſi potuerint, ſin autem corde deuotè inuocauerint, plenariam ſimiliter omnium peccatorum ſuorum Indulgẽtiam, & remiſſionem miſericorditer in Domino concedimus, necnon ipſis Confratribus, & Conſororibus qui ſimiliter pœnitentes, & confeſſi, ac Sacra Communione refecti Proceſſioni in vna Dominica cuiuslibet menſis per dictam confraternitatem, de Ordinarij licentia faciendæ deuotè interfuerint, & ibi (vt præfertur) orauerint, ſeptem annos, & totidem quadragenas. Ipſis verò, qui ab eſu carnis his diebus quibus Confratres dictæ Confraternitatis ex illius inſtituto veſci non ſolent, abſtinebunt, tercentum dies. Qui autem qualibet die ſepties orationem Dominicam, & toties Salutationem Angelicam ad honorem ſeptem gaudiorum eiuſdem Beatæ Mariæ Virginis recitauerint quadraginta dies, nec non etiam qui eum habitu eiuſdem Confraternitatis pœnitentes, & Confeſſi ſemel in menſe Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum ſumpſerint, & vt præfertur, orauerint, quinque annos, & totidem quadragenas. Ijs verò Confratribus, & Conſororibus qui pœnitentes, & confeſſi in qualibet ex feſtiuitatibus eiuſdem Beatæ Mariæ Virginis dictum Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum in Eccleſia, vel Capella dictæ Confraternitatis deuotè ſumpſerint, & vt ſupradictum eſt, orauerint, tres annos, & totidem quadragenas, qui autem cum lumine dictum Sanctiſſimum Euchariſtię Sacramentum quando ad infirmos defertur comitati fuerint, & pro eiſdem infirmis pias ad Deum preces effuderint, quinque annos, & totidem quadragenas. Qui verò corpora defunctorum, tam Confratrum, & Conſororum quam aliorum ad ſepulturam aſſociauerint, & pro eorum animabus ad Deum orauerint, centum dies. Quoties verò prædicti Confratres, & Conſorores officium eiuſdem B. M. Virg. deuotè recitauerint centum dies. Qui verò Miſſis, & alijs diuinis officijs in Eccleſia, vel capella, aut oratorio dictæ confraternitatis pro tempore celebrandis, & recitandis, ſiue cõgregationibus, publicis, vel priuatis eiuſdem Confraternitatis vbiuis faciendis interfuerint, aut pauperes hoſpitio ſuſceperint, aut eis in eorum neceſſitatibus, vel in periculo peccandi exiſtentibus auxiliati fuerint, aut eleemoſynas temporales, vel ſpirituales eis dederint, vel pacem cum inimicis proprijs, vel alienis compoſuerint, ſeu componi fecerint,

rint,vel procurauerint, aut deuium aliquem ad viam ſaluris reduxerint,& ignotantes Dei præcepta, & ea quæ ad ſalurem ſunt docuerint, aut quodcumque aliud pietatis,vel charitatis opus exercuerint, toties pro quolibet prædictorum piorum operum centum dies de iniunctis eis, ſeu alias quomodolibet debitis pęnitentijs in forma Eccleſiæ cōſueta relaxamus. Ac dilecto filio nunc,& pro tempore exiſtenti Priori Generali dicti Ordinis Carmelitarum, vel illo abſente eius Vicario Generali, huiuſmodi Confraternitatem B. M. de Monte Carmelo vbiuis locorum extra Vrbem erigere, & inſtituere, illique omnes ſupradictas Indulgentias, & gratias ſpirituales (ſeruata tamen forma præſcripra in Conſtitutione felic.record. Clementis prædeceſſoris ſuper dictarum Confraternitatum aggregationibus, & inſtitutionibus edita)communicare ſimiliter liberè, & licitè poſſit, & valeat auctoritate Apoſtolica tenore præſentium facultatē concedimus, & impartimur.

41 Quia tamen in hac Bulla ipſis Confratribus,& Cōſororibus aſſiſtentibus Proceſſioni in vna Dominica cuiuslibet menſis per dictam Confraternitatem faciendæ ſeptem annos, & totidem quadragenas conceſſerat, vt præmiſſum eſt, poſtea ſub anno 1609. plenariam Indulgentiam eiſdem conceſſit, verè tamen pœnitentibus, confeſſis, & Sacra Communione refectis, & orantibus pro Chriſtianorum Principium concordia, hæreſum extirpatione, ac S.Matris Eccleſiæ exaltatione.Itē anno 1614.ſupplicante Theodoro Stratio eo temporis Procuratore Generali,nūc verò Priore Generali Ordinis, extendit prædictam Indulgentiam ad Confraternitates omnes ſub inuocatione B. Mariæ Virginis de Monte Carmelo in quacumque mundi parte de cætero canonicè erigendas.

42 Circa prædictas autem Pauli V. Indulgentias aliqua notanda. Primum, quod per huiuſmodi reuocationem Indulgentiarum non ſunt reuocatæ, aut caſſatæ illæ quæ conceſſæ erant Eccleſijs Ordinis noſtri, iuxta dicta *tom. 1. cap. 3. num. 19.* Pro quo vide Gauantum *in Man. Epiſcop.verb.Indulgentiæ num.* 25. Secundum, probabile forſan eſſe, nec etiam reuocatas eſſe Indulgentias conceſſas Confratribus defūctis, aut in articulo mortis conſtitutis, propter ea quæ dicta ſunt citato loco, in hoc tamen aliorum iudicio me remitto. Tertium, quod licet ad lucrandas prædictas Indulgentias, ſufficiat facere ea quæ à prædicto Pontifice deſignantur,ad fruendum tamē ſingulari priuilegio, quod vulgo Bullæ Sabbathinæ nuncupatur, videlicet, de auxilio, & patrocinio à B. Virgine præſtando animabus Confratrum in Purgatorio exiſtentibus poſt ipſorum mortem præcipue die Sabbathi requiruntur ſequentes conditiones.

43 Prima eſt, habitum, ſeu ſcapulare B. Virginis in vita geſtare. Ita enim habetur in Bullis Ioannis XXII. Alexand.V.Clemen.VII.Gregor.XIII.ac in decreto S. Inquiſitionis Romanæ, anno 1613.qui habitus, ſeu ſcapulare coloris griſſei debet eſſe, & ſaltem pro prima vice ab aliquo Prælaro Ordinis, ſeu ab ipſo auctoritatem habente benedictum. Declaratur autem in noſtris Conſtitutionibus *part. 4. capitulo* 28. *numero* 6. Superiorem qui poteſt habitum benedicere, & hanc facultatem delegare eſſe Generalem Ordinis pro tota Eccleſia, Prouinciales pro ſuis Prouincijs, Priores verò locales poſſe quidem id facere per ſe ipſos non tamen alijs delegare hanc facultatem. Debere autem dari tale ſcapulare, vel habitum à Superioribus Ordin.colligitur à ſimili de chorda D.Franc. quā debere ſimiliter à Superioribus eiuſdem Ordinis dari Confratribus eius Confratriæ expreſſit Sixtus V. in Bulla *Diuinæ charitatis*, anno 1587. apud Rodriguez *tom. 1. quæſt.Regul. qu.* 58. *art.* 1. Vbi etiam de benedictione talis chordæ à Superioribus facienda. Hic autem notandum à S. Congregatione declaratum eſſe, prout refert Barboſa *in Collect. Bullar. verb.Confratres*, poſſe concedi Confratribus ſæcularibus habitum patientiæ,quæ ſolis Religioſis propriè conuenit. Quod intelligo quoad formam,& materiam, non quoad longitudinem, ſeu latitudinem.

44 Secunda, ſaltem ex conſuetudine, & conformiter ad noſtras Conſtitutiones *part. 4. cap.* 28. *num.* 7. imò conformiter ad Bullam Pauli V. ſupra *nu.* 40. deſcribi in libro Confraternitatis. Quia tamen in Bulla Greg.XIII. & verbis adductis *nu.* 39. ſub disiunctione ponitur, vel ingredi Confraternitatem, vel Confratrum numero aſcribi, non videtur prædicta conditio eſſentialis,licet ſine dubio obſeruanda pro maiori cautela, maximè quia ſimilis conditio pro Confraternitate chordæ S.Franciſci videtur neceſſaria,vt affert Rodriguez *tom. 1. quæſt. Regul. quæſt.* 58. *art.* 1. & pro omnibus Confraternitatibus id habet Flauius Cherubinus *in Compend. Bullar. in Sixto V. num.* 13. *ſcholio* 2.

45 Tertia, ſeruare caſtitatem reſpectiuè ad ſtatum in quo ſunt Confratres, & Conſorores. Hæc enim conditio à Summis Pontificibus relatis deſignatur. Quę non ſic eſt intelligenda, vt Confraternitatem ingredientes, teneantur votum caſtitatis emittere,quemadmodum Fratres in profeſſione, ſed quod caſtitatem pro ſuo ſtatu colant. Nec ita eſt intelligenda quod ſtatum mutare nequeant. Confratres enim ſoluti, & Conſorores Virgines ad nuptias tranſire poſſunt, & tunc ad coniugalem caſtitatem, non ad Virginalem tenebuntur. Vnum etiam aliud pro hac (idem dico pro ſequenti) conditione aduertendum eſt, quod ſcilicet quamuis aliquis humana fragilitate ductus ſemel, bis, aut pluries contra caſtitatem peccauerit, ſi tamen pœniteat, firmiterque proponat iterum eam ſeruare, vt huius priuilegij particeps efficiatur, non propterea incapax ipſius efficietur.

46 Quarta conditio eſt, recitare officium Canonicum, ſi illud recitare nouerint, ſin autem non nouerint, loco officij, Eccleſiæ ieiunia obſeruare, & feria 4. & Sabbatho à carnibus abſtinere, niſi vbi in his diebus Natiuitatis Domini feſtū inciderit. Sic enim habetur in prædicta Bulla Clem.VII.referentis Ioannem XXII. & Alexand.V. & in decreto adducto S. Inquiſitionis Romanæ anno 1613. & indicatur in lectionibus officij Commemorat. ſolemnis B. Virg. Mariæ de Monte Carmelo à S.Congregatione Rituum approbatis. Licet autem in prædicta Clem. VII. Bulla ex Ioanne XXII. & Alexand.V.dicatur hoc officium debere eſſe *horas Canonicas iuxta formam ab Alberto Patriarcha dicto Ordini conceſſam, & ordinatā*, quia tamen in prædicto decreto S. Inquiſitionis Romanæ dicitur, *Officiumq. paruum recitauerint*, denotari videtur,Eccleſiam auctoritate qua pollet explicaſſe officium illud canonicum ad lucrandum hanc gratiam requiſitum ſufficienter ſuppleri per officium paruum B.Virginis,ita vt non recitantibus magnum officium, ſufficiat paruum B.Virginis recitare. Probabile etiam confeſſarios poſſe cum legitimè impeditis prædicta requiſita in alia opera pia æquiualen-

tia

tia commutare. Id enim de benigniſſima Virgine Maria hanc gratiam concedente,& de Summis Pontificibus etiam approbantibus credi debet.

47 *Solus Pater Generalis Ordinis pro tempore exiſtens, & in ſua abſentia eius Vicarius Generalis, ex indulto Pauli V. poteſt vbique locorum extra Vrbem ſeruata forma præſcripta à Clem. VIII. de qua infra, Confraternitates habitus erigere, & instituere, illiſque Indulgentias, & gratias ſpirituales auctoritate Apoſtolica liberè, & licitè communicare. Vicarius autem Generalis Congregationis Mantuanæ, vt pluries declarauit Sac. Congregatio ſuper Indulgentijs, ſolum in Eccleſiis ipſius Congregationis ex indulto eiuſdem Pauli V. Quoniam autem in Ordine noſtro duo alij ſunt ſupremi Generales præter noſtrum Diſcalceatorum primitiuam Regulam profitentium, vnus Congregationis Hiſpaniæ, alter Congregationis S.Eliæ, eadem Sacra Congregatio ſuper Indulgentijs declarauit vnumquemque eorum liberam habere facultatem inſtituendi vbique locorum Confraternitatem noſtram.* Ita in noſtris conſtitutionibus *par. 5.cap.28. num.1.* Quæ placuit hic tranſcribere pro maiori luce dicendorum.

48 Dubitari tamen poteſt an Pater Generalis (idem dico de PP.Generalibus PP.Diſcalceatorum, & Vicario Generali Congregat. Mantuanæ reſpectiuè) poſſint confraternitates noſtras inſtituendi facultatem alijs delegare. Videtur enim probabile quod ſic, quia iuxta dicta *tom.1.cap.18. num. 4.* Commiſſarius ex priuilegio perpetuo poteſt alijs ſuas vices delegare, facultas autem hæc inſtituendi confraternitates eſt priuilegium perpetuum,præſertim quia Paul. III.conceſſit Generali Societatis, vt *omnes gratias, conceſſiones, & indulta ſibi conceſſa à Sede Apoſtolica exercere poſſit per Vicarios, aut perſonas ad id ſibi beneviſas.* Suarez 4.*tom.de Relig.tract.8.lib.2. cap.22.nu.*8.Similiter Sixt.V.in Bulla *Dum ineffabilia* ann.1586. edita quæ eſt in 2. tom. Bullar. inter Bullas Sixti V. numer.21. facultatem conceſſit omnibus Fratribus Ordinis Prædicatorum deſignandis à Generali, vel Vicario Generali eiuſdem Ordinis inſtituendi confraternitates Roſarij vbique. His enim priuilegijs videtur vti poſſe Generales Ordinis noſtri. Nihilominus Reuerendiſſim.Theodorus Stratius generalis Ordinis cautius, & prudentius per ſe ſolum inſtituit etiam abſens confraternitates, in illis ſcilicet locis, quos Prouinciales deſignant, committendo tamen ipſis vt loca deſignent cum conditionibus à Clem. VIII.requiſitis.

49 Item cum vnica tantum inſtituti noſtri Confraternitas erigi poſſit in eodem loco, iuxta dicta ſupra ex Clem.VIII.*num.*8.ideo ad conſeruandam bonam pacem inter noſtros, & Patres noſtros Diſcalceatos ann.1616.die 24. Auguſt.Romæ Reuerendiſs.Magiſter Sebaſtianus Fantonus Prior generalis Ordinis, Reuerendiſs.P.Fr. Ferdinandus à S. Maria præpoſitus generalis noſtrorum PP. Diſcalceatorum Congregat.S.Eliæ, ac admod.R. P.Franciſcus à Sanctiſs. Sacramento Procurator Generalis Congregationis Hiſpaniarum eorumdem PP.Diſcalceatorum in hãc deuenerunt concordiam his verbis deſcriptam in Bulla Pauli V.*Ad ea per quæ* anno 1617.die 24. Aprilis qua prædicta concordia ab hoc Pontifice approbatur,& confirmatur.Ideo prædicti Patres Reuerendiſs.P.Magiſter Generalis, & Reuerendiſs.P.Præpoſitus generalis, & Procurator Generalis Hiſpaniæ ſub vna Beatiſſimæ Virginis tutela militantes, vt charitas mutua ſine vllius offenſione foueatur; ſponte &c.& omni &c.nominibus prædictis conueniunt, & paciſcuntur hoc propoſitio medio, videlicet, vt vbi Fratres Carmelitani erectam iam habeant Confraternitatem poſſint Diſcalceati ſanctum Scapulare petentibus concedere, ſodaleſque ita admittere, vt eo ipſo confraternitati Patrum Carmelitarum adſcripti cenſeantur,& ſint, & eaſdem indulgentias, priuilegia,facultates,aliaſque ſpirituales gratias, & indulta conſequantur modo quo ſupra. Item quoad proceſſiones tam præcipuam menſis Iulij ad Sanctiſſimæ Virginis Commemorationem ſolemnem fieri ſolitam, quam alias, quæ in aliqua Dominica ſingulorum menſium fiunt, quibus aſſiſtentibus confratribus, & conſororibus plenaria Indulgentia per SS. D. N. Paulum Papam V. ſub die 3. Auguſti 1609. in perpetuum conceſſa eſt, & poſtea ab eodem ſub die die 19.Iulij 1614. ad omnes in poſterum erigendas in quauis mundi parte confraternitates extenſa, ita pariter conueniunt,& paciſcuntur, vt vbi confraternitas in domibus Patrum Diſcalcearorum fuerit erecta,nolintque ipſi dictam proceſſionem, ſeu proceſſiones facere, poſſint PP.Carmelitani eam, vel eas celebrare, illique vel illis aſſiſtentes Confratres lucrentur Indulgentiam, ac ſi in eorum domo eſſet confraternitas; & è conuerſo ſi in domibus PP. Carmelitarum fuerit erecta confraternitas, nolintque ipſi proceſſionem celebrare, poſſint PP.Diſcalceati eam facere, confratreſque aſſiſtentes conſequantur Indulgentiam prædictam, quia ſic inter eos actum &c. Hæc ibi. Habetur hæc Bulla in lib. cui titulus eſt *Priuilegia Ordinis Fratrum Carmelitarum Diſcalceatorum à pag.126.*

50 Statuta etiam ſunt hæc pro inſtitutione prædictarum confraternitatum in noſtris conſtitutionibus p.4.cap.28.num.3.Et ne, quod in fauorem noſtræ Religionis à Summis Pontificibus conceſſum fuit aliquando in illius detrimentum vergat Reuerendiſs. Pater in poſterum confraternitatem noſtrã in exteris Eccleſijs præſertim aliorum Regularium non inſtituat,niſi ſub hac expreſſa conditione, quod ſi temporis ſucceſſu noſtra Religio domum in eodem loco fundauerit, inſtitutio Confraternitatis in aliena Eccleſia facta eo ipſo penitus expiret, nulliuſque reddatur valoris, & momenti, & valeat P.Generalis nouam erectionem in noſtra Eccleſia ſeruatis ſeruandis facere: & niſi etiam ſub iuramento promittant tum Superiores exterarum Eccleſiarum in quibus inſtituenda fuerit Confraternitas, tum Confratres, quod nec directè, nec indirectè, nec per ſe, nec per alios vllo vnquam tempore impedient,quominus poſſimus nos, ſi ſe obtulerit occaſio, nouum ibi Monaſterium acquirere, imò expreſsè proteſtentur ſe ad id quatenus opus fuerit, ex nunc pro tunc ſuum præbere conſenſum. Hæc ibi. Vnde declaratum video à S. Congregatione Epiſcoporum & Regularium ſub 15. Septembris 1634. confraternitatem noſtram erectam in quadam Eccleſia Patrum Auguſtinianorum ſuſpendi debere, vt poſſet inſtitui in Eccleſia noſtri Ordinis.

51 Grauiſſima Roſarij B.Virginis Mariæ Confraternitas, quam clariſſima Dominicanorum Patrum familia habet,iuxta Nau.*in Miſcellaneis de Pſalterio, & Roſario Virginis Matris Miſcellaneo* 4.cœpit ann.1476. à quodam egregio Doctore Prouinciali eiuſdem ordinis nomine Iacobo Spenger, qui ſimul vocatur Prior Monaſterij Prædicatorum Coloniæ, quibuſdam Statutis ſuper ingreſſu, & obligatione Confratrum adiecti, quam Alexander Legatus ad inſtantiam Imperatoris Federici III. & eius vxoris Au-

Auguſtæ

guſtæ confirmauit,& indulgentias auxit. Hæ autem indulgentiæ, prout conſtat ex Bulla Leonis X.inferius referendæ,ſunt,Confratribus, ſeu Conſororibus in ſingulis quinque B.Virginis Mariæ feſtiuitatibus, ſcilicet Annunciatione,Viſitatione, Aſſumptione, Natiuitate, & Purificatione centum dies Indulgentiæ, & quoties Roſarium per ſe, vel per alium legerent, vel legi facerent,ſeu Sabbatis, & feſtiuis diebus decantationi *Salue Regina* quod in dicta Eccleſia cãtabatur,intereſſent,40.dies.

52 Deinde Sixtus IV.in Bulla *Ea quæ ex fidelium*, anno 1479. in 1.tom. Bullar. inter Bullas eiuſdem Sixti num.18.ad inſtantiam Ducis, & Ducíſſæ Brittaniæ approbauit antiquum vſum orandi qui dicitur Pſalterium,ſeu Roſarium B.Virginis, quo ſcilicet toties Angelica Salutatio *Aue Maria* dicitur, quot ſunt Pſalmi in Pſalterio Dauidico ſcilicet 150. ſingulis decem Salutationibus orationem Dominicam ſemel præponendo, concedens inſuper pro qualibet quinquagena prædicti Pſalterij quinque annos, & totidem quadragenas Indulgentiæ. Conſtat etiam ex Leone X.in Bulla *Paſtoris æterni* anno 1520. edita in *Appendic. ad Bullarium num. 2. inter Bullas Leonis* eumdem Sixt.IV.voluiſſe, & ordinaſſe quod omnes, & ſinguli Confratres vtriuſque ſexus Confraternitatem prædictam ſeruantes tam in dicta Ciuitate Colonienſi, quam vbicumque locorum verè pœnitentes,& confeſſi, qui orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam prædictam modo præmiſſo dicerent in ſingulis Natiuitatis,Annunciationis, Aſſumptionis eiuſdem B.V.Mariæ feſtiuitatibus Indulgentiam ſeptem annorum, & totidem quadragenarum conſequerentur.

53 Succeſſiuè Innocentius VIII. cum anno 1483. vel 1484.Bartholomæus de Comatijs Generalis eorumdem Patrum Dominicanorum Capitulum Generale Romæ celebraret, vt conſtat ex prædicta Bulla Leonis X.Bartholomæo Generali viuæ vocis oraculo,omnibus qui tunc erant, & in futurum eſſent de dicta Confraternitate, & per hebdomadã dicerent Pſalterium B.Mariæ Virginis huiuſmodi plenariam omnium peccatorum ſuorum remiſſionem, ſemel in vita,& ſemel in mortis articulo, ac etiam receptis per litteras ad beneficia dicti Ordinis, non autem quæſtu, ſed deuotionis cauſa, conceſſit, de qua conceſſione per litteras teſtimoniales ipſius Bartholomæi ſui ſecreti ſigilli ſeu ſignati vſualis impreſſione munitas conſtat.

54 Inſuper,vt etiam ex eiuſdem Leonis Bulla conſtat *Raymundus tit.S.Mariæ nouæ Presbyter Cardinalis tunc per Germaniam dictæ Sedis Legatus, eiſdem Confratribus, & conſororibus, pro quolibet Roſario centum dies Indulgentiarum perpetuò, & ſimiliter plures, ac diuerſi locorum Ordinarij ſinguli Indulgentiam 40. dierum conceſſerunt, prout etiam in Raymundi Cardinalis Legati. necnon Alexandi Epiſcopi, & Nuncij, & Ordinariorum huiuſmodi ſingulis de ſuper confectis litteris dicitur plenius contineri.*

55 Poſt quæ idem Leo X.in Bulla relata Confraternitatem, ritum, ſeu modum orandi, & prædictas Indulgentias per Sixtum, Innocentium, Legatum, & Ordinarios prædictos conceſſas approbauit, aliaſq; Indulgentias, & priuilegia his verbis conceſſit. De omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi, Ioanni Duci,Mariæ Duciſſæ,Sibillæ Marchioniſſæ,Ioanni Præpoſito,Priori,ac Fratribus Prædicatoribus, & eorum ſingulis, ac vniuerſis, alijſque vtriuſque ſexus Chriſti fidelibus dictæ Confraternitatis Confratribus,& Conſororibus,vbilibet exiſtentibus, tam præſentibus,quam futuris,verè pœnitentibus, & confeſſis,ſeu confitendi propoſitum habentibus, qui ter in hebdomada dictum Roſarium deuotè orauerint, vt præfertur pro qualibet vice alios decem annos, & totidem quadragenas de iniunctis eis pœnitentijs miſericorditer in Domino relaxamus. Ac quod omnes prædicti eorum ſinguli in Paſcha Reſurrectionis, & feſtiuitatibus prædictis, ac tribus diebus ſingulis feſtiuitatum earumdem præcedentibus, cuicumque Presbytero domus Ordinis Prædicatorum Fratrum profeſſorum per eorum ſingulos pro tempore eligendos peccata ſua confiteri valeant, ipſeque Presbyter eorum confeſſionibus diligenter auditis, ipſos, & eorum ſingulos ab omnibus, & ſingulis excommunicationibus, alijſque Eccleſiaſticis ſententijs, cenſuris, & pœnis à iure, vel ab homine, quauis occaſione,vel cauſa latis,& promulgatis, necnon ſacrilegijs,inceſtibus,adulterijs, pœnitentiarum iniunctarum, & diuinorum officiorum, & ieiuniorum omiſſionibus,alijſque eorum peccatis,criminibus,exceſſibus,delictis,quantumcumque grauibus,& enormibus, in ſingulis etiam Sedi Apoſtolicæ reſeruatis caſibus (contentis in Bulla ſingulis annis die Cœnæ Domini legi conſueta, dumtaxat exceptis)abſoluere, & eis pro commiſſis pœnitentiam ſalutarem iniungere, ac iuramenta quæcumque ſine alicuius præiudicio relaxare,& vota quæcumque(vltra marina, viſitationis liminum Beatorum Petri, & Pauli, præfatorum, ac S.Iacobi in Compoſtella, necnon Religionis, & caſtitatis votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare liberè poſſit, Ordinarij,& Archidiaconi loci,ac Rectorum parochialiũ, & cuiuſuis alterius licentia deſuper minimè requiſita. Qualiter autem hæc priuilegia abſoluendi Confratres moderata,vel ablata iam ſint vide dicta ſupra *num.*37.

56 Ordinauit inſuper, ac ſtatuit, pro receptione, & conſcriptione aliquorum Confratrum, ſiue Conſororum in dicta Confraternitate, nihil omnino temporale exigi debere, ſed ſponte oblata dumtaxat recipi poſſe. Vide dicta ſupra *n.*30.

57 Refert etiam idem Pontifex prædictam Confraternitatem iam olim prout in hiſtorijs legitur à S. Dominico inſtitutam fuiſſe, & in diuerſis mundi partibus prædicatam ſequentibus ſignis. Quod etiam corroborant, quæ de hac hiſtoria referunt Dominicani Patres, ſpecialiter Abrahamus Bzouius *tom.* 13. *Annal. circa ann.* 1213. *numero* 9. *& ſequentibus*, vbi de quadam victoria meritis Beatæ Virginis Dei Matris accepta, alijſque miraculis Roſarij inſtitutum comprobantibus, ex varijs auctoribus agit.

58 Poſtea Clemens VII. in Bulla *Etſi temporalium*, anno 1534. edita, in tom.1. Bullar. inter Bullas huius Pontificis num. 40. dictam Confraternitatem, Indulgentias,& priuilegia illi à Prędeceſſoribus conceſſa approbauit, & confirmauit. Declarauit etiam ſatis eſſe Roſarium in hebdomadæ curſu recitari, & quia Leo X.conceſſerat viſitantibus quinque Altaria cuiuſcumque Eccleſiæ,vel vnum, aut duo quinquies ſi quinque defuiſſent,Indulgentias Stationum Almæ Vrbis,idem approbauit, & confirmauit. Item auxit Indulgentias conceſſas à Sixto IV. recitantibus Roſarium B.Virginis. Animaduertit autem Laertius

Che-

Cherubinus Collector Bullarum in hac Bulla Clem. VII. eam approbatam fuiſſe à Paulo III. & Iulio III.

59 Item ſub anno 1569. Pius V. duas edidit Bullas, ſeu Conſtitutiones circa huiuſmodi Confraternitatem. Priorem 28. Iunij, & poſteriorem die 17. Septembris, quæ habetur in 2. tom. Bullar. inter Bullas huius Pontificis num. 86. In priori decernit ſolum Priorem Generalem, aut ab eo deputatos, & Ambroſium Saluium Prouincialem prouinciæ Neapolitanæ poſſe Confraternitatem prædictam in quibuſcumque Eccleſijs erigere, nullum Confratrem pro ingreſſu in Confratriam aliquid ſoluturum, poſſe Confratres ad quaſcumque proceſſiones accedere, & in quibus corpora Defunctorum ad ſepeliendum deferuntur, cum eorum inſignijs, cuiuſuis etiam Superioris licentia minimè requiſita, prohibens ne dictis Generali, ſeu deputandis, & Ambroſio prædicto, aut ipſis Confratribus in præmiſſis aliquid moleſtiæ inferatur, ac illis concedens Indulgentias à prædeceſſoribus, præſertim Leone X. conceſſas. In poſteriori autem prædictum Pſalterium, ſeu Roſarium B. Virginis omniaq; indulta Indulgentias, & priuilegia per quoſcumque Summos Pontifices, ſeu Legatos conceſſa confirmauit, & approbauit, facultatem percipiendi legata cōceſſit, ac ſequentes Indulgentias conceſſit his verbis. Et inſuper quo quiſque ad ſe numero Confratrum præfatorum aggregandum, promptior, & alacrior fiat. De omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate cōfiſi, omnibus, & ſingulis Confratribus prædictis per deputatos prædictos deſcriptis, verè pœnitentibus, & confeſſis qui prima vice qua deſcripti fuerint, Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum in aliqua Eccleſia, aut Capella dictæ Confraternitatis perceperint, & vnam ſaltem quinquagenam Roſarij recitauerint, & pro tranquillitate Sanctæ Matris Eccleſiæ orauerint, necnon qui in mortis articulo conſtituti ſalutaris pœnitentiæ, & viatici Sacramento muniti fuerint plenariam omnium, & ſingulorum peccatorum ſuorum Indulgentiam, & remiſſionem miſericorditer in Domino concedimus, & elargimur. Qui verò in Reſurrectionis Domini Noſtri Ieſu Chriſti, Annunciationis, & Aſſumptionis Beatæ Mariæ præfatum Euchariſtiæ Sacramentum ſumpſerint, & partem Roſarij, vt præfertur, recitauerint, decem annos, & totidem quadragenas. Eiſdem autem Confratribus qui in reliquis Domini Noſtri IESV Chriſti, & Beatæ MARIÆ Virginis præfatorum feſtis diebus in quibus Sacra ipſius Roſarij myſteria recenſentur, vnam ſaltem Roſarij quinquagenam recitauerint, nécnon alijs omnibus, & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſti fidelibus, etiam non Confratribus qui in eiuſdem Roſarij Proceſſione, quę menſe quolibet fieri conſueuit deuotè interfuerint, & pariter Confratribus præfatis qui ipſum Roſarium integrum qualibet hebdomada deuotè recitauerint, ſeptem annos, & totidem quadragenas de iniunctis ſibi pœnitentijs, etiam miſericorditer in Domino relaxamus. Hæc ibi.

60 Præterea Sixtus V. in Bulla *Dum ineffabilia* anno 1586. edita quæ eſt in 2. tom. Bullarij inter Bullas Sixti num. 21. confirmauit, & approbauit Indulgentias, priuilegia, & indulta dictæ Confraternitati à ſuis Prædeceſſoribus conceſſa, & pro potiori cautela ea de nouo conceſſit, & innouauit. Facultatem item conceſſit Fratribus dicti Ordinis Prędicatorum per magiſtrum, & Vicarium Generales pro tempore deputandis inſtituendi prædictas Confraternitates Roſarij eiſque erectis omnes gratias, & indulta elargiendi. Inſuper ſequentes eiſdem Confratribus indulgentias conceſſit, ijs verbis. De omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi, omnibus, & ſingulis vtriuſque ſexus Confratribus ſingularū Confraternitatum Roſarij huiuſmodi, tam hactenus erectarum, quam in poſterum erigendarum, vt præfertur, vbicumque nunc, & pro tempore exiſtentibus, & in dictis Confraternitatibus pro tempore deſcriptis, & deſcribendis, itinerantibus, vel nauigantibus, ac ſeruientibus, totum Roſarium, infirmis verò, aut alias legitimè impeditis tertiam eius partem deuotè recitantibus, necnon temporibus debitis, & ab Eccleſia ſtatutis, confitendi, & communicandi firmum propoſitum habentibus, qui Capellam B. MARIÆ Roſarij in Eccleſ. ipſius B. MARIÆ ſupra Mineruā de Vrbe eiuſdem Ordinis Prædicatorum inſtitutam, vel alias Eccleſ. ſeu Capellas vbicumque dicta Confraternitas canonicè fundata fuerit ijs diebus quibus feſta myſteriorum eiuſdem Roſarij celebrantur viſitare, & proceſſioni, quæ prima Dominica cuiuslibet menſis fieri ſolet, intereſſe non poterint, plenariam omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam, & remiſſionem auctoritate, & tenore prædictis, concedimus, & elargimur. Illiſque omnes, & ſingulas Indulgentias, & peccatorum remiſſiones etiam plenarias alijs Confratribus, & Sororibus, Capellas, ſeu Eccleſias Roſarij huiuſmodi dictis diebus viſitantibus, ac dictæ Proceſſioni intereſſentibus, ſpecialiter, vel generaliter conceſſas, & in futurum concedendas, in omnibus, & per omnia, perinde, ac ſi dictas Capellas, ſeu Eccleſias dictis diebus perſonaliter viſitarent, & proceſſionibus huiuſmodi intereſſent auctoritate, & tenore prędictis communicamus, ac communicatas eſſe ſpecialiter, vel generaliter decernimus & declaramus. Hæc ibi.

61 Circa prædicta notandum primò S. Congregationem Epiſcoporum declaraſſe 13. Maij 1603. facultates conceſſas PP. Dominicanis pro Societate Roſarij locum nō habere in Societatibus eiuſdem extra eorum Eccleſias. Gauantus *in Man. Epiſcopor. verb. Confraternitates nu.* 8. Notandum 2. Ioannem XXII. conceſſiſſe Fratribus Ordinis Prædicatorum, quod Confratres ipſorum poſsēt ſepelire tempore interdicti in Eccleſia, vel Cęmeterio eorumdem Fratrum niſi fuerint excommunicati publicè, vel nominatim, ibique diuina celebrare ſeu audire. Ita Caſarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. Interdictum 3. nu.* 5. iungens, quod cum prædicti Prædicatores hac gratia frui vellent, re diſcuſſa in inſigni vniuerſitate Salmātina declaratum fuit ſolum debere iſta conceſſione vti iuxta cap. *Vt priuilegia de priuilegijs, & exceſſibus* eos Confratres, qui adhuc manentes in ſæculo eorū Ordini ſunt oblati, mutato habitu ſæculari, & qui bona ſua dederunt inter viuos, retēto ſibi vſufructu, ſic enim deciditur in dicto cap. *Vt priuilegia*. Verumtamen cum conceſſio Ioannis XXII. poſterior fuerit hac deciſione iuris communis non video cur iuxta illam debeat intelligi. Dubium tamen mihi ingerit an hi Confratres Fratrum Prædicatorum ſint ijdē, ac Confratres Roſarii. Hoc tamen ſcire ſpectat ad prædictos Patres. Tertiò notandum, quod quamuis Paulus V. omnes, & ſingulas Indulgentias tam Confraternitati Roſarii, quam aliis Confraternitatibus

à ſuis

à ſuis prædeceſſotibus conceſſas reuocauerit, nouas indulgentias, & priuilegia concedens poſtea tamen ad inſtantiam Ordinis Prędicarorum dictam reuocationem ad terminos iuris reduxit, concedens, & indulgens, vt Roſarij confraternitas vti poſſet, & gaudere Indulgentijs aliàs eidem à Summis Ponrificibus conceſſis, prout antea vtebantur, & non aliàs. Hoc patet ex Bulla eiuſdem Paul. V. *Cum olim* anno 1608. edita.

62 Circa proceſſionem autẽ huius Confraternitatis notandum quod licet, iuxta dicta *tom. 1. cap. 12. nu.* 41. à S. Congregatione declaratum ſit non licere Regularibus facere proceſſiones ſui Ordinis extra Eccleſias ſuas, & ambitum illius, circa proceſſionem tamen Roſarij, refert Feſtus *in Conſtit. ſui Ordinis p. 1. cap. 23.* declaraſſe S. Congregationem poſſe dictam ptoceſſionem fieri per totam Ciuitatem ſi ita habeat conſuetudo à 10. retro annis ſeruata, in quatuot feſtiuitatibus B.V. Mariæ, nimirum. Natiuitatis, Annunciationis, Purificationis, & Aſſumptionis.

63 Citca Confraternitatem chordæ Seraphici Patris S. Fraucifci conſtat ex Sixto V. in Bulla *Diuinæ charitatis altitudo* anno 1587. edita quæ habetur apud Rodrig. *tom. 1. quaſt. Regular. qu. 58. art. 1. & in Bullario eiuſdem Auctoris tom. 2. Bulla 8. in Sixto V.* eam inſtitutam fuiſſe ab eodem Sixto V. in Eccleſia S. Franciſci Aſſiſienſis, in qua ſub Altari maiori corpus eiuſdem S. Franciſci requieſcir, conceſſiſſeque facultatem Clementi Bontadeſio Genetalis Minorum prædictam Confraternitatem inſtituendi in quibuſcumque Eccleſijs eorumdem Minorum tam Conuentualium, quam de obſeruantia, & Capuccinotum cum varijs Indulgentijs, & peccatorum remiſſionibus. Sequentes aurem exprimit idem Pontifex in dicta Bulla ijs verbis: *Necnon de omnipotentis Dei miſericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius auctoritate confiſi vtriuſque ſexus Confratribus Chordigerorum huiuſmodi præter Indulgentias Religioni præfatæ conceſſas in mortis articulo, necnon quoties proceſſionibus Archiconfraternitatis Cordigerorum huiuſmodi ſingulis menſibus fieri ſolitis interfuerint ijſdem quidem Confratribus plenariam omnium peccatorum ſuorum Indulgentiam, & remiſſionem perpetuò conceſſerimus.* Bulla autem eiuſdem Sixti, qua prædictam Confraternitatem erexit habetur iu 2. tomo Bullar. inter Bulla Sixti numeto 13. vbi etiam varias Indulgentias eidem Confraternitati concedi præſertim eas, quę Archiconfraternitati Confalonis conceſſæ eraut, nec reuocatę.

64 Declarat autem idem Pontifex chordam debere eſſe cinctam, & ſuſceptam à Superioribus Ordinis. Deinde vult eſſe benedictã ab eiſdem Superioribus, Guardianos etiam atq; Præſideutes intelligendo. Requiritut etiam vt ipſi Confratres in Confratriam ingrediantur, & in libris ipſius ſcribantur. Rodriguez, vt ſupra *tom. 1. qu. Regul. qu. 58. art. 1.* Flauius Cherubinus *in Compend. Bullar. in Sixto V. num. 13. ſcholio 2.* [Pro indulgentijs autem huius Cõfraternitatis chorde S. Franciſci, conſule Portellum in Reſponſion. *moral. tom. 2. caſu* 44.]

65 Circa Confraternitatem Confratriæ Corrigiatorum S. Auguſtini, notandum quod Eugenius IV. Romæ anno Domini milleſimo quadrigenteſimo trigeſimo, confirmauit licentiam datam à Fratre Gerardo de Ariminio Generali Ordinis Eremitarũ D. Auguſtini Fratri Ceſario de Roma eiuſdem Ordinis Profeſſori, vt Corrigiatorum poſſet inſtituere Confratrias. Poſtea auctoritate Greg. XIII. Prior Generalis Ord. Fratrum Eremirarum D. Auguſt.: Confraternitatẽ vtriuſq. ſexus fidelium Cincturatorũ, & Cincturatarũ S. Auguſt., & S. Monicæ nuncupatam in Eccleſia S. Iacobi Ciuitatis Bononienſis fundatam auctoritate Eugenij IV. vniuit ſimili Confraternitatis ſua inuocatione B. Mariæ Virgin. de Conſolatione nuncupatæ, in eadem Eccleſia canonicè inſtituræ. Quam vnionem, & incorporationem Greg. XIII. Romæ apud D. Petrum ſub annulo Piſcatoris die 10. Iunij anno Incatnationis Dominicæ 1575. Pontificatus ſui Anno 4. motu proprio, & ex certa ſcientia confirmauit, & idem Gregor. XIII. in quadam Bulla data Romæ apud D. Petrum ſub annulo Piſcatoris die 12. Nouemb. anno Domini 1578. Pontificatus ſui anno 8. præcipit in virtute ſanctæ Obedientiæ omnibus ad quos ſpectat, ne dictæ Confraternitares ſic vt pręfertur pro rempure aggregatæ, ad quidquam ſoluendum dictæ Confraternitati S. Iacobi ratione aggregationis huiuſmodi ſoluere teneantur. Hæc ad litteram Rodrig. *tom. 1. q. 58. art. 2.*

66 Poſtea verò Gregor. Petrechinus Catdinalis auctoritare Apuſtolica ſibi conceſſa, reſcriptum in forma Breuis edidit. Quo in omnibus Eccleſijs Domorum, & Conuentuum Fratrum Ordinis Eremitarum S. Auguſtini in Prouincia Caſtellæ iam erectis, ſeu de cætero erigendis, ac earum ſingulis vnam Confraternitatem vtriuſque ſexus Chriſti fidelium Corrigiatorum, ſeu Cinctoriatorum D. Auguſtini, eiuſq. D. Matris Monicæ in Capella, ſeu Altari à Priori, & Conuentu ſpecialiter ibi eligendo de nouo perpetuo, & ad perpetuam rei memoriam gratis, vbique, & alias ſeruata forma dictarum litterarum Papæ Gregor. XIII. erexit, & inſtituit, & fundauit, ac erectam, fundatam, & inſtitutam cenſeri, & omnino eſſe voluit, illaſque, & eatum ſingulas ſic vt præfertur erectas, & ſundatas Archiconfratetnitati B. Mariæ Virg. de Conſulatione Corrigiatotum, ſeu Cinctoriatorum S. Auguſtini, & eius Matris S. Monicæ, in Eccleſia Domus, ſeu Conuentus Fratrum S. Iacobi dicti Ordinis Bononieuſis, vt præſertur, inſtitutæ ſpecialiter, & expreſſè etiam gratis, & perpetuò aggregauit vniuit, & incorporauit. Ac ſingularum Confraternitatum ſub dicta inuocatione erectarum huiuſmodi vtriuſque ſexus Confratribus, & eorum quibuſlibet omnia, & ſingula ptiuilegia, conceſſiones, & indulta tam ſpiritualia, quam temporalia, ac etiam peccatorum remiſſiones, & Indulgentias etiam plenarias, & perpetuas, vel quaſcumq; alias qualitercumque, & quomodolibet qualificatas, & nuncupatas per quoſcumque Summos Pontifices litteris Apoſtolicis vatijs temporibus ſingulis Archiconfraternitatis prædictæ Confratribus quomodolibet, & ex quauis cauſa conceſſa, & largitas perpetuò etiam communicauit, & ad ſingulas ex nunc dicta auctoritate Apoſtolica extendit, & ampliauit, illiſq. omuibus, & ſingulis eorum quemlibet gaudere debere, & de illis alijſque ſpiritualibus ſuffragijs, operibus meritorijs dictæ Archiconfraternitati, & illius vtriuſq. ſexns Confratribus conceſſis, & per eos, alioſq. totius Ordinis Eremitarum D. Auguſtini Fratres vbilibet pro tempore quomodulibet participes fecit, & participare debere dicta auctoritare Apoſtolica declarauit. Hæc etiam idem Rodrig. *dicto art. 2.*

67 Poſtea etiam Greg. XIV. in Bulla quæ incipit *Cum ſicut accepimus* declarauit poſſe Confratres vtriuſque ſexus Corrigiatorum D. Auguſtini vti, frui, &

gandere indulgentijs, & gratijs ſpiritualibus Ordini eiuſdem S.Auguſtini conceſſis, omniumque bonorum, quæ fiunt in dicto Ordine participes eſſe, dummodo inter alia tenerentur quotidie recitare tredecim *Pater noſter*,& totidem *Aue Maria*, & vnum *Salue Regina* pro ſalute Romani Pontificis,ac fœlici ſtatu S.Matris Eccleſiæ,vel neſcientes dicere ipſum *Salue Regina* loco ipſius quinque *Aue Maria*. Ampliorem quoque gratiam quarumdam Indulgentiarum in alia Bulla conceſſit idem Pontifex eidem Confraternitati, prout refert Rodriguez *vt ſup.art.2.* Omnium tandem gratiarum,& priuilegiorum huius cõfraternitatis approbatio, & confirmatio habetur ex Greg.XV.in Bulla *Iniuncti nobis* in Bullar. Eremitar. S.Auguſtini Laurentij Empoli *in eodem Greg.num.2.* Demum circa titulos quibus vocari ſolent Confraternitates laicorum, notanda eſt declaratio Sacræ Congregationis Epiſcoporum & Regularium, qua 23.Martij 1640. declarauit pro Fratribus Conuentualibus Spoleti quod quędam Confraternitas S.Ioſeph hi titulo cognominata in Eccleſia Parochiali erecta, relinqueret præfatum titulum, eò quod priùs erecta fuerat alia Confraternitas apud prędictos Patres ſub eodem titulo.

SVMMARIVM CAP.XVI.

Familiares, ſeu ſeruitores Regularium qui dicantur. num.1.
Quid ad illos requiratur. ibid.
Non ſunt perſonæ Regulares.n.2.
An ſint perſonæ Eccleſiaſticæ.ibid.
Varia priuilegia eiſdem à Summis Pontificibus ſunt conceſſi.n.3.
Quid conceſſerit Alexand. IV. Seruitoribus Hoſpitalis S. Ioannis.n.4.
Quid idem Alexander pro ſeruitoribus Fratrum Minorum. num. 5.
Quid Vrbanus IV. pro familiaribus Carmelitarum. num.6.
Quid Clem. IV. pro ſeruitoribus Minorum. n.7.
Quid Martinus V. pro Familiaribus Monachorum S. Benedicti.n.8.
Quæ Sixtus IV. pro Carmelitarum ſeruitoribus. numero 9.
Quid Iulius II.pro Minimorum Famulis.n.10.
Quid Leo X. pro eiſdem.n.11.
Specialiter pro tempore interdicti ab Alexan. IV. Clem. IV. Sixt. IV. n.12.
Innocentij VI.conceſſio pro Familiaribus Carthuſienſium. ibidem.
Vrb.V. pro eiſdem.ibid.
Conceſſio pro Familiaribus Fratrum Prædicatorum. ibidem.
Qualiter ea moderata ſint à Leone X. in Concil.Lateran. num.13.
A Conc.Trid.ſeſſ.24.c.11.n.14.
Quomodo ea intelligenda. ibid.
Quæ ex dictis priuilegijs modo ſubſiſtant.n.15.
Poſſint Familiares dictas conditiones habentes à Regularibus recipere Sacramenta.ibid.
Vt recipiant Sacramentum pænitentiæ neceſſaria eſt in confeſſario approbatio Ordinarij.n.16.
An oppoſitum ſit probabile.ibid.
An confeſſarij poſſint eos abſoluere à caſibus Ordinario reſeruatis.n.17.
Quid de Sacramento Matrimonij.n.18.
Quid de Sacra Eucharistia tempore Paſchatis.nu.19.
Quid de Sacramento extremæ vnctionis. n.20.
An pro adminiſtratione Sacramentorum Eucharistiæ, & extremæ vnctionis Familiaribus requiratur Epiſcopi approbatio.n.21.
An ſepultura poſſit illis concedi.n.22.
An poſſint excommunicari, aut interdici ab Epiſcopo, quando, & quomodo. n.23.
Quibus priuilegijs frui poſſint præſertim in mortis articulo. n.24.
Quid de Indulgentiis dicendum.n.25.
An poſſint in illegitimitate diſpenſari.n.26.
Quid poſſint facere tempore interdicti.n.27.
An ea veniant intelligenda etiam de Seruitricibus Monialium.n.28.
Impedianturne iſta per Bullam Cruciatæ in locis vbi publicatur.n.29.
Secluſo omni priuilegio an poſſint Miſſis inſeruire tempore interdicti.n.30.
Qui aſſumpti ſunt in fraudem legis vt potiantur dictis priuilegijs, non potiuntur illis.n.31.
Nec etiam qui ſeruiunt particularibus Religioſis non deſignatis à Prælatis.n.32.
An gaudeant familiares Regularium facultate habendi conſeruatores.n.33.
Non poſſunt familiares Fratrum vti ſuis priuilegijs contra ipſos Fratres.n.34.
Secus eſſet ſi talia priuilegia eſſent illis æquè principaliter conceſſa.ibid.
Quid ſi Fratres perdiderint talia priuilegia.nu.35.

De Familiaribus,ſeu Seruitoribus Regularium perſonarum, eorumque priuilegijs. Cap. XVI.

1 FAmiliares, ſeu Seruitores Regularium in præſenti appellantur illi qui ipſis inſeruiunt, & cum illis cohabitant, ita vt ſint ipſorum quaſi commenſales. Ita enim colligitur *ex capit.vltim. de verbor. ſignificat.in 6.* Rota Roman. diuerſ. *part.2.deciſ.303.num.2.* Suarez 4. *tom. de Relig. tractat. 10. lib. 9.cap.4.num.14.* Barboſa *de offic.& poteſtat.Epiſcopi allegat.5.num.2.* Non tamen videtur ſimpliciter neceſſarium, vt aliquis familiaris cenſeatur, quod propter ſtipendium,vel mercedem inſeruiat. Nam ſi aliquis gratis ſeruire velit Monaſterio familiaris vtique erit. Felinus *cap.in litteris.* Suarez *vt ſupra.* Requiri tamen videtur ad familiaris rationem in præſenti, quod continuò, vel quaſi continuò in Regularium domibus cohabitet. Quia alias non vocabitur de familia,ac per conſequens nec familiaris. Prout in ſimili de familiari Epiſcopi loquuntur Bonacina *de Sacrament. diſput.8.quæſt.vnica punct.4.num.18.*, Barboſa *vt ſupra num.6.* Sed ægrotus, & qui pro aliquo tempore ad propria negotia, vel Monaſterij per tractanda abſens eſt familiaris nomen non perdit. Gloſſa *in cap.vltim.de verbor. ſignific.in 6. &* Suar. *vt ſupra.*

2 Conſtat huiuſmodi familiares Regularium perſonas Regulares non eſſe, cum vota ſolemnia, vt ſupponimus non emittant. An autem Eccleſiaſticę perſonæ dicendæ ſint, dubium eſſe poteſt, cum pertineant ad perſonas Eccleſiaſticas, & ſint quaſi bona ipſarum. Nihilominus eſto quod ſecundum quid Eccleſiaſtici iuris dici poſſint, propter rationem allatam, abſolutè tamen, & ſimpliciter dicendi ſunt ſæculares, ſeu laici, quemadmodum etiam fami-

Digitized by Google

familiares Epiſcoporum, qui alias clerici non ſunt, vt ſupponitur in declaratione S.Congreg.Epiſcop.& Regul. apud Barboſam *in Collect.Bullar.verb. familia*, in qua dicitur, ſamiliares Epiſcopi etiam laicos fori priuilegio gaudere, quo ſupponitur Epiſcoporum familiares, ſi alias clerici non fuerint, pro laicis perſonis haberi.

3 Nihilominus varia, ac plurima eiſdem ſeruitoribus,ſeu familiaribus Regularium,ſeu potius ipſis Regularibus in ordine ad prædictos Summi Pontifices conceſſere priuilegia,quæ placuit primum referre,vt poſtmodum,quænam ex illis, aut quomodo reuocara ſint, dici poſſit. Alexand. ergo IV. Generali, Prouincialibus, Prioribus, & Fratribus Carmelitis conceſſit facultatem eis miniſtrandi Eccleſiaſtica Sacramenta, ac tradendi eos Eccleſiaſticæ ſepulturæ ſine alieni iuris præiudicio. Habetur Bulla in Mari magno Ordinis num.18. & illius meminit Caſarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo familiares, ſeu famuli Fratrum num.2.* Rodrig. *tom.2. quæſt.Regular.qu. 67.art.1.*

4 Idem Alexand. IV. confirmauit litteras Honorij, & Innocentij Prædeceſſorum, quibus auctoritate Apoſtolica interdixerunt vt nemini liceret ſine ſpeciali mandato Romani Pontificis ſeruientes Fratribus Hoſpitalis S. Ioannis ſiue Clericos, ſiue laicos, donec in ſeruitio domus fuerint,excommunicationi, vel interdicto ſubijcere,& ſi qua ſententia in prędatos aliter lata fuerit, eam irritam eſſe, & inanem cenſuit. Caſarubius *in Compend. priuil.Mendic. verb. familiares num.10.*

5 Idem etiam Alexander conceſſit quod ſi quando in perſonas, vel terras, vbi reſidere Fratres Minores excommunicationis, ſeu interdicti ſententias contigerit promulgari, pueri Fratrum ſeruitijs deputati, negotiorumque ſuorum geſtores, ſeu Procuratores, & operarij qui in locis Fratrum huiuſmodi operibus eorum perſonaliter conſtituti inſtiterint, prædictis ſententijs excommunicationis, vel interdicti obnoxij nullatenus habeantur, ibique poſſint audire diuina iuxta formam quæ à Sede Apoſtolica eſt conceſſa eo caſu,ſcilicet tempore interdicti,niſi prędictæ perſone cauſam dederint,vel excommunicari, ſeu interdici contingat. Caſarubius in *Compend. priuil.Mendic. verbo interdictum 3.num.1.*

6 Similiter Vrb. IV. conceſſit Presbyteris Ordinis noſtri,vt familiarium noſtrorum audire poſsent confeſſiones de ſuorum licentia Prælatorum, & eis pro commiſſis pœnitentiam ſalutarem iniungere, niſi forte talia commiſiſsent propter quæ Sedes Apoſtolica eſset merito conſulenda. Habetur Bulla in eodem Mari magno Ordinis numer. 19. Illius etiam meminit idem Caſarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo abſolutio quoad ſaculares primo numero 19.*

7 Item Clemens IV. conceſſit Fratribus Minoribus, vt his qui in eorum morantur obſequijs cuncta libere miniſtrare poſsent Sacramenta, & ipſos cum deceſſerint in ſuis cœmeterijs ſepelire. Item quod ſi quando in terras, in quibus reſident Fratres Minores, vel in earum perſonas,excommunicationis, ſeu interdicti ſententias contigerit promulgari, pueri ſeruitijs Fratrum deputati, negotiorum quoque geſtores, & operarij, qui in locis Fratrum pro eorum operibus perſonaliter continuo extiterint,huiuſmodi ſententijs obnoxii minimè habeantur, ibique poſſint audire diuina, iuxta formam quæ ipſis in locis in eo caſu à Sede Apoſtolica eſt conceſſa,niſi iidē cauſam dederint, vel contigeret eoſdem excommunicari ſpecialiter, ſeu interdici. Caſarubius *in Compend.priuileg.Mendicant.verb.familiares, ſeu famuli Fratrum num.3.& 4.*adiungens etiam *nu.* 5. Greg. XI. feciſſe ſimilem cōceſſionem familiaribus Ordinis Prædicatorum, etſi non explicet an extendatur ad vtramq; conceſſionem Clem.IV.Sorb. *in Adnotationibus ad Comp.verb.familiares.*

8 Item Martinus V. conceſſit Monachis S. Benedicti obſeruantiæ Hiſpan.vt confeſſiones quorumcumque familiarium ſuorum, tam laicorum, quam Regularium, & ſæcularium intra, & extra ſepta ſuorum Monaſteriorum commorantium audire, necnon dictis familiaribus tam intra, quam extra ſepta præſata commorantibus, Eccleſiaſtica Sacramenta quoties fuerit opportunum miniſtrare valerent. Caſarubius *in Compend. priuil. Mendic. verb.familiares num.10.*

9 Maximè tamen Sixtus IV. in Bulla *Dum attenta*; quæ eſt Mare magnum Carmelitarum ipſis pro ſuis ſeruitoribus, & familiaribus hæc conceſſit. His verò qui veſtris immorātur obſequijs cuncta libere miniſtrare poſſitis Eccleſiaſtica ſacramenta, & ipſos cū decedunt in veſtris cœmeterijs ſepelire. Si quando autem in terras in quibus reſidetis, vel in earum perſonas excommunicationis, ſeu interdicti ſententias contigerit promulgari,pueri veſtris ſeruitijs deputati, negotiorum veſtrorum Procuratores, & operarij qui in veſtris locis eorum operibus perſonaliter continuò inſtiterint huiuſmodi ſententiæ obnoxij minimè habeantur, ibiq; poſſint quemadmodum Fratres diuina audire, iuxta formam quæ locis ipſis, & eorum vtriuſq. ſexus perſonis in eo caſu à Sede Apoſtolica eſt conceſſa, niſi eidem interdictu, cauſam dederint, vel excommunicari ſpecialiter, vel interdici contingat eoſdem. Hæc ibi.

10 Poſtea Iulius II. in Bulla *Dudum* conceſſit, quod famuli domorum Ordinis Minimorum, & cæteri eiuſdem Ordinis habitum portantes, & in articulo mortis in dictis domibus ſepulturā eligentes omnibus, & ſingulis priuilegijs Ordini illi conceſſis gaudere poſſent. Caſarub. *in Compend. priuileg. Mendic. verbo familiares num. 8. &* Peirinis *tom.1.priuileg.Minim.in Iulio II.Conſtit.1.*

11 Eiſdem quoq. Minimis Leo X. in Bulla *His quæ* anno 1513.edita apud Peirinis *tom.1.priuileg.Minim.inter Conſtitutiones Leonis X.nu.4.*hanc amplam conceſſionem fecit. *Vt Fratres Ordinis Minimor.huiuſmodi dictarum domorum famulorum pro tempore in habitu ſaculari eis deſeruientium quoties opus fuerit,etiam Paſchatis tempore, & in mortis articulo in eorum domibus, & Eccleſiis huiuſmodi confeſſiones audire ipſiſque, & eorum cuilibet Euchariſtia, extremæ vnctionis Sacramenta miniſtrare; ac illis, & cuilibet eorum inhumationis, & ſepulturæ beneficia, coinſuis licentia ſuper hoc minimè requiſita impendere licitè valeant. Ita quod ſingulæ perſonæ huiuſmodi, & prout dicti Fratres, priuilegijs, & indultis huiuſmodi in eorum mortis articulo frui, & gaudere valeant, ac ſi eis expreſſe conceſſa fuiſſent, eiſdem auctoritate, & tenore præſentium extendimus, & ampliamus.*

12 Specialiter pro tempore interdicti non pauca Summi Pontifices ijs Regularium familiaribus priuilegia conceſſerunt. Etenim præter Alexandrum IV. *numero* 5. relatum, Clem. IV. *numero* 7. & Sixtum IV. *numero* 9. Eugenius IV. conceſſit Monachis S.Benedicti Congregationis Hiſpaniæ,quod tempore interdicti generalis, vel ſpecialis à iure vel ab ho-

mine quomodocumq;lati,libere,& licitè in ſuis Monaſterijs, ſiue Eccleſijs, aut Capellis eorumdem poſſent recipere ad audiendam Miſſam, & alia diuina officia omnes, & ſingulos Familiares, Officiales, & Seruitores,quorumlibet Monaſteriorum huiuſmodi, ac eis Euchariſtiam, & alia Eccleſiaſtica Sacramenta miniſtrare, eorumque corpora tumulare, ſeu tumulari facere,dum tamẽ nullus iſtorum dederit cauſam interdicto, ſecreto tamen modo, ianuis clauſis, & campanis non pulſatis. Item Innocentius VI. conceſſit Carthuſienſibus, vt tempore generalis interdicti liceret eis recipere ad diuina familiares ſuos, & alios ſæculares infra ſepta Prioratuum, & domorum ſuarum habitantes. Similiter Vrbanus V. conceſſit præfatis Cartbuſienſibus, vt perſonas dicti Ordinis cum ſeruitoribus ſuis aliunde venientibus, & mercenarios in grangijs, & cellariis ſuis reſidentes poſſent tempore interdicti recipere ad diuina, dummodo huiuſmodi interdicti cauſam non dederint, nec id eis contingat ſpecialiter dici. Caſarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo interdictum 3. num. 11. 12.& 13.* Similitet Alexand. IV. vel VI. in Bulla *Vt in veſtris* apud Peirinis *tom.1. priuil. Minim. inter Conſtitut. Alexandri VI. num.* 4. Fratribus Ordinis Prædicatorum conceſſit, quod ſi quando in perſonas, vel terras vbi reſiderent, excommunicationis, vel interdicti ſententia contingeret promulgari, pueri illorum ſeruitijs deputati, & operarij qui in locis ipſorum eorum operibus perſonaliter conſtituti inſtitiſſent, huiuſmodi ſententijs obnoxij non haberentur, ibiq. poſſent audire diuina iuxta formam quæ in locis ipſis eo caſu à Sede Apoſtolica eſſet conceſſa, niſi eidem cauſam dediſſent, vel excommunicati ſpecialiter, ſeu interdicti eſſent.

13 Moderata poſtea ſunt huiuſmodi prædicta priuilegia pro Regularium familiaribus ipſis conceſſa. Primò enim Leo X. in Cõcilio Lateranenſi ann.1516. Bulla *Dum intra mentis*, apud Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. inter Conſtit. Leonis X. num.*26. declarauit Regulates non poſſe miniſtrare Sacramenta eorum obſequio inſiſtentibus, niſi illorum durante obſequio, & quod operarij eorum ſeruitijs inſiſtentes ſententijs excommunicationis promulgatis illaqueari eſſent, & eſſe cenſerentur, ſi illis cauſam dediſſent, aut dantibus, conſilium, auxilium, vel fauorem præſtitiſſent.

14 Maximè tamen moderata ſunt à Concilio Tridẽt. *ſeſſ. 24. cap.* 11. his verbis. *Quoniam priuilegia, & exemptiones quæ varijs titulis pleriſque conceduntur hodie perturbationem in Epiſcoporum iuriſdictione excitare, & exemptis occaſionem laxioris vitæ præbere cognoſcuntur, decernit Sancta Synodus, vt ſi quando iuſtis, grauibus, & fere neceſſarijs ſuadentibus cauſis aliquos honorarijs titulis Protonotariatus, Acolitatus, Comitis Palatini, Capellani Regij, aut aliis huiuſmodi in Rom. Curia, vel extra inſignibus decernendos eſſe placuerit; necnon alios, cuicumque Monaſterio oblatos, vel quomodocumque addictos, aut ſub nomine ſeruientium militiis, aut Monaſteriis, Hoſpitalibus, Collegiis, aut quocumque alio titulo aſſumi; nihil ex iis priuilegiis detractum eſſe Ordinariis intelligatur, quo minus ii, quibus ea iam conceſſa ſunt, vel in poſterum concedi contingerit ipſis Ordinariis, tanquam Apoſtolicæ Sedis delegatis plenè in omnibus, & quoad Capellanos Regios iuxta Conſtit. Innoc. III. quæ incipit* Cum Capella, *ſubiecti exiſtant, exceptis tamen iis qui prædictis locis, aut militiis actu ſeruiunt, & intra eorum ſepta, ac domos reſident, ſubque eorum obedientia viuunt, ſiue iis qui legitimè, & ſecundum Regulam earumdẽ militiarum profeſſionem fecerint, de qua Ordinario conſtare debeat; non obſtantibus &c.* Circa quæ Concilij verba notandum primo, tres illas conditiones requiſitas à Concilio ſcilicet, actu ſeruire Religioſis, & intra eorum ſepta, ac domos reſidere, ac ſub eorum obedientia viuere requiri coniunctim, ſeu copulatiuè, vtitur enim Concilium particulis *&*, & *quæ*, quę coniunctionem ſignificant. Peirinia *tom. 1. priuil. Minim. in Conſt. I. Iulij II. §.* 15. Secundò, verba illa, *ſubque eorum obedientia, &c.* non intelligi de obedientia religioſa, ſed de obedientia ſeruili qualem habent ſerui reſpectu Dominorum ſuorum. Alias prædicti familiares non ſæculares, ſed Fratres eſſent, conſtat autem ex ſequentibus verbis Concilium diſtinguere illos ab eis qui veram profeſſionem fecerint. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 10. *lib. 9. cap. 4. num.* 11. Tertio probabile eſſe Concilium non loqui de quibuſcumque priuilegijs, ſed de illis tantum quæ *perturbationem in Epiſcoporum iuriſdictione excitare, & exemptis occaſionem laxioris vitæ præbere cognoſcuntur*, vt idem Concilium in principio illius capitis dicit. Quare illa priuilegia familiarium Regularium quæ nihil horum parturire poſſint, qualia erunt Indulgentiæ, & ſimiles remiſſiones peccatorum non videntur modificatæ à Concilio, ſed derelicta in ſua vi iuxta tenorem ipſorum. Rodrig. *tom. 1. quæſt. Regul. quæſt.* 55. *articul.* 21.

15 Ex his ergo colligi poteſt quibus priuilegijs gaudeant, aut gaudere poſſint huiuſmodi familiares, ſeu ſeruitores Regularium habentium dicta priuilegia, vel communicationem cum illis in priuilegijs. Primò enim familiares, ſeu ſeruitores prædicti qui iuxta moderationem Leonis X. *num.* 13. allatam actualiter prædictis Regularibus inſeruiunt, & qui iuxta moderationem etiam Concilij Tridentini *num.* 14. adductam actu illis ſeruiunt, & intra eorum ſepta, ac domos reſident, ſubque eorum obedientia viuunt poſſunt à prædictis Regularibus Sacramenta recipere. Sic enim conceſſerunt Alexand. IV. Carmelitis, vt viſum eſt *num.* 3. Clemens IV. Minoribus, vt ſupra *num.* 7. eſt dictum, Sixtus IV. Carmelitis, vt ex *num.* 9. conſtat Martinus V. Benedictinis *num.* 8. & Leo X. Minimis *num.* 11. Eſt etiam id conforme iuri communi in Clementina *Religioſi de priuilegijs, & exceſſibus priuilegiator. cap.* 1. vbi cum interdictum fuiſſet Religioſis Sacramenta fidelibus miniſtrare ſine licentia Parochi ſubditur *§. fin. Sane Religioſis illis quibus eſt ab Apoſtolica Sede conceſſum, vt familiaribus ſuis domeſticis, aut pauperibus in hoſpitalibus ſuis degentibus Sacramenta poſſint Eccleſiaſtica miniſtrare, nullum ex præmiſſis volumus quoad hoc præiudicium generari.* Rodriguez *tom. 2. quæſt. Regular. qu. 67. art.* 1. Peirinis *tom. 1. priuil. Minim. in Conſtit. Iulij II. §. 15. n.* 1. Portellus *in Dub. Regul. verb. famuli num.* 1.

16 Vt autem Sacramentum pœnitentiæ familiaribus prædictis dictorum Regularium miniſtretur neceſſaria eſt in Confeſſario approbatio ab Ordinario. Conſtat enim ex Concil. Trident. *ſeſſ. 23. cap.* 15. *nullum etiam Regularem poſſe Confeſſiones ſæcularium, etiam Sacerdotum audire, nec ad id idoneum reputari, niſi aut Parochiale beneficium, aut ab Epiſcopis per examen, &c.* idoneus iudicetur. Rodrig. *tom. 2. quæſt. Regular. q. 67. art.* 1. Suarez 4. *tom. de Relig. tract.* 10. *lib. 9. cap. 4. num.* 18. Nihilominus non caret probabilitate aſſerere prædictos Regulares approbatos à Prælatis Ordinis ſolum, abſque eo quod approbationem ab Ordinariis habuerint, poſſe audire confeſſiones prędictorum ſuorum familiarium. Nam cum non ſolum ex

ptiui-

priuilegiis, ſed etiam ex iure commnni *Clement. Religioſi §. jane*, vt *num.* 15. dictum eſt id poſſint facere, videtur non derogatum à Concil. Tridentin. quod vt quidam volunt nihil innouauir quoad hoc, ſed ius antiquum explicauit. Craz *lib. 2. de ſtatu Relig. cap. 6. dub. 1. concl. 1.* Peirinis *tomo 1. priuil. Minim. in conſtit. I. Iulij II. §. 15. num.* 12. Hoc autem præcipuè eſt verum loquendo de familiaribus, qui ſunt verè de familia Regularium, & commenſales. Ita enim deciſum dicitur à S. Congregatione. Bullarium Rodriguez *tom. 2. in Gregor. XIII. in fine*. Peirinis *vt ſupra*, Barboſa *de offic. & poteſt. Epiſcop. alleg. 25. num. 65. & in Collect. Bullarij verb. Confeſſarius primo*, vbi hanc declarationem S. Congregationis affert. *Confeſſarij Regulares in Monaſterius, & Collegijs Regularium, vbi Regularia inſtituta ſeruantur, poſſunt abſque licentia Epiſcopi audire confeſſiones eorum ſæcularium, qui ſunt verè de familia, & communes commenſales, non tamen illorum, qui tantum deſeruiunt in Monaſteriis*. Vide Armendariz locis ab eodem Barboſa relatis.

17 Volunt aliqui dictus Confeſſarios abſoluere poſſe prædictos familiares à caſibus locorum Ordinarijs reſeruatis. Peirinis *tom. 1. priuil. minim. in Conſtit. I. Iulij II. §. 15. num.* 14. Sed in primis uon video circa hoc ſpeciale priuilegium à Summis Pōtificibns antiquioribus conceſſum. Etſi enim Vrbanus tv. *num. 6.* adductus facultatē dederit Carmelitis noſtris abſoluēdi familiares ſuos, ni ſorte talia commiſiſſent propter quę Sedes Apoſtolica eſſet conſulenda. Hæc tamen conceſſio reuocara videtur per decreta S. Congregationis de quibus *to. 1. cap. 19. n.* 15. dictum eſt. Deinde eſto quod Clem. vt 11. id conceſſerit Carthuſienſibus, vt habet Peregrinus t. *part. ſui Compend. tit. abſolutio quoad ſæculares §. 3.* nihilominus decreto S. Cōgregatiouis Regulariom ſub SS. Domino noſtro Vrbano de quo *to. 1. cap. 19. nu.* t7. dixi talis conceſſio videtur reuocata.

18 Quamuis autem generaliter ex vi dictorum priuilegiorum concedatur prædictis Regularibus facultas adminiſtrandi Sactamenta ſuis familiaribus cum conditionibus tamen aſſignatis, nihilomiuus quoad Sactameutum matrimonii vacat hæc conceſſio. Ratio eſt, tum quia Concil. Tridentinum *ſeſſ. 24. cap. 1.* ad hoc Sactamentum requirit præſentiam Parochi, tum quia Sacramentum propriè uon miniſtratur à Sacerdotibus, ſed ipſi contrahentes ſunt miniſtri ipſius, tum quia, vt puto, cum hac limitatione intellecta ſemper ſunt prædicta priuilegia. Et ita vbi Regulares Parochi officium uou exercent, nec ſuorum familiarium Matrimouijs aſſiſtere porerūt Suarez 4. *tomo de Relig. tract. 10. libro 9. cap. 4. nu.* 19. 20. 2t.

19 Cum autem in priuilegio illo Leonis X. pro Minimis de quo *nu.* 11. dicatut eos poſſe ſuis familiatibus etiam Paſchatis tempote Euchariſtiam, & alia Sacramenta miniſtrate, dicendum videtut tam prædictos Miuimos quam quoſcumque alios Regulares cum ipſis communicationem priuilegiorum habentes id poſſe ſacere. Cum nullam videam huius priuilegij reuocationem, & couforme ſit iuti communi *in Clement. Religioſi §. ſané*.

20 Similiter, quoad extremæ vnctionis Sacramentum illud poſſunt miniſtrare prædicti Regulates ad id priuilegium habentes iuxta dicta ſuperius, vel qui cum ipſis communicant in priuilegijs præſatis, ſuis familiaribus præfatas conditiones habentibus. Ex prædictis priuilegijs Alexand. Iv. pro Carmelitis Clementis tv. pro Minotibus, Martini v. pro Benedictinis, & Leonis X. pro Minimis. Rodriguez *tomo 2. quæſt. Regul. quæſt. 67. articulo* t. Vnde priuilegium quoddam Nicolai Franci Nuncij Apoſtolici cum poteſtate legati à latere conceſſum Benedictinis Hiſpanię adminiſtrandum Sacramentum extremæ vnctionis illis qni intra ſepta Monaſteriorum infirmari fuerint, non ram videtur inrelligi de familiaribus habētibus prędictas conditiones a Leone x. & Conc. Trid. aſſignatas, quia pro iſtis iure communi eſt id conceſſum, quam de alijs ſæcularibus quos intra dicta Monaſteria infitmari contingerit. Rodriguez *vt ſupra, & tom. 3. qu. 79. art.* t. Dubitari tamen poteſt an inter viuæ vocis oracula recenſendum, & per conſequens his temporibus inutile.

21 Pro adminiſtratione autem prædictorum Sacramentorum Euchatiſtiæ, & extremæ vnctionis familiaribus nulla requiritur approbatio ab Epiſcopo, cum iure communi pro illis non requiratur, ſed ſolum poreſtas Ordinis, quæ eſt in omnibus Sacerdotibus, & iuriſdictionis quam Summi Pontifices cōcedunt dictis priuilegijs. Suar. *4. to. de Relig. tract. 10. lib. 9. cap. 4. num.* 17.

22 Pariter etiam quoad ſepulturam poterunt Regulares habentes pręſata priuilegia, vel cum ipſis communicantes in priuilegijs ipſam concedere prædictis familiaribus, qui præſatas conditiones habuerint. Ita enim habetur ex conceſſionibus Alexan. Iv. & Sixti Iv. pro Carmel. Clem. Iv. pro Minotibus, & Leonis x. pro Minimis. Rodriguez *tomo 2. quæſt. Regul. quæſt. 67. articulo* 2. Portellus *in Dub. Regul. verb. ſepultura nu.* 2.

23 Non poſſunt prædicti familiates, ſeu ſeruitores eorum durante obſequio iuxta limitationem Leonis X. adductā, & actu inſeruientes, & intra Regularium ſepta, ſeu domos reſidentes, ac ſub eorum obedientia viuenres, iuxta limitationem Concil. Ttident. adductam, ab Epiſcopis excommunicari, aut interdici niſi cauſam dederint excōmunicationi, aut dantibus, conſilium, anxilium, vel ſauorem præſtiterint, iuxta limitationem Leonis X. etiam adductam, aur niſi ſpecialiter excommunicari, aut interdici coutingeret. Ita enim habetur ex conceſſionibus adductis Alexand. tv. pro Fratribus Hoſpitalis S. Ioannis Hieroſolymitani, Minoribus, & Dominicanis, Clementis Iv. pro Minoribus, Sixti Iv. pro Carmelitis, eiſque gaudere poſſunt tam illi, quam qui cum ipſis communicant in priuilegijs. Rodriguez *tom. 2. quæſt. Regular. qu. 67. artic.* 3. Peirinis *tom.* t. *priuil. Minim. in Conſtit. I. Iulij II. §.* t5. *nu.* t3. Portellus *in Dub. Regul. verb. famuli num.* 4.

24 Inſuper prædicti familiares Minimorum, & aliorum Regularium habentium communicationem in priuilegijs cum ipſis præſatas conditiones habentes frui poſſunt in eorum mortis articulo priuilegijs, & indultis Fratribus conceſſis. Ita enim conceſſit Iulius 11. in Bulla *Dudum nu.* 10. relata: eſtque magnum priuilegium, etſi illud uou extendendum credo niſi ſolum ad ea quæ pertinent ad animarum ipſorum ſalutem: extenditur tamen id priuilegium ad cæteros ſeculares habitum Ordinis portanres, & in articulo mortis in domibus Fratrum ſepulturam eligentes, propter conceſſionem eiuſdem Iulij t1. in dicta Bulla Rodrig. *tom. 2. qu. Regul. q. 67. art.* 2. Peirinis *tom.* t. *priuil. Minim. in præd. Bulla Iulij II. §. 15. nu.* 18.

25 Pro Indulgentijs tamen eiſdem familiaribus conceſſis conſule Rodrigu. *tomo 2. quæſt. Regul. quæſtione 67. art.* 3. Cauendum tamen eſt an illæ conceſſiones quas ibi refert viuæ vocis oracula ſint, quia ſi talia fuerint nullius momēti erunt hoc tempore quo à SS.

D. N. Vrbano vi ii. renocata ſunt, iuxta *tom.1.cap.3.num.21.*

26 Volunt qnidam poſſe Regulares quoſdam diſpenſare cum prædictis familiaribus (quod intellige de habentibus conditiones aſſignatas ſuperius) in illegitimitate, ſeu natalium defectu proueniente etiam ex inceſtuoſo, vel alio quouis damnato, ſacrilego, atque illicito coitu, ad hoc quod poſſent qualecumque beneficium regulare cum eura, & ſine cuea quorumcumque Monaſteriorum, vel Prioratuum obtinere dummodo beneficium perpetuum non ſit. Ex ptiuilegio Pauli ii r. Hieronymianis conceſſo. Rodriquez *tom.1.quæſt.Regul.qu.13.art.23.* Portellus *in Dub. Regular. verb. illegitimus num.* 13. Sed tamen cauendum eſt an boc priuilegium ſit ſolum viuæ vocis oraculo conceſſum, quod mihi conſtare non potuit. Si enim tale fuerit nullius eſt momenti his temporibus propter dicta, ſicut etiam nullius eſt momenti aliud Sixti iv. Priuilegium, quod refert idem Rodriguez *tom.1.qu.62.art.6.* quo conceditut Fratribus Minoribus faculras abſoluēdi familiares à quibuſcumq; peccaris, & cenſutis &c. ac diſpenſandi in irregularitatibus, quia hæc conceſſio eſt viuæ vocis oraculo facta vt habet Caſarubius *in Compend. priuil. mendicant. verb. Abſolutio extraordinaria quoad Fratres*, propterea enim notat illam litteram, O, quæ apud ipſum denotat viuæ vocis oraculum. Placet tamen quod ipſe Rodrig. ſubiungit dicto *tom. 1. quæſt.* 13. *art.* 24. ſcilicet quod prædicta diſpenſatio (caſu quo fieri poſſet ex vi talis priuilegij) dari poſſet extra Capitulum, cum talis conceſſio nihil tale dicat de Capitulo, & limitatio Greg. xiv. circa legitimatiouem, ſeu diſpenſationem illegitimo tum in Capitulo, facienda ſolum loquatur de Frattibus non de familiaribus. Vide alia apud eumdem *ibid.*

27 Maximè tamen præfati familiares Regularium cōditiones ſæpius aſſiguatas habentes poſſunt tempore interdicti genetalis in Eccleſiis Regularium quoeum ſunt familiares audire Miſſam, & alia diuina Officia iuxta formam, qua ipſi Regulares id facere poſſunt, niſi interdicto eauſam dederint, aut ipſi eſſent ſpecialiter excommunicati, aut iuterdicti. Id enim conſtat ex priuilegijs ſupetius adductis videlicet Alex. iv. pro Dominicanis, Clem. iv. pro Minoribus, Sixti iv. pro Carmelitis, Innocentij vi. & Vrbani V. pro Carthuſienſibus, ac Eugenij iv. pro Benedictinis Hiſpaniæ. Qualiter autem eo tempore, aut quo modo liceat Regularibus diuina Officia celebrare dictum eſt *tomo* 1. *capitulo* 21. *numero* 19. & 20. Eo etiam tempore poſſunt dictis familiaribus adminiſtrari Saceamenta, & ſi moti contingerit concedi ſepultura. Ita enim habetur in prædicta conceſſione Eugenij iv. & in alia Clement. iv. pro Minoribus. His autem priuilegijs gaudere poſſunt tam nominati Regulares, quam alii, qui cum ipſis habent communicationem priuilegiorum. Caſarub. *in Compend. priuileg. mendicant. verb. interdictum* 3. Rodriguez *tom.2.quæſt.Regul.q.114.art.1.* Corduba *in Annotationibus ad Compendium verb. interdictum* 3. Sorbus *ibid.§.5.Tertiarij.*

28 Ea porrò quæ dicta ſunt de familiaribus Religioſorum tempore interdicti, intelligenda etiam videntut reſpectiuè de ſeruitricibus Monialium dictorum Ordinum eiſdem conditionibus ſuppoſitis. Ratio eſt quia Moniales regulariter gaudent priuilegijs Religioſorum ſui Ordinis reſpectiuè, ac per conſequeus etiam ipſarum ſeruitrices. Sorbus *in Addit. ad comp. priuileg. mendicant. verb. interdict. 3. §.5. Tertiarij, & §. & notandum.* Pro quo etiam extant aliqua priuilegia præſertim Leonis x. apud Caſarubium *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. interdictum. 1. num. 25. & interdictum 2. num.* 11.

29 Similiter ea quæ dicta ſunt de priuilegijs horum familiarium tempore interdicti intelligi debere pro illis locis in quibus non publicatut Bulla Cruciatæ, in locis enim vbi publicatur, cum per illam ſuſpendautur priuilegia Mendicantium quoad ſæculares non poſſunt illis vti, volunt aliqui, ſpecialiter Sorbus *in Additionib. ad Compend. priuileg. Mendicant. verb. interdictum. 3. §. 2. concluſio.* Rodriguez *in explicat. Bullæ Cruciatæ §. 5. à num.* 39. Sed tu vide dicta *capit.* 1. *num.* 59.

30 Secluſo autem omni priuilegio, & ſtando in iure communi, eum Religioſi iuxta dicta *tom.1. cap.21. num.19. &* 20. poſſint rempore interdicti modo ibi aſſignato Miſſas celebrare, poſſunt pro inſeruiendis Miſſis vti eiſdem famulis, vel pueris ſæcularibus qui neceſſarij ad id fuerint. Iuxta doctrinam Nauarr. *in Manual. capit.* 27. *numer.* 181. Sorbus *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. interdict. 3. §. Tertia concluſio.*

31 Generaliter etiam aduettendum illos ſeruitores, vel familiares Regularium, qui etſi actu inſetuiunt, & cum alijs aſſignatis conditionibus, aſſumpti tamen ſunt in fraudem legis, vt potiantur dictis priuilegijs, non potiri illis, quia fraus nulli prodeſſe debet. Naua. *in Man. cap.* 27. *num.* 180 Rodriguez *tom.2. quæſt. Regul. q.67. art.1.*

32 Neque etiam videntut poſſe frui dictis priuilegijs familiares, ſeu famulos dictorum Regularium, qui ſeruiunt particularibus Religioſis ex eorum libito aſſumptos, & non à Prælatis deſignatos, ſed rantum illos qui, vel inſeruiunt toti communitati, vel Conuentui, vel etiam particularibus Religioſis deſignati tamen à Prælatis, vel Superioribus. Hos enim ſolum approbat Religio, & ita ſolum pro illis intelligenda ſunt Summorum Pontif. priuilegia Rodrig. *tom.2. qu. Regul. q.67. art.1.*

33 Gaudere etiam videntur aliqui familiares quorumdam Regularium, & aliorum qui eum illis communicationem habent priuilegiorum facultate habendi Conſeruatores, qui eos defendāt in manifeſtis iniurijs, ſeu violentijs, iuxta limitariones factas, tum à Summis Pontificibus Clem. viii. & Greg. xv. tum à S. Congregatione: propter priuilegia Pij v. pro Dominicanis, & quia illud dubiæ auctoritatis eſt, ſaltem propter priuilegium Greg. xiii. pro Ieſuitis. Rodriguez *tom.* 1. *quæſtionum Regular. quæſt.* 65. *art.* 17. Portellus *in Dub. Regul. verb. Conſeruatores num.* 10. Vide dicta in cap. 10. num. 65. & cautè procede, vt ibi dixi.

34 Circa hæc tamen & alia ſimilia priuilegia notandum non poſſe familiares fratrum vti ſuis priuilegijs contra ipſos Fratres. Quia quod in fauorem ipſorum Fratrum principaliter conceſſum eſt (quod ſcilicet ipſorum familiares vtantur ipſorum priuilegijs) non debet contra ipſos, ſeu in eorum diſpendium retorqueri, iuxta Regulam Iuris. Corduba *in Additionib. ad Comp. priuileg. Mendicant. verb. Communicatio priuilegij §. tandem quoad hanc.* Conſettius *in Summar. priuil. Maris magni cap.5.* Rodrig. *tom.1. qu. Regul. q.55. art.21.* Secus dicendum eſſet ſi huiuſmodi priuilegia æque primo, principaliter, & independenter à Regularibus eſſent conceſsa familiaribus prædictis. Tunc enim æqualiter, & ex æquo eſsent participabilia tam à familiaribus, quam à Fratribus, & ita vti poſ-

ſent

ſent illis etiam contra prædictos Fratres. Corduba, & Rodriguez *ibid.*

35 Similiter ſi Fratres perdiderint talia priuilegia per non vſum, reuocationem, aut alio modo etiam familiares illa perdent. Quia ea communicantur familiaribus dependenter à Fratribus, & acceſſorium ſequitur principale. Corduba *in Additionibus ad Compend. priuil. Mendicant. verb. communicatio priuileg. §. Tandem quoad hanc*. Rodriguez *tom. 1. quæſt. Regul. qu. 55. art. 21.*

SVMMARIVM CAP. XVII.

Etiam pro Procuratoribus Regularium Summi Pontifices priuilegia conceſſerunt. n. 1.
Qui ſint tales Procuratores. ibid.
Quæ priuilegia conceſſerit Clemens IV. Procuratoribus Fratrum Minorum. nu. 2.
Quid Innocentius VI. Auguſtinenſibus pro ſuis Procuratoribus. ibid.
Quid Sixtus IV. pro Procuratoribus Carmelitarum. ibid.
Quid idem Sixtus IV. pro Procuratoribus Minorum tempore interdicti. num. 3.
Quid Alexand. IV. Fratribus Prædicatoribus pro ſuis Procuratorib. ibid.
Quid Iulius II. pro Procuratoribus Ordinis Minorum. num. 4.
Quid Martinus IV. pro Procuratoribus Minorum in Curijs Eccleſiaſticis. ibid.
Qualiter hæc moderata ſint à Leone X. in Concil. Lateranen. num. 5.
An etiam moderata ſint à Concil. Trid. ibid.
Quid poſſint prædicti Procuratores tempore interdicti. num. 6.
An eo tempore poſſint illis adminiſtrari omnia Sacramenta, & concedi Eccleſiaſtica ſepultura. n. 7.
Quid ſi lata fuerit ſententia excommunicationis, vel interdicti, an ea comprehendantur dicti Procuratores. num. 8.
Quibus gratijs fruantur Procuratores Minorum. n. 9.
Quibus Aduocati Carmelitarum. num. 10.
An Medici Fratrum Minorum aliqua gratia perfruantur. num. 11.
Syndici Fratrum Minorum ſub procuratoribus videntur comprehendi. num. 12.
Qua auctoritate potiantur. ibid.
Quibus priuilegiis. n. 13.
Qualiter ea intelligenda. ibid.
An ſuſpendantur per Bullam Cruciatæ. num. 14.

De Regularium Procuratoribus, ſeu negotiorum ipſorum geſtoribus, ipſorumque priuilegijs. Cap. XVII.

1 SOllicite, & accuratè Summi Pontifices vetuſtiores, Regulares, præſertim Mendicantes, propenſiori charitate, & paterno affectu amplectentes, attendentes inſuper illos ſuis ſanctis ſtudijs, honeſtiſque laboribus ſalutem animatum procurare, plura, variaque priuilegia ne dum ipſis, ſed ipſorum Tertiarijs, Confratribus, Conſeruatoribus, & familiaribus contulerunt, vt ex dictis conſtare poterit. *Iuſtus enim, & honeſtus labor præmijs, ac ſplendore decoratur*, vt dicebat Cicero 1. *de Orat.* Proprerea etiam Procuratoribus ſæcularibus, ſeu geſtoribus negotiorum ipſorum, aliqua etiam priuilegia dederunt, quæ in hoc capite diſcutienda ſunt, videndum quænam illorum, aut qualiter reuocata, vel non fuerint. Sunt autem Procuratores illi qui aliena negotia mandato ſibi à Domino facto gerenda ſuſcipiunt. *cap. ſaluator 1. qu. 3. in lib. 1. ff. de Procuratorib.* Rodrig. *tom. 3. quæſt. Regul. qu. 40. vel 41. art. 1.*

2 Primò enim Clem. IV. conceſſit Minoribus, quod ſi quando in terras in quibus reſident ipſi Fratres, vel in earum perſonas, excommunicationis, ſeu interdicti ſententias contingerit promulgari, negotiorũ geſtores huiuſmodi ſententijs obnoxij minimè habeantur. Caſarubius *in Comp. priuil. Mendicant. verbo familiares n. 4.* Eamdem etiam conceſſionem fecit Alexand. IV. eiſdem negotiorum geſtoribus, ſeu Procuratoribus Fratrum Minorum. Caſarub. *in Compend. verb. interdictum 3. num. 1.* Similiter idem Clem. IV. cõceſſit quod Procuratores negotiorum Fratrum Minorum poſſint tempore interdicti in locis prędictorũ Fratrum audire diuina, niſi ipſi Procuratores cauſam dederint interdicto, vel excommunicari ſpecialiter, ſeu interdici contigerit eoſdem. Caſarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. Procuratores nu. 2.* Item Innocentius VI. conceſſit Fratribus Auguſtinienſibus quod tempore interdicti poſſint Procuratores iurati negotiorum Conuentuum, & locorum dicti Ordinis etiam ſi ſæculares, & laici exiſtant, intereſſe diuinis Officijs vnà cum prędictis Fratribus, dummodo ipſi non dederint cauſam interdicto, nec ſint ſpecialiter interdicti. Idem Caſarubius *num. 6.* Præterea Sixtus IV. in Bulla *Dum attenta*, quæ eſt Mare magnum Carmelitarum, pro tempore etiam interdicti conceſſione Innocentij IV. Alex. IV. & Greg. XI. extendendo ad Procuratores, & Aduocatos, ac negotia gerentes ſic habet. Et quia ex conceſſione continetur dictorũ Innocentij IV. Alexand. IV. & Greg. XI. prædeceſſorum quod liceat eis cum interdictum generale terræ fuerit, dummodo cauſam non dederint interdicto, clauſis ianuis, excommunicatis, & interdictis excluſis, ſubmiſſa voce, Miſſas, & alia diuina Officia celebrare: eorumdem Fratrum deuotionis non plene conſulitur, conceſſionem eamdem extendendo, eiſdem Fratribus, vt liceat eis habere Altare portatile cum debita reuerentia, & honore, ſuper quo in locis ad hoc conuenientibus, & honeſtis, præterquam in Eccleſijs ab Ordinarij obedientia non exemptis, quoties id eis contigerit interdici, poſſint Miſſas, & alia diuina Officia in quorumcumque præſentia celebrare, & interdicti tempore ad diuina huiuſmodi cum eis mantellatas, & pinzocheras, ac oblatas, commiſſaſque perſonas, & ipſorum Fratrum, ac Monaſteriorum Monialium Ordinis prædicti Procuratores, Aduocatos prædictos, & negotia gerentes vtriuſque ſexus admittere, præfatis ſcientia, motu, & auctoritate indulgemus. Hæc ibi.

3 Item idem Sixtus IV. Fratribus Minoribns conceſſit poſſe tempore interdicti admittere ad diuina Procuratores ipſorum. Caſarub. *vt ſupra numero 7.* Prærerea Alexand. IV. in Bulla *Vt in veſtris* apud Peirinis *tomo 1. priuileg. minim. inter Conſtitutiones Alexand. VI. num. 4.* conceſſit Fratribus Ordinis Prędicatorum quod ſi quando in perſonas, vel terras in quibus reſiderẽt excommunicationis, ſeu interdicti ſentẽtia contigerit promulgari, Procuratores negotiorum ipſorum huiuſmodi ſentẽtijs obnoxij nullatenus habetẽtur, & in ipſorum locis audire poſſint diuina

iuxta formam quæ in locis ipſis in eo caſu à Sede Apoſtolica eſt conceſſa, niſi eiſdem cauſam dediſſent, vel excommunicari ſpecialirer, aut interdici contigeret.

4 Item Iulius II. in Bulla *Alias venerabilem* apud Peirinis *tomo primo priuileg. Minim. inter Conſtitut. Iulii II. num.* 4. decreuit quod Procuratores, & Procuratrices, Tutores, & Tutrices domorum Ordinis Minimorum, omnium, & ſingulorum ipſorum ieiuniorum, orationum, & ſacrificiorum, ac quorumcumque aliorum bonorum in toto Ordine faciendorum, & recitandorum participes forent, & illis communicata eſſe deberent. Item Martin. 4. conceſſit Procuratoribus Fratrum Minorum in curijs Eccleſiaſticis, & ciuilibus laborantes pro defenſione Ordinis prædictorum Fratrum, Eccleſiarumque ſuarum, ſingulis annis indulgentiam centum annorum. Caſarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. Procuratores num.* 4. quod etiam *num.* 5. refert feciſſe Nicolaum IV.

5 Aliquatenus moderata hæc ſunt à Leone X. in Concilio Laretanenſi, & Bulla *Dum intra mentis*, vbi ſtatuit Procurarores, & negotiorum geſtores Regularium Mendicantium ſententijs excommunicationis promulgatis illaqueatos cenſendos, ſi illis cauſam dediſſent, aut dantibus, conſilium, auxilium, vel fauorem præſtitiſſent. Moderata etiam videntur decreto Concil. Trident. *ſeſſ.* 24. *capit.* 11. adducto *cap. præcedenti num.* 14. quatenus dicit omnes quomodocumque Monaſterijs addictos Ordinarijs ſubiectos eſſe debere, exceptis ijs qui actu ſeruiunt Monaſterijs, & intra eorum ſepta, ac domos reſident, ſubque eorum obedientia viuunt. Sed in hoc loco non videtur loqui Concilium niſi de illis qui ſeruiunt, aut addicti ſunt tamquam famuli, aut ſeruitores, non de Procuratoribus, aut negotiorum geſtoribus, qui regulariter loquendo maioris notæ, & æſtimationis ſunt quam prædicti famuli, aut ſeruitores, & ideo ipſorum priuilegia non videntur à Concilio modificata, aut coarctata ſaltem in foro conſcientię ſolum ad eos qui actu ſeruiunt Monaſterijs, & intra eorum ſepta, aut domos reſident, & ſub obedientia ipſorum viuunt.

6 Poſſunt ergo in foro conſcientiæ prædicti Procuratores Regularium habentium dicta priuilegia, vel communionem priuilegiorum cum ipſis, tempore interdicti generalis ad diuina Officia cum ipſis Regularibus adeſſe, ex conceſſionibus adductis Alexan. 4. pro Dominicanis, Sixti IV. pro Minoribus, & Carmelitis, & Innocentij VI. pro Procuratoribus iuratis Auguſtinianorum, ac Clem. IV. etiam pro Minoribus. Si tamen cauſam interdicto non dederint, aut non ſint ſpecialiter interdicti, aut excommunicati. Sorbus *in Annotationibus ad Compend. priuileg. Mendicant. verb. interdictum* 3. §. 5. *Tertiarij*. Quomodo autem Regularibus liceat celebrare Officia diuina eo tempore dictum eſt *tomo primo, capite* 21. *num.* 19.

7 Poſſe etiam prædictis Procuratoribus Regularium tempore interdicti adminiſtrari omnia Sacramenta, & concedi Eccleſiaſticam ſepulturam, ſi deceſſerint è vita, tenet Sorbus *in Annotationib. ad Compend. priuileg. Mendicant. verb. interdictum* 3. §. 5. *Tertiarij*. Verumtamen non video expreſſum priuilegium quoad hoc pro prædictis Procuratoribus, & ita non eſt id faciendum, niſi conſtet de illo, & quod non ſit viuæ vocis oraculum. Neque ſequitur ex doctrina tradita cap. præcedenti pro familiaribus quia iſti Procuratores, & negotiorum geſtores non ſunt propriè famuli, aut familiares Monaſteriorum, neque etiam ſequitur ex eo quod ipſis concedatur, vt dictum eſt, poſſe aſſiſtere diuinis, quia vt bene Portellus *in Dub. Regular. verbo interdictum num.* 72. tria iſta per interdictum prohibita, ſcilicer Sacramenta, diuina, & ſepultura, ſunt diuerſa, & vno conceſſo non conceditur aliud.

8 Si tamen in terris vbi Fratres degunt generaliter lata fuerit ſententia excommunicationis, vel interdicti, non comprehenduntur dicti Procuratores, ſeu negotiorum geſtores in foro conſcientiæ niſi cauſam dediſſent, aut excommunicarentur, vel interdicerentur ſpecialiter. Ita enim habetur ex conceſſionibus Alex. IV. pro Dominicanis, Clem. 4. pro Minoribus, & Sixti 4. pro Carmelitis, quibus etiam fruuntur aliæ Religiones quibus communicata ſunt priuilegia Mendicantium.

9 Fruuntur etiam Procuratores domorum Minimorum, & alij aliorum Regularium habentium communicationem in priuilegiis cum illis illa gratia à Iulio II. ipſis conceſſa, quod ſcilicet omnium, & ſingulorum ieiuniorum, orationum, & Sacrificiorum, ac quorumcumque aliorum bonorum operum, quæ in Religionibus quarum ſunt Procuratores ſiunt participes reddantur.

10 Ex ſpeciali etiam illo priuilegio Sixti IV. adducto *num.* 2. etiam Aduocati Carmelitarum (idem dico de aliis Religioſis cum ipſis communicationem priuilegiorum habentibus) poſſunt admitti modo dicto tempore interdicti ad diuina. Sorbus *in Annotat. ad Comp. priuileg. Mendic. v. interdictum* 3. §. 5. *Tertiarij*, Portel *in Dub. Regul. v. interdictum n.* 70.

11 Pro Medicis etiam ordinatijs Fratrum Minorum refertur priuilegium Alexan. VI. quo illis dicitur conceſſiſſe priuilegia, & gratias quibus gaudent Syndici, & Procuratores. Quia tamen mihi non conſtat an priuilegium hoc ſit necne viuæ vocis oraculum (quia ſi tale fuerit nullius eſt momenti hoc tempore) ideo nihil affirmare, vel negare poſſum in hac difficultate. Vide Rodrigu. *tom.* 2. *quæſt. Regul. q.* 114. *art.* 3.

12 De Syndicis autem Fratrum Minorum (qui ſunt Procuratores Sedis Apoſtolicæ ipſius nomine conſtituti ad Fratrum negotia expedienda) loquendo, videntur ſub procuratoribus conſtitui, ita vt quæ de procuratoribus dicta ſunt illis applicari poſſint. Vide Rodriguez *tom.* 3. *qu.* 40. *vel* 41. *art.* 1. eos vocat propriè procuratores. Quod confirmat priuilegium Sixti IV. in Bulla aurea, vbi concedit quod procuratores, & Syndici Monialium S. Claræ, & Tertii Ordin. Fratrum, & Sororum S. Franciſci eiſdem priuilegijs, gratijs, fauoribus, conceſſionibus, indultis, ſpiritualibus, & temporalibus procuratoribus, & Syndicis Fratrum Minorum, & Prædicatorum, conceſſis, & concedendis gauderent. Caſarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. Procuratores Fratrum num.* 10. *& verbo Communicatio priuileg. num.* 2. Ex quo videtur haberi eos vt veros procuratores iudicandos. Nihilominus peculiaria quædam ipſis cōpetunt tam quoad eorum auctoritatem quam quoad priuilegia illis conceſſa quæ breuiter expedienda ſunt, cum de hoc Patres ipſi Minores multa, & doctiſſimè ſcripſerint. Quo ad auctoritatem.n. ex Bullis Summorum Pontificum illis competit recipere, vendere, diſpenſare, alienare, iudicialiter repetere, &c. nomine Papæ, & Eccleſiæ bona pertinentia ad ipſos Fratres. Sorbus *in Annotationib. & Compend.*

priui-

priuileg. Mendicant. verbo Procuratores Fratrum §. ita, quod Syndicus Portellus *in dubijs Regul. verbo Syndicus, & in additione ad idem verbum.*

13 Quoad priuilegia autem Sixtus IV. in Bulla *Aurea*. conceſſit, vt dictum eſt, Syndicis Monialium S. Claræ quod eiſdem priuilegijs, immunitatibus, gratijs, fauoribus, conceſſionibus, indultis, ſpiritualibus, & temporalibus conceſſis, & concedendis Procuratoribus, & Syndicis Fratrum Minorum, & Prædicatorum gauderent. Caſarubius *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. Procuratores Fratrum nu.* 10. Rodriguez *tom. 3. q. Regul. q. 39. art.* 3. Similiter Clem. VII. in Bulla *Dum conſideramus* anno 1526. edita apud eumdem Rodriguez *ibid. art. 4.* conceſſit vni Syndico, & Procuratori Ordinis Minorum cum illius vxore, & liberis, quod de cætero omnibus, & ſingulis indulgentiis, & peccatorum remiſſionibus, fauoribus, & gratiis quibus Fratres Ordinis Obſeruantiæ prædictorum vtuntur, potiuntur, & gaudent, ſeu vti, potiri, & gaudere poterant, fruantur. Caſarubius *vt ſupra num.* 12. Rodriguez *ibid.* Inſuper idem Clem. VII. in eadem Bulla magnam conceſſionem illis fecit, quod ſcilicet in quibuſuis cauſis, & rebus ipſos concernentibus, ciuilibus, criminalibus, & mixtis, non niſi coram Iudicibus Conſeruatoribus domorum illorum, quarum Syndici fuerint de iuſtitia reſpondere teneantur, præcipiens ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, vniuerſis, & ſingulis iudicibus commiſſariis Eccleſiaſticis, & ſæcularibus quacumque auctoritate fungentibus ne de cauſis contra dictos Syndicos motis, & mouendis directè, vel indirectè ſe intromittere audeant. Caſarub. *ibid. nu.* 17. Rodrigu. *etiam ibid.* Hoc tamen priuilegium non videtur intelligendum niſi de cauſis prædictos Syndicos tangentibus, quatenus Syndici ſunt, non quatenus tales perſonæ ſunt, vel ad minus ſtandum eſt conſuetudini cum ſit magnum priuilegium, & valde exorbitans à iure communi. Portellus *in Dub. Regular. verb. Syndicus Minorum n.* 5.

14 Notandum priuilegia horum ſecularium videri ſolum intelligenda pro locis in quibus non publicatur Bulla Cruciatæ, in locis enim vbi publicatur, cum per illam ſuſpendantur priuilegia Mendicantium quoad ſæculares, videtur non poſſe Procuratores iſtos illis vti, vt volunt plures, ſpecialiter Sorbus *in Addition. ad Compend. priuileg. Mendicant. verbo interdictum 3. §. 2. concluſ.* Rodriguez *in explicat. Bullæ Cruciatæ §. 5. à num.* 39. Veruntamen vide dicta *cap. 1. num.* 59. & iuxta ea intelliges quænam, aut qualia ex iſtis priuilegiis ſuſpendantur, vel non in dictis locis, in quibus publicatur Bulla Cruciatæ, pro huiuſmodi Procuratoribus.

SVMMARIVM CAP. XVIII.

Duo ſunt genera beneficiorum, ſæcularium, & Regularium. num. 1.

Quæ ſunt beneficia ſæcularia, & quæ Regularia. ibidem.

Cur Regulares non debeant habere beneficia ſæcularia. ibidem.

Quid ſit vtrumque beneficium. ibid.

Regulares capaces ſunt beneficiorum Regularium. numero 2.

Debent prouideri Regularibus eiuſdem Ordinis cuius ſunt. num. 3.

Non poſſunt duo Religioſi diuerſorum Ordinum permutare beneficia. ibid.

Debent Religioſi quibus conceduntur eſſe profeſſi. numero 4.

Vel ſaltem profeſſuri. ibid.

An ſufficiat eſſe tacitè profeſſos. ibid.

Nec Religioſus vnius Monaſterij capax eſt beneficij Regularis alterius Monaſterij. n. 5.

Non ſunt beneficia Regularia regulariter loquendo beneficia ſimpliciter. n. 6.

Sed tantum manualia. ibid.

Quando ſint talia. ibid.

Prouiſio beneficiorum Regularium electiuorum pertinet ad Capitulum Conuentus. n. 7.

Ad quem pertineat prouiſio beneficiorum Regularium collatiuorum. ibid.

Requiritur ſemper pro illis examen, & approbatio Epiſcopi. n. 8.

Subſunt Regulares beneficiati iuriſdictioni Epiſcopi in iis quæ ſpectant ad id munus. n. 9.

Quid dicendum de Regularibus inſeruientibus beneficijs ſimplicibus. n. 10.

Non debent vocari ad concurſum. n. 11.

Cogi poſſunt Religioſi ad acceptandum beneficium Regulare. n. 12.

Dummodo poſſint ibi ſuſtentari. ibid.

Debet eis aſſignari congruum ſalarium. ibid.

Tenentur Religioſi beneficiarij votis generalibus Religionibus, & aliis obligationibus aliorum quatenus non repugnant muneri quod gerunt. n. 14.

Quid de Officio diuino, habitu portando, & Sacio habendo. ibid.

Cui adquirant ea quæ adquirunt. n. 15.

De fructibus beneficii quibus debeant prouidere. ibid.

An teneantur obedire Superioribus Regularibus. numero 16.

Quo tempore vacant iſta beneficia. n. 17.

An poſſint amoueri Religioſi beneficiis ſeruientes. ibidem.

Quæ cauſa requiratur vt amoueantur. ibid.

Num vacent talia beneficia morte Abbatis, vel Superioris. num. 18.

An beneficia Regularia electiua poſſint tolli abſque cauſa. n. 19.

Quid ſi talia beneficia fuerint aliquando perpetua. numero 20.

Quid ſi illa fuerint à Papa conceſſa. n. 21.

Quid quando conceſſioni illorum accedit confirmatio Papalis. n. 22.

Priuilegium Benedicti 12. ad intentum. n. 23.

An poſſint Eccleſiæ vniri Monaſteriis. n. 24.

Quid de beneficiis dicendum maximè poſt Concil. Trident. ibid.

Caſu quo vniantur à quibus gubernari debeant. n. 25.

Quid declaratum à S. Congregatione. n. 26.

Quid etiam circa viſitationem Eccleſiarum vnitarum Monaſteriis. n. 27.

Quid circa ſalarium. ibid.

Bona adquiſita à Religioſo in beneficio an poſſint deferri ad Monaſterium. n. 28.

An poſſit idem Religioſus habere duo beneficia. numero 29.

Eo ipſo quòd Eccleſia Monachis conceſſa eſt conceditur facultas conferendi ipſam, & ponendi in ea Rectorem. n. 30.

An beneficia Regularia poſſint ſeminario vniri. n. 31.

Quid poſſint Religioſi in Indiis circa beneficia. nu. 32.

In quæ debeant beneficiarii Regulares redditus ſuos expendere. n. 33.

Illegitimi an ſint capaces beneficiorum. n. 34.

Bene-

Beneficiarij ex Carmelitis aſſumpti non admittuntur in Capitulis, niſi de conſenſu Generalis. n.35.

Quomodo intelligendum priuilegium Calixti III. numero 36.

An Regulares ſint capaces penſionis. n.37.

An prouiſi de beneficiis Regularibus teneantur facere profeſſionem fidei. n.38.

Collatores beneficiorum nihil accipere poſſunt. numero 39.

An teneantur Regulares beneficiarii adire congregationes caſuum conſcientiæ. n.40.

De beneficijs Regularibus. Cap. XVIII.

1 DVo ſunt genera beneficiorum, ſæcularium, & Regularium. Beneficia ſæcularia dicuntur, quæ ſæcularibus dari ſolent ex debito, inſtitutione, aut legitima conſuetudine. Regularia verò quæ Religioſis addicta ſunt ex fundatione Ordinarij, aut ſuperioris inſtitutione, aut legitima etiam conſuetudine. Rodriguez *tom.1.quæſt.Regular.qu.34. art.*1. Suarez *tom.4.de Relig.tract.8.lib.3. cap. 19. num.* 2. In præſenti ſolum eſt ſermo de beneficijs Regularibus, nam de ſæcularibus loquendo iam diximus *tom.1. cap.2.num.* 17. quod quamuis Religioſi capaces ſint ad illa poſſidenda de facto tamen illis non conceduntur ſine Papæ licentia, vel diſpenſatione. Suarez *vt ſupra num.*26. *&* 27. [Sicque eriam video declaratum à Sacra Congregatione Epiſcoporum, & Regularium 26. Ianuarij 1635. Sed nota quæ dico de Canonicis Regularibus *hoc 2.tom.in Addit. ad nu.* 16. *cap.*3. Excipe etiam caſum neceſſitatis quando ſcilicet neceſſitas vrgeret, nec eſſent aliqui ſæculares idonei pro beneficijs ſæcularibus obtinendis, tunc enim Regularibus conferri poſſent, ſicut è conuerſo. *cap.inter quatuor.de Relig.domib.* Gonzal. *ad reg.8.Cancellar.Gloſſ.8.num.*43. Garzia *de beneficiis part.7. capit.* 10.*num.*16. Tamburinus *de Iure Abbat.tom. 3. diſp.9. quæſit.2.num.*5.] Ratio autem quare prædicta licentia, vel diſpenſatio requiratur ad hoc vt Religioſus beneficium ſæculare obtineat, ſumitur, tum ex parte ipſius beneficij, quod petit conferri ijs quibus iure, vel conſuetudine eſt deſtinatum, tum ex parte ipſius Religioſi, quia cum eius ſtatus non ordinetur ad huiuſmodi Clericorum miniſteria gerenda non debet ſe in illis immiſcere, ſolum ergo agemus de beneficijs Regularibus. Definitur autem beneficium prout abſtrahit à ſæculari, & Regulari hoc modo. *Ius recipiendi redditus ex bonis Eccleſiæ, ratione ſpiritualis officii, Eccleſiaſtica auctoritate conſtitutum.* Layman *in Theolog.morali.4.tract.2.c.*1.

2 Regulares ergo capaces ſunt beneficiorum Regularium, quod ex ipſis terminis eſt manifeſtum, cum beneficia iſta ſolum Regularibus conferantur, & ab eis ſolum miniſtrentur, ex hoc enim euidenter ſequitur capaces eſſe illorum. Syluest. *verbo Religio* 6. Nau. *Comment. 5.de Regularibus num.* 23. Et vlterius declaratur; quia nihil eſt in Religioſo quod repugnet beneficij Regularis adminiſtrationi. Obedientiæ enim votum non repugnat, cum beneficia hæc voluntate Superiorum concedantur, nec caſtitas vt per ſe patet, nec paupertas, cum beneficiarius Regularis nihil proprii habeat, ſed tantum vſum, adminiſtrationem, ſeu diſpenſationem bonorum beneficij.

3 Debent tamen prouideri beneficia Regularia non Regularibus alterius Ordinis, ſed ipſiſmet eiuſdem, cuius fuer. Ita enim habetur *cap.cum ſingula* 32. *de præbend.in* 6. & in Concil. Trident. *ſeſſ.14. capit.* 10. Rodriguez *tom.1.q.Regul.q.34.art.*3. Vnde non poſſunt duo Religioſi diuerſorum Ordinum permutare beneficia Regularia quæ poſſident, etiam de licentia ſuorum Superiorum. Quia neuter eſt capax beneficij alterius Ordinis, nec Superior vnius habet auctoritatem ſupra beneficium alterius. Sanch. *lib.7. in decal.c.29.n.*31.

4 Debent etiam Religioſi quibus conceduntur eſſe profeſſi, vel ſaltem habitum Religioſum ſuſcepturi, & in ea Religione profeſſuri. Ita enim habetur in Concil. Trident. *ſeſſ.14.capit.*10. & declaraſſe dicitur Sacram Congregationem. Quod ſic videtur intelligendum, quod ſcilicet, ſi iſti Religioſi profeſſi non ſint, beneficia regularia ipſis concedi non poſſint niſi conuentione facta, vt intra certum tempus ad Religionem ſuſcipiendam, & profitendam teneantur, ſicut beneficia curata quando dantur non ſacerdotibus ſub ea conditione dantur, vt intra certum tempus ad ſacerdotium promoueantur. Sanchez *lib. 7.in Decalog.cap.4.num.*24. Vide etiam Barboſam *in Collectan. Bullar. verb. beneficium Regulare* 5. vbi aliquas etiam affert Sac. Congregationis declarationes ad intentum. Addit Rodriguez *tom.1.quæſt.Regular. qu.34.art.*3. debere tales eſſe expreſſe profeſſos. Vide declarationem S. Congregat. apud Gonzal. *ad Reg.8. Cancellariæ gloſ.8.num.*78. Barboſam *in Collect.Bullar. ver. Abbatia.*

5 Similiter nec Religioſus vnius monaſterij capax eſt Beneficii Regularis alterius monaſterii eiuſdem Ordinis. Ita enim habetur *cap.cum ſingula* §. *prohibemus de præbendis in* 6. Rodrigu. *tom.1. quæſt. Regular. quæſt.34.art.*8. Sanchez *lib.7.in decalog.cap.29. nu.*29. Quare non poſſunt duo Religioſi diuerſorum Monaſteriorum eiuſdem Ordinis permutare beneficia Regularia quæ poſſident de licentia ſuorum ſuperiorum. Quia neuter eſt capax alterius beneficij, & Superior vnius non habet authoritatem ſupra beneficium alterius. [Vnde nec Summus Pontifex ſolet concedere licentiam Regularibus aſſequendi beneficium alteriùs Religionis, niſi transferendo illos ad Monaſterium, ad quod ſpectat illud beneficium. Barboſa *de Iure Eccleſiaſtico lib.3.cap.13. numero* 159. Tamburinus *de Iure Abbat.tom.3. diſput. 9. quæſit. 6. num.*8.]

6 Non ſunt beneficia Regularia regulariter loquendo dicenda beneficia ſimpliciter, ſed ſolum manualia. Ratio eſt, quia regulariter non ſunt firma & perpetua, qualia ſunt beneficia ſæcularia, ſed amobilia à voluntate Superioris, cum Regularis ex eo quod beneficium accipiat non eximatur à ſui Superioris obedientia, qui poteſt illum à beneficio amouere. Rodriguez *tom.1.quæſt.Regular.qu.34. art.*2. Sanchez *lib. 7.in Decalog.cap.29.num.*106. Dixi regulariter, quia aliquando beneficia regularia non ſunt manualia, & amouibilia, & tunc erunt ſimpliciter beneficia: videlicet quando vel ex inſtitutione eorum, vel ex recepta conſuetudine, vel ex priuilegio Pontificio fuerint perpetua. Nauarrus *Comment.2. de Regularib.num.* 6. Suarez 4.*tom.de Relig.tract.8.lib.3.cap.19. numero* 20. Similiter quando Beneficij Regularis collatio non pleno iure ſpectat ad Superiorem Monaſterij, vel ipſum monaſterium, ſed ſimul ad Epiſcopum, vel alium Prælatum, tunc tale beneficium perpetuum erit, & ſimpliciter beneficium, non manuale, ſeu amouibile. Suarez *vt ſupra num.*23. In dubio autem

omnia

omnia beneficia præſumuntur ſæcularia. Thomas Zerola *in praxi Epiſc.2.p. verb.beneficium verſ.*19. Ac per conſequens perpetua.[Vt autem beneficium aliquod mutetur ex ſæculari in Regulare, aut è contra, aliquæ conditiones requiruntur. Prima, vt tempore ad legitimam præſcriptionem à Iure petito adminiſtratum ſit, per Regulares quidem vt ex ſæculari fuit Regularis, & per ſæculares vt ex Regulari, fiat ſæculare *cap. Ad aures, & cap. De quarta.de præſcript.* Secunda vt poſſidentes beneficium ſint in eo inſtituti, ſi enim de facto abſque vlla inſtitutione illud poſſiderent non poſſet habere locum hic tranſitus. *cap.Cum de beneficio.de præbend.in 6.* Tertia eſt, vt ſint in eo beneficio inſtituti Vectores. *cap.Cum de beneficio* relato. Quarta, eſt quod tranſeat beneficium in Regulare vt adminiſtretur à Regularibus tamquam Regulare, non tamquam ſæculare. Quinta eſt, vt conferens animo & intentione beneficium conferat, vt velit imprimere illum ſtatum beneficio, quem exprimit, ita vt in collatione dicat Regulari confero tibi beneficium ſæculare, & ſæculari, confero tibi beneficium Regulare. Vltima eſt, vt id beneficium Regulare poſſideatur bona fide à ſæculari, & ſæculare à Regulari. Quia poſſeſſor malæ fidei nullo tempore præſcribit. De ijs Sanchez *lib.7.in decalog.cap.29.nu. 16.& ſequentibus,* & Tamburinus *de Iure Abbat. tom. 3.diſp.9.q.3.* ex alijs.]

7 Prouiſio beneficiorum Regularium quæ electiua vocantur, ideſt, quæ per electionem Canonicam ſuffragijs electorum fiunt, pertinet ad Capitulum Conuentus, accedente confirmatione Superioris, ſicut generaliter quidquid fit per electionem à Regularibus. Prouiſio autem beneficiorum Regularium quæ collatiua vocantur, quia ſcilicet inſtar ſæcularium conferuntur auctoritate Superioris, ſpectat, vel ad Superiorem ſolum, vel ad ſuperiorem cum Capitulo, iuxta varia ſtatuta, & conſuetudines Religionum. Vbi autem de his non conſtaret, ſtando in iure communi pertinet ad ſuperiorem cum conſenſu maioris partis Conuentus, cum ſit hæc ex rebus grauioribus Monaſterij. Sanchez *lib.7.in decalog.cap. 29.num.*108. Suarez *tom.4. de Religion. tractat. 8. libro 3. capit. 19. num.*4. Vide declarationem Sacr. Congregat. apud Barboſam *in Collect. Bullar. ver. cura animarum.*

8 Semper tamen requiritur examen, & approbatio Epiſcopi pro huiuſmodi beneficiarijs Regularibus curam animarum habentibus. Franciſcus Leo *in theſauro fori Eccleſiaſtici part.1.cap.8.num.*20. Barboſa *de offic.& poteſt.Epiſcop.allegat.74.num.*18. & 24. Dicitur etiam declaratum à Sac.Congregation. Concilij quod quoties denuo Religioſi ad curam animarum exercendam deputantur, eſſe iterum ab Epiſcopo examinandos, & approbandos. Barboſa *in Collectan. Bullar. verb. Abbas 1.§.vltimo.* Vtrumque autem colligitur ex Tridentin. *ſeſs.25.cap.*11. illis verbis. *Nec ibi aliqui etiam ad nutum ammouibiles deputent niſi de eiuſdem* (ſcilicet Epiſcopi) *conſenſu, ac præuio examine, &c.*

9 Item prædicti beneficiarij Regulares ſubſunt immediatè iuriſdictioni, viſitationi, & correctioni Epiſcopi in his quæ ad curam, & Sacramentorum adminiſtrationem pertinent. Ita enim colligitur ex Tridentino *ſeſs.25.cap.*11. & ex declaratione Sacr. Congregationis apud Barboſam *in Collectan. Bullar. verb. Fratres S. Ioannis Hieroſolymitani,* & clarius habetur ex Conſtitut. Gregor. XV. de exemptorum priuilegijs, quæ extat 4.tom. Bullar. inter Bullas huius Pontificis num.18. vbi ſic habetur. *Statuimus, & declaramus, vt deinceps tam Regulares, quam ſæculares quomodolibet exempti, ſiue animarum curam perſonarum ſæcularium Monaſterijs, ſeu domibus Regularibus, aut quibuſuis alijs Eccleſiis, vel beneficiis ſiue Regularibus ſiue ſæcularibus incumbentem exerceant, ſiue alias Eccleſiaſtica Sacramenta, aut vnum ex illis miniſtrent præuia Epiſcopi licentia, & approbatione, ſiue quoquomodo in dictæ curæ exercitio, aut in eorumdem Sacramentorum, vel alicuius ex illis adminiſtratione de facto abſque vlla auctoritate ſe ingerant, in his quæ eiuſmodi curam, ſeu adminiſtrationem concernunt, omnimodæ iuriſdictioni, viſitationi, & correctioni Diœceſani Epiſcopi tanquam Sedis Apoſtolicæ delegati, plenè in omnibus ſubiiciantur.* Barboſa *de offic. & poteſt. Epiſcopi part.3. alleg.74. num.*18. & 27. Nota tamen hanc Conſtitutionem ſuſpenſam eſse pro Regnis Hiſpaniarum, vt diximus *tomo 1. cap. 19. num. 35.*

10 Cæterum loquendo de Regularibus inſeruientibus de licentia ſuorum Superiorum beneficijs ſimplicibus, quæ tamen membra ſunt Monaſteriorum, ſeu Religionis, declaratum video à S.Congregatione non poſſe viſitari ab Ordinarijs. Armendariz *in additionibus ad recopilat.leg.Nauarr. lib.1.tit.6. de viſitat. lib.5.§.2. num. 96.* Barboſa *in Collect. Bullar. verb. Regulares 1.*

11 Non tamen debent vocari ad concurſum per edicta Regulares electi, vel nominati ad beneficia Regularia ſeruienda; ſed ſufficit quod examinentur, & approbentur ab Ordinarijs. Ita enim determinatum eſt à S. Congregatione Concilij, vt teſtatur Sixtus v. in Bulla *Ex iniuncto* in Bullario Rodriguez *tomo 2. Bulla 22. in Sixto V.* vbi ad inſtantiam Congregationis S. Benedicti Portugaliæ id decernit. Habetur id etiam ex alia declaratione eiuſdem Sacr. Congregat. apud Gonzalez *ad Regul. 8. Cancell. gloſſ. 6. numero 162. &* Barboſam *in Collectan. Bullar. verb. examen.*

12 Cogi poteſt Religioſus à Prælato ad acceptãdum beneficium Regulare. Quia hoc præceptum iuſtum eſt, nec excedit latitudinem obedientiæ Religioſæ, cum gubernatio beneficiorum Monaſterij valdè pertineat ad vtilitatem eiuſdem. Nauar. *Comment. 4. de Regularib.num.*23. Suarez *4.tom.de Relig.tract.8.lib.3. cap.19.num.*5. quod extenditur etiam ad beneficium tenue, & paucos redditus habens, dummodo poſſit ex illis ſuſtentari Religioſus. Propter eamdem rationem. Nauarrus, & Suarez *vt ſupra.* Rodriguez *tom.1. quæſt.Regular.q.34.art.3.* Addit non poſſe cogi ad accipienda beneficia ſæcularia, nec Regularia aliorum Ordinum, nec alterius Monaſterijs eiuſdem Ordinis. Sed hæc limitanda ſunt, nam, vt credo, cogi poteſt Religioſus ad accipienda prædicta omnia, ſi ab habente auctoritatem illa conferantur, & cedat in bonum, & vtilitatem ſuæ Religionis, quia hoc concernit Regulam, quam profeſſus eſt Religioſus, & cum prædictis conditionibus res eſt, a licit & honeſta talia beneficia acceptare.

13 Debet aſſignari prædictis Religioſis ſeruientibus Beneficijs, ſeu Eccleſiis Parochialibus congruum ſalarium pro ipſorum ſuſtentatione, ne ſalarii paruitate aliunde quærere vnde viuant, & curam animarum negligenter curare cogantur. Colligitur ex Concilio Tridentino *ſeſſ.de reformatione cap.7,* Rodriguez *tom. 1. quæſt. Regular. q.36. art.2.* referens conceſſionem Sixti v. Congregationi S. Benedicti Portugalliæ factam, qua illis conceditur vt ſalario decenti beneficiariis deſignato, reliqui fructus in vſus Monachorum

rum

Digitized by Google

rum cnnuerti poſſint , & aliam cuiuſdam Rainutij Papæ auctoritate potienris Congregationi S. Eliſi circa huiuſmodi ſalaria, pacta pro illis tribuendis, & non maioribus, etiam locorum Ordinarijs, & illorum viſitatoribus aliter præcipientibus. Quia tamen hæc poſterior conceſſio contraria videtur decreto Concilij Tridentini addncto, ideò cautè in hoc negotio procedendum, maximè quia non conſtat an ſit viuæ vocis oraculum quia ſi tails eſſet nihil valeret, iuxta dicta *tom.1.cap. 3.num.*21. De priori autem conceſſione Sixti V. conſtat fuiſſe per Bullam quam refert idē Rodriguez *in Bullar. tomo ſecundo inter Bullas Sixti V. num.*24. Vbi vlterius Pontifex ſtatuit ne in dictis Eccleſijs Monachi ad vitam inſtituantur, & quod prædicti Presbyteri ſæculares ab Ordinarijs locorum approbati ſint, inſuper quod ſalarium illud bene viſum ſit eiſdem Ordinarijs. Vide dicenda infra *numero* 27.

14 Religioſi ſic beneficiarii non ſolum tenentur votis Religionis generalibus, præcepto portandi habitum, votis ſpecialibus ſuorum Ordinum, ſed & obſeruantijs Regularibus, & Conſtitutionibus ſuarum Religionum, quatenus non repugnant muneri quod gerunt, iuxta dicta *tom.1.cap.17.num.*16. cum verè maneant ſub iugo Religionum ſuarum, quantum in priuata domo, & extra Monaſterium fieri poteſt. Suarez *4.tom.de Relig.tract.8.lib.3.cap.19.num.6.* Non tamen tenentur ſoluere Officium diuinum iuxta ritum ſuarum Religionum, ſed Eccleſiarum quibus ſeruiunt, vt etiam loco citato diximus, vbi etiam quid de Socio ſit dicendum. Si tamen redditus, ſeu ſalarium pro ſocio habendo non ſufficerent ab hoc onere immunes erunt, niſi in caſu, quòd ſocius alio honeſto modo ſuſtentari poſſet.

15 Quæ adquirunt hi beneficiarij intuitu Eccleſiæ cui ſeruiunt, eidem Eccleſiæ adquirunt, quæ autem adquirunt non intuitu Eccleſiæ cui ſeruiunt, ſed intuitu Religionis cuius ſunt, vel aliunde, adquirunt Religioni. Hoc enim ſuadetur tum ex æquitate rationis, tum ex ijs quæ diximus *prædicto tom. capit.17. num.15. & 16.* de quo etiam Sanchez *lib.7. in decalog. cap.32.num.76.* Suar. *4.tom.de Relig.tract.8.lib.3.capit. 19.num.*8. De fructibus autem beneficiorum quibus potiuntur, cum concedantur intuitu Eccleſiarum, quibus ſeruiunt, debent tamquam boni diſpenſatores primum prouidere ipſis Eccleſijs, deinde pauperibus ſibi ſubiectis, ſi quid verò poſtea ſuperfuerit, licet ſecurius ſit debere eo Eccleſias ſuas augere, probabile tamen eſt poſſe ſuo Monaſterio donare, quia eſt opus Religionis, & miſericordiæ nullo iure prohibitum, ſed potius, vt apparet, permiſſum, eo ipſo quod prædictorum bonorum fiunt diſpenſatores. Suar. vt ſupra *num.*10.

16 Similiter hi Religioſi beneficiarij licet quod ea quæ pertinent ad ſtatum Religioſum, & obſeruantiam Regularem, ſeu quæ non contradicunt beneficijs quæ obtinent teneantur obedire ſuis ſuperioribus, cum verè illis ſint ſubiecti, in his tamen rebus quæ fuerint contrariæ, ſeu repugnantes prædictis beneficiis, cum ipſi ex iuſtitia ratione muneris ſuſcepti teneantur facere quicquid ad illa ſpectat, non debent obedire ſuis Prælatis, Suarez *4.tom.de Relig.tractat.8.lib.3.cap. 19. num.*18. In his autem quæ pertinent ad vtilitatem beneficiorum, & rectam ipſorum adminiſtrationem tenentur obedire illi, vel illis, cui, vel quibus ſubiecta eſt illa Eccleſia, ſcilicet Prælato Ordinis, ſi illi pleno iure ſubiecta fuerit, Epiſcopo, ſi ipſi ſubijciatur, vel vtrique ſi ad vtrumque ſpectat.

Suarez *vt ſupra nu.*19. Rodrig. *tom.1. qu. Regul. q.34. art.6. & 7.*

17 Vacant beneficia Regularia manualia collatiua quoties Superior reuocat collationem. Hoc enim eſt eſſe manualia, ſcilicet pendere à nutu Superioris. Federicus *in tract. permutationum quæſt.*16. Sanchez *lib. 7. in decalog. cap. 29. num.*107. Etiamſi beneficium collatum ſit à Superiore pro toto vitæ tempore, quia non obſtante tali conceſſione manet beneficium ſub Superioris poteſtate. Selua *de beneficijs 3. parte quæſt.68.nu.*4. Sanchez *vt ſupra num.*124. Etiamſi Superior promiſerit ſe non reuocaturum conceſſionem, quia talis promiſſio eſt irrita, cum ſit contra ius, & naturam beneficij manualis, quod petit eſſe reuocabile ad nutum Superioris. Selua *vt ſupra quæſt. 69. numero* 1. Sanchez *vt ſupra num.*125. Imò ad hoc quod talis reuocatio valida ſit non requiritur aliqua cauſa, quia Prælatus vtitur iure ſuo erga rem, & perſonam ſibi ſubditam. Sanchez *ibidem numero* 111. Additur ex declaratione Sacræ Congregat. Concilij poſſe Abbates Ordinum inuito Epiſcopo reuocare abſolutè ad Monaſterium Religioſos exercentes curam animarum in Eccleſijs, quæ ſunt vnitæ ipſis Monaſterijs. Barboſa *in Collectan. Bullar. verb. Abbas* 1. Ad hoc autem quod licite, & prudenter fiat reuocatio requiritur aliqua cauſa rationabilis, non quidem culpa ipſius beneficiarij, ſed quæcumque vtilitas, vel commoditas Religionis, aut Eccleſiæ, prudens enim gubernatio id exigit. Suarez *4. tom. de Relig. tractat. 8. libro 3. cap.19. num.* 21. Si autem ſcandalum aliquod, vel infamia Religioſi beneficiarij ſequatur ex tali reuocatione tunc requiritur maior cauſa, vt ſcandalo, vel infamiæ obuietur. Caſu etiam quo conſtaret reuocationem factam eſſe malo animo, malitia, aut odio poſſet Religioſus ſpoliatus implorare auxilium Superioris Prælati contra eum qui prædicto modo ipſum ſpoliauit beneficio. Leſſius 2. *de iuſtit. & iure cap. 41. dub.12. numer.* 98. Sanchez *lib.7. in decalog. cap.29.num.*115. In alijs tamen occaſionibus etiam ſi ſine cauſa ſpolietur Regularis beneficio non poteſt agere contra Superiorem ſpoliantem coram Superiori Prælato, niſi ſolum proponendo, aut ſupplicando pro reſtitutione. Sanchez *ibid.* Suar. *4. tom. de Relig. tract.8. lib. 3. cap.19. num.*21. Quod eſt verum quamuis collatio ſpectet ad Abbatem, & Conuentum, quia etiam in tali caſu Abbas ſolus poteſt reuocare Monachum beneficiarium, cum hæc ſit natura beneficii manualis. Sanchez *num.*112.

18 Non tamen vacant prædicta beneficia Regularia morte Abbatis, vel Superioris conferentis. Quia per ſolam mortem non inducitur reuocatio *cap. ſi delegatus de offic. delegat. in 6.* Abbas *cap. finali nu.6. de precarijs.* Felinus *cap. per tuas num.4. de maior, & obed.* Secus ſi beneficij conceſſio eſſet ſolum ad beneplacitum Abbatis, vel Superioris, quia beneplacitum expirat morte concedentis *c. ſi gratioſè, de reſcript. in 6.* Sanchez *lib.7. in decalog. c.29. num.*113.

19 De beneficijs autem Regularibus electiuis multi dicunt abſque legitima cauſa tolli non poſſe à beneficiarijs, ac proindè eſſe perpetua. Ita aliqui Canoniſtæ quos ſequitur Sanchez *lib. 7. in decalog. cap. 29. num.* 118. Sed meo videri conſuetudo, tum patriæ, tum Religionis in hoc attendenda eſt, multa enim officia in religionibus per electionem conceſſa reuocari poſſunt, ſaltem à ſupremo Prælato ſine alia cauſa, quam ea quæ ſpectet ad bonum regimen Ordinis.

Quoties

Digitized by Google

20 Quoties autem beneficia huiuſmodi Regularia fuerint perpetua,& non manualia,ſcilicet ex inſtitutione, conſuetudine, vel priuilegio Summi Pontificis,non poſſunt Religioſi illa poſſidentes remoueri, ſine culpa ipſorum.Quia hæc eſt qualitas,aut natura beneficij perpetui. Selua *de beneficijs 3.p.q.69.nu.vlt.* Nauarrus *comment. 2. de Regularib. num. 65.* Vnde in talibus caſibus poteſt Religioſus ſpoliatus agere contra Superiorem ſpoliantem, vt potè contra iniuſtè procedentem. Nau.*ibid.*Sanch.*lib.7.in decalog.ca. 29.num.122.& 123.*Idem dico quando talium beneficiorum collatio non pertinet pleno iure ad ſuperiorem religionis,ſed ſimul ad Epiſcopum,vel alium Prælatum. Sicut enim ea non poſſunt per ſolam voluntatem à Superiore Ordinis prouideri, ſic nec ab ipſo tolli. Vnde ſunt perpetua. Suar.4.*tom.de Relig. tract.8.lib.3.cap.19.à num.22.*

21 Quando verò huiuſmodi beneficia Regularia ex natura ſua manualia à Papa immediatè conferuntur, ſi dentur cum *clauſula* vt retineantur toto vitæ tempore reuocari non poterunt ab inferiori Prælato,cum euidenter conſtet de voluntate ſupremi Prælati quod non reuocentur. Innocentius *cap.cum inter R.ſtatim in principio de elect.* Felinus *cap.conſtitutus nu. 10.de reſcript.& capit.per tuas num.4. de maior.& obedient.*Si verò non apponatur talis clauſula mihi probabilius eſt poſſe reuocari. Quia cum natura dictorum beneficiorum ſit eſſe manualia,& amouibilia,ſi Pontifex oppoſitum non explicet cenſendus eſt noluiſſe illorum naturam alterare, ſed relinquere illam vt prius, maximè cum hoc cedat in fauorem obedientiæ promiſſæ à Religioſo cui Pontifices fauent ſemper niſi aliud exprimant. Abbas *cap. ad noſtram num.7.*Lapus *allegat.26.*& alij.

22 Idem dico quando conceſſioni factæ à Prælatis beneficii Regularis manualis alicui Religioſo accedit confirmatio Pontificia, poteſt enim etiam tunc Prælatus reuocare conceſſionem, cum per talem confirmationem Pontificiam niſi aliud in ipſa exprimatur, non alteretur, aut mutetur natura ipſius beneficii.Quod etiam intelligo (quidquid in contrarium dicant Sanchez *lib.7.in decalog.ca.29. num.130.* & alii ab ipſo citati) adhuc in caſu quo Pontifex ex certa ſcientia confirmaret conceſſionem. Propter rationem adductam,& quia certa ſcientia Papę confirmantis ſolum iuuat ad hoc quod reſcriptum, vel Breue non poſſit argui de ſurreptione.

23 Fauet ad intentum Extrauagans *Rurſus* Benedicti 12.vbi determinatur quod habentes beneficia in ordine Monachorum nigrorum S. Benedicti ex collatione,prouiſione,vel ordinatione Sedis Apoſtolicæ, vel Legatorum, ſeu executorum, vel prouiſorum eiuſdem Sedis, vel per litteras prædictorum; ſubſint in omnibus, & per omnia ſuis Prælatis, & poſſint ab eis reuocari prout ſi ea haberent à ſuis Abbatibus. Sanchez *lib.7. in decalog.c.29. n.137.*Conſulantur etiam aliorum Ordinum Monachorum priuilegia.

24 Licet Epiſcopus ſtando in iure communi antiquo poſſet vnire Eccleſias ſuæ Diœceſis ex *cap.ſicut vnire de exceſs.Prælat.& cap.expoſuiſti de præbendis*, vt fatentur communiter Doctores,& poſſet etiam conſequenter vnire alicui Religioni Eccleſiam,ſeu beneficium ſuæ Diœceſis,vt conſtat ex *Clem.2.de rebus Eccleſiæ non alienandis,*Azorius *tom.2.inſtitut. moral.li.6. cap.28.quæſt.19.*Sanchez *lib.7.in decalog.cap.29.num. 147.& ſequentibus*, id tamen modo poſt Conc.Trident.dupliciter limitatum eſt,primò, vt beneficium non ſit extra Diœceſim, in qua eſt Monaſterium,etenim in eodem Concilio *ſeſs.14. cap. 9.* id prohibetur.Secundò,ne beneficium illud vniendum ſit curatum,quia id etiam interdicitur in Concil.*ſeſs.24.cap. 13.* Cum autem ſolum in prædictis duobus caſibus limitauerit, aut abſtulerit Concilium Epiſcopis auctoritatem vniendi, dicendum eſt in aliis caſib.poſſe ea vti, ac per conſequens vnire beneficia Monaſteriis ſicut iam etiam factum ab Archiepiſcopo Hiſpalenſi refert Sanch.*num.187.* Poterunt ergo beneficia ſimplicia vniri Monaſteriis, prout colligitur ex dicta *Clem.2.de rebus Eccleſ.non alienandis*. Idem Sanch.*tom.1.conſil.moral.lib.2.cap.2.dub.3.* Debet autem talis vnio fieri ex cauſa legitima. Syluester *in Summ. verb.alienatio qu.12.*Videtur autem id proprium eſſe Epiſcoporum, vt colligitur *ex cap.ſicut vnire de exceſs.Prælator.*Azor.*tom.2.inſtit.moral.lib.6.cap.28.* Licet Sanchez etiam Abbatibus, & aliis Prælatis iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem habentibus hãc etiam facultatem concedat in Eccleſiis plenè ſibi ſubiectis *num.160.*Vbi in ſequentibus de conditionibus ad id neceſſariis.

25 Caſu autem quo ſiue ab Epiſcopo ſiue à Papa hæc vnio beneficiorum Monaſterio fiat gubernari poterunt per Religioſos ſicut alia beneficia Regularia, iuxta dicta in ſuperioribus. Fauent Felinus *cap.in noſtra Corol.40.num.42.notab.3.de reſcript.* Selua *de beneficijs 3. p. qu. 11. num. 126.* referens quamdam Rotæ deciſionem. Manebunt autem ſubditi ſuo Prælato ſicut de aliis beneficiariis Regularibus dictum eſt *num.14.& 16.*

26 Hinc declaratum dicitur à S. Congregat. Concilii Canonicum Regularem iuſſu ſui Superioris degentem in ædibus Parochialis Eccleſiæ Congregationi vnitæ, in qua curam animarum exercet, & Sacramenta adminiſtrat, ſi delictum non concernens curam animarum,nec adminiſtrationem Sacramentorum commiſerit, non poſſe ab Epiſcopo puniri vigore decreti Conc.*cap. 3. ſeſſ.6.* Barb.*in Collect.Bull. v. Canonic.Regul.15.* Quod etiam videtur dicendum de aliis Regularibus ſeruientibus ſimilibus Parochijs, iuxta dicta *tom.1.c.11.n.8.*

27 Declaratum etiam dicitur,poſſe Ordinarios locorum viſitare curatas Eccleſias ſi ſint vnitæ Monaſteriis,& in eis ponere Vicarios perpetuos,ſiue temporarios, iuxta diſpoſitionem *cap.7.ſeſſ.7.* Concil. Tridentin. Ita ex declaratione Sac. Congregat.Garzia *de benefic.part.11.cap.2.num.12.* Barboſa *in Collectan. Bullar.verb.Curati.* Pro ſalario autem illis aſſignando vide Bullam Pij V. *Ad exequendum* in 2. tom.Bullar. num.47.quæ etſi reuocata fuerit à Gregor. XIII. in Bulla *In tanta* num.9.inter Bullas Gregorii, nihilominus in ſuo robore manere dicitur, tum ob reualidationem ipſius ab eodem Greg.factam, tum ob declarationem Sac.Congregat.De quo Gonzalez *ſupr. 8.regul.Cancellar.de menſ.& alternat.gloſſ.5.§.4.num. 79.*Cherubinus *in Compend.Bullar.ſupr. dictam Bullam 47. Pij V.* Lauretus de Franchis *in controuerſiis Epiſc. & Regul.pag.mihi 14.*

28 Religioſus reuocatus à beneficio Regulari quod gerebat poteſt ea bona quæ habebat ex prædicto beneficio vſui ſuo applicata ad Monaſterium deferre. Quia etſi fuerint ex fructibus beneficii cum ſibi fuerint legitimè applicata ſequuntur ipſum quocumque ierit. Debent ergo cum ipſo ad Monaſterium venire, non vt liberam eorum adminiſtrationem ſicut prius habeat, ſed vt incorporentur cum aliis bonis Monaſterii, iuxta præſcriptum Regulæ,&

Con-

Conſtitutionum. Suarez *4.tom.de Relig. tract.8.lib.3. cap.19.num.11.*

29 Duo, vel plura beneficia eidem Regulari à Superiori Ordinis concedi non poſſunt niſi vnum ex eis ab alio dependeat, vel ad inuicem ſint annexa. Ita enim deciditur *cap.cum ſingula in princ.de præbend.in 6.* Rodriguez *tom.1.quæſt.Regul.qu.34.art.9.* Vnde ad id requiritur Sedis Apoſtolicæ auctoritas, vt ibidem habetur. Nau. *Comment.4.num.53.de Regular.* Azor. *to.1.inſtit.moral.lib.15.cap.55.* Layman *in Theolog.mor.li.4.tract.2.ca.8.nu.8.*

30 Eo ipſo quod Eccleſia conceſſa Monachis eſt ipſo iure intelligitur conceſſa ipſis facultas conferendi ipſam, & conſtituendi in ipſa Rectorem. Ita poſt alios Rodrig. *tom.1.quæſt.Regul.quæſt.36. art.1.* afferens pro hoc puncto priuilegia Leonis X. Camaldulenſibus Iulij II. Oliuetanis, & aliorum Pontificum.

31 Beneficia Regularia ſiue dentur in titulum, ſiue in commendam non poſſunt ſeminario vniri, ſecus verò ſi ſtatum mutauerunt. Ex deciſione S.Congregat. apud Barboſam *in Collect.Bullar. verb. Beneficium Regul.5.*

32 Ex conceſſione Pij V. anno 1567. ad inſtantiam Philippi 2. Hiſpaniarū Regis poſſunt Capitula omnia Prouincialia Indiarum quotumcumque Ordinum etiam non Mendicantium dare licentiam ſuis Fratribus, vt officium Parochi exerceant, Sacramenta miniſtrandū, &cet. In quo etiam includitur facultas prædicandi, ſepeliendi Indus, aſportandi eorum corpora Cruce alta, habendi ſcholas puerorum. Rodriguez *tom.1.q.Regul.qu.35.art.1.* Vbi alia ad intentum.

33 Poſſunt prædicti beneficiarij Regulares tam libere impendere de redditibus ſuis in eleemoſynas, & pia opera, præſertim ſpectantia ad ſuas Eccleſias, ſicut & beneficiarij ſæculares. Ratio eſt, quia etſi non ſint Domini illorum redditiuum, ſunt tamen Procuratores, œconomi, & diſpenſatores illorum. Nauarr. *commentar.2.num.6.ſin.corollar.9. de Regul.* Rodriguez *ex tom.2.q.Regular.q.58.art.8.* Non tamen propterea poſſunt facere expenſas ſuperfluas, aut donationes illicitas, ſed eas tantum quæ neceſſariæ, vtiles, vel conuenientes fuerint beneficijs, quæ poſſident, & ſtatui ipſorum. Vnde licitè poſſunt diſponere de prædictis bonis ad moderatam ſuſtentationem ſecundum ſtatum, eleemoſynas, & pia opera. Graſſis *1.p.deciſ.li.3.cap.5.num.43.* Sanch. *lib.6.in decalog.cap.6. num.14.* Nec aſſentior alijs, qui dicunt non obligari hos Religioſos beneficiarios conſtit. Clement. VIII. *de larg. numerum.* Bonac. *de largit.numerum punct.2.numero 2.* Etenim quantum ad donationes ſuperfluas, & illicitas eodem modo ac alij aſtringuntur prædicta conſtitutione, neque eſt aliqua ratio cur quoad illas eximantur.

34 Illegitimi non ſunt capaces ante diſpenſationem cum illis factam alicuius beneficij ſæcularis, ſiue Regularis. Ita habetur ex *ca.1. & cap.finali de filijs Presbyterorum.* Rodrig. *tom.1.quæſt.Regul.quæſt.13.art.11.* Nec etiam Vicariatus Epiſcopalis, cum dignitas quædam ſit, à qua arcentur. Abbas *in capit.1. de filiis Presbyterorum.* Rodrigu. *tom.1.q.Regular.q.13.art.13.* [An autem idem dicendum ſit de excommunicatis, ſuſpenſis, interdictis, ita vt illi inhabiles etiam ſint ad beneficia etiam Regularia, dico *3.tom.verbo Beneficium, & Beneficiati num.4.& ſequentibus.* An verò hæreſis, Apoſtaſia, Sodomia, ſimonia, concubinatus, periurium, & ſimilia crimina reddant inhabiles ad beneficia, præter ea quæ dico in ſpeciali de illis in hac ſumma, conſule Barboſam *de Iure Eccleſiaſtico li.3.cap.13.num.130. & ſequentib.* ac Tamburinum *de Iure Abbat.tom.3.diſp.9.qu.7.* poſt plures Rotæ deciſiones, & alios Authores quos referunt.]

35 Prædicti beneficiarij Regulares ex Ordine noſtro aſſumpti etiamſi beneficia dimiſerint, in Capitulis, vel Congregationibus Ordinis non admittuntur niſi de conſenſu Generalis, iuxta dicta *tom.1.cap.16.num.24.* ex priuilegio Calixti III. quod habetur in Mari magno Ordinis Bulla 39. vbi hæc ad intentum. Hac irrefragabili conſtitutione perpetuo valitura conſtituimus, ſtatuimus, ac etiam ordinamus, quod nullus dictorum profeſſorum beneficia ſæcularia, ſeu etiam Regularia, ex noſtra, vel prædeceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum, aut Sedis Apoſtolicæ, vel legatorum eius conceſſione, vel indulto, aut alias quouis modo in titulum, vel in commendam pro tempore obtinentium aut qui futuris temporibus quælibet obtinebunt, etiamſi illa, ſimpliciter, vel alio quouis modo dimiſerint, in prædictis Capitulis Generalibus, vel Prouincialibus, aut Congregationibus, ſeu negotijs, officijs, vel alijs adminiſtrationibus dicti Ordinis, niſi Generalis pro tempore conſenſu interueniente quomodolibet admittantur, ſub excommunicationis pœna quam admiſſi, & admittentes, prout in his ſcriptis ferimus, incurrant ipſo facto, & ſi dicti beneficiati vltro admitti quouis quæſito colore contra voluntatem Generalis prædicti procurauerint, ſimili modo irregularitatis, & inhabilitatis maculas incurrant, beneficijſque per eos obtentis ipſo facto priuati exiſtant, & alijs perſonis idoneis per illos ad quos ipſorum collatio pertinere dignoſcitur conferantur, dictique beneficia, ſeu officia ambientes, vel procurantes perpetuo inhabiles, & ineligibiles abſque alicuius regreſſus ſpe maneant, & pro talibus perpetuo habeantur. Quæ etiam confirmans Sixtus IV. in Bulla *Dum attenta* hæc etiam habet. Prouidam verò Calixti Papæ III. prædeceſſoris præfati conſtitutionem quæ incipit *Ad futuram rei memoriam Ad Roman.Pontificem*, qua voluit quod nullus dicti Ordinis profeſſorum beneficia ſæcularia, ſeu etiam Regularia quorumuis Romanorum Pont. aut Sedis Apoſtol. vel legatorum eius conceſſione, vel indulto quouis modo in titulum, vel commendam pro tempore obtinentium, aut quæ futuris temporibus quomodolibet obtinebunt, etiamſi illa ſimpliciter, vel alio quouis modo dimiſerint, in Capitulis Generalibus, vel Prouincialibus, aut Congregationibus, ſeu negotijs, officijs, vel aliis adminiſtrationibus dicti Ordinis, niſi Generalis pro tempore conſenſu interueniente, quomodolibet admittatur ſub excommunicationis pœna quam admiſſi, & admittentes ipſo facto incurrant auctoritate, ſcientia, & motu prædictis etiam in Archiepiſcopali, & Epiſcopali dignitate fulgentibus, aut Monaſteria aliqua vel Prouinciam in commendam obtinentibus locum habere decernimus, atque prædictas litteras, & omnia, & ſingula in eis contenta ad eos qui in dignitatib. huiuſmodi ſunt conſtituti extendimus; diſtinctè præcipiendo ſub pœnis in dicta conſtitutione contentis omnibus, & ſingulis prædicta beneficia, aut dignitates quauis auctoritate, vel indulto obtinentibus, vt nullo modo de adminiſtratione Fratrum, aut domorum, aut Prouinciarum, ſeu Conuentuum, aliorumque bonorum ſe impediant abſq; dicti Ordinis Magiſtri Generalis expreſſa licentia, non obſtantibus quibuſcumque litteris etiam à Sede Apoſtolica impetratis, vel impoſterum impetrandis, quibus ex certa ſci-

ta ſci-

ta ſcientia, & motu proprio derogamus,& per præſentes derogati volumus, etiamſi de illis habenda foret mentio ſpecialis, vt ſingula bona Ordinis videlicet Prouinciæ, Eccleſiæ, domus,& ſuppoſita, & vtriuſque ſexus profeſſi, vt tenentur, ſub integra Magiſtri Genetalis exiſtant obediëntia.

36 Cæterum verba illa Calixti 3. *Etſi dicti beneficiati, &c.* dubia mihi ſunt, an ſcilicet ſolum intelligantut de ijs quæ beneficiati cum ſint procurant admitti in prædictis Capitulis Generalibus, vel Prouincialibus prout videtut textus requirere, an verò etiam de ijs qui procutant ad prædicta beneficia promoueti, vt ibi dicitur *contra voluntatem Generalis.* Et licet ad vtrumque ſenſum facilè trahi poſſent, ctedo in priori ſenſu ſumenda, illa autem quæ ſequuntut, ſcilicet, *dictique beneficia, ſeu officia ambientes, vel procurantes, &c.* ad vtroſque extendi; pet verbum *beneficia* ad eos, qui illa ambiunt, vel procurant, & per verbum *officia* ad eos, qui beneficiati cum ſint, officia nihilominus Ordinis ptocurant, qui omnes grauiſſimis illis pœnis à Pontifice afficiuntut.

37 Non ſunt capaces Regulares penſionis ptopriè dictæ ſuper beneficio Regulari ſui Monaſterii ponē dæ à Superiori ipſius ſine diſpenſatione Sedi Apoſtolicæ. Primò, quia attento Romanæ Curiæ vſu, propriæ,& veræ penſiones, quibus beneficia ipſa onerātut ad certam reddituum partem alteti dandam ſola Pontificia auctorirate conceduntur, vt dictum eſt *cap.2.num.20.* Secundò, quia *in Clem. vnica, de ſupplen. neglig. Prælator.* ita videtur decerni. Arehidiaconus *c. fiu. num. 2. de offic. Ordin. in 6.* Sanch. *lib.7. in decal. c.29. nu.95.* Loquendo autem de improptia penſione quæ ſcilicet non imponitut beneficio, ſed ipſi beneficiario, credo poſſe imponi à Prælato Regulati conferēte Religioſo beneficium Regulare, ſi videl. ex cauſa rationabili imponat illi vt partem fructuum beneficij ſoluat alicui Religioſo, vel det pro ſabrica Monaſterii, vel alterius operis pij, amobiliter à voluntate ipſius Superiotis. Ratio eſt, tum quia hoc nullo modo eſt contrarium voto paupertatis, aut obedientiæ Religioſæ, quin potius illis conſorme, tū quia in hoc caſu beneficium nō eſt eo onere penſionis affectum ſed perſona, tum quia ſecundum aliquos id etiam poſſunt facete Epiſcopi, tum denique quia cum beneficia Regularia non conferantur vt perpetua, ſed vt manualia, ſicut ipſa ſubſunt diſpoſitioni Superioris, ita & fructus illotum, ac per conſequens poterit de illis diſponere quando,& quomodo voluetit. Poterit etgo de prædictis fructibus partem aliquam applicare alii Religioſo, vel pio operi. Azor. *tom.2. inſtit. moral. lib.8. cap.6. q.1. verſ. extra omnem controuerſiam.* Leſſius *ſecundo de iuſt. c.41. dub.11. n.94.* Sanch. *vt ſupr. n.99.* Idque, vt audiui, vſu receptum eſt in Religione S. Spiritus in Saxia, vt à Reuerendiſs. Præceptore huius Religionis beneficia huiuſmodi cum talib. penſionibus conferantur, idque fieri poſſe conſultus à quodam Religioſo illius reſpondi.

38 Prouiſi de beneficiis Regularibus videntut etiam obligati ad profeſſionem fidei faciendam, ſicut & alii quicumque prouiſi de beneficiis quibuſcumque curam animarum habentibus, iuxta Concil. Tridentini decretum *ſeſſ. 24. capitulo 12.* Concilium enim loquitut de quibuſcumque prouiſis ad beneficia curam animarum habentia, quamuis non exprimat an id de beneficijs ſæcularibus ſolum, an verò etiam de Regularibus intelligi debeat. Deſidero tamen aliorum ſententiam in hoc audire, cum nullum vſque modo viderim.

39 Collatores beneficiorum quacumque dignitare præfulgeant nihil pro collatione, ſeu quauis alia diſpoſitione beneficiorum quouis quæſito colore, directè, vel indirectè, etiam ſub nomine annatæ, aut cuiuſuis alterius portionis fructuum à ſponte dantibus, vel offerentibus accipere, aut exigere poſſunt. Ita enim habetur ex declaratione S. Congregationis. Garzia *de benefic. p. 8. capit. 1. numero 75. & 76.* Barboſa *in Collectan. Bullar. verb. collatio.* Apud quos etiam de Notarijs, à quibus fiunt inſtrumenta collationis.

40 Videtur teneti prædictos beneficiarios curam animarum gerentes adire Congregationes, quæ iuſſu Epiſcopi ad caſus conſcientiæ diſſerendos habentur, etiamſi ſint in Parochialibus Hieroſolymitanæ Religionis. Tum ex dictis *tomo primo cap. 19. num. 44.* tum ex declaratione Sacr. Congregat. apud Barboſa *in Collect. Bull. verb. congreg. diuerſ. 5.*

SVMMARIVM CAP. XIX.

Quæ Monaſteria habere poſſint bona ſtabilia. numero 1.
Quæ bona Fratribus ſint permiſſa. n.2.
Per bona ſtabilia quæ intelligantur. n.3.
Monaſteria immobilium capacia an, & quando poſſint poſſidere feudum. n.4.
Quid ſit feudum. ibid.
Quotuplex eſt ſeruitium per feudum requiſitum. ibid.
Quid quando feudum habet dignitatem annexam. ibidem.
Capacia etiam ſunt emphyteoſis. n.5.
Quoties penſionis ſolutio non repugnat illis. ibid.
Quid ſit emphyteoſis. ibid.
An poſſint dare bona immobilia Monaſteriorum in feudum, ſeu emphyteoſim. ibid.
Capacia etiam ſunt iuriſdictionis temporalis. n.6.
Item poſſidendi maioratus. n.7.
De quibus maioratibus id intelligendum. ibidem. & num.8.
An Regnum, Ducatum, Marchionatum, &c. n.8.
An maioratus inſtitutos fauore agnationis. n.9.
An fidei commiſſa. n.10.
Quid ſit fidei commiſſum. ibid.
Capacia item ſunt poſſidendi ius patronatus. n.11.
Item ius nominandi ad emphiteoſim. n.12.
Tribus etiam modis adquirere poſſint. n.13.
Donatione, emptione, & ſucceſſione. ibid.
Quæ domus Religioſæ adquirere non poſſint ſucceſſione. ibid.
Iura feudorum adquirere poſſunt. n.14.
Iura etiam emphyteoſis. n.15.
Quando id intelligendum. ibid.
Item iuriſdictionem temporalem. n.16.
Quando ſuccedent in maioratus. n.17.
Quid de alijs maioratibus. n.18.
An poſſint eos adquirere emptione, vel donatione. num. 19.
An poſſint dicta Monaſteria primogenia inſtituere. ibidem.
Quomodo adquirere poſſint fidei commiſſa. n.20.
Quomodo iura Patronatus. n.21.
De quibus, aut quomodo. ibid.
An donatione, ſeu tranſlatione eorum qui illa habebant. num. 22.
Quid quando Ius patronatus competit Monaſterio ſolum ratione perſonæ Religioſi. numero 23.

An

An ſuccedant prædicta Monaſteria in Ius nominandi ad emphyteoſim.n.24.

An ſuccedant in legitimam debitam profeſſo. numero 25.

An in iura ſuitatis, & agnationis, iura ſanguinis, & cognitionis, &c.n.26.

Tranſeantne ad prædicta Monaſteria bona quæ habebat profeſſus in ſæculo cum pacto non alienandi.n.27.

An illa quæ habebat grauatus eo onere, vt ſi moreretur abſq; filiis tranſireat ad aliquem tertium.n.28.

Quid dicendum de vſufructu quem habebat ille qui profeſſionem emiſit.n.29.

Quid dicendum de præcario.n.30.

Tranſeunt ad prædicta Monaſteria omnia bona de quib. Religioſus ante profeſſionem non diſpoſuerat, ſiue ab ipſo ſunt adquiſita.n.31.

Poteſt ne contraria conſuetudine derogari huic iuri ſuccedendi.n.32.

An id fieri poſſit iure ciuili.n.33.

Non ſuccedunt prædicta Monaſteria in beneficia Nouitij. num.34.

Nec in bona profeſſi qui tempore Nouitiatus renunciauit illis. n.35.

Nec in bona Nouitij quæ ſunt legitima filiorum quos habet in ſæculo.n.36.

Nec in bona Profeſſi quæ ſunt legitima Patri. numero 37.

A quo tempore debeantur talia bona tradi Patri. numero 38.

Nec etiam ſuccedent ante mortem Patris in hæreditatem quæ contingeret poterat filio poſt Patris mortem.num.39.

Nec etiam ſuccedent in bona relicta Religioſo ſubſtitutis aliis poſt ipſum.n.40.

Nec in vſum fructum quem habet Pater in bonis aduentitijs filij.n.41.

An ſuccedant in ius petendæ renouationis emphyteoſis, aut in ius retractus ſanguinis.n.42.

Quid ſi aliquis profeſſus eſt propter dolum, & cupiditatem Prælati ad illius bona inhiantis. n.43.

Adquirere etiam poſſunt prædicta Monaſteria bona temporalia, ſi hæredes inſtituantur.n.44.

Capacia etiam ſunt legati.n.45.

Legata relicta particularibus Religioſis tranſeunt ad Monaſteria.n.46.

Legata relicta ad certum vſum an poſſint ad alios applicari. n.47.

An bona inuenta quorum Dominus ignoratur illis applicari poſſint.n.48.

Quid de aliquibus priuilegiis Religionum ſentiendum. ibidem.

Quid de bonis incertis,m... adquiſitis ex contractu, furto, aut alia defraudatione.n.49.

Quid de bonis Monaſteriorum Monialium deſtitutorum. num.50.

Damnificantes, ſeu occupantes bona Regularium quibus pœnis ſubiaceant.n.51.

Adminiſtratio bonorum Monaſterii ad quem pertineat. num.52.

Adminiſtratio tres actus includit.n.53.

Alienare quæ bona poſſint Religioſi.n.54.

Præſertim donando illa.ibid.

De alienatione bonorum immobilium, & mobilium prætioſorum.n.55.

Qui contractus nomine alienationis intelligantur. ibidem.

Transferre etiam bona vnius Monaſterij in aliud fieri non poteſt à Regularibus.n.56.

Alienari poſſunt ab ipſis ſine S. Congregationis licentia mobilia non pretioſa. num.57.

Item mobilia etiam prætioſa quæ ſeruando ſeruari non poſſunt. ibid.

Quid de mancipijs. ibid.

Quid de oblationibus factis ſacris Imaginibus. ibid.

In quibus caſibus etiam de immobilibus facere poſſunt Regulares alienationem ſine licentia S.Congregationis. num. 58.

An pecunia probibita ſit alienari, & quando. numer. 59.

An repudiari poſſit, ſeu non acceptari legatum, vel hæreditas. num.60.

Non effugiunt pœnas Extrauagantis,& decreti S.Congregationis qui res Monaſteriorum alienant dicentes id facere ſaluo S. Apoſtolicæ conſenſu. n.61.

Quæ ſolemnitas requiratur ad alienationem rerum Eccleſiaſticarum. n.62.

An quoad hoc reuocata ſint priuilegia Regularium. ibidem.

Quanto tempore præſcribitur contra bona Regularium. num.63.

De bonis,& poſſeſſionibus quibus capacia ſunt Monaſteria Regularium perſonarum,ſeu in quæ ſuccedere poſſunt, & de eorum adminiſtratione. Cap. XIX.

1 CVM certum ſit ex dictis *tom.1. cap. 6. num. 5. & in hoc tom. ca.1. à nu.2.* omnia Monaſteria Regularium etiam Mendicantium tam virorum,quam mulierum (exceptis Capuccinis S. Franciſci, Minoribus de obſeruantia qui à Concilio *Tri*dentino excepti ſunt,& domibus profeſſis Societatis Ieſu, ac etiam Conuentibus noſtrorum PP. Diſcalceatorũ Hiſpaniæ propter peculiares ipſorum leges) poſſe bona ſtabilia,ſeu immobilia poſſidere,& multo magis bona mobilia, ideo de huiuſmodi bonis in præſenti dicendum. Primò,in genere de bonis quibus capacia ſunt. Secundò,de modis quibus ea adquirere poſſunt. Ac tertiò, ad quem, vel quos pertineat illorum adminiſtratio.

2 Eſt autem ſermo de ipſis Monaſterijs,aut Conuẽtibus,non de Fratribus, aut Religioſis in particulari, quia de iſtis dictum eſt *tom.1.cap.6.num.19.* non poſſe habere bona aliqua immobilia, etiam à voluntate Superiorum dependentia, vel reuocabilia, iuxta decreta Concilij Tridentini,& Summorum Pontificum ibi adducta,niſi forſan per accidens in aliquo caſu,vt ibi etiam *à num. 21.* dictum manet,poſſe tamen mobilia bona,ad vſum facti reuocabilem,& amouibilem rerum neceſſariarum ſtatuti,& perſonæ habere,iuxta ibidem dicta *num. 3. & 16.* De Religioſis autem Societatis Ieſu qui ſola biennij vota emiſerunt ſpecialis eſt ratio propter ſpecialem modum paupertatis huius Religionis, de quo Sanchez *libr.7. in decalog. cap.27.*

3 Per bona autem ſtabilia quæ prædicta Monaſteria Regularium poſſidere poſſunt, intelliguntur domus, vineæ, prata, prædia, annui redditus, cenſus, iura, & actiones ad aliqua faciendum, vel recipiendum quæcumque bona,ſiue mobilia,ſiue immobilia. Abbas *in cap.Nulli de reb.Eccleſ.non alienand.num.9.& 10.* Suar. *4.tom.de Relig.tract.8. lib.2.cap.27.nu.16.& 17.* Vnde per ſtabilia bona non ſolum intelliguntur ea quæ fixam

xam habent radicem, vt ſunt fundi, prædia, domus, ſed etiam iura fructiſeta, vt ſunt cenſus quibus annui redditus correſpondent, ſeruitutes, & ſimilia bona, quæ incorporalia dicuntur. Suarez *de defenſ. fidei, lib. 4. cap. 18. nu. 1.*

4 Capacia item ſunt prædicta Monaſteria quæ in communi bona immobilia poſſidere poſſunt, poſſidendi etiam feudum, quando ſeruitium petitum in feudo eſt tale quod poſſit à Monaſterio exhiberi, ſecus autē quando tale eſt, quod exhiberi nequeat. Pro quo notandum feudum eſſe ius habēdi rem aliquam immobilem quoad dominium vtile cum onere obſequij, vel ſeruitij exhibendi principali habenti dominium directum talis rei. Quando ergo tale obſequium, vel ſeruitium exhibendum eſt tale, quod à Monaſterio exhiberi poſſit, tunc capax erit feudi, ſecus verò quando non poteſt ab ipſo exhiberi. Ratio eſt, quia feudum habet annexum illud onus, quando ergo Monaſterium capax eſt ſubeundi tale onus, capax etiam erit feudi, quando autem incapax eſt oneris ſubeundi, incapax quoque erit feudi, Molina *tom. 1. de iuſtitia diſput. 140. verſ. Regulam.* Leſſius *a. de iuſt. cap. 41. dub. 10. num. 84.* Sanchez *lib. 7. in decalog. cap. 15. num. 36.* Extat inſuper priuilegium Celeſtini V. ſuæ Congregationi de quo Rodriguez *tom. 1. quæſt. 38. artic. 3.* vbi etiam de alijs circa hoc. Tunc autem erit Monaſterium capax talis oneris ſubeundi cum ſeruitium præſtandum Patrono directo feudi eſt reale conſiſtens in pecunia, vel alia re tradenda, vel ſi ſit perſonale non dedeceat Religionem illud ſubire, vel caſu quod dedeceat, poſſit per ſubſtitutum exhiberi. Sanchez *vt ſupra.* Vnde feudi petentis ſeruitium incertum ad arbitrium domini capacia non ſūt Monaſteria, cum poſſet tunc à domino poſtulari ſeruitium quod non poſſet, vel non deceret à Monaſterio exhiberi. Menochius *conſil. 54. numero 15.* Sanchez *vt ſupra numero 44.* Limitatur tamen tradita doctrina de capacitate Monaſteriorum ad poſſidendum feudum ad feudum quod non habet dignitatem annexam cuius incapax eſt monaſterium, vt Regni, Ducatus, marchionatus, & Comitatus. Cum enim monaſteria capacia non ſint huiuſmodi dignitatum, vt dicetur inferius *numero* 8. ſic neque feudi cui annexæ ſunt. Molina vt ſupra. Azor. *tom. 1. inſtit. moral. lib. 12. capitulo 8. quæſt.* 5. Quando autem ſuccedat Monaſterium in feudum Nouitij dicetur infra n. 14.

5 Capacia etiam ſunt prædicta monaſteria bona immobilia poſſidentia emphyteoſis, ſicut, & feudi, quoties penſionis ſolutio non repugnaret, aut eſſet indecens monaſterijs. Pro quo etiam notandum, emphyteoſim eſſe ius habendi rem aliquam immobilem quoad dominium vtile cum onere ſoluendi realem aliquam penſionem domino in recognitionem directi dominij. Quoties ergo talis penſionis ſolutio non repugnat, aut indecens eſt monaſterio capax erit emphyteoſis. Ratio eſt, quia cum generaliter loquendo prædicta monaſteria capacia ſint poſſidendi bona immobilia, cum emphyteoſis inter illa numeretur, nec poſſit eſſe aliqua ratio ſpecialis illa, niſi repugnantia, aut indecentia ſolutionis penſionis, ſi hæc non eſt, nulla erit. Nauarrus *comment. 2. numero 55. fin. de Regular.* Azor. *tomo primo inſtitut. moral. libro 12. cap. octauo quæſt.* 4. Poſſunt etiā dare bona immobilia monaſteriorum tam in feudum, quam in emphyteoſim, quod intellige ſeruata ſolemnitate requiſita pro alienatione bonorum Eccleſiæ de quo infra à *numero 54. & tomo primo capit. 10. à numero primo.* Pro quo videtur extare priuilegium Leonis X. Societati Charitatis de Vrbe, quod refert Rodriguez *to. 1. quæſt. Regul. q. 38. art. 2. ex Compend. priuilegiorum Societatis Ieſu.* Licet dubitem an illo poſſint frui Regulares. Caſu autem quod emphyteuta, ille ſcilicet, qui habet bona illa à principali domino, penſionem non ſoluat, cadere in commiſſum, & poſſe expelli auctoritate Prælati, habent plures, & habetur ex priuilegio Pij V. conceſſo Fratribus SS. Trinitatis. Sylueſter *verb. emphyteu. nu. 2.* Rodriguez vt ſupra.

6 Sunt quoque capacia prædicta Monaſteria iuriſdictionis temporalis, prout colligitur *ex cap. cum dilectus de ordine cognit. ex cap. Abbate ſanc de ſentent. & re iudicat. in 6.* & ex quadam lege recopilationis *L. 4. tit. 3. lib. 1. recop.* Experiētia quoque ipſa qua conſtat in partibus Hiſpaniarum multa Monaſteria poſſidere villas, & caſtra cum iuriſdictione. Et ratio eſt, quia nihil eſt in iuriſdictione temporali quod impediat quominus Monaſterijs conuenire poſſit. Si enim dicatur indecens eſſe Religioſos ſæcularia negotia pertractare, aut iuriſdictionem criminalem exercere, maximè vbi interuenit cauſa ſanguinis, id ſolū probat hanc iuriſdictionem à Religioſis mediate ſolum, & per ſubſtitutos, aut delegatos exerceri debere, quod eſt verum & colligitur ex *c. finali ne Clerici, vel Monachi in 6.* Rodrig. *tom. 2. q. Regul. q. 78. art. 12. §. neque obſtat alia decretalis.* Sanchez *lib. 7. in decalog. cap. 15. num. 12.*

7 Pariter etiam videtur dicendum prædicta Monaſteria poſſidendi Maioratus capacia eſſe, tam loquēdo de Maioratibus non habentibus iuriſdictionem temporalem annexam, quam de illis qui habent illam. Tum quia capacia ſunt quorumcumque bonorum, & iurium immobilium, vt colligitur ex *authen. ingreſſi C. de Sacroſancta Eccleſia,* & Conc. Trident. *ſeſſ. 25. cap. 3.* Tum quia nihil eſt in maioratibus quod repugnet ſtatui Religioſo Monaſteriorum, vt diſcurrēti per ſingula patebit, & conſtat ex dictis *num. præced.* Rodrig. *tom. 2. quæſt. Regul. q. 78. art. 12.* poſt alios. An autem de facto in huiuſmodi maioratus ſuccedant Monaſteria dicetur inferius num. 17. Intelligitur autem doctrina tradita de maioratibus inferioribus, non de his qui ſummam dignitatem, aut iuriſdictionem annexam habent pro qua petita videatur induſtria perſonæ ſingularis, propter dicenda num. ſequenti.

8 Nihilominus non videntur prædicta monaſteria habere poſſe, aut capacia eſſe habendi maioratus illos, qui ſummam, aut ſupremam dignitatem, aut iuriſdictionem habent annexam, vt ſunt Regnum, Ducatus, Marchionatus, Comitatus. Ratio eſt, quia huiuſmodi dignitates, ſeu maioratus, ea munera, & miniſteria habent annexa, quæ vix, aut nullo modo per ſubſtitutas perſonas exerceri poſſint, vt propterea tā iure gentium, quam ex inſtitutione harum dignitatū videantur perſonales, & ad illas induſtria perſonarum requiſita, ita vt per ſubſtitutos adminiſtrari non poſſint. Rex enim perſonaliter debet adeſſe Curiæ, Comitijs, bello &c. Duces etiam, Marchiones, & Comites perſonaliter ſeruire debent exercitui, aſſiſtere Regi, Curiæ, bello &c. Gloſſa *cap. ſcripſit, verb. dignitates 27. q. 2.* Tiraquell. *de nobilitat. cap. 26. n. 3.* Molina *lib. 1. de primog. c. 13. num. 18.* Specialiter aliqui qui ſuſtinent poſſe monaſteria maioratus alios inferiores poſſidere, id negant de iſtis. Auendagno iunior *L. 40. Tauri gloſſ. 4. num. 39. & 45.* Rodriguez *tom. 2. quæſt. Regul. q. 78. art. 12. paragr. præterea licet,* vbi inquit. Hoc autē ceſſat in primogenijs quæ dignita-

tes has ſupremas annexas non habent, ſed tantum Vaſſallos, & iuriſdictionem, cuius iuriſdictionis ſeruitium, & miniſterium non eſt perſonale, & per ſubſtitutos poteſt exerceri.

9 Probabile etiam valde eſt prędicta Monaſteria capacia etiam eſſe habendi Maioratus inſtitutos fauore agnationis, familiæque conſeruandæ, durante ſcilicet vita Religioſi, cui talis maioratus competebat. Ratio eſt, quia Religioſus non perdit iura ſanguinis, nec ex eo quod Religioſus eſt, deſinit eſſe de genere, familia, & agnatione ſua, nec perdit nobilitatem quam habebat, vt dixi *tom. 1. cap. 2. num. 16.* ergo ratione ipſius capax erit Monaſterium poſſidendi huiuſmodi maioratus, cum Monaſterium poſſideat illa bona, ſeu iura quæ Religioſis competunt, aut competere poſſunt, ſiue ante, ſiue poſt profeſſionem. Quod intellige pro tempore quo viuit Religioſus, ita vt poſt illius mortē tranſeat maioratus ad alium agnatum vocatum in inſtitutione illius. Rodriguez *tom. 2. quæſt. Regular. quæſt. 78. articul. 12. paragr. neque etiam obſtat*, & probabile id putat, etſi probabilius contrarium, Sanchez *libr. 7. in decalog. cap. 15. num. 49.*

10 Multo magis certum eſt prædicta Monaſteria capacia eſſe habendi, aut poſſidendi fideicommiſſum (id eſt ius habendi aliquam hæreditatem alicui relictam eo onere vt alteri poſtea reſtituatur) ratione Religioſi ad quem ſpectabat, etiamſi illud relictum eſſet familiæ, aut agnatis. Ratio eſt, quia cum Religioſus familiam, & agnationem ſeruet, vt *num. præced.* dictum eſt, & ex alia parte Monaſteria capacia ſint cuiuſcumque hæreditatis Religioſo competentis, abſdubie ratione illius capax erit talis fideicommiſſi. Mantica *de coniectur. vlt. voluntat. lib. 8. tit. 12. numer. 25. & 27.* Sanchez *libr. 7. in decalog. capit. 25. num. 21.*

11 Sunt quoque præfata Monaſteria capacia habendi Ius patronatus, quod vt dixi *cap. 11. num. 1.* non eſt aliud, quā poteſtas præſentandi inſtituendum ad beneficium Eccleſiaſticū in Eccleſia pro eo quod eam fundauit, vel conſtruxit, vel dotauit. Ratio eſt, quia nihil eſt in tali iure patronatus, vel exercitio ipſius quod repugnet Religioſorum domibus, vel indecens illis ſit, cum ergo ex alia parte prædicta monaſteria capacia ſint quorumcumque iurium, ſeu bonorum etiam immobilium, capacia etiam erunt huiuſmodi Iuris patronatus. Et ita id ſupponunt Lambertinus *de Iure patronat. lib. 1. p. 1. q. 8. art. 9. n. 7.* Rodrig. *tom. 2. q. Regul. q. 122. art. 2.* Sanchez *lib. 7. in decal. c. 14. nu. 5.* quomodo autem in illud ſuccedat inferius num. 21. dicetur.

12 Inſuper præfata monaſteria capacia ſunt habendi ius nominandi ad emphyteoſim, quam Religioſi habebant ante profeſſionem. Nihil enim eſt in hoc iure, aut exercitio ipſius quod repugnet, vel indecens ſit monaſterijs, caſu ergo quod Religioſi ante profeſſionem tale ius habuiſſent cum poſt profeſſionem nullum temporalium bonorum ius maneat in ipſis, ſed totum tranſeat ad monaſterium, tranſibit etiam, & iſtud. Molina *tom. 2. de iuſtit. diſp. 482. verſ. vtrum autem Religioſus.* Sanchez *libr. 7. in decalog. capit. 14. num. 16. & 17.* (Vnde de moniali quadam olim coniugata, quæ in tali ſtatu non fecit nominationem in re emphyteutica, prout poterat facere, non poſſe illam facere poſtea dum eſt monialis, reſoluit Portellus *in Reſolutionib. moral. tomo 2. caſu 38.*) Quando etiam ſuccedat in hoc ius monaſterium dicetur infra num. 24.

13 Prædicta autem bona, ſeu iura, quibus capacia eſſe monaſteria Regularia, quæ immobilia poſſidere poſſunt, dictum eſt, tribus præſertim modis, aut aliquo ipſorum acquiri poſſunt à Monaſterijs, videlicet donatione, emptione, & ſucceſſione, ad quos tres modos acquirendi reduci poſſunt alij. His autem modis acquirere poſſe monaſteria conſtat tum ex iure communi, & praxi Eccleſiæ, tum ex multis priuilegijs Religionum. Praxis Eccleſiæ nota eſt apud omnes. Ius commune habetur *in cap. nullam 18. qu. 2.* de quo Suarez *3. tom. de Relig. lib. 2. cap. 26.* Priuilegia quoque Religionum multa afferri poſſent, de quibus Caſarub. *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo Bona, verb. Eleemoſyna, verbo Hæreditas, verb. Legatum, & verb. Poſſeſſiones Fratrum.* Portellus in *Dub. Regul. verbo Bona, verba, verb. Eleemoſyna, & verb. Legatum.* Excipitur ab hoc vltimo acquirendi modo qui eſt per ſucceſſionem Religio Societatis Ieſu quoad collegia, etſi enim annuos redditus, & bona ſtabilia poſſideant, nihilominus priuata ſunt iure ſuccedendi in bona ſuorum Religioſorum, iuxta dicta *cap. 1. num. 7.* Quod idem dico de Collegijs noſtrorum PP. Diſcalceatorum Congregationis Hiſpaniæ, nequeunt enim in Fratrum hæreditatem ſuccedere, vt ibi diximus. Prædicta ergo Collegia, quantum ad hoc punctum ſuccedendi intelligi debent excepta. De alijs eſt ſermo in præſenti.

14 Igitur acquirere poſſe prædicta Monaſteria iura feudorum, ſeu feuda ipſa, ſucceſſione, eo quod aliquis feudum poſſidens ingrediatur, & profiteatur Religionem, patet, quia cum monaſteria ſuccedant in omnia iura profeſſi, quibus capacia ſunt ipſa monaſteria, cum illa capacia ſint poſſidendi feudum, quando ſeruitium per illud poſtulatum eſt tale, vt ab ipſis exhiberi poſſit, iuxta dicta *numero 4.* abſdubie tranſibit etiam feudum talis profeſſi, cum alijs ipſius bonis ad monaſterium. Confirmatur, quia Nouitius minimè amittit feudum per ingreſſum Religionis, ſicut nec alia bona, cuius ſignum eſt, quod egrediens Religionem retinet omnia illa. Ergo, quemadmodum cum profitetur Religionem in alia bona ipſius ſuccedit Religio ſi eſt capax ſuccedendi, ſic & in feudum, ac perinde ſucceſſione acquiret monaſterium feudum. Azor. *tomo primo inſtitut. moral. libro 12. capit. 8. quæſt. 5.* Rodriguez *tomo primo quæſt. Regular. quæſt. 38. artic. 3. & tom. 2. quæſt. 62. art. 10. & quæſt. 78. art. 12. verſ. Tertio probatur.* Poſſe etiam donatione acquiri conſtat ex priuilegio Celeſtini V. facto Congregationi Celeſtinorum, de quo Rodriguez *dicto tom. 1. quæſt. 38. art. 3.* Vbi etiam de alio ſimili priuilegio conceſſo Congregationi S. Georgij in Alga. Emptione autem poſſe acquiri, conſtat ex dictis, quæ enim ſucceſſione, & donatione acquirere poſſunt monaſteria, etiam emptione acquirent, poſita ipſorum capacitate.

15 Idem etiam de emphyteoſi dicendū videtur, poſſe ſcilicet prædicta monaſteria bonorum immobilium capacia acquirere illam ſucceſſione, ob profeſſionem videlicet in Religione alicuius talē emphyteoſim poſſidentis, quando ſcilicet, vt dictum eſt *nu. 5.* penſio ſoluenda non eſt indecens, aut repugnans monaſterio. Cum omnia iura, & bona profeſſi, vt dictum eſt, ad Monaſterium tranſeant. Nauarr. *Comm. 2. num. 55. fin. de Regular.* Molina *tom. 1. de iuſtit. diſput. 140.* Sanchez *lib. 7. in decalog. capitul. 15. à numero 53.* apud quos etiam, quæ & qualis ſit hæc emphyteoſis, in quam Monaſteria prædicta ſuccedant.

Poſſe

Digitized by Google

Poſſe etiam illam acquirere Monaſteria donatione ſibi ab alijs facta, vel etiam emptione ex eo conſtat, quod in eo nulla apparet repugnantia, aut indecentia, quare id fieri non poſſit.

16 Pariter de iuriſdictione temporali dicendum eſt, eam ſcilicet acquirere poſſe prędicta Monaſteria bonorum immobilium capacia, tum ſucceſſione ratione Nouitij in Religione profitentis, tum emptione, & donatione, cum in hoc nulla ſit repugnantia, aut indecentia. Maximè quia cum poſſint his tribus modis acquirere villas, caſtra, ſeu pagos quibus annexa eſt talis iuriſdictio temporalis, eiſdem etiam modis illam acquirent.

17 De Maioratibus autem loquendo quamuis, vt dictum eſt *num.7.* prędicta monaſteria aliquos illorum habendi capacia ſint, quaſi in actu primo, & in potentia, nihilominus in illos non ſuccedunt ratione profeſſorum in Religione. Primò, quoties à primo maioratus inſtitutore adiecta eſt clauſula ne in illum ſuccedant Monachi. Talis enim conditio iuſta eſt, & valida, cum non eò tendat, vt à ſtatu Monachali retrahat, ſed vt familia conſeruetur. Couarrub. *lib.1. variar.cap.19. num.*10. Molina *tom.1.de iuſt.diſp.*207. *concl.2. & 3.tom. diſp.623. num.* 3. & alter Molina *de Hiſpan. primog.lib.2.cap.12.num.*54. In tali autem caſu ſtatim à die profeſſionis poſſeſſoris maioratus deuoluitur ipſe maioratus ad ſequentem vocatum, non aliter, quam ſi poſſeſſor naturaliter mortuus fuiſſet. Ea enim profeſſio ęquiparatur morti naturali quemadmodum ergo ſi talis poſſeſſor maioratus naturaliter moreretur deuolueretur ad ſequentem vocatum, ſic etiam in præſenti cum Monaſterium ſit excluſum. Molina *tom.3. de iuſt. diſp.623. num.2.* Sanchez *lib.7. in decalog. cap. 15. num.* 10. Secundò, etiam ſi à primo inſtitutore maioratus non ſit appoſita prædicta clauſula excluſiua monachorum, quoties veriſimiliter præſumitur ex ſignis, vel conditionibus in inſtitutione poſitis nullatenus voluiſſe prædictum inſtitutorem, vt maioratus ad monaſteria perueniret. Cum enim talis voluntas rationabilis ſit, valida erit, ſicut dictum eſt de voluntare expreſſa per clauſulam excludentem. Molina *lib.1. de primogenijs cap.13. à num.*81. *vſque ad* 94. Graſſis 2. *part.deciſ.lib.3.cap.19. num. penult.* Molina *Societat. Ieſu tom.3. de iuſtit. dicta diſput.* 623. *num.* 4. Quo etiam caſu iudicandus erit profeſſus maioratum obtinēs quaſi naturaliter mortuus, & tranſibit maioratus ad alium vocatum, vt dictum eſt ſupra, propter eamdem rationem. Signa autem talis voluntatis inſtitutoris maioratus erunt, ſi petat arma, & nomen ſuum à ſucceſſoribus in maioratu obſeruari, ſaltē eo modo honorifico, ac ſplendore, quo à Religioſis id fieri nequeat, aut nō deceat. Si habens filium monachum tempore quo inſtituebat maioratum nullam de ipſo mentionem fecit, ſed ſolum de alijs filijs, filiabus, aut conſanguineis. Si petat quod ſucceſſor in maioratu vadat perſonaliter cum Rege ad bellum, & ſimilia. Sanchez *lib.7.in decalog.c.15.num.23. & 26.*

18 In alios autem maioratus in quorum inſtitutione non apponitur clauſula expreſsè excluſiua Monachorum, neque ſunt ſigna præſumptionis talis excluſionis, ſiue habeant, ſiue non habeant annexam iuriſdictionem, dummodo non ſint ex illis qui ſummam dignitatem, vel iuriſdictionem important, de quibus ſupra *numero* 8. ſuccedere poſſunt prædicta Monaſteria. Ratio eſt, quia cum illorum capacia ſint, iuxta dicta *num.* 7. & ex alia parte regula generalis ſit ex *authent. ingreſſi Cod.de Sacroſanct. Eccleſ.* quod Monaſteria in omnia profeſſi bona, & iura ſuccedant, nō eſt cur à tali ſucceſſione excludātur, maximè quia priuari Monaſteria tali ſucceſſione quædam pœna videatur iuris communis reſtrictiua, pœna autem irrogari nequit niſi ſit in iure expreſſa. Quæ ſententia, quoad maioratus iuriſdictione carentes receptiſſima eſt apud auctores. Molina *lib.1.de primogenijs cap.13.num.95.* & alter Molina Ieſuita *tom.3. de iuſtit. diſput.* 623. *num.3.* Quoad maioratus verò iuriſdictionem habentes eſt probabiliſſima. Auendagnus *iunior.lib.40.Tauri Gloſſ.4.num.39.* Rodriguez latè, & doctè 2.*tom.queſt.Regul.qu.78.art.* 12. vbi in fine concludit ita iudicatum eſſe in Senatu Pintiano in cauſa cuiuſdam maioratus.

19 Ex quibus conſtat prædicta Monaſteria acquirere poſſe ſucceſſione, & in perſona profeſſorū in aliquos, & plures maioratus ſuccedere. An verò ſimiliter eos poſſint acquirere emptione, vel donatione, pendet ex cognitione naturæ dictorum maioratuū, de quo alias. Cum autem capacia ſint ſaltem aliquorum, vt dictum eſt, niſi natura ipſorum maioratuum repugnet, etiam emptione, vel donatione eos acquirere poterunt. Idem etiam videtur dicendum de inſtitutione primogenij, etſi enim Religioſus particularis primogeniū inſtituere non poſſit quia eſt actus dominij, & quia is qui non poteſt contrahere, nec vltimam voluntatem facere, primogenium inſtituere non poteſt, vt docent Tapia *authen. ingreſſi verb. ideoque nec de his cap.* 1. *num.73.* Molina *tom.3.de iuſtitia diſput.* 604. *num.* 4. de Monaſterijs autem cum capacia ſint dominij, & poſſint contrahere, videtur poſſe illud inſtituere, ſaltem in iure communi naturali ſtando. Quamuis quia primogenium eſt res prophana abſtinere ab ipſius inſtitutione debeant etiam Monaſteria, niſi ex pia aliqua, & honeſta cauſa. Molina *lib. 2. de primogen. c. 9.num.67.* & alter Molina Ieſuita *dicta diſp.604.nu.5.*

20 Pari etiam ratione poſſunt prædicta Monaſteria fidei commiſſa ſucceſſione acquirere, cum capacia ſint illa poſſidendi, iuxta dicta *ſupra num.* 10. & tenet Mantica, & Sanch. *ibid.relati.* Emptione quoque, & donatione illa etiam acquirere poſſe videtur, niſi obſtet natura, aut qualitas ipſorum.

21 De iure patronatus loquendo cum illius capacia ſint prædicta monaſteria, iuxta dicta ſupra *num.* 11. ideo ſucceſſione acquiri poteſt ab ipſis, ſicut, & alia profeſſi iura, vt Lambertinus, Rodriguez, & Sanchez *ibid.* relati docent. Intelligendum autem hoc erit de iure patron. ſeu pręſentandi, quod iure ſingulari, aut perſonali pertinebat ad profeſſum, ſi enim illud competebat ipſi non iure ſingulari, aut perſonali, ſed quatenus erat in ſæculo pars alicuius communitatis, vel Collegij, cum ratione profeſſionis deſinat eſſe talis pars, non tranſiet ad Monaſterium. Gloſſa *in cap. beneficium verb.conferendum in additionibus de Regul.in 6.* Sanchez *lib.7.in decalog.c.14.n.*1. Similiter acquiretur Monaſterio ius patronatus quod acquireret monachus iam profeſſus fundans, conſtruens, vel dotans Eccleſiam. Cum quidquid monachus acquirit monaſterio acquirit. Lambertinus *de iure patron.lib.1.par.1.qu.8.art.9.num.*7. Addit Sanchez vt ſupra *num.* 4. id eſſe quando monachus ex legitima licentia fundaret, conſtrueret, vel dotaret Eccleſiam. Verumtamen etiamſi non adſit talis licētia, ſed demus, quod monachus ſine illa illegitimè, vel peccaminosè contra votum obedientiæ, vel paupertatis fundaret, conſtrueret, vel dotaret talem Eccleſiam, adhuc ius patron. quod acquiſiuerat tranſit

tes has ſupremas annexas non habent, ſed tantum Vaſſallos, & iuriſdictionem, cuius iuriſdictionis ſeruitium, & miniſterium non eſt perſonale, & per ſubſtitutos poteſt exerceri.

9 Probabile etiam valde eſt prędicta Monaſteria capacia etiam eſſe habendi Maioratus inſtitutos fauore agnationis, familiæque conſeruandæ, durante ſcilicet vita Religioſi, cui talis maioratus competebat. Ratio eſt, quia Religioſus non perdit iura ſanguinis, nec ex eo quod Religioſus eſt, deſinit eſſe de genere, familia, & agnatione ſua, nec perdit nobilitatem quam habebat, vt dixi *tom. 1. cap. 2. num. 16.* ergo ratione ipſius capax erit Monaſterium poſſidendi huiuſmodi maioratus, cum Monaſterium poſſideat illa bona, ſeu iura quæ Religioſis competunt, aut competere poſſunt, ſiue ante, ſiue poſt profeſſionem. Quod intellige pro tempore quo viuit Religioſus, ita vt poſt illius mortẽ tranſeat maioratus ad alium agnatum vocatum in inſtitutione illius. Rodriguez *tom. 2. quæſt. Regular. quæſt. 78. articul. 12. paragr. neque etiam obſtat*, & probabile id putat, etſi probabilius contrarium, Sanchez *libr. 7. in decalog. cap. 15. num. 49.*

10 Multo magis certum eſt prædicta Monaſteria capacia eſſe habendi, aut poſſidendi fideicommiſſum (id eſt ius habendi aliquam hæreditatem alicui relictam eo onere vt alteri poſtea reſtituatur) ratione Religioſi ad quem ſpectabat, etiamſi illud relictum eſſet familiæ, aut agnatis. Ratio eſt, quia cum Religioſus familiam, & agnationem ſeruet, vt *num. præced.* dictum eſt, & ex alia parte Monaſteria capacia ſint cuiuſcumque hæreditatis Religioſo competentis, abſdubie ratione illius capax erit talis fideicommiſſi. Mantica *de coniectur. vlt. voluntat. lib. 8. tit. 12. numer. 25. & 27.* Sanchez *libr. 7. in decalog. capit. 25. num. 21.*

11 Sunt quoque præfata Monaſteria capacia habendi Ius patronatus, quod vt dixi *cap. 11. num. 1.* non eſt aliud, quã poteſtas præſentandi inſtituendum ad beneficium Eccleſiaſticũ in Eccleſia pro eo quod eam fundauit, vel conſtruxit, vel dotauit. Ratio eſt, quia nihil eſt in tali iure patronatus, vel exercitio ipſius quod repugnet Religioſorum domibus, vel indecens illis ſit, cum ergo ex alia parte prædicta monaſteria capacia ſint quorumcumque iurium, ſeu bonorum etiam immobilium, capacia etiam erunt huiuſmodi Iuris patronatus. Et ita id ſupponunt Lambertinus *de Iure patronat. lib. 1. p. 1. q. 8. art. 9. n. 7.* Rodrig. *tom. 2. q. Regul. q. 122. art. 2.* Sanchez *lib. 7. in decal. c. 14. nu. 5.* quomodo autem in illud ſuccedat inferius num. 21. dicetur.

12 Inſuper præfata monaſteria capacia ſunt habendi ius nominandi ad emphyteoſim, quam Religioſi habebant ante profeſſionem. Nihil enim eſt in hoc iure, aut exercitio ipſius quod repugnet, vel indecens ſit monaſterijs, caſu ergo quod Religioſi ante profeſſionem tale ius habuiſſent cum poſt profeſſionem nullum temporalium bonorum ius maneat in ipſis, ſed totum tranſeat ad monaſterium, tranſibit etiam, & iſtud. Molina *tom. 2. de iuſtit. diſp. 482. verſ. vtrum autem Religioſus.* Sanchez *libr. 7. in decalog. capit. 14. num. 16. & 17.* [Vnde de moniali quadam olim coniugata, quæ in tali ſtatu non fecit nominationem in re emphyteutica, prout poterat facere, non poſſe illam facere poſtea dum eſt monialis, reſoluit Portellus *in Reſolutionib. moral. tomo 2. caſu 38.*] Quando etiam ſuccedat in hoc ius monaſterium dicetur infra num. 24.

13 Prædicta autem bona, ſeu iura, quibus capacia eſſe monaſteria Regularia, quæ immobilia poſſidere poſſunt, dictum eſt, tribus præſertim modis, aut aliquo ipſorum acquiri poſſunt à Monaſterijs, videlicet donatione, emptione, & ſucceſſione, ad quos tres modos acquirendi reduci poſſunt alij. His autem modis acquirere poſſe monaſteria conſtat tum ex iure communi, & praxi Eccleſiæ, tum ex multis priuilegijs Religionum. Praxis Eccleſiæ nota eſt apud omnes. Ius commune habetur in *cap. nullam 18. qu. 2.* de quo Suarez *3. tom. de Relig. lib. 2. cap. 26.* Priuilegia quoque Religionum multa afferri poſſent, de quibus Caſarub. *in Compend. priuileg. Mendicant. verbo Bona, verb. Eleemoſyna, verbo Hæreditas, verb. Legatum, & verb. Poſſeſſiones Fratrum.* Portellus *in Dub. Regul. verbo Bona, verba, verb. Eleemoſyna, & verb. Legatum.* Excipitur ab hoc vltimo acquirendi modo qui eſt per ſucceſſionem Religio Societatis Ieſu quoad collegia, etſi enim annuos redditus, & bona ſtabilia poſſideant, nihilominus priuata ſunt iure ſuccedendi in bona ſuorum Religioſorum, iuxta dicta *cap. 1. num. 7.* Quod idem dico de Collegijs noſtrorum PP. Diſcalceatorum Congregationis Hiſpaniæ, nequeunt enim in Fratrum hæreditatem ſuccedere, vt ibi diximus. Prædicta ergo Collegia, quantum ad hoc punctum ſuccedendi intelligi debent excepta. De alijs eſt ſermo in præſenti.

14 Igitur acquirere poſſe prædicta Monaſteria iura feudorum, ſeu feuda ipſa, ſucceſſione, eo quod aliquis feudum poſſidens ingrediatur, & profiteatur Religionem, patet, quia cum monaſteria ſuccedant in omnia iura profeſſi, quibus capacia ſunt ipſa monaſteria, cum illa capacia ſint poſſidendi feudum, quando ſeruitium per illud poſtulatum eſt tale, vt ab ipſis exhiberi poſſit, iuxta dicta *numero 4.* abſdubie tranſibit etiam feudum talis profeſſi, cum alijs ipſius bonis ad monaſterium. Confirmatur, quia Nouitius minimè amittit feudum per ingreſſum Religionis, ſicut nec alia bona, cuius ſignum eſt, quod egrediens Religionem retinet omnia illa. Ergo, quemadmodum cum profitetur Religionem in alia bona ipſius ſuccedit Religio ſi eſt capax ſuccedendi, ſic & in feudum, ac perinde ſucceſſione acquiret monaſterium feudum. Azor *tomo primo inſtitut. moral. libro 12. capit. 8. quæſt. 5.* Rodriguez *tomo primo quæſt. Regular. quæſt. 38. artic. 3. & tom. 2. quæſt. 62. art. 10. & quæſt. 78. art. 12. verſ. Tertio probatur.* Poſſe etiam donatione acquiri conſtat ex priuilegio Celeſtini V. facto Congregationi Celeſtinorum, de quo Rodriguez *dicto tom. 1. quæſt. 38. art. 3.* Vbi etiam de alio ſimili priuilegio concesso Congregationi S. Georgij in Alga. Emptione autem poſſe acquiri, conſtat ex dictis, quæ enim ſucceſſione, & donatione acquirere poſſunt monaſteria, etiam emptione acquirent, poſita ipſorum capacitate.

15 Idem etiam de emphyteoſi dicendũ videtur, poſſe ſcilicet prædicta monaſteria bonorum immobilium capacia acquirere illam ſucceſſione, ob profeſſionem videlicet in Religione alicuius talẽ emphyteoſim poſſidentis, quando ſcilicet, vt dictum eſt *nu. 5.* penſio ſoluenda non eſt indecens, aut repugnans monaſterio. Cum omnia iura, & bona profeſſi, vt dictum eſt, ad Monaſterium tranſeant. Nauarr. *Comm. 2. num. 55. fin. de Regular.* Molina *tom. 1. de iuſtit. diſput. 140.* Sanchez *lib. 7. in decalog. capitul. 25. à numero 53.* apud quos etiam, quæ & qualis ſit hæc emphyteoſis, in quam Monaſteria prædicta ſuccedant.

Poſſe

Poſſe etiam illam acquirete Monaſteria donatione ſibi ab alijs facta, vel etiam emptione ex eo conſtat, quod in eo nulla apparet repugnantia, aut indecentia, quate id fieri non poſſit.

16 Pariter de iutiſdictione temporali dicendum eſt, eam ſcilicet acquirete poſſe prędicta Monaſteria bonorum immobilium capacia, tum ſucceſſione ratione Nouitij in Religione profitentis, tum emptione, & donatione, cum in hoc nulla ſit repugnantia, aut indecentia. Maximè quia cum poſſint his tribus modis acquirere villas, caſtra, ſeu pagos quibus annexa eſt talis iuriſdictio temporalis, eiſdem etiam modis illam acquirent.

17 De Maioratibus autem loquendo quamuis, vt dictum eſt *num.* 7. prędicta monaſteria aliquos illorum habendi capacia ſint, quaſi in actu primo, & in potentia, nihilominus in illos non ſuccedunt ratione profeſſorum in Religione. Primò, quoties à primo maioratus inſtitutore adiecta eſt clauſula ne in illum ſuccedant Monachi. Talis enim conditio iuſta eſt, & valida, cum non eò tendat, vt à ſtatu Monachali retrahat, ſed vt familia conſeruetur. Couarrub. *lib.* 1. *variar. cap.* 19. *num.* 10. Molina *tom.* 1. *de iuſt. diſp.* 207. *concl.* 2. *&* 3. *tom. diſp.* 623. *num.* 3. & alter Molina *de Hiſpan. primog. lib.* 2. *cap.* 12. *num.* 54. In tali autem caſu ſtatim à die profeſſionis poſſeſſoris maioratus deuoluitur ipſe maioratus ad ſequentem vocatum, non aliter, quam ſi poſſeſſor naturaliter mortuus fuiſſet. Ea enim profeſſio ęquiparatur morti naturali quemadmodum ergo ſi talis poſſeſſor maioratus naturaliter moreretur deuolueretur ad ſequentem vocatum, ſic etiam in præſenti cum Monaſterium ſit excluſum. Molina *tom.* 3. *de iuſt. diſp.* 623. *num.* 2. Sanchez *lib.* 7. *in decalog. cap.* 15. *num.* 10. Secundò, etiam ſi à primo inſtiturore maioratus non ſit appoſita prædicta clauſula excluſiua monachorum, quoties veriſimiliter præſumitur ex ſignis, vel conditionibus in inſtitutione poſitis nullatenus voluiſſe prædictum inſtitutorem, vt maioratus ad monaſteria peruenirēt. Cum enim talis voluntas rationabilis ſit, valida erit, ſicut dictum eſt de voluntate expreſſa per clauſulam excludentem. Molina *lib.* 1. *de primogenijs cap.* 13. *à num.* 81. *vſque ad* 94. Graſſis 2. *part. deciſ. lib.* 3. *cap.* 19. *num. penult.* Molina *Societat. Ieſu tom.* 3. *de iuſtit. dicta diſput.* 623. *num.* 4. Quo etiam caſu iudicandus erit profeſſus maioratum obtinēs quaſi naturaliter mortuus, & tranſibit maioratus ad alium vocatum, vt dictum eſt ſupra, propter eamdem rationem. Signa autem talis voluntatis inſtituroris maioratus erunt, ſi petat arma, & nomen ſuum à ſucceſſoribus in maioratu obſeruari, ſaltē eo modo honorifico, ac ſplendore, quo à Religioſis id fieri nequear, aut nō deceat. Si habens filium monachum tempore quo inſtituebat maioratum nullam de ipſo mentionem fecit, ſed ſolum de alijs filijs, filiabus, aut conſanguineis. Si petat quod ſucceſſor in maioratu vadat perſonaliter cum Rege ad bellum, & ſimilia. Sanchez *lib.* 7. *in decalog. c.* 15. *num.* 23. *&* 26.

18 In alios autem maioratus in quorum inſtitutione non apponitur clauſula expreſsè excluſiua Monachorum, neque ſunt ſigna præſumptionis talis excluſionis, ſiue habeant, ſiue non habeant annexam iuriſdictionem, dummodo non ſint ex illis qui ſummam dignitatem, vel iuriſdictionem important, de quibus ſupra *numero* 8. ſuccedere poſſunt prædicta Monaſteria. Ratio eſt, quia cum illorum capacia ſint, iuxta dicta *num.* 7. & ex alia parte regula generalis ſit ex *authent. ingreſſi Cod. de Sacroſanct. Eccleſ.* quod Monaſteria in omnia profeſſi bona, & iura ſuccedant, nō eſt cur à tali ſucceſſione excludātur, maximè quia priuari Monaſteria tali ſucceſſione quædam pœna videatur iuris communis reſtrictiua, pœna autem irrogari nequit niſi ſit in iure expreſſa. Quæ ſententia, quoad maioratus iuriſdictione carentes receptiſſima eſt apud auctores. Molina *lib.* 1. *de primogenijs cap.* 13. *num.* 95. & alter Molina Ieſuita *tom.* 3. *de iuſtit. diſput.* 623. *num.* 3. Quoad maioratus verò iuriſdictionem habentes eſt probabiliſſima. Auendagnus *iunior. lib.* 40. *Tauri Gloſſ.* 4. *num.* 39. Rodriguez latè, & doctè 2. *tom. quæſt. Regul. qu.* 78. *art.* 12. vbi in fine concludit ita iudicatum eſſe in Senatu Pintiano in cauſa cuiuſdam maioratus.

19 Ex quibus conſtat prædicta Monaſteria acquirere poſſe ſucceſſione, & in perſona profeſſorū in aliquos, & plures maioratus ſuccedere. An verò ſimiliter eos poſſint acquirere emptione, vel donatione, pendet ex cognitione naturæ dictorum maioratuū, de quo alias. Cum autem capacia ſint ſaltem aliquorum, vt dictum eſt, niſi natura ipſorum maioratuum repugnet, etiam emptione, vel donatione eos acquirere poterunt. Idem etiam videtur dicendum de inſtitutione primogenij, etſi enim Religioſus particularis primogeniū inſtituere non poſſit quia eſt actus dominij, & quia is qui non poteſt contrahere, nec vltimam voluntatem facere, primogenium inſtituere non poteſt, vt docent Tapia *authen. ingreſſi verb. ideoque nec de his cap.* 1. *num.* 73. Molina *tom.* 3. *de iuſtitia diſput.* 604. *num.* 4. de Monaſterijs autem cum capacia ſint dominij, & poſſint contrahere, videtur poſſe illud inſtituere, ſaltem in iure communi naturali ſtando. Quamuis quia primogenium eſt res prophana abſtinere ab ipſius inſtitutione debeant etiam Monaſteria, niſi ex pia aliqua, & honeſta cauſa. Molina *lib.* 2. *de primogen. c.* 9. *num.* 67. & alter Molina Ieſuita *dicta diſp.* 604. *nu.* 5.

20 Pari etiam ratione poſſunt prædicta Monaſteria fidei commiſſa ſucceſſione acquirere, cum capacia ſint illa poſſidendi, iuxta dicta *ſupra num.* 10. & tenet Mantica, & Sanch. *ibid. relati.* Emptione quoque, & donatione illa etiam acquirere poſſe videtur, niſi obſtet natura, aut qualitas ipſorum.

21 De iure patronatus loquendo cum illius capacia ſint prædicta monaſteria, iuxta dicta ſupra *num.* 11. ideo ſucceſſione acquiri poteſt ab ipſis, ſicut, & alia profeſſi iura, vt Lambertinus, Rodriguez, & Sanchez *ibid.* relati docent. Intelligendum autem hoc erit de iure patron. ſeu pręſentandi, quod iure ſingulari, aut perſonali pertinebat ad profeſſum, ſi enim illud competebat ipſi non iure ſingulari, aut perſonali, ſed quatenus erat in ſæculo pars alicuius communitatis, vel Collegij, cum ratione profeſſionis deſinat eſſe talis pars, non tranſiet ad Monaſterium. Gloſſa *in cap. beneficium verb. conferendum in additionibus de Regul. in* 6. Sanchez *lib.* 7. *in decalog. c.* 14. *n.* 1. Similiter acquiretur Monaſterio ius patronatus quod acquireret monachus iam profeſſus fundans, conſtruens, vel dotans Eccleſiam. Cum quidquid monachus acquirit monaſterio acquirit. Lambertinus *de iure patron. lib.* 1. *par.* 1. *qu.* 8. *art.* 9. *num.* 7. Addit Sanchez vt ſupra *num.* 4. id eſſe quando monachus ex legitima licentia fundaret, conſtrueret, vel dotaret Eccleſiam. Verumtamen etiamſi non adſit talis licētia, ſed demus, quod monachus ſine illa illegitimè, vel peccaminosè contra votum obedientiæ, vel paupertatis fundaret, conſtrueret, vel dotaret talem Eccleſiam, adhuc ius patron. quod acquiſiuerat tranſit

ad Monaſterium, iuxta dicta *tom.1. cap. 6. num. 40.* Preterea adquirere poſſunt ſucceſſione prędicta Monaſteria ius patronatus quod eſt annexum aliquibus bonis profeſſi in quæ ſuccedũt ipſa Monaſteria. Cum enim acceſſorium ſequatur naturam principalis, ſi Monaſterium ſuccedit in bona profeſſi, ſuccedet etiã in ius patronatus illis annexum. Rodrig. *tom. 2. qu. Reg. q. 122. art. 2.*

22 Acquirere etiam poſſunt prædicta Monaſteria ius patronatus donatione, ſeu translatione facta ab eo qui illud habebat, & erat patronus cum facultate donandi. Cum enim illius habendi capacia ſint, iuxta dicta ſupra *num. 11.* non eſt aliqua ratio quare ipſis donari non poſſit, modo tamen aſſignato *c. 11. nu. 10.* Non tamen poſſunt acquirere illud emptione cum ſit inuẽdibile, & materia ſimoniæ, iuxta dicta eodem *cap. 11. num. 7.*

23 Quando ius patronatus competit Monaſterio ſolum ratione perſonæ Religioſi in ipſo profeſſi, ita vt illud ſit annexum perſonæ, ſequitur ipſam, ita vt poſt mortem ipſius expiret ius patronatus, & ipſo tranſlato ad aliud Monaſterium tranſeat idem ius cum illo, ſi autem eſt annexum bonis, durat quantum durant illa bona. Quorum ratio eſt, quia acceſſorium, & annexum alicui ſequitur ipſum. Rodriguez *to. 2. q. Regul. q. 122. art. 2.* Sanchez *lib. 7. in decalog. cap. 14. nu. 6.* Ad quem autem pertineat ius præſentandi quando ius patronatus tranſit ad Monaſterium ratione perſonæ Religioſiæ an ſcilicet ad illũ, an verò ad Monaſterium dictum eſt *c. 11. nu. 11. 15. & 16.*

24 Succedent etiam prædicta Monaſteria in ius nominandi ad emphyteoſim competens profeſſionem emittenti, iuxta dicta ſupra n. 12. quod intellige niſi tale ius ſit perſonale, vel ex coniecturis elieiatur electam eſſe induſtriam perſonæ. Emptione etiã, & donatione etiam acquiri poteſt à prędictis Monaſterijs, cum in hoc nulla ſit repugnantia, vel indecentia.

25 Succedent inſuper prædicta Monaſteria in legitimam debitam profeſſo, cum ſuccedant in omnia iura ipſius. Sed hic notãdum nequaquam patre ſuperſtite deberi legitimam filio profeſſo, eo quod viuẽtis nulla ſit hæreditas *L. qui ſuperſtitis ff. de acquir. hære. & L. 1. §. ſi impuberi ff. de collat. bonor.* & tradunt Decius, Felinus, & alij quos refert Tapia *authent. ingreſſi verb. ſua c. 4. n. 10.* quod videtur limitandum niſi pater vergeret ad inopiam diſſipando bona ſua, aut in caſu quo filius exiſtens in ſæculo poſſet à patre poſtulare legitimam. His enim caſibus etiam Monaſteriũ poſſet petere legitimam filij viuenre patre, cum ius filij translatum ſit in Monaſterium. Tapia *ibid. n. 11.* Sanchez *lib. 7. in decalog. c. 10. nu. vlt.*

26 Præterea ſuccedent in iura ſuitatis, & agnationis, iura ſanguinis, & cognationis, qualitates, & prærogatiuas profeſſi, quatenus, & eo modo quo ipſi, & Monaſterijs ipſis competere poſſunt. Conſtat *ex L. fin. C. de Epiſc. & Clericis*, conſtabit etiam ex infra dicendis. Mantica *de Coniectur. vlt. volunt. lib. 8. tit. 12. n. 25.* Molina *lib. 1. de primog. c. 13. n. 47.*

27 Tranſeunt etiam ad prædicta Monaſteria bona illa quæ habebat profeſſus in ſæculo cum pacto non alienandi, niſi per tale pactum exprimeretur hæc tranſactio. Quia ſi talis expreſſio non habetur, nomine alienationis ſolum videtur importari alienatio voluntaria, non illa quæ per legem mdncta eſt, qualis eſt de qua in præſenti. Molina *libr. 1. de primog. cap. 13. num. 77.* Tapia *authent. ingreſſi verb. ſua ca. 12. num. 38.*

28 Tranſeunt præterea ad dicta Monaſteria bona illa quæ habebat aliquis grauatus eo onere, vt ſi moreretur abſque filijs tranſirẽt ad aliquem tertium, & ipſis nullis filijs relictis Monaſterium ingreditur. Ratio eſt, quia ita deciditur *in authent. de ſanctiſs. Epiſcop. paragr. ſed & hoc præſenti*, quę approbatur *cap. in præſentia de probat.* & communi Pontificum conſenſu. Cuius etiam deciſionis ratio eſt, quia vel Monaſterium habetur loco filij, vt tradunt poſt alios Molina *lib. 2. de primog. cap. 9. num. 4.* Leſſius 2. *de iuſtitia cap. 41. dub. 41. num. 84.* vel quod ea conditio ſi abſque liberis deceſſerit videatur turpis, vt pote auertens à Religioſo ſtatu, ac per conſequens habeatur pro non adiecta, vt habent etiam Angelus *verb. hæreſ. numero 21. & ibid.* Tabiena *quæſt. 16. num. 17.* Armilla *verb. hæreditas num. 22.* vel quia ita præſumitur voluntas teſtatoris, aut relinquentis talia bona, vt volunt Molina *tom. 1. de iuſt. diſp. 190. verſ. quando quis*, Sanchez *lib. 7. in decalog. c. 16. num. 8.* Addo oppoſitum eſſe dicendum in caſu quo conſtaret expreſsè de voluntate teſtatoris, aut relinquentis talia bona. Sanchez *ibid. num. 12.*

29 Item tranſit ad prædicta Monaſteria vſus fructus quem habebat ille qui profeſſionem emiſit in illis. Cum enim in *auth. ingreſſ. C. de ſacroſ. Eccleſ.* decidatur omnia bona, iura & actiones monachi trãſire in Monaſterium, nec ibi, aut alibi excipiatur vſus fructus, idem de illo dici debet. Sylueſter *verbo Religio 6. q. 1. dicto 2. & verbo hæreditas num. 1. q. 7. & verb. Religio num. 21.* Nauarrus *Comment. 2. nu. 38. de regular.* Graſſis *2. p. deciſ. lib. 3. cap. 19. num. 43.* Quod etiam videtur verum de patris vſu fructu in filij bona aduentitia, quando talis pater profeſſionem emittit, cum nulla ſufficiens ratio diſcriminis inter hunc, & alios vſus fructus aſſignari poſſit. Molina *tom. 1. de iuſt. diſp. 9. ad finem, & diſp. 140. columna 4.* Leſſius 2. *de iuſt. c. 41. dub. 10. num. 83.*

30 Tranſire etiam videtur ad prædicta Monaſteria precariũ quod erat illius qui Religioſus effectus eſt, cum ſit eadem ratio de hoc ac de alijs iuribus. Sanchez *lib. 7. in decalog. c. 15. nu. 60.* Nota autem præcarium eſſe ius habendi aliquam rem ſolum pro tempore quo is qui eam cõceſſit voluerit. De quo Azor. *tom. 3. lib. 7.* Bonacina *de contract. q. 14.*

31 Denique generaliter loquendo prædicta Monaſteria ſuccedent in omnia Religioſi bona de quibus ipſe ante profeſſionem legitime nõ diſpoſuerat, ſiue ab ipſo quomodolibet ante, vel poſt profeſſionem acquiſita ſunt, iuxta dicta ex illa generali regula Quidquid Monachus acquirit Monaſterio acquirit *to. 1. c. 6. n. 40.* Conſtat quoque hoc *ex §. Si qua mulier auth. de ſanctis Epiſcop. & §. Illud quoque auth. de Monachis, & auth. ſi qua mulier. & auth. ingreſſi C. de ſacroſ. Eccleſ. & c. Si qua mulier, & ca. quia ingredientibus 19. q. 3.* Nauarrus *Comment. 2. de Regular. n. 55.* Sanchez *lib. 7. in decalog. ca. 12. n. 4.* [Lugo *de iuſt. & iure tom. 1. diſp. 3. ſect. 9. n. 190. & 192.* Et ratio omnium eſt quia cum Religioſus per profeſſionẽ ſe totaliter Deo dedicet, conſequenter etiam dedicat ei omnia quę poſſidet, & ita monaſterium ſuccedit in omnia iura & facultates quæ profeſſo competere poſſunt. Rodrig. *to. 2. quæſt. Regular. q. 80. art. 2.* Tamburinus *de iure Abbatum tom. 3. diſp. 11. quæſit. 4. n. 7.*] Vnde in his, in quæ ex profeſſi perſona ſuccedunt, illis actionibus agere poſſunt quæ profeſſo ante ingreſſum competerent. Si quidẽ in omnia eius iura ſuccedũt. Sylueſt. *verb. religio 6. quæſt. 2.* Angelus *in ſumma verb. religio num. 59.* [Vt verò ſciatur quæ bona ſunt illa quæ ex filio familias in Religione profeſſo tranſeant cũ ipſo

ad

ad Religionem, notandum ex communi Doctorum ſententia, quadruplex eſſe filij familias peculium, nēpe caſtrenſe, quaſi caſtrenſe, aduentitium, & profectitium. Caſtrenſe dicitur illud quod in caſtris, ſeu bello adquiritur.

Quaſi Caſtrenſe, quod ex publico aliquo officio. Aduentitium quod neq; ex bello, neq; ex officio aliquo publico, nec ex bonis paternis aut patris intuitu, ſed aliunde adquiritur, vt donatione, legato, ſucceſſione materna, opera propria, aut ex artificio. Profectitiū verò quod pecunijs aut rebus patris, aut patris occaſione adquiritur. Ex quibus peculiis Caſtrenſe, & quaſi Caſtrenſe pertinent ad filium quoad proprietatem, & vſumfructum. Aduentitium pertinet ad filium quoad proprietatem, & ad patrē quoad vſumfructum. Profectitium verò pertinet ad Patrem tam quoad proprietatem quam quoad vſumfructum. Ergo ad intentum filio familias profeſſo tranſeunt cum ipſo ad Religionem peculium Caſtrenſe & quaſi Caſtrenſe: quia hæc ſunt omnino ipſius filij. Profectitium nullo modo tranſit ad Monaſterium, quia eſt omnino patris. Aduentitium autem tranſit quoad proprietatem ad Monaſterium, cum quoad proprietatem ſit filij. In quo conueniunt DD. ſpecialiter Sanch. *li. 7. in decal. c. 13. n. 37.* & Lugo *tom. 1. de iuſt. & iure, diſp. 3. ſect. 9. nu. 196.* An verò tranſeat quoad vſumfructum, etſi aliqui affirment, meritò tamen communis ſententia tenet contrarium, ſcilicet, non tranſire hoc modo ad Monaſterium, ſed manere apud patrem, eo quod re vera hoc modo ſit patris, & pertineat ad patriam poteſtatem quæ nō ſoluitur per profeſſionem filij. Sanch. *ſup. num. 39.* poſt plures alios, quos ſequitur Lugo *ſup.*

Dubitari autem ſolet, An libri quos pater filio dederat ſtudiorum cauſa tranſeant cum ipſo ad Monaſterium. Et dicēdum quod ſi filius erat iam Doctor, & iam exercebat munus aliquod in Republica, vel in procinctu erat ad illud exercendū, tunc libri illi cenſentur vt bona Caſtrenſia filij, & ipſe veluti emancipatus, ac proinde tranſibunt cum ipſo ad Monaſterium. Si verò nondum abſoluerat ſua ſtudia cenſentur bona profectitia, ſicut & alia ſupelex à patre filio conceſſa, vt potè manenti ſub patris poteſtate, ac proinde non tranſibunt cum filio ad Monaſterium. Ita Lugo ſupra ex doctrina Molin. *tom. 1. de iuſtit. & iure, diſp. 239.*

Nota præterea probabile valdè eſſe bona quæ adquirunt Nouitij tempore Nouitiatus eſſe bona quaſi Caſtrenſia, eo quod Nouitij per Nouitiatum veluti egreſſi ſunt de patria poteſtate, & cenſentur Clerici, quorum priuilegium eſt, vt quæ poſt Clericatum adquirunt ſint bona quaſi Caſtrenſia, ac proinde etiam talia bona tranſibunt cum ipſis ad Monaſterium, ſi profeſſionem emiſerint. Sanchez *dicto cap. 13. nu. 46.* Lugo *ſup. n. 196.*

32 Poteſt tamen contraria conſuetudine legitimè præſcripta derogari huic iuri ſuccedendi prædicta Monaſteria in bona ſuorum profeſſorum, ſicut derogatum dicitur apud Gallos, ita vt ipſorum bona pertineant ad conſanguineos propinquiores. Ratio eſt, quia hoc ius ſuccedendi, etſi ſatis conforme ſit iuri naturæ, cum ratio poſtulet, vt qui ſe dicat Deo, omnia etiam ſua ipſi etiam dedicet, nihilominus ſolo iure humano, vt patet ex locis citatis *num. præced.* introductum eſt, iuri autem humano conſuetudo legitimè præſcripta derogare poteſt. Couar. *de pactis p. 3. §. 2. num. 4. ad fin. & ca. 1. fine de teſtam.* Azor. *tom. 1. inſtit. mor. li. 12. c. 8. q. 1.*

33 Quamuis autem iure Pontificio abrogari poſſit tale ius ſuccedendi in bona profeſſorum cauſa rationabili ſubſiſtente cum Pontifex dominus ſit, vel ſupremus adminiſtrator bonorum Eccleſiæ, iure tamen ciuili id fieri non poteſt, quia cum Principes temporales, à quibus dimanat ius ciuile non habeant iuriſdictionem in Eccleſiaſticas perſonas, aut bona ipſarum, neque etiam habent poteſtatem ad auferendum id quod ab Eccleſia Monaſterijs eſt conceſſum. Couarrub. *de pactis 3. p. §. 2. num. 4. verſ. Illud ſane* Rodriguez *tom. 2. quæſt. Regul. quæſt. 77. artic. 2.* Sanchez *libr. 7. in decalog. capit. 12. num. 18.* plures alios referens, & impugnans oppoſitum ſentientes.

34 Non tamen ſuccedunt prædicta Monaſteria in beneficia Nouitij qui in illis emiſit profeſſionē vacant enim talia beneficia per profeſſionem, vt habetur ex *c. Beneficium de Regul. in ſexto,* vt dictum eſt *tom. 1. c. 2. nu. 17.* nec in penſiones, propter eamdem rationem. Gygas *de penſionib. q. 5. nu. 6.* Sanchez *lib. 7. in decal. c. 4. num. 13.* Vide dicta *hoc 2. tom. c. 2. n. 21.*

35 Nec etiam ſuccedent prædicta Monaſteria in bona profeſſi quando ipſe tempore Nouitiatus modo aſſignato *tom. 1. cap. 24. nu. 32.* vel alio modo ante ingreſſum in Religionem renunciauit hæreditati ſuæ, aut bonis quæ ad ipſum pertinebant. Eo enim ipſo quod talem renunciationē legitimè fecit nullum ius remanet in ipſo ad prædicta bona, ac per conſequens nec Monaſteria in illa ſuccedent. Quia tamen adhuc facta renunciatione hæreditatis remanet in renunciante ius ad aliqua alia bona, ideo in ipſa ſuccedet Monaſterium. Quæ autem ſint hæc bona non compræhenſa in renunciatione hæreditatis, tractant Azorius *to. 2. inſtit. moral. lib. 2. c. 28. qu. 8.* Molina *tom. 2. de iuſt. diſp. 579.* Rodriguez *tom. 2. qu. Regul. q. 78. art. vlt.* Sanchez *lib. 7. in decalog. c. 7.*

36 Nec etiam ſuccedent prædicta Monaſteria in illa bona Nouitij profeſſionem emittentis quæ ſunt legitima filiorum quos habet in ſæculo. Prædicta enim bona non ſpectant ad ipſum profeſſum, ſed ad filios ipſius, ac per conſequens, nec ad Monaſterium, quod ſolum ſuccedit in iura profeſſi. A quo autem tempore debeatur dicta legitima filijs, an ſcilicet à tempore profeſſionis patris, an ſolum poſt mortem ipſius? Probabilius eſt, ſtatim ac parens profitetur deberi. Talis enim profeſſio eſt quædam mors ciuilis ipſius, & ratione illius fictione iuris definit eſſe in rerum natura. Syluester *verbo hæreditas 1. q. 7. nu. 10. dicto 6. & verb. Religio 6. q. 1. dicto 1.* Angelus *in ſumma verb. Religioſus nu. 49. & verb. hæreditas n. 22.* Nauar. *comment. 2. n. 48. & 54. de Regularib.* Quod etiam verum habet in filijs illegitimis in regnis in quibus ſuccedunt in bona parentum. Azor. *tom. 1. inſtit. moral. lib. 12. cap. 8. q. 7.* Molina *tom. 1. de iuſt. diſput. 140. verſ. à regula illa.* Tempore etiam quo illa bona poſſidentur à Monaſterio tenetur miniſtrare alimēta filiis illius profeſſi, quando ſcilicet pater eos teneretur alere, quia ſuccedit Monaſterium in onera bonorum illius profeſſi, & talia bona ſunt adſtricta huic oneri. Sanchez *lib. 7. in decalog. c. 10. nu. 8.* Pro quota autem bonorum parentis profeſſi aſſignanda filiis in alimenta, vide Syluestrum, & Angelum *vt ſupra.*

37 Pariter nec ſuccedent in ea bona profeſſi quæ ſunt legitima patris ipſius, propter eamdem rationem, quia ſcilicet talia bona non ad filium profeſſum, ſed ad patrem ſpectant.

38 Debentur etiam ea bona à tēpore profeſſionis filij ſicut dictum eſt ſupra de profeſsione patris, propter

eandem rationem.Tapia *authent. ingreſſi verb. ſua c.4. fin.C. de ſacroſanct. Eccleſ.* Azor. *tom.1 inſtit.moral. lib. 12.cap.8.q.8.* Interim tamen tenebitur Monaſterium alimenta patri præbere,ſicut etiam dictum eſt ſupra de filijs,cum eadem ſit ratio.Sanchez *lib.7.in decalog. cap.10.num.11.*

39 Nec etiam ſuccedent ante mortem patris in hæreditatem quæ contingere poterat filio profeſſo poſt eiuſdem patris mortem. Quia cum ius ſuccedendi non competat alicui niſi poſt obitum eius cui ſuccedendum eſt,profeſſus nequit hoc ius in Monaſterium transferre ante obitum illius cui ſuccedit. Gloſſa *final.c.vnico 18.q.1.* Felinus *c.in præſentia n.56. de probat.*

40 Similiter nec ſuccedent propter profeſſionem Religioſi in bona relicta illi ſubſtitutis alijs poſt ipſum. Ratio eſt, quia cum in hac inſtitutione non claudatur conditio *ſi abſque liberis deceſſerit*, non militat in illa diſpoſitio *cap.in præſentia de probat.& §.ſed & hoc præſenti authent. de ſanctis Epiſcop. de qua ſupra nu.28.* quæ loquitur exiſtente huiuſmodi conditione. Talia ergo bona non venient ad Monaſterium niſi ſolum pro tempore vitæ talis profeſſi, & poſt illam ad ſubſtitutos Molina *tom.1.de iuſtit.diſput at.190.colum. penult.* Sanchez *lib. 7. in decalog. capit. 16. à numero 80. & 82.*

41 Item nec ſuccedent in vſum fructum quem habet pater in bonis aduentitijs filij, filio profeſſionem emittente. Quia profeſſio facta à filio iuri patris quod antea habebat derogare non poteſt, nec patri adimere ius quod in filij bonis acquiſierat. Syluester *verb. Religio 6.qu.1. dicto 5.* Azor. *tom.1. inſtit. moral. lib.12.cap.8.§.Tertio quæritur & tom.2. lib.2.cap.22.§. Quinto quæritur.*

42 Præterea nec videntur ſuccedere poſſe in ius petendæ renouationis emphyteuſis, nec in ius retractus ſanguinis quę habebat ille, ... Religionem ingreſſus eſt. Videtur enim ceſſare ratione horum iurium quæ eſt ne res illa à proprio ſanguine, ſeu genere alienetur,cum ille profeſſus non iam ſibi, ſed Monaſterio acquirat, & Monaſterium non ſit de genere, aut familia illius.Sanchez poſt alios *lib.7.in decal.cap. 14. num.24.26.& 27.*

43 Qualiter etiam non ſuccedant Monaſteria in bona Religioſi, qui etſi valide profeſſus eſt, tamen id fuit propter fraudem, dolum, & cupiditatem Prælati ad illa inhiantis. dictum eſt *tom.1.cap.2. num.19.*

44 Acquirere etiam poſſunt prędicta Monaſteria bonorum immobilium capacia bona temporalia iure hæreditario,ſeu vt hæredes,ſi tales ex teſtamento inſtituantur Religioſi ipſorum. Ita enim colligitur *ex l.ſi.ſ. hoc etiam C. de Epiſcop. & Cleric.* vbi decernitur quoslibet tales Religioſos eſſe ſucceſſionis hæreditariæ capaces. Et ratio eſt, quia id non repugnat voto paupertatis, cum ipſi Religioſi non ſibi, ſed Monaſterijs acquirant,quæ tamen,vt dictum eſt in *hoc cap. num.1.* illa poſſunt poſſidere. Nauarrus *Comment.2. num.43. de Regul.* Molina *tom.1. de iuſt. diſp.140. Colum.8.verſ.non ſolum bona,& diſp.154. poſt principium.* Extenditur etiam hoc ad Collegia Societatis Ieſu, & ad domos profeſſas, etſi enim prædicta Collegia in ſuorum bona non ſuccedant, vt dictum eſt ſupra *num.13.* poſſunt tamen inſtitui hæredes, ſimiliter, licet domus profeſſæ immobilia poſſidere non poſſint, vt dictum eſt *cap.7. num.7.* hæredes quoque poſſunt inſtitui, ſiue bonorum mobilium, ſiue ſtabilium, non vt iſta retineant, ſed vt vendant. Molina *tom. 1.de iuſt.diſp.195.verſ.à regula propoſita.* Sanchez *lib. 7. in decalog. cap. 27. num.1.& 15.* Non tamen extenditur ad Minores de obſeruantia, & Capuccinos. quia hoc eſt illis expreſſè prohibitum ab Eccleſia in *cap. exijt de verbor. ſignificationib. in 6.* Rodriguez *tom. 2. quæſt. Regul. q.78.art.1.* Sorbus *in Compend.priuil.Mendicant.verb.hæreditas.* Vide dicta *tom.1.cap.6.num.45.*

45 Capacia etiam ſunt prædicta Monaſteria,quæ immobilia poſſident legatis. Quippe certa res eſt ijs omnibus poſſe legari, qui poſſunt hæredes inſtitui, vt expreſſè habetur *Inſt.de legatis §.legari, & L. Regia tit. 9. par. 6.* prædicta autem Monaſteria, vt viſum eſt, hæredes poſſunt inſtitui. Extenditur hoc ad Minores de obſeruantia, & Capuccinos, etenim etſi illi, illorumque Monaſteria hæredes inſtitui nequeant, legari tamen illis poteſt.*cap.exijt.de verbor.ſignificat. in 6.* Et ratio, eſt quia legatum eſt quædam donatio à defuncto relicta ab hærede præſtanda *§. legatum inſtit. de legat.& L.regia 1. tit. 9.part.6.*at prædicti Patres, eorumque Cœnobia capacia ſunt, vt ſibi donetur, ergo, & quod ſibi legetur. Rodriguez *tomo 2. quæſt. Regul. q. 125. art. 6.*Sorbus *in Compend.priuil. Mendic. verb. legata.* Portellus *in Dub. regul.verb.legatum.* Extenditur etiam ad domos profeſſas Societatis Ieſu, etenim etiam illæ legata recipere poſſunt, ſicut & inſtitui hæredes, vt *num.præced.* dictum eſt, eſto bonorum immobilium capaces non ſint, vt ibidem etiam dictum.

46 Legata relicta particularibus Religioſis tranſeunt ad Monaſterium, cum ipſi acquirant quidquid acquirunt, iuxta dicta *tom.1.cap.6.numero 4.* Vbi etiam *num.36.*quid dicendum ſit de legato relicto Religioſo ea conditione, vt ad ipſum, non autem ad Conuentum ſpectet, maximè ſi teſtator vlterius procedat dicendo ſe velle, vt dominium illius rei pertineat ad Religioſū,& quod ſi ſecus fiat pertineat ad extraneum. Vide ibi dicta.

47 Legata relicta Monaſterijs ad certum vſum verb. g.pro indumentis Fratrum poſſe conuerti à Prælatis in alium vſum, v.g.panem, & vinum emendum, tenent Rodriguez *to.2.q.Regul.qu.125.art.9.&* Peirinis *tom. 1. priuil.Minim.in Conſtit.II.Iulij II.paragr.26.nu. 72.* Sed tu vide dicta *tom. 1. cap. 18. num. 94.* Neque enim iure communi id fieri poteſt, ſolus enim Papa poteſt vltimam teſtatoris voluntatem alterare. Rodriguez ibid.Nec de hoc video ſolidum aliquod priuilegium, quæ enim ibi adducuntur à Rodriguez, & Peirinis ſunt viuę vocis oracula quę hoc tempore nihil valent, vt ſæpè dixi. Priuilegium autem Iulij II. quod ibi affert Peirinis ſatis obſcurum eſt, & limitatum. Sunt tamen docti aliqui qui putant legatum relictum pro indumento [illegible] poſſe conuerti in cibus ipſorum, etiam [illegible] in iure communi. Iis tamen non aſſentior, prop[ter] dicta, niſi in caſu talis neceſſitatis in qua prudenter exiſtimari poſſit voluntatem teſtatoris eam fuiſſe.

48 Applicari etiam poſſunt Monaſterijs egenis Regularium bona inuenta quorum dominus facta ſufficienti diligentia pro ipſo inueniendo ignoratur. Cum enim talia bona reſtitui debeant pauperibus (Leſſius *lib.2.de iuſt. cap. 14. num. 49.* Molina *tomo 3. diſp.746.*) non eſt cur excludantur Monaſteria egena neceſſarijs carentia.Bonacina *de contract. diſp.1.qu.3. punct. 4.n.5.*poſt alios.Si autem lege,vel cõſuetudine introductum,vt inuenta,cuius, facta ſufficiēti diligētia,ignoratur dominus,alicui pio operi applicentur, ita eſt faciendū.In Hiſpaniarū verò Regnis applicata

ſunt

ſunt aliqua ex huiuſmodi inuentis Religionibus SS. Trinitatis,& S.Mariæ de Mercede, Pontificia, & Regia auctoritate, ita ſcilicet vt habeant ius illa petendi, ac propterea ſi alij operi pio non ſint applicata ab inuentoribus, ſed maneant in propria ſpecie, teneantut reddi petentibus, cum illis ſiut applicata. Rodriguez *tom.1.qu. Regul.q.38. art.4.* Extat etiam conceſſio Clemen.IV.pro Minoribus, quod ſcilicet eum aliqui aſſumentium habitum ipſorum fuerint obligati ad reſtitutionem aliquorum bonorum diuerſis perſonis,quæ ſciri, & inueniri non poſſunt Miniſtri, & Cuſtodes, & eorum Vicarij, eorumque ſinguli in locis ſibi commiſſis poſſint bona huiuſmodi in pios vſus conuerte. :, prout ſecundum Deum viderint expedire.Rodri. *vt ſup.* Caſarub. *in Compend. priuileg.Mendic.ver.bona n.4.* Similis etiam conceſſio extat Sixti IV.pro Carmelitis,qua Generali, Prouinciali, & Prioribus localibus concedit quod prædicta bona Ordinem ingredientium poſſint in pios vſus conuertere. Cord.*in Annotat.ad Compend.priu.Mend.* Circa conceſſionem autem Clem.IV. (& idem eſt de conceſſione Sixti IV.) aduertit Rodrigu.vt ſupra ſolum pro Minoribus qui de rebus intrantium in Religione nihil accipere poſſunt deſeruire, non pro alijs Religionibus, quia ſecundum ius commune id fieri poteſt. Verumtamen etiam pro alijs Religionibus, Carmelitarum ſcilicet, & eorum qui cum ipſis in priuilegijs communicant, deſeruit, nam licet iure communi prædictà bona inuenta, & incerti domini applicari poſſint pauperibus,ac per conſequens monaſterijs egenis, & neceſſarijs carentibus, vt dictum eſt,non tamen diuitibus, & in nullo egentibus(ſi talia fuerint aliqua Monaſteria) pro iſtis ergo dici potei. deſeruire talem conceſſionem. Licet hoc ſolum ſub dubio dictum ſit,& ſub doctiorum cenſura.

49 Idem dicendum de alijs bonis incertis malè adquiſitis ex contractu, furto, aut alia defraudatione, quorum facta diligenti inquiſitione ignoratur dominus, poſſe ſcilicet applicari Monaſterijs egenis Regularium. Tum quia poſſunt applicari pauperibus, vt habent Leſſius *lib.2.de iuſt.cap.14.dub.6.* Bonac.*de contract.diſp.1.q.3.p.4.n.8.& 9.* Tum ex priuilegio Alexan.IV. pro Minoribus,quo tam ipſi quam alij qui cum ipſis communicationem priuilegiorum habent participare poſſunt. Conceſſit autem illis vt de male adquiſitis, & incertis relictis poſſint recipere quæcumque eis data fuerint. Caſarub.*in Compend.priuil. Mendic.v.Bona nu.2.* Rodrig.*tom.1.q.Regul.q.38.art.1.* Portell.*in dub.Regul.v.Bona n.3.*

50 Applicati etiam poſſunt bona Monaſteriorum Monialium deſtitutorum Monaſterijs Fratrum aliquarum Religionum, & earum quæ cum ipſis communicationem priuilegiorum habent. Etenim Carmelitis noſtris id conceſſit Sixtus IV.in Mari magno verbis allatis *tom.1.c.25.n.48.* & quoad Monaſteria S.Claræ Minoribus fere ſimilia, quod idem dicitur haberi in Mari magno Prędicatorum,& Auguſtinianorum. Additur tamen in prædicta conceſſione pro Carmelitis, & Minoribus. *Promiſo tamen quod eorum* (ſcilicet monaſteriorum prædictorum monialium) *Eccleſiæ, & Oratoria ad prophanos vſus non redigantur, ſed in illis quandoq; diuina officia celebrentur.* Quę clauſula conformis eſt Sacris Canonibus. Nam *19.qu.3. cap.quæ ſemel* Monaſteria numquam poſſint fieri ſæcularia habitacula, & res quæ ad ea pertinent reſeruari debeant.Caſarub.*in Compend.priuil.Mendic.verb. bona nu.7.* Rodrig.*tom.1.q.Regul.q.38. art.6.*

51 Contra damnificantes, ſeu occupantes bona Regularium varijs pœnis Summi Pontifices procedunt. Primò enim Eugenius IV. conceſſit Congregationi Montis Oliueti quod quæcumque perſona *bona mobilia, ſeu immobilia, poſſeſſiones,domos,molendina,aquas, piſcaria,iura,iuriſdictiones, & alia quacumque ad præfatam Congregationem, & illius Monaſteria pertinentia, perturbare, vel fatigare præſumpſerit, niſi infra tres dies poſtquam huius indulti certior facta fuerit ſe correxerit, aut debitam cautionem de reſtituendo, & ſatisfaciendo non præſtiterit, excommunicationis ſententiam ipſo facto incurrat, à qua niſi à Summo Pontifice, aut in mortis articulo beneficium abſolutionis nequit obtinere.* Compend. Societ.& Ciſterc.Rodrig.*tom.1.q. Regul.q.38. artic.7.* Portel.*in dub.Regul.v.bona num.1.* Item Iulius II.ſimilia concedens præcipit omnibus Chriſti fidelibus, vt nemo ipſorum,bona Ordinis S.Auguſtini occupare, ſeu damnificare auderet, quod tam de attinentibus ad perſonas Fratrum quam de pertinentibus ad loca,ſeu Conuentus,& poſſeſſiones eorumdem intelligi voluit, & quod ſi contrarium facientes admoniti à Fratribus prædicti Ordinis non reſtituerent omnia integrè, aut vexare deſtiterint infra tridui ſpatium, excommunicationis ſententiam incurrant, à qua non niſi per Summum Pontificem abſolui poſſint. Caſarubius *in Comp.priuil.Mendic.v. Bona nu.10.* Rodrig.*vt ſupra.*

52 Iuxta primæuam inſtitutionem Religionum,tota adminiſtratio bonorum Monaſterij erat apud Abbatem,ſeu Superiorem, vt colligitur ex *cap.Nullam 18. q.2.* Cum enim illa non poſſet commodè per totam communitatem exerceri congruens fuit alicui committi, & maximè Prælato, vt debitus ordo, & perfecta obedientia in omnibus ſeruaretur. Suar.*4.tom.de Relig.tract.8.li.2.c.26.* Nau.*Comment.3.de Regul.nu.5. & 6.* Quod intelligitur tam quoad acquiſitionem, ſeu receptionem,quam quoad conſeruationem, ſeu alienationem. Suar.*ibid.* Nunc autem attendendum eſt ad leges,vel Conſtitutiones Religionum,vel conſuetudines rationabiles in ipſis receptas, quibus limitatur, vel declaratur dicta auctoritas Superiorum Monaſteriorum. Vide dicta *tom.1.c.18.n.13.* Et nota adminiſtratores bonorum Monaſteriorum non teneri reddere rationem Ordinarijs. Ex declarat.Sac. Congreg.apud Barboſ.*in Collec.Bullar. v. Admniſtratores.* Poſſe etiam amoueri ad nutum Superiorum, tum ex Conc.Trid.*ſeſſ.25.c.2.* tum ex alia declaratione apud eumdem Barb.*verbo officiales.*

53 Adminiſtratio autem prædictorum bonorũ Monaſterij tres præcipuè actus includit, ſcilicet receptionem,conſeruationem,& alienationem. Sub prima comprehéditur omnis modus acquiſitionis prędictorum bonorum. Sub ſecunda, omnis actio quæ pertinet ad gubernationem, beneficientiam, augmentum,cuſtodiam, & vſum talium bonorum. Sub tertia autem omnis conſumptio,diſtractio, ſeu alienatio.Suarez *4.tom.de Relig.tract.8.li.2.c.26.n.1.* De prima dictum eſt in toto hoc capite, vbi de ijs quæ Monaſteria acquirere poſſunt manet diſcuſſum. De ſecunda etiam conſequenter eſt dictum,nam ea quæ poſſunt acquiri, ſeu poſſideri, conſequentur poſſunt conſeruari, gubernari, cuſtodiri, &c.Solum ergo reſtat aliquid dicendum de tertia.

54 Et primò loquendo de bonorum mobilium alienatione dicendum generaliter poſſe prædicta Monaſteria, vel ipſorum Superiores iuxta varias Religionum leges,vel conſuetudines de illis diſponere, alienando,diſtrahendo, conſumendo, vendendo fideliter tamen,& in vtilitatem Monaſterij.Ita enim colli-

gitur

gitur ex *cap. nullam* 18. *qu.* 2. & ex ratione ipſa, quæ conſtat, bonum regimen Monaſterij tam in ſpiritualibus, quam temporalibus conſiſtere non poſſe ſine huiuſmodi facultate. Suar. 4. *to. de Relig. tr.* 8. *li.* 2. *c.* 26. *à n.* 8. Eſt autem hic ſolum ſermo de bonorũ mobiliũ non prætioſorum alienatione, quia mobilia prætioſa ſunt quaſi immobilia quantum ad alienationẽ, & de illis poſtea. Quaranta *in Summ. Bullar. verb. alienatio numero* 42. Barboſa *de offic. & poteſt. Epiſcop. allegat.* 95. *numero* 39. Rurſus ſermo eſt, ſtando in iure communi, nam propter Conſtitutionem Clement. VIII. de largitione munerum 3. tom. Bullar. inter Conſtitutiones ipſius num. 28. valde, ſtricta, & coarctata eſt huiuſmodi facultas quantum ad dandum, vel donãdum aliqua, vt paret illis verbis. *Regularibus perſonis vtriuslibet ſexus omnem, & quamcumque largitionem, & miſſionem munerum penitus interdicimus. Sub qua prohibitione comprehendi volumus omnia, & ſingula Capitula, Conuentus, & Congregationes tam ſingulorum Conuentualium, Monaſteriorum, Prioratum, Propoſiturarum, Præceptoriarum, Domorum & locorum, quam Prouincialia, aut Generalia cuiuslibet Prouinciæ ſiue vniuerſi Ordinis, Societatis, aut inſtituti, eorumque vel earum Camerarios, Commiſſarios, & quoſcumque officiales, & ſingulares perſonas, ipſos etiam Ordinum, Congregationum, & Societatum huiuſmodi Superiores quaſcumque dignitates obtinentes, etiam Generales, & Prouinciales, Magiſtros, Miniſtros, & quocumque nomine Præfectos, necnon Conuentuum, Monaſteriorum, Prioratuum, Præpoſiturarum, Præceptoriarum, Domorum, & locorum quorumcumque Abbates, Præpoſitos, Præceptores, etiam maiores, Guardianos, Miniſtros, Rectores, atque Abbatiſſas, Prioriſſas, & alio quouis titulo Præſidentes tam ipſis Regularibus, quam laicorum Ordinarijs, ſeu quibuſuis Superioribus ſubiectas vtriuslibet ſexus ad vitam, vel ad tempus deputatos. Adeo vt nemo vnquam eorum, vel earum directè, vel indirectè, palam, vel occultè, tum communi quam particulari, & proprio nomine, etiam ſub quouis ſtatuti, vel conſuetudinis ſeu verius corruptelæ, aut alio prætextu, vel quacumque cauſa, niſi in Generali Capitulo, aut alia Generali Cõgregatione re maturè diſcuſſa vnanimi conſenſu omnium, Superiorumque permiſſu cauſa approbata fuerit quicquam tale attentare valeat. Id autem ita abſolutè, & generatim vetitum intelligatur, vt neque omnino fas ſit, quicquam donare tam ex fructibus, redditibus, & prouentibus, collectis, vel contributionibus, aut obligationibus, ſiue eleemoſynis, aut ſubſidijs certis, vel incertis, ordinarijs, ſeu extraordinarijs, menſæ, ſeu maſſæ communis, vel cuiuſuis fabricæ, & Sacriſtiæ, quorum bona communiter, vt præfertur, adminiſtrantur, ſeu quæ rationibus reddendis ſunt obnoxia, quam ex pecunijs etiam quæ à ſingulis quouis modo acquiſitæ in commune conferendæ omnino ſunt. Nec ſi per viam voluntariæ contributionis in cõmune congerantur. Nec ſi forſan priuatim, & nominatim cuilibet Religioſo à ſuis Superioribus, vel à proprijs affinibus, propinquis, familiaribus, amicis, aut beneuolis, vel à pijs Chriſti fidelibus etiam eleemoſynæ, aut charitatis, & illius propriæ perſonæ intuitu attributæ, ſeu quoquo modo per quemlibet Religioſum ſuo Monaſterio, domui, aut loco acquiſitæ, eique vt ad libitum de eis diſponat per Superiores conceſſæ fuerint, præterquam leuiora eſculenta, aut poculenta, aut ad deuotionem, vel Religionem pertinentia munuſcula, communi tantum, numquam verò particulari nomine (vbi Superiori de conſenſu Conuentus videbitur) tradenda, ſed & huiuſmodi miſſiones munerum ipſis Religioſis vtriuslibet ſexus, non ſolum per ſe, verum etiam per alios tam directè quam indirectè prohibemus declaramus.* Quia tamen hæc Conſtitutio in aliquibus locis non ſatis vſu recepta eſt, vel ad minus non eo rigore quo verba ipſius ſonant, ideo ab illius expoſitione superſedendum duxi. Illam verò exponunt Soſſa *in ſpeciali Tractatu de hac re.* Sorb. *in Compend. priuileg. Mendicant. verb. dare.* Bonacina *in ſpeciali etiam tractatu de hac re.* Diana *in tractat.* 6. *de paupert. Religioſa*, & alii.

55 Circa alienationem autem bonorum immobiliũ, & mobilium prætioſorum Monaſteriorum, de quibus diximus *tom.* 1. *c.* 10. *à nu.* 1. non poſſe fieri à Regularibus quantumuis priuilegiatis ſine licentia Sac. Congregationis Concilij, exceptis caſibus à iure permiſſis, quia res eſt multis, & quotidianis difficultatibus implicata, aliqua vlterius animaduertenda ſunt. Primò ergo notandum prohibitionem de rebus Eccleſiæ non alienandis, de qua in præſenti, comprehendere etiam domus profeſſas Societatis Ieſu, prout declaratum dicitur à S. Congregat. Concilii. Barboſa *in Collect. Bullar. ver. Domus.* Secundò notandum nomine alienationis in præſenti intelligi actũ, quo dominium rei directum, aut indirectum, vtile, vſusfructus, poſſeſſio, aut ius in alterum transfertur, vel abdicatur. Rodriguez *tom.* 1. *q. Regul. q.* 27. *art.* 1. Bonacina *tract. de alien. bonor. Eccleſ. q. vnica punct.* 2. *n.* 1. Vnde non ſolum donatio, aut venditio, ſeu alius quilibet contractus gratuitus, aut oneroſus quo rei dominium in alterum transfertur, prohibita ſunt dictis Regularibus ſine prædicta licentia, ſed etiam omnis alius contractus, vbi transfertur dominium vtile, retento directo. Quaranta *in Summ. Bullar. ver. alienatio num.* 15. & 16. Prohibita etiam eſt pignoratio, vt dixi dicto *c.* 10. *num.* 4. Locatio, ſeu conductio vltra triennium, modo ibi deſignato. Impoſitio cenſus ſine viralitij, aut acceptio pecuniarum ad cambium cum ſolutione lucri ceſſantis, vel damni emergentis, vt *dicto ca. nu.* 3. dictum eſt. Prohibetur etiam hypotheca, tum quia expreſsè ponitur inter contractus prohibitos tam in Extrauaganti *Ambitioſæ*, quã in decreto S. Congregationis, tum quia qui non poteſt alienare, nec etiam poteſt hypothecare. Barboſa *de officio, & poteſt. Epiſcopi Allegat.* 19. *num.* 85. Quod tamen intelligo de hypotheca ſpeciali, quando ſcilicet aliqua res in ſpeciali hypothecaretur, non de hypotheca generali quando omnia bona ſubijciuntur hypothecæ. Molina *de contractibus diſput.* 466. *num.* 2. Layman *in Theolog. mor. lib.* 3. *tractat.* 4. *cap.* 10. *num.* 2. Licet alii etiam ad hypothecam generalem hoc extendant. Quaranta *vt ſupra num.* 17. Similiter conceſſio in feudum, vel emphyteuſim niſi concurrentibus tribus conditionibus ſimul, ſcilicet in caſibus à iure permiſſis, de bonis ſolitis ab antiquo concedi in emphyteuſim, ac cum euidenti Eccleſiæ vtilitate. Quaranta *vt ſupra num.* 39. Barboſa *de officio, & poteſt. Epiſcopi, vt ſupra num.* 22. Item alienatio rei ſterilis, ſeu domus ex qua nihil vtilitatis percipitur, quia adhuc illa eſt res immobilis. Bonacina vt ſupra *nu.* 9. Quaranta *nu.* 37. Declaratum etiam dicitur à S. Congreg. Epiſcop. & Regular. non conuenire Regularibus ſtabilia vendere pro fabrica Monaſterij, vel ad effectum emendi cenſus. Barboſa *in Collect. Bullar. ver. ſtabilia.* Item alienari non poſſunt ſine prædicta licentia bona mobilia prætioſa, vt dictum eſt dicto *c.* 10. *n.* 4. illa ſcilicet quæ ſeruando ſeruari poſſunt, vt colligitur ex prædicta Extrauag. *Ambitioſæ.* Couarr. 2. *variar. c.* 17. *num.* 2. Bonacina *de Contractib. diſp.* 3. *q.* 8. *punct.* 4. *num.* 4. & *in Tract. de alienat. bonor. Eccleſiaſt. diſput.* 2. *q. vnica punct.* 2. *num.* 2. Barboſa *de offic. & poteſt. Epiſcop.* vt ſupra *nu.* 39. Illa autem bona dicuntur ſeruando ſer-

uari

uari poſſe, quæ per triennium durant, vſu non conſumuntur, vel fructificant, vt ſunt vaſa aurea, vel argentea, grex pecudum, armentum boum &c. Bonacina, & Barboſa relati. Peirinis *tom. 1. priuil. Minim. in Conſt. IX. Iul. II. num.* 10.

56 Pariter etiam prohibitum eſt Regularibus, iuxta dicta *tom. 1. cap.* 18. *nu.* 13. transferre bona vnius Monaſterij in aliud, loquendo de bonis immobilibus, aut mobilibus prætioſis, quæ ſcilicet ſeruando ſeruari poſſunt, cum iſta translatio ſit quædam alienationis ſpecies. Bonacina *de alienat. bonor. Eccleſiaſt. diſp.* 2. *q. vnica punct.* 2. *num.* 9. Quare aliqua priuilegia Religionum quibus id permitti videtur, de quibus Rodriguez *tom.* 2. *q.* 125. *art.* 9. *&* Peirinis *tom. 1. priuileg. Minim. in Conſtit. II. Iulij II. num.* 76. quoad huiuſmodi bona transferenda vacant propter decretum Sacr. Congregationis adductum, quo reuocantur omnia priuilegia Regularium in ordine ad alienationes prædictorum faciendas. Non vacant tamen quoad translationem bonorum mobilium non prætioſorum, aut prætioſorum, quæ ſeruando ſeruari non poſſunt. Horum enim alienatio non eſt prohibita Regularibus vt inferius dicetur. Idem dico de permutatione, ſeu commutatione, quia permutatio eſt alienatio. Quaranta *in Summa Bullar. verb. alienatio num.* 15. Vnde non poteſt fieri à Regularibus ſine licentia Sac. Congregationis, niſi de rebus mobilibus non prætioſis, aut quę ſeruando ſeruari non poſſunt. Idem de præcario, ſeu præcaria dicendum, quia etiā per illud, vel illam transfertur res quoad dominium vtile. Riccius *in praxi fori Eccleſiaſt. deciſ.* 64. Quaranta *vt ſupra num.* 15. Idem dico de iuribus, actionibus, ſeu ſeruitutibus quæ ſunt quædam bona incorporalia, ac per conſequens comprehendentur generali prohibitione. Syluester *verb. alienatio q.* 10. Bonacina *vt ſupra num.* 19. Idem de Oratorio, ſeu Capella Eccleſiæ, etſi enim poſſit vſus ſepulturæ alicui in illis concedi, nam ad hunc vſum ordinantur, non tamen poſſunt vendi ſine prædicta licentia Sac. Congregationis, quia ſunt bona immobilia Regularia, Riccius *deciſ.* 42. Quaranta vt ſupra *num.* 29. Bonacina etiam vt ſupra *num.* 12.

57 Nihilominus alienari poſſunt à Regularibus ſine S. Congregationis licentia mobilia non prætioſa, vt dictum eſt ſupra *nu.* 54. v.g. vinum, frumentum, veſtes tritæ, & alia huiuſmodi. Quia in decreto S. Congregationis dicto *cap.* 10. *num.* 1. adducto ſolum prohibetur bonorum mobilium prætioſorum alienatio ſine eiuſdem S. Congregationis licentia. Alienari quoque poſſunt ſine prædicta Congregationis licentia bona mobilia etiam prætioſa, quæ tamen ſeruando ſeruari non poſſunt. Ratio eſt, quia etſi hoc non exprimatur in dicto decreto S. Congregationis, colligitur tamen ex Extrauaganti *Ambitioſæ* quam roborare curat prædictum decretum; etenim in prædicta Extrauaganti expreſſè cōceditur alienatio illorum, quæ ſeruando ſeruari non poſſunt. Molina *de contractibus diſput.* 465. *num.* 1. Quæ autem ſunt iſta quæ ſeruando ſeruari non poſſint, dicendum eſt ea eſſe, quæ non durant triennio, vel vſu conſumuntur, & non fructificant. Riccius *prax. fori Eccleſiaſt. deciſ.* 62. *in* 1. *edit. & reſolut.* 59. *in* 2. Barboſa *de offic. & poteſtat. Epiſcopi allegat.* 95. *num.* 38. Vnde declaratum dicitur à S. Congregatione poſſe Superiores Monaſteriorum, non obſtante decreto de rebus Regularium non alienandis, ex fructibus bonorum pingues eleemoſynas facere, puta decem rubiorum tritici, & ſimilium quia fructus non comprehenduntur in dictu decreto. Barboſa *in Collect. Bullar. verb. Superior Regularis.* Similiter pecunia data pro dote Monialis, quamuis non poſſit alienari, aut diſtrahi in alios vſus quā, vt de fructibus illius ſuſtentari poſſit, poteſt tamen abſque licentia S. Congreg. inſumi in emendo agro, vel vinea, vt de fructibus ipſius Monialis ſuſtentetur. Bonacina *de alienat. bonor. Eccleſiaſt. diſput.* 2. *quæſt. vnica punct.* 2. *numero* 5. Computantur etiam inter bona mobilia non prætioſa, ſeu quæ ſeruando ſeruari non poſſunt mancipia, & his ſimilia, cum morbis, morti, & alijs ſimilibus caſibus ſint obnoxia. Secus autem quando illa ſunt annexa, vel affixa prædijs, aut domibus tamquam illorum partes, tunc etenim ſicut ipſa prædia, & domus ſunt bona immobilia, & ſic iſta inter immobilia numerantur. Mol. *de Contract. diſp.* 465. Bonacina vt ſupra *nu.* 4. Pariter etiam computātur inter bona mobilia nō prætioſa oblationes ſacræ Sacris Imaginibus Sanctorum quæ in aliquibus Eccleſiis reſeruantur, niſi fortè ſint aureæ vel argēti magni valoris Riccius *vt ſupra dec.* 102. Bonacin. vt ſupra. Poſſunt etiam accommodari ad breue tempus bona Monaſteriorum, ita vt merus vſus illorum concedatur, non autem dominium directum, aut indirectum, cum per dictam *Extrauagantem*, & decretum S. Congregationis ſolum alienationes prohibeantur, id autem quod accomodatur, non alienatur Riccius *deciſ.* 74. *&* 68. Bonac. vt ſupra *nu.* 32.

58 Imò etiam tam de rebus immobilibus, quam mobilibus, prætioſis facere poſſunt Regulares alienationes ſine licentia S. Congr. primò quando res eſt relicta Monaſterio per fideicōmiſſum cum onere quod poſt aliquod tempus alij reſtituatur, tranſacto enim illo tempore res iam non eſt Monaſterij. Quaranta *in Summa Bullar. verbor. alienatio num.* 45. Barboſa *de offic. & poteſtat. Epiſcop. Alleg.* 95. *numer.* 61. vbi hunc caſum refert inter eos qui iure ſunt permiſſi. [Ad quod reducitur etiam caſus quo res relicta eſſet Monaſterio cum obligatione illam permutādi; aut cum res ex neceſſitate debet alienari, v.g. quia eſt indiuiſim in manu ſæcularis, qui illam vult vendere; aut cum venit ad Monaſterium cum pacto reuendendi illam. De ijs caſibus latè & doctè Bordonus *in ſuis Reſolutionibus Reſolut.* 27. *à num.* 3. *vſque ad* 12. ex alijs Authoribus.] Secundò, quando res iniuſtè detinetur à Monaſterio. Quaranta *ibid. num.* 43. *§.* 11 *limita.* Tertiò probabiliter, ſaltem ſecundum aliquos, in remiſſionem caducitatis emphyteutæ. Quaranta *vt ſupra num.* 44. Barb. etiam, vt ſupra *nu.* 64. *&* 65. qui etiam hunc caſum ponit inter eos in quibus fieri poteſt alienatio ſine Sedis Apoſtolicæ conſenſu. Licet oppoſitum ſecurius, & probabilius cenſeam, cum talis remiſſio ſit remiſſio iuris rei immobilis cōpetentis Monaſterio, quæ eſt quædam ſpecies alienationis. Vide in ſimili dicenda *num.* 60.

59 De pecunia autem an prohibita ſit alienari, cum ex vna parte comprehendi videatur inter mobilia prætioſa, quæ ſeruando ſeruari poſſunt, ex alia verò inter mobilia non prætioſa communiter reputetur, quia de ſe non fructificat, aliqua dicenda ſunt. Et primò, pecunia, quæ ad quotidianos vſus neceſſaria eſt, & pro quotidianis neceſſitatibus deſeruit inter mobilia non prætioſæ, quæ ſeruando ſeruari non poſſunt, connumeratur, ac proinde alienari poteſt ſine prædicta S. Congregationis licentia. Silueſter *verb. alienatio numero* 7. Quaranta *in Summa Bullar. verb. alienatio numer.* 25. Bonacina *de alienat. bonor. Eccleſiaſt. diſput.* 2. *quæſtione vnica punct.* 2. *numero* 5. Pecunia autem quæ deſtinata eſt ad emptionem ſta-

bilium,

bilium,cenſunm,vel mobilium prætioſorum,vel quæ eſt fructifera, ſeu non otioſa, qualis eſt pecunia in montibus, vel cenſibus collocata, vel in banchis cãpſorum cum vtilitare repoſita, inter bona immobilia, ſeu mobilia prætioſa, quæ ſeruando ſeruari poſſunt,connumeratur, ac per conſequens ſine dicta licentia alienari non poteſt.Siluester,Quaranta,& Bonacina relati. [Et Tamburinus *de Iure Abbat.tom.3. diſp.13.qu.1.num.4.* licer Bordonus *ſupra num.51.* oppoſitum teneat loquendo præſertim *num.52.* de pecunia conſignata in banco S. Ambroſij Mediolanenſis ſiue à particulari Religioſo,ſiue à Conuentu. Melius loquitur *num.55.* dum pecuniam quæ peruenit ad Monaſterium ex extinctione cenſus alicuius, dicit non poſſe alienari, ſed iterum inueſtiri debere; quia annui redditus computantur inter immobilia.] Idem dico de magna quantitate pecuniæ, quæ ſeruatur in aliquo Monaſterio, ſcilicet, non poſſe alienati abſque aſſenſu Sedis Apoſtolicæ. Et ira fuit reſolutum à Rota Romana in vna Venetiarum vbi fuit quoque dictum hoc procedere licet præfata pecunia eſſet conuertenda in vtilitatem Eccleſiæ. Barboſa *de offic.& poteſt.Epiſcop.allegat.95.num.43.* Similiter idem quoque aſſerendum de pecunia data pro dote Monialis,maximè cum detur Monaſterio vt de fructibus ipſius illa poſſir ſuſtentari, illa enim non poteſt expendi niſi in eos vſus pro quibus data eſt. Bonacina vt ſupra,*& de Contract.diſp.3.q.8.punct.4. num.2.*

60 An autem Prælatus Monaſterij cum ipſo poſſit repudiare,ſeu non acceptare legatum, vel hæreditatem monaſterio relicta, non incurrendo in pęnas dictæ Extrauag.*Ambitioſæ*,aut decreti S.Congregationis? Licet multi ſatis probabiliter teneant partem negatiuam,vt ſunt Molina *de Contract.diſp.468. num.11.* Nihilominus etiam eſt probabile poſſe id fieri nõ incurrendo dictas pœnas.Ratio eſt,quia in dicta Extrauag.& decreto ſolum prohibentur alienationes, non acceptatio autem,ſeu repudiatio rei non incorporatæ,non eſt alienario, *L.alienationis ff.de verbor. ſignif.* quia alienatio eſt diſtractio rei jam appropriatæ. Legatum autem,vel hæreditas non ſunt appropriata niſi quando ſunt acceptata. Riccius *in praxi fori Eccleſiaſt.deciſ.96.in 1.editio.& in 2.deciſ.82.* Quaranta *in Summa Bullar.verb.alienatio num.43.* Barboſa *de offic.& poteſt.Epiſcop.allegat.95.num.52.* Vbi etiam hunc caſum refert inter eos qui iure ſunt permiſſi. Verum quidem eſt poſſe Prælatum, imò & ipſum monaſterium grauiter peccare non admittendo tale legatum, vel hæreditatem, niſi ex cauſa valdè rationabili id fieret, Prælatum quidem contra iuſtitiam, quia ex iuſtitia tenetur conſulere vtilitati proprij monaſterij,monaſterium autem contra charitatem, vel aliam virtutem prodigè renunciando emolumento,quod ex illa hæreditate, vel legato ſucceſſoribus euenire poſſet.Bonac.*de contract.diſp.3.qu.8. punct.4.nu.38.* Poſſet propterea forſan monaſterium poſtea vti priuilegio reſtitutionis in integrum. Molina,& Bonacina,vt ſupra, Layman.*in Theolog.moral. lib.3.tract.4.cap.10.num.7.* Dixi autem ſatis probabile eſſe incurri dictas pœnas Extrauag.*Ambitioſæ*,& decreti S.Congregationis à Prælato qui repudiaret talem hæreditatem, vel legatum, quia quamuis dominium illius non ſit acquiſitum monaſterio, eſt tamen illi acquiſitum ius ad rem illam habendam, quemadmodum ergo ſi Prælatus renunciaſſet iuri cuicumque monaſterii incurreret dictas pœnas, ſic renunciando huic iuri, & ita in hanc partem magis inclinor, prout etiam faciunt Quaranta vt ſupra relatus, & Barboſa etiam relatus *num.54.* cum Naldo, & alijs. [Conſequenter eriam videtur Prælatos Regulares poſſe tranſigere ſuper re litigioſa,aut quæ ſit magni diſpendij monaſterio. Ratio eſt,quia res litigioſa non dicitur Religioni incorporata;ac per conſequens videtur poſſe illi cedere, præſertim ad euitandum detrimentum quod ex lite proueniet monaſterio.Bordon.*Reſol.27.nu.59.*]

61 Notandum non effugere pœnas Extrauagantis,& decreti Sac.Congregationis eos Regulares, qui res monaſteriorum alienant, aut contractum celebrant alienationis, dicentes id facere ſaluo Sedis Apoſtolicæ,aut Sacræ Congregationis conſenſu. Ratio eſt, tum quia proteſtatio eſt contraria facto, tum quia quoties aliquid pertinet ad formam actus debet ipſum actum præcedere, conſenſus autem Sedis Apoſtolicæ pertinet ad formam alienationis rerum Eccleſiaſticarum. Quaranta *in Summa.Bullar.verb.alienatio num.8.& 9.* Peirinis *tom.1.priuil.Minim.in conſtit. IX.Iulij II.num.14.* Bonacina *de alienat.bonor.Eccleſ. diſp.2.qu.vnica punct.4.num.5.* Si tamen non tradatur poſſeſſio rei alienatæ non incurrentur dictæ pœnæ, quia tunc poſſeſſio manebit apud monaſterium, & ille cui traditur talis res ſolum habebit ius ad illam, & conditionatum,nempe ſuppoſito aſſenſu Sedis Apoſtolicæ,non abſolutum, aut ius in re.

62 Præterea aduertendum quod licet iure communi ad alienationem rerum Eccleſiaſticarum requiratur iuris ſolemnitas,quæ continet quatuor, ſcilicet, auctoritatem Prælati,tractatum circa alienationem faciendam,conſenſum Capituli,& ſubſcriptionem ſingulorum ſaltem per notarium. Quaranta *in Summ. Bullar.verb.alienatio num.4.* Peirinis *tom.1.priuil.Minim.in conſtit.IX.Iulij II.num.7.* Verumtamen quia plures Religiones priuilegia habent ad faciendum alienationes ſine prædicta ſolemnitate,qualiter Carmelitæ habent à Gregor.XIII. in Bulla *Ex incumbenti* anno 1576.in 2.tom.Bullar.num.34.facultatem illas faciẽdi,dummodo ſiut in commodum, & vtilitatem monaſteriorum, & ex conſenſu duarum ex tribus partibus Fratrum, vel Monialium, accedente eriam conſenſu,vel ratihabitione Generalis, inſuper Religioſi Societatis Ieſu alium etiam modum ſolemnitatis habent ab eodem Greg.XIII.illis præſcriptum, de quo Molina *de contract.diſp.468.§. Quarta concluſio*. Ideo quælibet Religio,iuxta formam priuilegiorum quę babet poſt Extrauagantem *Ambitioſæ* à Sede Apoſtolica impetrata poteſt facere prædictas alienationes,habita tamen licentia Sedis Apoſtolicæ, vel Sac.Congregationis, cum quoad illud reuocata non ſint eorum priuilegia,ſi illa habent. Decretum enim S.Congregationis Concilij,de quo ſępe dictum eſt,& relatum *tom.1.cap.10.num.2.* ſolum reuocare videtur priuilegia Regularium quantũ ad hoc quod eſt facere alienationes ſine conſenſu eiuſdem S.Congregationis, non quantum ad alia quæ pertinent ad ſolemnitatem illarum. [Pro Religionibus autem nõ habentibus priuilegium ad alienandum cum ſola licentia Sedis Apoſtolicæ;notandum ad talem alienationem requiri quatuor prædicta,ſcilicet,authoritatem Prælati, tractatum circa alienationem, conſenſum Capituli,& ſubſcriptionem ſingulorum, ſaltem per Notarium. De quibus conditionibus non ſolum Quaranta,& Peyrinis,ſed etiam Tamburinus *de Iure Abbat.tom.3.diſp.13.qu.4.* Maxime nota quod quando alienatio ſit interueniente Papæ authoritate tũc neque conſenſus,neque tractatus requiruntur: quia

Papæ authoritas facit inferioris authoritatem ceſſare. Vnde tuuc ſolemnitates non requiruntur. Tamburinus *ſupra num.9.* ex Panormitano, Rebuffo, Riccio, & Rotæ deciſione. Quæ maxime dixerim propter Religionem noſtram, in qua video in vſu eſſe vt alienationes ſolùm fiant de licentia Sedis Apoſtolicę omiſſa omni alia ſolemnitate. Sempet tamen requiritur conſenſus Pręlatotum Superiorum, ſcilicet, Genetalis, vel ſaltem Prouincialis. Tum ex vſu Religionum. Tum ex aliquibus priuilegijs ipſarum. De quibus idem Tamburinus *ſupr.qu.* 8. Similiter etiam requiritur ſemper ad tales alienationes legitima cauſa, ita vt ea non ſubſiſteute illæ ſint inualidæ. Bordon. *in ſuis Reſolutionibus, Reſol. 27. num. 21. & ſequentibus*, vbi etiam de quatuor alijs conditionibus aſſignatis, *& num. 36.* an poſita licentia Papæ aliæ conditiones ſiut requiſitæ.]

63 Non pręſcribitur contra bona Regularia cum ſint etiam Eccleſiaſtica niſi ſpatio 40. annorum *cap. de quarta de præſcription.* & hoc eſt de iute communi. Ex priuilegio autem Eugen. IV. conceſſo Monachis Congregationis S. Iuſtinæ Ordinis S. Benedicti maior gratia ipſis, & alijs Religionibus communicationem priuilegiorum cum ipſis habentibus conceditur per hæc verba, ptout ex Bulla ipſius Eugenij in Bull. Rodrig. tom. 1. Bulla ſeptima inter Bullas Eug. nu. 7. habetur. *Inſuper cum plerumq; contingat in Curia, aut neglectu Prælatorum qui hactenus bona Monaſteriorum dicta Congregat. antequam præfata Congregat. unirentur gubernarunt, aut poſt modum ex ignorantia, vel alia quauis cauſa à pleriſq; ipſorum Monaſteriorum bona in præiudicium animarum ſuarum indebitè detineri, & occupari, præſertim ſub colore præſcriptionis, aut alias quocumque modo ex quo non modica iactura conſueuit præfatis Monaſterijs euenire. Nos volentes de remedio opportuno prouidere in fauorem obſeruantiæ Regularis, ex certa ſcientia, motu proprio, ac de plenitudine poteſtatis Apoſtolicæ, volumus; ſtatuimus, & decernimus quod contra præfatæ Congregationis Monaſteria, loca, perſonas, & bona aliqua non currat præſcriptio, niſi poſt lapſum ſexaginta annorum, quod quidem indultum tam in caſibus, rebus, & bonis præteritis, quam futuris poteſtate, & ſcientia ſimilibus extendi, & locum habere omnino volumus.* Rodrig. *tom. 3. q. Regul. q. 35. art. 2.* Portel. *in dub. Regul. verb. præſcriptio*, apud quos etiam alia priuilegia habentur quæ non refero, quia mihi non cõſtat an ſint, vel non ſint viuæ vocis oraculo conceſſa, & per conſequens his temporibus inualida.

Laus Deo Beatiſſimæque Virgini Mariæ de Monte Carmelo.